

ཀའ་

༡༡། བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་མཆན་
བཞི་སྐྱགས་བཞུགས་སོ།

དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྤངས་གློ་མང་དཔེ་མཛོད་ཁང་།
Paldan Drepung Gomang Library

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

མཚན་ལྟར།

[illegible]

ཕབ་ལེན་དྲ་གནས།

www.gomanglibrary.com

དཔལ་གྱི་ཕྱི་ལོ་། རིམ་ལྔ་པ་ལྟོ་མར་དཔེ་མཛོད་ཀྱི་ཁྱད་པར་།

དེ་མ་གཞིར། དབང་གཞིའི་བདག་དབང་ལྷན་སྐྱོང་ལྷན་གྱི་མཛན་དཔེ་མཛན་དཀར་མཁོ་དང་མཛན་དཀར་མཁོ་གཉིས་མཛན་

དཀར་ཆག

༡༡། མཉམ་མེད་རྗེ་བཙུན་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོས་མཛད་པའི་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་
ཆེན་མོའི་དཀར་བའི་གནད་རྣམས་མཆན་བྱ་བཞིའི་སྒྲོ་ནས་མེགས་པར་བཤད་
པ་ཐོག་ཆེན་ལམ་བྱི་གསལ་སྒྲོན་ཞེས་བྱ་བ་ལས་ཞི་ལྷག་གཉིས་བཞུགས་སོ།

ཞི་ལྷག་གཉིས་ལ་སྒྲོབ་ཚུལ་སྤྱིར་བསྟན་བ། 1

༥ ཞི་གནས་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ།

ཞི་གནས་བྱི་རོ་སོ། 21

ཞི་གནས་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ། 23

ཞི་གནས་བྱུང་པའི་ཆད། 80

༥ ལྷག་མཛོད་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ།

ཉིང་རེ་འཛིན་བཞི་ལྷན་ཡོད་ཀྱང་ལྷག་མཛོད་སྐྱབ་དགོས་ཚུལ། 108

ལྷག་མཛོད་གི་ཆོགས། 118

དགག་བྱ་ངོས་འཛིན།	158
དགག་བྱ་ཁྱབ་ཆེས་པ་དགག་བ།	159
དགག་བྱ་ཁྱབ་ཚུང་བ་དགག་བ།	309
རང་ལུགས་ཀྱི་དགག་བྱ་ངོས་བཟུང་བ།	326
ལྷག་མཐོང་གི་རབ་དབྱེ།	588
ལྷག་མཐོང་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ།	600
ལྷག་མཐོང་གྲུབ་པའི་ཆད།	654
ཞི་ལྷག་ཟུང་དུ་འབྲེལ་པའི་ཚུལ།	662
རྩ་རྒྱུ་ཐེག་པ་ལ་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ།	676
མ་དཔེའི་དཔར་བྱང་སྒྲོན་ཆོག་.....	691
ལམ་རིམ་སྒྲོན་ལམ།	700
ཡ་རྩེ་རིན་པོ་ཆའི་བསྐྱེད་པ་དང་མཇུག་པའི་སྒྲོན་ལམ་མདོར་བསྐྱུས་མཁྱེན་བཅའི་འདེན་ལྷན་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།	701
ཁམས་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་བསྐྱེད་པ་དང་མཇུག་པའི་སྒྲོན་ལམ་རྩེས་འཛིན་ཐུགས་རྩེའི་སྐྱབས་སྒྲིབ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།	702
ཡོངས་རྫོགས་ལམ་ཀྱི་འབྲུལ་པ་འགོག་པའི་སྒྲོན་ལམ་ཟབ་དོན་སྤྱིང་གི་འོར་བུ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།	705
དེབ་གསར་བསྐྱེད་ཀྱི་དཔར་བྱང་སྒྲོན་ཆོག་.....	707

༡༡། མཉམ་མེད་རྗེ་བཙུན་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོས་མཛད་པའི་བྱང་ཆུབ་
ལས་རིམ་ཆེན་མོའི་དཀའ་བའི་གནད་ནམས་མཆན་བྱ་བཞིའི་སྒྲ་ནས་
ལེགས་པར་བཤད་པ་ཐེག་ཆེན་ལས་བྱི་གསལ་སྒྲོན་ཞེས་བྱ་བ་ལས་ཞི་
རྒྱལ་གཉིས་བཞུགས་སོ།།

ཞི་རྒྱལ་གཉིས་ལ་སློབ་ཚུལ་སྤྱིར་བཏགས་པ།

༡༢། རྒྱལ་གཉིས་པ་སར་བྱིན་ཐ་མ་གཉིས་ལ་སློབ་ཚུལ་འཆད་པའི་སྒྲོན་ནས་
མཛད་པར་བརྗོད་པའི་ཚུལ་ནི། རྗེ་བཙུན་དམ་པ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པ་ནམས་
བྱི་ཞབས་ལ་གྲས་པས་བྱག་འཛལ་ལོ། རྒྱལ་གཉིས་པ་སྒྲེ་ཆོས་འདི་གང་ལས་བརྒྱད་པའི་
རྗེ་སྐུ་མ་རང་ཉིད་ཀྱི་དངོས་བརྒྱད་ཀྱི་སྐུ་མ་ནམས་ཏེ། དེ་ཡང་སྤྱིར་བཏགས་པ་ལྟར་སྤྱི་
པའི་དབང་པོ་ཉིད་ནས་བྱམས་པ་ཐོགས་མེད་སོགས་ཀྱི་ཆེན་སྲོད་བརྒྱད་དང་། འཇམ་
དབྱངས་སྤྱུ་སྤྱོད་ཞི་བ་ལྟ་སོགས་ཟབ་མོ་ལྟ་བརྒྱད་ཀྱི་སྐུ་མ་ནམས་དང་། བྱང་པར་རྗེ་
ཉིད་ཀྱི་ཞལ་ནས། སྐུ་མའི་རིན་གྱིས་མཐོང་བའི་ཆོ། བདག་གི་ཡིད་ཀྱིས་ངལ་བས་
ཐོབ། ཅས་གསུངས་པ་ལྟར་དོན་ལ་རྗེ་སྐུ་མ་ཉིད་མགོན་པོ་འཇམ་དབྱངས་དང་གཉིས་
སྤྱུ་མ་མཆིས་ཀྱང་གདུལ་བྱ་བྱུན་མོང་བའི་དོར་ཟབ་མོ་དབྱུ་མའི་ལྟ་བ་འཇམ་དབྱངས་
དབྱངས་ལས་དངོས་སྤྱུ་གསན་པའི་ཚུལ་མཛད་པས་དེ་ལ་སོགས་པ་ལའོ། བྱང་པར་བྱ་
པར་བྱིན་ཐ་མ་གཉིས་ལ་བསྐྱབ་པ་ནི། ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་བསྒྲོམ་པའི་ཚུལ་ཏེ།
དེ་གཉིས་རིམ་པ་ལྟར་བསམ་གཏན་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་སར་བྱིན་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་བྱིར་

རྒྱུ་ལ་འདི་ལ་བྱུག་ཞིག་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་བསྐྱེད་པ་ལེ་ཡོན་དེ་གཉིས་ཉིང་
ངེ་འཇིག་ཀྱན་གྱི་རྒྱུ་བྱེད་བྱེད་བསྐྱེད་པ། ཞིག་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་ངོ་བོ་གཉིས་ཀ་
བསྐྱེད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆན། གོ་རིམ་ངེས་པའི་རྒྱལ། སོ་སོའི་བསྐྱེད་རྒྱལ་ལོ། །**འདི་དང་**
པོ་ལ་ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུ་གི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཞི་ལྷག་གི་འབྲས་བུར་བསྐྱེད་པ། དེ་ལ་
དོགས་པ་བསལ་ནས་ཚྱུགས་འབྲའི་སྒྲོ་ནས་དེའི་ཡོན་ཏན་བསྐྱེད་པ། ཐེག་པ་གཉིས་
གྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པའི་ཡོན་ཏན། སྤང་བྱ་སྤང་བའི་ཡོན་ཏན། དེས་མཆོན་
ནས་ཡོན་ཏན་གཞན་ཡང་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་ལྷ་ལས། དང་པོ་ནི། ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུ་གི་
ཡོན་ཏན་འཇིག་རྟེན་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཐམས་ཅད་ཞིག་གནས་དང་
ལྷག་མཐོང་གི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པ་དགོངས་པ་ངེས་འབྲེལ་ལས། བྱམས་པ།
ཡང་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་འཕྲ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་འཕྲ། དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་རྣམས་ཀྱི་དགེ་བའི་ཆོས་འཇིག་རྟེན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཐམས་ཅད་
ཀྱང་། ཞིག་གནས་དང་། ལྷག་མཐོང་གི་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར་རྒྱུ་རྒྱུ་། འདི་གཉིས་པ་དེ་ལ་དོགས་པ་དང་། ལན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཞིག་
གནས་དང་ལྷག་མཐོང་ནི་བསྐྱེད་པའི་བྱང་ཐོབ་པའི་རྒྱུ་གྱི་ཡོན་ཏན་མ་ཡིན་ནམ། ཡོན་
ཏན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་དེ་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་བུར་ངེ་ལྟར་འཐད་སྒྲམ་ན། འདི་གཉིས་པ་ལ་
ལན་དངོས་བཤད་པ་དང་། དེ་ཉིད་མདོ་སྤྲེའི་ལུང་དང་སྒྱུར་བའོ། དང་པོ་ནི། ཞིག་གནས་
དང་ལྷག་མཐོང་དངོས་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་བ་ལྟར། བསྐྱེད་པའི་བྱང་ཐོབ་པའི་རྒྱུ་གྱི་
ཡོན་ཏན་ཡིན་པས་ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུ་གི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་དེ་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མ་
ཡིན་ཀྱང་། དགེ་བའི་དམིགས་པ་ལ་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཇིག་
རྣམས་ཞིག་གནས་ཀྱི་ཚྱུགས་སུ་འདུ་ལ། ཇི་ལྟ་བུའམ་ཇི་སྟེད་པའི་དོན་སོ་སོར་འབྱེད་
པའི་ཤེས་རབ་དགེ་བ་རྣམས་ལྷག་མཐོང་གི་ཚྱུགས་སུ་འདུ་བས། དེ་ལ་དགོངས་ནས་
ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཞི་ལྷག་གི་འབྲས་བུར་གསུངས་པས་འགལ་བ་
མེད་དོ། ། འདི་གཉིས་པ་ལུང་དང་སྒྱུར་བ་ནི། དེ་ལ་དགོངས་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་དང་

པ་བསྐྱེམ་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། རིགས་ཀྱི་བྱ་རྣམ་གྲངས་འདིས་ཀྱང་འདི་ལྟར་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་དད་པ་སྟེ་**འོ་བསམ་པ་ཕུན་ཚོགས་དེ་དང་།**
ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལས་འབྱུང་བ་སྟེ་འོ་སྦྱོར་བ་ཕུན་ཚོགས། གང་ཅི་ཡང་རུང་། དེ་ཐམས་
ཅད་ནི་རྣམ་པར་མ་གཤེདས་པའི་སེམས་ཀྱིས་དོན་དང་ཚོས་ཡང་དག་པར་བསམས་
པ་ལས་བྱུང་བར་རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། མ་གཤེདས་པའི་སེམས་ནི་ཞི་གནས་
ཀྱི་ཚྭ་གས་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ཡིན་ལ། དོན་དང་ཚོས་ཡང་དག་པར་སེམས་པ་ནི་ལྷག་
མཐོང་གི་ཚྭ་གས་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་པོ། **འོ་གསུམ་པ་ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུད་གཉིས་ཀྱི་**
ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་བསྐྱབ་པའི་ཕན་ཡོན་རིགས་པས་ཀྱང་བསྐྱབ་པ་ནི། དེས་ན་ཐེག་
པ་གཉིས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དབྱུད་ནས་སྦྱོང་བ་
དང་། དམིགས་པ་ལ་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱབ་དགོས་པ་ཡིན་ཀྱི་འདྲི་ག་
སྒྲོམ་དང་དབྱུད་སྒྲོམ་ཚྭ་གས་རེ་བས་བསྐྱབ་པ་མིན་ནོ། **བཞི་འོ་པ་ལ་སྤང་བྱ་སྤྱོད་བའི་**
ཕན་ཡོན་དགོངས་འབྲེལ་ཀྱི་ལུང་དང་སྦྱར་བ་དང་། དེའི་ལུང་དོན་བཤད་པའོ། དང་
པོ་ནི། ཡང་དགོངས་འབྲེལ་ལས། **སྦྱེ་བ་པོ་ཡིས་ཏེ་འོ་སྦྱེ་པོ་གང་གིས་ལྷག་མཐོང་འོ་**
གོམས་པར་བྱས་པ་དང་། ཞི་གནས་ཀྱི་གོམས་པར་བྱས་ན་ནི། ཀྱན་ས་ངན་ལེན་ཀྱི་
འཆིང་བ་ཉོན་མོངས་འོ་བསྦྱེད་པའི་རྒྱས་པ་སེམས་རྒྱད་ལ་གནས་པའི་བག་ཆགས་
ཏེ་ས་བོན་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་བ་དང་། མཚན་མའི་འཆིང་བ་སྟེ་འོ་ཉོན་
མོངས་ཀྱི་ས་བོན་ལ་གསོས་འདེབས་བྱེད་དམ་སྟོན་པ་རྒྱག་མཁན་ཉོན་མོངས་མདོན་
གྱུར་བ་ལས་རྣམ་འོ་པར་གྲོལ་འོ་བར་འགྱུར་འོ་རོ། **མདོར་ན་ལྷག་མཐོང་གིས་ཉོན་**
མོངས་ཀྱི་ས་བོན་སྤྱོད་། ཞི་གནས་ཀྱིས་མདོན་གྱུར་བ་སྤྱོད་ཞེས་པའོ། ཞེས་གསུངས་སོ།
འོ་གཉིས་པ་ལུང་དོན་བཤད་པ་ནི། དེ་ལ་གནས་ངན་ལེན་ནི། ཡུལ་ཅན་བྱིན་ཅི་ལོག་
གོང་ནས་གོང་དུ་བསྦྱེད་པའི་རྒྱས་པ་སེམས་རྒྱད་ལ་གནས་པའི་བག་ཆགས་དང་མཚན་
མ་ནི་ཡུལ་བྱིན་ཅི་ལོག་ལ་མདོན་པར་ཞེན་པ་སྤྱ་བྱིར་འབྱུང་བ་བག་ཆགས་དེ་གསོ་བ་
དང་། སྤྱ་མ་ལྷག་མཐོང་གིས་སྤྱོད་ལ། བྱི་མ་ཞི་གནས་ཀྱིས་སྤྱོད་བར་ཤེར་བྱིན་མན་ངག་

ཏུ་བཤད་དོ། དེ་དག་ནི་ཞི་ལྷག་གི་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་ཕན་ཡོན་ཡིན་གྱི། བོད་པ་
དེས་མཆོན་ནས་ཕན་ཡོན་གཞན་ཡང་ཤེས་པར་བྱ་བ་ནི། ཞི་ལྷག་གི་ཐ་སྙད་མ་བཏགས་
ཀྱང་དོན་འདྲ་བ་བསམ་གཏན་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕན་ཡོན་གསུངས་པ་ནམས་ཀྱང་འདི་
གཉིས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་བོད་དེ་གཉིས་ཉིང་རེ་འཛིན་ཀྱན་གྱི་སྙད་བྱེད་དུ་བསྟན་པ་ལ་
གཉིས། དཔེའི་སྒྲོ་ནས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ཡིན་པས་
དེ་གཉིས་སུ་འདུ་བར་བསྟན་པ་དང་། དེས་ན་བསམ་གཏན་པ་ནམས་ཀྱིས་ཉིང་རེ་
འཛིན་གྱི་སྒྲི་ཆིངས་གཉིས་རྩད་གཅོད་དགོས་པར་བསྟན་པའོ། དང་པོ་ལ་གཉིས།
དཔེ་འགོད་ཅིང་དོན་བཤད་པ་དང་། དེ་ཉིད་ལུང་དང་སྒྱུར་བའོ། དང་པོ་ལ་དཔེ་
དོན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དཔེར་ན་ཤིང་སྤོང་པོ་ལ་ཡལ་ག་དང་འདབ་མ་དང་མེ་
རྟོག་དང་འབྲས་བུ་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། དེ་དག་གང་ལ་འདུས་པའི་གནད་
ནི་རྩ་བ་ཡིན་པ་ལྟར། བོད་གཉིས་པ་དོན་བཤད་པ་ནི། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་ཉིང་རེ་
འཛིན་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་བཀའ་སྒྲུལ་པ་ཐམས་ཅད་གང་དུ་འདུས་པའི་གནད་དམ་
པ་ནི་ཞི་གནས་དང་། ལྷག་མཐོང་ཡིན་ཏེ། བོད་གཉིས་པ་དེ་ཉིད་ལུང་དང་སྒྱུར་བ་ནི།
དགོངས་འགྲེལ་ལས། ངས་ཉན་ཐོས་ནམས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནམས་དང་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ནམས་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ནམ་པ་དུ་མ་བསྟན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་
དག་ཐམས་ཅད་ཞི་གནས་དང་། ལྷག་མཐོང་གིས་བསྐྱས་པར་རིག་པར་བྱའོ། ཞེས་
གསུངས་སོ། བོད་གཉིས་པ་དེས་ན་བསམ་གཏན་པ་ནམས་ཀྱིས་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་སྒྲི་
ཆིངས་གཉིས་རྩད་གཅོད་དགོས་པར་བསྟན་པ་དང་། དེ་གཉིས་སྒྲོ་མ་རིམ་གཉིས་ཀྱི་
ལུང་དང་སྒྱུར་བའོ། དང་པོ་ནི། དེས་ན་ཉིང་རེ་འཛིན་དོན་དུ་གཉེར་བ་ནམས་ཀྱིས་
གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པ་རྩད་བཅད་པར་མི་བྱས་པས་ཉིང་རེ་འཛིན་ཀྱན་གྱི་
སྒྲི་ཆིངས་ཞི་ལྷག་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོང་ཆུལ་ལེགས་པར་རྩད་བཅད་ལ་དུས་ཀྱན་དུ་བསྟེན་
པར་བྱ་གྱེ། བོད་གཉིས་པ་སྒྲོ་མ་རིམ་གཉིས་ཀྱི་ལུང་དང་སྒྱུར་བ་ནི། སྒྲོ་མ་རིམ་ཐ་མ་

ལས། དེ་ལ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་
ཐ་དད་པ་ཚད་མེད་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་བསྟན་ཏུ་ཟིན་ཀྱང་། ཞི་གནས་
དང་ལྷག་མཐོང་གཉིས་ཀྱིས་ཉིང་རེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱབ་པས་ན། ཞི་གནས་དང་
ལྷག་མཐོང་བྱང་ཏུ་འབྲེལ་བར་འདུག་པའི་ལམ་དེ་ཉིད་བརྗོད་པར་བྱའོ།། བོ་མདོ་
ལས་ཉིང་རེ་འཛིན་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་པ་གསུངས་པ་ཐམས་
ཅད་ཀྱང་ཞི་ལྷག་གཉིས་པོ་འདི་ཉིད་བྱང་གཞིར་བྱས་ནས་དེའི་བྱང་པར་ཀྱི་དབྱེ་བ་
ཡིན་པས་འདིར་ཞི་ལྷག་གཉིས་པོ་ཉིད་འཆད་ཅེས་པའོ།། ཞེས་པ་དང་། སློམ་རིམ་
བར་པ་ལས། དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཉིང་རེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་བསྟུས་པའི་ཕྱིར་རྣལ་འབྱོར་
པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ངེས་པར་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་བསྟེན་
པར་བྱ་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།

གསུམ་པ་ལ་ཞི་གནས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི། དགོངས་འབྲེལ་ལས། བོ་ཞི་གནས་བསྟོམ་
པ་པོ་དེ་གཅིག་བྱར་། བོ་གནས་དཔེན་པར་བོ་རང་འདུག་ཀྱི། བོ་སེམས་ནང་དུ་
ཡང་དག་བོ་པར་ཉེ་མཉམ་པར་བཞག་ནས་བོ་དམིགས་པ་སྤར་རི་ལྟར་བོ་ཐོས་པའི་
དོན་ལེགས་པར་བསམས་པའི་ཆོས་བོ་གང་ཡང་རྩང་བ་དེ་དག་ཉིད་ལ་བོ་དམིགས་
ནས་དེ་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་། སེམས་གང་གིས་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སེམས་དེ་ནང་
དུ་བོ་བྱིང་ཆོད་ཀྱི་དབང་དུ་མ་སོང་བར་རྒྱན་ཆགས་སུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ཡིད་ལ་
བྱེད་དོ།། དེ་ལྟར་ཞུགས་ཤིང་དེ་ལ་ལན་མང་དུ་གནས་པས་བོ་དེ་ལ་བོ་མཐར་ལུས་
ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་འབྱུང་བོ་ཞིང་དེ་ལྟར་འབྱུང་བ་གང་
ཡིན་པའི་བོ་ཉིང་རེ་འཛིན། དེ་ནི་ཞི་གནས་བོ་ཡིན་ལོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞི་གནས་ཡོངས་སུ་ཆོལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལོ་ཞི་གནས་ཀྱི་ངོ་
བོ་སྟོན་པའི་དགོངས་འབྲེལ་ཀྱི་མདོ་འདིས་ཞི་གནས་བྱབ་པའི་ཆད་དང་བཅས་པ་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བསྟན་ཀྱང་ལྷག་མཐོང་གི་ངོ་བོ་སྟོན་པའི་མདོ་ལས་ལྷག་མཐོང་
སྦྱབ་ཚུལ་བསྟན་ཀྱང་བྱབ་པའི་ཆད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་དངོས་སུ་མ་བསྟན་ལོ།།

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྟོག་དེའི་དོན་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དོན་གང་
ངེས་པར་བྱས་པ་སྤང་པོ་ལ་སོགས་པའི་དོན་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་དམིགས་ཡུལ་དུ་
བྱས་ནས། དེ་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་དེ་གཞན་དུ་མི་གཡེང་བར་བྱ་གཤེས་ཀྱིས་རྒྱན་
ཆགས་སུ་དམིགས་པ་དེ་ལ་བཏགས་པས་སེམས་དམིགས་པ་ལ་རང་གི་རང་གིས་
གནས་ཏེ། ལུས་སེམས་གིན་ཏུ་སྤངས་པའི་དགའ་བདེ་སྦྱེས་པ་ན་ཉིང་ངེ་འཛིན་དེ་ཞི་
གནས་སུ་འཁྱུར་ཏེ། འདི་ནི་སེམས་དམིགས་པ་ལས་མི་གཡེང་བར་ནང་དུ་བཟུང་བ་
ཅམ་ལས་སྦྱེ་བར་འཁྱུར་ཀྱི་དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པ་ལ་མི་བསྟོས་སོ།

ལྷག་མཐོང་གི་རོ་བོ་ནི། བདོ་དེ་ཉིད་ལས། བོ་ཉིང་ངེ་འཛིན་སྒྲོམ་པ་པོ་དེ་
ལུས་གིན་ཏུ་སྤངས་པ་དང་སེམས་གིན་ཏུ་སྤངས་པ་དེ་ཐོབ་ནས་དེ་ཉིད་ལ་གནས་
ཏེ། བོ་ཡུལ་གཞན་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པ་བོ་གཞན་སྤངས་ནས། ཞི་བོ་
ལྷག་གཉིས་དམིགས་པ་གཅིག་པས་སྤར་སྟོང་བསམ་ཀྱིས་རི་ལྟར་བོ་གཏུན་ལ་སབ་
ནས་བསམས་པའི་དོན་བོ་སྤར་ཞི་གནས་ཀྱི་དམིགས་པར་བྱས་པའི་ཆོས་དེ་དག་
ཉིད་ནང་དུ་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཀྱི་སྦྱོད་ཡུལ་གཟུགས་བརྟན་དུ་སྦྱེ་བོ་དེའི་དོན་སྦྱི་སྒོ་ལ་
ཤར་བ་ལ་དམིགས་ནས། སོ་སོར་རྟོག་པར་བྱེད་མོས་པར་བྱེད་དོ། དེ་ལྟར་ཉིང་ངེ་
འཛིན་ཀྱི་སྦྱོད་ཡུལ་གཟུགས་བརྟན་དེ་དག་ལ་གཤེས་བྱའི་དོན་དེ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་
དང་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་དང་། ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་དང་ཡོངས་སུ་དབྱེད་པ་དང་།
བཟོད་པ་དང་འདོད་པ་དང་བྱེ་བྲག་འབྱེད་པ་དང་ལྟ་བ་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གང་
ཡིན་པ་དེ་ནི་ལྷག་མཐོང་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ལྷག་མཐོང་ལ་
མཁས་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྟོག་མདོ་འདིས་ལྷག་མཐོང་སོ་སོར་རྟོག་པའི་
གཤེས་རབ་ལ་བསྟོན་ས་མེད་པར་གིན་ཏུ་གསལ་བར་བཤད་པ་འདི་མཐོང་ནས། རྒྱ་ནག་
གི་མཁན་པོ་ཏ་ཤང་གིས་འདི་མདོ་སྡེ་ཨེ་ཡིན་མི་གཤེས་ཞུས་ནས་རྒྱུ་རྒྱུ་པས་དྲིལ་
ཞེས་བྲགས་ཏེ། དེས་ནི་རྟོག་པ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་མཆན་འཛིན་དུ་བཟུང་ནས་སོ་
སོར་རྟོག་པའི་གཤེས་རབ་དོར་ཏེ་ཅི་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་ཟབ་མོའི་དོན་བསྒྲོམ་པར་

འདོད་པ་དང་མ་མཐུན་པས་དེ་ལྟར་བྱས་པའོ། ། ལུགས་འདིའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ནི་
ཤིན་ཏུ་མང་བར་སྤང་ངོ་། ། དེ་ལ་ནམ་པར་འབྱེད་པ་ནི་རི་སྟེང་པ་འབྱེད་པའོ། ། རབ་
ཏུ་ནམ་པར་འབྱེད་པ་ནི་རི་ལྷ་བ་འབྱེད་པའོ། ། ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པའི་ཡིད་བྱེད་རྟོག་
པ་དང་བཅས་པས་མཆན་མར་འཛིན་པའི་ཆོ་ནི་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་དང་། ཡང་དག་
པར་རྟོག་པའི་ཆོ་ནི་ཡོངས་སུ་དབྱེད་པ་ཡིན་པར་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་བཤད་
དེ། རྟོག་པ་ནི་ཅིང་བར་རྟོག་པ་ཡིན་ལ། དབྱེད་པ་ནི་ཞིབ་པར་དབྱེད་པའོ། ། མཆན་
མར་འཛིན་པ་ནི་བདེན་འཛིན་མ་ཡིན་གྱི་ཡུལ་གྱི་སྤྱི་རིས་འབྱེད་པའོ། ། དེ་ལྟར་ན་
རི་ལྷ་རི་སྟེང་འབྱེད་པ་རེ་རེ་ལ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་དང་དབྱེད་པ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་
དོ། ། དགོངས་འགྲེལ་དང་མཐུན་པར། འཕགས་པ་དགོན་མཆོག་སྤྱིན་ལས་ཀྱང་། ཞི་
གནས་ནི་སེམས་ཆེ་གཅིག་པའོ། ། ལྷག་མཐོང་ནི་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པའོ་
ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་སོ། ། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པས་ཀྱང་མདོ་སྤེའི་རྒྱན་ལས། ཆོས་
འབྲེལ་རྒྱུ་མིང་ནི་བསྐྱེད་པའི་འབྲེལ་རྒྱུ་པ་འང་འདི། ། ཞི་གནས་ཀྱི་འབྲེལ་རྒྱུ་
སྟེ་འབྲེལ་དམིགས་པར་ཤེས་པར་བྱ། འབྲེལ་དང་། དེ་ཡང་ཆོས་རྒྱུ་མིང་གི་སྒོ་ནས་
བསྐྱེད་ཞེས་པའི་དོན་ནི་ཞི་གནས་ཀྱི་དམིགས་པར་གང་འཛོག་ན་འང་བསྐྱེད་ནས་
འཛོག་དགོས་པར་གསུངས་པས་དཔེར་ན་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་ཅེས་པའི་
མིང་གི་སྒོ་ནས་བསྐྱེད་པའི་མཐར་མི་རྟག་པ་ཙམ་ལ་སེམས་འཛོག་པ་ལྟ་བུའོ། ། ལྷག་
མཐོང་གི་འབྲེལ་རྒྱུ་སྟེ་དམིགས་པ་ནི་དེའི་འབྲེལ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལ་རྒྱས་པར་སྒྲོས་
ནས། རྒྱུ་པར་དབྱེད་པར་ཤེས་པར་བྱ། ཞེས་དང་། ཡང་དག་གནས་པ་ལ་བརྟེན་
ནས། སེམས་ལ་སེམས་ནི་འཛོག་གྱིར་དང་། ཆོས་རབ་ནམ་པར་འབྱེད་པའི་བྱིར།
ཞི་གནས་དང་ནི་ལྷག་མཐོང་ཡིན། ཞེས་ཡང་དག་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་
སེམས་འཛོག་པ་ཞི་གནས་དང་། ཆོས་རབ་ཏུ་ནམ་པར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ལ་ལྷག་
མཐོང་ཏུ་གསུངས་ཏེ། མདོ་ནས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་དེ་བཞིན་ཏུ་བཀྲལ་
བས་མདོ་སྤེའི་དོན་གཞན་ཏུ་བྱང་ཏུ་མི་བྱང་བར་མཛད་དོ། ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་

ས་ལས་ཀྱང་། བཟོད་དུ་མེད་པའི་དངོས་པོ་སྟེ་འབྲེལ་མེད་གས་པ་དེའི་བྱང་གཞི་ཙམ་
དང་དོན་གྱི་འབྲེལ་པོ་ཙམ་གྱི་དམིགས་པ་ལ་སེམས་ངེས་པར་གཏད་ནས། འབྲེལ་བྱང་
སྟེ་དེའི་བྱང་པར་སོགས། སྒྲོས་པ་འབྲེལ་གཏོགས་པའི་གཡེང་བ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་
བ་དང་། འབྲེལ་པའི་ཡང་ན་སོ་སོར་རྟོག་པའི་སྒྲོས་པ་དང་བྱིང་མོད་ཀྱིས་སེམས་
ཡོངས་སུ་གཡེང་བ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་འདུ་ཤེས་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ཏེ་འབྲེལ་བྱང་
བྱེད་ཀྱིས་དམིགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་མོས་པ་འབྲེལ་དམིགས་པ་བསྒྲོམ་པ་ནི། བྲེལ་གྱི་
ཏིང་པོ་འདྲིན་གྱི་མཆན་མ་སྟེ་འབྲེལ་བྱང་དེའི་དམིགས་པ་དེ་ནམས་ལ་སེམས་འདྲིན་པ་
དང་བསྐྱུས་ཏེ་འབྲེལ་བཟུང་ཏེ་འདྲིན་པའི་འབྲེལ་བྱང་ནས་འབྲེལ་བྱང་སྟེ། རྒྱས་
པར་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པའི་འབྲེལ་བྱང་དང་ཏིང་པོ་འདྲིན་དུ་བྱེད་པའི་སྟེ་འབྲེལ་
མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་བར་འདི་ནི་ཞི་གནས་ཞེས་བྱའོ། འབྲེལ་ཞི་
གནས་བསྐྱུས་ཚུལ་དང་། ལྷག་མཐོང་གང་ཞེ་ན། ཞི་གནས་ཡོངས་སུ་བསྒྲོམས་པའི་
ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ངེས་ལྷན་བསམས་པ་སྟེ་འབྲེལ་དམིགས་པའི་ཆོས་དེ་དག་
ཉིད་ཀྱི་མཆན་མ་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་འབྱེད་པ་དང་རབ་ཏུ་ནམ་པར་འབྱེད་པ་དང་
ཆོས་རབ་ཏུ་ནམ་པར་འབྱེད་པ་ནས། འབྲེལ་བྱང་སྟེ་མདོ་ལས་རྒྱས་པར་མཁས་པ་དང་
ཤེས་རབ་ཀྱིས་འདུག་པའི་བར་འབྲེལ་གསུངས་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་ལྷག་མཐོང་ཞེས་
བྱའོ། ཞེས་སྐུ་མ་ནམས་དང་མཐུན་པར་གསུངས་ཏེ། འདིས་ནི་མདོ་དང་རྗེ་བཙུན་
གཉིས་ཀའི་དགོངས་པ་སྐར་བཞིན་བཀལ་ནས་སྐར་གྱི་ཞི་ལྷག་གི་ངོས་འདྲིན་ལ་
ངེས་པ་བཟུན་པར་མཛད་དོ། སྒྲོམ་རིམ་བར་པ་ལས་ཀྱང་། འབྲེལ་དམིགས་པ་བསྒྲོམས་
པས་སེམས་ཀྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་ལ་ནམ་པར་གཡེང་བ་ཞི་ནས་ནང་དུ་དམིགས་པ་ལ་མི་
འབྲེལ་བྱང་པར་རྒྱུད་དུ་རང་གི་ངང་གིས་འདུག་འབྲེལ་པ་ལ་འབྲེལ་བཞིན་ནས་སེམས་
ལ་དགའ་བ་དང་འབྲེལ་ལྷན་གྱིན་ཏུ་སྐྱུངས་པ་དང་ལྷན་པའི་སེམས་ཉིད་ལ་གནས་པ་ནི་
ཞི་གནས་ཞེས་བྱའོ།

ཞི་གནས་དེ་ཉིད་ལ་གནས་པའི་ཆོ་འབྲེལ་དེ་ཁོ་ན་ལ་འབྲེལ་དམིགས་ནས་

ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྣམ་པར་དབྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ལྷག་མཐོང་ཡིན་ཏེ་ཞེས་པ་
དང་། སློབ་པོ་དཔོན་ལྷན་པས་མཛད་པའི་ཤེས་ཀྱིན་མན་ངག་ལས་ཀྱང་། དེ་ལ་རི་
སྟེང་ཡོད་པར་ཁྱུར་པ་སྟེ་པོ་རི་སྟེང་པ་དང་། རི་ལྷ་བ་བཞིན་ཏུ་ཁྱུར་པ་སྟེ་པོ་རི་
ལྷ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་དམིགས་པོ་པར་བྱེད་ཀྱི་སློ་སྟོ་སྟོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྣམ་
པར་མི་རྟོག་པའི་སློ་ལ་པོ་གཟུགས་བརྟན་ཏུ་ཁྱུར་པ་སྟེ་པོ་དོན་སྦྱི་ཤར་བ་ནི་ཞི་
གནས་ཀྱི་དམིགས་པའོ། པོ་ཡང་དམིགས་ལུལ་རི་སྟེང་ཡོད་པར་ཁྱུར་པ་རི་པོ་སྟེང་
པ་དང་རི་ལྷ་བ་བཞིན་ཏུ་ཁྱུར་པ་སྟེ་པོ་རི་ལྷ་བ་ལ་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་
བརྟན་ཏུ་ཁྱུར་པ་སྟེ་པོ་སྟོ་སྟོར་དབྱེད་པའི་སློ་ལ་དོན་སྦྱི་ཤར་བ་ནི་ལྷག་མཐོང་གི་
དམིགས་པའོ། ཞེས་པོ་དོན་སྦྱི་ཡིད་ལ་ཤར་བའི་རི་ལྷ་བ་དང་རི་སྟེང་པའི་དོན་ལ་
མི་རྟོག་པར་འཛོག་པ་ནི་ཞི་གནས་དང་ལུལ་དེ་གཉིས་ལ་རྣམ་པར་དབྱེད་པ་ནི་ལྷག་
མཐོང་ཏུ་གསུངས་ཏེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། བཅོམ་ལྷན་འདས་པོ་ལ་གསོལ་པ་
ཏུ་ཞིག་ཞི་གནས་ཀྱི་དམིགས་པ་ལགས། པོ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྒྲུལ་པ་
གཅིག་སྟེ་འདི་ལྷ་སྟེ། པོ་དམིགས་བྱེད་སྟོ་སྟོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྣམ་པར་མི་
རྟོག་པའི་པོ་དོན་སྦྱི་ཡིད་ལ་ཤར་བའི་གཟུགས་བརྟན་འོ། པོ་གསོལ་པ་ཏུ་ཞིག་ལྷག་
མཐོང་གི་དམིགས་པ་ལགས། པོ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྒྲུལ་པ་གཅིག་ཁོ་ན་
སྟེ། པོ་གང་ཞེ་ན་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་སློ་སྟོ་སྟོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྣམ་པར་རྟོག་
པ་དང་བཅས་པའི་སློ་པོ་ལ་དོན་སྦྱི་ཤར་བའི་གཟུགས་བརྟན་འོ། པོ་གསོལ་པ་ཏུ་
ཞིག་དེ་གཉིས་ཀའི་དམིགས་པ་ལགས། པོ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྒྲུལ་པ་
གཉིས་ཏེ། འདི་ལྷ་སྟེ། དངོས་པོའི་མཐའ་དང་དགོས་པ་ཡོངས་སུ་བྱུང་པའོ་ཞེས་པོ་
འདི་གཉིས་སྦྱིའི་དབང་ཏུ་བྱས་པའི་དམིགས་པར་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་
འོ། ཀུན་ལས་བདུས་ལས་དངོས་པོའི་མཐའ་ལ་རི་ལྷ་བ་དང་རི་སྟེང་པ་གཉིས་སུ་
གསུངས་པས། ལྟ་བུ་པས་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་རེ་རེ་ལའང་
རི་ལྷ་རི་སྟེང་གཉིས་ཀ་ལ་དམིགས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཞི་ལྷག་གཉིས་དམིགས་ལུལ་

གྱི་སྒོ་ནས་སོ་སོར་མི་བྱེད་ཅིང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཞི་གནས་ཀྱང་ཡོད་ལ། སྟོང་
ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་ལྷག་མཐོང་ཡང་ཡོད་དོ། དེ་ཡང་སེམས་ཀྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་ལ་རྒྱག་
པ་ཞི་ནས་ནང་དུ་དམིགས་པ་ལ་གནས་པས་ན་ཞི་གནས་ཞེས་བྱ་ལ། ལྷག་པ་སྟེ་བྱུང་
པར་དུ་མཐོང་བས་ན་ལྷག་མཐོང་ཞེས་བྱའོ། གང་དག་སེམས་མི་རྟོག་པར་གནས་
པ་རིག་པའི་གསལ་ཆའི་ངར་མེད་པ་ཞི་གནས་དང་། གསལ་ཆའི་ངར་ཡོད་པ་ལྷག་
མཐོང་དུ་འདོད་པ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་བའི་བཀའ་དང་རྒྱལ་ཚབ་གྱི་བསྟན་
བཅས་དང་། ཐོགས་མེད་གྱི་གཞུང་དང་། བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་ལ་སོགས་པའི་གཞུང་
ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་མཆན་ཉིད་རྒྱ་ཆེར་གཏན་ལ་འབབས་པ་ནམས་ལས་
སེམས་དམིགས་པ་ལ་རྩེ་གཅིག་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་ཞི་གནས་དང་། ཤེས་བྱའི་དོན་
ཡང་དག་པར་(རྟེན་འབྲེད་པའི་ཤེས་རབ་ལ་ལྷག་མཐོང་དུ་གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་
བྱིར་དང་། བྱུང་པར་དུ་སེམས་མི་རྟོག་པ་རིག་པའི་གསལ་ཆའི་ངར་ཡོད་མེད་ནི་ཉིང་
ངེ་འཛིན་བྱིང་བ་ཡོད་མེད་ཀྱི་བྱུང་པར་ཡིན་གྱི་ཞི་ལྷག་གི་བྱུང་པར་དུ་གཏན་ནས་
མི་རིགས་ཏེ། ཞི་གནས་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་ལའང་བྱིང་བ་སངས་པ་ངེས་
པར་དགོས་ལ། བྱིང་བ་དང་བྲལ་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་ལ་སེམས་ཀྱི་དྲངས་
ཆ་ངེས་པར་འོང་བའི་བྱིར་རོ། དེས་ན་རྩི་ལྟ་བུ་ལ་དམིགས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་
ཤེས་རབ་ནི་ཡུལ་བདག་མེད་པ་གཉིས་གང་ཡང་རུང་བ་སྟོང་དེས་རྟོགས་མ་རྟོགས་
གྱི་སྒོ་ནས་ངོས་བབྱང་བར་བྱ་ཡི། སེམས་བདེ་གསལ་དང་བཅས་པའི་མི་རྟོག་པར་
གནས་མི་གནས་གྱི་སྒོ་ནས་ངོས་ཟིན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཡུལ་བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་ལ་སྟོང་ཁ་མ་སྒྲགས་པའི་བདེ་གསལ་མི་རྟོག་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དཔག་དུ་མེད་
པ་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། འདི་ལྟར་ཡིན་ལུགས་རྟོགས་པའི་ལྟ་བུ་མ་རྟོག་ཀྱང་སེམས་
ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པར་བབྱང་བས་ཆོག་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་འགྲུབ་པས་སྟོང་ཉིད་མ་
གོ་ཡང་མི་རྟོག་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་སྟེ་བ་ལ་འགལ་བ་རུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ལ། དེའི་
སྒོ་ནས་སེམས་རིང་དུ་ཟིན་ན་སེམས་ཟིན་པའི་མཐུས་རྒྱང་ལས་སུ་རུང་བ་སྟེ་ལ་དེ་

སྒྲིལ་པ་ན་ལུས་དང་སེམས་ལ་དགའ་བདེ་སྒྲིལ་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པས་བདེ་བ་སྒྲིལ་བ་མི་
འགལ་ཞིང་། དེ་སྒྲིལ་པ་ན་དགའ་བདེའི་ཚར་བ་ནམ་པ་གསལ་བའི་མཐུས་སེམས་ལ་
གསལ་ཆ་འོང་བས་ན། བདེ་གསལ་མི་རྟག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་རྟགས་པར་བསྐྱབ་པ་ལ་ཤེས་བྱེད་ཡང་དག་པ་ཅི་ཡང་མེད་དོ། དེས་ན་སྒྲོང་
ཉིད་རྟགས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལའང་བདེ་གསལ་མི་རྟག་པ་འོང་ལ་སྒྲོང་ཉིད་ལ་
སྒོ་ཁ་མ་སྒྱགས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལའང་བདེ་གསལ་མི་རྟག་པ་འབྱུང་བ་ཆེས་མང་
བས་དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་བྱེད་དགོས་སོ།

བཞི་པ་ཞི་ལྷག་གཉིས་ཀ་བསྒྲོམ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་ཞི་གནས་
དང་ལྷག་མཐོང་རེ་རེ་བསྒྲོམ་པས་མི་ཚོག་པར་གཉིས་ཀ་བསྒྲོམ་དགོས་པ་ཡིན་སྟམ་
ན། བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་མཚན་མོ་ལོགས་རིས་ལྟ་བུའི་དོན་དུ་མར་མེ་སྐར་བ་ན།
མར་མེ་གིན་དུ་གསལ་བ་དང་རྒྱང་གིས་མི་གཡོ་བ་གཉིས་དང་ལྡན་ན་བྱིས་སྐྱ་ནམས་
གིན་དུ་གསལ་བར་མཐོང་ལ། མར་མེ་མི་གསལ་བའམ་གསལ་ཡང་རྒྱང་གིས་བསྐྱོད་
ན་གཟུགས་ནམས་གསལ་པོར་མི་མཐོང་བ་དེ་བཞིན་དུ། ཟབ་མོའི་དོན་བལྟ་བ་ལའང་
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ངས་པའི་ཤེས་རབ་དང་སེམས་དམིགས་པ་
ལ་རི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་གནས་པའི་མི་གཡོ་བ་གཉིས་དང་ལྡན་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
གསལ་བར་མཐོང་གི། སེམས་གཞན་དུ་མི་འཕྲོ་བར་གནས་པའི་མི་རྟག་པའི་ཉིང་རེ་
འཛིན་ཡོད་ཀྱང་ཡིན་ལུགས་རྟགས་པའི་ཤེས་རབ་མེད་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བལྟ་བའི་མིག་
དང་བྲལ་བས་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་རི་ཅམ་གོམས་ཀྱང་ཡིན་ལུགས་རྟགས་པ་མི་སྲིད་ལ།
བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པའི་ལྟ་བ་ཡོད་ཀྱང་སེམས་རྩེ་གཅིག་དུ་
གནས་པ་བརྟན་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་མེད་ན། རང་དབང་མེད་པར་གཡོ་བའི་ནམ་རྟག་
གི་རྒྱང་གིས་དཀྱགས་པས་ཡིན་ལུགས་ཀྱི་དོན་གསལ་བར་མཐོང་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར།
ཞི་ལྷག་གཉིས་ཀ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། སྒོམ་རིམ་བར་པ་ལས། ཞི་གནས་དང་བྲལ་བའི་
ལྷག་མཐོང་འབའ་ཞིག་གིས་ནི་རྣལ་འབྱོར་པའི་སེམས་ཡུལ་ལ་རྣམ་པར་གཤིང་བར་

འཇུར་གྱི་རྒྱུ་གི་ནང་ན་འདུག་པའི་མར་མེ་བཞིན་དུ་བརྟན་པར་མི་འཇུར་རོ། །དེ་བས་
ན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྣང་བ་ཤིན་དུ་གསལ་བར་མི་འབྱུང་སྟེ་དེ་ལྟ་བུས་ན་གཉིས་ཀ་འདྲ་བར་
བརྟེན་པར་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་འཕགས་པ་ཡོངས་སུ་བྱ་བ་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་
ལས་ཀྱང་། ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་དེ་འབྲེལ་བཞིན་ཉིད་
རྒྱས་པར་མ་མཐོང་སྟེ་འབྲེལ་བའི་འཛིན་ཤས་ཆེ་བའི་ཕྱིར་དང་འབྲེལ་བའི་འབྲེལ་བའི་རིགས་
པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པའི་སྟོན་པ་དཔྱད་པའི་ཤེས་རབ་རྒྱུ་བ་སྟེ་འབྲེལ་བའི་
ཕྱིར་རོ། །དེ་འབྲེལ་བ་སྟོན་ཏེ་འབྲེལ་བ་རྒྱུ་བ་སྟེ་མཐའ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་དེ་འབྲེལ་བཞིན་
ཉིད་རྒྱས་པར་མཐོང་མོད་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པའི་སྟོན་པ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་འབྲེལ་
བས་མི་གསལ་ཏེ་འབྲེལ་བའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པའི་སྟོན་པ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་འབྲེལ་
དཔྱད་པ་ཤས་ཆེ་བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་འབྲེལ་བ་སྟོན་ཏེ་ཉིད་འཛིན་འབྲེལ་བའི་
ཕྱིར་རོ། །འབྲེལ་བའི་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པའི་སྟོན་པ་སྟོང་ཉིད་
ལ་དཔྱད་པ་སྟོན་མ་ཡིན་ཀྱང་མཉམ་གཞག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐར་ལྷང་དགོས་པ་དེའི་
ལག་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བས་ཉམས་རྒྱུ་ལོ་ལོ་གཅིག་དུ་མ་སོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱི་མཐོང་
མཁའ་ལ་ཉི་བཞིན་དུ། འདིར་དཔྱད་སྟོན་གྱིས་གཅིག་དུ། ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་
བཞིན་གཤེགས་པས་ནི་ཐམས་ཅད་གཟིགས་ཏེ་འབྲེལ་བའི་མཉམ་རྒྱུ་ལོ་ལོ་གཅིག་དུ་བྱུར་
ནས་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འབྲེལ་བའི་སྟོན་པ་སྟོང་འདུག་
དར་རྒྱུ་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་བཀོད་ཀྱང་རྒྱ་མ་རང་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་འབྲེལ་སྟོན་མི་
འདུག་པས་དཔྱད་གསུང་། ཞེས་བཀའ་སྒྲུལ་ཏེ། ཞི་གནས་ཀྱི་སྟོན་པ་ཀྱིས་ནི་མར་མེ་རྒྱུ་
མེད་པར་བཞག་པ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རྒྱུ་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་གཡོ་བར་མི་
འཇུར་རོ། །ལྷག་མཐོང་གིས་ནི་ལྟ་བ་དཔྱད་པའི་དྲ་བ་མཐའ་དག་སྤངས་པས་གཞན་དག་
གིས་མི་བྱེད་དེ། ལྷ་བ་སྟོན་མའི་མདོ་ལས་རི་རྒྱུད་དུ། ཞི་གནས་ཀྱི་འབྲེལ་སྟོན་ཀྱིས་འབྲེལ་
སེམས་དམིགས་པ་ལས་གཡོ་བ་མེད་པར་འཇུར། ལྷག་མཐོང་གིས་ནི་འབྲེལ་སྟོན་དཔྱད་
པས་རྒྱུ་མོབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་འདྲེལ་བའི་ཤེས་འདྲོངས་ནས་བྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྟོན་

གཞན་དུ་དང་མི་རྒྱས་པས། རི་དང་འདྲ་བར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། ཞེས་
སོ། དེས་ན་སེམས་དམིགས་པ་ལས་མི་གཡེང་བར་གར་བཞག་ཏུ་ལྟན་ལྟན་སྟོན་པ་ནི་
ཞི་གནས་ཀྱི་ལག་རྒྱུ་ཡིན་ལ། བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་ནས་བདག་ཏུ་ལྟ་
བ་ལ་སོགས་པའི་ལྟ་བ་དན་པ་རྣམས་སྤངས་ཏེ་པས་ཀྱི་ཚོལ་བས་བསྐྱེད་མི་རྒྱས་པའི་རི་
དང་འདྲ་བ་ནི་ལྷག་མཐོང་གི་ལག་རྒྱུ་ཡིན་པས་དེ་རྣམས་སོ་སོར་བྱེད་པར་བྱའོ། ཞི་
གནས་མ་གྲུབ་པའི་སྟོན་དུ་ནི་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བདག་མེད་པའི་དོན་
ལ་དབྱེད་ཀྱང་རྒྱུད་ནང་གི་མར་མེ་བཞིན་དུ་སེམས་སྟ་ཅང་གཡོ་བས་བདག་མེད་པའི་
དོན་གྱི་སྒྱི་ཡང་གསལ་བར་མི་འགྱུར་ལ། གང་གི་ཆེ་ཞི་གནས་གྲུབ་པའི་ཆེ་དབྱེད་ན་
ནི་སྟ་ཅང་གཡོ་བའི་སྟོན་བསྐྱོག་པས་བདག་མེད་པའི་དོན་གྱི་གསལ་བར་འགྱུར་བས་
ལྷག་མཐོང་གི་སེམས་མི་གཡོ་བའི་ཆ་མི་རྟོག་པའི་ཞི་གནས་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་གྱི་ཡིན་
ལུགས་རྟོགས་པའི་ཆ་ཞི་གནས་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་མར་མེས་གཟུགས་གསལ་
བར་བྱེད་པའི་ཆ་སྟོང་བྱ་དང་མེ་སྐྱ་མ་ལས་སྐྱེ་ཡི་རྒྱུད་སྟོབ་པའི་ཡོལ་བ་སོགས་ལས་
མི་སྐྱེ་ཡང་མར་མེ་མི་གཡོ་བའི་བརྟན་པའི་ཆ་དེ་ཡོལ་བ་སོགས་ལས་སྐྱེ་བ་བཞིན་ནོ།
དེ་ལྟར་སེམས་བྱིང་ཚོད་ཀྱིས་མི་མཉམ་པ་མེད་པའི་ཞི་གནས་ཀྱི་མཉམ་གཞག་དང་
ལྟན་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བརྟགས་ན་ཡང་དག་པའི་དོན་ཤེས་པར་འགྱུར་བ་ལ་དགོངས་
ནས། ཆོས་ཡང་དག་པར་སྦྱད་པ་ལས། སེམས་མཉམ་པར་བཞག་ན་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་
བ་བཞིན་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྒྲོམ་རིམ་དང་པོ་ལས། སེམས་ཚུ་བཞིན་
དུ་གཡོ་བའི་བྱིར་ཞི་གནས་ཀྱི་གཞི་མེད་པར་གནས་པ་མེད་དེ་མཉམ་པར་མ་བཞག་
པའི་སེམས་ཀྱིས་ནི་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་མི་རྒྱས་ཏེ། བཅོམ་ལྟན་
འདས་ཀྱིས་ཀྱང་མཉམ་པར་བཞག་པས་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ་
ཞེས་བཀའ་སྩལ་ཏི་ཞེས་སོ། །
དེ་ཡང་ཚུལ་བརྟན་ནས་དེ་མ་འཁུད་པ་སོགས་ཀྱི་
བྱ་བ་བྱེད་པ་ལ་ཚུ་དེ་སྟོན་པའི་སྟོན་གཅིག་དགོས་པ་བཞིན་དུ་སེམས་མི་གཡོ་བའི་
ཞི་གནས་ལ་བརྟན་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བརྟགས་ནས་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ཤེས་པར་

འཇུར་བའི་དོན་ཡིན་གྱི་ལྷག་མཐོང་གིས་གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་ཆ་སེམས་མཉམ་
པར་བཞག་པའི་ལག་རྒྱུ་ཡིན་ལ་སེམས་བཞག་པ་ཙམ་གྱིས་དེ་རྟོགས་པའང་མིན་
ནོ། ། ཞི་གནས་གྲུབ་ན་བདག་མེད་པ་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་དཔྱད་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་གཡོ་
བའི་སྒྱོན་བསྐྱོག་པར་མ་ཟད་མི་རྟག་པ་དང་ལས་འབྲས་དང་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་
དང་བྱམས་པ་དང་སྤྱིང་རྗེ་དང་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་སྦྱོང་བ་ལ་སོགས་པའི་སོ་སོར་རྟོག་
པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་དབྱད་སྒྲོམ་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དམིགས་པ་ལ་གཡེང་བའི་སྒྱོན་
ལོག་ནས་རང་རང་གི་དམིགས་པ་གང་ཡིན་ལ་གཞན་དུ་མི་གཡེང་བར་འདུག་པས་
དགེ་བ་གང་བྱེད་ཐམས་ཅད་ཤིན་ཏུ་སྟོབས་ཆེ་ལ། ཞི་གནས་མ་རྟེན་པའི་སྒྲོན་དུ་ནི་
གས་ཆེར་དམིགས་པ་གཞན་ལ་གཡེང་བས་དགེ་སྦྱོར་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་སྟོབས་ཚུང་སྟེ།
སྦྱོང་འདུག་ལས། །^{ཁྱོད་ཀྱི་དཔྱད་པ་དང་མྱོང་པ་སོགས་གྱིས་}སེམས་ནི་རྣམ་པར་གཡེངས་པའི་
མི། ཉོན་མོངས་པ་^{ཁྱོད་ཀྱི་གཅན་གཟན་གདུག་པ་དང་འདྲ་བའི་}མཆེ་བའི་ཕྲག་ན་གནས།
^{དེ་ཁྱོད་ཀྱི་སྒྱུར་དུ་འཛོམས་པར་ངས་སོ།} ཞེས་དང་། ^{ཁྱོད་ཀྱི་གཟུངས་སྒྲགས་གྱི་}བཞུགས་
བཤེད་དང་ནི་^{ཁྱོད་ཀྱི་སྒྱུར་བར་གནས་པ་སོགས་གྱིས་}བཀའ་བྱུང་སོགས། ཡུན་རིང་དུས་སྐབས་
སྦྱད་བྱས་ཀྱང་། སེམས་གཞན་དུ་བགཡེངས་པས་བྱས་པ་ནི། དེ་ཉིད་རིག་པ་^{ཁྱོད་ཀྱི་སངས་}
རྒྱས་གྱིས་མདོ་^{ཁྱོད་ཀྱི་ལས་}དགེ་སྦྱོང་དག་འདོད་པ་ལ་སེམས་གཡེང་བའི་དཀའ་བྱུང་དང་
ཁ་རྟོན་ལ་སོགས་པ་ནི་འབྲས་བུ་མེད་པར་འཇུར་རོ། ། ཞེས་སོགས་འདོད་པའི་འབྲས་
བུ་མི་འབྱེན་པས། དོན་མེད་^{ཁྱོད་ཀྱི་པར་}གསུངས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། དེ་ལྟར་ན་
དམིགས་པ་གཅིག་ལ་སེམས་གཞན་དུ་མི་གཡེང་བར་མི་རྟོག་པར་འཛོག་པའི་ཉིང་ངེ་
འཛིན་བསྐྱབས་པའི་དགོས་པ་ནི་སེམས་དགེ་བའི་དམིགས་པ་ལ་རི་ལྟར་འདོད་འདོད་
དུ་བཀོལ་དུ་རུང་བའི་ལས་རུང་བསྐྱབ་པའི་བྱིར་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སེམས་དམིགས་པ་
གཅིག་ལ་བཏགས་ནའང་སྟོད་བྱུང་ལ། བཏང་ནའང་ཡུར་བ་བདེ་མོ་ལ་ཚུ་བྱངས་པ་
ལྟར་དགེ་བའི་དམིགས་པ་མཐའ་ཡས་པ་ལ་རི་ལྟར་འདོད་པ་ལྟར་འགོ་བཞེག་ཡིན་
པས། ཞི་གནས་གྲུབ་ནས་རི་ལྟར་བ་དང་རི་སྟེན་པའི་ཡུལ་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་

གཏོང་བའི་སེམས་དང་སྒྲོམ་སེམས་དང་བཟོད་པ་དང་བཙོན་འགྲུས་དང་དད་པ་དང་སྒྲོ་
གས་ལ་སོགས་པ་མཐའ་ཡས་པའི་དགེ་བ་སྤྲད་པ་དང་མཐའ་ཡས་པའི་སྒྲོན་བསྒྲོག་པའི་
དམིགས་ནམ་སྒྲོང་དགོས་པ་ཡིན་གྱི། དུས་རྒྱུན་དུ་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་བདགས་ནས་
འཛིག་པས་ནི་ཞི་གནས་བསྐྱབས་པའི་དགོས་པ་མ་ཤེས་པས་དགེ་སྒྲོར་ལ་བོགས་ཆེན་
པོ་མི་འབྱུང་བར་ཤེས་པར་བྱའོ།། **འདི་ནི་ཞི་གནས་འཛིག་སྒྲོམ་དང་ལྷག་མཐོང་**
དཔུང་སྒྲོམ་ཡིན་ནོ།། དེ་ལྟར་སྒྲོད་ཚུགས་དང་། ལྟ་བའི་ཚུགས་ཀྱི་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་
རབ་ཀྱིས་དཔུང་སྒྲོམ་དོར་ནས་སེམས་ཆེ་གཅིག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་བསྒྲོམ་པ་ཤིན་ཏུ་
བོགས་རྒྱུ་ལ། བྱད་པར་དུ་བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་ངེས་པ་བྱུགས་དག་ལ་རྒྱུན་རིང་
བ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དཔུང་ནས་སྒྲོང་བའི་ངི་ལྟ་བ་ལ་
དམིགས་པའི་ལྷག་མཐོང་མེད་ན་ཞི་གནས་ལ་ཡུན་ངི་ཙམ་གོམས་པར་བྱས་ཀྱང་ཉོན་
མོངས་མངོན་གྱུར་མགོ་གཞོན་པ་ཙམ་གྱིད་ཀྱི་དེའི་ས་བོན་ཅད་ནས་སྒྲོང་བ་མི་གྱིད་
པས་ཞི་གནས་ཙམ་བསྒྲོམ་པར་མི་བྱ་ཡི་ལྷག་མཐོང་ཡང་བསྒྲོམ་དགོས་ཏེ། སྒྲོམ་རིམ་
བར་པ་ལས། ཞི་གནས་ཙམ་འབའ་ཞིག་གོམས་པར་བྱས་པས་ནི་རྣལ་འབྱོར་བ་རྣམས་
ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ནི་མི་སྒྲོངས་ཀྱི་རེ་ཞིག་ཉོན་མོངས་རྣམ་པར་གཞོན་པ་ཙམ་དུ་ཟད་དེ། ཤེས་
རབ་ཀྱི་སྤྲང་བ་བྱུང་བ་མེད་པར་བག་ལ་ཉལ་ལེགས་པར་ཆོམས་པར་མི་འགྱུར་རོ།། དེ་
བས་ན་འཕགས་པ་དགོངས་པ་ངེས་པར་འབྲེལ་པ་དེ་ཉིད་ལས། བསམ་གཏན་གྱིས་ནི་
ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པར་གཞོན་ནོ།། ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་བག་ལ་ཉལ་ལེགས་པར་འཛོམས་
པར་བྱེད་དོ།། ཞེས་བཀའ་སྤྲུལ་ཏོ།།

ཞི་འདི་གནས་གྲུབ་པ་ན་དེ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་པར་མི་འཛིན་པར་ལྷག་མཐོང་
བསྐྱབ་དགོས་ཏེ། དེ་མ་བསྐྱབས་ན་ཞི་གནས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་རེ་ཞིག་མགོ་
གཞོན་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་བག་ལ་ཉལ་ལམ་ས་བོན་སྒྲོང་མི་རུས་པའི་བྱིར། འཕགས་པ་
ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལས་ཀྱང་། བྱི་འདི་རྣམས་ཞི་གནས་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་
དེ་བསྒྲོམ་པར་བྱེད་མོད་གྱི། དེས་ནི་འདི་སྒྲོ་དེ་ཙམ་ཁོ་ནས་བདག་ཏུ་འདུ་ཤེས་འཛིག་

མི་བྱེད།། དེ་ཤི་བདག་འཛིན་སྤོང་མི་རྒྱས་པས་རེ་ཞིག་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་མ་སྤྲོས་
ཀྱང་དེ་ཡི་ཉོན་མོངས་ཤི་སྤྲོས་ཡང་བྱིར་ཞིང་རབ་འབྱུག་སྟེ། སྤྲེ་ཤི་བ་ནི་དཔེར་ན་སྤྲེ་
སྟེགས་སྟེགས་སྤྱོད་འདི་ན་ཉིང་འཛིན་བསྟོམ་པ་བཞིན།། དེས་ཤི་ན་ཞི་གནས་ཐོབ་ནས་
གལ་ཉེ་ཆོས་ལ་བདག་མེད་སོ་སོར་རྟོག་སོ་སོར་དེ་བརྟགས་གལ་ཉེ་བསྟོམ་པ་ནི།། དེ་
ནི་མྱ་ངན་འདས་ཐོབ་འབྲས་བུའི་རྒྱ།། སྤྲེ་ཤི་བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་དམིགས་པའི་
སྟེགས་མཐོང་བསྐྱབ་ན་ཐར་བ་འཐོབ། རྒྱ་གཞན་གང་ཡིན་དེས་ནི་ཞི་བ་མྱ་ངན་འདས་
ཐོབ་པར་མི་འགྱུར།། ཞེས་གསུངས་སོ།། དུང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་སྤྲེ་སྤྱོད་ལས་ཀྱང་། གང་
དག་དུང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་སྤྲེ་སྤྱོད་ཀྱི་ཤི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་
མ་ཐོས་འཕགས་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་སྤྲེ་ཤི་སྤྲེ་སྤྱོད་གསུམ་མ་ཐོས་པར་ཉིང་རེ་འཛིན་
ཅམ་གྱིས་ཆོག་པར་འཛིན་པ་ཐོབ་པ་ནི་ང་རྒྱལ་གྱི་དབང་གིས་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་དུ་
ལྷུང་ཞིང་སྤྲེ་བ་དང་ཁ་བ་དང་ན་བ་དང་འཆི་བ་དང་མྱ་ངན་དང་སྤྲེ་སྟགས་འདོན་པ་
དང་། སྟུག་བསྐལ་བ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་འབྱུག་པ་ལས་ཡོངས་སུ་མི་གྲོལ། འགྲོ་བ་
དུག་གི་འཁོར་བ་ལས་ཡོངས་སུ་མི་གྲོལ་སྟུག་བསྐལ་གྱི་སྤང་བོ་ལས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་མི་
གྲོལ་ཉེ། དེ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་འདི་རྟེན་ཅེས་གཞན་ཤི་དགོ་པའི་
བཞེས་གཉེན་ལས་ཤི་ཐར་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཤི་གདམས་ངག་ཐོས་པ་ནི་ཁ་ཤི་
ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ།། ཞེས་བཀའ་རྒྱལ་ཏི་ཞེས་གསུངས་སོ།། དེ་ལྟ་བུས་ན་སྤྲོས་པ་
མཐའ་དག་སྤངས་ནས་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་བར་འདོད་པས་ཞི་གནས་ལ་
གནས་ནས་ཤེས་རབ་བསྟོམ་པར་བྱའོ།། དེ་རྟེན་དུ་འཕགས་པ་དགོན་མཆོག་བཅེགས་པ་
ལས་ཀྱང་བཀའ་རྒྱལ་ཏི། རྒྱལ་ཁྲིམས་ལ་ནི་གནས་ནས་ཉིང་རེ་འཛིན་འཐོབ་སྟེ། ཉིང་
རེ་འཛིན་ཐོབ་ནས་ཀྱང་ཤེས་རབ་སྟོམ་པར་བྱེད།། ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་
དག་པ་འཐོབ།། ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་དག་པས་རྒྱལ་ཁྲིམས་སུན་སུམ་ཆོགས། ཞེས་བཀའ་
རྒྱལ་ཏི།། འཕགས་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་དད་པ་བསྟོམ་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། རིགས་ཀྱི་
བུ་ཤེས་རབ་ཉེ་བར་མི་གནས་ན་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་

དད་པ་སྟེ་འབྲེལ་པ་སྤྱད་ཆོག་པ་དང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་རི་ལྟར་ཡང་འབྱུང་འབྱེད་པ་
 སྟེ་སྒྱུར་བ་སྤྱད་སྤྱུང་ཆོག་པ་འབྱུང་བར་ང་མི་སྒྲུའོ་ཞེས་བཀའ་སྤྱུལ་ཏེ་ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་རོ། ། འདི་དུས་ན་ཞི་གནས་གྲུབ་ནས་དགེ་ཆ་གང་བྱེད་ཀྱང་ཁ་བསྐྱུར་བ་ཙམ་
 གྱིས་ཆོག་པས་ས་ཆོད་ཆེ་བས། དང་པོར་འགྲུབ་དགོས་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་དེ་གྲུབ་པ་རྒྱུ་
 པས་མི་ཆོག་སྟེ། དེས་ནི་སྤང་བའི་ས་བོན་འཛོམས་མི་རྒྱས་པར་མ་ཟད་ཐར་ལམ་ཙམ་
 ཡང་མ་ཡིན་ཏེ་བྱི་ནང་སྤྱད་མོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེ་ཐོབ་ནས་ཞི་རགས་གྱི་
 རྣམ་པ་ཅན་དང་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གཉིས་ལས་ཁོ་ལ་བ་དོན་གཉེར་གྱིས་ནི་བྱི་
 མ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷག་མཐོང་བསྐྱབ་དགོས་ཏེ་ལྷག་མཐོང་ལ་བརྟེན་ནས་འཁོར་བ་ལས་
 ཁོ་ལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། ། དེས་ན་སོ་ཐར་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་བསྐྱུང་བ་སོགས་རང་གི་རོ་བོའི་
 དབང་དུ་བྱས་ནའང་ཐར་བའི་རྒྱར་འགོ་བས་ཞི་གནས་ལས་རོ་བོའི་སྒོ་ནས་ཆེས་ལྷག་
 པས་ཉམས་ལེན་མ་ཞོར་བ་དགོས་སོ། ། སྤྱི་མའི་དཔེ་ཡང་མི་ཞིག་གིས་རྟ་བཟང་པོ་ཞིག་
 ཉོས་ཏེ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོ་ལེན་བྱང་འགྲུགས་གྱི་ཁེ་སྒོལས་བྱས་ན་གཞན་ལས་ཤོགས་
 ཆེ་བ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་ལྟར་མ་བྱས་པར་བཞག་ན་དགོས་པ་མེད་པ་ལྟ་བུའོ། ། འབྲེལ་པ་
 གསུངས་སོ། །

གོ་རིམ་ངེས་པའི་ཚུལ་ནི། སྒྱུར་འདུག་ལས། འདི་དགེ་བའི་དམིགས་པ་ལ་
 ཅེ་གཅིག་ཏུ་བསྒྲོམ་པར་བྱས་པས་བྱིང་ཁྱོད་དང་བྲལ་ཏེ་ལྷས་སེམས་གིན་སྐྱུངས་གྱི་
 བདེ་བ་འདྲེན་པའི་ཞི་གནས་གྱི་རྟ་འདི་དང་རབ་ཏུ་ལྡན་པའི་སྒྲོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་
 ལྷག་མཐོང་གིས། འབྲེལ་པས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་ས་འབྲེལ་དང་བཅས་པ་རྣམ་པར་
 འཛོམས་པར་ཤེས་བྱས་ནས། འབྲེལ་པས་ལྷགས་རྟོགས་པའི་ལྷག་མཐོང་བསྐྱབ་པར་བྱ་
 ལ་དེའི་རྟེན་སོག་མར་ཞི་གནས་བཅའ་བྱ། སྟེ་འབྲེལ་པས་མེད་པར་ལྷག་མཐོང་མི་སྒྱུ་
 བའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྒྲོན་ལ་ཞི་གནས་བསྐྱབས་ནས་དེ་ནས་དེ་ལ་བརྟེན་
 ཏེ་ལྷག་མཐོང་བསྒྲོམ་པ་ཡིན་ནོ། ། འབྲེལ་པས་མཐོང་ལ་ཞི་གནས་སྒྲོན་དུ་འགོ་དགོས་པར་
 བཏུན་པ་ལ་ཞི་ལྷག་གི་བྱེད་པར་དུ་ལུལ་སྒྲོང་ཉིད་རྟོགས་མ་རྟོགས་ལ་འདོད་པ་ཁ་ཅིག་

ན་རེ། དེ་མི་འཐད་དེ་ཞི་ལྷག་གཉིས་ཀའི་དམིགས་པ་ལ་བདེན་པ་གཉིས་ཆར་འོང་
བས་དེའི་ཆེ་དང་པོ་ནས་བདག་མེད་པའི་དོན་གཏན་ལ་སབ་ནས་དེ་ལ་དམིགས་པའི་
ཞི་གནས་སྒྲུབ་པ་ན་ཡུལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྷག་མཐོང་ཡང་དུས་གཅིག་ཏུ་སྐྱེ་བའི་
ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་ན་ཡུལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ཙམ་གྱིས་ལྷག་མཐོང་དུ་འཛོག་མི་རྒྱས་པའི་
རྒྱ་མཆན་ཡང་ཡང་གསུངས་སོ།། དེ་ལ་འདི་སྒྲུབ་དུ་སྒྲོམ་རིམ་དང་པོ་ལས། དེའི་དམིགས་
པ་ལ་ངེས་པ་མེད་དོ་ཞེས་ཞི་གནས་ཀྱི་དམིགས་པ་ལ་ངེས་པ་མེད་པར་གསུངས་ཤིང་
སྐར་བཤད་པ་ལྟར་ཞི་གནས་ཀྱི་དམིགས་པ་ལ་ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་ཉིད་གཉིས་ཡིད་
པས་དང་པོ་བདག་མེད་པའི་དོན་གོ་བར་བྱས་ནས་དེ་ལ་དམིགས་ཏེ་བསྒྲོམས་པས།
སེམས་གཞན་དུ་མི་གཡོང་བའི་ཞི་གནས་དང་སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ལྷག་མཐོང་
གཉིས་ཀ་དུས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་པས་ཆོག་མོད། ཅིའི་ཕྱིར་སྟོན་ལ་ཞི་གནས་བཙལ་ནས་
དེ་ནས་ལྷག་མཐོང་སྒྲོམ་པར་བྱེད་ཅེ་ན། དེ་ལ་ཞི་གནས་ལྷག་མཐོང་གི་སྟོན་དུ་འགོ་
ལྷགས་ནི། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལྷ་བའི་གོ་བ་སྐྱེ་བ་ལ་ཞི་གནས་སྟོན་དུ་འགོ་མི་
དགོས་ཏེ་ཞི་གནས་མེད་པ་ལའང་ལྷ་བ་སྐྱེ་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། ལྷ་བ་དེ་ལ་ཡིད་
འཇུར་བའི་ཚུང་བ་སྐྱེ་བ་ལའང་ཞི་གནས་སྟོན་དུ་འགོ་མི་དགོས་ཏེ་ཞི་གནས་མེད་ཀྱང་
སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་ཡང་ཡང་དབྱད་དེ་གོམས་པར་བྱས་པས་ཡིད་འཇུར་བ་
སྐྱེ་བར་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འགལ་ན་མི་རྟག་པ་དང་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་དང་
བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་སྐྱོང་བ་ལའང་ཡིད་འཇུར་བའི་ཚུང་བ་སྐྱེ་བ་ཞི་གནས་ལ་རག་ལས་
པར་ཏེ་ཅང་ཐལ་བར་འཇུར་ཏེ་རྒྱ་མཆན་ཀྱན་ནས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

འོ་ན་ཞི་གནས་ལྷག་མཐོང་ལ་དགོས་ལྷགས་དེ་གང་ཡིན་སྒྲུམ་ན། འདི་ལ་
དགོངས་འགྲེལ་ནས། སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་དང་རབ་ཏུ་
རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་བསྒྲོམ་པ་དེ་རི་སྤིད་དུ་ལུས་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྒྱུངས་པ་བསྐྱེད་པར་
མི་རྒྱས་པ་དེ་སྤིད་དུ་ལྷག་མཐོང་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཡིད་བྱེད་ཡིན་ལ། དེ་ལས་
ཤིན་སྒྱུངས་སྐྱེས་པ་ན་ལྷག་མཐོང་དུ་གསུངས་པས་ཞི་གནས་མ་ཐོབ་ན་སོ་སོར་རྟོག་

པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དབྱད་སྒྲོམ་ངི་ཙམ་བྱས་ཀྱང་དེས་མཐར་ལུས་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་
 པའི་དགའ་བདེ་བསྐྱེད་པར་མི་རྒྱས་ལ། ཞི་གནས་ཐོབ་ནས་ནི་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་
 རབ་ཀྱི་དབྱད་སྒྲོམ་ཀྱིས་ཀྱང་རང་གི་མཐར་ཤིན་སྦྱངས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པས་དེ་ལ་ཞི་
 གནས་རྒྱུ་དགོས་ཏེ་འོག་ཏུ་བཤད་པར་བྱའོ།། དེས་ན་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་
 དམིགས་པ་གཅིག་ལ་མ་བཞག་པར་དབྱད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཤིན་སྦྱངས་བསྐྱེད་རྒྱས་
 པ་ན་ལྷག་མཐོང་ཏུ་འགྱུར་བས་ཡུལ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་དམིགས་ཀྱང་སེམས་དམིགས་པ་
 གཅིག་ལ་བཞག་པའི་དབང་གིས་ཤིན་སྦྱངས་བསྐྱེད་པ་ནི་ཞི་གནས་བསྐྱབ་ལུགས་
 ལས་མི་འདའ་བས་དེ་ཙམ་ཀྱིས་ལྷག་མཐོང་ཐོབ་པར་མི་འཛོག་སྟེ། འདི་ལྟར་དང་ཐོར་
 བདག་མེད་པའི་གོ་བ་བཅའ་ནས་དེའི་དོན་ལ་ཡང་དང་ཡང་ཏུ་དབྱེད་པར་བྱེད་ན་
 ནི་སྟོན་ཏུ་ཞི་གནས་མ་གྲུབ་པས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཞི་གནས་འགྲུབ་མི་སྲིད་ལ། མི་
 དབྱེད་པར་འཛོག་སྒྲོམ་བྱེད་ན་ནི་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཞི་གནས་འགྲུབ་ཀྱང་ཞི་གནས་ཀྱི་
 སྒྲོང་ཚུལ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ལྷག་མཐོང་གི་སྒྲོང་ཚུལ་མེད་པས་ཕྱི་ནས་ལྷག་མཐོང་
 བཅའ་དགོས་པས། ཞི་གནས་སྟོན་ཏུ་བཅའ་ནས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷག་མཐོང་བསྒྲོམ་
 པའི་རིམ་པ་ལས་མ་འདས་པའི་ཕྱིར་རོ།། དེ་ལྟར་ན་ལྷག་མཐོང་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་ནི་སོ་
 སོར་རྟོག་པའི་དབྱད་སྒྲོམ་ཀྱིས་ཤིན་སྦྱངས་བསྐྱེད་པ་ལ་མི་བྱེད་ན་ཞི་གནས་སྟོན་ཏུ་
 བཅའ་ནས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷག་མཐོང་བསྒྲོམ་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་ཅུང་ཟད་ཀྱང་
 མེད་ལ། རིམ་པ་དེ་ལྟར་སྒྲོམ་པར་མི་བྱེད་ན་འང་ཆེས་མི་རིགས་ཏེ་དགོངས་འགྲེལ་ནས།
 ཞི་གནས་ཐོབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷག་མཐོང་བསྒྲོམ་པར་སྐར་དངས་པ་ལྟར་གསུངས་
 ཤིང་། སྐ་མ་ལ་བརྟེན་ཕྱི་མ་སྟེ། ཞེས་ཕྱིན་དུག་གི་བསམ་གཏན་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་རིམ་
 པ་དང་ལྷག་པ་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་
 པ་སྟེ་བའི་རིམ་པ་ནམས་ཞི་གནས་སྟོན་ལ་བསྒྲོམས་ནས་ལྷག་མཐོང་ཕྱིས་བསྒྲོམ་པའི་
 རིམ་པ་ཡིན་ལ། སྐར་བྱང་ས་དངས་པ་ལྟར་དང་། ཉན་ས་ལས་ཀྱང་ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་
 ནས་ལྷག་མཐོང་བསྒྲོམ་པར་གསུངས་ཤིང་། དབྱ་མ་སྟེང་པོ་དང་སྟོན་འཇུག་དང་སྟོ་

རིམ་གསུམ་དང་ཡེ་ཤེས་གྲགས་པ་དང་ལྷན་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོན་དུ་ཞི་གནས་བཅའ་
ནས་ལྷག་མཐོང་བསྐྱོམ་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞི་བོ་གནས་ལྷག་མཐོང་གི་སྟོན་
དུ་འགྲོ་དགོས་ལུགས་ནི་དམིགས་པ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་སྟོབས་ཀྱིས་དངས་པའི་ཤིན་
སྤངས་ཞི་གནས་ལའང་ཡོད་ཀྱང་། སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དབྱད་སྟོབས་ཀྱིས་
དངས་པའི་ཤིན་སྤངས་སྐྱེས་པ་ལྷག་མཐོང་སྐྱེས་པའི་ཆད་དུ་གསུངས་ཤིང་། སྟོན་དུ་ཞི་
གནས་མ་གྲུབ་ན་དེ་སྐྱེ་བ་གཏན་མི་སྲིད་ཅིང་། ཞི་གནས་གྲུབ་ན་དབྱད་སྟོབས་ཀྱིས་
ཤིན་སྤངས་འདྲེན་ནས་པའོ། ། དེས་ན་རྒྱ་གར་བའི་སྟོབ་དཔོན་ཁ་ཅིག་ཞི་གནས་ཟུར་དུ་
མི་འཆོལ་བར་དང་པོ་ནས་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དབྱད་པ་ལས་ལྷག་མཐོང་
བསྐྱེད་པར་བཞེད་པ་ནི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་གཞུང་དང་འགལ་བས་སྟོ་དང་ལྷན་
པ་རྣམས་ཀྱིས་ཡིད་བརྟན་པའི་གནས་སུ་མི་རུང་ངོ་། ། ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་
གོ་རིམ་དེ་ཡང་དང་པོར་གསར་དུ་བསྐྱེད་པའི་ཆེ་དེ་ལྟར་བྱེད་ཀྱི་ཕྱིས་ནི་ལྷག་མཐོང་
སྟོན་དུ་བསྐྱོམས་ནས་ཞི་གནས་བསྐྱོམ་པའང་བྱེད་པས་གོ་རིམ་ངས་པ་མེད་དོ། ། འོ་ན་
ཀུན་ལས་བརྟས་ལས། ལ་ལ་ནི་ལྷག་མཐོང་ཐོབ་པ་ཡིན་ཀྱི་ཞི་གནས་ནི་མ་ཐོབ་སྟེ་དེ་
ལྷག་མཐོང་ལ་བརྟེན་ནས་ཞི་གནས་ལ་བཅོམ་པར་བྱེད་དོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་རི་ལྟར་
ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱིས་བསྐྱེས་པའི་ཞི་གནས་མ་
ཐོབ་པ་མིན་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཡན་ཆད་ཀྱི་ཞི་གནས་མ་ཐོབ་པ་སྟེ།
དེ་ཡང་འབྱོར་པའི་ཕྱིར་འོང་ལྷ་བྱས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ལ་བརྟེན་
ནས། བདེན་པ་བཞི་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ནས་འབྱོར་མ་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པའི་ལྷག་མཐོང་གྲུབ་པའི་རྗེས་སུ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བསམ་བཏན་དང་པོ་ཡན་
ཆད་ཀྱི་དངོས་འབྱོར་གཞིས་བསྐྱེས་པའི་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཀྱི་ཞི་གནས་འབྱོར་
སྐབས་གཅིག་ནས་གསར་དུ་བསྐྱེད་པ་འབྱོར་བྱ་སྟེ། སའི་དངོས་གཞི་ལས། གཞན་ཡང་
འབྱོར་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ལ་བརྟེན་ནས། སྐྱག་བསྐྱེད་ནས་ལམ་ཀྱི་བར་
དུ་འང་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞེད་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་པའི་འབྱོར་ལྷག་མཐོང་གྲུབ་པ་བསམ་

གཏན་དང་པོ་འི་འོ་དངོས་གཞི་ལ་སོགས་པས་འོ་བསྐྱུས་པའི་ཞི་གནས་ནི་མ་ཐོབ་སྟེ་
 དེ་ནང་དུ་སེམས་བསྐྱུས་ཏེ་འདུག་མ་ཐག་དུ་འོ་དམིགས་པ་ལ་སེམས་འཛོག་སྟེ་ཆོས་
 འོ་རབ་དུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་འོ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དབྱེད་པར་མི་བྱེད་དོ། འོ་བསམ་
 གཏན་གྱི་དངོས་གཞིས་བསྐྱུས་པའི་ཞི་གནས་བྱུང་པ་ན་དེ་འོ་སྒྲུང་གྱི་སྟག་པའི་ཤེས་
 རབ་འོ་སྟག་མཐོང་བྱུང་པ་དེ་ཉིད་འོ་ཀྱིས་ཐོགས་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་འོ་
 གཞིས་བསྐྱུས་པའི་སྟག་པའི་སེམས་ཞི་འོ་གནས་ལ་སྒྱུར་བ་སྟེ་འོ་འབྱུང་པར་བྱེད་དོ་
 ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། སྒྱིར་ཐ་སྟོད་ཐོར་ཡང་བར་བྱ་བའི་བྱིར་དུ་སེམས་དགུ་ལ་
 ཞི་གནས་དང་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་སོགས་བཞི་ལ་སྟག་མཐོང་དུ་གསུངས་པ་ཡོད་ཀྱང་ཞི་
 སྟག་དངོས་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་བ་སྟུང་། ཤིན་སྒྱུངས་སྒྲེས་པ་ནས་བཞག་དགོས་སོ།

༥ ཞི་གནས་ལ་བསྐྱུང་ཚུལ།

སོ་སོའི་བསྐྱུང་ཚུལ་ལ་གསུམ། ཞི་གནས་ལ་བསྐྱུང་ཚུལ། སྟག་མཐོང་ལ་བསྐྱུང་
 ཚུལ། དེ་གཉིས་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་ཚུལ་ལོ།

ཞི་གནས་ཀྱི་རྩོ་བོ།

དང་པོ་ལ་གསུམ། ཞི་གནས་ཀྱི་ཆོགས་བརྟེན་པ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཞི་གནས་
 བསྐྱེམ་པའི་ཚུལ། བསྐྱེམ་པས་ཞི་གནས་བྱུང་པའི་ཆད་དོ། དང་པོ་ནི། རྣལ་འབྱོར་པས་
 ཐོག་མར་བདེ་ཞིང་ལྗུར་དུ་ཞི་གནས་འབྱུང་པར་འགྱུར་བའི་རྒྱ་ཞི་གནས་ཀྱི་ཆོགས་
 ལ་བརྟེན་པར་བྱའོ། འདི་ལ་དུག་ལས། མཐུན་པའི་ཡུལ་ན་གནས་པ་ནི། ཡོན་ཏན་ལྔ་

དང་ལྷན་པའི་ཡུལ་ཏེ། ཟས་གོས་ལ་སོགས་པ་ཆོགས་མེད་པར་རྟེན་པས་རྟེན་སྒྲ་བ་
དང་། གཅན་གཟན་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་བོ་མི་བསྐྱུན་པ་དང་དགྲ་ལ་སོགས་པ་མི་གནས་
པས་གནས་བཟང་བ་དང་ནད་མི་བསྐྱེད་པའི་ས་ཡིན་པས་ས་བཟང་བ་དང་། ཚུལ་
ཁྲིམས་དང་ལྟ་བ་མཚུངས་པའི་ཁྱོགས་དང་ལྷན་པས་ཁྱོགས་བཟང་བ་དང་ཉིན་མོ་སྐྱེ་
བོ་མང་པོ་མེད་ཅིང་མཆན་མོ་སྐྱ་རྒྱུང་བས་ལེགས་པར་ལྷན་པའོ།། མདོ་ལྗེའི་རྒྱན་ལས་
ཀྱང་། སྒོ་ལྷན་གང་དུ་བསྐྱབ་པའི་ཡུལ་། ལེགས་པར་རྟེན་དང་གནས་བཟང་དང་། ས་
བཟང་བ་དང་ཁྱོགས་བཟང་དང་། རྣལ་འབྱོར་བདེ་བའི་ཡོ་བྱད་ལྷན་། ཞེས་གསུངས་
སོ།། འདོད་པ་རྒྱུང་བ་ནི། ཆོས་གོས་ལ་སོགས་པ་བཟང་བོ་འཕམ་མང་བོ་ལ་ལྷག་པར་
ཆགས་པ་མེད་པའོ།། ཆོག་ཤེས་པ་ནི། ཆོས་གོས་ལ་སོགས་པ་ངན་ངོན་ཅམ་རྟེན་པས་
རྟག་དུ་ཆོག་ཤེས་པའོ།། བྱ་བ་མང་བོ་ཡོངས་སུ་སྤངས་པ་ནི། ཉེ་ཆོང་ལ་སོགས་པའི་བྱ་
བ་ངན་པ་དང་བྱིས་པ་དང་རབ་བྱུང་རྣམས་དང་རྟ་ཅང་འདྲིས་བཤེས་བྱེད་པ་དང་སྒྲན་
བྱེད་པ་དང་སྐར་མ་བཅི་བ་སོགས་ཡོངས་སུ་སྤངས་པའོ།། ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་
པ་ནི། སོ་ཐར་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་གཉིས་ཀ་ལ་རང་བཞིན་དང་བཅས་པའི་ཁ་
ན་མ་སོ་བའི་བསྐྱབ་པའི་གཞི་མི་འབྲལ་བ་དང་བག་མེད་པས་རལ་ནའང་། སྐྱེན་པར་
འགྱེད་པས་ཆོས་བཞིན་དུ་བྱིར་འཆོས་པར་བྱེད་པའོ།། འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་
རྟག་ཡོངས་སུ་སྤངས་པ་ནི། འདོད་པ་རྣམས་ལ་གསོད་པ་དང་འཆིང་བ་ལ་སོགས་པ་ཆེ་
འདྲིའི་ཉེས་དམིགས་དང་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བ་སོགས་བྱི་མའི་ཉེས་དམིགས་བསྐྱོམས་ནས་
སམ། ཡང་ན་འཁོར་བའི་དངོས་པོ་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་ཐམས་ཅད་ནི་འདིག་པའི་ཆོས་
ཅན་མི་རྟག་པ་སྟེ་ངེས་པར་དེ་དག་ཐམས་ཅད་དང་བདག་རིང་བོར་མི་སོགས་པར་
འབྲལ་བར་འགྱུར་ན་བདག་དེ་ལ་ཅི་ཞིག་ལྷག་པར་ཆགས་པ་ལ་སོགས་པར་འགྱུར་སྟམ་
དུ་བསྐྱོམས་ལ་འདོད་པའི་རྣམ་རྟག་ཐམས་ཅད་སྤང་པར་བྱའོ།། འདི་དག་ནི་སྒྲོམ་རིམ་
བར་བའི་དགོངས་པ་ལྟར་བཤད་པ་སྟེ། རྒྱས་པར་ནི་ཉན་སོས་ཀྱི་ས་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།།
དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་དུག་ནི་ཉིང་ངེ་འདིན་བཟང་བོ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་དང་སྐྱེས་ཟིན་པ་མི་

ཉམས་པར་གནས་པ་དང་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་རྒྱ་རྒྱུན་གྱི་གནད་བསྐྱེད་པ་སྟེ་
 བྱད་པར་དུ་རྒྱལ་ཁྲིམས་དག་པ་དང་འདོད་པ་ལ་ཉེས་དམིགས་སུ་བརྟུང་བ་དང་མཐུན་
 པའི་ཡུལ་ན་གནས་པ་གཙོ་བོ་ཡིན་ལོ། དགེ་བཤེས་སྟོན་པའི་ཞལ་ནས། རང་ཅག་མན་
 ངག་ཁོ་ནས་ལན་སྟམ་ཡིན། མན་ངག་ཁོ་ན་བཅའ་བས་ཉིང་རེ་འཛིན་སྟེར་མི་འདོད་
 པ་དེ་ཆོགས་ལ་གནས་པ་མེད་པས་ལན་པ་ཡིན་གསུངས་ཏེ། ཆོགས་ནི་སྤར་བཤད་པ་
 དུག་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ལོ། གཞན་ཡང་སར་བྱིན་དང་པོ་བཞི་ནི་ལྷ་བ་བསམ་གཏན་
 གྱི་ཆོགས་སུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོམ་རིམ་དང་པོ་ལས། ཞི་གནས་ནི་རྟེན་པ་ལ་སོགས་པ་
 འདོད་པ་ལ་མི་བརྟུང་ཞིང་རྒྱལ་ཁྲིམས་ལ་ལེགས་པར་གནས་ལ་སྤྱད་བསམ་ལ་སོགས་
 པ་དང་དུ་ལེན་པའི་ངང་རྒྱལ་ཅན་དུ་གྱུར་ལ་བཙོན་འགྲུས་བཙམ་ན་གྱུར་དུ་འགྲུབ་པོ།
 དེ་བས་ན་འཕགས་པ་དགོངས་པ་རེས་པར་འབྲེལ་བ་ལ་སོགས་པ་ལས་ཀྱང་སྦྱིན་པ་ལ་
 སོགས་པ་གོང་མ་གོང་མའི་རྒྱ་རྒྱུན་ཡིན་པར་བསྟན་ཏེ་ཞེས་གསུངས་སོ། ལམ་སྟོན་ལས་
 ཀྱང་། ཞི་གནས་ཡན་ལག་ནམ་ཉམས་པས། རབ་དུ་འབད་དེ་བསྒྲོམས་བྱས་ཀྱང་། ལོ་
 ནི་སྟོང་ཕྱག་དག་གིས་ཀྱང་། ཉིང་འཛིན་འགྲུབ་པར་མི་འགྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས་པས་
 ཞི་སྟག་གི་ཉིང་རེ་འཛིན་སྟེང་ཐག་པ་ནས་བསྐྱབ་པར་འདོད་པ་ནམས་ཀྱིས་ཞི་གནས་
 གྱི་ཡན་ལག་གམ་ཆོགས་ཉན་ས་ནས་གསུངས་པའི་བཅུ་གསུམ་ལ་སོགས་པ་ལ་འབད་
 པ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེད།

ཞི་གནས་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ།

དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཞི་གནས་བསྒྲོམ་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས། སྦྱོར་བ་དང་དངོས་
 གཞིའོ། དང་པོ་ནི། སྤར་བཤད་པའི་སྦྱོར་བའི་ཆོས་དུག་དང་བྱད་པར་དུ་བྱང་རྒྱུ་གྱི་
 སེམས་རིང་དུ་བསྒྲོམ་ཞིང་དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་སྦྱེས་བྱ་རྒྱུ་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་བའི་
 དམིགས་པའི་རོ་བོ་ནམས་ཀྱང་སྦྱང་བར་བྱའོ། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ལུས་ཀྱི་སྦྱོད་ལམ་

རི་འདྲ་བས་བསྐྱེམ་པ་དང་། བསྐྱེམ་པའི་རིམ་པ་ཉིད་བཤད་པའོ། དང་པོ་ནི། སྐྱེམ་
རིམ་བར་པ་དང་ཐ་མ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་སྟན་གིན་ཏུ་འཇམ་པོ་བདེ་བ་ལ་ལུས་ཀྱི་
ཀུན་སྟོང་ཆོས་བརྒྱད་དང་ལྟན་པར་བྱའོ། དེ་ལ་ཀར་པ་ནི། རྗེ་བཙུན་ནམ་པར་སྤང་
མཛད་ཀྱི་སྦྱིལ་མོ་ཀྱང་ལྟ་བུ་སྦྱིལ་མོ་ཀྱང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའམ་ཡང་ན་སྦྱིལ་ཀྱང་
བྱེད་པའང་བྱུང་སྟེ་དེ་ལྟར་བྱའོ། མིག་ནི་ཉ་ཅང་མི་དབྱེ་ཉ་ཅང་ཡང་མི་བྱམ་པར་
སྤྱི་ཆེ་མོར་གཏད་དོ། ལུས་ནི་ཉ་ཅང་ཡང་རྒྱབ་ཏུ་མི་དབྱེ་ཉ་ཅང་ཡང་མཐུན་ཏུ་
མི་དབྱེ་བར་དང་པོར་བསྐངས་ལ་དན་པ་ནང་ཏུ་བཞག་སྟེ་འདུག་པར་བྱའོ། སྐག་པ་
ནི་ཐད་ཀར་མཉམ་པར་བཞག་གོ། མགོ་ནི། མི་མཐོ་མི་དམའ་ཞིང་སྟོགས་གཅིག་ཏུ་
མ་ཡོ་བར་བཞག་སྟེ་སྟོན་པ་སྟེ་བར་དང་པོར་བཞག་གོ། སོ་དང་མཆུ་ནི་རང་ལུགས་
སུ་ཐ་མལ་པར་བཞག་གོ། སྟེ་ནི་ཡ་སོའི་བྱང་ཏུ་གཞར་རོ། དབུགས་ནི། ཕྱི་ནང་ཏུ་
རྒྱ་བ་སྐྱེ་ཅན་དང་རྩམས་པ་དང་ཁོད་བག་ཅན་ཏུ་མི་བཏང་གི་ཅི་ནས་ཀྱང་པར་རྒྱ་
རྩུར་རྒྱ་མི་ཆོར་བར་དལ་བུ་དལ་བུས་འབད་པ་མེད་པར་འཇུག་པ་དེ་ལྟར་བྱའོ།
ཉན་སར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གནང་བའི་སྤྱི་ལམ་སྤྱི་ལམ་མ་ཁོ་གནང་བ་ནི་འབྲེང་
བའི་དྲ་སྤྱི་དང་སོ་མའི་དྲ་བ་ཅན་སོགས་ཡིན་གསུངས། ཅ་བཏིང་བའི་སྟེང་ཏུ་སྦྱིལ་
མོ་ཀྱང་བཅས་ཏེ་འདུག་པ་ལ་རྒྱ་མཆན་ལྟ་གསུངས་ཏེ། ལུས་ལེགས་པར་བསྐྱིམས་ན་
སྟོང་ལམ་དེ་གིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་སྟེ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པས་རྒྱར་བ་རྒྱར་བར་གིན་ཏུ་
སྦྱངས་པ་སྟེ་བ་དང་། འདུག་པས་དུས་ལུན་རིང་པོ་འདའ་བར་བྱེད་ལུས་གིང་སྟོང་
ལམ་དེས་ལུས་གིན་ཏུ་ངལ་བར་མི་འཇུར་བ་དང་། སྟོང་ལམ་དེ་སྟེ་སྟེ་གས་དང་པས་
ཀྱི་ཁོ་ལ་བ་དག་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་གཞན་ཀྱིས་སྟོང་ལམ་དེས་འདུག་པ་
མཐོང་ན་གིན་ཏུ་དང་བ་སྟེ་བ་དང་། སྟོང་ལམ་དེ་སངས་རྒྱས་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཉན་
ཐོས་ནམས་ཀྱིས་གནང་ཞིང་བསྟེན་པ་སྟེ་རྒྱ་མཆན་དེ་ལྟ་མཐོང་ནས་སྦྱིལ་མོ་ཀྱང་
བཅས་ཏེ་གནས་པར་གསུངས་སོ། ལུས་དང་པོར་བསྐང་བ་ནི་རྒྱགས་པ་དང་གཉིད་
མི་འབྱུང་བའི་དོན་ཏུ་གསུངས་སོ། དེ་ལྟར་ན་ཐོག་མར་ལུས་ཀྱི་ཀུན་སྟོང་བརྒྱད་དང་

བྱད་པར་རྒྱང་ཆམ་ལ་དབབ་པ་རི་ལྟར་བཤད་པ་བཞིན་བསྐྱབ་པར་བྱའོ།།

བསྒྲོམ་པའི་རིམ་པ་ཉིད་བཤད་པ་ནི། བསྒྲོམ་པའི་རིམ་པ་ལ་རྗེ་ཉིད་ཀྱི་
ཞལ་ནས། ལྷ་སྐྱབ་ཐོགས་མེད་གཉིས་ནས་རིམ་བཞིན་དུ། ལེགས་བརྒྱད་བྱང་རྒྱབ་
ལམ་གྱི་ཞེས་ཐོགས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱང་རྒྱབ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་འདྲིར་ལྷག་མཐོང་
ཆེན་མོའི་སྐབས་སུ་མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱི་ལུགས་དང་། དེ་མ་གཏོགས་པ་རྒྱ་ཆེ་བའི་
ལམ་ནམས་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་ལུགས་བྱང་ས་ཐོགས་ཀྱི་གཞུང་བསྐང་བར་
མངོན་ཅིང་། སྐབས་འདྲིར་ནི་དབུས་མཐའ་ལས་འབྱུང་བའི་ཉེས་པ་ལྷ་སྐྱོང་བའི་
འདུ་བྱེད་བརྒྱད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཞི་གནས་བསྐྱབ་ཚུལ་འདི་ཉིད་ལ་གཞུང་བསྐངས་ནས།
དེ་ལ་སེམས་གནས་པའི་ཐབས་དགུ་ཆང་ལུགས་དང་། དགུ་པོ་དེ་ཡིད་བྱེད་བཞིར་
འདུ་ལུགས་དང་སྟོབས་རྒྱག་གིས་འབྱུབ་ལུགས་ཐོགས་འཆད་པར་མངོན་པ་ཡིན་ནོ།།
ལམ་རིམ་པལ་མོ་ཆེར་དབུས་མཐའ་ནས་གསུངས་པའི་ཉེས་པ་ལྷ་སྐྱོང་བའི་འདུ་བྱེད་
བརྒྱད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཞི་གནས་བསྐྱབ་པར་གསུངས་ལ། དགེ་བཤེས་ལག་སོར་བ་ནས་
བརྒྱད་པའི་གདམས་ངག་ནམས་ལས། དེའི་སྟེང་དུ་ཉན་ས་ནས་བཤད་པའི་སྟོབས་
རྒྱག་དང་ཡིད་བྱེད་བཞི་དང་སེམས་དགུས་བསྐྱབ་དགོས་པར་བཤད་ཅིང་། མཁས་
པ་བསྟོན་པོ་ཤར་བ་ཡོན་ཏན་གྲགས་ཀྱིས་ནི་སེམས་གནས་པའི་ཐབས་དགུ་ཡིད་
ལ་བྱེད་པ་བཞིར་བསྐྱས་པ་དང་། ཉེས་པ་རྒྱག་དང་དེའི་གཉེན་པོ་འདུ་བྱེད་བརྒྱད་
པོ་འདྲི་ནི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐབས་ཡིན་པར། མདོ་སྡེ་དུ་མ་དང་མདོ་
སྡེ་རྒྱན་དང་དབུས་མཐའ་དང་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་ས་སྡེ་དང་དབུ་མ་སྒྲོམ་
རིམ་གསུམ་ལ་ཐོགས་པ་བསམ་གཏན་གྱི་ཐབས་སྟོན་པ་ཐམས་ཅད་ལས་མཐུན་པར་
གསུངས་ཏེ། དང་པོ་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཆོགས་ལ་གནས་པས་ཐབས་འདི་དག་གིས་
འབད་ན་ཉིང་རེ་འཛིན་ངེས་པར་འཐོབ་པར་འགྱུར་རོ།། དེང་སང་བསམ་གཏན་གྱི་
མན་ངག་ཟབ་པར་གྲགས་པ་དག་ལ་ཐབས་འདི་དག་གི་མིང་ཙམ་ཡང་མི་སྤང་སྟེ་
ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཆོགས་དང་མི་ལྡན་པ་དང་ཐབས་འདི་དག་མེད་པར་ནི་ཡུན་རིང་

པོར་འབད་ཀྱང་ཉིང་ལྷོ་འཛིན་འབྱུང་པར་མ་གསུངས་སོ་ཞེས་རང་གི་ལམ་རིམ་ལས་
འཆད་དེ། འདི་ནི་གཞུང་ཆེན་མོ་རྣམས་ཀྱི་ཉིང་ལྷོ་འཛིན་བསྐྱབ་ཚུལ་ལ་ངས་པ་རྣམ་
པར་དག་པ་རྟེན་པའི་གཏམ་ཏུ་སྒྲུང་ངོ་།། དེ་ལ་སྤྱིར་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་
པའི་འཁྲིད་ཚུལ་རྣམས་ནི་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ས་སྤེལ་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་
ཕབ་བས་ཉམས་ལེན་སྟོན་པའི་གཞུང་ནི་དེ་གིན་ཏུ་རྒྱས་སོ།། དེར་ཡང་གཞུང་གཅིག་
ཏུ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཞུང་གཞན་ཏུ་རྒྱས་པར་མི་འཆད་པས་ཞི་གནས་དང་ལྷག་
མཐོང་གཉིས་ནི་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱབ་པ་ལས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལས་ཤེས་དགོས་
པར་གསུངས་པས་ཉན་ས་གིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཡིན་ནོ།། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པས་ཀྱང་མདོ་
སྡེའི་རྒྱན་དང་དབྱུང་མཐར་སེམས་གནས་པའི་ཐབས་དགུ་དང་སྟོང་པའི་འདུ་བྱེད་
བརྒྱད་གསུངས་ལ། དེ་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ་
དང་ཀ་མ་ལ་སྤྱི་ལ་འཛིན་པ་རྒྱུ་ལྷོ་འཛིན་དང་ཐུན་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་གར་གྱི་མཁས་
པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཉིང་ལྷོ་འཛིན་བསྐྱབ་པའི་རིམ་པ་མང་ཏུ་མང་དེ། ལྷ་སྤྱོད་དང་
ཐེག་ལེ་དང་ཡི་གེ་སོགས་ལ་དམིགས་པའི་དམིགས་པ་མི་འདྲ་བ་མ་གཏོགས་པ་
ཉིང་ལྷོ་འཛིན་གྱི་སྤྱིའི་ཁོག་རྣམས་ནི་སྤྱིར་ཀྱི་གཞུང་ཆེན་མོ་དེ་དག་ནས་བཤད་
པ་དང་སྤྲུལ་ནས་བཤད་པ་རྣམས་གིན་ཏུ་མཐུན་ལ། བྱེད་པར་ཏུ་ཉིང་ལྷོ་འཛིན་གྱི་
ཉེས་པ་ལྡེལ་སོགས་པའི་སྟོན་རྣམས་དང་དེ་རྣམས་རི་ལྟར་སེལ་བའི་ཚུལ་རྣམས་ནི་
མདོ་སྡེའི་ཕྱོགས་རྣམས་གིན་ཏུ་རྒྱས་པར་སྒྲུང་ངོ་།། འོན་ཀྱང་གཞུང་ཆེན་པ་རྣམས་ཀྱི་
སྟོང་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་ཤེས་པ་ཉིན་མོའི་སྐར་མ་ལྟར་སྒྲུང་བས་རང་གི་སྟོན་སྟོན་གྱི་
དྲི་མ་གཞུང་དེ་དག་ལ་བཀལ་ནས་དེ་རྣམས་སྤྱིའི་གོ་རྒྱ་གཙོད་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི་སྟོང་
པོའི་དོན་སྟོན་པའི་གདམས་ངག་བྱུར་ཏུ་ཡོད་པར་བཟུང་ནས་དེ་དག་ནས་བཤད་
པའི་ཉིང་ལྷོ་འཛིན་བསྐྱབ་པའི་རིམ་པ་ལ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཆེན་རི་ལྟར་ཡིན་གྱི་
ཐེ་ཆོམ་ཡང་མི་སྤྱོད་པར་སྒྲུང་ངོ་།། གདམས་ངག་འདི་ནི་དབྱུང་ཐབས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་
ཐམས་ཅད་གཞུང་ཆེན་མོ་རྣམས་ནས་འབྱུང་བ་ཁོ་ན་ལ་རྩིགས་སུ་བྱེད་པས་འདིར་

ཡང་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་བསྐྱབ་ཚུལ་ནམས་གཞུང་ཆེ་བ་ནམས་ནས་སྤངས་ཏེ་བཤད་
པར་བྱའོ།

འདི་ལ་གཉིས། ཉིང་དེ་འཛིན་སྒྲོམ་མེད་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་
ནས་སེམས་གནས་སྒྲེ་བའི་རིམ་པའོ། དང་པོ་ལ་གསུམ། སེམས་དམིགས་པ་ལ་
གཏོད་པའི་སྒྲོམ་དུ་རི་ལྟར་བྱ་བ་དང་། དམིགས་པ་ལ་གཏོད་པའི་དུས་སུ་རི་ལྟར་བྱ་
བ་དང་། དམིགས་པ་ལ་གཏོད་པའི་འོག་ཏུ་རི་ལྟར་བྱ་བའོ། བོ་བུ་སྒྲོམ་པ་ལ་འདྲུག་
པའི་ཆེ་ཐོག་མར་རྒྱང་ཆམ་ལ་དབབ་པ་འགྲོ་འོང་ཉེར་གཅིག་སོགས་བཟང་བ་ནི་
རྟོག་པ་ཕྱི་རོལ་དུ་གཡེང་བ་ལྟོག་པའི་ཐབས་དམ་པའོ། དང་པོ་ནི། ཉིང་དེ་འཛིན་
བསྒྲོམ་པ་ལ་མི་སྒྲོ་ཞིང་དེའི་མི་མཐུན་སྒྲིགས་ལ་དགའ་བའི་ལེ་ལོ་འགོག་མ་རྩས་ན་
དང་པོ་ནས་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་འདྲུག་དུ་མི་སྒྲེར་ཞིང་ལན་ཅིག་ཐོབ་ཀྱང་རྒྱན་འཐུད་
མི་རྩས་པས་རྒྱར་དུ་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། དེའི་ཕྱིར་ཐོག་མར་ལེ་ལོ་འགོག་པ་གནད་
དུ་ཆེའོ། དེ་ལ་ལྟས་དང་སེམས་དགའ་བདེས་རྒྱས་པའི་གིན་དུ་སྤངས་པ་ཐོབ་ན་ཉིན་
མཚན་ཀུན་ཏུ་དགེ་བ་ལ་སྒྱུར་བ་ལ་སྒྱུ་དུབ་མི་འབྱུང་བས་ལེ་ལོ་བསྐྱོག་གོ། དེ་བསྐྱེད་
པ་ལ་གིན་སྤངས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་བཙོན་འབྲས་རྒྱན་ལྡན་དུ་རྩོམ་
རྩས་པ་དགོས་སོ། དེ་བསྐྱེད་པ་ལ་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་འདུན་པ་
དག་པོ་རྒྱན་ལྡན་པ་དགོས་སོ། དེའི་རྒྱར་ནི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ཡོན་ཏན་མཐོང་བས་
ཡིད་འཕྲོག་པའི་དད་པ་བརྟན་པོ་དགོས་པས་ཐོག་མར་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ཡོན་ཏན་
སེམས་པའི་དད་པ་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ། འདི་དག་གི་གོ་རིམ་ནི་ཉམས་
སྤངས་ནས་བལྟས་ན་ཆེས་གིན་དུ་གསལ་བར་ངས་པས་གནད་དམ་པར་བཟུང་སྟེ།
དབྱུས་མཐའ་ལས། བོ་རྩོལ་བའི་གནས་བོ་ཉིང་དེ་འཛིན་དོན་དུ་གཉེར་བའི་འདུན་
པ་དང་དེ་ལ་གནས་པ་བཙོན་འབྲས་དང་། འདུན་པའི་རྒྱ་ཡོན་འདྲན་མཐོང་
བའི་དད་པ་དང་བོ་རྩོལ་བའི་འབྲས་སུ་གིན་སྤངས་ཉིད་དུའོ། ཞེས་གསུངས་སོ།
དེ་ལ་གནས་ནི་འདུན་པ་སྟེ་རྩོལ་བའི་གནས་སོ། གནས་པ་ནི་རྩོལ་བའམ་བཙོན་

འབྲས་མོ། །^{༡༥}སེམས་དམིགས་པ་ལ་གཏོད་པའི་ཡོན་ཏུ་རི་ལྟར་བྱ་བ་འདི་ལ་ཐོག་
མར་ལེ་ལོ་འགོག་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་ལེ་ལོ་རྩ་བ་ནས་སྒྲིག་ཅིང་བཙོན་འབྲས་
ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་སྤངས་ཐོབ་དགོས། དེ་ལ་དེའི་རྒྱར་རྩལ་བའམ་བཙོན་
འབྲས་དགོས། དེ་ལ་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་དགོས། དེ་ལ་དེའི་
ཡོན་ཏེན་མཐོང་བའི་དད་པ་དགོས་པས་དང་པོར་འདུན་པའི་རྒྱ་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་
ཡོན་ཏེན་བསམ་པའི་དད་པ་བསྒོམ། དེ་ནས་རྩལ་བའི་གནས་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་དོན་
གཉེར་གྱི་འདུན་པ་སྤངས། དེ་ནས་འདུན་པ་དེ་ལ་གནས་པའི་བཙོན་འབྲས་རྩལ་དེ་
ལ་བཙོན་ནས་རྩལ་བའི་འབྲས་བྱ་ཤིན་ཏུ་སྤངས་སྟེ་བ་ཡིན་ནོ། །འདུན་པའི་རྒྱ་ནི་ཡོན་
ཏེན་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པའོ། །རྩལ་བའི་འབྲས་བྱ་ནི་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པའོ། །འདིར་
བསྒོམ་པར་བྱ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཡོན་ཏེན་ནི། ཞི་གནས་བྱུང་ན་སེམས་ལ་དགའ་
བ་དང་ལུས་ལ་བདེ་བ་རྒྱས་པས་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་དང་ལུས་སེམས་
ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་རྟེན་པས་སེམས་དགེ་བའི་དམིགས་པ་ལ་གང་འདོད་ཏུ་བཀོལ་ཏུ་
བྱང་བ་དང་། རང་དབང་མེད་པར་བྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཡུལ་ལ་གཡེང་བ་ནི་བས་ཉེས་
སྟོད་མང་པོ་མི་འབྱུང་ཞིང་དགེ་བ་གང་བྱེད་སྟོབས་ཆེ་བ་དང་ཞི་གནས་ལ་བཙོན་
ནས་མངོན་ཤེས་དང་རྩལ་ལོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏེན་ནམས་བསྐྱབ་བྱས་པ་དང་། བྱང་
པར་ཏུ་དེ་ལ་བཙོན་ནས་རི་ལྟར་རྒྱུགས་པའི་རྣམ་མཐོང་གི་རྒྱུགས་པ་སྟེ་བས་འཁོར་
བའི་རྩ་བ་རྒྱར་ཏུ་གཙོད་བྱས་པ་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏེན་གང་བསམས་ན་ཉིང་རེ་འཛིན་
བསྒོམ་པ་ལ་སྟོན་ཀྱང་འཕེལ་བར་འབྱུར་བ་ནམས་ཤེས་པར་བྱས་ལ་བསྒོམ་སྟེ། འདི་
སྟེས་ན་ནང་ནས་ཉིང་རེ་འཛིན་བསྒོམ་པ་ལ་རྒྱན་ཏུ་བསྐྱེད་པས། ཉིང་རེ་འཛིན་ཐོབ་
པར་སྟེ་ཞིང་ཐོབ་ཟིན་ནས་ཀྱང་ཡང་ཡང་བསྒོམ་པ་ལ་འཇུག་པས་ཉམས་པར་དགའ་
བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སེམས་གང་ལ་འཇུག་པའི་གཞི་དམིགས་པ་ངོས་བཟུང་
བ་དང་། དེ་ལ་སེམས་རི་ལྟར་གཏོད་པའི་རྩལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དམིགས་པ་

སྤྱི་རི་རྣམ་པར་བཞག་པ་དང་། སྐབས་སུ་བབ་པའི་དམིགས་པ་ངོས་བཟུང་བའོ། དང་
 བོ་ལ་གསུམ། དམིགས་པ་དངོས་བསྟན་པ་དང་། གང་ཟག་གང་གིས་གང་ལ་དམིགས་
 པར་བྱ་བ་བསྟན་པ་དང་། དམིགས་པའི་རྣམ་ཐངས་བསྟན་པའོ། དང་བོ་ནི། (༡)
 གཉིས་པ་སེམས་དམིགས་པ་ལ་གཏད་པའི་དུས་སུ་ངི་ལྟར་བྱ་བ་ལ། ཞི་ལྟག་གི་
 དམིགས་པ་ལ་བཞི་ཡོད་པའི་དང་པོ་བྱབ་པའི་དམིགས་པ་ལའང་བཞི་ཡོད་པའི་རྣམ་
 པར་རྟོག་པ་ཡོད་མེད་ནི་ཞི་གནས་ཀྱི་ཆོ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དབྱེད་པ་
 མི་བྱེད་པས་དེའི་དམིགས་པ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་དང་། ལྟག་མཐོང་གི་ཆོ་
 སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དབྱེད་པ་ཡོད་པས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པ་
 ཞེས་གསུངས་ཀྱི་སྒྱིར་གཞི་བྱབ་ན་ཞི་ལྟག་གི་དམིགས་པ་ཡིན་པས་བྱབ་པས་དེ་
 གཉིས་ཀྱི་འང་ཡིན་པས་བྱབ་པོ། བཅོམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་རྣལ་འབྱོར་པའི་དམིགས་
 པ་བཞི་གསུངས་ཏེ། འདི་ལྟར་བྱབ་པའི་དམིགས་པ་དང་སྤྱད་པ་རྣམ་པར་སྦྱོང་བའི་
 དམིགས་པ་དང་། མཁས་པའི་དམིགས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པར་སྦྱོང་བའི་
 དམིགས་པའོ། དེ་ལ་བྱབ་པའི་དམིགས་པ་ལ་ནི་བཞི་ཡོད་དེ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་
 དང་བཅས་པའི་གཞུགས་བརྟན་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་གཞུགས་བརྟན་དང་
 དངོས་པོའི་མཐའ་དང་དགོས་པ་ཡོངས་སུ་བྱབ་པའོ། དེ་ལ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་
 བཞག་པ་ནི་གཞུགས་བརྟན་གཉིས་ཏེ། དང་བོ་ནི་ལྟག་མཐོང་གི་དམིགས་པ་ཡིན་ལ་
 གཉིས་པ་ནི་ཞི་གནས་ཀྱི་དམིགས་པའོ། གཞུགས་བརྟན་ནི་གང་ལ་དམིགས་པའི་
 དམིགས་པ་རང་མཆན་པ་དེ་དངོས་མིན་པར་དེའི་རྣམ་པ་སྒྲོ་ལ་སྦྱང་བའོ། དེ་ལ་
 དམིགས་ནས་དབྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཆོ་དབྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་རྟོག་ཡོད་པས་རྣམ་རྟོག་
 དང་བཅས་པའི་གཞུགས་བརྟན་ནོ། ཡང་དེ་ལ་དམིགས་ནས་མི་དབྱེད་པར་སེམས་
 འཛོག་པའི་ཆོ་དབྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྟོག་པ་མེད་པས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་གཞུགས་བརྟན་
 ཞེས་བྱའོ། གཞུགས་བརྟན་དེ་དམིགས་པ་གང་གི་གཞུགས་བརྟན་ཡིན་སྟེ་ན། སྤྱད་
 པ་རྣམ་སྦྱོང་གི་དམིགས་པ་ལྟ་དང་མཁས་པའི་དམིགས་པ་ལྟ་དང་ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་

པར་སྐྱོང་བའི་དམིགས་པ་གཉིས་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་ནམ་ནམ་པ་ཡིན་ནོ། དམིགས་
བྱ་ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་བཞག་པ་ནི་དངོས་པོའི་མཐའ་ཡིན་ཏེ་། **དངོས་པོའི་མཐའ་ནི་**
ཐུང་པོ་ལྡར་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་དང་བདེན་པ་བཞིར་གྲོལ་བ་དོན་གཉིས་ཀྱི་སྒྲང་
དོར་གྱི་གཞིར་ཐུར་པའི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་འདུས་ལུགས་བསམས་ནས། དེའི་རྗེས་
སྐྱ་དེར་གྲངས་ངེས་པར་ཐག་བཅད་ནས་དེ་ལ་སེམས་འཛིག་པ་ལྟ་བུའོ། དེ་ཡང་
རི་ལྟ་རི་སྟེད་གང་ཡིན་ཀྱང་ཞི་ལྟག་གང་བསྐྱབ་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཚུར་དེའི་ནང་དུ་
འདུས་ལུགས་བསམས་ནས་དེ་ཉིད་ལ་འཛིག་པ་དང་། རྒྱས་པར་སྒྲོས་གིང་དབྱད་ནས་
འཛིག་པའི་བྱད་པར་ཤེས་དགོས་སོ། འདི་ཙམ་དུ་ཟད་ཀྱི་འདི་ལས་གཞན་པ་མེད་
དོ་ཞེས་པའི་རི་སྟེད་པའི་དངོས་པོའི་མཐའ་དང་འདི་ཁོ་ན་ལྟར་གནས་ཀྱི་གཞན་དུ་
མི་གནས་སོ། ཞེས་པའི་རི་ལྟ་བའི་དངོས་པོའི་མཐའ་གཉིས་སོ། དེ་ལ་རི་སྟེད་པ་ནི་
ཐུང་པོ་ལྡར་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་དང་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་དང་སྐྱེ་མཆེད་བརྩ་གཉིས་
སྐྱ་ཆོས་ཐམས་ཅད་དང་བདེན་བཞིར་ཤེས་བྱའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་འདུས་ཀྱི་དེ་
ཐན་ཆད་དུ་གཞན་མེད་པའོ། རི་ལྟ་བ་ནི་དམིགས་པ་དེ་དག་གི་ཡང་དག་པ་ཉིད་
དང་དེ་བཞིན་ཉིད་རིགས་པས་ཐུབ་པའི་དོན་ནོ། འབྲས་བུའི་སྒོ་ནས་བཞག་པ་ནི་
དགོས་པ་ཡོངས་སུ་ཐུབ་པ་སྟེ་དམིགས་པ་དེ་དག་གི་གཟུགས་བརྟན་ལ་ཞི་ལྟག་གིས་
དམིགས་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དེ་ཀྱུན་དུ་བསྟེན། གོམས་པར་བྱས། ལན་མང་དུ་བྱས་
པའི་མཐུས་རང་རང་གི་གནས་ངན་ལེན་དང་བྲལ་ནས་གནས་སྐྱར་པའོ། **དགོས་**
པ་ཡོངས་སུ་འབྲུབ་པ་ནི་དམིགས་པ་དེ་གོམས་པས་གིན་སྦྱངས་སྦྱེ་བ་སོགས་དགོས་
པ་འབྲུབ་ལུགས་ཀྱི་འབྲས་བུའི་སྒོ་ནས་བཞག་པའོ། འདི་བཞི་ག་ཡང་དམིགས་པ་
འོག་མ་ནམས་ལས་འོགས་ན་མེད་ཅིང་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་པ་ཡིན་ནོ།

སྦྱད་པ་ནམ་པར་སྐྱོང་བ་ནི། འདོད་ཆགས་སོགས་ལ་ཤས་ཆེར་སྦྱད་པ་ནམ་
པར་སྐྱོང་བའི་དམིགས་པ་སྟེ་མི་སྦྱག་པ་དང་བྱམས་པ་དང་རྟེན་འབྲེལ་དང་ཁམས་
ཀྱི་རབ་དབྱེ་དང་དབྱགས་འབྱུང་རྩབ་སྟེ་ལྟོ། **དེ་སྦྱིར་སྦྱད་པ་ནམ་སྐྱོང་ལ་ལྟ་ལས་**

དང་པོ་ནི་མི་སྤྱད་པའི་རྣམ་པ་ཡིད་ལ་ཤར་ནས་དེ་ལ་སེམས་འདྲིན་པ་སོགས་ཏེ་
 འདི་ལ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་སོ་སོ་བ་གཉིས་ཡོད་ལ། བྱམས་པ་ལྟ་བུ་ལ་ནི་རང་གི་སྒོ་
 བྱམས་པའི་ངོ་བོར་བསྐྱེད་ནས་དེ་ཉིད་ལ་སེམས་འདྲིན་པ་ཡིན་པས་སོ་སོར་མེད་
 ཏོ།། རྟེན་འབྲེལ་ལ་དམིགས་པ་འདི་ལ་ནི། རྟེན་འབྲེལ་ཆེ་གསུམ་ལ་རྫོགས་པ་ལྟ་
 བུའི་དབང་དུ་བྱས་ན་དེ་ལ་དུས་གསུམ་གའི་ཆ་ཡོད་པས་དེ་དག་ལས་མ་གཏོགས་
 པའི་རང་དབང་བའི་གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་པ་འགོག་པའི་དམིགས་པ་ཡིན་ཅིང་།
 མཁས་པའི་དམིགས་པ་ལྟ་ཡང་འདིའི་ཁོང་དུ་འདུའོ།། དེ་ལ་མི་སྤྱད་པ་ལ་དམིགས་
 པ་ནི་སྤྱད་པ་སྤྱད་པ་སོགས་པ་སོ་དུག་ནི་ནང་གི་མི་སྤྱད་པ་དང་རྣམ་པར་སྤོས་པ་
 ལ་སོགས་པ་ནི་ཕྱི་རལ་གྱི་མི་སྤྱད་པ་སྟེ་མི་གཙང་བའི་མི་སྤྱད་པའི་རྣམ་པ་སྒོ་ལ་
 ཤར་བ་ལ་སེམས་འདྲིན་པའོ།། མཛེས་པོ་དང་དག་པོ་དང་བར་མ་གསུམ་ལ་དམིགས་
 བས་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ས་པའི་པན་བདེ་བསྐྱབ་པའི་བསམ་པ་ནི་བྱམས་པ་སྟེ་
 བྱམས་པའི་འདྲིན་སྤངས་དེའི་སྒོ་ནས་སེམས་དམིགས་པ་དེ་དག་ལ་འདྲིན་པ་ལ་
 བྱམས་པ་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ཀ་ལ་བྱམས་པར་གསུངས་
 པའོ།། རྟེན་འབྲེལ་ལ་དམིགས་པ་ནི། དུས་གསུམ་དུ་འབྱུང་བའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་
 ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་ཅམ་གྱི་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་ཅམ་དུ་ཟད་གྱི་དེ་དག་ལས་མ་
 གཏོགས་པའི་ལས་བྱེད་པ་པོ་དང་འབྲས་བུ་ཉམས་སུ་སྒྱུང་བ་པོ་མེད་པའི་དོན་ལ་
 དེ་ལྟར་དམིགས་ཏེ་སེམས་འདྲིན་པའོ།། ཁམས་གྱི་རབ་དབྱེ་ལ་དམིགས་པ་ནི། ས་
 དང་རྩ་དང་མེ་དང་རྩ་དང་ནམ་མཁའ་དང་རྣམ་ཤེས་གྱི་ཁམས་དུག་གི་ཆ་རྣམས་
 སོ་སོར་བྱེ་སྟེ་དེ་རྣམས་ལ་དམིགས་ནས་སེམས་འདྲིན་པའོ།། དབྱུགས་འབྱུང་རྒྱབ་
 ལ་དམིགས་པ་ནི། རྩ་བའི་ནང་དུ་འགོ་བ་ལ་བགྱང་བ་དང་ལྟ་བའི་སྒོ་ནས་སེམས་
 གཞན་དུ་མི་གཡང་བར་དམིགས་པའོ།། མཁས་པའི་དམིགས་པ་འང་ལྟ་སྟེ། **དེ་ལྟ་**
ལ་ཐུང་པོ་ལྟའི་སྟེང་དུ་དེ་ལྟ་པོ་དེར་མ་གཏོགས་པའི་བདག་ཡོད་པ་འགོག་པ་དང་།
དེ་ལ་མེད་ཀྱང་ཁམས་བཙོ་བརྒྱད་ཀྱི་རྩའི་ཁྲོད་ན་རང་དབང་བའི་བདག་ཡོད་དམ་

སྒྲུལ་པ་ལ། མིག་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་ནམས་རང་རང་གི་ས་བོན་ལས་བྱང་བ་ཡིན་
ཀྱི། དེ་ལས་དོན་གཞན་པའི་བདག་མེད་པར་ཤེས་པ་དང་། དེ་ལྟར་མེད་ཀྱང་རྒྱུན་
ཀྱི་ཁྱོད་ན་བདག་ཡོད་དམ་སྒྲུལ་པ་ལ་མིག་སོགས་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་པོ་ནམས་
ཀྱིས་རྒྱུན་གསུམ་ཀྱི་ནམ་གཞག་ཤེས་ནས་དེ་ལས་དོན་གཞན་པའི་བདག་མེད་པར་
ཤེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་ལ་མི་རྟག་སྒྲུག་བསྐྱེལ་སོགས་སྒྲུ་
ཤེས་ཀྱི། གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་མེད་པ་དང་རྒྱ་དགེ་རྟིག་ལས་འབྲས་བྱ་བ་དེ་སྒྲུག་
འབྱུང་གི་དེ་ལས་དོན་གཞན་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པར་ཤེས་ནས་དེ་དག་ལ་
སེམས་འཛིན་པའོ།། སྤང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དང་རྟེན་འབྲེལ་དང་གནས་
དང་གནས་མ་ཡིན་པ་ལ་མཁས་པའོ།། དེ་ལ་སྤང་པོ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྤང་པོ་སོགས་ལྟ་
ཡིན་ལ་དེ་ལ་མཁས་པ་ནི་སྤང་པོ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་བདག་དང་བདག་གི་བ་མེད་
པར་ཤེས་པའོ།། ཁམས་ནི་མིག་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་བཙུག་ཡིན་ལ་དེ་ལ་མཁས་
པ་ནི་ཁམས་དེ་ནམས་རང་རང་གི་ས་བོན་ལས་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་རྒྱུན་ཤེས་པའོ།། རྐྱེ་
མཆེད་ནི་མིག་ལ་སོགས་པའི་རྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་ཡིན་ལ་དེ་ལ་མཁས་པ་ནི་ནང་
གི་རྐྱེ་མཆེད་དུག་ནི་ནམ་ཤེས་དུག་གི་བདག་པོའི་རྒྱུན་དང་བྱིའི་རྐྱེ་མཆེད་དུག་ནི་
དམིགས་པའི་རྒྱུན་དང་འགགས་མ་ཐག་པའི་ཡིད་ནི་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུན་དུ་ཤེས་
པའོ།། རྟེན་འབྲེལ་ནི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཡིན་ལ་དེ་ལ་མཁས་པ་ནི་དེ་དག་ལ་མི་
རྟག་པ་དང་། སྒྲུག་བསྐྱེལ་བ་དང་བདག་མེད་པར་ཤེས་པའོ།། གནས་དང་གནས་མ་
ཡིན་པ་ནི་དགེ་པ་ལས་ནམ་སྟོན་ཡིད་དུ་འོང་བ་འབྱུང་བ་གནས་ཡིན་ལ་མི་དགེ་
བ་ལས་ནམ་སྟོན་ཡིད་འོང་འབྱུང་བ་གནས་མིན་པ་སོགས་ཡིན་ལ་དེ་ལ་མཁས་པ་
ནི་དེ་ལྟར་ཤེས་པའོ།། འདི་ནི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་མཁས་པའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་ཏེ་བྱང་པར་
ནི་འདིས་མི་འདྲ་བའི་རྒྱ་ནམས་ཤེས་པར་བྱེད་དོ།། །ཁ།རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྐྱབས་སུ་ལས་
ལས་འབྲས་བྱ་འབྱུང་བ་སྦྱིར་བསྟན་ནས། འདིར་ལས་ཀྱི་བྱང་པར་འདི་ལས་འབྲས་
བྱའི་བྱང་པར་འདི་འབྱུང་བར་བསྟན་པས། གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་ལ་མཁས་པ་

འདི་ཉིན་འབྲེལ་ལ་མཁས་པའི་བྱེ་བྲག་གམ་ཆ་གཅིག་ཡིན་ནོ།། གང་ཟག་གང་གིས་
གང་ལ་དམིགས་པ་ནི་ཆགས་སོགས་ལྟ་ཤས་ཆེར་གོམས་པ་ཞིག་ཡིན་ན། ཟུང་པ་
རྣམ་སྐྱོང་གི་དམིགས་པ་བྱེ་བྲག་པ་རྣམས་ལ་ངེས་པར་མ་དམིགས་ན་ཞི་གནས་མི་
སྐྱེ་ལ་ཆགས་སོགས་ཤས་རྒྱུ་བ་དང་ཆ་མཉམ་པ་སོགས་ལ་ནི་དམིགས་པ་དེ་དག་
གང་ལ་མོས་པའམ། ཟུང་པར་དུ་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པའི་སྐྱེ་གཟུགས་ལ་དམིགས་ན་
དགོས་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་གསུངས་སོ།། དམིགས་པ་འདི་དག་ལ་ཞི་གནས་བསྐྱབ་པའི་
ཆེ་བསྐྱབ་ནས་སེམས་འདོག་ཅིང་ལྷག་མཐོང་གི་ཆེ་རྒྱས་པར་བྱེ་ནས་དབྱེད་པའི་
ཡུལ་ཡིན་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་ཞི་ལྷག་གཉིས་ཀའི་དམིགས་པར་འདྲ་ལ། ཟུང་པ་རྣམ་
སྐྱོང་གི་དམིགས་པ་རྣམས་དང་མཁས་པའི་དམིགས་པ་རྣམས་ནི་ཞི་གནས་གསར་དུ་
བསྐྱབ་པའི་དམིགས་པ་ཤས་ཆེ་ལ། ཉོན་མོངས་རྣམ་སྐྱོང་གི་དམིགས་པ་ནི་གྲུབ་ཟིན་
ཟུང་པར་དུ་བྱེད་པ་ཤས་ཆེ་ལོ།།

འདི་དག་ཞི་གནས་ཀྱི་དམིགས་པར་བྱེད་པའི་ཆེ་ནི་སྤང་པོ་ལ་སོགས་པ་
དེ་དག་གང་དུ་ངེས་པའི་འདྲིན་སྐྱངས་གཅིག་གི་སྟོན་སེམས་འདྲིན་པའོ།། ཉོན་
མོངས་པ་རྣམ་པར་སྐྱོང་བ་ནི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་ཉམས་སྦྱང་པར་བྱེད་པ་ཙམ་
དང་ས་བོན་ཅད་ནས་སྐྱོང་བ་སྟེ། དང་པོའི་དམིགས་པ་ནི་འདོད་པའི་ས་ནས་ཅི་
ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་བར་གྱི་ས་འོག་མའི་རགས་པ་དང་གོང་མའི་ཞི་བ་ཡིན་
ལ་གཉིས་པའི་དམིགས་པ་ནི་བདེན་པ་བཞིའི་མི་ཉག་པ་ལ་སོགས་པ་བཅུ་དྲུག་གོ།
འདི་དག་གྲུང་ཞི་གནས་ཀྱི་དམིགས་པར་བྱེད་པའི་ཆེ་ནི་མི་དབྱེད་པར་ཡུལ་དེ་
དག་གི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ལ་སེམས་ཀྱི་ངེས་པ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་གི་སྟོན་སེམས་
འདྲིན་པའོ།། སྒྲོམ་རིམ་བར་པ་ལས་དམིགས་པ་གསུམ་གསུངས་ཏེ། གསུང་རབ་ཡན་
ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་གཞིལ་བ་དང་འབབ་པ་དང་བབ་
པའོ་ཞེས་ཐམས་ཅད་བསྐྱབ་ཏེ་དེ་ལ་སེམས་འདོག་པ་དང་། རི་ཙམ་གྱིས་ཆོས་རྣམས་
བསྐྱབ་པར་འགྱུར་བའི་སྤང་པོ་སོགས་ལ་དམིགས་པ་དང་མཐོང་བ་དང་ཐོས་པའི་

སངས་རྒྱལ་གྱི་སྐྱེ་གཟུགས་ལ་སེམས་འདྲིག་པའོ། ། སྤང་པོ་སོགས་ལ་འདྲིག་ཚུལ་ནི་
འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་སྤང་པོ་ལྟར་འདུ་ལུགས་ཤེས་པར་བྱས་ལ་དེ་ནས་དེ་དག་གི་
ནང་དུ་རིམ་གྱིས་བསྐྱུས་ཟིན་པ་དང་། དེ་ལ་དམིགས་ནས་སེམས་འདྲིག་པ་སྟེ། རི་
ལྟར་སོ་སོར་འབྱེད་པ་ལ་གོམས་ན་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་སྐྱེ་བ་ལྟར་སྐྱེད་པ་ལ་
གོམས་པར་བྱས་ན་འང་ཡུལ་གཞན་ལ་མི་འཕྲོ་བར་དམིགས་པ་ལ་སེམས་སྐྱེད་པའི་
ཉིང་ངེ་འདྲིན་སྐྱེའོ། ། འདི་ནི་ཆོས་མངོན་པའི་མན་ངག་གོ། དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཐམས་
ཅད་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དུ་འདུ་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱས་ལ་དེར་བསྐྱུས་ཟིན་པ་དང་
སེམས་འདྲིན་པའོ། ། དེ་ལ་སྐྱེད་པ་ནམ་སྦྱོང་གི་དམིགས་པ་ནམས་ནི་འཆད་པ་ལྟར་
ཆགས་སོགས་ལྟག་པར་སྐྱེད་པ་ནམས་ཀྱི་ཆགས་སོགས་བསྐྱོག་སྒྲ་ཞིང་དེ་ལ་བརྟེན་
ནས་ཉིང་ངེ་འདྲིན་འཕྲོ་བ་པར་སྒྲ་བས་དམིགས་པ་བྱད་པར་ཅན་ཡིན་ལ། **འདི་པེ།**
དག་ལ་མཁས་པའི་དམིགས་པ་ཞེས་བཤད་ཀྱང་དམིགས་པ་འདི་དག་བསྒྲོམས་པས་
མཁས་པར་འགྱུར་བ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། ད་ལྟ་འདི་དག་
བསྒྲོམ་པ་སོའི་གང་ཟག་དེ་ནི་གཉི་ལྷག་ཤས་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་གྱི་མཁས་པ་ནི་མ་ཡིན་
འོ། ། མཁས་པའི་དམིགས་པ་ནམས་ནི་ཆོས་དེ་དག་ལས་མ་གཉོགས་པའི་གང་ཟག་གི་
བདག་འཁོག་པས་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལྟག་མཐོང་སྐྱེ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པས་
ཞི་གནས་ཀྱི་དམིགས་པ་ཤིན་ཏུ་བཟང་ཞིང་ཉོན་མོངས་སྦྱོང་པའི་དམིགས་པ་ནམས་
ནི་ཉོན་མོངས་སྦྱིའི་གཉེན་སོར་འགོ་བས་དོན་ཆེ་བ་ཡིན་འོ། ། བྱུང་པའི་དམིགས་
པ་ནི་དམིགས་པ་སྐྱེ་མ་དེ་དག་ལས་ཟུར་ན་མེད་དོ། ། དེའི་ཕྱིར་དགོས་པ་བྱད་པར་
ཅན་དང་ལྟན་པའི་ཞི་གནས་ཀྱི་དམིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉིང་ངེ་འདྲིན་བསྐྱུ་བ་
དགོས་པ་ཡིན་པས་གང་དག་དེའུ་**པེ། དམིགས་པ་འདི་དག་ནི་ཤིང་བྱ་དེའུ་སོགས་**
དང་སེམས་གསལ་རིག་ཅམ་ལ་དམིགས་པ་སོགས་དང་། ཞི་གནས་འགྲུབ་པ་ཅམ་ལ་
ནི་བྱད་པར་མེད་ཅིང་། དེའི་ཞར་ལ་ཉོན་མོངས་གང་ཤས་ཆེ་བའི་གཉེན་སོར་འགྱུར་
བ་དང་། སངས་རྒྱལ་རྗེས་སུ་དྲན་པ་སོགས་དགོས་པ་ལྟག་པོ་ཡོད་པས་བྱད་པར་

འཕགས་སོ།། དཔེར་ན་མི་ཞིག་གིས་དོན་གཅིག་གཙོད་པའི་ཞར་ལ་བྲེལ་བ་གཞན་
མང་པོ་ཚོད་པ་ལྟ་བུའོ།། དེས་ན་སྤར་བཤད་པའི་གང་ཟག་དེ་དག་གིས་དམིགས་པ་
སྔ་སྔ་ལ་དམིགས་པ་ངས་བཟུང་དགོས་མི་དགོས་ནི། དཔེར་ན་རྒྱང་ནད་མེད་པའི་
མི་ལ་ཚད་པའི་སྤྲན་གཏོང་ན་དེ་ཁོ་ནས་ཚོག་ལ་རྒྱང་ནད་ཡོད་པའི་མི་ལ་གཏོང་ན་
དེའི་ཁ་གནོན་དགོས་པ་ལྟ་བུའོ།། དང་གིང་བྱ་སྟགས་ལ་དམིགས་ཏེན་བྱས་ནས་ཉིང་
ངེ་འཇིན་བསྐྱབ་པ་ནི་ཉིང་ངེ་འཇིན་གྱི་དམིགས་པའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་མི་ཤེས་པ་
ཡིན་པར་གསལ་ལོ།།

ཁ་ཅིག་དམིགས་པའི་གཏད་སོ་བྱས་ནས་དེ་ལ་སེམས་བཟུང་ན་མཚན་
འཇིན་དུ་འགོ་སྟམ་ནས་དེ་ལྟ་བུའི་དམིགས་པའི་ཡུལ་ལ་མི་གཏོད་པར་ཏེན་མེད་
དུ་འཇོག་པ་ཉིད་སྟོང་ཉིད་བསྟོམ་པར་འདོད་པ་ནི་སྟོང་ཉིད་བསྟོམ་ཚུལ་གཏན་མ་
གོ་བའི་རྣམ་འགྱུར་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་དེའི་ཆེ་ཤེས་པ་མེད་ན་ནི་སྟོང་ཉིད་བསྟོམ་
པའི་ཉིང་ངེ་འཇིན་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་ལ། ཡོད་ན་ནི་ཅི་ཞིག་ཤེས་པས་ཤེས་པར་
འཇོག་པའི་ཤེས་བྱ་འདོད་དགོས་སོ།། ཤེས་བྱ་ཡོད་ན་ནི་དེ་ཉིད་སྟོང་ཉིད་དམིགས་པ་
ཡིན་ཏེ་ཡུལ་དང་དམིགས་པ་དང་ཤེས་བྱ་རྣམས་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ།། དེ་ལྟར་
ན་ཉིང་ངེ་འཇིན་དེ་ཡང་མཚན་འཇིན་དུ་འདོད་དགོས་པས་ལུགས་དེ་ནི་རིགས་པ་
མ་ཡིན་ནོ།། གཞན་ཡང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་བསྟོམ་དུ་འགོ་མི་འགོ་ནི་ཡིན་ལུགས་རྟོགས་
པའི་ལྟ་བའི་ཐོག་ཏུ་བཞག་ནས་བསྟོམ་མི་བསྟོམ་གྱིས་འཇོག་པ་ཡིན་གྱི་ཡུལ་ལ་ཅིར་
ཡང་མི་རྟོག་པ་དང་རྟོག་པའི་སྟོན་ནས་འཇོག་པ་མིན་ཏེ་རྒྱས་པར་འོག་ནས་སྟོན་ནོ།།
དམིགས་ཡུལ་མེད་པར་འཇོག་པར་འདོད་པ་དེས་ཀྱང་རང་གི་སེམས་འདི་ཅི་ནས་
ཀྱང་ཡུལ་གང་ལའང་མི་འསྟོ་བ་དེ་ལྟར་བཟུང་ངོ་སྟམ་པ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་སེམས་
འཇིན་དགོས་པས་དམིགས་པ་སེམས་ཅམ་ཞིག་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་གང་དུ་འང་
མི་འསྟོ་བར་འཇིན་པ་ངས་པར་བྱ་དགོས་པས་དམིགས་པ་མེད་པར་འདོད་པ་རང་
གི་ཐྱོང་བ་དང་འགལ་བ་ཡིན་ནོ།། དེས་ན་ཉིང་ངེ་འཇིན་བསྐྱབས་པའི་གཞུང་ཆེ་བ་

རྒྱལ་ཁབ་དམིགས་པ་མང་དུ་བཤད་ལ་དེ་དག་གི་དགོས་པ་འང་སྒར་བཤད་པ་ལྟར་
ཡིན་པས་སེམས་འཛོག་པའི་དམིགས་རྟེན་ལ་མཁས་པར་བྱའོ།། སྒྲོམ་རིམ་ལས། ཞི་
གནས་ཀྱི་དམིགས་པ་ལ་ངེས་པ་མེད་པར་བཤད་པ་དང་། ལམ་སྒྲོན་ལས། དམིགས་པ་
གང་རུང་གཅིག་དག་ལ། ཞེས་གསུངས་པ་ནི་དམིགས་པ་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་ངེས་གཟུང་
དུ་མི་དགོས་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་ཀྱི་དམིགས་པ་གང་འདུག་ཆད་ལ་བྱ་བར་སྒྲོན་པ་
མིན་ནོ།།

གང་ཟག་གང་གིས་གང་ལ་དམིགས་པར་བྱ་བ་བསྟན་པ་ནི། འདོད་ཆགས་
གས་ཆེ་བ་ནས་རྣམ་རྟོག་གས་ཆེ་བའི་བར་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་ན་ནི། རམ་གྲུ་ཁྱུ་པ་
ཉན་སར་བྲངས་པ་ལས། རམ་གྲུ་གལ་ཏེ་དགེ་སྦྱོང་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་པ་
དེ་འདོད་ཆགས་སྦྱད་པ་ཁོ་ན་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་དམིགས་པ་མི་སྦྱག་པ་ལ་སེམས་ཉེ་
བར་གཏོད་པར་བྱེད་དོ། ཞེ་སྤང་སྦྱད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་བྱམས་པ་ལའོ། གཏི་ཐུག་
སྦྱད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་རྒྱུ་འདི་ཉིད་ཀྱི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ལའོ། ང་
རྒྱལ་སྦྱད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་ཁམས་ཀྱི་རབ་དུ་དབྱེ་བ་ལ་སེམས་ཉེ་བར་གཏོད་པར་
བྱེད་དོ་ཞེས་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྦྱད་པ་ཁོ་ན་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་དབུགས་རྩབ་པ་
དང་དབུགས་འབྱུང་བ་བྲན་པ་ལ་སེམས་ཉེ་བར་གཏོད་པར་བྱེད་དེ་དེ་ལྟར་ན་དེ་
རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་དམིགས་པ་ལ་སེམས་ཉེ་བར་གཏོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
གསུངས་ཤིང་། ཉན་ས་ལས་ཀྱང་། དེ་ལ་གང་ཟག་གང་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་
དང་གཏི་ཐུག་དང་ང་རྒྱལ་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྦྱད་པ་དེ་དག་གིས་ནི་རེ་ཞིག་
དང་པོ་ཁོ་ནར་སྦྱད་པ་རྣམ་པར་སྦྱོང་བའི་དམིགས་པ་ལ་སྦྱད་པ་རྣམ་པར་སྦྱང་བར་
བྱ་སྟེ། དེའི་འོག་དུ་སེམས་གནས་པ་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཞིང་དེ་དག་གི་དམིགས་
པ་དེ་ཡང་སོ་སོར་ངེས་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་བས་ན་དེ་དག་གིས་ནི་གདོན་མི་བླ་བར་
དམིགས་པ་དེས་བརྩོན་པར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པས་ངེས་པར་དམིགས་པ་དེ་དག་
ལ་བརྩོན་པར་བྱའོ། ཆ་མཉམ་པར་སྦྱད་པ་དང་ཉོན་མོངས་པ་རྒྱུང་བའི་གང་ཟག་

ཡིན་ན་ནི་སྤར་བཤད་པའི་དམིགས་པ་དེ་དག་ལས་གང་ལ་དགའ་བར་འགྱུར་བ་
 ཞིག་ལ་སེམས་བབྱང་བས་ཆོག་གི་ངེས་པ་ཅན་མི་དགོས་ཏེ། ཉན་ས་ལས། ཆ་མཉམ་
 པར་སྤྱད་པ་དེས་ནི་སེམས་གནས་པ་ནི་ཆེ་ཙམ་གྱི་ཕྱིར་གང་ལ་དགའ་བར་འགྱུར་བ་
 དེ་ལ་བཙོན་པར་བྱ་ཡི་སྤྱད་པ་ནམ་པར་སྤྱང་བའི་ཕྱིར་ནི་མ་ཡིན་ལོ། ཆ་མཉམ་པར་
 སྤྱད་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་ཏུ་ཉོན་མོངས་པ་རྒྱང་བའང་དེ་བཞེན་ཏུ་རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་
 གསུངས་སོ། དེ་ལ་ཆགས་སོགས་ལྟ་ཤས་ཆེ་བ་ནི་སྐྱེ་བ་སྤྱ་མར་ཆགས་སོགས་ལྟ་
 ཏུ་བསྟེན། གོམས་པར་བྱས། ལན་མང་ཏུ་བྱས་པས་ཆགས་སོགས་ལྟ་ལྟ་ཆུང་བ་
 ལའང་ཆགས་སོགས་ལྟ་བུ་པོ་དང་རྒྱན་རིང་སྐྱེ་བའོ། ཆ་མཉམ་པར་སྤྱོད་པ་ནི་སྐྱེ་
 བ་སྤྱ་མ་རྣམས་སུ་ཆགས་སོགས་ཀྱན་ཏུ་མ་བསྟེན། གོམས་པར་མ་བྱས། ལན་མང་ཏུ་
 མ་བྱས་ཀྱང་དེ་དག་ལ་ཉེས་དམིགས་སུ་མ་བལྟས། སྤྱན་མ་སྤྱང་བས་དེ་དག་གི་ལྟ་
 ལ་ཆགས་སོགས་ཤས་ཆེན་པོ་དང་རྒྱན་རིང་མི་སྐྱེ་ཡང་ཆགས་སོགས་ལྟ་མི་འབྱུང་བ་
 མ་ཡིན་པའོ། ཉོན་མོངས་པ་རྒྱང་བ་ནི་སྐྱེ་བ་གཞན་ཏུ་ཆགས་སོགས་ཀྱན་ཏུ་བསྟེན་
 པ་སོགས་མ་བྱས་ཤིང་ཉེས་དམིགས་སུ་བལྟ་བ་སོགས་བྱས་པས་ཆགས་སོགས་ཀྱི་ལྟ་
 ཆེན་པོ་དང་མང་པོ་དང་ལྟག་པ་ལ་ཆགས་སོགས་བྱལ་བར་སྐྱེ་ལ། ལྟ་འབྲིང་དང་
 ཆུང་བ་ལ་གཏན་མི་སྐྱེ་བའོ། དེ་ཡང་ཆགས་སོགས་ལྟ་ཤས་ཆེ་བས་ནི་ལྟ་རིང་པོ་
 དང་ཆ་མཉམ་པར་སྤྱད་པས་ནི་ཏ་ཅང་ལྟ་རིང་པོ་མ་ཡིན་པ་དང་ཉོན་མོངས་རྒྱང་
 བས་ནི་སྤྱར་བ་སྤྱར་བར་སེམས་གནས་པ་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ།

མཁས་པའི་དམིགས་པ་ལ་གང་ཟག་གང་གིས་བཙོན་པའང་། བམ་གྲུ་ཞུས་
 པ་ལས། བམ་གྲུ་གལ་ཏེ་དགོ་སྒོར་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་དེ་འདྲ་བྱེད་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་གི་མཆན་ཉིད་ལ་ཀྱན་ཏུ་ཚོངས་པའམ་བདག་དང་སེམས་ཅན་
 དང་སྟོག་དང་སྐྱེ་བ་པོ་དང་གསོ་བ་དང་གང་ཟག་གི་དངོས་པོ་ལ་ཀྱན་ཏུ་ཚོངས་
 པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་སྤྱང་པོ་ལ་མཁས་པ་ལ་སེམས་ཉེ་བར་གཏོད་པར་བྱེད་དོ། རྒྱ་ལ་
 ཀྱན་ཏུ་ཚོངས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་ཁམས་ལ་མཁས་པ་ལའོ། རྒྱན་ལ་ཀྱན་ཏུ་ཚོངས་

པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་སྐྱེ་མཆེད་ལ་མཁས་པ་ལའོ།། མི་རྟག་པ་དང་སྐྱུག་བསྐྱེལ་བ་དང་
བདག་མེད་པ་ལ་ཀུན་ཏུ་ཚོངས་བ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་
ལ་མཁས་པ་དང་། གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་ལ་སེམས་ཉེ་བར་གཏོད་པར་བྱེད་
དོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཉེ་དམིགས་པ་འདི་ལྟ་གས་གཙུག་པོར་ཚོངས་པ་སྒྲིག་པར་
བྱེད་དོ།། ཉེན་ཚོངས་པ་རྣམས་པར་སྦྱོང་བའི་དམིགས་པ་ལ་གང་ཟག་གང་གིས་སེམས་
གཏོད་པའང་མདོ་དེ་ཉིད་ལས། འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་འབྲེལ་བར་
འདོད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱི་རགས་པ་ཉིད་དང་གཟུགས་རྣམས་ཀྱི་
ཞི་བ་ཉིད་ལའོ།། གཟུགས་རྣམས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་འབྲེལ་བར་འདོད་པ་ཞིག་
ཡིན་ན་ནི་གཟུགས་རྣམས་ཀྱི་རགས་པ་ཉིད་དང་གཟུགས་མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཞི་བ་
ཉིད་ལ་སེམས་ཉེ་བར་གཏོད་པར་བྱེད་དོ།། འཇིག་ཚོགས་ཐམས་ཅད་ལས་སེམས་སྦྱོ་
བར་འདོད་ཅིང་རྣམས་པར་གྲོལ་བར་འདོད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་བདེན་པ་སྐྱུག་བསྐྱེལ་
དང་བདེན་པ་ཀུན་འབྱུང་དང་བདེན་པ་འགོག་པ་དང་བདེན་པ་ལམ་ལ་སེམས་ཉེ་
བར་གཏོད་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་གསུངས་སོ།། དམིགས་པ་འདི་རྣམས་ནི་ལྟག་མཐོང་
གིས་དབྱད་སྒྲོམ་བྱེད་པ་དང་ཞི་གནས་ཀྱིས་འཛོག་སྒྲོམ་བྱེད་པ་གཉིས་ཀའི་དམིགས་
པར་འགོ་བས་ཞི་གནས་ཁོ་ནའི་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་ཁ་ཅིག་ནི་ཞི་གནས་གསར་
ཏུ་བསྐྱབ་པའི་དམིགས་པར་བྱང་ལ། ཁ་ཅིག་ནི་ཞི་གནས་བྱུང་བའི་བྱེད་པར་ཅན་
ཏུ་བྱེད་པའི་དམིགས་པར་འབྱུང་བས་ཞི་གནས་ཀྱི་དམིགས་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་
ཡིན་ནོ།། དམིགས་པའི་རྣམས་ཀྱངས་བསྟན་པ་ནི། གང་ལ་སེམས་བབྱང་བའི་གཞི་ཏིང་
ངེ་འཇིན་གྱི་དམིགས་རྟེན་སྐར་བཤད་པའི་དམིགས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་
ནམ་རྣམས་པ་སྒྲོལ་སྤང་བ་དེའི་མིང་གི་རྣམས་ཀྱི་ཉེན་ས་ལས། གཟུགས་བརྟན་
དེ་ཡང་གཟུགས་བརྟན་ཞེས་ཀྱང་བྱ་ཏིང་ངེ་འཇིན་གྱི་མཆན་མ་དང་ཏིང་ངེ་འཇིན་
ཀྱི་སྦྱོད་ཡུལ་གྱི་འཇིགས་པ་གཞི་མཐུན་བསྐྱེལ་བའི་ཆོག་ཡིན་གྱི་སྦྱོད་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་
ཏུ་སྦྱོན་པ་ནི་མིན་ནོ།། ཡུལ་དང་ཏིང་ངེ་འཇིན་གྱི་ཐབས་དང་ཏིང་ངེ་འཇིན་གྱི་སྒྲོ་

དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་རྟེན་དང་ནང་དུ་ནམ་པར་རྟོག་པའི་ལུས་དང་སྣང་བརྟན་ཞེས་
 གྲུང་བྱ་སྟེ། དེ་དག་ནི་ཤེས་བྱའི་དངོས་པོ་དང་མཐུན་པའི་གཟུགས་བརྟན་དེའི་མིང་
 གི་ནམ་གངས་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།། སྐབས་སུ་བབ་པའི་
 དམིགས་པ་དོས་བབྱང་བ་ནི། འོ་ན་དམིགས་པ་དུ་མ་བཤད་པ་དེ་དག་ལས་འདིར་
 དམིགས་པ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཞི་གནས་བསྐྱབ་སྟམ་ན། དེ་ནི་སྤར་བྱངས་པའི་མདོ་
 གྲེ་ལྟར་གཅིག་དུ་མ་ངེས་ཏེ་གང་ཟག་གི་བྱེ་བྲག་གིས་དམིགས་པ་སོ་སོ་ལ་བྱ་དགོས་
 ལ་བྱད་པར་དུ་ཞི་གནས་མ་མཐའ་ཞིག་ངེས་པར་བསྐྱབ་ན་འདོད་ཆགས་ཤས་ཆེ་བ་
 ལ་སོགས་པ་ཡིན་ན་ནི་དམིགས་པ་ངེས་པ་ཅན་ལ་བྱ་དགོས་ཏེ། དེ་མ་བྱས་ན་ཞི་
 གནས་རྗེས་མཐུན་པའི་ཉིང་ངེ་འདྲིན་ཐོབ་པ་སྤིད་ཀྱང་ཞི་གནས་དངོས་མི་འཐོབ་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱད་པ་ནམ་སྦྱོང་གི་དམིགས་པ་ལ་སྐྱངས་ཀྱང་ཡུན་ཤིན་དུ་རིང་པོ་མ་
 གཏོགས་པར་ཞི་གནས་མི་འབྱུང་པར་གསུངས་ན་སྤྱད་པ་ནམ་སྦྱོང་གི་དམིགས་པ་
 རྟོར་བས་མི་འབྱུང་པ་ལྟ་ཅི་སྒོས་པའི་ཕྱིར་རོ།། བྱད་པར་དུ་ནམ་རྟོག་ཤས་ཆེ་བས་
 ནི་ངེས་པར་རྒྱང་བསྒོམ་པར་བྱ་དགོས་སོ།། གང་ཟག་ཆ་མཉམ་པར་སྤྱད་པའམ་ཉོན་
 མོངས་རྒྱང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་ནི་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་དམིགས་པ་ནམས་གྱི་ནང་
 བས་ཡིད་གང་སྒོ་བ་ལ་དམིགས་རྟེན་བྱའོ།། གཞན་ཡང་ད་ལྟར་གྱི་སངས་རྒྱས་མདོན་
 ལུམ་དུ་བཞུགས་པའི་ཉིང་ངེ་འདྲིན་དང་ཉིང་ངེ་འདྲིན་གྱི་རྒྱལ་པོའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་
 བས། སྒོམ་རིམ་བར་པ་དང་ཐ་མ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱེ་ལ་དམིགས་ནས་
 ཉིང་ངེ་འདྲིན་བསྐྱབ་པ་གསུངས་ལ། སྒོ་བ་དཔོན་བྱང་རྒྱལ་བཟང་པོས་ཀྱང་། འདིར་
 ཞི་གནས་ནི་གཉིས་ཏེ་ཁ་ནང་དུ་བལྟས་པས་འཐོབ་པ་དང་ཁ་ཕྱིར་བལྟས་པ་ལ་
 དམིགས་པའོ།། དེ་ལ་ཁ་ནང་དུ་བལྟས་པ་ལའང་གཉིས་ཏེ་ལུས་ལ་དམིགས་པ་དང་
 ལུས་ལ་བརྟེན་པ་ལ་དམིགས་པའོ།། དེ་ལ་ལུས་ལ་དམིགས་པ་ལའང་གསུམ་སྟེ། ལུས་
 ཉིད་ལ་ལྟའི་ནམ་པར་དམིགས་པ་དང་། ཀེང་རུས་ལ་སོགས་པ་མི་སྤྱག་པར་དམིགས་
 པ་དང་། ཁ་ཀྱི་ག་ལ་སོགས་པ་མཚན་མ་བྱད་པར་ཅན་ལ་དམིགས་པའོ།།

ལུས་ལ་བརྟེན་པ་ལའང་ལྟ་སྟེ། དབྱགས་ལ་དམིགས་པ་དང་མཆན་མ་ཕྱ་མོ་
ལ་དམིགས་པ་དང་ཐིག་ལེ་ལ་དམིགས་པ་དང་འོད་ཟེར་གྱི་ཡན་ལག་ལ་དམིགས་
པ་དང་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་ལ་དམིགས་པ་ལོ། ། ཁ་བྱིར་བལྟས་པ་ལ་དམིགས་པ་
ལ་གཉིས་ཏེ་བྱད་པར་ཅན་དང་སལ་པ་ལོ། ། དེ་ལ་བྱད་པར་ཅན་ལ་གཉིས་ཏེ་སྐྱེ་
ལ་དམིགས་པ་དང་གསུང་ལ་དམིགས་པ་ལོ། ། ཞེས་མང་པོ་ཞིག་བཤད་དེ། ལམ་སྒྲོན་
འབྲེལ་པར་ཡང་དེ་བྲངས་སོ། ། དེ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་སེམས་འདྲིན་པ་ནི་སངས་
རྒྱས་རྗེས་སུ་བྱན་པ་ཡིན་པས་བསོད་ནམས་མཐའ་ཡས་པ་སྐྱེ་བ་དང་། སྐྱེ་དེ་རྣམ་པ་
གསལ་ཞིང་བརྟན་ན་ཕྱག་དང་མཚོད་པ་དང་སྒྲོན་ལམ་ལ་སོགས་པ་ཚོགས་གསོག་
པའི་ཞིང་དང་བཤགས་བསྐྱམ་ལ་སོགས་པ་སྐྱིབ་པ་སྐྱོང་བའི་ཞིང་དམིགས་པར་
བྱེད་པ་ལ་བྱད་གིན་ཏུ་ཆེ་བ་དང་། སྤར་ཏིང་ངེ་འདྲིན་གྱི་རྒྱལ་པོའི་མདོ་བྲངས་པ་
ལྟར་འཆི་བའི་ཆོ་སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་བྱན་པ་ལས་མི་ཉམས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་
ཏན་དང་གསང་སྤགས་ཀྱི་ལམ་བསྐྱོམ་ན་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་གིན་ཏུ་བྱད་ཆེ་བ་ལ་
སོགས་པའི་དགོས་པ་མང་པོ་སྤངས་སྟེ། འདིའི་སྐབས་ཡོན་དང་སངས་རྒྱས་ཡིད་ལ་བྱ་
ཚུལ་རྒྱས་པར་ད་ལྟར་གྱི་སངས་རྒྱས་མདོན་སུམ་ཏུ་བཞུགས་པའི་ཏིང་ངེ་འདྲིན་གྱི་
མདོན་ཆེས་གསལ་བར་བཞུགས་པས། སྒྲོམ་རིམ་ཐ་ལ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ངེས་
པར་དེར་གེས་པར་བྱ་ཡི་འདིར་ནི་ཆོག་མངས་སུ་དོགས་ནས་མ་བྲིས་སོ། ། དེས་ན་
ཏིང་ངེ་འདྲིན་ཡང་འབྲུབ་ལ་དགོས་པ་བྱད་པར་ཅན་གཞན་ཡང་ཞར་ལ་འཐོབ་པའི་
དམིགས་རྟེན་འཆོལ་བ་ནི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྐྱེ་
ངི་འདྲ་བ་ཞིག་ལ་དམིགས་པའི་རྟེན་བྱེད་ཅེ་ན། སྒྲོམ་རིམ་ཐ་མ་ལས། དེ་ལ་རྣལ་
འབྱོར་པས་ཐོག་མར་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྐྱེ་གཞུགས་ངི་ལྟར་མཐོང་བ་དང་ངི་
ལྟར་ཐོས་པ་ལ་སེམས་བཞག་ནས་ཞི་གནས་བསྐྱབ་པར་བྱ་སྟེ། དེ་བཞིན་གསེགས་
པའི་སྐྱེ་གཞུགས་དེ་ཡང་གསེར་བཙོ་མའི་མདོག་བཞིན་ཏུ་སེར་ལ་མཆན་དང་དཔེ་
བྱད་བཟང་པོས་བརྒྱན་པ་འཁོར་གྱི་ནང་ན་བཞུགས་གིང་ཐབས་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་

མེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པར་རྒྱན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས། དེའི་ཡོན་ཏན་ལ་འདོད་པ་བསྐྱེད་ཅིང་བྱིང་བ་དང་ཚོད་པ་ལ་སོགས་པ་ཞི་བར་བྱས་ལ་རི་སྲིད་དུ་དེ་མདུན་ན་བཞུགས་པ་བཞིན་དུ་གསལ་བར་མཐོང་བར་གྱུར་པ་དེ་སྲིད་དུ་བསམ་གཏན་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ཉིང་ངེ་འཇིན་རྒྱལ་པོ་ལས་ཀྱང་། གཤེར་གྱི་ཁ་དོག་ལྟ་བུའི་སྒྱུ་ལུས་ཀྱིས། འཇིག་རྟེན་མགོན་པོ་ཀུན་དུ་མངོས་པ་སྟེ། དམིགས་པ་དེ་ལ་གང་གི་མེམས་འདུག་པ། བྱང་རྒྱལ་མེམས་དཔའ་དེ་མཉམ་གཞག་ཅེས་བྱ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ལ་དམིགས་པའི་རྟེན་བྱའོ། དེ་ཡང་གསར་དུ་སྒོམ་བསྐྱེད་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་བཞུགས་པ་གསལ་འདེབས་པ་གཉིས་ལས། བྱི་མ་ནི་དད་པ་སྟེ་བ་ལ་བྱད་ཆེ་ཞིང་ཐེག་པ་བྱན་མོང་པའི་སྐབས་དང་ཡང་མཐུན་པས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱབ་ཟིན་གསལ་འདེབས་པའི་རྣམ་པར་བྱའོ། སྟོན་དུ་མེམས་གང་ལ་འཇིན་པའི་གཞི་དམིགས་རྟེན་ཚོ་ལ་བ་ན་བྱིས་སྒྱུ་དང་ལུགས་མ་ལ་སོགས་པའི་སྟོན་པའི་སྒྱུ་ཤིན་དུ་ལེགས་པ་ཞིག་བཅའ་ལ་ཡང་ཡང་བལྟ་ཞིང་དེའི་མཚན་མ་བཟུང་ནས་ཡིད་གྱི་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་ལ་གོམས་སྲུག་ཞུག ཡང་ན་སྒྲ་མས་ལེགས་པར་བརྟེན་པ་ཐོས་པའི་དོན་བསམ་ཞིང་ཡིད་ངོར་འཆར་དུ་གཞུག་ལ་དམིགས་རྟེན་བཅའ་བར་བྱའོ། དམིགས་རྟེན་ཡང་བྱིས་སྒྱུ་དང་ལུགས་མ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་མི་བྱ་བར་སངས་རྒྱས་དངོས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་འཆར་བ་ལ་བསྐྱབ་པོ།

ཁ་ཅིག་སྒྱུ་གཞུགས་མདུན་དུ་བཞག་པ་ལ་མིག་གིས་བལྟས་ནས་ཏར་སྒོམ་བྱེད་པ། སྟོབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྟེས་བཀག་པ་ནི་ཤིན་དུ་ལེགས་ཏེ། ཉིང་ངེ་འཇིན་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ལ་མི་བསྐྱབ་ཀྱི་ཡིད་གྱི་ཤེས་པ་ལ་བསྐྱབ་པ་ཡིན་པས་ཉིང་ངེ་འཇིན་གྱི་དངོས་ཀྱི་དམིགས་པ་ནི་ཡིད་གྱི་ཤེས་པའི་དངོས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པས་དེ་ལ་མེམས་བཟུང་དགོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤར་བཤད་པ་ལྟར་དམིགས་ཡུལ་དངོས་ཀྱི་དོན་སྦྱིལ་གཞུགས་བརྟན་ཤར་བ་ལ་དམིགས་དགོས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། སྐྱའི་ཆ་སྤར་གསུག་གཉིས་ཀྱང་དང་པོར་རགས་པ་ལ་དམིགས་ནས་དེ་ལ་བརྟན་པ་ན་

ཕྱིས་སྤྱོད་པ་ལ་དམིགས་དགོས་པར་སྒྲགས་གཞན་ནས་གསུངས་གིང་མྱོང་བ་ལའང་
རགས་པ་གིན་ཏུ་འཆར་སྤྱོད་བས་སྒྲིའི་རགས་རིམ་ནས་དམིགས་ཉིན་བྱ་དགོས་ལ། བྱང་
པར་དུ་གལ་ཆེ་བ་ནི་འཆད་པ་ལྟར་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་འདོད་འདྲ་ཞིག་མ་གྲུབ་བར་
དུ་དམིགས་པ་རིགས་མི་མཐུན་མང་པོ་ལ་སྒྲོས་ནས་ཉིང་དེ་འཛིན་བྱེད་པ་རྣམས་པ་
ཐམས་ཅད་དུ་མི་བྱུང་སྟེ། དམིགས་པ་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་ལ་འཕོས་གྱིན་ཉིང་དེ་འཛིན་
བསྒྲོམས་ན་ཞི་གནས་འགྲུབ་པའི་གོགས་ཆེན་པོར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། དེ་བས་ན་
ཉིང་དེ་འཛིན་བསྒྲུབ་པའི་གཞུང་ཆད་ལྟན་ས་སྟེ་དང་སྒྲོམ་རིམ་གསུམ་ལ་སོགས་
པར་ཐོག་མར་ཉིང་དེ་འཛིན་བསྒྲུབ་པའི་ཆེ་དམིགས་པ་གཅིག་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་
ནས་བསྒྲུབ་པར་བཤད་གྱི་དམིགས་པ་མང་པོ་ལ་སྒྲོ་བར་མ་གསུངས་སོ། འཕགས་པ་
དཔའ་བོས་ཀྱང་གསལ་བར་གསུངས་ཏེ། དམིགས་པ་གཅིག་ལ་བརྟན་ཚུལ་དུ། ཡིད་
གྱི་བསམ་པ་བརྟན་པར་བྱ། དམིགས་པ་མང་པོ་བརྟུན་པ་ལས། ཡིད་ནི་ཉོན་མོངས་
འཁྲུག་པར་འགྱུར། ཞེས་བསམ་གཏན་བསྒྲུབ་པའི་སྐབས་སུ་གསུངས་ལ། ལམ་སྒྲོན་
ལས་ཀྱང་། དམིགས་པ་གང་བྱུང་གཅིག་དག་ལ། ཡིད་ནི་དགེ་ལ་བཞག་པར་བྱ།
ཞེས་གཅིག་དག་ལ་ཞེས་གསུངས་པའི་དེས་བབྱང་གི་ཆོག་གིས་གསུངས་སོ། དེས་
ན་དང་པོ་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་དམིགས་ནས་ཞི་གནས་རྟེན་ནས་ཕྱིས་ནི་མང་པོ་
ལ་ཡང་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོམ་རིམ་དང་པོ་ལས། གང་གི་ཆེ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་
ཁྱགས་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཆེ་བྱང་པོ་དང་ཁམས་ལ་སོགས་པའི་བྱེད་བྱ་གིས་རྒྱས་པར་
དམིགས་པར་བྱེད་པ་ཁོ་ན་སྟེ། དེ་སྐད་དུ་དགོངས་པ་དེས་པར་འགྲེལ་པ་ལ་སོགས་
པ་ལས་ཀྱང་། རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་བཙུག་ལ་དམིགས་པ་ལ་
སོགས་པའི་བྱེད་བྱ་གིས་དམིགས་པའི་རྣམས་པ་མང་དུ་བཀའ་སྒྲུལ་དོ། ཞེས་གསུངས་
སོ།

དེ་ལྟར་ཐོག་མར་སེམས་གང་ལ་འཛིན་པའི་དམིགས་རྟེན་རྟེན་པའི་ཆད་
ནི། དཔུ་དང་བྱག་གཉིས་དང་སྒྲིའི་ཐོག་གཞན་དང་ཞབས་གཉིས་རིམ་པ་བཞིན་

དུ་ལན་འགའ་བྱང་གསལ་གདབ་ལ། དེའི་མཐར་སྐྱུའི་སྒྱི་ཡིད་ལ་བྱས་པ་ན་ཡིད་
 རྩོམ་ཡན་ལག་རགས་པ་རྣམས་ཆ་བྱེད་ཅམ་ཞིག་འཆར་ཐུབ་པ་བྱང་ན་འོད་དང་
 བཅས་པའི་གསལ་པོ་མ་བྱང་ཡང་དེ་ཅམ་ཞིག་གིས་ཆོག་ཤེས་བྱས་ནས་དེ་ལ་
 སེམས་བབྱང་དགོས་སོ།། དེའི་རྒྱ་མཆན་ནི་འདི་ལྟར་དེ་ཅམ་གྱིས་ཆོག་ཤེས་བྱས་
 བྱས་སེམས་མི་འདྲིན་པར་དེ་ལས་ཀྱང་གསལ་བ་ཞིག་འདོད་ནས་ཡང་ཡང་གསལ་
 བཟུང་ན་དམིགས་པ་རྩུང་བྱང་གསལ་དུ་འགྲོ་ཡང་སེམས་གནས་ཆའི་ཉིང་རེ་འདྲིན་
 མི་རྟེན་པར་མ་བྱེད་རྟེན་པའི་གོགས་སུ་འགྱུར་ལ། དམིགས་པ་ཆེར་མི་གསལ་ཡང་
 ཆ་བྱེད་ཅམ་གྱི་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་ལ་སེམས་བབྱང་ན་ཉིང་རེ་འདྲིན་ལྟར་དུ་རྟེན་
 ཅིང་། དེ་ནས་གསལ་བ་ལ་པོགས་བཏོན་པས་གསལ་ཆ་བདེ་སྐྱབ་དུ་འགྱུབ་པའི་ཕྱིར་
 རོ།། འདི་ནི་སྒྲོམ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྡེའི་གདམས་པ་ལས་འབྱུང་སྟེ་གལ་ཆེ་བར་སྣང་ངོ་།།
 དམིགས་རྟེན་འཆར་ལུགས་ལ་སྐྱབ་བཞི་ཆོན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མཛད་པ་སྣང་མོད་
 ཀྱང་གང་ཟག་གི་རིགས་ཀྱིས་རྣམ་པ་འཆར་དཀའ་སྒྲོ་དང་ཤར་བ་ལ་ཡང་གསལ་མི་
 གསལ་དང་དེ་གཉིས་ཀྱང་བརྟན་མི་བརྟན་སྟེ་ཆོགས་པ་ཞིག་སྣང་བས་ངེས་པ་མེད་
 རོ།། གསང་སྐྱགས་ཀྱི་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་བསྐྱབ་པའི་སྐབས་ཡིན་ན་ལྟའི་རྣམ་པ་གསལ་
 པོ་ངེས་པར་བསྐྱབ་དགོས་པས་དེ་མ་ཤར་གྱི་བར་དུ་ཐབས་དུ་མ་ནས་དེ་བསྐྱེད་པའི་
 ཐབས་བྱ་དགོས་ཀྱི། འདིར་ནི་ལྟའི་རྣམ་པ་ཆེས་འཆར་བར་དཀའ་ན་སྤར་བསྟན་
 པའི་དམིགས་པ་གང་རྩུང་གཅིག་ལ་བྱས་ནས་སེམས་བབྱང་བས་ཆོག་སྟེ། ཞི་གནས་
 ཀྱི་ཉིང་རེ་འདྲིན་ཅམ་ཞིག་ཐུབ་པ་དགོས་པའི་གཙུག་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།། འདིར་
 ཡང་ལྟ་སྟེ་ལ་དམིགས་ནས་བསྐྱབ་ན་ནི་དེའི་རྣམ་པ་མ་ཤར་ཡང་སེམས་བབྱང་ན་
 འདོད་དོན་མི་འགྱུབ་པས་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྟེང་དུ་སེམས་བབྱང་དགོས་ལ། དེ་ཡང་
 བྱང་ཆད་ཀྱིས་སྐྱུའི་སྒྱི་ལ་བབྱང་ཞིང་སྐྱུ་དེའི་ཆ་ཤས་འགའ་ཞིག་ཆེས་གསལ་བར་
 སྣང་ན་དེ་ལ་བབྱང་། དེ་མི་གསལ་བར་སོང་ན་ཡང་སྐྱི་ལ་བབྱང་ངོ་།། དེའི་ཆེ་སེར་
 པོ་བསྒྲོམ་འདོད་པ་ལ་དམར་པོ་ཤར་བ་ལྟ་བུའི་ཁ་དོག་མ་ངེས་པ་དང་བཞུགས་པའི་

དབྱིབས་ཅན་བསྐྱོམ་འདྲོད་པ་ལ་བཞེངས་པའི་དབྱིབས་ཅན་ཤར་བ་ལྟ་བུའི་དབྱིབས་
མ་ངེས་པ་དང་། གཅིག་བསྐྱོམ་པར་འདྲོད་པ་ལ་གཉིས་ཤར་བ་ལྟ་བུའི་གྲངས་མ་ངེས་
པ་དང་། ཆེ་བ་བསྐྱོམ་པར་འདྲོད་པ་ལ་གིན་ཏུ་རྒྱུ་བ་ཤར་བ་ལྟ་བུའི་ཆེ་རྒྱུ་མ་ངེས་
པ་བྱུང་ན། དེ་དག་གི་རྗེས་སུ་འབྱུང་བུ་ཡེ་མི་རུང་བས་རྩ་བའི་དམིགས་པ་གང་ཡིན་
པ་དེ་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་རྟེན་བྱ་དགོས་སོ།

གཉིས་པ་དེ་ལ་སེམས་རི་ལྟར་གཏོད་པའི་རྒྱལ་ལ་གསུམ། རྒྱུན་མེད་པའི་
ལྷགས་བཞག་པ་དང་། རྒྱུན་དང་བཅས་པའི་ལྷགས་བསལ་བ་དང་། སྤྱན་གྱི་ཆད་
བསྟན་པའོ། དང་པོ་ནི། **འདི་སེམས་དམིགས་པ་ལ་གཏོད་པའི་རྒྱལ་འདི་ལ་རང་**
ལྷགས་ནི་འདིར་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཉིང་ངེ་འདྲིན་རྒྱུན་མེད་ནི་ཡུལ་ཅན་གསལ་
ཆའི་ངར་དང་ལྡན་པ་དང་། དམིགས་པ་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པའི་བྱད་པར་གཉིས་
ལྡན་ཡིན་གྱི། དེའི་སྤྱིང་བྱ་བ་དེ་བ་མི་རྒྱུན་པ་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བཞུགས་
གྱི་ཉིང་ངེ་འདྲིན་དང་མཚུངས་ལྡན་བྱ་མི་འབྱུང་བ་དང་། བྱད་པར་ལམ་གྱི་སེམས་
རྟེན་མཆོག་ཏུ་རྒྱུར་པ་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ཉིང་ངེ་འདྲིན་ལ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་
བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན་གསལ་ཆའི་ངར་ཆེ་བ་ཡང་འདྲེན་མི་རིགས་ཏེ། དེ་གཟུགས་
མེད་གྱི་ཉིང་ངེ་འདྲིན་འགའ་ཞིག་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་ན་མི་མཚུངས་ཏེ།
འདིར་ནི་བྱང་སེམས་གྱིས་ལམ་བསྐྱབ་པའི་སེམས་རྟེན་གྱི་ཉིང་ངེ་འདྲིན་ཞིག་འཆད་
པ་ཡིན་ལ། གཟུགས་མེད་ནི་ཤས་ཆེར་ལམ་བསྐྱོམ་པའི་སེམས་རྟེན་བྱ་མི་རུང་ཞིང་
བྱད་པར་གཟུགས་མེད་སྤངས་པའི་བསམ་གཏན་དང་། ཞེས་ཤས་ཆེར་བྱང་སེམས་
གྱིས་གཟུགས་མེད་ལམ་གྱི་སེམས་རྟེན་བྱ་བྱེད་པ་སྤངས་ཤིང་བསལ་ནས་བསམ་
གཏན་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འདིར་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཉིང་ངེ་འདྲིན་ནི་བྱད་པར་གཉིས་
དང་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་སེམས་གིན་ཏུ་གསལ་བའི་གསལ་ཆའི་ངར་དང་
ལྡན་པ་དང་དམིགས་པ་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པའི་མི་རྟོག་པའི་གནས་ཆ་དང་ལྡན་
པའོ། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་བདེ་བ་བསྟན་ནས་གསུམ་བྱ་བྱེད་ལ། གཞན་དག་དྲངས་པ་

ཡང་བསྐྱེད་ནས་བཞིན་བྱེད་ཀྱང་དྲངས་པ་ནི་བྱེད་པར་དང་པོར་འདུས་པས་བྱར་དུ་
 སྒོམ་མི་དགོས་ལ། ཚར་བ་སེམ་པའི་ནམ་པ་ཅན་གྱི་དགའ་བདེ་ནི་སྐབས་འདིར་
 བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་འབྱུང་ཡང་། བསམ་གཏན་དང་པོའི་
 ཉེར་བསྐྱེད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་མི་འབྱུང་ཞིང་།
 ཐེག་པ་གསུམ་གའི་ཡོན་ཏན་བསྐྱེད་པའི་རྟེན་ལ་མཆོག་ཏུ་གསུངས་པའི་བསམ་
 གཏན་བཞི་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཀྱང་ལུས་བདེ་དང་སེམས་བདེ་གང་དང་ཡང་མཚུངས་
 ལྡན་དུ་མི་འབྱུང་བས་འདིར་མ་བཟངས་སོ།། གསལ་ཆའི་ངར་ཆེ་བ་ཡང་གཟུགས་
 མེད་ཀྱི་སས་བསྐྱེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་འགའ་ཞིག་ལ་མེད་ཀྱང་། མདོ་ལྗོངས་རྒྱན་ལས།
 གཟུགས་མེད་སྤངས་པའི་བསམ་གཏན་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱང་སེམས་
 དབང་ཐོབ་པ་འགའ་ཞིག་མ་གཏོགས་པའི་བྱང་སེམས་ནམས་བསམ་གཏན་གྱིས་
 བསྐྱེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོན་ཏན་བསྐྱེད་པར་གསུངས་པས་གསལ་
 བའི་བྱེད་པར་བཤད་པ་ལ་སྒྲིན་མེད་དོ།། དེ་ལྟ་བུའི་གསལ་ཆའི་ངར་ཐོན་པ་ལ་ནི་
 བྱིང་བས་བར་དུ་གཙོད་ལ། རྩེ་གཅིག་པའི་མི་རྟོག་པ་ལ་ནི་རྟོག་པས་བར་དུ་གཙོད་
 པས་བྱིང་རྟོག་གཉིས་ཉིང་རེ་འཛིན་ནམ་དག་འབྲུབ་པའི་གོགས་ཀྱི་གཙོ་བོར་འོང་
 བའི་རྒྱ་མཚན་ནི་དེ་ཡིན་ལོ།། དེས་ན་བྱིང་རྟོག་སྤྱོད་ཀྱིས་ནམས་ལེགས་པར་ངོས་
 ཟུག་པ་ཞིག་དང་ངོས་ཟུག་ནས་དེ་གཉིས་འགོག་པར་བྱེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་
 སྒྲོང་ལུགས་ནམ་དག་ཅིག་མི་ཤེས་ན། ལྷག་མཐོང་ལྟ་ཅི་སྒྲོས་ཏེ་ཞི་གནས་ཀྱང་སྒྲེ་བ་
 མི་སྲིད་པས་ཉིང་རེ་འཛིན་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སྒོ་ལྡན་ནམས་ཀྱིས་ཚུལ་དེ་ལ་མཁས་
 པར་བྱའོ།། དེ་ལ་བྱིང་རྟོག་ནི་ཞི་གནས་འབྲུབ་པའི་འགལ་རྒྱུན་ཡིན་ཅིང་། འགལ་
 རྒྱུན་ངོས་འཛིན་པ་དང་འགོག་ཚུལ་དངོས་ནི་འོག་ཏུ་སྒྲོན་པས་འདིར་ནི་ཞི་གནས་
 འབྲུབ་པའི་མཐུན་རྒྱུན་ཉིང་རེ་འཛིན་བསྐྱེད་ཚུལ་བརྗོད་པར་བྱའོ།། འདི་ལ་ཉིང་རེ་
 འཛིན་ནི་སེམས་དམིགས་པ་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པའི་ཆ་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་དམིགས་
 པ་ལ་རྒྱན་ལྡན་དུ་སྒྲོན་པ་ཞིག་དགོས་སོ།། དེ་ལ་ནི་སེམས་རྩ་བའི་དམིགས་པ་གང་

ཡིན་པ་དེ་ལས་གཡང་བར་མི་བྱེད་པའི་ཐབས་གཅིག་དང་། གཡངས་མ་གཡངས་
དང་གཡང་བར་འགྱུར་མི་འགྱུར་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་ཤེས་པ་གཉིས་དགོས་པའི་དང་པོ་
ནི་དྲན་པ་དང་གཉིས་པ་ནི་ཤེས་བཞིན་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ་ལས།
དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་ནི་ཉེ་བར་གཏོད་པར་བྱེད་པ་སྟེ་གཅིག་གིས་སེམས་
དམིགས་པ་ལས་མི་འཕྲོ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཉིས་པས་སེམས་འཕྲོ་བར་བརྟུ་
ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ།། ཞེས་གསུངས་སོ།། དྲན་པ་ཉམས་ནས་དམིགས་པ་བརྟུ་ན་ཡངས་
ནས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་དམིགས་པ་སྟོར་བར་འགྱུར་བས་དམིགས་པ་མ་བརྟུ་པའི་དྲན་པ་
རྩ་བ་ཡིན་ནོ།། དྲན་པ་དེས་སེམས་དམིགས་པ་ལ་ཉེ་བར་གཏོད་ཚུལ་ནི་སྤར་བཤད་
པ་ལྟར་དམིགས་རྟེན་གསལ་བཏབ་ནས་མ་མཐའ་ཞིག་ཤར་བྱུང་བ་ན་དེ་ཤེས་པས་
ཆེར་གྱིས་བབྱང་བའི་འདྲིན་སྤངས་ཤུགས་ཅན་ཞིག་བསྐྱེད་ལ། སེམས་ཀྱི་འཕངས་
མཐོ་བར་བྱས་ཏེ་གསར་དུ་གང་ལ་ཡང་མི་དཔྱེད་པར་འཛོག་པའོ།། དྲན་པ་ནི་ཀྱན་
ལས་བཏུས་ལས། དྲན་པ་གང་ཞེ་ན་འདྲིས་པའི་དངོས་པོ་ལ་སེམས་ཀྱི་བརྟུ་པ་མེད་
པ་སྟེ་རྣམ་པར་མི་གཡང་བའི་ལས་ཅན་ནོ།། ཞེས་བྱང་པར་གསུམ་དང་ལྡན་པར་
གསུངས་སོ།། དེ་ལ་དམིགས་པ་ཡུལ་གྱི་བྱང་པར་ནི། སྤར་མ་འདྲིས་པའི་ཡུལ་ལ་དྲན་
པ་མི་སྐྱེ་བས་འདྲིས་པའི་དངོས་པོ་ལ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྐབས་འདིར་ནི་སྤར་ངེས་
པར་བྱས་པའི་དམིགས་རྟེན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའོ།། རྣམ་པའམ་འདྲིན་སྤངས་ཀྱི་བྱང་
པར་ནི། སེམས་ཀྱི་བརྟུ་པ་མེད་པ་ཞེས་པ་ཡུལ་དེ་སེམས་ཀྱིས་མ་བརྟུ་པའི་ཆ་སྟེ།
སྐབས་འདིར་ནི་དམིགས་རྟེན་མ་བརྟུ་པའོ།། མ་བརྟུ་པའི་ཚུལ་ནི་གཞན་གྱིས་
དྲིས་པ་དང་རང་གིས་དེ་ལ་རྟོག་པ་བཅུག་པ་ན་དམིགས་རྟེན་དེ་ནི་འདི་འདྲ་བ་
ཡིན་ནོ།། ཞེས་སྤྲུམས་བསྟན་པ་དྲན་བྱུང་པ་ཅམ་ལ་མི་ཟེར་གྱི། སེམས་དམིགས་པ་
ལ་བཏགས་པ་དེ་སྤར་ནས་བྱང་ཟད་ཀྱང་མི་ཡངས་པ་སྟེ། ཡངས་ན་ནམ་དེ་
བྱུང་ཅམ་གྱིས་དྲན་པ་སྟོར་བ་ཡིན་ནོ།། དེས་ན་སེམས་དམིགས་རྟེན་ལ་སྤར་སྤར་
བཞག་ཟིན་པ་དང་འདི་སྤར་དུ་དམིགས་པ་ལ་བཏགས་སོ་སྟམ་པ་ཞིག་བསྐྱེད་ལ། དེ་

ནས་གསར་དུ་མི་རྟོག་པར་སྒོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཤུགས་མ་ཆད་པར་རྒྱན་སྒྲིང་བ་ནི་དྲན་པ་
 བསྟེན་ཚུལ་གྱི་གནད་དམ་པ་ཡིན་ནོ། བྱེད་ལས་ཀྱི་བྱེད་པར་ནི། དམིགས་པ་ལས་
 སེམས་གཞན་དུ་མི་གཡང་བར་བྱ་བའོ། དེ་ལྟར་སེམས་དམིགས་པ་ལ་བཏགས་ཏེ་
 འདུལ་བ་ནི་སྒྲང་པོ་ཆེ་འདུལ་བའི་དཔེས་གསུངས་ཏེ། དཔེར་ན་སྒྲོང་པོ་འཇམ་ཀ་བ་
 ཤིན་ཏུ་བརྟན་པ་ལ་ཞགས་ཐག་ཤིན་ཏུ་སྒྲ་བ་དུ་མས་མི་བསྐྱབ་པའི་སྒྲང་པོ་བཏགས་
 ཏེ་སྒྲང་རྩིས་རི་ལྟར་བསྐྱབས་པ་ལྟར་བྱེད་ན་ལེགས། མི་བྱེད་ན་ལྷགས་ཀྱི་རྩོན་པོས་
 ཡང་ཡང་བཏབ་ནས་ཆར་བཅད་དེ་འདུལ་ལ་ལྟར། སེམས་སྒྲང་པོ་ཆེ་མ་དུལ་བ་དང་
 འདྲ་བ་འདི་ཡང་སྤར་བཤད་པའི་དམིགས་པའི་ཀ་བ་བརྟན་པོ་ལ་དྲན་པའི་ཐག་པས་
 བཅིང་ཞིང་། དེ་ལ་སྒྲོད་དུ་མ་བཏབ་ན་ཤེས་བཞིན་གྱི་ལྷགས་ཀྱིས་གཙགས་ནས་ཁད་
 ཀྱིས་ཁད་ཀྱིས་དབང་དུ་བྱ་སྟེ། དབྱ་མ་སྒྲིང་པོ་ལས། **ཐོག་པོ་མར་འདོད་པའི་སེམས་**
མ་ཞི་ཞིང་མ་དུལ་བའི་ཡིད་ཀྱི་སྒྲང་པོ་དགེ་པོ་བའི་བྱ་བ་ལ་རི་ལྟར་འདོད་འདོད་
འདུག་དུ་མི་སྟེར་བ་ལམ་ལོག་པོ་པར་འགོ་བ། འདི་པོ་འདུལ་བ་ལ་དམིགས་པའི་
པོ་རྟེན་ཀ་བ་འདྲ་པོ་བ་བརྟན་པོ་ལ། པོ་འདོགས་བྱེད་དྲན་པའི་ཐག་པ་པོ་རྒྱན་
ལྡན་གྱིས་ངེས་བཅིངས་ནས། པོ་ཤེས་བཞིན་གྱི་བྱ་རས་བྱིང་ཁྲོད་འབྱུང་མི་འབྱུང་
ལེགས་པར་བཏགས་ནས་རྒྱར་དུ་རིག་པའི་ཤེས་རབ་ལྷགས་ཀྱིས་རིམ་པོ་གྱིས་དབང་
པོ་དུ་བྱ། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། སྒྲོམ་རིམ་བར་བ་ལས་ཀྱང་། དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་
 གྱི་ཐག་པས་ཡིད་ཀྱི་སྒྲང་པོ་ཆེ་དམིགས་པའི་སྒྲོང་པོ་དེ་ཉིད་ལ་གདགས་པར་བྱའོ།
 ཞེས་གསུངས་སོ། ལུང་སྔ་མ་ལས་ཤེས་བཞིན་ལྷགས་ཀྱི་དང་འདྲ་བར་གསུངས་ལ།
 ལུང་ཕྱི་མས་ཐག་པ་དང་འདྲ་བར་གསུངས་པ་ནི་མི་འགལ་ཏེ། སེམས་དམིགས་པ་ལ་
 རྒྱན་ལྡན་དུ་འདོགས་པ་དངོས་ནི་དྲན་པ་ཡིན་ལ། ཤེས་བཞིན་ཡང་བརྒྱད་ནས་
 སེམས་དམིགས་པ་ལ་གཏོད་བྱེད་ཡིན་ཏེ། བྱིང་བ་དང་ཁྲོད་པ་དངོས་སམ་བྱིང་ཁྲོད་
 དུ་འབྱུར་བ་ཤེས་བཞིན་གྱིས་རིག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་དག་གི་དབང་དུ་མི་གཏོང་
 བར་རྩ་བའི་དམིགས་པ་ལ་འཛོག་པའི་བྱིར་དང་། སྤར་དངས་པ་ལྟར་སྒྲོབ་དཔོན་

དབྱིག་གཉེན་གྱིས་ཀྱང་། དན་ཤེས་གཉིས་ཀ་དམིགས་པ་ལ་ཉེ་བར་གཏོང་བྱེད་ཏུ་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། དན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉིང་ངེ་འཛིན་འབྲུབ་པར་གསུངས་པ་
དང་དན་པ་ཐག་པ་དང་འདྲ་བར་སེམས་དངོས་སུ་དམིགས་པ་ལ་རྒྱན་ལྡན་ཏུ་
འདོགས་བྱེད་ཏུ་གསུངས་པས་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་གཙ་བོའི་སྒྲོང་ཚུལ་ནི་
དན་པའི་སྒྲོང་ཚུལ་ཡིན་ལ། **སྒྲོམ་གྱི་ཁོག་ཙུང་པོ་དན་པ་ཡིན་ཅིང་། དེ་ཡང་ངེས་པའི་**
ནམ་པ་ཅན་གྱི་འཛིན་སྐྱངས་ཅན་ཡིན་པས། ཉིང་ངེ་འཛིན་སྒྲོང་བ་ན་ངེས་ཤེས་གྱི་
འཛིན་སྐྱངས་དམ་པོ་མེད་ན་སེམས་དྲངས་པའི་གསལ་ཆ་འོང་ཡང་། ངེས་ཤེས་གྱི་
ངར་ཐོན་པའི་སྒྲོ་ཤུགས་ཅན་མི་འོང་བས་དན་པ་སྟོབས་ཅན་སྟེ་ཞིང་། ཕྱིར་བ་སྤྲ་
མོའང་མི་ཁེགས་པས་སེམས་ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པར་བཞག་པས་ཞི་གནས་ཐུབ་པའི་
ལུགས་ལའང་ཕྱིར་རྟོག་སེལ་ཤེས་ན་ཞི་གནས་ཙམ་འབྲུབ་ཀྱང་། དེ་ལའང་དན་ཤེས་
གྱི་བརྟེན་ཚུལ་ངེས་པར་གཤམ་ཆེའོ། དན་པ་ཡང་ངེས་པའི་ནམ་པ་ཅན་གྱི་འཛིན་
སྐྱངས་ཅན་ཡིན་པས་ཉིང་ངེ་འཛིན་སྒྲོང་བ་ན་ངེས་ཤེས་གྱི་འཛིན་སྐྱངས་དམ་པོ་
མེད་པར་ཉིད་དེ་འཛིག་པ་ལ་སེམས་དྲངས་པའི་གསལ་ཆ་འོང་ཡང་། ངེས་ཤེས་གྱི་
ངར་ཐོན་པའི་གསལ་ཆ་མི་ཐོན་པས་དན་པ་སྟོབས་ཅན་སྟེ་བར་མི་འགྱུར་ལ། དེའི་
ཕྱིར་ཕྱིར་བ་སྤྲ་མོ་ཡང་མི་ཁེགས་པས་ཉིང་ངེ་འཛིན་སྒྲོན་ཅན་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ། ལྟ་
སྟེ་ལ་སོགས་པའི་དམིགས་ཉེན་གཞན་མི་འཛིག་པར་སེམས་མི་རྟོག་པ་ཙམ་སྒྲོང་
བས་ཀྱང་སེམས་ལྷལ་གང་ལ་ཡང་ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པར་བཞག་པར་བྱའོ། ཞེས་པའི་
གདམས་ངག་དན་ནས་དེ་ནས་སེམས་མི་འཕྲོ་བ་ལ་མ་ཡེངས་པར་བྱ་དགོས་ལ། མ་
ཡེངས་པ་དེ་ཡང་དམིགས་པ་མ་བརྟེན་པའི་དན་པ་དང་དོན་གཅིག་ཡིན་པས་དན་
པའི་སྒྲོང་ཚུལ་ལས་མ་འདས་པས་དེ་ལྟར་བསྒྲོམ་པ་དེས་ཀྱང་ངེས་ཤེས་གྱི་ཤུགས་
ཐོན་པའི་དན་པ་བརྟེན་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། སྒྲོན་དང་བཅས་པའི་ལུགས་བསལ་བ་ལ།
བསལ་བྱའི་ལོག་རྟོག་འདི་ལྟ་བུ་ཡོད་དེ། ལྷར་བཤད་པ་ལྟར་ཤེས་པ་འཕངས་ལེགས་
པར་བརྟོན་དེ་བསྐྱེད་ནས་མི་རྟོག་པར་བཞག་པ་ན་ཕྱིར་བའི་སྒྲོན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་

མེད་མོད་ཀྱི་ཚོད་ཤས་ཆེ་བས་གནས་ཆ་རྒྱན་འབྱུང་ཐུབ་པ་མི་འོང་བ་མཐོང་ནས་
 རིག་པའི་གཟེངས་ཀྱང་སྤང། ལེགས་པར་བསྐྱིམ་པ་ཡང་སྒོད་པས་གནས་ཆ་རྒྱུར་ལོར་
 རྒྱེ་བ་མཐོང་ནས་ཐབས་དེ་ནི་གདམས་ངག་ཆེན་པུ་ཡིན་ལོ་སྒྲམ་ཏུ་ངེས་པ་རྟེན་ནས་
 རྒྱོད་པ་རབ་ལ་སྒྲོམ་རབ་ཅེས་སྤྲད་གསངས་མཐོན་པོས་སྒྲོག་པར་སྤང་ངོ་། ། འདི་ནི་
 ཕྱིང་བ་རྒྱུས་པ་དང་སྒྲོམ་རྒྱུས་པ་གཉིས་མ་བྱེད་པའི་གཏམ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཉིང་
 རེ་འཇིན་སྒྲོན་མེད་ནི་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་བྱེད་པར་གཉིས་དང་ལྡན་པ་དགོས་ཀྱི།
 གེམས་མི་རྟོག་པའི་གནས་ཆ་བརྟན་པ་གཅིག་བྱས་མི་ཆོག་གོ། གལ་ཏེ་དེ་འདྲ་བ་དེ་
 ལ་གེམས་ཉོག་ཉོག་ལོར་སོང་བའི་འཐིབས་པ་ཡོད་ན་ཕྱིང་བ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་མེད་
 པར་གེམས་དྲངས་པའི་གསལ་ཆ་ཡོད་པས་ཉིང་རེ་འཇིན་སྒྲོན་མེད་ཡིན་ལོ་སྒྲམ་ན།
 དེ་ནི་རྒྱགས་པ་དང་ཕྱིང་བ་གཉིས་མ་བྱེད་པའི་གཏམ་ཏུ་སྤང་བས་འདི་ནམས་རྒྱས་
 པར་འོག་ཏུ་བརྟན་པར་བྱའོ། དེས་ན་བསྐྱིམས་དྲགས་པའི་རིག་པ་ངར་ལྡན་ཏུ་བྱས་
 པ་ན་གསལ་ཆ་ཡོད་ཀྱང་ཚོད་ཤས་ཆེ་བས་གནས་ཆ་སྒྱེ་དཀའ་ལ། དེ་ཏ་ཅང་སྒོད་
 བས་བསྐྱུངས་པ་ན་གནས་ཆ་ཡོད་ཀྱང་ཕྱིང་ཤས་ཆེ་བས་ངར་ཐོན་པའི་གསལ་བ་
 མེད་ངོ་། གྱིམས་དྲགས་པ་དང་སྒོད་དྲགས་པ་གང་ཏུ་ཡང་མ་སོང་པའི་དམ་ལྟོད་རན་
 པའི་མཆམས་ཀྱང་གིན་ཏུ་ཟིན་དཀའ་བའི་ཕྱིར་ཕྱིང་ཚོད་དང་བྲལ་བའི་ཉིང་རེ་
 འཇིན་སྒྱེ་དཀའ་བ་ལ་དགོངས་ནས། སྒོ་བ་དཔོན་ཅུ་ཤི་གོ་མིས། **ཁོ་བཤགས་བསྒོད་**
ལས་བཅོན་པ་བསྟེན་ན་ཁོ་སྒྱེ་གེམས་བསྐྱིམས་དྲགས་ན་ཚོད་པ་འབྱུང་འབྱུར་ཞིང་།
 དེ་སྤངས་ན་ནི་ཁྱུ་པ་སྒྱེ་བར་འབྱུར། **ཁོ་བསྐྱིམས་ལྟོད་རན་པའི་མཆམས་ཟིན་**
དཀའ་བས་འདི་ཡི་ཁོ་ཕྱིང་ཚོད་ཀྱིས་མི་མཉམ་པ་མེད་པའི་རིགས་པར་ཁོ་རམ་
འཆམས་པར་མཉམ་ཁོ་པར་འབྱུག་ཁོ་པའི་ཉིང་རེ་འཇིན་ནི་རྟེན་ཁོ་པར་དཀའ་ན།
 བདག་གི་གེམས་དྲུགས་པས་ནི་ཅི་ཞིག་བཟྱི། ཞེས་གསུངས་ཏེ་བཅོན་པ་བསྟེན་པ་
 ནི་བསྐྱིམས་དྲགས་པ་སྒྱེ་དེ་བྱས་ན་ནི་ཚོད་པ་འབྱུང་ལ། བསྐྱིམ་པ་དེ་སྤངས་གིང་
 རྒྱོད་དྲགས་ན་གེམས་ནང་ཏུ་སྒོད་པའི་ཁྱུ་པ་སྒྱེ་བར་སྤང་བས་ཕྱིང་ཚོད་དང་བྲལ་

ནས་ཆ་མཉམ་པར་གནས་པའི་སེམས་རིགས་པར་མཉམ་དུ་འཇུག་པ་རྟེན་དཀའ་ཞེས་
པའི་དོན་ནོ། དེ་ལྟར་ཡང་དེའི་འགྲེལ་བ་སངས་རྒྱས་ཞི་བས་མཛད་པ་ལས། བཙུན་
པ་ནི་འདིར་དགེ་བའི་སྒྲགས་ལ་མངོན་པར་སྟོན་པས་བསྐྱེད་པ་ཉེ་འཇུག་པ་ལ་བྱ་ཡི།
ཞེས་དང་། རྟོན་པར་འཇུག་པའི་ཉེས་པ་མཐོང་ནས་བཙུན་པ་དེ་སྤངས་ཏེ་རྩིས་པ་
བཏང་བར་ཇུར་ན་སེམས་ནང་དུ་ཁྱུ་ཞིང་། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། ། ཡང་བཤགས་
བསྟོད་ལས། འབད་པས་འཇུག་ན་རྟོན་པ་འབྱུང་འཇུག་ཞིང་། དེ་སྟོན་ན་ནི་ཁྱུ་པ་
སྟེ་བར་འཇུག། འདི་ཡི་དབུ་མར་བསྐྱབ་པའང་རྟེན་དཀའ་ན། བདག་གིས་སེམས་
དཀྲུགས་པས་ནི་ཅི་ཞིག་བཅི། ཞེས་གསུངས་ཤིང་དེའི་འགྲེལ་པར་ཡང་། ཤིན་ཏུ་
འབད་པས་བསྐྱེད་པ་ཉེ་འཇུག་ཅིང་རྩིས་པ་ན་ནི་སེམས་དེ་རྟོན་ཅིང་གཡེང་བ་
འབྱུང་བར་འཇུག་པས་བཙུན་པས་རྩིས་པ་ལས་ཀྱང་སེམས་གནས་པ་མི་རྟེན་ལ། དེ་
ལྟར་དེ་ཉེས་པ་ཉིད་ཡིན་པས་དེ་བསྟོན་པའི་སྒྲིབ་འབད་པས་འཇུག་པའི་སེམས་དེ་
སྟོན་ཅིང་རྩིས་པ་བཏང་བར་ཇུར་ན་ནི་དམིགས་པའི་ཡུལ་བརྟེན་པ་ལ་སོགས་པའི་
སྟོན་གྱིས་སེམས་ནང་དུ་ཁྱུ་ཞིང་བྱིང་བ་སྟེ་ཞིང་འབྱུང་བར་འཇུག་པས་ཞེས་གསལ་
བར་གསུངས་སོ། དེས་ན་བྱིང་རྟོན་གྱི་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་དབུ་མར་བསྐྱབ་
པའམ་རིགས་པར་མཉམ་འཇུག་གི་ཉིང་རེ་འདྲིན་རྟེན་དཀའོ། ཞེས་གསུངས་པས་
སྟོན་པ་རབ་བྱས་པས་ཆོག་ན་དཀའ་རྒྱ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྒྲིབ་དང་དེ་ལས་བྱིང་བ་
སྟེ་བར་གསུངས་པས་རྩིས་དེས་ཉིང་རེ་འདྲིན་བསྐྱབ་པ་མི་རིགས་པར་གསལ་སོ། །
ཤིན་ཏུ་སྟོན་པའི་སེམས་དྲངས་པ་ཙམ་གྱི་གསལ་ཆས་མི་ཆོག་པར་འདྲིན་སྤངས་གྱི་
གྲིམས་ཆ་དགོས་པར་ནི། འཕགས་པ་སོགས་མེད་གྱིས། དེ་ལ་འདྲིན་པར་བྱེད་པ་དང་
ཡང་དག་པར་འདྲིན་པར་བྱེད་པ་ལ་ནི་བསྐྱེད་པ་ཉེ་འཇུག་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡོད་
དོ། ཞེས་སེམས་གནས་པའི་ཐབས་དགུའི་སེམས་དང་པོ་གཉིས་གྱི་སྐབས་སུ་དེ་ལྟར་
གསུངས་ཤིང་། དེ་ལྟར་ཉིང་རེ་འདྲིན་དེ་ལ་སེམས་དྲངས་པའི་གསལ་ཆ་དང་ཡུལ་
གསལ་བ་ཙམ་ཡོད་པ་དང་། ཡུལ་ཅན་ནས་སྟོན་པའི་འདྲིན་སྤངས་གསལ་བ་དོན་མི་

གཅིག་སྟེ། རྩ་མ་ཡོད་ཀྱང་བྱིང་བ་གཙོད་མི་རྒྱས་ལ་བྱི་མ་ལ་ནི། སྒྲོམ་རིམ་དང་པོ་
 ལས་ཀྱང་། བྱིང་བ་བསལ་ལ་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་དམ་དུ་བབྱུང་ངོ་། ཞེས་དང་། སྒྲོམ་
 རིམ་བར་པ་ལས་ཀྱང་། དེ་ནས་བྱིང་བ་ཞི་བར་བྱས་ནས་ཅི་ནས་ཀྱང་དམིགས་པ་དེ་
 ཉིད་སེམས་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་མཐོང་བར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་བྱའོ། ཞེ་ན་།
 དམིགས་པ་དེ་ཉིད་དམ་དུ་བབྱུང་ཞེས་དང་། སེམས་ཀྱིས་གསལ་བར་མཐོང་བར་
 འགྱུར་བ་ཞེས་པའི་རྒྱས་པས་སྒོ་ཡི་འདིན་སྐྱངས་ཤིན་ཏུ་དམ་པའི་གསལ་ཆའི་ངར་
 རམ་སྒོ་ལྷགས་ཅན་དེ་ཡོད་ན་འདྲ་པའི་བརྟེན་ལུགས་རྣམ་དག་ཡིན་ཅིང་བྱིང་བ་
 ཡང་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། དེ་ལྟར་སེམས་ཀྱིས་དམིགས་པ་བྱ་རེ་འདྲ་པའི་འདྲ་པ་དེ་
 ཉིད་ལ་གནས་པའི་ངར་ནས་སྒོ་དེ་ཉིད་ལྷགས་རྒྱུང་དུ་མ་སོང་ཅམ་ནས་བར་བར་དུ་
 བྱིང་ཆོད་བྱུང་མ་བྱུང་དང་འབྱུང་བའི་གྲབ་བྱེད་མི་བྱེད་ཤེས་རྒྱས་པའི་ཤེས་བཞིན་
 ཀྱིས་བྱ་ར་བྱེད་པ་དང་སྐབས་སྐབས་སུ་རྩ་བའི་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱང་འདྲ་ཅམ་
 འདྲ་ཅམ་བྱེད་པ་གཉིས་ཀའང་འདྲ་པའི་སྒྲོང་རྒྱལ་ཡིན་ཏེ། བྱིང་ཆོད་བྱུང་བ་ན་
 བརྟེན་ངས་སྒྲུས་ཏེ། དམིགས་པ་བརྟེན་ནས་བྱིང་ཆོད་སྒྲུབ་པ་ཞིག་དང་། ཡང་དམིགས་
 པའི་འདྲ་པ་མ་བརྟེན་པའི་ངར་ནས་བྱིང་ཆོད་སྒྲུབ་པ་གཉིས་འབྱུང་བའི་རྩ་མ་ནི་འདྲ་
 པ་སྟོར་ནས་ཡུན་རིང་པོར་བྱིང་ཆོད་བྱུང་བའང་ངོས་མ་ཟིན་པས་ཤིན་ཏུ་ཉོད་པ་
 ཡིན་པས་སྐར་བཤད་པའི་སྒྲོང་རྒྱལ་བྱི་མ་འདིའི་གཉེན་པོ་བྱེད་ཅིང་སྒྲོང་རྒྱལ་སྐར་
 མས་ནི་དམིགས་པ་མ་བརྟེན་པའི་ངོས་ནས་བྱིང་ཆོད་སྒྲུབ་པ་འགོག་ཅིང་ཤེས་
 བཞིན་སྟོབས་ཆེན་གྱི་རྒྱུར་དགོས་སོ། ཞེས་གསུངས་སོ། སེམས་ཀྱིས་གསལ་བར་
 མཐོང་བ་ཞེས་གསུངས་པས་ཡུལ་གསལ་བ་ཅམ་ལ་མི་ཟེར་གྱི་སྒྲོའི་འདིན་སྐྱངས་
 ཤིན་ཏུ་གསལ་ཞིང་དམ་པ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ནོ།

འདྲ་པའི་བརྟེན་ལུགས་འདི་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་སྟེ། འདི་མ་ཤེས་པར་བརྟུངས་
 པའི་ཉུགས་སུ་སྒྲོམ་ཅི་ཅམ་མང་དུ་བྱས་པ་ཅམ་དུ་བརྟེན་ངས་ཆེ་བུ་འགོ་བ་དང་ཆོས་
 རྣམས་སོ་སོར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་རྒྱལ་དུ་འགོ་བ་སོགས་གྱི་སྒྲོན་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་

འདུག་པ་ལ། ཉིང་ངེ་འཛིན་བརྟན་པོ་ཡོད་པར་སྒྲོམ་པ་བྱེད་པར་སྒྲུབ་དོ། ། དེ་ལྟར་
སྒྲུབ་བཤད་པ་ལྟར་བྱ་བས་སེམས་དམིགས་པ་ལ་བརྟགས་པ་དེའི་ཆེ་དམིགས་པ་
ལེགས་པར་འཛིན་ནམ་མི་འཛིན་གྱི་བྱ་ར་བྱེད་པའི་རྟོག་པ་བསྐྱེད་དུ་བྱང་ངམ་སྒྲུམ་
ན། འདི་ནི་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོམ་རིམ་བར་པ་ལས། དེ་ལྟར་གང་ལ་འདོད་པའི་
དམིགས་པ་དེ་ལ་སེམས་བཞག་ནས་དེ་ཉིད་ལ་སྤྱི་བཞིན་རྒྱུ་དུ་སེམས་གཞག་པར་
བྱའོ། ། དེ་ལ་ཉེ་བར་བཞག་ནས་སེམས་ལ་འདི་ལྟར་དབྱེད་པར་བྱ་སྟེ་ཅི་དམིགས་པ་
ལ་སེམས་ལེགས་པར་འཛིན་ཏམ་འོན་ཏེ་བྱིང་ངམ་འོན་ཏེ་སྤྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་ལ་རྣམ་
པར་འཆར་བས་རྣམ་པར་གཡེངས་སམ་སྒྲུམ་དུ་བརྟག་པར་བྱའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་
སྤྱིར་རོ། ། འདི་ཡང་ཉིང་ངེ་འཛིན་བརྟན་ནས་དེ་ལྟར་བལྟ་བ་མིན་གྱི། ཉིང་ངེ་འཛིན་
ལ་གནས་བཞིན་པའི་ངང་ནས་རྩ་བའི་དམིགས་པ་ལ་སྒྲུབ་བཞག་པ་ལྟར་གནས་
མི་གནས་དང་མི་གནས་ན་བྱིང་མོད་གང་དུ་སོང་བལྟ་བ་ཙམ་བྱེད་པ་སྟེ། ཉིང་ངེ་
འཛིན་ལ་བཞག་ནས་ཏ་ཅང་སྤང་བའི་དུས་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏ་ཅང་རིང་བ་ཡང་མ་ཡིན་
པར་བར་བར་དུ་བྱ་ར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། ། སྒོ་སྒྲུལ་འདི་ལྟགས་དང་ངར་མ་ཟད་ཙམ་ནས་
འདི་བྱས་པ་ན་སྒོ་དེའི་ངར་སྐྱེས་ནས་ངར་ལྡན་ལ་གནས་པའི་ཡུན་རིང་དུ་འགོ་བ་
དང་བྱིང་བ་དང་མོད་པ་སྒྲུབ་དུ་རྟོགས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དོ། ། དེ་བཞིན་དུ་བར་
བར་དུ་དམིགས་པ་སྒྲུལ་བྱ་ཙམ་བྱ་ཙམ་བྱས་ནས་སྐྱོང་བ་ལ་ཡང་བྱ་བ་སྟོབས་
ཆེ་བ་དང་རྒྱུན་ལྡན་དུ་འདུག་པའི་རྒྱུར་དགོས་པས་བྱ་བའི་སྐྱོང་རྒྱལ་ཡིན་ཏེ། ཉན་
ས་ལས། དེ་ལ་སེམས་ཆེ་གཅིག་པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། ལྷས་པ། **དེ་ལྟར་སྒྲོམ་བསམ་**
གྱིས་ཡང་དང་ཡང་དུ་རྗེས་སུ་བྱ་བ་དང་ཆ་མཐུན་པ་ལ་དམིགས་པ་དང་རྒྱུན་དང་
ལྡན་པ་དང་ཁ་ན་མ་སྟོ་བ་མེད་པ་དང་དགའ་བ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་གང་
ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ནི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཅེས་ཀྱང་བྱ་དགེ་བའི་སེམས་ཆེ་གཅིག་པ་ཉིད་
ཅེས་ཀྱང་བྱའོ། ། དེ་ལ་ཅི་ཞིག་ཡང་དང་ཡང་དུ་རྗེས་སུ་བྱ་བར་བྱེད་ཅི་ན། ལྷས་
པ་ཆོས་གང་དག་བཟུང་ཞིང་མཉམ་པ་དང་། ལྷ་མ་དག་ལས་གདམས་ཤིང་རྗེས་སུ་

བསྟན་པ་ཐོབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ས་པའི་
 མཆན་མ་སྟོན་དུ་བྱ་སྟེ། དམིགས་པ་དེ་ལ་རྒྱན་དང་ལྡན་པའི་དྲན་པས་རྗེས་སུ་འདུག་
 པར་བྱེད་ཅིང་ཉེ་བར་གཏོད་པར་བྱའོ་ཞེས་དང་། དབུས་མཐའི་འགྲེལ་བཤད་ལས་
 ། གྲང་། དྲན་པ་ནི་དམིགས་པ་མ་བརྗེད་པའོ། ། ཞེས་བྱ་བ་ནི་སེམས་གནས་པར་བྱ་བའི་
 གདམས་ངག་ཡིད་ཀྱིས་བརྗོད་ཅིས་བྱ་བའི་ཐ་ཆིག་གོ། ཞེས་གསུངས་པས་དྲན་པ་
 བསྟོན་པ་ནི་དམིགས་པ་ལས་གཡེང་བའི་བརྗེད་ངས་འགོག་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པས་
 དེ་འགོག་པའི་དམིགས་པ་མ་བརྗེད་པ་ནི་ཡིད་ཀྱིས་དམིགས་པ་བརྗོད་པ་སྟེ་ཡང་
 ཡང་དམིགས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། ། དཔེར་ན་ཤེས་པའི་དོན་འགའ་ཞིག་བརྗེད་ཀྱིས་
 དོགས་པ་ན། ཡང་ཡང་ཡིད་ལ་དྲན་པར་བྱས་ན་བརྗེད་དཀའ་བ་དང་འདྲའོ། ། དེས་
 ན་དམིགས་པ་བར་བར་དུ་དྲན་པར་བྱེད་པ་ནི་དྲན་པ་སྟོབས་ལྡན་སྟེ་བ་ལ་དགོས་ལ།
 སེམས་དམིགས་པ་ལས་གཞན་དུ་མི་གཡེང་བར་ཆེར་རེ་བཟུང་ནས་བྱ་ར་བྱེད་པ་ནི་
 བྱིང་ཆོད་རྟོགས་པའི་ཤེས་བཞིན་མཐུ་ལྡན་དུ་འགྲོ་བའི་ཐབས་ཡིན་པས་དེ་འདྲ་བ་
 དེ་ལ་ཡང་རྟོག་པ་ཡིན་སྟུང་ནས་བཀག་ན་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་སྟོབས་ལྡན་སྟེ་
 བར་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་སྟན་ཀྱི་ཆད་བསྟན་པ་ནི། འོ་ན་དྲན་པས་སེམས་དམིགས་པ་ལ་
 བཏགས་པ་དེ་ལ་འདི་ཙམ་བར་དུ་འདྲིལ་ཅིས་པའི་སྟན་ཆད་ངེས་པ་ཡོད་དམ་མེད་
 ཅེ་ན། འདི་ལ་བོད་ཀྱི་བརྒྱུད་པ་སོ་སོའི་སྤྲུལ་གྲོང་མ་ཐམས་ཅད་སྟན་ཆུང་ལ་གྲངས་
 མང་པ་བྱ་དགོས་གསུང་ངོ་། ། དེའི་རྒྱ་མཆན་ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ་སྟན་ཆུང་ངེ་བའི་སྟོམ་
 དང་བཟང་གྱུས་བྱས་ན་རྟིང་མ་རེས་ཀྱང་བསྟོམ་པ་ལ་བོད་ལ་སྟན་རིང་ན་སྟན་པར་
 འཇུག་པར་འདོད་ཅིང་། གཞན་དག་ནི་སྟན་རིང་ན་བྱིང་ཆོད་ཀྱི་དབང་དུ་འགྲོ་སྟེ་
 བས་རྟིང་ངེ་འདྲིན་སྟོན་མེད་སྟེ་དཀའ་བར་བཞེད་དོ། ། ཉན་ས་ལ་སོགས་པའི་གཞུང་
 ཆེ་བ་རྣམས་ནས་སྟན་ཀྱི་ཆད་གསལ་བར་བཟུང་བ་མི་སྤང་ཡང་། སྟོམ་རིམ་ཐ་མ་
 ལས། ཕྱིང་ཆོད་དང་བྲལ་བའི་སྟོང་ཚུལ་དེ་ལྟ་བུའི་རིམ་པ་འདིས་ཉིན་ཞག་

གཅིག་ལ་ཆ་དྲག་ཅུར་བྱེ་བའི་ཚུ་ཚོད་གཅིག་གམ་འོ་མེལ་ཆེ་ཞེས་པ་བྱ་ར་བྱེད་
པའམ་སོ་བཅུགས་པའི་དོན་ཡིན་ཅིང་། དེ་རྒྱས་མི་རྒྱས་ཀྱང་ཤེས་བཞིན་གྱིས་བྱིང་
ཁྱོད་སྐར་བྱང་མ་བྱང་དང་ད་དྲུང་འབྱང་མི་འབྱང་སོ་བཅུགས་ནས་བལྟས་པ་ན་ད་
དྲུང་ཡུན་འདི་ཙམ་ཞིག་ལ་བྱིང་ཁྱོད་མི་འབྱང་བར་ངེས་སྟོན་པའི་གདེངས་ཐོབ་བ་
ན་མེལ་ཆེ་རྒྱས་པའི་དོན་ཡིན་པས་དེ་ཚུན་ལ་སྐྱན་འཛིག་དགོས་པ་དང་བྱིང་ཁྱོད་
སྐར་བྱང་བའམ་ད་དྲུང་ཡང་འབྱང་བར་དོགས་པ་ན་དེ་ཉམས་དང་བསྐྱུན་ནས་སྐྱན་
འཛིག་དགོས་ཞེས་པ་སྟེ་ཁང་སྟེང་ནས་རྒྱལ་པ་སོགས་ཡོད་མེད་རྒྱང་སོ་བཅུགས་པ་
ན་མེད་པར་ངེས་ན་ཐོན་སྟོད་ཆོག་གི། ཡོད་མེད་མ་ངེས་པའམ་ཡོད་པར་དོགས་ན་
ཐོན་སྟོད་མི་ཆོག་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་གསུངས། མེལ་ཆེ་རི་འོ་མིད་པར་རྒྱས་པ་དེ་མིད་
དུ་སྐྱན་བྱེད་དམ་སྐྱན་གཅིག་གམ་རི་མིད་རྒྱས་པ་དེ་མིད་དུ་འོ་མཉམ་པར་བཞག་
ལ་འདྲག་པར་བྱའོ།། ཞེས་གསུངས་ལ། འདི་ཞི་གནས་སྐབ་ཟིན་ནས་ལྟག་མཐོང་
བསྟོམ་པའི་དུས་ཀྱི་སྐྱན་ཆད་ཀྱི་སྐབས་སུ་གསུང་སྤང་ཡང་། ཐོག་མར་ཞི་གནས་
བསྐྱབ་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་འདྲ་བར་མངོན་པས་དེ་ལྟར་བྱའོ།། དེ་ཡང་སྐར་བཤད་པ་
ལྟར་ཀྱི་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་ཀྱི་སྟོང་ལུགས་དམིགས་པ་དྲན་པ་དང་བྱ་ར་བྱེད་
པའི་ལྟ་རྟོག་བར་བར་དུ་བྱེད་ན་སྐྱན་ཅུང་རིང་ཡང་སྟོན་དུ་མི་འཇུག་མོད། འོན་ཀྱང་
ལས་དང་པོ་པ་པལ་ཆེ་བ་ལ་སྐྱན་རིང་ན། ཡང་ན་བརྟེན་ངས་སྟེས་ནས་ཡེངས་ནས་
འགོ་ཞིང་དེའི་ཆེ་སེམས་བྱིང་བའམ་ཁྱོད་པ་གང་བྱང་ཡང་ཡུན་རིང་པོ་ཞིག་ནས་ངོ་
ཤེས་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་པ་ལྟར་པོར་ངེས་མི་ཟིན་ལ། ཡང་ན་དྲན་པ་མ་བརྟེན་ཀྱང་
བྱིང་ཁྱོད་ཀྱི་དབང་དུ་འགོ་སྤྱོད་ཞིང་བྱིང་ཁྱོད་བྱང་བ་ནམས་ལྟར་པོར་ངོས་མི་ཟིན་
པར་སྤང་ངོ་།། དེ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱེ་མས་ནི་དྲན་པ་སྟོབས་ལྡན་སྟེ་བ་ལ་བར་དུ་གཙོད་
པར་འཇུག་ལ། ཕྱི་མས་ནི་ཤེས་བཞིན་སྟོབས་ལྡན་སྟེ་བ་ལ་བར་དུ་གཙོད་པས་བྱིང་
ཁྱོད་གཙོད་པ་གིན་དུ་དཀའ་བར་འཇུག་རོ།། ཟུང་པར་དུ་དམིགས་པ་བརྟེན་ནས་
ཡེངས་ཏེ་བྱིང་ཁྱོད་བྱང་བ་ངོས་མི་ཟིན་པ་ནི། དམིགས་པ་མ་བརྟེན་པའི་ངང་ནས་

ཕྱིར་ཚོད་ལྟར་བོར་ངོས་མི་ཟིན་པ་ལས་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ངན་པ་ཡིན་པས་ཡེངས་ནས་
འགོ་བའི་དྲན་པ་ཉམས་པ་འགོག་པའི་གཉེན་པོ་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་དྲན་པས་སྒྲིང་
ཚུལ་གལ་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། ། ཡེངས་ནས་འགོ་བའི་བརྗེད་ངས་ཆེ་བ་དང་ཕྱིར་ཚོད་ལྟར་
བོར་ངོས་མི་ཟིན་པའི་ཤེས་བཞིན་མཐུ་ཚུང་ན་ཐུན་ཚུང་དུ་དགོས་ལ། བརྗེས་ངས་སྒྱེ་
དཀའ་ཞིང་ཕྱིར་ཚོད་ལྟར་དུ་རྟོགས་ཀྱས་པར་སྤང་ན། ཐུན་ཚུང་རིང་ཡང་སྒྲིན་མེད་པ་
ལ་དགོངས་ནས་ཚུ་ཆོད་གཅིག་ལ་སོགས་པའི་ཡུན་ཆད་མ་ངེས་པར་གསུངས་ཤིང་།
མདོར་ན་རང་གི་སྒྲོའི་ཀྱས་པ་དང་བསྐྱུན་དགོས་པས་རི་སྤྱིད་ཀྱས་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་ཞེས་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། གཞན་ཡང་ལུས་དང་སེམས་ལ་སྒྲོ་བྱར་བའི་གནོད་པ་མ་བྱུང་ན་
མཉམ་པར་འཛོག་ལ། བྱུང་ན་མུ་ཚུགས་བྱས་ཏེ་མི་བསྒྲོམ་པར་དེ་མ་ཐག་བཞག་ནས་
ཁམས་གྱི་བར་ཆད་བསལ་ཏེ་བསྒྲོམ་པ་ནི་མཁས་པ་རྣམས་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པས་
དེ་ལྟར་བྱེད་པའང་ཐུན་རི་ཙམ་གྱི་བར་དུ་བསྒྲོམ་པའི་ཡན་ལག་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་དམིགས་པ་ལ་གཏད་པའི་འོག་དུ་རི་ལྟར་བྱ་བ་ལ་གཉིས། ཕྱིར་
ཚོད་བྱུང་བའི་དུས་སུ་རི་ལྟར་བྱ་བ་དང་། ཕྱིར་ཚོད་དང་བལ་བའི་དུས་སུ་རི་ལྟར་བྱ་
བའོ། དང་པོ་ལ་གཉིས། ཕྱིར་ཚོད་ངོས་མི་ཟིན་པའི་གཉེན་པོ་བསྐྱེན་པ་དང་། རོས་
ཟིན་ཀྱང་དེ་སྒྲིང་བའི་བྱིར་དུ་མི་རྩོལ་བའི་གཉེན་པོ་བསྐྱེན་པའོ། དང་པོ་ལ་གཉིས།
ཕྱིར་ཚོད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་གཏན་ལ་དབབ་པ་དང་། བསྒྲོམ་པའི་དུས་སུ་དེ་རྟོགས་
པའི་ཤེས་བཞིན་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་སོ། དང་པོ་ལ། ཚོད་པ་ནི། ཀྱན་ལས་བདུས་
ལས། ཚོད་པ་གང་ཞེ་ན་སྤྱག་པའི་མཆན་མའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་
ཆར་གཏོགས་པའི་སེམས་རྣམ་པར་མ་ཞི་བ་སྟེ་ཞི་གནས་ཀྱི་བར་དུ་གཙོད་པའི་ལས་
ཅན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཏེ། འདི་ལ་གསུམ་ལས། དམིགས་པ་ནི། ཡུལ་ཡིད་
དུ་འོང་ཞིང་སྤྱག་པའོ། རྣམ་པ་ནི། སེམས་རྣམ་པར་མ་ཞི་ཞིང་བྱི་ལ་འཕྲོ་བ་སྟེ་
འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཅིག་ཡིན་པས་ཡུལ་ལ་བྲེད་པའི་རྣམ་པས་འཇུག་པའོ། བྱེད་
ལས་ནི། སེམས་དམིགས་པ་ལ་གནས་པའི་བར་གཙོད་བྱེད་པའོ། སེམས་ནང་དུ་

དམིགས་པ་ལ་བཏགས་པ་ན་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ལ་ཆགས་པའི་ཚོད་པས་དབང་མེད་
ཏུ་ཡུལ་དེ་དག་ལ་སེམས་འདྲེན་ཞིང་གཡེང་བར་བྱེད་དེ། སྒོ་བ་འབྱོར་ཐོན་ཅན་གྱི་
མིའི་བཤགས་བསྟོད་ལས། ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་ཞི་གནས་ལ་དམིགས་གིང་། དེ་དང་དེར་
ཡིད་ཡང་ཡང་གཏད་པ་ན། འབྱོར་སེམས་དམིགས་པ་དེ་དང་དེ་ལ་འབྱོར་གཏད་པ་ལས་
ཉོན་མོངས་ཞགས་པ་ནི། འབྱོར་མང་པོ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་ཡུལ་ལ་ཆགས་པ་ཚོད་
འབྱོར་པའི་ཐག་པས་དབང་མེད་བྱངས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། འོ་ན་ཉོན་མོངས་
གཞན་གྱི་སྒོ་ནས་སེམས་དམིགས་པ་ལས་གཞན་ཏུ་གཡེང་བར་བྱེད་པའི་འསྐྱོ་བ་
དང་དེ་བཞིན་ཏུ་དགེ་བའི་དམིགས་པ་གཞན་ལ་འསྐྱོ་བ་དེ་ཚོད་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན།
ཚོད་པ་ནི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཞིག་ཡིན་པས་དེ་འབྱོར་ལ་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་བྱུང་
པས་ཉོན་མོངས་གཞན་གྱི་སྒོ་ནས་གཡེང་བ་ནི་ཚོད་པ་མིན་གྱི། ཉེ་ཉོན་ཉི་ཤུའི་ནང་
ཆན་གྱི་སེམས་བྱུང་རྣམས་གཡེང་ཡིན་ལོ། དགེ་བའི་དམིགས་པ་ལ་འསྐྱོ་བ་ནི་དགེ་
བའི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཅི་རིགས་སུ་འགྲོ་བས་འསྐྱོ་བ་ཐམས་ཅད་ཚོད་པ་མིན་
ལོ། བྱིང་བ་ནི། འགྱུར་མང་པོ་ལས་ཁྱེད་པ་ཞེས་པར་ཡང་བསྒྱུར་ཏེ། ཡི་གེ་བའི་ཁྱེད་
པ་དང་ནི་མི་གཅིག་གོ། བྱིང་བ་དང་སྒྲུབས་འདིའི་ཁྱེད་པ་ཞེས་པ་དོན་གཅིག་
ཅིང་། གཉིད་སྒྲུགས་སོགས་ཀྱིས་ལོན་པ་ལས་སྒྱེ་བར་གསུངས་སོ། དེ་ཡང་སེམས་
ཀྱིས་དམིགས་པའི་འདྲིན་སྒྲངས་སྟོད་ནས་དམིགས་པ་གིན་ཏུ་གསལ་བར་མི་འདྲིན་
པའམ་དམ་པར་མི་འདྲིན་པ་གསལ་ཆའི་ངར་རམ་སྟོ་སྒྲུགས་ཅན་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་
པས་དྲངས་ཆ་དང་ཡུལ་གསལ་བ་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་སེམས་ཀྱིས་དམིགས་པ་གསལ་བར་
མཐོང་བའམ་དམིགས་པའི་འདྲིན་སྒྲངས་གསལ་བར་མེད་ན་བྱིང་བར་འགྲོ་སྟེ། སྒོ་མ་
རིམ་ལས། གང་གི་ཆེ་ཞེས་པ་ནས་སེམས་ཀྱིས་དམིགས་པ་གསལ་བར་མི་མཐོང་
བ་དེའི་ཆེ་བྱིང་བར་གྱུར་པར་རིག་པར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་སོ། དེ་ཡང་དཔུགས་
ཡོང་ལྟ་བུའམ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བྱིང་བ་དེ་སེམས་ཉོན་ཉོན་པོར་མོང་བའི་ཐིབས་
པོ་ལ་ངོས་བབྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་སྒྲུགས་པ་ཡིན་གྱི་བྱིང་བ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་

ཏེ། སེམས་ཀྱིས་དམིགས་པ་གསལ་བར་མི་མཐོང་བ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་
 མཚན་ཉིད་ལ་གངས་རིའི་ཁྲོད་ཀྱི་བསམ་གཏན་པ་པལ་མོ་ཆེ་རྣམས་ནི། ཡུལ་གཞན་
 ལ་འཕྲོ་བ་མེད་པར་གནས་ཤིང་གསལ་དངས་ནི་མེད་པའི་སེམས་སྒྲུགས་པ་ཞིག་
 ལ་བྱིང་བར་འདོད་པར་སྒྲུང་ངོ་།། འདི་ནི་མི་རིགས་ཏེ་སྒྲུགས་པ་ནི་བྱིང་བའི་རྒྱར་
 གསུངས་པས་དེ་གཉིས་སོ་སོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲོམ་རིམ་བར་པ་ལས། དེ་ལ་གལ་
 ཏེ་སྒྲུགས་པ་དང་གཉིད་ཀྱིས་ལོན་ནས་སེམས་བྱིང་ངམ་བྱིང་དུ་དོགས་པར་མཐོང་
 བ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དགོངས་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། གལ་ཏེ་སྒྲུགས་པ་དང་
 གཉིད་ཀྱིས་བྱིང་བའམ་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པའི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་གང་ཡང་རུང་
 བས་ཉོན་མོངས་པར་གྱུར་ན་དེ་ནི་ནང་དུ་སེམས་རྣམ་པར་གཡེང་བ་ཡིན་ནོ།། ཞེས་
 སྒྲུགས་པ་དང་གཉིད་ཀྱི་མཐུས་སེམས་བྱིང་ན་ནང་གི་རྣམ་གཡེང་དུ་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་རོ།། **དེས་ན་འདོད་ཆགས་ལས་གཞན་པའི་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་སེམས་གཞན་
 ཏེ་གཡེང་བ་རྣམས་བྱིང་བ་ཤས་ཆེ་བ་ཡིན་པར་མ་ཟད། མི་སྒྲུག་པ་བསྒྲོམ་པའི་ཆེ་
 དེའི་འཛིན་སྐྱངས་ཤོར་ནས་བྱམས་པའི་སྒྲོ་སྒྲུས་པ་སོགས་ཀྱང་བྱིང་བར་བཞེད་པས་
 བྱིང་བ་ལ་དགེ་བའང་ཡོད་དོ།།** ཀྱན་ལས་བརྟུས་ལས་ཀྱང་། བྱིང་བ་ཉེ་ཉོན་གྱི་རྣམ་
 གཡེང་གི་སྐབས་སུ་བཤད་མོད་ཀྱང་། དེར་བཤད་པའི་རྣམ་གཡེང་ལ་དགེ་བ་ཡང་
 བྱུང་བས་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་མ་ངས་སོ།། དེས་ན་སྒྲུགས་པ་ནི། ཀྱན་ལས་བརྟུས་ལས།
 སྒྲུགས་པ་གང་ཞེ་ན། གཏི་ལྷག་གི་ཆར་གཏོགས་པའི་སེམས་ལས་སུ་མ་རུང་བ་ཉིད་
 དེ། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གྲོགས་བྱེད་པའི་ལས་
 ཅན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་པས། གཏི་ལྷག་གི་ཆ་ཤས་ལུས་དང་སེམས་སྡེ་ཞིང་ལས་སུ་མི་
 རུང་བ་ཡིན་ཏེ། མཛོད་འགྲེལ་ལས། སྒྲུགས་པ་གང་ཞེ་ན། ལུས་སྡེ་བ་ཉིད་དང་སེམས་
 སྡེ་བ་ཉིད་དེ་ལུས་ལས་སུ་མི་རུང་བ་ཉིད་དང་སེམས་ལས་སུ་མི་རུང་བ་ཉིད་གང་
 ཡིན་པའོ།། ཞེས་གསུངས་སོ།། བྱིང་བ་ནི། སེམས་ཀྱིས་དམིགས་པ་འཛིན་པའི་འཛིན་
 སྐྱངས་སྟོད་ནས་དམིགས་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའམ། དམ་པར་མི་འཛིན་པ་ཡིན་པས་

དྲངས་ཆ་ཡོད་ཀྱང་དམིགས་པའི་འདྲི་ན་སྤངས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་མེད་ན་བྱིང་བར་
འགོ་སྟེ། སྒྲོམ་རིམ་བར་བ་ལས། གང་གི་ཆེ་དུས་ལོང་ལྟ་བུའམ་མི་སྟན་པར་ཞུགས་
པ་ལྟ་བུའམ་མིག་བཙུམས་པ་ལྟ་བུ་སེམས་ཀྱིས་དམིགས་པ་གསལ་པར་མི་མཐོང་བ་
དེའི་ཆེ་བྱིང་བར་ལྷུང་པར་རིག་པར་བྱའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ།

༡༡༽ དེས་ན་བྱིང་བའི་རྒྱ་ལ་སེམས་ཀྱི་འདྲི་ན་སྤངས་སྟོད་ནས་སེམས་འཕངས་
དམའ་རུ་སོང་བ་དང་། གཉིད་རྒྱགས་སོགས་ཀྱི་རྒྱས་སེམས་ལ་སྟན་པ་བབ་པ་ལྟ་
བུའི་ཡུལ་མི་གསལ་བ་དང་། སེམས་ནང་དུ་དམིགས་པ་ལ་བསྐྱུང་བྱགས་པ་ནམས་
སྒྲ་ཡོད་པ་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་གཟུགས་ལ་དད་པ་དང་དལ་འབྱོར་གྱི་ཡོན་ཏན་
སོགས་བསམས་ནས་སེམས་གཟེངས་བསྟོད་པ་ནི་དང་པོའི་གཉེན་སོ་དང་། སྤང་
བའི་འདུ་ཤེས་བསྒྲོམ་པ་ནི་བྱིང་བའི་རྒྱ་གཉིད་རྒྱགས་སོགས་གཉིས་ཀའི་གཉེན་སོ་
དང་། དམིགས་པ་རྒྱ་བསྐྱེད་ནས་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དབྱེད་པ་སོགས་
ནི་གསུམ་པའི་གཉེན་སོ་ཡིན་ལོ། ། སྤང་བའི་འོད་ཀྱི་མཆན་མ་ཡང་ཡང་བསྒྲོམ་པ་ནི་
མིའི་རིགས་འགའ་ཞིག་ལ་དམིགས་པ་བསྒྲོམ་པ་ན། སྟན་པ་བབ་པ་ལྟ་བུའི་མི་གསལ་
བ་འོང་བ་ལ་སྤང་བའམ་འོད་ཀྱི་མཆན་མ་བསྒྲོམ་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་ཆེ་ཞིང་། དེ་ལྟར་
མིན་ཀྱང་དེ་ཡང་ཡང་བསྒྲོམ་ན་དམིགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་གསལ་ཆའི་བྱུང་ཆེའོ་
ཞེས་གསུངས། གཞུང་ཆེ་བ་གཞན་ནས་བྱིང་བའི་མཆན་ཉིད་གསལ་བར་བརྒྱང་བ་མ་
མཐོང་རོ། ། བྱིང་བ་ལ་ནི། དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གཉིས་ཡོད་ལ། རྒྱགས་པ་ནི་མི་
དགེ་བ་དང་བསྐྱིབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་གང་རུང་དང་གཉི་སྟག་གི་ཆ་ཤས་ཁོ་ན་ཡིན་
ལོ། ། གཞུང་ཆེ་བ་ནམས་ནས་ཀྱང་། བྱིང་བ་སེལ་བ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་གཟུགས་ལ་
སོགས་པ་དགའ་བའི་ཡུལ་ཡིད་ལ་བྱ་བ་དང་། སྤང་བ་བསྒྲོམས་ནས་སེམས་གཟེངས་
བསྟོད་དགོས་པར་གསུངས་པས་སེམས་ལ་སྟན་པ་བབ་པ་ལྟ་བུའི་ཡུལ་མི་གསལ་བ་
དང་། སྒྲོའི་འདྲི་ན་སྤངས་འཕངས་དམའ་རུ་སོང་བ་ནམས་བཀག་ནས་དམིགས་པ་
གསལ་བ་དང་འདྲི་ན་སྤངས་ཀྱི་གྲིམས་ཆ་གཉིས་ཆར་དགོས་ཀྱི། ཡུལ་གསལ་བ་ཙམ་

དང་ཡུལ་ཅན་གྱི་དྲངས་ཆ་ཅམ་གྱིས་མི་ཚོག་གོ། རྟོན་པ་རིག་པར་སྤྲོ་ལ་བྱིང་བ་
 ཁུངས་སྤྱབ་པའི་གཞུང་ཆེ་བ་རྣམས་ནས་གསལ་བར་ངོས་མ་བཟུང་བས་ཤེས་དཀའ་
 བར་སྤང་ཞིང་ཤིན་ཏུ་གལ་ཡང་ཆེ་བར་སྤང་སྟེ་འདི་ལ་ཉིང་རེ་འཇིན་སྒྲོམ་མེད་ཏུ་
 འཁྲལ་ས་ཆེ་བར་སྤང་བའི་བྱིར་རོ། དེའི་བྱིར་སྒྲོམ་ཞིབ་ཐོས་ཉམས་སྦྱང་གི་སྟེང་ནས།
 རྟོམ་རིམ་ཏུ་གསུངས་པ་ལྟར་ལེགས་པར་བརྟགས་ལ་ངོས་ཟིན་པར་བྱའོ། བྱིང་རྟོན་
 རྟོགས་པའི་ཤེས་བཞིན་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་ནི། བྱིང་རྟོན་གྱི་གོ་བ་ཡོད་པ་ཅམ་གྱིས་
 མི་ཚོག་གི་བསྒྲོམས་པའི་ཆེ་ན་བྱིང་རྟོན་བྱང་མ་བྱང་རི་ལྟ་བ་བཞིན་ཤེས་པའི་ཤེས་
 བཞིན་བསྐྱེད་སྤྱབ་པ་ཞིག་དགོས་སོ། དེ་ཡང་ཤེས་བཞིན་སྟོབས་ལྡན་རིམ་གྱིས་
 བསྐྱེད་པས་བྱིང་རྟོན་བྱང་བའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་དེ་ངོས་ཟིན་པའི་ཤེས་བཞིན་སྐྱེ་སྤྱབ་
 པ་ལྟ་ཅི་སྒྲོས་ཏེ། དངོས་སུ་མ་སྐྱེས་པར་སྐྱེ་བའི་བྲལས་བྱེད་པ་ནས་རིག་པའི་ཤེས་
 བཞིན་སྐྱེ་དགོས་ཏེ། རྟོམ་རིམ་གྱི་མ་གཉིས་ལས། སེམས་བྱིང་ངམ་བྱིང་ཏུ་དོགས་
 པར་མཐོང་ན། ཞེས་པ་དང་། སེམས་རྟོན་པའམ་རྟོན་ཏུ་དོགས་པར་མཐོང་བ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། དེ་ལྟ་བུའི་ཤེས་བཞིན་ཞིག་མ་སྐྱེས་ཀྱི་བར་ཏུ། འདི་ནས་
 འདིའི་བར་ལ་བྱིང་རྟོན་མེད་པའི་རྟོམ་སྒྲོམ་མེད་བྱང་ངོ་ཞེས་ཐག་བཅད་ཀྱང་སྟེང་
 ཏུ་མི་འགོ་སྟེ། བྱིང་རྟོན་བྱང་ཡང་ངེས་པར་མི་རུས་པའི་བྱིར་ཏེ་ཤེས་བཞིན་སྟོབས་
 ལྡན་མ་སྐྱེས་པའི་བྱིར་རོ། དེ་ལྟར་ཡང་། དབུས་མཐའ་ལས། བྱིང་དང་རྟོན་པ་རྟོགས་
 པ་དང་། ཞེས་བྱིང་རྟོན་རྟོགས་པ་ལ་ཤེས་བཞིན་དགོས་པར་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ།
 དེ་ལྟར་ན་བྱིང་རྟོན་བྱང་ན་མི་རིག་པ་མི་སྲིད་པའི་ཤེས་བཞིན་མ་སྐྱེས་ན་དུས་རིང་
 བོར་བསྒྲོམ་ལོ་བྱས་ཀྱང་བྱིང་རྟོན་བྱང་བཞིན་དུ་མི་ཚོར་བར་བྱིང་རྟོན་སྤྲོ་ཐོས་དུས་
 འདའ་བ་ཡིན་ནོ། འོ་ན་ཤེས་བཞིན་དེ་རི་ལྟར་བསྐྱེད་སྟམ་ན་འདི་ལ་སྤར་བསྟན་
 པའི་བྱ་བ་པའི་སྒྲོང་ལུགས་ཏེ། རྒྱ་གལ་ཆེ་མོས་ཅིག་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་བྱ་བ་པ་རྒྱན་
 ལྡན་པ་དེ་བསྐྱེད་རུས་ན་དམིགས་པ་བརྟེན་ནས་ཡོངས་ཏེ་འགོ་བ་དགག་པར་རུས་
 པས་བྱིང་རྟོན་སྐྱེས་པ་ཡུན་རིང་བོར་མི་ཚོར་བ་ལྟོག་པས་བྱིང་རྟོན་རྟོགས་སྤྲོ་བའི་

ཕྱིར་ཏེ། དྲན་པ་ཉམས་པའི་དུས་ཀྱི་བྱིང་ཚོད་རིག་པ་དང་མ་ཉམས་པའི་དུས་ཀྱི་བྱིང་
ཚོད་རིག་པའི་དུས་རིང་ཐུང་གཉིས་མྱོང་བ་ལ་བསྐྱོར་ནས་བལྟས་ན་ཆེས་གསལ་ལོ།
དེ་ལ་དགོངས་ནས་སྒྱུད་འཇུག་ལས་ཀྱང་། གང་ཆེ་དྲན་པ་ཡིད་སྟོན་ནས། བསྐྱུང་བའི་
དོན་དུ་གནས་ལྟར་པ། དེ་ཆེ་ཤེས་བཞིན་འོང་འཇུག་ཞིང་། ཞེས་པ་དང་། དབུས་
མཐའི་འགྲེལ་བཤད་ལས་ཀྱང་། ཤེས་བཞིན་ནི་དྲན་པ་མ་བརྟེན་པར་ལྟར་ན། བྱིང་
བ་དང་ཚོད་པ་རྟོགས་པའོ། ཞེས་བྱ་བ་ནི་དྲན་པ་ཉེ་བར་གནས་པ་ཤེས་བཞིན་དང་
ལྟན་པར་འཇུག་རོ། དེའི་ཕྱིར་དྲན་པ་མ་བརྟེན་པར་ལྟར་ན་ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་ཏེ། ཞེས་
གསུངས་སོ། རྒྱ་གཅིག་ནི་ཤེས་བཞིན་གྱི་སྒྱོང་ལུགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་ཏེ།
དེ་ནི་སེམས་ལྷ་སྒྱུ་སོགས་བཟུང་བའི་རྣམ་པ་ལ་དམིགས་པའམ་མྱོང་བ་རིག་ཅམ་
གསལ་ཅམ་སོགས་འདྲིན་པའི་རྣམ་པ་ལ་དམིགས་ནས་སྤར་བཤད་པ་བཞིན་དྲན་པ་
བརྟེན་པའི་ངང་ནས། དེ་ལས་གཞན་དུ་འཕྲོ་མི་འཕྲོ་ལ་བྱ་ར་བྱ་རེ་བྱས་ནས་སེམས་
འདྲིན་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་ཤེས་བཞིན་སྒྱོང་བའི་གནད་དུ་བཟུང་ངོ། ། **དྲན་པའི་**
སྒྱོང་ལུགས་ཉིད་ཤེས་བཞིན་གྱི་རྒྱ་ཡང་ཡིན་ལ་སེམས་འཕྲོ་མི་འཕྲོ་བྱ་ར་བྱ་རེ་བྱེད་
པ་ནི་ཤེས་བཞིན་གྱི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་རྒྱའོ། དེ་ལྟར་ཡང་། སྒྱུད་འཇུག་ལས། ལུས་
དང་སེམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལ། ཡང་དང་ཡང་དུ་བརྟག་བྱ་བ། དེ་དེ་ཁོ་ན་མདོར་
ན་ནི། ཤེས་བཞིན་བསྐྱུང་བའི་མཆན་ཉིད་དོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། དེས་ན་
འདིས་ནི་བྱིང་ཚོད་སྒྱེ་བའི་གྲབས་བྱེད་པ་ནས་རིག་པའི་ཤེས་བཞིན་བསྐྱེད་ལ། དྲན་
པ་བརྟེན་ཚུལ་གྱིས་ནི་ཡིངས་ནས་འགྲོ་བའི་བརྟེན་ངས་འགོག་པ་ཡིན་པས་ལེགས་
པར་དམིགས་བྱེད་པ་ཞིག་དགོས་སོ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་སྟོན་དེ་རྣམས་ཐམས་ཅད་
གཅིག་ཏུ་འདྲེས་ནས་དམིགས་བྱེད་པའི་གོ་བ་མེད་པར་དེང་སང་སྒྱོང་བ་བཞིན་
དུ་བསྐྱུངས་ན་རྒྱ་ཐམ་ཐོམ་གྱིས་བསྐྱབས་པའི་འབྲས་བུ་ཉིང་ངེ་འདྲིན་ཀྱང་དེ་འདྲ་
ཞིག་བྱུང་དུ་དོགས་སོ། དེས་ན་གཞུང་ཁྱངས་ཐུབ་ཆེན་མོ་རེ་དང་བསྐྱེད་ཏེ་ཤིན་ཏུ་
ཞིབ་པའི་རྣམ་དཔྱད་གྱིས་དབྱད་ནས་ཉམས་ལེན་གྱིས་གཏན་ལ་ཐབ་པ་ཞིག་ཤིན་ཏུ་

གལ་ཆེ་ཡི། སྤྱིང་རུས་ཅམ་ལ་རེ་བར་མི་བྱ་སྟེ། **ཁྱེད་ཀྱི་འཕགས་པ་དབང་པོས་པར་བྱེན་**
བསྐྱེད་པ་ལས། ཁྱེད་ཀྱི་འཕགས་པ་དབང་པོས་པར་བྱེན་
པོ་མི་འོང་བས་ངལ་བའི་མཐའ་ཁྱེད་ཀྱི་འཕགས་པ་དབང་པོས་པར་བྱེན་
ཀྱི་བཀྲོགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་ལས། ཁྱེད་ཀྱི་འཕགས་པ་དབང་པོས་པར་བྱེན་
ཀྱི་བཀྲོགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་ལས། ཁྱེད་ཀྱི་འཕགས་པ་དབང་པོས་པར་བྱེན་
 འབྱུང་། ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ།

གཉིས་པ་རོས་ཟིན་ཀྱང་དེ་སྤྱིང་བའི་བྱིར་རོ་མི་ཚོལ་བའི་གཉིན་པོ་བསྟེན་
 པ་ནི། སྤྱིང་བའི་པ་ལྟར་བྱེན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་ཀྱི་སྤྱིང་ལྷགས་ལེགས་པར་བྱས་
 པས་བྱེན་ཤེས་ཤིན་ཏུ་སྤྱིང་བས་དང་ལྟན་པ་སྟེ། བྱིང་ཚོད་ཤིན་ཏུ་སྤྱིང་བའི་ཤེས་
 བཞིན་ཀྱིས་རིག་པར་བྱས་པས་བྱིང་ཚོད་བྱུང་བ་རོས་མི་ཟིན་པའི་སྤྱིང་མེད་ཀྱང་། དེ་
 གཉིས་བྱུང་མ་ཐག་ནས་འགོག་པའི་ཚོལ་བ་མི་བསྟེན་པར་དང་ཏུ་ལེན་པའི་མི་ཚོལ་
 བའམ་འདྲུ་མི་བྱེད་པ་ནི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཀྱི་སྤྱིང་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་བྱས་ན་
 སྤྱིང་ལང་ཏུ་སྤྱིང་ནས་བྱིང་ཚོད་དང་བྱུང་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་བསྟེན་པར་ཤིན་ཏུ་དཀའ་
 བའི་བྱིར་རོ། དེས་ན་བྱིང་ཚོད་བྱུང་བ་སྤྱིང་བ་ལ་འདྲུ་མི་བྱེད་པའི་གཉིན་པོར་འདྲུ་
 བྱེད་པའམ་ཚོལ་བ་ཞེས་བཏགས་པའི་སེམས་པ་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ། འདི་ལ་གཉིས།
 སེམས་པ་རོས་བཟུང་ཞིང་བྱིང་ཚོད་འགོག་པའི་ཚུལ་དང་། གང་ལ་བཞེན་ནས་བྱིང་
 ཚོད་སྤྱིང་བའི་སྤྱིང་རོས་བཟུང་བའོ། དང་པོ་ནི། ཀྱུན་ལས་བཏུས་ལས། **ཁྱེད་ཀྱི་སྤྱིང་པས་འདིར་**
སེམས་པ་དང་འདྲུ་བྱེད་དོན་གཅིག་གོ། སེམས་པ་གང་ཞེ་ན་སེམས་མངོན་པར་འདྲུ་
 བྱེད་པ་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཏེ། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་ཏུ་མ་བསྟེན་པ་ནམས་ལ་
 སེམས་འདྲུག་པར་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ལོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། དེ་
 ཡང་དཔེར་ན་དོ་ཁབ་ལེན་ཀྱི་དབང་གིས་ལྷགས་རང་དབང་མེད་པར་གཡོ་བ་ལྟར་
 སེམས་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟེན་གསུམ་པོ་གང་རུང་ལ་གཡོ་ཞིང་བསྐྱེད་པར་བྱེད་
 པའི་སེམས་བྱུང་ནི་སེམས་པ་ཡིན་པས་འདིར་ནི་བྱིང་ཚོད་གང་རུང་བྱུང་བ་ན་དེ་
 སྤྱིང་བ་ལ་སེམས་མངོན་པར་འདྲུ་བྱེད་པའི་སེམས་པ་བཟུང་རོ། འོ་ན་དེ་ལྟར་བྱིང་

ཁོད་སྒོང་བ་ལ་སེམས་མངོན་པར་བསྐྱལ་ནས་བྱིང་ཁོད་འགོག་ཚུལ་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་
བྱེད་ཅེ་ན། འདི་ལ་སེམས་བྱིང་བ་ནི་ཏ་ཅང་ནང་དུ་བསྐྱུས་དགས་ནས་དམིགས་པའི་
འཛིན་སྣངས་ཤོར་བ་ཡིན་པས་དེ་ལ་ནི་སེམས་བྱི་ལ་འཕྲོ་བའི་རྒྱར་རྒྱར་པའི་དགའ་
བའི་དངོས་པོ་ཡིད་ལ་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་ཤིན་ཏུ་མངོས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་
ཀྱི། ཉེན་མོངས་སྟེ་བའི་དགའ་བ་མིན་ནོ། ། ཡང་ན་ཉི་འོད་ལ་སོགས་པའི་སྣང་བའི་
མཆན་མ་ཡིད་ལ་བྱས་ལ་བྱིང་བ་སངས་པ་ན་དེ་མ་ཐག་ནས་དམིགས་པའི་འཛིན་
སྣངས་དམ་པར་བྱས་ལ་བསྐྱུང་སྟེ། སྒྲོམ་རིམ་དང་པོ་ལས། ཇི་སྟེ་གང་གི་ཆེ་སྒྲགས་
པ་དང་གཉིད་ཀྱིས་ལོན་ཏེ་དམིགས་པ་འཛིན་པ་ལ་མི་གསལ་ཞིང་སེམས་བྱིང་བར་
རྒྱར་པ་དེའི་ཆེ། སྣང་བའི་འདུ་ཤེས་བསྒྲོམ་པ་འཕམ་མཆོག་ཏུ་དགའ་བའི་དངོས་པོ་
སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་བྱིང་བ་བསལ་ལ་དམིགས་པ་
དེ་ཉིད་དམ་དུ་བབྱང་ངོ་། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ། འདི་ལ་སྐྱོ་བའི་དམིགས་པ་
བསྒྲོམ་པར་མི་བྱ་སྟེ་སྐྱོ་ཤས་ནི་སེམས་ནང་དུ་སྐྱུད་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། ། སོ་
སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་གང་ལ་དབྱེད་པར་འདོད་པའི་ཡུལ་ལ་དབྱད་ནས་སྒྲོས་
ནའང་བྱིང་བ་ཐོག་སྟེ། བར་བྱིན་བསྐྱུས་པ་ལས། ཁོ་ལྟག་མཐོང་བཙོན་པ་སྟེ་ཁོ་
ཤེས་རབ་ཀྱི་དབྱད་པའི་སྒྲོབས་ཀྱི་མཐུས། ཁོ་ཁྱུམ་པ་སྟེ་ཁོ་བྱིང་བར་རྒྱར་ན་ཁོ་
སེམས་ཀྱི་ཁོ་གཞེངས་ཀྱང་བསྟོད། ཅས་གསུངས་སོ། ། དེ་ལྟར་བྱིང་བའམ་ཁྱུམ་པ་ནི་
དམིགས་པའི་འཛིན་སྣངས་འཕངས་དམའ་རུ་སོང་བས་བྱིང་བ་དང་། ཏ་ཅང་ནང་དུ་
བསྐྱུས་པས་ན་ཁྱུམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་པས་འཛིན་སྣངས་བསྟོད་པ་དང་དམིགས་པ་
རྒྱ་བསྐྱེད་ནས་སྒྲོས་པས་ཐོག་པ་ཡིན་ཏེ། དབྱ་མ་སྒྲིང་པོ་ལས། ཁྱུམ་པ་དམིགས་པ་
རྒྱ་ཆེན་དག་བསྒྲོམས་པས་ཡངས་པ་ཉིད་དུ་བྱ། ཞེས་དང་། ཁྱུམ་པ་ཡང་ནི་བཙོན་
འབྱས་ཀྱི། བན་ཡོན་མཐོང་བས་གཞེངས་བསྟོད་བྱ། ཞེས་དང་། བསྐྱུས་བཏུས་ལས་
ཀྱང་། དེ་ལ་ཡིད་ཁྱུམ་ན་དགའ་བ་བསྒྲོམས་ནས་གཞེངས་བསྟོད་པར་བྱའོ། ། ཞེས་
མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་མཐུན་པར་གསུངས་པས་བྱིང་བ་འགོག་པའི་གཉེན་

པོ་གལ་ཆེ་ཤོས་ནི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་པན་ཡོན་དང་
 དལ་བ་ཐོབ་པ་དོན་ཆེ་བ་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བསམས་པ་ན། གཉིད་ཡུར་བའི་གདོང་
 ཏུ་ཆུ་གང་མོ་བཏབ་ན་རིག་པ་སིང་ཡེར་གྱིས་འགོ་བ་ལྟར་འགོ་ཐུབ་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ།
 འདི་ནི་པན་ཡོན་ཀྱི་ཚྱོགས་རྣམས་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་དབྱད་སྒྲོམ་གྱིས་མྱོང་བ་ཐོན་
 པ་ལ་རག་ལས་སོ།། གང་ལ་བརྟེན་ནས་བྱིང་བ་སྟེ་བར་འཁྱུར་བའི་རྒྱ་རྒྱགས་པ་དང་
 གཉིད་དང་དེ་གཉིས་འདྲེན་པའི་ཆོས་སེམས་སྟན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་སྣང་བ་གོམས་
 པའི་གཉེན་པོ་བསྟེན་ནས་དེ་དག་ལ་བརྟེན་པའི་བྱིང་བ་མི་སྟེ་ཞིང་སྟེས་པ་སྟོག་
 པར་འཁྱུར་རོ།། འདི་ལ་སྟོད་ལམ་ནི་འཆག་པ་དང་སྣང་པའི་མཚན་མ་ལེགས་པར་
 ཡིད་ལ་གཟུང་ནས་ཡང་དང་ཡང་ཏུ་གོམས་པར་བྱེད་པ་དང་སངས་རྒྱས་དང་ཆོས་
 དང་དགེ་འདུན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་གཏོང་བ་དང་ལྷ་རྟེན་སྟུང་ན་ཏུག་གང་ཅུང་
 ངམ། དེ་ལས་གཞན་པའི་དང་བར་འཁྱུར་པའི་དམིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ཡང་
 དག་པར་གཟེངས་བསྟོད་པ་དང་། རྒྱགས་གཉིད་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་སྟོན་པའི་ཆོས་
 རྣམས་ཁ་རྟོན་ཏུ་འདོན་པ་དང་ཚྱོགས་རྣམས་དང་ཟླ་སྐར་ལ་བལྟ་བ་དང་གདོང་རྒྱས་
 འཁྱུང་བ་སོགས་བྱ་བར་ཉན་ས་ལས་བཤད་དོ།། དེ་ཡང་བྱིང་བ་གིན་ཏུ་སྐབ་པ་དང་
 ལན་རེ་ཅམ་ལས་མི་འོང་ན་སེམས་ཀྱི་འཛིན་སྣངས་གྱིམས་པར་བྱས་ཏེ་བསྒྲོམ་པར་
 བྱ་ལ། བྱིང་བ་འཐུག་པ་དང་ཡང་ཡང་འོང་བར་སྣང་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒྲོམ་པའི་
 འཕྲོ་བཤོལ་ལ་གཉེན་པོ་དེ་རྣམས་ཅི་རིགས་པར་བསྟེན་ནས་བྱིང་བ་སངས་པ་དང་
 བསྒྲོམ་པར་བྱའོ།། སེམས་གང་ལ་བཟུང་བའི་ཁ་ནང་བལྟ་དང་བྱིར་བལྟའི་དམིགས་
 པ་མི་གསལ་བར་སེམས་ལ་སྟན་པ་བབ་པ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་སྐབ་འཐུག་གང་ཅུང་སྣང་
 ན་དེ་མ་བསལ་བར་བསྒྲོམས་ན་བྱིང་བ་བཅད་དཀའ་བས་དེའི་གཉེན་པོར་འོད་ཀྱི་
 སྣང་བ་ཡང་ཡང་བསྒྲོམ་པར་བྱ་སྟེ་ཉན་ས་ལས། སྣང་བ་དང་ལྡན་པ་དང་འོད་དང་
 ལྡན་པ་དང་། འོད་གསལ་བ་དང་སྟན་པ་མེད་པའི་སེམས་ཀྱིས་ཞི་གནས་དང་ལྷག་
 མཐོང་ཡང་དག་པར་སྒྲོམས་གིག བྱོད་དེ་ལྟར་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་ལམ་ལ་

སྣང་བའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པ་ན། གལ་ཏེ་དང་པོ་ཉིད་ནས་དམིགས་པ་ལ་མོས་པ་ནམ་
པར་མི་གསལ་ཞིང་སྣང་བ་རྒྱུ་ན་ཡང་བསྐྱེད་པ་གོམས་པར་བྱས་པའི་རྒྱ་
དེ་དང་རྒྱུ་དེས་དམིགས་པ་དེ་ལ་མོས་པ་ནམ་པར་གསལ་བ་དང་སྣང་བ་ཆེན་པོ་
ཉིད་ཏུ་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་དང་པོ་ཉིད་ནས་ནམ་པར་གསལ་བ་དང་སྣང་བ་ཆེན་པོར་
གྱུར་པ་ཡིན་ན་ནི། དེ་ཕྱིར་ཞིང་རྒྱ་ཆེར་གྱིན་ཏུ་ནམ་པར་གསལ་བ་དང་གྱིན་ཏུ་སྣང་
བ་ཆེན་པོ་ཉིད་ཏུ་ཡང་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཐོག་མ་ནས་དམིགས་པ་གསལ་ན་འང་བསྐྱེད་
པར་བྱ་བར་གསུངས་ན་མི་གསལ་ན་ལྟ་ཅི་སྒྲོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྣང་བའི་མཆན་མ་ངི་
འདྲ་བ་ཞིག་བརྒྱུང་བ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། མར་མེད་འོད་ལས་སམ་མེད་སུང་པོད་འོད་
ལས་སམ་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལས་སྣང་བའི་མཆན་མ་རྒྱུངས་ཤིག་ཅེས་གསུངས་པ་
ལྟར་རོ། །སྣང་བའི་མཆན་མ་བསྐྱེད་པ་འདི་ནི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དུས་ཁོ་ནར་མ་ཟད་
པས་གཞན་ཏུ་ཡང་བྱའོ། །ཚོད་པ་ནི་ཆགས་པའི་སྒྲོ་ནས་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ཀྱི་ཡུལ་
ལ་སེམས་རྒྱལ་པ་ཡིན་པས་དེ་ལ་ནི་ཡིད་ནང་ཏུ་སྒྱུད་པའི་རྒྱ་ཡིད་འབྱུང་བའི་དངོས་
པོ་ཡིད་ལ་བྱ་ལ། དེས་ཚོད་པ་ཞི་མ་ཐག་སྤར་གྱི་དམིགས་པ་ལ་སེམས་མཉམ་པར་
བཞག་སྟེ། སྒྲོམ་རིམ་དང་པོ་ལས། གང་གི་ཆེ་སྒོན་ཚོད་པ་དང་ཆེས་པ་ལ་སོགས་པ་
དཔེ་ཞིང་བར་བར་ཏུ་སེམས་ཚོད་པར་མཐོང་བ་དེའི་ཆེ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་ཡིད་
འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་དངོས་པོ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ཚོད་པ་ཞི་བར་བྱའོ། །དེ་ནས་ཡང་
དམིགས་པ་དེ་ཉིད་ལ་སེམས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པར་འདུག་པ་ལ་འབད་
པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། དབུ་མ་སྒྲིང་པོ་ལས་ཀྱང་། ཚོད་པ་མི་རྟག་ལ་སོགས་པ། ཡིད་
ལ་བྱེད་པས་ཞི་བར་བྱ། ཞེས་དང་། གཡེངས་པ་གཡེངས་པའི་མཆན་མ་ལ། ཉེས་
དམིགས་བལྟ་བས་བསྐྱུ་བར་བྱ། ཞེས་དང་། བསྐྱུ་བ་བརྒྱས་ལས་ཀྱང་། ཚོད་པར་གྱུར་
ན་མི་རྟག་པ་ཡིད་ལ་བྱ་བས་རབ་ཏུ་ཞི་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་ཚོད་པ་ཤུགས་
དག་པའམ་རྒྱུན་རིང་བ་བྱུང་ན་རེ་ཞིག་ལ་བསྐྱེད་པ་སྒྲོད་ལ་སྒྲོ་ཤས་བསྐྱེད་པ་གནད་
ཏུ་འགོ་བ་ཡིན་གྱི་སེམས་འཕྲོས་རེས་ཀྱིས་བཀྱག་ཅིང་འཛོག་པ་མིན་ནོ། །ཚོད་པ་དེ་

ཅམ་དུ་ཤས་མི་ཆེ་བ་ལ་ནི་འཕྲོས་པ་དེ་བཟུག་ནས་དམིགས་པ་ལ་གདགས་པར་བྱ་
 རྟེ། བར་བྱིན་བསྐྱུས་པ་ལས། རྟོན་པར་གང་ཆེ་གྱུར་པའི་ཡིད། ཞི་གནས་ཚུལ་གྱིས་
 བསྐྱོག་པར་བྱ། ཞེས་དང་། མདོ་ལས་སེམས་རབ་རྒྱ་འཛིག་གོ། ཞེས་གསུངས་པ་རྟོན་
 པའི་གཉེན་པོར་ས་སྡེ་ལས་གསུངས་པས་སོ། སྤྱི་ཅམ་ནས་སེམས་རྟོན་ན་དམིགས་པ་
 ལ་རབ་རྒྱ་འཛིག་པ་དང་སེམས་བྱིང་ན་དགའ་བའི་ཡུལ་ལ་རབ་རྒྱ་འཛིན་པ་གཉིས་
 གསུངས་ཏེ། ཉན་ས་ལས། དེ་ལྟར་སེམས་ནང་དུ་མངོན་པར་བསྐྱུས་པ་ན་དེ་ཁྱམ་པར་
 གྱུར་པའམ་ཁྱམ་པར་དོགས་པར་མཐོང་བ་དེའི་ཆེ་ན་རབ་རྒྱ་འཛིན་པའི་མཚན་མ་
 དང་བར་འགྱུར་བ་གང་ཡང་བྱུང་བས་རབ་རྒྱ་འཛིན་པར་བྱེད་ཅིང་། རབ་རྒྱ་དགའ་
 བར་བྱེད་པ་སྟེ་དེ་ནི་སེམས་རབ་རྒྱ་འཛིན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། ཇི་ལྟར་ན་རབ་རྒྱ་
 འཛིག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེས་རབ་རྒྱ་འཛིན་པའི་དུས་ན་སེམས་རྟོན་པའམ་རྟོན་པར་
 དོགས་པར་མཐོང་བ་དེའི་ཆེ་ནང་སེམས་ནང་དུ་མངོན་པར་སྐྱུད་པར་བྱེད་ཅིང་ཞི་
 གནས་ལ་རབ་རྒྱ་འཛིག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་སོ། སེམས་རྟོན་པ་ལ་ནི་
 དང་ཞིང་དགའ་བའི་ཡུལ་ཡིད་ལ་མི་བྱ་སྟེ་དེ་ནི་བྱི་རོལ་རྒྱ་གཡང་བའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་
 བྱིར་རོ།

བྱིང་རྟོན་སྟེ་བའི་རྒྱ་རོས་བཟུང་བ་ནི། སའི་དངོས་གཞི་ལས། བྱིང་བ་^{འཁོར་}
^{རྟོན་པའི་མཚན་མ་}^{འཁོར་}རྒྱ་གང་ཞེ་ན་དབང་པོའི་སྒྲོ་མ་བསྐྱུངས་པ་དང་། ཁ་ཟས་
 གྱི་ཆོད་མ་ཟིན་པ་དང་ནམ་གྱི་ཆ་སྟོད་དང་ནམ་གྱི་ཆ་སྟོད་ལ་མི་ཉལ་བའི་སྦྱོར་བ་
 ལ་མི་བཙོན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པར་གནས་པའི་^{འཁོར་བར་བཞི་ནི་གཉིས་ཀའི་}
^{ཐུན་མོང་གི་རྒྱ་དང་།} དེ་^{འཁོར་ནས་བྱིང་བའི་རྒྱ་ལ་}གཉི་ཕྱག་སྦྱོད་པ་དང་གཉིད་ཆེ་བ་
 དང་ཐབས་མི་ཤེས་པ་^{འཁོར་གསུམ་དང་དེ་འཁོར་ནས་ཡང་བྱིང་བའི་རྒྱར་ལེ་ལོ་དང་ལྡན་}
 པའི་འདུན་པ་དང་^{དེ་བ་དང་ལྡན་པའི་བཙོན་འགྱུས་དང་དེ་འཁོར་དང་ལྡན་པའི་སེམས་}
 དང་^{དེ་འཁོར་དང་ལྡན་པའི་དབྱེད་པ་དང་འཁོར་ཡང་བྱིང་བའི་རྒྱར་}ཞི་གནས་ལ་གོམས་
 པ་དང་། ཞི་གནས་ཡོངས་སུ་བྱང་བར་མ་བྱས་པའི་ཞི་གནས་ཀྱི་ཚྭ་གས་གཅིག་ཡིད་

ལ་བྱེད་པ་དང་སེམས་སྦྱོར་པ་ལྟ་བུར་འདུག་པ་དང་དམིགས་པ་ལ་གཏོད་པར་མི་
དགའ་བའོ། ། ཞེས་གསུངས་ཏེ་བྱིང་བའི་མཆན་མ་ནི་འདིར་བྱིང་བའི་རྒྱ་ལ་གོ་བར་
བྱའོ། ། དེ་ལ་ལེ་ལོ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་པ་ནི་ལེ་ལོ་འདི་དང་ལྡན་པའི་འདུན་པ་སོགས་
ཀྱི་དོན་ནི་ལེ་ལོ་མཆན་ཉིད་པ་མིན་པས་སེམས་དམིགས་པ་ལ་འཛིན་སྐྱངས་སྟོད་
པ་ལ་ལེ་ལོ་ཞེས་བཤད་པའོ། ། བཙུན་འབྲས་དང་སེམས་དང་དབྱེད་པ་གསུམ་ལ་ཡང་
སྒྱུར་རོ། ། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། རྟོན་པའི་མཆན་མ་འདི་ལྟར་གང་ཞེ་ན་སྒྲ་མ་བཞིན་ཏུ་
དབང་པོའི་སྒོ་མ་བསྐྱངས་པ་ལ་སོགས་པ་བཞི་དང་། འདོད་ཆགས་ལ་སྟོད་པ་དང་ཉེ་
བར་མ་ཞི་བའི་རྒྱ་ལ་ཅན་དང་སེམས་སྟོབ་མེད་པ་དང་ཐབས་མི་ཤེས་པ་དང་། སྒྲ་མ་
བཞིན་ཏུ་ཉ་ཅང་རབ་ཏུ་འཛིན་པ་དང་ལྡན་པའི་འདུན་པ་འདི་དང་ལ་སོགས་པ་འདི་
རབ་ཏུ་འཛིན་པ་དང་ལྡན་པའི་བཙུན་འབྲས་དེ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་དེ་དང་ལྡན་
པའི་དབྱེད་པ་དང་། བཙུན་པ་ལ་མ་གོམས་པ་དང་རབ་ཏུ་འཛིན་པ་ལ་བྱང་བར་མ་
བྱས་པའི་དེའི་སྒྲོགས་གཅིག་བསྒོམས་པ་དང་། ཉེ་ཏུ་ལ་རྟོག་པ་ལ་སོགས་པ་རྟོན་
པ་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་གང་ཡང་རུང་བས་སེམས་རྣམ་པར་གཤེདས་པའོ། ། ཞེས་
གསུངས་ཏེ་རྟོན་པའི་མཆན་མ་ནི་རྟོན་པའི་རྒྱའོ། ། འདི་རབ་ཏུ་འཛིན་པ་ནི་དམིགས་
པའི་འཛིན་སྐྱངས་དམ་འགས་པའོ། ། ཉ་ཅང་རབ་ཏུ་འཛིན་པ་ནི་དགའ་བའི་ཡུལ་ལ་
སེམས་བབྱང་འགས་པ་སྟེ། དེ་དང་ལྡན་པའི་འདུན་པ་སོགས་སྒྲར་བཤད་པ་བཞིའོ། །
དེ་ལྟར་ན་སྒྲར་བྱན་མཆོམས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ཀྱི་སྐབས་སུ་བསྐྱེད་པའི་དབང་པོའི་སྒོ་
སྟོམ་པ་སོགས་བཞི་ནི་བྱིང་རྟོན་གཉིས་ཀ་འགོག་པ་ལ་གལ་ཆེ་ཞིང་གཞན་ཡང་
རྒྱ་དེ་རྣམས་ཤེས་པར་བྱས་ནས་དེ་དག་འགོག་པ་ལ་བཙུན་པར་བྱས་ན་བྱིང་རྟོན་
གཙོད་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་པན་ཆེ་བར་གསལ་ལོ། ། དེས་ན་བྱིང་རྟོན་ཆ་སྒྲ་མོ་ཡང་ཤེས་
བཞིན་ཀྱིས་རིག་པར་བྱ་ལ་དེ་གཉིས་རི་འབྲུལ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་དང་ཏུ་མི་སྤང་བར་
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཏུ་དགག་དགོས་ཏེ། དེ་མ་བྱས་ན་མངོན་པར་འདུ་མི་བྱེད་པ་ཞེས་
པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཀྱི་སྟོན་ཡིན་པར་དབྱས་མཐའ་ལས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། ། དེས་

ན་ཚོད་པ་དང་རྣམ་པར་གཤེད་བ་སོགས་སྤྱོད་རྣམས་སོག་མའི་དུས་སུ་བཅད་ཀྱང་
 མི་ཚོད་པས་གཅད་པར་མི་བྱའོ་སྒྲུམ་ནས་ཡལ་བར་འདོར་བ་དང་། དེ་རྣམས་ཤུགས་
 དག་པ་དང་ཉ་ཅང་རྒྱན་རིང་བའི་ལུ་གུ་རྒྱད་མེད་ན། ཤུགས་ཞན་པ་དང་རྒྱན་ཐུང་ངེ་
 བས་ནི་ལས་མི་གསོག་པས་བཅད་མི་དགོས་སོ་སྒྲུམ་ནས་དེ་དག་སྦྱང་བའི་བྱིར་དུ་
 མདོན་པར་འདུ་མི་བྱེད་པ་དེ་དག་གིས་ནི་ཉིང་ངེ་འཇིན་རྣམ་དག་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་
 མི་ཤེས་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བཅོས་ནས་ཉིང་ངེ་འཇིན་དོན་དུ་གཉེར་བ་རྣམས་བསྐྱབ་
 བ་ཡིན་ཏེ། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་ལ་སོགས་པས་ཉིང་ངེ་འཇིན་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་གཏན་
 ལ་ཐབ་པའི་ཤུགས་ལས་བྱི་རོལ་དུ་རྒྱར་པའི་བྱིར་རོ། དེ་ལྟར་བྱིང་ཚོད་འགོག་པ་
 ལ་ཡང་ཐལ་ཆེ་བ་ལ་སོག་མར་ཚོད་པ་དང་རྣམ་པར་གཤེད་བས་བར་དུ་གཅོད་པས།
 དེ་གཅོད་པ་ལ་འབད་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་འབད་པས་ཚོད་པ་དང་གཤེད་བ་རགས་པ་
 ཞིག་ལོག་པ་ན་གནས་ཆ་རྒྱུ་ཟད་རྟེན་པར་འགྱུར་ཞིང་དེའི་ཆེ་ནི་བྱིང་བའི་ཚོན་བྱ་
 བ་ལ་འབད་དོ། རིག་པ་ལ་ཤུགས་བརྟོན་ནས་བྱིང་ཚོན་བྱས་པ་ན་སྤར་ཡང་ཚོད་པ་
 སྤར་ལས་སྤར་བ་ཞིག་གིས་གནས་པ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པར་འགྱུར་བས། དེ་གཅོད་པ་ལ་
 འབད་ཅིང་དེ་ལོག་པ་ན་གནས་ཆ་ཆེ་བུ་འགྲོ་ལ། དེའི་ཆེ་ཡང་བྱིང་བ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་
 བས་བྱིང་བ་གཅོད་པ་ལ་འབད་དོ། མདོར་ན་འགྲོ་ཚོད་ལས་སེམས་སྒྲན་ཏེ། ནང་དུ་
 དམིགས་པ་ལ་གདགས་ལ་གནས་ཆ་བཅོལ། གནས་ཆ་ནམ་བུར་རེས་གྱིས་བྱིང་ཚོན་
 ཆེན་པོ་བྱས་ཏེ་གསལ་བའི་ངར་འདོན། དེ་གཉིས་རེ་མོས་སུ་བྱས་ནས་ཉིང་ངེ་འཇིན་
 རྒྱུན་མེད་བསྐྱབ་པར་བྱ་ཡི། འཇིན་སྤངས་གྱི་ངར་དང་ལྷན་པའི་གསལ་ཆ་མེད་པའི་
 དྲངས་པ་ཅམ་གྱི་གནས་ཆ་ལ་རེ་བར་མི་བྱའོ།

གཉིས་པ་བྱིང་ཚོད་དང་བལ་བའི་དུས་སུ་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་ནི། སྤར་བཤད་པ་
 ལྟར་བྱིང་ཚོད་སྤྱོད་ཡང་བཅད་དེ་བསྒྲོམས་པས་ཡང་ན་བྱིང་བ་དང་ཡང་ན་ཚོད་
 པར་འགྱུར་བའི་མི་མཉམ་པ་མེད་པར་སེམས་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་འདུག་པར་འགྱུར་
 བའི་ཆེ་འདུ་བྱེད་པའམ་ཚོལ་ན་ཉིང་ངེ་འཇིན་གྱི་རྒྱུན་ཡིན་པས་དེའི་གཉེན་པོར་

བཏང་སྟོམས་བསྟོམ་པར་བྱའོ། །འདི་ནི་འདྲ་བཏང་སྟོམས་ནི་འདྲ་བྱེད་བཏང་སྟོམས་ཏེ་
དེ་ཡང་བྱིང་ཁྱོད་དང་བྲལ་བ་ཅམ་དུ་མ་ཟད་དེ་དེ་དབལ་ཆོགས་པ་ནས་ཡིད་ཅིང་།
དེ་ལྟར་ཡང་སྟོམ་རིམ་བར་པ་ལས། གང་གི་ཆེ་བྱིང་བ་དང་ཁྱོད་པ་མེད་པར་སྐྱར་ཏེ་
དམིགས་པ་དེ་ལ་སེམས་ནལ་དུ་འདུག་པར་མཐོང་བ་དེ་དེ་ཆེ་ཆོལ་བ་སྟོད་ལ་བཏང་
སྟོམས་སུ་བྱ་ཞིང་དེ་དེ་ཆེ་རི་སྟོད་འདོད་ཀྱི་བར་དུ་འདུག་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །འོ་ན་
འདྲ་བྱེད་པའམ་ཆོལ་བ་བྱས་པས་སྟོན་དུ་འཇུག་ལུགས་དེ་རི་འདྲ་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་
ནི་སེམས་ཁྱོད་ན་ནང་དུ་འཇུགས་པ་དང་བྱིང་ན་གཟེངས་བསྟོད་དེ་བསྟོམ་པས་
བྱན་འཆམ་པ་རེ་ལ་བྱིང་ཁྱོད་མི་འབྱུང་བའི་གདེང་ཐོབ་པའི་དུས་སུ་ཐོག་མའི་དུས་
བཞིན་དུ་བྱིང་ཐོན་དང་ཁྱོད་པའི་ཐོན་ཆེན་པོ་བྱས་ཤིང་སྟོང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་བྱས་
ན་སྟོམ་རིམ་བྱི་མ་གཉིས་ལས། གལ་ཏེ་སེམས་མཉམ་པར་ཞུགས་པ་ལ་ཆོལ་བ་བྱས་
ན་དེ་དེ་ཆེ་སེམས་ནམ་པར་གཡེང་བར་འཇུག་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གཡེང་བར་
འཇུག་བས་དེ་དེ་ཆེ་སྟོད་ཤེས་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་ཆོལ་བ་སྟོད་པ་ཡིན་ཀྱི་འདྲིན་སྐྱངས་
ཀྱི་ངར་གཏོང་བ་མིན་ལོ། །དེས་ན་བཏང་སྟོམས་བསྟོམ་པ་འདི་བྱིང་ཁྱོད་མ་བྱུང་བའི་
སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་བྱེད་པ་མིན་ཀྱི་བྱིང་ཁྱོད་ཀྱི་དབལ་ཆོགས་པ་ནས་ཡིན་ཀྱི་བྱིང་
ཁྱོད་ཀྱི་དབལ་མ་ཆོགས་པའི་དུས་སུ་བཏང་སྟོམས་ཉིད་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །འོ་ན་
བཏང་སྟོམས་དེ་རི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་སྟམ་ན་སྒྱིར་བཏང་སྟོམས་ལ་ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་
དང་ཆད་མེད་བཞིན་ཡ་གུལ་ཀྱི་བཏང་སྟོམས་དང་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་བཏང་སྟོམས་གསུམ་
གསུངས་པ་ལས་འདི་ནི་འདྲ་བྱེད་བཏང་སྟོམས་ཡིན་ལ། དེ་དེ་རོ་བོ་ནི་ཉན་ས་ལས།
དེ་ལ་བཏང་སྟོམས་གང་ཞེ་ན། ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་ཕྱོགས་ཀྱི་དམིགས་པ་ལ་
སེམས་ཀྱུན་ནས་ཉན་ཐོངས་པ་མེད་པའི་འདྲ་བྱིང་ཁྱོད་དང་བྲལ་བས་སེམས་མཉམ་
པ་ཉིད་དང་ནལ་དུ་འབབ་པ་དང་རང་གི་ངང་གིས་འདུག་པ་དང་སེམས་ཉམས་བདེ་
བ་དང་སེམས་ལས་སུ་བྱུང་བའི་རྗེས་སུ་ཆོལ་བ་མེད་པའི་བྱ་བས་གཏོང་བ་གང་ཡིན་
པའོ། །འདྲ་བཏང་སྟོམས་པ་དེ་ཉིད་ལ་བཞག་ནས་ཤེས་བཞིན་ཀྱིས་གསར་དུ་འཕྱོད་པ་དང་

དཔྱད་པ་གསུང་དུ་བསྟེན་པའི་བཙུན་འགྲུལ་མི་བྱེད་བའོ།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གཤམ་
 པར་བྱའོ།། དེ་འདྲ་བའི་བཏང་སྟོམས་ཐོབ་པའི་ཆོ་ཉིང་དེ་འཛིན་བསྒྲོམ་པ་ན་བྱིང་
 རྒྱུ་མ་བྱུང་བའི་སྐབས་སུ་བཏང་སྟོམས་དེ་མངོན་དུ་བྱས་ལ་ཚོལ་བ་མི་དག་པར་
 གཞག་པར་བྱའོ།། འོན་ཀྱང་ཚོལ་བ་སྟོད་པ་ཡིན་གྱི་འཛིན་སྐངས་གྱི་ངར་གཏོང་
 བ་ནི་མིན་ནོ།། འདིའི་དམིགས་པའི་མཆན་མ་ནི། དེ་ཉིད་ལས་དེ་ལ་བཏང་སྟོམས་
 གྱི་མཆན་མ་གང་ཞེ་ན། དམིགས་པ་གང་གིས་སེམས་བཏང་སྟོམས་སུ་བྱེད་པ་དང་
 དམིགས་པ་དེ་ཉིད་ལ་བཙུན་འགྲུལ་ཏུ་ཅང་ལྷག་པར་ཚོམ་པར་མི་བྱེད་པ་གང་ཡིན་
 པའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།། བཏང་སྟོམས་བསྒྲོམ་པའི་དུས་ཀྱང་། དེ་ཉིད་ལས། དེ་
 ལ་བཏང་སྟོམས་གྱི་དུས་གང་ཞེ་ན། ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་ཚུགས་ལ་སེམས་
 བྱིང་བ་དང་རྒྱུ་མ་མེད་པའི་ཆོ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།། དེ་ལྟར་ཉིང་དེ་འཛིན་
 རྒྱུ་མེད་བསྟེད་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་དེ་རྣམས་ནི་དབུས་དང་མཐའ་རྣམ་པར་འབྱེད་
 པ་ལས་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། བོ་ཡང་དག་སྟོང་
 བའི་བཙུན་འགྲུལ་བརྩམས་པ་དེར་གནས་བོ་པ་དེ་ལས་སེམས་ལས་སུ་བྱུང་བ་ཞི་
 བོ་ལྷག་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་དུ་ལྟར་པའི་རྩ་འབྲུལ་གྱི་རྒྱུ་བ་དེ་འབྱུང་ལ་
 དེ་ཉིད། བོ་སྟེན་དང་མངོན་གཤམ་སོགས་ཡོན་ཏན་གྱི་དོན་རྣམས་ཐམས་ཅད་འབྱོར་
 པར་འབྱུར། བོ་རྩ་འབྲུལ་གྱི་རྒྱུ་བ་དེ་ཐབས་གང་ལས་བྱུང་ན་ཉེས་པ་ལྡ་སྟོང་འདྲ་
 བྱེད་བརྒྱུད། བསྟེན་པའི་རྩ་ལས་བྱུང་བའོ།། བོ་ཉེས་པ་ལྡ་ནི་ཉིང་དེ་འཛིན་བསྒྲོམ་
 པའི་སྟོན་དུ་ལེ་ལོ་དང་བོ་བསྒྲོམ་པའི་དུས་སུ་ནི་གདམས་ངག་གི་བོ་དོན་རྣམས།
 བརྗེད་བོ་པ་དང་བོ་བསྒྲོམ་པའི་སྐབས་སུ་བྱིང་བོ་པ་དང་རྒྱུ་མ་མེད་པ་བོ་གཉིས་གཅིག་
 ཏུ་བཅི་བ་དང་། བོ་བྱིང་རྒྱུ་མ་མེད་པའི་ཆོ་གཉེན་སོ་འདྲ་མི་བྱེད་བོ་པ་དང་བོ་
 བྱིང་རྒྱུ་མ་མེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་སྟོན་མེད་ཡོད་པའི་ཆོ་འདྲ་བྱེད་བོ་པ་དེ། འདི་
 དག་ཉེས་པ་ལྡར་འདོད་དོ།། བོ་ཚོལ་བའི་གནས་བོ་ཉིང་དེ་འཛིན་དོན་དུ་གཉེར་
 བའི་འདུན་པ་དང་དེ་ལ་གནས་པའི་བོ་བཙུན་འགྲུལ་དང་། བོ་འདུན་པའི་རྩ་བོ་

དད་པ་དང་འབྲས་བུ་འཁོར་ལྷན་སྦྲུངས་ཉིད་དུ་ལོ། །འཁོར་གདམས་ངག་བརྟེན་པའི་གཉེན་
པོ་དམིགས་པ་བརྟེན་པར་མ་གྱུར་དང་། བྱིང་དང་ཁྱོད་པ་རྟོགས་པའི་འཁོར་ལྷན་གཉེན་
དང་། འཁོར་བྱིང་ཁྱོད་བུང་བའི་ཆེ་དེ་སྤོང་འཁོར་གཉེན་པོ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་འཁོར་
པའི་སེམས་དང་འཁོར་བྱིང་ཁྱོད་ཞི་ཆེ་རྣལ་དུ་འདུག་པའོ། །འདུ་འཁོར་བྱིང་བྱིང་སྦྲུངས་
སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་དེར་གནས་ནི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་བསལ་བའི་དོན་དུ་
བཙུན་འབྲས་ཚེས་པ་དེར་གནས་པ་སྟེ་དེ་ལ་སེམས་ལས་སུ་རུང་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་
སྟེའོ། །དེ་ཡང་མངོན་གཤམ་ལ་སོགས་པའི་དོན་ཐམས་ཅད་འབྲས་པར་བྱེད་པའི་རྩ་
འབྲུལ་གྱི་རྒྱུ་བའམ་གནས་ཡིན་པས་དོན་རྣམས་ཐམས་ཅད་འབྱོར་པར་བྱེད་པའོ། །

དེ་འདྲ་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དེ་རི་ལྟར་བྱས་པས་བསྐྱེད་ན། ཉེས་པ་ལྡ་སྤོང་
བའི་བྱིར་དུ་འདུ་བྱེད་པའི་འདུ་བྱེད་བརྒྱུད་བསྟེན་པའི་རྩ་ལས་སྟེའོ། །ཉེས་པ་ལྡ་ནི།
སྤོང་བའི་ཆེ་ན་ལེ་ལོ་ཉེས་པ་ཡིན་ཏེ་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་མི་སྤོང་བའི་བྱིར་རོ། །ཉིང་
ངེ་འཛིན་ལ་བཙུན་པའི་ཆེ་ན་གདམས་པ་བརྟེན་པ་ཉེས་པ་སྟེ། དམིགས་པ་བརྟེན་
ན་སེམས་དམིགས་པ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །མཉམ་པར་བཞག་
པ་ལ་བྱིང་ཁྱོད་ཉེས་པ་སྟེ་དེ་གཉེས་ཀྱིས་སེམས་ལས་སུ་རུང་བ་མེད་པར་བྱེད་པའི་
བྱིར་རོ། །བྱིང་ཁྱོད་བུང་བའི་ཆེ་མི་ཚེས་པ་ཉེས་པ་སྟེ་དེས་དེ་གཉེས་ཞི་བར་མི་བྱེད་
པས་སོ། །བྱིང་ཁྱོད་དང་བྲལ་བའི་ཆེ་འདུ་བྱེད་པའི་སེམས་པ་ཉེས་པ་ཡིན་ཏེ་བྱིང་
ཁྱོད་གཉེས་གཅིག་ཏུ་བྱས་ན་ལྡ་ཡིན་ལ་སོ་སོར་བྱེ་ནས་ཉེས་པ་རྒྱག་ཏུ་ཡང་སྒྲུབ་
རིམ་རྣམས་ནས་གསུངས་སོ། །དེ་དག་གི་གཉེན་པོ་སྤོང་བའི་འདུ་བྱེད་བརྒྱུད་ལས་ལེ་
ལོའི་གཉེན་པོར་བཞི་སྟེ། དད་པ་དང་འདུན་པ་དང་ཚེས་པ་དང་འཁོར་ལྷན་སོ། །དེ་
ནས་བརྟེན་ངས་དང་བྱིང་ཁྱོད་དང་འདུ་མི་བྱེད་པ་དང་འདུ་བྱེད་པའི་གཉེན་པོར་ནི་
རིམ་པ་ལྟར་བྱན་པ་དང་བྱིང་ཁྱོད་རྟོགས་པའི་གཉེས་བཞིན་དང་འདུ་བྱེད་པའི་སེམས་
པ་དང་རྣལ་དུ་འཛིག་པའི་བྱིང་སྦྲུངས་ཡིན་ཏེ་དེ་དག་ནི་སྤར་རྒྱས་པར་བཤད་
ཟིན་ཏོ། །འདི་དག་ནི་ཉིང་ངེ་འཛིན་བསྐྱབ་བའི་གདམས་པ་མཆོག་ཡིན་པས། སྟོབ་

དཔོན་ཆེན་པོ་ཀ་མ་ལ་ཕྱི་ལའི་སྒྲོམ་རིམ་གསུམ་དང་གཞན་ཡང་རྒྱ་གར་གྱི་མཁས་
 པ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཉིང་དེ་འཛིན་བསྐྱབ་པའི་སྐབས་དུ་མར་བཤད་ཅིང་། ལམ་
 སྒོན་གྱི་འབྲེལ་བར་ཡང་ཞི་གནས་བསྐྱབ་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་པས། ལམ་རིམ་པའི་
 གླ་མ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རགས་རིམ་རེ་བཤད་སྤང་ནས་འདྲ་བསམ་གཏན་བསྒྲོམ་
 པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ངི་ལྟར་བྱེད་མི་ཤེས་པར་སྤང་བས་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཐབ་
 པ་ཡིན་ནོ། ། འདི་ནི་སེམས་ཚེ་གཅིག་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དཔ་པ་དང་ཤེས་བཞིན་
 ཀྱིས་བྱིང་ཆོད་དང་བྲལ་བར་བྱས་ཏེ་སྒྲོང་བའི་གདམས་ངག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུན་མོང་
 པ་ཡིན་པས་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཐེག་པའི་སྒྲོས་ཆོས་ཡིན་གྱི་སྤྲལས་ལ་མི་དགོས་སོ་སྤྲམ་
 དུ་བཟུང་བར་མི་བྱ་སྟེ། རྣམ་འབྱོར་གྲ་བ་མེད་པའི་རྒྱུད་སྤྱིར་ཡང་གསུངས་པས་ཐུན་
 མོང་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། ། དེ་སྐད་དུ་ཡང་དཔལ་སྐྱུ་ཁྱི་ཁྱུ་ཀྱན་ཏུ་ཁ་སྒྱུར་བའི་
 བཟག་པ་དང་པོའི་རབ་བྱེད་གཉིས་པ་ལས། འདུན་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་སྒྲོང་བའི་འདུ་
 བྱེད་དང་ཐུན་པའི་རྩ་འབྲུལ་གྱི་རྒྱུ་པ་སྟེ་ཁྱི་མདོར་ན་རྩ་འབྲུལ་གྱི་རྒྱུ་པ་བཞིའི་
 དང་པོ་འདུན་པའི་རྩ་འབྲུལ་གྱི་རྒྱུ་པ་དཔེན་པ་ལ་གནས་པ། འདོད་ཆགས་དང་
 བྲལ་བ་ལ་གནས་པ་འགོག་པ་ལ་གནས་པ་ཡང་དག་པར་སྒྲོང་བས་ཡོངས་སུ་བསྐྱར་
 པ་སྟེ་འདུན་པ་དེས་ཤིན་ཏུ་ཞུམ་པ་སྟེ་ཁྱི་སྒྲོད་དགས་པ་དང་གཟེངས་མཐོ་བ་སྟེ་
 བསྐྱེམས་དགས་པ་མ་ཡིན་པར་བསྒྲོམ་པ་དང་། ཞེས་བཅོན་འགྲུས་དང་དབྱེད་པ་དང་
 སེམས་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་གསུམ་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་གསུངས་སོ། ། སྤྱིར་བཤད་པའི་ཉིང་དེ་
 འཛིན་ལས་སུ་རུང་བ་དེ་ཉིད་རྩ་འབྲུལ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་བསྐྱབ་པའི་གཞིར་
 རྒྱར་པས་རྒྱུ་པ་དང་འདྲ་བས་རྩ་འབྲུལ་གྱི་རྒྱུ་པ་ཡིན་ལ། དེ་འབྲུབ་པ་ལ་སྒྲོ་བཞི་
 རྟེ་འདུན་པ་དག་པོས་ཐོབ་པ་དང་བཅོན་འགྲུས་རྒྱུན་རིང་པོས་ཐོབ་པ་དང་དམིགས་
 པ་རྣམ་པར་འབྱེད་པས་ཉིང་དེ་འཛིན་ཐོབ་པ་ལ་འདུན་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་བཅོན་
 འགྲུས་དང་དབྱེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཞེས་ཟེར་ལ། སྟོན་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ས་
 པོན་སེམས་ལ་ཡོད་པ་ལ་བཞེན་ནས་སེམས་ཚེ་གཅིག་པ་ཐོབ་པ་ལ་སེམས་ཀྱི་ཉིང་

ངེ་འཇིན་ཞེས་བྱ་བར་དབྱས་མཐའི་འགྲེལ་བཤད་སོགས་ལས་བཤད་དོ། ཤིན་ཏུ་ཞུམ་
པ་ནི་སྟོད་དྲགས་པ་ཡིན་ལ། ཤིན་ཏུ་གཟེངས་མཐོ་བ་ཞེས་སྒྱུར་བ་ནི་བསྐྱེམས་དྲགས་
པ་སྟེ་དེ་གཉིས་དང་བྲལ་བར་བསྐྱང་དགོས་པའི་དོན་ནོ། འོ་ན་འཇིན་འབྱུལ་གྱི་རྒྱུ་
པ་དེ་གང་ཡིན། དེ་བཞིའི་ཁྱད་པར་དེ་རི་ལྟ་བུ་སྟུམ་ན་སྒྲར་བཤད་པའི་སེམས་ལས་
བྱང་ཐོབ་པའི་ཉིང་ངེ་འཇིན་དེ་ཉིད་ལ་རྩ་འབྱུལ་སོགས་ཡོན་ཏན་གྱི་ཉིན་བྱེད་པ་
ལ་སྐྱེས་བྱ་འགྲོ་བའི་རྒྱུ་པ་དང་འབྲེལ་བར་རྩ་འབྱུལ་གྱི་རྒྱུ་པ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་བཞིའི་
ཁྱད་པར་ཡང་སྟོན་བསྐྱབ་པའི་སྐབས་སུ་རྩ་བཞིའི་ནང་ནས་འདུན་པ་དྲག་པོ་ཤས་ཆེ་
བས་ཐོབ་པ་ལ་འདུན་པའི་རྩ་འབྱུལ་གྱི་རྒྱུ་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ནས། ཆོས་རབ་ཏུ་ནམ་
འབྱེད་གྱི་དབྱེད་པ་ཤས་ཆེ་བས་ཐོབ་པའི་དེ་ལ་དབྱེད་པའི་རྩ་འབྱུལ་གྱི་རྒྱུ་པ་ཞེས་
བྱ་བའི་བར་ཡིན་ལ། ཆེ་སྟོན་གོམས་པའི་ཉིང་ངེ་འཇིན་གྱི་ས་བོན་སེམས་ལ་ཡོད་
པའི་མཐུས་ཆེ་འདིར་བསྟོམ་པའི་སྒྱུར་བ་མ་བྱས་ཀྱང་ཐོབ་པའི་ཉིང་ངེ་འཇིན་དེ་
ལ་སེམས་གྱི་ཉིང་ངེ་འཇིན་ཅེས་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་དག་བཙམ་པ་ལེགས་འོངས་གྱིས་
ལྷན་ལ་སྟོན་པོ་གལ་ལ་བྱིམས་པ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ཟད་པར་གྱི་ཉིང་ངེ་འཇིན་སྐྱེས་
པ་ལྟ་བུའོ།

གཉིས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་གནས་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་ལ་གསུམ། སེམས་
གནས་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་དངོས། དེ་སྟོབས་དྲག་གིས་འབྱུང་ལུགས། དེ་ལ་ཡིད་ལ་བྱེད་
པ་བཞི་ཡོད་པའི་ཚུལ་ལོ། དང་པོ་ལ་སེམས་དབྱུ་ལས། དེ་དེ་འདྲའི་ལ་སེམས་འཇོག་
པ་ནི། ཕྱི་རོལ་གྱི་དམིགས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་སེམས་ཡང་དག་པར་བསྐྱས་ཏེ་ནང་དུ་
དམིགས་པ་ལ་གཏོད་པར་བྱེད་པ་སྟེ། བདེ་སྟོན་རྒྱལ་ལས། དམིགས་པ་ལ་ནི་སེམས་
གཏད་ནས། ཞེས་གསུངས་སོ། རྒྱ་ནག་དུ་འཇོག་པ་ནི། དང་པོར་གཏད་པའི་སེམས་དེ་
ཉིད་གཞན་དུ་མི་གཡང་བར་དམིགས་པ་དེ་ལ་རྒྱལ་དུ་འཇོག་པ་སྟེ། དེའི་རྒྱལ་ནམ་
པར་གཡང་མི་བྱ། ཞེས་སོ། སྐུ་ལྟ་བུ་འཇོག་པ་ནི། བརྗོད་ངས་གྱིས་ཡངས་ཏེ་ཕྱི་
རོལ་དུ་གཡངས་ན་དེ་གེས་པར་བྱས་ནས་སྒྲར་ཡང་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་ལ་འདོགས་

པ་སྟེ། རྣམ་གཡེང་ཟུར་དུ་རྟོགས་བྱས་ནས། དེ་ལ་སྦྲར་ནི་སྐྱབ་པར་བྱ། ཞེས་སོ། ཉེ་
 ལམ་འཛོག་པ་ནི། སྒྲོམ་རིམ་དང་པོ་ལས། སེམས་སྒྲུ་མ་གཡེང་བ་ཤེས་ནས་སྒྲོང་བ་
 དང་སེམས་འདི་རྣམ་གཡེངས་སྤངས་ནས་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་ལ་འབད་པས་འཛོག་
 པ་ལ་བཤད་ལ། ཤེར་བྱིན་མན་ངག་ལས། **ཁྱེ་སེམས་གནས་བཞི་བ་འདི་ལ་སེམས་**
རང་བཞིན་གྱིས་རྒྱ་ཆེ་བ་ལས་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྐྱུས་ཏེ་སྤང་བར་ཁྱེ་རམ་རྒྱུང་དུར་
 བྱས་ནས་གོང་ནས་གོང་དུ་འཛོག་པ་ལ་བཤད་དེ། སྒྲོ་ལྗན་གོང་ནས་གོང་དུ་ཡང་།
 སེམས་ནི་ནང་དུ་བསྐྱུ་བར་བྱ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་མཐུན་ནོ། ཉན་ས་ལས། དང་
 པོར་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་སྟེ་སེམས་བྱི་རོལ་ཏུ་མི་གཡོ་བ་ལ་བཤད་དེ། དྲན་པའི་
 སྟོབས་བསྐྱེད་ནས་བརྗོད་ངས་གྱིས་བྱི་རོལ་ཏུ་གཡེང་བར་མི་བྱེད་པའོ། “དུལ་བར་
 བྱེད་པ་ནི། **ཁྱེ་པ་འདི་ལ་ཉིང་ངེ་འཇིན་གྱི་ཡོན་ཏན་མཐོང་བ་དངོས་སུ་སྒྲོས་པས་**
དེའི་ལྗོག་ཕྱོགས་རྣམ་རྟོག་དང་ཉེ་ཉོན་གྱིས་སེམས་འསྐྱོ་བ་འགོག་པ་ཤུགས་ལས་བྱུབ་
པའོ། ཉིང་ངེ་འཇིན་གྱི་ཡོན་ཏན་བསམས་ནས་ཉིང་ངེ་འཇིན་ལ་དགའ་བར་བྱེད་
 པར་སྟེ། དེ་ནས་ཡོན་ཏན་མཐོང་བའི་བྱིར། ཉིང་ངེ་འཇིན་ལ་སེམས་འདུལ་ལོ། ཞེས་
 གསུངས་སོ། ཉན་ས་ལས་ནི། གཟུགས་སོགས་ཡུལ་ལྗང་དང་དུག་གསུམ་དང་སྐྱེས་པ་
 དང་བྱད་མེད་གྱི་མཆན་མ་གང་རུང་གིས་སེམས་གཡེངས་ན་དང་པོ་ནས་དེ་དག་ལ་
 ཉེས་དམིགས་སུ་བབྱང་ནས་མཆན་མ་བརྒྱ་པོ་དེ་དག་གིས་སེམས་འསྐྱོར་མི་སྟེར་བ་
 ལ་བཤད་དོ། ཞི་བཤར་བྱེད་པ་ནི། རྣམ་གཡེང་ལ་སྐྱོན་དུ་བལྟས་ནས་ཉིང་ངེ་འཇིན་
 ལ་མི་དགའ་བ་ཞི་བར་བྱེད་པ་སྟེ། རྣམ་གཡེང་ཉེས་པ་མཐོང་བའི་བྱིར། དེ་ལ་མི་
 དགའ་ཞི་བར་བྱ། ཞེས་སོ། ཉན་ས་ལས་ནི། འདྲོད་པའི་རྣམ་རྟོག་ལ་སོགས་པའི་
 རྣམ་རྟོག་དང་འདྲོད་པ་ལ་འདུན་པའི་སྐྱིབ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་
 གྱིས་སེམས་འཁྲུགས་ན་དང་པོ་ནས་དེ་ལ་ཉེས་དམིགས་སུ་བབྱང་ནས་རྣམ་རྟོག་དང་
 ཉེ་ཉོན་དེ་དག་ལ་སེམས་འསྐྱོར་མི་སྟེར་བ་ལ་བཤད་དོ། རྣམ་པར་ཞི་བར་བྱེད་པ་
 ནི། ཆགས་སེམས་དང་ཡིད་མི་བདེ་དང་རྒྱགས་པ་དང་གཉིད་ལ་སོགས་པ་བྱང་བ་

ནམས་ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱེད་པ་སྟེ། ཆགས་སེམས་ཡིད་མི་བདེ་ལ་སོགས། །**ཁོ་རྒྱ་རྒྱ་**
ལངས་པ་དེ་བཞིན་**དུ་དེ་ཁོ་མ་ཐག་**ཞི་བར་བྱ། ཞེས་སོ། ། ཉན་ས་ལས་ནི་བརྟེན་ངས་
སྟེས་ནས་སྒར་བཤད་པའི་ནམ་ཉིད་དང་ཉེ་ཉོན་བྱང་ན་བྱང་ངོ་ཙམ་དང་དུ་མི་ལེན་
པར་སྟོང་བ་ལ་བཤད་དོ། ། ཅེ་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པ་ནི། **ཁོ་བརྒྱད་པ་འདི་ལ་**འབད་མེད་
དུ་འཇུག་པའི་བྱིར་དུ་འབད་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ནས་སྟོམ་བཙོན་ཅན་གྱིས་ནི། **ཁོ་**
ད་རྒྱ་སེམས་ལ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་**ཁོ་པའི་ཚོལ་བ་དང་བཅས་ཁོ་ཁྱང་།** རང་
གི་དུས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་རང་གི་ངང་གིས་འབྱུང་བའི་**ཁོ་སེམས་གནས་དགུ་**
པ་འཛོལ། ཅེས་སོ། ། དེ་ཡང་**ཁོ་འདི་ལ་**ཉན་ས་ལས་**རྒྱད་ཁོ་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པ་**ཞེས་
གསུངས་པ་ནི་བྱིང་ཚོད་གྱིས་བར་མ་ཚོད་པར་ཉིང་ངེ་འཛིན་རྒྱད་གཅིག་ཏུ་བྱེད་
ཅེས་པ་སྟེ་**ཅེ་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པ་ལས་མིང་འདོགས་འདི་གོ་བདེའོ།** མངོན་པར་འདུ་
བྱེད་པ་དང་བཅས་པས་བར་དུ་ཆད་པ་མེད་པ་དང་། རྒྱན་ཆགས་པར་ཉིང་ངེ་འཛིན་
གི་རྒྱན་ལ་འཛོག་པར་བྱེད་དེ། དེ་རྒྱ་ན་རྒྱད་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་
གསུངས་པ་རྒྱ་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་སེམས་བརྒྱད་པའི་མིང་འདོགས་ཁྱང་རྒྱད་གཅིག་
ཏུ་བྱེད་པ་ཞེས་གསུངས་ཏེ་མིང་གིས་དོན་གོ་སྟོན་བར་སྒྲུབ་དོ། ། མཉམ་པར་འཛོག་པ་
ནི། སེམས་མཉམ་པར་གྱུར་པ་ན་བཏང་སྟོམས་སུ་བྱེད་པ་ལ། སྟོམ་རིམ་ནས་གསུངས་
ལ། རྒྱད་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པ་གོམས་པས་ལྷན་གྱུ་ཏུ་རང་གི་ངང་གིས་འཇུག་ཅིང་རང་
དབང་ཐོབ་པ་ལ་ཤེར་བྱིན་མན་ངག་ལས་གསུངས་སོ། ། དེ་རྒྱ་ཡང་། དེ་གོམས་པ་
ལས་འདུ་མི་བྱེད། ཅེས་སོ། ། ཉན་སར་ཉིང་ངེ་འཛིན་དུ་བྱེད་པ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་
དེའི་དོན་ཡང་། དེ་ཉིད་ལས། ཀུན་ཏུ་བརྟེན་ཅིང་གོམས་པར་བྱས་ལན་མང་དུ་བྱས་
པའི་རྒྱས་ལྷན་གྱིས་གྱུ་བར་འཇུག་པ་དང་རང་གི་ངང་གིས་འཇུག་པའི་ལམ་ཐོབ་
ཅིང་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པ་དང་ལྷན་གྱིས་གྱུ་བ་དེ་ཉིད་གྱིས་དེའི་སེམས་
ནམ་པར་གཡེང་བ་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གི་རྒྱན་ལ་འཇུག་པར་འཇུག་ཏེ། དེ་རྒྱ་
ན་ཉིང་ངེ་འཛིན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་སོ། ། སེམས་དགུའི་

མིང་འདྲེགས་དེ་དག་ནི། སྒྲོམ་རིམ་དང་པོ་ལས། ཞི་གནས་ཀྱི་ལམ་འདི་ནི་ཤེས་རབ་
ཀྱི་ས་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་བཤད་དེ། ཞེས་སོགས་དངས་པ་ལྟར་བྱས་
པའོ།

དེ་སྟོབས་དྲུག་གིས་འབྲུབ་ལུགས་ནི། སྟོབས་ནི་དྲུག་སྟེ། ཐོས་པའི་སྟོབས་དང་
བསམ་པའི་སྟོབས་དང་དྲན་པའི་སྟོབས་དང་ཤེས་བཞིན་གྱི་སྟོབས་དང་བཙོན་འབྲུས་
ཀྱི་སྟོབས་དང་ཡོངས་སུ་འདྲིས་པའི་སྟོབས་སོ། དེ་དག་གིས་སེམས་གང་འབྲུབ་པའི་
ཚུལ་ནི། ཐོས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ནི་འདྲིག་པའི་སེམས་འབྲུབ་སྟེ། སེམས་དམིགས་པ་
ལ་འདྲིག་པའི་གདམས་ངག་གཞན་ལ་ཐོས་པ་ཙམ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་དང་པོར་
དམིགས་པ་ལ་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། རང་གིས་ཡང་ཡང་བསམས་ནས་གོམས་པ་
མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། བསམ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ནི། རྒྱན་དུ་འདྲིག་པའི་སེམས་འབྲུབ་སྟེ།
དང་པོར་དམིགས་པ་ལ་བཏགས་པ་དེའི་རྒྱན་ཡང་ཡང་བསམས་ནས་བསྐྱངས་པ་
ལས། རྒྱན་ཅུང་ཟད་འཐུད་པར་བྱས་པ་ཐོག་མར་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། དྲན་པའི་སྟོབས་
ཀྱིས་ནི། ཟླན་ཏེ་འདྲིག་པའི་སེམས་དང་ཉེ་བར་འདྲིག་པའི་སེམས་གཉིས་འབྲུབ་སྟེ།
དམིགས་པ་ལས་ཡིངས་ནས་གཡེངས་པ་ན་སྤར་གྱི་དམིགས་པ་དྲན་ནས་ནང་དུ་སྤྱད་
པ་དང་། དང་པོ་ནས་དྲན་པའི་ཤུགས་བསྐྱེད་དེ་དམིགས་པ་ལས་གཡེང་བར་མི་བྱེད་
པའི་ཕྱིར་རོ། ཤེས་བཞིན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ནི། དུལ་བར་བྱེད་པའི་སེམས་དང་ཞི་བར་
བྱེད་པའི་སེམས་གཉིས་འབྲུབ་སྟེ། རྣམ་རྟོག་དང་ཉེ་ཉོན་གྱི་མཆན་མ་ལ་འཕྲོ་བའི་
ཉེས་དམིགས་ཤེས་བཞིན་གྱིས་རིག་ནས་ཉེས་དམིགས་སུ་བལྟས་པས་དེ་གཉིས་ལ་
འཕྲོར་མི་སྟེར་བའི་ཕྱིར་རོ། བཙོན་འབྲུས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ནི། རྣམ་པར་ཞི་བར་བྱེད་
པ་དང་ཆེ་གཅིག་དུ་བྱེད་པའི་སེམས་གཉིས་འབྲུབ་སྟེ། རྣམ་རྟོག་དང་ཉེ་ཉོན་བྱུང་
བ་སྤྲ་མོ་ཡང་རྩིས་བས་སྤོང་བས་དང་དུ་མི་ལེན་ཅིང་། དེ་ལྟར་བྱས་པས་བྱིང་གློད་
ལ་སོགས་པས་ཉིང་རེ་འདྲིན་ལ་བར་བཅད་པར་མི་བྱས་པར་རྒྱན་ཆགས་སུ་སྟེ་བའི་
ཉིང་རེ་འདྲིན་འབྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། འདྲིས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ནི། མཉམ་པར་འདྲིག་

པའི་སེམས་འགྲུབ་སྟེ། རྩ་མ་རྣམས་ལ་གོམས་པ་ཆེས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་འབད་མེད་ཏུ་
ངང་གིས་འདུག་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་སྟེ་བའི་བྱིར་རོ།། དེ་དག་ནི་ཉན་སའི་དགོངས་
པ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་ཡིན་པས་དེ་ལས་གཞན་ཏུ་འཆད་པ་སྤང་ཡང་ཡིད་བརྟན་པར་མི་
བྱའོ།། དེ་ལ་སེམས་དགུ་པ་ཐོབ་ན་ནི་དཔེར་ན་གཞུང་ལ་སོགས་པ་འདོན་པ་ལ་ཆེས་
གིན་ཏུ་གོམས་ན་དང་པོར་འདོན་པའི་ཀྱན་སྟོང་བྱང་ནས་བརྟན་ན་བར་སྐབས་སུ་
སེམས་གཞན་ཏུ་གཡེངས་ཀྱང་། ལ་རྟོན་དེ་ཉིད་མི་ཆད་པར་རྩིས་མེད་ཏུ་འོང་བ་ལྟར།
དང་པོར་སེམས་དམིགས་པ་ལ་གཏོད་པའི་དྲན་པས་ལན་གཅིག་མཉམ་པར་བཞག་
ན་དེ་ནས་དྲན་ཤེས་ན་རེ་རྒྱན་ལྟར་ཏུ་བསྟེན་པ་མ་བྱང་ཡང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་དེ་འཕྲོ་
མི་ཆད་པར་རྒྱན་ཆགས་སུ་རྒྱན་རིང་པོར་འདུག་ཐུབ་པ་ཞིག་འབྱུང་ངོ་།། དྲན་ཤེས་
རྒྱན་ལྟར་ན་རེ་བསྟེན་པའི་རྩིས་པས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའམ་འབད་
རྩིས་མེད་པ་ཞེས་ཟེར་བ་ཡིན་ནོ།། དེ་སྟེ་བ་ལ་སྟོན་ཏུ་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་རྩིས་
པས་ན་རེ་བསྟེན་ན། བྱིང་ཆོད་སོགས་ཀྱི་མི་མཐུན་སྦྱགས་ཀྱིས་བར་གཙོད་མི་རྣམས་
པར་སྐྱབ་རིང་པོ་འཁྱོངས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཞིག་སྟེ་དགོས་ལ། དེ་ཡང་སེམས་
བརྒྱད་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་དང་དགུ་པ་གཉིས་བྱིང་ཆོད་ལ་སོགས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་
ཀྱི་མི་མཐུན་སྦྱགས་ཀྱིས་བར་གཙོད་མི་རྣམས་པར་འདྲ་ཡང་། འདི་ལ་དྲན་པ་དང་ཤེས་
བཞིན་བར་མ་ཆད་ཏུ་བསྟེན་དགོས་པས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའམ་འབད་རྩིས་དང་
བཅས་པ་ཞེས་ཟེར་བ་ཡིན་ནོ།། དེ་སྟེ་བ་ལ་བྱིང་ཆོད་སོགས་སྤྲ་མོ་ཡང་སྟེས་ཅམ་
ནས་དང་ཏུ་མི་ལེན་པར་འགོག་པ་ཞིག་དགོས་པས་སེམས་བདུན་པ་དགོས་སོ།། དེ་
སྟེ་བ་ལ་རྣམ་རྟོག་དང་ཉེ་ཉོན་ཀྱིས་གཡེང་བ་ལ་ཉེས་དམིགས་སུ་ཤེས་ནས་དེ་དག་
ལ་མི་འཕྲོ་བར་བྱ་ར་བྱེད་པའི་ཤེས་བཞིན་སྟོབས་ལྟར་དགོས་པས་སེམས་ལྷ་པ་དང་
དྲུག་པ་དགོས་ཏེ། དེ་གཉིས་ནི་ཤེས་བཞིན་སྟོབས་སུ་གྱུར་པས་བསྐྱབས་པའི་བྱིར་
རོ།། དེ་འདྲ་བ་དེ་སྟེ་བ་ལ་ཡང་དམིགས་པ་ལ་ཡེངས་ནའང་ལྷུང་ཏུ་དམིགས་པ་དྲན་
པ་དང་། དང་པོ་ནས་དམིགས་པ་ལས་གཡེང་བར་མི་བྱེད་པའི་དྲན་པ་དགོས་པས་

སེམས་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་དགོས་ཏེ། དེ་གཉིས་ནི་དྲན་པ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱབས་
 པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། དེ་སྐྱེ་བ་ལ་ཡང་ཐོག་མར་སེམས་དམིགས་པ་ལ་འདོགས་པ་
 དང་། བཏགས་པ་དེའི་རྒྱན་མི་གཡེང་བ་དགོས་པས་སེམས་དང་པོ་གཉིས་སྟོན་ཏེ་
 སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། དེ་ལྟར་ན་མདོར་བསྟུན་དང་པོར་གདམས་ངག་ཐོས་པའི་རྗེས་སུ་
 འབྲངས་ལ་སེམས་མཉམ་པར་འཛོག་ཚུལ་ལེགས་པར་བྱ། དེ་ནས་དེ་ལྟར་བཞག་པ་
 དེ་ཡང་ཡང་བསམས་ལ་རྒྱན་ཅུང་ཟད་འཐུང་ཐུབ་པའི་སྟོན་སྟུན་བསྐྱང་། དེ་ནས་
 དྲན་པ་ཉམས་ནས་གཡེངས་ན་ལྟར་ཏེ་བསྐྱེད་ལ་དམིགས་པ་བརྗེད་པ་ལྟར་ཏེ་དྲན་པ་
 དང་། དེ་ནས་ཀྱང་དྲན་པ་ཤུགས་ཅན་བསྐྱེད་ལ་དང་པོ་ནས་དམིགས་པ་ལ་མི་ཡེངས་
 པའི་དྲན་པའི་སྟོབས་བསྐྱེད། དྲན་པ་སྟོབས་ཅན་གྲུབ་པ་དང་དམིགས་པ་ལས་གཞན་
 ཏེ་གཡེང་བའི་བྱིང་ཁྲོད་སོགས་ཀྱི་སྟོན་མཐོང་བའི་སྟོན་སྟུན་བྱེད་པའི་ཤེས་
 བཞིན་དག་པོ་བསྐྱེད། དེ་ནས་བརྗེད་ངས་སྤྲོས་གཡེངས་ན་འང་། དེ་མ་ཐག་རིག་
 ནས་རྒྱན་གཙོད་པ་དང་བཅད་ནས་མི་མཐུན་ཚུགས་ཀྱིས་བར་མ་བཅད་པའི་རྒྱན་རི་
 རིང་ཏེ་གཏོང་བའི་རྩལ་བའི་སྟོབས་བསྐྱེད། དེ་སྐྱེས་པ་ན་འབད་ནས་བསྒྲོམས་པས་
 གོམས་པ་སྟོང་ཏེ་ལྟར་ནས་འབད་རྩལ་མེད་པར་ཉིང་རེ་འཛིན་ཏེ་འགོ་བའི་སེམས་
 དགུ་པ་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། དེས་ན་སེམས་དགུ་པ་མ་ཐོབ་པའི་གོང་ཡན་ཆད་ཏེ་ནལ་
 འབྱོར་པས་སེམས་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་འཛོག་པའི་རྩལ་བ་པར་བྱ་དགོས་ལ་སེམས་
 དགུ་པ་ཐོབ་ནས་ཆད་ཏེ་མཉམ་པར་འཛོག་པའི་རྩལ་བ་མ་བྱས་ཀྱང་སེམས་ཉིང་རེ་
 འཛིན་ཏེ་ཉིལ་ཉིལ་འགོ་བར་འཇུར་རོ། དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་དགུ་པ་འདི་ཐོབ་ཀྱང་གིན་
 སྐྱངས་མ་ཐོབ་ན་འོག་ནས་འཆད་པ་ལྟར་ད་ཏུང་ཞི་གནས་ཐོབ་པར་ཡང་མི་འཛོག་
 ན་ལྟག་མཐོང་ཐོབ་པ་ལྟ་ཅི་སྟོན། འོན་ཀྱང་འདི་འདྲའི་ཉིང་རེ་འཛིན་བདེ་གསལ་མི་
 རྟོག་པས་བརྒྱན་པ་ཞིག་རྟེན་ན་མཉམ་བཞག་དང་རྗེས་ཐོབ་འདྲེས་པའི་རྣམ་པར་མི་
 རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེས་པར་འདོད་ཅིང་། བྱད་པར་ཏེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ནས་བཤད་པའི་
 སེམས་དགུ་པ་འདི་ལ་ནལ་འབྱོར་སྤྲོ་མེད་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་བྱུང་

བར་འདོད་པ་ཤིན་ཏུ་མང་བར་སྒྲུང་སྟེ་འོག་ཏུ་བཤད་པར་བྱའོ།

དེ་ལ་ཡིད་བྱེད་བཞི་ཡོད་པའི་ཚུལ་ནི། ཉན་ས་ལས། དེ་ལ་སེམས་གནས་པ་
དགུ་པོ་དེ་དག་ལ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བཞི་ཡོད་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། བསྐྱེམས་ཏེ་འཇུག་པ་
དང་བར་དུ་ཆད་ཅིང་འཇུག་པ་དང་སྐབས་སུ་ཆད་པ་མེད་པར་འཇུག་པ་དང་ལྷན་གྱིས་
བྱུང་བར་འཇུག་པའོ། དེ་ལ་འཇོག་པར་བྱེད་པ་དང་ཡང་དག་པར་འཇོག་པར་བྱེད་པ་
ལ་ནི་བསྐྱེམས་ཏེ་འཇུག་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡོད་དོ། སྒྲུང་ཏེ་འཇོག་པར་བྱེད་པ་དང་
ཉེ་བར་འཇོག་པར་བྱེད་པ་དང་དུལ་བར་བྱེད་པ་དང་ཞི་བར་བྱེད་པ་དང་ཉེ་བར་ཞི་
བར་བྱེད་པ་ལ་ནི་སྐབས་སུ་ཆད་ཅིང་འཇུག་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡོད་དོ། རྒྱུད་གཅིག་
ཏུ་བྱེད་པ་ལ་ནི་སྐབས་སུ་ཆད་པ་མེད་པར་འཇུག་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡོད་དོ། ཉིང་རེ་
འཛིན་དུ་བྱེད་པ་ལ་ནི་ཚོལ་བ་མེད་པར་འཇུག་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡོད་དོ།

དེ་ཉིད་ལ་ཡིད་བྱེད་བཞི་ཡོད་པའི་ཚུལ་འདི་ལ་སེམས་དང་པོ་གཉིས་ལ་
བསྐྱེམས་ཏེ་འཇུག་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡོད། དེ་ནས་ལྷ་ལ་བར་དུ་ཆད་ཅིང་འཇུག་པ་
ཡོད། སེམས་བརྒྱུད་པ་ལ་སྐབས་སུ་ཆད་པ་མེད་པར་འཇུག་པ་ཡོད། སེམས་དགུ་པ་ལ་
ཚོལ་བ་མེད་པར་འཇུག་པའི་ཡིད་བྱེད་ཡོད་ཅེས་སོ་སོར་བཞག་པ་ལས། དེ་མི་འཐད་
དེ་སེམས་དང་པོ་གཉིས་ལའང་། ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་བར་སྐབས་སུ་བྱིང་ཁྲོད་གྱིས་ཆོད་
ཅིང་འཇུག་ལ། དེ་ནས་བར་པ་ལྷ་ལའང་འབད་ཚོལ་གྱིས་བསྐྱེམས་ཏེ་འཇུག་དགོས་པར་
འདྲ་བའི་བྱིར་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་སེམས་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བྱིང་ཁྲོད་དང་
ཉིང་རེ་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་བྱིང་ཁྲོད་ཤས་ཆེ་ལ་ཉིང་རེ་འཛིན་ཤས་ཆུང་བས་
བྱིང་ཁྲོད་ལ་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱིས་ཐུང་ཟད་བར་ཆོད་པ་ཡིན་གྱི། ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་བྱིང་
ཁྲོད་གྱིས་བར་ཆོད་པའི་ཐ་སྙད་མི་འབྱུང་བ་དང་། སེམས་དང་པོ་གཉིས་དང་བར་བ་
ལྷ་ལ་བསྐྱེམས་དགོས་པ་འདྲ་ཡང་། བར་པ་ལྷ་ལ་བསྐྱེམས་དགོས་པ་དང་བར་ཆད་ཅིང་
འཇུག་པ་གཉིས་ཀ་ཡོད་ལ། དང་པོ་གཉིས་ལ་བསྐྱེམས་པ་གཅིག་བྱུང་ལས་མེད་པས་ན་

དེའི་སྐལ་བར་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་མི་གསུམ་གྱི་གཅིག་ལ་རྒྱ་རི་ཤ་རྒྱུང་པ་བྱིན།
 གཅིག་ལ་ཤ་བྱུང་གཉིས་སྒྲེལ་བྱིན། གཅིག་ལ་མར་ཁུ་དང་གསུམ་སྒྲེལ་བྱིན་པ་ན། གསུམ་
 ག་ལ་ཤ་ཡོད་པ་འདྲ་ཡང་དང་པོ་ལ་ཤ་བྱིན་པའི་ཐ་སྙད་བྱེད། བྱི་མ་གཉིས་ལ་གཉིས་
 སྒྲེལ་ཡོད་པ་འདྲ་ཡང་བར་པ་ལ་ཉིས་སྒྲེལ་ཁོ་ན་ལས་མེད་པས་དེ་ལ་གཉིས་སྒྲེལ་བྱིན་
 པའི་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ།། ཞེས་སེམས་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་དུས་སུ་ནི་འབད་པས་བསྐྱིམ་
 དགོས་པས་བསྐྱིམས་ཏེ་འདུག་པ་དང་། དེ་ནས་སེམས་ལྗེའི་སྐབས་སུ་ནི་བྱིང་ཁྱོད་ཀྱིས་
 བར་དུ་བཅད་ནས་ཐུན་རིང་པོ་སྐྱོང་མི་རུས་པ་སྐབས་སུ་ཆད་ཅིང་འདུག་པ་དང་། དེ་
 ནས་སེམས་བརྒྱད་པ་ལ་ནི་བྱིང་ཁྱོད་ཀྱིས་བར་གཅོད་མི་རུས་པར་ཐུན་རིང་པོར་སྐྱོང་
 ཐུབ་པས་སྐབས་སུ་ཆད་པ་མེད་པར་འདུག་པ་དང་། དེ་ནས་སེམས་དགུ་པ་ལ་ནི་བར་
 ཡང་མི་ཆད་ཅིང་ཚོལ་བ་ཡང་རྒྱན་པར་བསྟེན་མི་དགོས་པས། ཚོལ་བ་མེད་པར་འདུག་
 པའི་ཡིད་བྱེད་འཛིག་གོ། འོ་ན་སེམས་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཆད་ཅིང་འདུག་པ་
 ཡོད་ལ། སེམས་བར་པ་ལྗེའི་སྐབས་སུ་ཡང་བསྐྱིམས་དགོས་པ་ཡོད་པ་ལ་དང་པོ་གཉིས་
 ལ་ཆད་ཅིང་འདུག་པའི་ཡིད་བྱེད་ཡོད་པར་མི་འཆད་པ་དང་། བར་པ་ལྗེ་ལ་བསྐྱིམས་
 ཏེ་འདུག་པའི་ཡིད་བྱེད་ཡོད་པར་མི་འཆད་པ་ཅི་ཞེ་ན། སེམས་དང་པོ་གཉིས་ལ་ནི་
 སེམས་ཏིང་ངེ་འཛིན་དུ་འགྲོ་བ་དང་དེར་མི་འགྲོ་བ་གཉིས་བྱི་མ་ཆེས་རིང་ལ་བར་
 པ་ལྗེ་ལ་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་གནས་པ་ཆེས་རིང་བས་བྱི་མ་ལ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བར་
 བཅད་པའི་ཐ་སྙད་མཛད་ལ་སྡུ་མ་ལ་མ་མཛད་དོ།།

དེའི་བྱིར་དེ་གཉིས་ཀ་ལ་བསྐྱིམས་ཏེ་འདུག་པ་ཡོད་པར་ནི་འདྲ་མོད་
 ཟུང་། སྐབས་སུ་ཆད་ཅིང་འདུག་པ་ཡོད་མེད་མི་འདྲ་བས་བསྐྱིམས་ཏེ་འདུག་པ་ཡོད་
 པའི་ཡིད་བྱེད་དུ་སེམས་ལྗེ་པོ་དེ་མ་བཞག་གོ། དེ་ལྟར་ན་སྤར་བཤད་པའི་ཚོགས་ལ་
 གནས་པར་བྱས་ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྐྱབ་པའི་བཙོན་འགྲུས་རྒྱན་ལྡན་དུ་བསྟེན་ན་ཞི་
 གནས་འགྲུབ་གྱི། ལན་རེ་རེ་གཉིས་གཉིས་ཙམ་བསྐྱབས་ནས་སྤར་ཡང་སྐྱོར་བ་དོར་ན་
 མི་འགྲུབ་པར་གསུངས་ཏེ། བར་བྱིན་བསྐྱབ་པ་ལས། རྒྱན་མི་ཆད་པའི་ནལ་འབྱོར་གྱིས།།

བསམ་གཏན་བསྐྱབ་ལ་བཙུན་པར་བྱ། ཡང་དང་ཡང་ཞིང་ངལ་འཚོ་ན། གཙུབས་པས་
མེ་བྱིན་མི་འཇུག་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་རྒྱལ་ལའང་དེ་བཞིན་དུ། བྱད་པར་མ་ཐོབ་བཏང་མི་
བྱ། ཞེས་གསུངས་སོ།

ཞི་གནས་བྱབ་པའི་ཚད།

བསྐྱོམས་པས་ཞི་གནས་བྱབ་པའི་ཚད་ལ་གསུམ། ཞི་གནས་བྱབ་པ་དང་མ་བྱབ་
པའི་ས་མཆོམས་བསྟན་པ་དང་། ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་བཟོད་རྒྱལ་སྤྱིར་བསྟན་
པ་དང་། བྱད་པར་དུ་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་བཟོད་རྒྱལ་བསྟན་པའོ། དང་པོ་ལ་གཉིས།
དངོས་ཀྱི་དོན་བསྟན་པ་དང་། ཡིད་བྱེད་དང་ལྡན་པའི་རྟགས་དོགས་གཙོད་དང་བཅས་
པའོ། དང་པོ་ནི། སྤར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་ཉིང་རེ་འཛིན་སྐྱོང་རྒྱལ་ལེགས་པར་ཤེས་ནས་
བསྐྱུངས་པས་སེམས་དགུ་རིམ་པ་བཞིན་སྦྱེས་ཏེ་སེམས་དགུ་པ་བྱིང་གོད་ཕྱ་མོ་དང་
བྲལ་བར་ཐུན་རིང་པོ་སྐྱོང་བྱས་ཤིང་། དེ་ཡང་བྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་རྒྱན་ལྡན་དུ་
བསྟེན་པའི་འབད་རྩལ་ལ་མི་བསྟོས་པའི་རྒྱན་བྱབ་དུ་འབྱུག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཐོབ་
ན་ཞི་གནས་ཐོབ་པ་ཡིན་ནམ་མིན་སྟུང་ན། བཤད་པར་བྱ་སྟེ། ཉིང་རེ་འཛིན་འདི་ཐོབ་
པ་ལ་ཤིན་དུ་སྐྱུངས་པ་ཐོབ་པ་དང་མ་ཐོབ་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པས་གལ་ཏེ་ཤིན་སྐྱུངས་མ་
ཐོབ་ན་ཞི་གནས་རྗེས་མཐུན་པ་ཡིན་གྱི། ཞི་གནས་དངོས་མིན་པས་ཞི་གནས་དང་རྗེས་
སུ་མཐུན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས། བཙུམ་ལྡན་འདས་བྱང་
རྒྱབ་སེམས་དཔའ་དེ་རི་སྤྱིད་དུ་སེམས་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་ནང་དུ་ཡིད་ལ་བབྱིད་
པ་ན་ལུས་ཤིན་དུ་སྐྱུངས་པ་དང་། སེམས་ཤིན་དུ་སྐྱུངས་པ་མ་ཐོབ་པ་དེའི་བར་དུ་ཡིད་
ལ་བབྱིད་པ་དེ་ལ་ཅི་ཞེས་བགྱི། དུམས་པ་ཞི་གནས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་ཞི་གནས་ཀྱི་རྗེས་སུ་
མཐུན་པའི་མོས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། ཞེས་གསལ་
བར་གསུངས་ཤིང་། མདོ་སྤེའི་རྒྱན་ལས་ཀྱང་། དེ་གོམས་པ་ལས་འདུ་མི་བྱེད། དེ་ནས་

དེ་ཡི་ལུས་དང་སེམས། ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་ཆེ་ཐོབ་ནས། ཡིད་ལ་བྱེད་དང་བཅས་ཞེས་
བྱ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི། སྐབས་འདིར་ཞི་གནས་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ཏེ།
ཉན་ས་ནས་གསུངས་པ་འོག་ཏུ་འཆད་པ་ལྟར་རོ། སྒྲོམ་རིམ་བར་པ་ལས་ཀྱང་། དེ་ལྟར་
ཞི་གནས་གོམས་པར་བྱས་པ་དེའི་ལུས་དང་སེམས་གང་གི་ཆེ་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པར་གྱུར་
པ་དང་རི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་དམིགས་པ་ལ་སེམས་དབང་དུ་གྱུར་པ་དེའི་ཆེ་དེའི་
ཞི་གནས་གྲུབ་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། ཞེས་དམིགས་པ་ལ་གནས་པ་ལ་རང་དབང་
ཐོབ་པ་དང་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་གཉིས་དགོས་པར་གསུངས་སོ། དེའི་སྒྲིབ་སྒྲོམ་རིམ་དང་
པོ་ལས། གང་གི་ཆེ་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་ལ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པར་རི་སྲིད་
འདོད་པའི་བར་དུ་སེམས་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཆེ་ཞི་གནས་རྫོགས་པ་ཡིན་པར་
རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོམ་
རིམ་བར་པ་ལས་གསལ་བར་གསུངས་པའི་སྒྲིབ་རོ།

གཞན་ཡང་དབུས་མཐའ་ནས་སྒྲོང་བའི་འདུ་བྱེད་བརྒྱད་བཤད་པའི་བཏང་
སྒྲོམས་ནི་འདིའི་སེམས་དགུ་པ་དང་གནད་གཅིག་ཡིན་ལ། དེ་ཙམ་གྱིས་མི་ཚོག་པར་
དེ་ལས་ཤིན་སྦྱངས་ཀྱང་གསུངས་པའི་སྒྲིབ་རོ། ཤེར་བྱིན་མན་ངག་ལས་ཀྱང་། འདི་
ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཅིག་སྤྱད་པའི་གནས་བཅས་ལ་རི་ལྟར་བསམས་
པའི་དོན་ཡིད་ལ་བྱ་སྟེ། ཡིད་ཀྱི་བརྗོད་པ་སྤངས་ནས་སེམས་ཉིད་དེ་ལྟར་སྤང་བ་ལ་
ལན་མང་དུ་ཡིད་ལ་བྱས་ཏེ། རི་སྲིད་དུ་ལུས་དང་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་མ་སྦྱོས་ཀྱི་
བར་དུ་ཞི་གནས་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། གང་གི་ཆེ་སྦྱོས་པ་
དེའི་ཆེ་ཞི་གནས་ཡིན་ནོ། །⁽⁵⁾འདི་དག་གི་སྐབས་སུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཞེས་པ་ཞི་
གནས་ཀྱི་མིང་ཡིན་ལ། ཡིད་ཀྱིས་བརྗོད་པ་ཞེས་པ་ནི་དམིགས་པ་ལ་སེམས་ཡང་
ཡང་སེམས་པར་བྱེད་པའོ། སེམས་ལས་བྱང་བའི་ཆོས་གཞན་དུ་གྱུར་པ་ཞེས་པ་ནི།
སེམས་ཤིན་སྦྱངས་ནི་སེམས་བྱང་ཡིན་ཞིང་དེ་ཡང་གང་ཟག་ཐ་མལ་པ་ཐམས་ཅད་
བྱན་མོང་དུ་ཡོད་པའི་སེམས་བྱང་ནམས་ལས་གཞན་དུ་གྱུར་པ་སྟེ་སྒྲོམ་སྟོབས་ཀྱིས་

གསར་ཏུ་ཐོབ་པའི་དོན་ནོ།། ཞེས་གིན་ཏུ་གསལ་བར་གསུངས་ཏེ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་
ཀྱང་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་དོན་གཏན་ལ་ཕབ་པའོ།། འོ་ན་གིན་ཏུ་སྐྱུངས་པ་མ་
སྐྱེས་པའི་གོང་གི་ཉིང་ངེ་འཇིན་དེ་ས་གང་གིས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། ཉིང་ངེ་འཇིན་
དེ་ནི་འདོད་པ་ཁམས་ཀྱི་སས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ཏེ། ཁམས་གསུམ་གྱི་ས་དབྱ་གང་རུང་
གིས་བསྐྱུས་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བཞེགས་ཡན་ཆད་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ།
ཉེར་བཞེགས་ཐོབ་ན་ཞི་གནས་ངེས་པར་ཐོབ་དགོས་པའི་བྱིར་རོ།། འདོད་པའི་ས་ལ་
དེ་འདྲ་བའི་ཉིང་ངེ་འཇིན་ཡོད་ཀྱང་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ས་ཡིན་གྱི། མཉམ་པར་
བཞག་པའི་ས་ཞེས་མི་འཇོག་པའི་རྒྱ་མཆན་ནི། འཁྱོད་པ་མེད་པ་དང་དགའ་བདེ་
མཆོག་དང་གིན་ཏུ་སྐྱུངས་པས་མ་བསྐྱབས་པའི་བྱིར་རོ།། དེ་ལྟར་ཡང་སའི་དངོས་
གཞི་ལས། ཅིའི་བྱིར་དེ་ཁོ་ན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ས་ཞེས་བྱ་ལ་གང་འདོད་
པའི་ཁམས་ཀྱི་ཆེ་གཅིག་པ་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་ཉིང་ངེ་འཇིན་དེ་ནི་
འཁྱོད་པ་མེད་པ་དང་མཆོག་ཏུ་དགའ་བ་དང་གིན་ཏུ་སྐྱུངས་པ་དང་བདེ་བས་མདོན་
པར་བསྐྱབས་པ་ཡིན་ལ། འདོད་པ་ན་སྟོད་པ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ་འདོད་པའི་ཁམས་
ན་ཡང་དག་པའི་ཆོས་ཉེ་བར་སེམས་པ་མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་སོ།། དེ་
ལྟར་ན་གིན་ཏུ་སྐྱུངས་པ་མ་ཐོབ་ན་ངན་པ་ནར་མར་མ་བསྐྱེན་ཡང་སེམས་མི་རྟོག་
པར་རང་ལྷགས་ཀྱིས་འགྲོ་ཞིང་། དེ་ཡང་འགྲོ་འཆག་ཉལ་འདུག་གི་སྟོད་ལམ་ཐམས་
ཅད་དང་འདྲེ་བྱབ་པ་ལྟར་སྐྱང་བའི་ཉིང་ངེ་འཇིན་ནི་འདོད་སེམས་ཆེ་གཅིག་པ་
ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། ཞི་གནས་དངོས་སུ་འཇོག་ཏུ་མི་རུང་བར་གཤེས་པར་བྱའོ།། འོ་ན་
གིན་ཏུ་སྐྱུངས་པ་ཐོབ་ལྷགས་དེ་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་དེ་ཐོབ་ནས་ཞི་གནས་སུ་འགྲོ་
ལྷགས་ཀྱང་རྒྱུ་འདྲ་ཡིན་སྟུང་ན། དེ་ལ་གིན་ཏུ་སྐྱུངས་པ་ནི། ཀུན་ལས་བདུས་ལས།
གིན་ཏུ་སྐྱུངས་པ་གང་ཞེ་ན། ལུས་དང་སེམས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་རྣམས་ཀྱི་རྒྱན་
གཙོད་པའི་བྱིར་ལུས་དང་སེམས་ལས་སུ་རུང་བ་ཉིད་དེ་སྐྱིབ་པ་ཐམས་ཅད་སེལ་
བའི་ལས་ཅན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གཤེས་པར་བྱའོ།། ལུས་དང་སེམས་ཀྱི་གནས་

ངན་ལེན་ནི་ལུས་དང་སེམས་དགེ་བའི་བྱ་བ་བསྐྱབ་པ་ལ་ངི་ལྟར་འདོད་པ་ལྟར་དུ་
 བཀོལ་མི་ཅུང་བ་ཡིན་ལ། དེའི་གཉེན་པོ་ལུས་དང་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་ནི་ལུས་
 སེམས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་གཉིས་དང་བྲལ་བས་ལུས་དང་སེམས་དགེ་བའི་བྱ་བ་ལ་
 བཀོལ་བ་ལ་ཤིན་ཏུ་ལས་སུ་ཅུང་བའོ། དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་སྟོང་བ་ལ་དགའ་བ་ལ་
 བར་དུ་གཅོད་ཅིང་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིགས་སུ་གྱུར་པའི་ལུས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་ཉོན་
 མོངས་སྟོང་བ་ལ་ཚྱལ་བ་ན། ལུས་མྱི་བ་ལ་སོགས་པའི་ལས་སུ་མི་ཅུང་བ་དང་བྲལ་
 བས་ལུས་ལྡང་བ་ཡང་བ་ནི་ལུས་ལས་སུ་ཅུང་བའོ། དེ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་སྟོང་བ་
 ལ་དགའ་བ་ལ་བར་དུ་གཅོད་བྱེད་ཉོན་མོངས་ཀྱི་སྒྲིགས་སུ་གྱུར་པའི་སེམས་ཀྱི་
 གནས་ངན་ལེན་ཉོན་མོངས་སྟོང་བའི་ཕྱིར་དུ་ཚྱལ་བ་ན་དགེ་བའི་དམིགས་པ་ལ་
 གཏོད་པ་ལ་དགའ་མགུར་འཇུག་ཏུ་མི་ཅུང་བ་དང་བྲལ་བས་སེམས་དམིགས་པ་ལ་
 ཐོགས་པ་མེད་པར་འཇུག་པ་ནི་སེམས་ལས་སུ་ཅུང་བའོ། དེ་ལྟར་ཡང་། སྟོབ་དཔོན་
 སྟོ་བཟན་གྱིས། དེ་ལ་ལུས་ལས་སུ་ཅུང་བ་ནི། ལུས་ཀྱི་རང་གི་བྱ་བ་ནམས་ལ་ལྡང་བ་
 ཡང་བ་གང་ལས་འབྱུང་བའོ། སེམས་ལས་སུ་ཅུང་བ་ནི་ཡང་དག་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་
 པ་ལ་ཞུགས་པའི་སེམས་ཀྱི་སེམ་པ་དང་ཡང་བར་འགྱུར་བའི་རྒྱ་སེམས་ལས་བྱུང་
 བའི་ཆོས་གཞན་དུ་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་དང་ལྡན་ན་དམིགས་པ་ལ་ཐོགས་པ་
 མེད་པར་འཇུག་པས་དེའི་ཕྱིར་སེམས་ལས་སུ་ཅུང་བ་ཞེས་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་ཏེ།
 མདོར་ན་ཤིན་སྦྱངས་སྟོབ་ན་ཉོན་མོངས་སྟོང་བ་ལ་ཚྱལ་བར་འདོད་ཀྱང་། ལས་ལ་
 ངན་རང་གི་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པ་ལྟར་མཆོར་སྤང་གིས་འཇུག་པར་དགའ་བའི་ལུས་
 སེམས་ལས་སུ་མི་ཅུང་བ་ལོག་ནས། ལུས་སེམས་ཤིན་ཏུ་བཀོལ་བ་དེ་བ་དང་ལྡན་པར་
 འགྱུར་རོ། དེ་ལྟ་བུའི་ལུས་དང་སེམས་ལས་སུ་ཅུང་བ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དེ་ཡང་
 ཉིང་ངེ་འཛིན་ཐོག་མ་རྟེན་པ་ནས་ཆ་སྤྱོད་འབྱུང་བས་དེ་རྗེ་ཆེར་སོང་བ་ལས་
 མཐར་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང་ཅེ་གཅིག་པའི་ཞི་གནས་སུ་འགྱུར་ལ། དེ་ཡང་དང་པོ་སྤྱོད་
 བས་རིག་དགའ་ཞིང་བྱིས་ནས་ནི་རིག་པར་སྤྱོད་པ་འབྱུང་སྟེ། ཉན་ས་ལས། དེའི་དང་

པོ་ཁོ་ནར་ཡང་དག་པའི་སྒྱུར་བ་ལ་ཚུམ་པའི་ཆེ་སེམས་གིན་ཏུ་སྒྱུངས་པ་དང་ལུས་
གིན་ཏུ་སྒྱུངས་པ་དང་སེམས་དང་ལུས་ལས་སུ་རུང་བ་འབྱུང་བ་ནི་སྤྱི་བ་སྟེ་བརྟག་
པར་དགའ་བ་ཡིན་ལོ། ། ཞེས་དང་། དེའི་སེམས་ཆེ་གཅིག་པ་ཉིད་དང་སེམས་དང་
ལུས་གིན་ཏུ་སྒྱུངས་པ་དེ་ཉིད་མངོན་པར་འཕེལ་བ་ན་འདི་ལྟ་སྟེ་རྒྱ་གཅིག་ནས་
གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་དེ་ལེན་པའི་ཚུལ་གྱིས་རགས་གིང་བརྟག་པར་སྤྱི་བའི་སེམས་ཆེ་
གཅིག་པ་ཉིད་དང་སེམས་དང་ལུས་གིན་ཏུ་སྒྱུངས་པ་འདྲེན་པར་བྱེད་དེ། ཞེས་
གསུངས་སོ། ། མཆན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་གིང་བརྟག་པར་སྤྱི་བའི་གིན་སྒྱུངས་དེ་སྟེ་
བའི་སྤྱི་ལྟས་ནི། ཉིང་ངེ་འཇིན་བསྟོམ་པ་ལ་བཙོན་པའི་གང་ཟག་དེའི་ལྷད་པ་ཕྱི་
ལེས་པ་སྟམ་བྱེད་པ་སྟེ་སྟེ། མི་བདེ་བའི་ཕྱི་བ་ནི་མ་ཡིན་ལོ། ། དེ་སྟེས་མ་ཐག་ཏུ་ཉོན་
མོངས་སྟོང་བ་ལ་དགའ་བའི་བར་གཙང་བྱེད་པའི་སེམས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་དང་
བྲལ་བར་འགྱུར་ཞིང་། དེའི་གཉེན་པོ་སེམས་གིན་ཏུ་སྒྱུངས་པ་སྟོན་ལ་སྟེ་སྟེ། ཉན་ས་
ལས། ཇི་ཅམ་ན་དེའི་རགས་གིང་བརྟག་པར་སྤྱི་བའི་སེམས་ཆེ་གཅིག་པ་ཉིད་དང་
སེམས་དང་ལུས་གིན་ཏུ་སྒྱུངས་པ་རིང་པོ་མི་ཐོགས་པར་སྟེ་བར་འགྱུར་བའི་སྤྱི་ལྟས་
སུ་དེའི་ལྷད་པ་ཕྱི་བར་སྤྱང་བ་སྟེ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཡང་གཞོད་པའི་མཆན་ཉིད་ནི་
མ་ཡིན་ལོ། ། དེ་སྟེས་མ་ཐག་ཏུ་སྟོང་བ་ལ་དགའ་བའི་བར་གཙང་བྱེད་པ་ཉོན་མོངས་
པ་རྣམས་ཀྱི་ཚྭགས་སུ་གྱུར་པ་སེམས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་གང་ཡིན་པ་དེ་སྟོང་བར་
འགྱུར་ཞིང་། དེའི་གཉེན་པོ་སེམས་ལས་སུ་རུང་བ་དང་སེམས་གིན་ཏུ་སྒྱུངས་པ་ཡང་
སྟེ་བར་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་སོ། ། དེ་ནས་སེམས་ལས་སུ་རུང་བའི་གིན་ཏུ་སྒྱུངས་
པ་དེ་སྟེས་པའི་མཐུ་ལ་བརྟེན་ནས་ལུས་གིན་ཏུ་སྒྱུངས་པ་སྟེ་བའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་རྒྱང་
ལུས་ལ་རྒྱ་བར་འགྱུར་རོ། ། རྒྱང་དེ་ལུས་ཀྱི་ཆ་རྣམས་ལ་བྱབ་པར་བརྒྱས་པ་ན། ལུས་ཀྱི་
གནས་ངན་ལེན་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་ཞིང་ལུས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་ཀྱི་གཉེན་པོ་
ལུས་གིན་ཏུ་སྒྱུངས་པ་སྟེ་སྟེ། དེ་ཡང་ལུས་ཐམས་ཅད་རྒྱས་ནས་ལས་སུ་རུང་བའི་རྒྱང་
གི་མཐུས་གང་བ་བཞིན་ཏུ་སྤྱང་བར་འགྱུར་ཏེ། ཉན་ས་ལས། དེ་སྟེས་པས་ལུས་གིན་

ཏུ་སྦྱངས་པ་སྦྱི་བ་དང་མཐུན་པ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོའི་རྒྱང་དག་ལུས་ལ་རྒྱ་བར་འཁྱུར་
 ཏེ། དེ་དག་རྒྱ་བའི་དུས་ན་སྤོང་བ་ལ་དགའ་བའི་བར་གཙོད་བྱེད་པ་ཉོན་མོངས་པའི་
 རྩོགས་སུ་གྱུར་པ་ལུས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་གང་ཡིན་པ་དེ་དང་འབྲལ་བར་འཁྱུར་
 ཞིང་། དེའི་གཉེན་པོ་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་ལུས་ཐམས་ཅད་རྒྱས་ཏེ་གང་བ་བཞིན་དུ་
 སྤང་བར་འཁྱུར་རོ།། ཞེས་གསུངས་སོ།། དེ་ལ་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་ནི་ལུས་ཀྱི་ནང་
 གི་རིག་བྱ་ཆེས་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཞིག་ཡིན་ཀྱི་སེམས་བྱུང་ནི་མིན་ཏེ། སློབ་དཔོན་སློ་
 བརྟན་གྱིས། ལུས་ཀྱི་རིག་བྱའི་བྱད་པར་དགའ་བས་ཟིན་ན་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པར་
 རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཡིད་དགའ་ན་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པར་འཁྱུར་རོ།། ཞེས་མདོ་ལས་
 འབྱུང་བའི་བྱིར་རོ།། ཞེས་གསུངས་སོ།། དེ་ལྟར་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་ཐོག་མར་སྦྱིས་པའི་
 ཆོ་ན་རྒྱང་གི་མཐུས་ལུས་ལ་བདེ་བའི་ཉམས་ཆེན་པོ་སྦྱིས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་
 ལ་ཡང་དགའ་བདེའི་ཉམས་ཆེས་སུ་འབྱུང་བར་འཁྱུར་བར་འཁྱུར་རོ།། དེའི་རྗེས་སུ་
 ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་ཐོག་མར་སྦྱིས་པའི་བྱགས་དེ་རིམ་གྱིས་རྒྱང་དུ་འགྲོ་སྟེ། དེ་ཡང་ཤིན་
 ཏུ་སྦྱངས་ཟད་ནས་འགྲོ་བ་མིན་ཀྱི། རགས་པ་དེས་སེམས་ཏ་ཅང་གཡོ་བས་དེ་ལོག་ནས་
 གྱིབ་མ་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་མི་གཡོ་བ་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་མཐུན་པ་
 འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ།། སེམས་དགའ་ཡལ་ཡལ་བ་དེ་ཡང་ལོག་ནས། དེ་ནས་སེམས་
 དམིགས་པ་ལ་བརྟན་པར་གནས་ཤིང་དགའ་བ་ཆེན་པོས་བསྐྱོད་པའི། མ་ཞི་བ་དང་
 བྲལ་བའི་ཞི་གནས་འཕོབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཉན་ས་ལས། དང་པོར་དེ་སྦྱིས་པར་གྱུར་པ་
 དེའི་ཆོ་ན་སེམས་དགའ་བ་དང་སེམས་ཤིན་ཏུ་ཉམས་བདེ་བ་དང་སེམས་མཆོག་དུ་
 དགའ་བ་དང་ལྡན་པ་ལ་དམིགས་པ་དང་མདོན་པར་དགའ་བ་དང་བཅས་པར་ཡང་
 སྤང་བར་འཁྱུར་རོ།། དེའི་འོག་དུ་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པའི་བྱགས་དང་པོ་སྦྱིས་པ་གང་ཡིན་
 པ་དེ་ཁད་གྱིས་ཁད་གྱིས་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བར་འཁྱུར་ཞིང་། ལུས་ལ་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་གྱིབ་
 མ་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པར་འཁྱུར་རོ།། སེམས་དགའ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་སྤོང་བར་
 འཁྱུར་ཞིང་སེམས་ཞི་གནས་གྱིས་ཏེ་བར་བརྟན་ཅིང་རབ་དུ་ཞི་བའི་རྣམ་པས་

དམིགས་པ་ལ་འདུག་པར་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་སོ། ། དེ་ལྟ་བུ་བྱང་ནས་ཞི་གནས་
ཐོབ་པའམ། ཡིད་ལ་བྱེད་དང་བཅས་ཞེས་བྱ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་
ཐོབ་པ་ཞེས་པའི་གྲངས་སུ་ཆུད་པར་འགྱུར་རྟེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བཙོགས་
ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཞི་གནས་ཐོབ་པས་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ས་པའི་ཡིད་བྱེད་ཆུང་
མོས་ཐོབ་པའི་བྱིར་རོ། ། **ཞི་པོ་གནས་ཐོབ་པའི་ཆད་ལ་སྒྱིར་ཉིང་ངེ་འདྲིན་ཐོག་མར་
ཉིད་པ་ནས་ཤིན་ཏུ་སྐྱངས་ཀྱང་ཆ་སྤྱོད་ནས་སྒྱེ་ཡང་ཆུང་བས་རིག་པར་དགའ་ཞིང་
མཐར་ཆེར་འཕེལ་རྟེ་མདོན་མཆན་དུ་གྱུར་པ་ན་ཞི་གནས་འགྲུབ་ཅིང་དེ་ཡང་ཐོག་
མར་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྐྱངས་སྒྱེ་དེས་སྒྱེན་བྱས་རྟེ་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྐྱངས་སྒྱེ་ཞིང་། ལུས་ཤིན་
ཏུ་སྐྱངས་སྒྱེས་མ་ཐག་པའི་ཆེ་ལུས་ལ་བདེ་ཉམས་ཆེན་པོ་སྒྱེ་ཞིང་དེ་ནི་ལུས་ཤིན་
ཏུ་སྐྱངས་ཀྱི་བདེ་བ་དང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད་ལ་བདེ་ཉམས་འབྱུང་བ་སེམས་ཤིན་
ཏུ་སྐྱངས་ཀྱི་བདེ་བ་ཡིན་པས་ཤིན་ཏུ་སྐྱངས་གཉིས་ལས་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྐྱངས་ཐོག་མར་སྒྱེ།
བདེ་བ་གཉིས་ལས་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྐྱངས་ཀྱི་བདེ་བ་ཐོག་མར་སྒྱེ་ལོ། ། དེ་ལྟར་ལུས་ཤིན་
ཏུ་སྐྱངས་སྒྱེས་མ་ཐག་པ་ནས་དགའ་བདེ་དེས་སེམས་གཡེངས་ནས་དགའ་ཡལ་ཡལ་བ་
ཆེན་པོ་འབྱུང་ཞིང་དེའི་ཆེ་དུང་ཞི་གནས་མ་ཐོབ་ལ། དེ་ནས་དགའ་ཆགས་ལངས་
པ་ལྟ་བུ་དེ་ཅུང་ཟད་ཆུང་དུ་སོང་ནས་སེམས་དམིགས་པ་ལ་ལྟན་ནི་སྟོན་པའི་ཉིང་ངེ་
འདྲིན་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཤིན་ཏུ་སྐྱངས་མི་གཡོ་བ་ཐོབ་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ཞི་
གནས་འགྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། ། དགའ་བ་ཆུང་དུ་སོང་བ་དེ་ཡང་ཤིན་ཏུ་སྐྱངས་ཟད་ནས་སོང་
བ་མ་ཡིན་རྟེ། དཔེར་ན་གཏམ་སྟན་པོ་ཐོས་མ་ཐག་དུ་དགའ་བས་སེམས་གཡེང་ཞིང་
གཏམ་དེ་མི་བདེན་པ་ལྟ་བུ་མིན་ཀྱང་དེ་ནས་ཡུན་ཅུང་ཟད་ཅམ་སོང་བ་ན་སྤར་གྱི་
སེམས་གཡེང་བ་ཆུང་དུ་སོང་བ་ལྟ་བུ་ལོ། ། དེ་ལྟར་ཡང་ཉན་ས་ལས། དེའི་འོག་དུ་རྣལ་
འབྱོར་པ་ལས་དང་པོ་བ་དེ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་རྟེ། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་
དང་བཅས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གྲངས་སུ་འགྲོ་ལོ། ། དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། དེས་དང་པོར་
གཟུགས་ན་སྟོན་པ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ས་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཆུང་དུ་ཐོབ་པའི་**

ཕྱིར་ཉེ། དེས་ན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་བཅས་ཞེས་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་སོ། མཉམ་པར་
 བཞག་པའི་ས་ནི་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་སའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སོ། དེ་ལྟར་ཡང་
 ཞི་གནས་ཤིན་ཏུ་སྤངས་མ་ཐོབ་བར་དུ་མི་འབྱུང་ཞིང་དེ་ཐོབ་ནས་འཛོག་ཅེས་པ་དང་།
 ལྟག་མཐོང་གི་ཚད་ཀྱང་ཞི་གནས་ཀྱི་ངང་ནས་དབྱད་སྟོབས་ཀྱིས་དྲངས་པའི་ཤིན་
 ཏུ་སྤངས་འདྲེན་རྒྱས་པའི་མཚམས་ནས་འཛོག་ཅེས་པའི་གོ་བ་ཡང་། ཤིན་ཏུ་སྤངས་ཐོབ་
 བས་ལུས་སེམས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་རི་ལྟར་འདོད་འདོད་དུ་བཀོལ་མི་རུང་བའི་ཆ་
 དེ་དང་བྲལ་བས་སྤྱར་དམིགས་པ་ལ་གནས་ལུགས་དང་གཏན་མི་འདྲ་བའི་གནས་ཆ་
 ཞིག་འོང་བ་དང་། མཉམ་པར་བཞག་སྟོབས་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་སྤངས་སྦྱོར་པ་དེ་ལས་ཀྱང་
 ཆེས་ལྟག་པའི་ལུས་སེམས་ལས་སུ་རུང་བ་དང་། བཞག་ན་དམིགས་པ་ལ་སེམས་
 གནས་ཆ་དང་བཏང་ན་སེམས་ཀྱི་མཐུ་ཞིག་དབྱད་སྟོབས་ཀྱིས་དྲངས་པའི་ཤིན་
 ཏུ་སྤངས་ཐོབ་ནས་འབྱུང་བའི་ཆ་ནས་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ།

གཉིས་པ་ལ་ཡིད་བྱེད་དང་ལྡན་པའི་རྟགས་ནི། གང་དང་ལྡན་ན་ཡིད་བྱེད་
 ཐོབ་པའོ། ཞེས་རང་དང་གཞན་གྱིས་རིག་པའི་བྱ་བའི་རྟགས་དང་མཚན་མ་ནི་དེ་
 ལྟ་བུ་ཐོབ་པ་དེས་གཟུགས་ཀྱི་སས་བསྐྱུས་པའི་སེམས་དང་ལུས་དང་སེམས་ཤིན་ཏུ་
 སྤངས་པ་དང་སེམས་ཆེ་གཅིག་པ་བཞི་པོ་རྒྱུ་རྩ་ཐོབ་པ་དང་། ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་
 པ་ཅན་ནམ་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པར་སྦྱོང་བ་
 ལ་རྒྱས་པ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་བ་དང་། བར་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ན་ལྟར་བ་ལྟར་
 བར་ལུས་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྤངས་སྦྱོར་བར་འགྱུར་བ་དང་འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་ལ་སོགས་
 པའི་སྦྱིབ་པ་ལྟ་བུ་ཆེར་མི་འབྱུང་བ་དང་། མཉམ་བཞག་ལས་ལངས་པའི་ཆེ་ཡང་
 ལུས་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྤངས་འགའ་རེ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཡིན་ནོ། དེ་ལྟར་ཡང་ཉན་ས་
 ལས། ལས་དང་པོ་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་བཅས་པ་དེའི་རྟགས་ནི་འདི་དག་ཡིན་
 ཉེ། དེས་གཟུགས་ན་སྦྱོད་པའི་སེམས་རྒྱུ་རྩ་ཐོབ་པ་དང་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་དང་
 སེམས་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་དང་། སེམས་ཆེ་གཅིག་པ་རྒྱུ་རྩ་ཐོབ་པ་དང་ཉོན་མོངས་

པ་རྣམ་པར་སྐྱོད་བའི་དམིགས་པ་ལ་སྐྱོར་བའི་སྐལ་བ་ཡོད་ཅིང་། རྣམ་པ་དང་དེའི་
སེམས་ཀྱི་རྒྱད་འཇམ་པར་འགྱུར་བ་དང་ཞི་གནས་ཀྱིས་ཉེ་བར་དགྱིས་པ་དང་། ཞེས་
དང་། དེ་ནང་དུ་ཡང་དག་འཛོག་ལ་འདུག་སྟེ། སེམས་གཏོད་པར་བྱེད་པ་ན་ལྟར་
བ་ལྟར་བར་སེམས་དང་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པར་འགྱུར་བ་དང་། ལུས་ཀྱི་གནས་ངན་
ལེན་དག་གིས་ཤིན་ཏུ་གཏོད་པར་མི་འགྱུར་བ་དང་སྐྱིབ་པ་རྣམས་ཤས་ཆེར་ཀྱན་ཏུ་
མི་རྒྱ་བ་དང་། ཞེས་པ་དང་། ལངས་ཏེ་རྒྱ་བ་ན་ཡང་ལུས་དང་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་
ཁ་ཅིག་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་བ་དང་དེ་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་པ་དག་ནི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་
དང་བཅས་པའི་རྟགས་དང་མཆན་མ་ཡོངས་སུ་བྱང་བ་དག་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ།
ཞེས་གསུངས་སོ། དེ་ལྟར་རྟགས་དེ་དག་དང་ལྡན་པའི་ཡིད་བྱེད་དེ་ཐོབ་ནས་ནི་ཞི་
གནས་ཀྱི་ལམ་ཡོངས་སུ་དག་པར་འགྱུར་བ་ཆེས་སྤྲ་སྟེ། འདི་ལྟར་སེམས་ཅེ་གཅིག་
པའི་ཞི་གནས་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཛུགས་ཏུ་ལྟར་པོར་ལུས་དང་སེམས་ཤིན་ཏུ་
སྦྱངས་པ་འདྲེན་པར་རྣམ་པས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་འཕེལ་བར་འགྱུར་ལ། ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་ཅི་
ཙམ་འཕེལ་བ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་ཅེ་གཅིག་པའི་ཞི་གནས་འཕེལ་བས་སུ་ཚུན་གཅིག་
གིས་གཅིག་སྟེལ་བར་བྱེད་པའི་བྱིར་རོ། དེ་ལྟར་ཡང་ཉན་ས་ལས། ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་
དེའི་ལུས་དང་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་དམིགས་
པ་ལ་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ཉིད་རྣམ་པར་འཕེལ་བར་འགྱུར་ལ། ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་སེམས་
ཅེ་གཅིག་པ་ཉིད་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་ལུས་དང་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་
པ་ཡང་རྣམ་པར་འཕེལ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཆོས་གཉིས་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ་སེམས་ཅེ་གཅིག་
པ་ཉིད་དང་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དེ་དག་ནི་གཅིག་ལ་གཅིག་བརྟེན་པ་དང་གཅིག་ལ་
གཅིག་རག་ལས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་སོ། མདོར་ན་སེམས་ལས་སུ་བྱང་བ་ན་
རྒྱང་སེམས་འཛུགས་པ་གཅིག་ཏུ་སོང་བས་རྒྱང་ལས་སུ་བྱང་བར་འགྱུར་ལ། དེའི་ཆེ་
ལུས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པ་འབྱུང་ཞིང་། དེ་བྱུང་བ་ན་སེམས་ཀྱི་
སྟོང་དུ་ཉིང་ངེ་འཛིན་བྱུང་པར་ཅན་སྟེ་བ་དང་། དེས་ཀྱང་རྒྱང་ལས་སུ་བྱང་བ་བྱུང་

པར་ཅན་དུ་བསྐྱབས་པས་ལུས་དང་སེམས་གིན་སྦྱངས་འདེན་པ་སྟེ་སྤར་བཤད་པ་
ལྟར་རོ།

དོགས་པ་བཅད་པ་ནི། དེ་ལྟར་བྲན་པ་དང་གེས་བཞིན་ལ་རྒྱུན་པའི་འབད་
ཚོལ་མ་བྱས་ཀྱང་། སེམས་ཉིང་རེ་འདྲིན་དུ་འགྲོ་བའི་མི་རྟོག་པའི་སེམས་དགུ་པའི་
སྐབས་སུ་བཤད་པ་དང་། དེ་ཡང་བྱིང་བ་ཕྱ་མོ་ནས་ཀྱང་བཀག་པའི་གསལ་ཆའི་ངར་
དང་ལྡན་པ་དང་སྤར་ལུས་གིན་སྦྱངས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་རྒྱང་ལས་སུ་རུང་
བའི་མཐུས་ལུས་དང་སེམས་ལ་ཕྱལ་དུ་བྱུང་བའི་བདེ་བ་སྟེར་བའི་ཉིང་རེ་འདྲིན།
སྤར་རྟགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་འདྲོད་པ་ལ་འདུན་པ་སོགས་ཀྱི་ཉེ་བའི་ཉོན་
མོངས་རྣམས་ཀྱང་པལ་ཆེར་མི་རྒྱ་བ་དང་མཉམ་བཞག་ལས་ལངས་པའི་ཆེ་ཡང་གིན་
དུ་སྦྱངས་པ་དང་མི་འབྲལ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་དེ་སྟེས་པ་ན་ལམ་ལུང་སྐབས་
གང་དུ་འདྲིན་ཅེ་ན། འདི་འདྲ་བའི་ཉིང་རེ་འདྲིན་སྟེས་ན་ནི་སྤྱིར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
ལམ་དུ་འདྲིན་ཅིང་། བྱད་པར་དུ་གིན་སྦྱངས་སྟེ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྒྱང་གིས་
ལུས་ཐམས་ཅད་བདེ་བས་གང་བ་ལྟར་སྤང་བ་ལ་བརྟེན་པའི་ལུས་དང་སེམས་ལ་བདེ་
ཉམས་ཆེན་པོ་སྟེ་བ་དང་དེ་ཡང་མི་རྟོག་པ་དང་ཆེས་གསལ་བའི་བྱད་པར་དང་ལྡན་
པར་མཐོང་ནས་རྣལ་འབྱོར་སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་མཆོན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་
རྣལ་འབྱོར་དུ་འདྲོད་པ་སྟེན་དང་ད་ལྟར་ཀྱི་དུས་ན་གིན་དུ་མང་བར་བྱུང་ཞིང་སྤང་
རོ། འོན་ཀྱང་རྗེ་བཙུན་མ་པམ་པ་དང་འཕགས་པ་སོགས་མེད་ལ་སོགས་པའི་གཞུང་
ཆེ་བ་དང་། དབུ་མའི་སྒྲོམ་རིམ་ལ་སོགས་པའི་ཉིང་རེ་འདྲིན་ཀྱི་རིམ་པ་གསལ་
བར་སྟོན་པའི་ཆད་ལྡན་ཀྱི་གཞུང་ལ་བརྟེན་ནས་དབྱད་ན་ནི་འདི་འདྲ་བའི་ཉིང་རེ་
འདྲིན་དེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལྟ་ཅི་སྟོས། ཐེག་པ་དམན་པའི་ལམ་དུ་ཡང་བཞག་པར་
མི་རུས་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལས། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་བསྐྱབ་པའི་ཞི་
རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་བལྟ་བའི་འདྲིན་རྟེན་པའི་ལམ་རྣམས་ཀྱང་ཉིང་རེ་འདྲིན་
འདི་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱབ་པར་གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ། དེའི་སྤྱིར་སྤྱི་རོལ་པའི་བྲང་

སྒོང་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཅི་ཡང་མེད་པ་མན་ཆད་ཀྱི་ས་འོག་མ་ལ་ཆགས་པ་
དང་འབྲལ་བར་བྱེད་པ་ནམས་གྱིས་ཀྱང་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་གོང་མར་བསྐྱོད་
དགོས་པས་བྱི་པ་དང་ནང་པ་གཉིས་ཀའི་ཉིང་རེ་འཇིག་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ནོ།། འདི་
ཡང་བདག་མེད་པ་བྱིན་ཅི་མ་འོག་པར་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་དང་སྲིད་པ་མཐའ་དག་གི་
སྒྲིན་ལེགས་པར་རྟོགས་ནས་འཁོར་བ་ལ་ཡིད་འབྱུང་ཞིང་། ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་
ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པས་ཟིན་ན་ཐར་པའི་ལམ་དུ་འགྱུར་ཞིང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
རིན་པོ་ཆེས་ཟིན་ན་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་ཡང་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་དུད་
འགོ་ལ་ཟན་ཆངས་གཅིག་སྟེར་བའི་སྒྲིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་སྟོག་ཅིག་བསྐྱངས་པ་
ཡང་བསམ་པ་དེ་དག་གིས་ཟིན་ན་རིམ་པ་ལྟར་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཆེན་པའི་
ལམ་གྱི་ཆོགས་སུ་འགྱུར་བ་དང་འདྲའོ།། འོན་ཀྱང་འདིར་ནི་ལམ་གཞན་ཞིག་གིས་
ཟིན་པའི་སྒྲོ་ནས་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཆེན་པའི་ལམ་དུ་འགོ་མི་འགོ་དཔྱོད་པ་
མིན་གྱི། ཉིང་རེ་འཇིག་དེ་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་ལམ་གང་དུ་འགོ་དཔྱོད་པ་ཡིན་
ནོ།། དབུ་མ་པ་དང་སེམས་ཅམ་པ་ཡང་ལྷག་མཐོང་གི་ལྟ་བའི་ཡུལ་ཇི་ལྟར་གཏན་
ལ་འབེབས་པ་ལ་མི་མཐུན་པ་ཡོད་ཀྱང་སྒྱིར་ཞི་ལྷག་གི་ངོས་འཇིག་དང་དེ་དག་གི་
རྟོགས་པ་རྒྱད་ལ་བསྐྱེད་ལུགས་ཀྱི་སྒྱི་ལ་མི་མཐུན་པ་མེད་དོ།། དེས་ན་འཕགས་པ་
ཐོགས་མེད་ཀྱིས་བྱང་ས་དང་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱེད་པ་དང་། ཀྱན་ལས་བརྒྱས་དང་
ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ནམས་སུ་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གཉིས་སོ་སོར་བྱས་པའི་ནང་
ནས་ཞི་གནས་བསྐྱབ་པ་ན་སེམས་དགའི་རིམ་པས་བསྐྱབ་པར་གསུངས་ཤིང་། དེ་ཡང་
ཉན་ཐོས་ཀྱི་སར་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ཡིན་པས་ཉིང་རེ་འཇིག་དེ་དག་ལྷག་
མཐོང་གི་རྒྱབ་ལུགས་སུ་མི་བཞེད་དེ། གཞུང་དེ་དག་ཏུ་ལྷག་མཐོང་སེམས་དགུ་ལས་
ལོགས་སུ་བཤད་ཅིང་དེའི་རྒྱབ་ལུགས་ཀྱང་ཉན་སར་བྱར་དུ་བཤད་པའི་བྱིར་རོ།།

དེ་བཞིན་དུ་དབུ་མའི་སྒྲོ་མ་རིམ་ནམས་དང་ཤེར་བྱིན་མན་ངག་ལས་
ཀྱང་། སེམས་དགུ་ཞི་གནས་ཀྱི་ལམ་དང་ལྷག་མཐོང་གི་ལམ་བྱར་དུ་གསུངས་ལ།

བྱམས་ཆོས་ནས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་བཀྲལ་བ་ལས་ལོགས་ན་
 མེད་པས་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་ཐམས་ཅད་འདི་ལ་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་སྤང་རྒྱུ་ལ། གལ་
 ཉི་ཉན་ས་ནས་བཤད་པ་དེ་ལ་བདེ་བ་དང་གསལ་བ་འོང་དུ་ཆུག་ཀྱང་། མི་རྟོག་པ་
 ཟབ་མོ་མེད་པས་ཞི་གནས་ཙམ་ཡིན་ལ། མི་རྟོག་པ་ཡོད་ན་ནི་སྤྱོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་
 རེ་འཇིན་དུ་འཁྱུར་རྒྱུ་ལ། མི་རྟོག་པ་ཟབ་མོ་ཞེས་པའི་ཟབ་མོའི་དོན་གང་ཡིན་
 སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ལྟ་བའི་སྤྱུ་ཐག་བཅད་ནས། དེ་ནས་དེའི་སྤྱོད་དུ་མི་
 རྟོག་པར་བཞག་པ་ལ་བྱེད་དམ་གང་དུ་ཡང་མི་རྟོག་མི་དཔྱེད་པར་བཞག་པ་ཙམ་ལ་
 བྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན་དེ་འདྲ་བ་དེ་སྤྱོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཇིན་དུ་ཁོ་ལོ་ཅག་ཀྱང་
 འདོད་དོ། བྱེད་དེ་ལྟར་འདོད་ན་ནི་ཡིན་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་བའི་གོ་བ་ཡོད་པ་དང་མེད་
 པ་གཉིས་སོ་སོར་བྱེད་ལ། ལྟ་བ་ཡོད་པའི་གང་ཟག་ལྟ་ཐོག་ཏུ་བཞག་ནས་མི་རྟོག་པ་
 སྤྱོད་པ་རྣམས་ནི་ཟབ་མོ་སྤྱོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཇིན་བསྐྱོམ་པ་ཡིན་ལོ། ལྟ་བའི་
 གོ་བ་མེད་པའི་གང་ཟག་ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པར་བསྐྱོམ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱོམ་ནི་ཟབ་མོ་
 སྤྱོད་པ་ཉིད་བསྐྱོམ་པ་མ་ཡིན་ལོ། ཞེས་སོ་སོར་བྱེད་ནས་སྤྱོག་པར་རིགས་ཀྱི། ཅིར་
 ཡང་མི་སེམས་པར་བསྐྱོམ་ཆད་ཐམས་ཅད་དམིགས་མེད་དམ་མཆན་མེད་དམ་སྤྱོད་
 པ་ཉིད་ལ་བསམ་གཏན་པའོ། ཞེས་སྤྱོད་པར་མི་བྱའོ། གལ་ཉི་སྤྱོད་པ་ཉིད་ཁོང་དུ་ཆུད་
 པའི་ལྟ་བ་ཡོད་དམ་མེད་ཀྱང་སྤྱི་ཡི་སེམས་ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་ཅིར་ཡང་མི་དཔྱེད་
 པར་འཇོག་པའི་སྐྱོམ་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཇིན་དུ་འདོད་ན་ནི། ལྟར་
 བཤད་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སར་གསུངས་པའི་ཞི་གནས་ཀྱི་ཚུགས་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཇིན་འདི་
 རྣམས་ཀྱང་མི་འདོད་བཞིན་དུ་སྤྱོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཇིན་དུ་ཁས་སྤངས་དགོས་
 ཉི། དེ་དག་ཀྱང་ཉིང་རེ་འཇིན་ལ་བཞག་པའི་ཆོ་ན་འདྲ་བ་དང་ཤེས་བཞིན་མཐུ་
 ཆུང་དུ་སོང་ན་བྱ་ར་བྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་སྐབས་འགའ་ཞིག་མ་གཏོགས་པ་འདི་ནི་འདི་
 ཡིན་ལོ་འདི་ནི་འདི་མིན་ལོ། ཞེས་ཆུང་བད་ཙམ་ཡང་མི་རྟོག་པར་སྤྱོད་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་རོ། དེས་ན་ཞི་གནས་བསྐྱབ་པའི་ཉིང་རེ་འཇིན་རྣམས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་

པའི་གཞུགས་བརྟན་ལ་དམིགས་པར་དགོངས་འབྲེལ་ལས་གསུངས་སོ། ། ཉན་ས་ལས་
ཁྱང་། དེ་དེའི་ཆེ་ན་སྐྱོད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་
གཞུགས་བརྟན་དེ་ཤིང་མིགས་པ་དེ་ལ་དམིགས་པར་བྱེད་ཅིང་། དེ་དམིགས་པ་དེ་
ལ་སྦྱིབས་ཏིང་ངེ་འཛིན་འབྱུང་པ་ལ་སྤྱད་བཤད་པ་ལྟར་ཅེ་གཅིག་པ་དང་སྐྱོད་པའི་
དབྱེད་པའི་ཞི་ལྷག་རྗེས་མཐུན་པ་གཉིས་དགོས་པའི་ཚུགས་གཅིག་ཅེ་ཤིང་གཅིག་
ཏུ་འཛིན་པ་ཁོ་ནས་བྲན་པ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པར་བྱེད་ཀྱི། སྟེ་ཞི་ཤིང་གནས་སྦྱབ་
ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྣམ་པར་བལྟ་བར་མི་བྱེད་ཅིང་རྣམ་པར་འབྱེད་པར་མི་བྱེད་རབ་
ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པར་མི་བྱེད་ཡོངས་སུ་རྟོག་པར་མི་བྱེད་ཡོངས་སུ་དབྱེད་པར་མི་
བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་ཞི་ལྷག་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཞི་གནས་ལ་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་
ཕྱིར་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལྟར་ཞི་གནས་ཀྱི་སེམས་སྤོང་པ་དང་སྟེ་ཤིང་གྲུབ་པ་
ན་གལ་ཏེ་ཤིང་མིགས་པ་ལས་གཞན་ཏུ་བརྗེད་ངས་པ་དང་མ་གོམས་པའི་ཉེས་པས་
ཤིང་སེམས་འཕྲོ་བའི་མཆན་མ་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དག་
གིས་སྤང་བར་འགྱུར་སྟོ་སྟོན་པ་སྟེ་ཤིང་དག་སྦྱེས་པར་འགྱུར་དམིགས་པར་བྱེད་
པར་འགྱུར་ན་ཤིང་རྟོག་པ་དེ་ཤིང་གྲུབ་རྩ་ཙམ་ལ་འདི་ལྟ་སྟེ། ཉེས་དམིགས་སྤང་
མཐོང་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་དབང་ཏུ་བྱས་ཏེ་ཤིང་རྟོག་པ་དེ་དག་བྲན་པ་མེད་པ་དང་ཡིད་
ལ་བྱེད་པ་མེད་པར་བྱས་ཏེ། དེ་ལྟར་བྲན་པ་མེད་པ་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མེད་པས་
དེ་ཤིང་ལྟར་དམིགས་པ་དེ་རྣམ་པར་བཞིག་ཅིང་། སྟེ་ཤིང་བཀག་ནས་སེམས་རྣམ་པར་
བསལ་ན་ཤིང་བྱིང་རྟོག་ཀྱི་སྤང་བའི་ཤིང་མིགས་པ་མེད་པ་དེ་ཉིད་ལ་ཉེ་བར་བཞག་
པར་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདི་ནི་ཞི་གནས་ཙམ་ཞིག་བསྐྱབ་པའི་སྐབས་སུ་
གསུངས་ལ། ཞི་གནས་བསྐྱབ་པའི་སྐབས་སུ་ནི་དབྱེད་ནས་སྦྱོང་བ་མེད་པར་འཛིན་
པའི་སྟོམ་ཉིད་ཏུ་གཞུང་ཆད་ལྟན་རྣམས་ནས་གསུངས་པས་ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པའི་
སྟོམ་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་བསྟོམ་པའི་ཉམས་ལེན་ཏུ་འདོད་པ་ནི་མཁས་པའི་
བཞད་གད་ཀྱི་གནས་ཡིན་ལ། བྱད་པར་ཏུ་བྲན་པ་མེད་ཅིང་ཡིད་ལ་བྱ་བ་མེད་པའི་

སྒྲོམ་དུ་གསུངས་པ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཉིད་བསྒྲོམ་པར་འདོད་པའང་། ཉན་
སའི་ལུང་དེས་ལེགས་པར་བཀག་པ་ཡིན་ལོ།

གཞན་ཡང་སྒྲོམ་རིམ་དང་པོ་ལས། ཞི་གནས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་སེམས་གཅིག་
པ་ཙམ་དུ་ཟད་པའི་བྱིར་རོ། འདི་ནི་ཞི་གནས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྦྱིའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་
ལོ། ཞེས་པ་དང་། ཤེར་བྱིར་མན་ངག་ལས་ཀྱང་། **འོ་ཡུལ་ཡུལ་ཙན་སྒྲ་ཆོགས་འོ་**
སྒྲ་སྒྲ་བའི་སེམས་དེ་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་ཡིད་ཀྱི་བརྗོད་པ་སྤངས་ལ་ཞི་གནས་
བསྒྲོམ་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། **འོ་སེམས་ཙམ་པའི་ལྷ་བ་སྟོན་ལོ།** ཡིད་ཀྱི་
བརྗོད་པ་ནི་འདི་ནི་འདི་འོ་ཞེས་ནམ་པར་རྟོག་པའོ། གཞན་ཡང་སྤར་དཀོན་མཆོག་
སྤྱིན་ལས། ཞི་གནས་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ཉིད་ལ་བཤད་པ་ལ་སོགས་པ་མདོ་དང་ཤིང་
རྟ་ཆེན་པོའི་གཞུང་མང་དུ་བྲངས་ནས་ཞི་གནས་ནི་ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པ་ལ་ལན་མང་
དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། དེས་ན་སྟོང་པ་ཉིད་བསྒྲོམ་པའི་མི་རྟོག་པ་ཞིག་དང་སྟོང་པ་ཉིད་
ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་རྟོགས་པའི་མི་རྟོག་པ་གཉིས་ཡོད་པས། བདེ་གསལ་མི་རྟོག་པ་བྱུང་
ཆད་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོམ་དུ་བབྱུང་བར་མི་བྱའོ། དེ་ལྟར་ན་འདི་ནམས་
ཀྱང་ཕྱོགས་ཙམ་བསྟན་པ་སྟེ། ལེགས་པར་འབད་ནས་བྱམས་པ་དང་སོགས་མེད་ལ་
སོགས་པས་བཀྲལ་བའི་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་སྦྱབ་ལུགས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་
ལྟར་མ་བྱས་ན་ཞི་གནས་སྒྲ་ཡང་མ་སྟོབ་པའི་མི་རྟོག་པར་འཛོག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་
འགའ་ཞིག་ལ་སྤྱིད་པའི་རྩ་བ་གཅོད་པའི་ལྷག་མཐོང་དུ་འཁྲལ་ནས། དེ་ལ་དམིགས་
མེད་དུ་སྒྲོམ་ནས་དུས་ནམས་འདས་པས་རང་གཞན་བསྐྱུ་བར་གདོན་མི་ཟེའོ། མཁས་
གྲུབ་ཆད་ལྷན་ནམས་ཀྱི་གཞུང་ནས་ཞི་གནས་གསར་དུ་བསྐྱབ་པ་ན་འཛོག་སྒྲོམ་
མི་རྟོག་པར་འཛོག་པ་ཁོ་ན་དང་ལྷག་མཐོང་དང་པོར་བསྐྱབ་པ་ན་སོ་སོར་རྟོག་
པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སོ་སོར་བྱེ་ནས་དབྱེད་དེ་བསྒྲོམ་པར་གསུངས་སྤང་བ་ལ། རྟོག་
པ་ཐམས་ཅད་བདེན་འཛིན་དུ་བབྱུང་ནས་དེ་ཐམས་ཅད་དོར་ཏེ། གཞུང་ཆད་ལྷན་
ནམས་ལས་ལེགས་པར་གོ་བསྒྲོག་ནས་བདག་མེད་པའི་ལྷ་བ་མ་ལོར་བ་མ་རྟེན་ཀྱང་།

ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པ་ལྷག་མཐོང་ཟབ་མོའི་དོན་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པ་ནི་རྒྱ་ནག་གི་མཁན་
པོ་ཏཱ་ཤང་གི་ལུགས་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པ་ཁོ་ནར་སྤངས་ཤིང་། སྒྲོམ་རིམ་གསུམ་ཞིབ་ཏུ་
སྒྲོས་ཤིག་དང་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ།།

གཉིས་པ་ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་བཟོད་པའི་ཚུལ་སྒྱིར་བསྟན་པ་ནི། དེ་
ལྟར་སྐར་བཤད་པའི་མི་རྟོག་པའི་ཉིང་ངེ་འཇིག་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཐོབ་པ་དེས་གསལ་
བ་དང་། མི་རྟོག་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱད་པར་ཅན་གྱི་མི་རྟོག་པ་དེ་ཅམ་ཞིག་བསྐྱུང་
བར་བྱའམ་ཞེ་ན། འདི་འདྲ་བའི་ཉིང་ངེ་འཇིག་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་
འཇོམས་པའི་ལྷག་མཐོང་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཡིན་པས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷག་མཐོང་མ་
བསྐྱེད་ན་ཉིང་ངེ་འཇིག་དེ་ལ་ཅི་ཅམ་གོམས་པར་བྱས་ཀྱང་། འདོད་པའི་ཁམས་གྱི་
ཉོན་མོངས་ནམས་ཀྱང་སྤོང་བར་མི་རྒྱས་ན་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་སྤོང་བ་ལྷ་སྒྲོམ་
ཀྱང་ཅི་དགོས། དེའི་ཕྱིར་ལྷག་མཐོང་བསྒྲོམ་པར་བྱ་དགོས་སོ། དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་
མངོན་གྱར་སྤོང་བའི་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་བཟོད་པའི་ལྷག་མཐོང་དང་ཉོན་
མོངས་གྱི་ས་བོན་རྩ་བ་ནས་སྤོང་བའི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་བཟོད་
པའི་ལྷག་མཐོང་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་ལམ་གོང་དུ་བཟོད་ཐབས་མེད་དེ། ཉན་ས་
ལས། དེ་ལྟར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཐོབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་སྤོང་བའི་དགའ་བ་རྒྱུ་དུ་ལ་
ཞུགས་པ་དེའི་གོང་དུ་བཟོད་པར་བྱ་བ་ནི་གཞན་མེད་དེ། གཉིས་ཁོ་ནར་ཟད་དོ།
གཉིས་གང་ཞེ་ན་འདི་ལྷ་སྟེ་འཇིག་རྟེན་པའི་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་འོ།
ཞེས་གསུངས་སོ། དེ་ལྟར་ཞི་གནས་སམ་ཡིད་བྱེད་ཐོབ་པ་དེས་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་
གྱི་ལྷག་མཐོང་ངམ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་འགོ་བའི་ལྷག་མཐོང་གང་
བསྒྲོམ་ཡང་དེ་བསྒྲོམ་འདོད་པ་དེས། སྐར་ཐོབ་པའི་ཞི་གནས་དེ་ལ་ལན་མང་དུ་སྒྲོམ་
པར་བྱེད་ལ། དེ་ལྟར་བསྒྲོམས་པ་ན་གིན་ཏུ་སྐྱུངས་པ་དང་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་དེ་གིན་
ཏུ་འཕེལ་ཞིང་ཞི་གནས་དེ་ཡང་གིན་ཏུ་བརྟན་པར་འགྱུར་རོ། གཞན་ཡང་ཞི་ལྷག་གི་
མཆན་མ་རྣམས་ལ་ཡང་མཁས་པར་བྱེད་ལ། དེའི་འོག་ཏུ་ལམ་གཉིས་གང་ཡང་རུང་

བས་འགྲོ་འདོད་པ་དེ་ལ་བཙུག་པར་བྱེད་དེ། ཉན་ས་ལས། དེ་ལ་ལས་དང་པོ་པའི་
 རྣལ་འབྱོར་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་བཅས་པ་དེ་ནི་བདག་འཇིག་རྟེན་པའམ་འཇིག་
 རྟེན་ལས་འདས་པའི་བཀྲོད་པས་འགྲོ་བར་བྱའོ་སྒྲུལ་ནས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དེ་ཉིད་ལ་
 ལན་མང་དུ་བྱེད་དོ། རི་ལྷ་རི་ལྷར་ལན་མང་དུ་བྱེད་པ་དེ་ལྷ་དེ་ལྷར་ཉིན་མཚན་
 དེ་དང་དེ་དག་འདས་པས་དེའི་ཤིན་ཏུ་སྒྲུངས་པ་དང་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ཉིད་དེ་
 འཕེལ་ཞིང་རྒྱས་པ་དང་ཡངས་པར་འགྱུར་རོ། གང་གི་ཆེ་དེ་ཡི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དམ་
 ཞིང་བརྟན་ལ་སྲ་བ་དང་དམིགས་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ལ་མོས་པ་འཇུག་པར་འགྱུར་
 བ་དང་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་ཚྭ་གས་ཀྱི་མཚན་མ་རྣམས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་ཟིན་
 པར་གྱུར་པ་དེའི་ཆེ་ན། དེ་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་མཐ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་
 ལམ་གང་གིས་འགྲོ་བར་འདོད་པ་དེ་ལ་སྒྱུར་བ་ཚྩོམ་པར་བྱེད་དོ། ཞེས་གསུངས་སོ།
 དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་ལྷག་མཐོང་ནི་ས་འོག་མ་ལ་རགས་པ་དང་། ས་གོང་མ་ལ་ཞི་
 བར་བལྟ་བའི་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྒྲོམ་མོ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་
 ལྷག་མཐོང་ཉན་སར་གསུངས་པ་ནི་བདེན་བཞི་ལ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་བཅུ་དྲུག་
 གི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་བལྟ་བའི་སྒྲོམ་སྟེ། གཙ་བོ་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་
 ལྷ་བའོ། དེ་ལྷར་སྒར་བཤད་པའི་ཞི་གནས་ཀྱི་ཡིད་བྱེད་དེ་ཐོབ་པ་ཆེ་དེ་ལ་འཇིག་
 རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་མི་འགྲོ་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་འགྲོ་བའི་གང་
 ཟག་རི་འདྲ་ཡོད་པ་ནི། ཉན་ས་ལས། དེ་ལ་གང་དག་ཆེ་འདི་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་
 ལམ་ཁོ་ནས་འགྲོ་བར་འགྱུར་ཞིང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་མ་ཡིན་
 པའི་གང་ཟག་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། ལྷས་པ། བཞི་སྟེ། འདི་ལྷ་སྟེ། འདི་ལས་བྱི་རོལ་པ་ཐམས་
 ཅད་དང་ཆོས་འདི་བ་ཡིན་ཀྱང་། སྟོན་ཞི་གནས་སྟོད་སྟོད་པ་དབང་པོ་རྒྱལ་པོ་དང་
 དེ་བཞིན་དུ་དབང་པོ་རྣེ་ཡང་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཡོངས་སུ་མ་སྒྲིན་པ་དང་། བྱང་རྒྱལ་
 སེམས་དཔའ་བྱི་མ་ལ་བྱང་རྒྱལ་ཐོབ་པར་འདོད་ཅིང་ཆེ་འདི་ལ་མ་ཡིན་པ་སྟེ།

ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་བཀྲོད་ཚུལ་ལ། ཆེ་འདི་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་

འགྲོ་བའི་གང་ཟག་བཞི་གསུངས་པའི་ཕྱི་རོལ་པ་དང་ནང་བ་དབང་རྒྱལ་གཉིས་ཀྱིས་
ཆོ་དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་མི་འགྲོ་ཞེས་པའི་ལམ་ནི། ཞི་རགས་
ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ལ་འཇིག་རྟེན་པ་དང་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ལ་འཇིག་རྟེན་ལས་
འདས་པར་བྱས་པ་ཡིན་ལ། དགེ་བའི་རྩ་བ་སྤྱིན་པའི་བྱང་ལེན་དབང་རྣམས་དང་སྐྱེ་
བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པའི་བྱང་ལེན་གཉིས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་མ་འདས་
ནི་སོ་སྐྱེའི་ལམ་ལ་འཇིག་རྟེན་པ་དང་འཕགས་པའི་ལམ་ལ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་
པའི་ལམ་ཏུ་བྱས་པ་ཡིན་པས་དོན་མི་གཅིག་གོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

དེ་ལ་ཕྱི་རོལ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་སྤྲུལ་བཤད་པའི་ཞི་གནས་ཐོབ་པ་ཐམས་
ཅད་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དབྱད་ནས་
སྦྱོང་བ་མེད་དེ། དེ་དག་བདག་མེད་པ་ལ་མི་མོས་པའི་བྱིར་རོ། དེའི་བྱིར་ཡང་ན་
ཞི་གནས་མི་རྟོག་པ་དེ་ཉིད་ཅམ་ཞིག་སྦྱོང་ལ། ཡང་ན་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་
ལྷག་མཐོང་བསྟོམ་པ་ཅམ་བྱེད་པས་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་ཁོ་ནས་འགྲོ་བའོ། ཆོས་
འདི་པ་སངས་རྒྱས་པ་ཡིན་ཀྱང་སྟོན་ཞི་གནས་ཀྱི་འཇོག་སྟོམ་ཅམ་ཞིག་ལ་གོམས་པ་
གས་ཆེར་བསྟེན་བསྟེན་པའི་དབང་པོ་རྒྱལ་པོ་ཡིན་ན་ནི། སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་
ཀྱིས་བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་དབྱད་ནས་བསྟོམ་པ་ལ་མི་དགའ་བའམ། དགའ་ཡང་
བདག་མེད་པའི་དོན་གོ་མི་བྱས་པས་ཆོ་དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་ཁོ་ནས་འགྲོ་བ་
ཡིན་ཏེ། ཡང་ན་གནས་ཆ་དེ་ཁོ་ན་སྦྱོང་བར་བྱེད་ལ། ཡང་ན་ནི་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་
ཅན་གྱི་ལྷག་མཐོང་ཅམ་ཞིག་བསྟོམ་པའི་བྱིར་རོ། བྱང་པ་སངས་རྒྱས་པ་དབང་རྣམས་
བདག་མེད་པའི་དོན་ཁོང་ཏུ་རྒྱུད་ཀྱང་བདེན་པ་མངོན་གྱུ་རྟོགས་པའི་དགེ་རྩ་
མ་སྤྱིན་པ་ཡིན་ནའང་ཆོ་དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་འཕགས་
ལམ་བསྐྱེད་མི་བྱས་པས་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་ཁོ་ནས་འགྲོ་བ་ཞེས་བྱ་ཡི། བདག་
མེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་ལྷག་མཐོང་བསྟོམ་པར་མི་བྱས་པ་མིན་ནོ། བྱང་ལེན་
འཆང་རྒྱ་བ་ལ་སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པ་ཡང་གྲིད་པ་ཐ་མ་པ་སྐྱེ་བ་བྱི་མའི་ཏུས་

དེར་སྒྱུར་ལམ་ནས་བཟུང་སྟེ་ལམ་བཞི་རྒྱད་ལ་བསྐྱེད་ཀྱི། སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་
 པའི་དུས་སུ་འཕགས་ལམ་མི་བསྐྱེད་པས་ཆེ་དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་འགྲོ་བ་
 ཞེས་བྱ་ཡི། བདག་མེད་པའི་དོན་མ་རྟོགས་པ་མིན་ནོ།། འདི་ནི་མཛད་ལས། སྟོན་པའི་
 པ་སངས་རྒྱས་དང་བསེ་རུ་པའི་སྐུ་བུའི་རང་སངས་རྒྱས་གཉིས་རང་རང་གི་བྱང་ཆུབ་
 པའི་པའི་བར། པའི་སེམས་རྟེན་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་རབ་མཐའ་རྟེན་སྒྱུར་པའི་
 ལམ་སྟན་ཅིག་ཡན་ཆད་སྟན་ཐོག་གཅིག་ལ་པའི་ལམ་བཞི་པོ་ཀྱན་བཏོད་པར་མཛད་
 ལ། དེ་ཡི་སྟོན་དུ་ཐར་པའི་ཆ་མཐུན་ཆོག་ལམ་འགྲོ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་
 མཐུན་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་གཞུང་གི་འཆང་རྒྱ་ཚུལ་ཡིན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པ་
 ཐོགས་མེད་རང་གི་བཞེད་པ་མིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་ན་ཕྱི་རོལ་པ་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལམ་བསྐྱེད་ནས་ཉོན་
 མོངས་མངོན་གྱུར་སྟོང་བ་དང་། རྣང་པ་སངས་རྒྱས་པ་བདག་མེད་པའི་དོན་བསྐྱེད་ནས་
 ཉོན་མོངས་རྩ་བ་ནས་སྟོང་བ་གང་ཡིན་ཀྱང་ཐོག་མར་སྐར་བཤད་པའི་ཞི་གནས་
 ཀྱི་ཉིང་རེ་འཇིག་དེ་ཐོབ་དགོས་པས་སྐར་བཤད་པའི་ཞི་གནས་དེ་ནི་ཕྱི་ནང་གཉིས་
 ཀའི་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་སྟོང་བའི་གཞིར་དགོས་ལ། དེར་མ་ཟད་ཐེག་
 ཆེན་པ་དང་ཐེག་དམན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་པ་གང་གིས་ཀྱང་ཉིང་རེ་འཇིག་དེ་
 བསྐྱབ་དགོས་ཤིང་། ཐེག་ཆེན་པ་ལའང་སྐྱགས་དང་སར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་རྣལ་འབྱོར་
 པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་ཞི་གནས་བསྐྱབ་དགོས་པས་ཞི་གནས་འདི་ནི་རྣལ་འབྱོར་པ་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལམ་བཏོད་པའི་གཞིར་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེའོ། སྐྱགས་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་ནས་
 བཤད་པའི་ཞི་གནས་ཀྱང་ལྟའི་སྐུ་ལ་དམིགས་པའམ་ཕྱག་མཆན་ནམ་ཡི་གེ་ལ་སོགས་
 པ་ལ་དམིགས་ནས་སྟོང་བ་ལ་སོགས་པ་དམིགས་པའི་བྱང་པར་དང་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་
 འགའ་ཞིག་གི་བྱང་པར་མ་གཏོགས་པ་ཉིང་རེ་འཇིག་གི་སྟོན་ལེ་ལོ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་
 སྟོང་དགོས་པ་དང་། དེ་དག་གི་གཉེན་སོ་བླན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་ལ་སོགས་པ་བསྟེན་
 ཚུལ་དང་། དེ་ནས་སེམས་དགུ་པ་འཐོབ་པ་དང་དེ་ལས་ཤིན་ཏུ་སྐྱངས་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་

ཐམས་ཅད་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པས་ཉིང་དེ་འཛིན་འདི་ནི་གིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། དེ་
ལ་དགོངས་ནས་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ལས། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཐམས་
ཅད་ཞི་ལྷག་གི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཏུ་འདུ་བར་གསུངས་པས་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་མཁས་པར་
འདོད་པས་ཞི་ལྷག་གཉིས་ལ་མཁས་པར་བྱའོ། དེ་འདྲ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཞི་གནས་ཀྱི་
ཡིད་བྱེད་དེ་བསྐྱེད་པའི་དགོས་པ་གིན་ཏུ་མང་ཡང་གཙ་བོའི་དགོས་པ་ནི་ལྷག་མཐོང་
གི་རྟོགས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་ཡིན་ལ། ལྷག་མཐོང་ལ་ཡང་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་ཅམ་
ཞིག་སྤོང་བའི་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་རོལ་པ་དང་ནང་པ་ཐུན་མོང་བ་དང་ནང་
པའི་ཡང་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་ཐུན་མོང་བའི་ལྷག་མཐོང་ཞིག་དང་ཉོན་མོངས་པའི་ས་བོན་
གཏན་ནས་སྤོང་བའི་བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལྷག་མཐོང་ནང་
པ་སངས་རྒྱུ་པ་ཁོ་ནའི་བྱད་ཆོས་སུ་གྱུར་པ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། སྡེ་མ་ནི་ཐུན་སྡེ་
ཆོགས་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་ཀྱི་མེད་མི་རུང་མིན་ལ། བྱི་མ་ནི་མེད་ཏུ་མི་རུང་བའི་ཡན་
ལག་ཡིན་པས་རྣམ་གྲོལ་དོན་ཏུ་གཉེར་བས་ནི་བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཁོང་
ཏུ་རྒྱུད་པའི་ལྷག་མཐོང་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། དེ་ཡང་འདི་ལྟར་སྐར་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་ཞི་
གནས་བསམ་གཏན་དང་བོད་ཉེར་བསྒྲགས་ཀྱི་སས་བསྐྱུས་པ་ཞིག་ཐོབ་ན་དེ་ཡན་
ཆད་ཀྱི་བསམ་གཏན་ནམ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཞི་གནས་མ་ཐོབ་ཀྱང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་
ལྷག་མཐོང་བསྐྱོམས་པས་འཁོར་བའི་འཆིང་བ་མཐའ་དག་ལས་གྲོལ་བའི་ཐར་པ་ཐོབ་
པར་རྒྱས་ལ། བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་རྟོགས་ཤིང་མ་བསྐྱོམས་ན་སྐར་བཤད་
པའི་ཞི་གནས་དང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འཛིག་རྟེན་པའི་ལྷག་མཐོང་གིས་ཅི་ཡང་མེད་པ་
མན་ཆད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་སྲིད་ཅེའི་སེམས་ཐོབ་ཀྱང་
འཁོར་བ་ལས་མི་ཐར་པའི་བྱིར་རོ། དེ་ལྟར་ཡང་། བསྐྱགས་འོས་བསྐྱགས་བསྐྱོད་ཀྱི་
ལན་མི་ལྟོན་པར་བསྐྱོད་པ་ལས། **ཁ།** **བཙམ་ལྷན་འདས་**བྱོད་ཀྱི་ཆོས་ལས་**བྱིར་བྱོགས་**
པའི་ཞེས་པ་དག་གོ་ལ་མི་བྱོགས་པའི། རྒྱེ་བོ་གཉི་ལྷག་གིས་ལྟོངས་པ། སྲིད་ཅེའི་བར་
ཏུ་སོང་ནས་ཀྱང་། ལྷག་བསུལ་**རེ་ཁ།** **ཞིག་མི་མངོན་ཀྱང་སྐར་ཡང་ཡང་འབྱུང་ཁ།** **ཞིང་**

སྤྲེང་པ་། བོ་འཁོར་བ་བསྐྱབ་པོ་འགྲུབ། ། བོ་བཙམ་ལྷན་འདས་ཁྱོད་ཀྱི་བསྟན་པའི་རྗེས་
 བོ་སྤྱ་འགྲོ་བ་སྟེ་བོ་འཇུག་པ་དེ་ནི། ། བསམ་གཏན་བོ་སྤྱི་དངོས་གཞི་མ་ཐོབ་ཀྱང་། །
 བོ་ཉེར་བསྟོགས་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་མེད་པའི་དོན་བསྟོམས་པས། ། བདུད་ཀྱི་མིག་
 རས་བཙའ་བོ་བ་སྟེ་མིག་ཅེར་རེ་བལྟས་བཞིན་དུ། ། བོ་བར་ཆད་བྱེད་མི་རྣམ་པར་
 སྤྲེང་པ་། བོ་འཁོར་བ་དག་ནི་བསྟོག་པར་བསྤྱིད། ། ཅེས་གསུངས་སོ། ། དེས་ན་རྒྱུ་ལྷགས་
 དང་ཕྱིར་འོང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཕགས་པའི་ལམ་འཐོབ་པའི་ལྷག་མཐོང་གི་རྟེན་དུ་གྱུར་
 པའི་ཞི་གནས་ནི་སྤར་བཤད་པའི་ཞི་གནས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱིས་
 བསྐྱས་པ་དེ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཅིག་ཅར་བའི་དབྱ་བཙོམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྤར་
 བཤད་པའི་ཞི་གནས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷག་མཐོང་བསྟོམས་པས་དབྱ་བཙོམ་པ་ཐོབ་
 པ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་གྲེས་པར་བྱའོ། ། སྤར་བཤད་པའི་ཞི་གནས་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་རྒྱུད་
 ལ་སྟོན་དུ་མ་ཐོབ་ན་ངེ་སྟེ་བའམ་ངེ་སྟེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་ལྷག་མཐོང་གི་རྟོགས་པ་
 དངོས་ནི་སྟེ་མི་སྤྲེང་པར་འོག་དུ་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ། ། དེའི་ཕྱིར་རྣལ་འབྱོར་བྲན་མེད་
 པའི་རྣལ་འབྱོར་པས་ཀྱང་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ངེ་སྟེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་ལྷག་
 མཐོང་དང་དེས་བསྐྱབས་པའི་ཞི་གནས་མི་བསྟེད་ཀྱང་ཞི་གནས་ཅིག་བསྟེད་དགོས་
 ཉེ་དེ་ཡང་ཐོག་མར་སྟེ་བའི་མཚམས་ནི་བསྟེད་པའི་རིམ་པ་དང་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་
 གཉིས་ཀྱི་རིམ་པ་དང་པོའི་སྐབས་སུ་སྟེ་བ་ཡིན་ནོ། ། བཤོར་བསྐྱུ་ན་སྟོན་དུ་ཞི་གནས་
 ཅིག་བསྟེད་ནས་དེ་ནས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལྷག་མཐོང་
 གིས་སྤྲེང་ཅེའི་བར་དུ་ལམ་རིམ་ཅན་དུ་བསྟོད་པ་དང་། བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
 ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལྷག་མཐོང་གིས་ཐར་པའམ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ལམ་སྟེ་བསྟོད་
 དགོས་པ་ནི་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་སྤྱིའི་བྱག་རྒྱས་བཏབ་པ་ཡིན་པས་རྣལ་འབྱོར་པ་གང་
 གིས་ཀྱང་འདའ་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་གོང་
 བས་གོང་དུ་བསྟོད་པའི་རྒྱལ་སྤྱིར་བསྟན་པའོ། །

གསུམ་པ་བྱད་པར་དུ་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་བཟོད་ཚུལ་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། ཞི་

རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལམ་བཟོད་པའི་སྟོན་ཏུ་ཞི་གནས་འཛོལ་དགོས་པར་བསྟན་
པ་དང་། ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པའི་ཚུལ་
ལོ། དང་པོ་ནི། མཆན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པའི་སྟོན་ནས་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལམ་
བསྟོམ་པས་ནི་སྟོན་ཏུ་ཞི་གནས་སྤར་བཤད་པ་དེ་ཐོབ་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། མདོ་སྡེའི་
རྒྱན་ལས། དེ་ཡིས་དེ་ནི་སྟེལ་བྱས་ནས། འཕེལ་བ་རིང་ཏུ་འགྲོ་བ་ཡིས། དངོས་གཞིའི་
གནས་པ་དེས་འཛོལ་པོ། ཞེས་སྤར་བཤད་པའི་སེམས་དགུ་པ་གིན་སྦྱངས་དང་བཅས་པ་
ཐོབ་པ་དེས་ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་སྟེལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་གཞི་བསྐྱབས་པས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །**ཞི་གནས་ཅམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་ཡང་མགོ་གཞོན་མི་རྣམས་**
པས་ཅི་ཡང་མེད་མན་ཆད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་མགོ་མནན་ཏེ་ཁམས་གོང་ཏུ་སྒྱེ་
བ་ལའང་ངེས་པར་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལྷག་མཐོང་བསྐྱབ་དགོས་སོ། ། འོ་ན་
སྤར་ཞི་གནས་ཅམ་གྱི་སན་ཡོན་ལ་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་མགོ་གཞོན་པར་བཤད་པ་
དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན་སྟོན་མེད་དེ། དེ་ནི་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལྷག་མཐོང་ཡང་
ཞི་གནས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་བསྐྱབས་པའི་དབང་ཏུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། དེར་མ་ཟད་ཆིག་ཐོར་ཡང་
བའི་ཆེད་ཏུ་དངོས་བཀྲགས་མ་བྱེ་བར་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་ལྷག་མཐོང་དང་མ་རྟོགས་
པ་ལ་ཞི་གནས་སུ་འཛོག་པ་འདྲ་བ་དང་། ཞི་གནས་བསྐྱབ་པའི་ཐབས་ལ་ཞི་གནས་སུ་
བཤད་པ་འདྲ་བ་སོགས་མང་པོ་འོང་བས་སྐབས་ཐོབ་ཤེས་པར་བྱས་ནས་རིགས་པས་
དབྱེད་དགོས་སོ། ། དེ་ཡང་སེམས་དགུ་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཡིད་བྱེད་མ་ཐོབ་པའི་བར་ཏུ་
ནི་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ལས་དང་པོ་བ་ཡིན་ལ། ཡིད་བྱེད་ཐོབ་ནས་ཉོན་མོངས་སྦྱོང་བར་
འདོད་པས་མཆན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པའི་ཡིད་བྱེད་བསྟོམ་པ་ནི་ཉོན་མོངས་རྣམ་པར་
སྦྱོང་བའི་ལས་དང་པོ་པར་གསུངས་པས་མཆན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པ་བསྟོམ་པས་སྟོན་
ཏུ་ཡིད་བྱེད་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཉན་ས་ལས། དེ་ལ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ལས་དང་པོ་བ་ནི་
ཆེ་གཅིག་ཏུ་བྱ་བ་ཉིད་ལ་རི་སྲིད་ཏུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མ་ཐོབ་ཅིང་། སེམས་ཆེ་གཅིག་
པ་ཉིད་ལ་མ་རིག་གི་བར་ཏུ་ལས་དང་པོ་བ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་ཉོན་མོངས་རྣམ་པར་སྦྱོང་

བའི་ལས་དང་པོ་ནི། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཐོབ་པ་ཉེན་མོངས་པ་རྣམས་ལས་སེམས་སྦྱང་བར་
 འདོད་པའི་མཆན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་ལས་བརྒྱམས་
 བྱིང་། ལེན་པ་ལ་གོམས་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་བྱིང་། རྣལ་འབྱོར་གྱི་གནས་
 བཞི་པའི་འགོར་ཡང་ཡིད་བྱེད་ཐོབ་ནས་འཇིག་རྟེན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་
 པའི་ཆགས་བྲལ་གྱི་ལམ་བསྐྱོམ་པར་གསུངས་པས་སོ།། **༥༥ ཉན་སའི་དཔེ་འགའ་ཞིག་**
ལས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་ས་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དག་གིས་འདོད་པ་རྣམས་ལ་
རགས་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་ཞི་བར་བརྟུ་བའི་མཆན་ཉིད་ཅེས་འབྱུང་བ་ལ་
བརྟེན་ནས་བོད་སྡེ་རབས་པ་ཁ་ཅིག་དང་གསེར་སྤེང་ལས་ཀྱང་ཞི་རགས་གྱི་རྣམ་པ་
ཅན་གྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མཆན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པའི་ཡིད་བྱེད་
དེ་འདོད་པའི་སས་བསྐྱས་སུ་བཤད་ཀྱང་། མངོན་གྱི་རང་འབྲེལ་དང་། ཀྱན་ལས་བརྟུས་
གྱི་འབྲེལ་བ་རྒྱལ་སྐྱས་མ་དང་། ཉན་སའི་དཔེ་འབྱུར་དག་པ་ཁ་ཅིག་ལས་མཉམ་པར་
བཞག་པའི་ས་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དག་གིས་འདོད་པ་རྣམས་ལ་རགས་པ་དང་། བསམ་
གཏན་དང་པོ་ལ་ཞི་བར་བརྟུ་བའི་མཆན་ཉིད་ཅེས་དེ་ལྟ་བུའི་མཆན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་
པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དེ་འདོད་པའི་སས་བསྐྱས་ལས་འདས་པའི་ཁམས་གོང་མའི་སས་
བསྐྱས་སུ་བཤད་པ་བྱང་རྒྱུ་གྱི་རིམ་པ་འདིའི་ཡང་དགོངས་དོན་ཡིན་ནོ།།

སྡེར་བཤད་པའི་ཞི་གནས་དེ་སྟོན་ཏུ་བསྐྱབས་ནས། དེ་ནས་འཇིག་རྟེན་པ་
 དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལྷག་མཐོང་བསྐྱབས་ནས་ཉེན་མོངས་སྦྱང་བའི་རྒྱལ་
 བྱིན་ཏུ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་འདི་མངོན་པའི་བརྟུན་བཙས་གཞན་རྣམས་སུ་ཡང་གསལ་
 བར་མ་བྱུང་བས། སྟོན་གྱི་ཆོས་མངོན་པ་གོང་འོག་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས་པའི་གོང་མ་
 རྣམས་གྱིས་ཀྱང་ཆེ་གཅིག་པའི་ཞི་གནས་སྟོན་ཏུ་བསྐྱབ་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉེན་
 མོངས་སྦྱང་བའི་རྒྱལ་འདི་གསལ་བར་མ་ཐོན་སྤང་ངོ་།། དེས་ན་ཉན་ས་ནས་བཤད་པ་
 འདི་ལེགས་པར་མ་ངེས་ན། བསམ་གཏན་དང་གཞུགས་མེད་གྱི་ལམ་གྱི་དམའ་ཤོས་ནི་
 བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཡིད་བྱེད་ཏུག་བཤད་པའི་ཐོག་མ་

མཆན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པ་ཡིན་པས། ཉེར་བསྟོགས་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་སེམས་ཐོག་མར་
སྐྱེ་བ་ནི་མཆན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པ་ཡིན་ནོ་སྟུང་ཏུ་འབྱུང་བ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། དེ་
ལྟར་བཟུང་ན་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་དེ། འདི་ལྟར་ཞི་གནས་མ་ཐོབ་པར་བསམ་གཏན་དང་
པོའི་ཉེར་བསྟོགས་སྐྱེ་ས་མེད་ལ། ཉེར་བསྟོགས་དེ་མ་ཐོབ་ན་ཞི་གནས་མི་འཐོབ་པའི་
ཕྱིར་དང་མཆན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པ་དབྱུང་སྟོམ་ཡིན་པས། དེ་བསྟོམས་པས་ཞི་གནས་
སྟར་མ་ཐོབ་པ་གསར་ཏུ་བསྟུབ་པར་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། སྟར་སའི་དངོས་གཞིའི་ལུང་
བྲངས་པ་ལྟར། འདྲོད་པའི་ཆེ་གཅིག་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་སྒྲངས་མེད་ལ་ཤིན་ཏུ་སྒྲངས་མ་ཐོབ་ན་ཞི་
གནས་མ་གྲུབ་པར་དགོངས་འབྱེལ་ལ་སོགས་པ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཉེར་བསྟོགས་
དང་པོ་མ་ཐོབ་ན་ཞི་གནས་མི་འཐོབ་པོ། དེས་ན་ཉེར་བསྟོགས་དང་པོའི་ཡིད་བྱེད་
བྱུག་གི་ཐོག་མ་ནི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་ལྷག་མཐོང་བསྟོམ་པའི་མགོ་ཡིན་གྱི།
ཉེར་བསྟོགས་དང་པོ་ཅམ་གྱི་ཐོག་མ་མིན་ཏེ། དེའི་གོང་ཏུ་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱིས་བསྟུས་
པའི་ཞི་གནས་འགྲོ་དགོས་པས་སོ། ཉེར་བསྟོགས་དང་པོས་བསྟུས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་
མ་ཐོབ་གོང་གི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་འདྲོད་སེམས་ཆེ་གཅིག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་
གཞུང་ཆེ་བ་ནམས་ནས་བཤད་པ་དང་བསྟུན་ན་ལྷག་མཐོང་ལྟ་ཞོག ཞི་གནས་འཐོབ་
པ་ཡང་ཤིན་ཏུ་ཉུང་བར་སྒྲུང་རོ།

ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་འདྲོད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ནི།
སྟར་བཤད་པའི་ཞི་གནས་གསལ་བ་དང་མི་རྟོག་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱེད་པར་ཏུ་མ་དང་
ལུན་པ་དེ་ཅམ་ཞིག་ལ་གོམས་པར་བྱས་ནས་ལྷག་མཐོང་གཉིས་གང་ཡང་མ་བསྟོམས་
ན། འདྲོད་པ་ཁམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་པ་ཡང་རེ་ཞིག་ལ་འགོག་པར་མི་རྒྱས་ན་
ཉོན་མོངས་པའི་ས་བོན་དང་ཤེས་བྱའི་སྤྱི་བ་པ་སྟོང་བ་ལྟ་ཅི་སྟོས། དེའི་ཕྱིར་འདྲོད་པ་
ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་འཐོབ་པར་འདྲོད་ན་ཞི་གནས་དེ་ལ་
བརྟེན་ནས་ལྷག་མཐོང་བསྟོམ་པར་བྱའོ། འོ་ན་སྟར་ཞི་གནས་ཅམ་ལ་གོམས་པར་བྱས་
ན་ཉོན་མོངས་པ་མངོན་གྱུར་མགོ་གཞོན་པར་བཤད་པ་དང་རི་ལྟར་མི་འགལ་ཞེ་ན།

སྒྲིན་མེད་དེ་སྤར་གྱི་དེ་ནི་འདིག་ཉེན་པའི་ལྷག་མཐོང་ཞི་གནས་གྱི་ཁོངས་སུ་བསྟུན་
 པའི་དབང་དུ་བྱས་ལ། འདིར་ནི་ལྷག་མཐོང་གཉིས་ཀའི་སྒྲིན་དུ་འགྲོ་བའི་ཉེར་བཞུགས་
 དང་པོས་བསྟུན་པའི་ཞི་གནས་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བྱིར་རོ། ཆགས་བྲལ་བསྟུབ་པའི་
 ལྷག་མཐོང་དེ་ལ་ཡང་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དང་ཞི་རགས་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གཉིས་
 གྱིས་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པའི་ཚུལ་གཉིས་ལས་འདིར་ནི་ལམ་བྱི་མའི་སྒྲིན་ས་
 ཆགས་བྲལ་བསྟུབ་ཚུལ་སྒྲོན་པ་ཡིན་ལོ། འདི་ལ་ཉེན་ནི། བདག་མེད་གྱི་ལྷ་བ་ཅུང་ཟད་
 གྲུང་མེད་པའི་བྱི་རོལ་པ་དང་། ཆོས་འདི་པ་བདག་མེད་པའི་ལྷ་བ་དང་ལྷན་པ་གཉིས་
 ཀས་བསྒྲུབ་པ་ཡོད་དོ། དེས་ལམ་ཅི་འདྲ་ཞིག་བསྒྲུབས་པས་ཉོན་མོངས་སྤོང་བ་ནི།
 ཉོན་ས་ལས། དེ་ལ་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱ་བའི་བྱིར་རབ་དུ་བཙོན་
 པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ནི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་རྣམ་པ་བདུན་གྱིས་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་
 བྲལ་བ་རྗེས་སུ་འཐོབ་པོ། བདུན་པོ་དེ་དག་གྲུང་གང་ཞེ་ན། སྤྲུལ་པ། མཆན་ཉིད་སོ་སོར་
 རིག་པ་དང་མོས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་རབ་དུ་དབེན་པ་དང་དགའ་བ་སྦྱད་པ་དང་དཔྱེད་
 པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་སྒྱུར་བ་མཐར་ཐུག་པ་དང་སྒྱུར་བ་མཐར་ཐུག་པའི་འབྲས་བྱ་
 ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། དེ་ལ་ཐ་མ་ནི་འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་
 བྲལ་ནས་དངོས་གཞི་ལ་ཞུགས་པའི་དུས་ཀྱི་ཡིད་བྱེད་ཡིན་པས་བསྟུབ་བྱ་ཡིན་ལ། སྤར་
 མ་དུག་ནི་སྟབས་བྱེད་ཡིན་ལོ། གལ་ཏེ་འདིར་བདག་མེད་པའི་དོན་བསྒྲུབས་ནས་ཉོན་
 མོངས་སྤོང་བར་མི་བྱེད་ན་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་གཏན་ལ་ཐབ་ནས་དེའི་དོན་བསྒྲུབས་ཏེ་
 ཉོན་མོངས་སྤོང་བ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལ་ལམ་འདིས་འདོད་པ་ཁམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་མངོན་
 གྱུར་པ་གཞན་ཡང་སྤོང་མོད་ཀྱང་། འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པ་ཞེས་
 གསུངས་པས་གཙོ་བོར་འདོད་ཆགས་ཀྱི་གཉེན་པོའི་སྒྲིན་ས་སྤོང་བ་ཡིན་ལོ། དེ་ཡང་
 འདོད་ཆགས་ནི་འདིར་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྡེལ་འདུན་ཞིང་ཆགས་པ་ཡིན་པས། དེའི་
 གཉེན་པོར་འདོད་ཡོན་ལ་སྒྲི་དུ་མ་ནས་ཉེས་དམིགས་སུ་བལྟས་ཏེ། འདོད་ཆགས་དེ་
 ཡི་འདིན་སྟངས་ཀྱི་ལྷོག་ལྷོགས་བབྱུང་བའི་སྒྲིན་ས་གོམས་པར་བྱས་པས་འདོད་པ་ལས་

ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པའོ། འདི་ཡང་འདོད་པའི་སྒྲོན་དང་བསམ་གཏན་དང་
པོའི་ཡོན་ཏན་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སོ་སོར་རིག་པ་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པའི་རེས་
པ་བཏན་པོ་ཡོད་ཀྱང་། སྒོན་དུ་ཞི་གནས་གྲུབ་པ་མེད་ན་སྒྲོན་ཡོན་དེ་གཉིས་དབྱེད་པ་
ལ་ཇི་ཅམ་གོམས་པར་བྱས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་སྤོང་མི་རུས་ལ། ཡང་ཞི་གནས་གྲུབ་ཀྱང་སོ་
སོར་རིག་པས་དབྱེད་པ་མ་བྱས་ན་དེ་ལ་ཇི་ཅམ་བསྒྲུབས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་སྤོང་མི་རུས་
པས་ཞི་ལྷག་གཉིས་ཀ་བསྒྲུབས་པའི་སྒྲོན་པས་སྤོང་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་ཉོན་མོངས་
སྤོང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པའོ།

དེ་ལྟར་ན་ས་གོང་ལོག་གི་སྒྲོན་ཡོན་སོ་སོར་འབྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་རབ་རྒྱ་
རིག་པ་ནི་རེས་འགའ་ཐོས་པ་དང་རེས་འགའ་བསམ་བྱུང་དུ་འཁྱུར་བས་ཐོས་བསམ་
འདྲེས་མའོ། དེ་ལྟར་གོམས་པས་ཐོས་བསམ་ལས་འདས་ནས་བསྒྲུབ་པའི་རྣམ་པས་
མཐའ་གཅིག་རྒྱ་ཞི་རགས་ཀྱི་དོན་དེ་ལ་མོས་པར་བྱེད་པ་ནི་མོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་
ཡིད་བྱེད་དོ། འདིར་ཉན་ས་ལས། མཚན་མ་དེ་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་ཞི་གནས་དང་
ལྷག་མཐོང་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དོ། ཞེས་གསུངས་ནིང་། ཡིད་བྱེད་དུག་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་
ཞི་ལྷག་བསྒྲུབ་པར་གསུངས་ལ། ཡིད་བྱེད་དང་པོའི་སྐབས་སུ་དོན་ལ་སོགས་པའི་
གཞི་དུག་ལ་དམིགས་པར་གསུངས་པ་དེ། སྐབས་གཞན་དུ་ལྷག་མཐོང་དུ་ལན་མང་
པོར་གསུངས་པས་འདི་དག་བདག་མེད་པའི་ལྷ་བ་བསྒྲུབ་པ་མིན་ཀྱང་ལྷག་མཐོང་དུ་
མི་འགལ་ལོ། དེས་ན་ཡིད་བྱེད་འདི་རྣམས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཞི་ལྷག་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་
བསྒྲུབས་ནས། ཉོན་མོངས་སྤོང་བ་ཡིན་པས་དེའི་བསྒྲུབ་ཚུལ་ནི། ཞི་རགས་སོ་སོར་བྱེ་
བའི་དོན་དེ་ཉིད་ལ། ཡང་དང་ཡང་དུ་དབྱེད་པ་ནི་ལྷག་མཐོང་བསྒྲུབ་པ་ཡིན་ལ། ཡང་
དབྱེད་པའི་མཐར་ཞི་རགས་ཀྱི་དོན་དེ་ལ་ཅེ་གཅིག་རྒྱ་འཛོག་པ་ནི་ཞི་གནས་བསྒྲུབ་
པའོ། དེ་ལྟར་བསྒྲུབ་པའི་ཡིད་བྱེད་གཉིས་པ་དང་དང་པོ་ནི་སུན་འབྱེན་པའི་གཉིན་
པོའོ། དེ་ལྟར་ཞི་ལྷག་གཉིས་རེ་མོས་སུ་བསྒྲུབ་པ་གོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འདོད་པའི་
ཉོན་མོངས་ཆེན་པོའི་གཉིན་པོ་སྐྱེས་པ་ན་རབ་རྒྱ་དབེན་པའི་ཡིད་བྱེད་ཅེས་བྱའོ།

ཡང་ཞི་ལྷག་སྤེལ་མར་བསྐྱེམས་པས་ཉོན་མོངས་འབྲིང་སྤྱིང་བར་རྒྱས་པ་ན་དགའ་བ་
 སྤྱད་པའི་ཡིད་བྱེད་དོ། དེ་ནས་དགེ་བ་ལ་སྦྱར་བ་ལ་གཤམ་བྱེད་པའི་འདོད་པའི་ཉོན་
 མོངས་ཉིང་ངེ་འཇིན་ལ་གནས་པ་དང་། དེ་ལས་ལངས་པའི་སྐབས་སུ་མི་རྒྱ་བར་མཐོང་
 བ་ན་ད་ནི་ཁོ་བོས་ཉོན་མོངས་སྤངས་སོ་སྤྱམ་ཏུ་རྟོག་པ་ཅིང་པོ་མི་བྱེད་པར་དབྱེད་
 པར་བྱེད་དེ། ཅི་བདག་འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་ཆགས་པ་དང་མ་བཤམ་བཞིན་ཏུ་མི་རྒྱ་
 བ་ཡིན་ནམ་འོན་ཏེ་ཆགས་པ་དང་བཤམ་ནས་མི་རྒྱ་བ་ཡིན་སྟམ་ནས་དེ་སད་པའི་བྱིར་
 ཏུ་ཆགས་ལུལ་གྱིན་ཏུ་སྤྱུག་པ་ཞིག་ལ་དམིགས་པ་ན་ཆགས་པ་སྦྱེ་བར་མཐོང་ནས། དེ་
 སྤང་བའི་བྱིར་ཏུ་བསྐྱེམ་པ་ལ་དགའ་བར་བྱེད་པ་ནི་དབྱེད་པའི་ཡིད་བྱེད་དོ། འདིས་
 ནི་མ་སྤངས་པ་ལ་སྤངས་སོ་སྤྱམ་པའི་ང་རྒྱལ་སྤྱིང་ངོ། དེ་ནས་ཡང་སྤར་ལྟར་ཞི་རགས་
 གྱི་དོན་ལ་སོ་སོར་དབྱེད་པ་དང་དབྱེད་པའི་མཐར་ཅེ་གཅིག་ཏུ་འཇོག་པ་གཉིས་ཀ་
 བྱས་གིང་བསྐྱེམས་པས། འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་རྒྱུང་བའི་གཉེན་པོར་སྦྱེས་པ་ན་སྤངས་
 པ་མཐར་བུག་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱའོ། ཡིད་བྱེད་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་དང་
 ཏུག་པ་ནི་ཉོན་མོངས་སྤྱིང་བའི་གཉེན་པོའོ། དེ་ལྟར་ཉོན་མོངས་པ་རྒྱུང་བའི་སྤངས་པ་
 ན་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་ཐམས་ཅད་བཅོམ་ནས་རེ་ཞིག་ལ་རྒྱུང་ཟད་ཀྱང་
 མི་རྒྱ་བར་བྱེད་དེ། ས་བོན་གཏན་བཅོམ་པ་ནི་མིན་ནོ། རྒྱལ་འདིས་ཅི་ཡང་མེད་པ་
 མན་ཆད་ལ་ཆགས་པ་དང་བཤམ་བར་བྱེད་ལ། སྤིང་ཅིའི་ཉོན་མོངས་ནི་མངོན་གྱུར་ཀྱང་
 འགོག་མི་རྒྱས་པས་འཁོར་བ་ལས་བརྒྱལ་བར་མི་རྒྱས་སོ། འོན་ཀྱང་བསམ་གཏན་ལ་
 བཞེན་ནས་མངོན་པར་གྲེས་པ་ལྟ་ཡང་འཕྲོལ་བར་བྱེད་དེ། འདི་དག་ནི་ཆོག་མང་བས་
 འཇིགས་པས་མ་བྱིས་ཏེ། རྒྱས་པར་ཉོན་ས་ན་བཞུགས་པས་དེར་བལྟ་བར་བྱའོ། བསམ་
 གཏན་ལ་སོགས་པའི་དངོས་གཞི་བསྐྱེལ་རྒྱལ་འདི་རྣམས་ད་ལྟ་མེད་པས་དེ་དག་གིས་
 གོལ་སར་འཁྲིད་ས་མེད་མོད་ཀྱང་། འདི་རྣམས་ལ་ཆོག་སྦྱི་ཅམ་ཏུ་མ་སོང་བའི་གོ་བ་
 སྦྱེས་ན་ཉིང་ངེ་འཇིན་གཞན་གྱི་གོལ་ས་གཙོད་པ་ལ་གྱིན་ཏུ་ཕན་པར་སྤང་ངོ། དེ་
 ལྟ་བུའི་བསམ་གཏན་བཞི་དང་གཟུགས་མེད་བཞིའི་ཉིང་ངེ་འཇིན་དང་། མངོན་པར་

ཤེས་པ་ལྡན་གྱི་ཕྱི་རོལ་པ་དང་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པས། དེ་འདྲ་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་བྱང་
པར་ཅན་ཐོབ་ཀྱང་། དེ་ཙམ་གྱིས་འཁོར་བ་ལས་མི་གྲོལ་བར་མ་ཟད་དེ་དག་གིས་ཀྱང་
འཁོར་བར་འཆིང་བས་ཞི་གནས་ཙམ་གྱིས་ཆོག་ཤེས་མི་བྱ་བར་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ལྷག་
མཐོང་བདག་མེད་པའི་ལྟ་བ་བཅའ་བར་བྱའོ།། བསམ་གཏན་དང་སོ་ལ་སོགས་པའི་
དངོས་གཞི་བསྐྱབ་ལུགས་ཀླམས་རྒྱས་པར་མ་ཤེས་ནའང་། སྤར་བཤད་པའི་ཞི་གནས་
སམ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེའི་བསྐྱབ་ལུགས་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པའི་མདོ་ཤེས་རབ་གྱི་
པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ནས་སེམས་འཛིག་ཚུལ་དགུ་གསུངས་པ་དབུ་མའི་སྒྲོམ་
རིམ་ཏུ་བཀོད་པ་སྤར་བྲངས་པ་དང་། དེའི་དགོངས་པ་མདོ་ལྗེའི་རྒྱན་ཏུ་བཀྲའ་བ་
དང་། འཕགས་པ་སོགས་མེད་གྱིས་བྱང་ས་དང་མདོན་པ་གོང་མ་དང་། གཏན་ལ་དབབ་
པ་བསྐྱབ་བར་མདོར་བསྐྱབ་ཏེ་གསུངས་ཤིང་། བསྐྱབ་པ་ལས་ཞི་ལྷག་གཉིས་ཉན་ས་ལ་ཞལ་
འཕངས་མཛད་པ་ལྟར་ཉན་ས་ན་རྒྱས་པར་བཀྲའ་བ་དང་། དེ་རྣམས་གྱི་དོན་དབུ་མའི་
སྒྲོམ་རིམ་དང་། ཤེས་བྱིན་མན་ངག་ཏུ་གསུངས་པ་དང་། གཞན་ཡང་དབུ་མ་ཐའ་ནས་
སྤོང་བའི་འདུ་བྱེད་བརྒྱད། ཉེས་པ་ལྡན་སྤོང་ཚུལ་དང་བཅས་པས་ཞི་གནས་བསྐྱབ་ལུགས་
གསུངས་པ་རྣམས་གྱི་སྤྱིང་སོ་རྣམས་ལེགས་པར་བརྟགས་ཏེ་རང་བཟོ་དང་བྲལ་བར་
བརྟན་པ་ཙམ་རེ་ངེས་པར་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། འདི་རྣམས་བསམ་གཏན་པ་ཁ་ཅིག་
ལ་ནི་མིང་ཙམ་ཡང་མི་འདུག་ལ། ཁ་ཅིག་ལ་སྒྲོན་གཞུང་ཆེ་བ་ལ་སྐྱུངས་པའི་དུས་སུ་
ཆོག་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་། དོན་ལེགས་པར་མ་གོ་བས་བྱིས་ཉམས་ལེན་གྱི་ཆེ། དགོས་པ་མེད་
པར་མཐོང་ནས་རྩིས་མེད་ཏུ་དོར་ཏེ་བསྐྱུངས་པས། གོ་བ་ལེགས་པར་དམིགས་མ་བྱེད་
པའི་ཉུགས་སུ་ཞི་གནས་གྱི་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱར་བྱང་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་རེ་ཐོབ་པ་ན། སྤོང་
པ་ཉིད་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཏུ་འཛིན་པར་སྤང་ལ། བྱི་ནང་གཉིས་ཀའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཐུན་
མོང་བ་སེམས་དགུ་པ་ཙམ་ཞིག་ཐོབ་ན། རྣལ་འབྱོར་བླ་མེད་གྱི་རྫོགས་རིམ་མཆན་ཉིད་
ཆང་བ་བྱུང་བར་འདོད་པ་དང་། མཉམ་རྗེས་འདྲེས་ནས་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་རྒྱན་མི་
ཆད་ཏུ་འདོད་པ་མང་ངོ་།།

སྒྲུབ་བཤད་པ་རྣམས་ལ་ངེས་པ་ལེགས་པར་རྟེན་ན་ནི་དམིགས་མེད་དང་།
མཆན་མེད་དང་ངེས་དོན་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་མིང་སྟན་སྟན་བཏགས་པ་ཙམ་གྱིས་
མི་འབྲུལ་བར། ཉིང་ངེ་འཇིན་དེའི་དོན་གང་དུ་སོང་གེས་ནས་ལམ་གྱི་གོལ་ས་དང་མ་
གོལ་ས་གེས་པར་འགྱུར་བས། གཞུང་ཚད་ལྡན་དེ་དག་ནས་གསུངས་པའི་ཉིང་ངེ་འཇིན་
གྱི་བསྐྱབ་པའི་རིམ་པ་ལ་མཁས་པར་བྱའོ།། ༥༥

འདིར་སྒྲས་པ། མདོ་དང་དགོངས་འགྲེལ་བསྟན་བཅས་ཆེན་མོ་ལས། ལེགས་
གསུངས་ཉིང་འཇིན་བསྐྱབ་པའི་རིམ་པ་འདི། རྫོང་བྱེད་བརྒྱུང་བས་སྒོ་གྲོས་རྒྱུང་རྣམས་
གྱིས། ཇི་བཞིན་མ་རྟོགས་རང་གི་སྒོ་ཡི་སྒྱུན། གཞན་ལ་བསྐྱོས་པས་གཞུང་བཟང་དེ་
དག་ལ། མི་རྟོག་སྒྱུང་བའི་གདམས་པ་མེད་སྟན་ནས། ཡོད་པའི་གཞུང་དུ་མ་བཅལ་
མེད་པའི་སར། འབད་པ་དུ་མས་ཆོལ་ཞིང་རྟེན་པར་སེམས། དེ་འབྲས་བྱི་རོལ་པ་དང་
ནང་པ་ཡི། ཉིང་འཇིན་རྣམས་ཀྱང་བྱེད་པར་མི་འགྱུར་ན། ཐེག་པ་མཆོག་དང་ཐེག་
པ་དམན་པ་དང་། རྫོང་ཇི་ཐེག་དང་ས་རོལ་བྱིན་པ་ཡི། ཉིང་ངེ་འཇིན་གྱི་བྱེད་པར་
གང་ཡིན་པ། ཇི་བཞིན་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་སྒྲོས་ཅི་དགོས། ཚུལ་དེ་མཐོང་ནས་གཞུང་
ལུགས་ཆེན་མོ་ཡི། ཉིང་འཇིན་སྒྱུང་ཚུལ་གོ་སྒྲུབ་འགྲེལ་གིས་བཤད། གཞུང་ལུགས་ཆེ་
ལ་ལོ་མང་སྒྱུངས་པ་ཡི། གྲོགས་དག་རང་གི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ། དོར་ནས་གཞན་གྱི་
མཆིང་བུ་མ་ལེན་པར། རང་ལ་རིན་ཆེན་ཡོད་པ་མཁྱེན་པར་མཛོད། བྱེད་གྱིས་སྒྱུངས་
པའི་གཞུང་ལས་གདམས་པའི་དོན། ལོགས་སུ་མེད་པ་གཟིགས་ནས་བྱུང་དབང་གིས།
མང་དུ་སྐོས་པ་ནགས་ན་བདེ་འོ་ཞེས། གསུངས་པ་དེ་ཡི་དོན་ལའང་དཔྱད་པར་རིགས།
ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་འཇོག་པའི་ཞི་གནས་ལམ། དང་པོར་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་དང་གྲུབ་པའི་
ཚད། ལེགས་པར་དམིགས་བྱེད་གོ་བ་མ་རྟེན་ཀྱང་། སྟིང་རྒྱས་ཙམ་ལ་རེ་བའི་བསམ་
གཏན་པ། དེ་དག་གིས་ཀྱང་དུང་མཁས་པ་ལ། བརྟེན་ནས་སྒྱུང་ཚུལ་ཇི་བཞིན་གེས་
པར་མཛོད། དེ་ལྟ་མིན་ན་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ལ། རེ་ཞིག་ངལ་བའོ་བྱས་ན་གཞོད་པ་
རྒྱུང་། དེ་ལྟར་བྱམས་པ་ཐོགས་མེད་གྱི། གཞུང་གིས་ཞི་གནས་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ། བཤད་

པ་འདི་ཡང་རྒྱལ་བ་ཡི།། བསྟན་པ་རིང་ཏུ་གནས་ཕྱིར་རོ།། རྒྱུ་ལྷན་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་
རིམ་པ་ལས། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྒྲོད་པ་ལ་སློབ་པས། བསམ་གཏན་གྱི་རོ་བོ་ཞི་
གནས་ལ་རི་ལྟར་བསྐབ་པའི་ཚུལ་བཤད་ཟིན་ཏོ།། ||

ཕྱག་མཐོང་ལ་བསྐབ་ཚུལ།

ཉིང་རེ་འཛིན་བཞི་ལྟན་ཡོད་ཀྱང་ཕྱག་མཐོང་སྐབ་དགོས་ཚུལ།

ཕྱའདི་མན་གྱི་མཆན་བྱ་ལ་བ་སོ་དང་པ་ཉི་ལྔ་ན་འོ་ལྟ་བུ་འདྲ་། འཇམ་
དབྱངས་བཞད་པ་དང་བསྒྲོས་འོ་ན་འོ་ལྟ་བུའི་རྟགས་ཡོད།། ཕྱི་གཉིས་པ་ཕྱག་
མཐོང་འཆད་པ་ལ་ཉིང་རེ་འཛིན་བཞི་ལྟན་ཡོད་ཀྱང་ཕྱག་མཐོང་བསྐབ་དགོས་པ་
དང་། ཕྱག་མཐོང་རི་ལྟར་བསྐབ་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཉིང་རེ་འཛིན་ཅམ་གྱིས་མི་
ཐོལ་བ་དཔེ་དང་བཅས་པ་དང་། ཐོལ་བའི་ལམ་སྒྲོམ་ཚུལ་དང་བཅས་པ་གཉིས། དང་
པོ་ལ་ལྷ་ལས། དང་པོ་གསལ་ལ་དགའ་བདེ་མི་རྟག་པ་བཞི་ལྟན་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་
ཡོད་ཀྱང་ཐོལ་བ་འདྲོད་ན་དེ་ཉིད་རྟགས་པའི་ཕྱག་མཐོང་སྒྲོམ་དགོས་པ་ནི། དེ་ལྟར་
གོང་ཏུ་ཞི་གནས་གྱི་སྐབས་སུ་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་ཁོད་པ་དང་བྲལ་བའི་ལག་རྒྱུ་
འཛིག་བྱེད་སེམས་གྱིས་བཞག་ས་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་འཛིག་ཚུལ་ཏུས་རིང་ཐུང་
སོགས་གྱི་འཕེན་པ་རི་ལྟར་འདྲོད་པ་ལྟར་བཞག་པ་འོ་ཁོད་པ་དང་བྲལ་བས་བཞག་
ས་གར་བཞག་ས་དེ་ཁ་རང་ཏུ་ཆད་གང་བཞག་ལྟར་སྒྲོད་པའི་འཛིག་ཡུལ་དེ་ལས་
གཞན་ཏུ་མི་རྟག་པའི་བྱད་པར་དང་མི་རྟག་པ་དེ་ཡང་བྱིང་བ་དང་བྲལ་བའི་འཛིན་
སྒྲུངས་གྱི་ངར་ཆེ་འོ་བས། ལག་རྒྱུ་གསལ་བའི་བྱད་པར་དང་བྱད་པར་དེ་གཉིས་ལ་
གོམས་པ་ན་དེའི་འབྲས་བུའམ་པན་ཡོན་གྱི་བྱད་པར་ལུས་སེམས་གིན་སྐྱངས་གྱི་འོ་

མེམས་དགའ་བ་དང་ལུས་ཤིན་ཐུངས་ཀྱི་བདེ་འཇིགས་དང་བཅས་པའི་བྱད་པར་གསུམ་
དང་ལྟན་པའི་ཞི་གནས་བྱུང་བ་དེ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་ཤེས་མི་བྱ་བར། ཞི་གནས་བྱུང་བ་
དེས་གཞི་བྱས་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་གཞན་དང་མ་ཞོར་བས་བྱིན་
ཅི་མ་ལོག་པར་ངེས་ཤིང་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བྱད་པར་ཅན་ཐོག་མར་བཅལ་ཞིང་
བསྐྱེད་པར་བྱས་ནས། དེའི་རྗེས་སུ་ཤེས་རབ་དེས་རི་ལྟར་བཅལ་བ་ལྟར་སྟོང་བའི་
ལྷག་མཐོང་བསྐྱེད་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། ཞི་གནས་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་བྱུང་བ་ལ་བརྟེན་
ནས་ལྷག་མཐོང་བསྐྱེད་དགོས་ལ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་ཞི་གནས་ཐོབ་པ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་
པར་འཛིན་ན་ཞི་གནས་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དེ་ཙམ་ཞིག་ནི་སྐྱ་སྟེགས་པས་ཀྱང་ཐོབ་
པས་སྐྱ་སྟེགས་དང་ཡང་སྐྱ་ཐོང་བ་ཡིན་པས་ན་ཉིང་ངེ་འཛིན། དེ་ཙམ་ལ་རི་ཙམ་
གོམས་པར་བྱས་ཀྱང་སྐྱ་སྟེགས་བྱེད་དེ་རྣམས་ཀྱི་ལམ་གྱིས་སྲིད་ཅེའི་འོག་ས་མན་
ཆད་ཀྱི་ཉོན་ཐོངས་མངོན་གྱུར་པལ་ཆེར་རེ་ཞིག་སྟོང་བ་ཙམ་ལས་ས་བོན་གཏན་
ནས་སྟོང་བ་མི་སྲིད་པ་བཞིན་ཏུ་ཉོན་ཐོངས་པའི་ས་བོན་གཏན་ནས་མི་སྟོང་བས་
སྲིད་པ་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བར་མི་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ།

འཇིགས་པ་དེ་ཉིད་མ་རྟོགས་ན་བྱི་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལྟར་མི་གྲོལ་བ་སྐྱེད་
རིམ་གྱིས་བཤད་པ་ནི། དེ་ལྟར་མི་གྲོལ་བ་ཡང་། ཀ་མ་ལ་ཤི་ལའི། སྐྱེད་རིམ་དང་པོ་
ལས་གསུངས་ཏེ། རི་སྐད་ཏུ་ཞི་གནས་ལ་སྟོབ་ཚུལ་འདིའི་གོང་ཏུ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་
དམིགས་པ་ལ་མེམས་བརྟན་པའི་ཞི་གནས་ཐོབ་པར་བྱས་ནས་ཏེ་ཞི་གནས་བྱུང་
ནས་བདག་མེད་པའི་དོན་རྟོགས་འཇིགས་པ་དེའི་རྗེས་སུ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་
རྣམ་པར་དབྱེད་ནས་བསྐྱེད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་བྱས་པས་འབྲས་བྱ་རི་ལྟ་བུ་འབྱུང་
བའི་ཚུལ་ནི་འདི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། དེ་ཡང་ཤེས་རབ་དེས་ཡང་ཡང་དབྱེད་ནས་
བསྐྱེད་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གསལ་བར་ཤེས་པའི་སྤང་བ་ཅན་ཀྱི་ལྷག་མཐོང་འབྱུང་
ལ་དེ་བྱུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཏེ་འཇིགས་པ་དེའི་ལྷག་མཐོང་བསྐྱེད་པས་ཀྱབ་ཏུ་
སྟོངས་པ་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་ས་བོན་ཤིན་ཏུ་སྟེ་ཅ་བ་ནས་སྤར་མི་སྟོག་པའི་ཚུལ་

གྱིས་སྤོང་བར་འགྱུར་རོ། ། དེ་ལྟ་བུའི་ལྷག་མཐོང་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཞི་གནས་
ཅམ་གྱིས་ཆོག་ན་ཞི་གནས་དེ་ལྟ་བུ་ནི་མུ་སྟེགས་ཅན་ལ་ཡང་ཡོད་པས་མུ་སྟེགས་
ཅན་ནམས་ཀྱི་ཞི་གནས་རི་ཅམ་བསྐྱེད་ཀྱང་ཉོན་མོངས་རྩ་བ་ནས་སྤོང་མི་རྒྱས་
པ་བཞིན་དུ་ཞི་གྱི་གནས་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཅམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་པ་རྩ་བ་ནས་
སྤོང་བར་རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་རོ། ། གསུམ་པ་དེའི་ཁྲུངས་རེས་དོན་གྱི་མདོ་དགོད་ཀྱི་
པ་ནི། དེ་ལྟར་མི་རྒྱས་པ་ཡང་བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་མདོ་སྡེ་ལས་བཀའ་སྒྲུལ་ཏེ་རི་
སྐད་དུ། འཛིན་ཉེན་ཀྱི་པ་སོ་སོ་སྟེ་བོ་དག་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱི་མ་རྟོགས་པའི་ཞི་ལྷག་
གི་འགའ་ཞིག་ཞི་གནས་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཀྱི་སྤྱིད་ཅེའི་དངོས་གཞི་མན་
ཆད་སྒྲོམ་པར་བྱེད་ཀྱང་དེ་ཀྱི་ཉིད་མ་རྟོགས་པར་བསམ་གཟུགས་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན།
སྒྲོམ་པ་བོ་དེ་ནི་འཁོར་བའི་ཀྱི་རྩ་བ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པའི་མན་ངག་དང་མི་
ལྷན་པའི་དབང་གིས་རི་ཅམ་བསྐྱེད་ཀྱང་ལམ་དེས་འཁོར་བའི་རྩ་བ་བདག་དུ་ཀྱི་
འཛིན་པའི་འདུ་ཤེས་པ་སྟེ་ས་ཀྱི་བོན། འཛིན་པའི་བདག་འཛིན་འཁོར་བའི་རྩ་བ་
མདོན་གྱུར་བ་ཀྱི་ཡང་(བའི་)བདག་འཛིན་འཛིན་ཅིང་སྤོང་བར་གཏན་མི་བྱེད་རེ་
ཞིག་ཉོན་མོངས་མདོན་གྱུར་མགོ་ནོན་ཀྱི་ཀྱང་། བསམ་གཟུགས་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན།
ཀྱི་ལ་བདག་འཛིན་མ་སྤངས་པའི་དབང་གིས་སྒྲོམ་པ་བོ་དེ་ནི་བདག་འཛིན་དེས་
གཞི་བྱས་ཏེ་ཉོན་མོངས་པ་བྱིར་ཁིང་སྟེ་ཀྱི་སྤྱིད་ཀྱི་ཡང་འཕེལ་ནས་རབ་དུ་འཁྲུག་
ཅིང་རང་དབང་མེད་པར་བྱས་པས་ལས་བསགས་ནས་འཁོར་བར་འཁོར་བར་འགྱུར་
སྟེ། དཔེར་ན་ཀྱི་སྟེ་སྟེགས་ལྷག་སྟོད་གྱིས་ནི་ཞི་གྱི་རགས་ཀྱི་ནམ་པ་ཅན་གྱི་
ཀྱི་སྤྱིད་ཅེའི་དངོས་གཞིའི་ཞི་ལྷག་གི་ཉིང་རེ་འཛིན་འཛིན་ཉེན་འདིར་བསྐྱེད་པས་
ནས་ཉམས་པ་བཞིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་སྒྲོམ་རིམས་སུ་བྲངས་ནས་
གསུངས་སོ། ། བཞི་པ་འཛིན་ཉེན་པའི་བསམ་གཟུགས་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱིས་བདག་
འཛིན་མདོན་གྱུར་ཡང་ཞིག་མི་རྒྱས་ཀྱི་པ་ནི། དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཁྲུང་དེ་ལ་ཉིང་
རེ་འཛིན་སྒྲོམ་བྱེད་ཀྱང་ཞེས་པའི་ཆོག་ཡོད་པ་དེའི་དོན་ནི་སྤྱིད་ཀྱི་བཤད་པའི་

མི་རྟོག་པ་དང་གསལ་བ་ལ་སོགས་པ་བདེ་བ་དང་བཅས་པའི་བྱད་པར་གསུམ་དང་
ལྷན་པའི་ཉིང་རེ་འཇིན་དེ་བསྒྲོམ་པར་བྱེད་ཀྱང་ཞེས་པ་ཡིན་ནོ། ཉིང་རེ་འཇིན་
དེ་ཙམ་ཞིག་བསྒྲོམས་པར་བྱས་ཀྱང་བདག་འཇིན་སྒྲོང་མི་རུས་པ་ནི་ལུང་དེའི་ཆིག་
དེ་ནི་བདག་ཏུ་འདུ་ཤེས་འཇིག་མི་བྱེད་ཅེས་པ་དེས་བསྟན་པའོ། རྟོག་པ་ཉིང་རེ་
འཇིན་དེས་བདག་འཇིན་མ་སྤངས་པས་བདག་འཇིན་ལས་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བས་མི་
ཐོལ་བ་ནི། བདག་འཇིན་མ་སྤངས་པས་ད་གདོད་དེ་ད་ལྟ་ནས་པར་དུས་རེ་ཞིག་
གཅིག་ན་སྤར་ཡང་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་ཞིང་འཕེལ་བར་འགྱུར་བ་ནི། ལུང་དེའི་ཆིག་ཉོན་
མོངས་བྱིར་ཡང་རབ་ཏུ་འཁྱུག་ཅེས་པ་འདིས་བསྟན་པའོ།

གཉིས་པ་ལ་ཐོལ་ལམ་རོས་བབྱང་བ་དང་། སྒྲོམ་ཚུལ་དང་། དེ་ཉིད་རྟོགས་
པ་ལས་གཞན་གྱིས་མི་ཐོལ་བ་ལུང་རིགས་གྱིས་སྐྱབ་པ་གསུམ། རྟོག་པ་པོ་ནི། ཉིང་
རེ་འཇིན་དེ་ཙམ་གྱི་མི་འཐོབ་ན་འོ་ན་ལམ་རི་འདྲ་ཞིག་བསྒྲོམས་པར་བྱས་པས་ཐར་
པ་འཐོབ་སྟམ་ནས་འདྲི་ན། དེའི་ལན་ལ་ལུང་དེའི་མཁུག་དེ་མ་ཐག་ཉིད་དུ་སྤར་ཞི་
གནས་ཀྱི་སྐབས་སུ་དངས་པ་ལྟར་གྱི་ཆིག་གལ་ཏེ་ཆོས་ལ་བདག་མེད་སོ་སོར་རྟོག་
ཅེས་སོགས་ཆིགས་བཅད་གཅིག་གསུངས་ཏེ་དེ་ཡང་གལ་ཏེ་ཞེས་སོགས་རྒྱུ་པ་
དང་པོའི་དོན་ནི་ཞི་གནས་ཙམ་བསྒྲོམས་པ་དེ་ལས་གལ་ཏེ་ཞི་གནས་དེ་ཙམ་དུ་མ་
བཞག་པར་དེའི་སྒྲིང་དུ་བདག་མེད་པའི་ཆོས་ལ་སོ་སོར་བརྟགས་ནས་བདག་མེད་
ཀྱི་དོན་གོ་བའི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པར་བྱས་པ་དང་། རྟོག་ཉིས་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་
དབྱེད་པས་བསྒྲོམ་ན་ཐོལ་བར་འགྱུར་རྟོག་པ་ནི། དེར་མ་ཟད་རྒྱུ་པ་གཉིས་པར་སོ་
སོར་བདག་མེད་པའི་དོན་དེ་ལ་བརྟགས་ནས་ངས་པ་རྟེན་པ་ལྟར་གལ་ཏེ་ཡང་ནས་
ཡང་དུ་ལྟ་བ་དེ་ཉིད་བསྒྲོམ་ཞིང་སྒྲོང་བར་བྱེད་པ་ནི། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་བདག་
མེད་པའི་ལྟ་བ་རྟེན་ནས་ལྟ་བ་དེ་སྒྲོང་ཞིང་ལྟག་མཐོང་བསྒྲོམས་པར་བྱེད་པ་ནི་ཞེས་
པའོ། དེ་འདྲའི་ལྟག་མཐོང་བསྒྲོམ་པ་དེ་གང་གི་རྒྱུར་འགྱུར་ཞེ་ན་རྒྱུ་པ་གསུམ་པར་
ལྟག་མཐོང་དེ་ནི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པ་དེ་ཉིད་འབྲས་བུར་བཞག་པ་དེའི་རྒྱ་

ཡིན།། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི་རྩ་བ་ལས་འདས་པའམ། ཐར་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་
པ་དེའི་རྩ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྷག་མཐོང་དེ་ཉིད་ཡིན་ཅོད་ཞེས་པའོ།། རྒྱལ་པ་
ལས་ཀྱང་། རྣལ་འབྱོར་པ་ནི་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར།། ཞེས་དང་། རིན་ཆེན་འཕྲིང་
བ་ལས། དེ་ལྟར་ཡང་དག་རི་བཞིན་དུ།། འགྲོ་བའི་དོན་བྱེད་ཤེས་ནས་ནི།། རྩ་མེད་པ་
ཡི་དེ་བཞིན་དུ།། གནས་མེད་ལན་མེད་རྩ་བ་ལ་འདུག། ཞེས་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས།
དེ་ཕྱིར་གྲོལ་འདོད་ཐམས་ཅད་པའི།། རྩ་ཅན་རིགས་མཐུན་ས་ཐོན་ལས།། བྱུང་བའི་
འདིག་ཚོགས་ལྟ་བུ་དག་ ཅ་བ་ཉིད་ནས་དབྱུང་བར་གྱིས།། ཞེས་དང་། བཞི་བརྒྱ་པ་
ལས། ཡང་དག་མཐོང་ན་གནས་མཚོག་ན།། ཅུང་ཟད་མཐོང་ན་བཟང་འགྲོ་ཞྩ།། དེ་
ཕྱིར་ནང་བདག་བསམས་པ་ལ།། མཁས་པས་རྟག་ཏུ་སྒོ་གྲོས་བསྐྱེད།། ཅས་དང་། དེའི་
འགྲེལ་པར་དོན་དམ་པའི་ཤེས་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བ་ཡོད་ན་གནས་ཀྱི་མཚོག་རྩ་
བ་ལས་འདས་པ་འཐོབ་ལ། ཅུང་ཟད་ཞྩ་རྩ་བུ་གཅིག་མཐོང་ན་ལྟ་དང་མིའི་འགྲོ་
བ་བཟང་ཐོད།། ཞེས་སོ།།

གསུམ་པ་དེ་ཉིད་རྟོགས་པ་ལས་ཐབས་གཞན་གྱིས་མི་གྲོལ་བ་ལ་རྟག་ལས།
དང་པོ་ལྟ་བ་ཟབ་མོ་མེད་པར་མི་གྲོལ་བ་ལོ།། རོ་ན་དེ་འདྲའི་ལྷག་མཐོང་
དེ་བསྐྱོམས་པས་ཐར་པ་འཐོབ་པ་ལྟར་ལྷག་མཐོང་དེ་མེད་པར་ལམ་གཞན་ཞིག་
བསྐྱོམས་པས་ཀྱང་ཐར་པ་འཐོབ་པམ་སྒྲམ་དུ་བསམས་ནས་འདྲི་ན། དེའི་ལན་ལ་
ཀླང་པ་བཞི་པ་རྩ་བུ་ལྷག་མཐོང་དེ་ལས། གཞན་གང་ཡིན་པ་དེ་བསྐྱོམས་པས་ནི་ཞི་
བ་འཐོབ་པར་མི་འགྱུར།། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི་རྩ་བུ་དེ་ལས་གཞན་པའི་ལམ་རི་
ཅམ་བསྐྱོམས་ཀྱང་དེ་འདྲའི་ལྷག་མཐོང་བསྐྱོམས་པ་དེ་མེད་ན་སྒྲུག་བསྐྱེད་དང་ཉོན་
མོངས་ཞི་བའི་ཐར་པ་འཐོབ་པར་མི་འགྱུར་རོ།། ཞེས་བདག་མེད་པའི་ཤེས་རབ་ཁོ་
ན་གྱིད་པ་འཁོར་བའི་ཅ་བ་གཙོད་བྱེད་དུ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་བསྟན་པའི་ལུང་འདི་
དབུ་མའི་སྒྲོམ་རིམ་དུ་འང་རྩ་བུ་གི་མཁན་པོ་ཏ་ཤང་གིས་སོ་སོར་རྟོག་པ་སོགས་
རྣམ་རྟོག་ཐམས་ཅད་སྤང་བྱས་བྱས་ནས་ཡིད་བྱེད་ཐམས་ཅད་བཀག་པའི་སྒྲོམ་

མཆོག་ཏུ་འདོད་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་དུ་བྲངས་པ་ཡིན་པས་འཁོར་བའི་རྩ་བ་གཅོད་པ་
ལ་བདག་མེད་པའི་ལྟ་བ་མེད་དུ་མི་བྱང་བའི་ཚུལ་འདི་ལ་༼༡༽དབྱད་སྒྲིམ་མེད་པར་
མི་བྱོལ་ཚུལ་ཤེས་དགོས་པས་དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་ཡང་དབྱད་ན་ངེས་པ་སྟོབས་རི་
ཆེར་སོང་བས་བདག་འཛིན་ལ་ཆེར་གཞོད་ཚུལ་ལ་ངེས་པ་རྟེན་པ་ནི་ཐར་པ་འདོད་
པ་ནམས་ཀྱིས་སྟོག་བཞིན་དུ་གལ་པོ་ཆེར་གཟུང་བར་བྱ་དགོས་ཏེ། ལྷ་སྟེགས་ཀྱི་
བྲང་སྟོང་ནམས་ལ་འང་བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉིང་ཇེ་འཛིན་དང་མངོན་པར་
ཤེས་པ་དང་ཚད་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་བདག་མེད་པའི་ལྟ་
བ་འདི་ལྟ་བུ་མེད་པས་ངལ་བ་བརྒྱ་སྟག་གིས་འབད་ཀྱང་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ལ་གཞོད་
པ་གཏན་ནས་མེད་པས་དེ་ལས་བྱང་ཟད་ཀྱང་བཟུལ་མི་བྱས་པའི་བྱིར་རོ།། ༼༢༽བཞི་
བརྒྱ་པ་ལས། ཞི་སྟོན་གཉིས་པ་མེད་པ་དང་། ལྟ་བ་ངན་ནམས་འཛིག་བྱེད་ཅིང་། ཞེས་
དང་། དེའི་འབྲེལ་པར་ཟླ་བས། གང་ཞིག་ཞི་བའི་སྟོན་གཉིས་པ་མེད་པ་དེ་ནི་བདག་
མེད་པའོ། གང་ཞིག་ལྟ་བ་ངན་པ་ནམས་འཛིག་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་བདག་མེད་པའོ།
ཞེས་གསུངས་པས་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ཡང་གཅིག་ལས་མེད་པས་ན་ཞི་སྟོན་གཅིག་ལས་
མི་འབྱུང་བའི་བྱིར་རོ། འཁོར་རྩ་ཤེས་པ་འཛིན་སྐྱངས་མི་མཐུན་པ་དུ་མ་མེད་པས་
འཁོར་རྩ་གཅིག་ཏུ་བཞག་པ་ཡིན་ཀྱི། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་སྐྱང་པོ་བདེན་འཛིན་
དང་། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་འཛིག་ལྟ་གཉིས་ཀ་འཁོར་རྩ་ཡིན་ཏེ། སྐུ་མ་ནི་རིན་
ཆེན་སྤང་བར། ཇི་སྟོན་སྐྱང་པོར་འཛིན་ཡོད་པ། དེ་སྟོན་དེ་ལ་ངར་འཛིན་ཡོད།
ངར་འཛིན་ཡོད་ན་ཡང་ལས་ཏེ། སོགས་དང་། སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་ལས་ཀྱང་། རྒྱ་
དང་རྒྱུན་ལས་སྟེན་དངོས་ནམས། ཡང་དག་པར་ནི་རྟོག་པ་གང་། དེ་ནི་རྟོན་པས་
མ་རིག་གསུངས། དེ་ལས་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་འབྱུང་། ཞེས་དང་། འབྱུག་པར་
འཛིག་ལྟ་ལྟན་སྟེན་འཁོར་བའི་རྩ་བར་གསུངས་པའི་བྱིར་རང་རྒྱུད་པ་སོགས་ལ་ཞིབ་
ཆ་དགོས་པར་མངོན།

གཉིས་པ་བདག་མེད་མང་དུ་མ་སོས་པར་ཉིང་ཇེ་འཛིན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་

གྱིས་མི་གྲོལ་པའི་ཕྱི་ལོ་ནི། གོང་དུ་མདོ་སྔགས་གྱིས་བསྟན་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྤར་ཞི་གནས་
གྱི་སྐབས་སུ་དངས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྡོད་ཞེས་པ་སལ་པོ་ཆེའི་མདོ་
ཡིན་གསུངས། ལས་ཀྱང་འདི་སྐད་དུ་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ནས་རི་ལྟར་བཤད་པའི་
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་མི་ཤེས་པར་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་པ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་ཤེས་བྱས་
ནས་ཉིང་ངེ་འཛིན་དེ་ཙམ་སྒྲུབ་པ་ལ་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བྱེད་ཀྱི་ཟབ་མོའི་དོན་དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་བསྒྲུབ་པའི་ལམ་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་ལོ་སྟམ་དུ་འབྲུལ་ནས་ང་ནི་ལམ་ཟབ་
མོ་བསྒྲུབ་པའོ་ཞེས་གཞན་ལ་མངོན་ཅིང་གསལ་བར་བྱེད་པའི་རང་ལ་མཆོག་འཛིན་
ཀྱི་ང་རྒྱལ་བྱས་པས་ནི་འཁོར་བ་ལས་མི་འགྲོལ་བ་སྟེ་གྲོལ་བར་མི་འགྱུར་བར་མ་ཟད་
ང་རྒྱལ་ལ་སྔགས་པའི་ཉོན་མོངས་སྤར་ཡང་འཕེལ་བས་འཁོར་བར་འཆིང་བར་བྱེད་
པ་དོན་གྱིས་གསུངས་པ་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ངས་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་ཀྱི་དོན་མི་ཤེས་ན་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཙམ་གྱིས་འཁོར་བ་ལས་མི་འགྲོལ་བ་དེ་ཉིད་
ལ་དགོངས་པ་གཏད་ནས་བཤེས་གཉེན་དམ་པ་གཞན་ལས་རྗེས་སུ་བསྟན་པའི་མན་
ངག་ཐོས་པའི་གང་ཟག་ནི་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་སམ་སྒྲོན་ཆ་ཤིའི་འཛིགས་པ་
ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་རང་གི་འཁོར་ལ་བཀའ་སྒྲུལ་ཏོ། ། ཞེས་གསུངས་པས་
ནི། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་རང་གིས་རང་གི་དགོངས་པ་སྤངས་ནས་གསལ་བར་བཤད་
དེ་དེའི་དོན་ཡང་། རང་གིས་ཡོན་ཏན་རྩང་ཟད་ཐོབ་པའི་ང་རྒྱལ་མི་བྱ་བར་བཤེས་
གཉེན་དམ་པ་གཞན་ལས་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་གདམས་ངག་ཐོས་པ་ནི་འཁོར་བ་ལས་
འགྲོལ་ལོ། ། དེ་ཡང་གཞན་དམ་པ་དེ་ལས་བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་གྱི་
མན་ངག་མ་ཞོར་བར་འཆད་པ་དེ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཐོས་པའོ། ། རྟོའི་ས་ན་མདོ་ལས་
རྒྱལ་བེམས་ཉམས་པ་ནི་སྤྲི་ལྟ་བུ་ཉམས་པ་ནི་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་བཤེས་གཉེན་མཁས་པ་གཞན་བསྟེན་ནས་བདག་མེད་པའི་ཐོས་
པ་མ་བཅལ་བར་སྟོང་ཉིད་མི་རྟོགས་པའི་ཕྱི་ལོ་ནི། རྒྱ་མཆན་དེའི་དབང་གིས་གོང་
གི་དོན་དེ་དག་མདོར་བསྒྲིལ་ན་རང་གི་རྒྱད་དུ་གཏོགས་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱི་ནས་

བཞེས་གཉེན་མཁས་ཤིང་སན་འདོགས་པའི་བཙེ་བ་ཅན་གྱི་བཞོལ་མེད་པའི་དམ་
པ་ལས་བདག་མེད་པའི་དོན་མ་ཞོར་བར་ཉན་པའི་སྒོ་ནས་ཐོས་བསམ་གང་ཡང་མ་
བྱས་པར་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མན་ངག་རྩང་ཟད་ལ་སེམས་གཏད་ནས་མིག་ཟིམ་མེར་
བསྟན་པས། རང་གི་ནང་ནས་ཟབ་མོའི་རྟོགས་པ་རང་གིས་སྐྱེའོ་སྐྱམ་ཏུ་འཛིན་པའི་
ལོག་རྟོག་དེ་དགག་པའི་བྱིར་ཏུ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གཞན་ལས་ཐོས་པ་ནི་ཞེས་སོགས་
ཀྱི་ཆིག་འདི་ལྟ་བུ་གསུངས་པར་ཐག་ཚད་ཅིང་ངེས་པས་གདོན་མི་ཟེའོ།། ¹⁵⁰བཞི་
པ་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་དངོས་སུའམ་བརྒྱད་ནས་སྟོན་པས་གསུང་
རབ་ལ་ཐོས་བསམ་དགོས་ཚུལ་ནི། བྱིར་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ནི་འཁོར་
བ་ལས་གྲོལ་བའི་ཐབས་ཁོ་ན་གཙུག་པོར་སྟོན་ལ་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་ལ་ཡང་དེ་ཁོ་
ཉིད་ངེས་པར་རྟོགས་དགོས་པར་གཟིགས་ནས། བཀའ་ལ་ལས་དངོས་སུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
སྟོན་པར་བྱེད། དངོས་སུ་མི་སྟོན་པའི་བཀའ་རྣམས་ཀྱང་བརྒྱད་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
སྟོན་པ་ལ་གཞོལ་བ་སྟེ་སྟོགས་ཞིང་དེ་སྟོན་པའི་སྟེང་ཏུ་འབབ་པ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་
ཏེ་དེ་¹⁵¹སྟེང་ཏུ་མདོ་བསྟན་བཅས་ཏུ་མ་ལས་བཤད་པའི་བྱིར་ཏེ། འཕགས་པ་ལྟས།
སྟོང་ཉིད་མུ་ངན་འདས་པ་སྟེ། འདིར་ནི་དེ་གཉིས་འབའ་ཞིག་གོ། ཞེས་དང་། དེའི་
འབྲེལ་པར། ཟླ་བས། མི་འཆོ་བ་དང་སྟོང་པ་ཉིད།། ཅེས་གསུངས་པའི་ཆོས་དེ་གཉིས་
ནི་མཐོ་རིས་དང་བྱང་གྲོལ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དེའི་བྱིར་དེ་གཉིས་འབའ་ཞིག་གོ།
ཞེས་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་མདོ་ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱན་གྱིས་ཆོས་མང་པོ།། ཇི་
སྟེད་རབ་ཏུ་བསྟན་པ་རྣམས།། ཆོས་རྣམས་ཀྱན་གྱི་བདག་མེད་ཡིན།། ཞེས་དང་། རྩེ་
རིན་པོ་ཆེས་ཀྱང་། རྟོན་གྱིས་ངི་སྟེད་བཀའ་སྟེལ་པ།། ཉེན་འབྲེལ་ཉིད་ལས་བརྒྱམས་
ཏེ་འཇུག་དེ་ཡང་མུ་ངན་འདའ་བྱིར་ཏེ།། ཞི་འཇུར་མིན་མཛད་རྟོན་ལ་མེད།། ཅེས་
སོགས་ལྟར་¹⁵²ཡིན། ལ་དེའི་རྒྱ་མཚན་འཁོར་བར་འབྱམས་པའི་རྩ་བ་བདག་ཏུ་
འབྲུལ་ནས་ཚོངས་པ་སྟན་པ་ལྟ་བུ་དེ་ལ་བྱག་པས། ཚོངས་པའི་སྟན་པ་དེ་སེལ་དགོས་
ཤིང་། དེ་སེལ་བ་ཡང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒྲུང་བ་མ་བྱུང་གི་བར་ཏུ་

བདག་ཏུ་ཚྲངས་པའི་ཐུན་པ་དེ་མི་ཕྱོག་ཅིང་། ལྷང་བ་དེ་བྱུང་ན་ངེས་པར་ཕྱོག་པ་
ཡིན་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་བསྟོན་སོ།། དེས་ན་སེམས་ཅེ་གཅིག་
པའི་ཞི་གནས་ཙམ་གྱིས་ནི། བདག་ཏུ་ཚྲངས་པའི་རབ་རིབ་ལ་གཞོད་པ་བྱེད་པའི་
ཀུས་པ་ཅི་ཡང་མེད་པས། རབ་རིབ་དེ་དང་བྲལ་བའི་ཡེ་ཤེས་དག་པ་འཕྲོ་བ་པར་མི་
འཇུག་ལ། བདག་ཏུ་ཚྲངས་པའི་ཐུན་པ་དེ་འང་གཏན་ནས་མི་ཕྱོག་གོ། དེ་མ་ཕྱོག་ན་
ནི་འཁོར་བར་འབྱམས་དགོས་པ། དེའི་ཕྱིར་ངེས་པར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བདག་མེད་པའི་
དོན་ངེས་གིང་རྟགས་པའི་ཤེས་རབ་བདག་གིས་བཅལ་བར་བྱའོ་སྟུང་བསམས་ནས་
ཤེས་རབ་དེ་ལྟ་བུ་གདོན་མི་ཟ་བ་སྟེ་ངེས་པ་ཁོ་ནར་གལ་པོ་ཆེར་བབྱུང་ནས་བཅལ་
བར་བྱ་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟར་དགོས་པ་སྟོམ་རིམ་བར་པ་ལས་གསུངས་པ་ནི། ཞི་གནས་
ལ་བསྐབ་པ་དེ་ནས་ཞི་གནས་བྱུང་པ་ན། ཞི་གནས་དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་རྟགས་པའི་ལྷག་མཐོང་ངེས་པར་བསྟོམ་པར་བྱ་སྟེ། ཞི་གནས་བྱུང་པའི་གང་།
ཟག་དེ་དེ་བསྟོམ་པའི་ཐོག་མར་སྟོམ་པ་པོ་དེས་འདི་སྟུང་བསམ་པར་བྱའོ།།

བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་བཀའ་ཐམས་ཅད་ནི་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བའི་ལམ་དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་རྟགས་པའི་ཐབས་ཁོ་ནར་གསུངས་པས། ལེགས་པ་སྟེ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་ཅིང་
ཐན་པ་ཁོ་ནར་གསུངས་པ་སྟེ། འདི་ལྟར་བཀའ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་སྟེ་
དངོས་སུ་འཇུག་ཡང་ན་བརྟུན་པས་བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་དུ་སྟེ་གཙ་
པོར་དེ་ཆེད་དུ་བྱས་ནས། གསལ་བར་བྱེད་པ་དང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེ་སྟོན་པ་ལ་གཞོལ་
བ་ཉིད་དོ།། དེ་ཉིད་གསལ་བར་བྱེད་ཅིང་དེ་ཉིད་ལ་གཞོལ་བའི་རྒྱ་མཆན་ཡང་དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་དེ་ཤེས་ན་དེའི་མཐུས། དཔེར་ན་ལྷང་བ་བྱུང་བས་ཐུན་པ་བསལ་བ་བཞིན་དུ་
བདག་ཏུ་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པའི་ལྟ་བ་ངན་པ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བའི་བྲ་བ་
དང་འབྲ་བར་འཆིང་བར་བྱེད་པ་དེ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་ནས་ཡེ་ཤེས་དག་པ་འཕྲོ་བ་
ནས་འཁོར་བ་ལས་ཐར་བར་འཇུག་རོ།། ཞི་གནས་ཙམ་གྱིས་ནི་བདག་ཏུ་ཚྲངས་པའི་
རབ་རིབ་དང་བྲལ་བའི་ཡེ་ཤེས་དག་པ་འཕྲོ་བ་པར་མི་འཇུག་ཞིང་ཐར་པའི་ལམ་ལ་

སྐྱིབ་པའི་ཚྭངས་པ་སྐྱུན་པ་དང་འབྲ་བ་དེ་འང་སེལ་བར་མི་འགྱུར་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
རེས་པའི་། ཤེས་རབ་གྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་དབྱད་པས་ལེགས་པ་སྟེ་
ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བསྐྱོམས་ན་ནི་ཚྭངས་པའི་རབ་རིབ་དང་བྲལ་བའི་ཡི་ཤེས་རྣམ་
པར་དག་པ་འཛོལ་བར་འགྱུར། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སྲུང་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་ལ་
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཁོ་ནས་ཚྭངས་པའི་སྐྱིབ་པ་དེ་ཡང་དག་པར་རྟེ་
རེས་པར་སྟོང་བར་འགྱུར་རྟེ། རྩ་མཆན་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་ན་སྟོམ་པ་པོ་བདག་གིས་
ཞི་གནས་ལ་ཡང་རེས་པར་གནས་རྟེ་ཤེས་རབ་གྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཐབས་གྱི་ཆ་ཀྱན་
ནས་དོན་གྱི་ཆ་ཀྱན་དུ་ཡོངས་སུ་བཅལ་བར་བྱའོ། སྟེ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལྷག་
མཐོང་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །^{༡༥༩}ཤེས་རབ་དེ་མེད་པར་ཞི་གནས་ཅམ་གྱིས་ནི་ཆོག་པར་
འཛིན་པར་མི་བྱའོ། །^{༡༦༠}འོ་ན་བཅལ་བུའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེ་ཡང་རི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེ་ན་དོན་
དམ་པར་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་རང་གི་སྟོང་ལུགས་མཐར་གཏུགས་པ་ན། དགག་
བྱ་གང་ཟག་དང་ཆོས་གྱི་བདག་གང་དུ་ཡང་གྲུབ་པ་མེད་པས་ན་དགག་བྱ་དེ་གཉིས་
གྱིས་སྟོང་པར་གྲུབ་པ་ཉིད་དེ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

^{༡༦༡}ལྷ་པ་སར་ཕྱིན་དང་པོ་ལྷ་ལོང་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་དེ་རྣམས་གྱི་ནང་ནས་
ཤེས་རབ་གྱི་སར་ཕྱིན་ནམ་ཤེས་རབ་ཁོ་ནས་དེ་ཉིད་རྟོགས་^{༡༦༢}པ་ནི། དེ་ལྟར་འཆོལ་
དགོས་པའི་བཅལ་བུའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེ་ཡང་སར་ཕྱིན་དུག་པོ་རྣམས་གྱི་ནང་ནས་སར་
ཕྱིན་གང་གིས་རྟོགས་ཤེ་ན། ཤེས་ཕྱིན་གྱིས་རྟོགས་པ་ཡིན་གྱི། བསམ་གཏན་ལ་སོགས་
པ་སར་ཕྱིན་གཞན་ལྷས་རྟོགས་པར་མི་རྒྱས་པས་ན་ཞི་གནས་ལྟ་བུའི་བསམ་གཏན་
ཅམ་རྟེན་པ་ལ་ཤེས་ཕྱིན་རྟེན་དོ་སྟུང་དུ་མ་འབྲལ་བར་བྱས་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རེས་
པའི་ཤེས་རབ་གཙོ་བོར་བསྐྱེད་པར་བྱ་དགོས་རྟེ། དེའི་རྩ་མཆན་ཡང་མདོ་སྟེ་དགོངས་
འབྲེལ་ལས་གསུངས་རྟེ། འདི་ལྟར་^{༡༦༣}སྐྱུན་^{༡༦༤}རིས་གཟིགས་གྱིས་^{༡༦༥}གསོལ་པ་བཅོམ་
ལྷན་འདས་ཞེས་པོས་ནས་རིས་པ་ནི། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔས་ཆོས་རྣམས་གྱི་གནས་
ལུགས་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་དེ་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྟོན་པ་འཛིན་པ་ཡིན་མོད་གྱི་འོན་

གྲུང་དེ་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ལ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྒྱག་གི་ནང་ནས་ལོ་ལ་ཏུ་ཕྱིན་
 པ་གང་གིས་འཛིན་ཅིང་རྟོགས་པ་ལགས། ཞེས་བྱས་སོ།། དེའི་ལན་གསུངས་པ་ནི། ^(པ)
 བཀའ་སྤྱུལ་པ། སྐུན་རས་གཟིགས་དབང་སྐྱུག་ཅིས་པོས་ནས། དེ་འཛིན་ཅིང་རྟོགས་
 པ་ནི། གཙོ་པོར་ཤེས་རབ་ཀྱི་ལོ་ལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཁོ་ནས་འཛིན་ཅིང་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ་
 ཞེས་གསུངས་སོ།། རྒྱག་པ་དེས་ན་མིག་སྒྱུ་ལྷུ་ལྷུ་ཤེས་རབ་ཐོས་བསམ་གྱིས་མ་བསྐྱེད་ན་
 མི་ཕྱོལ་^(པ)པ་ནི། དོན་དེ་ཉིད་ལ་དགོངས་ནས་སྤར་བྱངས་པ་སྤར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་
 དད་པ་བསྐྱོམ་པའི་མདོ་ལས་གྲང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་མི་གནས་པ་སྟེ་
 དེ་དང་བུལ་ན་^(པ)ཉན་རང་སོགས་དབང་པོ་དཔན་འབྱིང་ཏུ་མ་ཟད་རང་བཞིན་གྱིས་
 དབང་རྟོན་བྱང་སེམས་ནམས་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་ལ་དད་པ་ཐེག་ཆེན་ལ་^(པ)སྐྱིན་སོགས་རི་
 ལྟར་བྱས་གྲང་ཕྱོལ་^(པ)པའམ་ངེས་པར་འབྱུང་བར་སྟོན་^(པ)པ་སྟེ་^(པ)གནས་པར་ང་མི་
 སྤོའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

ཕྱི་ལ་མ་ཐོང་གི་ཆོ་གས།

གཉིས་པ་ལྷག་མཐོང་གི་ལྷན་སྐྱབ་པའི་རྒྱུ་ལྟེན། ཞི་གནས་ཙམ་གྱིས་མི་
 ཚོག་པར་ལྷག་མཐོང་དགོས་པ་དེ་ལྷན་ཡིན་པས་ན་གོང་གི་ས་བཅད་གཉིས་པ་ལྷག་
 མཐོང་ལ་བསྐྱབ་པའི་རྒྱུ་ལ་ཡང་དོན་ཚན་བཞི་ཡོད་དེ། ལྷག་མཐོང་གི་རྒྱུ་ཚོགས་
 བཞེན་པ་དང་། ལྷག་མཐོང་གི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། ལྷག་མཐོང་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་
 དང་། བསྐྱེད་ས་པས་ལྷག་མཐོང་བྱུང་པའི་ཚད་དོ། དང་པོ་རྒྱུ་ལྟེན་གྱི་མ་མཉམ་པའི་
 གསུང་རབ་ལ་ཐོས་བསམ་དགོས་རྒྱུ་དང་། དང་དོན་ངེས་དོན་མ་འབྲུལ་བ་དགོས་
 རྒྱུ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་གསུང་རབ་ལ་ཐོས་བསམ་དགོས་རྒྱུ་
 ལྟེན། ལྷག་མཐོང་གི་རྒྱུ་ཚོགས་བཞེན་པ་ནི། དེ་ཡང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྟོན་པའི་རྒྱུ་
 བའི་གསུང་རབ་ཀྱི་གནད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་མཁྱེན་པའི་མཁས་པ་དམ་པ་མཉེས་

པར་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་བསྐྱེད་ཚུལ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བྱའོ་དེ་ནས་ངི་མ་མེད་པ་
 རྟེན་ཁོ་ན་ཉིད་མ་གྲོལ་ཞིང་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་དང་མཐུན་པར་སྒོ་ན་པའི་གཞུང་
 ལུགས་རྣམ་པར་དག་པ་མཉན་པར་བྱས་ཏེ། དེ་ཡང་བཤེས་གཉེན་དེ་ལས་མན་ངག་
 མཐའ་ཚད་པར་སྒོས་པ་དང་རི་ལྟར་སྒོས་པའི་མན་ངག་གི་དོན་ལ་རང་གིས་ངེས་པ་
 རྟེན་ངེས་སུ་བསམས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་སྤྲུལ་གྲག་ཚད་པའི་
 སྒོ་ནས་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་བསྐྱེད་པ་ནི་ལྷག་མཐོང་གི་རྒྱུ་རྐྱེད་ཆོག་པ་མེད་ཏུ་མི་རུང་བ་
 ཡིན་ཏེ། ཡིན་ལུགས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་སྤྲུལ་གྲག་ཚད་པའི་དོན་ནི། དཔེར་ན་
 ལུང་པ་དེར་རྟ་ལྟ་བུ་བསྐྱེད་པ་ན། ལུང་པ་དེའི་སྤྱི་རིམ་ཡོད་པ་མ་རྟོགས་ཀྱི་བར་ཏུ་
 བཅའ་ནས་མེད་པར་ཐག་ཚད་པའི་སྤྲུལ་གྲག་ཚད་པར་བཅའ་བ་ཞེས་བྱའོ། དེ་བཞིན་
 ཏུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་འཆོལ་བའི་ཆེ་ཡང་དགག་བྱའི་བདག་དེ་མཐའ་ཐམས་ཅད་
 ནས་འཆོལ་ལུགས་མ་ཆང་བ་མེད་པའི་རིགས་པས་བཅའ་བ་ན་མེད་པར་ཐག་ཚད་
 པའི་ཆེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྤྲུལ་གྲག་ཚད་པའོ། སྤྲུལ་གྲག་ཚད་པར་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་དེ་ལྟ་
 བྱ་མེད་ན་རི་ལྟ་བུ་སྐྱེད་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྷག་མཐོང་གི་རྟོགས་པ་ནམ་ཡང་སྐྱེ་
 བ་མི་སྲིད་པའི་བྱིར་རོ།

ཁོ་གཉིས་པ་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་གང་རུང་ཞིག་གི་རྩིས་སུ་འབྱུང་དགོས་པ་ནི། དེ་
 འདྲ་བའི་ལྟ་བ་སྤྲུལ་གྲག་ཚད་པ་དེ་འདྲ་རྟོན་པ་བཞིའི་ནང་ནས་ཏུང་དོན་ཀྱི་མདོ་ཙམ་
 ལ་ཡིད་ཆེས་པར་བྱས་ནས་མི་རྟོན་པར་ངེས་དོན་ཀྱི་མདོ་ལ་ཡིད་ཆེས་པར་བྱས་
 ནས་རྟོན་ཅིང་དེའི་རྩིས་སུ་འབྱུངས་པ་ཞིག་གིས་བཅའ་བར་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་པས་
 ངེས་དོན་ཀྱི་མདོའི་རྩིས་སུ་འབྱུང་བ་ལ་ཡང་མདོའི་ཏུང་དོན་དང་ངེས་དོན་ཀྱི་བྱང་
 པར་ཤེས་པར་བྱས་ནས་ངེས་དོན་ཀྱི་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་ཁོང་ཏུ་རྒྱུད་དགོས་པ་ཡིན་
 ལ། ཁོང་ཏུ་རྒྱུད་པ་འདི་ཡང་ནམ་ཡང་མི་བསྐྱེད་པར་ངེས་པའི་སྒོ་ནས་ཆད་མར་སྐྱུར་
 པའི་ཤིང་རྟའི་སྒོལ་འབྱེད་ཆེན་པོ་སྐྱེས་ཏུང་ཐོགས་མེད་ལྟ་བུ་ཞིག་གིས་མདོའི་
 དགོངས་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་ཏུ་བཀྲལ་བའི་བསྐྱེད་བཅོས་ལ་ངེས་པར་བརྟེན་དགོས་

ཏེ། དེ་ལྟ་བུ་ལ་མ་བརྟེན་ན་དཔུང་ལོང་སྟེ་མིག་དང་མི་ལྟན་པའི་ལོང་བ་ལོང་བྱིད་
མེད་པར་གཡང་ས་དང་བཅས་པའི་ལམ་སོགས་འཇིགས་པས་ཉམ་ང་བའི་ས་ཚྭགས་
སྲ་འགོ་བ་དང་འབྲ་བས་ལུང་བར་འཇུར་བ་དེས་ན་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་
ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་ངས་པ་ཁོ་ནར་བརྟེན་པར་བྱའོ།། འདིས་ནི་སྟན་པོ་
དང་མི་མཁས་པའི་རྗེས་སྲ་འབྲངས་ན་མི་རུང་བར་བཤད་པས་གཅིས་པར་གྱིས།

གསུམ་པ་དེའི་ནང་ནས་སྤྱ་སྤྱབ་ལུགས་མ་རྟོགས་བར་དུ་མི་གྲོལ་བར་འཇུག་
པར་བཤད་པས་དེ་ལ་བརྟེན་པོ་དགོས་པ་ནི། འོ་ན་རི་འབྲ་བ་ཞིག་ལ་བརྟེན་པར་
བྱ་བའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བ་སོ་ཆད་མར་ཇུར་པ་སྲ་ཞིག་ལ་བརྟེན་པར་བྱ་ཞེ་ན། དེ་
ནི་ལུང་སྟོན་པ་སོ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྟན་འདས་ཉིད་ཀྱིས་ལུང་སྟོན་ཚུལ་རྒྱལ་བའི་
བསྟན་པའི་སྟོང་པོ་བདེན་པར་ཡོད་པ་དང་གཏན་ནས་མེད་པའི་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་
ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཟབ་མོའི་དོན་རི་ལྟ་བ་བཞིན་འགྲེལ་པར་
ལུང་བསྟན་པ་ལ་ལང་ཀར་གཤེགས་པ་སོགས་མདོ་དང་འཇམ་དཔལ་རྩ་རྒྱུད་སོགས་
རྒྱུད་སྟེ་དུ་མ་ནས་གབ་སྒྲས་མེད་པར་གིན་དུ་གསལ་བར་ལུང་བསྟན་པའི་གང་ཟག་
ཁྱད་པར་ཅན་འཕགས་པ་སྤྱ་སྤྱབ་ཅིས་ས་འོག་ས་སྟོང་ས་སྒྲ་སྟེ། ས་གསུམ་ན་མཆན་
གྱི་སྟན་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཡོངས་སྲ་སྲ་གྲགས་པ་དེ་ཉིད་དེ་ལྟ་བུ་
ལ་ཆད་མར་ཇུར་པ་ཡིན་པས་དེའི་གཞུང་རིགས་ཆོགས་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོང་
པ་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་བཅའ་པོ་དགོས་ཏེ་འཇུག་པ་ལས། སྟོབ་དཔོན་སྤྱ་སྤྱབ་
ཞབས་ཀྱི་ལམ་ལས་ནི། ཕྱི་རོལ་ཇུར་ལ་ཞི་བའི་ཐབས་མེད་དོ།། ཞེས་གསུངས་གིང་།
དེར་མ་ཟད་སྤྱ་སྤྱབ་ཀྱིས་ཟབ་མོ་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་འཇམ་དཔལ་རྩ་རྒྱུད་དང་
ལང་གཤེགས་རྩ་པོ་ཆེ་སོགས་ལུང་དང་རིགས་པས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཇུག་པ་ལས།
རི་ལྟར་དེ་ཡིས་ཆེས་ཟབ་ཆོས་རྟོགས་པ། ལུང་དང་གཞན་ཡང་རིགས་པས་ཡིན་
པས་ན། ཞེས་དང་། འཇམ་དཔལ་རྩ་རྒྱུད་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ང་འདས་ནས།
ཡོ་ནི་བཞི་བརྒྱ་ལོན་པ་ན། དགེ་སྟོང་སྤྱ་ཞེས་དེ་འཕོད་འབྱུང་།། བསྟན་པ་ལ་ནི་

དད་ཅིང་ཕན།། རབ་ཏུ་དགའ་བའི་ས་ཐོབ་ནས།། ལོ་ནི་དྲུག་བརྒྱ་དག་ཏུ་འཚོ།། བྱས།
 དངོས་པོ་མེད་པའི་དོན་དེ་རིག་ཞེས་སོགས་དང་། ལང་གཤེགས་ལས། རྩོམ་གསུམ་རྩི་
 ཏའི་ཡུལ་དུ་ནི།། དགེ་སྦྱོང་དཔལ་ལྷན་ཆེར་གྲགས་པ།། དེའི་མིང་ལྷ་ཞེས་འབོད་པ་
 དེ།། ཡོད་དང་མེད་པའི་ཚོགས་འཛིག་པ།། བྱས། རབ་ཏུ་དགའ་བའི་ས་ཐོབ་ལྟེ།། ཞེས་
 གསུངས་པའི་རབ་ཏུ་དགའ་བའི་ས་ཐོབ་པས་སྦྱང་ཉིད་མངོན་གསུམ་དུ་རྟོགས་པ་དང་
 འབྲེལ་པས་དང་པོ་སོ་སོ་སྦྱེ་བོས་ས་དང་པོ་ཐོབ་པར་བཤད་ཀྱང་དང་པོ་ནས་ཐེག་
 ཆེན་པ་ཆེ་དེར་ས་བརྒྱད་པ་གཞོན་པ་མདོ་དང་མཐུན་ལ་ཆོས་སྦྱ་ཆེན་པོ་གསུམ་
 བསྐྱགས་པའི་ཤེར་མདོ་འཆད་པ་དང་། ལོ་བཞི་བརྒྱ་ན་རྩོམ་གསུམ་འབྱུང་བ་གཉིས་
 པ་དང་། ལོ་བརྒྱད་ཅུ་པ་ལ་ཆོས་སྦྱ་གསུམ་པ་རྩ་བོ་ཆེའི་མདོར་ལོ་བརྒྱར་བཤད་པ་
 དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། སྤྱིན་ཆེན་ལས། དགེ་སྦྱོང་དེས་ཆོས་ཀྱི་སྦྱ་ལན་གསུམ་གྲགས་
 བྱས་འཆི་བར་འཁྱུར་བའི། བྱས། དེ་ནི་ཐ་མར་འབྱུང་བར་འཁྱུར་ལ་ཞེས་དང་། རྩ་
 བོ་ཆེལས། དེ་འབྲའི་དགེ་སྦྱོང་རྩེད་དཀའ་ལྟེ།། རིམ་གྱིས་སྤང་བ་ཉམས་པར་འཁྱུར།།
 འདི་ལྟར་དེ་ནི་རྩོམ་གསུམ་ལྟེ།། འབྱུང་བའི་ཐ་མ་གཅིག་ཡིན་ནོ།། ཞེས་དང་། ཚ་ཤེའི་
 རྒྱུ་ཆེན་ནས། རྩ་བོ་ཆེ་ནས་དེ་ལྟར་ལུང་བསྟན་པ་དེ་རྩོམ་གསུམ་ལྟེ།། འབྱུང་བའི་ཐ་མ་
 གཅིག་ཡིན་པར་གསུངས་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ན། སྤྱིན་ཆེན་དང་རྩ་བོ་ཆེ་
 གཉིས་ཀ་ནས་གསུངས། ཞེས་པ་ལྟར་རོ།། དེས་ན་དེའི་གཞུང་ལ་བརྟེན་པར་ངས་པར་
 བྱའོ།།

༼དེ།།གཉིས་པ་དེ་ལྟར་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འཚོལ་ཚུལ་འདི་ལ་ཡང་དོན་ཆན་
 གསུམ་ཡོད་དེ། གང་གི་སྦོ་ནས་ངང་ངས་སུ་འགྲོ་རྒྱུའི་ངང་དོན་དང་ངས་དོན་གྱི་
 གསུང་རབ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། ལྷ་སྦྱབ་ཀྱི་དགོངས་པ་འབྲེལ་བའི་ཚུལ་རི་ལྟར་བྱུང་
 བ་དང་། སྦྱང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཚུལ་ལོ།། དང་པོ་ངང་ངས་ཀྱི་
 གསུང་རབ་ངོས་བཟུང་བ་༼དེ།།ལ་ཟབ་དོན་ངས་དོན་གྱི་མདོ་ལ་བརྟེན་དགོས་པ་དང་།
 ངང་ངས་ཀྱི་དོན་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པར་འདོད་པའི་ཐར་

འདྲི་ནམས་ཀྱིས་ནི་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཉིད་གཙ་བོར་བབྱང་སྟེ། དེ་ལ་བརྟེན་
དགོས་ལ། བརྟེན་བྱ་གསུང་རབ་ཀྱང་གདུལ་བྱ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་བསམ་པ་མི་འདྲ་བའི་
དབང་གིས་དྲང་ངེས་ཀྱི་རྒྱལ་ཡང་སྣ་ཚོགས་པ་ཞིག་འབྱུང་བ་ཡིན་པས་ན་གསུང་
རབ་རིམ་འདྲ་བ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་ཟབ་མོའི་དོན་བཅའ་བར་བྱ་དགོས་སྟམ་ནས་
འདྲི་ན། དེའི་ལན་ནི་ངེས་པའི་དོན་ཀྱི་གསུང་རབ་ཅིག་ལ་མ་བརྟེན་པར་གསུང་རབ་
གཞན་ལ་བརྟེན་པས་ནི་ཟབ་མོའི་དོན་རྟོགས་མི་ལུས་པས་ངེས་དོན་ཀྱི་གསུང་རབ་
ལ་ངེས་པར་བརྟེན་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པར་བྱ་དགོས་སོ་ཞེས་བྱའོ།

༼དེ༽གཉིས་པ་ལ་དྲང་ངེས་བརྗོད་བྱའི་སྒོ་ནས་འཛིག་པ་དང་། སྒོ་གྲོས་མི་
ཟད་པའི་མདོའི་བཤད་རྒྱལ་དང་། མདོ་གཞན་དང་བསྟན་བཅས་གཞན་གྱིས་བཤད་
རྒྱལ་དང་། གཞན་གྱིས་དྲང་ངེས་ལ་འབྲུལ་པ་བཀག་པ་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། འོ་ན་
གསུང་རབ་རིམ་འདྲ་བ་ཞིག་ངེས་དོན་དང་། གསུང་རབ་རིམ་འདྲ་བ་ཞིག་དྲང་དོན་
ཡིན་སྟམ་ནས་འདྲི་ན། དེའི་ལན་ལ། གསུང་རབ་ཀྱི་དྲང་ངེས་འདི་ནི་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་
སྒོ་ནས་མི་འཛིག་པར་བརྗོད་བྱའི་སྒོ་ནས་བཞག་དགོས་སྟེ་མདོའི་དྲང་དོན་ངེས་
དོན་དབྱེད་སྐབས་སྦྱར་དོན་ལ་ཞེས་པའི་རྗོད་དོན་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་སྒོ་ནས་
འཛིག་ལུགས་ནི་བརྗོད་བྱའི་དོན་དོན་དམ་པ་བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཙ་
བོར་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་ཅིག་ནི་ངེས་པའི་དོན་དང་། བརྗོད་བྱའི་དོན་
ཀྱན་རྗོད་སྣ་ཚོགས་སུ་སྤང་བ་རྩུན་པའི་རང་བཞིན་གཙ་བོར་དངོས་སུ་སྟོན་པ་ཞིག་
ནི་དྲང་བའི་དོན་ཀྱི་གསུང་རབ་ཏུ་ངོས་བབྱང་རོ།། ༼དེ༽གཉིས་པ་ལ་བཞི་ལས། དང་
པོ་མདོར་བསྟན་པ་ནི། དེ་ལྟར་བབྱང་དགོས་པ་ཡང་སྒོ་གྲོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པ་
ལས་གསུངས་ཏེ། རི་སྐད་ཏུ་ངེས་པའི་དོན་ཀྱི་མདོ་སྟེ་ནི་གང་ཡིན་དྲང་བའི་དོན་ཀྱི་
མདོ་སྟེ་ནི་གང་ཡིན་ཞེས་འདྲི་ན་དེ་ལ་ལན་ནི། མདོ་སྟེ་གང་དག་ཀྱན་རྗོད་བརྩུན་
པའི་རང་བཞིན་ཀྱི་ངོ་བོ་ཅམ་འཛིག་ཅིང་། བསྐྱབ་པ་སྟེ་ཀྱན་རྗོད་༼དེ༽བདེན་པ། གཙ་
བོར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་མདོ་སྟེ་དེ་དག་ནི་དྲང་བའི་དོན་ཀྱི་མདོ་སྟེ་ཞེས་བྱའོ།

མདོ་ལྷེ་གང་དག་བདེན་སྐྱབ་ཀྱི་སྒྲོས་པ་བཅད་པ་ཙམ་གྱི་དོན་དམ་པའི་རོ་བོ་འཛོག་
 ཅིང་བསྐྱབ་པ་སྟེ་དོན་དམ་བདེན་བདེན་འབྱེད་ཀྱི་སྐྱབ་ཀྱི་བྱེད་གཙུག་བོར་དངོས་སུ་
 བསྐྱབ་པའི་མདོ་ལྷེ་དེ་དག་གི་ངེས་པའི་དོན་གྱི་མདོ་ལྷེ་ཞེས་བྱའོ།།

གཉིས་པ་ལུས་རྒྱས་པར་བཤད་ཀྱི་པའི་ནི། འོ་ན་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་རོ་བོ་སྐྱབ་པ་
 རྟོན་ཚུལ་གང་ཞེ་ན། ལན་ནི། མདོ་ལྷེ་གང་དག་གང་ཟག་གམ་སངས་རྒྱས་སོགས་
 དོན་ལའང་མི་འདྲ་ཀྱི་པའི་ནི། ཀུན་རྫོབ་ནི་རྒྱུན་པའི་རང་བཞིན་དོན་སྣ་ཆོག་སུ་
 རྒྱང་བ་ཡིན་པས་རྫོང་བྱེད་ཆོག་དང་དེའི་གཞི་འབྱེད་ཀྱི་ཁ་སོགས་ཡི་གེ་ཡང་སྣ་ཆོག་སུ་
 འབྱེད་ཀྱི་པའི་སྟོན་པ་བསྐྱབ་དགོས་ལ་དེ་དག་གཙུག་བོར་དངོས་སུ་བསྐྱབ་པའི་མདོ་
 ལྷེ་ནི་འབྱེད་ཀྱི་པའི་གནས་ལུགས་སུ་མི་བྱུང་བས་དེ་དག་གི་བྱུང་བའི་དོན་གྱི་མདོ་
 ལྷེ་ཞེས་བྱའོ།། རྟེན་དཔེར་ན་གང་ཟག་ལ་བདག་དང་སེམས་ཅན་སོགས་འབྱེད་ཀྱི་པའི་
 འོ།། འོ་ན་དོན་དམ་གྱི་རོ་བོ་སྐྱབ་ཅིང་འཛོག་ཚུལ་རྟོན་ལུགས་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ལན་
 ནི། མདོ་ལྷེ་གང་དག་འབྱེད་པའི་དཀའ་བས་གཉིད་རྟོགས་པར་མི་རུས་པས་ཟབ་མོའི་
 དོན་དཔེ་དང་གཏན་ཆོག་སོགས་ཐབས་ཀྱི་སྟོན་པ་འབྱེད་མཐོང་དཀའ་བས་བསྐྱབ་
 བར་དཀའ་བ་དང་ཡིད་ཁོ་ནས་གཞལ་དགོས་ཀྱི་པའི་སྟོན་པ་དེ་ལྟ་བུའི་སྟོན་པ་གང་ཏུ་ཡོད་
 པའི་ཆོད་ཙམ་ཞིག་གེས་ཀྱང་དོན་དེ་ཉིད་རོ་བོ་རང་འདི་ལྟར་འདུག་སྟམ་ཏུ་ཁོང་ཏུ་
 རྒྱུད་པའི་སྟོན་པ། རྟོགས་པར་དཀའ་བ་དག་གི་བྱེད་སྒྲོས་པ་རྣམ་པར་བཅད་པ་ཙམ་
 ཞིག་བསྐྱབ་པ་ནི་དོན་དམ་པའི་རོ་བོ་འཛོག་པའམ་སྐྱབ་པ་རྟོན་ཚུལ་ཡིན་པས་དེ་ལྟ་
 བུ་གཙུག་བོར་དངོས་སུ་བསྐྱབ་པའི་མདོ་ལྷེ་ནི་ཆོས་དེའི་གནས་ལུགས་ཡིན་པས་
 དེ་དག་གི་ངེས་པའི་དོན་གྱི་མདོ་ལྷེ་ཞེས་བྱའོ་སྟེ་འབྱེད་ཀྱི་པའི་དང་སེམས་ཅན་སོགས་
 ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་དབྱེར་མེད་པའི་བྱིར་ཞེས་གསུངས་སོ།། གསུམ་པ་ཡན་ལག་གི་
 བཤད་པ་ནི། འོ་ན་བརྫོང་བྱེད་ཀུན་རྫོབ་བསྐྱབ་པས་བྱུང་དོན་ཏུ་འགྲོ་བའི་ཀུན་རྫོབ་
 རྟོན་ལུགས་ཀྱི་མཚན་གཞི་དེ་རི་འདྲ་བ་ཞིག་གི་སྟེང་ནས་ངེས་དགོས་པ་ཡིན་ལ་
 བརྫོང་བྱེད་དོན་དམ་པ་བསྐྱབ་པས་ངེས་དོན་ཏུ་འགྲོ་བའི་དོན་དམ་རྟོན་ལུགས་ཀྱང་

མཆན་གཞི་རིམ་ལྟན་པ་ཞིག་གིས་ངས་དགོས་པ་ཡིན་སྟེ་ནས་འདྲི་ན། འདི་
འདྲི་ལན་དེ་ཡང་མདོ་དེ་ལས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་བསྟན་ཏེ་དེ་ཉིད་ལས། དེ་
གཉིས་ཀྱི་སྟོན་ལུགས་ཀྱང་མེད་མེད་ཅེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྟན་པ་ནམས་དོན་དམ་
སྟོན་ཚུལ་དང་ཡོད་ཡོད་ཅེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྟོན་པ་ནམས་ཀྱུན་རྫོབ་སྟོན་ལུགས་ཏེ།
དེ་ཡང་མེད་ཅེས་པའི་མེད་པ་ནི་དོན་དམ་དང་ཡོད་ཅེས་པའི་ཡོད་པ་ནི་ཐ་སྟོན་ཏུ་
ཡིན་ལོ། དེ་ཡང་བདག་ནས་ཆོར་བ་པོའི་བར་ནམས་སེམས་ཅན་གྱི་མིང་གི་ནམ་
གངས་སོ། མདོ་སྡེ་གང་དག་བརྗོད་བྱ། དབང་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་ན་བདག་དང་
དོན་གང་ཟག་གཅིག་ཕུ་ལའང་སེམས་བདག་ཏུ་བབྱང་། རྒྱུ་ལས་སེམས་པའི་རྩོལ་བ་
དང་ལྡན་པས་སེམས་ཅན་དང་སྟོང་སྟོབས་དང་ལྡན་། རྒྱུ་ལས་འཆོ་བའི་རྟོན་བྱེད་པས་
སྟོག་དང་འཆོ་བ་རྒྱུ་ན། འཆོ་བའི་རྟོན་ཏུ་མས་གསོ་བར་བྱ་བ་ཡིན་པས་གསོ་བ་དང་
རྒྱས་པས་རྒྱུ་བྱ་བ་ལ་མཐུ་ཡོད་པས་ན་ལྟས་ལྡན་ཏེ། རྒྱ་སྐད་ལ་ཕ་ཏུ་ཁ་ཞེས་བྱ་བ་
པོད་སྐད་ཏུ། རྒྱེས་བྱར་བསྐྱར་བ་དང་རང་རྒྱུད་ཉོན་མོངས་པས་གང་ཞིང་འཁོར་བར་
ཟག་པས་གང་ཟག་ཅེས་བྱའོ་ཞེས་མང་པོ་ལ་གྲགས་པ་དང་ཤེད་ནི་སྟོབས་སམ་ལྟགས་
སོ། དེ་ལས་རྒྱེས་པ་ནི་དེའི་རང་བཞིན་ལས་བྱུང་བ་དང་གོང་གི་དེ་དང་འདྲ་སྟེ་
སྟོབས་སམ་ལྟས་པའི་རང་བཞིན་ལས་བྱུང་བའི་བྱ་ཡིན་པས་ཤེད་བྱ་དང་ལོངས་སྟོང་
ཀྱི་རྒྱུ་བ་པོ་ཡིན་པས་བྱེད་པ་པོ་དང་། ལོངས་སྟོང་པའི་ཆོར་བ་ཚུང་བ་པོ་ཡིན་
པས། ཡང་ན་ཐ་མ་འདི་གཉིས་ལས་བྱེད་པ་པོ་དང་ནམ་མཁེན་གྱི་ཆོར་བ་ཚུང་བ་པོར་
བཤད་པར་བྱའོ། ཆོར་བ་པོ་སྟེ་དེ་ལྟ་བུ་རྒྱུན་པའི་སྤང་ཚུལ་ལ། སྐད་སྤྲོ་ཆོགས་ཀྱི་སྟོ་
ནས་བཤད་པར་བྱ་དགོས་བ་དེ་ཡང་གནས་ཚུལ་ལ་རང་དབང་བའི་བདག་པོ་མེད་
པ་ལ་སྤང་ཚུལ་བདག་པོ་ལྟ་བུར་ཆོག་གིས་བཅོས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་མདོ་སྡེ་
དེ་དག་ནི་རང་བའི་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་ཞེས་བྱ་བའོ། མདོ་སྡེ་གང་དག་བརྗོད་བྱ་ཆོས་
རང་རང་གི་རོ་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོངས་པས་རྒྱུ་ཆོས་ནམས་ཀྱི་རོ་པོ་བདེན་པར་
མེད་པས་སྟོང་པ་ཉིད་དང་དེའི་རྒྱ་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པར་མདོན་པར་བྱེད་པའི་

འི་རྒྱ་དང་བྱེད་པ་ལོགས་བདེན་པར་མེད་པས་མཚན་མ་བདེན་པར་མེད་པ་དང་
 དེའི་འབྲས་བྱ་དོན་དམ་པར་སྟོང་ཅི་བའི་སྒྲོ་ནས། འི་འབྲས་བྱ་དང་བྱ་བ་བདེན་
 པར་མེད་པས་སྒྲོན་པར་བྱ་བའི་ངོ་མོར་མེད་པ་དང་རྒྱ་རྒྱུན་གཞན་གྱིས་དོན་དམ་
 པར་མཐོན་པར་འདུ་ཞིང་ཚོགས་པར་བྱེད་ཀྱས་པའི་སྒྲོ་ནས་སྐྱེད་ཀྱས་སུ་མེད་པ་
 དང་དོན་དམ་པར་རྒྱ་ལ་ཀྱས་པ་དེ་མེད་པས་འབྲས་བྱ་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་སྤྱིད་པ་
 མེད་པ་དང་དེ་མི་སྤྱིད་པས་འབྲས་བྱ་རང་ངོས་ནས་མ་སྐྱེས་པ་དང་རང་དབང་བའི་
 སེམས་ཅན་མེད་པ་དང་རང་དབང་བའི་སྟོག་མེད་པ་དང་རང་དབང་བའི་གང་ཟག་
 མེད་པ་དང་རང་དབང་བའི་བདག་པོ་མེད་པ་ལོགས་སྟེ་མདོར་ན་སྒྲོས་པ་སྒྲ་ཚོགས་
 སུ་སྒྲ་བའི་ངོ་པོ་མི་སྒྲོན་པར་དགག་བྱའི་སྒྲོས་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་བཅད་ཅམ་
 གྱི་ངོ་པོ་རྟོགས་པ་ནི། འཁོར་བ་ལས་རྣམ་པར་ཐར་བར་བྱེད་པའི་སྒྲོ་ཡིན་པས་དེ་ལྟ་
 བྱ་དངོས་སུ་གཙོ་བོར་སྒྲོན་པའི་མདོ་སྟེ་དེ་དག་ནི་ངེས་པའི་དོན་གྱི་མདོ་སྟེ་ཞེས་
 བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།། བཞི་པ་བྱུབ་འི་དོན་ནི། འདིས་ནི་བདག་མེད་པ་
 དང་། སྐྱེ་བ་མེད་པ་ལོགས་སྒྲོས་པ་རྣམ་པར་བཅད་པའི་རྒྱལ་གྱིས་གཙོ་བོར་དངོས་
 སུ་སྒྲོན་པའི་མདོ་རྣམས་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་དང་བདག་ལ་ལོགས་པའི་ཀྱན་རྫོབ་སྒྲོས་
 པ་སྒྲ་ཚོགས་པར་སྒྲ་བ་ཅན་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་སྒྲོན་པའི་མདོ་རྣམས་ངང་དོན་གྱི་
 མདོ་ཉིད་ཏུ་གསུངས་པ་ཡིན་པས་རང་དབང་བའི་བདག་མེད་པ་དང་དོན་དམ་པར་
 སྐྱེ་བ་མེད་པ་ལོགས་དོན་དམ་གྱི་དོན་དང་སྐྱེ་བ་ལོགས་ཀྱན་རྫོབ་གྱི་དོན་ཡིན་པར་
 ཐེས་པར་བྱའོ།།

གསུམ་པ་མདོ་གཞན་དང་བསྟན་བཅས་གཞན་གྱིས་བཤད་རྒྱལ་ལ་བདུན་
 ལས། དང་པོ་བརྗོད་བྱའི་སྒྲོ་ནས་ངང་ངེས་འཛིག་པ་ཉིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས་
 བཤད་པ་ནི། དེར་མ་ཟད་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོའི་མདོ་ལས་ཀྱང་གསུངས་པ་ནི།
 བདེན་པར་བྱུབ་པས་སྒྲོང་པའི་འི་སྒྲོང་པ་འི་ཉིད་དོན་འི་དམ་པ་དེ་ཉིད་མདོ་སྟེར་
 བདེ་འི་བར་གཤེགས་པས་འི་བཤད་པ་འི་ལྟར། བརྗོད་བྱ་དེ་ལྟ་བྱ་དངོས་སུ་བསྟན་

[illegible]

གསུམ་པ་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་མེད་མོགས་ངེས་དོན་ཡིན་པར་མདོ་གཞན་
 གྱིས་འཆད་རྒྱུ་ལྟེན་ནི། དེ་ལྟར་ཡང་འཕགས་པ་སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུལ་ལ་
 འབྱུག་པ་ཡེ་ཤེས་སྤང་བའི་རྒྱན་གྱི་མདོ་ལས་ཀྱང་། ངེས་པའི་དོན་གང་ཡིན་པ་དེ་
 ཅི་དོན་དམ་པའོ་ཞེས་གསུངས་བས་ཤེས་ལ། དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ལ་མོགས་
 པ་འང་། དོན་དམ་པར་ངེས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡང་འཕགས་པ་སྐྱེ་མེད་མོགས་
 ཅད་པས་བསྟན་པ་ལས་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ལ་མོགས་པ་ངེས་པའི་དོན་ནོ་
 ཞེས་བྱ་བས་བསྟན་ཏེ། དེ་ལྟ་ཡིན་བས་ན་ཡུང་དེ་དག་ལས། དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་

མེད་པ་ལ་སོགས་པ་དགག་བྱའི་སྒྲོས་པ་བཅད་པ་ཁོ་ན་དོན་དམ་པ་ཡིན་གྱི་སྒྲོས་
 པ་སྣ་ཆོགས་སུ་སྒྲུང་བའི་དོན་ནི་དོན་དམ་པ་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ན་འོ་ཞེས་བྱ་བར་ངེས་
 སོ་ཞེས་གསུངས་སོ།། བཞི་པ་དེས་ན་རིགས་ཆོགས་རྩ་འགྲེལ་ངེས་དོན་གྱི་གཞུང་
 ཡིན་པ་ནི། རྩ་ངེས་ཀྱི་བྱུང་པར་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་ན་སྤྱི་བྱུང་གིས་མཛད་
 པའི་དབྱ་མ་རིགས་པའི་ཆོགས་དང་དེའི་དགོངས་འགྲེལ་ཆོད་མར་སྤྱར་པའི་བསྟན་
 བཅོས་དང་བཅས་པ་རྣམས་ན་ངེས་པའི་དོན་དེ་ལྟ་བ་བཞིན་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་
 ཡིན་པར་གཟུང་བར་བྱ་སྟེ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟེ་བ་དང་། འགག་པ་ལ་
 སོགས་པའི་སྒྲོས་པའི་ཆོགས་ཐམས་ཅད་དང་བུལ་བའི་དོན་དམ་པ་རྒྱས་པར་གཏན་
 ལ་འབེབས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།། ལྷ་པ་སྤྱབ་དོན་དང་སྐྱ་བཤད་པར་ནི། རྒྱ་མཚན་
 ཅིའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར། དོན་དམ་བདེན་པ་སྟོན་པའི་མདོ་དང་། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་སྟོན་
 པའི་མདོ་དེ་གཉིས་ལ་རིམ་པ་བཞིན་རྩ་བའི་དོན་གྱི་མདོ་དང་ངེས་པའི་དོན་གྱི་
 མདོ་ཞེས་བྱ་སྟེ་ལྷ་པ་རྩ་བམས་ནས་འདྲི་ན་ལན་ནི། ངེས་དོན་གྱི་མདོ་འདིའི་བརྗོད་
 བྱའི་དོན་དོན་དམ་པ་དེ་དོན་དེ་ལས་གཞན་ཏུ་རྩ་བར་མི་རྒྱས་པར་དོན་དེ་ཉིད་
 ཏུ་ངེས་ཤིང་མཐར་སྟག་པས་ན། ངེས་པའི་དོན་རྣམ་དོན་ངེས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། བརྗོད་
 བྱའི་དོན་དེ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་གནས་ཤིང་མི་འདའ་བ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཡིན་པས་གཏན་
 ལ་དབབ་བྱའི་མཐར་སྟག་སྟེ་དོན་དེར་ཐག་བཅད་པ་ན་མཐའ་དེ་ལས་གཞན་ཏུ་འགྲོ་
 ས་མེད་པའི་ཕྱིར་ན། དོན་དེ་ཕན་ཆད་དོན་གཞན་ཞིག་ཏུ་རྩ་བར་སྟེ་མེད་པ་དང་དོན་
 དེ་ལས་གཞན་ཏུ་གང་ཟག་གཞན་གྱིས་རྩ་བ་མི་རྒྱུད་སྟེ་དོན་དེ་ཁ་རང་ཏུ་ངེས་ཤིང་
 ཐག་ཆོད་པའི་སྤྱབ་བྱེད་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་དང་མཐུན་པའི་ཆོད་མ་དང་ལྟན་
 པའི་ཕྱིར་རོ།།

(5) ལྷག་པ་ངེས་དོན་ནི། དགག་བྱའི་བདེན་པ་སྣ་བྱ་མ་ཡིན་པའི་བདེན་པ་
དང་ཆད་མས་བྱལ་དགོས་པ་ནི། དེ་སྟར་ཡང་དབྱ་མ་སྒྲང་བ་ལས། ངེས་པའི་དོན་
ལྷི་མདོ་ཡང་གང་འདྲ་ཞིག་ལ་བྱ་ཞེན། ལན་ནི་མདོ་དའི་དོན་གང་བསྟན་པ་དེ་དེ་

ཁ་རང་དུ་ངེས་པའི་སྐབ་བྱེད་གཞན་དུ་མི་འཇུག་བའི་ཆད་མ་དང་བཅས་པ་དང་
སྐབ་བྱེད་དེ་ལྟ་བུ་ཡོད་པ་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར་བསྐྱབ་བྱའི་དོན་དེ་ཉིད་ཀྱང་དོན་
དམ་པའི་བདེན་པ་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་
བཤད་པའི་མདོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ངེས་པའི་དོན་གྱི་མདོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། མདོ་དེ་ནི་
རང་གིས་གང་བསྟན་པའི་དོན་དེ་ལས་ལོགས་པ་གཞན་ཞིག་ཏུ་གང་ཟག་གཞན་
གྱིས་རི་ལྟར་བཤད་པའི་དོན་དང་དོན་དེའི་གནས་ལུགས་རི་ལྟར་གནས་པའི་མཐའ་
ནམས་དེ་ལས་གཞན་གང་དུའང་ངང་བར་མི་རུས་པར་དེ་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ་
ཞེས་གསུངས་སོ།། བདུན་པ་དེས་ན་སྐྱེ་རི་བཞིན་མ་ཡིན་པར་མ་ཟད་སྐྱེ་རི་བཞིན་
ཡིན་ཀྱང་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་གཞན་དུ་ངང་དགོས་པ་ཡང་ངང་དོན་ཡིན་པ་
ནི། དབུ་མ་སྒྲུང་བ་ལས་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ལུགས་གྱིས་ནི་
ངང་བའི་དོན་གྱི་མདོ་ཡང་ཤེས་པར་རུས་ཏེ། མདོ་འདིའི་དོན་རི་ལྟར་བསྟན་པ་ལ་
གཞོད་པ་མཐོང་སྟེ་དེ་ཁ་ལྟར་ཡིད་ཆེས་ནས་བབྱང་དུ་མི་རུང་བར་མདོ་འདིས་འདི་
ལྟར་བཤད་པའི་དགོངས་པའི་གཏད་ས་དོན་གཞན་འདི་ལྟ་བུ་ལ་གཏད་པ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་བཤད་ནས་དོན་གཞན་ལ་བསྐྱར་ཞིང་ངང་དགོས་པའམ་ཡང་ན་བསྟན་ཆོད་དེ་
དེ་ཁ་ལྟར་ཡིད་ཆེས་པའི་སྒྲོ་ནས་དཔེར་ན། སྤྱིན་པས་ལོངས་སྟོད་ཁྲིམས་ཀྱི་བདེ།
ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྐྱེ་རི་བཞིན་པར་བབྱང་བས་ཆོག་ཀྱང་དེ་ཅམ་ཞིག་ནི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་
པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གཙོ་བོར་བསྟན་པ་ཡིན་པས། མཐར་ཐུག་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
ཀྱི་གནས་ཚུལ་མ་ཡིན་ཀྱི་དོན་སྒྲུང་བ་ཅམ་གྱི་རྟུན་པ་དེ་ལས་གཞན་དུ་ད་དུང་དོན་
དེའི་མཐར་ཐུག་པའི་སྟོད་ལུགས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བཅའ་དགོས་པས་ན་ངང་བའི་
དོན་ནམ། དོན་ངང་དགོས་པ་ཞེས་བྱའོ།།

པའི་བཞི་པ་གཞན་གྱིས་ངང་ངེས་ལ་སྒྲོ་བཏགས་བསལ་བ་ལ་དགག་བྱ་ལ་
དོན་དམ་སྐྱར་མི་དགོས་པར་འདོད་པ་བཀག་པ་དང་། གཞན་དུ་ན་འགོག་བྱེད་མདོ་
སྟེ་ཡང་ཞིགས་པར་ཐལ་བ་དང་། གཞུང་ཆོན་ངང་དོན་ཡིན་ཀྱང་བསྟན་བཅས་དེ་

ངེས་དོན་ཡིན་པ་མི་ཞེགས་པ་དང་། སྐྱེ་རི་བཞིན་པ་ཡིན་ཀྱང་དང་དོན་མི་འགལ་
 བ་བཞི་ལས། ^(ད)དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་འདི་སྐད་ཟེར་དེ། ངེས་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་ནམས་
 ནི་སྐྱེ་རི་བཞིན་པ་ཡིན་པས་ན་མདོ་སྡེ་དེ་ལས་གང་བཤད་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་དགོས་
 པས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་གང་ཟག་མེད་པ་སོགས་གང་བྱུང་ན་ཡང་དངོས་ཟིན་ལྟར་སྐྱེ་
 བ་དང་གང་ཟག་སོགས་ཡི་མེད་དང་གཏན་མེད་ཏུ་གཟུང་དགོས་དེ། དེ་ལྟར་གཟུང་
 དགོས་པ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་སྐྱེས་གང་བསྟན་པར་ཁས་སྒྲུང་ཏུ་མི་ཅུང་བས་ན། སྐྱེ་རི་
 བཞིན་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བས་དང་དོན་གྱི་མདོ་ཉིད་ཏུ་ཐལ་ལོ་ཞེས་ཟེར་བ་དེ་
 འང་རིགས་པས་འཐད་པར་མི་སྤང་སྟེ། དེ་ལྟར་མདོར་སྐྱེ་བ་མེད་སོགས་གསུང་བ་
 པོའི་སྟོན་པ་སངས་རྒྱུ་དེས་སྐྱེ་བ་སོགས་འགོག་པ་ན་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པ་
 སོགས། དོན་དམ་པའི་བྱད་པར་སྐྱར་བའི་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་ཏུ་མ་སྤང་ལ། དེ་ལྟར་
 མདོ་དེའི་སྐབས་སུ་དོན་དམ་གྱི་བྱད་པར་སྐྱར་བ་གཅིག་མགོ་མཇུག་གང་ཏུ་བྱུང་
 བ་ཡང་མདོ་དེའི་བྱད་པར་དེ་སྐྱར་བ་མ་བྱུང་བའི་སྐབས་སུ་ཡང་བྱད་པར་དེ་སྐྱེ་བ་
 སོགས་གང་བཀག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱན་ཐོང་གི་ཚོས་ཡིན་པས་ངེས་པར་སྐྱར་དགོས་
 ལ། བྱད་པར་དེ་སྐྱར་བའི་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་ཡང་ཚོས་སྐྱེ་བ་
 ལ་སོགས་པ་དེའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་ལུགས་ཡིན་པས་ངེས་དོན་དོན་དམ་པ་ཡིན་
 བར་བྱུང་ལ། དེ་ལྟར་ངེས་དོན་དེ་གཙོ་པོར་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་མདོ་དེ་ངེས་དོན་གྱི་
 མདོ་མིན་པར་ག་ལ་འགྱུར། དེ་ལྟར་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་ལ་སྐྱེ་རི་བཞིན་པས་བྱུང་བར་
 གསུངས་པ་དེ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། འོ་ན་སྐྱེ་འགག་སོགས་མེད་པར་མདོ་དེ་དག་ལས་
 གསུངས་པ་སྐྱེ་རི་བཞིན་པ་ཡིན་ན་དེ་དག་མེད་དགོས་སོ་ཞེས་ཟེར་ན་སྐྱོན་མེད་
 དེ། སྟོན་པས་སྐྱེ་འགག་སོགས་འགོག་པ་ན་དོན་དམ་པའི་བྱད་པར་སྐྱར་བའི་མདོ་ཏུ་
 མ་གསུངས་ལ། དེ་ནི་མདོ་དེ་དང་རིགས་འདྲ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱན་ཐོང་ཡིན་པས་
 དངོས་སུ་མ་སྐྱར་བ་ནམས་ལའང་དོན་དམ་གྱི་བྱད་པར་སྐྱོར་དགོས་ལ་ཚོས་དེའི་
 ལྟེང་ཏུ་རང་བཞིན་བཀག་པ་ནི་ཚོས་དེ་ཡི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བསྟན་

པས་ངེས་དོན་བསྟན་པར་འགྱུར་ཞིང་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་ཁྱོད་སྐྱེ་འགག་སོགས་
གཏན་ནས་མེད་པ་མདོ་དེའི་དོན་དུ་འདོད་ན་མདོ་དེ་ཉིད་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ་
སྐྱིར་སྐྱེ་འགག་སོགས་མེད་ན་ཕྱེ་བྲག་སྐྱེ་འགག་ཅན་གྱི་ཆིག་ཀྱང་མེད་དགོས་པའི་
ཕྱིར། དེས་ན་མདོ་བསྟན་བཅས་གང་ཡིན་ཀྱང་དེའི་ནང་དུ་གོང་འོག་གང་རུང་ཞིག་
ཏུ་དོན་དམ་པའི་བྱད་པར་སྐྱར་བ་དེ་མ་སྐྱར་བ་སྐྱི་ལ་འབྱེད་དགོས་པ་ལ་བྱད་ཆོས་
དེ་མི་སྦྱོར་བར་ཆིག་རེ་རེའི་ངོ་གདོང་སྐྱ་རི་བཞིན་དུ་བབྱང་དུ་མི་རུང་བས་ངེས་
དོན་མིན་པ་དང་བབྱང་དུ་རུང་བས་ཀྱང་ངེས་དོན་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་རོ། ཕྱི་མ་ནི་
དཔེར་ན་སེམས་ཅམ་པའི་གཞུང་ལས་འབྱུང་བའི་གཞུགས་མི་རྟག་ཅེས་པའི་ཆིག་དེ་
ཀས་གཞུགས་མི་རྟག་པར་བསྟན་པ་ཅམ་སྐྱ་རི་བཞིན་པར་བབྱང་དུ་རུང་ཡང་གཞུང་
དེའི་སྐྱིའི་ཁོག་བསྒྲིགས་ན་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་བྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས་ཆིག་
དེ་ཡང་ངེས་དོན་དུ་བབྱང་དུ་མི་རུང་བ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་འོག་གསུངས། ཏེ་ངེས་དོན་གྱི་
མདོ་ཁོ་ན་ཡིན་ལོ།

འོག་ཉིས་པ་ནི། བྱད་པར་སྐྱར་དགོས་ལུགས། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་སྐྱེ་བ་ཅམ་
ཞིག་འགོག་ན་སྐྱེ་བ་ཡང་ཡིན་ལ་སྐྱི་ཡང་ཡིན་པས་སྐྱེ་བའི་སྐྱི་ཉྟེ་སྐྱེ་བ་སྐྱིར་བྱས་པ་
དེ་ཁེགས་པས་སྐྱེ་བའི་བྱད་པར་ཏེ་ཕྱེ་བྲག་དུ་གྱུར་པའི་ཆིག་ཀྱང་ཁེགས་དགོས་ཏེ་
ཕྱེ་བྲག་ཆིག་ལ་སྐྱི་སྐྱེ་བས་བྱབ་པས་སོ། ཆིག་ཁེགས་ན་གོང་གི་བརྗོད་བྱ་དེ་ལྟར་
སྟོན་པའི་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་ཉིད་ཀྱང་ཁེགས་འགྲོ་བས་ངེས་དོན་གྱི་མདོའི་ནམ་པར་
བཞག་པ་ཡང་བྱེད་མི་ལུས་པའི་ཕྱིར་རོ། འོག་གསུམ་པ་ནི་རྒྱ་མཆན་དེས་ན་མདོ་
འམ་བསྟན་བཅས་དེའི་བྱད་པར་སྐྱར་དགོས་པའི་སྐྱིའི་ལུགས་བྱད་པར་སྐྱར་རྒྱ་མདོ་
བསྟན་བཅས་དེའི་གོང་འོག་ཏུ་སྒྲོས་པ་དེ་མི་སྦྱོར་བར་ཆིག་རུང་བད་རེ་ཁོ་ལ་འདོན་
བྱས་ནས་དེའི་ངོ་གདོང་གི་བསྟན་ཆོད་ཅམ་ཞིག་སྐྱ་རི་བཞིན་པར་བབྱང་དུ་མི་རུང་
བ་ཅམ་གྱིས་མདོ་བསྟན་བཅས་དེ་ངེས་དོན་གྱི་གསུང་རབ་ཡིན་པ་མི་འདོག་པའི་
སྟོན་ས་ངེས་དོན་གྱི་གསུང་རབ་མ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་ལ། འོག་བཞི་པ་ནི། ཆིག་དེའི་

བསྟན་ཆོད་སྤྱི་བཞིན་པར་བཟུང་དུ་རུང་བ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་དང་དོན་གྱི་གསུང་རབ་
མ་ཡིན་པར་མི་འཇུག་བར་ཤེས་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱི་དགོངས་པ་འབྲེལ་བའི་ཚུལ་རི་ལྟར་བྱུང་བ་སྤྱི་ལ་
མཚམས་སྐྱར་བ་དང་། ཕྱི་མོ་བའི་དབུ་མ་པ་རོས་བཟུང་བ་དང་། སྤྱི་རབས་པའི་མིང་
འདོགས་ལ་དབྱད་པ་དང་། བྱང་རིམ་ལ་དབྱད་པ་དང་། ཕྱི་དར་གྱི་མཁས་པའི་ཐ་
སྟོད་འཐད་པ་དང་། སློབ་དཔོན་གང་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དུག་ལས་དང་པོ་ནི། དེ་
ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་འགག་
པ་མེད་པ་སོགས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་ཅི་ཡང་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ལྷ་བ་མཐར་
བུག་པར་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་ནི་ཤེར་བྱིན་གྱི་མདོ་ལ་སོགས་པའི་ཐེག་པ་
ཆེན་པོའི་ངས་དོན་གྱི་གསུང་རབ་རྣམས་ཡིན་ལ། གསུང་རབ་དེ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་
པ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་འབྲེལ་བར་རྒྱལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ལུང་བསྟན་ཅིང་བསྐྱགས་པའི་
ཆོད་མའི་སྐྱེས་བུ་མཚོག་ཏུ་གྱུར་པ་ནི་སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷ་སྐྱབ་ཡིན་པས་སློབ་
དཔོན་དེ་ཉིད་ཀྱི་དགོངས་པ་འབྲེལ་བའི་འབྲེལ་བྱེད་ཀྱི་རིམ་པ་སྤྱི་བྱུང་ཚུལ་རི་
ལྟར་བྱུང་སྟམ་དུ་བསམས་ནས་འདྲི་ན། གཉིས་པ་ཐལ་རང་གི་ཕྱི་མོ་ལྷ་སྤྱི་བྱེད་ནི། ལན་
ནི། བྱུང་ཚུལ་གྱི་རིམ་པ་འདི་ལ་འཕགས་པ་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་སློབ་ཀྱི་གཙོ་བོ་འཕགས་
པ་ལྷ་ཞེས་བྱ་བ་བྱུང་སྟེ་དེ་ནི་ཐལ་འཇུག་བའི་སྟོལ་འབྱེད་ཆེན་པོ་སློབ་དཔོན་སངས་
རྒྱལ་བསྐྱངས་དང་རང་རྒྱད་པའི་སྟོལ་འབྱེད་ཆེན་པོ་ལེགས་ལྷན་འབྱེད་དང་ཐལ་
འཇུག་བའི་སྟོལ་འདིན་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ལྷ་བ་བྱགས་པ་དང་རྣལ་འབྱོར་སྟོད་པའི་
རང་རྒྱད་པའི་སྟོལ་འབྱེད་ཆེན་པོ་ཞི་བ་འཚོ་ལ་སོགས་པའི་དབུ་མ་པ་ཐལ་རང་གི་
ལུགས་འདིན་ཆེན་པོ་མཚོག་ཏུ་བྱགས་པ་བྱངས་མེད་པ་བྱུང་བ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་
སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷ་སྐྱབ་དང་འདྲ་བར་ཆོད་མར་བཟུང་ནས་ཡིད་ཆེས་པའི་
གནས་སུ་མཛད་པས་ན་ཡབ་འཕགས་པ་ལྷ་སྐྱབ་དང་སྐས་འཕགས་པ་ལྷ་གཉིས་ཀ་
དབུ་མ་པ་ཐལ་འཇུག་པ་དང་རང་རྒྱད་པ་གཞན་རིས་སུ་མ་ཆད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཁྱུངས་

ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་བོད་ཁྱེ་རབས་པའི་མཁས་པ་རྣམས་ཡབ་སྐུ་དེ་གཉིས་ལ་
སྒྲགས་སུ་མ་ཡོ་བར་དབུ་མའི་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་དང་པོར་སྤྱོད་བའི་བྱི་མོ་སྟེ་རྩ་བའམ་
གཞི་མ་ལྟ་བུའི་དབུ་མ་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྟད་འདོགས་པར་བྱེད་པ་དང་། དབུ་མ་པ་
གཞན་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་དང་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་སྒྲགས་
ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་དབུ་མ་པ་ཞེས་ཐ་སྟད་འདོགས་པར་བྱེད་དོ། །གསུམ་པ་ལ་
འདོད་པ་དང་། དབྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས་ཐ་སྟད་འཛིན་ཚུལ་གྱི་མིང་
བཏགས་པའི་ལོ་ནི། དབུ་མ་པ་དེ་ལ་བོད་ཀྱི་ཁྱེ་རབས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་
ཆེན་པོ་ཁ་ཅིག་ན་རེ་ཡུལ་ཐ་སྟད་པ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཛིན་ཚུལ་གྱི་ལུགས་
མི་འདྲ་བའི་སྟོན་པ་མིང་བཏགས་པའི་དབུ་མ་པ་ནི་གཉིས་ཏེ་གཉིས་པོ་གང་ཞེ་ན།
ཐ་སྟད་ཏུ་ནང་སེམས་ལས་རྣམས་གཞན་པའི་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་པར་འདོད་པའི་སྟོ་
ནས་མདོ་སྟེ་པ་དང་མཐུན་པས་མདོ་སྟེ་སྟོད་པའི་དབུ་མ་པ་དང་ཐ་སྟད་ཏུ་དེ་འདྲའི་
བྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་པར་འདོད་པའི་སྟོན་པ་སེམས་ཅམ་པ་དང་མཐུན་པས་རྣལ་
འབྱོར་སྟོད་པའི་དབུ་མ་པ་གཉིས་སུ་དབྱེད། གཉིས་པ་དོན་དམ་འདོད་ཚུལ་གྱི་མིང་
བཏགས་པའི་ལོ་ནི། ཡང་ཡུལ་དོན་དམ་འདོད་ཚུལ་གྱི་ལུགས་མི་འདྲ་བའི་སྟོན་པ་
མིང་བཏགས་པའི་དབུ་མ་པ་འང་གཉིས་ཏེ། ཆོས་ཅན་སྤང་བ་ལ་རིགས་པས་བདེན་
བྱུང་བཀའ་པའི་སྤང་སྟོང་གཉིས་ཆོགས་སྟེ་མ་ལྟ་བུའི་དོན་དེ་ཉིད་དོན་དམ་བདེན་
པར་འདོད་པ་སྟེ་མ་རིགས་བྱུང་བའི་དབུ་མ་པ་དང་གཉིས་ཆོགས་དེ་འདྲ་མ་ཡིན་
པར་སྤང་བ་ལ་བདེན་པའི་སྟོས་པ་རྣམ་པར་བཅད་པ་ཅམ་གྱི་མེད་དགག་དོན་དམ་
བདེན་པར་འདོད་པ་རབ་ཏུ་མི་གནས་པར་སྤྱོད་བའི་དབུ་མ་པ་གཉིས་སུ་དབྱེད། དོན་
དམ་འདོད་ཚུལ་གྱི་དབུ་མ་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྟེ་མ་སྤང་སྟོང་ཆོགས་པ་དོན་དམ་བདེན་
པར་འདོད་པའི་མཆན་གཞི་ནི་སྟོབ་དཔོན་ཞི་བ་འཆོ་དང་ཀ་མ་ལ་ཕྱི་ལ་ལ་སོགས་
པ་ཡིན་པར་འདོད་ལ། རྒྱ་མ་ལྟ་བུའི་དབུ་མ་པ་དང་རབ་ཏུ་མི་གནས་པའི་དབུ་མ་
པའི་མིང་འདོགས་ཀྱི་ཐ་སྟད་ནི། བོད་ཀྱི་མཁས་པར་མ་ཟད་རྒྱ་གར་བའི་སྟོབ་དཔོན་

ཁ་ཅིག་འདྲིལ་ཆེ་ལ་སྒྲིལ་གས་ཀྱང་འདོད་དོ།

གསུམ་པ་ཐ་སྟད་གཉིས་པ་ལྟ་བུའི་རྒྱ་གར་བ་ཡང་ཡོད་འོ་པ་ནི། འདིར་
སྐབས་སུ་བབ་པའི་དབང་དུ་མ་བྱས་པར་སྒྱིར་བཞག་ན་དབུ་མ་པའི་ལུགས་འཛིན་
པར་ཁས་འཆེ་བ་སྟེ་ཁས་ལེན་པའི་རྒྱ་གར་དང་བོད་ཀྱི་སློབ་དཔོན་འགའ་ཤེས་གོང་
གི་ཐ་སྟད་འཛིན་ཚུལ་དེ་ལྟར་དུ་འདོད་པ་ཡོད་མོད་ཀྱང་། གཉིས་པ་དེ་དག་དབྱད་
པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་དོན་རྒྱུ་བས་མི་སྟོང་འོ་པ་ནི། སྐབས་འདིར་ནི་ལྟ་བ་
གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་སློབ་དཔོན་སྐྱུ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་
དབུ་མ་པའི་ལུགས་འཛིན་ཆེན་པོ་མཚོག་ཏུ་མཁས་པར་བྱགས་གིང་བྱབ་པ་རྣམས་
ཀྱི་ལུགས་རི་ལྟར་ཡིན་གཏན་ལ་དབབ་པར་བྱ་ཡི་རྒྱ་གར་དང་བོད་ན་བྱབ་མཐའི་
འཛིན་ལུགས་མི་འདྲ་བའི་བྱད་པར་འོ་རང་རྒྱུད་པ་ལྟ་གས་ཀྱི་ཞིབ་ཆ་ཕྱ་མོ་ཡོད་
པ་རྣམས་མཐའ་དག་པར་སུ་ཞིག་གིས་བཤད་པར་བྱས་ཏེ་མི་བྱས་སོ། འོ་གཉིས་པ་
དོན་དམ་འདོད་ཚུལ་ཀྱི་མིང་དོན་དེ་ཚོངས་པ་ཡིན་ཚུལ་ནི། འོ་ལོ་ཆེན་ཀྱི་སྤྱིངས་
ཡིག་བདུད་རྩི་ཐིགས་པ་ལས།

གཞན་ཡང་དོན་དམ་འདོད་ཚུལ་ཀྱི་སྟོན་སྟེ་དབུ་མ་པ་ལ་སྐྱུ་མ་རིགས་བྱབ་
པ་དང་རབ་ཏུ་མི་གནས་པ་གཉིས་སུ་བཞག་པའི་བོད་སྐད་རབས་པའི་འདོད་པ་དེ་
འདྲ་བ་ནི་མཁས་པ་དམ་པ་རྣམས་དབྱེས་པའི་རྣམ་གཞག་མ་ཡིན་ཀྱི་ཚོངས་པ་
རྣམས་ངོ་མཚར་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་གཞག་ཙམ་ཞིག་གོ་ཞེས་ལོ་ཙམ་ཆེན་པོ་
སྟོན་པེས་རབ་གསུང་བ་ནི་མིན་ཏུ་འཐད་ཅིང་ལེགས་པ་ཡིན་ཏེ། སྐད་འོ་རབས་
ཁ་ཅིག་གིས་སྤང་སྟོང་གཉིས་ཚོགས་དོན་དམ་བདེན་པར་འདོད་པ་སྐྱུ་མ་རིགས་
བྱབ་པ་དང་། སྤང་བ་ལ་སྟོན་པ་རྣམ་པར་བཅད་པ་ཙམ་དོན་དམ་བདེན་པར་འདོད་
པ་རབ་ཏུ་མི་གནས་པའི་དབུ་མ་པར་འདོད་པ་ལ་ལོ་ཆེན་ཀྱིས་དེ་འདྲ་བའི་རྣམ་
གཞག་དེ་ཚོངས་པ་ངོ་མཚར་སྐྱེད་བྱེད་དུ་གསུངས་པ་དང་། རྗེ་བླ་མས་ལོ་ཆེན་ཀྱིས་

དེ་ལྟར་གསུང་བ་དེ་ལེགས་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི་སྒྱིར་དབུ་མ་པ་ལ་སྒྱུ་མ་རིགས་
གྲུབ་པ་དང་རབ་ཏུ་མི་གནས་པ་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་དང་། དེ་ཡང་དང་པོ་རང་རྒྱུད་པ་
དང་གཉིས་པ་ཐལ་འཁྱུར་བ་ཡིན་པར་སློབ་དཔོན་དཔལ་བོས་དོན་དམ་བྱང་རྒྱུ་
ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཡི་གེ་རིན་པོ་ཆེ་སློབ་མ་ལས་བཤད་པས་དབྱེ་བ་དེ་འཐད་
ཅིང་། རྒྱ་རབས་པས་སྒྱུ་མ་རིགས་གྲུབ་པ་འཕ་རང་རྒྱུད་པས་སྤང་སྟོང་ཆོགས་པ་དོན་
དམ་བདེན་པར་འདོད་ཟེར་བ་ནི་སྒྱུ་མ་རིགས་གྲུབ་པས་སྤང་སྟོང་ཆོགས་པ་རིགས་
ཤེས་རྗེས་དཔག་གིས་ཡུལ་དང་། གཞལ་བྱར་འདོད་པ་ལ་འབྲུལ་ནས་དེ་ལྟར་སྤྲོས་
པ་ཡིན་ཏེ་སྤང་སྟོང་ཆོགས་པ་དོན་དམ་བདེན་པ་མིན་པ་དང་། ཆོས་ཅན་སྤང་བའི་
སྟོང་དུ་བདེན་གྲུབ་བཀག་ཅམ་གྱི་མེད་དགག་དོན་དམ་བདེན་པར་འདོད་པ་ལ་དབུ་
མ་པ་ཐལ་རང་ཐམས་ཅད་འདྲ་བར་བཞེད་པ་ཡིན་ཞེས་རྟ་ནག་ལོར་བཟང་པས་ལས་
ཆེན་ཀུན་རྒྱལ་བའི་དྲིས་ལན་དུ་དྲི་བ་དུག་པ་ལྟ་བུ་སྟོང་བའི་ཆེ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་
པ་བཀག་ཅམ་གྱི་མེད་དགག་ལས་གཞན་སྒྲུབ་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤར་ན་མཆན་མ་ལ་
སྟོད་པར་འཁྱུར་རམ་ཞེས་པ་དང་། དྲི་བ་བདུན་པ་སྤང་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་
རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ལ་ཆོས་ཅན་མི་སྤང་ན་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོགས་པ་ཡུལ་
དུ་རི་ལྟར་བྱེད། སྤང་ན་མེད་དགག་གི་འཛིན་སྤངས་ཅན་དུ་རི་ལྟར་འཁྱུར་ཞེས་པའི་
ལན་རྒྱ་བསྐྱེད་ནས་བཤད་པར་མཛད་པའི་སྐབས་ལས་འབྱུང་ངོ་། །^{༡༥༥}སྐབས་འདིར་
དབུ་མ་པའི་དོན་དམ་བྱང་པར་ལྷ་ལྷན་བཤད་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཛོ་ལས། ཟབ་
ཞི་སྒྲོས་བྲལ་འོད་གསལ་འདུས་མ་བྱས། ཞེས་དང་། ཅ་ཤེ་ལས། གཞན་ལས་ཤེས་མིན་
ཞི་བ་དང་། སྒྲོས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་སྒྲོས་པ། རྣམ་རྟོག་མིན་དོན་ཐ་དད་མིན། དེ་
འདིར་དོན་དམ་མཆན་ཉིད་འདོད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བོད་སྒྱུ་མ་རིགས་གྲུབ་
སོགས་འདོད་པ། ^{༡༥༦}དེའི་རྒྱ་མཆན་ནི་གོང་གི་སྤང་སྟོང་ཆོགས་པ་དོན་དམ་བདེན་
པར་འདོད་པའི་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་རྒྱ་མ་དེ་དག་གི་འདོད་པ་ནི་^{༡༥༧}སྒྱུ་མ་རིགས་གྲུབ་
པ་དེས་རིགས་ཤེས་རྗེས་དཔག་གིས་གཞལ་བའི་ཆོས་ཅན་བྲམ་སོགས་ལ་ཆོས་བདེན་

མེད་ཆོག་ས་པའི་དོན་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུ་དེ་ཙམ་ཞིག་དོན་དམ་བདེན་པར་འདོད་པར་སྤང་
ལ་རིགས་ཤེས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུ་དེ་ནི་དགག་བྱ་བདེན་གྲུབ་བཀག་
པའི་ཆ་ནས་དོན་དམ་བདེན་པ་འདོད་དང་འདོད་ཀྱི་མ་གྲངས་མིན་པའི་དོན་དམ་
དང་མཐུན་པས་དེ་ལ་དོན་དམ་ཞེས་པའི་མིང་གིས་བཏགས་པར་དབུ་མ་རྒྱན་དང་
དབུ་མ་སྤང་བ་གཉིས་ཀ་ནས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ།

འདི་རྒྱུ་དཔག་རྟག་པ་ཡིན་པས་རྟག་པའི་སྤོངས་པ་དང་གཉིས་སྤང་གི་སྤོངས་
པ་དང་མ་བཤལ་བས། དེས་ན་རིགས་ཤེས་རྒྱུ་དཔག་གི་གཞལ་བྱ་མེད་དགག་ནི་
དོན་དམ་བདེན་པ་དང་སྤོངས་བཤལ་ཀྱི་དོན་དམ་དང་རྒྱུ་མཐུན་པ་ཡིན་ཏེ། ལམ་
རིམ་རྒྱུང་བ་ལས་རིགས་ཤེས་རྟག་བཅས་ཀྱི་རྩ་ནི་སྤོངས་པ་ཐོགས་གཅིག་ཙམ་དང་
བཤལ་བར། སྤོངས་པ་གཉིས་ཆར་དང་བཤལ་བའི་དོན་དམ་དངོས་མིན་ཀྱི་བྱིར་དོན་དམ་
བདེན་པ་དངོས་མ་ཡིན་ཟེར་བ་མ་ཡིན་ལོ། ཞེས་གསུངས་པའི་འདི་བྱིར། འདི་གསུམ་
པ་དོན་བསྐྱུ་བ་ནི། དེར་མ་ཟད་ཞི་བ་འཆོ་མ་ཡིན་པའི་དབུ་མ་པ་ཆེན་པོ་གཞན་
རྣམས་ཀྱང་རིགས་ཤེས་རྟག་བཤལ་དང་བཅས་གཉིས་ཀའི་སྤང་རྩ་བདེན་གྲུབ་མེད་
པས་སྤང་རྩ་གཉིས་འདི་ཀར། ཆོས་ཅན་སྤང་བ་ལ་རིགས་པས་འདོད་ཀྱི་འབྲུག་ཀྱི་
དགག་བྱའི་སྤོངས་པ་བཅད་པའི་དོན་སྤང་སྤོངས་གཉིས་ཆོག་ས་དེ་ཙམ་འདི་ལ་ནི་རྣམ་
བཅད་དང་ཡོངས་གཅོད་གཉིས་ཡོད་ཅིང་ཡོངས་གཅོད་ནི་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་
དེ་ནི་དོན་དམ་བདེན་པར་མི་བཞེད་པས། སྤང་བ་ལ་སྤོངས་པ་རྣམ་པར་བཅད་པ་
ཙམ་དོན་དམ་བདེན་པར་འདོད་པ་རབ་ཏུ་མི་གནས་པའི་དབུ་མ་པར་སྤྲོ་འདི། ལྷ་
རབས་པས་དོན་དམ་འདོད་ཚུལ་ཀྱི་སྒོ་ནས་བཞག་པའི་དབུ་མ་པའི་ཐ་སྤྱད་དེ་འབྲ་
ལེགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལས་རིམ་རྒྱུང་བ་ལས་སྤང་བ་ལ་དགག་བྱའི་སྤོངས་པ་རྣམ་
པར་བཅད་པ་ལ་རྣམ་བཅད་ཡོངས་གཅོད་གཉིས་སུ་བྱས་པའི་བྱི་མ་རྒྱུ་དཔག་
གིས་གཞལ་བའི་དོན་ཙམ་དོན་དམ་བདེན་པར་འདོད་པ་ཡང་དབུ་མ་པ་ཆེན་པོ་སུ་
ཡང་མི་བཞེད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདི་ནི་བདེན་སྤོངས་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུ་ཀྱན་རྒྱུ་

བདེན་པ་ཡིན་ནོ།

བཞི་པ་བྱུང་རིམ་དབྱེད་པ་ལ་ལྷ་ལས་དང་པོ་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་
སེམས་ཅམ་མ་བཀག་པ་མི་འཐད་ཀྱི་ཚུལ་ནི། ལྷ་སྐྱབ་ཀྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་
རིམ་པ་བྱུང་ཚུལ་འདི་ལ་སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྟེན་པེ། སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷ་
སྐྱབ་ཡབ་དང་སྲས་འཕགས་པ་ལྷ་གཉིས་ཀྱིས་དབྱ་མའི་ལྷགས་གཏན་ལ་འབེབ་པའི་
བསྟན་བཅོས་རིགས་ཆོགས་དང་བཞི་བརྒྱ་པ་སོགས་མཛད་པ་ལས་ནང་སེམས་ལས་
རྣམ་ཐང་དང་པའི་སྤྱི་དོན་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཚུལ་གསལ་བར་མ་མཛད་ཀྱི་ཟེར་བ་མི་
འཐད་དེ་གཞན་ཏུ་བཀག་ཟིན་པའི་སྤྱིར་དང་། དབྱ་མ་རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས། བར་
སྟོད་པ་དག་རི་ལྷ་བྱུར། བས། ལ་ཅིག་ལ་ནི་གཉིས་བསྟན་པ། ལ་ཅིག་ལ་ནི་གཉིས་
མི་བསྟན། ཟབ་མོ་འཁྱུ་འཕྲིག་ཅན་འཕྲིག་པ། སྟོང་ཉིད་སྟོང་རྗེ་སྟོང་པོ་ཅན། བྱང་
ཚུབ་སྐྱབ་པ་ལ་ཅིག་ལོ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་སྤྱིར་ལ། གཉིས་པ་སེམས་
ཅམ་འགོག་པའི་སོག་མ་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་ཁོ་ནར་འདོད་པ་མི་འཐད་ཀྱི་ཚུལ་ནི།
ཡབ་སྲས་གཉིས་ཀྱིས་དབྱ་མའི་བསྟན་བཅོས་མཛད་པ་དེའི་འོག་ཏུ་སློབ་དཔོན་
ལེགས་ལྷན་འབྲེད་ཀྱིས་རྣམ་པར་རིག་པ་སེམས་ཅམ་ཀྱི་ལྷགས་རིགས་པས་སྟན་བྱུང་
པའི་སྟོན་ནས་བཀག་སྟེ་ཐ་སྟོད་ཏུ་སེམས་ལས་རྣམ་གཞན་པའི་སྤྱི་དོན་ཡོད་པའི་
དབྱ་མའི་ལྷགས་གསར་ཏུ་སྟོལ་གཏོད་ནས་རྣམ་པར་བཞག་གོ། གསུམ་པ་ཞི་འཚོས་
རྣལ་འབྱོར་སྟོད་པའི་དབྱ་མའི་སྟོལ་བྱེ་ཀྱི་ཚུལ་ནི། ལེགས་ལྷན་འབྲེད་ཀྱིས་དེ་
ལྟར་རྣམ་པར་བཞག་པའི་རྗེས་དེ་ནས་སློབ་དཔོན་ཞི་བ་འཚོས་རྣལ་འབྱོར་སྟོད་པ་
སེམས་ཅམ་པའི་གཞུང་གི་སྟོལ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐ་སྟོད་ཏུ་བྱི་རོལ་མེད་པ་དང་དོན་
དམ་པར་ནང་གི་སེམས་རང་བཞིན་མེད་པར་སྟོན་པའི་དབྱ་མའི་གཞུང་བཙུགས་ཏེ།
ཚུལ་ལྷགས་མི་འདྲ་བ་ཞིག་གི་སྟོལ་གསར་ཏུ་གཏོད་པར་མཛད་པས་དབྱ་མ་པ་རྣམ་
པ་གཉིས་སུ་སྐྱ་སྤྱིར་བྱུང་ཞིང་། སྐྱ་མ་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་
ལ་མདོ་སྟེ་སྟོད་པའི་དབྱ་མ་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྟོད་དང་བྱི་མ་ཞི་བ་འཚོ་རྗེས་འབྲངས་

དང་བཅས་པ་ལ་ནལ་འབྱོར་སྒྲིག་པའི་དབུ་མ་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྟད་བཅགས་སོ་ཞེས་
 འཆད་པ་ནི་དབུ་མ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཤིང་ནའི་སྒོལ་འབྱེད་ཀྱི་འབྱུང་རིམ་ཡིན་ནོ། །^{༡༤༡}
 དེ་ལྟར་བསྟན་བཅས་མཛད་པ་པོ་དང་སྒོལ་གཏོད་པ་པོའི་སྒྲོབ་དཔོན་བྱང་བའི་རིམ་
 པ་གོང་གི་ཡེ་ཤེས་སྒྲེས་བཤད་པ་དེ་ལྟར་དུ་བྱང་བར་མངོན་ལ་བྱིང་དོན་འདོད་པའི་
 དབུ་མ་པ་དཔལ་པོ་དང་བྱི་དོན་མེད་པར་འདོད་པའི་འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེ་གཉིས་ཀྱི་
 སྒོན་ནས་བྱང་བས་བྱང་རིམ་ཅམ་ལ་མི་རྩང་བར་བསྟན་ནོ། །^{༡༤༢}བཞི་པ་མིང་དེ་ལྟར་
 རྩང་ཡང་དོན་ལ་མེད་ཚུལ་སྟོང་བྱན་ལྟར་ཤེས་དགོས་པ་ནི། འོན་ཀྱང་སྟེ་བྱང་རིམ་དེ་
 ལྟར་མངོན་ཡང་དབུ་མ་པ་ལ་ཐ་སྟད་སྒྲོར་ཚུལ་མདོ་སྡེ་སྒྲིག་པ་དང་ནལ་འབྱོར་སྒྲིག་
 པ་གཉིས་སུ་ངས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོབ་དཔོན་ལྷ་བ་འགས་པ་ནི་ཐ་སྟད་དུ་བྱི་རོལ་
 ཀྱི་དོན་ཡོད་པར་བཞེད་ཀྱང་གྲུབ་མཐའ་སྟེ་མདོ་སྡེ་ཅམ་པ་སོགས་
 སུ་དང་ཡང་སྟོ་མི་བསྟན་པས་སྒྲོབ་དཔོན་དེ་ལ་མདོ་སྡེ་སྒྲིག་པ་ཞེས་བྱ་བར་ཐ་སྟད་
 གདགས་སུ་མི་རྩང་ལ། ^{༡༤༣}ལྷ་པ་ལྷ་འགས་ལ་ཐ་སྟད་དེ་དག་མི་རྩང་བ་ནི། དེ་ལྟར་
 མི་རྩང་བ་དེ་བཞིན་དུ་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་སྒྲོབ་དཔོན་ལྷ་འགས་ཐ་སྟད་དུ་བྱི་
 དོན་བཞེད་ཅིང་རང་རིག་མི་བཞེད་པས་ཕྱེ་བྲག་ཏུ་སྟེ་བ་དང་གྲུབ་མཐའ་མཐུན་
 པར་འདོད་པའང་གིན་ཏུ་མི་རིགས་ཏེ་སྒྲོབ་དཔོན་དེས་བྱི་དོན་རྣམས་སུ་མ་གྲུབ་པར་
 བཞེད་ཅིང་རང་རིག་མི་བཞེད་པའི་རྩ་བ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཁས་མི་
 ཡེན་པ་ལ་བྱག་པས་སོ། །^{༡༤༤}ལྷ་པ་བྱི་དར་ཀྱི་ཐལ་རང་གི་ཐ་སྟད་འཐད་པ་ལ་གསུམ་
 ལས། དང་པོ་ནི། ཆོག་གསལ་ཀྱི་དགོངས་པ་བསྟན་^{༡༤༥}པ་ནི། དབུ་མ་པའི་ཐ་སྟད་
 བྱེད་ལུགས་འཐད་པའི་ཚྭ་གས་ནི་བོད་གངས་རིའི་ཁོད་ཀྱི་བསྟན་པ་བྱི་དར་ཀྱི་དུས་
 སུ་བྱང་བའི་མཁས་པ་ནམས་ཀྱིས་དབུ་མ་པ་ལ་ཐལ་འཇུར་ཅམ་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱ་དོགས་
 པའི་རྗེས་དཔག་དངོས་སུ་སྒྲིག་ཀྱས་པར་འདོད་པས་ཐལ་འཇུར་བ་དང་། ཐལ་འཇུར་
 ཅམ་ཀྱིས་དེ་མི་རྣམས་པར་རང་རྒྱད་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་ངས་པར་དགོས་པར་འདོད་པས་
 རང་རྒྱད་པ་གཉིས་ཀྱི་ཐ་སྟད་བྱེད་པ་ནི་ལྷ་བས་མཛད་པའི་འབྲེལ་པ་ཆོག་གསལ་

ལས་བཤད་པ་དང་མཐུན་པ་ཡིན་པས་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་རང་བཟོར་
བྱས་པ་ཡིན་ནོ་སྟེ་འདྲ་མི་བསམ་མོ།

གཉིས་པ་ཕྱི་དོན་འདོད་མི་འདོད་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་ནི། རྒྱ་མཆན་དེས་ན་
དོན་ལ་གནས་པའི་རང་ལུགས་ནི་དབྱེ་མ་པ་ལ་གོང་གི་གྲུབ་མཐའ་མདོ་སེམས་དང་
བསྟུན་པའི་ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་ཚུལ་གཉིས་པོ་དེར་མ་ངེས་ཀྱང་སྒྱིར་ཕྱི་དོན་ཁས་
ལེན་མི་ལེན་གཉིས་སུ་ངེས་པས་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྩལ་ཀྱི་དོན་འདོད་པའི་དབྱེ་མ་པ་
དང་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཕྱི་དོན་མི་འདོད་པའི་དབྱེ་མ་པ་ཞེས་ཐ་སྙད་འདོད་ཚུལ་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་
གཉིས་སུ་ངེས་ལ་འགྲུལ་པ་ལ་ལྟ་བུ་རྒྱུད་ལ་སྒྱུད་ཚུལ་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཐལ་རང་གཉིས་
སུ་དབྱེ་བ་ནི། དོན་དམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ངེས་པའི་ལྟ་བུ་རྒྱུད་ལ་བསྒྱུད་པར་བྱེད་ཚུལ་
ཀྱི་སྒྲོ་ནས་མིང་འདོགས་ནའང་། ཐལ་འགྱུར་ཅམ་གྱིས་ལྟ་བུ་དེ་དངོས་སུ་བསྒྱུད་ཀྱས་
པར་འདོད་པས་ཐལ་འགྱུར་བ་དང་དེ་ཅམ་གྱིས་མི་ཀྱས་པར་དེ་དངོས་སུ་བསྒྱུད་པ་
ལ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་ངེས་པར་དགོས་པར་འདོད་པས། རང་རྒྱུད་པ་གཉིས་
སུ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། དགོངས་འགྲེལ་བྱང་ཚུལ་ལ། མདོ་སྡེ་སྟོད་པའི་དབྱེ་མ་པ་དང་
རྣལ་འབྱོར་སྟོད་པའི་དབྱེ་མ་པའི་ཐ་སྙད་ནི་སྒྱིར་འཐད་ལ་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་ལྟ་བུ་
དེ་གཉིས་གང་ཡང་མ་ཡིན་པས་སྒྱིར་དབྱེ་མ་པ་ལ་དེར་གྱངས་ངེས་པ་མིན་ནོ། རྒྱ་
མ་རིགས་གྲུབ་པའི་ཐ་སྙད་གཏན་ནས་མི་འཐད་པའི་རྒྱ་མཆན། རྒྱ་གྲུབ་དེན་མེད་ཀྱི་
རྟོགས་པའི་རིགས་ཤེས་རྗེས་དཔག་གི་གཞལ་བྱ་དོན་དམ་པ་ཡིན་མིན་སོགས་འོག་
ཏུ་རྒྱས་པར་འབྱུང་། ལྷང་བ་ལ་སྒྲོས་པ་བཅད་ཅམ་དོན་དམ་བདེན་པར་འདོད་པ་རབ་
ཏུ་མི་གནས་པར་སྒྲུབ་པའི་ཞེས་པའང་སྒྱིར་རབ་ཏུ་མི་གནས་པའི་དབྱེ་མ་པའི་ཐ་སྙད་
ཡོད་ཀྱང་། ཤིང་རྟ་ལྟ་བུ་ལ་རིགས་པས་དབྱེད་པའི་མཐར་མེད་པར་བཟུང་བ་སྒྲོས་པ་
བཅད་ཅམ་ཏུ་བྱེད་པ་མི་འཐད་དོ། སྒྲོབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཕྱི་དོན་བཞེད་པ་
མདོ་སྡེ་པ་དང་གནད་གཅིག་ཏུ་ཡོད་ཀྱང་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་ནི་ཕྱི་དོན་ཡོད་ཅེས་པའི་
ཆིག་ཅམ་འདྲ་ཡང་མདོ་སྡེ་པ་དང་། བྱེ་བྲག་སྒྲུབ་སུ་དང་ཡང་དོན་མི་གཅིག་གོ།

འོ་ཕྱག་པ་སློབ་དཔོན་གང་གི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་
 བཀའ་གདམས་གོང་མ་དག་ལྷ་བའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ལྷ་བ་འཆོལ་བ་རྩ་བོའི་
 དགོངས་པར་བསྟན་པ་ནི། འོ་ན་འཕགས་པ་སྤྱ་སྤྱབ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་
 བའི་སློབ་དཔོན་གོང་ཏུ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་མང་ཏུ་བྱུང་བས། སློབ་དཔོན་དེ་དག་སུ་ཡི་
 རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་འཕགས་པ་སྤྱ་སྤྱབ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་ལྷ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་རྒྱུ་
 ཀྱི་དགོངས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་འཆོལ་དགོས་སྟམ་ཏུ་བསམས་ན། དེ་ཡང་རྩ་བོ་
 ཆེན་པོ་དཔལ་ལྷན་ཨ་ཉི་ཤ་ནི་ལྷ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་མན་ངག་སློབ་དཔོན་ལྷ་
 བ་གྲགས་པའི་ལྷགས་ལ་ཆད་མར་འཛིན་ཅིང་གཙོ་བོར་མཛད་པ་འོ་ཡིན་ཏེ་རྩ་བོའི་
 བདེན་གཉིས་ལས། སྤྱ་སྤྱབ་སློབ་མ་ལྷ་གྲགས་ཡིན། དེ་ལས་བརྒྱད་པའི་མན་ངག་
 གིས། ཆོས་ཉིད་བདེན་པ་རྟོགས་པར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་འཐད་པར་
 ལྷང་བས་རྩ་བོ་ཆེན་པོའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་བྱང་རྒྱལ་ལས་ཀྱི་རིམ་པའི་གདམས་
 ངག་འདིའི་བརྒྱད་པའི་སྤྱ་མ་གོང་མ་ཆེན་པོ་པོ་རྟོ་བ་ལ་སོགས་པ་ནམས་ཀྱང་ལྷ་བ་
 གྲགས་པའི་ལྷགས་དེ་ལ་ཆད་མར་བྱས་ནས་གཙོ་བོར་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། གཉིས་པ་
 རྗེ་རང་གིས་སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་དང་ལྷ་བའི་ལྷགས་གཉིས་གཙོ་བོར་དང་། དེའི་
 རྗེས་སུ་ལེགས་ལྷན་གལ་ཆེ་བར་བཞེད་འོ་རྒྱུ་ནི། དེ་ལྟར་ཆད་མར་བྱས་ནས་
 གཙོ་བོར་འཛིན་པའི་སློབ་དཔོན་ལྷ་བ་གྲགས་པ་དེས་ནི་རྩ་བའི་འགྲེལ་བྱེད་ནམས་
 ཀྱི་ནང་ནས་སུ་ཞིག་གིས་སྤྱ་སྤྱབ་ཀྱི་དགོངས་པ་རྩི་ལྷ་བ་བཞིན་ཡོངས་སུ་རྟོགས་
 པར་བཀྲལ་བར་གཟིགས་ན་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་ཀྱིས་འཕགས་པ་སྤྱི་
 ཞབས་ཀྱི་དགོངས་པ་མ་རྟོར་བར་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་བཀྲལ་བར་གཟིགས་སོ། དེ་
 ལྟར་གཟིགས་ནས། དཔལ་ལྷན་ལྷ་བས་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་ཀྱི་ལྷགས་
 དེ་གཞིར་འཛིན་ཅིང་གཙོ་བོར་མཛད་དོ། དེར་མ་ཟད་ལྷ་བའི་ཞབས་ཀྱིས་སློབ་
 དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་ཀྱི་འགྲེལ་པའང་ལེགས་པར་བཤད་པའི་ཆ་མང་པོ་ཞིག་
 ལྷངས་ལ་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་ཀྱི་འགྲེལ་པར་བཤད་ལྷགས་རྩུང་ཟད་མི་འཐད་པར་

སྒྲུང་བ་ནམས་རིགས་པས་ལེགས་པར་བཀག་པའི་སྒྲོ་ནས་སུན་ཕུང་ནས་འཕགས་པ་
ལྷུང་ཞབས་ཀྱི་དགོངས་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་འགྲེལ་པར་མཛད་དོ། །གསུམ་པ་དུས་ཀྱན་
ཏུ་ཟབ་དོན་བཤད་པར་སྒྲོབ་དཔོན་འདི་གཉིས་གལ་ཆེ་སྒྲུ་མཆན་དེའི་
ཕྱིར་སྒྲོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་དང་ལྷ་བའི་ཞབས་འདི་གཉིས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་
ནམས་ནི་འཕགས་པ་སྐྱ་སྐྱབ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་རྩ་ཤེ་སོགས་འཆད་པ་ལ་གང་ལས་
ཀྱང་ཆེས་སུ་ཕུང་བར་མཐོང་བས་ན་ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་སྐབས་འདིར་
ནི་སྒྲོབ་དཔོན་སྒྲུ་བྱད་རྩ་སངས་རྒྱས་སྐྱ་ལ་བསྐྱངས་དང་དཔལ་ལྷན་ལྷ་བ་གྲགས་
པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་འཕགས་པ་ལྷུང་ཞབས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་
གཏན་ལ་དབབ་པར་བྱའོ།

ད་ནི་སྐབས་སུ་བབས་པའི་དོན་གོང་གི་ས་བཅད་གསུམ་པ་སྒྲོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་
བ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རྒྱལ་དངོས་འཆད་པ་ལ་དོན་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ།
ཐོག་མར་དེ་ཁོ་ཉིད་ལ་འཇུག་པའི་རིམ་པ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཏན་
ལ་དབབ་པ་དངོས་སོ། །དང་པོ་སྐྱེལ་ཐོབ་བྱའི་དེ་ཉིད་དང་འཇུག་རིམ་བཤད་པ་
དང་། ཐེག་པ་གཉིས་ཀྱིས་བདག་མེད་གཉིས་སོ་སོར་བསྒྲུབས་ཀྱང་རྟགས་རྒྱལ་དངོས་
སྐྱེལ་དང་མི་འདྲ་བར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་དངོས་དང་། དོགས་གཅོད་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ལ་ངེས་ལན་གཉིས་ལས་སྐྱེལ་དང་པོ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འཇུག་པའི་རིམ་
པ་ནི། འཇུག་པའི་རིམ་པའི་སྐབས་འདིར་གང་ལ་འཇུག་པ་ཐོབ་པར་བྱ་བ་དང་། དེ་
ལ་འཇུག་པའི་ཐབས་ཀྱི་རིམ་པ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། དེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཐོབ་པར་
བྱ་བའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལྷ་འཕྲུལ་ཏེ་སྐྱུག་བསྐྱེལ་རྩ་བ་དང་བཅས་པ་ལས་ཤིན་ཏུ་འདས་པ་
ཞིག་དགོས་པ་དེ་ནི་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ལ། ལྷ་འདས་དེ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟགས་པ་ལ་འཇུག་པའི་རིམ་པའང་རི་འདྲ་ཞིག་གི་སྒྲོ་ནས་འཇུག་
དགོས་པ་ཡིན་སྟེ་དུ་བསམས་ནས་འདི་ན། གཉིས་པ་ལན་ལ་ཐོབ་བྱའི་དེ་ཉིད་དང་།
དེ་ལ་འཇུག་རིམ་བཤད་པ་གཉིས་སྐྱེལ་དང་པོ་ནི། དེའི་ལན་ལ་ཐོག་མ་ཐོབ་བར་

བྱ་བ་དེ་ནི་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་འོས་གཞུགས་སྐྱོ་སོགས་དང་ནང་གི་ཆོས་མིག་ལ་
 སོགས་པ་ཀུན་རྫོབ་པའི་རང་བཞིན་ཅན་སྤང་ལུགས་སྤྱོད་ཆོག་པར་སྤང་བ་དེ་ཡང་
 གཞིའི་སྟོང་ལུགས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་བཞིན་དུ་དེ་འདྲའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་རྩལ་དུ་
 སྤང་བའི་འབྲུལ་པའི་སྤང་བ་མེས་མཆོངས་པར་བྱེད་པ་ཤེས་སྒྲིབ་མངོན་གྱུར་གཉིས་
 སྤང་འབྲུལ་པའི་ཆ་འདི་ཐམས་ཅད་རྒྱུ་བྱེད་ཆགས་ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་པ་བག་ཆགས་
 དང་བཅས་པ་སྤངས་པའི་སྟོན་ནས་ཉེ་བར་ཞི་བས་ན་བདག་དང་བདག་གི་པ་ནམས་
 གཞི་རང་རང་གི་རོ་ཐོག་ནས་བྱུང་བར་འདྲིན་པའི་འབྲུལ་པ་ཐམས་ཅད་ལུས་དུས་
 ཀྱི་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་གཏན་ནས་ཟད་པའི་མི་གནས་པའི་ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་
 ནི་ཐེག་ཆེན་སྐབས་འདིར་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་རྒྱུ་འབྲས་བྱ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་
 ཁོ་ན་ཉིད་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལོ།

གཉིས་པ་དེ་ཉིད་ལ་འདུག་རིམ་ལ་བདུན་ལས། དང་པོ་འཁོར་བའི་སྟོན་
 མཐོང་དགོས་རྒྱུ་ཡིན། དེ་ནས་རྒྱུ་བྱེད་ཆགས་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་རི་ལྟར་
 འདུག་པའི་ཐབས་ཀྱི་རིམ་པ་རི་ལྟར་ཡིན་འདྲི་བའི་ལན་ནི་རིམ་པ་དེ་ཡང་དང་པོར་
 འཁོར་བའི་ཉེས་པ་རྒྱ་ཆགས་སོགས་སྟོན་འབྲས་བྱ་སྟེ་བ་དང་ཁྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་
 སྤྱུག་བསྐྱེད་ནམས་ཞིབ་དུ་བསམས་ནས་ཉེས་སྟོན་དེ་ལ་ཡིད་སྟོབ་ཞིང་འདིགས་པའི་
 སྟོན་སྟུན་ཏེ། འཁོར་བ་དེ་ལ་འདོར་འདོད་སྟོང་འདོད་ཀྱི་མེས་ཀུན་ལྟར་སྟེས་
 པ་ཞིག་དགོས། གཉིས་པ་ཀུན་འབྱུང་གི་རྩ་བ་རོས་ཟིན་དགོས་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུ་བྱུང་
 བ་དེ་ནས་འཁོར་བ་དེ་ཁོ་ནི་རྒྱ་ལས་ཉོན་སྤངས་པའི་སྟོན་མ་ལོག་ན་ཁོ་མི་ལོག་
 པར་མཐོང་བ་ཞིག་དགོས། དེ་ལྟར་མཐོང་བ་ན་དེ་ནས་འཁོར་བ་དེའི་རྩ་བ་གང་
 ཡིན་སྟུང་སྟེ་དེའི་རྩ་བ་རྩད་བཅད་པ་ཞིག་དགོས་དེ་ལྟར་རྩད་བཅད་པས། འདིག་
 ལྟམ་མ་རིག་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་འབྲུལ་ནས་འཁོར་བ་སྤྱུག་བསྐྱེད་མཐོང་མེད་པ་མྱོང་
 བར་འདུག་སྟུང་དུ་ངེས་ཅུས་པའི་འདིག་ལྟམ་མ་རིག་པ་འཁོར་བའི་རྩ་བར་འགོ་
 ལུགས་ཀྱི་དབྱུང་པ་མཐོང་ཆོད་པ་ལ་ངེས་པ་གཏིང་ཐག་པ་ནས་འདོངས་ནས་འཁོར་

བའི་ཆ་བའི་རྒྱ་མ་རིག་པའམ་འདིག་ལྟ་དེ་ལ་སྤོང་བར་འདོད་པ་བཅས་མ་མ་ཡིན་
པ་སྦྱེས་པ་ཞིག་དགོས། རྒྱུ་མ་པ་དབང་ཚོན་གྱིས་ཀྱན་འབྱུང་གི་ཆ་བ་འདིག་
ལྟ་སྤོང་བྱས་སུ་རྟོགས་དགོས་པ་ནི། དེ་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་འཁོར་བའི་རྒྱ་འདིག་ལྟ་
ལྟོག་པ་དེ་ཡང་འདིག་ལྟ་དེས་བདག་ཏུ་རི་ལྟར་བཟུང་བའི་འདིན་སྟངས་ཀྱི་བདག་
དེ་ཉིད་གཏན་ནས་མེད་པའི་རྒྱལ་ལོགས་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སྦྱེ་བ་ལ་ངེས་
པར་རག་ལས་པར་མཐོང་དགོས་ཏེ་དེ་ལྟར་མཐོང་ནས་ཀྱང་དེ་འབྲའི་བདག་དེ་རང་
དགར་མེད་པར་མི་ཤེས་པས་རིགས་པ་ཡང་དག་པས། དགག་དགོས་པར་མཐོང་བ་
ཞིག་དགོས་སྟེ། དེ་ལྟར་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར་འགོག་པའི་དུས་སུ་བདག་
དེ་འབྲ་བ་ཡོད་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་དང་མེད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ལུང་དང་རིགས་པ་རྩི་
མ་མེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་འབྲའི་བདག་དེ་མེད་ཐག་ཆོད་དུ་ངེས་པ་རྟེན་པ་ཞིག་
དགོས་ལ། དེ་འབྲ་བའི་ངེས་པ་དེ་ནི་ཐར་པ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཞིག་ཡིན་ན་མེད་
པའི་ཐབས་མེད་དོ། །བཞི་པ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་ལམ་གྱིས་སྒྲོམ་པས་ཆོས་
སྐྱོམ་ཐོབ་ཤིང་པ་ནི། ཁོང་དུ་བཤད་པའི་རྒྱལ་དེ་ལྟར་དུ་བདག་དང་བདག་གི་བ་ལ་
རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་ངེས་པའི་ལྟ་བ་རྟེན་ནས་ནི་ལྟ་བ་
དེ་རྟེན་པ་ཅམ་དུ་མ་བཞག་པར་རྟེན་པ་དེའི་དོན་ཡང་དང་ཡང་དུ་གོམས་པར་བྱས་
པས་མཐར་དེའི་ལག་རྗེས་སུ་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱོམ་པར་འགྱུར་བ་
ཡིན་ལོ། །རྒྱུ་མ་ཆ་བར་སྦྱོས་པ་ཉེར་ཞི་ཞེས་པ་མཐར་ཐུག་གི་ལྟོག་མེད་མུང་
འདས་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་གཏུལ་བུའི་བསྒྲོམ་བུའི་གཙོ་བོར་བསྟན་པའི་སྟོན་པ་ལ་བྱག་
འཆལ་བ་ལྟར། གཉིས་སྟངས་ཀྱི་སྦྱོས་པ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤངས་པའི་མཐར་
ཐུག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་ཐོབ་བྱ་དང་བསྒྲོམ་བྱ་གཉིས་ཀྱི་ཡིན་ལ་དེ་ཐོབ་པའི་ཐབས་
ལ་འཇུག་རྒྱལ་ཡང་ཐོག་མར་སྐྱབ་བདེན་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་བསམས་པས་ཐར་
འདོད་བསྐྱེད་དེ། ཀྱན་འབྱུང་འཁོར་བའི་འཇུག་རིམ་བསམས་ནས་བེའུ་འདོགས་པའི་
ཐུར་པའི་ཆ་དཔེས་འཁོར་བའི་སྐྱབ་བསྐྱལ་གྱི་ཆ་བ་འདིག་ལྟ་ལ་བྱག་པར་མཐོང་།

ནས་དེས་བཟུང་བ་ལྟར་གྱི་བདག་འགོག་པ་སྟེ། རྒྱུད་ཐུང་མར། འབྲུལ་པ་གཞི་མེད་ཅ་
བྲལ་གསུངས་པ་དང་དོན་གཅིག་གོ། དེ་ལྟར་ཡང་ཆོག་གསལ་ལས། ཉོད་མོངས་ལས་
དང་ལུས་ནམས་དང་། ཞེས་སོགས་རབ་བྱེད་སྔ་མའི་མཇུག་གི་མའི་མཆོམས་སྦྱོར་དུ་
མཛད་ནས་གསུངས་པར་ནི།

ལྷ་པ་ཆོག་གསལ་གྱིས་བཤད་པ་ལ་དྲི་རྒྱུ་ཡོད་ནི། དེ་ལྟར་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་དེ་
ཡང་ཆོག་གསལ་ལས་གསུངས་ཏེ། གལ་ཏེ་འགའ་ཞིག་འདི་སྐྱམ་དུ་ཐོག་མའི་རྒྱ་ཉོན་
མོངས་པ་ནམས་དང་དེ་ནམས་གྱིས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་པའི་ལས་དང་ལས་དེས་འཕངས་
པའི་ནམ་སྒྲིབ་ལུས་ནམས་དང་། ལས་དེའི་བྱེད་པ་པོ་གང་ཟག་དང་གང་ཟག་དེས་ལུས་
ལ་བཞེན་ནས་ཐྱོང་རྒྱུའི་འབྲས་བུ་སྟུག་བསྐྱལ་ནམས་ཏེ་དེ་ནམས་གཅིག་ལ་གཅིག་
བཞེན་ཏེ་སྔ་ཆོག་སྟུ་སྒྲུང་ངོ་། སྒྲུང་བ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་རང་རང་གི་སྟོན་རྒྱུ་
ལུགས་རྒྱུ་ལྟར་གྱུ་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་ནམ་སྐྱམ་ན་དེ་ནི་མ་ཡིན་གྱི་སྟེ་རང་གི་ངོ་
པོས་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་མོད་འོན་ཏེ་ཀྱང་རྒྱུན་པ་དཔེ་དྲི་རྒྱུ་ཟེའི་གྲོང་གྲུང་གྲོང་གྲུང་
དངོས་ལྟར་རྒྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་སོགས་རེག་དང་མི་ལྟན་གྱུང་དེ་དང་བཅས་པར་
སྒྲུང་རྒྱུ་ལ། གྲོང་གྲུང་དངོས་གནས་པ་ལ་སོགས་པར་སྒྲུང་ཡང་དོན་ལ་གྲོང་གྲུང་ལ་
སོགས་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་པ་ལྟར་གོང་གི་ཉོན་མོངས་དང་ལས་དང་བྱེད་པོ་སོགས་གྱུང་
རང་རང་གི་སྟོན་ལུགས་ནས་གྲུབ་པའི་དེ་རྒྱུ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་ཡིན་བཞིན་དུ་བྱིས་པ་སོ་
སོའི་སྦྱེ་རྒྱུ་པོ་ནམས་ལ་དེ་འདྲའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་པའི་རྒྱུ་གྱི་ནམ་པར་སྒྲུང་བའི་
སྟོན་སྟུ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ་ལྟར་ཡང་ཐེག་རྒྱུ་ཆེན་ཁོ་ན་རེ་དོན་གྱི་
དེ་ཉིད་འཆོལ་བའི་སྐབས་འདིར་ཐོབ་རྒྱུའི་གོང་དུ་བཤད་པའི་ཉོན་མོངས་དང་ལས་
དང་ལུས་སོགས་དོན་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་ཡིན་ན། འོ་ན་བཅའ་བུའམ་ཐོབ་བྱེད་དོན་གྱི་
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དངོས་གནས་རྒྱུ་པ་ནི་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ལ་དེ་འཐོབ་པར་བྱེད་པའི་
ཐབས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྒྱུ་དེ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་དེའི་རིམ་པའང་ངེ་ལྟར་ཡིན་ཞེས་འདྲི་
བར་བྱེད་ན། དེ་རྒྱུ་ལ་འདི་སྐད་དུ་བཞུགས་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་མིག་སོགས་ནང་དང་

གཟུགས་སྒྲ་སྒྲ་ཕྱི་དངོས་པོ་རང་བཞིན་འབྱུངས་རང་རང་གི་སྒྲ་ལྷགས་ཀྱི་དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་མ་ཡིན་བཞིན་དུ་དེར་སྒྲ་བའི་འབྲུལ་སྒྲ་ཐམས་ཅད་གཏན་སྒྲ་ཤིང་ཞི་
བའི་སྒྲ་ནས་མ་དམིགས་པ་འབྱུངས་པར་བྱས་པས་ནང་དང་ཕྱི་དངོས་པོ་དེ་ནམས་
ལ་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་བདག་གིར་འཛིན་པ་བག་ཆགས་དང་བཅས་འབྱུངས་པའི་མངོན་
ཞེན་ཀྱི་འབྲུལ་པ་ཐམས་ཅད་ཡུལ་དུས་ཀྱི་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་གཏན་ནས་ཟད་པའི་
ཞི་འབྱུངས་མི་གནས་པའི་ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་འདི་ནི་དོན་ཀྱི་དེ་ཉིད་འཆོལ་བའི་
སྐབས་འདིར་ཐོབ་བྱ་མཐར་ཐུག་དང་བསྒྲུབ་འབྱུངས་བཅས་ཐོབ་བྱའི་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་དེ་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཉིད་དོ་སྙེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ལོ།

དུག་པ་འདུག་རིམ་འདུག་པས་བཤད་འཛིན་ནི། འོ་ན་དེ་ཐོབ་པར་བྱེད་
པའི་ཐབས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འདུག་པའི་འཛིན་(འཛིན་)རིམ་པ་དེ་གང་ཞེས་འདྲི་བ་ལ་
ལན་ནི། དབྱ་མ་ལ་འདུག་པར་ཞུ་འཕངས་མཛད་དེ། འདི་དེ་དོན་ནི། འཛིན་ཆགས་འབྱུངས་
སྒྲ་ཉེན་མོངས་པ་དང་སྒྲེ་ཆ་ན་འཛིན་འབྱུངས་ཀྱི་པ་ཆགས་སྒྲ་དང་། སྒྲེ་སྒྲེ་
ཆ་ལ་སྒྲ་པ་འཁོར་བའི་ཉེས་སྒྲེན་ནམས་ནི་ཐོགས་རེ་ཅམ་མ་ཡིན་པར་གཅིག་
ཀྱང་མ་ལུས་པ་དང་དང་ཡིར་བ་རང་བཞིན་ཀྱིས་བྱུང་བར་འཛིན་པའི་བར་དང་
དང་དང་ཡིར་འཛིན་པའི་འཛིན་ཆགས་ལ། ལྟ་བུའི་རྩ་འབྱུངས་ལས་བྱུང་བར་རང་གི་
སྒྲེ་ཡིས་ཆད་བཅད་པས་མཐོང་བར་འབྱུངས་ཅིང་། འཛིན་ལྟ་སྒྲ་ཐམས་པས་ཤིང་རྩ་
བ་ཆད་པའི་ཡུལ་ག་ལྟར་སྒྲེན་དེ་འབྱུངས་ཟད་པར་འབྱུངས་པའི་ཕྱིར། འཛིན་ལྟ་དེ་
རི་ལྟར་སྒྲེན་པའི་ཆུལ་འབྱུངས་དེ། དེ་ལྟར་མཐོང་བ་ཅམ་དུ་མ་བཞག་པར་འཛིན་
ལྟ་དེ་གང་ལས་འབྲུལ་པའི་གཞིའི་ཡུལ་ཤེས་དགོས་པས་དེའི་ཆོ་དཔེ་བདག་གོ་ཞེས་
ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞེན་པའི་བདག་འབྱུངས་དེ་ནི་འཛིན་ལྟ་འདི་ཡི་དམིགས་པའི་
འབྲུལ་པའི་ཡུལ་དུ་རྒྱུགས་པར་འབྱུངས་ནས། འཛིན་ལྟ་དཔེ་བདག་ཡུལ་སྒྲེན་ནས་
བྱུང་བར་བཟུང་བ་ལྟར་མེད་པར་མཐོང་བས་སྒྲེན་པ་ཡིན་པའི་འབྱུངས་དེའི་འོག་ཏུ་
ཐོལ་བ་དོན་འབྱུངས་འབྱུངས་འབྱུངས་པའི་ཞི་ལྟག་བྱུང་འབྱུངས་ཀྱི་ནམ་འབྱུངས་པ་དེ་ཡིས་

ང་འབྲེལ། ཞེན་ཡུལ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་འདྲིའི་དོན་གྱི་སྡོད་ལུགས་སུ་མེད་ཀྱང་
 དེར་སྒྲུང་བའི་དགག་བྱའི་བདག་དེ་འདྲ་བ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་འདྲིའི་གཏན་
 ཚིགས་ལུ་སོགས་འདྲིའི་གྱིས་རིགས་པ་ཡང་དག་པས་འགོག་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་
 ཡོད་དེ་དོ། ཅེས་འགྲེལ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོ་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འཇུག་པའི་རིམ་པ་
 རྒྱས་པར་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས་བཤད་པ་ཡིན་པས་དེར་བཅའ་བར་བྱའོ་ཞེས་ཞལ་
 འཕངས་པ་དང་། འདི་ན་གྲོ་ལ་བ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་རྣལ་འབྱོར་པ་གང་ཞིག་གོང་
 དུ་བཤད་པའི་རིམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲོ་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འཇུག་པར་འདོད་ཅིང་།
 དེའི་སྒྲོ་ནས་འབྲེལ་སོགས་ཉོན་མོངས་པ་འབྲེལ་སོགས་དང་འཁོར་བའི་སྒྲོ་ན་
 རྒྱུ་རྒྱུ་ལ་སོགས་པ་སྤྱད་ཀྱིན་མ་ལུས་པ་རབ་དུ་སྤོང་བར་འདོད་པ་འབྲེལ་དེས་ནི་དང་
 བོར་འཁོར་བར་འབྲེལ་པ་འདི་རྒྱ་ཅི་འབྲེལ་བ་ལྟ་བུའི་རྩ་བ་ཅན་ཉི་ཅི་ལས་
 བྱུང་འདྲིའི་ཞིག་ཡིན་ཞེས་དེ་ལྟར་འཁོར་བར་འཁོར་བའི་རྒྱའི་གཞི་རྩ་མཐར་ཐུག་པ་
 དེ་རྩད་གཅོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ལ་ཉེ་བར་རྟོག་ཅིང་དཔྱད་པར་བྱེད་ལ། རྣལ་འབྱོར་
 པ་དེ་རྩད་གཅོད་ལུགས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་ལ་དེ་ལྟར་དུ་ཉེ་བར་རྟོག་ཅིང་དཔྱད་པའི་ཆེ་
 བ་དབྱེད་པ་དེའི་མཐུས་འཁོར་བ་དེ་ན་ང་དང་ང་ཡིས་འཛིན་པའི་འཛིག་ཚོགས་
 ལ་ལྟ་བ་འདྲིའི་ལས་བྱུང་བ་དེའི་རྩ་བ་ལས་བྱུང་བ་ཅན་ཉིད་དུ་མཐོང་བར་འགྱུར་ཞིང་
 འཛིག་ལྟ་དེ་སྤོང་བུས་སམ་མི་བུས་བརྟགས་པ་ན་ངའམ་འབྲེལ་དེ་མཐོང་བ་ན་དེ་ནས་
 འཛིག་ལྟ་དེ་ཡུལ་རི་ལྟ་བུའི་དམིགས་པ་ཅན་ཡིན་སྟེ་དཔྱད་པར་བྱེད་དོ། དེ་
 ལྟར་དབྱེད་པ་ན་བདག་ཅེས་བྱ་བ་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་སྒྲུང་བ་དེ་ནི་འཛིག་ཚོགས་
 ལ་ལྟ་བ་དེའི་དམིགས་པའི་འབྲེལ་ཡིན་པར་མཐོང་བར་འགྱུར་ལ་ཞེན་འབྲེལ་
 གྱི་དེ་མཐོང་བའི་ཆེ་དམིགས་པ་བདག་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་སྒྲུང་བ་དེ་ལ་རིགས་པས་
 རྣམ་པར་དབྱེད་པ་ན། འབྲེལ་ལྟ་དེས་བཟུང་བ་ལྟར་གྱི་བདག་ཡུལ་སྤོང་ནས་
 བྱུང་འདྲིའི་དཔྱད་པ་སྒྲུང་བ་ལྟར་དེ་ཁོ་ནར་མ་དམིགས་པ་སྤོང་མེད་པར་མཐོང་འབྲེལ་
 བ་ཉིད་དུ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མཐོང་ལ་མཐོང་བ་ལྟར་བསྐྱོམས་པས་འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་

བའི་ལོག་ཏེ་ཞེས་སྒྲོང་རྒྱས་པར་ཁོ་མཐོང་བར་འགྱུར་ཞིང་ཁོ་འདིག་ལྟ་དེ་སྤངས་
པས་ཁོ་ཆགས་སོགས་ཉེན་མོངས་པ་དང་ཁོ་འཁོར་བའི་ཁོ་སྒྲེ་ཆ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོན་
མ་ལུས་པའི་རྩ་བ་ཡང་འདིག་ལྟ་ཉིད་ལ་བྱག་པས། ཉེན་མོངས་དང་སྒྲོན་མཐའ་དག་
ཀྱང་ངེས་པར་ལྡོག་པར་འགྱུར་བ་མཐོང་བར་ཁོ་འགྱུར་རོ།། དེ་ལྟར་གོང་དུ་བཤད་
པ་ལྟར་ཉེས་སྒྲོན་དེ་ཐམས་ཅད་མི་འདོད་ན། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་འདིག་ལྟ་ལ་
བྱག་ཅིང་འདིག་ལྟ་དེས་དེ་ནམས་སྒྲེད་པ་ཡང་བདག་ཏུ་བབྱང་བ་ལ་བྱག་པས་ན་
ནམ་ཁོ་པར་དཔྱད་པ་པོའི་ནལ་འབྱོར་པ་དེས་བདག་དེ་ཉིད་ལ་དཔྱད་པ་གལ་པོ་
ཆེར་མཐོང་ནས་འདི་ལྟར་དཔྱད་ཅིང་རྟོག་པར་བྱེད་དེ། གང་ཞིག་བདག་ཏུ་འདིན་
པ་འདིག་ལྟའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་བདག་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ཅི་ངོ་མོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་མ་
གྲུབ་ཅི་ཁོ་འདྲ་ཁོ་བ་ཞིག་ཡིན་ཅེས་དཔྱད་པར་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་ཆེས་
ཐོག་མར་བདག་ཁོ་ན་ལ་རིགས་པས་སོ་སོར་བརྟགས་པའི་སྒྲོན་མ་ཉེ་བར་རྟོག་ཅིང་
དཔྱད་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་གསུངས་སོ།། ཁོ་རྩ་ཤེར་ཆོས་ཅན་སོ་སོ་ལ་བརྟུན་པའི་
བདག་འགོག་པའི་རིགས་པ་དུ་མ་གསུངས་ཀྱང་། ནལ་འབྱོར་པས་ཐོག་མར་འཇུག་
པའི་ཆེ་མདོར་བསྐྱུས་ནས་བདག་དང་བདག་གི་བ་ལ་རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་ལ་
ཐབ་ནས་བསྒྲུལ་པ་ཡིན་ནོ།། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ངོས་འདིན་ཚུལ་དང་དེ་
ལ་འཇུག་ཚུལ་གཉིས་ཀ་མི་འཐད་དེ་འདིར་ནི་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འཇུག་
ཚུལ་སྒྲོན་པ་ཡིན་པས་བདག་དང་བདག་གིར་འདིན་པ་ཟད་པ་ཙམ་ནི་ཐོབ་བྱའི་དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་དུ་མི་རིགས་ལ་བདག་དང་བདག་གི་བ་ལ་རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་ལ་
ཐབ་པ་ཙམ་ལ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཏན་ལ་ཐབ་པ་མེད་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་
འཇུག་པའི་ལམ་དུ་མི་རིགས་པའི་བྱིར། ཞེ་ན། དང་པོ་མི་འཐད་པའི་སྒྲོན་མེད་དེ་
བདག་དང་བདག་གི་བར་འདིན་པ་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཟད་པ་ལ་གཉིས་ལས། ཉེན་
མོངས་སྤར་མི་སྒྲེ་བའི་ཚུལ་ཀྱིས་སྒྲོང་བ་ནི་ཐེག་དམན་ལའང་ཡོད་ཀྱང་། འདིར་བྱི་
ནང་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་གཉིས་སྤང་གི་སྒྲོས་པའི་མཆན་མ་བག་ཆགས་དང་བཅས་

པ་ཐམས་ཅད་ཟད་པར་སྒངས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་ཆོས་སྐྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཇུག་ཚུལ་
མི་འཐད་པའི་སྒྲོན་མེད་དེ། བདག་དང་བདག་གི་བ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟགས་
པའི་ཆེ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཏན་ལ་ཐབ་པ་མེད་པ་རྟགས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། བདག་
རང་བཞིན་མེད་པར་རྟགས་པ་ན་དེའི་གདགས་གཞི་ཐུང་པོ་ལྷ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་
ཡོད་པར་འཛིན་པ་ལྷོག་པར་འགྱུར་རྟེ། དཔེར་ན་གིང་རྟ་ཆེག་ན་དེའི་ཡན་ལག་ཀྱང་
འཆིག་པ་འབྲེལ་བཞིན་ནོ།

བདུན་པ་འཇུག་རིམ་དེ་སློབ་དཔོན་འདི་གཉིས་ཀའི་དགོངས་པ་དང་རྩ་ཤེས་
ཀྱི་ཡང་ཡིན་པའི་ཞི། དེ་ཡང་སྒྱིར་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཆོས་
ཅན་སོ་སོ་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ་དུ་མ་
རྩ་ཤེས་སོགས་ལས་གསུངས་ཀྱང་རྣལ་འབྱོར་བས་ཉམས་ལེན་ལ་ཐོག་མར་འཇུག་པའི་
ཆེ་ནི་ཆོས་ཅན་མཐའ་ལས་པ་དེ་དག་མདོར་བསྐྱུས་ནས་བདག་དང་བདག་གི་བ་
གཉིས་པོ་ཁོ་ན་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པར་གཏན་ལ་ཐབ་ནས་བསྒྲོམ་ཚུལ་
ཉིད་ལ་བསྒྱིལ་བས་གནད་མཐའ་དག་ཆང་བས་དེ་ལྟར་བསྒྲོམ་པའི་ཚུལ་འདི་ནི་རྩ་
ཤེས་རབ་བྱེད་བཅོ་བརྒྱད་པའི་དོན་ཡིན་པར་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་ཀྱིས་
གསུངས་ལ། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སློབ་དཔོན་ལྷ་བ་གྲགས་པས་འགྲེལ་པ་
འདིར་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་དེ་ལྟར་མཛད་པ་ཡིན་རྟེ། དེས་མཛད་པའི་དབུ་མ་ལ་
འཇུག་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྒྲོན་པ་རྣམས་ཀྱང་རྩ་ཤེས་རབ་བྱེད་བཅོ་བརྒྱད་
པ་ཉིད་རྒྱས་པར་འཆད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། འགྲེལ་གཉིས་པ་དོགས་གཙོད་ལ་ཐོབ་
བྱའི་དེ་ཉིད་དང་བདག་མེད་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཡོད་མེད་རྗེ་བ་དང་། དེའི་
ལན་ཀྱི་ཐོབ་བྱ་སོ་སོར་བཤད་པ་དང་། བདག་མེད་གཉིས་རྟགས་ཚུལ་དངོས་སྤྲོད་དང་
མི་འདྲ་བ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། གལ་རྟེ་དེ་འབྲེལ་ཁོ་ན་རེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོས་
འཛིན་དང་། དེ་ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ་དེ་གཉིས་ཀ་མི་འཐད་དེ་རྩ་ཤེས་འདིར་གེར་
མདོའི་དོན་གཞན་དག་ཐེ་ཆོམ་འདི་ལྟར་སྒྲིམ་རྟེ། སྐབས་འདིར་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་

ལམ་གྱི་རིམ་པ་སྟོན་པའི་སྐབས་ཡིན་པས་ཐེག་ཆེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་ལ་འདུག་པའི་ཚུལ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ནམ་སྟེ་ཡིན་པའི་སྟེ་འདུག་ཚུལ་དེ་ཐེག་
ཆེན་གྱི་དབང་དུ་བྱེད་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་བྱེད་དགོས་པ། དེས་ན་གོང་དུ་བདག་དང་
བདག་གིར་འདྲིན་པའི་འདིག་ལྟ་བུ་ཟད་པ་ཙམ་གྱི་ཐུང་འདས་ནི་ཐེག་ཆེན་པས་ཐོབ་
པར་བྱ་བའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཉིད་དུ་བཞག་པ་མི་རིགས་གིང་ཆོས་ཀྱི་བདག་
མེད་མ་བསྟན་སྟམ་པའི་རྟོན་ལུལ་བདག་དང་བདག་གི་བ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་པ་
མེད་པར་གཏན་ལ་ཐབ་པ་ཙམ་ལའང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་དོན་
མེད་པས་ཐེག་ཆེན་གྱི་གང་པའི་ཐེག་ཉིད་ཀྱི་བདག་དང་བདག་གི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་
མེད་པར་རྟོགས་པ་དེ་ཙམ་ཡང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འདུག་པའི་ལམ་དུ་བཞག་པར་མི་
རིགས་སོ་སྟམ་དུ་དོགས་པ་སྐྱེས་ན་དེ་བསལ་བ་ནི།

པའི་གཉིས་པ་ཐོབ་བྱའི་དེ་ཉིད་དམ་ཐུང་འདས་གཉིས་སོ་སོར་བཤད་པ་ནི། པའི་
དང་པོ་མི་འཐད་པའི་དེ་འདྲའི་དོགས་པ་དེའི་སྟོན་མེད་དེ་སྟོན་དེ་མེད་པའི་རྒྱ་
མཆན་ཡང་བདག་དང་བདག་གིར་འདྲིན་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྤངས་པའི་སྟོན་པ་
ཟད་པ་ལ་ཟད་ལུགས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ལས་བདག་དང་བདག་གིར་འདྲིན་པའི་ཉོན་
མོངས་སྤར་མི་སྟེ་བའི་ཚུལ་གྱིས་གཏན་སྤངས་པ་ནི་ཐེག་དམན་ལའང་ཡོད་མོད་ཀྱང་
འདིར་པའི་ནི། ཉོན་མོངས་དེའི་བག་ཆགས་དང་དེས་བསྐྱེད་པའི་བྱི་དང་ནང་གི་ཆོས་
ཐམས་པའི་ཅད་ཀྱི་སྟེ་དེ་པའི་ལ་བག་ཆགས་དང་གཉིས་པའི་སྤངས་པའི་གཉིས་སྤངས་འབྲུལ་
པའི་སྟོན་པའི་མཆན་མ་པའི་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་གཏན་ནས་ཞི་བའི་
སྟོན་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མ་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཟད་པའི་སྤངས་པའི་སྤངས་
པའི་ལས་འདས་པ་ཡིན་པའི་ལ་དེ་ཉིད་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཉོན་པའི་བྱིར་པའི་བདག་
དང་བདག་གི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཆོ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཏན་
ལ་ཐབ་པ་མེད་པའི་རྟོགས་མི་འབྱུང་པའི་བྱིར་དང་། གཉིས་པ་འདུག་ཚུལ་མི་འཐད་
པའི་སྟོན་པའི་མེད་དེ། གསུམ་པ་བདག་མེད་གཉིས་རྟོགས་ཚུལ་འོག་མ་དང་མི་འདྲ་བ་

ལ་དངོས་དང་། རྟོགས་གཅོད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་བདག་རང་
བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་ན་བདག་གི་བའི་གདགས་གཞི་སྤང་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་
རྟོགས་ཚུལ་ནི། བདག་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པར་རྟོགས་པ་ན་དེའི་མཐུས་
བདག་དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པ་སྟེ་གདགས་ཀྱི་གཞིའི་བདག་གི་བ་སྤང་པོ་ནམས་
ལའང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་འདྲིན་པ་ཡང་སྟོག་ཅིང་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རྟེ།
དཔེར་བློན་པོ་ཡན་ལག་ཅན་གིང་རྟ་ཉིད་མེས་ཆོག་ཀྱིས་ན་གིང་རྟའི་འཁོར་ལོ་ལ་
སོགས་པ་གིང་རྟ་དེའི་ཡན་ལག་ནམས་ཀྱང་ངེས་པར་འཆོག་པར་འགྱུར་པ་བཞིན་ནོ།

གཉིས་པ་བདག་རང་བཞིན་མེད་པ་ཆོལ་ཚུལ་འདིག་ལྟ་ལྟན་སྟེས་གྱིས་བཟུང་
བ་ལྟར་སྤང་བའི་མཆན་ཉིད་ཆང་མ་ཆང་གི་སྟོན་སྒྲུབ་དབྱེད་དགོས་ཀྱིས་ནི། དོན་དེ་
ཡང་ཆོག་གསལ་ལས་ཀྱི་སྤང་པོ་ལྟ་བུ་ལ་གསུངས་རྟེ། གདགས་གཞི་སྤང་པོ་ལ་བརྟེན་
ནས་བཏགས་པ་ཙམ་ཡང་ཡིན་ལ་མ་རིག་པའི་ཀྱོལ་རབ་རིབ་གྱིས་སེམས་བསྐྱེད་པའི་
དབང་གིས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་འབྲུལ་པའི་དབང་ཏུ་སོང་བ་དང་ལྟན་པའི་སེམས་ཀྱི་ཅན་
(འི་)ཕྱིས་པ་སོ་སོའི་སྟེ་བོ་ནམས་བདག་ཏུ་མཛོན་པར་ཞེན་པའི་གཞིར་གྱུར་པ་ཡང་
ཡིན་རྟེ་ཉེ་བར་སྤང་བྱ་བྱེད་སྤང་པོ་ལྟ་བུ་བདག་གི་ཉེ་བར་སྤང་བྱ་དང་བདག་ནི་ཉེ་བར་
ལེན་པ་པོ་ཡིན་ལ་དེའི་ཆོ་ཀྱི་སྤང་པོ་ལྟ་བུ་པོ་འདི་དག་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་གང་གི་ཉེ་བར་
ལེན་པར་ཀྱོལ་བྱེད་པ་ཉིད་ཏུ་སྤང་བའི་བདག་གྱང་ཡིན་པ་སྟེ་བྱེད་པར་གསུམ་ལྟན་
གྱི་བདག་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ནི་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་ཡིན་འདི་ལྟ་སྟེ་གདགས་གཞི་སྤང་བའི་
མཆན་ཉིད་སྟེ་ཀྱི་སྤང་པོ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའམ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ཞིག་ལ་
ཀྱོལ་བཏགས་པ་ཞིག་གསལ། འོན་ཏེ་ཀྱོལ་གདགས་གཞི་སྤང་བའི་ཀྱོལ་རང་གི་མཆན་ཉིད་
མེད་པ་ཞིག་ལ་བཏགས་པ་ཀྱོལ་ཡིན་ཡིན་པར་གྲུབ་ཅེས་ཐར་པ་འདོད་པའི་ནམ་དབྱེད་
ཅན་ནམས་གྱིས་དང་པོ་ཀྱོལ་ནས་ཚུལ་དེ་ལྟར་ནམ་པར་དབྱེད་ཀྱོལ་པར་ཀྱོལ་བྱེད་པ་ཡིན་
ནོ། ཀྱོལ་གསུམ་པ་དེ་ལྟར་བཙལ་ཆོ་རིགས་ཤེས་གྱིས་མི་རྟོག་པ་ནི། དེ་ཀྱོལ་དབྱེད་
པ་པོ་དེས་དབྱེད་ལྷགས་གྱིས་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་ཏུ་དབྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཆོ་ན་ཐར་པ་

འདྲོད་པ་དེ་ནམས་ཀྱིས། གདགས་གཞི་ཕྱང་པོའི་རང་བཞིན་བདག་ཅེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་
མ་རྟོན་ཅིང་། མ་དམིགས་པས་ན་བདག་དེ་ཉིད་རང་གི་སྟོན་ལུགས་ནས་གྲུབ་པ་མེད་
པའི་རྒྱ་མཆན་དེའི་ཕྱིར་གདགས་གཞི་འབྱུང་འབྱོར་དེ་ནམས་ལ་བཏགས་འབྱེད་པའི་ངོ་
འབྱོར་ཉིད་ཀྱི་བཏགས་ཆོས་བདག་དེ་ཉིད་རང་གི་སྟོན་ལུགས་ནས་གྲུབ་པ་ཡོད་པ་མ་
ཡིན་ན། དེ་ནམས་ལ་འབྱེད་པའི་གདགས་གཞི་ཕྱང་ལོགས་ཀྱི་བདག་གི་བ་རང་གི་སྟོན་
ལུགས་ནས་གྲུབ་པའི་སྟོན་ནས་ཡོད་པར་ག་ལ་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས་
པ་འབྱུར་དེ་བས་ན་དེ་འབྱེད་ནམས་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་བདག་འབྱེད་རང་འབྱེད་བཞིན་གྱིས་མ་
དམིགས་པའི་ཕྱིར་འབྱེད་གང་འབྱེད་བདག་ཏུ་གདགས་པའི་གཞིར་གྱུར་པ་བདག་གི་
བ་འབྱེད་ཕྱང་པོ་འང་ཤིན་ཏུ་ཆེས་འབྱེད་རང་འབྱེད་བཞིན་གྱིས་དམིགས་པར་མི་འགྱུར་རོ། འབྱེད་
སྟོན་བདག་གཉིས་སྤྱད་གས་ཀྱིས་མི་འདྲིལ་པའི་ཕྱིར་དཔེར་འབྱེད་ན། དཔེ་རིམ་ལྟར་ཞེ་ན།
ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྩ་མེས་ཆོག་ན་གྱི་རྩ་ཉིད་འཕང་ལོ་སོགས་ཡན་ལག་དག་གྲུང་
མེས་ཆོག་པའི་སྟོན་ནས། མེད་ཅིང་མ་དམིགས་པ་དེ་བཞིན་ཏུ་ནལ་འབྱུར་པ་དག་གིས་
གང་གི་ཆེ་བདག་འབྱེད་རང་འབྱེད་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་རྟོགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཆེ་བདག་
གི་གདགས་གཞི་ཕྱང་པོའི་དངོས་པོར་གྱུར་པའི་བདག་གི་བའང་བདག་གམ་རང་
བཞིན་བསྟོན་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་མེད་པར་རྟོགས་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་
ཏེ། ཕྱང་དེས་ནི་རྩེ་མཇུག་དེས་ཕྱང་པོ་དང་མཆན་ཉིད་གཅིག་གམ་མི་གཅིག་
དབྱུང་ནས་བདག་ལ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པར་དངོས་འབྱེད་རྟོགས་
པའི་ཆེ་བདག་གི་བ་ཕྱང་པོ་ལའང་བདག་སྟེ། རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་
པར་འབྱེད་སྟོན་ལུགས་ཀྱིས་རྟོགས་པར་འགྱུར་བར་གསུངས་སོ། ཞོད་གི་དེར་མ་ཟད་
འདྲུག་འབྲེལ་ལས་འགྱུར་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་དེའི་འབྱེད་གདགས་གཞི་འདི་ལྟར་གདགས་
གཞི་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་དེ་ཁོ་ནར་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་རང་བཞིན་
ཀྱིས་གྲུབ་འབྱེད་པར་དེ་ཁོ་ནར་གྲུབ་པ་དམིགས་པའི་སྟོན་ནས་སྟོན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གིན་ཏུ་
འབྲུལ་པར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ཉན་རང་གིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མ་རྟོགས་ན་འོན་པའི་དེས་

སྤང་པོ་དེ་ལ་བཏགས་པའི་བདག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
 པ་རྟོགས་པར་ཡང་མི་འཇུག་བ་སྟེ་མ་རྟོགས་པར་འབྲེལ་ཏེ། དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི་འབྲེལ་
 དེས་འབྲེལ་བཏགས་ཏུ་གདགས་པའི་གཞིར་སྤང་པའི་སྤང་པོ་ལ་འཁོར་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་
 པར་སྟོབ་བཏགས་ནས་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། བཞི་པ་དེ་ནི་འཇུག་པར་མ་ཟད་རིན་ཆེན་
 མེད་པའི་དགོངས་པར་བཤད་འོས་ནི། དེའི་ཤེས་བྱེད་རྒྱ་རྒྱབ་གྱིས་གསུངས་པ་ནི། ཇི་
 ཅི་སྒྲིད་ཏུ་རིན་ཆེན་མེད་པ་ལས། ཏུས་ཇི་སྟིད་ཏུ་སྤང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་འོས་
 པར་བདེན་འདྲིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་སྟན་མ་བྱུང་བར། འབྲེལ་བདེན་པར་གྲུབ་མཐའི་དབང་གི་
 བདེན་འདྲིན་འབྲེལ་ཡོད་པའི་ཏུས། དེ་སྟིད་འབྲེལ་ཏུ་འདྲིན་པ་པོ་དེ་ལ་སྤང་པོ་ལ་
 བཏགས་པའི་ང་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འདྲིན་པ་འབྲེལ་ཡུལ་སྟན་མི་འབྱིན་
 པར། ཡོད་པར་གསུངས་པའི་འོས་ཕྱིར། འོད་གོས་ཏེ་དེ་གཉིས་ཀྱི་འདྲིན་སྟངས་གཅིག་
 ཅིང་གདགས་གཞི་གདགས་ཆོས་སུ་བདེན་པར་བཟུང་བའི་ཕྱིར་རོ། ཅས་དྲངས་ནས་
 སྤང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་མ་རྟོགས་པ་སྟེ་སྤང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་
 གཏན་ལ་འབེབས་པའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་སྟོབ་མ་ཕྱོགས་ན་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གཏན་
 ལ་མི་རྟོགས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།

རྟོག་ཞེས་པ་དོགས་གཙོད་ལ་བྱི་བ་དང་། ལན་དངོས་དང་། ཚོད་སྤང་གསུམ་
 ལས། དང་པོ་ལ་བྱི་བ་གཞིས་ལས། བྱི་བ་དང་པོ་ནི། གཞན་དག་ན་རེ། གལ་ཏེ་གང་
 ཟག་ལ་རང་པོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་སྒོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས། སྤང་པོ་ཡང་
 རང་པོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་ན་ནི་བདག་མེད་གཞིས་རྟོགས་
 པའི་སྒོ་གཞིས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་པའི་སྒྲིབ་ཡོད་དོ། ། འདི་ཁས་མི་རྟོག་པོ་ནི། གཙོད་
 བྱིད་ནི། དེ་གཞིས་གཅིག་ཡིན་ན་བདག་མེད་གཞིས་ཀྱི་རྟོག་ཚུལ་ཅན་དང་གང་ཟག་
 གཞིས་གྲུང་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་པའི་སྒྲིབ་ཡོད་པ་ངས་ན་ཚུལ་དང་གང་ཟག་གཞིས་ནི་སོ་
 སོ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡིན་པས་དེ་གཞིས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་སྒོ་གཞིས་གྲུང་
 སོ་སོ་བ་ཡིན་པར་གྲུབ་ཏེ། དཔེར་ན་བུམ་པ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་སྒོ་དང་ཀ་བ་མི་

རྟག་པར་རྟགས་པའི་སྒོ་གཉིས་ཀྱང་སོ་སོ་བ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ།། ཇི་བ་གཉིས་སྒྲིབ་གལ་
ཏེ་གང་ཟག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་རྟགས་པའི་སྒོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྤང་པོ་རང་བཞིན་
གྱིས་མེད་པར་མ་རྟགས་ན་ཆོག་གསལ་སྒྲིབ་ལས་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟགས་པའི་
ཆེ་སྤང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་རྟགས་པར་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་དོན་རིམ་འཛོག་
སྟེ་མི་འཛོག་གམ་སྒྲུམས་ནས་འདི་ན། སྒྲིབ་གཉིས་པ་ལན་དངོས་ལ་བསྟན་བཤད་གཉིས་
ལས་དང་པོ་ནི། ཇི་བ་དེ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་གང་ཟག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་རྟགས་
པའི་སྒོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྤང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་རྟགས་པ་ནི་ཁས་མི་ལེན་པས་
ཇི་བ་འོག་མ་གང་ཟག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་རྟགས་པའི་སྒོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྤང་པོ་
རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་མ་རྟགས་པར་ཁས་ལེན་པའི་དོན་བཤད་པར་བྱའོ།།

སྒྲིབ་གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་སྒོ་དེས་སྤང་པོ་རང་བཞིན་
མེད་པར་མ་རྟགས་ཀྱང་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱིས་རྟགས་སྒྲིབ་ནི། དེ་ཡང་གང་ཟག་རང་
བཞིན་གྱིས་མེད་པར་རྟགས་པའི་སྒོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྤང་པོ་རང་བཞིན་མེད་དོ་སྒྲུམ་ཏུ་
མི་འཛིན་པས་དེ་འདྲི་སྒོ་དེ་ག་རང་གིས་རྟགས་པ་མིན་ཀྱང་སྒོ་དེའི་སྒོ་ནས་རྟགས་
རྒྱལ་གཞན་ལ་བསྟོས་མེད་ཏུ་སྤང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་
ཀྱི་སྒོ་གཞན་ཞིག་འདྲེན་ཅུས་པས་ན་གང་ཟག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་རྟགས་པའི་
སྒོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་གཞན་ལ་བསྟོས་མེད་ཏུ་སྤང་པོ་ལ་རང་བཞིན་སྒོ་འདོགས་པའི་
སྒོ་འདོགས་གཅོད་པར་ཅུས་པ་ཡང་ཡིན་སྒྲིབ་དེས་ན་དེའི་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱིས་རྟགས་
པ་ལ་དེས་རྟགས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་ཤེད་ཀྱི་ཆེན་ལས་སྒྲིབ་མི་རྟག་པར་བསྟུབ་
པའི་རྒྱལ་གསུམ་ངེས་པའི་ཆོད་མ་སྒྲིབ་པ་ན་ཞེས་པ་ནས་སྒྲིབ་མི་རྟག་པ་ཆོད་མ་སྒྲིབ་མས་
ཤུགས་ལ་ཐུབ་པ་དང་སྒྲིབ་རྟག་འཛིན་ཅན་ཀྱི་སྒོ་འདོགས་ཆོད་མ་སྒྲིབ་མས་བཅད་པ་མིན་
པ་བཞིན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་པའི་སྒྲིབ་རྟོག་ནོ།། གཉིས་པ་སྒོ་དེས་སྒོ་འདོགས་གཅོད་ཏུས་
སྒྲིབ་རྟགས་པར་སྒྲིབ་ཞེད་པ་ནི། འདི་ཡང་གཏན་ལ་འབེབས་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པའི་བྱེད་
པ་སྒྲིབ་མ་དེ་ཉིད་དང་སྒོས་རྟགས་རྒྱལ་ཀྱི་བྱེད་པ་སྒྲིབ་མ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་ལ་མ་བསྟོས་

པར་ངེས་པ་འདྲེན་ཅུས་པའི་དོན་མ་ཡིན་གྱི་སྒྱུར་རིགས་པ་སྐྱ་མ་དང་སྒྲོའི་རྟོགས་ཚུལ་
 སྐྱ་མ་ལ་བརྟེན་ནས་རིགས་པ་དང་རྟོགས་ཚུལ་གཞན་ལ་མ་བསྟོས་པར་ངེས་པ་འདྲེན་
 ཅུས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ།། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་གང་ཟག་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་
 སྒྲོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྤང་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པར་འཕྱར་བས་སྤང་པོའི་སྤྲོད་ཏུ་
 སྐར་རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་ལ་འབེབས་མི་དགོས་པར་འཕྱར་རོ།། དེ་ལྟར་ཅུས་པ་
 དེའི་ཕྱིར་དེ་ལ་དགོངས་ནས་གང་ཟག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཆེ། ⁽¹⁾
 སྤང་པོ་བདེན་འདྲིན་གྱིས་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་པས། སྤང་པོ་འང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་
 པར་རྟོགས་པར་གསུངས་སོ།། སྤྲེ་རྒྱུ་⁽²⁾ཆེན་ལས་ནམ་འབྲེལ་ལས། དོན་གྱིས་དེ་ནི་
 འདྲིག་སྒྲོར་འཕྱར།། ཞེས་དོན་གྱི་སྤྲེ་བྱུགས་ཀྱི་ཞེས་བཤད་ཀྱང་བྱུགས་རྟོགས་མིན་པ་
 དང་འདྲའོ།། ⁽³⁾གང་ཟག་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་མ་ཐག་ཏུ་སྤང་པོ་རང་བཞིན་
 མེད་པར་མ་རྟོགས་ཀྱང་དེ་རྟོགས་ཅུས་པའི་ཅུས་པ་གཅིག་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ་རྗེའི་གསུང་
 ལས་ཤིན་ཏུ་གསལ་ཞིང་། རང་རེའི་སྐྱ་མས་ཆལ་ཏུ་བརྟོན་ནས་འཆད་དོ།། དེ་ཡང་
 གདགས་གཞི་སྤང་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་ངེས་ན་དགག་བྱ་དོན་སྤྲོད་ནས་ཞེགས་
 པས་དེ་ལ་བཏགས་པའི་གང་ཟག་ཀྱང་རང་བཞིན་མེད་པར་ཞེགས་པར་ངེས་པ་འོང་
 གི་གདགས་གཞི་སྤང་པོ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱབ་པར་ཞེན་བཞིན་ཏུ་དེ་ལ་བཏགས་
 པའི་བཏགས་ཆོས་གང་ཟག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་བྱས་ཀྱང་དགག་བྱ་ལྟ་བུས་མར་
 འགྲོའོ།། དེ་ཡང་གང་ཟག་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་དེས་སྤང་པོ་རང་བཞིན་
 མེད་པར་གཞན་ལ་བསྟོས་མེད་ཏུ་ངེས་ཤེས་འདྲེན་ཅུས་པས་སྤང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་
 བྱབ་པའི་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱང་རང་སྟོབས་ཀྱིས་གཙོད་ཅུས་པས་གང་ཟག་རང་བཞིན་མེད་
 པར་རྟོགས་པའི་ཆེ་སྤང་པོ་ཡང་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པར་གསུངས་སོ།། འདི་ནི་
 གང་གི་དངོས་གཅིག་དེ་བཞིན་ཉིད་མཐོང་བ།། ཞེས་སོགས་ལྟར་མཛད་པ་ཡིན་ལ་སྐར་
 ཆོག་གསལ་ཏུ། དང་པོ་ལྟ་བ་འཆོལ་བའི་ཆེ་ཉིད་ནས་བདག་ཏུ་འདོགས་པའི་གཞི་སྤང་
 པོ་རང་བཞིན་ཡོད་བཞིན་ཏུ་བཏགས་པ་ཡིན་མིན་དཔྱད་པ་འདྲུག་པར་གསུངས་པས་

ཀྱང་གང་ཟག་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟགས་པའི་ཆེ་སྒྲུང་པོ་ཡང་རང་བཞིན་མེད་པར་
རྟགས་པ་འབྱུང་པོ་ཞེས་ངག་རབ་གྱི་མཆན་ལས་ཀྱི་གསུངས་ཀྱི་སྟོན། གསུམ་པ་ལྷགས་
འདིར་བྱད་གཞི་བདེན་པར་མེད་པས་བྱད་ཆོས་བདེན་འཛིན་ཀྱི་ཁེགས་པ་ནི། རྟོན་
འདི་ཡང་བྱུ་སྒྲུ་ལི་ཏ་ལས། འདི་ལྟར་བདག་ཅེས་བྱ་བ་དེའི་ལོངས་ཀྱི་སྒྲུང་བྱ་གང་
ཡིན་པ་དེ་ཀྱི་ཉིད་ཀྱི་ལ་བདག་གི་ཀྱི་བཞེས་བྱ་ཡིན་པས་ན། དེའི་ཆེ་གང་ལ་བཞེན་
ནས་བདག་གི་ཞེས་འཛིན་པའི་གཞི་བདག་དེ་ཡང་རང་བཞིན་ཀྱི་གྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་
མེད་དེ་དེ་མེད་ན་ཀྱི་ཀྱི་བདག་དེ་ལ་བཞེན་ནས་བདག་དེའི་ལོངས་སྒྲུང་བྱ་ཀྱི་བདག་
གི་བ་འདི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་བྱ་བར་བདག་གི་བ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་
བྱུང་པར་ངེ་ལྟར་འཐད་པར་འབྱུར་ཏེ་མི་འབྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་རྟོན་ལྟར་ཤེས་
པར་བྱ་དགོས་སྟེ། དཔེར་ན་བྱད་གཞི་མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་མི་སྲིད་པར་ངེས་པ་ན་དེ་ལྟར་
ངེས་པའི་སྟོང་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་དེའི་བྱད་པར་ན་བ་ལ་སོགས་པ་མེད་དོ་སྟུམ་
ཏུ་མི་འཛིན་ཀྱང་སྟོང་དེ་ཉིད་ལ་བཞེན་ནས་མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་དེའི་ན་བ་ཡོད་པར་འཛིན་
པའི་སྟོང་འདོགས་དངོས་སུ་གཙོད་ཀྱས་པ་ལྟར་བྱད་པར་གྱི་གཞི་བདག་དེ་ཁོ་ནར་མེད་
པར་ངེས་ན་ངེས་པའི་སྟོང་དེ་ཉིད་ལ་བཞེན་ནས་བདག་དེའི་བྱད་པར་མིག་ལ་སོགས་པ་
དེ་ཁོ་ནར་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ལྟོག་པར་འབྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ།

ཀྱི་གསུམ་པ་ཚོད་སྟོང་ལ་ཚོད་པ་དང་། ལན་དང་། འདོད་པ་དང་། དེ་དགག་པ་
བཞི་ལས། ཀྱི་དང་པོ་ནི། ཡང་གཞན་དག་ན་རེ་འོ་ན་རང་ནང་པའི་སྟེ་པ་ཀྱི་གནས་མ་
བྱ་པ་སོགས་མ་ཡིན་པའི་སྟེ་པ་གང་ཟག་བཏགས་ཡོད་ཏུ་འདོད་པའི་དངོས་པོར་སྒྲུ་བ་
རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་གང་ཟག་དོན་དམ་པར་བྱུང་པར་མི་འདོད་པས་དངོས་སྒྲུ་དེ་དག་གིས་
ཀྱང་མིག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་རྟགས་པར་འབྱུར་རོ་ཞེས་ཚོད་
པར་བྱེད་ན་དེ་ལ་ལན་འདི་སྐད་བཟོད་པར་བྱ་སྟེ། རྟོད་ཀྱིས་རིགས་པ་ངེ་སྐད་སྒྲུས་པ་
ཀྱི་གཉིས་པ་ལན་རགས་པའང་བདེན་མེད་རྟགས་པར་ཐལ་བ་ནི། དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་མིག་
དང་ལྷ་བྱ་ལ་སོགས་པ་སྤྱ་རབ་འདུས་ཤིང་བསགས་པའི་རགས་པར་བྱུང་པ་རྣམས་ཀྱང་

དངོས་སྐྱབ་པ་དེ་དག་གིས་བཏགས་ཡོད་ཏུ་འདོད་པས་ན་དངོས་སྐྱབ་པ་དེ་དག་གིས་མིག་
 དང་ཕྱ་གྲུ་མོགས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། ། གསུམ་པ་ནི་ཁོ་འོ་
 འོ་ན་རེ། དངོས་སྐྱབ་པས་མིག་མོགས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་རྟོགས་པ་དེ་ལྟར་འདོད་
 འོ་འོ་པར་བྱ་བ་འོ་འོ་ཟེར། ལྷམ་ན་བཞི་པ་དེ་དགག་པ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་རང་གི་
 ཁས་སྐྱངས་འགལ་བར་མ་ཟད་རྒྱ་མཚན་ཡང་རང་སྤེ་དངོས་སྐྱབ་ལ་བདེན་མེད་ཏུ་འགྲེལ་
 རྒྱུ་ལས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་འོ་བ་ནི། རྒྱུ་དེ་ལྟར་འདོད་ན་ནི་རྒྱུ་རང་གི་
 མིག་མོགས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གོང་ཏུ་པ་རོལ་ལ་མི་
 འདོད་པའི་ཐལ་བ་འཕངས་ཏེ། དངོས་སྐྱབ་པས་མིག་མོགས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་
 མ་རྟོགས་པར་ཁས་སྐྱངས་པ་དང་ཡང་འགལ་ལ། དེར་མ་འོ་ཟད་དབྱ་མ་པས་དངོས་
 སྐྱབ་པ་ལ། ཕྱ་གྲུ་ལ་མོགས་པ་ནམས་བདེན་མེད་ཏུ་བསྐྱབ་མི་དགོས་པར་འགྱུར་བ་དང་།
 དགེ་མི་དགེའི་ལས་ལམ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པའང་སྐྱད་ཅིག་མ་འཐུད་པའི་རྒྱན་ལ་འཛོག་
 ཅིང་། རྒྱན་ཡང་སྤྲ་རབ་བསགས་པའི་རགས་པ་དང་འདྲ་བས། དགེ་མོགས་ཀྱང་རྒྱན་
 ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་རང་བཞིན་མེད་པར་དངོས་སྐྱབ་པས་འདོད་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་
 དངོས་སྐྱབ་པས་འདོད་པ་ཡིན་ན་འོ་ན་འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་ལས། དབྱ་མ་པས་དགེ་མི་
 དགེ་མོགས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་ལམ་ལྟ་བུའི་བདེན་མེད་ཏུ་ཁས་སྐྱངས་པ་ལ། དངོས་སྐྱབ་
 པ་ཚོད་པ་ནི་དེ་འདྲའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་ལམ་དང་འདྲ་བ་ཉིད་ཡིན་ན་ནི་མི་ལམ་ཏུ་
 སྐྱང་པོ་ལ་མོགས་པ་སྐྱང་བའི་ཆེ་སྐྱང་པོ་ལ་མོགས་པ་མེད་པ་བཞིན་ཏུ་མི་དགེ་བ་བཅུ་
 དང་ལྷན་པ་ལ་མོགས་པ་ཐ་སྐྱད་ཏུ་འང་མེད་པར་འགྱུར་པས་ན་གཉིད་མ་ལོག་པའི་
 གནས་སྐབས་ནའང་གཉིད་ལོག་པའི་གནས་སྐབས་བཞིན་ཏུ་འབྱུང་མ་འབྱུང་གི་ཁྱད་
 པར་མེད་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེས་གསུང་པ་ལྟར། མི་དགེ་བ་དང་ལྷན་པ་མོགས་
 ཆོས་དེ་དག་མི་ལམ་དང་འདྲ་བའི་སྒོ་གནོད་མེད་ལ་སྐྱང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་ན་
 ཡིན་པ་བཀག་གི། བདེན་མེད་ཏུ་དབྱ་མ་པ་མེད་བཟང་མོགས་རང་རྒྱུད་པས་སྐྱབ་པ་
 ལ་དངོས་སྐྱབ་པས་ཚོད་ཅིང་ཆོལ་བའི་དོན་མེད་དོ། ། གཉིས་པ་གྲུབ་མཐའ་གོང་འོག་གི་

དོན་དམ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྐྱབ་ཆད་མི་གཅིག་པར་མ་ཟད་སྐྱབ་མཐའ་གཅིག་གི་འདུ་
མ་ཡོད་པར་བྱེད་དགོས་པའི་ནི། རྒྱ་མཆན་དེས་ན་དངོས་པོར་སྐྱ་བ་ནམས་ཀྱི་རང་
ལུགས་ཀྱི་དོན་དམ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྐྱབ་མ་སྐྱབ་དང་། དབུ་མ་པའི་རང་ལུགས་ཀྱི་ཀུན་
རྫོབ་དང་དོན་དམ་ཏུ་སྐྱབ་མ་སྐྱབ་ནམས། མིང་ཙམ་མཐུན་ཡང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྐྱབ་ལུགས་
དང་དེར་མ་སྐྱབ་ལུགས་དང་དོན་དམ་ཏུ་སྐྱབ་ལུགས་དང་དེར་མ་སྐྱབ་ལུགས་ཀྱི་དོན་
ལ་ཆེས་མི་མཐུན་པའི་བྱད་པར་ཆེན་པོ་ཡོད་པས་དངོས་སྐྱ་བ་དེ་དག་གིས་ཀུན་རྫོབ་
ཏུ་འདོད་པ་རིགས་པ་དང་རྒྱན་པའི་སྐྱགས་དེ་ནམས་དབུ་མ་པས་གཞལ་ན་དབུ་མ་
པའི་ལུགས་ཀྱི་དོན་དམ་ཏུ་སྐྱབ་པར་སོང་བ་དཔེར་ན་མདོ་སྐྱེ་པས་སྐྱི་མཆན་ཀུན་རྫོབ་
ཏུ་ཁས་སྦངས་ཀྱང་དེ་རང་དོས་ནས་སྐྱབ་པར་ཁས་སྦངས་པས་དབུ་མ་པས་གཞལ་ན་
སྐྱི་མཆན་བདེན་སྐྱབ་ཏུ་སོང་བ་ལྟ་བུ་དང་དངོས་སྐྱ་བ་དེ་དག་གིས་དོན་དམ་པར་སྐྱབ་
པར་འདོད་པ་དེ་ནམས་དབུ་མ་པ་ལྟར་ན་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྐྱབ་པར་འཇུག་བ་དཔེར་ན་མདོ་
སྐྱེ་པས་རང་མཆན་བདེན་སྐྱབ་ཏུ་འདོད་ཀྱང་དབུ་མ་པ་ལྟར་ན་རང་མཆན་བདེན་པར་
མ་སྐྱབ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་དེ་དག་གིས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཁས་སྦངས་པ་དེ་དབུ་མ་པས་བདེན་
མེད་ཏུ་བསྐྱབ་དགོས་པ་ལ་འགལ་བ་ཅི་ཡང་མེད་པས་བྱད་པར་དེ་ནམས་ཞིབ་ཏུ་བྱེད་
པ་པོས་ངེས་པར་དབུ་མ་སྦྱང་བ་སྐྱགས་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།

པོས་གསུམ་པ་དེ་དག་གིས་གང་ཟག་མིང་གིས་བཏགས་ཙམ་མ་ཡིན་ལ་སློབ་
དཔོན་འདིས་ཡིན་བྱད་པར་ནི། གཞན་ཡང་དངོས་སྐྱ་བ་དེ་དག་གི་ལུགས་ཀྱི་གང་ཟག་
བཏགས་ཡོད་དང་སློབ་དཔོན་འདིའི་ལུགས་ཀྱི་གང་ཟག་བཏགས་ཡོད་གཉིས་མིང་
ཙམ་འདྲ་ཡང་དོན་གཏན་ནས་མི་འདྲ་སྟེ། སློབ་དཔོན་འདི་ནི་དངོས་སྐྱ་བ་དེ་དག་གིས་
གང་ཟག་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱབ་པའི་དབང་ཏུ་བྱས་པའི་བདེན་པར་སྐྱབ་པར་ཁས་ལེན་
པས། དེ་དག་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟགས་པའི་ལྟ་བ་མེད་པར་བཞེད་པའི་བྱིར་དེ་
ཡང་ཡིན་ཏེ། སློབ་དཔོན་འདིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དངོས་པོས་སྐྱགས་དང་སློབས་སྐྱགས་
གང་རུང་ལ་མ་རྟགས་པ་དེས་དེ་རྟགས་པའི་སྐྱབ་མཐའ་ལ་སློ་ཁ་མ་སྐྱགས་ན་གང་ཟག་

གི་བདག་མེད་གཏན་ནས་མི་རྟོགས་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་རོ།། བཞི་པ་དེས་འདྲིན་མིང་གིས་བཏགས་ཅམ་མིན་པའི་ཕུང་པོ་རྣམས་ཡོད་ཀྱི་ཐུབ་མཐའ་མ་དོར་བར་དུ་གང་ཟག་རྣམས་འདྲིན་ཡོད་པ་ནི། དེས་ན་ཕུང་པོ་རྣམས་ཡོད་དུ་ཐུབ་པར་ཁས་ལེན་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཐུབ་མཐའ་མ་དོར་བའི་བར་དུ་གང་ཟག་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་ཐུབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་རྣམས་ཡོད་དུ་ཐུབ་པར་འདྲིན་པར་སློབ་དཔོན་འདི་བཞེད་པ་ཡིན་པས། རང་སྡེ་འོག་འདྲིམ་དངོས་སྣ་བ། གཉིས་པ་ཐེག་པ་གཉིས་ཀྱི་བདག་མེད་གཉིས་སོ་སོར་བསྐྱེམས་ཀྱང་རྟོགས་ཚུལ་དངོས་སྣ་བ་དང་མི་འདྲ་བར་བཤད་པ་ནི། དེ་དག་གིས་ཕུང་པོ་རྣམས་ཐུ་ཐུབ་པའི་བདེན་ཐུབ་ཁས་ལེན་པའི་ཐུབ་མཐའ་མ་དོར་བར་དུ་དེ་དག་ལ་གང་ཟག་དོན་དམ་པར་མེད་པར་རྟོགས་པ་གྲིད་པ་མིན་ནོ།། འདྲིམ་ན་རེ་འོན་རང་སྡེ་དངོས་སྣ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གང་ཟག་བཏགས་ཡོད་དུ་འདོད་པས་དངོས་སྣ་བ་ནམས་ཀྱིས་ཀྱང་མིག་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ནམས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པར་ཐལ། དེས་གང་ཟག་དོན་དམ་པར་ཐུབ་པར་འདོད་པའམ་མ་ཐུབ་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེས་དེ་བཏགས་ཡོད་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོན་དངོས་སྣ་བ་དེ་དག་གིས་མིག་དང་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའི་རགས་པ་ནམས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པར་ཐལ། དེས་དེ་བཏགས་ཡོད་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས། ཉགས་དེར་ཐལ། དེས་དེ་དག་བཏགས་ཡོད་དང་། རུལ་ཕྱུ་ཆ་མེད་སོགས་རྣམས་ཡོད་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཆ་བར་འདོད་ན། སྤར་ངེད་ལ་ཆད་བསལ་དུ་འཕངས་པ་དང་ཁས་སྤངས་འགལ་ལ། དེར་མ་ཟད་དངོས་སྣ་བ་ལ་ལྟ་བུ་སོགས་བདེན་མེད་དུ་བསྐྱབ་མི་དགོས་པར་ཡང་འགྱུར་རོ།། གཞན་ཡང་དེས་དགེ་མི་དགའི་ལས་ལམ་ཡོངས་ཐུ་རྟོགས་པ་ཡང་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པར་ཐལ། དེས་དེ་བཏགས་ཡོད་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས། ཉགས་དེར་ཐལ། དེས་དེ་རྒྱན་ལ་འདྲིལ་ཅིང་དེའི་ཆོགས་པ་དང་། རྒྱན་བཏགས་ཡོད་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཆ་བར་འདོད་ན། དབུ་མ་པས་དགེ་མི་དགའི་ལས་མི་ལམ་དང་འདྲ་བར་རང་བཞིན་མེད་པར་ཁས་སྤངས་པ་ལ། དངོས་སྣ་བས་ཆོལ་པའི་ཚུལ་འབྲེལ་པ་དོན་གསལ་ལས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་འདྲིམ་ལོ།།

དགག་བྱ་ངོས་འཛིན།

གོང་གི་ས་བཅད་གཉིས་པ་དེ་ཁོ་ན་གཏན་ལ་དབབ་པ་དངོས་ལ་དོན་ཚན་གསུམ་ཡོད་དེ། རིགས་པའི་དགག་བྱ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དེ་འགོག་པ་དེ་ཐལ་འགྱུར་དང་རང་རྒྱུད་གང་གིས་བྱེད་པ་དང་། བྱེད་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྟ་བ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་ལོ། དང་པོ་རིགས་པའི་དགག་བྱ་ངོས་བཟུང་བ་ལ་ཡང་དོན་ཚན་གསུམ་ཡོད་དེ། དགག་བྱ་ལེགས་པར་ངོས་ཟིན་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། དགག་བྱ་ངོས་མ་ཟིན་པར་འགོག་པའི་གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་གི་ལུགས་ཀྱི་དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་པའི་ཚུལ་ལོ། དང་པོ་ལ་ལྷ་ལས་དང་པོ་དགག་བྱ་ངོས་མ་ཟིན་པར་དེ་བཀག་པའི་མེད་དགག་མི་འཆར་། རྒྱུ་བ་དགག་བྱ་ལེགས་པར་ངོས་ཟིན་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། དཔེར་ན་གང་ཟག་འདི་འདྲ་ཞིག་མི་འདུག་སྟུང་དེས་པ་ལ་མེད་རྒྱུའི་གང་ཟག་དེ་ཐོག་མར་ངོ་ཤེས་དགོས་པ་ལྟར། བདག་མེད་པ་དང་རང་བཞིན་མེད་པ་ཞེས་པའི་དོན་དེ་དེས་པ་ལའང་མེད་རྒྱུའི་བདག་དང་རང་བཞིན་དེ་གལ་ཏེ་ཡོད་ན་འདི་འདྲ་ཞིག་འདྲ་སྟུང་དུ་ལེགས་པར་ངོས་ཟིན་དགོས་ཏེ། དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི་གང་དགག་པར་བྱ་བ་དེའི་དོན་གྱི་འཕ་ལྷན་པ་ལེགས་པར་ངོས་ཟིན་པའི་སྟོན་ས་སྟོ་ཡུལ་དུ་མ་ཤར་ན་དགག་བྱ་དེ་བཀག་པའི་མེད་དགག་བདག་མེད་པ་ལ་སོགས་པའང་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་མི་དེས་ཤིང་མི་རྟོགས་པའི་བྱིར་ཏེ། ལྷོད་འདུག་ལས། བྱིན་ཅི་ལོག་བདེན་འཛིན་གྱི་(སྟོན་) རྒྱུ་བ་དགག་བྱ་སྟོན་བཏགས་པའི་རྒྱུ་བ་དགག་བྱའི་དངོས་པོ་བདེན་གྲུབ་ལ་དེའི་རྣམ་པ་སྟོན་ལ་ཤར་བའི་སྟོན་ས་མ་རེག་ཅིང་མ་དེས་པར་བདེན་གྲུབ། དེ་མེད་པ་ཡི་དངོས་མེད་བདེན་པར་མེད་པ་སྟོས་རྟོགས་པའི་སྟོན་ས་འཛིན་པར་རྣམ་པ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། གཉིས་པ་དགག་བྱ་ཕྱ་རགས་གཉིས་སམ་གང་ཟག་གི་བདག་དང་ཚོས་བདག་གཉིས་ལྟ་བུས་ན་དགག་རྒྱུ་སྟོན་བ་ནི། དགག་བྱ་ངོས་ཟིན་དགོས་པ་དེ་ལ་དགག་བྱའི་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མི་འདྲ་བའི་བྱད་པར་ནི་མཐའ་ཡས་ཀྱང་། དགག་བྱ་ཐྱོགས་རེ་ཅམ་མ་ཡིན་པར་དགག་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ཀྱིས་བསྐྱེད་ནས་མདོར་བསྐྱེད་པའི་རྩ་བ་ནས་

བཀག་ན་དགག་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ལེགས་པར་ཁེགས་པར་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་དགག་བྱ་སྤྱོད་མ་ཁེགས་ན་མི་གྲོལ་སྟེ། ཁེགས་པར་འགྱུར་བ་འདི་ཡང་དགག་བྱའི་གནད་མཐའ་དག་མཐར་གཏུགས་ནས་འདི་ལས་མ་འདས་ཞེས་པའི་ཐུག་འཆམས་སྤྱོད་བཞིག་ཡོད་པ་དེ་ནས་མ་ཁེགས་པར་དགག་བྱའི་ལྷག་མ་ལུས་ན་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདྲིན་པའི་ཡོད་པའི་མཐའ་འམ་རྟག་མཐར་ལྷུང་ཞིང་དེས་དངོས་སོ་བདེན་པར་གྲུབ་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པས་སྲིད་པ་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བར་མི་ལུས་སོ། །བཞི་པ་དགག་ཆེས་ན་ཆད་མཐར་ལྷུང་སྟེ། དགག་བྱ་བཀག་པ་ཏ་ཅང་ཐལ་ཆེས་ནས་དགག་པར་བྱ་བའི་ཆོད་མ་ཟིན་པར་བཀག་ན་ནི་རྒྱ་འབྲས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རིམ་པ་གྲུབ་ལྷུང་བའི་སྒོ་ནས་དེ་དག་ཐ་སྐྱད་ཅམ་དུ་ཡང་འདོག་མི་ཤེས་པས་ཆད་པའི་མཐར་ལྷུང་ཞིང་ཆད་པའི་ལྷ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ངེས་པར་ངན་འགྲོར་འཁྲིད་ཅིང་འཕེན་པར་བྱེད་དོ། །ལྷ་པ་གྲུབ་དོན་དགག་བྱ་ངོས་མ་ཟིན་ན་རྟག་ཆད་གང་ཅུང་དུ་ལྷུང་སྟེ། རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་དགག་བྱ་ལེགས་པར་ངོས་ཟིན་པ་གལ་ཆེ་སྟེ། དགག་བྱ་འདི་ངོས་མ་ཟིན་ན་ཡང་ན་རྟག་ལྷ་དང་ཡང་ན་ཆད་ལྷ་གདོན་མི་ཟ་བར་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

དགག་བྱ་བྱུང་ཆེས་པ་དགག་པ།

གོང་གི་ས་བཅད་གཉིས་པ་དགག་བྱ་ངོས་མ་ཟིན་པར་འགོག་པའི་གཞན་ལུགས་དགག་པ་ལ་དོན་ཆན་གཉིས་ཏེ། དགག་བྱ་ངོས་འདྲིན་ཏ་ཅང་བྱུང་ཆེས་པ་དགག་པ་དང་། དགག་བྱ་ངོས་འདྲིན་བྱུང་ཆུང་བ་དགག་པའོ། །དང་སོ་ཏ་ཅང་བྱུང་ཆེས་པ་དགག་པ་ལ་དོན་གཉིས་ཏེ། གཞན་གྱི་འདོད་པ་བཟོད་པ་དང་། འདོད་པ་དེ་མི་འཐད་པར་བསྐྱེད་པའོ། །དང་སོ་འདོད་པ་བཟོད་པ་སྟེ། བྱུང་པར་བརྟུ་གཅིག་ལས་དང་སོ་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཐའ་བཞིར་འདུ་བར་འདོད་པ་ནི། བྱུང་ཆེས་པ་འགོག་པའི་རྒྱལ་འདི་དག་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་ཏེ་བཟོད་ན། ལ་ཅིག་ན་

རེ། གཞུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་གྱི་ཚས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་གྱི་
རིགས་པའི་དགག་བྱ་ཡིན་ཏེ་དེ་ཐམས་ཅད་ལ་རིགས་པ་དེས་དབྱད་བཟོད་ཏུ་གྱུབ་
པ་རྒྱལ་ཅམ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དག་རིགས་པ་དེས་མ་ཁེགས་གིང་ཡོད་
ན་མཁྱེན་བཞི་པོ་གང་རུང་ཏུ་ཡོད་དགོས་པ་ལ། མདོ་ལས། ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སྒྱུད་ན་
མཆན་མ་ལ་སྒྱུད་དོ། ། ཞེས་སོགས་མཁྱེན་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་བཀག་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་གཟིགས་པའི་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གིས་སྒྲེ་འགག་སོགས་ཅི་ཡང་
མེད་པར་གཟིགས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྒྲེ་འགག་དང་བཅིང་གྲོལ་སོགས་གང་ཡང་
མེད་དོ། ། དེ་ལས་གཞན་ཏུ་དེ་དག་ཡོད་ན་རིགས་པས་དབྱད་བཟོད་དམ་མི་བཟོད།
དང་པོ་ལྟར་ན་བདེན་དངོས་སུ་འགྱུར་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་དེ་རིགས་པས་དབྱད་
མི་བཟོད་ན་དེས་མ་རྟོག་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་དེ་རིགས་པས་ཁེགས་དགོས་པས་དེ་
མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་དག་ཡོད་ན་ཆད་མས་གྱུབ་བམ་མ་གྱུབ། དང་པོ་ལྟར་
ན་མི་འཐད་དེ་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གིས་ནི་དེ་དག་མེད་པར་གཟིགས་པས་
མ་གྱུབ་ལ། ཐ་སྙད་པའི་མིག་ཤེས་སོགས་ནི་ཆད་མ་ཡིན་པ་བཀག་པའི་ཕྱིར། གཞན་
ཡང་སྒྲེ་བ་ཡོད་ན་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་དགོས་པ་ལ་དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། དོན་དམ་པར་
སྒྲེ་བ་འགོག་པའི་རིགས་པ་དེ་ཉིད་གྱིས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་སྒྲེ་བ་འགོག་པར་འཇུག་པ་
ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་སྒྲེ་བ་ཡོད་ན་མཁྱེན་བཞི་གང་རུང་ལས་སྒྲེ་འམ་མི་
སྒྲེ། དང་པོ་ལྟར་ན་གཞན་གསུམ་མི་འཐད་པས་གཞན་ལས་སྒྲེ་དགོས་པ་ལ་དེ་འཇུག་
པར་བཀག་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། དོན་དམ་པར་སྒྲེ་བ་འགོག་པ་ན་མཁྱེན་བཞིར་
བརྟགས་ནས་བཀག་པས་མི་ཁེགས་པར་འགྱུར་ཏེ། མཁྱེན་བཞི་གང་རུང་ཏུ་མ་འདུས་པའི་
སྒྲེ་བ་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་དངོས་པོའི་སྒྲེ་སོགས་དོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་གྱི་
རིགས་པས་མ་རྟོག་ན་དེ་ཁེགས་པར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་ཁང་པ་གཅིག་ཏུ་རྒྱན་པོ་
ཡོད་ཀྱི་དོགས་ནས་བཅའ་བས་མ་རྟོག་པ་ན་དེར་རྒྱན་པོ་ཡོད་པ་ཁེགས་པ་བཞིན་
ནོ། ། ཞེས་པ་དགག་བྱ་བྱུང་ཆེ་བ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་བསྒྱུར་བ་སྟེ་རིམ་པར་

བསྐྱེགས་ནས་གཞིགས་པར་འོ། ། ད་ལྟ་བོད་ཀྱི་དབུ་མའི་དོན་སྤྱོད་པར་འདོད་པ་
 གཞི་མེད་ཀྱི་ལོ་ལ་མེད་པར་དཔྱད་ཚུལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་
 རྒྱལ་མ་རྒྱལ་དཔྱད་པར་བྱེད་པའི་རིགས་པས་ནི་གཞུགས་ནས་ནམ་མཁུན་གྱི་བར་གྱི་
 ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་ཞིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི་ཆོས་ཅི་འདྲ་འོ། ། ཞིག་
 ཁས་སྒྲངས་པ་དེ་ལའང་རིགས་པས་དཔྱད་པ་བྱས་ན་བརྟག་པའི་ཁུར་བཞེད་པའི་སྒོ་
 གས་གནས་བྱུང་པ་རྩལ་ཅམ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡོད་པ་དང་མེད་པ་གཉིས་
 དང་ལ་མེད་པ་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་དང་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་སྒྲིལ་མཐའ་བཞི་པོ་
 ཐམས་ཅད་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་མང་པོ་ལས་བཀག་པ་ཡིན་པས་ན་མཐའ་བཞི་པོ་
 དེར་མ་འདྲུས་པའི་ཆོས་གཏན་ནས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་སྐྱེ་འགག་བཅིངས་ཀྱི་ལོ་ལ་མེད་པར་འཕགས་པའི་མཉམ་
 གཞིག་གིས་གཞིགས་པར་འདོད་པའི་ཞི། དེར་མ་ཟད་རིགས་པ་གཞན་ཡང་དེ་
 ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་གཞིགས་པའི་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞིག་ཡི་ཤེས་ཀྱིས་སྐྱེ་
 འགག་དང་བཅིངས་ཀྱི་ལོ་ལ་མེད་པར་གཞིགས་པས་ན་འཕགས་
 པའི་མཉམ་གཞིག་དེས་ཅི་ལྟར་གཞུགས་པ་ལྟར་ཆོས་ཀྱིས་སྤྱོད་ལུགས་ཀྱང་དེ་ལྟར་
 ཡིན་དགོས་པས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཉིད་དོ། ། ཞིག་སུམ་པ་དོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་
 ཉིད་དོན་དང་དཔྱད་བཞེད་དོན་གཅིག་པར་འདོད་པ་ནི། གཞི་ཉིད་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཡོད་
 པར་འདོད་ན་འོན་ཏེ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱད་པའི་རིགས་པས་དཔྱད་བཞེད་དམ་
 མི་བཞེད། རིགས་པ་དེས་དཔྱད་བཞེད་ན་ནི་རིགས་པས་དཔྱད་བཞེད་ཀྱི་དངོས་པོ་
 ཡོད་པར་འདོད་དགོས་པས་དེ་འདྲའི་དངོས་པོ་དེ་བདེན་དངོས་སུ་བྱུང་པར་འགྱུར་
 རོ། ། རིགས་པ་དེས་དཔྱད་མི་བཞེད་ན་ནི། རིགས་པ་དེས་བཀག་ནས་ཞིགས་པ་
 ཡིན་པས་རིགས་པས་ཞིགས་པའི་དོན་ཡོད་པ་ཅི་ལྟར་འཐད་དེ་མི་འཐད་དོ། ། ཞིག་
 བཞི་པ་སྐྱེ་འགག་མེད་པས་མ་བྱུང་པར་འདོད་པའི་ཞི། རིགས་པས་དཔྱད་
 བཞེད་མི་བཞེད་གཉིས་སུ་དཔྱད་པའི་སྒོ་ནས་མི་འཐད་པ་དེ་བཞིན་དུ་རིགས་པ་

གཞན་ཡང་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པར་འདྲོད་ན་ཆད་མས་གྲུབ་བཅ་མ་གྲུབ་པ་གང་
རུང་ཞིག་ལས་མ་འདས་པས་དེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་གང་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ཆད་མས་
གྲུབ་པ་ཡིན་ན་ཆད་མའི་མཆོག་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་འཕགས་
པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ངེས་པར་གྲུབ་དགོས། ཡེ་ཤེས་དེས་ནི་སྐྱེ་བ་སོགས་
མེད་པར་གཟིགས་པ་ཡིན་པས་ཡེ་ཤེས་དེས་སྐྱེ་བ་སོགས་གྲུབ་པར་མི་འཐད་ལ། ཐ་
སྟོད་པའི་མིག་གི་ཤེས་པ་དང་ན་བའི་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པས་གཞུགས་སོགས་གྲུབ་
པར་འདྲོད་ན་ནི་མིག་གི་ཤེས་པ་སོགས་དེ་དག་ཆད་མ་ཡིན་པ་འོག་གི་མདོ་སོགས་
ཀྱིས་བཀག་པའི་ཕྱིར་མིག་ཤེས་སོགས་དེ་དག་གཞུགས་སོགས་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་
མར་ཁས་ལེན་པ་མི་འཐད་དེ། དེའི་རྒྱ་མཆན་ཡང་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོའི་མདོ་
ལས། མིག་གི་ཤེས་པ་དང་ན་བའི་རྣམ་ཤེས་དང་སྒྲིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་ཆད་མ་
མིན་ལ། རྩེའི་རྣམ་ཤེས་དང་ལུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱང་ཆད་མ་
མིན་ལོ། །གལ་ཏེ་དབང་པོའི་ཤེས་པ་འདི་དག་ཆད་མ་ཡིན་ན་ནི། འཕགས་པའི་ལམ་
སྒྲོམ་པའི་བཙོན་འགྲུས་ཀྱིས་སྒྲོམ་པ་པོ་སུ་ལ་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ་དགོས་པ་གང་ཡང་མེད་
དོ། །ཞེས་དང་། དེར་མ་ཟད་དབུ་མ་ལ་འཕྲུག་པར་ཡང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཀྱན་
ཏུ་སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་འཛིན་རྟེན་པའི་ཐ་སྟོད་པའི་ཤེས་པ་མིག་ཤེས་སོགས་ནི་
ཆད་མ་མིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ལྟར་སྐྱེ་བ་སོགས་འཕགས་པའི་མཉམ་
གཞག་གིས་ནི་མེད་པར་གཟིགས་ལ། འཛིན་རྟེན་པའི་ཐ་སྟོད་པའི་མིག་ཤེས་སོགས་
ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཆད་མ་མིན་ཞིང་། སྐྱེ་བ་སོགས་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་གཞན་
ཡང་མི་སྲིད་པས། སྐྱེ་བ་སོགས་ཆད་མས་གྲུབ་པ་མི་འཐད་དོ། །ཆད་མས་མ་གྲུབ་
ཀྱང་ཡོད་པར་འདྲོད་པ་ནི་ཁྱོད་རང་ཡང་མི་འདྲོད་ཅིང་རིགས་པའང་མིན་པས་ཤིན་
ཏུ་མི་འཐད་དོ། །^{༡༥༩}ལྟ་བུ་སྐྱེ་བ་སོགས་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་མེད་པར་འདྲོད་པ་ནི། གལ་
ཏེ་ཁྱོད་སྐྱེ་བ་སོགས་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ན་ནི་དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་མི་
འདྲོད་པས་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་འདྲོད་དགོས་སོ། དེ་འདྲོད་ན་དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཡང་མི་

རིགས་ཏེ་དེའི་རྒྱ་མཆན་འདུག་པ་ལས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དཔྱད་པའི་སྐབས་སུ་རིགས་པ་
གང་ཞིག་གི་སྒོ་ནས། དངོས་པོ་རྣམས་སྦྱེད་པར་བྱེད་པ་པོ་བདག་དང་གཞན་གཉིས་
པོ་གང་ལས་སྦྱེ་ཞེས་དབྱེད་པ་ན་དེ་གཉིས་པོ་གང་ལས་ཀྱང་སྦྱེ་བ་རིགས་པ་མིན་
པར་མཐོང་ངོ་། དེ་ལྟར་མཐོང་བར་བྱེད་པའི་དེ་ཉིད་ལ་དཔྱད་པའི། རིགས་པ་དེས་
ནི་ཐ་སྙད་དུ་འང་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྦྱེ་བ་རིགས་པ་མིན་ནོ་དེ་ལྟར་མི་
རིགས་ན། བྱིད་ཀྱི་ལྷགས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས་སྦྱེ་བ་དེ་རིགས་པ་གང་འདྲ་ཞིག་གིས་
སྦྱེ་བ་ཉིད་ཡིན་པར་འགྱུར། ལྟེ་རང་བཞིན་གྱི་སྦྱེ་བ་ནི་རིགས་པ་གང་གིས་ཀྱང་ཡོད་
པར་མི་འཐད་དོ། ཞེས་དོན་དམ་པར་སྦྱེ་བ་འགོག་པའི་རིགས་པ་མཐའ་བཞིའི་སྦྱེ་
འགོག་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཐ་སྙད་དུ་སྦྱེ་བ་འང་འགོག་པར་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ།

དུག་པ་སྦྱ་བཞིར་མ་འདུས་པ་ནི། དེ་ལྟར་དབྱེད་པ་མི་འཐད་པར་འདོད་པའི་
པ་ནི། རིགས་པ་གཞན་ཡང་དངོས་པོ་རྣམས་བདག་གཞན་ལ་སོགས་པ་བདག་གཞན་
གཉིས་ཀ་དང་རྒྱ་མེད་བཞི་པོ་གང་རུང་ལས་མི་སྦྱེ་ཡང་། དངོས་པོ་སྦྱེ་བར་འདོད་ན་
ནི་དོན་དམ་པར་སྦྱེ་བ་འགོག་པའི་སྐབས་ལ་བདག་གཞན་སོགས་སྦྱ་བཞིར་བརྟགས་
ནས་བཀག་པས་དོན་དམ་པར་སྦྱེ་བ་དེ་མི་ཁྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ་བདག་གཞན་
སོགས་སུ་འཕྲུལ་མཐའ་བཞི་པོ་དེ་དག་གང་ཡང་མིན་པའི་སྦྱེ་བ་ཞིག་ཡོད་པའི་བྱིར་
རོ། བདུན་པ་སྦྱ་བཞིའི་གཞན་སྦྱེ་མེད་པས་སྦྱེ་བ་མེད་པར་འདོད་པའི་པ་ནི། སྦྱེ་བ་
ལ་མཐའ་བཞི་པོ་དེར་ཁ་ཆོན་ཆོད་པས་སྦྱ་བཞི་གང་རུང་ལས་སྦྱེ་འོ་ཞེས་ན་སྦྱེ་བའི་
རྒྱ་གཞན་བདག་དང་གཉིས་ཀ་དང་རྒྱ་མེད་གསུམ་ལས་སྦྱེ་བ་ནི་མི་འདོད་པས་ན་
གཞན་ལས་སྦྱེ་དགོས་གཞན་ལས་སྦྱེ་ན་གཞན་ལས་སྦྱེ་བ་དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། དེའི་
རྒྱ་མཆན་འདུག་པ་ལས། གཞན་ལས་སྦྱེ་བ་འདིག་རྟེན་ལས་ཀྱང་མེད། ཅེས་གསུངས་
པས་སོ། བརྒྱད་པ་སྦྱེ་བ་འགོག་པ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱེད་པར་སྦྱར་མི་དགོས་པ་འདོད་
པའི་པ་ནི། རྒྱ་མཆན་གོང་གི་དེའི་བྱིར་སྦྱེ་བ་ཙམ་བཀག་པས་ཆོག་གི་སྦྱེ་བ་འགོག་
པ་ལ་དོན་དམ་པར་སྦྱེ་བ་མེད་ཅེས་དོན་དམ་པའི་བྱེད་པར་ཡང་སྦྱར་བར་མི་བྱ་ལྟེ།

དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི། ཚིག་གསལ་ལས་དོན་དམ་པའི་བྱང་པར་སྒྱུར་བ་བཀག་པའི་ཕྱིར་
རྟོ།། རྟོ་དེས་ན་ཚོས་ཐམས་ཅད་ལ་རང་གི་རྩོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པ་ནི་
དཔལ་ལྷན་ཆེ་བའི་ལུགས་ལ་བསྟོན་དུ་མེད་ལ། དེ་ལྟར་རང་བཞིན་མེད་ན་དེ་ནས་
ཅི་ཞིག་ཡོད། དེས་ན་སྒྱེ་འགག་སོགས་ཐམས་ཅད་དོ།། ཞེས་ཟེར། དེ་ལྟར་འདོད་
པའི་ནང་གསེས་ཁ་ཅིག་སྒྱེ་འགག་སོགས་ཐ་སྟད་དུ་འང་མེད་པར་འདོད། ཁ་ཅིག་ཐ་
སྟད་དུ་ཡོད་ཀྱང་དེས་ཡོད་གོ་མི་ཚད་པར་འདོད། ཀང་ལྟར་ཀྱང་དོན་དམ་དཔྱོད་
པའི་རིགས་པས་སྒྱེ་འགག་སོགས་བཀག་གོ། ཞེས་ཤི་ཟེར། དབྱ་པ་དེ་ལ་སྒྱེ་བ་ཀྱན་
རྩོལ་དུ་འདོད་མི་འདོད་གཉིས་ཡོད་ཤིང་ཤི་ནི། ཞེས་དེ་དུས་ཀྱི་དབྱ་མ་པར་འདོད་པ་
པལ་ཆེར་དེ་སྐད་སྒྲ་ཞིང་། དེ་སྐད་སྒྲ་བའི་ལུགས་འདི་ལའང་མི་མཐུན་པ་གཉིས་སུ་
སྤང་སྟེ། ཁ་ཅིག་ནི་སྒྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཐ་སྟད་དུ་འང་མི་འདོད་ཟེར་ལ། ཁ་ཅིག་ནི་སྒྱེ་
བ་སོགས་ཐ་སྟད་དུ་ཡོད་པར་འདོད་དོ་ཞེས་ཁས་ལེན་ཅིང་བརྒྱ་པ་ཐམས་ཅད་རང་
བཞིན་བཀག་པར་མཐུན་ཤིང་ལྟོས་ནི། དེ་ཙམ་མ་གཏོགས་ལུགས་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་
མཐུན་པར་འདི་སྐད་དུ་སྒྲ་སྟེ། དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་དུ་རིགས་པས་སྒྱེ་བ་ལ་སོགས་
པའི་ཚོས་ནམས་ལ་རང་གི་རྩོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་འགོག་པ་ནི་སྒྲོལ་དཔོན་
འདི་ཡི་ལུགས་ཡིན་པ་ལ་སྒྲས་ཀྱང་བསྟོན་དུ་མེད་དེ་ཚོས་ནམས་བདེན་པ་གཉིས་
ཅར་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་པའི་ཕྱིར་རྟོ།། རྟོ་བརྒྱ་གཅིག་པ་རང་བཞིན་
མེད་ན་མེད་པས་བྱུང་པར་འདོད་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཚོས་ནམས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ན་
རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དེ་ནས་གཞན་ཅི་ཞིག་ཡོད། ཚོས་ནམས་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར་
དགག་བྱ་སྒྱེ་བ་སོགས་འགོག་པ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱང་པར་སྒྱུར་བ་ནི། དབྱ་མ་པལ་
འཇུར་བའི་ལུགས་མ་ཡིན་གྱི་དབྱ་མ་རང་རྒྱད་པ་ཁོ་ནའི་ལུགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་མགྱིན་
པ་གསལ་ཞིང་མཐོན་པོར་བྱས་ནས་འཆད་པར་བྱེད་དོ།།

གོང་གི་ས་བཅད་གཉིས་པ་ལུགས་གོང་གི་དེ་མི་འཐད་པར་བསྟན་པ་ལ། དོན་
ཚན་གཉིས་ཏེ། ཐོག་མར་གོང་གི་ལུགས་དེས་དབྱ་མ་པའི་སྤུང་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱང་

ཆོས་འགངས་ཆེ་བ་བཀག་པར་བསྟན་པ་དང་། དེ་ནས་གོང་གི་གཞི་དབྱེད་བཞིན་པ་
 དེ་ནས་ཀྱིས་ལུགས་དེའི་ཚྭ་གས་སྒྲ་མ་ལ་མི་གཞི་དེ་ཅིང་སྟན་མི་བྱིན་པར་བསྟན་
 པའོ། དང་པོ་དབྱུ་མ་པའི་བྱུང་ཆོས་བཀག་པ་ལ་དོན་ཆུན་གསུམ་སྟེ། དབྱུ་མ་པའི་
 བྱུང་ཆོས་ངོས་བཟུང་བ་དང་། གོང་གི་ལུགས་དེས་བྱུང་ཆོས་དེ་རི་ལྟར་བཀག་པའི་
 ཚུལ་དང་། འགོག་ལུགས་དེ་འདྲ་བ་ལ་དབྱུ་མ་པ་རང་གིས་ལན་རི་ལྟར་བཏབ་པའོ།
 དང་པོ་དབྱུ་མ་པའི་བྱུང་ཆོས་ངོས་བཟུང་བ། རྒྱལ་དབྱུ་མའི་འདོད་ཚུལ་དང་། དངོས་
 གྲུ་བའི་ཚོད་ཚུལ་དང་། རང་བཞིན་མེད་ཀྱང་འཁོར་འདས་འཐད་པ་དང་། རྟོང་པ་
 རྟེན་འབྱུང་དོན་གཅིག་ཚུལ་དང་བཞི། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ཆོགས་གཉིས་
 ལས་འབྲས་བྱ་སྐྱུ་གཉིས་འདོད་དགོས་ཚུལ་ནི། རྒྱལ་དེ་འགོག་པའི་ཚུལ་འདི་དག་གོ་
 གྲུ་ཡང་ཐུག་མའི་གསུང་བཞིན་ཚྭ་གས་གཅིག་ཏུ་མདོར་བསྟུས་ཏེ་བཞིན་ན། འབྲས་བྱ་
 སྐྱུ་གཉིས་འབྱུང་པ་ལ་ལམ་ཆོགས་གཉིས་བསགས་དགོས། དེ་ལ་གཞི་བདེན་གཉིས་
 གི་འདོག་ཚུལ་གི་ལྟ་བུ་ཤེས་དགོས། དེ་ལ་འང་རྒྱ་འདི་ལས་འབྲས་བྱ་འདི་འབྱུང་གི་རྒྱ་
 འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལ་ངེས་པ་གཏིང་ནས་འདྲིངས་པ་གཅིག་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་
 རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་རྒྱལ་ཅམ་ཡང་མེད་པ་གཉིས་སྟོང་རིམ་འགལ་བར་མ་ཟད་
 གཅིག་གོགས་གཅིག་གིས་བྱེད་པ་ཅིག་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་བུ་ནི་མཁས་པ་དབྱུ་མ་པ་ཁོ་
 བའི་བྱུང་ཆོས་ཡིན་པས་གཞན་གྱིས་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་ཡིན་ལོ། དེ་ཡང་དབྱུ་མ་
 པས་ནི་རྟོང་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་འབྱུང་ཡིན་པས་རྒྱ་རྒྱུན་
 སོགས་ལ་རྟོས་ལ་དེ་ལྟར་ན་རང་དབང་བའི་རོ་བོར་མེད་པས་རང་ངོས་ནས་སམ།
 རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་རྟོང་པ་ཡིན་ལོ། དེ་ལྟ་བུའི་དབྱུ་མ་པའི་སྟན་མོང་མ་ཡིན་
 པའི་ལུགས་དེ་སྟར་གྱིས་ཚྭ་གས་སྒྲ་མས་བཀག་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་རང་བཞིན་རྒྱལ་ཅམ་
 མེད་པ་དང་རྒྱུ་འགག་སོགས་ཐ་དད་པ་གཉིས་མི་འགལ་བའི་ལུགས་གཉིས་བཀག་
 པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེས་རང་བཞིན་མེད་ན་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེས་རང་བཞིན་མེད་ན་རྒྱུ་
 འགག་སོགས་མེད་དགོས་པར་སྒྲས་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་རྩ་ཤེས་རྟེན་འབྱུང་ལ་རང་

བཞིན་གྱིས་སྟོང་བས་བྱལ་བར་གསུངས་པ་ལས་བསྐྱོད་ཉེ་སྤྱོད་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། རང་
བཞིན་གྱིས་མེད་ན་སྤྱེ་འགག་སོགས་མེད་པར་འདོད་དགོས་པར་སྤྱོད་པ་སྤྱེ་སོགས་
ཡོད་ན་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དགོས་པར་སྤྱོད་པར་ཡང་སོང་བའི་འཁྱིལ་རྒྱུ་རིགས་
པ་རྒྱལ་ཅུ་པ་ལས། འདི་སྐད་གསུངས་ཏེ། འཛོལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དགེ་བ་འདི་ཡི་མཐུས་
སྤྱེ་བོ་ཐེམས་ཅན་ཀུན་ཏེ་མ་ལུས་པ། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་གཉིས་རྒྱ་
ཆེན་པོ་བསགས་པ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་བསགས་པའི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་ཆོགས་གཉིས་པོ་དེའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི། འབྲས་བུ་དམ་པ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡེ་
ཤེས་ལས་བྱུང་བ་ཆོས་སྤྱོད་དང་བསོད་ནམས་ལས་བྱུང་བ་གཟུགས་སྤྱོད་གཉིས་ནི་ཐོབ་
པར་ཤོག ཅེས་རི་སྐད་གསུངས་པ་ལྟར། ཐེག་པ་མཆོག་གིས་ཏེ་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཐེག་
པས་འགྲོ་བ་ནི་ཐེག་པ་དེ་ཁོ་ན་འདོད་ཅིང་དོན་དུ་གཉེར་བའི་དབང་གིས་འཇུག་
པའི་གདུལ་བྱ་སྐལ་བཟང་རྣམས་ཀྱིས་ནི་མཐར་འབྲས་བུའི་སྐབས་སུ་ཆོས་སྤྱོད་དམ་
པ་གཟུགས་སྤྱོད་དམ་པ་གཉིས་འཛོལ་པར་བྱེད་ལ། དེ་འཛོལ་པར་བྱེད་པ་ནི་གང་ལ་
རག་ལས་ན་འཛོལ་བྱེད་ལམ་ཀྱི་སྐབས་སུ་ལྷན་གྱིས་བཤད་པ་ལྟར་རི་སྐད་པ་ཀུན་
རྫོབ་རྟོགས་པའི་ཐབས་དང་རི་སྐད་པ་དོན་དམ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གཉིས་པོ་ཡ་མ་
བྲལ་བ་སྟེ། ཡ་ཕྱོགས་རེར་མ་སོང་བའི་སྒོ་ནས་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་
དཔག་ཏུ་མེད་པ་བསགས་པ་ལ་རག་ལས་ལ། ཐབས་ཤེས་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཆོགས་
གཉིས་བསགས་པ་དེ་ཡང་རྩ་བ་གང་ལ་བསྟོན་ན་ཀུན་རྫོབ་པའི་རྒྱ་དགེ་མི་དགེ་ལ་
སོགས་དང་འབྲས་བུ་བདེ་འགྲོ་ངན་འགྲོ་ཐར་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་དགེ་མི་
དགེ་སོགས་འདི་ལྟ་བུ་ལས་སྐྱོད་ཡོན་ཀྱི་འབྲས་བུ་བདེ་འགྲོ་ཐར་བ་ཐམས་མཁྱེན་
པ་ལ་སོགས་པ་དང་ཉེས་དམིགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ངན་འགྲོ་ལ་སོགས་པ་འདི་དང་འདི་
འདྲ་བ་འབྱུང་ངོ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལ་ཆོག་ཙམ་དུ་མ་སོང་བའི་
ངེས་པ་སྟོང་གི་གཉིང་དང་ཞེ་ཐག་པ་ནས་འདྲེན་བྱལ་བའི་འདྲོངས་པ་ནི་རི་སྐད་
པ་ཀུན་རྫོབ་ལ་ངེས་པ་ཐོབ་པའི་ཐབས་ཀྱི་ཆ་ཡིན་པས་ཐབས་དེ་དང་། ཆོས་ཐམས་

ཅད་ལ་རིགས་པས་ལེགས་པར་དབྱད་པ་ན་གང་ལ་ཡང་རང་གི་ངོ་ཐོས་བྱུང་བའི་
 རང་བཞིན་རྒྱལ་ཅམ་ཡང་མེད་པར་མཐོང་བའི་ངེས་པ་སྟོང་གི་གཏིང་དང་ཞེ་ཐག་
 པ་ནས་རྟེན་པའི་ཤེས་རབ་ནི་རི་ལྟ་བུ་དོན་དམ་ལ་ངེས་པ་ཐོབ་པའི་ཤེས་རབ་ཡིན་
 པས་ཐབས་ཤེས་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྩ་བ་ལ་ངེས་པར་བསྟོས་ཏེ། དེའི་རྩ་མཚན་ནི་ཐབས་
 ཤེས་འདི་གཉིས་ཀ་མ་ཆང་ཞིང་བྱུང་འབྲེལ་དུ་མེད་ན་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་གཉིས་
 ཀ་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བའི་ལམ་གྱི་ལུས་རྫོགས་པའི་ཆ་ཆང་བ་ཞིག་ལ་སྟོང་ཐག་པ་ནས་
 སྟོང་འདོད་སྟེས་པའི་སྟོན་སྟོབ་པ་གཏན་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་དེ་འདྲའི་རྩ་འབྲས་འཛོག་པ་ལ་བདེན་གཉིས་ལ་རག་ལས་ཀྱི་རྩ་ལ་
 བྱི། ཞོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་འབྲས་བུའི་སྐབས་སུ་སྟེགས་འཐོབ་པ་དེ་གང་ལ་རག་
 ལས་པའི་རྩ་ལམ་ཐབས་ཤེས་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་གནད་མི་འབྱུག་པ་དེའི་རྩ་བ་ཡང་གང་
 ཡིན་ན་དེ་ཡང་གཞི་བདེན་གཉིས་རྟོགས་པའི་ལྟ་བུ་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་ཁོ་ན་ལ་
 རག་ལས་པ་ཡིན་ནོ། དེ་ལྟར་རག་ལས་པའི་ལྟ་བུ་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་ཡང་གང་
 ཡིན་ཞེ་ན་དེ་ནི་ཞོང་དེ་མ་ཐག་དུ་བཤད་པའི་བདེན་གཉིས་ལ་ངེས་པ་རྟེན་པའི་
 རྩ་ལ་འདི་ཉིད་ཡིན་ནོ། གསུམ་པ་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་དམ་བདེན་པ་དང་མིང་
 གིས་བཞག་པའི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་མི་འགལ་བ་དབྱུ་མ་པ་ཁོ་ནའི་འདོད་ཀྱི་རྩ་ལ་
 བྱི། འདི་འདྲའི་གཞི་ལམ་འབྲས་བུའི་གནད་ཀྱི་རྩ་བ་བདེན་པ་གཉིས་ལ་ངེས་པ་རྟེན་
 རྩ་ལ་འདི་འདྲ་བ་ནི་སྟོན་ཀྱིས་ཟབ་ཅིང་ཡངས་པའི་གང་ཟག་དབྱུ་མ་པ་མ་གཏོགས་པ་
 གང་ཟག་གཞན་སུའི་ངོར་ཡང་ཀུན་རྫོབ་རྩ་འབྲས་ཀྱི་རྩ་མ་གཞག་བྱེད་པ་ན་སྟོང་
 རྩ་གས་དོན་དམ་མི་རུང་པ་དང་། སྟོང་རྩ་གས་དོན་དམ་གྱི་རྩ་མ་གཞག་བྱེད་པའི་ཆེ་རྩ་
 འབྲས་སོགས་འཛོག་མི་བྱུང་པར་སོང་སྟེ། འགལ་བ་འདྲུ་བ་ཁོ་ནར་མཐོང་ནས་བདེན་
 གཉིས་མི་འགལ་བར་འཆད་མི་ཤེས་པ་ཡིན་ལ་དེ་ལྟར་ཤེས་པའི་སྐབས་ན་སྤྲ་ཞིང་
 མཛངས་ལ་ཤིན་ཏུ་རྩ་ཆེ་བའི་རྩ་དབྱེད་དང་ལྡན་པའི་མཁས་པ་དབྱུ་མ་པ་ཞེས་
 བྲགས་པ་དེས་ནི། བདེན་པ་གཉིས་རྟོགས་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་དབང་གིས་དེ་

ལྟ་བུའི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་ནམ་གཞག་ལ་འགལ་བ་དངོས་སུ་ཡོད་པ་ལྟ་ཅི་སྒྲིལ་ཏེ།
འགལ་བ་དེ་འབྲེལ་གྱི་ཅམ་ཡང་མེད་པར་གཏན་ལ་ཐབ་ནས་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པའི་
ཙུ་བ་མཐར་ཐུག་པ་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ངེས་ལྟ་བུ་བཞིན་རྟེན་དེ་རྟེན་པ་དེ་ལ་
བརྟེན་ནས། དོན་དེ་འབྲེལ་སྟོན་པའི་རང་གི་སྟོན་པ་དང་བསྟན་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་ཡ་མཚན་
པར་མཐོང་བའི་བྱས་པ་མད་ཏུ་བྱུང་བ་སྒྲིལ་གིང་སྒྲིལ་བ་དེས། རང་དབང་མེད་པར་
བྱངས་པའི་གཅམ་བྱ་དང་གཡོ་ཚོལ་མེད་པའི་རག་དང་ཆིག་ནམ་པར་དག་པའི་སྒོ་
ནས་སྒྲལ་བ་དང་ལྡན་པ་གཞན་དག་ལ་འདི་སྐད་ཏུ་ཤེས་ལྡན་དག་ཉོན་ཅིག་དངོས་
པོ་ནམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་
འབྱུང་བ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་ཤར་བའི་དོན་ཡིན་གྱི། དངོས་པོ་ནམས་
རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་དོན་བྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་སྒོ་ནས་སྟོང་པའི་
སྟོང་པ་དངོས་པོ་གཏན་ནས་མེད་པའི་དོན་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་མགྱོན་པ་བརྟེན་ནས་
སྐད་གསང་མཐོན་པོས་ཡང་དང་ཡང་ཏུ་སྒྲོགས་པར་མཛད་དོ།

གཉིས་པ་དངོས་སྒྲུའི་རྩོད་རྒྱུ་ལྟུལ་ནི། དབྱ་མ་པ་དེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པའི་
རང་གི་སྒྲེ་པ་དངོས་པོར་སྒྲུ་བ་བྱེ་མདོ་ལ་སོགས་པའི་མཁས་པ་རིག་གནས་ཏུ་མ་
མཐའ་ཡས་པ་ལ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་གིང་གོམས་པར་བྱས་པའི་ནམ་དབྱེད་དང་ལྡན་
པ་ནམས་ལ་སྒྲུའི་ནམ་དབྱེད་དེ་ལྟ་བུ་ཡོད་ཀྱང་རང་ཉིད་དབྱ་མའི་ལྟ་བུ་འདི་འབྲེལ་
ཁས་མི་ལེན་ཅིང་མི་ལེན་པར་མ་ཟད་ལྟ་བུ་བྱུང་པར་ཅན་དེ་འབྲེལ་ཁས་ལེན་པའི་
དབྱ་མ་པ་ལ་རྩོད་པ་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ལ་ཐུག་པའི་ཙུ་བ་ནི་ཉིལ་གྱིས་བསྒྲིལ་
ན་འདི་ཡིན་ཏེ་དངོས་སྒྲུ་བའི་མཁས་པ་དེ་ནམས་ཀྱིས་བསམས་ཆོད་ལ་དབྱ་མ་པ་
འདི་ནམས་ཀྱིས་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུབ་པའི་རང་བཞིན་ཅི་
ཡང་མེད་པར་ཁས་སྐྱངས་འདུག་པས་དེ་འབྲེལ་རང་བཞིན་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྟོང་
པ་ཡིན་ན་ནི། བཅིངས་གྲོལ་ལ་སོགས་པའི་འཁོར་བ་དང་ཐུང་འདས་ཀྱི་ནམ་གཞག་
ཐམས་ཅད་འཛོག་པའི་གཞི་མེད་པས། དེ་འབྲེལ་ནམ་བཞག་འཛོག་ས་གཏན་ནས་

མེད་པར་སོང་སྐྱེས་པའི་བསམ་ལུགས་འདི་ཁོ་ན་ལ་བྱག་པ་ཡིན་ཏེ་དེ་ཡིན་པའི་
 རྒྱ་མཚན་ཡང་ཅ་ཤིང་ལས། དངོས་སྤྱོད་བས་དབྱ་མ་པ་ལ་ཚོད་ཚུལ་བཞོད་པའི་སྐབས་
 ལྷ་གལ་ཏེ་དབྱ་མ་པ་ཚོད་ཆོས་འདི་དག་ཀྱན་རང་གི་ངོ་བོས་བྱབ་པས་སྤོང་པར་
 འདོད་ན། འོ་ན་ཚོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་བྱ་བྱེད་འབྱུང་བ་སྦྱི་བ་གཏན་ནས་
 བཞག་ས་མེད་ཅིང་འདིག་པ་འགག་པ་ཡང་གཏན་ནས་བཞག་ས་མེད་པར་འགྱུར་
 ལ། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་སྤྱད་བསྐྱེད་ཀྱན་འབྱུང་འགོག་པ་ལམ་གྱི་བདེན་
 པ་རྣམས་ཀྱང་། དབྱ་མ་པ་ཚོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་གཏན་ནས་བཞག་ས་མེད་པར་ཐལ་བར་
 འགྱུར་རོ། ཞེས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྤོང་ན་སྦྱི་འདིག་དང་བདེན་
 བཞིན་རྣམ་གཞག་གཏན་ནས་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་ཚོད་པའི་ཚུལ་གསུངས་
 པ་དང་། ཚོད་སྒྲིག་ལས། ཀྱང་དངོས་སྤྱོད་བས་དབྱ་མ་པ་ལ་ཚོད་པའི་ཚུལ་གསུངས་
 པ་ནི། གལ་ཏེ་དབྱ་མ་པ་ལ་ཚོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། རང་གི་ངོ་
 བོས་བྱབ་པའི་རང་བཞིན་དངོས་པོ་ཀྱན་ལ་ཡོད་པ་མིན་པར་འདོད་ན། འོ་ན་ཚོད་
 ཀྱིས་སྤྱོད་པའི་རང་གི་ངོ་བོས་བྱབ་པའི་རང་བཞིན་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཆིག་དེ་དག་
 ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་ན། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་ཆིག་དེ་
 འདྲས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱབ་པ་གཏན་ནས་བསྒྲིག་པར་མི་རུས་སོ། ཞེས་ཆིག་ལ་རང་
 གི་ངོ་བོས་བྱབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་ན་ནི་ཆིག་དེས་རང་གི་ངོ་བོས་བྱབ་པའི་རང་
 བཞིན་འགོག་པ་དང་དེ་འདྲའི་རང་བཞིན་མེད་པ་བསྐྱབ་པའི་དགག་སྐྱབ་བྱེད་པར་
 མི་རུས་སོ་ཞེས་རང་ངོས་ནས་བྱབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་ན་བསྐྱེད་བྱེད་བྱེད་དང་
 འགོག་པ་དང་བསྐྱབ་པའི་དགག་སྐྱབ་སོགས་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་མི་འཐད་དོ་སྐྱེས་ཏུ་
 བསམས་ནས་དངོས་སྤྱོད་བ་རྣམས་དབྱ་མ་པ་ལ་ཚོད་པ་བྱེད་དེ། ཚོད་པ་བྱེད་ལུགས་
 འདིས་ནི་དངོས་སྤྱོད་པའི་གོ་ཚོད་ཀྱང་འདི་ལྟར་བྱུང་སྟེ། རང་བཞིན་དེ་འདྲ་འགོག་
 པར་བྱེད་པའི་རིགས་པས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་གཏན་ནས་
 བཀག་པར་གོ་ནས་དབྱ་མ་པ་ལ་ཚོད་པ་བྱེད་པའོ།

གསུམ་པ་རང་བཞིན་མེད་ཀྱང་འཁོར་འདས་འཐད་ཚུལ་ལ་བདུན་ལས། དང་
པོ་རང་བཞིན་མེད་ཀྱང་འཁོར་འདས་ཀྱི་རུང་བ་ནི། རྩ་མཆན་དེས་ན་དངོས་པོར་
སྤྱོད་བ་དང་དབྱུང་མ་པ་གཉིས་རང་རང་གི་སྤྱབ་མཐའ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ལ་རྩོད་པའི་
ཆོ་ན་རང་བཞིན་གྱིས་སྤོང་པའི་རྩྱགས་ལ་འཁོར་འདས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་
བཞག་ཏུ་རུང་བ་དང་མི་རུང་བ་འདི་གཉིས་ཁོ་ན་ལ་མ་མཐུན་པར་རྩོད་པ་བྱེད་པ་
ཡིན་པས་ན། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་སྤྱབ་པའི་རང་བཞིན་རྩལ་ཅམ་
ཡང་མེད་པ་གཞིར་བྱས་པ་ལ་བསྐྱེད་བྱ་དང་སྐྱེད་བྱེད་དང་འགོག་པ་དང་བསྐྱབ་པ་
སོགས་འཁོར་འདས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་འཐད་པར་ཁས་བླངས་པས་ཆོག་པ་
ནི་མཁས་པ་དབྱུང་མ་པའི་བྱང་ཆོས་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་། ཅེ་ཤེད་རབ་བྱེད་ཉེར་
བཞི་པ་ལས། གོང་གི་དངོས་སྤྱོད་པས་དེ་ལྟར་རྩོད་པའི་ལན་གསུངས་པ་ནི། བོ་འབྱུང་
འཇིག་མེད་པ་སོགས་ཀྱི་དངོས་སྤྱོད་པ་ཁྱོད་ཀྱི་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་མི་འཐད་པའི་སྤྱོད་
ཏུ་ཐལ་པར་འཇུག་བ་མང་ཏུ་འཕངས་པ་ནི། ཁྱོད་གྱིས་སྤོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་དང་དགོས་
པ་མ་ཤེས་པར་དེ་ལྟར་འཕངས་པ་ཡིན་གྱི། རེད་དབྱུང་མ་པས་རང་བཞིན་གྱིས་སྤོང་
ཉིད་སྤྱོད་པའི་ལུགས་(པའི་)སྤོང་ཉིད་སྤྱོད་པ་དེ་ལ་བྱ་བྱེད་འཇིག་མི་རྣམས་ཐལ་བ་
འཇིག་པ་དེ་འདྲ། འཐད་པ་མ་ཡིན་པར་མ་ཟད་རང་བཞིན་གྱིས་སྤོང་བ་ལ་ནི་བྱ་བྱེད་
ཐམས་ཅད་ཤིན་ཏུ་འཐད་པ་ཡིན་པས་ན། བོ་དངོས་སྤྱོད་པ་ཁྱོད་ནི་སྤོང་པ་ཉིད་ཀྱི་
དོན་ལ་ལོག་པར་ལུགས་ཏེ་སྤྱོད་མང་ཏུ་སྤྱོད་པའི་སྤོང་པ་ཉིད་སྤོང་བར་བྱེད་
པའི་བོ་ཉེས་པ། གང་ཡིན་པ་དེ་དབྱུང་མ་པ་པའི་ལུགས་ལ་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་དོ།
དེ་ལྟར་ཁོ་བོ་ཅག་དབྱུང་མ་པ་ལ་བྱ་བྱེད་མི་འཐད་པའི་སྤྱོད་མི་འཇུག་པར་མ་ཟད་བྱ་
བྱེད་ཐམས་ཅད་ཤིན་ཏུ་འཐད་པ་ཡིན་ཏེ། བོ་དབྱུང་མ་པ་གང་གི་ལུགས་ལ་རང་བཞིན་
གྱིས་སྤོང་པའི་སྤོང་པ་ཉིད་བཞག་ཏུ་རུང་བའི་ལུགས། དེ་ཉིད་ལ་བདེན་པ་དང་རྟོག་
འབྲེལ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་བཞག་ཏུ་རུང་བར་འཇུག་ལ། གང་
གི་ལུགས་ལ་དེ་འདྲའི་སྤོང་པ་ཉིད་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བའི་ལུགས་(འི་)དངོས་སྤྱོད་པའི་

ལུགས།། དེ་ལ་ནི་བྱ་བྱེད་གྱི་རྣམ་གཞག་བདེན་པ་སོགས་གྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་
 བཞག་ཏུ་མི་རུང་བར་འགྱུར་བའི་སྒྲིམ་རྩོམ་།། ཞེས་སྒྲིམ་གཉིས་པ་རང་བཞིན་མེད་
 པ་ལ་འཁོར་འདས་རུང་བར་མ་ཟད་རང་བཞིན་ཡོད་ན་འཁོར་འདས་མི་རུང་བ་ནི།
 གལ་ཏེ་འདི་དག་ཀུན་སྟོང་ན།། ཞེས་སོགས་སྐར་དངོས་སྐྱ་བས་དབུ་མ་པ་ལ་རྩོད་པ་
 བཀོད་པ་དེ་ཉིད་གྱི་སྟོན་དེ་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་སྐྱ་བ་དབུ་མ་པའི་ལུགས་
 ལ་མི་འབྱུང་བར་མ་ཟད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་ཚྭ་གས་ཁས་ལེན་པའི་དབུ་མ་
 པའི་ལུགས་ལ་ནི་སྟེ་འདི་ག་སོགས་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་བཞག་ཏུ་རུང་ལ། རང་བཞིན་
 གྱིས་མི་སྟོང་པའི་ཚྭ་གས་ཁས་ལེན་པའི་ལུགས་གཞན་ལ་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་བཞག་
 ཏུ་མི་རུང་བར་གསུངས་སོ།། དེ་ལྟར་རུང་བའི་ཚུལ། ཡང་ཆེག་གསལ་ལས་གསུངས་ཏེ།
 དབུ་མ་པ་ཁོ་བོ་ཅག་གི་ཚྭ་གས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་ཁས་སྐྱེས་པའི་དམ་བཅའ་
 ལ་ནི་དངོས་སྐྱ་བ་ཚོད་གྱིས་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བར་འགྱུར་ཞེས་ཅི་
 གྲགས་སྐར་པ་དེའི་སྟོན་དུ་ཐལ་བ་མི་འདུག་ལ་དེ་མི་འདུག་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་
 གྱི་འོན་ཀྱང་། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཁས་སྐྱེས་པ་དེ་ཉིད་གྱིས་བདེན་པ་ལ་
 སོགས་པ་ཀུན་རྫོབ་པའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཐམས་ཅད་ཆེས་ཤིན་ཏུ་འཐད་པ་ཉིད་དུ་
 ཐུབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་དོན་བསྟན་པར་བྱ་བའི་བྱིར་རྩོམ་ལས་གསུངས་པ་ནི། འདི་
 ལྟར་གང་གི་ལུགས་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་བཞག་ཏུ་རུང་བ། ཞེས་
 སོགས་གྱི་གཞུང་བཀོད་ནས་དེ་ལ་སྟོན་དཔོན་ལྷ་བས་བཤད་པ་མཛད་དོ།།

གསུམ་པ་དེ་ལ་རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་སོགས་རུང་སྒྲིམ་གྱི། དེ་ཡང་དབུ་
 མ་རྩ་བར་རབ་བྱེད་ཉེར་བདུན་ཡོད་པའི་ནང་ནས་ཉེར་དུག་པས་མ་རིག་པ་སོགས་
 རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་གྱི་ལུགས་འབྱུང་བ་མཐར་ཆགས་གྱི་དབང་གིས་སྟེ་བའི་
 རིམ་པ་དང་ལུགས་ཚྭ་གས་ལོ་ལོ་ག་གིས་འགག་པའི་རིམ་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ལ་རབ་བྱེད་
 ཉེར་ལྔ་པས་ནི། གཙོ་ཆེར་རྟེན་འབྲེལ་དེ་དག་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་ཐུབ་པ་འགོག་
 པར་མཛད་དོ།། སྒྲིམ་ཞི་པ་བདེན་བཞི་སོགས་ཐམས་ཅད་རུང་བ་ནི། རབ་བྱེད་ཉེར་

བཞི་པ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བརྟག་པའི་རབ་བྱེད་ཀྱིས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་མི་
སྟོང་པའི་དོན་ཁས་ལེན་པའི་ལུགས་ལ་འབྱུང་འདིག་སོགས་འཁོར་འདས་ཀྱི་རྣམ་
བཞག་ཐམས་ཅད་བཞག་ཏུ་མི་རུང་པའི་ཚུལ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་དངོས་
པོ་འདོད་པའི་ལུགས་ལ་བྱ་བྱེད་དེ་དག་ཐམས་ཅད་བཞག་ཏུ་རུང་པའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་
གཏན་ལ་ཐབ་པ་ཡིན་པས་ན་རབ་བྱེད་ཉེར་བཞི་པ་འདི་རབ་བྱེད་གཞན་ཐམས་ཅད་
ལ་འབྱེར་གཤེས་དགོས་པ་གལ་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ།། ལྷ་པ་འཕགས་པའི་ལུགས་ལ་རྟེན་འབྱུང་
ལ་ཐམས་ཅད་རུང་པའི་ཚུལ་ནི། གོང་གི་རྒྱ་མཆན་དེས་ན་ད་ལྟ་བོད་འདིར་དབྱ་མའི་
དོན་སྒྲུབ་པར་འདོད་པ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་གཞིར་བྱས་པ་ལ་བསྐྱེད་བྱ་
སྐྱེད་བྱེད་སོགས་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མི་རུང་བས་བྱབ་པར་སྒྲུབ་པ་དེ་ནི་དབྱ་
མ་པའི་ལུགས་མ་ཡིན་ཀྱི་དངོས་པོར་སྒྲུབ་པའི་ལུགས་ཡིན་པས་དབྱ་མའི་སྒོལ་འབྱེད་
ཆེན་པོ་མགོན་པོ་ལྷ་སྐུབ་ཀྱི་བཞེད་པ་ནི་རྒྱ་དང་རྒྱུན་འདི་དང་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་
འབྲས་བྱ་འདི་དང་འདི་ལྟ་བུ་སྐྱེ་བ་དང་རྒྱ་རྒྱུན་མཆོང་བས་འགག་པའི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་
རྣམ་གཞག་འཛོག་པ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ་འདྲ་འཐད་པའི་
སྟོབས་ཉིད་ཀྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་དང་དབྱ་མའི་ལམ་བཅའ་དགོས་པ་ནི་བྱབ་
མཐའི་རྩ་བའི་གནད་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་ནོ།། དེ་ཡིན་པ་ཡང་གང་ལས་གཤེས་ན་དབྱ་
མ་རྩ་གཤེས་ཤིང་དེ་ལྟར་ཡང་རྩ་གཤེས་རབ་བྱེད་ཉེར་བཞི་པ་ལས། དངོས་པོ་གང་
དག་རྒྱ་རྒྱུན་པན་རྒྱུན་རྟེན་ཅིང་ཐུག་ནས་འདུས་པ་དེ་དག་དང་འབྲེལ་ཞིང་བསྟོན་
པ་ཁོ་ནར་འབྱུང་བ་གང་པོ་ཡིན་པ། དེ་ནི་རང་དབང་ངམ་རང་ཉིད་ཀྱི་མཐུས་
བྱབ་པ་མིན་པས་ན་རང་གི་རོ་བོས་བྱབ་པས་སྟོང་པ་ཉིད་ཏུ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་
ཀྱིས་བཤད་པོ་ཅིང་། པོ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བ་གོ་དགོས་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པར་
ག་ལ་གོ་པོ་ལ་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་སྟོང་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན་རང་དབང་གིས་བྱབ་པ་
མེད་པར་བརྟེན་ནས་གདགས་ཅན་ཁོ་ན་ལ་འཛོག་པ་ཡིན་སྟེ། དངོས་པོ་གང་ཞིག་
རྒྱ་རྒྱུན་གཞན་འདུས་ཤིང་ཆོགས་པ་ཅན་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས་གདགས་པར་བྱ་བ་ཅན་

དེ་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲོང་པའི་དོན་དུ་ཤར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ནི་མཐའ་ཁྱོད་
 བྱལ་རང་དབང་གིས་བྱུང་པའི་རྟག་པའི་མཐའ་དང་རྟེན་འབྲེལ་མེད་པའི་ཆད་པའི་
 མཐའ་གཉིས་ལས་འདས་པའི་དབུ་མ་ཡང་ཡིན་ལ་དོན་དེ་ཉིད་དབུ་མ་པས་བཟོད་
 པར་བྱ་བ་ཡང་ཡིན་པས་ན་ལམ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་དབུ་མའི་ལམ་ཡིན་ནོ།། རྟགས་བྱའི་
 དོན་མཐར་ཐུག་པ་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲོང་བ་དེ་ནི་ཉི་ཆོ་བ་མ་ཡིན་གྱི་ཆོས་ཐམས་
 ཅད་ལ་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་
 འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི།། ཆོས་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན།། དེའི་ཕྱིར་
 བྱ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲོང་བ་ཉིད་མ་ཡིན་པའི།། ཆོས་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མ་
 ཡིན་ཏེ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲོང་པའི་དོན་ཉིད་དུ་
 བྱུང་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ནོ།། ཞེས་རྟེན་འབྱུང་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲོང་པས་བྱུང་
 པར་གསུངས་པ་འདི་ལྟ་བུ་གིན་ཏུ་གསལ་འདུག་པ་ལ་བྱེད་ཅག་དབུ་མའི་དོན་སྐྱེ་
 བར་འདོད་པ་ནམས་ཀྱིས། རྒྱ་རྟེན་ལ་བརྟེན་ནས་སྟེ་བ་ལ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་
 པས་བྱུང་བོ་ཞེས་སྟོབ་དཔོན་ལྷ་སྐྱེའི་ཀྱིས་གང་གསུངས་པ་དེ་ལས་གོ་བཟོག་ནས་མ་
 སྐྱེ་ཞིག

དུག་པ་དེ་ལྟར་རུང་བར་སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པས་ཡང་ཡང་གསུངས་ཁྱོད་
 ཚུལ་ནི། གོང་དུ་རྟེན་འབྱུང་སྒྲོང་པའི་དོན་དུ་གསུངས་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཚོད་ཚྲིག་
 ལས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། ལུགས་གང་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲོང་བ་ཉིད་འདི་བཞག་ཏུ་རུང་
 པའི་སྟོན་ནས་སྟོན་པའི་ལུགས།། དེ་ལ་བདེན་པ་དང་རྟེན་འབྲེལ་མོགས་ཀྱི་དོན་ནམས་
 ཐམས་ཅད་བཞག་ཏུ་རུང་ཞིང་སྟོན་དོ།། ལུགས་གང་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲོང་བ་ཉིད་
 འདི་བཞག་ཏུ་མི་རུང་ཞིང་། མི་སྟོན་པའི་ལུགས།། དེ་ལ་དོན་གྱི་ནམ་གཞག་ཅི་ཡང་
 བཞག་ཏུ་རུང་བ་མི་སྟོན་དོ།། གསུང་བ་སོ་གང་ཞིག་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲོང་བ་དང་
 རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་དང་།། མཐའ་གཉིས་སྐངས་པའི་དབུ་མའི་དོན་དེ་ཉིད་
 དབུ་མ་པས་བཟོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ན། ལམ་སྟེ་དེ་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲོང་པའི་

དོན་དང་། ཉེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་དང་། དབུ་མའི་དོན་ཞེས་བྱ་བ་འདི་གསུམ་ནི་དབུ་མ་
པས་འབྲུག་པར་བྱ་བའི་ལམ་དུ་མིང་གི་ནམ་གངས་ཅམ་མ་གཏོགས་དོན་གཅིག་ཡིན་
པ་ཁོ་ནར། གསུང་བའི་གསུང་བ་པོ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་ཅིང་མཚུངས་པའི་དཔེ་ཆར་འོས་
པ་གཞན་མེད་པ་ཡི། སྟོན་པ་མཉམ་པ་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལུན་འདས་ཞེས་
གྲགས་པ་དེ་ལ་བྱག་འཆལ་ལོ། ཞེས་དང་། དེར་མ་ཟད་སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་བ་ལས་
ཀྱང་། གོང་གི་དེ་བཞིན་དུ་གསུངས་ཏེ་འདི་ལྟར། གཞིའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་
བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས། རྒྱུ་ཆོག་རྒྱུ་ཆོག་རྒྱུ་ཆོག་གིས་འབྱུར་མི་བདེ་བས། སྟོང་
པ་ཡིན་གྱིར་དངོས་པོ་ནམས། ཉེན་འབྲེལ་ཡིན་ཞེས་དེ་བཞིན་གཤེགས། མཚུངས་
པ་མེད་པ་ཞེས་སོགས་བདེའོ་གསུངས། སྟོང་པ་ཡིན་པས་ན་སྟོང་པ་དེ་རྒྱ་མཚན་
གང་གིས་སྟོང་པར་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་དངོས་པོ་དེ་ནམས་ཀྱི། ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་
པར་འབྱུང་པའི་ཚུལ་དེ་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་དོན་གྱི་གྱིར་དུ་ནི་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ། གང་དང་ཡང་མཚུངས་པ་མེད་པ་དེ་འགྲོ་བ་ལ་གིན་ཏུ་མད་དུ་བྱུང་བའི་
ཆོས་སྣ་ཆོགས་པས་ཉེ་བར་བསྟན་ཏོ། ཞེས་དང་། རིགས་པ་དབུག་ཅུ་བ་ལས་ཀྱང་། དེ་
བཞིན་དུ་གསུངས་ཏེ། ཆོས་འདི་ལས་བྱི་རྩལ་ཏུ་གྱུར་པ་གང་གི་དག་གིས་ནི་དངོས་
པོ་ནམས་མ་བརྟེན་ཀྱི་པར་ཏེ། ཉེན་ཉེན་འབྲེལ་མ་ཡིན་པར། ཉེ་རང་གི་རོ་བོ་ནམ་
པར་འབྱུར་བའི་རྒྱ་རྒྱུན་ངེས་ཤིང་མ་འཆོལ་བ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ཉེན་འབྲེལ་
གྱི་ཚུལ་ལ་གིན་ཏུ་ཆོངས་པའི་དབང་གིས་ཉེན་འབྲེལ་གྱི་ཚུལ་དེ་བཞིག་ནས་ཀྱི།
བདག་གམ་སྟེ་བདག་རྟག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱེད་པ་པོར་གྱུར་བའམ་འཇིག་རྟེན་དེས་
སྟོ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་བྱས་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བདག་དང་
འཇིག་རྟེན་རྟག་མི་རྟག་མཐའ་དང་ལུན་མི་ལུན་ལ་སོགས་པ་རྒྱུ་མངོན་པར་ཞེན་
པའི་བྱི་རྩལ་རྒྱུ་མའི་བྱི་རྩལ་སྟེགས་བྱེད། དེ་དག་ནི་ཁྱེ་མ་ཁྱེ་ཏུ་དེ་ལྟ་བུའི་
མངོན་པར་ཞེན་པ་ཆེས་ཆུང་བས་ནོན་ཏེ་ཆོངས་པས་ན་དངོས་པོ་སྟེ་བ་དང་འཇིག་པ་
མེད་པའི་རྟག་པ་དང་ཞིག་ནས་ཐམས་ཅད་རྒྱན་ཆད་པའི་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པར་

ལྟ་བའི་ལྟ་བ་འབྱོར་བ་དུག་ཅུ་ཙམ་བཞི་མོགས་ཀྱིས་རང་དབང་འཕྲོག་པར་བྱེད་དེ་
 ཐར་བའི་གོ་བཅོམ་ཞིང་རན་འགྱུར་འཁྲིད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། ། འབྲེལ་དེར་མ་ཟད།
 ཆོས་འདི་བ་དངོས་པོར་སྐྱ་བ་གང་དག་ནི་བཞེན་ནས་འབྱུང་འབྱེད་ཀྱི་ཆུ་ཆུན་
 རེས་ཞིང་མ་འཆོལ་བ་ལ་རག་ལས་པའི་ཞེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་དབང་གིས་འབྱོར་དངོས་
 པོ་ནམས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རང་གི་རོ་བོས་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ནི་སྟེ་འབྱོར་བཞིན་ཀྱིས་
 གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་ཅིང་འདོད་ལ་དེ་ལྟར་འདོད་པའི་རང་སྟེ། དེ་དག་ལ་ཡང་རྟག་
 ཆད་ཀྱི་མཐར་འབྱེད་བ་པ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ལྟ་བ་དང་ལ་མོགས་འབྱེད་པ་ཞིག་ནས་
 ཆུན་ཆད་ཅིང་གཏན་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་མཐར་འབྱེད་པའི་སྟོན། དེ་དག་རི་ལྟར་
 འབྱུང་འབྱོར་བར་མི་འགྱུར་ཉི་འགྱུར་ལ། ཉི་གོང་གི་དེ་ལྟར་འདོད་ཆུན་ཆད་སྟོན་དེ་
 འབྱུང་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། ། དབྱུ་མ་པ་སྒོ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་གང་ཞི་དག་འབྱོར་བཞེན་ནས་
 འབྱུང་བ་ཉི་ཆུ་ཆུན་རེས་ཞིང་མ་འཆོལ་བ་ལས་འབྱུང་བའི་རྒྱལ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་འབྱོར་
 དངོས་པོ་ནམས། རང་བཞིན་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ། དཔེར་ན་འབྱོར་ཡི་ནང་གི་སྒྲ་བའི་
 གཟུགས་བརྟན་ཆུ་ཆུན་ཆུ་དང་སྒྲ་བ་དང་སྒྲ་བ་གསུམ་ཆོགས་པའི་དབང་གིས་སྒྲ་
 བར་སྒྲ་བ་ཞིང་སྒྲ་བའི་རང་བཞིན་དུ་མ་གྲུབ་པ་ལྟ་བུར་ནི། སྒྲ་བ་ལྟར་མྱོད་ལུགས་
 གྲུ་གྲུབ་པའི་ཡང་དག་སྟེ་འབྱོར་བཞིན་ཡོད་པའང་མ་ཡིན་ལ་དེ་ལྟར་ཡང་དག་
 མིན་པའི་བརྟན་པར་གྲུབ་ཀྱང་དོན་བྱེད་མི་ལྷན་པའི་ལོག་པ་སྟེ་ཐ་སྟོན་དུ་མེད་འབྱོར་
 པ་པ་ཡང་མིན་པར་མཐོང་ཞིང་། འདོད་པ་དེ་དག་འབྱོར་བཞེན་པས་རང་
 དབང་ནམ་ཡང་མི་འཕྲོག་ ཅིང་ལྟ་བ་རན་པ་ཐམས་ཅད་གཅོད་པར་བྱེད་དོ། ། ཅེས་
 དང་། འདིག་ཞེན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ་ལས་ཀྱང་། ཕྱི་རོལ་གྲངས་ཅན་པ་དག་
 ནི་སྟུག་བསྐྱེད་རང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་བྱས་པ་དང་། དངོས་པོ་རང་བཞིན་ཀྱིས་
 གྲུབ་པར་སྐྱ་བའི་རང་གཞན་ཀྱི་སྟེ་པ་སལ་མོ་ཆེ་ནམས་ཀྱིས་རང་དང་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་
 གཞན་དུ་གྲུབ་པའི་རྒྱ་གཞན་ཀྱིས་བྱས་པ་དང་དེ་ལྟ་བུའི་བདག་གཞན་གཉིས་ཀས་
 བྱས་པར་འདོད་ལ། རྒྱུ་མཐུན་པ་དག་ནི་སྟུག་བསྐྱེད་རྒྱ་མེད་ལས་སྟེ་བར་ཕྱི་རོལ་

འོ་(པའི་)དུ་བྱང་བར་འདོད་པ་སྟེ་ཕྱི་རྒྱལ་པ་ནས་རང་སྡེ་དངོས་པོར་སྤྱོད་བའི་བར་
ཀྱི་རྟོག་གེ་པ་དངོས་པོའི་མཐའ་ལ་རྟོག་ཅིང་དཔྱད་པའི་རང་ཚུལ་ཅན་པལ་མོ་ཆེ་
ཡིས་དེ་ལྟར་འདོད་དོ། །མཉམ་པ་མེད་པའི་སྟོན་པ་འོ་གྲང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཁྱོད་
ཀྱིས་འོ་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་ནི་མཐའ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་ངེས་ཤིང་
མ་འཆོལ་བ་ལ་རག་ལས་པའི་རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་འོ་བར་འབྱུང་བའི་སྟེ་བ་
གསུངས་པ་ཡིན་ཞིང་། །འོ་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་རྟོན་ཅིང་སྤྲད་ལ་འབྲེལ་པར་ཏེ་བསྟོས་པ་
ཉིད་དུ་གང་བྱུང་བའི་དངོས་པོ། དེ་ཉིད་བཅོམ་ལྡན་འོ་འདས་སྟོན་པ་མཉམ་མེད་
ཁྱོད་ནི་རང་བཞིན་ཀྱིས་སྟོང་པའི་འོ་དོན་ཡིན་པར་བཞེད་དེ་འོ་རྟོན་འབྱུང་ཡིན་
པས་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་བསྟོས་དེས་འོ་ན་དོ། དེ་ལྟར་དངོས་པོས་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་རག་ལས་པའི་
རྟོན་འབྲེལ་ཡིན་པས་ན་དངོས་པོ་རང་དབང་གིས་བྱུང་པ་ཡོད་པ་མིན་པས་རང་
ངོས་ནས་འོ་མ་བྱུང་ནོ་ཞེས། མཆོག་ཏུ་ཟབ་མོའི་ང་རོ་མི་ཟད་པ་དང་ལྡན་པའི་
སྟོན་པ་མཉམ་མེད་འོ་བྱུང་པའི་དབང་པོ་ཁྱོད་ཀྱི་མུ་སྟེགས་ཀྱི་གཅན་གཟན་མཐའ་
དག་འདར་བར་མཛད་པའི་འོ་འཇིགས་མེད་མེང་གའི་སྤྱོད་འོ་བསྒྲགས། །ཞེས་རྟོན་
འབྲེལ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆན་ཀྱིས་རང་བཞིན་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཁོ་ནར་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་
གསུངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྟོན་འབྲེལ་ཀྱི་དོན་དེ་ཉིད་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་
ཀྱི་དོན་དུ་འཆར་བའི་ལུགས་འདི་འདྲ་བ་ནི་མགོན་པོ་སྤྱོད་ཀྱི་ལུགས་སྟོན་མོང་མ་
ཡིན་པའོ།

བདུན་པ་རང་བཞིན་མེད་པའི་ལུགས་ལ་འཁོར་འདས་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་
འོ་བྱུང་བ་ནི། རྒྱ་མཆན་དེས་ན་ཚུལ་དེ་མི་ཤེས་པ་གཞན་དག་རང་བཞིན་ཀྱིས་མེད་
པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དབྱུ་མ་པའི་ངོས་ནས་འདོགས་པའི་ལུགས་སྟེ་བྱེད་ཅིང་དེ་བྱས་པས་
རྟོན་འབྲེལ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ནམ་གཞག་རང་བཞིན་ཀྱིས་སྟོང་པའི་གནད་མ་ཤེས་པའི་
དབང་གིས་དབྱུ་མ་པ། རང་གི་ལུགས་ལ་གཞག་པར་བྱ་བར་མ་རུས་ཤིང་། མ་བདེ་
ནས་གང་ཟག་གཞན་ངོ་ཅམ་དུ་ཁས་ལེན་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་སྟེལ་བར་བྱེད་ཅིང་དབྱུ་

མ་པ་ལ་རང་ལུགས་མེད་པར་དམ་འཆར་བ་སོགས་ནི་རྟེན་འབྲེལ་སྟོང་པ་དང་འགལ་
བར་སྐྱབ་བའི་བྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་གྱི་ཚྱོགས་སུ་སོང་བ་ཙམ་ཡང་
མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྒྱ་མཆན་ནི་རྩ་ཤེར་གང་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་རུང་བ། དེ་ལ། ཞེས་རང་
བཞིན་མེད་པ་གང་གི་ལུགས་ཡིན་པའི་ལུགས་དེ་ལ་འཁོར་འདས་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་
ཐམས་ཅད་འཐད་པར་གསུངས་པ་འདི་དང་ཤིན་ཏུ་འགལ་བའི་བྱིར་རོ།

འདི་བཞི་པ་སྟོང་པ་རྟེན་འབྲུང་དོན་གཅིག་ཚུལ་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་རྟེན་
འབྲེལ་དུ་འཆར་ཚུལ་དང་། རྟེན་འབྲེལ་རང་བཞིན་མེད་པར་འཆར་ཚུལ་གཉིས།
དང་པོ་ལ་རིགས་པས་མདོར་བསྟན་དང་ལུང་གིས་སོ་སོར་བཤད་པ་གཉིས་འདི་དང་
པོ་ནི། ཁོ་ན་རེ་འོ་ན་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་འདོད་པའི་ཚྱོགས་ལ་འཁོར་
འདས་ཐམས་ཅད་རུང་ལུགས་རི་འབྲ་ཡིན་མ་ཤེས་པས་དེ་རི་འབྲ་ཡིན་སྟམ་ནས་
འདི་ན། དེའི་རྒྱལ་ནི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་སྐྱབ་བའི་
དབྱེ་མ་པས་ནི་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲུང་བའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་འདི་རང་བཞིན་
གྱིས་སྟོང་པའི་ཚྱོགས་ལ་འཁོར་འདས་ཐམས་ཅད་རུང་ཚུལ་དེ་ལྟར་སྐྱབ་བ་ཡིན་ཞེ་
དོན་འདི་ནི་འོག་ནས་ཞིབ་དུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། རྒྱ་མཆན་དེས་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་
བརྟེན་ནས་འབྲུང་བའི་པོ་གོང་དུ་བཤད་པའི་རྒྱལ་དེ་ལྟ་ཡིན་པས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་
སྟོང་པ་དེ་ལ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་འཐད་པ་ཡིན་ལ་རྟེན་འབྲེལ་
གྱི་རྣམ་གཞག་དེ་འཐད་ན་ནི་སྤྱད་བསྐུལ་ཡང་འཐད་དེ་དེའི་རྒྱ་མཆན་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་
བརྟེན་ནས་འབྲུང་བ་ཞིག་ལ་སྤྱད་བསྐུལ་བཞག་དགོས་ཀྱི་བརྟེན་ནས་མ་བྱུང་བ་ལ་
སྤྱད་བསྐུལ་མི་རུང་བའི་བྱིར་ཏེ་སྤྱད་བསྐུལ་རྒྱ་མེད་རྒྱུན་མེད་དུ་མི་འབྲུང་བའི་བྱིར་
རོ། འདི་སྤྱད་བསྐུལ་ནི་ལས་ཉོན་གྱི་གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་ལ་རྟེན་འབྲེལ་འཐད་ན་
རྒྱ་རྒྱུན་ལ་བསྟོས་པ་འཐད་པས་དེ་འཐད་ལ་རྟེན་འབྲེལ་མི་འཐད་ན་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་མ་
བསྟོས་པའི་རང་དབང་ཅན་དུ་འགྱུར་ལ་དེ་ལྟར་ན་ལས་ཉོན་གྱི་གཞན་དབང་ཅན་དུ་
མི་འཐད་པའི་བྱིར། རྟེན་འབྲེལ་འཐད་ན་ཀུན་འབྲུང་སོགས་འཐད་ཅེས་སོ། རྒྱ་རྒྱུན་

ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲག་བདེན་ཡོད་པ་འཐད་ན་དེའི་དབང་གིས་
སྒྲག་བསྐལ་དེ་གང་ལས་བྱུང་བའི་ཀུན་འབྱུང་དང་སྒྲག་བསྐལ་དེ་འགག་པའི་འགོག་
པ་དང་འགག་པ་དེར་འགོ་བའི་ལམ་འཐད་པ་ཡིན་པས་བདེན་པ་བཞིའི་རྣམ་གཞག་
ཀྱང་ངེས་པར་ཡོད་དོ།། བདེན་པ་བཞི་ཡོད་ན་བདེན་པ་བཞི་པོ་དེ་དག་རིམ་པ་
བཞིན་སྒྲག་བསྐལ་གཉིས་པ་དང་ཀུན་འབྱུང་སྟོང་བ་དང་འགོག་པ་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་
པ་དང་ལམ་བསྟོམ་པ་རུང་ཞིང་འཐད་ལ། གཉིས་སྟོང་སོགས་དེ་དག་ཡོད་ན་ནི་དཀོན་
མཆོག་གསུམ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་གིན་ཏུ་འཐད་ཅིང་རུང་ངོ།།

གཉིས་པ་ལ་དུག་ལས་དང་པོ་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་ཐམས་ཅད་རུང་བར་
བརྟེན་པའི་པ་ནི། ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ཡང་། ཆོག་གསལ་ལས་གསུངས་ཏེ། འདི་ལྟར་
ལུགས་གང་ལ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་འདི་རུང་བའི་ལས་
དེ་ལ་ནི་སྒྲར་རི་སྐད་སྒྲས་པའི་རྣམ་གཞག་དེ་དག་ཐམས་ཅད་རུང་བར་འགྱུར་རོ།།
རུང་ཚུལ་རི་ལྟར་རུང་བར་འགྱུར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ་རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་
ཁོ་བོ་ཅག་དབུ་མ་པ་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་དོན་དེ་ཉིད་ལ་རང་བཞིན་
གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་བརྟེན་འབྱུང་དོན་གཅིག་པ་ཅེས་སྟེ། དེ་སྐད་སྒྲ་བ་དེའི་
ཕྱིར་གང་གི་ལུགས་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་འདི་འདྲི་
ཏུ་རུང་བའི་ལུགས་དེ་ལ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་
འདྲི་ཏུ་རུང་ལ། གང་གི་ལུགས་ལ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་རྣམ་གཞག་
འདྲི་ཏུ་རུང་བའི་ལུགས་དེ་ལ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་རྣམས་བཞག་པར་རིགས་
པར་འགྱུར་རོ།། གང་གིས་པ་དེ་ལ་བདེན་བཞི་ཁས་སྒྲངས་རུང་བ་ནི། རི་ལྟར་རིགས་
པར་འགྱུར་ཞེ་ན་འདི་ལྟར་རིགས་ཏེ་རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་
འབྱུང་བའི་རྒྱ་རྒྱུན་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲག་བསྐལ་དུ་འབྲུབ་པར་འགྱུར་གྱི། རྟེན་ཅིང་
འབྲེལ་བར་མི་འབྱུང་བ་སྟེ་རྟེན་འབྲེལ་གྱིས་རྒྱ་རྒྱུན་མེད་པར་ནི་སྒྲག་བསྐལ་འབྲུབ་
པ་གཏན་ནས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལོ།། རྒྱ་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་ནས་གང་གྲུབ་པ་དེ་ནི་རང་

དབང་དུ་བྱུང་པའི་རང་བཞིན་མེད་པས་རང་བཞིན་གྱིས་སྤོང་པར་འགྱུར་རོ། དེ་
 འབྲེལ་སྒྲིག་བསྐྱེད་ཡོད་ན་ནི་སྒྲིག་བསྐྱེད་དེ་གང་ལས་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ཀུན་འབྱུང་དང་
 སྒྲིག་བསྐྱེད་དེ་འགགས་པའི་འགོག་པ་དང་སྒྲིག་བསྐྱེད་འགགས་པའི་འགོག་པར་
 འགོ་བའི་ཐབས་ཀྱི་ལམ་ཡང་བཞག་ཏུ་རུང་བར་འགྱུར་རོ། དེ་དག་བཞག་ཏུ་རུང་བ་
 དེའི་ཕྱིར་འབྲས་བྱ་སྒྲིག་བསྐྱེད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་སྒྲིག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཀུན་འབྱུང་
 སྤང་བ་དང་། སྒྲིག་བསྐྱེད་དེ་འགགས་པའི་འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱ་བ་དང་། འགོག་པ་
 དེ་མངོན་དུ་བྱ་བའི་ཐབས་ཀྱི་ལམ་བསྐྱོམ་པར་བྱེད་པའང་འཐད་ཅིང་རུང་ངོ་། །^(༤)
 གསུམ་པ་དེ་ལ་ཞུགས་འབྲས་རུང་བ་ནི། སྒྲིག་བསྐྱེད་དང་ཀུན་འབྱུང་ལ་སོགས་པའི་
 བདེན་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་སྤོང་བ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་ན་ནི་རྒྱ་དུ་ཞུགས་པ་དང་
 ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བྱ་བཞི་རྣམས་རུང་བར་འགྱུར་རོ། རྒྱ་
 ཞུགས་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བྱ་དེ་རྣམས་ཡོད་ན་ནི་འབྲས་བྱ་དེ་དག་ལ་གནས་པའི་
 གང་ཟག་དག་ཀྱང་རུང་ངོ་། འབྲས་བྱ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་དག་ཡོད་ན་ནི་འབྲས་
 བྱ་དེ་དག་འཛོལ་པའི་ཕྱིར་ཞུགས་པའི་ཞུགས་པ་དག་ཀྱང་རུང་བར་འགྱུར་རོ། །^(༥)
 བཞི་པ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་རུང་བ་ནི། འབྲས་བྱ་ལ་གནས་པ་དང་ཞུགས་པ་དེ་དག་
 ཡོད་ན་ནི་འཕགས་པའི་དགེ་འདུན་རུང་ངོ་། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་རྣམས་
 ཡོད་ན་འཁོར་བ་ལས་ལྡོག་པ་དང་། ལྷ་འདྲེ་ལས་འདས་པ་ལ་འདྲེག་པའི་ཐབས་ཀྱི་
 དམ་པའི་ཆོས་ཀྱང་རུང་བར་འགྱུར་རོ། དམ་པའི་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་དེ་ལྟ་བུ་ཡོད་
 ན་ནི་དེ་མཐར་ཕྱིན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱང་རུང་བར་འགྱུར་རོ། དེ་འབྲེལ་བའི་དགེ་
 འདུན་དང་ཆོས་དང་སངས་རྒྱས་རུང་བ་དེའི་ཕྱིར་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ཡང་རུང་
 བར་འགྱུར་རོ། ལྷ་པ་དེ་ལ་ཆོས་དང་ཆོས་མ་ཡིན་སོགས་ཐམས་ཅད་རུང་ཚུལ་^(༦)ནི།
 མདོར་ན་རྟེན་འབྲེལ་རུང་པས། འཛིག་རྟེན་པ་སོ་སྟེ་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་^(༧)འདས་
 པ་དང་མ་འདས་པ་འཕགས་པའི་གནས་ཀྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་
 བྱུང་བའི་དངོས་སོ་ཐམས་ཅད་བསྐྱབས་བས་གོང་^(༨)ནས་གོང་དུ་བྱུང་པར་དུ་རྟོགས་

གིང་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་སྟེ་འབེལ་བ་དང་འགྲིལ་བའི་ལྷན་གཞག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་
བཞག་ཏུ་རུང་ལ། དེར་མ་ཟད་ཆོས་དགེ་བ་དང་ཆོས་མ་ཡིན་པ་མི་དགེ་བ་དག་དང་
དགེ་མི་དགེ་དེའི་འབྲས་བུ་དང་འཇིག་རྟེན་ཐ་སྟོད་པའི་ཤེས་པ་ལ་གྲགས་པའི་བདེ་
བ་དང་མི་བདེ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྟོད་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རུང་བར་འགྱུར་
རོ།། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ལ་རྟེན་འབྲེལ་རུང་བ་དེའི་ཕྱིར་རྒྱ་མཚན་དེ་ལྟར་ན།
གང་གི་ལུགས་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བའི་སྟོང་པ་ཉིད་བཞག་ཏུ་རུང་བའི་ལུགས་
དེ་ལ་ཐ་སྟོད་ཀྱི་ལྷན་གཞག་ཐམས་ཅད་རུང་བར་འགྱུར་རོ།། གང་གི་ལུགས་ལ་རང་
བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བ་དེ་ལ་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་
འབྱུང་བའི་ལྷན་གཞག་མེད་པས་ཐ་སྟོད་ཀྱི་ལྷན་གཞག་ཐམས་ཅད་བཞག་ཏུ་མི་རུང་
བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་འདི་ཉིད་གྲུབ་པོ།། ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་པས། དུག་
པ་འདིའི་རུང་མི་རུང་གི་དོན་འདི་ནི། སྐབས་འདིའི་རུང་མི་རུང་ཞེས་པ་ནི་ལྷན་
གཞག་དེ་དག་ཡོད་པ་ལ་རུང་བ་དང་མེད་པ་ལ་མི་རུང་བ་ཞེས་གོ་བར་བྱའོ།།

འོག་ཉིས་པ་རྟེན་འབྲེལ་རང་བཞིན་མེད་པར་འཆར་ཚུལ་ལ་བརྒྱད་ལས།
དང་པོ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་སྟོང་པར་མ་གཤར་བའི་དངོས་སྤྱུ་བའི་ཚོད་ཚུལ་ནི། ལྟར་
གོང་དུ་བྲངས་པའི་ཚོད་སྒྲིག་གི་ཚོད་པ་གལ་ཉི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཞེས་སོགས་
བཀོད་པ་དེའི་ལན་དུ་འང་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་བྱ་བྱེད་འཐད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱི་
སྟོན་པ་ལན་སྟོབ་དཔོན་གྱི་སྤྱུ་བ་གྱིས་གསལ་བར་མཛད་དེ། དེའི་ཚུལ་ཚོད་བསྒྲིག་
ལས། དངོས་པོ་ལྷན་གྱི་ལྷན་ལ་བཞིན་ནས་འབྱུང་བ་གང་འབྱོལ་ན་པ། ལྷན་གྱི་ལྷན་
ལ་བསྟོས་པ་དེ་ནི་རོ་འབྱོལ་རང་དབང་མེད་པར་གྲུབ་པས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་
འབྱོལ་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་དང་། དངོས་པོ་གང་ཞིག་ལྷན་གྱི་ལྷན་ལ་བཞིན་ནས་འབྱུང་བ་
དེ་ཉིད་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་པར་ཁོ་པོ་ཅག་དབྱ་མ་པ་སྟེ།
ཞེས་གསུངས་གིང་། དོན་དེ་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཚོད་སྒྲིག་དེའི་རང་འབྲེལ་ལས་
ཀྱང་། དངོས་པོ་སྤྱུ་བ་འབྱོལ་གྱིས་ནི་ཆོས་ཅན་དངོས་པོ་ལྷན་གྱི་རང་བཞིན་མེད་

ཁོ་ཅིས་པའི་ཆོས་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་ཚུལ་གྱི་དོན་ཁོང་དུ་མ་ཚུད་ཅིང་མ་ཤེས་
 པར་དེད་ལ་འདི་སྐད་ཅིས་སྤྲེལ། རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་པ་མེད་ན་དབྱུང་པ་ཁྱོད་ཀྱི་
 ཆོག་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་ཆོག་
 གིས་གང་ཡང་འགོག་པར་མི་རུས་པས། དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུང་པའི་
 རང་བཞིན་འགོག་པ་ཡང་མི་འཐད་དོ་ཞེས་ཁྲུག་ཀ་ཚོད་པའི་སྐབས་འཆོལ་བ་དེ་ལྟ་
 བྱ་སྤྲེལ་བར་བྱེད་དེ། གཉིས་པ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བས་ན་ཚུགས་བྱུང་བམ་རྒྱས་ཡོད་
 ཀྱིས་སྟོང་ཆོལ་ནི། དེད་དབྱུང་པའི་སྐབས་འདིར་ནི་དངོས་པོ་རྣམས་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་
 བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་གང་ཡིན་པའི་དོན་དེ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་
 ཡིན་ནོ། རྒྱ་མཚན་ཅིའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་སྤྲེལ་ཞེ་ན་དེའི་རྒྱ་མཚན་དངོས་པོ་རྣམས་རང་
 བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ཉིད་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། དོན་དེ་ཉིད་གསལ་པར་བཤད་ན་
 དེ་ཡང་དངོས་པོ་གང་དག་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་དངོས་པོ་དེ་
 དག་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་པ་དང་བཅས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་རྒྱུན་ལས་བྱུང་བ་ཁོ་
 གས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་བྱུང་པའི་ཕྱིར་རོ། རྒྱ་མཚན་ཅིའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་སྤྲེལ་
 བ། དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དེ་ནི་རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལ་བསྟེན་པ་དང་བཅས་ཤིང་
 རང་དབང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

ཁོ་གསུམ་པ་རྟེན་འབྱུང་ལ་རྒྱས་ཡོད་མི་འཐད་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལོག་གིས་
 བྱུང་པ་ནི། གལ་ཏེ་དངོས་སྤྲེལ་བ་ཁྱོད་འདོད་པ་ལྟར་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་
 ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་རྒྱ་དང་རྒྱུན་མེད་ཀྱང་བྱུང་པའི་དངོས་པོ་ཡོད་པར་འགྱུར་བ་
 ཞིག་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ཡིན་ན། དེ་ལྟ་བུ་ཁས་ལེན་པ་ཡང་མ་ཡིན་པར་དངོས་པོ་
 རྣམས་བྱུང་པ་ལ་རྒྱ་དང་རྒྱུན་དགོས་པ་དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་
 མེད་པར་བྱུང་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མཚན་དེས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་པའོ་ཞེས་
 བྱ་བར་འཆད་དོ། དངོས་པོ་རྣམས་སྟོང་ལུགས་གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྟོབ་
 དཔོན་སྤྲེལ་བའི་ཆོག་ཀྱང་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་བསྟེན་པའི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་

ཡིན་ཏེ། དེ་འབྲེལ་རྟེན་འབྲེལ་ལྟོས་གྲུབ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་ན་ངའི་ཆོག་རང་བཞིན་
གྱིས་མེད་དོ། དེ་ལྟར་ངའི་ཆོག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རང་
བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཉིན་ཏུ་རིགས་ཤིང་འཐད་པ་ཡིན་ནོ།
དེའི་དཔེ་རིམ་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དཔེར་ན་བྱམ་པ་དང་སྒྲུལ་བྱ་དང་ཁང་བྱིས་ལ་སོགས་
པ་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་བསྟོས་པའི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་བྱམ་
སོགས་དེ་དག་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ཀྱང་བྱམ་པས་སྒྲུང་ཅི་དང་རྒྱ་དང་
འོ་སྒྲུག་ནང་ཏུ་སྒྲུག་པ་འདྲིན་པ་དང་གཞན་ནས་ལེན་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་དང་སྒྲུལ་
བྱ་རྒྱུན་པས་རྒྱུན་པ་པོ་དེའི་ཀྱང་བ་དང་རྒྱུང་དང་ཉི་མ་ལས་ཡོངས་སུ་སྐྱོབ་པའི་བྱ་
བ་བྱེད་པར་བྱས་པ་དེ་བཞིན་ཏུ་འདི་དུས་ན་ངེད་གྱི་ལྷགས་འདིར་ནི་རྟེན་འབྱུང་
དང་སྟོང་པ་དོན་གཅིག་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་རྒྱ་རྒྱུན་སོགས་
ལ་སྟོས་མེད་ཏུ་ཡོད་དགོས་པ་ལ་རྒྱ་རྒྱུན་སོགས་ལ་མ་སྟོས་བར་ཡོད་པ་མིན་པས་
དེས་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་བསྟོས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་རང་དབང་ནས་
སམ་ཚུགས་བྱུང་བ་མེད། དེས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་སམ་རང་ངོས་ནས་མེད་དོ། དེས་
ན་ངེད་གྱི་ཆོག་ཀྱང་རང་བཞིན་མེད་ཀྱང་དགག་སྒྲུབ་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་པ་ནི་དཔེར་ན་
བྱམ་སྒྲུལ་བཏགས་ཡོད་དང་རྒྱས་སུ་མ་བྱུང་པ་ཡིན་ཀྱང་རྒྱ་སྐྱོར་བ་དང་ཉི་ལྷགས་
སོགས་སྐྱོབ་པ་འདྲི་བཞིན་ནོ། སྐྱོབ་དཔོན་སྐུ་སྒྲུབ་ངའི་ཆོག་ཀྱང་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་རག་
ལས་པའི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་
ཡིན་ཀྱང་ཆོག་དེའི་བྱེད་པས་དངོས་པོ་ནམས་རང་བཞིན་མེད་པར་རབ་ཏུ་བསྒྲུབ་
པར་བྱས་པ་ཡིན་པས། ཚུལ་དེ་ལ་དངོས་སྒྲུབ་བ་ཁྱོད་གྱིས་འདི་སྐད་ཏུ་དབྱ་མ་པ་ཁྱོད་
གྱི་ཆོག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ན་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་
ཆོག་དེས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་གྱི་རང་གི་ངོ་པོས་བྲུབ་པའི་རང་བཞིན་འགོག་པར་
བྱས་པ་འཐད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲུས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དོན་དང་མི་མཐུན་པས་དེ་
སྐད་སྒྲུ་མི་རུང་ངོ་ཞེས་རང་བཞིན་གྱིས་བྲུབ་ན། རྒྱ་རྒྱུན་ལ་མི་བསྟོས་པའི་སྟོག་པའི་

ཚུལ་དང་རྒྱ་རྒྱ་ལ་བཞུགས་ན་རང་བཞིན་མེད་པས་བྱ་བ་པའི་རྒྱུ་འབྲེལ་ཚུལ་ཏེ་
 རྒྱུ་འབྲེལ་ཚུལ་གཉིས་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་ཆོག་གིས་དགག་སྐྱབ་བྱི་
 བྱ་བ་བྱེད་ཀྱས་པར་གྱིན་ཏུ་གསལ་བར་གསུངས་སོ།། བཞི་པ་དེས་ན་རྟེན་འབྱུང་དང་
 སྟོང་པ་འགལ་བར་བཟུང་བ་ནི་ལྟ་བུ་དུ་བབས་པ་ལྟ་བུར་བསྟན་པ་ནི། དེས་
 བཞི་པ་དུ་བཞད་པ་དེ་དག་གིས་སྐྱབ་པའི་དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ་འདི་ལྟར་རྒྱ་རྒྱ་ལ་
 བཞིན་ནས་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཆོས་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པའི་
 རྟེན་འབྲེལ་དུ་འཛོག་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་གཉིས་གཞི་གཅིག་ལ་འཐད་
 པའི་གཞི་མཐུན་དུ་འདུ་བ་དེས་པར་དགོས་པ་ལྟ་ཅི་སྟོན་ཏེ། དེ་འདྲ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་
 དུ་སྐྱབ་པ་དེ་ཉིད་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ལ་མེད་དུ་མི་བྱང་བའི་རྒྱ་མཆན་
 བཅས་ཐབས་སྒྲ་ན་མེད་པར་འགྲོ་བའི་ལུགས་འདི་ནི་རྣམ་དབྱེད་མཆོག་དུ་ཡངས་
 པའི་མཁས་པ་དབུ་མ་པ་ཁོ་ནའི་བྱང་ཆོས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་ཡི། བོད་དབུ་མའི་དོན་སྐྱེ་
 བར་འདོད་པ་བྱེད་ཅག་ཚུལ་དེ་ལས་གོ་བསྟོན་ཏེ་བཞིན་ནས་སྐྱེ་བ་དང་བཞིན་ནས་
 འགག་པ་ལ་རང་གི་རོ་བོས་སྐྱབ་པས་བྱ་བ་པར་བཟུང་ནས། རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱབ་པ་
 འགོག་པའི་རིགས་པས་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་བཀག་པ་ཉིད་དུ་འདོད་
 བ་ནི་དེས་པར་ལྟ་བུ་དུ་བབས་པའི་དཔེ་ལྟར་བཟང་པོའི་ལུགས་ལ་བཞིན་གྱང་
 འདི་ཕྱིར་སྐྱབ་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཆེན་པོར་གྱུར་ནས་དབུ་མའི་དོན་རི་ལྟ་བ་བཞིན་
 རྟེན་པའི་གཤམ་ཆེན་པོར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ།། འདི་ནི་རྒྱུ་འབྲེལ་པོ་ཆེས་བྱང་རྒྱལ་
 གྲ་མའི་དྲིས་ལན་ལས། དབུ་མེད་ཀྱི་རིགས་པ་སྐྱ་མོའི་དགག་སྐྱབ་བྱི་ཚུལ་མཐའ་མ་
 ཆོད་པར་སྐྱ་བའི་གནས་ལ་ཁ་ཆོན་བྱང་ཆོད་བྱེད་པའི་གངས་ཅན་པ་མང་པོས་རང་
 གི་མཆན་ཉིད་གྱིས་སྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་མེད་པས་བྱ་བ་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་
 མཆན་གྱིས་ཡོད་ན་བདེན་པར་ཡོད་དགོས་ཞེས་པ་ཁ་མཐུན་བྱས་ནས། ཞེས་པ་ནས་
 སྟོང་པ་རྟེན་འབྲེལ་དུ་འཆར་བའི་སྐྱ་སྐྱབ་བྱི་ལུགས་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་
 ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།། ལྟ་བུ་རྟེན་འབྲེལ་དང་སྟོང་པ་མོ་མོར་སྐྱབ་པའི་བར་དུ་ཟབ་

དོན་མི་རྟོགས་ཀྱི་ཚུལ་ནི། བྱིད་ཅག་འདོད་པ་དེ་ལྟར་བྱས་ན་ཆོས་རྣམས་ལ་རང་གི་
ངོ་བོས་བྱུང་པའི་རང་བཞིན་རྒྱལ་ཅམ་ཡང་མེད་པའི་ངེས་པ་དང་ས་པའི་ཆེ་ན་རྒྱ་
འབྲས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་འབྲེལ་པ་ལ་རང་ལུགས་གྱི་ངེས་པ་དང་ས་མེད་པར་རྒྱ་འབྲས་
གྱི་ཐ་སྟད་གཞན་ངོར་ཁས་ལེན་ནོ་ཞེས་གཞན་ངོ་མོགས་ལ་སྐྱེལ་དགོས་པ་འབྱུང་
གིང་། གལ་ཏེ་རྒྱ་འབྲས་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་རྒྱ་འདི་ལས་འབྲས་བྱ་འདི་ལྟ་བུ་འབྱུང་བའི་
ཚུལ་ལ་རང་ལུགས་གྱིས་ངེས་པ་ལེགས་པར་དང་ས་པའི་ཆེ་ན་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་
པའི་དོན་ལ་རང་ལུགས་གྱིས་ངེས་པ་དང་ས་མེད་པར་འགྲོའི་དེ་ལྟར་སོང་བྱིན་ཆད་
ནས། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་གསུངས་པ་རང་ལུགས་སུ་འཛོག་པ་མ་བདེ་ནས་དེ་
ལྟར་གསུངས་པ་དེ་ལ་དགོངས་པ་གཞན་ཏུ་ལེན་པ་སྐྱད་བྱེད་ན། དེ་ལྟར་བྱེད་དགོས་
པ་དེ་ཉིད་གྱིས་ད་དུང་དབྱ་མའི་ལྟ་བ་ཚུལ་བཞིན་མ་རྟེན་པའི་རྟོགས་ཡང་དག་ཡིན་
པ་ཉིད་ཏུ་ངེས་པར་ཤེས་པར་གྱིས་ལ། དབྱ་མའི་ལྟ་བ་རྟེན་པའི་ཐབས་སམ། རྒྱར་རང་
གིས་ཁས་སྐྱངས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དག་པར་བསྐྱུང་བ་དེ་ཉིད་གལ་པོ་ཆེའི་གཞིར་
བཞག་ནས་ཆོགས་བསག་པའི་སྒོ་དང་སྒྲིབ་པ་སྐྱུང་བའི་སྒོ་གཅིག་ཅམ་མ་ཡིན་པར་
རྣམ་བྱངས་ཏུ་མ་ལ་འབད་པ་དང་མཁས་པ་དམ་པ་ཚུལ་བཞིན་བསྟེན་ནས་མན་ངག་
རྒྱ་ཆེན་པོ་ཐོས་པ་དང་གང་ཐོས་པའི་མན་ངག་གི་དོན་བསམ་པའི་ཐོས་བསམ་རྣམ་
པར་དག་པ་ལ་ཀུན་ནས་བརྩོན་བར་བྱའོ། ། ཞེས་འདོམས་སོ།

ཀྱི་བྱུག་པ་རྟེན་འབྲེལ་དང་སྟོང་པ་གཅིག་གྲོགས་སུ་གཅིག་འཆར་ཆེ་ལྟ་བ་
རྟོགས་ཆད་དང་དེ་དཀའ་ཚུལ་ནི། རང་རེའི་སྒྲ་མ་དམ་པས་གིང་རྟེན་གིང་རྟེན་ངོས་ནས་
བྱུང་པ་ཞིག་བྱུང་ན་དེ་རང་ངོས་ནས་བྱུང་པའི་དོན་ཏུ་མཛད་ལ། གིང་རྟེན་ཚུགས་སྐབ་
ཏུ་བྱུང་པ་ཅམ་དེ་རང་ངོས་ནས་བྱུང་པའི་དོན་ཏུ་མི་མཛད་དོ། ། གིང་རྟེན་རང་དབང་ཏུ་
བྱུང་པ་དེ་དེ་རང་ངོས་ནས་བྱུང་པའི་ཆད་ཡིན་ནམ་དབྱད་ཀྱི་གསུང་། དེ་འདྲ་བའི་
སྒྲ་བ་རྟེན་འབྲེལ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་པའི་ལུགས་གཉིས་
གཞི་གཅིག་གི་སྟེང་ཏུ་མི་འགལ་བར་ཆོགས་པ་དེ་འདྲ་སྟིད་མཐའ་ཅམ་ཏུ་སོང་བས་

ན་དེ་འདྲི་དབྱ་མའི་ལྷ་བ་དེ་གི་ན་ཏུ་རྟེན་དཀའ་བ་ལ་དགོངས་ནས། ཅ་ཤེའི་རབ་
 བྱེད་ཉེར་བཞི་པ་ལས། གསུངས་པ་ནི་ཤེས་རབ་རྒྱུ་རྒྱུ་ཆོས་ཟབ་མོ་རྟོགས་དཀའ་
 བ་འདི་བཟུང་ཉེས་ན་སྤང་ཞིང་གཞོད་པ་ཆེན་པོ་ལ་སྦྱར་བ་དེ་ཡི་འབྱུང་སྐྱོ་ཤེས་
 རབ་ཀྱི་མཐུ་ཞན་ཅིང་དམན་པའི་གང་ཟག་གིས་ཆོས་ཟབ་མོ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་
 འདི་ལྟ་བུ་ཡི། གཏིང་རེ་ཞིག་མི་རྟོགས་པས་གི་ན་ཏུ་རྟོགས་དཀའ་བར་མཆིན་པར་
 བྱུར་ནས། ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་ནས་རིང་པོར་མ་ལོན་པའི་དུས་ན་ཟབ་ཞི་སྦྱོས་བྲལ་
 ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་སྦོ་ནས་ཐུབ་པའི་བྱགས་ནི་ཆོས་ཟབ་མོ་འདི་བསྟན་པ་ལ་
 སྦོ་བ་མེད་པའི་རྒྱལ་གྱིས་དེ་ལས། རེ་ཞིག་བ་རབ་ཏུ་ལོག་པ་སྟེ་ཆོས་མི་སྟོན་པའི་
 རྒྱལ་མཛད་པར་བྱུར་བ་ཡིན་ལོ། ཞེས་དང་། རིན་ཆེན་སྤང་བ་ལས་ཀྱང་གསུངས་བ་
 ནི་ཆོས་གི་ན་ཏུ་སྤང་ཞིང་ཟབ་མོ་དེ་ལྟ་བུ་རྟོགས་པ་ལྟ་ཅི་སྦྱོས་ཏེ་རེ་ཞིག་སྦྱེ་བོ་ནམས་
 ཀྱི་འབྱེད་ཀྱི་དང་པོར་རང་གི་ལུས་རྒྱན་དུ་འགྲོགས་པ་འདི་ལྟར་མི་གཙང་འབྱེད་པའི་
 ཆོགས་ཀྱིས་གང་ཞིང་འཛག་པ་ཉིད། ཀྱིས་གང་ཞིང་མི་གཙང་བ་རྒྱན་དུ་འཛག་པ་
 གཟུགས་ཅན་ཡིན་པས་ཡིན་པ། གཟུགས་ཅན་དུ་བྱུང་པས་རགས་གིང་མིག་ཤེས་
 ཀྱིས་བསྟར་རྒྱུང་བར་མངོན་སུམ་འབྱུང་གི་སྦྱོད་ལུལ་དུ་བྱུར་བ། ཡིན་པས་རྟོགས་སྦྱ་
 བ་དང་འབྱེད་པའི་ཡང་སྦྱས་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་རང་ཉིད་ལ་རྟག་ཏུ་མི་གཙང་འབྱེད་
 བར་སྦྱང་བཞིན་པ་འདི་འབྱེད་ཀྱི་སྦྱུང་གང་གི་ཆོ། གི་ན་ཏུ་མོངས་པས་བསྐྱིབས་ཏེ་
 མི་གཙང་བའི་རང་བཞིན་དུ་ངེས་པའི་ངེས་པ་མི་རྟག་འབྱེད་ཀྱི་སྦྱུག་བསྐྱེད་སོགས་སེམས་
 ལ་གར་བའི་སྦོ་ནས་གནས་པ་མ་ཡིན་པ། གཙང་བའི་འབྱེད་སྦྱུག་སྦོ་ནས་པ་དེ་འབྱེད་པའི་
 རི་ཆེ་སྦྱང་འབྱེད་ཉིད་དེ་ལྟར་གོ་དཀའ་འཕ་ཞེ་ན་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྦོད་མིན་གྱིས་
 ཆོས་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་ངེས་པར་ལེགས་པའི་གནས་ཏེ་དེའི་ཕྱིར་རེ་ཞིག་རགས་
 པའང་རྟོགས་པར་མི་བྱས་ན་སྤང་བ་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་ལྟ་ཅི་སྦྱོས་ཞེས་འབྱེད་པའོ། རྟེ་
 དེ་ལྟ་བུའི་རགས་པ་གི་ན་ཏུ་རྟོགས་སྦྱ་བ་རང་དང་རྟག་ཏུ་འགྲོགས་བཞིན་པ་དེ་ལྟ་བུ་
 ཡང་ཤེས་པར་མི་བྱས་ན་དམ་འབྱེད་པའི་ཆོས་མཆོན་འཛིན་གྱི་དམིགས་གཏད་འབྱེད་

བདེ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གནས་ལུགས་སྤང་བདེ་མཆན་མ་འདི་ལྟ་བུའོ་སྒྲུལ་དུ་བཟུང་བདེ་
གནས་མེད་པ། རྟོགས་པར་འབྱོར་གྱི་དཀའ་བས་སྤྲོ་བའི་ཞིང་ཟབ་པ་སོ་སོ་སྒྱེ་བོས་རྟགས་ལ་
བརྟེན་ནས་རྟོགས་དགོས་འབྱེད་པས་སོ་སོའི་སྒྱེ་བོ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་སྤང་དུ་བྱང་བ་མ་
ཡིན་པ། མཆོག་ཏུ་གཏིང་དཔག་པར་དཀའ་བདེ་ཟབ་མོ་དེ་གོ་སྟེ་དེ་ནི་འབྱོར་དེ་ལྟ་
བུ་ནི་ཐབས་གང་གིས་ཚུལ་རི་ལྟར་བྱར། སེམས་ལ་གོ་སྤྲོ་བའི་ཞིང་དཀའ་ཆོགས་མེད་
པར་ངེས་པ་བདེ་སྒྲག་ཏུ་སྒྱེས་པའི་སྟོན་ནས་འདུག་པར་འགྱུར། སྟེ་མི་འགྱུར་འབྱོར་
ཏེ་སེམས་ལ་དོན་དེའི་ངེས་པ་བདེ་སྒྲག་ཏུ་གར་བར་མི་འགྱུར་རོ། ཚུལ་དེ་ལྟར་འབྱོར་
སྒྱེས་པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་འདི་ཟབ་འབྱོར་པའི་
ཕྱིར་རམ་རྒྱ་མཆན་གྱིས་གདུལ་འབྱོར་བྱེད་(ན་གདུལ་བྱེད་)སྒྱེ་བོ་ཡིས། ཟབ་མོ་དེ་ལྟ་
བུ་ཁོང་དུ་མི་རྒྱུད་པས་ཤེས་པར་དཀའ་བར་གཟིགས་ཤིང་སྒྲགས་འབྱེད་སྒྱུ་རྒྱུ་དེ་འམ་
འབྱོར་གོང་ས་ཏེ། ཁོང་དུ་རྒྱུད་དཀའ་བར་གཟིགས་པའི་འབྱོར་རྒྱ་མཆན་དེས་འབྱོར་
ན་འབྱོར་མཉམ་མེད་ཀྱི་ཐུབ་པའི་འབྱོར་བར་པོ་ཁྱོད་མངོན་པར་སངས་རྒྱས་པའི་འབྱོར་
ཚུལ་བསྟན་ནས། འབྱོར་བའི་སྒྱེས་བྲལ་འོད་གསལ་འདུས་མ་བྱས། བདུད་ཅི་ལྟ་བུའི་
ཆོས་ནི་ཁོ་བོས་རྟོན། ལུ་ལ་བསྟན་ཀྱང་གོ་བར་མི་འགྱུར་བས། དེས་ན་མི་སྤྲོ་བ་གསུ་
སྒྱུ་གནས་པར་བྱ། ཞེས་གསུངས་ནས་གདུལ་བྱ་འགའ་ཞིག་གི་ངོར་ཞག་བཞི་བཅུ་ཞེ་
འབྱོར་གྱུར་རིང་བོར་མ་ལོན་པ་ན་གདུལ་བྱ་ལ་ཆོས་དེ་ལྟ་བུ་བསྟན་པ་ལ་སྒྲགས་སྒྱེ་བོ་
མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་དེ་ལས་ལོག་སྟེ་མི་སྟོན་པའི་ཚུལ་མངོན་པར་གྱུར་ཏོ། འབྱོར་པའི་
ཚུལ་མངོན་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། ཞེས་སོགས་འདིས་མཆོན་པའི་བསྟན་བཅོས་དང་
རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་རྣམས་ནས་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་དཀའ་བར་གསུངས་པ་ཡིན་པོ།

བདུན་པ་གཅིག་དུ་བྲལ་ལྟར་སྤང་གིས་དབྱེད་ནས་མ་རྟོན་པས་གཏན་མེད་
དུ་འཛིན་མི་བྱེད་འབྱོར་བའི་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་སྤང་སྟོང་གཉིས་ཆོགས་ཀྱི་ངེས་
པ་འདྲིན་ལུགས་དེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་གཞུང་ཆད་ལྡན་ཅ་ཤེ་སོགས་ཁ་ཅིག་ནས་བྱམ་
པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་རང་གི་ཡན་ལག་གམ་ཆ་ཤས་རྣམས་དང་གཅིག་ཐ་

དད་གང་ཡིན་དཔྱད་པའི་རིགས་པ་འཕགས་ཆོགས་ཀྱིས་རང་བཞིན་མེད་པའི་
 རོན་གཏན་ལ་འབེབས་དགོས་པར་གསུངས་པ་མཐོང་ནས་དེའི་རོན་ལྟར་གཏན་ལ་
 འབེབས་སྟམ་ཡང་རྩལ་དེལ་མོངས་ཏེ་འབྱུང་ནས། ཐོག་མར་བུམ་པ་དང་སྟམ་བུ་ལ་
 སོགས་པའི་ཆོས་ནམས་མཆུ་དང་མགིན་པ་ལ་སོགས་པ་དང་སྟལ་མ་ལ་སོགས་པ་
 རང་རང་གི་ཡན་ལག་གམ་ཆ་ཤས་ནམས་ཀྱི་ནང་ནས་གང་ཡིན་སྟམ་ཏུ་དབྱད་པ་
 བ་ཡན་ལག་དེ་དག་གང་ཏུའང་བུམ་པ་སོགས་རྟེན་རྒྱ་མེད་པར་མཐོང་ལ་དེ་ལྟར་
 མ་རྟེན་པའི་ཆོ་ན་འདི་སྟམ་ཏུ་བསམ་བར་འགྱུར་ཏེ་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་ན་
 དེ་ལྟར་བཅལ་བས་ངེས་པར་རྟེན་དགོས་པ་ལས་རྟེན་རྒྱ་གཏན་ནས་མ་བྱུང་བས་
 མི་འདུག་གོ་སྟམ་ཏུ་བུམ་སོགས་མེད་པར་ངེས་པ་འདྲེན་པར་བྱེད་ལ། དེ་ནས་སྤར་
 དཔྱད་མཁན་རང་ཉིད་ལ་འང་རང་གི་ཆ་ཤས་མགོ་ལ་སོགས་པ་གང་ཡིན་སྟམ་ཏུ་
 གོང་གི་དེ་ལྟར་དབྱད་པའི་ཆོ་ན་དཔྱད་མཁན་རང་ཡང་མི་འདུག་གོ། སྟམ་ཏུ་རང་
 ཉིད་ཀྱང་མེད་པར་ངེས་པ་འདྲེན་པར་འགྱུར་རོ། དེ་ལྟར་ཡུལ་དཔྱད་པ་པོ་ལ་མེད་
 པའི་ངེས་པ་དེ་འདྲ་བྲངས་པ་དེའི་ཆོ་ན་དཔྱད་མཁན་མི་རྟེན་ཅིང་མེད་ན་བུམ་པ་
 ལ་སོགས་པ་མེད་དོ་སྟམ་ཏུ་ཤེས་མཁན་སུ་ཞིག་གིས་ཤེས་པར་འགྱུར། དེས་ན་དཔྱད་
 མཁན་མེད་པར་བུམ་སོགས་གང་གི་ངོར་ཡོད་པ་དང་མེད་པར་འདོག་ དེ་ལྟར་ན་
 བུམ་སོགས་ཡོད་མེད་གང་ཏུ་ཡང་འདོག་མི་རྒྱས་སྟམ་ནས་ཁས་ལེན་རྩལ་ཡང་བུམ་
 སོགས་ཡོད་པའང་མ་ཡིན་མེད་པའང་མ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་རོ། དེ་སྐད་ཟེར་བ་ལྟར་
 གྱི་རིགས་པས་དཔྱད་ལུགས་རྩལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ལྟར་སྤང་འགའ་ངེས་ངེས་པ་
 འདྲེན་ལུགས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྲངས་པ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་ལྟ་བ་རྟེན་པར་འདོག་རྒྱ་ཡིན་ན་
 ངེས་པ་འདྲེན་རྩལ་འདི་ནི་དཀའ་བ་མ་ཡིན་པས་སྤོགས་གཅིག་ཏུ་སྤང་རོ།

བརྒྱད་པ་དེ་དག་གི་བྱུང་དོན་རྟེན་འབྲེལ་སྟོང་པའི་རོན་ཏུ་འཆར་བ་ཤིན་ཏུ་
 གཅིས་པར་འགྲོགས་པ་ནི། དེ་འདྲ་བ་ནི་དབྱུ་མའི་ལྟ་བ་རྟེན་པའི་ཕྱོགས་ནའང་
 མེད་པ་དེའི་ཕྱིར་དོན་ལ་དཔྱད་པར་རྒྱས་པའི་སྒོ་གྲས་དང་ལྡན་པ་ལྟ་བ་དོན་ཏུ་

གཉིས་པ་དག་གིས་ནི་ལྷ་རྩལ་དེ་ལྷ་བྱ་རྒྱུ་རིང་ཏུ་སྤངས་ནས་རྒྱལ་པས་གསུངས་
པའི་ངེས་དོན་གྱི་གསུང་རབ་དང་གསུང་རབ་དེའི་དགོངས་པ་འབྲེལ་བར་བྱེད་པའི་
ཚད་ལྡན་གྱི་བསྟན་བཅོས་རྩ་ཤེ་ལྷ་བྱ་སོགས་དབུ་མའི་གཞུང་སྤྱད་པ་མ་ཞུགས་པའི་
རྣམ་པར་དག་པ་རྣམས་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་གང་ཡིན་པ་དེ་
ཉིན་འབྲེལ་གྱི་དོན་ཏུ་གནས་པའི་སྤང་སྟོང་རྒྱུ་འདུག་ཏུ་གསུངས་པ་ཡང་ཡིན་
ཞིང་མཁས་པ་དབུ་མ་པའི་ལུགས་ཀྱི་བྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱད་ཆོས་ཀྱི་གནད་
མཐར་ཐུག་པ་ཡང་ཡིན་ལ་བྱད་པར་ཏུ་ཡང་འཕགས་པ་སྐྱུ་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲེལ་བྱེད་སྐུལ་
ཏུ་བྱུང་བ་སྟོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་དང་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་གཉིས་
ཀྱིས་འཕགས་པ་སྐྱུ་སྐྱབ་ཡབ་དང་སྐས་འཕགས་པ་ལྷ་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པ་རི་ལྷ་རྩལ་
ཡིན་པ་ལྷག་མ་མ་ལུས་པར་བཀལ་བའི་དོན་གྱི་སྤྱོད་པའི་གནས་མཐར་ཐུག་པ་ཡང་
ཡིན་པའི་སྟོང་པོའི་དོན་རང་དེ་གང་ཡིན་ན་ཉིན་འབྲེལ་ལ་བཞེན་ནས་རང་བཞིན་
གྱིས་མེད་པ་ལ་ངེས་པ་སྟེར་ལུགས་དང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་
རྒྱ་འབྲས་སུ་འཆར་བའི་རྒྱལ་འདི་ཉིད་ཡིན་པས། དེ་འདྲའི་རྒྱལ་ལ་གང་ཟག་གཞན་
ཀྱིས་ཐབས་གཞན་གྱི་སྟོན་ནས་དོན་གཞན་ཏུ་དཀྱི་བ་སྟེ་འཁྲིད་ཅིང་བསྐྱར་བར་མི་
ཉུང་པའི་ངེས་པ་བརྟན་པོ་དྲང་བའི་ཐབས་ལ་འབད་པར་བྱའོ།།

ས་བཅད་གཉིས་པ་གོང་གི་པོད་སྐར་རབས་པའི་ལུགས་དེས་དབུ་མའི་བྱད་
ཆོས་དེ་རི་ལྷ་རྩལ་བཀག་པའི་རྒྱལ་ལ་བྱེད་ལས་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་བཅིངས་
གྲོལ་འཐད་པར་བཤད་པ་ལ་དེ་དག་གིས་བཀག་རྒྱལ་ནི། དེ་ལྷ་རྩལ་གོང་ཏུ་བཤད་པའི་
མགོན་པོ་སྐྱུ་སྐྱབ་ཀྱི་ལུགས། ཆོས་རྣམས་ལ་རང་གི་རོ་པོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་རྒྱལ་
ཅམ་ཡང་མེད་པའི་རྒྱལ་དང་། གལ་ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་འཁོར་འདས་ཀྱི་རྣམ་
གཞག་ཐམས་ཅད་བྱར་མེད་པར་འགྱུར་བའི་རྒྱལ་དང་འཁོར་འདས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་
དེ་མི་བྱར་མི་རྒྱུང་བས་བྱེད་དགོས་ལ་དེ་བྱེད་དགོས་ན་བཅིངས་གྲོལ་ལ་སོགས་པའི་
རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་འདྲིལ་དགོས་པས་ངེས་པར་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་

གྱིས་མེད་པ་ཁོ་ནར་ཁས་སྒྲུང་བར་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་པ་ལ། བོད་བྱིད་ཅག་ནི་དེ་ལས་
 གོ་བསྐྱོག་སྟེ་དངོས་པོ་ནམས་ལ་རང་གི་རོ་བོས་བྱུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་ན་དེ་ནས་
 ལྷག་མར་གཞན་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་དེའི་ལྷག་མར་དངོས་པོ་ལུས་པ་མེད་དོ། དངོས་པོ་
 མེད་པ་དེས་ན་བཅིངས་གྲོལ་དང་སྟེ་འགག་སོགས་གང་འགོག་གྲུང་དེ་འགོག་པ་ལ་
 དོན་དམ་པ་སོགས་ཀྱི་བྱུང་པར་སྒྱུར་མི་དགོས་པར་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པ་འགོག་
 པའི་རིགས་པ་དེ་ཉིད་གྱིས་ཐམས་ཅད་འགོག་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་དེ་སྐད་སྟེ་བར་བྱེད་
 ལ། དེ་ལྟར་སྟེ་དེའི་ཆོ་ན་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་དངོས་པོ་ལ་བཅིངས་གྲོལ་
 དང་འབྱུང་འཇིག་སོགས་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་བཞག་པས་ཆོག་པའི་ལུགས་བཟང་
 པོ་དེ་རི་ལྟར་མ་བཀག་པ་ཡིན། འཕགས་པ་ལྷ་སྟུབ་རྗེས་འབྲངས་དང་བཅས་པའི་
 གཞུང་ལུགས་ནམས་དཔང་དུ་བཞག་ནས་ཞིབ་དུ་སོམས་ཤིག འོག་ཉིས་པ་དེ་ལྟར་
 བཅིངས་གྲོལ་སོགས་ཐ་སྟོད་དུ་ཡང་ཞིགས་པ་ནི། གལ་ཏེ་བྱིད་ན་རེ་སྟོབ་དཔོན་
 རྩ་བྱགས་ཀྱི་བཞེད་པ་ནི། བཅིངས་གྲོལ་སོགས་འཁོར་འདས་ཀྱི་ནམ་གཞག་ནམས་
 ཐ་སྟོད་དུ་མངོན་པར་བཞེད་པ་ཡིན་ལ་ཁོ་བོས་གྲུང་ཐ་སྟོད་དུ་བཅིངས་གྲོལ་སོགས་
 ཀྱི་ནམ་གཞག་དེ་དག་བྱེད་པར་འདོད་པ་ཡིན་པས་གོང་གི་དེ་ལྟར་བཀག་པའི་སྟོན་
 མེད་དོ་སྟམ་དུ་བསམས་ན། བསམ་དོན་དེ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མི་རིགས་པའི་
 རྩལ་ནི་འདི་ལྟར་སྟོབ་དཔོན་རྩ་བའི་བཞེད་པ་ནི། ཐ་སྟོད་དུ་འང་ཆོས་ནམས་ལ་རང་
 གི་རོ་བོས་བྱུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པ་འདི་ཉིད་ཡིན་ཞིང་དེ་ལྟར་ཡིན་པར་བྱེད་
 གྲུང་འདོད་ལ། སྟོབ་དཔོན་ཀྱི་བཞེད་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཞིང་བྱེད་རང་ཡང་འདོད་པ་
 དེ་ལྟར་ཡིན་པས་ན་རང་ངོས་ནས་བྱུབ་པའི་རང་བཞིན་འགོག་པའི་རིགས་པ་དེ་
 ཉིད་གྱིས་ཐ་སྟོད་དུ་འང་རང་ངོས་ནས་བྱུབ་པའི་རང་བཞིན་དེ་འདྲ་ངེས་པར་དགག་
 དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱིད་གྱིས་རང་བཞིན་དེ་འདྲ་འགོག་པའི་རིགས་པས་རང་
 བཞིན་དེ་བཀག་པ་ཉིད་གྱིས་གང་ཡང་བཞག་པ་མེད་པས་བཅིངས་གྲོལ་སོགས་གྲུང་
 རིགས་པ་དེ་ཉིད་གྱིས་འགོག་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་བྱིད་རང་གིས་ཐ་སྟོད་དུ་འང་

བཅིངས་གྲོལ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་བཀག་པ་ཉིད་ཏུ་རྒྱ་མཚན་གཞན་གྱིས་བརྟག་མི་དགོས་པར་གིན་ཏུ་གསལ་ལོ། །གསུམ་པ་བཅིངས་གྲོལ་དང་རང་བཞིན་མེད་པ་འགལ་བར་འདོད་པ་དེས་དབུ་མའི་བྱད་ཆོས་གཅིག་ཕུ་དེ་འཁོར་བཀག་པ་ནི། བཀག་རྒྱལ་གོང་གི་དེ་རྣམས་མདོར་བསྟུན་ཆེད་ཅག་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པར་འཛིག་པ་དང་བཅིངས་གྲོལ་དང་སྐྱེ་འགག་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གཉིས་གཞི་གཅིག་ལ་འཛིག་མི་རྣམས་པར་འགལ་བར་འདོད་པ་ཡིན་ན་རྣམ་གཞག་བྱེད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོར་སོང་བ་ལ་འཁོར་འདས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་འཐད་པ་ནི་ཐ་སྙད་དང་དོན་དམ་གྱི་བདེན་པ་གཉིས་གང་ཏུ་འང་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བ་ཡིན་པས་ན་རྟེན་འབྲེལ་དང་སྟོང་པ་མི་འགལ་བར་བྱང་ཏུ་འཇུག་པའི་དབུ་མ་པའི་བྱད་ཆོས་མད་ཏུ་བྱུང་བ་གསུང་རབ་དགོངས་འབྲེལ་རྣམས་ལས་བསྐྱགས་པ་གཅིག་ཕུ་དེ་ཆེད་གྱིས་ངེས་པ་ཁོ་ནར་བཀག་པ་ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་དེ་ལྟར་མི་འདོད་ན་དགག་བྱའི་བྱད་པར་མི་སྦྱོར་བའི་རྒྱ་མཚན་མེད་འཁོར་པ་ནི། གལ་ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་དང་བཅིངས་གྲོལ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ་དག་འགལ་བར་མི་འདོད་དོ་ཞེས་ཟེར་རྒྱ་ཡིན་ན་ནི་འོ་ན་ཆེད་གྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པའི་རིགས་པས་དགག་བྱ་སྐྱེ་འགག་བཅིངས་གྲོལ་སོགས་ལ་དོན་དམ་པར་སོགས་ཀྱི་བྱད་པར་ཅི་ཡང་སྒྱུར་མི་དགོས་པར་སྐྱེ་འགག་དང་བཅིངས་གྲོལ་སོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཅོག་དེ་ཉིད་འགོག་པར་འདོད་ཅིང་སྒྲིམ་པ་དེ་ལ་རང་གིས་སྒྲར་སྒྲིམ་པ་དེ་དང་འགྲིག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་པ་ཅི་ཡང་བསྟན་རྒྱ་མེད་པས་གང་ལ་ཡང་མ་བསམས་པར་སྒྲིམ་པ་ཉིད་དོ། །

ལྷ་པ་ཆེད་གྱིས་འདོད་རྒྱལ་དེ་དངོས་སྒྲའི་ཚད་རྒྱལ་དང་བྱད་པར་འཁོར་པ་ནི། དེ་ལྟར་འདོད་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་མེད་པ་དེས་ན་ཆོད་རང་གི་འདོད་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པའི་རིགས་པས་རྒྱ་འབྲས་སོགས་ཆོས་ཐམས་ཅད་འགོག་པ་ཡིན་ལ་དེ་འགོག་ན་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ལ་འབྱུང་འཛིག་སོགས་བཞག་ཏུ་

མི་རུང་བར་འདོད་པ་འདི་ཁོ་ན་ཡིན་པས་འདོད་པ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན། ཅ་ཤེ་ལས། དངོས་
 གྲུ་བ་དག་ན་རེ་གལ་ཏེ་དབུ་མ་པ་ཁྱོད་ཆོས་འདི་དག་ཀྱན་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་
 པར་འདོད་ན་ནི་ཉེས་པ་ཆེན་པོར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་དངོས་སོགས་གང་ལ་ཡང་
 འབྱུང་བ་སྟེ་བ་མེད་ཅིང་འདིག་པ་འགག་པ་བཞག་ཏུ་མེད། པར་འགྱུར་རོ། འབྱུང་
 འདིག་སོགས་མེད་ན་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་འབྲས་བུ་སྟག་བསྐལ་དང་རྒྱ་
 ཀྱན་འབྱུང་དང་སྟག་ཀྱན་འགགས་པའི་འགོག་པ་དང་དེ་འགོག་པའི་ཐབས་ལམ་གྱི་
 བདེན་པ་ནམས། གྱི་ནམ་གཞག་དབུ་མ་པ་ཁྱོད་གྱི་ལྷགས་ལ་བཞག་ཏུ་མེད་པར་ཐལ་
 བར་འགྱུར་རོ། ཞེས་སོགས་རབ་བྱེད་ཉེར་བཞི་པ་ནས་དངོས་སྟེ་བའི་ཚྣ་དཔ་བཀོད་
 པ་དང་། གཞན་ཡང་དངོས་སྟེ་བ་ན་རེ། གལ་ཏེ་དབུ་མ་པ་ཁྱོད་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་
 གྱི། རང་གི་རོ་བོས་བྱབ་པའི་རང་བཞིན་དེ་ཉིད་ཀྱན་ཏེ་གང་ལ་ཡང་ཡོད་པ་མིན་
 པར་སྟེ་ན། དབུ་མ་པ་ཁྱོད་གྱི་ཆོག་གྱུང་རང་བཞིན་དེ་འདྲ་མེད། པར་འགྱུར་པས།
 རང་བཞིན་མེད་པའི་ཆོག་གིས་རང་བཞིན་དེ་ལྟོག་པར་བྱས་པའི་སྟོན་ནས་འགོག་
 པར་མི་བྱས་སོ། ཞེས་ཚྣ་རྒྱུག་གི་སྐབས་ནས་དངོས་པོར་སྟེ་བའི་ཚྣ་དཔ་བཀོད་
 པའི་འདོད་པ་དེ་དང་ཁྱོད་གྱི་འདོད་པ་གཉིས་ལ་བྱུང་པར་ཅི་ཡང་མེད་པ་ནི་ཅ་
 བའི་ཆོག་ཉིད་གྱིས་གིན་ཏུ་གསལ་བ་ཡིན་པས་ཁྱོད་གྱི་འདོད་པ་དེ་དབུ་མ་པ་ལ་
 ཚྣ་དཔའི་བྱོགས་སྟེ་འདོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། ཞེས་བཅིངས་གྲོལ་སོགས་ཐ་སྟད་ཏུ་
 ཡོད་པས་ཡོད་གོ་མི་ཆོད་ཅིང་དོན་དམ་དབྱེད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་སྟེ་འགག་སོགས་
 བཀག་པར་འདོད་པ་ན་རེ། དེད་གྱིས་དེ་དག་ཐ་སྟད་ཏུ་འདོད་པས་དབུ་མ་པའི་ཐུན་
 མོང་མ་ཡིན་པའི་ལྷགས་དེ་བཀག་པའི་སྟོན་མེད་དོ་ཞེ་ན་དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ཁྱོད་
 གྱིས་དོན་དམ་དབྱེད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་སྟེ་འགག་སོགས་བཀག་པར་ཁས་ཁྲུངས་
 པས། དེས་དེ་དག་དོན་དམ་ཏུ་འགོག་ཏུ་མི་རུང་བས་ཐ་སྟད་ཏུ་བཀག་པར་འདོད་
 དགོས་པའི་བྱིས། དེས་ན་དངོས་སྟེ་བས་འབྱུང་འདིག་སོགས་མེད་པར་ཐལ། དེ་དག་
 རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་བྱིས། ཞེས་འཕེན་པ་དང་ལྷགས་འདི་གཉིས་ལ་སྟེ་མས་

ཐལ་འགྱུར་དེ་འི་བསལ་བ་ཚད་བསལ་དུ་བྱེད། ཕྱི་མས་འདོད་ལན་འདེབས་པ་ཙམ་
མ་གཏོགས་གཞན་བྱད་པར་མི་འདུག་གོ་ཞེས་འདེགས་སུ་ངས།

དུག་པ་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་ལ་སྒྲོན་ཡོད་པས་ལུགས་མེད་པར་
འདོད་པ་ཡང་མི་རིགས་འདི་ལ་ནི། གལ་ཏེ་བྱེད་ཅག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་
པའི་རིགས་པས་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བཀག་པ་ཡིན་པས་ན། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་མི་
སྟོང་གཉིས་ཀ་ལ་འབྱུང་འདིག་སོགས་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བ་ཡིན་ལ་ཁོ་ལོ་ཅག་ཀྱང་དེ་
དང་མཐུན་པར་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་མི་སྟོང་གང་དུ་འང་ཁས་མི་ལེན་པ་ཡིན་པས་
གོང་དུ་དབུ་མ་པ་ལ་དངོས་སྤྲུལ་བས་ཚོད་པ་ལྟ་བུར་ཁོ་ལོ་ཅག་ལ་སྒྲོན་མེད་དོ་སྙམ་
དུ་བསམས་ནས་སྤྲོ་ན། དེ་ལྟར་སྤྲུལ་པ་དེ་ནི་ཅ་ཤེ་སོགས་ཀྱི་གཞུང་གི་དོན་དུ་གཏོག་
ནས་བཞག་ཏུ་མི་རུང་སྟེ། མི་རུང་བའི་རྒྱ་མཆན་འགྲེལ་པ་ཆོག་གསལ་ལས། དངོས་
སྤྲུལ་བའི་ཚོད་པ་དེའི་ལན་དུ་གསུངས་པ་ནི། འདི་ལྟར་དབུ་མ་པ་ཁོ་ལོ་ཅག་རང་
བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཚུགས་ལ་འབྱུང་འདིག་སོགས་མི་འཐད་པའི་
སྒྲོན་མེད་པར་མ་ཟད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་བདེན་པ་བཞི་ལ་
སོགས་པ་ཤིན་ཏུ་འཐད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྒྲུབས་ཤིང་དབུ་མ་ཅ་བར་ཡང་རང་བཞིན་
གྱིས་སྟོང་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཚུགས་ལ་ནམ་གཞག་དེ་དག་རུང་བ་དང་རང་བཞིན་
གྱིས་མི་སྟོང་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཚུགས་ལ་ནམ་གཞག་དེ་དག་མི་རུང་བའི་རྒྱལ་པོ་
པོར་ལེགས་པར་བྱེ་ནས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། དེར་མ་ཟད་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་
ལས་ཀྱང་། དངོས་པོ་སྟོང་པ་སྟེ་འཁྱུག་པ་ནི་དངོས་པོ་བཟུན་པའོ།། དངོས་པོ་
བཟུན་པ་དེ་དག་གང་ཞེ་ན་གཞུགས་བརྟན་འདི་དང་སྤྲུལ་པ་སོགས་པའོ།། སོགས་
ཀྱི་སྒྲུལ་ནི་བྲག་ཅ་དང་སྒྲིག་རྒྱུ་ལ་སོགས་པ་བསྟུན་པའོ།། དེ་འདྲའི་དངོས་པོ་བཟུན་པ་
གཞུགས་སོགས་དེ་དག་ཀྱང་རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་མེ་འོང་དང་བྱད་བཞིན་དང་བྲག་ཐུག་
ལས་སྤྲུལ་འབྱུང་བ་སོགས་རྒྱ་རྒྱུན་ཆོགས་པ་འཁྱོལ་བསྟོས་ནས་འབྱུང་བ་པ་ཡིན་ཏེ་
གཞུགས་བརྟན་ནི་མེ་འོང་དང་བྱད་བཞིན་དང་སྤྲུལ་པ་གསུམ་ཆོགས་པ་ལས་འབྲུབ་

པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ལྟར་ཆོགས་པ་ལ་བསྟོན་པའི་དངོས་པོ་བརྟན་པ་དེ་ནམས་འཇིག་
 ཉེན་པོ་ན་ཁྱད་འཇིག་ཉེན་ན་བརྟན་པར་མ་གྲགས་པའང་མིན་པོ་ལ། ཉེ་དེ་ནམས་
 འཇིག་ཉེན་ན་བརྟན་པའི་དོན་དུ་གྲགས་པ་ཡིན་ནོ། ཇི་ལྟར་ཉེ་དཔེར་ན་འཇིག་
 ཉེན་གྲགས་པའི་ཐ་སྟད་ཀྱི་སྐབས་དེར་ནི་གཞུགས་བརྟན་ལ་སོགས་པ་བྱད་བཞིན་
 སོགས་སུ་སྟངས་ཡང་དེས་སྟོང་པ་སྟེ་པོ་བརྟན་པ་པའི་བརྟན་པ་དེའི་རྒྱ་ལས། ཁྱད་
 འབྲས་བྱ་མིག་གི་ནམ་པར་མིག་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་གཞུགས་བརྟན་ལ་སོགས་
 པོ་ལ་སོགས་པ་བརྟན་པ་དེ་ཡི་ནམ་པ་པོ་ཅན་སྟེ་པོ་བརྟན་པ་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ།
 དེ་ལྟར་འཇིག་ཉེན་བརྟན་པའི་གཞུགས་བརྟན་རྒྱར་བྱས་ན་བརྟན་པ་དེའི་ཡུལ་གྱི་
 ནམ་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་སྟེ་པའི་དཔེ་པོ་བརྟན་པའི་གཞུགས་བརྟན་ལས་བརྟན་པའི་
 ནམ་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་སྟེ་པ་དེ་བཞིན་པོ་བརྟན་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་པོ་བརྟན་
 གིས་སྟོང་པ་ཡིན་ན་ཡང་། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པོ་ཉིད་ཀྱི་པོ་རྒྱ་གྱི་དངོས་
 པོ་དེ་དག་རྒྱར་བྱས་པ་ལ་ལས་པོ་བརྟན་གྱིས་སྟོང་པའི་འབྲས་བྱ་རབ་ཏུ་སྟེ་
 བརྟན་པོ་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། པོ་བརྟན་པ་དོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་གྱིས་
 ཐ་སྟད་དུ་ཡང་འཁོར་འདས་ཐམས་ཅད་འགོག་པའི་དབུ་མ་པ་མི་སྲིད་པ་ནི། རྒྱ་
 མཚན་གཞན་ཡང་བཅིངས་གྲོལ་སོགས་རིགས་པས་འགོག་པར་བྱེད་ན། ནི་དོན་དམ་
 པར་དགག་བྱ་དང་འགོག་བྱེད་སོགས་མི་འཐད་པས་དོན་དམ་དུ་དགག་པ་བྱེད་པ་
 མི་རུང་ལ་དེ་མི་རུང་བས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བཅིངས་གྲོལ་སོགས་རིགས་པ་དེས་དགག་
 དགོས་ལ་དེ་ལྟར་བཀག་པ་དེའི་ཆེ་ཐ་སྟད་དུ་ཡང་འཁོར་འདས་ཀྱི་ནམ་བཞག་
 ཐམས་ཅད་རང་ལུགས་ལ་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བར་འགོག་དགོས་པ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་
 འགོག་པ་དེ་འདྲ་བ་རང་ལུགས་སུ་འདོད་པའི་དབུ་མ་པ་དེ་ནི་སྟོན་མེད་པའི་དབུ་
 མ་པ་གསར་པ་ཞིག་གོ།

གོང་གི་ས་བཅད་གསུམ་པ་གོང་གི་པོད་གྱིས་དབུ་མ་པའི་བྱད་ཆོས་འགོག་
 ལུགས་ཀྱི་རིགས་པ་དེ་ལ་དབུ་མ་པ་དོན་ལ་གནས་པས་ལན་ཇི་ལྟར་བཏབ་པའི་

ཚུལ་འཁོར་འདས་མི་རུང་བ་སོགས་པར་འཕངས་ཚུལ་དང་། རང་བཞིན་ཡོད་
མེད་དང་ཡོད་མེད་བཞི་མ་བྱེད་པར་མཐར་ལྷུང་ཚུལ། དབུ་མའི་དོན་རྟོགས་པ་མཐའ་
གཉིས་ཁེགས་པ་ལ་བསྟོས་ཚུལ་དང་། བན་ཚུན་སྤང་འགལ་གྱི་དངོས་འགལ་མེད་
པར་དགག་སྒྲུབ་མི་རུང་བ་དང་། རྒྱ་འབྲས་སོགས་འདྲིལ་མི་ཤེས་པས་རང་བཞིན་
མེད་པའོ། ། ཞེས་བཟུང་ཡང་སྟོང་ཉིད་མི་རྟོག་པ་དང་། རང་བཞིན་ཡོད་མེད་སོགས་
བཞི་བྱེ་ཚུལ་དྲུག་ལས། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་འཁོར་འདས་མི་རུང་བར་
པར་ལ་སྒྲས་ཚུལ་ནི། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ན་འཁོར་འདས་གྱི་
རྒྱ་འབྲས་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་དབུ་མ་པ་ལ་རྩོད་པ་བྱས་པ་འདི་འབྲ་
བ་ལ་མགོན་པོ་ལྷ་སྒྲུབ་གྱིས་ནི་དབུ་མ་བས་པར་ལ་འཕང་རྒྱའི་སྟོན་གང་ཡིན་པ་དེ་
ཉིད་རྩོད་མཁན་ཁྱོད་གྱིས་དབུ་མ་པ་ལ་རྩོད་པ་འཕངས་པ་ཡིན་པས་དེ་པར་ཁོ་རང་
ལ་བསྒྲག་ནས་ཁོ་རང་གིས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ན་ཐམས་ཅད་མི་རུང་བར་སྒྲས་
པའི་སྟོན་དུ་འཕེན་ནོ་ཞེས་ལན་མང་དུ་པར་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཚུལ་ཡང་རྩ་
ཤེའི་རབ་བྱེད་ཉེར་བཞི་པ་ལས། རྩོད་པ་པོ་དངོས་པོ་སྒྲུབ་ཁྱོད་ནི་བྱིན་ཅི་ལོག་ཁོ་
ནས་སྒྲ་ཉི་འདི་ལྟར་ཁྱོད་རང་གི་ལུགས་ལ་འདྲུག་རྒྱའི་སྟོན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནམས་
ནི། རང་ཉིད་ལ་ཡོད་པ་མ་མཐོང་བར། སྟོན་མེད་པ་ངའི་ལུགས་པོ་དབུ་མ་པ་ལ་
སྟོན་དུ་ཡོངས་པོ་སྒྲུབ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པའོ་ཏེ། པོ་རྟོག་འབྱུང་ཁས་སྤངས་ནས་
དེ་ལ་གཞོད་བྱེད་བརྩོད་པའི་ཕྱིར་དཔེར་ན་རང་ཉིད་རྟོག་པ་མངོན་པར་ཞོན་བཞིན་
དུ། རང་གིས་རྟོག་པ་དེ་ཉིད་བརྩོད་པར་གྱུར་ནས་རྟོག་པ་ལ་རྩོད་གཅོད་པ་
བཞིན་ནོ། ། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ་གལ་ཏེ་དངོས་སྒྲུབ་པོ་ཁྱོད་རྩོད་པ་པོ་ཁྱོད་དངོས་པོ་
པོ་ནམས་རང་བཞིན་ལས། ཏེ་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྟོན་ནས་ཡོད་པར་རྩོག་
སྒྲ་ལྟ་པོ་བར་ཞིང་འདྲིན་པར་བྱེད་ན། རྟོག་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་མོད། བཟུང་བ་ལྟར་རང་
བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཆོ་ན་དངོས་པོ་ཀུན། རྟོག་འབྲེལ་མ་ཡིན་པོ་
པས་གང་ལ་ཡང་བསྟོས་པ་མེད་པར་འགྱུར་བས་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་བསྟོས་པ་འགལ་ལ། དེས་

ན་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རྒྱ་དང་རྒྱུ་མེད་སྒྲིལ་པ་ཉིད་ཏུ་ཚོད་པ་པོ་ཚོད་ཀྱིས་བཟུང་
 ཞིང་ལྟོ།། ལྟོ་ལྟོ་འཁོར་གས་པར་འགྱུར་རོ།། ཞེས་དང་། ཡང་ཚོད་པ་པོ་ཚོད་ཀྱིས་གཤམ་
 ཏི་འདི་དག་ཀྱན་སྟོང་ན་ཞེས་སོགས་སྒྲིལ་བ་དེ་ཉིད་ལོ་བསྒྲིག་སྟེ་ཚོད་ཉིད་ལ་མར་
 སྒྲིལ་བར་བྱ་སྟེ་འདི་ལྟར་འཁོར་སྒྲིལ་བ་ཚོད་ཀྱིས་ཏི་ཚོད་པ་པོ་ཚོད་འདོད་པ་ལྟར།
 འཁོར་དངོས་པོ་འདི་ཀྱན་རང་འཁོར་བཞིན་ཀྱིས་མི་སྟོང་འཁོར་བར་འདོད་ན་ནི།། རང་
 བཞིན་ཀྱིས་བྱུང་པའི་རྒྱ་མཆན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་འབྱུང་བ་མེད་ཅིང་འཛིག་པ་མེད་ལ།།
 དེ་མེད་པས་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་རྣམས་ཀྱང་།། ཚོད་པ་པོ་ཚོད་ཉིད་ཀྱི་
 ལུགས་ལ་བཞག་ཏུ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ།། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྟོན་པར་བསྒྲིག་
 ཚུལ་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་དགག་བྱ་ལ་བྱུང་པར་མི་སྟོར་བ་ནི་རང་བཞིན་མེད་པ་དང་མེད་
 པའི་བྱུང་པར་མ་བྱེད་པ་ཡིན་པ་ནི། རྒྱ་མཆན་དེས་ན་བྱེད་ཀྱིས་རང་གི་རོ་བོས་
 བྱུང་པའི་རང་བཞིན་མེད་ན་གཞན་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེས་པའི་ཆོག་སྒྲིལ་བ་འདིས་ནི་
 གདོན་མི་ཟ་བ་སྟེ་དེས་པ་ཁོ་ནར་ལྷ་གྱ་རང་བཞིན་ཀྱིས་མེད་པ་དང་ལྷ་གྱ་མེད་པ་
 གཉིས་ཀྱི་བྱུང་པར་གཏན་ནས་མ་བྱེད་པར་གསལ་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ལ་བྱུང་པར་
 དེ་མ་བྱེད་པ་དེའི་ཕྱིར་ན་ལྷ་གྱ་ཡོད་པ་ཅམ་དང་ལྷ་གྱ་རང་གི་རོ་བོས་བྱུང་པ་གཉིས་
 ཀྱང་བྱུང་པར་གཏན་ནས་མི་བྱེད་པ་ཡིན་པས་ཆོས་གང་ཡང་ཡོད་ན་རང་གི་རོ་བོས་
 ཡོད་པས་བྱུང་པ་དང་། རང་གི་རོ་བོས་བྱུང་པ་མེད་ན་ནི་གཏན་ནས་མེད་པར་འདོད་
 དགོས་པར་ཡང་གསལ་བར་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། གོང་གི་དེ་ལྟ་བུ་འདོད་པ་མ་ཡིན་ན་
 ནི་འོ་ན་བྱེད་ཀྱིས་རང་གི་རོ་བོས་བྱུང་པ་འགོག་པའི་རིགས་པས་ཡོད་ཅམ་དང་སྟེ་
 བ་ཅམ་དང་འགག་པ་ཅམ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་ཅིའི་ཕྱིར་འགོགས་
 པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་སྟེ། བར་བྱེད་པ་ཡིན་སོམས་གིག་འཁོར་གསལ་པ་དེ་ལྟར་ན་
 གཉིས་སྒྲིལ་བ་ལས་མ་འདས་པ་ནི། གོང་ཏུ་བཤད་པའི་བྱེད་ཀྱིས་འདོད་པ་དེ་
 ལྟར་རི་སྟོན་ཏུ་སྟེ་གང་ཚུན་ཆད་ཏུ་ལྷ་གྱ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ཡོད་པར་

འདྲོད་ཅིང་ཁས་ལེན་པ་དེ་གི་ཚུན་ཆད་ཏུ་དངོས་པོ་རྣམས་རང་གི་རོ་བོས་བྱུབ་
པའི་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་སྒྲ་བར་བྱེད་ལ་རང་གི་རོ་བོས་བྱུབ་པ་གཏན་མེད་ན་དངོས་པོ་
གང་ཡང་གཏན་མེད་ཏུ་སྒྲ་བར་བྱེད་པ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ནི་རང་གི་རོ་བོས་ཡོད་པར་
སྒྲ་བས་རྟག་པའི་མཐའ་དང་དངོས་པོ་གཏན་མེད་ཏུ་སྒྲས་པས་ཆད་པའི་མཐའ་སྟེ་
མཐའ་དེ་གཉིས་སུ་ངེས་པར་ལྷུང་བར་གདོན་མི་ཟ་བ་སྟེ་ངེས་པ་ཁོ་ནར་འཇུག་པས་
དངོས་པོར་སྒྲ་བའི་གོ་ལུགས་དང་བྱེད་ཀྱི་གོ་ལུགས་གཉིས་བྱུང་པར་མེད་པ་ཡིན་
འོ་དེས་ན་དབུ་མ་པར་མི་བྱང་བའི་བྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱ་མཆན་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་
པ་ལས། དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་སྒྲ་བའི་འོ་ལུགས་སྟེ་པ་དག་གི་འདྲོད་
པ་ལྟར་ན་ངི་གི་དུ་དངོས་པོ་དེའི་ཡོད་པ་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་གི་དུ་དེ་བར་རང་གི་རོ་
བོས་འོ་བྱུབ་པ་ཉིད་གྱིས་བྱུབ་པ་ཡང་ཡོད་པ་ཡིན་པ་ཉིད་འོ་འོ་ཡིན་ལ། གང་གི་
ཆེ་རང་གི་རོ་བོས་འོ་བྱུབ་པ་དང་བྲལ་བ་སྟེ་རང་གི་རོ་བོས་མ་བྱུབ་པར་བཞག་པ་
དེའི་ཆེ་ནི་གཞི་དེ་ལ་ཐ་སྟངས་ཏུ་སྒྲ་བའི་དངོས་པོ་དེ་རྣམས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཏུ་
གཏན་ནས་མེད་ཅིང་མ་དམིགས་པར་འཛོག་པ་དེའི་བྱིར། བོང་བུའི་རྒྱ་དང་འབྲ་བར་
གཏན་མེད་པ་ཉིད་ཏུ་འཇུག་པས་འོ་མཐའ་དེ་ལྟར་སྒྲ་བ་ནི་རྟག་པ་དང་ཆད་པའི་
མཐའ་གཉིས་སུ་སྒྲ་བ་ལས་མ་འདས་པའི་བྱིར་ན་དངོས་པོར་སྒྲ་བ་འདིའི་མངོན་པར་
འདྲོད་པ་གང་སྒྲས་པ་ཐམས་ཅད་གོང་འོག་པན་ཚུན་འགལ་ཏེ་མི་མཐུན་པས་འགྲིག་
དཀའ་བར་འཇུག་རྟོ།། འོ་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པའི་དོན་ནི། དངོས་སྒྲ་བས་དངོས་སྒྲ་
བའི་བྱུབ་མཐའ་མ་བཏང་གི་བར་ཏུ་དངོས་སྒྲ་བ་དེའི་སྟོང་རོ་དངོས་པོ་ཡོད་པ་དང་
དེ་ཡང་རང་ངོས་ནས་ཡོད་པ་གཉིས་སོ་སོར་མ་བྱེད་པར་འབྲེས་པ་ལྟ་བུར་འཆར་བ་
དང་ཡང་དངོས་སྒྲ་བ་དེས་རང་གི་བྱུབ་མཐའ་མ་བཏང་བ་དེ་གི་དུ་དངོས་པོ་དེ་
དེའི་རོ་བོས་མ་བྱུབ་པའི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ན་དེ་གཏན་ནས་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཤར་བ་
དང་འབྲེས་པ་ལྟ་བུ་འབྱུང་བའི་དོན་དེ་དོན་སྒྲ་གཉིས་ཀྱིས་ཞེས་པ་ནས་རང་མཆན་
གྱིས་བྱུབ་པ་ཞེས་ན་དེ་དག་ཡོད་པར་འཛོག་མི་ཤེས་ཏེ་ཞེས་པ་དོན་སྒྲ་གཉིས་ནི་

ཐུབ་མཐའ་མ་བཏང་གི་བར་ལ་དགོངས་པ་དང་འདྲའོ།། ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་རོ།།

༼༤༽གཉིས་པ་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དང་ཡོད་མེད་བཞི་མ་སྟེད་པར་མཐར་
ལྷུང་ཚུལ་ལ་རིགས་པའི་བཤད་པ་དང་། ལུང་གིས་བཤད་པ་དང་། ཐུབ་དོན་གསུམ་
ལས། དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་མཐར་ལྷུང་ཚུལ་ནི། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་
དང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་གཉིས་དང་སྒྱིར་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་གཉིས་ཏེ་བཞི་
པོ་འདི་དག་གི་བྱུང་པར་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་བྱེ་བ་འདི་ལྟ་བུ་མ་རྟོགས་
ཕྱིན་ཆད་ལ་གདོན་མི་ཟ་བར་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་སུ་ལྷུང་བ་ཡིན་པས་ན་དེ་
འདྲས་མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་དོན་ནམ་ཡང་མི་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཆོས་གང་
ལ་ཡང་རང་གི་ངོ་བོས་ཐུབ་པ་ཡེ་མེད་གཏན་མེད་ཏུ་ནམ་མཁའ་བའི་ཆེ་ན་ཆོས་དེ་
ཉིད་ཀྱང་ཡེ་མེད་གཏན་མེད་ཏུ་འགོ་བར་འཇུག་ལ་དེ་ལྟར་མཁའ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་
རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་གང་ལ་བཞག་པ་དེ་ལ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ཆོས་བཞག་
ས་གཏན་མེད་པར་འཇུག་བས་ཆད་པའི་མཐར་ལྷུང་ལ་ཡང་ཆོས་དེ་ཡོད་པར་འདོད་
ཕྱིན་ཆད་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་ཐུབ་པ་ཉིད་ཏུ་ངེས་པར་ཁས་སྐྱོང་དགོས་པར་འཇུག་ལ་
དེ་ལྟར་ཁས་སྐྱོང་དགོས་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་རྒྱ་འབྲས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་བཞིན་
ཏུ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དེར་སྐྱང་བའི་སྐྱང་སྟོང་གཉིས་ཆོགས་ཀྱི་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་
བྱས་གཏན་ནས་མི་འོང་བས་ངེས་པར་རྟག་པའི་མཐར་ལྷུང་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ།། ༼༥༽
གཉིས་པ་མཐའ་གཉིས་ཟེལ་ཚུལ་ནི། དེས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་ཐུབ་
པ་རྒྱལ་ཅམ་ཡང་གདོད་མ་སྟེ་གཞི་ནས་མེད་པར་རྟོགས་པས་ཡོད་མཐར་མི་ལྷུང་
བ་ཡིན་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་ཐུབ་པ་གཞི་ནས་མེད་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་འང་ལྟ་བུ་ལ་
སོགས་པའི་དངོས་པོ་ནམས་འབྲས་ཏུ་སྟེད་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་བྱེད་པའི་བྱས་པ་
དང་བྲལ་བའི་སྟོན་སྟོང་པའི་ཅི་ཡང་མེད་པའི་དངོས་མེད་ཏུ་མི་འགོ་བར་སྐྱུ་བྱ་
སོགས་རང་རང་གི་བྱ་བ་འབྲས་ཏུ་སྟེད་པ་སོགས་བྱེད་པ་ལ་མཐུ་ཡོད་པ་ཡང་ཤིན་ཏུ་

འཐད་པར་ངེས་རྒྱས་པའི་ངེས་ཤེས་འདྲོངས་ན་ནི་མེད་པའི་མཐའ་ལ་ལྷུང་བ་དེ་ཉིད་
སྒྲོང་ཞིང་སེལ་བ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ལ་ལུང་དགོད་པ་དང་། རྟོན་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་ལུང་ལ་
ཚྱོད་པ་དང་། ལན་གཉིས་ལས། དང་པོ་མཐར་ལྷུང་ཚུལ་གྱི་རྟོན་ཚྱོད་པ་ནི། དེ་འབྲེལ་
རང་བཞིན་མེད་པ་དང་མེད་པ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པར་གསལ་བར་འབྱེད་པ། ཆོག་གསལ་
ལས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ་རི་སྐད་ཏུ་དེ་ཉིད་ལས། བྱེད་པོ་དངོས་སྐྱེ་བ་ན་རེ་གལ་ཏེ་སྐར་
བཤད་པ་དེ་ལྟར་དབྱུག་པོ་མ་པོ་ཞིང་གིས་དངོས་པོ་ནམས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་
ནམ་པར་བཞག་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་འོ་ན་ནི་གསུང་རྒྱ་གང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་
འདི་སྐད་ཏུ་བྱེད་པ་པོ་རང་གིས་བྱས་པའི་ལས་ཀྱི་ནམ་པར་སྒྲིབ་པ་ནི་བྱེད་པ་པོ་
རང་ཉིད་ཀྱིས་ངེས་པར་ཁྱོད་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་རྟོན་ལས་དང་
འབྲས་བུ་ངེས་པའི་ཚུལ་དེ་ཐམས་ཅད་དབྱུག་པོ་མ་པོ་ཞིང་གིས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་
གྱིས་མེད་པར་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་འདིས་བཀག་ཅིང་བསལ་བར་འགྱུར་ལ་དེ་བཀག་པས་
ལས་དང་འབྲས་བུའི་ངེས་པ་ལ་མེད་པ་ཉིད་ཏུ་སྐྱར་བ་བཏབ་པ་དེའི་ཕྱིར་ན་དབྱུག་
པོ་ཞིང་ཉི་མེད་པ་པོ་སྟེ་ཆད་ལྟ་བུའི་གཙུག་པོར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་ཟེར་རོ། རྟོན་
གཉིས་པ་ལན་ལ་མཐའ་གཉིས་བསལ་ཏེ་མི་གནས་པའི་ཐུང་འདས་སུ་བྱེད་པའི་སྒྲོ་
ནས་མདོར་བསྟན་པ་དང་། དེའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས་ལས། རྟོན་དང་པོ་ནི།
ཞེ་ན་དེ་ཡི་ལན་དེ་ལ་ལན་འདི་སྐད་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ་ཁོ་བོ་ཅག་དབྱུག་པོ་མ་པོ་ཉི་མེད་
པ་པོ་ཆད་ལྟ་བུ་མ་པོ་ཡིན་ཏེ་ཁོ་བོ་ཅག་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་རྟོན་དམ་པར་ཡོད་པ་
དང་རྟོན་སྐད་ཏུ་ཡང་མེད་པའི་མཐའ་གཉིས་སུ་སྐྱེ་བ་བྱེད་ཅག་ལྟ་བུ་བཀག་ནས་
རྟོན་མཐར་དེ་དང་བྲལ་བའི་སྒྲོ་ནས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་དབྱུག་པོའི་ལམ་ཐང་པོ་དེར་
བྱིན་པས་ལེགས་པའི་མཆོག་ལྷ་དན་ལས་འདས་པའི་གྲོང་བྱིར་ཏུ་ངེས་པར་འགྲོ་བར་
བྱེད་པའི་ལམ་དེ་ཉིད་གསལ་བར་བྱེད་ཅིང་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། གཉིས་པ་ལ་གཉིས་
ལས་དང་པོ་ལས་སོགས་མི་འགོག་ཀྱང་རང་བཞིན་འགོག་རྟོན་པ་ནི། དེ་དག་གསལ་

བར་བྱེད་པར་མ་ཟད་ཀྱི་ཁོ་པོ་ཅག་དབྱ་མ་པ་ནི་རྒྱ་ལས་དང་ལས་དེའི་བྱེད་པ་པོ་
 དང་ལས་དེའི་འབྲས་བྱ་ལ་སོགས་པའི་ངས་པ་ནི་མེད་དོ་ཞེས་གཏན་ནས་སྤྲོ་བའང་
 མ་ཡིན་ཏེ་འོ་ན་ཅི་ལྟ་བུ་སྤྲོ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། ལས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་འདི་དག་རང་
 བཞིན་གྱིས་མེད་དོ་ཞེས་སྤྲོ་ཞིང་ཞེས་ནམ་པར་འདྲི་བ་ཡིན་ནོ། ། རྟོག་ཉིས་པ་རང་
 བཞིན་ཡོད་ན་བྱ་བྱེད་མི་རུང་ལ་མེད་ན་རུང་ཚུལ་ནི། ཁོ་པོ་ན་རེ། ཅི་སྟེ་དངོས་སྤྲོ་
 བ་ཁྱོད་འདི་སྟམ་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་ཆོས་ནམས་ལ་རྒྱས་འབྲས་བྱ་སྟེད་པ་
 རྟོག་སོགས་སྟེ་འགག་སོགས་གྱིས་བྱ་བ་བྱེད་པ་མི་འཐད་པའི་བྱིར་སྤྲོ་བ་མཛད་པའི་
 ཉེས་པ་དེ་ཉིད་སེལ་མ་རྒྱས་པར་སོ་ན་སྟེ་མ་ཉམས་པར་གནས་ཤིང་འདུག་པ་ཉིད་དོ་
 སྟམ་དུ་སེམས་ན། སེལ་མི་རྒྱས་པའི་ཉེས་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་
 ལྟར་རང་གི་རྟོག་པོ་སོས་རྟོག་བྱ་བ་པའི་རང་བཞིན་དང་བཅས་པའི་དངོས་པོ་ནམས་ཁོ་
 བ་ལ་རྒྱ་འབྲས་རྟོག་སོགས་ཀྱི་སྟེ་འགག་སོགས་ཀྱི་བྱ་བ་རྟོག་འཐད་པར་མི་འཐད་ཅིང་
 དེ་འབྲའི་ནམ་གཞག་མ་མཐོང་བའི་བྱིར་དང་རང་གི་རྟོག་པོ་སོས་རྟོག་བྱ་བ་པའི་རང་
 བཞིན་མེད་པའི་དངོས་པོ་ནམས་ཁོ་བ་ལ་རྒྱ་འབྲས་རྟོག་སོགས་ཀྱི་སྟེ་འགག་སོགས་
 ཀྱི་བྱ་བ་འཐད་རྟོག་པར་འཐད་ཅིང་དེ་འབྲའི་ནམ་གཞག་མ་མཐོང་བའི་བྱིར་རོ་ཞེས་
 གསུངས་སོ། ། གཉིས་པ་དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ་བརྒྱད་ལས་དང་པོ་དངོས་སྤྲོ་བ་སེལ་
 རྟོག་ཚུལ་ནི། དེ་སྐད་གསུངས་པ་དེ་ལ་དོན་འདི་སྐད་འབྱུང་སྟེ་འདི་ལྟར་དངོས་པོ་
 ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དབྱ་མ་བ་ཁྱོད་འདོད་པ་ལྟར་ཡིན་ན་རང་བཞིན་
 གྱིས་བྱ་བ་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ་དེས་ནི་རྒྱ་ལས་ལས་འབྲས་བྱ་ནམ་པར་སྤྲོ་བ་
 འབྱུང་བ་བཀག་ཅིང་བསལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་དངོས་སྤྲོ་བ་སེལ་སྤྲོ་བ་པ་ཡིན་ལ་དངོས་
 སྤྲོ་བ་དེ་ལྟར་སྤྲོ་བ་པ་དེ་ནི་ཁྱོད་ཅག་པོད་ཀྱི་དབྱ་མ་པར་ཁས་འཆེ་བ་དག་རང་
 བཞིན་གྱིས་བྱ་བ་པ་འགོག་པའི་རིགས་པས་རྒྱ་འབྲས་ཐམས་ཅད་བཀག་པར་གོ་བའི་
 འདོད་པ་དང་འདོད་པའི་ཚུལ་བྱད་མེད་པར་སོང་བའོ། །

གཉིས་པ་རྒྱ་འབྲས་མེད་ན་ཐམས་ལྷན་བར་རྟོག་ཐུན་ཚུལ་ནི། དེ་ནས་རྒྱ་

འབྲས་བཀག་ན་ཆད་ལྟ་བུའི་གཙོ་བོར་འགྱུར་རྒྱུ་ཞེས་པ་ནི་སྒྱིར་དབུ་མ་པ་དང་
དངོས་པོར་སྐྱབ་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱ་འབྲས་བཀག་ན་ཆད་ལྟ་བུར་འགྱུར་ཞེས་འདོད་པར་
འདྲ་ཡང་སྐབས་འདིར་མི་མཐུན་པ་བྱུང་ལུགས་ནི། དབུ་མ་པ་ནི་རྒྱ་འབྲས་བཀག་
ནས་མེད་པར་ཁས་མི་ལེན་ཅིང་མི་འདོད་ལ་དེ་མི་འདོད་ཀྱང་དངོས་སྐྱབ་པས་ནི་
དབུ་མ་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པར་བྱེད་ལ་རང་
བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པར་བྱེད་ན་དེ་ལྟར་བཀག་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱ་འབྲས་ཀྱང་
ངེས་པར་འགོག་དགོས་སོ། དེ་བཀག་ན་རྒྱ་འབྲས་མེད་པར་ཁས་ལེན་ཅིང་སྒྱུར་པ་
བྱུང་པས་ཆད་ལྟ་བུར་འགྱུར་སྐྱམ་ནས་དབུ་མ་པ་ལ་མེད་པ་བཤམ་ཆད་ལྟ་བུ་ཞེས་
སྒྲོན་ཟེར་རོ། གསུམ་པ་བོད་ཀྱི་དབུ་མར་མོས་ཀྱང་དངོས་སྐྱབ་པ་ལྟར་འདོད་པ་ནི། དེ་
ལྟར་ན་བོད་ཀྱི་དབུ་མ་པར་ཁས་འཆེ་པ་པལ་ཆེ་བ་ནི་རིགས་པས་རང་བཞིན་གྱིས་
གྲུབ་པ་འགོག་ན་དེ་ལྟར་འགོག་པའི་རིགས་པ་དེས་རྒྱ་འབྲས་ཀྱང་གཏན་ནས་དགག་
དགོས་པར་འདོད་པ་ནི་དངོས་སྐྱབ་པ་ནམས་དང་འདོད་པ་མཐུན་པར་སྤང་ལ་འོན་
ཀྱང་དངོས་སྐྱབ་པ་དང་བོད་དེ་དག་གི་བྱེད་པར་ནི་རྒྱ་འབྲས་རིགས་པས་འགོག་པ་
དེ་ཉིད་དོན་ལ་གནས་པའི་དབུ་མའི་ལུགས་སུ་བྱས་ནས་རྒྱ་འབྲས་བཀག་པའི་སྒྲོང་
པ་དེ་ཉིད་ལ་མོས་པར་སྤང་རོ། བཞི་པ་དབུ་མ་པས་མཐའ་གཉིས་བསལ་ནས་དབུ་
མར་སྐྱབ་པའི་ལན་བྱུང་། །རྒྱ་འབྲས་དངོས་སྐྱབ་པ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་
པ་འགོག་ན་རྒྱ་འབྲས་བཀག་པས་ཆད་ལྟ་བུར་འགྱུར་རྒྱུ་ཞེས་པའི་ཚུད་པ་དེའི་ལན་
གོང་ཏུ་གསུངས་པ་ནི་ཁོ་བོ་ཅག་དབུ་མ་པ་ནི་མེད་པ་བ་མ་ཡིན་ཏེ་ཡོད་མེད་ཀྱི་
མཐའ་གཉིས་སུ་སྐྱབ་བཀག་ཅིང་། བསལ་ནས་ཐར་པའི་ལམ་དྲང་བོར་འགྱུར་པའི་
ལུགས་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་ནས་ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐའ་ཉིད་ཏུ་སྐྱབ་
པའི་ལུགས་སེལ་ཚུལ་ནི་ཆོག་ལྷག་མས་བསྟན་ཏོ། ལྷ་པ་ལས་སོགས་མེད་ན་སྒྲོན་
དེ་ཡོད་ཀྱང་ཁོ་བོ་ལས་འབྲས་འདོད་། །རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ཆོག་ལྷག་མས་དེ་སེལ་ཚུལ་བསྟན་
པ་དེ་ལ་ཁོ་བོ་ཅག་དབུ་མ་པ་ནི་ལས་འབྲས་སོགས་མེད་དོ་ཞེས་མི་སྐྱབ་ཞེས་གསུངས་

པས་ནི་མེད་པའི་མཐར་ལྷ་བ་མེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ་ལས་འབྲས་མོགས་མེད་པར་
 འདོད་ན་ཆད་པའི་མཐར་ལྷ་བའི་མེད་པ་པར་འགྱུར་བ་བྱེད་དངོས་སྣ་བ་ཟེར་བ་
 ལྷ་པ་ཡིན་པ་ལས་ཁོ་བོ་དབྱ་མ་པ་ནི་ལས་འབྲས་མོགས་མེད་པ་དེ་མི་འདོད་ཅེས་
 ལན་བཏབ་པའོ།། དུག་པ་རྟག་མཐའ་མེལ་འཁྱེད་ལྷ་ནི། དེ་སྐད་དུ་ལན་བཏབ་པ་ལ་
 དངོས་སྣ་བས་ཚུར་དྲིས་པ་ནི་འོན་ཅི་སྣུམ་ཞེས་འདྲི་བར་བྱེད་པ་དེ་ལ། དབྱ་མ་པས་
 བར་ལན་སྣུམ་པ་ནི་ལས་འབྲས་མོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་འདི་དག་གཏན་མེད་མ་ཡིན་གྱི་
 རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དོ་ཞེས་རྣམ་པར་འཛོག་པའམ་བཞག་པ་ལྷ་པ་འདོད་པ་ཡིན་
 འོ་ཞེས་སྣུམ་པས་ནི་ཡོད་པའི་མཐར་ལྷ་བ་མེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་འོ།། བདུན་པ་རང་
 བཞིན་མེད་པ་ལ་རྒྱ་འབྲས་མི་རུང་བར་ཚོད་འཁྱེད་ལྷ་ནི་དེ་ལ་དངོས་སྣ་བས་ཚུར་
 ལན་སྣུམ་པ་ནི་རང་བཞིན་མེད་པ་དེ་ལ་ནི་སྦྱེ་འགག་མོགས་ཀྱི་བྱ་བྱེད་མི་འཐད་པ་
 ཡིན་པས་ན་རྒྱ་འབྲས་བཀག་པའི་ཉེས་པ་དེ་ཉིད་མ་ཉམས་པར་སོ་ན་འདུག་གོ་ཞེས་
 པ་ནི། དབྱ་མ་པ་ཚོད་གྱིས་འདི་སྐད་དུ་མེད་པར་མི་སྣུམ་ཡི་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་
 སྒྲུའོ་ཞེས་ལན་སྣུམ་ཀྱང་དེད་གྱིས་སྤར་བཀོད་པའི་སྦྱོན་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ན་
 རྒྱ་འབྲས་མི་འཐད་པ་དེ་ཉིད་ད་དུང་སྤང་མི་བྱས་པར་སྦྱོན་ཉིད་དུ་གནས་སོ་ཞེས་
 དངོས་པོར་སྣ་བས་དེ་སྐད་དུ་ཚོད་པ་ཡིན་སྟེ་དངོས་སྣ་བ་ཁོའི་ལྷགས་ལ་རང་བཞིན་
 གྱིས་མེད་པ་དང་གཏན་ནས་མེད་པ་གཉིས་བྱུང་པར་མེད་པ་ཡིན་པས་དབྱ་མ་པ་ལ་
 དེ་ལྷ་པ་ཚོད་པའོ།། བརྒྱད་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ན་རུང་ལ་དེ་ཡོད་ན་རྒྱ་འབྲས་
 མི་རུང་པའི་ལན་དང་གྲུབ་དོན་ནི། སྦྱོན་སོ་ན་ཡོད་དོ་ཞེས་པ་དེའི་ལན་དུ་དབྱ་
 མ་པས་སྣུམ་པ་ནི་རྒྱས་འབྲས་བྱ་བསྐྱེད་པ་མོགས་ཀྱི་བྱ་བྱེད་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་
 ཡོད་པ་ལ་གཏན་ནས་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ཁོ་ན་ལ་བྱ་
 བྱེད་དེ་དག་བཞག་ཏུ་རུང་བར་གསུངས་སོ།།

འཁྱེད་གསུམ་པ་དབྱ་མའི་དོན་རྟོགས་པ་མཐའ་གཉིས་ཁེགས་པ་ལ་བཞེས་ཚུལ་
 ལ་རྟོག་འབྲེལ་རྟོགས་པ་དང་། རྒྱན་པ་རྟོགས་པ་འོང་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ལ་གསུམ་

ལས། དང་པོ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྒོ་ནས་མཐའ་གཉིས་སེལ་ཚུལ་ནི། དེ་དང་མཐུན་པར་
བཞི་བརྒྱ་པའི་འབྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། དངོས་སྐྱབས་དབུ་མ་པ་ལ་ཁྱོད་ནི་
དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་སྐྱབས་དངོས་པོ་གཏན་མེད་པར་སྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་སྒྲས་པ་ལ་དབུ་མ་པས་ལན་སྒྲས་པ་ནི། བདག་ཅག་དབུ་མ་བས་ནི་དོན་བྱེད་
ལྷས་སྟོང་གི་ཆད་ལྟ་དངོས་པོ་གཏན་མེད་པར་སྐྱབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ་དངོས་པོ་རྒྱ་རྒྱུན་
ལ་རྟེན་ཅིང་བལྟས་པའི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་ཚུལ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་ཏེ་
སྐྱབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ལ་དངོས་སྐྱབས་ངེས་པ་ནི་འོ་ན་ཅི་དབུ་མ་པ་ཁྱོད་
འོ་བདེན་གྱུབ་གྱི་དངོས་པོའི་མཐར་སྐྱབ་པ་ཞིག་གམ་ཞེ་ན། བདེན་གྱུབ་གྱི་ཡོད་པའི་
སྐྱབ་དེ་ལ་དབུ་མ་པས་ལན་བཏབ་པ་ནི་ངེད་ཅག་དངོས་པོའི་མཐར་སྐྱབ་པ་མ་ཡིན་
ཏེ་རྒྱ་མཆན་ཅི་ཞེ་ན་དངོས་པོ་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་རྟེན་ཅིང་བལྟས་པའི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་
པར་འབྱུང་བའི་ཚུལ་རི་ལྟ་ཡིན་པ་སྐྱབ་པ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། གཉིས་པ་རང་
བཞིན་མེད་པ་དང་རྟེན་འབྲེལ་དང་བརྒྱན་པ་སོགས་གོ་དོན་འོག་གཅིག་པ་ནི། དེ་
ལ་དངོས་སྐྱབས་ངེས་པ་ནི་དབུ་མ་པ་ཁྱོད་དངོས་པོ་མེད་པར་ཡང་མི་སྐྱལ་དངོས་
པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་ཡང་མི་སྐྱལ་ན། འོ་ན་ཅི་འདྲ་སྐྱབ་པ་ཞིག་ཡིན་ཅེ་ན། དེ་
ལ་ཡང་དབུ་མ་པས་ལན་སྒྲས་པ་ནི་དངོས་པོ་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་རྟེན་ཅིང་བལྟས་པའི་རྟེན་
ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་ཚུལ་རི་ལྟ་ཡིན་པ་ཉིད་སྐྱབ་པའོ། དེ་ལ་དངོས་སྐྱབས་
ཡང་ངེས་པ་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཡང་གང་འདྲ་ཞིག་
ཡིན་ཅེ་ན། དེའི་དོན་གཉིས་ལས་ཡོད་མཐའ་སེལ་པའི་དེ་ལ་ལན་ནི་རྟེན་ཅིང་
འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་དོན་ཅན་ཏེ་རྒྱ་རྒྱུན་
ལ་རྟེན་ཅིང་བལྟས་པས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པའི་དོན་ཅན་དང་ཆད་མཐའ་
སེལ་བ་རྒྱ་མཆན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རང་དབང་མེད་པའི་ཕྱིར་དཔེ་རྒྱ་མའི་རྟ་སྐྱང་སོགས་
དང་ཐྱིག་རྒྱུའི་རྒྱ་དང་གཟུགས་བརྟན་གྱི་བྱད་བཞིན་དང་དེ་ཟའི་ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱི་ཁྱོད་
སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་སྐྱུལ་པའི་མི་སོགས་དང་མི་ལམ་གྱི་སྐང་པོ་སོགས་དེ་དང་

དེར་སྒྲུང་ཡང་དེ་དང་དེར་མེད་པའི་བརྟུན་པ་དང་མཚུངས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་
 འབྲས་བྱ་རང་གི་རོ་ཐོས་མེད་ཀྱང་རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་དབང་གིས་དེར་སྒྲུང་བའི་བརྟུན་པ་
 ལྷ་ཚོགས་འབྱུང་བའི་དོན་ཅན་དང་དེ་ལྟར་འབྲས་བྱ་སྐྱེད་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་
 པ་ཉིད་གྱི་དང་རང་དབང་པའི་བྱེད་པ་པོའི་བདག་མེད་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་པ་ཞེས་
 ཉེན་འབྲེལ་དུ་འདོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དངོས་པོ་ཡོད་མེད་གྱི་མཐའ་གཉིས་སུ་སྐྱ་
 བ་མེལ་ཚུལ་བརྟུན་པ་ཡིན་ཏོ།། དེ་ལྟར་བརྟུན་པ་དེའི་དོན་ཡང་ཉེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་
 རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་ལ་བཤད་པ་དེས་ནི་དངོས་པོ་ཡོད་པའི་མཐའ་སྐྱ་བ་མེལ་
 བར་བྱེད་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་ཀྱང་རྒྱ་མ་ལ་སོགས་པ་དང་འབྲ་བའི་འབྲས་བྱ་
 འབྱུང་བའི་ཚུལ་དེ་ཉིད་ཉེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་དུ་བརྟུན་པ་དེས་ནི་དངོས་པོ་མེད་པའི་
 མཐའ་སྐྱ་བ་མེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏོ།། གསུམ་པ་མཐའ་གཉིས་བསལ་ནས་སྐྱ་མ་ལྟ་
 བའི་རྒྱ་འབྲས་ཡོད་པར་༼དེ༽བརྟུན་པ་ནི། རྒྱ་མཚན་དེས་ན་དངོས་པོའི་སྐྱ་དོད་ལྷ་
 ལྷ་དོན་དུ་མ་ལ་འབྱུག་པས་༼དེ༽འདིའི་འདི་དག་གི་སྐབས་སུ་དངོས་པོ་ཡོད་པ་དང་
 དངོས་པོ་མེད་པར་བཤད་པའི་དངོས་པོ་ནི་རང་བཞིན་ལ་བྱེད་པ་༼དེ༽སྐྱ་སྐྱ་ལྷ་ལྟ་བུ་
 དང་དོན་བྱེད་ཅུས་པ་ལ་བྱེད་པ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་གོང་གི་༼དེ༽བྱེད་པར་གཉིས་པ་
 དངོས་པོ་ཡོད་པར་སྐྱ་བ་ཞེས་པའི་དངོས་པོ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་ཁོ་ན་ལ་བྱ་
 དགོས་ལ། དངོས་པོ་མེད་པར་སྐྱ་བ་ཞེས་པའི་དངོས་པོ་ནི་དོན་བྱེད་ཅུས་པའི་དངོས་
 པོ་ལ་བྱ་དགོས་སྟེ་དངོས་པོ་ཡོད་པ་དང་དངོས་པོ་མེད་པའི་མཐའ་དེ་གཉིས་མེལ་བ་
 ན་དངོས་པོ་ཡོད་པའི་མཐའ་མེལ་བའི་སྐབས་སུ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་བཀག་ཅིང་
 དངོས་པོ་མེད་པའི་མཐའ་མེལ་བའི་སྐབས་སུ་སྐྱ་མ་ལྟ་བུའི་རྒྱ་འབྲས་ཡོད་པར་བརྟུན་
 པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་རྟུན་པ་རྟོགས་ཚུལ་ལ་བྱུག་ལས། དང་པོ་མེད་མཐའ་བསལ་ཏེ་ཉེན་
 འབྲེལ་སྐྱ་མ་ལྟ་བུ་འདོད་༼དེ༽ཚུལ་ནི། རྒྱ་མཚན་གཞན་ཡང་བཞི་བརྒྱ་པའི་འབྲེལ་པ་
 ལས་གསུངས་པ་ནི། ༼དེ༽དབྱ་མ་པས་བྱི་རོལ་མེད་པའི་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་

པར་བཀག་པ་ལ་མེམས་ཅམ་པ་ན་རེ་ཡུལ་ཅན་ཡོད་པ་ལ་ཡུལ་དེ་ཡོད་དགོས་ན་
ཡང་གཞན་དག་ན་རེ་ཅི་དབུ་མ་པ་བྱིད་ཅག་འདས་པའི་དངོས་པོ་འབྱུང་བ་ལྟར་བྱ་བྱེད་
པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་བྱ་བ་པེད་པར་འདོད་དམ་ཞེ་འབྱེད་ན་དེ་ལ་ལན་སྟུགས་པ་ནི་དེ་
འདྲའི་བྱ་བ་པེད་དོ་ཞེས་དེ་སྐད་ཏུ་སྒྲ་འབྱེད་ཞིག་སྟུགས་བྱེད་པ་དེ་ལ་དེ་སྐད་ཏུ་
དྲིས་གིག་ཁོ་ཙོ་ཅག་དབུ་མ་པ་ནི་ཉིན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་འགོག་ཅིང་སེལ་
བ་མ་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཏུ་སྟུགས་པ་མ་ཡིན་ནོ།། དྲན་པ་དེ་ནི་ཁོ་རང་གི་རོ་ཙོ་འབྱུང་
རི་ལྟར་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་ཏུ་གནས་པར་ནི་ངེས་པ་ཡིན་ན། དེའི་རོ་ཙོའི་གནས་ཚུལ་
ཡང་རི་སྐད་ཏུ་འབྱེད་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་བྱ་བ་པེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཆོས་འབྱེད་ལོག་
པ་སྟེ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ་བྱིད་ཀྱིས་དོན་དམ་ཡུལ་འདས་པའི་དངོས་
པོ་དེ་ཉིད་ལོག་པ་སྟེ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡིན་པ་གང་འབྱེད་ཀྱིས་ཡུལ་ལོག་པ་སྟེ་རང་
བཞིན་མེད་པའི་སྟེ་རྩན་པར་བྱུང་བ་ཡི།། དོན་ཏེ་འབྱུང་བ་ཉིད་ལ་ཡུལ་ཅན་འབྱེད་
ཡང་དམིགས་ནས་ལོག་པ་སྟེ་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྟེ་རྩན་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཁོ་
ན་འབྱུང་བའི་འབྱེད་ཀྱི། (རོ།) ཞེས་སྟོབ་དཔོན་ཉིད་རྣམ་པར་འཛོག་པར་མཛད་
དོ།། རྒྱ་མཆན་དེའི་ཕྱིར་དྲན་པའི་དམིགས་པ་ནི་སྤྱར་འདྲིས་པར་བྱས་པའི་འདས་
པའི་དངོས་པོ་ཡིན་ནོ།། འབྱེད་ཀྱིས་པ་ཡུལ་རང་རོས་ནས་མ་བྱུང་པས་ཡུལ་ཅན་རང་
རོས་ནས་མ་བྱུང་པའི་ལོག་པ་འཕམ་རྩན་པར་བྱུང་ཚུལ་ནི། གལ་ཏེ་ཡུལ་འབྱེད་པ་
པའི་དངོས་པོ་དེ་རང་གི་རོ་ཙོས་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་དངོས་པོ་དེ་བྱ་བའི་བྱ་
བ་དེ་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་དོན་ལ་དམིགས་པར་འབྱུར་བའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་
དམིགས་པའི་བྱ་བ་དེ་ཡང་རང་གི་རོ་ཙོས་བྱུང་པ་ཞིག་ཏུ་འབྱུར་དགོས་པ་ཡིན་ན་
ཡང་རིགས་པས་གང་གི་ཆེ་འདས་པའི་དངོས་པོ་དེ་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་
སྤང་བ་དེའི་ཆེ་འདས་པའི་དངོས་པོ་དེ་ལ་དམིགས་པའི་བྱ་བ་འདང་རང་བཞིན་
གྱིས་མེད་པ་ཉིད་ཏུ་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ་བྱ་བ་དང་དམིགས་པ་དེ་གཉིས་རང་བཞིན་
གྱིས་མེད་པར་བྱུང་བ་དེའི་ཕྱིར་ན་དེ་གཉིས་ལོག་པ་རྩན་པའི་རང་བཞིན་ཁོ་ན་ཡིན་

- 205 -

པའི་མཐར་ལྷུང་བ་ཡིན་གྱི་ཆོས་དེ་དག་ཡོད་པ་ཅམ་ཏུ་སྒྲ་བ་ནི་དངོས་པོའི་མཐར་
སྒྲ་བ་འཕ་ཡོད་མཐར་སྒྲ་བ་མིན་ནོ། །དེ་བཞིན་ཏུ་བྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་ནམས་དོན་
བྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཐམས་ཅད་གྱིས་སྟོང་པའི་དངོས་མེད་ཏུ་འདོད་ན་དངོས་པོ་མེད་
པའི་མཐར་སྒྲ་བ་འཕ་མེད་མཐར་ལྷུང་བ་ཡིན་གྱི་དངོས་པོ་དེ་དག་ལ་རང་གིས་ངོ་
པོས་བྱུང་བའི་རང་བཞིན་མེད་པར་སྒྲས་པས་མེད་མཐར་ལྷུང་བ་ནི་མིན་ནོ། །

བཞི་པའི་པ་ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་མེད་པར་དགག་སྒྲུབ་མི་ཅུང་བར་བཤད་
པ་ལ་བརྟུན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཡོད་མིན་མེད་མིན་འདོད་པ་དངོས་འགལ་ཡིན་པ་
ནི། དེ་ལྟར་གཏན་ནས་ཡེ་མེད་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་གཉིས་དང་རང་གི་
ངོ་པོས་བྱུང་བའི་ཡོད་པ་དང་ཡོད་པ་ཅམ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པར་མ་བྱེད་པར་ཡོད་མེད་
གྱི་མཐར་ལྷུང་བ་སེལ་ཞིང་འགོག་པར་བྱེད་པའི་ཆོ་ན་བྱེད་ཅག་འདི་སྐད་ཏུ་སྒྲ་སྟེ།
ཁོ་པོ་ཅག་ནི་མེད་པར་མི་སྒྲ་ཡི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལྟར་སྒྲུབ་བྱེད་
གཞན་མེད་པའི་གཡོ་ཚལ་གྱིས། ཡོད་པར་མི་སྒྲ་ཡི་མེད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་ཆོག་དེ་སྐད་སྒྲ་བ་ཅམ་ལ་སྒྲུབས་བཅས་ནས་པ་རོལ་པོའི་ཆོག་
བསྒྲིག་ཏུ་རེ་བ་དེ་འདྲ་བས་ནི་ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་གཉིས་ལས་བརྟུན་འགལ་རྟག་
པ་དང་དངོས་པོ་ལྟ་བུ་དང་། དངོས་འགལ་རྟག་མི་རྟག་ལྟ་བུ་མ་ཤེས་ཤིང་རང་ཆོག་
ལ་དངོས་འགལ་པོ་གྱི་རང་གི་ཆོག་ལྟག་འོག་ཕན་ཚུལ་འགལ་བ་འདྲུ་བ་ཤ་སྟག་སྒྲ་
དགོས་པར་འགྱུར་ཞིང་ཆོག་དེ་འདྲ་བ་དེས་པོ་མཐའ་གཉིས་ལས་འདས་པའི་དབྱ་
མའི་དོན་ཡང་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་ཤོད་དེ། ཅུང་ཟད་ཀྱང་བཤད་པར་མི་རྒྱས་སོ། །དེ་
ཡང་བྱེད་ཅག་གིས་གང་ཟག་གཞན་ལ་དགག་པ་བྱེད་པའི་ཆོ་ན་རང་བཞིན་གྱིས་
ཡོད་མེད་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་མཐའ་བཞེད་དེ། བརྟག་པ་བྱས་ནས་གཞན་ལྟགས་
འགོག་པར་འདུག་པས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་མེད་གྱི་མཐའ་དེ་གཉིས་སུ་ཁ་ཆོན་
ཆོད་དགོས་པར་རང་ཉིད་གྱིས་ཁས་སྤངས་པ་ཡིན་ལ་དེ་ལྟར་ཁས་སྤངས་བཞིན་ཏུ་
ཁ་ཆོན་ཆོད་རྒྱུའི་མཐའ་དེ་གཉིས་གང་ཡང་མིན་པའི་དོན་སྤང་སྤམ་པ་ཞིག་ཀྱང་

བྱིད་རང་གིས་འདོད་པའི་བྱིར་རོ། གཉིས་པ་འགལ་བ་དང་ཁ་ཆོན་མི་ཆོད་ན་དགག་
 བསྐྱབ་མི་རུང་བྱི། ཚུལ་དེ་ནི་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ་གཞི་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ལ་
 དབྱོད་པའི་ཆེ་གཞི་དེ་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དམ་མེད་ཅེས་བརྟག་པ་བྱེད་པ་
 དེས་ནི་བརྟག་བྱའི་མཐའ་དེ་གཉིས་སུ་ཁ་ཆོན་ཆོད་པར་འདོད་དགོས་ཏེ་བརྟག་བྱའི་
 མཐའ་གཉིས་པོ་དེར་མ་འདུས་པའི་སྲུང་སྲུམ་པ་ཞིག་ཡོད་ན་ནི་གཞི་དེ་རང་བཞིན་
 གྱིས་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་གཉིས་པོ་གང་ཡིན་ཞེས་བརྟག་པ་བྱས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་
 ཅིང་དེ་ལྟར་བརྟག་པ་བྱ་བར་ཡང་མི་རིགས་ཏེ་དཔེར་ན་ཁ་དོག་སོགས་ལ་སྡོ་སེར་
 གཉིས་ལས་གཞན་པ་དུ་མ་མཐོང་བཞིན་དུ་ཁ་དོག་ཏུ་ཡོད་ན་སྡོ་སེར་པོར་ཡོད་དམ་
 སེར་པོར་ཡོད་ཅེས་འབྲེལ་མེད་འདི་བ་དང་འདྲའོ། གསུམ་པ་སྦྱིར་ཡོད་མེད་གཉིས་
 སུ་ཁ་ཆོན་མ་ཆོད་ན་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་ལ་མི་རུང་བྱི། དེས་ནི་སྤར་བཤད་
 པ་ལྟར་ཁ་ཆོན་ཆོད་པ་དགོས་ལ་དེ་ལྟར་བྱེད་བྱག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་མེད་གཉིས་
 སུ་ཁ་ཆོན་ཆོད་པ་དེ་འང་སྦྱིར་གཤེས་བྱ་ལ་ཡོད་མེད་གཉིས་སུ་ཁ་ཆོན་ཆོད་པ་ལ་རག་
 ལས་ཏེ་དཔེར་ན་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ལ་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་གཅིག་དང་བདེན་
 པར་གྲུབ་པའི་དུ་མའི་མཐའ་གཉིས་པོ་གང་རུང་དུ་ཁ་ཆོན་ཆོད་པ་དེ་ཉིད་སྦྱིར་ཡོད་
 པ་ལ་གཅིག་དང་དུ་མ་གཉིས་སུ་ཁ་ཆོན་ཆོད་པ་ལ་ངེས་པར་བརྟོས་པ་བཞིན་ནོ།
 བཞི་བྱི་དེ་འདྲའི་ཁ་ཆོན་ཆོད་པ་ལ་དངོས་འགལ་བེར་པའི་དོན་སྦྱི་མ་གོ་བ་
 ནི། དེ་ལྟར་བརྟག་པར་བྱ་བའི་མཐའ་གཉིས་སུ་ཁ་ཆོན་ཆོད་ན་ནི་མཐའ་དེ་གཉིས་
 པོ་གང་དུ་ཡང་མ་གཏོགས་པའི་སྲུང་སྲུམ་ལྟོག་ཅིང་མེད་པ་ཞིག་ངེས་པར་དགོས་
 པས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་དེ་གཉིས་པོ་གང་ཡང་མིན་པའི་ཆོས་ཡོད་
 པར་འདོད་པ་ནི་གང་ལ་ཡང་མ་བསམ་པར་བབ་བཅོལ་གང་བྱུང་བྱུང་འཆོལ་བར་
 སྦྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་སྦྱ་མི་རིགས་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡང་ཆོད་ཆོག་ལས། རང་བཞིན་
 གྱིས་མེད་པ་ཉིད་དེར་མ་བཟུང་པར་ལོག་ན། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིང་
 དུ་གནས་ནིང་རབ་ཏུ་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་ཆོས་གང་གི་སྤྱིང་དུ་འང་རང་བཞིན་

གྱིས་མེད་པ་བཀག་ན་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་འགྱུར་བར་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ།།
ཁོ་རྒྱ་རང་གཞན་གཉིས་ལ་དོན་སྤྱི་མ་ཤར་བ་མང་དུ་སྒྲུང་བས་ངོ་ཤེས་པར་ཁོ་
གྱིས། ཁོ་ལྷ་པ་སྤང་སྤུང་སྤྱོད་པའི་དངོས་འགལ་མེད་ན་ཐེ་ཆོམ་པས་མི་འགྲུབ་ཁོ་
པ་ནི། རྒྱ་མཆན་གཞན་ཡང་དེ་ལྟར་དེ་གཉིས་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་འདོད་པ་
དེ་འདྲ་བས་ནི་ཆོས་གང་ལའང་གཉིས་ཡིན་དང་གཉིས་མིན་གྱི་སྤང་སྤུང་བསལ་
བའི་སྒོ་ནས་ལྟོག་སྟེ་གྲངས་འདི་ལས་མ་འདས་སོ་ཞེས་པའི་གྲངས་ངེས་བཟོ་ས་མེད་
པར་འགྱུར་བས་ན་གང་ལ་ཡང་བརྟག་པ་བྱས་པའི་ཆེ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་ཁོ་ནར་འགྱུར་
ཞིང་ངེས་པ་རྟེན་རྒྱ་མེད་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་ཏེ་དེའི་རྒྱ་མཆན་ནི་ཡོད་མེད་ལ་སོགས་
པའི་མཐའ་གཉིས་སུ་དབྱེད་པའི་སྐབས་སུ་མཐའ་གཅིག་པར་ལ་རྣམ་པར་བཅད་ནས་
བཀག་པ་དེས་མཐའ་གཅིག་ཤོས་རྒྱ་སྤྱོད་པའི་སྒོ་ནས་ཡོངས་སུ་མི་གཙོད་པའི་
བྱིར་རོ།།

དུག་པ་དངོས་འགལ་ཀྱན་ལ་སྒྱར་ཁོ་རྒྱ་ལ་ནི། གལ་ཏེ་བྱིད་ཅག་ཡིན་མིན་ལ་
སོགས་པ་འགའ་ཞིག་ལ་གཉིས་ཡིན་དང་གཉིས་མིན་གྱི་སྤང་སྤུང་མེད་པར་འདོད་
དོ་ཞེ་ན་ནི་འོ་ན་ཡོད་མེད་ལའང་ཀྱན་ནས་མཚུངས་པས་སྤང་སྤུང་མེད་པར་འགྱུར་
བའི་བྱིར་རོ།། བདུན་པ་དེ་དག་གཞུང་དོན་རིགས་པས་འབྱེད་མ་ཤེས་པར་ཆོག་
ཅམ་ལ་འཁྲུལ་པའི་འཁྲུལ་གཞི་བསྟན་པ་ནི། དེས་ན་དེ་འདྲ་བའི་ལུགས་དེ་ནི་དབྱ་
མའི་གཞུང་རྩ་ཤེ་སོགས་ལས་ཡོད་མིན་མེད་མིན་ཞེས་གསུངས་པའི་ཆོག་ཅམ་ལ་
འཁྲུལ་ནས་ཡོད་པ་ཡང་མིན་མེད་པ་ཡང་མིན་འོ་ཞེས་སྒྲ་བར་སྒྲུང་བས་དེ་ལྟར་སྒྲ་
ཞིང་འདོད་ན་ནི། འོ་ན་ཡོད་པའམ་མེད་པ་ཡིན་ཞེས་སྒྲ་མི་རུང་བ་བཞིན་དུ་ཡོད་
པ་མིན་པ་དང་མེད་པ་མིན་པ་ཡང་སྒྲ་བར་མི་རིགས་ཏེ་སྤྱི་བཞི་ཀ་ལ་ཡོད་པ་ཡང་
མིན་མེད་པ་ཡང་མིན་དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་མིན་དེ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ཡང་མིན་ཞེས་
དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ།། ཁོ་བརྒྱད་པ་གཞན་གྱིས་རྟག་ཆད་ངོས་མ་ཟིན་རྒྱལ་
ནི། དེས་ན་རྩ་ཤེ་ལས། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ཅེས་བྱ་བར་བཟུང་ན་རྟག་པར་འདྲིན་

པ་ཡིན་ལ། བ་སྒྲུབ་དུ་ཡང་མེད་ཅེས་བྱ་བར་འཛིན་ན་ནི་ཆད་པར་ལྟ་བར་འགྱུར་རོ།
 རྒྱ་མཚན་དེ་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དང་གཏན་ནས་མེད་པའི་མཐའ་གཉིས་ཀ་
 ལ། བོད་དོན་ལ་མི་དཔྱད་པར་གཞུང་གི་ཆིག་ཙམ་གྱིས་ཆིམ་པར་མི་བྱ་སྟེ་དཔེར་
 བ་མཁས་པ་གཉིས་རབ་ཅན་གྱིས་བཟུང་ཞིང་གནས་པར་མི་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཡོད་པ་དང་མེད་པའང་སྒྱིར་ཡོད་མེད་ཙམ་ཞིག་ལ་མི་ཟེར་གྱི་དངོས་པོ་ནམས་རང་
 བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པར་ཁས་སྐྱེས་པ་ལ་རྟག་ཆད་གྱི་ལྟ་བར་འགྱུར་བར་གསལ་བར་
 གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་ཆིག་གསལ་ལས། གཞུང་སྤྱི་མཐའི་ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་སོགས་དང་
 མེད་ཅེས་བྱ་བ་སོགས་ཀྱི་ཡོད་མེད་དུ་འཛིན་པ་གཉིས་པོ་དངོས་པོ་ཡོད་མེད་དུ་
 ལྟ་བ་གཉིས་ལ་བཤད་ནས་དངོས་པོ་ཡོད་མེད་ཀྱི་དོན་ཡང་ཆིག་དེའི་འོག་དུ་ཡང་
 རྒྱ་མཚན་ཅིའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་ཡོད་པར་ལྟ་བ་དང་དངོས་པོ་མེད་པར་ལྟ་བ་ཡོད་ན་
 དེས་རྟག་པར་ལྟ་བ་དང་ཆད་པར་ལྟ་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཞེས་འདྲི་ན་ལན་འདི་
 ལྟར་ཡིན་ཏེ། ཆོས་གང་ཞིག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ། དེ་ནི་གང་ལ་ཡང་མི་བསྟོན་
 བྱིང་དགག་དུ་མེད་པས། དུས་ནམ་གྱི་ཆེ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་བ་མིན་པས་རྟག་པའི་
 མཐར་འགྱུར་ལ། སྟོན་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་བྱུང་བ་ཞིག་ད་ལྟར་ཞིག་ནས་མེད་
 ཅེས་ཁས་སྐྱེས་པ། བ་གང་ལའང་མི་བསྟོན་པ་དེ་ཉིད་མེད་པར་སྤང་བ་དེས་ན་
 ཆད་པའི་མཐར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་བཤད་པ་ནི། དངོས་པོ་
 གང་ཞིག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་བརྟེན་ཅིང་ཁས་སྐྱེས་པ་དེས་ནི་རང་བཞིན་
 ཡོད་པ་དེ་ལ་འགྱུར་ཞིང་ལྟོག་པ་མེད་པས་ན་དུས་ནམ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་བ་མ་
 ཡིན་ཏེ། ནམ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནའང་དེ་ལ་རང་གི་
 རོ་བོས་བྱུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཁས་སྐྱེས་པས་རྟག་པར་ལྟ་བར་ཐལ་
 བར་འགྱུར་ལ། སྟོན་གནས་པའི་སྐབས་སུ་དངོས་པོའི་རང་གི་རོ་བོས་བྱུབ་པའི་རང་
 བཞིན་ཁས་སྐྱེས་ནས་ད་ལྟར་དངོས་པོ་དེ་ཕྱིས་ཞིག་པས་མེད་དོ་ཞེས་ཁས་སྐྱེས་
 པས་ཆད་པར་ལྟ་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ཁས་སྐྱེས་

པ་ལ་རྟག་ལྟ་དང་སྤར་གྱི་རང་གི་རོ་བོས་བྱུང་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་ཕྱིས་
ཞིག་པར་འདོད་ཅིང་ལྟ་ན་མེད་ལྟར་གསུངས་གྱི་ཡོད་པ་ཙམ་དང་ཞིག་པ་ཙམ་དུ་ལྟ་
བ་ལ་རྟག་ཆད་དུ་ལྟ་བར་མ་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པས་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་པའི་
འང་དགོངས་པར་བཤད་པ་འདི། དེར་མ་ཟད་བྱུང་བུ་ལི་ཏ་ལས་ཀྱང་། ཡོད་ཅེས་
བྱ་བ་དང་མེད་ཅེས་བྱ་བ་རྟག་ཆད་དུ་ལྟ་བར་དབྱེ་མ་རྩ་བ་ལས་བཤད་པའི་རྟག་ཆད་
འགྲོ་ལུགས་དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་དོན་དབྱེ་མ་རྩ་བ་ཉིད་ལས་གསུངས་པ་ན། གང་ཞིག་རང་
བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ཞེས་སོགས་གྱིས་རྟག་ཆད་དུ་འགྲོ་ལུགས་བསྟན་པར་བྱུང་བུ་ལི་
ཏས་གསལ་པར་བཤད་དོ།

འདི་དགུ་པ་མཐའ་གཉིས་མ་ཞིགས་ན་སྟོང་པར་ལྟ་ཚུལ་ལོག་པས་སྤང་ཚུལ་
ནི། མདོར་ན་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་དང་དགོངས་
འགྲེལ་ལས་གསུངས་པ་དེ་ནི་སྟོང་བ་ཉིད་དམ་པ་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་སྤྲི་ཞིང་སྟོང་ཉིད་
དེ་འགོག་ན་ཤེར་ཕྱིན་སྤངས་པའི་ཆོས་སྟོང་གི་ལས་སྟོབས་ལྡན་གསོག་པར་འགྱུར་
ཞིང་དེ་བསགས་ན་ལས་དེའི་དབང་གིས་ངན་འགྱོར་འགྱོ་བར་འགྱུར་ལ། གལ་ཏེ་རང་
བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་དོན་ལ་མོས་པ་ཡོད་ན་འང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ན་གཞན་ཅི་
ཞིག་ཡོད་སྟམ་དུ་གོ་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་གཏན་ནས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་འདོད་
ན་འང་ཆད་ལྟ་མི་བཟད་པའི་གཡང་དུ་ལྷུང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་རྩ་བེ་ལས།
རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་ལྟ་ཉེས་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་གཏན་མེད་པའི་སྟོང་
པའོ་སྟམ་དུ་བབྱུང་ན། དེ་ལྟར་འདྲིན་པའི་ཤེས་རབ་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་རྣམས་ངན་
འགྱོར་འགྱོ་བ་སོགས་ཀྱི་སྟོན་སྒྲུབ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཆིག་
གསལ་ལས། སྤང་བར་འགྱུར་བའི་མཐའ་གཉིས་ལས་རེ་ཤིག་དང་པོར་སྤྱར་འདེབས་
ཀྱི་མཐའ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་གལ་ཏེ་འགའ་ཞིག་སྟོངས་པའི་དབང་གིས་ཆོས་
ཐམས་ཅད་ནི་སྟོང་བ་སྟེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་གཏན་ནས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་རྟོག་
ཅིང་འདྲིན་པར་བྱེད་ན་འདྲིན་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཆེ་འདྲིན་པ་པོ་འདི་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་

ལོག་པར་ལྟ་བར་འགྱུར་ཏེ་དེ་ཡང་རི་རྒྱུད་ཏུ། ལྷོང་པ་ཉིད་བསྟན་པ་ན་ཅི་ཡང་མེད་
 པར་བསྟན་པའི་དོན་ཏུ་གོ་བྱོལ་ནས་རིན་ཆེན་སྒྲིབ་བ་ལས། ལྷོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་འདི་
 ལོག་པར་བརྒྱུད་བྱོལ་བར་སྟོན་གྱིས་མེད་པས་ཅི་ཡང་མེད་པར་གོ་བར་གྱུར་
 བ། དེ་བྱོལ་འདྲའི་མི་མཁས་སྟུན་པོ་བྱོལ་པ་རྣམས་ནི་བྱོལ་མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་
 གཉིས་ཀ་ལས་ཉམས་པའི་སྟོན་སྟེན་ཆུད་ཀྱང་འདྲའི་བྱོལ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཆུད་ཟ་
 ལུགས་འདི་ལྟར་དེ་ལྟར་གོ་བས་ནི་མེད་པ་ཆད་པར་ལྟ་བ་དེ་ཡི། བྱོལ་དབང་གིས་
 ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་ངན་ཞིང་འདི་ལ་འབྱུ་སྟོན་མི་གཙང་བ་དང་ངན་འགྲོ་དེར་བྱིང་
 ཟེར་བའང་འདུག ཡིད་ཏུ་མི་འོང་བའི་ལྟ་ངན་སྟོན་ཆོགས་པས་གང་བའི་མི་གཙང་
 བྱོལ་ངན་འགྲོ་བའི་འདམ་རྒྱུ་དེར་ནི་ཆུད་ཅིང་གཉིད་ཏུ་བྱིང་ནས་ངན་འགྲོར་འགྲོ་
 བར་འགྱུར་རོ། ཞེས་བཤད་དོ། རྒྱུད་སྟེང་ཆེར་དེ་ལྟར་སྐྱར་པ་འདེབས་པར་བྱེད་ལ་
 ཅི་སྟེ་ཡང་རྒྱུད་ཆོས་ཐམས་ཅད་མེད་དོ་ཞེས་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱར་པ་འདེབས་པར་མི་
 འདོད་པ་ཞིག་གི་སྐབས་ཡིན་ན་ནི་སྐྱར་པ་མི་འདེབས་པར་འདོད་པ་དེའི་ཆེ་རྒྱུད་
 ཀྱིས་འདི་རྒྱུད་ཏུ་རྒྱ་མཚན་རི་ལྟར་ན་དངོས་པོ་འདི་དག་དམིགས་སུ་ཟིན་ཀྱང་སྟེ་
 འདི་དག་ཡོད་པར་དམིགས་གིང་མཐོང་བཞིན་ཏུ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་ལྷོང་པ་ཉིད་
 ཏུ་འགྱུར་ཏེ་འདི་ལྟར་མཐོང་བཞིན་ཏུ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་མི་འགྱུར་རོ། དེ་
 ལྟར་མི་འགྱུར་བ་དེའི་བྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་དོན་ནི་ལྷོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་དོན་
 མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་སྟོན་བཏགས་ཏེ་སྐྱབ་པ་པོ་
 འདི་ངེས་པར་ལྷོང་པ་ཉིད་སྟོང་བར་འགྱུར་ཏེ་དེ་ལྟར་ལྷོང་པ་ཉིད་སྟངས་ནས་ཆོས་
 ཀྱིས་སྟངས་པར་འགྱུར་པའི་ལས་བསགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཐེ་ཆོམ་མེད་པར་ངེས་
 པར་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བར་འགྱུར་རོ། དེ་ཡང་རི་རྒྱུད་རིན་པོ་ཆེའི་སྒྲིབ་བ་ལས།
 གོང་གི་དེར་མ་ཟད་རྒྱ་མཚན་གཞན་ཡང་ལྷོང་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱོལ་དོན་ཆོས་ཟབ་མོ་འདི་
 ནི་ལོག་བྱོལ་བར་བརྒྱུད་བ། དེ་ལྟར་འདྲིན་པ་པོ་དྲང་བ་དང་ངེས་པའི་རྒྱལ་མི་ཤེས་
 པའི་སྟུན་པོ་ཤེས་པའི་མཁས་པར་སྟོན་པའི་ང་རྒྱལ་ཅན། ལྷོང་པ་བྱོལ་ཏེ་དེས་ནི་

རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ན་དེ་ནས་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་སྤང་པའི་སྤང་
ཉིད་ནི་ཆད་པའི་མཐའ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྤང་ཉིད་ཟབ་མོ་སྤང་བར་འགྱུར་རོ། དེ་ལྟར་
སྤང་ཉིད་སྤང་བ་དེས་། བསྐྱེད་པའི་མ་རུངས་། བསྐྱེད་པའི་བར་བྱས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན།
། བསྐྱེད་པའི་ཡོད་པ་དེ་། བསྐྱེད་ཉིད་ལྟུང་བ་མནར་མེད་པར་ནི་མགོ་མཇུག་ལོག་སྟེ་སྤྱི་བྱ་
ཚུགས་། བསྐྱེད་པའི་སྤྱི་བྱ་འགོ། ཞེས་བཤད་དོ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ།

བཅུ་པ་གཞན་གྱིས་མཐའ་གཉིས་ལ་མ་གོ་བས་ཚོད་། ཚུལ་ནི། འདི་ལ་གལ་
ཏེ་བྱེད་ཅག་ན་རེ་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་དངོས་པོ་རྣམས་སྤང་ཡོད་པར་ཁས་སྐྱེད་ནས་
བྱིས་མེད་པར་ཁས་ལེན་ཅིང་དེ་ལྟར་ལྟ་ན་ཁོ་བོ་ཅག་མེད་ལྟ་བར་འགྱུར་ན་ཡང་
ཁོ་བོ་ཅག་ནི་གདོད་མ་གཞི་ཐོག་མ་ནས་དངོས་པོ་དེ་དག་ཡོད་པར་མི་འདོད་ཅིང་
ཁས་མི་ལེན་པ་ཡིན་པས་ཅི་ཞིག་ཆད་པར་ཁས་སྐྱེད་པའི་ཆད་ལྟ་བར་འགྱུར་ཏེ།
ཆད་ལྟ་བའི་དོན་ཡང་རྩ་ཤེལ་ས། སྤོང་བྱུང་ད་ལྟར་མེད་ཅེས་པ། དེས་ན་ཆད་པར་
ཐལ་བར་འགྱུར། ཞེས་དངོས་པོ་ཞིག་སྤོང་བྱུང་ནས། ད་ལྟ་མེད་པར་ཁས་སྐྱེད་པ་
དེ་འདྲ་བ་ལ་ཆད་ལྟ་བར་གསུངས་ཤིང་། ཆོག་གསལ་ལས་ཀྱང་། རྣལ་འབྱོར་པ་ཀུན་
རྣམས་ཀྱི་བདེན་པའི་དོན། ཀུན་རྣམས་མི་ཤེས་པ་སྟེ་མ་རིག་པ་ཡིན་ལ་བདེན་པ་ནི་མ་
རིག་པ་དེ་གང་ལ་ཡོད་པ་ཅམ་གྱིས་བསྐྱེད་ཏེ་མི་བདེན་བཞིན་ཏེ་བདེན་པའི་སྤང་
བ་ཅན་ཏེ་བསྐྱེད་པར་བྱས་པའི་རྩུབ་པའི་དངོས་པོ་དེ་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་
པར་རྟོགས་ནས་ཀུན་རྣམས་བདེན་པ་དེའི་སྤང་པ་ཉིད་དོན་དམ་པའི་མཆན་ཉིད་ཅན་
རྟོགས་པ་དེ་ནི་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་སུ་ལྷུང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། དངོས་པོ་གང་
ཞིག་ད་ལྟ་ཞིག་ནས་མེད་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཆོ་ན་ནི་ཅི་ཞིག་ཡོད་པར་འགྱུར་ཞེས་
དེ་ལྟར་སྤང་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པས་བྱིས་ཀྱང་མེད་པ་ཉིད་ཏེ་མི་
རྟོགས་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ་སྟུང་ནས་དེ་སྐད་སྒྲ་ན། བཅུ་གཅིག་པ་དེ་
དགག་པ་ནི། འདི་དག་གིས་ནི་སྤང་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་པ་ཏུས་སྐད་
ཅིག་གཉིས་པར་ཞིག་པའི་ཆད་ལྟ་སྤང་བ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་པ་ཏུང་ཟད་ཀྱང་

ཁས་མི་ལེན་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བཀོད་པ་ཡིན་གྱི་ཆད་ལྟ་ཐམས་ཅད་ལ། རྒྱ་མཚན་ནོ། སྤྱི་བོ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི་ཆད་ལྟ་བར་འཛིག་པ་ལ་གང་ཆད་རྒྱའི་དངོས་པོ་དེ་ཉིད་སྤྱི་བོ་ཡོད་པར་ཁས་སྤྲངས་པ་ཞིག་ངས་པར་དགོས་པ་ཡིན་ན་ནི་འོ་ན་ཆད་པར་ལྟ་བུ་འཛིག་ཏེ་བྱང་ཕན་པས་ཀྱང་ཆེ་སྤྱི་བོ་དང་ལས་འབྲས་སོགས་སྤྱི་བོ་ཡོད་པར་ཁས་སྤྲངས་ནས་བྱིས་མེད་པར་སྤྱི་བོ་དགོས་པ་ལས། དེ་ལྟར་མི་སྤྱི་ཡི་རྒྱང་ཕན་པས་ཆེ་སྤྱི་བོ་སོགས་དེ་དག་གཞི་མ་སོག་མ་ནས་ཡོད་པར་མི་འདོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་མི་འདོད་པས་བྱིད་ཅག་ལྟར་བྱང་ཕན་པ་དེ་ཉིད་ཆད་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ། རྒྱ་བཅུ་གཉིས་པ་དེ་མཐའ་གཉིས་སུ་ལྟ་བུ་སྤྱི་བོ་བཅུ་པ་མ་ཡིན་གྱི་དངོས་སྤྱི་ལ་ཡིན་ཚུལ་ནི། དེས་ན་སྤོ་བྱང་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ཞིག་དེ་ལྟར་མེད་ཅེས་སྤྱི་བོ་པ། དེས་ན་ཆད་པར་ལྟ་བུ་ཐལ་བར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པ་ནི་དངོས་པོ་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་པར་འདོད་པའི་དངོས་སྤྱི་བུ་ལ་རྟག་ཆད་གྱི་ལྟ་བུ་གང་ཡང་རྒྱང་བ་གདོན་མི་ཟ་བར་འབྱུང་བའི་དོན་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྒྱ་མཚན་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱིས་དངོས་པོ་དུས་ཀྱང་དུ་མི་འགྱུར་བར་དངོས་སྤྱི་བུ་ཆོད་འདོད་ན་ནི་རྟག་ལྟར་འགྱུར་ལ་དེ་འབྲའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་དུས་སྤྱི་མ་ན་ཡོད་པ་ཞིག་དུས་བྱི་མར་ཞིག་ནས་མེད་པར་འདོད་ན་ནི་ཆད་ལྟར་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ། རྒྱ་མཚན་དེའི་བྱིར་ན་དབྱ་མ་པ་རང་ལ་དུས་སྤྱི་མར་ཡོད་པའི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱིས་དངོས་པོ་དུས་བྱི་མར་ཞིག་པར་འཛིན་པའི་ཆད་ལྟ་དེ་འབྲའི་མེད་པར་པ་རོལ་པོ་ལ་སྤོ་བའི་ཆེ་ན་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་རྒྱལ་ཅམ་ཡང་ཁས་མི་ལེན་པ་དེ་ཉིད་རྒྱ་མཚན་དུ་འགོ་བ་ཡིན་གྱི་ཆེ་སྤྱི་བོ་མེད་པར་ལྟ་བུ་སོགས་གྱི་ཆད་ལྟ་ཐམས་ཅད་རྒྱ་མཚན་དེས་དངོས་སུ་སྤོང་བ་མིན་ནོ།

ལྟ་བུ་རྒྱ་འབྲས་སོགས་མི་ཤེས་པས་རང་བཞིན་མེད་པ་མི་རྟོགས་ཚུལ་ལ། དམ་བཅའ་དང་རྟགས་མི་འབྲས་པས་རྟོགས་པ་དང་། དམ་བཅའ་ཅམ་འབྲས་ཡང་མ་རྟོགས་

གིང་ཉེས་པ་ཆེ་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ལ་བརྟུལ་ས། དང་པོ་དབུ་མ་པ་དང་རྒྱང་ཕན་
གིས་སྐྱེ་བ་སྐྱེ་མ་རང་བཞིན་མེད་པར་འདོད་པའི་དོན་ཡོད་མེད་མི་གཅིག་པ་ནི།
དེ་ལྟར་བྱེད་ཅག་ལྟར་ན་རྒྱང་ཕན་ལྟ་བུས་ཆེ་སྐྱེ་བྱི་དང་ལས་འབྲས་སོགས་མེད་པར་
བྱས་པས་ཆད་ལྟ་བར་སོང་བས། སྐྱར་བྱུང་བ་བྱིས་མེད་བྱས་ན་ཆད་ལྟ་བར་འགོ་སྐྱེ་མ་
ཞིང་སྒྱིར་ཡང་ཡོད་པ་དང་མེད་པར་སྒྲས་པ་ཙམ་གྱིས་རྟག་ཆད་ཏུ་ལྟར་བར་འགྱུར་
བས་ཁས་ལེན་མེད་པར་སྒྲས་ན་ལུགས་དེ་དག་དང་མཐུན་ལོ་སྐྱེ་ནས་རེད་ལ་ཁས་
ལེན་ཅི་ཡང་མེད་ཅེས་སྒྲ་བར་འདུག་ཀྱང་། དེ་ནི་ཆེས་མི་འཐད་དེ་དེའི་རྒྱ་མཆན་
གོང་གི་དེས་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་དབུ་མ་བས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་
པར་འདོད་པ་ནི། ལས་འབྲས་མེད་པར་འདོད་པའི་ཆད་ལྟ་བ་དང་མི་འདྲ་བའི་ཚུལ་
གཞན་ནི་ཆོག་གསལ་ལས་རྒྱས་པར་གསུངས་ཏེ། གསུང་ཚུལ་ནི་འདི་ལྟར་དེ་གཉིས་
ཀྱི་དམ་བཅའ་དང་རྒྱ་མཆན་ལ་བྱད་པར་ཆེན་པོ་ཡོད་དེ། ཆད་ལྟ་བ་ནི་ལས་འབྲས་
དང་འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་གཏན་ནས་མེད་པར་འདོད་ལ་དབུ་མ་པ་ནི་ལས་སོགས་དེ་
དག་གཏན་མེད་མིན་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་འདོད་པ་ཡིན་པས་དམ་བཅའ་
ལ་བྱད་པར་གིན་ཏུ་ཆེ་བར་ཡོད་དོ། །གཉིས་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་མཆན་ནམ་རྟགས་
ལའང་བྱད་པར་ཆེ་བས་དོན་མི་གཅིག་པ་ནི། ཡང་དབུ་མ་པ་ནི་ལས་འབྲས་སོགས་
དེ་དག་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་རང་གི་རོ་བོས་བྱབ་པའི་རང་བཞིན་
མེད་པར་སྒྲ་ལ་མེད་པ་པ་ཆད་ལྟ་བས་ནི་ལས་འབྲས་སོགས་དེ་དག་རྟེན་འབྲེལ་
ཡིན་པར་མི་འདོད་པས་དེ་དག་མེད་པར་སྒྲ་བ་ན་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པ་དེ་རྒྱ་མཆན་
ཏུ་མི་བྱེད་ཀྱི། འོ་ན་གང་རྒྱ་མཆན་ཏུ་བྱེད་ན་ཁོས་ཆད་མ་ཡང་མངོན་སུམ་མིན་པ་
གཞན་མི་འདོད་པས་ད་ལྟར་གྱི་སེམས་ཅན་འདི་འཇིག་རྟེན་ཆེ་སྐྱེ་མ་ནས་ཆེ་འདིར་
འོང་བ་དང་། ཆེ་འདི་ནས་ཆེ་བྱི་མར་འགོ་བ་ཁོ་རང་གི་མ་མཐོང་བ་རྒྱ་མཆན་ཏུ་
བྱས་ནས་མེད་པར་སྒྲ་བ་ཡིན་པས་རྒྱ་མཆན་ལ་ཡང་བྱད་པར་ཆེ་བའི་བྱིར་སྒྲེ། ༡༧༽
གསུམ་པ་དངོས་སྒྲས་གཅིག་པར་ཚོད་ཚུལ་ནི། ཆོག་གསལ་ལས། འདིར་དངོས་སྒྲ་བ་

ཁ་ཅིག་ན་རེ་དབུ་མ་པ་བྱེད་ཅག་ནི་མེད་པ་པ་ཆད་ལྟ་བུ་དང་བྱེད་པར་མེད་པ་ཡིན་
 ཉེ་གང་གི་ཕྱིར་ཞེ་ན་དབུ་མ་པ་བྱེད་ཅག་ནི་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་ལས་གཉིས་
 དང་ལས་དེའི་བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་དེའི་འབྲས་བྱ་རྣམ་པར་སྒྲིབ་པ་དང་འཇིག་རྟེན་
 རྩ་བྱི་སོགས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཁོ་ནར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ་མེད་
 པ་པ་ཆད་ལྟ་དག་ཀྱང་དགེ་མི་དགེ་སོགས་དེ་དག་མེད་དོ་ཞེས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་
 པ་དེའི་ཕྱིར་དབུ་མ་པ་བྱེད་ཅག་ནི་མེད་པ་པ་ཆད་ལྟ་བུ་དང་བྱེད་པར་མེད་དོ་ཞེས་
 ཙོད་ཅིང་ཚོལ་བར་བྱེད་དོ།། བཞི་པ་སྒྲུབ་སྐབས་ཀྱང་རྒྱ་མཚན་གྱི་སྒོ་ནས་དམ་བཅའ་དེ་
 གཉིས་མི་གཅིག་པར་བཤད་པར་ནི། དེ་ལ་དབུ་མ་པས་ལན་སྟུགས་པ་ནི་མེད་པ་པ་
 དང་བྱེད་པར་མེད་པ་དེ་ལྟར་ཡང་མ་ཡིན་ཉེ་འདི་ལྟར་དབུ་མ་པ་དག་ནི་རྟེན་ཅིང་
 འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ལ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་
 འཇིག་རྟེན་འདི་དང་འཇིག་རྟེན་ས་རྩོལ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་གཏན་མེད་པར་
 མི་སྒྲུབ་པའི་དེ་དག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དོ།། མེད་པ་པ་དག་གིས་
 ནི་གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་དེའི་
 ཕྱིར་ན་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བྱུང་པའི་རྒྱལ་དེ་ཉིད་གྱི་སྒོ་ནས་འཇིག་རྟེན་
 པ་རྩོལ་ལ་སོགས་པ་རང་གི་རོ་པོས་བྱུང་པའི་དངོས་པོ་མེད་པར་གཤམ་གྱིང་རྟོགས་པ་
 ནི་མ་ཡིན་ཉེ་འོ་ན་ཅི་ལྟ་བུར་སྒྲུབ་ཞེ་ན། འཇིག་རྟེན་འདིའི་དངོས་པོའི་རྣམ་པ་ད་ལྟ་
 མཛོན་སྟུང་དུ་མཛོང་བཞིན་པ་འདི་རྣམས་རྒྱ་མེད་པར་རང་བཞིན་གྱིས་དམིགས་
 པར་བརྟགས་ནས་དེ་ལྟར་དམིགས་པའི་དངོས་པོའི་རྣམ་པ་དེ་ཉིད་འཇིག་རྟེན་ས་
 རྩོལ་ནས་འདིར་འོང་བ་དང་འཇིག་རྟེན་འདི་ནས་ས་རྩོལ་དུ་འགོ་བ་ཆད་ལྟ་བུ་དེས་
 མ་མཛོང་ནས་འཇིག་རྟེན་འདིར་ད་ལྟ་དམིགས་པའི་དངོས་པོའི་རྣམ་པ་དང་འབྲ་
 བའི་འཇིག་རྟེན་ས་རྩོལ་གྱི་དངོས་པོ་གཞན་དག་ལ་མེད་དོ་ཞེས་སྒྲུབ་པ་འདེབས་
 པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།། ཞེས་པའི་དོན་སྒྲུབ་པ་སྒྲུབ་སོགས་ཀྱང་ཆེ་འདི་དང་འབྲ་བར་
 རང་གི་སྒྲུབ་པ་སྒྲུབ་དང་བྱི་མའི་དུས་སུ་མ་མཛོང་ལ་རང་དུས་སུ་མཛོང་བ་ཡིན་ཀྱང་

རྒྱུ་ཕན་ལ་སོགས་ཆེ་འདི་འི་སྐྱེ་བ་ཇི་ལྟར་མཐོང་བ་དང་འབྲ་བར་ཆེ་སྲ་བྱི་གཉིས་
ཁོ་རང་གིས་མ་མཐོང་བས་དེ་དག་མེད་དོ་ཞེས་སྐྱར་བའོ། ། ཞེས་གསུངས་སོ།

ཁོ་ལྟ་བུ་པ་དེ་ལ་རྟགས་མི་གཅིག་ཀྱང་དམ་བཅའ་གཅིག་པར་རྩོད་པ་ནི། གལ་
ཏེ་ཁོ་ན་རེ་དབུ་མ་པ་དང་ཆད་ལྟ་བུ་གཉིས་རྒྱ་མཚན་མི་མཚུངས་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་
ནའང་ལས་འབྲས་དང་འདིག་རྟེན་སྲ་བྱི་ལ་རང་གི་རོ་བོས་བྱུང་བའི་རང་བཞིན་
མེད་པར་ཆད་ལྟ་བུ་དང་དབུ་མ་གཉིས་ཀས་རྟོགས་པས་དེ་ལྟར་རྟོགས་པར་འབྲ་
བའི་བྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ལྟ་བུ་འདི་མེད་ལྟ་བུ་དང་དབུ་མ་པ་
གཉིས་མཚུངས་སོ་སྟུམ་ན། རྟག་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་དམ་བཅའི་ཆོག་འབྲ་ཡང་དོན་མི་
གཅིག་པའི་ལངན་ནི། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ལྟ་བུ་འདི་ཡང་གིན་ཏུ་
མི་འབྲ་སྟེ་ཆད་ལྟ་བུ་ཁོ་ཡི་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ནི་ཡེ་མེད་གཏན་མེད་ཏུ་འདོད་
པ་ཡིན་པས་ཁོས་བདེན་གཉིས་གང་ཏུ་འང་ཁས་མི་ལེན་ལ་དབུ་མ་པས་ནི་ལས་
འབྲས་སོགས་དེ་དག་ཡོད་པར་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཁས་ལེན་པའི་བྱིར་བྱུང་པར་གིན་ཏུ་ཆེ་
ཏེ། ཁོ་ལྟ་བུ་པ་དམ་བཅའ་མཚུངས་པར་རྩོད་པའི་ཤེས་བྱེད་ནི། ཆོག་གསལ་ལས།
གལ་ཏེ་ཁོ་ན་རེ་རྒྱ་མཚན་ལ་བྱུང་པར་ཡོད་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནའང་ཆད་ལྟ་བུ་དེ་དག་
གིས་དངོས་བོའི་རང་གི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ལ་དེ་ལྟ་བུར་མེད་པ་
ཉིད་ཏུ་རྟོགས་པའི་བྱིར་བྱུང་པར་དེ་ནམས་ཀྱི་ནང་ནས་རེ་ཞིག་ལྟ་བུ་འདི་འི་སྟོན་ས་
ཆད་ལྟ་བུ་དང་དབུ་མ་གཉིས་མཚུངས་པ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། བརྒྱུད་པ་དམ་བཅའ་ཡང་མི་
གཅིག་པའི་ཤེས་བྱེད་ནི། ལྟ་བུ་དེའི་སྟོན་ས་མཚུངས་པ་ཡང་མེད་དེ་དབུ་མ་པ་
དག་གིས་ནི་འདིག་རྟེན་ས་རོལ་སོགས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་ཁས་སྐྱངས་པའི་བྱིར་
ལ་ཆད་ལྟ་བུ་དེ་དག་གིས་ནི་གཏན་ནས་དེ་དག་ཁས་མ་སྐྱངས་པའི་བྱིར་མི་མཚུངས་
པ་ཉིད་དོ། ཁོ་ལྟ་བུ་པ་དང་ཆད་ལྟ་བུ་གཉིས་རྒྱ་མཚན་རང་བཞིན་མེད་པར་ཁས་
ལེན་པར་མཚུངས་པས་དེ་གཉིས་འབྲའོ་ཞེ་ན་སྟོན་མེད་དེ་སྲ་མས་རང་བཞིན་མེད་
པས་རྒྱ་མཚན་སོགས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་འདོད་ལ་བྱི་མས་རྒྱ་མཚན་སོགས་གཏན་

མེད་པར་འདོད་པའི་བྱིར་ཞེས་པའོ། ཞེས་གསུངས་སོ། དབྱ་པ་དེས་ན་ཟླ་བས་ཀྱང་
 རྒྱ་འབྲས་མི་འདོད་ན་རྒྱང་ཕན་དང་འདྲ་པར་བསྟན་པ་དེས་ཀྱི་རྒྱུ་པ་ནི། འབྲེལ་
 པའི་ཆིག་དེས་ནི་ཀྱུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་ལས་འབྲས་སོགས་ཁས་མི་ལེན་པའི་དབྱ་མ་པ་
 ཡིན་པར་འདོད་པ་ནམས་ནི་འཇིག་རྟེན་རྒྱང་ཕན་པ་དང་ལྟ་བུ་འདྲ་བར་བསྟན་པ་
 ཡིན་ཏོ། བཅུ་པ་དེས་ན་ཟླ་བས་ཀྱང་ཀྱུན་རྫོབ་ཁས་སྒྲངས་ཀྱི་རྒྱུ་པ་ནི། དེས་ན།
 འདིར་སློབ་དཔོན་ཟླ་བཀའ་གྱིས་དབྱ་མ་པ་ཆད་ལྟ་བུ་དང་མི་འདྲ་བའི་རྒྱ་མཆན་
 ཏུ་བྱེད་ཅག་ལྟར་ན་ཆད་ལྟ་བུ་དེ་ལ་ཁས་ལེན་ཡོད་ལ་ཁོ་ལོ་ཅག་ལ་མེད་པས་ཞེས་
 གསུང་དགོས་པ་ལ་དེ་སྐད་ཀྱང་མ་གསུངས་ལ། ཡང་བྱེད་ལྟར་ན་ཆད་ལྟ་བུ་དེ་དག་
 ལས་འབྲས་སོགས་མེད་པར་འདོད་ལ་ཁོ་ལོ་ཅག་དེ་ལྟར་མེད་པར་མི་སྒྲིལ་ཡོད་པ་
 མ་ཡིན་པར་འདོད་ཅེས་གསུང་དགོས་པ་ལ་དེ་སྐད་ཀྱང་མི་གསུང་བར་དེ་གཉིས་མི་
 འདྲ་བའི་རྒྱ་མཆན་ཏུ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་སྒྲིལ་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་
 པ་དེའི་རྒྱ་མཆན་ཏུ་རྟེན་འབྲེལ་འགོད་པ་དང་ལས་འབྲས་སོགས་ཀྱི་ནམ་གཞག་དེ་
 རྣམས་ཡོད་པར་ཀྱུན་རྫོབ་ཏུ་བཞེད་པར་གསུངས་འདུག་པ་འདི་ལ་ཞིབ་ཏུ་བསམ་ཏེ་
 ཀྱང་འཐད་དབྱུང་དགོས་པ་ཡིན་ལོ།

ཀྱི་གཉིས་པ་རྒྱ་འབྲས་སོགས་མི་འདོད་ན་རང་གཞིན་མེད་ཅེས་དམ་བཅའ་
 འདྲ་ཡང་སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་ཤིང་ཉེས་པ་ཆེ་ཚུལ་ལ་བདུན་ལས། དང་པོ་ཆིག་གི་དམ་
 བཅའ་མཚུངས་པའི་རྩོད་པ་ནི། ཀལ་ཏེ་བྱེད་ན་རེ་ལས་འབྲས་སོགས་ལ་རང་གི་ངོ་
 བོས་བྱུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པར་བྱུབ་པ་ནི་འཐད་ལ་ཆད་ལྟ་བུ་པས་ཀྱང་ལས་འབྲས་
 སོགས་དེ་དག་མེད་པར་འདོད་པ་ན་ལས་འབྲས་སོགས་དེ་དག་ལ་རང་ངོས་ནས་
 བྱུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པར་འདོད་པ་ཡིན་པས་ན་རང་ངོས་ནས་བྱུབ་པའི་རང་
 བཞིན་མེད་པར་འདོད་པའི་ཆ་ནས་དབྱ་མ་པ་དང་ཆད་ལྟ་བུ་གཉིས་མཚུངས་སོ་སྟུམ་
 བ། གཉིས་པ་ལན་གྱི་དགག་བྱ་ངོས་མ་ཟིན་པས་མི་རྟོགས་ཚུལ་གྱི་དཔེ་དོན་བཤད་
 ཀྱི་པ་ནི། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་འདོད་པའི་ཆ་འདི་ཡང་ཆེས་ཤིན་ཏུ་མི་འདྲ་སྟེ་

ཡང་དབུ་མ་པ་དང་ཆད་ལྟ་བུ་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་རང་བཞིན་མེད་ཅེས་ཁས་ལེན་པ་
 ཅམ་དུ་འདྲ་བས་དེའི་ཆ་ནས་དེ་གཉིས་འདྲའོ་ཞེ་ན་དེ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ་སྒྲ་མས་རང་
 བཞིན་མེད་པའི་དོན་གོ་ནས་དེ་ལྟར་སྒྲས་ཕྱི་མས་དོན་མ་གོ་ནས་དེ་ལྟར་སྒྲས་པའི་
 རྒྱུ་ཕྱིར་ཏེ། མི་འདྲ་ཚུལ་དཔེར་ན་ནོར་བུས་པའི་མི་ཞིག་ལ་དེས་ནོར་བུས་སོ་
 ཞེས་སྒྲ་བའི་ཆོ་མི་གཅིག་གིས་ནི་ནོར་བུས་པ་དེས་བུས་པར་རང་གིས་མི་ཤེས་
 བཞིན་དུ་ཡང་རྒྱན་མ་འདིས་བུས་སོ་ཞེས་རྒྱན་གྱི་སྟོན་ནས་སྒྲ་ལ། མི་གཞན་གཅིག་
 གིས་ནི་རྒྱན་མ་དེས་ནོར་བུ་བ་ཞོ་རང་གིས་མཐོང་ནས་རྒྱན་མ་འདིས་བུས་སོ་
 ཞེས་སྒྲ་བའི་ཆོ་ན་སྒྲ་བ་པོ་དེ་གཉིས་ཀས་མི་འདི་རྒྱུ་ནོར་བུ་མ་འདིས་བུས་
 སོ་ཞེས་སྒྲས་པ་ལྟར་དུ་རྒྱན་མ་དེས་ཀྱང་བུས་སོད་ཀྱང་དེས་བུས་པར་སྒྲ་བ་པོ་
 གཅིག་མི་སྒྲ་མ་དེས་ནི་མ་མཐོང་བཞིན་དུ་འདྲ་ཤེས་བསྐྱར་ཏེ་སྒྲས་རྒྱུ་པས་དེས་
 བུས་པར་མི་ཤེས་ཀྱང་ཤེས་པ་ལྟར་བཅོས་ནས་རྒྱན་སྒྲ་བར་བྱེད་ལ་སྒྲ་བ་པོ་གཞན་
 གཅིག་ཤོས་ཕྱི་མ་རྒྱུ་དེས་ནི་མཐོང་རྒྱུ་པས་ཞོ་རང་གིས་མཐོང་བ་ལྟར་བདེན་པར་
 སྒྲ་བ་ཡིན་པས་ན་དེ་གཉིས་མི་མཚུངས་པའི་བྱད་པར་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་བཞིན་ནོ།།
 གསུམ་པ་ཚོད་ཚུལ་གྱི་ཤེས་བྱེད་རྒྱུ་ནི། རྒྱ་མཆན་དེ་ཡང་ཆོག་གསལ་ལས། གལ་
 ཏེ་དབུ་མ་པ་དང་ཆད་ལྟ་བུ་གཉིས་གང་སྒྲ་རྒྱུ་བཟོད་བྱའི་དོན་གྱི་དངོས་པོ་རང་
 བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དེ་ཉིད་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། བཞི་པ་བཟོད་པའི་ཡུལ་གཅིག་ཀྱང་
 རྟོགས་པ་པོ་གཏན་ནས་མི་གཅིག་པའི་ཤེས་རྒྱུ་བྱེད་སྒྲར་གྱི་མི་མཚུངས་པ་དེ་ལས་
 གཞན་དུ་གལ་ཏེ་མཚུངས་པ་ཡང་ཡོད་དེ། བཟོད་བྱའི། དངོས་པོ་རང་གི་ངོ་བོས་མ་
 ཐུབ་པར་ཏེ་མ་ཐུབ་པ་དེ་ཅམ་དུ་ཁྱོད་ཟེར་བ་ལྟར་མཚུངས་སོ།། དངོས་པོ་རང་གི་ངོ་
 བོས་མ་ཐུབ་པ་དེ་ཅམ་དུ་མཚུངས་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནའང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཅེས་
 པའི་དོན་རྟོགས་པ་པོའི་སྟོང་བྱད་པར་ཐ་དད་པས་མི་མཚུངས་པ་ཉིད་དོ། ལྟ་བུ་
 དཔེའི་ཤེས་རྒྱུ་བྱེད་ནི། དེའི་དཔེ་བཞུན་པ་ནི་དཔེར་ན་བུ་བྱས་པའི་མི་གཅིག་ལ་
 མི་གཞན་གཉིས་ཀྱིས་ཁྱོད་ཀྱིས་ནོར་བུས་སོ་ཞེས་སྒྲས་པའི་ཆོ་གཅིག་གིས་ནི་དེ་

བརྒྱུས་པ་དེ་ཡང་དག་པར་མ་མཐོང་ཞིང་མི་ཤེས་བཞིན་ཏུ་ཤེས་པར་བཅོས་ཏེ་རྒྱན་
 མ་དེ་དང་མི་མཛའ་ཞིང་མི་ཉེ་བའི་བསམ་བས་རང་གི་ཡིད་སྤྱད་ཅིང་བསྐྱར་ནས་
 མི་འདིས་ལོ་རྒྱུས་ལོ་ཞེས་རྒྱན་མ་དེ་ལ་ལོག་པ་རྒྱན་པར་སྒྲ་བར་བྱེད་ལ་མི་དེ་
 ལས་གཞན་པ་དེས་ནི་ལོ་རྒྱུས་པ་དེ་རང་གིས་དངོས་སུ་མཐོང་ནས་སུན་འབྱིན་
 པར་ཏེ་སྒྱུན་འདོན་གྱི་ཆོག་སྒྲ་བར་བྱེད་དོ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་སྒྲས་པའི་དོན་དེ་ལ་
 གང་སྒྲས་པ་ལྟར་བརྗོད་བྱེད་དངོས་པོ་བརྒྱུས་པ་ཅམ་ཉིད་ཏུ་མཚུངས་པས་ན་ཐ་དད་
 པ་མེད་པ་དེ་ལྟ་ཡིན་ནའང་རྟོགས་པ་པོའི་སྒྲོའི་ངེས་པ་ལ་བརྒྱུས་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་
 མ་མཐོང་བར་ཤེས་པ་དང་། རང་གིས་དངོས་སུ་མཐོང་བར་ཤེས་པ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་
 པར་ཐ་དད་པ་ཡིན་པས་ན་སྒྲ་བ་པོ་གཅིག་ལ་ནི་དེ་རྒྱན་ཏུ་སྒྲ་བ་ཞེས་བརྗོད་ལ་དེ་
 ལས་གཞན་པ་དེ་ལ་ནི་བདེན་པར་སྒྲ་བ་ཞེས་བྱའོ། དུག་པ་རྒྱང་པན་ལ་མ་རྟོགས་
 པར་མ་ཟད་ཉེས་པ་ཆེ་བའི་དཔེའི་ཤེས་བྱེད་ཅི། ཡང་དེ་འདྲའི་སྒྲོའི་བྱེད་པར་ཡོད་
 པས་སྒྲ་བ་པོ་གཅིག་ལ་ནི། ཁོའི་ཆོག་ལ་གང་ཟག་གཞན་གྱིས། ཡང་དག་པར་རྒྱལ་
 བཞིན་བརྟགས་པའི་ཆེ་ན་གྲགས་པ་མ་ཡིན་པ་ངན་པའི་གྲགས་པ་དང་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་
 ཉེས་པ་སྐྱེད་པར་འགྱུར་ལ་སྒྲ་བ་པོ་གཞན་དེ་ལ་ནི་གྲགས་པ་ངན་པ་དང་ཉེས་པར་
 འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་ཏུ་མེད་པ་པ་དང་དབུ་མ་པ་གཉིས་ཀྱིས་རང་བཞིན་
 ཀྱིས་མེད་པར་སྒྲ་བའི་སྐབས་འདིར་ཡང་དངོས་པོའི་རང་གི་ངོ་བོ་རང་བཞིན་གྱིས་
 མེད་པ་ཅམ་ཏུ་ཐ་མི་དད་ཀྱང་དབུ་མ་པ། དངོས་པོའི་རང་གི་ངོ་བོ་རང་བཞིན་གྱིས་
 མེད་པའི་དོན་གྱི་རྒྱལ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་རིག་པ་ནམས་ནི་དོན་ཁོང་ཏུ་རྒྱད་པའི་རྒྱལ་
 དང་ཁོང་ཏུ་རྒྱད་པ་ལྟར་ཆོག་ཏུ་སྒྲ་བའི་ཆེ་ན་ཤེས་ལུགས་དང་བརྗོད་པ་ནི་མེད་པ་
 པ་ཆད་པར་ལྟ་བུ་དངོས་པོའི་རང་གི་ངོ་བོ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་དོན་རི་ལྟ་བུ་
 བཞིན་མི་ཤེས་ཤིང་རིག་པ་མ་ཡིན་པ་དག་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་བྱེད་བའི་ཆེ་ཁོའི་ཤེས་
 པའི་རྒྱལ་དང་བརྗོད་པའི་རྒྱལ་དག་དང་བྱེད་པར་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་དེ་འདྲའི་ཤེས་
 བརྗོད་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་གསུངས་སོ། བདུན་པ་དེས་ན་ཁ་ཅིག་གིས་ལས་

འབྲས་མི་འདོད་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པར་འདོད་པ་འབྲུལ་འཁོབ་ནི། འབྲེལ་བའི་
ཆོག་འདིས་ནི་ཐོད་ཁ་ཅིག་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་གོ་བའི་ཆོ་ན་ལས་
འབྲས་ཞོགས་དོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་གྱི་རིགས་པས་བཀག་པར་གོ་ནས་རྒྱ་འབྲས་རང་
ལྷགས་ལ་བཞག་ཏུ་མེད་པར་འདོད་པའི་ལྷགས་དེ་ཡང་སྤང་ཁྱོགས་ཀྱན་རྫོབ་པ་ལ་
ལོག་པར་ཞུགས་ཏེ་སྐར་པ་འདེབས་པ་ཡིན་ཀྱང་། སྟོང་ཁྱོགས་གྱི་ལྷ་བ་མ་ལོར་བ་
ཉིད་པ་ཡིན་པར་སྐྱབ་བ་དེ་འང་ལེགས་པར་བཀག་པ་ཡིན་ནོ།།

འཁོབ་ཏུ་ག་པར་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་ཞོགས་བྱེད་པར་གཅེས་པར་གདམས་པ་
ལ་རྒྱ་བས་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དང་ཡོད་མེད་བྱེད་ཚུལ་དང་། སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་ས་
གྱིས་བྱེད་ཚུལ་དང་། དེས་ན་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དང་ཡོད་མེད་བཞི་བྱེད་པ་ལ་
འབད་པར་གདམས་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དེས་ན་སྤང་སྟོང་འགལ་བར་སོང་
བའི་སྟོང་པ་དོན་བྱེད་ལྱས་སྟོང་གི་སྟོང་པར་མ་སོང་བར་བྱས་ནས་རང་བཞིན་མེད་
ཀྱང་རྒྱ་འབྲས་གྱི་ཉིན་འབྲེལ་འཛོགས་ཡོད་པ་ཞིག་ངེས་པར་དགོས་ཏེ། དེའི་རྒྱ་
མཆན་བཞི་བརྒྱ་པའི་འབྲེལ་པ་ལས། དེ་སྐར་ན་ཡང་དོན་གྱི་དངོས་པོ་གང་ཞིག་
སྐྱེས་པའི་དོན་དེ་ལ་ནི་གཞན་ནས་འཛོམས་ཏེ་འོང་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དོན་གང་
ཞིག་འགགས་པའི་དོན་དེ་ལ་ནི་གཞན་དུ་འཛོམས་ཏེ་འགྲོ་བ་ཡང་མེད་དོ། དོན་དེ་
ལ་ངེས་པར་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་དོ། འཁོབ་དངོས་པོ་རང་བཞིན་
གྱིས་མེད་དེ་དེ་ཡོད་ན་སྐྱེས་པ་ནའང་འདི་ནས་འོངས་སོ་ཞེས་བསྟན་རྒྱ་ཞིག་དང་
དེ་བཞིན་དུ་འགག་པ་ནའང་འདིར་འགྲོའོ་ཞེས་ལོགས་པ་ཞིག་བསྟན་རྒྱ་ཡོད་དགོས་
པ་ལ་དེ་མེད་པའི་བྱིར་ཞེས་པའོ། གལ་ཏེ་དོན་དེ་ལ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་རང་
བཞིན་མེད་ན་དེ་ནས་གཞན་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེས་འདྲི་ན། དེ་ལ་ལན་བརྟེན་པར་བྱ་སྟེ་
དངོས་པོ་གང་ཞིག་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་ནམ་པར་བྱང་བས་རྒྱ་བྱས་པ་ལས་
སྐྱེས་པའི་རོ་བོ་ཞེངས་པ་འདིས་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་དང་སངས་
རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་ཐ་སྟད་པའི་ཆད་མ་གཉིས་བསྟན་ཞེས་གསུངས་ཉིན་ཅིང་

འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་དོན་དེ་ནི་གཏན་མེད་མིན་པས་ཡོད་ལ་
 ཞེས་གསུངས་ཏེ། འབྲེལ་ཆོག་འདིས་ནི་རང་རྩོམ་ནས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་ན་
 དེ་ནས་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེས་པའི་ལན་ཏུ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྩ་བར་ཡོད་ཅེས་ཡོད་པའི་
 དོན་གསལ་བར་མཛད་དོ།

གཉིས་པ་ལ་ཚོད་པ་དང་ལན་གཉིས་ལས་དང་པོ་སྟོན། གོང་གི་དེར་མ་
 ཟད་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱལ་བསྐྱུངས་ཀྱིས་ཀྱང་ཡོད་པ་ཙམ་དང་རང་གི་རྩ་བར་གྲུབ་
 པའི་བྱུང་པར་གསལ་བར་བྱེ་ནས་ལན་མཛད་དེ། རབ་བྱེད་ཉི་ཤུ་པའི་འབྲེལ་པ་བྱུང་
 ཉ་ཤུ་ལི་ཏེ་ལས། དེས་སྐྱབས་དབུ་མ་པ་ལ་སྐྱབས་པ་ནི། གལ་ཏེ་བྱེད་དེ་ལྟར་ན་དུས་
 ཀྱང་མེད་རྒྱ་དང་འབྲས་བྱ་དང་། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ཆོགས་པའང་མེད་པར་འབྱུར་ལ་དེ་
 དག་མེད་ན་ནི་དེའི་ལྷག་མ་གཞན་ཅི་ཞིག་ཡོད་པར་འབྱུར་དེ་ལྟར་བས་ན་དབུ་མ་པ་
 དེ་སྐད་སྐྱབས་པ་དེ་ནི་མེད་པ་པར་སྐྱབས་པ་ཉིད་ཡིན་ལོ། ཞེ་ན། རྟོག་ཉིས་པ་དེ་གཉིས་
 བྱེད་པའི་ལན་ནི། དེ་ལ་དབུ་མ་པའི་ལན་བཤད་པ་ནི་ཁྱོད་ཀྱིས་ཟེར་བ་དེ་ལྟར་ནི་མ་
 ཡིན་ཏེ་རི་ལྟར་དེས་སྐྱབས་པ་ཁྱོད་དུས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་རང་རང་གི་རྩ་བར་ཉིད་
 ལས་གྲུབ་ཅིང་ཡོད་པར་སློབ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པར་བྱེད་ཅིང་སྐྱབས་པར་བྱེད་པ་དེ་ལྟར་
 དུས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གྲུབ་པར་མི་འཐད་པར་ཟད་ཀྱི་དུས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་
 བན་ཚུན་བརྟེན་ཅིང་བཞུགས་ནས་དེས་པོ་སོ་སོར་སྤང་བ་ལ་དེ་དང་དེར་བསྐྱུང་
 གདགས་པར་བྱ་བའི་རྩ་བར་ཙམ་ཏུ་ནི་གྲུབ་པོ་ཞེས་དེས་པོར་སྐྱབས་པ་འདོད་པ་ལྟར་
 གྱི་རང་གི་རྩ་བར་གྲུབ་པ་མི་འཐད་དོ་ཞེས་དབུ་མ་པས་བཀག་པ་ཡིན་གྱི་བརྟེན་
 བས་གདགས་པར་ནི་གྲུབ་པོ་ཞེས་བརྟེན་ནས་གདགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡོད་པ་ཁོ་
 བར་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། རྟོག་སུམ་པ་དེ་བཞི་བྱེད་པ་ལ་འབད་པར་གདམས་པ་
 ནི། དེ་ལྟར་ན་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་མེད་གཉིས་དང་སྐྱུར་ཡོད་མེད་གཉིས་ཏེ་བཞི་
 པོ་དེའི་བྱུང་པར་བྱེད་ན་དེས་པོའི་མཐའ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་ལོག་རྟོག་དཔག་
 ཏུ་མེད་པ་ཞོག་པར་འབྱུར་ཞིང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ་རྣམས་

ལ་སྒྱིར་ཡོད་པ་ཙམ་འགོག་པའི་རིགས་པར་འབྱུལ་པ་གཏན་ནས་མི་སྐྱེ་བས། དངོས་
པོར་སྐྱ་བ་མི་མཁས་པ་བྱད་པར་དེ་དག་ལ་འབྱུལ་པ་ནམས་གྱིས་ཚུར་ལ་ཚོད་པ་ན་
དབྱ་མ་པས་ལན་འདེབས་པའི་སྐབས་དོན་གྱི་གཙུག་པོ་ནི་བྱད་པར་བཞི་པོ་དེ་སོ་
སོར་འབྱེད་པའི་སྒོ་ནས་ལན་བྱེད་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་པས་འདི་གལ་ཆེ་བའི་བྱིར་སྐབས་
འདིར་རུང་ཟད་བཤད་པ་ཡིན་ནོ།།

གོང་གི་ས་བཅད་གཉིས་པ་གོང་དུ་བཤད་པའི་མདོ་གཞན་གྱིས་གོང་དུ་
གཞོད་བྱེད་བཟོད་པ་དེ་ནམས་གྱིས་སུན་མི་བྱིན་པར་བསྟན་པ་ལ་དོན་ཆན་བཞི་སྟེ་
རིགས་པས་དབྱད་བཟོད་མི་བཟོད་བརྟགས་ནས་བཀག་པས་སུན་འབྱིན་མི་རྒྱས་པ་
དང་། ཆད་མས་བྱབ་མ་བྱབ་བརྟགས་ནས་འགོག་པས་སུན་འབྱིན་མི་རྒྱས་པ་དང་། སྐྱ་
བཞིའི་སྐྱེ་བ་ཡིན་མིན་བརྟགས་ནས་འགོག་པས་སུན་འབྱིན་མི་རྒྱས་པ་དང་། དངོས་
པོ་ཡོད་མེད་སོགས་གྱི་སྐྱ་བཞི་ཀ་འགོག་པ་དེ་གཞོད་བྱེད་དུ་མི་རུང་བར་བསྟན་
པའོ།། དེ་ལས་དང་པོ་ལ་ཡིན་ལུགས་དབྱེད་བྱེད་གྱིས་དབྱད་བཟོད་མིན་པ་དང་དེས་
གཞོད་པ་མི་གཅིག་ཚུལ་དང་། དོན་དམ་དབྱེད་པའི་རིགས་ཤེས་ལས་ཐ་སྟོད་པའི་
ཆད་མ་སྟོབས་ཆེ་ཚུལ་དང་། གཞུགས་སོགས་ཐ་སྟོད་དུ་འཛོག་པའི་ཐ་སྟོད་འཛིག་
ཉིན་གནག་རྩི་སོགས་ལ་འདོད་པ་ནི་འཐད་པ་དང་། དབྱ་མ་པ་ལས་འབྲས་བདེན་
གཉིས་ལ་མཁས་ཚུལ་དང་བཞི། དང་པོ་ལ་བརྩ་བཞི་ལས། དང་པོ་དོན་དམ་དབྱེད་
བྱེད་གྱིས་གཞུགས་སོགས་དབྱད་བཟོད་མིན་པའི་རིགས་པས་དབྱད་བཟོད་མི་
བཟོད་བརྟགས་ནས་བཀག་པས་སུན་འབྱིན་མི་རྒྱས་པའི་ཚུལ་ནི། གཞུགས་ལ་སོགས་
པའི་ཆོས་འདི་དག་ཚུར་སྒྲུང་བ་ཙམ་དེར་མ་བཞག་པར་སྒྲུང་བ་ལྟར་གྱི་དོན་དེ་ཉིད་
ཡིན་ལུགས་སམ་སྟོད་ལུགས་ལ་ཡོད་དམ་མེད་སྐྱེའམ་མི་སྐྱེའེས་པ་ལ་སོགས་པའི་
སྒོ་ནས་རི་ལྟར་གནས་ཚུལ་བཞིན་དུ་དབྱེད་པ་དེ་ལ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དབྱེད་པའི་
རིགས་པ་དང་། མཐར་ཐུག་དབྱེད་པའི་རིགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ལ་དེ་འབྲའི་རིགས་
པ་དེས་གཞུགས་སོགས་གྱི་སྐྱེ་བ་སོགས་ལ་དབྱད་པའི་ཆེ་རིགས་པ་དེས་རྟེན་པའི་

མོ་ནས་དབྱད་བཅོད་པའི་སྒྲིམ་རྟེན་པར་ནི་ཁོ་ཙག་དབྱུ་མ་པ་རྣམས་མི་འདོད་
 པས་སྐྱེ་བ་ཞོགས་རིགས་པས་དབྱད་བཅོད་པའི་བདེན་དངོས་སུ་ཐལ་བའི་སྐྱོན་
 རེད་ལ་མེད་དོ། གཉིས་པ་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་དབྱད་མི་བཅོད་ཀྱང་དེས་མི་གཞོད་
 སྒྲིམ་ནི། དེ་ལ་གལ་ཏེ་བྱིད་ཙག་ན་རེ་སྐྱེ་བ་ཞོགས་དེ་དག་རིགས་པས་དབྱད་མི་
 བཅོད་ན་རིགས་པས་མ་རྟེན་པས་ཁེགས་པ་ཡིན་པས་རིགས་པས་ཁེགས་པའི་དོན་
 དེ་ཡོད་པར་རི་ལྟར་འཐད་དེ་མི་འཐད་དོ། ལྷམ་ན། དེ་ལྟར་ཡོད་པ་མི་འཐད་པར་
 འདོད་པ་འདི་ནི་རིགས་པས་མ་རྟེན་སྒྲིམ་འཐད་མ་རྟེན་པས་དབྱད་མི་བཅོད་ཀྱང་སྒྲིམ་
 དེས་གཞོད་མི་དགོས་པ་མ་ཤེས་པ་མ་རྟེན་པ་དང་རིགས་པས་ཁེགས་པའི་གཞོད་
 པ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཏུ་འབྲུལ་པ་ཡིན་སྟེ་དེ་ལྟར་འབྲུལ་བ་དེ་འདྲ་བ་མང་པོ་ཞིག་
 ན་རེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དབྱོད་པའི་རིགས་པས་སྐྱེ་བ་ཞོགས་འགོག་མེད་འོན་ཀྱང་སྐྱེ་བ་
 ཞོགས་མེད་པ་ཡིན་པས་ཡོད་དོ་ཞེས་སྐྱེ་བ་ནི་གང་ལའང་མ་བསམས་པར་བབ་ཅེལ་
 ཏུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་པས་དོན་སྒྲིམ་དབྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་སྐྱེ་ཞོགས་མི་འགོག་
 པས་ཁོ་ཙག་དབྱུ་མ་པ་ནི་དེ་འདྲ་མི་འདོད་དོ། གསུམ་པ་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་དབྱད་
 བཅོད་མི་བཅོད་ཀྱི་དོན་སྒྲིམ་ནི། འོ་ན་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན་འདི་ལྟར་རིགས་པ་དེས་
 དབྱད་བཅོད་མི་བཅོད་ཀྱི་དོན་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དབྱོད་པའི་རིགས་པ་དེས་རྟེན་
 མ་རྟེན་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ལ། བཞི་པ་དེས་རང་བཞིན་ནམ་བདེན་གྱུ་ཆོལ་ལུགས་
 ཡིན་ཀྱི་སྐྱེ་འགག་མི་ཆོལ་སྒྲིམ་ནི། དེ་ལྟར་ཟེར་བ་དེ་ཡང་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་
 ལས་གསུངས་ཏེ། དབྱུ་མ་པ་ཁོ་ཙག་གི་རིགས་པས་རྣམ་པར་དབྱོད་པ་ནི་དངོས་
 པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་རང་བྱུང་གི་རང་བཞིན་ཆོལ་བ་ལྟར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་
 རོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རིགས་པ་དེས་གཞུགས་ཞོགས་ལ་སྐྱེ་འགག་ལ་ཞོགས་པའི་
 རང་གི་རང་བྱུང་གི་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་འཆོལ་བ་ཡིན་ལོ། དེ་ལྟར་རིགས་པ་
 དེས་དེ་འདྲའི་རང་བཞིན་འཆོལ་བ་ཡིན་པ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་རིགས་པ་དེས་གཞུགས་ལ་
 ཞོགས་པ་ལ་རང་གི་རང་བྱུང་གི་རང་བྱུང་གི་སྐྱེ་འགག་ཡོད་མེད་བཅེལ་བར་གྱུ་བ་པ་ཡིན་

གྱི་རིགས་པ་དེས་རྒྱུ་རྒྱེ་འགག་ཅམ་ཆོལ་བར་སྤང་བ་མིན་ནོ།།

འོ་ལྟ་པ་དེས་བདེན་གྲུབ་མ་རྟེན་ན་ཁེགས་ཀྱང་རྒྱེ་འགག་མ་རྟེན་ཀྱང་མི་
ཁེགས་པ་ནི། དོན་འོ་དམ་དཔྱོད་བྱེད་གྱི་རིགས་པ་ཞེས་པ་ནི་གཟུགས་སྟགས་འདི་
དག་དོན་ཡིན་ལུགས་ལ་ཡོད་དམ་མེད་རྒྱེ་འཕམ་མི་རྒྱེ་ཞེས་དེ་དག་ལ་རང་བཞིན་
ཡོད་མེད་དམ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རྒྱེ་འགག་སྟགས་ཡོད་མེད་ཆོལ་བའི་རིགས་
པ་ཞིག་ལ་བྱེད་ལ་དེས་དབྱུང་བཟོད་མི་བཟོད་གྱི་དོན་ཡང་དེས་རྟེན་མ་རྟེན་ལ་
བྱེད་ཅིང་དེས་དབྱུང་མི་བཟོད་པ་དང་དེས་གཞོད་པའམ་ཁེགས་པ་གཉིས་དོན་མི་
གཅིག་གོ། དེས་ན་གཟུགས་སྟགས་རིགས་ཤེས་དེས་མ་རྟེན་ཀྱང་དེས་ཁེགས་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། དེས་མ་རྟེན་པས་མ་རྟེན་པའི་གོ་མི་ཆོད་པའི་བྱུར་དང་། གཟུགས་སྟགས་
ཡོད་ནའང་ཤེས་པ་དེས་རྟེན་དགོས་པའི་རིགས་མིན་པའི་བྱུར་རོ། དེས་ན་ཤེས་པ་
དེས་དང་པོ་འཆོལ་བའི་དུས་ནས་གཟུགས་སྟགས་གྱི་རང་བཞིན་བཅའ་བ་ཡིན་གྱི་
གཟུགས་སྟགས་གྱི་རྒྱེ་འགག་ཅམ་བཅའ་བ་མ་ཡིན་པས་ད་བཟོད་ཁེགས་པ་ནའང་
གཟུགས་སྟགས་གྱི་རང་བཞིན་ཁེགས་པ་ཡིན་གྱི་རྒྱེ་སྟགས་ཅམ་ཁེགས་པ་མིན་ནོ།།
དེས་ན་ཁོ་ཡོད་ན་རིགས་པ་དེས་འགྲུབ་དགོས་པའི་རིགས་གཅིག་ལ་རིགས་པ་དེས་
མ་རྟེན་ན་ཁེགས་པར་འཛོག་པ་ཡིན་ཏེ། ཁང་པ་དེར་རྒྱན་མ་ཡོད་ན་རྟེན་ངེས་པའི་
མིས་བཅའ་ནས་མ་རྟེན་པ་ན་དེར་རྒྱན་མ་ཁེགས་པར་འཛོག་གི་ཁང་པ་གཞན་དུ་
རྒྱན་མ་ཡོད་ཀྱང་དེས་རྟེན་མི་དགོས་པས་དེས་མ་རྟེན་ཀྱང་ཁེགས་པར་མི་འགྱུར་
བ་ལྟ་བུའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱུར་རོ། དེ་འོ་ལྟར་རིགས་པ་དེས་རང་བཞིན་གྱིས་
གྲུབ་པའི་རྒྱེ་འགག་སྟགས་འཆོལ་བ་ཡིན་པ་དེས་ན་རིགས་པ་དེའི་མིང་ལ་ཡང་དེ་
ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ་དེའི་རྒྱ་མཆན་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་དུ་རྒྱེ་འགག་སྟགས་གྲུབ་མ་གྲུབ་འཆོལ་ཞིང་དཔྱོད་པ་ཡིན་པའི་བྱུར་རོ། འོ་
དུག་པ་དེས་མ་རྟེན་ཀྱང་ཁེགས་པ་ཁེགས་གཉིས་འཛོག་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་རིགས་
པ་དེས་དབྱུང་པའམ་བཅའ་བའི་ཆོ་ན་གང་ལ་དབྱུང་པའི་རྒྱེ་བ་ལ་སྟགས་པ་ཐ་

སྟད་པའི་དོན་དེ་དག་ཅུང་ཟད་ཀྱང་རྟེན་རྒྱུ་མ་བྱུང་བ་ཡིན་ཞིང་དེ་ལྟར་མ་རྟེན་པ་
 ལ་ནི་དབྱུད་མི་བཟོད་པ་ཞེས་ཟེར་བ་ཡིན་ལ་རིགས་པ་དེས་སྐྱེ་བ་ཞོགས་མ་རྟེན་
 པ་དེ་ཙམ་གྱིས་རིགས་པ་དེས་སྐྱེ་བ་ཞོགས་བཀག་ནས་ཞེགས་པར་སོང་བ་མིན་གྱི་
 རིགས་པ་དེས་ཆེད་དུ་བྱས་ནས་གང་འཆོལ་རྒྱུའི་དོན་དེ་ཡོད་ན་རིགས་པ་དེ་ཉིད་
 གྱིས་བཅལ་བ་ན་ངེས་པར་འབྱུང་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ལས་རིགས་པ་དེས་དེ་
 འདྲ་བ་བཅལ་ཡང་མ་བྱུང་ཅིང་མ་རྟེན་ན་ནི་རིགས་པ་དེས་ཞེགས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།
 བར་དུན་པ་མིག་ཤེས་གྱིས་སྐྱ་མི་རྟེན་ཀྱང་མི་ཞེགས་པ་ལྟར་དོན་དམ་དང་མ་སྟད་
 པའི་རིགས་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་རྟེན་དོན་མི་གཅིག་པས་མི་ཞེགས་ཚུལ་ནི། གཞུགས་ལ་
 ཞོགས་པའི་སྐྱེ་འགག་ནམས་ཀྱང་མ་སྟད་པའི་ཤེས་པས་འཛོག་པ་ཡིན་པས་དེ་དག་
 མ་སྟད་པའི་ཤེས་པས་འབྱུང་བ་ཡིན་གྱི་གཞུགས་ཞོགས་ཀྱི་སྐྱེ་འགག་ཞོགས་དེ་དག་
 ཡོད་ཀྱང་རིགས་ཤེས་གྱིས་མི་རྟེན་ཅིང་མི་འབྱུང་བ་ཡིན་པས་རིགས་ཤེས་དེས་མ་
 རྟེན་པ་ཙམ་གྱིས་སྐྱེ་འགག་ཞོགས་དེ་དག་རི་ལྟར་ཞེགས་པ་ཡིན་ཏེ་མི་ཞེགས་སོ།།
 དེ་རི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་ཞེ་ན། དཔེའི་སྐོ་ནས་ཤེས་ཏེ་དཔེར་ན་མིག་གི་ཤེས་པས་སྐྱ་
 མི་རྟེན་ལ་དེས་སྐྱ་མ་རྟེན་ཀྱང་མིག་ཤེས་དེས་སྐྱ་མི་ཞེགས་པ་བཞིན་ནོ།། (རྟེན་བརྒྱུད་
 པ་རིགས་ཤེས་གྱིས་སྐྱེ་འགག་རོ་བོ་ཉིད་དུ་བྱུང་བ་ཞེགས་པའི་རྒྱ་མཆན་དེས་ན་
 སྐྱེ་འགག་ལ་ཞོགས་པ་རང་གི་རོ་བོས་བྱུང་བ་འཕ་དེ་ཁོ་ནར་བྱུང་ན་ནི་རིགས་པ་
 དེས་སྐྱེ་འགག་ཞོགས་དེ་ངེས་པར་རྟེན་དགོས་ཏེ་རིགས་པ་དེས་ནི་གཞུགས་ཞོགས་
 འཆོལ་ཞིང་དབྱེད་པའི་ཆེ་གཞུགས་ཞོགས་ལ་རང་གི་རོ་བོས་བྱུང་བའི་སྐྱེ་འགག་
 ཡོད་མེད་འཆོལ་ཞིང་རྒྱལ་བཞིན་དུ་དབྱེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ།། (རྟེན་བྱུ་
 པ་དེ་དེ་འཆོལ་བྱེད་ཡང་དག་ཡིན་པས་མ་རྟེན་ན་མེད་ཚུལ་དཔེ་དང་བཅས་པ་
 ནི། དེ་ལྟ་བུའི་རིགས་པ་དེས་སྐྱེ་བ་ཞོགས་མ་རྟེན་པ་དེ་ཉིད་གྱིས་རང་གི་རོ་བོས་
 བྱུང་བའཕ་དེ་ཁོ་ནར་བྱུང་བའི་སྐྱེ་འགག་ཞོགས་འགོག་པ་ཡིན་ཏེ་སྐྱེ་འགག་ཞོགས་
 རང་གི་རོ་བོས་བྱུང་ན་རིགས་པ་དེས་སྐྱེ་འགག་ཞོགས་རྟེན་དགོས་པ་ལས་རིགས་པ་

དེས་སྐྱེ་འགག་སྐྱེ་མ་རྟེན་པའི་སྤྱིར་རོ། དེ་དཔེའི་སྐོ་ནས་བསྟན་པ་ནི་དཔེར་ན་
གར་སྐྱེ་གས་སུ་བུམ་པ་ཡོད་ན་རྟེན་པར་ངེས་པའི་འཆོལ་མཁན་གྱིས་གར་དུ་བུམ་པ་
བཅའ་བའི་ཆེ་བུམ་པ་རྟེན་དགོས་པ་ལས་གལ་ཏེ་ཀུན་ཏུ་བཅའ་ཡང་བུམ་པ་མ་རྟེན་
ན་མ་རྟེན་པ་དེས་གར་ན་བུམ་པ་མེད་པར་ཐག་གཅོད་ལུས་པས་སྐྱེ་གས་དེར་བུམ་པ་
ཡོད་པ་ཁེགས་པ་ཡིན་གྱི་སྤྱིར་བུམ་པ་ཡོད་པ་ཅམ་ཞིག་གར་ན་མ་རྟེན་པ་དེས་ངི་
ལྟར་ཁེགས་ཏེ་མི་ཁེགས་སོ། དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་རང་གི་རོ་བོས་བྱལ་པའི་སྐྱེ་བ་ཡོད་
ན་རྟེན་པར་ངེས་པའི་དབུ་མ་པའི་རིགས་པས་བཅའ་བ་ན་རིགས་པ་དེས་སྐྱེ་བ་ཞིག་
རྟེན་དགོས་པ་ལས་སྐྱེ་བ་གཏན་ནས་མ་རྟེན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རང་བཞིན་ནམ་རང་གི་
རོ་བོས་བྱལ་པའི་སྐྱེ་བ་ཞིག་གཏན་ནས་མེད་པར་ཐག་གཅོད་ལུས་པས་རང་གི་རོ་
བོས་བྱལ་པའི་སྐྱེ་བ་ཁེགས་པ་ཡིན་གྱི་སྤྱིར་སྐྱེ་བ་ཅམ་ངི་ལྟར་ཁེགས། དེ་ཡང་རིགས་
པ་དེས་སྐྱེ་བ་མ་རྟེན་པས་སྐྱེ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱལ་པ་ཁེགས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་མ་རྟེན་པས་
མ་རྟེན་རྒྱུའི་སྐྱེ་བ་དེ་ཉིད་ཁེགས་པ་མིན་ཞེས་པའོ། ། བྱི་བུ་པ་རང་བཞིན་གྱིས་
སྐྱེ་བ་ཡོད་ན་ཁེགས་པའི་ཤེས་བྱེད་ཅི། ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡང་བྱི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་
སྐྱེ་སྐྱེ་གས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཁེགས་པ་ཡིན་གྱི་སྐྱེ་སྐྱེ་གས་ཅམ་ཁེགས་པ་མིན་པ་ནི་བཞི་
བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས་གསུངས་ཏེ། འདི་ལྟར་དེའི་སྤྱིར་དེ་ལྟར་དོན་དམ་དཔྱད་
བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་རྣམ་པར་དབྱད་པ་ན་དབང་པོ་མིག་སྐྱེ་གས་དང་ཡུལ་གཞུགས་
སྐྱེ་གས་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ལ་སྐྱེ་གས་པ་རྣམས་ལ་རང་གི་རོ་བོས་
བྱི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་རོ་བོ་མེད་པས་ན་དེ་དག་ལ་རང་གི་རོ་བོས་བྱལ་པ་
མེད་དོ། ། གལ་ཏེ་ཡུལ་བྱི་དབང་རྣམ་ཤེས་འདི་རྣམས་རང་གི་རོ་བོས་བྱལ་པའི་སྐོ་
ནས་གནས་པར་འཇུག་བ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་སྐྱེ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱལ་བྱི་ན་དེ་ལྟར་
གནས་པར་འཇུག་བ་དེའི་ཆེ་བྱི་མཐར་བྱག་དཔྱད་པའི་རིགས་པའི་འཐད་པ་རིགས་
པས་རྣམ་པར་དབྱད་པ་ན་གྱི་ཆེས་གྱི་གསལ་བར་དབང་སྐྱེ་གས་དེ་དག་སྤྱར་ངི་བྱི་
ལྟར་བྱི་དོན་ལ་གནས་པའི་རང་གི་རོ་བོ་གཞན་དུ་མ་འཇུག་པའི་སྐོ་ནས་རྒྱལ་བ་

པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་འདི་མེད་པ་པར་འགྱུར་བ་ཞིག་ཡིན་པའི་དགོས་པ་འདྲི། དེ་འདྲི་
ལྟར་དུ་དམིགས་པ་འདྲི་མ་ཡིན་ཏེ་དེ་ལྟར་དམིགས་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་རམ་རྒྱ་
མཆན་པའི་གྲིས་ན་དབང་ལོགས་དེ་དག་རང་བཞིན་གྱིས་པའི་གྲུབ་པས་སྤོང་ངོ་ཞེས་བྱ་
བར་གྲུབ་པོ་ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་སོ།

འདི་བརྟུ་གཅིག་པ་རང་བཞིན་དབྱེད་པས་ཀྱན་རྫོབ་འགོག་པ་སློབ་དཔོན་མི་
བཞེད་པ་ནི། འདི་དེས་ན་གཟུགས་སྐྱ་སོགས་ཡོད་ཀྱང་རིགས་ཤེས་དེས་གཏན་ནས་
མི་འགྱུར། དེ་དག་ཐ་སྟོད་དུ་འདྲི་མ་པ་ན་ཡང་མ་བརྟགས་མ་དབྱེད་པར་འདྲི་མ་པ་
ཡིན་གྱི་དོན་ལ་བརྟགས་ཤིང་དབྱེད་ན་མི་རྟོག་པའི་ཕྱིར་འདི་དག་ལ་རིགས་པས་
བརྟག་པ་མི་འདྲུག་གོ་ཞེས་གསུངས། དེ་ཡང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་འཆོལ་བའི་སྐབས་ཀྱི་
རིགས་ཤེས་ནི་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ལ་དོན་དམ་པའི་མཆན་ཉིད་འཆད་པའི་
སྐབས་ཀྱི་རིགས་ཤེས་ནི་རིགས་ཤེས་ཀྱི་གཙོ་བོ་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ལ་བྱེད་
པས་དོན་མི་འདྲི་གཅིག་གོ། འདི་རྒྱ་མཆན་དེས་ན་གཟུགས་སྐྱ་ལ་སོགས་པ་སྤང་བ་ཅམ་
དུ་གྲུབ་པའི་ཀྱན་རྫོབ་པ་འདི་རྣམས་ནི་དགག་པར་མི་རྣམས་པས་སྤང་ཅམ་དུ་ཡོད་དུ་
རྒྱག་ཀྱང་སྤང་བ་ཅམ་དེ་ཉིད་དེ་ཁོ་ན་ལ་དབྱེད་པའམ་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དབྱེད་
པའི་རིགས་པས་སྤོང་ལུགས་ལ་དབྱེད་ན་གཏན་མི་འགྱུར་པ་ཡིན་པས་དབང་ལོགས་
དེ་དག་ལ་རིགས་པའི་བརྟག་པ་མི་འདྲུག་གོ་ཞེས་སློབ་དཔོན་སྐྱ་གྲགས་འདིས་ཡང་
ཡང་གསུངས་ཤིང་རིགས་པའི་དབྱེད་པ་བྱས་ནས་བཅལ་པས་རིགས་པ་དེས་མ་རྟོག་
པ་ན་མ་རྟོག་པ་དེ་ཅམ་གྱིས་མེད་པར་ཐག་བཅད་ནས་ཀྱན་རྫོབ་པ་དེ་དག་འདིག་
པར་འདོད་པ་རྣམས་ལ་ཀྱན་རྫོབ་འདྲི་མི་ཤེས་པས་དེ་འདྲི་མ་ལ་མི་མཁས་པ་
ཞེས་སློབ་དཔོན་འདིས་མང་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ལོ། འདི་བརྟུ་གཅིག་པ་རིགས་ཤེས་
ཀྱིས་མ་རྟོག་པ་དེས་གཞོད་པའི་དོན་དུ་འདོད་པ་ཆེས་འབྲུལ་རྒྱལ་ནི། གལ་ཏེ་ཁྱེད་
ལྟར་ན་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དབྱེད་པའི་རིགས་པས་ཀྱན་རྫོབ་པ་འདི་དག་དགག་
པར་རྣམས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་གཟུགས་དང་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པའི་ཀྱན་རྫོབ་པ་འདི་

དག་གིས་མེད་བཞིན་དུ་སྒྲུང་བའི་སྒྲོ་ནས་འབྲུལ་ཏེ་དོན་མ་ཡིན་པ་ཆེན་པོ་ལ་སྒྲུར་
བས་འདི་དག་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དབྱེད་པའི་རིགས་པའི་བརྟགས་པ་བྱེད་པ་
ངེས་པར་གཤམ་ཆེ་བར་འགྱུར་བས་རིགས་པ་དེའི་བརྟགས་པ་གིན་ཏུ་གཞུག་འདིའི་
གཞུག་པ་ཞེས་པ་གི་འཇུག་པར་བྱ་ཞེས་པ་དང་དོན་འདྲ་ཞིང་བྱ་བྱེད་གཉིས་ཀྱི་
ནང་ནས་བྱ་བའི་སྒྲོ་ཡིན་པས་མཆན་བྱ་འདི་ལྟར་འཕྱོང་བོ། དགོས་པ་སྟེ་རིགས་པ་
དེས་རྟོག་འཇུག་བྱ་དགོས་པ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་རོ། དེ་ལྟར་འགྱུར་བ་ཡིན་ན་ཀུན་རྫོབ་
ཀྱི་ཆོས་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དབྱེད་པའི་རིགས་པའི་བརྟགས་པ་བྱ་བ་དེ་འདྲ་བ་
གི་སྒྲོབ་དཔོན་རྒྱ་བ་འདིའི་གཞུང་ལས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བཀག་པ་ཡིན་པས་ན་
རང་གི་རོ་བོས་བྱུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དབྱེད་པའི་རིགས་པས་མ་རྟེན་པའི་
དོན་རིགས་པས་གཞོད་པའི་དོན་དུ་འདོད་པ་བྱེད་ཅག་གི་དབུ་མའི་ཚུལ་ལས་ཆེས་
ཆེར་འབྲམས་པ་ཡིན་ལོ། བརྟགས་པ་དེ་བཞིན་དུ་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་
ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མ་གཟིགས་པ་ལ་དེ་ལྟར་འདོད་པའང་འབྲུལ་པའི་གི་རིགས་པས་མ་
རྟེན་པ་དང་གཞོད་པ་ལ་བྱེད་པར་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་
གིས་ཀྱང་སྒྲོང་ཉིད་ལ་གཉིས་སྒྲུང་བྱུབ་པའི་རོར་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་སྒྲེས་འགག་མ་
གཟིགས་པ་ཡིན་ཀྱིས་མཉམ་གཞག་དེས་གཉིས་སྒྲུང་བྱུབ་པའི་རོར་སྒྲེ་འགག་སོགས་
མེད་པར་གཟིགས་པ་གཤམ་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ་རང་རོས་ནས་བྱུབ་པའི་རང་བཞིན་
ཡོད་མེད་དབྱེད་པའི་རིགས་པས་ཀྱང་དབྱེད་པའི་ཆེ་སྒྲེ་བ་ལ་སོགས་པ་མ་རྟེན་པ་
ཡིན་ཀྱི་དེའི་ཆེ་སྒྲེ་འགག་སོགས་མེད་པར་འཇལ་བ་མིན་ལོ། བརྟགས་པ་མཉམ་
གཞག་སོགས་ཀྱིས་མ་རྟེན་པ་དང་དེས་མེད་པར་གཟིགས་པ་སོགས་མི་གཅིག་པ་
ལོ། རྟོག་དུ་བཤད་པའི་རྒྱ་མཆན་དེའི་ཕྱིར་ན་རིགས་པས་དབྱེད་མི་བཟོད་པ་
དང་རིགས་པས་གཞོད་པ་གཉིས་དང་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་
མཉམ་པར་བཞག་རོར་སྒྲེ་འགག་མ་གཟིགས་པ་དང་སྒྲེ་འགག་མེད་པར་གཟིགས་པ་
གཉིས་དང་། རང་རོས་ནས་བྱུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དབྱེད་པའི་རིགས་ཤེས་

གྱིས་བཅལ་བའི་ཆོ་སྒྲེ་འགག་མ་རྟེན་པ་དང་སྒྲེ་འགག་མེད་པར་རྟེན་པ་གཉིས་དང་
བཅས་པའི་གཉིས་ཆན་དེ་རྣམས་ཀྱི་བྱད་པར་མ་བྱེད་པར་དོན་གཅིག་ཏུ་བཟུང་བ་
འདིས་ད་ལྟ་བའི་དབུ་མ་པར་ཁས་འཆེ་བ་རྣམས་ལྟ་ཅི་སྒྲོས་ཏེ་སྒྲོན་གྱི་མཁས་པ་
ཆེན་པོ་འགའ་རེ་ལོ་འཁོར་ཆེན་དང་བྱ་བ་ལའང་བྱད་པར་དེ་དག་མ་བྱེད་པས་འཁྲུལ་
པ་བསྐྱེད་སྒྲུང་བས་གལ་པོ་ཆེའི་གནས་འདི་ལ་དོན་དུ་གཉེར་ཞིང་དཀའ་གནད་
འབྱེད་རྒྱས་པའི་སྒྲོ་བྱས་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྦྱོར་ཆད་ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་ལ་བྱད་པར་
དེ་དག་ལེགས་པར་བྱེད་པར་གྱིས་གིག།

གཉིས་པ་རིགས་ཤེས་ལས་ཐ་སྙད་ཆད་མ་སྒྲོབས་ཆེ་ཚུལ་ལ་དུག་ལས་དང་པོ་
དེ་སྒྲོབས་ཆེ་བ་འཁོར་བྱ་བྱེད་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟ་ན་ཁོ་བོ་ནི་དོན་དམ་པའི་ཡུལ་
ཅན་གྱི་ཆད་མ་ལས་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་རྣམས་སྒྲོབས་ཆེ་བ་དང་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་
པས་དོན་དམ་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཆད་མའི་ཡུལ་ལ་གཞོན་པར་འདོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
འཁོར་གཉིས་པ་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་ཐ་སྙད་བཀག་ན་གཞོན་ཚུལ་ནི་འོན་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་ལ་དཔྱད་པའི་རིགས་པས་ཐ་སྙད་པའི་གཞུགས་ཚར་ལ་སོགས་པ་ལ་དབྱད་པའི་
སྒྲོ་ནས་བཅལ་བའི་ཆོ་རིགས་པ་དེས་མ་རྟེན་པ་ན་རིགས་པ་དེ་དག་གིས་ཐ་སྙད་
པའི་གཞུགས་ཚར་སོགས་ཁེགས་པར་འདོད་ན་ནི་རིགས་པ་དེས་གཞུགས་སོགས་
དེ་དག་པར་ལ་མི་ཁེགས་པར་མ་ཟད་དེ་ལྟར་གཞུགས་སོགས་འགོག་མཁན་དེ་ཉིད་
ལ་འདིག་རྟེན་གྲགས་པའི་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མས་ངེས་པར་གཞོན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་འཁོར་
ལྟར་གཞུགས་སོགས་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མས་རྟེན་པས་རྟེན་གོ་ཆད་ཅིང་དོན་དམ་
དཔྱད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་མ་རྟེན་པས་མ་རྟེན་པའི་གོ་མི་ཆད་བྱས་པ་ལ། འོ་ན་
དེ་གཉིས་སྔ་མ་སྒྲོབས་ཆེ་ཞིང་བྱི་མ་སྒྲོབས་རྒྱུང་བའམ་སྔ་མས་བྱི་མ་ལ་གཞོན་པར་
འཁྲུར་རོ་ཞེ་ན་ཁོ་བོ་དེ་ལྟར་མི་འདོད་ཀྱང་ཁྱོད་ལྟར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱད་པའི་
རིགས་པས་གཞུགས་སོགས་ལ་དབྱད་ནས་མ་རྟེན་པ་ནི་གཞུགས་སོགས་དེས་ཁེགས་
པར་འདོད་པ་ལ་ནི་འདིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པས་གཞོན་པས་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མས་

གཞོན་པར་འཇུར་ཏེ། དབུ་མ་པས་གཞན་དབང་རྒྱུ་ཡོད་བཀག་པ་ལ། སེམས་ཅམ་
པས་འོ་ན་ངེད་ཀྱང་ཁྱོད་འདོད་པ་ལྟར་ཀུན་རྫོབ་དགག་གོ་ཞེས་ཟེར་བ་ན་དབུ་མ་ལ་
འཇུག་པའི་རྩ་འབྲེལ་གྱི་ཆོག་འདི་གསུངས་ཏེ། དེའི་རྒྱ་མཆན་ནི་དབུ་མ་ལ་འཇུག་
པ་ལས་གསུངས་ཏེ། འདི་ལྟར་གལ་ཏེ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་འགོག་པ་པོ་སེམས་
ཅམ་པ་ཁྱོད་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱི་གཤམ་པའི་ཆད་མས་མི་གཞོན་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་འཇིག་
རྟེན་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་དམ་གཤམ་པ་ལ་བསྟོས་ནས་ཀུན་རྫོབ་པ་འདི་ནི་དགག་པར་
ཀྱིས་ཤིག ། དེ་ཡང་ཐོག་མར་ཁྱོད་དང་འཇིག་རྟེན་པ་གཉིས་ཀུན་རྫོབ་ཡོད་མེད་ཀྱི་
སྐབས་འདིར་ཚོད་པ་ཀྱིས་ཤིག་དང་། ཚོད་པ་བྱས་པའི་བྱི་ནས་གང་རྒྱལ་བའི་སྟོབས་
དང་ལྡན་པ་དེ་ལ་བདག་གིས་ཀྱང་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་བསྟེན་པར་བྱའོ། ཞེས་
གསུངས་ཤིང་དེའི་འབྲེལ་པར་ཡང་། ཁོ་པོ་ཅག་དབུ་མ་བ་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཀུན་
རྫོབ་འབྱུང་པའི་སྤང་བ་འདི་ཤིན་ཏུ་བསྒྲིག་དཀའ་བས་དེ་བསྒྲིག་པར་བྱ་བའི་བྱིར་དུ་
ལམ་བསྟོམ་པ་སོགས་ཀྱི་བྱ་བས་ཤིན་ཏུ་དཀའ་ཆོགས་ཆེ་བར་གནས་པར་གྱུར་ཀྱིས་
དེ་བས་ན་སེམས་ཅམ་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་ངེད་འདོད་པའི་ཀུན་རྫོབ་དེ་འཇིག་རྟེན་པའི་
ཐ་སྙད་ཀྱིས་མི་གཞོན་པར་འགོག་ཅུས་ན་ངེད་འདོད་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་
རིགས་པས་བཀག་ནས་སོལ་ཞིག གལ་ཏེ་སེལ་བ་པོ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་བཀག་པ་
ལ་འཇིག་རྟེན་གྱི་གཤམ་པས་གཞོན་པར་མི་འཇུར་བར་སེལ་བའི་ཅུས་བར་འགོག་
ཅུས་ན་ནི་ངས་ཀྱང་ཁྱོད་ལ་སན་པའི་ཁྱོགས་བྱས་པའི་སྟོན་སྟོངས་གདབ་པར་ཏེ་
ཁྱོད་ཁྱོགས་བྱའོ། རྒྱ་རྩ་མཆན་ཡང་ཁོ་པོ་ཅག་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཤེས་པ་འབྱུང་པ་ལ་
ཀུན་རྫོབ་སྤང་བའི་འབྱུང་སྤང་འདི་སྟོང་བའི་བྱིར་དུ་ལམ་བསྟོམ་པའི་དཀའ་ཆོགས་
ལ་གནས་པ་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་ལ་ཆོགས་མེད་པར་བསལ་བའི་བྱིར་རོ་ཞེས་སོ། འདི་
ཡང་སེམས་ཅན་སྟེ་འཕགས་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་ཀུན་རྫོབ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་སྤང་བ་
ལ་ཤེས་པ་དེ་འབྱུང་པའི་ཤེས་སྐྱིབ་དེ་སྟོང་བའི་བྱིར་དུ་ལམ་བསྟོམ་པ་ལ་གོ་དགོས་
ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སྤང་བ་སངས་རྒྱས་ལ་ཡོད་པས་གསར་བྱ་རྣམས་བྱེད་པའི་འཆལ། འོན་

ཁྱུང་ཁྱུང་གིས་ཀུན་རྫོབ་དེ་དགག་མི་རུས་ཤིང་བཀག་པ་ལ་འདིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་
པས་ནི་ངས་པར་གཞོད་པའང་ཡིན་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རྟོ།

གསུམ་པ་ལུང་དེས་རིགས་པའི་དགག་བྱ་ལས་ལམ་གྱི་དགག་བྱ་ཐ་དད་ཏུ་
བསྟན་ནས་རིགས་པས་དགག་མི་རུས་པ་འདྲི། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དེ་ལ་ཁོ་པོ་
ཅག་ནི་འདིག་རྟེན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་བསྟོག་པའི་བྱིར་ཏུ་ཤིན་ཏུ་ཆོགས་ཆེ་བར་གནས་
ཞེས་གསུངས་པ་དེའི་དོན་ནི་མིག་གི་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ཅན་འབྲུལ་བ་
དང་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་གྱི་འབྲུལ་སྤང་འདི་ཤིན་ཏུ་སྤང་དཀའ་བས་དེ་སྤང་
བའི་བྱིར་ཏུ་ལམ་བསྟོམ་པ་སོགས་ལ་འབད་པ་ཆེན་པོ་བྱེད་པ་ལ་ཟེར་བས་འབྲུལ་
སྤང་དེ་དག་རིགས་པས་དངོས་སུ་དགག་མི་རུས་པས་རིགས་པའི་དགག་བྱར་ཁོ་པོ་
ཅག་མི་འདོད་ཀྱི་དེ་དག་ལམ་ལ་གོམས་ཤིང་འདིས་པའི་སྟོན་ནས་དགག་དགོས་པས་
ལམ་གྱི་དགག་བྱར་བྱེད་ཅེས་པའོ། བཞི་པ་ལམ་གྱི་དགག་བྱ་རིགས་པས་དགག་ཐུབ་
ན་ཁྱོགས་སུ་བྱ་བ་འདྲི། དེའི་རྗེས་སུ་ཁྱུང་གིས་འདིག་རྟེན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་སོལ་ཞིག་
ཅེས་སོགས་གསུངས་པའི་དོན་ནི་དབུ་མ་པས་སེམས་ཅམ་པ་ཁྱུང་འདོད་པའི་གཞན་
དབང་རྣམས་ཡོད་རིགས་པས་འགོག་གོ་ཞེས་ཁས་སྤངས་པ་ན་སེམས་ཅམ་པ་ན་རེ་
ཁྱུང་གིས་གཞན་དབང་རྣམས་ཡོད་འགོག་རུས་ན་ངས་ཁྱུང་དབུ་མ་པ་ཁྱུང་གི་ལུགས་
ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་རིགས་པས་དགག་གོ་ཞེས་སེམས་ཅམ་པས་དབུ་མ་པའི་རིགས་པ་ལ་
མགོ་མགོ་བསྐྱེ་བྱ་བ་ནི་མགོ་མཚུངས་བྱས་པས་ཏེ། དབུ་མ་པའི་ཀུན་རྫོབ་དང་སེམས་
ཅམ་པའི་གཞན་དབང་རྣམས་ཡོད་གཉིས་དགག་རུས་ན་རུས་མཉམ་དང་མི་རུས་ན་
མི་རུས་མཉམ་ཡིན་པས་མཚུངས་པར་སྐྱས་པ་ལ་ཟེར་རོ། བསྐྱེ་བྱས་ནས་སྐྱས་པ་
ལ་འོན་ཏེ་དབུ་མ་པ་ཁོ་པོས་གཞན་དབང་གི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་འགོག་རུས་པ་
ལྟར་སེམས་ཅམ་པ་ཁྱུང་གིས་ཀུན་རྫོབ་རིགས་པས་འགོག་རུས་ན་ལམ་བསྟོམ་
པ་སོགས་ཀྱི་དཀའ་ཆོགས་མི་དགོས་པས་དབུ་མ་པ་ཁོ་པོས་ཁྱུང་སེམས་ཅམ་པ་ཁྱུང་
ལ་དེ་འགོག་པ་ལ་སན་འདོགས་པའི་ཁྱོགས་བྱའོ་ཞེས་པ་སྟེ། འབྲེལ་ཆོག་འདིས་ནི་

སེམས་ཅམ་པ་ཁྱེད་ཀྱིས་རིགས་པས་ཀྱན་རྫོབ་འགོག་བྱས་ནས་ཁེགས་ན་དབྱ་མ་པ་
ཁོ་ལོ་ཅག་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་འབྲུལ་སྤྲང་འདི་བསྒྲེག་པའི་ཕྱིར་དུ་ལམ་བསྐོས་པའི་དཀའ་
ལྷན་ཆེན་པོ་བྱ་མི་དགོས་པས་ཁོ་ལོ་ཅག་དེ་གིན་ཏུ་འདོད་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་སྟོན་པ་
ཡིན་པས་ན་ཀྱན་རྫོབ་པ་ནམས་རིགས་པས་མི་ཁེགས་པར་ཁས་བླང་དགོས་པར་
བརྟན་པ་ཡིན་ལོ། ། ལྷ་པ་དེས་རིགས་པ་བཀག་དྲགས་པས་གཞོད་པ་འཁོའི། ཀྱན་རྫོབ་
རིགས་པས་མི་ཁེགས་པར་མ་ཟད་དེ་རིགས་པས་བཀག་ན་ཀྱན་རྫོབ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་
རིགས་པ་དེ་འདྲ་བ་ནི་རིགས་པ་ལྟར་སྤྲང་ཡིན་པས་འདིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པའི་ཆད་
མས་གཞོད་དོ་ཞེས་གསུངས་པས་ནི་དེ་འདྲ་བའི་ཀྱན་རྫོབ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་
ལྟར་སྤྲང་དེས་བསྐྱབ་པའི་ཡུལ་ལ་ནི་ཐ་སྟད་པའི་ཤེས་པ་ཆད་མས་ངེས་པར་གཞོད་
པ་ཡིན་པས་རིགས་པ་དེ་དག་ལས་སྟོབས་ཆེ་ཞིང་བྱས་པ་ཆེ་བའི་ཆད་མ་འང་ཁོ་
ལོ་ཅག་འདོད་པ་ཡིན་ལོ། ། དུག་པ་དེས་ན་དངོས་སྒྲས་ཀྱི་དོན་དགག་འདོད་ཀྱང་མ་
ཁེགས་ཚུལ་འཁོའི། རྒྱ་མཆན་དེས་ན་དངོས་པོར་སྤྲ་བ་ནམས་ཀྱིས་ཀྱང་རིགས་པའི་
དབྱེད་པ་བརྟག་ནས་བརྟགས་ཏེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལ་སོགས་པའི་ཀྱན་རྫོབ་པ་ནམས་
བཀག་པའི་ལྷགས་སུ་བྱས་པ་ན་དེ་འདྲའི་རིགས་པ་དེས་དེ་ལྟར་བརྟགས་པའི་ཆེ་
ཀྱན་རྫོབ་དེ་ནམས་མ་རྟེན་པ་ཡིན་གྱི་དེས་བཀག་ནས་ཁེགས་པར་སོང་བ་ནི་མ་
ཡིན་ལོ།

གསུམ་པ་གཞུགས་སོགས་ཐ་སྟད་དུ་འཇོག་པའི་དོན་གནག་རྩི་སོགས་ཀྱི་
ངོར་འདོད་པ་མི་འཐད་པ་ལ་ལྷ་ལས། དང་པོ་སྟོབས་ལྡན་ལ་ཡིན་གྱི་གནག་རྩི་ལ་
སོགས་པ་མིན་ཚུལ་འཁོའི། ཡང་ཁ་ཅིག་འདི་ལྟར་འདོད་དེ་གཞུགས་སོགས་ནམས་
ཐ་སྟད་དུ་མི་འགོག་པའི་དོན་ནི་གནག་རྩི་དང་བྱད་མེད་ལ་སོགས་པ་འདིག་རྟེན་
པ་རང་ག་པའི་ངོར་དེ་ནམས་མི་འགོག་པ་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དབྱེད་
པའི་རིགས་པས་ནི་ངེས་པར་འགོག་དགོས་པར་འདོད་ཅིང་དེ་སྤྲ་སྤྲ་བར་བྱེད་དོ། །
དེ་ལྟར་སྤྲ་བ་དེ་ནི་གིན་ཏུ་མི་འཐད་དེ། དོན་ལ་དབྱེད་པའི་རྟོག་ལྡན་མཁས་པ་ལ་

དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དཔྱད་པའི་རིགས་པས་གཞུགས་སོགས་འགོག་མི་འགོག་ལ་དོགས་པ་
 གྱེ་བ་ཡོད་ཀྱི་བྱུང་མཐས་སྒོ་མ་བསྐྱར་བའི་འདིག་རྟེན་རང་ག་བའི་དོར་གཞུགས་
 སོགས་མི་འགོག་པ་ལ་དོགས་པ་གྱེ་བ་མེད་པའི་བྱིར་དང་། དེ་ཉིད་དཔྱད་པའི་
 རིགས་པས་འགོག་ན་དགག་པ་དེ་དོན་དམ་དུ་བྱར་མི་རུང་བས་ཐ་སྙད་དུ་བྱ་དགོས་
 ལ་གནག་རྩི་སོགས་ལ་དེ་ཉིད་ལ་དཔྱད་པ་སྐྱབས་སུ་མ་བབ་ཅིང་མི་འོས་པའི་བྱིར་
 རོ། །གཉིས་པ་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་གྱེ་བ་ཐམས་ཅད་མི་འགོག་པར་གསལ་བར་བཤད་
 པའི་བྱུངས་ཀྱི་ནི། དེས་ན་དེ་ཉིད་དཔྱད་པའི་རིགས་པས་གྱེ་བ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
 དུ་མི་འགོག་པ་འདི་ནི་སྒོ་བ་དཔོན་ཆ་བ་བྲགས་པས་ཀྱང་གསལ་བར་གསུངས་ཏེ། དེ་
 ལྟར་ཡང་བཞི་བརྒྱ་པའི་འབྲེལ་པ་ལས། གལ་ཏེ་དོན་དམ་དཔྱད་ཀྱི་བྱེད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་
 ཉིད་ལ་དཔྱད་པའི་རིགས་པའི་རྣམ་པར་དབྱེད་པ་འཕ་རིགས་ཀྱི་པ་འདིས་དོན་གྱི་
 བྱེད་པར་མ་སྐྱར་ཀྱི་བྱེད་པར་གང་ཡང་མ་སྐྱར་བར་གྱེ་བ་དང་ཀྱི་འགག་པ་ཙམ་
 རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བཀག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འདུས་བྱས་ཀྱི་པ་གྱེ་བ་དང་འགག་པ་
 ཀྱི་སོགས་གཏན་ནས་མེད་པར་བསྟན་པར་འདོད་ན་ནི་དེ་ལྟར་འདོད་པ་དེའི་ཆེ་དེ་
 གྱུ་མའི་རྟ་སྐང་རྟ་སྐང་དུ་སྐྱང་ཡང་དེར་མེད་ཀྱི་པའི་གྱེ་བ་དེ་ཉིད་སྐྱང་སྐྱང་གཉིས་
 རྟོགས་པར་གྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཉིད་དུ་མི་འཇུག་ཀྱི་གཏན་ནས་མི་བྲིད་ཀྱི་པ་གྱེ་བ་དེ་ཉིད་
 གཏན་ནས་མེད་པ་མོ་གཤམ་གྱི་བྱེད་དང་ཀྱི་པོང་ཀྱི་བྱེད་རྩ་ལ་སོགས་པ་དག་གིས་
 དཔེ་ཀྱི་དེས་ཉི་བར་གཞལ་བ་ནི་མོ་གཤམ་གྱི་བྱས་མཆོན་རྩས་པ་སྟེ་དེ་དང་འབྲ་
 བར་རམ་མཆོན་ཀྱི་པར་འཇུག་བ་ཞིག་ཡིན་ན། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་ནི་ངེད་དབྱ་ཀྱི་མ་
 པ་ཁོ་ལོ་ཅག་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་མེད་པ་སྟེ་ཀྱི་བཀག་པར་ཐལ་བར་
 འཇུག་པའི་སྟོན་གྱིས་འདིགས་པས་སྐྱག་པས་མོ་གཤམ་བྱ་ཡི་དཔེས་གཞལ་ཀྱི་བ་
 དཔེ་མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་སོགས་དེ་དག་དང་བསྟན་ཏེ་མཐུན་པར་གྱེ་བ་གཏན་ནས་མེད་
 པར་ཁས་ལེན་པར་མི་བྱེད་ཀྱི་ཀྱི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་རྟེན་འབྲེལ་དེ་དང་
 མི་འགལ་བ་གྱེ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱང་ཡང་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་བསྟོས་ནས་འབྱུང་བའི་ཚུལ་

སྐྱུ་མ་དང་སྒྲིག་སྐྱུ་ལ་སོགས་པ་དག་གི་དཔེས་གཞུང་ལ་བཤམ་དང་བསྐྱུན་ཅིང་འདྲ་བ་
ཉིད་དུ་ནི་བསྐྱུན་པོ་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་དེའི་དོན་
བཤད་པོ་པ་ནི། བོང་གི་རྣམ་པར་དབྱེད་པ་འདིས་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི་དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་ལ་དབྱེད་པའི་རིགས་པ་ལ་བྱའོ། །སྐྱེ་བ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བཀག་པ་ཞེས་
པའི་དོན་ནི་དགག་བྱ་ལ་བྱད་པར་མ་སྐྱར་བར་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཚད་ཐམས་ཅད་བཀག་
ཅེས་པའོ། །མོ་གཤམ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི་རིགས་པ་དེས་སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་བཀག་
ན་ནི་མོ་གཤམ་ཀྱི་བྱ་དང་རི་བོང་གི་རྩ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་དོན་བྱེད་པའི་རྒྱས་པ་
ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོངས་པའི་དངོས་མེད་དུ་འགྱུར་བ་དེ་འདྲའི་དངོས་མེད་དུ་སྟོང་བ་
དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་རྟེན་འབྲེལ་མེད་པའི་སྟོན་དུ་འགྱུར་ལ་དེ་འདྲའི་ཉེས་པར་འགྱུར་
བར་དོགས་པའི་འཇིགས་པས་དོན་བྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་མོ་
གཤམ་ཀྱི་བྱ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་མི་འདྲ་ཡི་རྟེན་འབྲེལ་དང་མི་འགལ་
པའི་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་སྐྱུ་མ་ལ་སོགས་པ་དང་འདྲ་བས་ན་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྐྱེ་
བ་ངེས་པར་ཁས་ལེན་པར་བྱེད་དོ། །དེས་ན་སྐྱེ་བ་ཅམ་མི་འགོག་གི་བདེན་པའམ་
རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ནི་རིགས་པས་དགག་རྒྱས་པས་འགོག་ཅེས་པའོ།

པོ་བཞི་པ་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་མིག་སོགས་སྟེང་དུ་འདི་འགོག་གཞན་མི་
འགོག་ཚུལ་གྱི་དབྱེ་འབྱེད་ནི། དེ་པོ་ཡང་དབྱུ་མའི་ལྟ་བ་ནི་དཔེ་འདི་དག་གིས་
མཚོན་ནས་ཤེས་དགོས་པར་གསུངས་པས་སྐྱུ་མའི་རྟ་སྐྱང་ནི་དེ་འཇིན་ཤེས་པ་ལ་རྟ་
སྐྱང་དུ་སྐྱང་བའི་སྐྱང་བ་ཅམ་ལ་འཇོག་གི་དེ་ལས་གཞན་ལུལ་དེ་ཀའི་སྟེང་ནས་རྟ་
སྐྱང་གི་སྐྱ་ཉག་ཅམ་ཡང་བྱབ་དུ་མེད་པ་བཞིན་དུ་གཟུགས་སོགས་ཀྱང་སྟོ་ལ་སྐྱང་
བའི་སྐྱང་ཅམ་མམ་སྐྱང་ཆའམ་ཉམས་སྐྱང་ཅམ་མ་གཏོགས་ལུལ་རང་ངོས་ནས་སམ་
རང་གི་གདགས་གཞིའི་སྟེང་ནས་རྩལ་ཅམ་ཡང་མ་བྱབ་པོ། དེ་བཞིན་དུ་གང་ཟག་
ཀྱང་བྱབ་མཐའ་འོག་མ་དག་བརྟག་དོན་བཅའ་ནས་རྟེད་པ་གཅིག་ལ་འཇོག་ཀྱང་
འདིར་སྐྱང་པོ་ལྟ་ལ་བརྟེན་ནས་བརྟགས་པའི་ང་ཅམ་དང་དེའི་དོན་ཡང་སྟོ་ལ་ངའོ་

སྟམ་དུ་སྟང་ཙམ་འདི་ཉིད་ཡིན་པ་མ་གཏོགས་གདགས་གཞིའི་ངོས་ནས་སམ་སྟེང་
 བས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་གྲུབ་ཅིང་གདགས་ཆོས་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་གདགས་
 གཞི་ནམས་ཀྱང་སྟོ་ལ་སྟང་ཙམ་གྱིས་མ་ཆིམ་ན་དེ་ལས་གཞན་ཡུལ་སྟེང་ནས་གྲུབ་
 པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་རྟེན་དོ། ། འོ་ན་སྟུ་མའི་རྟ་དང་སད་དུས་ཀྱི་རྟ་གཉིས་སྟོ་ལ་སྟང་
 ཙམ་དུ་ཡང་འདྲ། ཡུལ་གྱི་སྟེང་ནས་མ་གྲུབ་པར་ཡང་འདྲ་ན་དེ་གཉིས་རྟ་ཡིན་མིན་
 མཚུངས་པར་འགྱུར་རོ་སྟམ་ན་སྟོན་མེད་དེ། སྟམ་རྟ་ཡིན་པ་ལ་ཐ་སྟད་པའི་ཆད་
 མས་གཞོད་ཀྱི་མ་ལ་དེས་མི་གཞོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་སྟམ་མ་ལ་རྟར་བཟུང་ན་རང་
 ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་ཕྱིས་སྟུར་གྱི་དེ་ནི་རྟ་མ་ཡིན་འོ་སྟམ་དུ་ངེས་པ་སྟེ་ལ་གང་ཟག་གཞན་
 ཀྱིས་ཀྱང་འདི་ན་རྟ་ག་ལ་ཡོད་ཙམ་སྟུ་བར་འགྱུར་གྱི། སད་དུས་ཀྱི་རྟ་ལ་དེ་ལྟ་བུ་རང་
 གཞན་གང་ལའང་མི་སྟེ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་འབྱུང་བ་ཡང་སྟམ་མ་འབྲལ་གྱི་འབྲལ་རྒྱས་
 བསྟད་པའམ་འབྲལ་སྟང་ཡིན་པས་ཐ་མལ་པ་ནམས་ཀྱིས་ཀྱང་ངེས་ཅུས་པ་དང་ཕྱི་མ་
 ཐུགས་ཀྱི་འབྲལ་རྒྱ་བརྟན་ཆགས་པས་བསྟད་པའི་དབང་གིས་ངེས་མ་ཅུས་པས་བྱད་
 པར་ཙམ་མོ། ། དེ་ལྟར་ན་སད་དུས་ཀྱི་རྟ་ཡིས་རྟའི་དོན་བྱེད་མི་ཅུས་པ་དང་། དགེ་
 རྟེན་ལས་བདེ་སྟུག་འབྱུང་བ་སོགས་ཀྱང་མི་འཐད་དེ། དགེ་རྟེན་དེ་དག་མི་ལམ་
 ཀྱི་རྟ་བཞིན་དུ་ཡུལ་སྟེང་ནས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་གྲུབ་པའི་འབྲལ་སྟང་ཙམ་དང་སྟོ་ལ་
 སྟང་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་སྟོན་མེད་དེ། དཔེར་ན་མི་ལམ་དུ་བདེ་སྟུག་གི་ཉམས་
 བར་བས་གཉིད་མ་སད་ཀྱི་བར་དུ་སྦྱིད་སྟུག་སྟུ་ཆོགས་འབྱུང་བ་དང་སྟུ་མའི་རྟ་སྟང་
 སོགས་ཀྱིས་ལྟད་མོ་བ་ལ་དགའ་སྟུག་སྟུ་ཆོགས་པ་བསྟེད་པ་བཞིང་ན་འོ། ། དེ་ཡང་
 རྒྱ་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་སྟུ་ལ་པས་གཞན་སྟུ་ལ་པ་ལྟ་བུ་དང་། གཉེན་པོས་སྟང་བྱ་
 བཅོམ་པ་མི་ལམ་གྱི་སྟང་པོས་མི་ལམ་གྱི་སྟང་པོ་གཞན་བསད་པ་ལྟ་བུའི་ཞེས་བདག་
 གི་སྟུ་མ་དམ་པས་འགྲུབ་སོ། ། ཡང་བཞི་བརྒྱ་པའི་འབྲེལ་པ་ལས། གལ་ཏེ་གཞན་
 དག་ན་རེ་མིག་ལ་སོགས་པ་ནམས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ན་མི་སྦྱིད་པར་འགྱུར་
 བས་དེ་ནམས་མི་སྦྱིད་ན་མི་སྦྱིད་པ་དེའི་ཕྱིར་རྒྱ་མཚན་རི་ལྟར་ན་མིག་ལ་སོགས་

པའི་དབང་པོ་འདི་རྣམས་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་རྣམ་པར་སྦྱིན་པའི་
འབྲས་བུའི་ངོ་བོར་རྣམ་པར་བཞག་སྟེ་དེའི་ངོ་བོར་འཛོག་མི་རྒྱས་སོ་ཅེ་ན། དེ་ལ་
ལན་བཏབ་པ་ནི་ཅི་དབུ་མ་པ་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་མིག་ལ་སོགས་པ་འདི་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་
པར་སྦྱིན་པའི་དངོས་པོར་སྦྱེས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དེ་བཀག་གམ་སྟེ་དེ་འདྲའི་ངོ་བོ་མ་
བཀག་ཅེས་པའོ། །གལ་ཏེ་ཁོ་ན་རེ་དེའི་རྣམ་སྦྱིན་ཀྱི་ངོ་བོ་དངོས་སུ་མ་བཀག་མེད་
ཀྱི་འོན་ཀྱང་ཁྱེད་ཀྱིས་མིག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དོ་ཞེས་འགོག་
པར་བྱེད་ཅིང་མེད་པར་སྒྱབ་པར་བྱེད་པས་ན་མིག་སོགས་ཀྱི་རྣམ་སྦྱིན་ཀྱི་ངོ་བོ་དེ་
ཡང་རི་ལྟར་མ་བཀག་སྟེ་བཀག་ཅེ་ན་དེ་ལ་ལན་བཏབ་པ་ནི། དབུ་མ་པ་ཁོ་བོ་ཅག་
གི་རིགས་པས་རྣམ་པར་དབྱེད་པའི་སྟོན་པ་འཛོལ་བ་ནི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་རང་གི་
ངོ་བོས་བྱབ་པའི་རང་བཞིན་ཆོལ་བ་ལྟར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །རིགས་པས་རང་
བཞིན་དེ་འདྲ་འཛོལ་བ་ལྟར་བྱེད་པས་ན་ཁོ་བོ་ཅག་དབུ་མ་པ་ནི་དེ་ལྟར་འཛོལ་
པའི་སྐབས་འདིར་དངོས་པོ་རྣམས་རང་གི་ངོ་བོས་བྱབ་པ་རིགས་པ་དེས་འགོག་རྒྱས་
པས་དེ་འདྲའི་རང་བཞིན་འགོག་གི་མིག་ལ་སོགས་པ་རྩ་རྩེན་གྱིས་བྱས་ནིང་ཉེན་
ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྦྱིན་པའི་ངོ་བོར་སྦྱེས་པ་འདི་ཉིད་
ནི་རིགས་པས་དགག་པར་མི་རྒྱས་པས་མི་འགོག་གོ། རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་དེ་འདྲ་མི་
འགོག་པ་དེའི་ཕྱིར་རྣམ་སྦྱིན་དེ་འདྲ་ཡོད་པ་ཡིན་པས་གང་ཞིག་རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་
ཉིད་ཏུ་བསྟན་ཅིང་བཤད་པའི་མིག་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཡོད་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་རིགས་
པས་འདི་ཙམ་ཞིག་འགོག་ལ་འདི་ཙམ་ཞིག་མི་འགོག་ཅེས་འགོག་པ་དང་མི་འགོག་
པའི་མཆམས་བྱེ་ནས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་གསུངས་པ་ཡིན་པས་འགོག་མི་འགོག་གི་
མཆམས་འདི་ལྟར་འབྱེད་པ་ནི་འདི་ལྟ་བུའི་སྐབས་ཅིག་ཏུ་གསུངས་ན། དེ་ཉིད་དེ་
འདྲ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གསལ་བྱེད་ཡིན་པས་དེ་འདྲ་དངོས་སུ་མ་གསུངས་པའི་སྐབས་
ཐམས་ཅད་ལའང་ཐོབ་པར་འདྲ་བས་ཅི་ནས་ཀྱང་གང་ཐོབ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱར་
དགོས་སོ། །^{༡༥༽}ལྟ་བུ་པ་དེས་རང་བཞིན་ནི་བཀག་ཀྱང་ཡོད་ཙམ་མི་འགོག་པ་ནི། དེས་

ན་རིགས་པ་རང་གི་རིགས་པ་དེ་ག་རང་གི་ངོས་ནས་གང་བཅལ་བ་ནི་འཚོལ་བའི་
 ཡུལ་སྟེང་དུ་ཡོད་པའི་རང་གི་ངོ་མོས་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་བཅལ་བ་ཡིན་པས་འཚོལ་
 བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་ཀྱང་རང་གིས་གང་བཅལ་བ་དེ་ཉིད་ཡོད་པ་འགོག་ལ་འཚོལ་
 བའི་ཡུལ་དེ་ཡོད་པ་ཙམ་མི་འགོག་པ་ནི། འགྲེལ་པར་དེ་ཉིད་ལ་དབྱེད་པའི་རིགས་
 པ་ནམས་རང་བཞིན་ཚོལ་བ་ལྟར་བྱེད་པར་གསུངས་པའི་དོན་ཡིན་པས་ན་རིགས་
 པ་དེས་ནི་རང་ངོས་ནས་བྱུང་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་འཚོལ་བ་ཡིན་པས་རིགས་
 པ་དེས་འགོག་པའི་ཚེ་ཡང་རིགས་པ་དེས་ཐོག་མར་གང་བཅལ་བ་དེ་ཉིད་འགོག་
 དགོས་ལ་དེས་ན་རིགས་པ་དེས་བཀག་པའང་གང་བཅལ་བའི་རང་ངོས་ནས་བྱུང་
 པའི་རང་བཞིན་དེ་ཉིད་བཀག་ཅེས་པའི་དོན་དུ་ངེས་པར་འགྲོ་བ་ཡིན་པས་འཚོལ་
 བའི་ཡུལ་མི་འགོག་ལ་བཅལ་བའི་རང་བཞིན་འགོག་པ་འདི་གཉིས་བྱེད་པར་བྱའོ།

འདི་བཞི་པ་དབྱུ་མ་པ་བདེན་གཉིས་དང་ལས་འབྲས་ལ་མཁས་ཚུལ་ལ་བཞི་
 ལས་དང་ཐོར་ལས་འབྲས་སོགས་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ནི། དེ་འདྲ་བའི་ལས་དགེ་མི་
 དགེ་དང་འབྲས་བྱ་བདེ་སྟག་ནམས་མི་འགོག་པར་མ་ཟད་དབྱུ་མ་པས་ལས་འབྲས་
 དེ་ངེས་པར་ཁས་སྒྲུང་དགོས་པར་ཡང་གསུངས་ཏེ་བཞི་བརྒྱ་པའི་ལུང་དེའི་འཕྲོས་
 ཉིད་ནས། རྒྱ་མཚན་གོང་གི་དེའི་ཕྱིར་དོན་ལ་དབྱེད་པའི་མཁས་པ་འདི་དབྱུ་མ་པས་
 འདིག་ཉེན་པའི་དོན་གཟུགས་སོགས་ཀྱན་རྫོབ་འདི་པ་སྤང་བ་ཙམ་གྱིས་བཞག་པའི་
 ཀྱན་རྫོབ་འདི་ལ་རིགས་པའི་དབྱེད་པ་མི་འཇུག་པས་ཇི་སྟེད་འདི་བཞག་པའི་མཐར་
 བྱུག་དབྱེད་པའི་རིགས་ཤེས་འདི་གྱིས་རིགས་པས་ནམ་པར་དབྱེད་པ་འདི་ཁོ་ན་
 ཉིད་མཐོང་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་འདི་མ་བཅུག་པར་མ་བཟུགས་མ་དབྱེད་པར་
 འདིག་པའི་འདིག་ཉེན་པའི་ཐ་སྟོད་པའི་ཚད་མས་ཏེ་ནམ་པར་དབྱེད་པ་དེ་འདྲ་མ་
 བྱས་པར་ལས་ནམས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ནམ་པར་སྤྲིན་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་འདི་ཉིད་དུ་
 ཁས་སྒྲུངས་འདི་སོགས་ཀྱན་རྫོབ་པའི་འདིག་ཚུལ་ཇི་སྟེད་འདི་གནས་པ་འདི་ཏེ་རྒྱ་ལས་
 འབྲས་བྱ་འབྱུང་འདི་པ་འདི་སྟར་ནམ་པར་སྤྲིན་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བས་ན་འདི་

ལྟ་བུ་སྒྲ་ཆོགས་པ་འདི་སྤང་ཞིང་སྲིད་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་ངེས་པར་བྱས་ནས་སྒྲུལ་པ་
ལས་སྒྲུལ་པ་འབྱུང་བའི་ཚུལ་ཤིང་གཉིན་པོས་སྤང་བཅའ་པ་མི་ལམ་གྱི་སྤང་
པོ་བསད་པ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་དུ་འདིག་རྟེན་པའི་དོན་ཀུན་རྫོབ་པ་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་
ཁས་སྤང་བར་བཟོ་ཞེས་གསུངས་སོ། ། ཤིག་ཉིས་པ་བདེན་གཉིས་གཅིག་གིས་གཅིག་
ལ་མི་གཞོད་པར་མཁས་དགོས་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་བྱིད་ཀྱི་ལྟར་ན་རང་གིས་བདེན་
པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་བྱས་པའི་རང་གི་དོན་དམ་གཏན་ལ་འབབས་པའི་
རིགས་པས་ཀུན་རྫོབ་པའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ་གཞོད་ནས་བཀག་ན་ནི་བདེན་པ་
གཉིས་རྣམ་པར་འདོག་པའི་རྣམ་གཞག་རང་གིས་བྱས་པ་ལ་ནང་འགལ་བྱུང་ནས་
རྣམ་གཞག་གཅིག་གིས་གཅིག་འདོག་མི་རྒྱས་པར་སོང་བ་ཡིན་པས། དེ་ལྟར་སོང་
པའི་རྣམ་གཞག་མཁན་པོ་དེ་བདེན་པ་གཉིས་རྣམ་པར་འདོག་པ་ལ་སྒྲུལ་དུ་བྱུང་
བའི་མཁས་པ་ཡིན་པར་ངེས་ལྟར་བཞག་ཏུ་བྱང་། བྱིད་ཅག་དེ་འདྲའི་རྣམ་གཞག་དེ་
གཉིས་ལ་ནང་འགལ་བྱུང་ཟེད་ཀྱང་མེད་དོ་ཟེར་སྒྲུ་ཡིན་ན་ནི་འོ་ན་དོན་དམ་གཏན་
ལ་འབབས་པའི་རིགས་པས་ཀུན་རྫོབ་པའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་སྒྲུབ་འབྱེད་པར་བྱས་
ཏེ་གཅིག་བཞག་ན་གཅིག་འདོག་མི་རྒྱས་པར་རང་གིས་བྱས་བཞིན་དུ་བདེན་གཉིས་
ཀྱི་རྣམ་གཞག་མི་འགལ་བར་བྱས་སོ་ཟེར་བ་དེ་ཤིན་ཏུ་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། ། གསུམ་
པ་དེས་ན་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་བསལ་བ་ལྷ་བས་བཀག་ཤི་ཚུལ་ནི། དེ་བས་
ན་ཆོག་གསལ་ལས་ཀྱང་འདི་སྤང་གསུངས་ཏེ། དངོས་སྒྲུ་ཤིག་བྱིད་ནི་དོན་དམ་
པ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཤིག་འདོག་པ་ལ་མི་མཁས་ཤིང་སྤངས་པས་ཐ་སྙད་
འདོག་པའི་ཤིག་སྤངས་འདིག་རྟེན་པས་ཤིང་བཅུགས་པ་དང་བྱ་བ་སྦྱེད་པའི་ཐ་སྙད་
པའི་ཐ་སྙད་ལྟ་བུ་ཉོག་པ་རགས་པས་བྱས་པ་ཤིག་ལྟ་བུའོ། ། སྤང་བ་ཅམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་
བཞག་དགོས་པའི་ཀུན་རྫོབ་རིགས་པས་དབྱད་པ་མི་བཟོད་པ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཚུགས་
ལ་ལར་རིགས་པའི་འཐད་པ་བཅུག་ནས་སྒྲོ་དོན་དམ་དབྱེད་པའི་རིགས་པས་དབྱད་
པ་ཤིག་འཇུག་དབྱད་པ་དེ་ཤིག་བཅུག་པས་མ་རྟེན་པ་ན་རིགས་ཤིག་པས་དབྱད་ནས་

བཞག་པ་དང་མཐུན་པ་མ་ཡིན་པ་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་བརྟགས་དོན་བཅའ་པའི་
 འཐད་པ་བརྟག་ནས་ཐ་སྟད་འཛིག་ཚུལ་མཆན་ཉིད་ཀྱི་པ་ཐ་སྟད་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུ་དེ་
 མེད་དོ་ཞེས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རྣམ་པར་འཛིག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། ། ཁོ་པོ་
 ཅག་དབྱ་ཀྱི་པ་ཞི་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུ་ཀྱི་བདེན་པ་རྣམ་པར་འཛིག་པ་ལ་མཁས་པའི་ཕྱིར་
 མ་བརྟགས་ཀྱི་པ་དབྱ་དཔེད་པར་འཛིག་པའི་འཛིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྟད་ལ་དབྱ་མ་དབྱ་
 གཉིས་ཡོད་ཀྱི་པའི་ཐ་སྟད་དམ་གྲགས་པའི་ཕྱོགས་ཉིད་དང་ཀྱི་བརྟེན་པ་ལ་གནས་
 བྱིང་བརྟེན་ཏེ་ཕྱིར་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུ་ལ་དོན་ཤེས་གཉིས་ཡོད་ཀྱི་པས་ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུ་ཀྱི་
 ཕྱོགས་གཅིག་ཀྱི་དོན་འགོག་པ་ཀྱི་དོན་ཐ་སྟད་རགས་པ་ལྟ་བུ་བསལ་བ་སྟེ་འགོག་
 པའི་ཕྱིར་དུ་ཀྱི་ཁྱོད་ཀྱིས་བཀོད་པའི་དོན་ཀྱི་དམ་དབྱེད་པའི་འཐད་པ་བརྟག་ནས་
 རྟེན་ཅན་སྐྱ་གཅན་དང་མཆི་བྱ་ལས་ཐ་དད་པའི་མགོ་དང་ལུས་ཀྱི་རྟེན་ཡོད་པ་
 འགོག་པའི་རིགས་པ་ལྟར་སྐྱར་གཞན་འཐད་པ་ལྟར་ཀྱི་སྐྱར་དེ་ཀྱི་རིགས་པ་འཐད་
 པ་སོགས་ལ་སྐད་དོད་རིགས་པ་དང་འཐད་པ་དོན་གཅིག་པར་གོང་འོག་ཏུ་ཤེས་
 དགོས་པའི་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུ་ཀྱི་དབྱེད་པའི་ཁོ་པོ་ཅག་གིས་འཐད་པ་རིགས་པ་ཡང་དག་
 པ་གཞན་ཀྱིས་ཏེ་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྟད་པའི་ཆད་མ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲག་པར་བྱེད་
 ཅིང་། དཔེར་ན་འཛིག་རྟེན་པའི་ཁྱ་རབས་རྣམས་འཛིག་རྟེན་པའི་ལུགས་དང་མི་
 མཐུན་པའི་སྟོད་པ་ཅན་དག་སུན་འབྱེན་པ་ལྟར་མ་བརྟགས་མ་དབྱ་དཔེད་པར་སྐྱར་ཅམ་
 ཀྱིས་ཆིམ་པར་བྱས་ཀྱི་པ་ནས་ཁོ་པོས་ཀྱང་འཛིག་རྟེན་པའི་ཆོས་ལུགས་ལས་ཀྱི་མེས་
 ལས་ཀྱི་དོན་མེད་ཅིང་ཉམས་ནས་ཐ་སྟད་ཐམས་ཅད་འཛིག་པར་བྱེད་པ་དངོས་ཀྱི་
 སྐྱ་བ་ཁྱོད་ཁོ་ན་སྒྲག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཀྱི་ཀྱི་ཕྱིར་འཛིག་རྟེན་ཀྱི་གྲགས་པའི་ཀྱི་
 རྒྱ་རྒྱུ་ཀྱི་འགོག་པ་ཞི་སྒྲག་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུ་ལས་ཉམས་པའི་
 བྱུང་མཐའ་སྐྱ་བ་ཁོ་ན་འགོག་གི་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུ་མི་འགོག་གོ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་ཉིད་
 ལ་དབྱེད་པའི་རིགས་པའི་དབྱ་དཔེད་པ་བརྟག་ནས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུ་པའི་རྣམ་གཞག་རྣམས་
 འཛིག་པ་ལ་བདེན་གཉིས་འཛིག་པ་ལ་མི་མཁས་པར་གསུངས་པ་ཡིན་པས་ཀྱི་

རྫོག་པའི་གཟུགས་སོགས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དབྱེད་པའི་རིགས་པས་འགོག་པ་ནི་སྟོབ་
དཔོན་ཟླ་གྲགས་འདིའི་དགོངས་པ་གཏན་ནས་མ་ཡིན་ནོ།། བཞི་པ་རང་སྡེ་ཀུན་
བརྒྱུས་ལྟར་འདོད་ཀྱི་པ་ནི། དེ་དག་གི་དོན་ཐམས་ཅད་མདོར་བསྟུན་དབུ་མ་པར་
མ་ཟད་རང་ནང་པའི་སྡེ་པ་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་བྱེད་པའི་འཕགས་
ཡུལ་རྒྱ་གར་གྱི་ཁྱབ་མཐའ་སྟེ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལྷགས་གང་ལ་ཡང་གང་ཟག་གཞན་གྱིས་
ཁྱབ་མཐའ་སྟེ་བ་ཁོའི་ལྷགས་ཀྱི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ་འདི་དང་འདི་འགལ་
བས་མི་འཐད་ཅེས་འགལ་འདུ་བསྐྱེགས་པའི་སྟོན་སྟོན་བརྗོད་པ་ཡོད་མོད་ཀྱང་
ཁོ་རང་གིས་རྣམ་གཞག་བྱས་ནས་བཞག་པའི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་ནང་གི་དོན་དམ་
པའི་ཚུགས་ཀྱི་རིགས་པས་ཀུན་རྫོག་པའི་དོན་རྣམས་ཁོ་རང་གིས་སུན་འབྲིན་པར་
འདོད་པའི་སྟེ་བ་པོ་ནི་གཅིག་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཁོ་བོ་ཅག་སྟུང་།།

གོང་གི་ས་བཅད་གཉིས་པ་ཆད་མས་སྟབ་མ་སྟབ་བརྟགས་ནས་འགོག་པ་
དེས་སུན་འབྲིན་མི་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་ཀྱི་ལ་དམ་བཅའ་ཡང་དག་ཆད་སྟབ་ལ་སྟོན་
ཚུལ་དང་། ཆད་སྟབ་ལུང་གསུམ་དང་མི་འགལ་བ་དང་། ཐལ་འཁྱར་བའི་ལྷགས་ཀྱིས་
ཆད་མ་བཞི་ཡོད་པར་བསྟན་པ་དང་། ཐལ་རང་གི་དབང་མདོན་འབྲུལ་མི་འབྲུལ་སོ་
སོར་བཤད་པ་དང་། ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པའི་དོན་འཕྲོས་དང་བཅས་པ་ལྷ་ལས་དང་པོ་
ནི། འདི་ལྟར་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཁས་ལེན་པ་དེ་ཡང་ནི་ཆད་མས་མ་སྟབ་པར་
ཁས་ལེན་པར་མི་འདོད་ཀྱི་ཆད་མས་སྟབ་པ་ཞིག་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ནོ།། གཉིས་ཀྱི་
པ་ལ་འཇུག་པ་དང་མི་འགལ་ཚུལ་དང་། མདོ་དང་མི་འགལ་བ་རིགས་པ་དུག་ཅུ་
པའི་འགྲེལ་པས་སྟབ་པ་དང་། ཤིན་ཏུ་དོགས་གནས་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་དང་
མི་འགལ་ཚུལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་གསུམ། དང་པོ་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ལ་བཀག་པ་
མ་ཡིན་པ་ཀྱི་ནི། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ་འོ་ན་འཇུག་པ་ལས། རྣམ་ཀུན་འཇིག་རྟེན་ཆད་མ་
མིན། ཞེས་གསུངས་པ་འདི་རིམ་ལྟར་འཐད་སྟུམ་ན། དེ་ཡང་ཁྱོད་འདོད་པ་ལྟར་མིན་
ནོ།། འོ་ན་དེའི་དོན་ཅི་ཞེ་ན། དེ་ཡང་ལུང་འདིས་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་མིག་ལ་སོགས་

པའི་ཤེས་པ་ནམས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པ་བཀག་གི་ཡུལ་ཐམས་
 ཅད་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པ་བཀག་པ་མིན་ནོ།། དེ་ལྟར་ཡང་འཇུག་འབྲེལ་ལས་གསུངས་
 ཏེ། འདི་ལྟར་དེ་ལྟར་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་བསམས་པ་ལ་འཕགས་པ་ནམས་
 ཁོ་ན་ཚད་མ་ཡིན་གྱི་དེ་ལྟར་མངོན་སུམ་དུ་བསམས་པ་ལ་འཕགས་པ་མ་ཡིན་པའི་
 སོ་སྟེ་དག་ནི་ཚད་མ་མ་ཡིན་ནོ།། གཉིས་ཀྱི་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཚད་མར་བཀག་
 ཚུལ་ཅུ་བར་ཡང་གསལ་བ་ནི་ཅི་སྟེ་གཞན་སྟེ་སོགས་དོན་དམ་དཔྱད་པའི་རིགས་
 པས་བཀག་པ་འདི་ག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པའི་ཚད་མས་གཞོད་པ་བརྗོད་པར་འདོད་པ་
 ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནམ་པར་དཔྱད་པའི་སྐབས་ལ་འདི་ག་རྟེན་གྱི་མཐོང་
 བ་མིག་ཤེས་ལ་སོགས་པའང་ཚད་མར་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ན་འདི་ག་རྟེན་དེ་ཉིད་ལ་
 དཔྱད་པའི་སྐབས་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟ་ཡིན་དང་། སྟེ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན་ཡང་། དེ་
 ལྟར་ཁས་ལེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ་གལ་ཏེ་འདི་ག་རྟེན་གྱིས་མཐོང་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
 ལ་ཚད་མ་ཡིན་ན་ནི།། དེ་ལྟར་ན་འདི་ག་རྟེན་རང་ག་ཁོ་བས་ཐ་མལ་པ་ཐམས་ཅད་
 གྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བར་འགྱུར་བ་སྟེ་རྟོགས་ཁོ་བས་དེ་
 ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལ་འདི་ག་རྟེན་ལས་ལོགས་སུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་
 སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་འཕགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་གཞན་ཞིག་བཞག་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས།། དགོས་
 པ་མེད་པས་དེ་བཞག་ ཅི་ཁོ་བཞིག་བྱ་དགོས་སྟེ་མི་དགོས་ཁོ་བཞིག་འཕགས་པ་དེ་
 བཞག་མི་དགོས་ན་འཕགས་པའི་ལམ་འཛོལ་བའི་ཁོ་བཞིག་ཚོལ་གྱི་དོན་དུ་འབད་
 པ་ཆེན་པོ་བྱེད་པ་འདི་ས་གྲང་ཅི་ཞིག་བྱ།། སྟེ་དགོས་པ་མེད་དོ།། འདི་ག་རྟེན་རང་ག་
 བའི་སྟེ་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།། གཞན་ཡང་འདི་ག་རྟེན་ཐ་མལ་པ་ནི་དོན་ལ་དཔྱད་
 པ་མེད་པས་སྐྱབ་པོ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཁོ་བཞིག་ཡིན་ལ་སྐྱབ་པོ་དེ་ལྟ་བུ་ཆོས་ཀྱི་གནས་
 ལུགས་ཟབ་མོ་ལ་དཔྱད་པའི་སྐབས་སུ་ཚད་མར་རིགས་ཤིང་འོས་པའང་མ་ཡིན་ནོ།།
 ཁོ་བཞིག་སུམ་པ་ཐོས་སོགས་མི་དགོས་པར་ཐལ་བ་སོགས་ཀྱིས་གྲང་ཤེས་པ་ནི།། ཞེས་
 གསུངས་ལ་དེའི་བྱི་འབྲེལ་དུ་འདི་ག་རྟེན་གྱི་མིག་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་དག་ཁོ་ནས་

དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ངེས་པའི་ཕྱིར་ན་འཕགས་པའི་ལམ་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཚུལ་
ཁྲིམས་དང་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་དང་བསྒྲུབ་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་འབད་པ་ཆེན་པོས་
བསྐྱིམ་ཞིང་ཚོལ་བ་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་དགོས་པའི་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་སྟེ་འབྲས་
བྱ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་ཞིག་ཡིན་པས་ན་འབད་ཅིང་སྐྱིམ་པ་དེ་ནི་འབྲས་
བྱ་མེད་པ་དེ་ལྟར་ཡང་མ་ཡིན་ནོ།། དེ་ལ་འབྲས་བྱ་མེད་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་
ཁོ་ན་ཁོ་ཉིད་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱི་མཐོང་བ་མིག་ཤེས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གཟུགས་
སོགས་བརྩན་པའི་དོན་ཅམ་ལ་ཆད་མ་ཡིན་ཡང་ནམ་ཁོ་ཉིད་ཀྱི་ཉམས་ཐམས་ཅད་
ཁོ་ཉིད་ཉེ་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱིས་ཁོ་མཐོང་བ་མིག་ཤེས་སོགས་ཆད་
མ་ཁོ་ཉིད་མིན་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དབྱེད་པའི་སྐབས་སུ་དེ་ཆད་མ་མིན་ནོ།། དེ་མ་
ཡིན་པ་དེ་ཡི་ཕྱིར་ན། དེ་ཁོ་ཉིད་ཀྱི་ཁོ་ཉིད་ལ་དབྱེད་པའི་སྐབས་སུ་འཇིག་རྟེན་
གྱི་ཉམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་དུ་འབྱུག་པ་མེད་དོ།། ཅེས་གསུངས་པས་སོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་མདོ་དང་མི་འགལ་བ་རིགས་པ་དུག་ཅུ་
པའི་འགྲེལ་པས་བསྒྲུབ་པ་ཁོ་ནི། དེར་མ་ཟད་རིགས་པ་དུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས་
ཀྱང་། གཟུགས་སོགས་དེ་ནམས་ཀྱི་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་སྟོབ་པའི་མིག་ཤེས་སོགས་ནི་དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་མཐོང་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་བྱབ་སོ།། རྒྱ་མཆན་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་བཅོམ་
ལྡན་འདས་ཀྱིས། མིག་དང་ན་བ་སྟོབ་ཡང་དེ་ཁོ་ཉིད་ལ་ཆད་མ་མིན། ཞེས་སོགས་
བྱངས་པ་ཡིན་པས་ན་མིག་ཤེས་སོགས་དེ་དག་ཡུལ་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་
ཆད་མ་ཡིན་པ་བཀག་གི་ཐ་སྟོད་པའི་ཡུལ་གཞན་གཟུགས་སོགས་ལ་ཆད་མ་ཡིན་
བཀག་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་ཡུང་དེ་དག་ལས་ཆེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་སྟངས་སོ།། གཉིས་པ་
དེ་སྟོབ་མིན་ན་འགྲེལ་མེད་ཁོ་ཉིད་ཀྱི་དོན་བཤད་ཡུགས་གོང་གི་དེ་སྟོབ་མ་བྱས་ན་དོན་
སྟོབ་ཀྱི་འགྲེལ་མེད་དུ་འང་འགྱུར་ཏེ་མིག་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་འདི་དག་ཐ་སྟོད་པའི་
དོན་གཟུགས་སྟོབ་སོགས་ལ་ཆད་མ་ཡིན་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྟོབ་པའི་ཕྱིར་དུ་འཕགས་
ལམ་བཅའ་མི་དགོས་པར་ཐལ་ལོ་ཞེས་སྟོབ་ཀྱི་ཡིན་ན་དེ་འདྲ་ནི་མིག་གི་ཤེས་པས་

གཞུགས་ཤེས་ན་སྐྱེ་ཉན་པ་ལ་ན་བ་དོན་མེད་དུ་ཐལ་ཞེས་སྐྱེས་པ་དང་འདྲ་ལ་ཡང་
གཞུགས་སྐྱེ་མོགས་བལྟ་བའི་ཕྱིར་དུ་འཕགས་ལམ་འཛོལ་བ་དོན་མེད་དུ་ཐལ་ཟེར་
རྒྱ་ཡིན་ན་དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཡང་འདོད་པས་ཐལ་བ་འཕེན་པ་དེས་མི་འདོད་པ་ཅི་ཞིག་
བརྒྱབ་སྟེ་བརྒྱབ་མི་རུས་སོ།།

འོག་སྐྱེས་པ་ཤིན་ཏུ་དོགས་གནས་བཞི་བརྒྱ་བའི་འབྲེལ་པ་དང་མི་འགལ་
ཚུལ་ལ་ལུང་འགོད་པ་དང་། ཐལ་འབྱུར་བ་དང་རྟོག་གི་བའི་མངོན་སུམ་དང་ཆད་
མ་མི་གཅིག་ཚུལ་དང་། བྱེ་བྲག་མི་བསྐྱེ་བ་བཀག་ཚུལ་བཤད་པ་དང་གསུམ་ལས།
དང་པོ་འོན་ཏེ། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ་འོ་ན་བཞི་བརྒྱ་བའི་འབྲེལ་པ་ལས། གང་ཡང་དངོས་
འོག་སྐྱེ་བ་རྟོག་གི་བ་འདིས་ཡུལ་ལ་མངོན་སུམ་མི་བྱེད་འོག་པར་མིག་ལ་མོགས་པ་
དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འདི་ཡུལ་ལ་སྟོན་ནས་མངོན་སུམ་མིན་བཞིན་དུ་དེ་མ་
ཤེས་འོག་པར་དག་གཞུགས་མོགས་ཡུལ་ལྗེའི་རང་གི་མཆན་ཉིད་རི་ལྟར་སྤང་བ་བསྐྱེ་
བར་བྱེད་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དེ་ཉིད་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་སྟོ་
བདགས་ནས་དོན་གཞན་རང་བཞིན་འོག་ལའང་མི་བསྐྱེ་ཞིང་མི་འབྲེལ་བའི་ཆད་མ་
ཉིད་དུ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་དེ་ཡང་འོག་ལུང་རིགས་དང་སྐྱེ་དོན་གང་དང་ཡང་ཆེས་
ཤིན་ཏུ་མི་འགྲིག་ཅིང་སྐྱེ་མ་འབྲེལ་བ་ཞིག་གོ། རེ་ཞིག་དེས་ཆད་མར་འདོད་
ཚུལ་འདིག་རྟོན་པའི་རིགས་པ་དང་འགལ་འོག་པ་མ་འབྲེལ་ལུགས་ནི་མི་བསྐྱེ་བའི་
ཤེས་པ་ནི་འདིག་རྟོན་ན་ཆད་མའི་དོན་ཉིད་དུ་འདོག་ཅིང་མཐོང་ལ་གཤམ་པ་ཡིན་
ན་དེ་ལྟར་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་ལུང་དང་འགལ་འོག་པ་ནི་དབང་པོའི་རྣམ་
པར་ཤེས་པ་འདི་འང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་བརྟན་པ་
སྐྱིར་འོག་པ་དེན་པ་དང་རྟོག་པ་ལ་སྐྱེད་དོད་བྱུན་མོང་བ་ཡོད་པས་ལེགས་ལྡན་མན་
ཆད་ཀྱིས་ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་ལས་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་དང་རྟོན་པར་གསུངས་
པ་མི་རྟོག་པའི་དོན་དུ་འཆད་ཀྱང་སྟོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བརྒྱུངས་ཀྱིས་བརྟན་པ་དེ་
བདེན་གྱུབ་མ་ཡིན་པར་བཤད་ཅིང་ཁྱེད་ཀྱང་ཆོག་གསལ་དང་འདིར་བཤད་པས་

ཐུབ་མཐའ་སོ་སོར་གཉེས་དགོས་སོ།། བསྐྱེད་པའི་ཆོས་ཅན་ཉིད་ཡིན་པ་དང་བསྐྱེད་པའི་
དཔེ་རྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་གསུངས་། རྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་མཆོད་པ་ལ་རང་བཞིན་རྟོགས་པ་ལ་བསྐྱེད་པ་
ནས་རྟོག་པ་དང་སྐྱེད་པ་ཡིན་ཀྱང་རང་ཡུལ་ལ་མི་འབྲུལ་པ་སྟོང་མཐུན་ལྟར་གཉེས་སོ།།
རྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་མཆོད་དེས་ན་དངོས་པོ་གང་ཞིག་བརྟུན་པ་བསྐྱེད་པའི་ཆོས་
ཅན་ཡིན་པ་དང་སྐྱེད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་དེ་ནི་བསྐྱེད་པ་ཁོ་ནར་ཐུབ་པས་མི་
བསྐྱེད་པ་གཏན་ནས་མ་ཡིན་ཏེ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་མཆན་ཡང་རྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་རྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་
གཞན་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་མ་ཐུབ་པ་ཉིད་ཏུ་གནས་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པ་ལ་
དེ་ལས་རྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་གཞན་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་ཐུབ་པ་ཉིད་ཏུ་རྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་མཆན་ཀྱིས་
ཐུབ་པར་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ།། རྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་དེ་ལྟར་དབང་གཉེས་ཡུལ་རང་གི་མཆན་
ཉིད་ཀྱིས་མ་ཐུབ་པར་གནས་པའི་གཞུགས་སོགས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་ཐུབ་པར་
སྤངས་པ་ལྟར་ཀྱི་དོན་ལ་མངོན་སུམ་ཉིད་ཏུ་གྱུར་པ་ནི་ཆད་མ་ཉིད་ཏུ་བརྟག་པར་
རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ་གཞུགས་སོགས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་ཐུབ་པ་ནི་གཏན་ནས་
མེད་ལ་གང་མེད་པ་དེ་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་པར་ཁས་སྐྱོངས་པས་ནི་འབྲུལ་ཞིང་བསྐྱེད་
པར་སོང་ལ། ཆད་མ་ཡིན་པར་ཁས་སྐྱོངས་པས་ནི་མི་བསྐྱེད་པར་སོང་བས་ཤིན་ཏུ་མ་
འགྲིག་ཅིང་མ་འབྲེལ་བར་འགལ་བའོ།། གཞན་ཡང་དེ་ལྟར་ཁས་སྐྱོངས་ནས་སོ་སྐྱེད་པའི་
རྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་གཉེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཆད་མ་ཉིད་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ་སོ་སྐྱེད་པའི་
ཡིན་ན་དེ་ལ་རང་ཡུལ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་ཐུབ་པར་སྤངས་པས་རྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་ཐུབ་པའི་ཕྱིར་
རོ་ཏེ་རྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་ཐལ་བ་འདིས་གཉེས་པ་ལ་ཆད་མ་དང་ཆད་མིན་གཉིས་བཤད་དོ།། ཞེས་
མིག་ལ་སོགས་པའི་གཉེས་པ་རྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་ཆད་མ་ཡིན་པ་སྐྱིར་བཀག་པ་རྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་སྤངས་ཏུ་
བསམས་ན་དོགས་པ་འདི་ལྟར་སྐྱེ་བ་བདེན་ཏེ་འདི་ནི་མིག་དང་རྒྱ་བ་སྤྲུལ་ཡང་ཆད་
མ་མིན་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་དེ་དག་དང་མི་འདྲ་བར་དོགས་པའི་གནས་ཤིན་ཏུ་
ཆེ་བའི་དཀའ་གནད་ཏུ་འདུག་པ་དོན་འདིས་ཞིབ་ཏུ་བཤད་པར་བྱའོ།། རྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་
བསམ་མིག་སོགས་ཡུལ་རང་བཞིན་ལ་ཆད་མར་འདོད་པ་འགོག་པ་ཡིན་ཅིང་དེ་ཡང་

ཡུལ་གྱི་བསྐྱུ་མི་བསྐྱུ་དང་ཡུལ་ཅན་གྱི་བསྐྱུ་མ་བསྐྱུ་སོགས་ཕྱེ་ནས་འཆད་དགོས་ཞེས་གསུངས་པས་སྟོགས་ཅིམ་བཞོན་ན་སྐབས་འདིས་འདིག་རྟེན་གྱི་ཤེས་རོ་ཞེས་པ་ལ་ཐ་སྟད་པའི་ཆད་མ་དང་འདིག་རྟེན་ཐ་སྟད་པའི་སྟོ་རང་ག་བ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་ཤེས་རོ་དེ་ལ་ལྟོས་ནས་ཡང་དག་པ་དང་ལོག་པའི་བྱད་པར་ཡོད་པས་ཤེས་པ་དེས་ཡང་དག་པ་དང་ལོག་པར་སྒྱིར་འདོག་ཅུས་མི་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན་ཆན་པོ་བརྟ་བྱང་གི་ཤེས་རོ་ལ་ལྟོས་ནས་བྱད་བཞིན་དང་དེའི་གཟུགས་བརྟན་གཉིས་ལ་བདེན་རྒྱན་གྱི་བྱད་པར་ཡོད་ཀྱང་ཤེས་པ་དེས་དེ་གཉིས་ལ་སྒྱིར་བདེན་རྒྱན་གྱི་བྱད་པར་འབྱེད་མི་ཅུས་པ་བཞིན་ནོ།། དེས་ན་སྐབས་འདིར་འདིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་འབྲུལ་པ་དེའི་རོ་ལ་ལྟོས་ནས་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ཀ་ལའང་ཡང་ལོག་གཉིས་སུ་འབྱེད་དེ་འབྲུལ་གྱི་འབྲུལ་རྒྱས་མ་བསྐྱུད་པའི་དབང་པོ་བྱག་དང་། དེའི་ཤེས་པ་རྣམས་ནི་ཡུལ་ཅན་ཡང་དག་པ་དང་འབྲུལ་གྱི་འབྲུལ་རྒྱས་སྐྱུད་པའི་དབང་པོ་བྱག་དང་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པ་རྣམས་ཡུལ་ཅན་ལོག་པ་ཡིན་ལ་དེ་བཞིན་བྱ་འབྲུལ་གྱི་འབྲུལ་རྒྱས་གཞོད་པ་མེད་པའི་དབང་པོ་བྱག་གི་ཤེས་པའི་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་རྣམས་ཡུལ་ཡང་དག་པ་དང་འབྲུལ་གྱི་འབྲུལ་རྒྱས་སྐྱུད་པའི་ཤེས་པ་འབྲུལ་བའི་ཡུལ་གཟུགས་བརྟན་དང་བྲག་ཆ་དང་སྒྲིག་རྒྱུའི་རྒྱ་དང་མི་ལམ་གྱི་སྤང་བ་དང་སྒྱུ་མའི་རྟ་སྤང་སོགས་དང་གྲུབ་མཐའ་ལོག་པ་དང་གཏན་ཆེགས་ལྟར་སྤང་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་དང་སྒྱིའི་གཙོ་བོ་སོགས་སུ་བརྟག་པ་རྣམས་ཡུལ་ལོག་པར་འདོག་པའི་བྱིར། ཡུལ་དེ་རྣམས་ལ་ཡང་ལོག་གི་བྱད་པར་དེ་ལྟར་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ་འདིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་འབྲུལ་བའི་རོ་དེར་གཟུགས་བརྟན་དང་བྱད་བཞིན་བྱ་སྤང་བ་སྤང་བ་ལྟར་ཡོད་པའི་བྱད་པར་ཤེས་རོ་དེ་ཉིད་ལ་ལྟོས་ནས་བཞག་ཏུ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེས་སྟག་མ་གཞན་མཆོན་ལ་འདིར་བཤད་པའི་འདིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་ནི་སྒྱིར་སྟོང་ཉིད་ལ་སྟོ་ཁ་མ་སྟོགས་པའི་ཤེས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ཆད་མ་དང་ཆད་མིན་གྱི་སྟོ་གཉིས་དང་གྲུབ་མཐའ་ལ་ཞུགས་མ་ཞུགས་གྱི་གཉིས་གཉིས་སུ་དབྱེར་ཡོད་

པས་སྒྲིགས་བྱེད་ནམས་ཀྱིས་བརྟགས་པའི་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་
དང་གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པ་ནམས་ཇི་ལྟར་བརྟག་པ་ལྟར་བྱ་མེད་པར་གྲུབ་མཐའ་ལ་མ་
ཞུགས་པའི་སོ་སོ་སྒྲེ་བོ་རང་ག་པའི་སྒྲོས་རྟོགས་པར་མི་བྱས་ཀྱང་དེ་ནམས་འདིར་
བསྟན་གྱི་ཡུལ་ལོག་པ་མིན་པའི་སྒྲོན་མེད་དེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྒྲོ་ཁ་མ་ཚུགས་པའི་
ཐ་སྟད་པའི་ཆད་མས་དེ་ལྟར་རྟོགས་བྱས་པའི་ཕྱིར། བདག་འཛིན་ལྟན་སྒྲིམ་གཉིས་
ཀྱིས་བཟུང་བའི་དོན་ལྟ་བུ་འབྲལ་གྱི་འབྲལ་རྒྱུའི་གཞོན་པ་མེད་པའི་དབང་པོས་
བཟུང་བའི་དོན་ཡིན་ལ། འདིར་བསྟན་གྱི་ཡུལ་ཡང་དག་པ་དེ་ཡིན་ན། ཐ་སྟད་བྱ་
ཡོད་པས་ཀྱང་མ་ཁྱབ་སྟེ་བདག་འཛིན་པ་མོ་གཉིས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་གྱི་བདག་ལྟ་བུ་
འདིར་བསྟན་ཡང་དག་པ་ཡིན་པའི་འོ་ཕྱིར།

འོ་གཉིས་པ་ཐལ་འཁྱར་བ་དང་རྟོག་གེ་བའི་མངོན་སུམ་དང་ཆད་མ་མི་
གཅིག་ཚུལ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་རྟོག་གེ་བའི་མངོན་སུམ་རྟོག་བྲལ་མ་འབྲལ་བར་
འདོད་པ་ནི། དེ་ལྟར་མིག་གི་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནམས་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་དང་ཆད་
མ་ཡིན་པ་བཀག་པ་ནི་རྟོག་གེ་པ་གཞན་གྱིས་ཇི་ལྟར་འདོད་པའི་འདོད་པ་བཀག་པ་
ཡིན་པས་ཐོག་མར་དེའི་འདོད་ལུགས་ཇི་ལྟར་ཡིན་པ་བརྗོད་ན་ཤེས་པར་འཁྱར་བས་
དེ་བརྗོད་པར་བྱའོ། དེ་ཡང་བཞི་བརྒྱ་བའི་འགྲེལ་པ་ལས། རྟོག་གེ་པ་འདི་ནི་དཔེར་
ན་མངོན་སུམ་ལ་སོགས་པའི་འཛིན་ཉེན་པའི་ཐ་སྟད་ཀྱི་དོན་ཉེ་འོ་བཅའ་ལ་གཏན་
ནས་མ་བྱང་བའི་འོ་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་ལ་མ་བྱང་བའི་ཕྱིར་དཔེར་ན་ཐ་སྟད་མི་
ཤེས་པའི་བྱིས་པ་གཞོན་ནུ་ལྟ་བུར་ཇི་སྟེ་འོ་ཐ་སྟད་ཀྱི་དང་པོ་སྟེ་ཐོག་མར་སྒྱུང་
བྱའི་གནས་དང་པོ་ཁོ་ན་ནས་གསུང་རབ་ཀྱི་བཅའ་འོ་ལ་ཐ་སྟད་དེ་དག་ལ་སྒྱུང་བར་
བྱ་དགོས་པར་འཁྱར་བ་ཞིག་ཡིན་པས་ན་དེ་ལ་སྒྱུང་རྒྱུའི་གནས་དེ་བསྟན་པར་བྱ་
བའི་ཕྱིར་འདི་འོ་བ་ནི་དངོས་སྒྲུབ་ཐོག་མར་ཁྱོད་ཀྱི་འོ་ལུགས་ཀྱི་མངོན་སུམ་གང་
ཞིག་ཡིན་ཞེས་ཁོའི་མངོན་སུམ་བྱ་འདོད་པ་དེ་ཇི་ལྟར་ཡིན། བཀལ་ཞིང་བརྟག་པ་
འོ་སྟེ་འདི་བར་བྱའོ། དེ་ལ་འོ་ཁོས་དེ་སྐད་སྒྲས་པ་ལ་ཁོས་ལན་སྒྲས་པ་ནི། འོ་ཡུལ་

ཅན་གྱི་ཤེས་པ་འོ་ཞིག་མངོན་སུམ་ཡིན་ནོ་འོ་ཞེ་ན། ཟེར་རོ། ཡང་དེ་ལ་འོ་ཡུལ་
 ཅན་གྱི་ཤེས་པ་རི་འདྲ་བ་ཞིག་སྟེ་ཞེས་སྐར་རིས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ་འོ་མངོན་སུམ་ཡིན་
 ཞེས་འདྲིའོ། དེ་ལ་ཁོས་ཤེས་པ་གང་རྟོག་པ་དང་བཤམ་བའོ། ཞེ་ན་འོ་ན་འོ་ཞེས་
 ཟེར་ན་དེ་ལ་རྟོག་པ་འང་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཞེས་འདྲིའོ། འོ་བྱས་པ་ལ་དེ་ལ་ཁོས་
 གང་བུམ་པ་འོ་ལྟ་བུའི་བརྗོད་བྱའི་དོན་ལ་འདིའི་མིང་སྟེ་འོ་ནི་འདི་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་
 པ་དང་འདིའི་རིགས་སྟེ་འོ་གཉིས་ནི་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་གོ་ཞེས་སོགས་སུ་ལྟག་པར་
 ཅན་གྱི་མཆན་མས་སོ་སོར་བཅད་ནས་སྟོ་འདོགས་པར་ཞུགས་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱན་
 ཏུ་གཡོ་བའི་གཡེར་སོ་ཞིག་སྟེ་མིང་སྟོར་རྟོག་པ་དང་རིགས་སྟོར་རྟོག་པ་འོ་སོགས་
 དེ་འདུ་བའི་འདུ་ཤེས་དེ་དག་དང་བཤམ་བའི་བྱིར་མིག་ལ་འོ་སོགས་པའི་ཆད་མ་
 ཀྱན་བཏུས་ལས། མིང་དང་རིགས་སོགས་སྟོར་བ་ཡི། རྟོག་པ་དང་བཤམ་མངོན་སུམ་
 མོ། ཞེས་པ་འོ་ལྟར་རོ། མིག་སོགས་དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལྟ་ནི་གཞུགས་
 སོགས་ལུལ་གྱི་རང་གི་མཆན་ཉིད་རི་ལྟར་སྒྲུང་བ་བརྗོད་ཏུ་མེད་པ་དེ་ཅམ་ཞིག་ལ་
 འོ་གསལ་བར་འདུག་པའི་བྱིར་ན་དབང་ཤེས་དེ་དག་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་སྐྱེས་བརྗོད་
 པར་བྱ་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཉི་འདིས་རྟོག་གི་བའི་འདོད་པ་རི་ལྟར་བརྗོད་ན་
 དེ་ཡང་རྟོག་གི་བ་དེས་ནི་རྟོག་པ་དང་བཤམ་ཞིང་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ཞིག་ནི་
 མངོན་སུམ་གྱི་དོན་ཉིད་ཏུ་འདོད་དོ། གཉིས་པ་སྟེ་བདུན་དང་ཀྱན་བཏུས་ལྟར་རྟོག་
 གི་བའི་མངོན་སུམ་ཏུ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཆད་མར་སོང་ཚུལ་འོ་ནི། དེ་ལྟར་འདོད་པ་
 དེ་ལ་མ་འཁྲུལ་བ་ཞེས་འབྱུང་བའི་མ་འཁྲུལ་བའི་ཚུལ་ནི་ཤེས་པ་རང་ལ་ལུལ་གྱི་
 རང་གི་མཆན་ཉིད་རི་ལྟར་གནས་པ་ལྟར་སྒྲུང་བ་ལ་རི་ལྟར་སྒྲུང་བ་དེ་ལྟར་འདྲིན་
 པར་བྱེད་པ་ཞིག་ནི་མ་འཁྲུལ་བར་འདོག་དགོས་པས་འདིར་དབང་པོའི་ཤེས་པའི་
 མངོན་སུམ་ལྟ་གས་ཀྱང་རང་གི་མཆན་ཉིད་རི་ལྟར་གནས་པ་དེ་ཉིད་འཇལ་བས་ན་
 གཞུགས་སྐྱེ་ལ་སོགས་པའི་རང་ངོས་ནས་བྱབ་པའི་རང་གི་མཆན་ཉིད་རི་ལྟར་སྒྲུང་
 བ་འདི་ནི་གཞུགས་སོགས་ལ་གནས་པའི་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ལ་རང་མཆན་དེ་

ཉིད་མངོན་སུམ་ལྟ་བུ་དེ་དག་གི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པོ། དེ་ཡིན་པས་ན་མངོན་སུམ་དེ་
དག་ཆད་མར་འགྲོ་ས་ཡང་ཡུལ་གཞུགས་སོགས་ལྟ་བུ་དེའི་རང་ངོས་ནས་བྱུང་བའི་
རང་གི་མཆན་ཉིད་དེ་ཉིད་ལ་ཆད་མར་འགྲོ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་འདོད་དོ། གསུམ་
པ་ཐལ་འགྱུར་བའི་སྟོབ་དཔོན་འདིས་མངོན་སུམ་མ་འབྲུལ་བ་རང་མཆན་ལ་ཆད་
མར་གཏན་མི་བཞེད་པ་ནི། རྟོག་པ་རྩལ་པོའི་འདོད་པ་གང་ལ་མངོན་སུམ་
ཡིན་པ་དེ་འདྲ་བ་ནི་ངས་པར་འགོག་པ་ཡིན་ཏེ་སྟོབ་དཔོན་རྩལ་བ་འདི་ནི་འོག་རྩ་
འཆད་པར་འགྱུར་བ་ལྟར་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུང་བའམ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བ་
དེ་འདྲ་བ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་འཇུག་པའི་བཞེད་པས་དབང་པོའི་ཤེས་པ་དེ་རྣམས་རང་མཆན་
ཀྱིས་བྱུང་བ་པ་ལ་ཆད་མར་ག་ལ་བཞེད་དེ་དེ་འདྲ་བཞེད་པར་མི་རིགས་པས་བཞེད་
པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། རྩུ་མཆན་དེས་ན་འདིར་དེ་དག་ཆད་མ་ཡིན་པ་བཀག་
པ་ནི་སྦྱར་ཆད་མ་ཡིན་པ་ཙམ་བཀག་པ་མིན་གྱི་དབང་ཤེས་དེ་རྣམས་ཡུལ་གཞུགས་
སོགས་ལྟའི་རང་ངོས་ནས་བྱུང་བའི་རང་གི་མཆན་ཉིད་དེ་ཉིད་ལ་ཆད་མར་འདོད་པ་
དེ་ཁོ་ན་འགོག་པ་ཡིན་ལ།

གསུམ་པ་བྱེ་བྲག་མི་བསྐྱུ་བ་བཀག་ཚུལ་ལ་དུག་ལས་དང་པོ་རྩུན་པར་བཤད་
པས་མི་བསྐྱུ་བ་འགོག་ཚུལ་རྟོག་ནི། དེ་འདྲ་འགོག་ཚུལ་ནི་བཙེམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་
རྣམ་ཤེས་རྣམས་བརྩུན་པ་བསྐྱུ་བར་གསུངས་པའི་ལུང་དེ་ཉིད་དང་གྲུང་དེའི་དོན་
རིགས་པར་བསྐྱུ་བ་པ་གཉིས་པོ་དེས་འགགས་སོ། གཉིས་པ་དེས་མི་བསྐྱུ་བ་བཀག་
ནས་ཆད་མར་འགོག་ཚུལ་རྟོག་ནི། ལུང་དེ་ཡང་བསྐྱུ་བར་གསུངས་པས་མི་བསྐྱུ་བ་
བཀག་པ་ཡིན་ལ། མི་བསྐྱུ་བ་བཀག་པའི་སྟོན་ནས་ཆད་མ་ཡིན་པ་ངས་པར་འགོག་པ་
ཡིན་ཏེ་མི་བསྐྱུ་བ་ནི་ཆད་མའི་མཆན་ཉིད་ལ་དགོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། གསུམ་
པ་བསྐྱུ་ལུགས་ཀྱིས་ཆད་མར་བཀག་པའི་ཏ་ཅང་ཐལ་བ་ནི། དེ་ལྟར་མི་བསྐྱུ་བ་
འགོག་ན་འོ་ན་བསྐྱུ་ལུགས་དེ་གང་ཡིན་སྟམ་ན། དེའི་རིགས་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རྣམ་
པ་གཞན་དུ་གནས་པའི་དངོས་པོ་ལ་རྣམ་པ་གཞན་དུ་སྒྲུབ་བ་ཞེས་གསུངས་པ་འདི་

ཡིན་ཏེ་དེའི་དོན་ཡང་དབང་ཤེས་ནམས་ལ་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ཡུལ་ལྔ་པོ་དེ་ནམས་
 གནས་ཚུལ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་གནས་བཞིན་དུ་ནམ་པ་གཞན་རང་
 གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཉིད་དུ་སྒྲ་བས་ན་དབང་ཤེས་དེ་དག་མེད་པ་ལ་ཡོད་
 པར་སྒྲ་བས་འབྲུལ་བའི་ཕྱིར་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པ་དེ་ལ་མ་འབྲུལ་བའི་
 ཆད་མ་ཡིན་པ་ཤིན་ཏུ་འགལ་བས་དེ་ལ་ཆད་མ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་སྟེ་དེ་དག་གི་
 དོན་མདོར་བསྟུན་ཏེ་ཡིན་ཏེ་དབང་པོའི་ཤེས་པ་དེ་དག་ཡུལ་ལྔའི་རང་མཆན་
 ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལ་མ་འབྲུལ་བའི་ཆད་མ་མ་ཡིན་ཏེ་ཡུལ་ལྔའི་རང་མཆན་ཀྱིས་གྲུབ་པ་
 སྒྲ་བ་ལ་བསྟོན་ཏེ་སྒྲ་བ་དེ་ཉིད་ལ་འབྲུལ་ནས་བསྟུ་བའི་ཕྱིར་ཏེ་ཡུལ་ལྔའི་གནས་
 ཚུལ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་སྟོངས་བཞིན་དུ་སྒྲ་ཚུལ་ཙམ་ལ་རང་མཆན་དུ་སྒྲ་
 བའི་ཕྱིར་དཔེར་ན་ཟླ་གཉིས་སྒྲ་བའི་ཤེས་པ་དེ་ཟླ་བ་གཉིས་མ་ཡིན་བཞིན་དུ་ཟླ་
 བ་གཉིས་སུ་སྒྲ་བ་ལ་སྟོན་ཏེ་འབྲུལ་བས་ཟླ་བ་གཉིས་ལ་ཆད་མ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་
 རོ།། ལྷམ་དུ་དགོངས་པའོ།། བཞི་པ་དངོས་སྒྲའི་རང་མཆན་ལ་ཆད་མར་མ་སོང་ན་
 དབང་མངོན་ཆད་མར་མི་རུང་། རྒྱུ་བ་འགོག་ཚུལ་འདི་ལ་དངོས་སྒྲ་བ་དང་སྟོབ་
 དཔོན་འདིའི་འདོད་པའི་སྒྲུགས་གཏད་ས་ཡང་དངོས་པོར་སྒྲ་བས་ནི་གཟུགས་སྒྲ་
 སོགས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དེ་ཁོ་རང་གི་ཐ་སྟོད་པའི་སྟོད་ལྷགས་ཡིན་
 པས་ན་གཟུགས་སོགས་ལ་རང་གི་མཆན་ཉིད་དུ་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་དེ་འབྲ་མེད་
 ན་གཟུགས་སོགས་དེ་དག་དོན་བྱེད་པའི་རྒྱུ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་དངོས་
 མེད་ཉིད་དུ་འདོད་དགོས་པས་གཟུགས་སོགས་ཡུལ་ལྔའི་རང་མཆན་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དེ་
 ཉིད་ལ་མངོན་སུམ་ཆད་མར་མ་སོང་ན་ནི་ཡུལ་ལྔ་པོ་དེ་ལ་ཆད་མར་འགོ་ས་གཏན་
 བས་མེད་ལ་དེ་ལྟར་མེད་པ་དེས་ན་གཟུགས་སོགས་ཡུལ་ལྔ་ལ་ཆད་མར་སོང་བ་
 ཞིག་ཡིན་ནའང་དེའི་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལ་ངེས་པར་ཆད་མར་འགོ་
 དགོས་བར་འདོད་དོ།། རྒྱུ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་རང་མཆན་འདོག་ན་དེ་ལྟར་དགོས་
 གུང་ཡུལ་རྩལ་པ་ཡུལ་ཅན་རྩལ་པས་འདོག་ཚུལ་ཤེས་བྱེད་དང་བཅས་པ་ནི། སྟོབ་

དཔོན་རྒྱ་གཞུང་འདི་འདྲི་བཞེད་པའི་ཕྱགས་ནི་རང་གི་མཆན་ཉིད་དམ་འོ་བོས་གྲུབ་
ན་བདེན་པར་གྲུབ་པར་འགྱུར་བས་ཡུལ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཞིག་རྣམ་པར་འཛོག་
པའི་ཚད་མ་ལ་ནི་རང་མཆན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་ཚད་མར་སོང་བ་ཞིག་ངེས་པར་དགོས་
ཀྱང་འདྲུག་འདྲི་པ་ལས། མཐོང་བ་རྩལ་པ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་གསུངས་ཞེས་དང་།
ནག་ཚའི་འགྱུར་ལས། མཐོང་བ་འཁྲལ་པའི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་གསུངས་ཞེས་དང་།
རང་འགྲེལ་ལས། སོ་སོའི་སྤྱེ་བོ་མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་ཀྱི་ཡིང་རྟོག་གིས་སྤོའི་མིག་མ་
ལུས་པ་ཁེབས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་བ་རྩལ་པའི་སྟོབས་ལས་བདག་གི་ཡོད་པ་རྟེན་
པ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་ནི་བརྩལ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་
རྩལ་པ་དེ་འདྲ་རྣམ་པར་འཛོག་པའི་ཚད་མ་ལ་གཟུགས་སོགས་དེའི་རང་གི་མཆན་
ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་ཚད་མར་སོང་བ་ཞིག་མི་དགོས་ཏེ། དེའི་ཚུལ་ནི་བཞི་བརྒྱ་བའི་
འགྲེལ་པ་ལས། འཇིག་རྟེན་པའི་མཐོང་བ་མིག་ཤེས་སོགས་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་
བ་རིགས་ཤེས་སོགས་འགོག་ཅིང་བསལ་བ་ནི་རིགས་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་
པའི་མཐོང་བ་དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་གྲགས་པའི་ཐ་སྙད་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས་ཚད་
མ་ཉིད་ཏུ་འཛོག་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དང་འཇིག་རྟེན་པའི་མཐོང་བ་མིག་ཤེས་སོགས་
དེས་དམིགས་པའི་དོན་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཡང་བརྩལ་པ་བསྟུ་བའི་ཆོས་ཅན་ཉིད་
ཏུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་སྤྱིར་འོ་ཞེས་སོ། །འདྲུག་པ་དེས་ན་རང་མཆན་ལ་ཚད་མ་
བཀག་ཀྱང་ཚད་མ་ཅམ་མི་འགོག་པ་ནི། དེའི་སྤྱིར་གོང་ཏུ་དབང་ཤེས་ཚད་མ་ཡིན་
པ་བཀག་པ་ནི་ཡུལ་གྱི་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་རང་མཆན་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པ་བཀག་
པ་ཡིན་པས་ཡུལ་དེ་དག་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པ་ཅམ་ཁེབས་མི་དགོས་པས་ན་མིག་ཤེས་
སོགས་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་རྣམས་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པ་སྤྱིར་འགོག་པ་མ་ཡིན་ནོ།

འདྲུག་སྒྲུམ་པ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྷགས་ཀྱི་ཚད་མ་བཞི་ཡོད་པར་བརྟེན་པ་
ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་ཐ་སྙད་ཚད་མ་བཀག་ན་བཞི་བརྒྱ་བ་དང་འགལ་བ་ནི། དེ་ལྟ་
མ་ཡིན་པར་དེ་དག་སྤྱིར་ཚད་མ་ཡིན་པར་འགོག་ན་འོ་ན་མི་བསྟུ་བའི་ཤེས་པ་ནི་

འདིག་ཉེན་ན་ཆད་མ་ཉིད་ཏུ་མཐོང་ན་ཞེས་གསུངས་པ་འདི་མི་རིགས་པར་འགྱུར་
 ཉེ་ཐ་སྟེད་པའི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་ལ་ཆད་མ་ཞེས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཉིས་
 པ་ཡུལ་གྱི་སྟོན་པ་བཞིར་བཤད་པའི་ཞེས་ནི། དེར་མ་ཟད་ཆོག་གསལ་ལས་ཀྱང་། དེའི་
 ཕྱིར་དེ་ལྟར་མངོན་སུམ་སོགས་ཀྱི་ཆད་མ་བཞི་ལས་འདིག་ཉེན་གྱི་དོན་རྟོགས་པར་
 རྣམ་པར་འཛོག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཡུལ་མངོན་གྱུར་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་བཞི་པོ་
 མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མ་དང་ཡུལ་སྟོག་པའི་ཆད་མ་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་དཔག་པའི་
 ཆད་མ་དང་པའི་ཡུལ་ཤིན་ཏུ་སྟོག་གྱུར་རྟོགས་པའི་ལུང་གི་ཆད་མ་དང་མངོན་
 སྟོག་གི་འདྲ་བའི་རྟོགས་པའི་དཔེ་ཉེར་འཇལ་གྱི་ཆད་མའི་རྣམ་གཞག་ཚོད་སྟོག་
 ལྟར་མཛད་པ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སུ་པ་ཆད་གཞལ་ངོ་བོས་
 གྲུབ་པ་འགོག་ཀྱང་སྟོན་གྲུབ་མི་འགོག་པའི་ཞེས་ནི། དེ་ཡང་ཆད་མ་དང་གཞལ་བྱ་ངོ་བོ་
 ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་གི་ཆད་མ་དང་གཞལ་བྱ་པའི་ཆད་མ་རྟོགས་པའི་
 ཉེན་འབྲེལ་གྱི་ཚུལ་མི་འགོག་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས་ཆད་མ་དང་གཞལ་བྱ་དེ་དག་ཀྱང་
 པའི་ཆད་མ་རྟོགས་པས་ཆད་མ་དང་གཞལ་བྱར་འགྱུར་བར་འགྱུར་ཉེ་འདི་ལྟར་ཆད་མ་
 དག་ཡོད་ན་ནི་གཞལ་བྱ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་དག་གྲུབ་པ་ཉིད་ཏུ་འགྱུར་བ་རབ་ཏུ་དང་
 རྣམ་པའི་འཇལ་བ་ཡིན། ལ་གཞལ་བྱའི་དོན་དག་ཡོད་ན་ནི་ཆད་མ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་
 ཡང་འགྱུར་པ་དག་ཏུ་འགྱུར་གྱི་དེ་ལྟར་མ་སྟོན་པས་ཆད་མ་དང་གཞལ་བྱ་གཉིས་སོ་
 སོའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་ནི་ཚོད་བསྟོག་པའི་
 ལས། གལ་ཏེ་རང་ལས་ཆད་མ་གྲུབ། གཞལ་བྱ་རྣམས་ལ་མ་སྟོན་པར། བྱིད་ཀྱི་ཆད་མ་
 གྲུབ་པར་འགྱུར། ཞེས་དང་། དེ་ཉིད་ལས་འོན་ཏེ་ཆད་མ་མེད་པར་ཡང་། དེ་རྣམས་
 གྲུབ་ན་སྟེ་བ་ཉམས། ཞེས་དང་། ཆོག་གསལ་ལས། གཞལ་བྱ་དང་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པ་
 ཆད་མ་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་མ་འཁྲུལ་བའོ། །བཞི་
 པ་ཆད་མ་དང་ཆད་མིན་འཛོག་ཚུལ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་ཐ་སྟེད་པའི་ཤེས་ངོར་ཕྱིན་
 ཅི་ལོག་མ་ལོག་སོ་སོར་བཞག་པ་ཞེས་ནི། དེས་ན་དབང་ཤེས་འདི་དག་འཁྲུལ་ན་ཡང་

ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་འབྲུལ་བའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཛིག་ན་ནི་རབ་རིབ་
ལ་སོགས་པའི་ཕྱི་ནང་གི་འབྲུལ་གྱི་འབྲུལ་རྒྱས་བསྐྱད་པའི་གཞོན་པ་ཡོད་པ་ཞིག་
དགོས་ལ་གཞོན་པ་དེ་འདྲ་མེད་ན་ཐོག་མ་མེད་པའི་འབྲུལ་རྒྱ་མ་རིག་པས་བསྐྱད་
པའི་དབང་གིས་གཞོན་པའི་གཞོན་པ་ཡོད་པས་དབང་ཤེས་ལ་སོགས་པ་ནམས་རང་
བཞིན་གྱིས་མེད་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་ཡུལ་འཛིན་པར་སྤང་བའི་
འབྲུལ་བར་འཛིག་ཀྱང་དེ་འདྲའི་གཞོན་པ་དེས་འབྲུལ་པ་ཅམ་ཞིག་ཡིན་པས་ནི་ཐ་
སྙད་པའི་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་མ་འབྲུལ་བར་འཛིག་པ་ལ་མི་གཞོན་
དོ། །^{༡༥༩}དེས་ན་རབ་རིབ་ལ་སོགས་པ་ཕྱི་ནང་གི་འབྲུལ་གྱི་འབྲུལ་རྒྱས་མ་བསྐྱད་ན་
སྒྲགས་གྱི་འབྲུལ་རྒྱ་མ་རིག་པས་བསྐྱད་པའི་དབང་གིས་ཡུལ་ནམས་རང་བཞིན་མེད་
བཞིན་དུ་ཡོད་པར་སྤང་ཡང་དེ་འདྲའི་དབང་ཤེས་ནམས་ཐ་སྙད་པའི་ཕྱིན་ཅི་མ་
ལོག་པ་དང་ཐ་སྙད་པའི་མ་འབྲུལ་བ་དང་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཕྱིན་
ཅི་མ་ལོག་པ་དང་དེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཡང་དག་པའམ། དེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་མ་འབྲུལ་བའང་ཡིན་
ཏེ། འཛིག་རྟེན་ཉིད་ལས་བདེན་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་དེ་ལྟ་ནའང་དེ་དག་
ཐ་སྙད་དུ་མ་འབྲུལ་བ་སོགས་ནི་མ་ཡིན་ཀྱང་དེ་གཉིས་མི་འགལ་ཏེ་དེ་དག་ཐ་སྙད་
དུ་འབྲུལ་བའི་འབྲུལ་སའི་ཐ་སྙད་དང་། དེ་དག་ཤེས་པ་གང་ལ་ལྟོས་ནས་མ་འབྲུལ་
པར་བཞག་པའི་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་གཉིས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེ་ཡང་གཟུགས་
སོགས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་རིགས་པས་འགོག་པ་ན་དོན་དམ་དུ་མི་རུང་བས་ཐ་
སྙད་དུ་བྱ་དགོས་ལ། དེ་འདྲའི་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་རྩ་དེར་ནི་དབང་ཤེས་ནམས་འབྲུལ་
པ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་རང་ག་བ་ནམས་ཀྱི་རྩར་ནི་མ་
འབྲུལ་བ་ཡིན་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཐ་སྙད་དུ་རྒྱུན་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་དང་ཀུན་རྫོབ་བདེན་
པ་ཞེས་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱང་མི་གཅིག་^{༡༦༠}གོ། དེ་ལྟར་ཡང་འདུག་པ་ལས་ཀྱང་། སྤྱིར་
ཤེས་བྱ་ལ་བདེན་པ་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་དེར་མ་ཟད་འཛིག་རྟེན་གྱི་མཐོང་བ་བརྟན་པའི་
ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་^{༡༦༡}ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མའི་རྟེན་དོན་དེའང་འཛིག་རྟེན་ཉིད་ལ་

ལྟོས་ནས་ཡང་ཁྱེད་ལ་མ་སྟོང་པའི་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་ལ་ལྟོས་ཏེ་དམ་པ་གཉིས་ཁྱེད་ལ་
 ཡོད་པར་འདོད་དེ། འབྲུལ་གྱི་འབྲུལ་རྒྱས་མ་བསྐྱད་ཁྱེད་ལ་ཤེས་གཤིས་གང་ཞེ་ན་འབྲུལ་
 གྱི་འབྲུལ་རྒྱུ་གཞི་དཔེ་མ་བསྐྱད་པའི་དབང་པོ་གསལ་ཁྱེད་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་
 པ་དང་འབྲུལ་གྱི་འབྲུལ་རྒྱུ་གཞི་དཔེ་མ་བསྐྱད་པའི་དབང་པོ་ལྟོས་ལྟོས་ཀྱི་ཤེས་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཁྱེད་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པ་གཉིས་
 ཡིན་ནོ། དེ་ལྟ་བུའི་གཞི་དཔེ་མ་བསྐྱད་པའི་ལྟོས་ཁྱེད་ལ་དང་
 ལྟོས་ཁྱེད་ལ་དབང་པོ་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དབང་པོ་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པ་ནི།
 ཆོས་ཅན་འདི་ག་རྟེན་ཀྱི་ཤེས་པ་འབྲུལ་གྱི་འབྲུལ་རྒྱས་ཁྱེད་ལ་གཞི་དཔེ་མ་
 ལྟོས་དེ་ལྟ་བུ་མེད་པའི་དབང་པོ་ལེགས་པ་ལ་བརྟེན་ཁྱེད་ལ་ལྟོས་པར་གྱུར་ཁྱེད་ལ་ཤེས་པ་
 ཁྱེད་ལ་བརྟེན་ཁྱེད་ལ་ཁྱེད་ལ་ཁྱེད་ལ་ཁྱེད་ལ་ཁྱེད་ལ་ཁྱེད་ལ་ཁྱེད་ལ་ཁྱེད་ལ་ཁྱེད་ལ་ཁྱེད་ལ་ཁྱེད་ལ་
 ཡོག་ཁྱེད་ལ་ཤེས་པར་འདོད་ལ། རྩ་མ་ལྟོས་དེ་མེད་པའི་དབང་ཤེས་ནི་ཕྱིན་ཅི་
 མ་ཡོག་པའི་ཤེས་པར་འདོད་དོ། ཡུལ་ཅན་ལ་མ་སྟོང་པའི་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཡོག་
 མ་ཡོག་གཉིས་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཡུལ་ལ་ཡང་དེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་གཉིས་ཡོད་དེ། དེ་
 ཡང་ཤེས་པ་དེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཡང་དག་པའི་ཡུལ་ནི་འབྲུལ་གྱི་ཁྱེད་ལ་འབྲུལ་རྒྱུ་གཞི་
 པ་མེད་པའི་དབང་པོ་དུག་གི་ཤེས་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱིས། བཟུང་
 བའི་དོན་གང་ཞིག་འདི་ག་རྟེན་ཀྱི་ཤེས་པ་རྟོགས་པ་དེ་ནི། ཁྱེད་ལ་བརྟེན་པའི་
 གཞི་གསལ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཆོས་ཅན་འདི་ག་རྟེན་ཉིད་ཁོ་ན་ལ་ལྟོས་ལྟོས་ནས་བདེན་པ་
 ཁྱེད་ལ་དག་པ་ཡིན་པར་འདོད་ཁྱེད་ལ་ཁྱེད་ལ་ཁྱེད་ལ་ཁྱེད་ལ་ཁྱེད་ལ་ཁྱེད་ལ་ཁྱེད་ལ་ཁྱེད་ལ་
 དུ་ཁྱེད་ལ་ཉིད་དེ་རྩ་མ་དང་དེ་ས་སྟོང་གི་ཆོགས་པ་དེ་རྟོགས་མི་རྣམས་པའི་ཆོས་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ལྟོས་མ་མེ་ཡོང་ནང་གི་གཞི་གསལ་བརྟེན་ཁྱེད་ལ་སོགས་གཞི་གསལ་བརྟེན་དང་
 བྲག་ཅ་སོགས་འབྲུལ་གྱི་འབྲུལ་རྒྱུ་གཞི་དཔེ་མ་བསྐྱད་པའི་དབང་ཤེས་ཀྱིས་བཟུང་བ་དེ་
 ནི། ཆོས་ཁྱེད་ལ་འདི་ག་རྟེན་ཉིད་ཁོ་ན་ལ་ལྟོས་ནས་ཡུལ་ཡོག་པ་ཡིན་པར་རྟོགས་
 པར་བཞག་གོ། ཁྱེད་ལ་ཁྱེད་ལ་ཁྱེད་ལ་ཁྱེད་ལ་ཁྱེད་ལ་ཁྱེད་ལ་ཁྱེད་ལ་ཁྱེད་ལ་ཁྱེད་ལ་ཁྱེད་ལ་

དང་དེས་སྒྲོང་གི་ཆོགས་པ་དེ་རྟོགས་ཀྱས་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་བྱིར། ཅེས་ཐ་སྟད་པའི་
ཤེས་པ་དང་ལུལ་གཉིས་ལ་ཐ་སྟད་པའི་ཤེས་པ་ཉིད་ཁོ་ན་ལ་བསྟོས་ཏེ་བྱིན་ཅི་ལོག་
མ་ལོག་གཉིས་གཉིས་སུ་བཞག་གོ།

གཉིས་པ་དབང་ཤེས་ལ་འབྲལ་གྱི་འབྲལ་པས་ལོག་ཤེས་སུ་འགྱུར་བ་^(ཁ།)ནི།
ཁོ་ན་དབང་པོ་ལ་གཞོད་པའི་འབྲལ་གྱི་འབྲལ་རྒྱ་གང་ཞེ་ན། དེ་ཡང་གཉིས་ལས།
དབང་པོ་ལ་གཞོད་པའི་རྒྱ་ནང་ན་ཡོད་པ་ནི། འདྲུག་འབྲེལ་ལས། དེ་ལ་མིག་གི་རབ་
རིབ་དང་མིག་མེར་གྱི་ནད་ལ་སོགས་པ་དང་ད་རྒྱ་ར་འདི་ཐང་ཁྲོམ་པ་ཡིན་གསུངས་
ཚོས་པ་ལ་སོགས་པ་ནམས་ནི་དབང་པོ་ལ་གཞོད་པ་རྒྱུན་ནང་ན་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། དབང་པོ་ལ་གཞོད་པའི་རྒྱ་བྱི་རྩལ་ན་ཡོད་པ་ནི། དེ་ཉིད་
ལས། ཉིལ་མར་སྒྱུ་མ་དང་རྒྱ་དང་མེ་ལོང་དང་གསུམ་པོ་འདིས་ནི་གཟུགས་བརྟན་
གར་ནས་མིག་ཤེས་ལ་འབྲལ་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། ཐག་སྒྲག་སྒྲོང་པ་དང་རིའི་ཁོང་
གཞིང་ལ་སོགས་པ་ནས་བརྗོད་པའི་སྐྱ་འདིས་ནི་སྐྱ་བརྟན་བསྐྱེད་ནས་ན་པའི་ཤེས་
པ་འབྲལ་བར་བྱེད་དོ། དེ་ལ་སོགས་པ་ནམས་དང་ཡང་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ལུལ་སྐྱ་
པོ་སོགས་དང་དུས་དབྱིད་སོགས་བྱུང་པར་ཅན་དང་ཐུད་ཅིང་ཉེ་བར་གྱུར་པ་འདིས་
མིག་རྒྱ་སྐྱེད་པར་བྱེད་ཅིང་རྒྱ་ལ་འབྲལ་བར་བྱེད་དོ། དེ་ལ་སོགས་པ་ནི་གྲུ་མཚུགས་
པར་བྱིན་པ་སོགས་སོ། དེ་ནམས་ནི་དབང་པོ་ལ་གཞོད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུན་བྱི་རྩལ་
ན་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུན་དེ་དག་ནི་དབང་པོ་ལ་གཞོད་པར་བྱེད་པ་ནང་ན་ཡོད་པ་
དག་མེད་པར་ཡང་དབང་ཤེས་ནམས་གཟུགས་བརྟན་ལ་བྱུང་བཞིན་དང་ཐག་ཆ་ལ་
སྐྱ་དངོས་དང་མིག་རྒྱ་ལ་རྒྱ་ལ་སོགས་པར་འཛིན་པའི་རྒྱར་འགྱུར་རོ། དེ་བཞིན་དུ་
མིག་འབྲལ་མཁན་ལ་སོགས་པས་རབ་དུ་སྐྱར་བའི་སྒྲགས་དང་སྐྱན་ལ་སོགས་པ་དག་
ཀྱང་འབྲལ་པའི་རྒྱར་ཤེས་པར་བྱའོ། ^(ཁ།)གསུམ་པ་ཡིད་ཀྱི་ལོག་ཤེས་ནི། ཡིད་ཀྱི་
དབང་པོ་ལ་གཞོད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ནི་གོང་གི་དེ་དག་དང་། གཞན་ཡང་ཡང་དག་
པ་མ་ཡིན་པ་བྱིན་ཅི་ལོག་པར་བྱས་པའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ལ་སོགས་པ་དག་དང་རྗེས་

ཐུ་དཔག་པ་གཏན་ཆིགས་ལྟར་སྒྲུབ་པ་དག་སྟེ་ཞེས་བྱུང་མཐའ་ངན་པ་དང་གཏན་
 ཆིགས་ལྟར་སྒྲུབ་ནམས་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་སྟོན་ཅིང་གཞོན་པའི་རྒྱུ་གསུང་སྟེ། མི་ལམ་
 ལ་སོགས་པའི་ཡིད་སྟོན་པའི་རྒྱ་གཉིད་ལ་སོགས་པའང་ཡིད་ཀྱི་འབྲུལ་རྒྱ་ཡིན་ནོ།
 བཞི་པ་མ་རིག་པའི་འདྲིན་སྒྲུངས་ནི་ལོག་པ་ཡིན་ཀྱང་ཐ་སྟད་པའི་ཤེས་པ་དེ་ཁོ་ན་
 ལ་སྟོ་ཁ་མ་བྱུགས་པའི་འབྲུལ་པར་མི་རྟོགས་པའི་རྒྱ་མཆན་དེས་ན་འབྲུལ་ཀྱི་
 འབྲུལ་རྒྱ་དེ་འདྲ་བ་རྣམས་བཟུང་གི་མ་རིག་པའི་འདྲིན་སྒྲུངས་ཏེ་འདྲིན་ལུགས་ཀྱི་
 རྣམ་པའི་ཡུལ་ནི་འོག་ནས་འཆད་པ་ལྟར་ཐ་སྟད་དུ་འང་མེད་མོད་ཀྱང་། ཐོག་མ་མེད་
 པ་ནས་ཀྱི་འབྲུལ་རྒྱ་མ་རིག་པས་བསྐྱད་པའི་གཞོན་པ་ནི་འདིར་གཞོན་པའི་འབྲུལ་
 རྒྱུར་མི་བཟུང་ངོ།

བཞི་པའི་ཐལ་རང་གི་དབང་མངོན་འབྲུལ་མ་འབྲུལ་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ་
 རོགས་པ་འགོད་པ་དང་། བྱུང་མཐའ་སོ་སོའི་འདོད་རྒྱུ་གཉིས། དང་པོ་ལ་གཉིས་
 ལས། དང་པོ་དབང་མངོན་མ་འབྲུལ་ན་རང་མཆན་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ནི། གལ་
 ཏེ་གཞན་དག་ན་རེ་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ལྡ་པོ་འབྲུལ་ཀྱི་འབྲུལ་རྒྱ་གཞན་ཀྱི་གཞོན་
 པ་མེད་པ་འདི་དག་ཐ་སྟད་དུ་མ་འབྲུལ་བ་ཡིན་ན་དབང་ཤེས་འདི་དག་ལ་སྒྲུབ་
 པའི་རང་གི་ངོ་སོས་བྱུང་པའི་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱང་ཐ་སྟད་དུ་ཡོད་པར་འཛོག་
 དགོས་ལ་དེ་འདྲ་བ་དེ་ཡང་སྟོབ་དཔོན་ལྷ་གསུམ་འདི་བཞེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། ལྷ་མ་པ་
 དང་། གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་དེ་འབྲུལ་ན་དེ་དག་ཐ་སྟད་པའི་ཆད་མར་མི་
 རུང་པར་ཐལ་བ་ནི། དེས་ན་དབང་ཤེས་འདི་དག་འབྲུལ་པར་འདོད་དགོས་ལ་འདི་
 དག་འབྲུལ་པར་འདོད་པ་དེ་ལྟ་ན་དབང་པོའི་ཤེས་པ་དེ་དག་གཟུགས་སྟོན་སོགས་ཀྱི་
 ཡུལ་ཐ་སྟད་དུ་རྣམ་པར་འཛོག་པའི་ཆད་མ་ཡིན་པར་མི་འཐད་དེ་དབང་ཤེས་དེ་
 དང་། ཐ་སྟད་དུ་ཡང་གཟུགས་སོགས་ལ་འབྲུལ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། རྟོན་པ་དབང་
 ཤེས་དེ་དག་གིས་ཐ་སྟད་དུ་གཟུགས་སོགས་འཛོག་མི་རུས་པ་མི་འཐད་དེ་དེ་དག་
 གཟུགས་སོགས་ལ་ཐ་སྟད་དུ་འབྲུལ་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ལ་སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་

འབྱེད་ཀྱིས་རྟགས་མ་གྲུབ་ཀྱི་ལན་མཛད། སློབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་གླི་ལའང་ཐ་སྟོད་དུ་
རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་བཞེད་པ་སྒྲ་མ་དང་འབྲེལ། མདོ་སྡེ་དགོངས་འབྱེད་
ཀྱི་དགོངས་པའང་དེ་ལྟར་གནས་པ་ལ། སངས་རྒྱལ་བསྐྱེད་སྤྱོད་དང་དཔལ་ལྷན་ཟླ་བས་
ནི་དེ་དང་གཏན་མི་མཐུན་པའི་མཆན་ཉིད་གསུམ་ཀྱི་ནམ་གཞན་མཛད་ནས་རང་
གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཐ་སྟོད་དུའང་མི་བཞེད་པས་སྒྲ་མ་གྱི་ཐལ་འབྱུར་གྱི་བྲུབ་
པ་ལ་ལན་མཛད་ནས་ཡུལ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཞིག་འཛོག་ན་ཡུལ་ཅན་ལ་འབྲུལ་
བ་དགོས་ཀྱང་ཡུལ་བརྟུན་པ་འཛོག་པ་ལ་ཡུལ་ཅན་འབྲུལ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱོགས་སུ་འཁྱོ་
བར་བཞེད་འདོད།

འདི་གཉིས་པ་ལ་རང་རྒྱད་པའི་འདོད་ཚུལ་དང་། ཐལ་འབྱུར་པའི་འདོད་ཚུལ་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་འདོད་མི་འདོད་ཀྱི་བྱད་པར་
དང་། དབང་མཛོན་གྱི་འདོད་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ལ་དུག་ལས། དང་པོ་ལེགས་ལྷན་
གཞན་དབང་ལ་རང་མཆན་བཞེད་པ་འདོད་ནི། དེ་ལ་ལན་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། འཛོག་
ཚུལ་འདི་ལ་བཞེད་པ་མི་འབྲ་བ་དུ་མ་ཡོད་པ་ལས་ཐོག་མར་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་
འབྱེད་ནི་གཞུགས་སོགས་ལ་ཐ་སྟོད་དུ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རོ་བོ་ཡོད་
པར་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྒྱ་མཆན་ནི་སེམས་ཅམ་པས་ཀུན་བརྟགས་ལ་རང་གི་
མཆན་ཉིད་དུ་གྲུབ་པའི་རོ་བོ་མེད་པ་ཡིན་པས་ཀུན་བརྟགས་མཆན་ཉིད་རོ་བོ་ཉིད་
མེད་པ་ཡིན་པར་འདོད་ལ་དེ་ལྟར་འདོད་པ་དེ་འགོག་པ་ན། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་
འབྱེད་ཀྱིས་ཀུན་བརྟགས་ལ་འདོགས་བྱེད་དང་བརྟགས་པ་གཉིས་ཀྱི་བརྟག་པ་བྱས་
ནས་དང་པོ་འདོགས་བྱེད་ཀྱི་བརྟགས་པའི་སྐབས་སུ་རོ་བོ་དང་བྱད་པར་དུ་འདོགས་
པའི་སྐྱ་མིང་དང་སློ་རྟོག་པ་གཉིས་ལ་ཐ་སྟོད་དུ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་
རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སེམས་ཅམ་པ་ཁྱོད་འདོད་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་གཞན་དབང་གི་དངོས་
པོ་ལ་མེད་པར་སྐྱར་པ་བརྟབ་པར་འབྱུར་རོ་ཞེས་བཀག་པ་ཡིན་པས་ན་དེ་ལྟར་ན་
བཀག་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་དབང་ལ་ཐ་སྟོད་དུ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་

ངོ་པོ་བཞེད་པར་ཆེས་གསལ་ལོ། ། རྟོག་ཉིས་པ་དེའི་ཤེས་བྱེད་ནི། དེ་ལྟར་བཀག་
 པ་ཡང་རྩ་ཤེའི་རབ་བྱེད་ཉེར་ལྟ་པའི་འབྲེལ་པ་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་ལས། འདིར་གལ་
 ཉེ་གཟུགས་ཞེས་བྱ་བར་ཡིད་ལ་བཟོད་པ་གཟུགས་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དང་ཆིག་ཏུ་
 བཟོད་པའི་གཟུགས་བཟོད་པའི་མིང་གི་སྒྲ་རྟོགས་པ་ནི་རྟོགས་པ་དང་མིང་ངམ་
 སྒྲ་ལ་བྱེད་དོ། ། ཀུན་བཟླགས་པའི་ངོ་པོ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་རང་མཆོན་གྱིས་ཐུབ་
 པའི་ངོ་པོ་མེད་ན་གཏན་མེད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་འདྲའི་སྒྲ་སྒྲོའི་ཀུན་བཟླགས་དེ་མེད་
 རོ་ཞེ་ན་ནི་དངོས་པོ་ལ་སྐྱར་པ་འདེབས་པ་ཡིན་ཉེ་ཡིད་ལ་བཟོད་པ་རྟོགས་པ་
 དང་ཆིག་ཏུ་བཟོད་པ་མིང་ངམ་རྟོགས་དེ་དག་དངོས་པོ་ཡིན་ཞིང་དེ་དག་ལ་སེམས་
 ཅམ་པ་ཁྱོད་གྱིས་སྐྱར་པ་འདེབས་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་ནིང་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་
 དེའི་འབྲེལ་བཤད་ཏུ་སྒྲོབ་དཔོན་སྐུན་རས་གཟིགས་བརྒྱལ་བྱུགས་གྱིས་འདི་ལྟར་
 བཤད་དེ། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེའི་ཆིག་འདིས་ནི་ནལ་འབྱོར་སྦྱོད་པ་པ་སྟེ་སེམས་ཅམ་པ་
 དག་ཀུན་བཟླགས་པའི་ངོ་པོ་ཉིད་ནི་མཆོན་ཉིད་ངོ་པོ་ཉིད་མེད་པ་ཡིན་པ་ཉིད་གྱིས་
 བ་ངོ་པོ་ཉིད་གྱིས་ཐུབ་པ་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་བ་དེ་ཉིད་གལ་ཉེ་གཟུགས་ཞེས་བྱ་བར་
 གཟུགས་ཀྱི་ངོ་པོ་ཉིད་དང་གཟུགས་ཀྱི་བྱེད་པར་དེའི་སྟེ་བ་ཉིད་ཏུ་ཡིད་ལ་བཟོད་
 པ་ནམ་པར་རྟོག་པ་དང་ཆིག་ཏུ་བཟོད་པ་མིང་གི་ཐ་སྐྱད་འདོགས་པའི་ངོ་པོ་ཉིད་
 གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་མཆོན་ཉིད་ངོ་པོ་ཉིད་མེད་པ་ཡིན་པ་ཉིད་གྱིས་བ་ངོ་པོ་ཉིད་
 གྱིས་ཐུབ་པ་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་བྱ་ཡིན་ན་ནི་དེ་འདྲའི་རྟོག་པ་དང་མིང་ནི་དངོས་པོ་
 ཡིན་པས་ཀུན་རྟོག་ཏུ་གཞན་གྱི་དབང་གི་དངོས་པོ་ལ་སྐྱར་པ་འདེབས་པ་ཡིན་པས།
 དེ་སྐད་ཟེར་བ་མི་རུང་བར་སྟོན་ཉེ་ཞེས་འདོགས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དང་སྒྲོས་བསྐྱུས་པའི་
 གཞན་དབང་ལ་ཐ་སྐྱད་ཏུ་མཆོན་ཉིད་ངོ་པོ་ཉིད་མེད་དོ་ཞེས་འདོད་ན་སྐྱར་འདེབས་
 གྱུ་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །

རྟོག་སྐྱམ་པ་སེམས་ཅམ་པས་མཆོན་ཉིད་གསུམ་འདོད་ཚུལ་ནི། དེ་ལ་མཆོན་
 ཉིད་ངོ་པོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་པའི་མཆོན་ཉིད་ནི་ངོ་པོས་ཐུབ་པའི་རང་གི་མཆོན་

ཉིད་དམ་དེ་འདྲའི་རང་བཞིན་ཡིན་ལ་སེམས་ཅམ་པས་མཆན་ཉིད་དམ་རང་བཞིན་
དེ་འདྲ་མེད་པ་དེ་ཀྱན་བཏགས་ལ་འདོད་ཀྱི་གཞན་དབང་ལ་མཆན་ཉིད་དེ་འདྲ་
ཡོད་པས་དེ་ལ་རང་ངོས་ནས་བྱབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་ལ་འོན་ཀྱང་གཞན་དབང་
དེ་རྒྱ་རྒྱན་གཞན་ལས་སྐྱེ་བས་གཞན་དབང་ལ་རང་ལས་སྐྱེ་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ལ་
དེ་མེད་པས་གཞན་དབང་ལ་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་འདོད་པ་ཡིན་
ནོ།། བཞི་པ་ཞི་འཚོ་ཡབ་ལྷན་ཀྱང་མཆན་ཉིད་གསུམ་ལེགས་ལྟན་དང་འདྲ་ཚུལ་^{༡༥༽}
ནི། དེ་ལྟར་སེམས་ཅམ་པས་འདོད་པར་མ་ཟད་མདོ་སྤྲོད་གོངས་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་དེ་
བཞིན་དུ་བཤད་ནས་ཤེར་བྱིན་གྱི་མདོ་ལས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་
པར་བཤད་པ་དེ་དགོངས་པ་ཅན་དུ་གསུངས་པ་ལ་སློབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་སྤྱི་ལས་ནི་
དགོངས་འགྲེལ་གྱི་མདོ་དེས་ཤེར་བྱིན་གྱི་མདོའི་མཆན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་།
སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་། འོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སྟེ། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་
གསུམ་གྱི་དགོངས་པ་གསལ་བར་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དབུ་མའི་ལམ་མཐའ་གཉིས་
དང་བལ་བར་རབ་དུ་བསྟན་པའི་བྱིར་ན་དགོངས་འགྲེལ་གྱིས་ངེས་པའི་དོན་ཁོ་ན་
བསྟུབ་པའི་གཞུང་སྟོལ་འདུགས་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པས་དགོངས་
འགྲེལ་གྱིས་གཞན་དབང་ལ་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོབ་ཏགས་པ་དེ་ཀྱན་བཏགས་
ཡིན་པས་ཀྱན་བཏགས་དེ་གཏན་ནས་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོབ་འདོགས་སེལ་བ་དང་ཐ་
སྟོད་དུ་གཞན་དབང་ལ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱབ་པ་ཡོད་པས་དེས་སྐྱར་འདེབས་
སེལ་བའི་ཚུལ་བསྟན་པ་ཡིན་པས་ན་དགོངས་འགྲེལ་གྱིས་དབུ་མའི་དོན་རི་ལྟ་བ་
བཞིན་བསྟན་པར་བཞེད་དེ་སྟོབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་སྤྱི་ལ་འདི་ཡང་ཐ་སྟོད་དུ་རང་གི་
མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱབ་པ་ཡོད་པར་བཞེད་པའོ།།

^{༡༥༽}ལྟ་བུ་པ་ཐལ་འགྱུར་བའི་མཆན་ཉིད་གསུམ་དེ་ལྟར་མིན་ཚུལ་འདུག་འགྲེལ་
དུ་ནི་གོང་གི་དེ་དང་མི་འདྲ་བའི་མཆན་ཉིད་གསུམ་གྱི་ནམ་གཞག་གསུངས་ཏེ། དེ་
ཡང་དཔེར་ན་སྟུལ་དེ་ཐག་པ་བསྟོགས་^{༡༦༽}པ་འབྱེལ་བ་དེར་མ་བྱབ་པས་དེ་ལ་^{༡༧༽}

བཏགས་པ་དོན་ལ་མེད་པས་ཀྱན་བཏགས་ཡིན་ལ་སྐྱུལ་དངོས་ནི་སྐྱུལ་དེར་གྱུ་
 པས་དེ་ལ་བཏགས་པའི་ལྷ་ལ་ཡོད་པའི་ཡོངས་གྱུ་ཏུ་འགྲོ་བ་དང་འདྲ་བར་གཞིས་པའི་
 ལུགས་རང་བཞིན་གཞིས་ལུགས་དེ་ཡང་རྟེན་འབྲེལ་བྱས་པ་ཅན་གྱི་གཞན་དབང་
 རང་བཞིན་དེར་མ་གྱུ་པས་གཞན་དབང་དེ་ལ་ཀྱན་བཏགས་ཡིན་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 ཇི་པའི་ལྷ་བ་གཟིགས་པའི་སྒྲིབ་ལུ་དོན་དམ་གཟིགས་པའི་རོ་བོ་དེ་ཉིད་ཏུ་ནི་རང་
 བཞིན་འབབ་ཞིག་གྱུ་པས། དེའི་རོ་རང་བཞིན་དེ་ཡོངས་གྱུ་ཏུ་འཛོག་པའི་རོ་
 བོ་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་གེས་པར་བྱས་ནས་དགོངས་འབྲེལ་གྱི་མདོའི་དགོངས་
 པ་བཤད་པར་བྱའོ་ཞེས། མདོ་ལྟེ་གང་པའི་དག་ཞིག་དེ་ཁོ་པའི་ནིད་ཀྱི་དོན་མ་
 ཡིན་པ་པའི་ཀྱན་རྒྱུ་གཙོ་བོར་བཤད་པའི་བཅོད་བྱའི་དོན་ཅན། ལྷ་བཅོད་བྱ་
 ཅན་སྒྲིབ་པ་མེད་པ་ལོགས་ཀྱི་བྱུ་པར་ཏུ་བྱས་པའི་རྟེན་འབྲུང་དངོས་སུ་གསལ་བར་
 མི་བྱེད་པའི་དོན་དེ་ལས་གཞན་ཏུ་བྲང་དགོས་པའི་དོན་དེ་འདྲ་བཅོད་བྱར་
 བྱས་ནས་གསུངས་པ་དེ་འདྲ་བའི་བྲང་དོན་ཏུ་སྒྲིབ་པའི་ལྷ་བ་བཞིན་རྟོགས་པར་བྱས་
 བས་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་འདུག་པའི་ཐབས་པའི་སྐྱུ་དོན་དེ་ལས་གཞན་ངེས་དོན་
 མཐར་ཐུག་པའི་སྒྲིབ་ཏུ་བྲང་བར་བྱ་ཞིང་། ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་འབྲེལ་པར་གསུངས་
 པས་ན་སྒྲིབ་དཔོན་ལྷ་བ་གྲགས་པ་ནི་མདོ་དགོངས་འབྲེལ་གྱི་རོ་བོ་ཉིད་གསུམ་གྱི་
 རྣམ་གཞག་བྲང་དོན་ཏུ་བཞེད་པར་གསལ་ལ་དེ་ལྷ་རྣམས་སྒྲིབ་དཔོན་ལྷ་གསུམ་གྱིས་
 རང་ལུགས་ཀྱི་ཀྱན་བཏགས་ནི་གཞན་དབང་ལ་རང་གི་རོ་བོས་གྱུ་པའི་རང་བཞིན་
 ཡོད་པ་དེ་ཉིད་ལ་མཛད་པ་ཡིན་པས་ན་སྒྲིབ་དཔོན་འདི་གཞན་དབང་ལ་ཐ་སྐྱད་ཏུ་
 ཡང་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྱུ་པའི་རང་བཞིན་མི་བཞེད་པར་གྱུ་པ་ཡིན་ལོ།

པའི་བྱུ་པ་ལེམས་ཅམ་པས་དེ་ལྷ་རྣམས་འདོད་ཀྱང་སྒྲིབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་
 བསྐྱེད་དང་ལྷ་བས་རང་མཆན་གྱིས་གྱུ་པ་མི་བཞེད་ཚུལ་ནི། ལེམས་ཅམ་པ་རྣམས་
 ཀྱིས་ཀྱན་བཏགས་མ་གཏོགས་པ་གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྱུ་གཞིས་མཆན་ཉིད་རོ་
 བོ་ཉིད་མེད་པར་མི་འདོད་པས་གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྱུ་དེ་གཞིས་ལ་རང་གི་

ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་མཆན་ཉིད་དམ་རང་བཞིན་འདོད་ཅིང་དེ་ལྟར་འདོད་པའི་ཁྱེད་ཀྱི་མདོ་དགོངས་འགྲེལ་ལ་གཙ་བོར་བཞིན་པར་སྒྲུབ་ལ་སེམས་ཙམ་པ་རྒྱ་མཆན་རང་མཆན་གྱིས་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར་གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་དེ་གཉིས་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པར་འདོད་པ་ལ། སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱལ་བསྐྱེད་དང་སློབ་དཔོན་ལྷ་བ་གྲགས་པ་གཉིས་ནི་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་སྦྱིར་མི་བཞེད་ཀྱང་གལ་ཏེ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཡོད་ན་བདེན་པར་གྲུབ་པར་འགྲོ་ཆོད་སེམས་ཙམ་པ་འདོད་པ་ལྟར་འགྲོ་བར་བཞེད་ལ་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་ལ་སོགས་པས་ནི་རང་མཆན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཡོད་པར་བཞེད་ཀྱང་དེར་གྲུབ་པར་དེ་ཙམ་གྱིས་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པར་མི་འགྱུར་པར་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་དབྱེ་མ་རང་རྒྱད་པའི་དབང་མདོན་འདོད་ཚུལ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་ཀྱི་རྣམ་ཡོད་བཞེད་ཀྱི་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་ཀྱིས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་བཞེད་པའི་རྒྱ་མཆན་གཞན་ཡང་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་ལ་སློབ་དཔོན་དེས་དབང་གེས་ཀྱི་ཡུལ་རྣམས་གྲུབ་བཞེད་དེ་ཐོག་མར་དེའི་ཚུགས་སྐྱེའི་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི། སེམས་ཙམ་པས་རྒྱལ་སྤྱོད་པ་རེ་རེ་བ་ནི་དབང་གེས་ཀྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་རེ་རེ་ནས་དབང་གེས་ལ་མི་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་གཏན་ཆོག་སྤྱོད་པ་རྒྱལ་སྤྱོད་པ་འདུས་ཙམ་པ་དེ་འང་དབང་གེས་དེའི་ཡུལ་མ་ཡིན་ཏེ་དེ་འདུས་པ་ཙམ་ཀྱི་ཆོག་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱི་མེད་པའི་ཕྱིར་སློབ་དཔོན་གཅིག་ཡོད་ཀྱང་དེ་སློབ་དཔོན་ཞེས་པའི་གཏན་ཆོག་སྤྱོད་པ་དེའི་དཔེར་ལྷ་བ་གཉིས་སུ་སྒྲུབ་པའི་སློབ་དཔོན་ཞེས་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བཀོད་པའི་སློབ་དཔོན་རྒྱལ་སྤྱོད་པ་རེ་རེ་བ་དང་འདུས་པ་གཉིས་ཀ་དབང་གེས་ཀྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པའི་ལན་དུ། རྟོག་གོ་འབར་བ་ལས། སེམས་ཙམ་པ་ཁྱེད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པ་དེ་རྒྱལ་སྤྱོད་པ་རེ་རེ་བསགས་པའི་འབའ་ཞིག་པ་ལ་འདོད་དམ་འདུས་པ་ལ་འདོད། དང་པོ་ལྟར་མ་བསགས་པ་སྒྲེ་ཚུགས་གཅིག་དུ་མ་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་པའི་རྒྱལ་སྤྱོད་པ་འབའ་

ཞིག་པ་དབང་པོའི་ཤེས་པའི་ཡུལ་མིན་པར་ཁྱོད་པ་ཡིན་ན་
 ཁོ་པོའང་འདྲོད་ཁྱོད་པས་དེ་ནི་ངེད་ཀྱང་འདྲོད་ཅིང་ངེད་ལ་གྲུབ་ཟིན་པས་གྲུབ་པ་
 ལ་བསྐྱབ་པའི་སྒྲོན་ཡིན་ལོ་ཞེས་གསུངས་ནས་བྱི་མ་རྩལ་སྤྲ་རབ་འདུས་པའི་དབང་
 ཏུ་བྱས་ནས་སྤྲ་པའི་ལན་ཏུ་ཡང་གལ་ཏེ་སེམས་ཅམ་པ་ཁྱོད་འབའ་ཞིག་པ་ལ་དེ་
 གློད་མི་སྤྲ་བར་རིགས་གཅིག་པའི་རྩལ་སྤྲ་རབ་འདུས་པ་ཚྱོགས་སུ་སྒྲེ་ཁྱོད་མ་བཅར་
 བྱས་ནས་དེ་ནི་དབང་ཁྱོད་པའི་ཤེས་སྒྲེ་བའི་དམིགས་པའི་རྒྱ་མ་ཡིན་ཏེ་རྣམས་སུ་མེད་
 པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་གཏན་ཆོག་ལ་འདི་ལྟ་བུ་སྤྲ་བར་བྱེད་ན་ནི་ཁོ་པོ་རྟགས་
 མ་ཁྱོད་གྲུབ་པས་གཏན་ཆོག་པའི་ཉིད་སྤྲ་བའི་ཡུལ་ས་རོལ་པོ་གཞན་ལ་མ་གྲུབ་པ་
 ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྒྱ་མཆན་ནི་ཡུལ་གྱི་ཆ་ཤས་གང་ཞིག་འདི་ལྟར་ཡུལ་གྱི་རོ་པོ་
 དེར་རིགས་གཅིག་པར་འདུས་པའི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་བའི་ཁྱོད་པའི་སྤྲ་སྤྲ་རབ་ཀྱི་རོ་པོ་ཏུ་
 མ་གཞན་དང་གཞན་ཁྱོད་ཀྱི་རེ་རེ་ནས་སྤྲ་ཞིང་ཆོག་པར་བྱས་པའི་སྒྲོན་ནས་
 ཡུལ་གྱི་རོ་པོ་ཁྱོད་ཀྱི་ལ་གཅིག་མཐུད་ནས་དེ་ལ་པན་བཏགས་པ་ཡིན་ལ་དེ་ལྟར་
 བ་རྩལ་སྤྲ་རབ་རེ་རེ་ཡང་ཡུལ་དེ་ལ་པན་བཏགས་པའི་སྒྲོན་བ་དང་ལྟན་པ་ཡིན་
 པས་པན་འདོགས་བྱེད་ཀྱི་རྩལ་སྤྲ་རབ་དེ་དག་རེ་རེ་ཡང་ཁྱོད་དབང་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་
 རོ་པོའི་ཆ་ཤས་སམ་ཡན་ལག་ཏུ་བྱེད་དགོས་ལ་དེ་ཡན་ལག་ཏུ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
 ཡན་ལག་ཁྱོད་ཀྱི་གཅིག་ཏུ་བསྒྲེམས་པ་ན་རྩལ་སྤྲ་རབ་ཏུ་ཁྱོད་པ་ཏུ་མ་འདུས་
 པར་སྤྲ་བའི་ཁྱོད་ཀྱི་སྤྲ་སྤྲ་རབ་ཀྱི་ཡན་ལག་ཅན་ཡུལ་གྱི་རོ་པོ་སྤྲ་ཞིང་། དེ་སྤྲ་བ་
 བ་ཡུལ་དེའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྒྲོན་པའི་སྤྲ་ཞིང་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་འདུས་
 པའི་སྤྲ་རབ་རེ་རེ་ཡང་རྣམས་སུ་གྲུབ་པ་ཡིན་པས་དེ་འབྲེལ་རྟགས་པ་རྣམས་སུ་གྲུབ་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ་དཔེར་ན་རིགས་གཅིག་པའི་རྩལ་སྤྲ་རབ་ཏུ་ཁྱོད་པ་བསགས་ཤིང་འདུས་ཁྱོད་
 པ་དེ་ཉིད་ལས་མཆུ་ལ་སོགས་པ་བྱམ་པ་རང་གི་རོ་པོའི་ཡན་ལག་ཏུ་བྱས་པ་ཁྱོད་པས་
 བྱམ་པ་ཁྱོད་ཀྱི་འབྲུབ་པ་ལ་སོགས་པ་རྟགས་པར་གྲུབ་པ་དེ་འང་རྣམས་སུ་གྲུབ་པར་བདག་
 ཅག་འདྲོད་དེ་དཔེར་ན་ཁྱོད་པའི་སྤྲ་སྤྲ་རབ་ཁྱོད་པས་གསུངས་པའི་དབང་དེ་བཞིན་

ནོ། །གཉིས་པ་བསགས་པའང་རྣམ་ཡོད་འཁོར་པ་ནི། རྒྱ་འཁོར་མཆན་གང་གི་ཕྱིར་
འཁོར་ལ་སྤྱོད་པ་འདྲ་རྣམས་བརྒྱད་འདུས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ལ་སྤྱོད་པ་རྣམས་བརྒྱད་
འདུས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱང་རྣམས་སྤྱོད་པ་ཉིད་ཏུ་འཁོར་པའང་འཁོར་པའི་མཆན་པར་
འདོད་ཅིང་ཁས་སྐྱབས་པ་ལྟར་ཁོ་ལོ་ཅག་ཀྱང་འདུས་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་བྱམས་པ་ལ་
སོགས་པ་འདུས་པ་ཡིན་ཡང་རྣམས་སྤྱོད་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ་འདུས་ཤིང་བསགས་པ་མ་
ཡིན་པའི་དངོས་པོ་ཆེག་རྒྱུ་འབའ་ཞིག་དེ་འདྲ་ནི་གཏན་ནས་མ་སྤྱོད་ཅིང་མི་སྤྱོད་
པ་ཉིད་དོ་ཞེས་རྒྱལ་སྤྱོད་པ་བསགས་པའི་རེ་རེ་ནས་དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྟེན་
བྱེད་པའི་རྒྱ་དང་དེ་རེ་རེ་ཡང་རྣམས་ཡོད་ཏུ་བཞེད་པ་དང་དེ་རེ་རེ་ཡང་རྒྱལ་སྤྱོད་པའི་
ཡང་མཐར་ཐུག་ཡིན་པར་ཡང་བཞེད་པར་སྤྱོད་པས་རྒྱལ་སྤྱོད་ཆ་མེད་དབང་ཤེས་
སྤྱོད་པའི་དམིགས་རྟེན་ཏུ་བཞེད་དོ། །གསུམ་པ་སྤྱོད་དཔོན་ལེགས་ལྟན་གྱིས་དབང་
མཆན་མ་འཁུལ་བར་བཞེད་ཚུལ་འཁོར་ནི། དེ་འདྲའི་ཡུལ་རང་གི་མཆན་ཉིད་གྱིས་
སྤྱོད་ཅིང་རྣམས་སྤྱོད་པའི་ཡུལ་དེ་ཉིད་རི་ལྟར་སྤྱོད་པ་ལ་དབང་ཤེས་དེ་དག་
ཆད་མ་ཡིན་པར་བཞེད་པ་དེའི་ཕྱིར་སྤྱོད་དཔོན་ལེགས་ལྟན་འབྱེད་ནི་དབང་པོའི་
ཤེས་པ་འཁུལ་གྱི་ཕྱི་ནང་གི་འཁུལ་རྒྱ་སྤྱོད་པ་ཤད་པ་དེ་རྣམས་གྱིས་མ་བསྐྱེད་པ་དེ་
ནི་མ་འཁུལ་བ་ཁོ་ནར་བཞེད་ཅིང་ཐ་སྤྱོད་ཏུ་མདོ་སྤྱོད་པ་དང་མཐུན་པའི་དབང་ཤེས་
ཀྱི་དམིགས་རྟེན་ཡང་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་འཁོར་དག་ཐམས་ཅད་ཡུལ་སྤྱོད་ནས་
སྤྱོད་པ་གཅིག་བཏགས་དོན་བཅའ་པའི་མཐར་རྟེན་པའི་དབང་ཏུ་བྱས་ནས་འདོག་
ལ་དཔལ་ལྟན་སྤྱོད་པས་ནི་བཏགས་དོན་བཅའ་པའི་ཆོ་ན་མི་རྟེན་པས་རྒྱལ་སྤྱོད་དེ་
དག་ལ་བཏགས་པའི་སྤྱོད་པ་ཅམ་ལ་རྣམས་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་དང་ཡུལ་རྣམས་ཀྱང་བརྟེན་
ནས་བཏགས་པའི་བཏགས་ཡོད་རྣམས་དབང་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ཏུ་བཞེད་དོ། །དེས་ན་སྤྱོད་
མས་འདི་དག་ཐ་སྤྱོད་ཏུ་མ་འཁུལ་བ་དང་ཕྱི་མས་ནི་ཐ་སྤྱོད་ཏུ་འཁུལ་བར་བཞེད་
དོ། །འདི་ཐ་སྤྱོད་པའི་ཤེས་པ་ལ་སྤྱོད་ནས་མ་འཁུལ་བར་བཞེད་པའི་ཐ་སྤྱོད་པའི་ཤེས་
པའི་དངོས་འདོན་སྤྱོད་པ་མཛད་པ་ལྟར་ན་རྟེན་འབྱེད་ཀྱི་ཏགས་གྱིས་སྤྱོད་པ་དག་མེད་

དུ་བསྐྱབ་པ་སྐབས་སུ་བབས་པའི་བྱི་ཚོལ་ཡང་དག་གི་རྒྱད་ཀྱི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་
འཇལ་བའི་ཚད་མ་ཡང་ཐ་སྟད་པའི་ཚད་མ་ཡིན་དེས་དང་པོར་དབྱད་པ་བྱེད་ཀྱང་
ཚུལ་གསུམ་འཛིག་པའི་ཆེ་ན་མ་བརྟགས་མ་དབྱད་པར་འཛིག་པ་ཡིན་།^(༤)

།^(༥)གཉིས་པ་ཐལ་འབྱུར་བའི་འདོད་ཚུལ་ལ་སྦྱར་དབང་མཛོན་འབྲུལ་བར་
བཤད་པ་དང་། དེ་དག་འབྲུལ་ཡང་གཟུགས་སོགས་འཛིག་པའི་ཚད་མར་བཤད་
པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་ལྷ་ལས་དང་པོ་བྱད་པར་བརྒྱད་ཀྱིས་བྱུན་མོང་མིན་ཚུལ་།^(༦)
ནི། དེ་ལྟར་གོང་གི་དེ་རྣམས་ཀྱིས་དབང་ཤེས་ཡུལ་ལ་འབྲུལ་མ་འབྲུལ་གྱི་རྒྱ་མཚན་
ནི་ཡུལ་རྣམས་སུ་བྱུབ་མ་བྱུབ་དང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུབ་མ་བྱུབ་སོགས་སྟོབ་
དཔོན་སོ་སོའི་བཞེད་པ་མི་འདྲ་བ་སོ་སོར་བཀོད་པ་ཅམ་ཞིག་བྱས་ནས་འདིར་བྱད་
པར་དུ་སྟོབ་དཔོན་ཟླ་བྲགས་ནི་སྟོབ་དཔོན་གཞན་དེ་དག་དང་མི་འདྲ་བའི་བཞེད་
ཚུལ་གསུངས་པ་ནི་འདུག་འགྲེལ་ལས་ནི་འདི་སྐད་གསུངས་ཏེ། དབྱ་མ་པ་ཁ་ཅིག་
གིས་མདོ་ལྗེ་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ལ་དོན་གང་ཞིག་དོན་དམ་པར་སྦྱས་པའི་རྒྱལ་ཆ་
མེད་སོགས་ཀྱི་དོན་དེ་ཉིད་དབྱ་མ་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འདོད་དོ་
ཞེས་སྦྱས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དབྱ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
ཀྱི་ཚུལ་ལ་སྟོངས་ཏེ་མཛོན་པར་མི་ཤེས་པ་ཁོ་ནས་སྦྱས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་
པར་བྱའོ། ཡང་དབྱ་མར་གང་དག་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྱ་བ་རྣམས་ཀྱིས་དོན་གང་ཞིག་དོན་
དམ་པར་སྦྱས་པའི་ཆ་མེད་ལ་སོགས་པའི་དོན་དེ་དབྱ་མ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་
སྦྱས་པ་ཡིན་ནོ་སྟམ་དུ་སེམས་པའི་ལུགས་དེ་དག་གིས་ཀྱང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དེ་ཉིད་
གོང་ལྟར་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པ་ཁོ་ན་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀ་ལ་ལན་ནི་འདི་ལྟར་འཛིག་རྟེན་
ལས་འདས་པའི་ཆོས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་གཏིང་དཔག་པར་དཀའ་བའི་དོན་
གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་མཛོན་སུམ་ཀྱི་སྟོད་ཡུལ་དུ་བྱུར་པ་རྣམས་
ནི་འཛིག་རྟེན་པ་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྟེ་བའི་རིགས་པས་དབྱད་པའི་ཆོས་དང་མཐུན་
པར་བྱས་ནས་མཚུངས་པར་སྦྱར་མི་རིགས་པའི་བྱིར་ཏེ་དེ་བས་ན་ལུགས་།^(༧)བྱད་

པར་བརྒྱད་པོ་འདི་ནི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའོ་ཞེས་
མཁས་པ་དོན་ལ་དབྱེད་པའི་སྒོ་གྲས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ངས་པར་བུའོ་ཞེས་གསུངས་
པས་སྡེ་པ་མདོ་སྡེ་པ་དང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱབ་པ་དེ་དག་གི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་
པས་བཏགས་པའི་གཞུང་བའི་ཡུལ་རྒྱལ་ཆ་མེད་དང་འདྲིན་པའི་ཡུལ་ཅན་གེས་
པ་སྐྱད་ཅིག་ཆ་མེད་སོགས་ནི་སྟོབ་དཔོན་ལྷ་གསལ་འདི་ཐ་སྐྱད་དུ་འང་མི་བཞེད་
དོ།། གཉིས་པ་ལེགས་ལྷན་ལྷར་མི་རུང་བ་^(༡༥)ནི། དེ་དང་མཐུན་པར་བཞི་བརྒྱ་པའི་
འབྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། ཕྱི་རོལ་བྱེ་བྲག་པ་རྣམས་གྲུབ་ཀྱི་རྒྱལ་ཕྱ་རབ་ཁས་ལེན་པ་ལྷར་
རང་གི་སྡེ་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱབ་པ་དང་མདོ་སྡེ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྣམས་གྲུབ་ཀྱི་
རྒྱལ་ཕྱ་རབ་ཁས་སྤང་བར་མི་རིགས་སོ་ཞེས་རྒྱལ་ཆ་མེད་ཁས་མི་སྤང་བར་གསུངས་
སོ།། ^(༡༦)གསུམ་པ་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་གྱི་ཞིབ་ཆ་ནི། སྡེ་པ་བྱེ་བྲག་གཉིས་ཀྱིས་
དོན་དམ་དུ་འདོད་པ་དེ་རྣམས་དབུ་མ་པས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཁས་མི་ལེན་པར་གསུངས་
པའི་ཁས་མི་ལེན་སྐྱུའི་དོན་དམ་ནི་གཞུང་འདྲིན་ཆ་མེད་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་ལ་
བྱ་ཡི་སྡེ་པ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་བདེན་པར་གང་འདོད་ཐམས་ཅད་དབུ་མ་པས་ཀུན་རྫོབ་
ཏུ་ཁས་མི་སྤང་བར་ལུང་དེས་སྟོན་པ་མིན་ཏེ་གཞུགས་སྐྱེ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་སྡེ་
པ་དེ་དག་གིས་བདེན་པར་འདོད་ཀྱང་དབུ་མ་པས་གཞུགས་སྐྱེ་སོགས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་
འདོད་པ་བཞིན་ནོ།། བཞི་པ་ལེགས་ལྷན་ལྷ་བུའི་རྣམ་ཡོད་དམིགས་སྐྱེན་མི་བཞེད་
པ་^(༡༧)ནི། ཡང་བཞི་བརྒྱ་པའི་འབྲེལ་པ་ལས། དབང་པོའི་རྒྱལ་ཕྱ་རབ་ཚོགས་པའི་
སྐབས་ཀྱི་རྒྱལ་ཕྱ་རབ་རེ་རེ་ནས་དབང་གེས་ཀྱི་བདག་སྐྱེན་བྱེད་པའི་སྐུར་གཞན་
དག་འདོད་པ་བཀག་ཅིང་རང་ལུགས་སུ་རྟེན་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱང་རྒྱལ་ཕྱ་རབ་རེ་
རེ་བ་དེ་རྣམས་དང་དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་སྟེ་དབང་པོ་དེ་རྒྱལ་ཕྱ་རབ་དེ་ཉིད་ཡིན་
པར་ཡང་མ་གྲུབ་རྒྱལ་ཕྱ་རབ་དེ་ལས་དོན་ལོགས་གིག་ཏུ་ཡང་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་པས་
ན་དབང་པོ་རྣམས་རྒྱལ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་བཏགས་ཡོད་དེ་ཉིད་
རྣམ་གེས་ཀྱི་བདག་སྐྱེན་གྱི་རྟེན་ཡིན་ཞིང་དབང་རྟེན་རྣམས་ཡོད་མེད་ལ་དེ་བཞིན་

དུ་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་ནམས་ཀྱང་བཞེན་ནས་བཏགས་པའི་བཏགས་ཡོད་དུ་བྱུང་པ་
 དེ་དེ་སྟོང་འཁྱུག་ལྟར་གཤེས་དགོས་དབང་གེས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པས་ཡུལ་རྫས་ཡོད་དུ་
 མི་བཞེད་པར་གསུངས་ཤིང་། མངོན་སུམ་དུ་མི་འདྲ་འཁྱུག་ཡུལ་ཅན་གེས་པ་མངོན་
 སུམ་ནམས་ཡུལ་ལ་སྟོས་ཏེ་མངོན་སུམ་བཏགས་པ་བ་དང་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་
 ནམས་རང་གི་ཡུལ་ཅན་མངོན་སུམ་ལ་སྟོས་ཏེ་མངོན་སུམ་མཆན་ཉིད་པར་བཞེད་པ་
 ཡིན་པས་སྟོབ་དཔོན་ཟླ་གཤམ་འདི་དང་སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་གཉིས་ཀྱི་
 རོལ་གྱི་དོན་ཅམ་བཞེད་པར་འདྲ་ཡང་དབང་པོ་དང་ཡུལ་ནམས་མངོན་སུམ་ཡིན་
 མིན་དང་། རང་མཆན་གྱིས་བྱུང་མ་བྱུང་དང་རྫས་བཏགས་ཀྱི་བྱུང་པར་དང་དེ་ལ་
 བཞེན་ནས་དབང་གེས་ཡུལ་ལ་འབྲུལ་མ་འབྲུལ་སོགས་ཀྱི་འཛོག་ཚུལ་གིན་དུ་མི་འདྲ་
 བར་སྒྲུང་རོ།།

ལྷ་པ་སངས་རྒྱས་མིན་པའི་དབང་མངོན་པལ་བ་འབྲུལ་གེས་ཁོ་ནར་འདོད་
 པ་འཁྱུག་གི། དེ་ལྟར་བཞེད་པ་མི་འདྲ་ཡང་དབང་གེས་ཆད་མ་དེ་དག་འབྲུལ་མ་འབྲུལ་
 ཀྱི་ལན་སྟོབ་དཔོན་ཟླ་བའི་ལུགས་ལྟར་འདེབས་པ་ནི། དབང་གེས་འདི་དག་ཆད་མ་
 ཡིན་ཡང་འབྲུལ་གེས་སུ་འཛོག་རིགས་ཏེ། དེའི་རྒྱ་མཆན་ནི་སྤར་གོང་དུ་དབང་གེས་
 རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པ་ལ་ཆད་མ་ཡིན་པ་འགོག་པའི་སྐབས་སུ་བཞི་བརྒྱ་
 པའི་འབྲུལ་པ་དངས་པར་ནམ་པ་གཞན་དུ་གནས་པའི་དངོས་པོ་ལ་ནམ་པ་གཞན་
 དུ་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་པས་འདིས་ནི་དབང་པོའི་གེས་པ་ལ་གཟུགས་སྟོབ་
 སོགས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པར་སྒྲུང་ལ་དེ་ལྟར་སྒྲུང་བ་ལྟར་གྱི་དོན་རང་གི་
 མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མེད་པ་དེ་ཉིད་གིན་དུ་འཐད་པ་ཡིན་པས་
 བ་སྟོབ་དཔོན་ཟླ་གཤམ་འདི་ཡང་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་དབང་གེས་འདི་དག་འབྲུལ་བར་
 བཞེད་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་དབང་མངོན་འབྲུལ་ཡང་ཆད་མར་འཛོག་ཚུལ་ལ་དགྲུ་ལས། དང་

པོ་གཟུགས་ཐོགས་ལ་འབྲུལ་ཡང་དེ་འཛོག་པའི་ཚད་མར་རུང་ཚུལ་ནི། །^(༡)དབང་
ཤེས་འབྲུལ་པར་འཛོག་པ་དེ་ལྟ་ཡིན་ནའང་དབང་པོའི་ཤེས་པ་རྣམས་ཐ་སྟད་དུ་
གཟུགས་སྒྲུ་ལ་ཐོགས་པའི་ཡུལ་རྣམས་རྣམ་པར་འཛོག་པའི་ཚད་མར་འཛོག་ཅིང་དེ་
ལྟར་འཛོག་པ་ལ་མི་འཐད་པ་རུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། དབང་ཤེས་དེ་རྣམས་འབྲུལ་པར་
འཛོག་པའི་རྒྱ་མཆན་ནི་དབང་ཤེས་དེ་དག་ལ་སྤང་བ་ལྟར་གྱི་རང་གི་མཆན་ཉིད་
གྱིས་བྱུང་པའི་དོན་མེད་པ་འདི་ཡིན་ལ་དབང་ཤེས་ལ་སྤང་བ་ལྟར་རང་གི་མཆན་
ཉིད་གྱིས་བྱུང་པའི་དོན་མེད་པ་ནི་ཚད་མ་གང་གིས་འབྱུང་ན་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་
དཔྱད་པའི་རིགས་པའི་ཤེས་པས་འབྱུང་བ་ཡིན་གྱི་ཐ་སྟད་པའི་ཚད་མས་གཏན་
མི་འབྱུང་པོ། ཐ་སྟད་པའི་ཚད་མ་དེས་མི་འབྱུང་པས་ན་ཐ་སྟད་པའི་ཤེས་པ་དེ་ལ་
བརྟེས་ཏེ་འབྲུལ་པར་འཛོག་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལོག་ཤེས་ཚད་མར་མི་
འཛོག་^(༢)ཚུལ་ནི། འོ་ན་ཐ་སྟད་པའི་ཤེས་པ་ལ་བརྟེས་ཏེ་འབྲུལ་པ་དང་བྱིན་ཅི་ལོག་
པར་འཛོག་པ་མེད་དམ་ཞེ་ན་ཡོད་དེ། དེ་ཡང་ཟླ་བ་གཉིས་སྤང་དང་གཟུགས་བརྟན་
ལ་ཐོགས་པ་སྤང་པའི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ནི་ཤེས་པ་དེ་དག་ལ་སྤང་བ་ལྟར་གྱི་དོན་
ཟླ་བ་གཉིས་དང་བྱད་བཞིན་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པར་ཐ་སྟད་པའི་ཚད་མ་ཉིད་གྱིས་
རིགས་པའི་ཤེས་པ་ལ་བརྟེས་མེད་དུ་འབྱུང་བ་ཡིན་པས་ན་དེ་ལྟར་སྤང་པའི་དབང་
ཤེས་དེ་དག་ཐ་སྟད་པའི་ཚད་མ་ཉིད་གྱིས་འབྲུལ་པར་འབྱུང་པོ། དེས་ན་དབང་ཤེས་
དེ་དག་དང་དབང་ཤེས་སྤང་མ་གཟུགས་ཐོགས་ལ་ཚད་མར་འཛོག་པ་དེ་རྣམས་ལ་
ཡང་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་དང་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་ཡང་འཐད་པ་
ཡིན་ནོ། །^(༣)ཟླ་བ་གཉིས་སྤང་པའི་དབང་ཤེས་དང་གཟུགས་བརྟན་སྤང་པའི་དབང་
ཤེས་ཐོགས་ལ་སྤང་བ་ལྟར་གྱི་དོན་ཟླ་བ་གཉིས་དང་བྱད་བཞིན་ཐོགས་མེད་པར་ཐ་
སྟད་པའི་ཚད་མ་ཉིད་གྱིས་རིགས་ཤེས་ལ་བརྟེས་མེད་དུ་བསྐྱུང་པས་དེ་འདྲའི་དབང་
ཤེས་དང་འབྲུལ་གྱི་འབྲུལ་རྒྱས་མ་བསྐྱད་པའི་དབང་ཤེས་གཉིས་ལ་འཛོག་ཏེ་ན་ཤེས་
ངོ་ལ་བརྟེས་ཏེ་ལོག་པ་དང་ཡང་དག་པའི་རྣམ་དབྱེ་ཡང་འཐད་དོ།

འོག་སྐྱུམ་པ་དེ་གཉིས་ཚད་མར་རུང་མི་རུང་གི་ལན་ལ་ཚོད་པ་ནི། དེ་འོ
 ལ་ཁོ་ན་རེ་འདི་ལ་གལ་ཉི་གཞན་དག་ན་རེ་གཟུགས་སོགས་འང་ལ་བའི་དབང་ཤེས་
 དེ་རིགས་པའི་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲུལ་པར་རྟོགས་པ་དང་གཟུགས་བརྟན་
 སོགས་འཛིན་པའི་དབང་ཤེས་དེ་ཐ་སྟད་པའི་ཚད་མ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲུལ་
 བར་རྟོགས་པ་གཉིས་པ་དེའི་བྱད་པར་ཡོད་ཏུ་ཆུག་ཀྱང་གཟུགས་བརྟན་སོགས་
 བྱད་བཞིན་ལ་སོགས་པར་སྤང་བའི་ཆེ་སྤང་བ་ལྟར་གྱི་དོན་བྱད་བཞིན་མེད་པ་
 ལྟར་གཟུགས་སོགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཉིད་ཏུ་སྤང་བའི་ཆེ་ཡང་སྤང་
 བ་ལྟར་གྱི་དོན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཡང་མེད་ལ་ཡང་རང་གི་མཚན་
 ཉིད་ཀྱིས་སྤོང་བའི་གཟུགས་སོགས་ཡོད་པ་ལྟར་བྱད་བཞིན་ལ་སོགས་པས་སྤོང་
 པའི་གཟུགས་བརྟན་ལ་སོགས་པ་ཡང་ཡོད་དོ། དེ་ལྟར་གཟུགས་འཛིན་པའི་དབང་
 ཤེས་དང་། གཟུགས་བརྟན་སོགས་འཛིན་པའི་དབང་ཤེས་དེ་གཉིས་ལ་སྤང་བ་ལྟར་
 གྱི་དོན་དེ་གཉིས་མེད་མཉམ་དང་། སྤང་བ་ལྟར་གྱི་དོན་དེ་གཉིས་ཀྱིས་སྤོང་བའི་
 གཟུགས་སོགས་དང་གཟུགས་བརྟན་སོགས་ཀྱང་ཡོད་མཉམ་ཁོ་ན་ཡིན་ན། དབང་
 ཤེས་དེ་གཉིས་ལ་ཡང་ཡོག་གི་བྱད་པར་སྐྱུར་མི་འཐད་ལ་དེ་གཉིས་ལ་བྱད་པར་དེ་
 སྐྱུར་མེད་ན་ཐ་སྟད་པའི་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ཀྱང་བྱད་པར་དེ་མི་འབྱུང་དེའི་བྱུར་ན་
 དབང་ཤེས་དེ་དག་ལ་ཐ་སྟད་པའི་སྤོང་རང་ག་བ་ལ་བལྟོས་ནས་ཀྱང་བྱུན་ཅི་ཡོག་མ་
 ཡོག་གི་བྱད་པར་འོང་དོན་མེད་དོ་སྟུམ་ནས་དེ་སྤྲད་སྤྲུ་ན། ལན་ནི་འོ་ན་བྱུད་རང་ལ་
 ཡང་འདི་སྤྲད་སྤྲུ་སྟེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རོ་བོ་དང་བྱད་བཞིན་ཏུ་སྤང་
 བ་ལྟར་གྱི་དོན་གཉིས་ཀ་ཐ་སྟད་ཏུ་མེད་པར་འདྲ་ལ་གཟུགས་སོགས་དང་གཟུགས་
 བརྟན་སོགས་གཉིས་ཀ་ཡང་ཐ་སྟད་ཏུ་ཡོད་པར་འདྲ་བ་ནི་ཡིན་མོད་དེ་ལྟར་འདྲ་
 བ་ཡིན་པ་ལ། འདྲུག་འབྲེལ་ལས། བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་གཟུགས་བརྟན་དང་བྲག་ཆ་
 ལ་སོགས་པ་ཆུང་ཟད་ཀྱི་ཅིག་སྟེ་འགའ་ཞིག་ཅིག་ནི་འོ་དེའི་རོང་འོ་རོ་བོ་བརྟུན་
 ཀྱི་ཡང་སྤང་བ་ནི་བརྟུན་པར་སྤང་བས་མ་འོ་རིག་པའི་སྤྲད་པ་དང་ལྟན་པའི་འོ་

འཇིག་རྟེན་རང་ག་པོ་བའི་ཤེས་པ་དང་གང་ཟག་ནམས་ལ་སྤང་ལ་པོ་འདི་ནི་སྦྱིར་
བརྟན་པའི་དོན་སྤང་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་ཡིན་པས་གནས་ཚུལ་བརྟན་
ཡང་སྤང་ཚུལ་བདེན་པར་སྤང་བ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་གཟུགས་བརྟན་སོགས་ནི་སྤང་ཚུལ་
དང་གནས་ཚུལ་གཉིས་ཀ་བརྟན་པ་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་གཟུགས་བརྟན་སོགས་ཀྱི་སྤང་
ཚུལ་ལྟར་མི་བདེན་པ་མ་རིག་པས་བསྐྱད་པའི་ཐ་སྟད་པའི་ཤེས་པས་ཀྱང་རྟོགས་
ཀྱས་པས། ཐ་སྟད་པའི་ཤེས་པ་རང་ག་བ་ལ་ཡང་བརྟན་པར་སྤང་བར་བཞག་པ་ཡིན་
ནོ།། སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པ་གཟུགས་དང་སེམས་དང་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་ཅུང་ཟད་
ཅིག་སྟེ་འགའ་ཞིག་ནི་དེའི་པོ་རྩལ་མ་རིག་པས་བསྐྱད་པ་ནམས་ལ་བདེན་པར་སྤང་
སྟེ། ཆོས་ཀྱི་ཡིན་ལུགས་མཐར་ཐུག་གི་རང་བཞིན་པོ་གནས་ལུགས་ནི་མ་རིག་པའི་
སྐྱད་པ་དང་ལྟན་པ་ནམས་ལ་པོ་བདེན་བརྟན་གང་ཏུ་ཡང་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་ཏུ་
མཛོན་སུམ་ཏུ་མི་སྤང་ངོ་།། དེའི་སྦྱིར་རང་བཞིན་མཐར་ཐུག་དེ་དང་ཡུལ་གང་ཞིག་
འཇིག་རྟེན་གྱི་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ཐ་སྟད་པའི་ཤེས་པའི་རྩལ་ཡང་བརྟན་པ་པོ་གཟུགས་
བརྟན་སོགས་ནི་ཀྱན་རྫོབ་ཐ་སྟད་པའི་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྩལ་པོ་སྟེ་འཇིག་རྟེན་ཤེས་
ངོ་ལ་སྟོས་ཏེ་བདེན་པའི་དབང་ཏུ་བྱས་པའི་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་མ་ཡིན་ནོ།། ཞེས་
སྟོན་པོ་སོགས་ཀྱན་རྫོབ་སྟེ་འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ལ་སྟོས་ཏེ་བདེན་པ་དང་གཟུགས་
བརྟན་སོགས་དེ་ལ་སྟོས་ཏེ་བདེན་པར་མི་འཇོག་པའི་བྱད་པར་གསུངས་པ་མི་འཐད་
དོ་ཞེས་སྒྲུ་ན་ལན་ཅི་ཡོད་པོ་ཅེས་སོ།། འདི་ཡང་གཟུགས་བརྟན་སོགས་སྦྱིར་ཀྱན་
རྫོབ་བདེན་པར་འཇོག་པ་ནི་བདེན་པ་མ་རིག་པའི་ཀྱན་རྫོབ་དེའི་རྩལ་བདེན་པས་
ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པར་འཇོག་པ་ནི་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འདྲ་ལ་དེ་འདྲའི་
ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པར་བཞག་པས་ན་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྟད་པའི་ཤེས་པ་རང་ག་བ་
ལ་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་བྱས་པ་དེའི་རྩལ་བརྟན་པའི་དབང་ཏུ་བྱས་པའི་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་
མིན་པ་ནི་མི་འགལ་ལོ།། ཞེས་སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པ་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པར་འཇོག་པ་
དང་གཟུགས་བརྟན་སོགས་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པར་མི་འཇོག་པའི་བྱད་པར་གསུངས་པ་

འདི་མི་འཐད་དོ་ཞེས་བརྗོད་ན་དེ་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་ལན་སྟུ་རྒྱ་ཅི་ཡོད།

བཞི་པ་འདི་ག་རྟེན་ཤེས་རྩལ་ཡང་ལོག་རྒྱུ་ལྟ་བུ་འདི། དེའི་ལན་ལ་ཁོ་ན་
 རེ་སྟོན་པོ་སོགས་དང་གཞུགས་བརྟན་སོགས་དེ་གཉིས་ཀ་ཐ་སྟོད་པའི་ཤེས་པ་ལ་
 སྟངས་པར་འདྲ་ན་ཡང་གཞུགས་བརྟན་ལ་སོགས་པ་ནི་འདི་ག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་རང་
 ག་བཞིན་ཀྱིས་བརྟན་པར་རྟོགས་ཀྱིས་ཤིང་ཐ་སྟོད་པ་དེའི་རྩལ་མི་བདེན་ལ་དེ་ལྟར་
 མི་བདེན་པས་གཞུགས་བརྟན་སོགས་འདི་ག་རྟེན་ཐ་སྟོད་པའི་ཤེས་པ་དེའི་ཀྱན་
 རྩལ་ཀྱི་བདེན་པར་མི་འདོག་ལ་སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པ་ནི་བརྟན་པ་ཡིན་ཀྱང་སྟོན་
 པོ་སོགས་དེ་དག་བརྟན་པར་འདི་ག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་རང་ག་བས་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་
 མི་ཀྱིས་པས་སྟོན་པོ་སོགས་དེ་དག་འདི་ག་རྟེན་ཐ་སྟོད་པའི་ཤེས་པ་དེའི་ཀྱན་རྩལ་
 ཀྱི་བདེན་པར་འདོག་གོ་སྟུམ་ནས་ལན་དེ་སྐད་སྟུ་ན། ཁོ་བོས་ཀྱང་ཁྱོད་ལ་འདི་སྟུ་
 རྟེ་དེ་ལྟར་ཡུལ་སྟོན་པོ་དང་གཞུགས་བརྟན་སོགས་དེ་གཉིས་ལ་ཐ་སྟོད་པའི་ཤེས་
 པ་ལ་བསྟོས་ཏེ་བདེན་བརྟན་ཀྱི་རྒྱུད་པར་འཐད་པ་ཡིན་ན་འོ་ན་ཡུལ་དེ་གཉིས་ལ་
 རྒྱུད་པར་དེ་འཐད་པ་བཞིན་དུ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ཀྱང་ཐ་སྟོད་པའི་ཤེས་པ་ལ་བསྟོས་
 ཏེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མ་ལོག་གི་འདྲ་རྒྱུད་པར་མི་འཐད་པ་ཆེས་མི་རིགས་པས་ཡུལ་ཅན་
 དེ་གཉིས་ལ་འདྲ་རྒྱུད་པར་དེ་འཐད་པ་ཡིན་ནོ། ཀྱན་རྩལ་དུ་ཡང་བརྟན་ཞེས་པ་ནི་
 ཐ་སྟོད་པའི་ཆད་མས་རྟུན་པར་རྟོགས་པའི་འདྲ་དོན་ནོ། ལྷ་པ་དབང་མངོན་ཐ་སྟོད་
 སོ་སོ་ལ་ཡང་དག་དང་འབྲུལ་པར་བཤད་འདྲ་ལྟ་བུ་འདི། དེ་ལ་གལ་ཏེ་ཁོ་ན་རེ་ཡུལ་
 ཅན་སྟོན་པོ་སོགས་འདིན་པའི་དབང་ཤེས་དེ་ཐ་སྟོད་པའི་ཤེས་པ་ལ་བསྟོས་ཏེ་ཕྱིན་
 ཅི་མ་ལོག་པར་འདོག་པ་ཡིན་ན་སྟོན་པོ་སོགས་འདིན་པའི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་དེ་
 ཐ་སྟོད་དུ་འབྲུལ་པར་འདོག་པ་དང་འགལ་ལོ་སྟུམ་ནས་དེ་སྐད་སྟུ་ན་འདི་ཡང་རྒྱུད་
 པར་འདི་མི་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱི་བསམ་པ་ལྟར་སྟུ་འདི་མ་ལྟ་
 བྱ་རྟོགས་པའི་ཐ་སྟོད་པའི་ཤེས་རྩལ་དེའི་ཐ་སྟོད་དུ་འབྲུལ་པ་ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་
 འབྲུལ་སའི་ཐ་སྟོད་དེ་དང་དབྱུ་མའི་ལྟ་བ་མ་རྟེན་པ་ནི་ཐ་སྟོད་པའི་ཤེས་པ་གང་

ལ་བཏྲས་ནས་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བཞག་པའི་ཐ་སྟད་པའི་ཤེས་པ་དེ་འཁོག་གཉིས་
གཅིག་ཡིན་ན་ཤེས་པ་གཅིག་ཉིད་ཐ་སྟད་པའི་ཤེས་པ་ལ་ཏྲས་ཏེ་མ་འབྲལ་བའི་བྱིན་
ཅི་མ་ལོག་པ་དང་ཐ་སྟད་ཏུ་འབྲལ་བར་འཛོག་པ་གཉིས་འགལ་བ་ཡིན་ཀྱང་ཐ་སྟད་
གོང་ཏུ་བཤད་པ་དེ་གཉིས་ནི་གཅིག་ཆོས་འཁོར་གྱི་མ་ལྟ་བུར་རྟོགས་པའི་སྒོ་ཐ་
སྟད་པ་དང་གཅིག་བདེན་སྟངས་ཁོ་ན་ཅན་གྱི་ཐ་སྟད་པའི་སྒོ་ཡིན་པས་འགལ་བ་སོ་
སོ་བ་ཡིན་པས་ཏྲས་ས་སོ་སོ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ལ་ཏྲས་པའི་རྣམ་གཞག་མི་འདྲ་བ་
གཉིས་བྱུང་བ་ཅི་ཞིག་འགལ་ཏེ། དཔེར་ན་སྤྱུ་བྱབ་པ་དེ་ཉིད་ཏྲས་ས་ཡབ་ལ་ཏྲས་
ཏེ་བས་གཙང་སྒྲས་དང་ཏྲས་ས་ཡུམ་ལ་ཏྲས་ཏེ་སྤྱུ་འབྲལ་སྒྲས་སུ་བཞག་པ་ཡིན་ནོ།
བྱག་པ་ཐ་སྟད་ཏུ་དེ་ལྟར་བཤད་དགོས་ཚུལ་ནི། འཁོར་ཡང་ཞིབ་ཏུ་འདི་ལྟར་ཡིན་
ཏེ་གཟུགས་སོགས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་བྱབ་པའི་རང་བཞིན་རིགས་པས་འགོག་པ་ནི་
སྒོ་དོན་འཁོར་པ་དང་དགག་བྱའི་དོན་དམ་གཉིས་གང་ཏུ་ཡང་མི་བྱུང་ལ་དེས་
ན་དོན་དམ་ཏུ་བྱར་མི་བྱུང་བས་ཐ་སྟད་ཏུ་བྱ་དགོས་ལ་ཐ་སྟད་ཏུ་བྱ་ཞེས་པ་དེ་འདྲ་
བའི་སྒོལ་བ་འཁོར་བུ་མ་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཐ་སྟད་པའི་ཤེས་ངོ་དེར་ནི་གཟུགས་སོགས་
འཛིན་པའི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་རྣམས་འབྲལ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ་ཤེས་པ་དེ་ལས་གཞན་
པའི་འཁོར་ཏུ་བདག་མེད་མ་རྟོགས་པའི་བྱི་སྒོལ་གྱི་ཐ་སྟད་པའི་ཤེས་པ་རང་ག་བ་
རྣམས་ཀྱི་ངོར་ནི་འབྲལ་བ་མ་ཡིན་པས་འབྲལ་ས་དང་མ་འབྲལ་ས་མི་འདྲ་བ་ལ་ཏྲས་
ནས་འབྲལ་མ་འབྲལ་གཉིས་བྱུང་བ་མི་འགལ་ཏེ། དཔེར་ན་འཛིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྟད་
ལ་མི་ལ་ལ་ཡོད་མི་ལ་ལ་མེད་ཅེས་བེར་བའི་ཐ་སྟད་དོན་མཐུན་ཡོད་པ་བཞིན་ཏེ་
དེའི་སྐབས་ལ་ལ་ཞེས་པའི་ཆོག་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་ཡོད་པའི་ལ་ལ་དང་མེད་པའི་ལ་
ལ་གཉིས་དོན་གཅིག་ལ་མི་འཛོག་པར་སོ་སོར་གོ་དགོས་པ་བཞིན་ནོ།

བདུན་པ་སྒོ་དང་གང་ཟག་གཉིས་ཀ་གཅིག་ཏུ་མི་བྱེད་ཚུལ་འཁོར་ནི། གཟུགས་
སོགས་འཛིན་པའི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་དེ་ཡང་ཐ་སྟད་ཀྱི་སྒོ་ཐ་དད་པར་མ་འཁོར་
གང་ཟག་ཡང་མི་གཅིག་སྟེ་མ་འབྲལ་བ་ནི་འཁོར་མས་ཅམ་པ་མན་ཆད་སྟོང་ཉིད་མ་

རྟོགས་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་རང་ག་བ་མ་ཟད་མི་རྒྱུ་རྟོགས་པའི་
 མཐོ་ལ་བཞུགས་ནས་འཇོག་གི་སྟོང་ཉིད་རྒྱུ་རྟོགས་པའི་དབྱ་མ་པ་སྐྱེ་འཕགས་གང་རུང་
 གི་དབྱ་མ་པས་གཉིས་རྒྱུ་གསུངས་ཀྱང་མ་འཁྲུལ་བར་མི་འདོད་དེ། དབྱ་མ་པས་ནི་
 དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དབྱུང་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གཟུགས་སོགས་རང་གི་མཆོད་ཉིད་ཀྱིས་མ་
 གྲུབ་པར་ཁོང་དུ་ཚུད་པ་ཡིན་ལ་གཟུགས་སོགས་དབང་ཤེས་ལ་རང་མཆོད་ཀྱིས་གྲུབ་
 པར་སྒྲུང་ཞིང་སྒྲུང་བ་ལྟར་ཀྱི་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཚུལ་དེ་ཡང་འཇིག་རྟེན་ཉིད་
 ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ལ་འཇོག་ཚུལ་མང་ཡང་སྟོད་འཇུག་ལྟར་འཇིག་རྟེན་རྒྱུ་པ་དང་ནལ་
 འབྱོར་པའི་གང་ཟག་གཉིས་དང་སྟོ་གཉིས་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་དེ་
 ལས་བདེན་ཡིན། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། རྒྱུ་བརྒྱུད་པ་ཡུལ་ཅན་འཁྲུལ་བས་
 ཡུལ་རྒྱུན་པ་འཇོག་རིགས་ཚུལ་ནི། དེའི་ཕྱིར་དབྱ་མ་པས་དབང་ཤེས་དེ་དག་འཁྲུལ་
 བར་འཇོག་ལ་དེ་ལྟར་འཁྲུལ་བར་བཞག་ནའང་ཤེས་པ་འཁྲུལ་རྒྱུ་ལས་དབང་ཤེས་དེ་
 དག་གིས་ཡུལ་བརྒྱུན་པ་འཇོག་རྒྱས་པ་ནི་མི་འགལ་ཏེ་རྒྱུ་བཞིན་ཀྱི་གཟུགས་
 བརྟན་འཇིན་པའི་དབང་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་བརྟན་ལྟར་དང་ཡུལ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་
 རྒྱུ་དེར་སྒྲུང་གི་མི་སྟོང་པ་འཇོག་ན་ནི་ཡུལ་ཅན་འཁྲུལ་བས་འཇོག་རྒྱས་པར་འདོད་
 པ་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། དབྱ་པ་བརྒྱུན་པར་འཇོག་ཀྱང་ཀྱུན་རྫོབ་བདེན་པར་མི་འགལ་
 བ་ནི། རྒྱུ་འདི་ལ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཟེར་དགོས་ཏེ་དོན་དམ་བདེན་པ་རྟོགས་པའི་
 རིགས་ཤེས་རྗེས་དཔག་དེ་འཁྲུལ་བ་ཡིན་ཡང་དེས་ཡུལ་བདེན་པ་འཇོག་རྒྱས་པའི་
 ཕྱིར་རོ། ཡང་ཐ་སྙད་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་འདོད་དགོས་པས་ན་གཟུགས་
 སོགས་ཐ་སྙད་དུ་བརྒྱུན་པ་ཡིན་ཀྱང་གཟུགས་སོགས་ཀྱུན་རྫོབ་བདེན་པར་འཇོག་
 པའང་མི་འགལ་ཏེ། འཇུག་པ་ལས། མ་རིག་པ་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་ཡིན་ལུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་
 སྐྱིབ་པའི་ཕྱིར་ན་ཀྱུན་རྫོབ་ཅེས་བྱ་སྟེ། ཀྱུན་ནི་རང་བཞིན་ཀྱུན་དང་རྫོབ་པ་ནི་སྐྱིབ་
 པ་ལའང་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དེ་སྐྱད་ཅེས་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་མ་རིག་པའི་ཀྱུན་
 རྫོབ་དེའི་ངོར་གཟུགས་སོགས་བདེན་པ་དང་ཆོས་ནམས་ལ་རང་གི་ངོ་ཐོས་གྲུབ་པ་

འགོག་པ་ཀུན་རྫོབ་པ་གང་གི་རྩོད་བཞག་པའི་ཀུན་རྫོབ་པ་དེའི་རྩོད་བརྟུན་པར་བྱ་བ་
པ་གཉིས་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། ། འདུག་འབྲེལ་ལས་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མའི་ཀུན་རྫོབ་
དེས་བརྟུན་པར་རྟོགས་པའི་རྩོད་པོ་ཉིད་ཏུ་ཡང་བརྟུན་པའི་གཟུགས་བརྟན་ཤོགས་དེ་
ནི་ཆད་མ་ཀུན་རྫོབ་དེའི་རྩོད་བདེན་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི་སྐབས་
འདིའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བརྟུན་པ་ཞེས་པ་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མ་ཀུན་རྫོབ་པ་དེས་བརྟུན་པའི་
པ་སྟེ་མེད་པར་རྟོགས་པ་ལ་བྱ་ཡི་ཕྱིར་ཐ་སྙད་ཏུ་བརྟུན་པ་ཡིན་པ་ཅམ་ལ་བྱར་མི་
ཅུང་རོ། ། དེ་མི་ཅུང་བ་ནི་འདིའི་སྐབས་སུ་གཟུགས་དང་གཟུགས་བརྟན་གཉིས་ལ་
བདེན་བརྟུན་གྱི་བྱང་པར་བྱང་བ་དེ་གང་གི་རྩོད་འདུག་པ་དེ་ཡིན་ལ་ཕྱིར་ཐ་སྙད་ཏུ་
བརྟུན་པ་ཅམ་ལ་བྱེད་ན་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བརྟུན་པར་འཛོག་པ་ལ་བྱང་
པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། བོའོག་ཏུ་ལྷ་གྲུ་བདེན་མེད་ཏུ་རྟོགས་པའི་འཕགས་པའི་
མཉམ་གཞག་གི་གཟིགས་རྩོད་དགག་སྟབས་མེད་ཀྱང་དེ་རྟོགས་པའི་རིགས་ཤེས་རྗེས་
དཔག་ཤོགས་ཐོས་བསམ་གྱི་ཤེས་རབ་སོ་སྟེའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་རྩོད་བདེན་མེད་
བསྟུབ་པའི་དགག་སྟབས་ཡོད་དེ། དེའི་རྩོད་གཉིས་སྣང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་གསུངས་པ་འདྲ་
བ་ཞིག་འདུག་གོ། ཞེས་གསུངས།

འོ་ཕུ་པ་ཐ་སྙད་ཏུ་ཡོད་པའི་དོན་འཕྲོས་དང་བཅས་པ་ལ། དེ་མ་ཤེས་ན་
ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱར་པ་བཏབ་ཚུལ་དང་། ཐ་སྙད་ཏུ་ཡོད་པའི་ཆད་དང་། གཞན་གྱི་ཐ་
སྙད་ཏུ་ཡོད་པའི་ཆད་དགག་པ་དང་། དེ་ལ་ཚོད་པ་སྤངས་ཏེ་སྐྱར་འདེབས་སྤང་བར་
གདམས་པ་དང་བཞི། དང་པོ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་དབུ་མ་པས་ཐ་སྙད་ཏུ་འཁོར་
འདས་ཀུན་འཛོག་ཅིང་ཐ་སྙད་ཏུ་དངོས་སྤྱོད་པའི་སྟོང་འདོགས་འགོག་ཚུལ་རྟོགས་པའི་
དཀའ་བ་ནི། དེ་ལྟར་དབུ་མ་པས་ཐ་སྙད་ཏུ་རང་གི་ལྷགས་ལ་འཁོར་འདས་གྱི་རྣམ་
གཞག་མང་པོ་ཞིག་འཛོག་ཀྱས་པ་དང་ཡང་དབུ་མ་པས་དངོས་པོར་སྤྱོད་བ་རྣམས་
གྱིས་རང་གི་འདོད་པ་བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པས་བཏགས་པའི་དོན་རྣམས་ཐ་སྙད་ཏུ་ཡོད་
པའི་འགོག་ཚུལ་འདི་དག་གི་བྱང་པར་འབྱེད་ཚུལ་གྱི་མཆོམས་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བར་

ཡོད་པས་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་ནམ་པར་བཞག་པ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་པ་སྤྱི་
 མཐར་སྒྲུང་ངོ་།། གཉིས་པ་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་བཀག་ནས་ཟབ་དོན་རྟོན་
 པར་རྫོམ་པ་འབྲུལ་བར་བསྟན་པ་ནི། རྟོན་ཡང་འདི་ལྟར་མཐོང་སྟེ་མང་པོ་ཞིག་
 བསམ་པ་ལ་དངོས་སྒྲུབ་པའི་འདོད་པ་བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ནམས་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་
 འགོག་པ་ན་ནི་རིགས་པའི་དབྱུད་པ་བྱས་ནས་དགག་དགོས་ལ་རང་གིས་ཀྱན་རྫོབ་
 ཏུ་སྟེ་འགག་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པ་ལའང་དོན་ལ་རྟོག་དབྱེད་དང་ལྟན་
 པ་ནམས་ཀྱིས་ཁས་ལེན་མི་ལེན་ནི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡོད་མེད་ལ་བྱག་པ་ཡིན་ལ། སྒྲུབ་བྱེད་
 ཡོད་མེད་དེ་ཡང་རིགས་པའི་རྗེས་སྒྲུབ་འབྲངས་པ་ལ་བསྟོས་སོ་སྟམ་ནས་དངོས་སྒྲུབ་
 བས་འདོད་པའི་དོན་ནམས་དང་ཁས་ལེན་རྒྱུའི་སྟེ་འགག་སོགས་ལ་དོན་དམ་དབྱེད་
 བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་དབྱུད་པ་ན་ས་རོལ་པོ་འདོད་པའི་དོན་དང་རང་གིས་ཁས་ལེན་
 རྒྱ་གཉིས་ཀ་མ་རྟོན་པས་ངེས་པ་གང་ལ་ཡང་བྲང་ས་མེད་པར་རང་གིས་ཁས་བླངས་
 པའི་ཀྱན་རྫོབ་པ་ནམས་དང་དངོས་པོ་སྒྲུབ་ནམས་ཀྱིས་ཀྱན་བརྟགས་པ་གཉིས་པོ་དེ་
 རིགས་པས་གཞོད་ན་གཞོད་མཉམ་དང་མི་གཞོད་ན་མི་གཞོད་མཉམ་ཏུ་སོང་ནས་
 བྱི་རོལ་པས་ཀྱན་ཀྱི་བྱེད་པོར་བརྟགས་པའི་དབང་བྱག་དང་གཙུག་པོ་ལ་སོགས་པ་ཐ་
 སྟོང་ཏུ་མེད་པར་འདོད་ན་ནི་གཞུགས་ལ་སོགས་པའང་ཐ་སྟོང་ཏུ་མེད་པར་ཁས་བླང་
 དགོས་པ་དང་། གཞུགས་སོགས་དེ་དག་ཐ་སྟོང་ཏུ་ཡོད་ན་དབང་བྱག་ལ་སོགས་པ་
 དེ་འང་ཐ་སྟོང་ཏུ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་གཉིས་མཚུངས་པར་མཐོང་སྟེ། ཆོས་
 གང་ལའང་དེ་ལྟར་དབྱུད་པས་མ་རྟོན་པ་ན་རང་གི་ལྷགས་ཀྱིས་འདི་ཡིན་དང་འདི་
 མིན་ཀྱི་ངོས་བཟུང་ངམ་ཁས་ལེན་ཅི་ཡང་བྱར་མི་བྱང་བའི་ངེས་པ་བྱིན་ཅི་ལོག་
 ཏུ་བྲངས་ཏེ་དེ་ཉིད་ལ་དབྱུ་མའི་དོན་ཏུ་བཟུང་ཞིང་དེ་རྟོན་པས་དབྱུ་མའི་དེ་ཁོ་ན་
 ཉིད་རྟོན་པར་རྫོམ་ཞིང་དེ་འབྲུ་བའི་གོ་བ་དེ་དང་རྗེས་སྒྲུབ་ཐུན་པའི་དོན་ཅིར་ཡང་
 མི་འདྲིན་པར་འདོགས་པ་དེ་ཉིད་ལ་དབྱུ་མའི་ལྟ་བ་ནམ་པར་དག་པའི་དོན་བསྟོམ་པ་
 ཡིན་པར་འདོད་པ་ནི་བོད་འདིར་གིན་ཏུ་མང་བར་སྒྲུང་ངོ་།། རྟོན་གསུམ་པ་དེ་ཆད་ལྟ་

ངན་ཤོས་སྒྲ་བཤད་པ་ནི། འདི་འདྲ་བའི་དོན་སྒྲ་བ་འདི་དག་ནི་དབྱེད་ལྡན་གྱི་མཁས་
པ་མཁུ་པར་བྱེད་པའི་གཏམ་དུ་མི་སྣང་སྟེ་འདི་ལྟར་གོ་ཞིང་སྒྲ་བས་ནི་སྤར་བཤད་པ་
ལྟར་གྱི་རིགས་པའི་དགག་བྱ་ངོས་མ་ཟིན་པར་རང་བཞིན་འགོག་པའི་རིགས་པས་མ་
རྟེན་པ་ན་རིགས་པ་ནས་བཀག་པར་གོ་ནས་ཐ་སྙད་པའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཐམས་
ཅད་འཛིག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་ལུགས་དེ་འདྲའི་ལྟ་བ་དེ་ནི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་
དང་ལོག་པའི་ལྟ་བ་རྣམས་ལོར་ན་ལོར་མཉམ་དང་མ་ལོར་ན་མ་ལོར་བ་མཉམ་པོར་
སོང་བའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ལྟ་བ་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ།། བཞི་པ་དེ་ལ་གོམས་པས་
ཟབ་ལམ་རིང་དུ་འགྱུར་རྒྱུ་ལ་ནི། དེ་ལྟར་ཡིན་པ་དེས་ན་འདི་འདྲ་བའི་ལྟ་བ་ལ་
རིང་དུ་གོམས་ཀྱང་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བའི་ཚུགས་ལ་ཚུང་ཟད་ཅམ་ཡང་ཉེ་རུ་མི་འགོ་
བར་མ་ཟད་ཅི་ཅམ་གོམས་པར་བྱས་པ་དེ་ཅམ་དུ་རིང་དུ་འགོ་སྟེ་དེའི་རྒྱ་མཆན་
ནི་འཁོར་འདས་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཐམས་ཅད་རང་གི་ལུགས་ལ་
བཞག་ཏུ་རུང་བའི་རྟེན་འབྱུང་གི་ལམ་དང་ཆེས་ཤིན་ཏུ་འགལ་བའི་ལྟ་བ་ཡིན་པའི་
བྱིར་རོ།། བཅོམ་ཁ་ཅིག་དབུ་མ་པས་དངོས་སྒྲ་བ་རྣམས་གྱིས་འདོད་པའི་གཟུང་
འཛིན་ཆ་མེད་དང་སྤྱིའི་གཙུག་པོ་སོགས་འགོག་པ་ན་དོན་དམ་དབྱེད་བྱེད་གྱི་རིགས་
པའི་དབྱེད་པ་བྱེད་པར་སྣང་ལ། དེ་ལྟར་ན་རང་གི་ལུགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་འཛིག་རྒྱལ་
རྣམས་ལའང་རིགས་པ་དེས་དབྱེད་པ་ན་མི་རྟེན་པར་འདུག་པས་སྤྱི་གཙུག་པོ་སོགས་
དང་རང་ལུགས་ཀྱི་གཟུགས་སོགས་རྣམས་རིགས་པ་དེས་གཞོད་མཉམ་དུ་འདུག་པས་
དེ་དག་ཡོད་ན་ཡོད་མཉམ་དང་མེད་ན་མེད་མཉམ་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པ་འདུག་
སྟམ་ནས་དབུ་མ་པ་རང་ལུགས་འདི་ཡིན་འདི་མིན་གྱི་ངོས་བཟུང་ཁས་ལེན་ཅི་ཡང་
མི་བྱེད་དོ།། ཞེས་ཟེར་རོ།། དེ་ནི་མི་འཐད་དེ་དེ་དག་མཐར་ཐུག་དབྱེད་པའི་རིགས་
ཤེས་གྱིས་དབྱེད་པ་ན་མི་རྟེན་པར་འདྲ་ཡང་དེས་མ་རྟེན་པས་དེས་གཞོད་པའམ་
ཞེས་པར་འཛིག་པ་མ་ཡིན་པས་མི་འདྲ་པའི་བྱིར་རྟེ། དངོས་སྒྲ་བ་སོགས་གྱིས་རང་
གི་ཐུབ་མཐའ་དེ་དག་འཛིག་པ་ན་སྣང་ཅམ་གྱིས་མ་ཆོམ་པར་བཏགས་དོན་བཅའ་

བའི་མཐར་ཉིད་པར་འདོད་ནས་བཞག་པ་ཡིན་ལ་དེ་ལྟར་ན་དེ་དག་ཡོད་ན་ཡུལ་
 གི་གནས་ཚུལ་ལ་དབྱེད་པའི་རིགས་པས་ཉིད་དགོས་པའི་རིགས་ཡིན་པས། དེ་མ་
 ཉིད་ན་དེ་དག་ཁེགས་པའམ་དེས་གཞོད་པར་འགྱུར་གྱི་དབྱེད་པས་གཞུགས་སོགས་
 འཇོག་པ་ན་སློ་ལ་སྤང་ཅམ་གྱིས་ཆེས་ནས་དེ་ལས་གཞན་དུ་དེའི་གནས་ཚུལ་རི་
 ལྟར་ཡོད་མ་བཟགས་མ་དབྱེད་པར་བཞག་པ་ཡིན་པས་དེ་དག་ཡོད་ན་ཡང་རིགས་
 ཤེས་གྱིས་ཉིད་དགོས་པའི་རིགས་མ་ཡིན་པས་དེ་མ་ཉིད་པ་ལ་དེས་ཁེགས་པ་དང་
 གཞོད་པར་འགྱུར་བའི་དོན་འདྲེས་དོ།

འོག་གིས་པ་ཐ་སྟོན་དུ་ཡོད་པའི་ཆད་ལ་བརྟུ་གཅིག་ལས་དང་པོ་གཞན་གྱི་
 བཟགས་པ་ཐ་སྟོན་དུ་མེད་པར་བཤད་པའི་གཞུང་འགོད་པ་འོ། དེ་ལྟར་ཡིན་པ་
 དེའི་ཕྱིར་དབྱེད་པ་ལ་འདྲུག་པ་ལས་ཀྱང་། མི་ཤེས་པ་ཚོངས་པའི་གཉིད་གྱིས་འོ་ཡིད་
 བསྐྱེད་པའི་དབང་གིས་ཡིད་ཀྱི་ལྟར་རབ་དུ་འོ་ཡིད་ཞིང་བསྐྱེད་པའི་འོ་ཡིད་སྟོན་གས་
 ཅན། རྣམས་གྱིས་བྱུང་མཐའ་འོ་ཡིད་པ་དང་གཏན་ཆོགས་ལྟར་སྤང་གིས་དབྱེད་
 བཅོས་ནས་བདག་ཉིད་གྱིས་འདོད་པ་འདོད་པས་བཟགས་པ་དང་། བདག་ཉིད་པ་རི་
 ལྟ་འོ་ཡིད་བཞིན་དུ་ཡོན་ཏན་འོ་ཡིད་གསུམ་ལྟར་ལ་སོགས་པ་བཟགས་པའི་བདག་དང་
 གཙོ་པོ་ལ་སོགས་འོ་ཡིད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྤྱི་མ་ལ་རྟ་སྤང་དང་། མིག་
 རྒྱ་ལ་རྒྱར་བཟགས་པ་སོགས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གཞུགས་བཟོན་སོགས་ལ་བྱེད་བཞིན་
 སོགས་སུ་བཟགས་པ་གང་། ཡིན་པའི་རྟ་སྤང་དང་རྒྱ་ལ་སོགས་འོ་ཡིད་པ་དེ་དག་
 འོ་ཡིད་ཅན་ཉི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྟོན་ལས་ཐ་སྟོན་ཀྱང་ཡོད་པ་མིན་པ་ཉིད་དོ།
 དེ་འོ་ཡིད་སྟོན་དུ་ཆད་མས་མ་བྱུང་པའི་ཕྱིར་ཅེས་སྟོན་གས་པའི་འདོད་པ་ཐུན་མོང་
 མ་ཡིན་པས་བཟགས་པའི་བདག་ལ་སོགས་པ་དང་སྤང་གོང་དུ་བྱངས་པ་ལྟར་རང་སྤེ་
 དངོས་པོར་སྤྱོད་བཟུངས་ཀྱི་འདོད་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པས་བཟགས་པའི་ཆ་མེད་ལ་
 སོགས་པ་རྣམས་དབྱེད་པ་རང་གི་ལྷགས་ལ་ཀྱན་རྒྱུ་དུ་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་གསུངས་
 པའི་དོན་འདི་གལ་ཆེ་བས་བཤད་པར་བྱའོ། འོག་གིས་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་

ཐ་སྙད་ཏུ་ཡོད་པའི་དོན་ནི་རིགས་ཤེས་གཉིས་གང་རུང་གིས་མི་གཞོད་པའི་ཐ་སྙད་
པའི་ཆད་མ་ལ་གྲགས་པ་གཅིག་དགོས་པ་ནི། དེ་ལ་ཐ་སྙད་ཏུ་ཡོད་པར་འདོད་པ་
དང་མེད་པར་འདོད་པ་ནི་དོན་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་གི་སྒོ་ནས་འདོག་པ་ཡིན་སྟེ་ནས་
འདྲི་ན། དེའི་ལན་ནི་དེ་ཡང་། ^{༡༽}ཐ་སྙད་ཏུ་ཡོད་པའི་དོན་ཡོད་མེད་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་
པ་ལ་གྲགས་པ་འཕ་སྤང་བ་ཡིན་པ་ཞིག་དང་ཤེས་པ་དེ་ལ་རི་ལྟར་གྲགས་པའི་དོན་
དེ་ཉིད་ལ་། ^{༢༽}སྒྲ་རྟག་པ་ལྟ་བུ་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མ་། ^{༣༽}སྒྲ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་
རྗེས་དཔག་ལྟ་བུ་གཞན་གྱིས་གཞོད་པ་མེད་པ་ཞིག་དང་། སྒྲ་བདེན་། ^{༤༽}གྲུབ་ལ་ཐ་
སྙད་པའི་ཆད་མས་མི་གཞོན་པ་ཡིན་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལའང་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་
ཚུལ་བཞིན་ཏུ་དཔྱད་པའི་རིགས་པས་མ་རྟོན་པ་ན་དེས་གཞོད་པ་ལྟ་བུའི་གཞོད་
པ་མི་འབབ་པའི་བྱད་པར་གསུམ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་སྟེ་བྱད་པར་དེ་གསུམ་ཆང་བའི་
དོན་ཞིག་ནི་ཐ་སྙད་ཏུ་ཡོད་པར་འདོད་ལ་། ^{༥༽}བྱད་པར་གསུམ་པོ་དེ་དག་ལས་སྟོག་
པ་བྱད་པར་དེ་གསུམ་མ་ཆང་པའི་དོན་ནི་། ^{༦༽}ཐ་སྙད་ཏུ་མེད་པར་འདོད་དོ། དེས་
^{༧༽}ན་གྲུབ་མཐའ་འོག་མ་རྣམས་ཀྱིས་གཟུགས་སོགས་རིགས་པས་དབྱད་བཅོད་ཏུ་
ཁས་མི་ལེན་ཀྱང་ཐལ་འཇུར་བས་གཞལ་ན་ཁས་སྤངས་པར་སོང་བ་ཡིན་ལོ། དེས་
ན་རང་ལུགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཏུ་ཡོད་པ་ལ་བྱད་ཆོས་གསུམ་ལྡན་ཅིག་དགོས་ཏེ་ཐ་སྙད་
པའི་ཤེས་པ་ལ་གྲགས་པ་ཡིན་པ། རི་ལྟར་གྲགས་པའི་དོན་དེ་ལ་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཆད་མ་
གཞན་གྱིས་མི་གཞོད་པ་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་ཚུལ་བཞིན་ཏུ་དཔྱད་པའི་རིགས་ཤེས་
ཀྱིས་གཞོད་པ་མི་འབབ་པ་གསུམ་དང་ལྡན་དགོས་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་དང་པོ་ནི་ཆོས་
རྣམས་ཀྱི་རི་ལྟར་སྤང་བ་ཙམ་ཀྱི་རྗེས་སུ་འདུག་པ་ཙམ་ཡིན་ཀྱི་དེ་ལས་ལྟག་པའི་
གནས་ཚུལ་རི་ལྟར་ཡིན་མི་དཔྱད་པའི་སྟོ་ལྟན་སྦྱེས་ལ་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་
ཞིང་། དེ་འདྲའི་སྟོ་ཡི་རིགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་ཡང་འབྱུང་བས་འདིག་རྟེན་རང་ག་
བ་ཁོ་ནའི་རྒྱད་ལ་ཡོད་མི་དགོས་སོ། དེས་ན་གཟུགས་སོགས་དེ་ལྟ་བུ་སྟོ་ལ་སྤང་ཙམ་
ཡིན་ཀྱི་གདགས་གཞིའི་སྟེང་ནས་རྩལ་ཙམ་ཡང་གྲུབ་པ་མེད་དོ། དཔེར་ན་ཐག་ཁའི་

སྒྲིང་གི་སྒྲུལ་དེ་རང་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་སྒྲུང་ཙམ་ཡིན་གྱི་ཐག་ཁའི་སྒྲིང་ནས་ཅུང་ཟད་
 གྲུང་མ་གྲུབ་པ་བཞིན་ལོ།། དེ་ལྟར་ཡང་དེ་གཉིས་ཐ་སྐྱད་ཏུ་ཡོད་མེད་མི་མཆུངས་
 ཏེ་སྒྲུ་མ་ཁས་སྒྲུངས་པ་ལ་རང་གཞན་གྱི་རྒྱུད་གྱི་ཐ་སྐྱད་པའི་ཆད་མ་གང་གིས་གྲུང་
 མི་གཞོད་ལ་བྱི་མ་སྒྲུལ་ཏུ་བཟུང་ན་ཐུན་པ་སངས་ནས་རང་ཉིད་གྱིས་གྲུང་སྒྲུལ་མིན་
 པར་ངེས་པར་འགྱུར་ལ་གཞན་གྱིས་གྲུང་དེ་ལྟར་སྒྲུ་བའི་བྱིར་དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་བྱི་
 མ་ཐག་ཁའི་སྒྲིང་ཏུ་ཐུན་པ་བབ་པ་སོགས་འབྲལ་གྱི་འབྲལ་རྒྱུའི་དབང་གིས་བཞག་
 པ་ཙམ་ཡིན་ལ་སྒྲུ་མ་འཛིན་རྟོག་གྱི་ཐ་སྐྱད་ལ་གྲགས་པའི་དབང་གིས་བཞག་པའི་
 གནད་གྱིས་ཡིན་ལོ།། དེ་ནི་བྱད་ཆོས་གཉིས་པའོ།།

གསུམ་པ་ནི་སྒྲུར་བཤད་པ་ལྟར་གྲུབ་མཐའ་འོག་མས་བཏགས་པའི་རྩལ་ཐུན་
 ཆ་མེད་སོགས་རིགས་ཤེས་གྱིས་མ་རྟོག་ན་དེས་གཞོད་པར་འགྱུར་ལ་ལྷགས་འདིར་
 དེས་མ་རྟོག་གྲུང་དེས་ཁེགས་པའམ་གཞོད་པར་མི་འགྱུར་བའོ།། སྒྲུང་པོ་མི་རྟག་པར་
 རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སོགས་ནི་སྒྲུང་ཡུལ་ལ་འབྲལ་ཡང་། རང་གི་ཡུལ་གྱི་གཙ་
 པོ་ངེས་པའི་འཛིན་སྒྲུངས་ལ་ཆད་མའི་གཞོད་པ་མེད་པས་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའམ་
 འབྲལ་པ་ཡིན་ལ་དབང་ཤེས་ནམས་ནི་སྒྲུང་ཡུལ་ལ་འབྲལ་ཞིང་མ་འབྲལ་བར་སོང་
 བ་གཞན་ཡང་མེད་པས་ན་འབྲལ་པ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་པའོ།། རྟོག་ཉིས་པ་ཤེས་པ་
 ཐ་སྐྱད་པ་ངོས་གཟུང་བ་ནི། དེ་ལ་ཐ་སྐྱད་པའི་ཤེས་པ་ལ་གྲགས་པ་ཞེས་པའི་སྐབས་
 གྱི་ཐ་སྐྱད་པའི་ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན་དེ་ནི་ཆོས་གང་ལའང་རང་ལ་རི་ལྟར་སྒྲུང་བ་ལྟར་
 གྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་རང་ལ་སྒྲུང་པའི་དོན་དེ་སྒྲོ་ལ་དེ་ལྟར་སྒྲུང་བ་
 ཙམ་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་སྒྲོ་ལ་སྒྲུང་བ་ཙམ་མིན་པར་དོན་གྱི་ཡིན་ཚུལ་ལ་སྒྲུང་བ་དེ་
 ལྟར་གྲུབ་པ་ཡིན་སྒྲུམ་ཏུ་མི་དབྱེད་པའི་ཤེས་པ་མ་བཏགས་པར་འཇུག་པ་ནམས་སོ།།
 གསུམ་པ་འཛིན་རྟོག་གྱི་གྲགས་པ་ནི་གྲུབ་མཐའ་ལ་ཞུགས་མ་ཞུགས་གཉིས་ཀའི་རྒྱུད་
 ལ་ཡོད་ཚུལ་ནི། ཤེས་པ་དེ་ཉིད་ལ་མ་དབྱེད་པའི་ཤེས་པ་ཞེས་གྲུང་བྱ་ཡི་ཤེས་པ་
 དེས་བཏགས་པ་ཡེ་མི་བྱེད་པ་ནི་མིན་ལོ།། བཏགས་པ་གཏན་ནས་མི་བྱེད་པ་མིན་ཡང་

ཤེས་པ་འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་འཕམ་ཐ་སྟེན་པའི་ཤེས་པ་ལ་ངི་ལྟར་སྟངས་ཞིང་
ཤེས་པ་དེ་ལ་གྲགས་པ་ལྟར་འདུག་གི་དོན་གྱི་ཡིན་ལུགས་ངི་ལྟར་ཡིན་དཔུང་ནས་
འདུག་པ་མིན་པའི་སྒྲིབ་ན་ཤེས་པ་དེའི་ཐ་སྟེན་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་ཞེས་བྱ་
བའང་འདོགས་པ་ཡིན་པས་འདི་འདྲའི་ཤེས་པ་ནི་གྲུབ་མཐས་སྟོ་བསྐྱར་མ་བསྐྱར་
ཐམས་ཅད་ལ་འོང་བས་གང་ཟག་སྟེ་འཕགས་དང་གྲུབ་མཐའ་ལ་ཞུགས་མ་ཞུགས་ངི་
འདྲ་ཞིག་གི་རྒྱད་ལ་འདུག་ཀྱང་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་གྲགས་པ་འཕམ་མ་
དཔུང་པའི་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་ཡི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྟེན་དམ་གྲགས་པ་དེ་ཅད་གཙོད་
པའི་ཆོ་རང་གི་རྒྱད་ལ་ལྟ་དགོས་ཀྱི་གྲུབ་མཐས་སྟོ་མ་བསྐྱར་བའི་འཇིག་རྟེན་པ་
ཁོ་ནའི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པར་མི་བབྱང་ངོ་།། །༡༽བཞི་པ་འཇིག་རྟེན་གྲགས་པ་དེ་སྟོ་མ་
དཔུང་པ་དེས་ངི་ལྟར་བབྱང་ཚུལ་ཡང་འདྲ་ཚུལ་ནི་། གྲུབ་མཐས་སྟོ་བསྐྱར་བའི་རྒྱད་
ལ་འང་ངི་ལྟར་ཐ་སྟེན་ཏུ་གྲགས་པ་ལྟར་རམ་འོན་ཏེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཏུ་དེ་ལྟར་གནས་
སམ་ཞེས་དཔྱོད་པའི་སྟོ་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་དེ་འདྲའི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཡིན་ཚུལ་
ངི་ལྟར་ཡིན་དཔྱོད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་ག་ལ་དགོས་ཏེ་མི་དགོས་སོ།། རྒྱ་མཆན་དེས་
ན་འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་ངི་ལྟར་ཡིན་ན་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁན་པོ་གྲུབ་མཐའ་དང་
བྲལ་བ་ཁོ་ན་ལ་འདྲི་བར་བྱེད་དགོས་པ་མ་ཡིན་གྱི་ཁོ་ལ་བྱི་ཁོ་ལ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱད་ཀྱི་
མ་དཔུང་པའི་སྟོ་རང་བབས་སུ་བཞག་པའི་ལྟན་སྟེས་དེའི་འདུག་ཚུལ་ལ་ངི་ལྟར་
འདུག་བལྟས་པས་ཆོག་པ་ཡིན་ནོ།། ལྷ་པ་ཤེས་པ་དེ་ལ་གྲགས་པ་དང་སྟངས་པའི་དོན་
གཅིག་ཚུལ་ནི་། དེ་འདྲ་པའི་ཤེས་པ་རང་གྲགས་ཀྱིས་འབྱུང་བའི་ལྟན་སྟེས་དེ་ལ་
གྲགས་པའི་དོན་ནི་ཤེས་པ་དེའི་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་སྟངས་བ་འཕམ་ཚུང་བའི་ཐ་སྟེན་འདོགས་
པའི་གཞིར་གྱུར་པ་རྣམས་སོ།། འདི་ཡང་བྱམ་པ་ལྟ་བུའི་དོན་དང་ཐ་སྟེན་སྟོན་པའི་
ཆོ་སྒར་རང་གིས་བྱམ་པ་མིག་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་ཞིང་རྒྱ་བའི་ཤེས་པས་ཐོས་པའི་རྣམ་
པ་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་ཚུང་བར་བྱས་པ་དེའི་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་བྱིས་བྱམ་པའི་
དོན་དང་ཐ་སྟེན་སྒར་ཚུང་བ་དེ་ལ་ཡིད་གཏད་པ་ན་བྱམ་པའི་དོན་དང་སྒྲིབ་རྣམ་

པ་འཆར་ལ། རྣམ་པ་དེ་ལྟར་ཤར་བ་དེ་ལ་དམིགས་ཤིང་རྣམ་པ་དེ་གཞིར་བྱས་ནས།
 བྱམ་པའི་དོན་དང་ཐ་སྟད་སྟངས་ཚུལ་དང་མྱོང་ཚུལ་ངེས་པར་བྱས་ཏེ། བ་རོལ་པོ་ལ་
 སྒྲ་བ་ན། སྟངས་མྱོང་བ་དང་ད་ལྟ་སྟངས་བ་དེ་ཉིད་མ་དོར་བར། བྱམ་པ་འདི་ལྟར་འདུག་
 གོ་བྱམ་པའི་མིང་གི་ཐ་སྟད་འདི་ལྟར་འདོགས་སོ། ། འདི་ཉིད་ཁོ་ལོས་སྟངས་མཐོང་བ་
 དང་ཐོས་པས་མྱོང་ངོ་། ། དེ་ལྟར་སྟངས་ཚུལ་འདི་ལྟར་འདུག་གོ། དེས་ན་དོན་འདི་དང་
 འདི་ལྟ་བུར་འཐད་དོ། ། ཞེས་སོགས་སྒྲ་བའི་སྒྲོ་ནས་སྟོན་པ་ལྟ་བུའོ། ། ལས་འབྲས་དང་
 ས་ལམ་ལ་སོགས་པ་འཛིག་རྟེན་པལ་པ་ལ་མ་གྲགས་པའི་དོན་སྟོག་ཏུ་སྟུར་པ་རྣམས་
 གྱུང་རང་གི་སྒྲ་བྱིར་ཆ་འདྲ་བ་དང་རགས་པ་དང་དངོས་སོགས་ཐོས་པ་དང་མྱོང་བ་
 ལ་སོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་དཀའ་བ་རྣམས་ཡིད་ལ་གཏད་དེ་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་
 ཆེ་ཡིན་ཚུལ་ལ་ངེ་ལྟར་ཡིན་མི་དཔྱད་པའི་ཤེས་པ་ལྟན་སྟེས་རང་ག་བ་དེ་རྣམས་
 ལའང་ངེས་པར་སྟངས་བར་འཁྱུར་བ་ཡིན་པས་དོན་དེ་རྣམས་འཛིན་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་
 མ་ཡིན་པར་འཁྱུར་བའི་སྟོན་མེད་དོ། ། དེ་ཡན་གྱིས་ནི་གོང་གི་བྱད་པར་དང་པོ་ཐ་
 སྟད་པའི་ཤེས་པ་ལ་གྲགས་པ་དེའི་དོན་བཤད་པའོ། ། རྟོག་པ་ཤེས་པ་དེ་ལ་གྲགས་
 གྱུང་ཆད་མ་གཞན་གྱིས་གཞོད་ཚུལ་ནི། ད་ནི་རྟོག་པར་གཉིས་པ་འཆད་དེ། དེ་
 ཡང་ཐ་སྟད་པའི་ཆད་མ་གཞན་གྱིས་གཞོད་པའི་བྱད་པར་ནི་དཔེར་ན་ཐག་པ་ལ་
 སྟུལ་ལོ་སྟམ་པའི་ཤེས་པ་དེ་དང་སྟོག་རྒྱ་ལ་ཆུའོ་སྟམ་དུ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་སྟེས་པ་
 ན་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལྟགས་ལ་ངེ་ལྟར་ཡིན་སྟམ་དུ་དཔྱད་པ་མེད་པའི་མ་བཟགས་
 པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པས་དེས་དེ་ལྟར་བཟུང་བའང་མ་བཟགས་པའི་སྟོས་བཟུང་བ་ཡིན་
 མོད་གྱུང་དེས་བཟུང་བའི་དོན་སྟུལ་དང་ཆུ་ཡོད་པ་ལ་ཐ་སྟད་པའི་ཆད་མ་གཞན་
 གྱིས་གཞོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་དེ་ལྟར་བཟུང་པའི་དོན་ལྟར་ཐག་པ་སྟུལ་དང་སྟོག་རྒྱ་
 ཆུ་མིན་པར་འཛིག་རྟེན་པ་ཐ་མལ་པས་གྱུང་ཁོང་དུ་ཆུད་བྱས་པས་དེ་འདྲའི་དོན་
 སྟུལ་དང་ཆུ་དེ་དག་ཐ་སྟད་དུ་འང་མེད་པ་ཡིན་ནོ། ། བདུན་པ་ཐ་སྟད་པའི་དོན་རིགས་
 ཤེས་གྱིས་མི་འབྲུབ་གྱུང་མི་གཞོད་ཚུལ་རྟོན་ནི། བྱད་པར་གསུམ་པ་རང་བཞིན་ཡོད་

མེད་ཚུལ་བཞིན་ཏུ་དབྱེད་པའི་རིགས་པས་གཞོན་པ་མི་འབབ་པ་དགོས་པའི་ཚུལ་
ནི་ཐ་སྐྱད་ཏུ་འཛོག་པའི་དོན་རྒྱུ་ཞིག་ཡིན་ན་ཡང་དེ་ནམས་ཐ་སྐྱད་པའི་ཆད་
མས་ཐུབ་པ་ཞིག་ངེས་པར་དགོས་མོད་ཀྱི་ཐ་སྐྱད་པའི་ཆད་མ་ལ་སྤང་པའི་སྒོ་ནས་
ཐུབ་པའི་ཆོད་ཏུ་འདུག་ཀྱང་ཐུབ་ཆོད་དེ་འདྲས་མི་ཆོག་པས་དེ་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་
མེད་ཚུལ་བཞིན་ཏུ་དབྱེད་པའི་རིགས་པའི་ཤེས་པས་ནི་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་ཏུ་མི་
གཞོན་པ་ཞིག་ངེས་པར་དགོས་ཀྱི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་མི་གཞོན་པ་དེ་ཡང་རིགས་ཤེས་
དེས་བཅལ་ན་དེས་ཐུབ་པ་ཞིག་དགོས་པ་མིན་ཏེ། རིགས་པ་དེས་བཅལ་བས་ཡོད་
པར་ཐུབ་ན་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པར་ཐུབ་པ་ཡིན་ལ་དེ་འདྲ་ནི་གཏན་མེད་པས་
དེ་ཐ་སྐྱད་པའི་དོན་ཡིན་པར་འཛོག་པ་ཤིན་ཏུ་འགལ་བ་ཡིན་ནོ།། དེ་ཡང་གཟུགས་
འཛིན་པའི་ཆད་མ་ལ་གཟུགས་ཀྱང་སྤང་ཞིང་གཟུགས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་ཐུབ་
པ་ཡང་སྤང་བ་ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱད་པར་ནི་སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་
བར་ཏུ་མི་བྱེད་པས། སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྱེད་ལྟ་བུའི་མཁས་ཐུབ་ཆེན་པོ་དེ་
ཡང་དེ་གཉིས་འབྲལ་ནས། གཟུགས་རང་མཆན་ཀྱིས་ཐུབ་པ་དེ་ཉིད་གཟུགས་ཀྱི་སྟོང་
ལུགས་སུ་བབྱང་སྟེ་གཟུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་དེ་ལས་བཞག་ཏུ་མེད་པས་གཟུགས་ལ་ཆད་
མ་ཡིན་ན། དེ་ལ་ཆད་མ་ཡིན་དགོས་པར་བཞེད་པས་ན། ཁོང་གི་ཐ་སྐྱད་པའི་ཆད་
མ་ལ་སྤང་བའི་སྒོ་ནས་ཐུབ་ཆོད་དེ་ཅམ་ཀྱིས་མི་ཆོག་པར་དེའི་སྟོང་ཏུ་རང་བཞིན་
ཡོད་མེད་དབྱེད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་མི་གཞོན་པར་ངེས་པར་དགོས་པར་གསུངས་
པ་ཡིན་ནོ།།

།༡༽བརྒྱད་པ་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་མ་ཐུབ་པ་དང་དེས་གཞོན་པ་མི་གཅིག་པ་།༢༽
ནི། དེ་ལྟར་འགལ་བར་འགྲོ་བ་དེའི་ཕྱིར་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་མི་གཞོན་པ་དང་དེས་ཐུབ་
པ་གཉིས་ཀྱི་བྱད་པར་འབྱེད་པ་འདི་གང་ལས་ཀྱང་གལ་ཆེ་སྟེ་བྱད་པར་དེ་གཉིས་
ལེགས་པར་བྱེ་ན་དེ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བབྱང་ནས་ཐ་སྐྱད་ཏུ་དགེ་ཤིག་ལས་བདེ་སྤྱད་
འབྱུང་བ་དང་། བྱེད་པ་པོར་བཏགས་པ་དབང་ཕྱུག་དང་གཙོ་བོ་འདིར་གཙོ་བོ་ཞེས་

བ་ཁྱད་ཅན་གྱིས་རྩལ་ཐུན་མྱོང་སྟོབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གསུམ་ཆ་མཉམ་པའི་སྐབས་ཀྱི་
 རང་བཞིན་ཟེར་བ་ནམ་འབྱུར་འབྲས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱ་བྱེད་པ་གིན་ཏུ་སྒྲིག་ཏུ་བྱུར་
 བ་དང་མྱོང་མེར་སྐྱུས་ཀྱང་མངོན་གསུམ་དུ་རྟོགས་མི་རུས་པ་ཞིག་ཡོད་ཟེར་རོ། ། ལས་
 བདེ་སྐྱུག་འབྱུང་བ་གཉིས་འབྱུང་བ་ཡིན་ན་ཡིན་མཉམ་དང་འབྱུང་བ་མིན་ན་མིན་
 མཉམ་དུ་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་གི་གནས་མེད་ཅིང་གོ་སྐབས་མེད་དེ། དེའི་རྒྱ་མཆན་
 ཀྱི་ཆ་བ་རིགས་ཤེས་དེས་བྱབ་པ་དང་དེས་མི་གཞོད་པ་གཉིས་དང་དེས་མ་རྟོད་པ་
 དང་བྱབ་པ་གཉིས་དང་། ཡང་དེས་མ་རྟོད་པ་དང་དེས་གཞོད་པ་སོགས་ཀྱི་བྱུང་པར་
 བྱེད་པ་ལ་བྱུག་པ་ནི། དབང་བྱུག་དང་གཙུག་པོས་འབྲས་བྱ་བདེ་སྐྱུག་བསྐྱེད་པ་དང་
 དགེ་མི་དགས་འབྲས་བྱ་བདེ་སྐྱུག་བསྐྱེད་པ་གཉིས་ཀ་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་ཚུལ་
 བཞིན་དུ་དབྱེད་པའི་རིགས་པས་མི་འབྱུང་པར་མཚུངས་པ་ཡིན་ཀྱང་རིགས་པ་དེས་
 དེ་གཉིས་ལ་གཞོད་མི་གཞོད་ཀྱི་བྱུང་པར་ཡོད་པས་བྱུང་པར་དེ་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་
 དུ་མི་མཚུངས་པའི་བྱུར་རོ། ། དཀྱུ་པ་རང་གཞན་གྱི་སྡེ་པས་དབྱུད་ནས་སྒྲོ་བཏགས་པ་
 རིགས་ཤེས་ཀྱིས་མ་རྟོད་ན་གཞོད་ཚུལ་འདྲི། མི་མཚུངས་ཚུལ་དེ་ལ་རང་གཞན་གྱི་
 སྡེ་པ་དངོས་པོར་སྒྲུབ་ནམས་ཀྱི་འདོད་པ་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པས་ཀྱན་བཏགས་པའི་
 གཞུང་བ་རྩལ་ཐུན་ཆ་མེད་དང་འཛིན་པ་ཤེས་པ་སྐྱད་ཅིག་ཆ་མེད་དང་བདག་དང་
 གཙུག་པོ་དང་དབང་བྱུག་ལ་སོགས་པ་ནམས་ནི་རང་གཞན་གྱི་དངོས་སྒྲུབ་པ་དེ་དག་
 གིས་ནམ་པར་འཛིག་པའི་ཆོ་ན་དེ་འདྲ་བ་ཆ་མེད་ལ་སོགས་པ་དེའི་རང་གི་ངོ་བོས་
 བྱབ་པ་ཡིན་མིན་རིགས་པས་དབྱུད་པ་བྱས་ནས་རིགས་པས་རྟོད་ཆོད་བྱོགས་རེ་བ་
 དང་རགས་པ་རེ་མཐོང་བ་ན་དེ་ནས་དེ་ལྟར་དབྱེད་པའི་རིགས་པ་དེས་དོན་དེ་དག་
 ཁོ་རང་ནམས་ཀྱིས་རྟོད་པར་བསམས་ནས་དོན་དེ་དག་བཞག་པ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་
 བཞག་པ་དེ་འདྲ་བ་དེ་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དབྱེད་པའི་རིགས་པའི་དབྱུད་པ་
 རང་གཞན་གྱི་སྡེ་པ་གཞན་དེ་ནམས་ཀྱིས་བྱས་པར་རང་གིས་ཀྱང་ཁས་སྐྱོང་དགོས་
 པ་ཡིན་ཏེ་རང་གཞན་གྱི་སྡེ་པ་དེ་དག་གིས་དོན་དེ་དག་རིགས་པས་དབྱུད་བཞོད་དུ་

འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། རང་གིས་དེ་ལྟར་དབྱད་པ་ཚུལ་བཞིན་བྱས་པའི་ཆེ་ན་རིགས་
པ་དྲི་མ་མེད་པའི་བརྟག་པའི་ཁྱར་བཟོད་རྣམས་པའི་ཚུགས་བྱབ་པའི་ཆོས་གཏན་ནས་
མི་འབྱུང་བས་གང་ལ་དབྱད་པ་བྱས་པའི་ཆ་མེད་སོགས་དེ་དག་རྟེན་པ་མི་སྲིད་ལ་
ཆ་མེད་སོགས་དེ་དག་རིགས་པས་མ་རྟེན་པ་ན་ཆ་མེད་སོགས་དེ་དག་ཞིགས་པར་
འཁྱར་ཏེ་གལ་ཏེ་ཆ་མེད་སོགས་དེ་དག་ཡོད་ན་རིགས་པ་དེ་དག་གིས་ངེས་པར་
རྟེན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། འདི་ཡང་གལ་ཏེ་ཆོས་དེ་ཡོད་ན་རིགས་པས་དབྱད་བཟོད་
ཏུ་འདོད་དགོས་པ་ཞིག་ལ་རིགས་པས་ཚུལ་བཞིན་དབྱད་པས་མ་རྟེན་ན་མེད་པ་ཁོ་
ནར་འཛོག་དགོས་པའི་དོན་ཏོ། ཡོད་ཀྱང་རིགས་པས་དབྱད་མི་བཟོད་པའི་ཡུལ་ནི་
བརྟུ་པ་ཐ་སྟད་པའི་གཟུགས་སྐྱ་སོགས་ཀྱི་དོན་དབྱད་ནས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པས་
རིགས་ཤེས་ཀྱིས་མ་རྟེན་ཀྱང་མི་གཞོད་པའི་རྒྱ་མཆན་ནི། གཟུགས་སྐྱ་ལ་སོགས་པ་
ནམས་ཡིན་ལ་དེ་ནམས་རིགས་པས་དབྱད་མི་བཟོད་པའི་རྒྱ་མཆན་ནི་དེ་ནམས་ཐ་
སྟད་པའི་ཤེས་པ་ཕྱི་ནང་གི་འཁྱལ་རྒྱུ་གཞོད་པ་མེད་པ་ནམས་ལ་ངེ་ལྟར་སྤང་ཞིང་
གཤགས་པ་དེ་ལྟར་ཏུ་བཞག་པ་ཅམ་ཡིན་ཀྱི་ཐ་སྟད་པའི་གཟུགས་སྐྱ་སོགས་དེ་དག་ལ་
ཅི་སྤང་བ་འདི་དག་ཐ་སྟད་ཅམ་མམ་འོན་ཏེ་དོན་ཀྱི་ཡིན་ཚུལ་ལ་དེ་ལྟར་བྱབ་བམ་
སྟམ་ཏུ་དབྱད་ནས་དབྱེད་ལུགས་དེ་ལྟར་དབྱེད་པ་པོ་དེས་དེ་དག་གི་རང་གི་དོ་བོས་
བྱབ་པའི་རང་བཞིན་རྟེན་པའི་ལུགས་སུ་བྱས་ནས་ཁས་སྐྱངས་པ་མིན་པས། དེ་ལྟར་
སྤང་ཞིང་གཤགས་པ་ཅམ་ལ་དེ་དང་དེའི་ཐ་སྟད་བྱས་ནས་བཞག་པའི་གཟུགས་སོགས་
དེ་དག་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དབྱེད་པའི་རིགས་པའི་དབྱད་པ་བྱར་མེད་དེ་རང་
གིས་གཟུགས་སྐྱ་སོགས་ཀྱི་དོན་དེ་དག་རིགས་པས་དབྱད་བཟོད་ཏུ་མི་འདོད་པའི་
ཕྱིར་རོ། འདི་ཡང་སྟོ་ལྡིར་བ་ལ་བྱམ་པའི་བརྟ་རྒྱར་བའི་ཏུས་སུ་མགྱིན་པ་དང་སྟོ་
བ་དང་ཞབས་སོགས་ཀྱི་ཆ་རེ་རེ་ལ་བྱམ་པའི་མིང་བརྟ་རྒྱར་བ་མ་ཡིན་པས། ཕྱིས་
ཐ་སྟད་ཀྱི་ཏུས་སུ་ཡང་སྟོ་ལྡིར་བ་འདི་བྱམ་པ་ཡིན་ནོ་ཟེར་ལ་རང་གིས་འོ་ན་སྟོ་བ་
འདི་བྱམ་པ་ཡིན་ནམ་མགྱིན་པ་འདི་བྱམ་པ་ཡིན་ནམ་ཞེས་སོགས་དབྱེད་མི་རུང་སྟེ།

དབྱད་པ་དེ་འདྲ་བྱུང་མི་རུང་བའི་དཔེ་ནི། དཔེར་ན་གང་ཟག་གཞན་གྱིས་འདི་ལྷག་
 ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲིམ་པ་ན་དེ་ལ་རང་གིས་འོ་ན་རྟ་ཡིན་ནམ་སྤང་བོ་ཡིན་ཞེས་དཔྱད་དུ་
 མི་རུང་བ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ།། ^(༤)བཅུ་གཅིག་པ་ཐོག་མེད་ནས་ཞུགས་ཀྱང་རིགས་
 པས་གཞོད་པའི་ཤེས་པའི་འཇིག་རྒྱལ་ནི། འཇིག་རྟེན་ན་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་གྲགས་
 པའི་དོན་ཡིན་ཡང་རིགས་པས་གཞོད་པས་ན་ཐ་སྙད་དུང་ཁས་སྤང་དུ་མི་རིགས་
 ཤིང་གཏན་མེད་པ་ནི་མ་རིག་པས་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་བོ་སྒྲོ་བཏགས་པའི་
 ཡུལ་རང་མཚན་གྱིས་བྱུང་བ་དང་འཇིག་རྒྱལ་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུང་བའི་ང་དང་ང་ཡི་
 བར་འཇིག་པའི་ཞེན་ཡུལ་རང་ངོས་ནས་བྱུང་བའི་ང་དང་ང་ཡི་བ་དང་ཁར་སང་གི་
 རི་དེ་རིང་གི་རི་ཡིན་པར་འཇིག་པའི་ཞེན་ཡུལ་ཁར་སང་གི་རི་དེ་རིང་གི་རི་ཡིན་
 པ་སོགས་ཡིན་ནོ།། དེ་རྣམས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་དེ་རྣམས་ཡོད་པར་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་ཁས་
 སྤང་དུ་མི་རུང་བ་ཡིན་པས་འཇིག་རྟེན་ན་གང་གྲགས་ཐམས་ཅད་དབྱུ་མ་པས་ཀྱབ་
 རྒྱུ་འདོད་པ་མིན་ནོ།།

གསུམ་པ་གཞན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་འཇོག་རྒྱལ་དགག་པ་ལ་སྒྲ་ལས། དང་
 བོ་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ལ་གྲགས་པ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་པ་^(༥)
 ནི། འདི་དག་གི་བྱད་པར་ལ་བོད་སྒྲ་རབས་པ་སོགས་ཁ་ཅིག་གཞུགས་སྒྲ་སོགས་
 ཐ་སྙད་པའི་དོན་དང་སྒྲ་སྟེགས་ཀྱིས་བཏགས་པ་བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པར་བརྟགས་པ་
 རྣམས་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་མེད་མི་མཆུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་སྒྲ་མ་གཞུགས་སྒྲ་སོགས་
 ནི་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ལ་གྲགས་པ་དང་བྱི་མ་སྒྲ་སྟེགས་ཀྱིས་བརྟགས་པ་ནི་བྱུང་
 མཐའ་སྒྲ་བ་ཁོ་ན་ལ་གྲགས་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་སྒྲ་བ་ནི་འདི་དག་གི་བྱད་པར་རྣམ་
 པར་མ་བྱེད་པའི་སྒྲ་བ་ཡིན་ཏེ་གལ་ཏེ་དེས་བྱད་པར་དེ་མ་བྱེད་པ་ལས་གཞན་དུ་
 བྱད་པར་བྱེད་པར་འཇོག་ན་འོ་ན་ཐ་སྙད་དུ་གཞུགས་སོགས་རྒྱ་མ་རྩ་བུ་ཡིན་པ་
 ཡང་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ལ་མ་གྲགས་པས་ན་མེད་དགོས་པར་འགྱུར་ལ་རང་གི་
 ངོ་བོས་བྱུང་བ་ཡང་བྱུང་མཐའ་སྒྲ་བ་ཁོ་ན་ལ་གྲགས་པས་ན་ཡོད་དགོས་པར་འགྱུར་

བ་སོགས་འདི་འདྲའི་རིགས་ཤིན་ཏུ་མང་ལ། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས་
ཁྱང་། དེ་ཡང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ནི་སྒྲག་བདེན་པོ་ལ་སྒྲག་བསྐུལ་ལ་སོགས་པ་ལ་བདེ་
བ་ལ་སོགས་པ་དང་གཙང་པོ་ལ་དང་རྟག་བདག་ཉིད་ཏུ་འཛིན་པ་གང་ཡིན་པ་
སྟེ། གྲུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་པོ་གཙང་བདེ་སོགས་ཀྱི་བདེ་བ་ལ་སོགས་པའི་བདག་ཉིད་
དེ་རང་བཞིན་དེར་སྒྲག་བསྐུལ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་དེ་རྣམ་པར་མི་གནས་ཤིང་
མེད་པ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ནི་སྒྲག་བསྐུལ་ལ་སོགས་པ་ལ་
སྒྲག་བསྐུལ་པོ་སྟོང་བདག་མེད་ལ་སོགས་པ་ཉིད་ཏུ་འཛིན་པ་སྟེ་སྒྲག་བསྐུལ་ལ་
སོགས་པའི་དངོས་པོ་དེ་ཉིད་གྲུན་རྫོབ་ཏུ་སྒྲག་བསྐུལ་ལ་སོགས་པའི་བདག་ཉིད་དེ་
རང་བཞིན་དེར་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་མི་རྟག་སྒྲག་བསྐུལ་ལ་སོགས་པ་ལ་
རྟག་པ་སོགས་སུ་འཛིན་པའི་ཞེན་ཡུལ་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་བདག་གཙང་བ་བདེ་
བ་སྟེ་བཞི་པོ་འཛིན་རྟེན་ལ་སྒྲུབ་མོང་ཏུ་གྲགས་ཀྱང་རྟག་སོགས་དེར་འཛིན་པ་ནི་
གྲུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བཤད་ལ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་བདག་མེད་མི་
གཙང་སྒྲག་བསྐུལ་ཏེ་བཞི་པོ་འཛིན་རྟེན་གྲུན་ལ་མ་གྲགས་ཀྱང་དེར་འཛིན་པ་ཕྱིན་
ཅི་མ་ལོག་པར་གསུངས་པས་ཀྱང་ཤེས་སོ། །པོ་གཉིས་པ་རྟོག་པའི་འཛིན་སྒྲུངས་
མ་འཁྲུལ་བས་དེ་ལ་མ་འཁྲུལ་བར་བཞག་ཆོག་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་
བཤད་པ་མིག་སོགས་སྤང་པོ་མི་རྟག་སོགས་སུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ནི་སྤང་ཡུལ་ལ་
འཁྲུལ་བ་ཡིན་ཡང་རྟོག་པ་དེའི་ངེས་པའི་འཛིན་སྒྲུངས་ལ་ཆད་མའི་གཞོད་པ་མེད་
པས་ན་རྟོག་པ་དེ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའམ་མ་འཁྲུལ་བ་ཞེས་བྱ་བར་བཞག་ལ། མིག་
སོགས་དབང་པོའི་ཤེས་པ་རྣམས་ནི་རང་རང་གི་སྤང་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་ཞིང་ཁོ་རང་མ་
འཁྲུལ་བའི་ཆ་གཞན་ཡང་མེད་པས་དབང་ཤེས་དེ་རྣམས་ལ་མ་འཁྲུལ་བ་ཞེས་མི་
བྱའོ། །གསུམ་པ་དབང་མཛོན་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཆ་རྒྱུ་ཟད་ཀྱང་མེད་པས་མ་འཁྲུལ་
བ་སྐབས་འདིར་མི་སྤང་པོ་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་དབང་ཤེས་རྣམས་རང་གི་སྤང་བའི་
ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་བ་ཁྱད་པར་མེད་པར་འདྲ་ཡང་འཛིན་རྟེན་པའི་ཤེས་ངོར་དབང་ཤེས་

དེ་རྒྱལ་ས་རང་རང་ལ་སྤང་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་དོན་ཏེ་དེ་རྒྱལ་ས་ལ་རི་ལྟར་
 སྤང་བ་བཞིན་གྱི་དོན་གཟུགས་སོགས་ཡོད་པ་དང་བྱད་བཞིན་སོགས་མེད་པའི་བྱད་
 པར་དེའི་སྒོ་ནས་གཟུགས་བརྟན་བྱད་བཞིན་སོགས་སུ་སྤང་བའི་དབང་གེས་རྒྱལ་ས་
 གི་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ལ་དེ་ལས་གཞན་པའི་གཟུགས་སོགས་སྤང་བའི་དབང་
 གེས་འབྲལ་གྱི་འབྲལ་རྒྱུའི་གཞོད་པ་མེད་པ་རྒྱལ་ས་གི་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ནོ།།
 བཞི་པ་ཐ་སྟོད་ཏུ་དགག་བྱས་མི་བྱས་མི་འདྲ་བ་ནི། སྤང་བོ་རྟག་པ་ལ་སོགས་
 པར་འདྲིན་པའི་རྟོག་པའི་འདྲིན་སྤངས་གྱི་ཡུལ་སྤང་བོ་རྟག་པ་སོགས་ལ་ནི་ཆད་
 མ་གཞན་གྱིས་གཞོད་པས་ན་ཐ་སྟོད་ཏུ་ཡང་མེད་པས་དེ་འདྲ་འགོག་པར་བྱས་ཀྱང་
 སྤང་བོ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པར་འདྲིན་པའི་རྟོག་པའི་འདྲིན་སྤངས་གྱི་ཡུལ་སྤང་
 བོ་མི་རྟག་པ་སོགས་ལ་ནི་ཆད་མས་མི་གཞོད་ཅིང་ཐ་སྟོད་ཏུ་ཡོད་པས་རིགས་པས་
 དགག་པ་ར་ཡང་མི་བྱས་སོ།། ལྷོ་པ་དོན་དམ་པར་རྟག་སོགས་བཞི་མི་སྤྱད་པ་
 ལྟར་མི་རྟག་སོགས་ཀྱང་མི་སྤྱད་པ་ནི། དོན་དམ་པར་རམ་རང་གི་རོ་བོས་བྱབ་པའི་
 རྟག་སོགས་བཞི་མི་སྤྱད་པ་བཞིན་ཏུ་དེ་དོན་དམ་པ་དང་རང་གི་རོ་བོ་གཉིས་སུ་
 བྱབ་པའི་མི་རྟག་སོགས་བཞི་ཡང་མི་སྤྱད་པས་དེ་ཁོ་ནར་བྱབ་པ་ལ་བསྟོན་ནས་ནི་
 དེ་བརྒྱད་ཡོད་པར་འདྲིན་པའི་རྟོག་པ་ལ་བྱིན་ཅི་ལོག་མ་ལོག་གི་རྒྱལ་དཔྱེའི་བྱད་
 པར་གཏན་མེད་པ་ལ་དགོངས་ནས། ཤེར་བྱིན་གྱི་མདོར་གཟུགས་བདེན་བྱབ་ཏུ་དང་
 རང་གི་མཆན་ཉིད་གྱིས་བྱབ་པར་བབྱང་པའི་སྒོ་ནས་རྟག་མི་རྟག་དང་བདེ་སྟག་དང་
 བདག་ཡོད་མེད་གང་ལ་སྟོད་པ་སྟེ་སྟོམ་ནའང་བདེན་བྱབ་གྱི་མཆན་མ་ལ་སྟོད་པར་
 གསུངས་སོ།།

པོ་བཞི་པ་དེ་ལ་ཚོད་པ་སྤངས་ཏེ་སྤྱར་འདེབས་སྤང་བར་གདམས་པ་ལ་
 བརྒྱད་ལས། དང་བོ་མ་རིག་པའི་འདྲིན་སྤངས་འགོག་ན་གཟུགས་སོགས་དེའི་དབང་
 གིས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་འདོག་པས་གཟུགས་སོགས་བཀག་པར་ཐལ་བའི་དོགས་
 པོ་སྤོང་ནི། འདིར་གལ་ཏེ་ཁོ་ན་རེ་དངོས་པོ་རྒྱལ་ས་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱབ་པ་སྟོ་

འདྲེན་པའི་མ་རིག་པའི་འཛིན་སྐྱབས་རིགས་པས་སྐྱབ་འབྱིན་པར་བྱེད་པ་དང་ཐ་
སྟོང་པའི་དོན་ཅུམས་མི་འགོག་པར་འདྲོད་པ་གཉིས་འགལ་ཏེ། འབྱུག་པ་ལས། གཏི་
ཐུག་བདེན་འཛིན་ཆོས་ཀྱི་ཐོབ་ཉེ་བདེན་འཛིན་གྱི་མ་རིག་པ་དེས་ཆོས་ཀྱི་གནས་
ལུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་མངོན་སྲུང་དུ་མཐོང་ཀྱི་བཤེས་པ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྐྱིབ་པའི་མ་
རིག་པ་ཡིན་ཀྱི་པའི་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་རིག་པ་དེ་ཀྱན་རྫོབ་ཅེས་ཀྱི་བརྗོད་ཀྱི།
ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་སྐད་དོད་མི་བྱི་ཏའི་མི་དོན་དུ་མར་འབྱུག་ཀྱང་འདིར་ལང་གཤེགས་
ལྟར་ཡང་དག་གམ་རང་བཞིན་དང་བྱི་ཏ་སྐྱིབ་པ་ལ་བྱས་ན་ཡང་དག་སྐྱིབ་ཉེ་གཏི་
ཐུག་གམ་ཀྱི་ཀྱན་རྫོབ་ནི་བདེན་ཀྱི་འཛིན་ལོ། ཀྱན་ནི་ཆོས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཀྱི་
རང་བཞིན་ཀྱན་དང་། རྫོབ་པ་ནི་སྐྱིབ་པ་དང་འགེབས་པའི་དོན་ཡིན་པས་སོ། དེ་ལྟ་
བུའི་ཀྱན་རྫོབ་མ་རིག་པ་དེ་ཡོད་པའི་དབང་གིས་དངོས་ཀྱི་ཐོག་ལ་ཞིག་ཀྱི་རང་
བཞིན་མེད་བཞིན་དུ་དེར་ཀྱི་སྐྱབ་པའི་དོན་ཀྱི་ལ་བདེན་ཡང་རང་ངོར་བཅོས་མ་
སེམས་ཅན་ཀྱི་ལ་བརྟུན་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཅུམས་བདེན་པར་སྐྱབ་པའི་གཞུགས་
ཀྱི་སོགས་བར་འབྱུར་པའི་དངོས་པོ་དེ་འདྲ་བ་ལ་ནི། ཆོས་ཀྱི་ཐོབ་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་
བབདེན་ཀྱི་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ལོ། ཞེས་སྐབ་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་དེས་
གསུངས་པའི་ཀྱི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་ཏེ། རི་རྒྱ་སྐད་དུ་ལང་གཤེགས་ལས། དམ་པའི་དོན་
དུ་རང་བཞིན་མེད། རང་བཞིན་མེད་ལ་འབྱུལ་པ་གང་། དེ་ནི་ཡང་དག་ཀྱན་རྫོབ་
འདྲོད། ཅེས་པ་ལྟར་རང་བཞིན་མེད་ལ་འབྱུལ་པས་ཡང་དག་ལ་སྐྱིབ་ཚུལ་དང་ཡང་
དག་ཀྱན་རྫོབ་ནི་དེ་ལ་སྐྱིབ་བའོ། ཀྱི་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་འཛིན་གྱི་ངོར་བདེན་པའི་
ཕྱིར་ཞེས་གཞུགས་སྐྱོ་སོགས་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པར་འཛོག་
པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེའི་དེ་འདྲའི་སྐྱོན་མེད་དེ་ཀྱི་གཞུགས་སོགས་
དེས་བདེན་པར་འཛོག་ཀྱང་གཞུགས་སོགས་དེས་གཞག་པར་མི་འདྲོད་པའི་ཕྱིར་
དང་དེས་བདེན་པར་བཞག་ཚུལ་གཞུགས་སྐྱོ་སོགས་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པར་འཛོག་
ཅེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་བདེན་པ་ནི་དངོས་པོའི་དབང་གིས་བདེན་པ་མིན་གྱི་བསམ་

སའི་དབང་གིས་བདེན་པ་ཡིན་ལ་གང་གི་དབང་གིས་བདེན་པའི་བསམ་པ་དེ་
 ཡང་བསམ་པ་གང་ཡིན་ལ་མི་བྱ་བར་བདེན་འདྲིན་གྱི་མ་རིག་པ་ལ་བྱ་དགོས་པས་
 དངོས་པོ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་སྟོང་འདོགས་སའི་མ་རིག་པ་དེའི་ངོར་བདེན་པ་
 ཡིན་ནོ། དེས་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་སྤངས་སའི་ཉོན་རང་གི་དབྱ་བཅོམ་
 གཉིས་དང་ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་གྱི་དག་ས་ལ་གནས་སའི་བྱང་མེས་བདེན་པར་
 སྤང་བའི་བདེན་འདྲིན་སྤངས་པ་ནམས་ལ་ནི་གང་སྤང་བ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་
 བཅོས་མའི་བརྟུན་སའི་རང་བཞིན་ཁོ་ནར་སྤང་བ་ཡིན་གྱི་བདེན་པར་སྤང་བ་ནི་མ་
 ཡིན་ཏེ། ཆོས་རྣམས་ལ་བདེན་པར་བྱུང་བར་མངོན་པར་སྟོན་ཞིང་འདྲིན་པ་མེད་
 སའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བདེན་འདྲིན་མེད་པ་རྣམས་ལ་མིང་། ཅེས་བརྟུགས་དང་ཀྱན་
 རྫོབ་ཅམ་ཏུ་སྤང་བར་གསུངས་སའི་རྒྱ་མཆན་ནི་དེ་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ། དེས་ན་བདེན་
 འདྲིན་གང་ལ་ཡོད་པ་དེའི་དབང་གིས་དེ་ལ་བརྟུན་སའི་དངོས་པོ་བདེན་པར་སྤང་
 བ་ཡིན་ནོ། ཅེས་གཉིས་པ་དེའི་ངོར་བདེན་ཡང་དེས་གཞུགས་སོགས་མི་འདོག་། ཅེས་
 རྒྱལ་ནི། རྒྱ་མཆན་དེའི་ཕྱིར་གཞུགས་སྟོགས་བདེན་པ་དེ་མ་རིག་སའི་ངོར་བདེན་
 པ་ཡིན་ཀྱང་གཞུགས་སྟོགས་མ་རིག་པ་དེས་འདོག་པ་ནི་མིན་ཏེ་དཔེར་ན་ཐག་པ་
 ལ་སྐྱལ་འདྲིན་གྱི་ལོག་ཤེས་ཀྱི་ངོ་ན་ཐག་པ་དེ་སྐྱལ་ཡིན་ཀྱང་ལོག་ཤེས་དེས་ཐག་པ་
 རྣམ་པར་འདོག་པ་མིན་པ་བཞིན་ནོ། འོ་ན་དེ་རྣམ་པར་འདོག་བྱེད་གྱི་སྟོང་གང་ཡིན་
 ཞེ་ན། ཅེས་གསུམ་པ་གཞུགས་སོགས་འདོག་སའི་ཐ་སྙད་ཆད་མ་ནི་དེ་ཡང་གཞུགས་
 རྒྱ་སོགས་རྣམ་པར་འདོག་སའི་སྟོན་ནི་འབྲལ་གྱི་འབྲལ་རྒྱུའི་གཞོད་པ་མེད་སའི་མིག་
 ལ་སོགས་སའི་ཤེས་པ་ཏུག་པོ་རྣམས་ཡིན་པས་ན་དབང་ཤེས་འདི་དག་གིས་བྱུང་
 སའི་དོན་གཞུགས་སོགས་ནི་ཐ་སྙད་ཏུ་ཡོད་པ་ཡིན་པས་རིགས་པས་མི་འགོག་ལ།
 མ་རིག་པས་རི་ལྟར་བཟང་བ་ལྟར་གྱི་དོན་ནི་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་མེད་དེ་མ་རིག་པ་
 འདི་ནི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུང་སའི་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་ཡོད་པར་
 སྟོང་འདོགས་པ་ཡིན་ལ་དེ་འདྲ་བའི་རང་བཞིན་ནི་ཐ་སྙད་ཏུ་འང་མེད་སའི་ཕྱིར་རོ།

བཞི་པ་དེས་བཞག་པ་རིགས་པས་ཐ་སྟད་ཏུ་ཡང་འགོག་པོ་པ་ནི། རྒྱ་མཚན་དེའི་
ཕྱིར་ན་མ་རིག་པས་རི་ལྟར་བབྱང་བ་ལྟར་གྱི་དོན་དེ་ནི། རིགས་པས་ཀྱང་ཐ་སྟད་ཏུ་
འགོག་དགོས་སྟེ་དོན་འདི་རིགས་པས་མ་ཁེགས་ན་ཐ་སྟད་ཏུ་དངོས་པོ་ནམས་སྒྲུ་མ་
ལྟ་བུར་མི་འབྱུང་བོ།

པོ་ལྟ་པ་དེས་ན་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་འདྲིན་སྟངས་ཀྱང་མ་གྲུབ་པ་
ནི། གཉི་ཟུག་མ་རིག་པ་འདིས་མེད་པ་ལ་ཡོད་པར་སྟོབ་བྱགས་པའི་རང་བཞིན་སྟངས་
བ་དེ་ཉིད་ལ་སྒྲུག་པ་ཡིད་ཏུ་འོང་བ་དང་མི་སྒྲུག་པ་ཡིད་ཏུ་མི་འོང་བ་ལ་སོགས་པ་
དེ་གཉིས་གང་ཡང་མིན་པའི་བར་མའི་བྱད་པར་ནམས་སྟོབ་བྱགས་ནས་སྒྲུག་པ་ལ་
འདོད་ཆགས་དང་མི་སྒྲུག་པ་ལ་ཞེ་སྟངས་ལ་སོགས་པ་བར་མ་ལ་གཉི་ཟུག་སྟེ་བར་
འབྱུར་བས་འདོད་ཆགས་སོགས་འདི་དག་གི་འདྲིན་སྟངས་ཀྱང་རིགས་པས་སྟན་
དབྱེད་བར་བྱས་ནས་དགག་ཅུས་པ་ཡིན་ནོ། དེ་ལྟར་ཡང་། བཞི་བརྒྱ་བའི་འབྲེལ་
པ་ལས། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དག་ཀྱང་གཉི་ཟུག་གིས་མེད་བཞིན་ཏུ་ཀྱན་ཏུ་
བྱགས་པའི་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་སྟངས་པོ་ཁོ་ལ་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་སྒྲུག་པ་དང་
ཞེ་སྟངས་གིས་མི་སྒྲུག་པ་ལ་སོགས་པ་གཉི་ཟུག་གིས་བར་མའི་བྱད་པར་ནམས་སྟོབ་
འདོགས་པར་འབྱུག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། ཆགས་སོགས་དེ་དག་གཉི་ཟུག་ལས་ཐ་མི་དད་
པར་འབྱུག་པར་འབྱུར་ཞིང་གཉི་ཟུག་ལ་བརྟེན་པར་ཡང་འབྱུར་ཏེ་གཉི་ཟུག་གཙུག་པོ་
ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་སོ། པོ་ལྟ་པ་དེས་ན་ཏུས་ཐོག་མེད་ནས་དང་དེ་མ་
སྟངས་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་ཀྱང་ཏུག་གསུམ་དང་མ་རིག་པས་བཞག་
པ་འགོག་དགོས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཆགས་སོགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་དེ་དག་གི་འཁོར་བ་
ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཞུགས་པའི་ལྟན་སྟེས་འདིར་སྟོབ་ལྟན་སྟེས་ཞེས་པའི་དོན་སྟོབ་བུར་
ཏུ་འདྲིན་ཚུལ་འཆོས་མི་དགོས་པར་རྒྱན་ཏུ་རང་རྒྱད་ལ་ངང་གིས་འབྱུང་ཞིང་རང་
ཆས་ལྟ་བུར་ཡོད་པ་ཡུལ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱན་དང་ཕྱད་པ་ན་རྒྱ་ལས་ཉ་ལྟར་བ་ལྟར་
འཕོལ་ཏེ་མངོན་ལྟར་ཏུ་སྟེ་ཞིང་རྒྱན་ཏུ་འདྲིན་ཚུལ་མི་གསལ་བ་ཞིག་གོ། ཡིན་ཀྱང་

ཉོན་མོངས་དེ་དག་གི་འཛིན་སྐྱངས་རིགས་པས་སུན་དབྱང་བར་རྒྱས་པ་ཡིན་པས་
 དེ་དག་གི་ཞེན་ལྷལ་ཐ་སྟད་དུའང་མེད་དོ། ། རྒྱུ་བྱུང་པ་སྟོང་ལྟ་སྟེས་ལ་མ་རིག་
 པ་སོགས་དང་ཐ་སྟད་པའི་ཚད་མ་འཛོག་པ་གཉིས་ཡོད་པ་ནི། དེའི་ཕྱིར་སྟན་སྟེས་
 གྱི་སྟོང་ཡིན་ཡང་དེའི་ལྷལ་ལ་རིགས་པས་དགག་རྒྱས་མི་རྒྱས་གཉིས་ཡོད་དེ་དེ་ཡང་
 གཞུགས་སྟེ་ལ་སོགས་པ་ཐ་སྟད་པའི་དོན་འདི་དག་ནམ་པར་འཛོག་པའི་ཐ་སྟད་
 པའི་མིག་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་ཚད་མ་སྟན་སྟེས་འདི་དག་གི་ལྷལ་གཞུགས་སོགས་
 བྱི་ཐ་སྟད་དུ་ཡོད་པས་རིགས་པས་འགོག་པར་རྒྱས་པ་མིན་ནོ། ། རྒྱུ་བྱུང་པ་སྟོང་
 དཔོན་འདིའི་ལྷགས་ལ་ཐ་སྟད་འཛོག་ཚུལ་གལ་ཆེ་ཚུལ་རྒྱུ་མཆོན་དེ་ལྟར་ན་
 སྟོང་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་དང་སྟོང་དཔོན་ལྷ་བ་གྲགས་པའི་ལྷགས་ལ་ཐ་སྟད་
 དུའང་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུང་པའི་རང་བཞིན་རིགས་པས་འགོག་རྒྱས་པས་ན། ཐ་སྟད་
 པའི་དོན་ནམས་ནམ་པར་འཛོག་པའི་མཆོམས་འབྱེད་པ་ཆེས་དཀའ་བར་སྤང་ཞིང་ཐ་
 སྟད་པའི་དོན་དེ་དག་རིགས་པས་གཞོད་མེད་དུ་ལེགས་པར་འཛོག་མི་ཤེས་ན་ཕྱིན་
 དུག་སོགས་སྟོད་སྟོགས་ནམས་ལ་ངེས་པ་ལེགས་པོར་རྟེན་པ་མི་འོང་བས། ཐ་སྟད་
 པའི་དོན་འཛོག་མ་ཤེས་པ་སལ་ཆེར་ཞིག་སྐྱར་འདེབས་ཀྱི་ལྟ་བར་ལྟར་བར་འགྱུར་
 བར་སྤང་བས་ན་སྟོང་གོས་དང་ལྟན་པ་ནམས་ཀྱིས་འདི་པའི་ལྷགས་ཀྱི་ཀྱན་རྒྱུ་ནམ་
 པར་འཛོག་ཚུལ་ལ་གལ་པོ་ཆེ་བྱས་ནས་འབད་པས་སྐྱེད་སྟེ་འཛོག་ཚུལ་དེ་ལ་གིན་
 ཏུ་མཁས་པར་བྱ་ཞེ། འདིར་གི་ཆོག་མངས་སུ་དོགས་ནས་དེ་ཙམ་ལས་མ་སྟོས་སོ། །

གོང་གི་ས་བཅད་གསུམ་པ་སྟ་བཞིའི་སྟེ་བ་ཡིན་མིན་བརྟགས་ནས་འགོག་
 པས་སུན་འབྱེན་མི་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་རྒྱུ་ལ་དེས་སུན་འབྱེན་མི་རྒྱས་པར་བཤད་པ་
 དང་། དེ་ལ་རྟོག་པ་སྤང་བ་དང་། སུན་འབྱེན་ལྟར་སྤང་དུ་བསྟན་པ་གསུམ་ལས། དང་
 བོ་ལ་བདུན་ལས། དང་པོ་ལ་ངེས་ཏེ་དོན་དམ་པའི་སྟེ་བ་ལ་སྟ་བཞིར་ངེས་པ་དེ་
 ཞིགས་ན་དོན་དམ་པར་མི་སྟེ་བ་དེ་ནི། དེ་ལྟར་བྱེད་ཅག་གིས་གོང་དུ་རང་གཞན་
 དང་གཉིས་ཀ་དང་རྒྱ་མེད་ལས་སྟེ་བ་བཀག་པས་སྐྱིར་སྟེ་བ་ཞིགས་པ་ཡིན་ན་ནི་

ཚུགས་དང་པོ་ནི། །^{༡༥༩}མཐའ་དང་སྐྱ་གཅིག་གྲང་མི་འགལ་བ་འདིར་གཉིས་ཀ་ཆང་
ཚུལ་ཡང་ཤེས་དགོས་པ་སྐྱ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་དབྱ་མ་པ་འདི་པའི་ལུགས་ལ་ཐ་སྐྱད་དུ་འང་
མེད་པས་ན་སྐྱེ་བ་འགོག་པ་ལ་བྱད་པར་གཞན་སྐྱར་མི་དགོས་ལ། མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་
བ་བཀག་པས་སྐྱིར་སྐྱེ་བ་མི་ཁེགས་ན་སྐྱ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་དེས་དོན་དམ་གྱི་
སྐྱེ་བའང་མི་ཁེགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཚུགས་གཉིས་སྐྱ་བརྟགས་ནས་སྐྱ་བའི་ཚུགས་
སྐྱ་མ་དེ་ནི་མི་འདོད་པས་འདིར་ཚུགས་སྐྱེ་མའི་ལན་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་གལ་
ཏེ་འདིར་དོན་དམ་གྱི་སྐྱེ་བ་ཁས་ལེན་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་དེ་ཉིད་ལ་དབྱེད་པའི་
རིགས་པས་དབྱད་བཅོད་དུ་འདོད་དགོས་པ་ཡིན་ལ་དེ་ལྟར་དབྱད་བཅོད་དུ་འདོད་
པ་དེའི་ཆེ་དེ་ལྟར་འདོད་ཕྱིན་ཆད་རིགས་པས་བདག་དང་གཞན་ལ་སོགས་སྐྱ་བཞི་
གང་ལས་སྐྱེ་དབྱད་ནས་རྟེན་པའི་སྐྱེ་བ་ཞིག་འདོད་དགོས་པས་དེ་འདྲའི་དོན་དམ་
གྱི་སྐྱེ་བ་འདོད་པ་དེས་སྐྱ་བཞི་གང་རུང་གི་དབྱད་པ་དོར་ན་དོན་དམ་གྱི་སྐྱེ་བ་དེ་
མི་འགྲུབ་པས་སྐྱེ་བ་དེ་འདྲ་ཁས་ལེན་པ་ལ་དབྱད་པ་དེ་ངས་པར་ཁས་སྐྱོང་དགོས་
ལ་དེ་ལྟར་ཁས་སྐྱོངས་པ་ནི་སྐྱེ་བ་དེ་མཐའ་གང་རུང་ཞིག་དུ་རྟེན་པས་མཐའ་བཞི་
གང་རུང་གི་སྐྱེ་བ་ཡང་འདོད་དགོས་སོ། །^{༡༦༠}གཉིས་པ་རྒྱ་རྒྱུན་ལས་སྐྱེ་བ་ལ་མཐའ་
བཞིར་ཡང་མ་ངེས་ཚུལ་ནི། རྒྱ་དང་རྒྱུན་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་འདི་འབྱུང་
གི་སྐྱེ་བ་ཙམ་ཞིག་འདོད་པས་ནི་དེ་ཁོ་ན་དོན་དམ་པའི་སྐྱེ་བ་ཁས་མ་སྐྱོངས་ལ་སྐྱེ་
བ་དེ་འདྲ་ཁས་མ་སྐྱོངས་པས་ན་སྐྱར་བ་ཙམ་གྱི་བརྟུན་པར་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་བ་དེ་ལ་དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དབྱེད་པའི་རིགས་པས་བདག་དང་གཞན་ལ་སོགས་པའི་མཐའ་བཞི་
པོ་གང་ལས་སྐྱེ་ཞེས་དབྱེད་མི་རུང་བས་ངེ་ལྟར་དབྱེད་དེ་དེ་འདྲའི་སྐྱེ་བ་དེ་རིགས་
པས་དབྱད་བཅོད་དུ་སྐྱེ་བར་འདོད་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་
གྱི་སྐྱེ་བ་ཁས་ལེན་པའི་སྐྱེ་བས་སྐྱ་རིགས་པའི་དབྱད་པ་བྱར་མེད་པས། རིགས་པའི་
དབྱད་པ་དོར་ནས་སྐྱེ་བ་དེ་ཁས་ལེན་དགོས་སོ། །^{༡༦༡}གསུམ་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་མཐའ་
བཞི་འགོག་ཚུལ་ནི། གཞན་ཡང་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱ་བཞིའི་

གྱེ་བ་འགོག་པ་ཡིན་ཏེ། འཇུག་པ་ལས། རྒྱ་ཁྲོམ་ཆོན་གང་པོ་གི་ཕྱིར་ནི་དངོས་
 པོ་པོ་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་ནས་རབ་ཏུ་ཁྱེ་བྱེད་ཞིང་གྱེ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་
 པའི་དོན་དུ་རྟོགས་པས་ན། དེ་ལྟར་འབྱུང་ཞིང་གྱེ་བ་དེ་ལ་བདག་གས་གཞན་ནས་
 གཉིས་ཀྱི་འཕམ་རྒྱུ་མེད་པ་གང་ལས་གྱེ་ཞེས་བྱ་བའི་པོ་རྒྱ་ཆད་དུ་ལྟ་བ་ལོགས་ཕྱིན་
 ཅི་ལོག་གི་རྟོག་ཅིང་དབྱད་པའི་རིགས་པ་འདི་དག་གིས་པོ་རྒྱ་གཞན་པོ་དུ་བརྟག་
 ཅིང་དབྱད་པར་མི་རུས་པ། དེའི་པོ་ཡི་ཕྱིར་ན་རྟེན་འབྱུང་གི་རིགས་པའི་མཚན་ཆ་
 འདི་ཡིས་ནི། པོ་རྒྱ་ཆད་དུ་ལྟ་བ་ལོགས་ཀྱི་ལྟ་པོ་བ་ངན་པ་པོ་པའི་བྱ་བ་དང་
 འབྲེལ་བར་འཆིང་བར་བྱེད་པ་མཐའ་དག་གཙང་པར་བྱེད་དེ། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 རོ། པོ་བཞི་པ་དེས་ན་རྒྱ་བྲགས་ཀྱི་བཞེད་པ་ལས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་སྐྱས་ཚུལ་པོ་ནི།
 རྒྱ་ཁྲོམ་དེས་ན་རྒྱ་བྲགས་པ་ནི་བརྟེན་ནས་གྱེ་བ་དེ་ཉིད་ལྷ་བཞིའི་གྱེ་བ་འགོག་
 བྱེད་དུ་བཞེད་པ་ཡིན་ལ་བྱེད་ཅག་ནི་ལྷ་བཞི་པོ་གང་ལས་ཀྱང་མི་གྱེ་ན་ཕྱིར་གྱེ་བ་
 ཅམ་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་འདོད་པ་ཡིན་པས་ན་རྒྱ་བྲགས་གང་བཞེད་པ་དེ་ཉིད་ལས།
 གོ་ལོག་ནས་སྐྱབས་སྐྱང་རོ། པོ་ལྷ་པ་མཐའ་བཞི་དང་བྲལ་བའི་གྱེ་ཚུལ་ནི། ཡང་
 འཇུག་པ་དེ་ཉིད་ལས་རྒྱ་ཁྲོམ་ཆོན་གང་པོ་གི་ཕྱིར་པོ་དངོས་པོ་ནམས་རྒྱ་མེད་
 པ་ལས་མི་གྱེ་བ་དང་དབང་ཕྱུག་གི། རྒྱ་དང་པོ་གཙོ་པོ་ལ་ལོགས་པ་དུས་དང་རུལ་
 དང་རང་བཞིན་དང་གྱེས་བྱ་དང་མེད་མེད་ཀྱི་བྱ་ལོགས་ལ་གྱེ་པོ་བ་ལས་མི་གྱེ་བ་
 དང་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱར་ཏེ་བདག་པོ་དང་གཞན་དང་པོ་བདག་གཞན་གཉིས་ཀ་
 དང་བཅས་པ་དང་ལས་ཀྱང་། ཁྱེ་དངོས་པོ་ནམས་པོ་ཆོས་ཅན་གྱེ་བར་འགྱུར་
 བ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་ཁྲོམ་། པོ་ཐ་སྟངས་ཅམ་དུ་གྱེ་བ་དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་དངོས་པོ་པོ་
 ནམས་རྒྱ་རྒྱུན་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་རབ་ཏུ་གྱེ་བར་འགྱུར་རོ། པོ་བ་ཡིན་ཏེ། པོ་ཞེས་
 གསུངས་པའང་བྱེད་ཅག་གི་འདོད་པ་ལྟར་ན་འགལ་བ་སྐྱས་པར་འགྱུར་རོ། རྒྱག་པ་
 དེས་ན་འགོག་བྱེད་དེ་དགག་བྱ་གང་ཡིན་ཞེས་འདྲི་མི་པོ་རིགས་པ་ནི། རྒྱ་ཁྲོམ་
 དེས་ན་བརྟེན་ནས་གྱེས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གྱེ་བ་ནི་མཐའ་བཞི་དང་བྲལ་བའི་གྱེ་

བ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་མཐའ་དང་བྲལ་བ་དེ་མཐའ་བཞིའི་ནང་ནས་མཐའ་གང་ཡིན་ཞེས་
ཕྱིན་ཅི་ལོག་དེ་འདྲ་མ་འདྲི་ཞིག །འདྲུག་པ་དེས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་
དང་མ་སྐྱེས་པ་གཉིས་བྱེད་དགོས་པར་བསྟན་པ་ནི། འདི་དག་གྲང་རང་བཞིན་གྱིས་
མ་སྐྱེས་པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་མ་བྱེད་པས་ནོངས་སོ།

གཉིས་པ་ཚོད་སྒྲང་ལ་དྲག་ལས། དང་པོ་སྐྱེ་བ་ཁས་ལེན་གྲང་རྣམས་ཀྱབ་ཀྱི་
སྐྱེ་བ་ཐ་སྟོད་དུའང་འཁོག་པ་ནི། ཁོ་ན་རེ་འོ་ན་འདྲུག་པ་ལས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་
དབྱེད་པའི་སྐབས་སུ་རིགས་པ་གང་ཞིག་གི་སྟོན་ནས་། བདག་དང་གཞན་སོགས་ལས་
རྣམས་ཀྱབ་ཀྱི་སྐྱེ་བ་དེ་འདྲ་རིགས་པ་མིན་པར་སྟུབ་པའི། རིགས་པ་དེས་ནི་རྣམས་ཀྱས་
ཀྱི་སྐྱེ་བ་དེ་ཐ་སྟོད་དུའང་རིགས་པ་མིན་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་རི་ལྟར་ཡིན་
ཞེ་ན། ལུང་འདི་ནི་རྣམས་སུ་ཀྱབ་པའམ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱབ་པའི་སྐྱེ་བ་ཁས་
ལེན་ན་ཐ་སྟོད་དུའང་བདག་གཞན་ལ་སོགས་པའི་མཐའ་བཞི་པོ་གང་ལས་སྐྱེ་དབྱེད་
པའི་རིགས་པ་དེ་དག་གིས་འཁོག་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ཀྱི་རིགས་པ་དེས་སྐྱེ་བ་ཅམ་
འཁོག་པར་སྟོན་པ་གཏན་མིན་ཏེ་གཞུང་དེའི་མཆམས་སྟོར་དུ། རང་འགྲེལ་ལས།
གཞན་དག་གིས་གང་ཞིག་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་ནམ་པར་བྱང་བའི་རྒྱར་རྒྱར་
པ་རྣམས་ཀྱབ་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བར་བྱ་དགོས་སོ་ཞེས་སྟུན།
དེའི་ལན་ནི་གལ་ཏེ་རྣམས་སུ་ཀྱབ་ཀྱི་དངོས་པོ་སྐྱེ་བར་བྱ་དགོས་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནའང་
སྟོན་ཡོད་དེ་དེ་སྐད་དུ་སྟུན་བ་དེ་ལ་དོན་ཅི་ཡང་མེད་པས་ཆིག་ཅམ་ཞིག་ལྟག་མ་
ལུས་པར་འགྱུར་རོ། དེ་རྒྱ་མཆན་ཅིའི་བྱིར་ཞེས་འདྲི་ན། ལན་ནི་དེ་ཉིད་སྐབས་སུ།
ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཆིག་གོང་གི་དེ་དག་བྲངས་ནས་ཆིག་དེའི་འགྲེལ་པར་ཡང་རྒྱ་མཆན་
དེའི་བྱིར་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་ནི་བདེན་པ་གཉིས་ཆར་དུའང་ཡོད་པ་མ་
ཡིན་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་མི་འདོད་བཞིན་དུའང་རང་དབང་མེད་པར་ཁས་སྐྱུང་བར་
བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། གཉིས་པ་རང་དོན་ནས་ཀྱབ་པའི་སྐྱེ་བ་མེད་ཀྱི་
ཚུལ་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དེས་ན་རང་གི་དོ་སོམས་ཀྱབ་པའི་སྐྱེ་བ་ནི་རིགས་པས་དབྱེད་

བཟོད་པའི་དོན་དམ་པའི་སྐྱེ་བ་ཡིན་པས་སྐྱེ་བ་དེ་འདྲོད་ན་མ་སྟད་ཏུ་འདྲོད་ཀྱང་
 རུང་མི་འདྲོད་ཀྱང་རུང་སྐྱེ་སྐྱེ་བ་དེ་སྐྱུས་ཅི་འདྲ་བར་འདྲོད་ཀྱང་དོན་དམ་པའི་སྐྱེ་
 བ་འགོག་པ་ལྟར་རེས་པར་དགག་དགོས་པ་ནི་སློབ་དཔོན་ཟླ་གཤམ་འདིའི་བཞེད་
 པ་དམ་པ་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པས་གང་ཟག་སྐྱུས་ཀྱང་མ་སྟད་ཏུ་འདྲོད་རང་གི་ངོ་བོས་
 ཐུབ་པའི་སྐྱེ་བ་ཁས་སྒྲུང་བར་མི་བྱ་སྟེ། འདུག་པ་ལས་དཔེར་ན་མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་ནི་
 གིན་ཏུ་མེད་པས་དེ་ལ་རང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱིས། ཐུབ་པའི་སྐྱེ་བ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཏུ་
 ཡང་མེད་ཅིང་འདིག་རྟེན་གྱི་མ་སྟད་ཏུ་འདྲོད་ཀྱང་། སྐྱེ་བ་དེ་ཡོད་པ་མིན་པ་དེ་བཞིན་ཏུ་
 དངོས་པོ་འདི་དག་ཀྱང་ཡང་ངོ་བོ། ཉིད་ཀྱིས་འདིག་རྟེན་གྱི་མ་སྟད་དང་དེ་ཁོ་ན་
 ཉིད་གང་ཏུ་ཡང་མ་སྐྱེས་སོ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །^{༡༥༩}གསུམ་པ་རང་བཞིན་གྱིས་
 མ་སྐྱེས་པ་དང་མ་སྐྱེས་པའི་བྱུང་བར་མ་བྱེད་པ་ལ་སྒྲ་བས་སྟོང་ཚུལ་^{༡༦༠}ནི། གཞན་
 ཡང་དངོས་སྐྱུས་བས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པའམ་སྐྱེ་བའི་རང་བཞིན་མེད་པ་དེ་
 ལ་སྐྱུར་སྐྱེ་བ་མེད་པས་བྱུང་བར་གོ་ཞིང་བཟུང་ནས་དེ་འདྲའི་དངོས་སྐྱུ་བ་དེས་དབྱ་
 མ་པའི་གཞུང་ཏུ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བར་བཤད་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པར་
 བཤད་པ་གཉིས་འགལ་ལོ་ཞེས་དེ་གཉིས་འགལ་བར་བཟད་པ་དེ་ལ་སློབ་དཔོན་ཟླ་
 གཤམ་གྱིས་ཁོ་ལ་ན་བ་དང་སྟོང་མེད་པའོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་
 ཞེས་བཟོད་པའི་ཆོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཞེས་པའི་ཆོག་སྐྱུར་བ་དེ་དངོས་སུ་ཡོད་ཀྱང་
 ཁོས་མ་ཐོས་པར་མ་སྐྱེས་པ་ཉིད་སྐྱུས་པར་ཁོའི་ཡིད་ལ་བཟུང་འདུག་པ་ལ་དགོངས་
 བས་ཁོ་ལ་ན་བ་མེད་པ་ཞེས་པ་དང་དེ་ལ་རང་བཞིན་ཞེས་པའི་ཆོག་དེ་ཡོད་བཞིན་
 ཏུ་ཁོས་ཆོག་དེའི་དོན་ལ་གོ་རྒྱུ་གཏན་ནས་མ་བྱུང་བ་དེ་ལ་དགོངས་ནས་ཁོ་ལ་སྟོང་
 མེད་པ་ཞེས་གསུངས་པའོ། ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡང་རིགས་པ་རྒྱག་ཅུ་པའི། གཞུང་གི་ཆོག་
 རྒྱ་བྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པ་དེ་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པར། སངས་རྒྱས་དེ་
 ཉིད་མཐུན་པའི་མཆོག་གིས་གསུངས་སོ། ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་འགྲེལ་པར། ཐུས་རྟེན་
 ཅིང་འགྲེལ་པར་འབྱུང་བ་མཐོང་བ་ན་དངོས་པོ་ནམས་རང་བཞིན་གྱིས་ཐུབ་པ་ཉིད་

དུ་དམིགས་པར་མི་འཇུག་ཏེ་དངོས་པོ་གང་ཞིག་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པ་དེ་
ནི་གཟུགས་བརྟན་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་དེ་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཁོ་ན་རེ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྐྱེས་པ་ཁོ་ན་
མ་ཡིན་ནམ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པ་དེ་དབུ་མ་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་རྒྱ་མཆན་རི་ལྟར་ན་མ་སྐྱེས་
པའི་སྐྱུ་བཟོད་པར་བྱ་བའི་དངོས་པོར་འཇུག་ཏེ་དངོས་པོ་དེ་ལ་མ་སྐྱེས་པའི་སྐྱུ་
བཟོད་པ་དང་དེ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པ་གཉིས་འགལ་ལོ། །ཅི་སྟེ་དབུ་མ་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་
དངོས་པོ་མ་སྐྱེས་སོ་ཞེས་བཟོད་རྒྱ་ཡིན་ན་ནི་འོན་ཏེ་ཡང་བརྟེན་ནས་སྐྱེའོ་ཞེས་
བཟོད་པ་འགལ་བས་དེ་སྐད་དུ་བཟོད་པར་མི་བྱའོ། །རྒྱ་མཆན་དེའི་ཕྱིར་དབུ་མ་པ་
ཁྱོད་ཀྱིས་སྐྱུ་བཟོད་པ་དེ་ཉིད་ཐན་ཚུན་འགལ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཐན་ཚུན་འགལ་བར་སྐྱུ་
པ་འདི་མི་རིགས་སོ་ཞེ་ན། དེ་ལ་ལན་གསུངས་པ་ནི། དངོས་སྐྱུ་བ་དེའི་ཚུལ་སྟོང་
རྗེ་བ་ལ་གཟིགས་ཏེ་ཁྱེ་མ་ཀྱི་རུད་ཅིས་སྟོང་རྗེ་བའི་སྐྱུ་རྩུང་ནས་སྐྱར་གསུངས་པ་ནི།
ཐོས་པར་བྱེད་པའི་རྟེན་ན་བ་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་ཐེན་སྟོང་མེད་པས་ཀྱང་ཁོ་པོ་
ཅག་ལ་བཀལ་བར་འཇུག་བ་འདི་འདྲ་བ་ནི་ཁོ་པོ་ཅག་ལ་ཤིན་ཏུ་བྱ་དཀའ་བ་ཞིག་
བབ་པོ། དེའི་རྒྱ་མཆན་དངོས་སྐྱུ་བ་དེ་ལ་ན་བ་དང་སྟོང་ཡོད་ན་ནི། གང་གི་ཆེ་ཁོ་
པོ་ཅག་གིས་ཆོག་འདི་སྐད་དུ་དངོས་པོ་གང་ཞིག་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་དེ་ནི་གཟུགས་
བརྟན་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་སོ་ཞེས་སྐྱུ་བ་དེའི་ཆེ་རང་གཞིན་གྱིས་
ཞེས་བྱེད་པར་སྐྱར་བ་དེ་ཐོས་ཤིང་དེའི་དོན་འབྲེལ་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ཐོས་པ་དང་
འབྲེལ་བ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་འགལ་ལོ་ཞེས་ཁོ་པོ་ཅག་ལ་གློ་བའི་
གོ་སྐབས་གལ་ཡོད་ཅིས་གསུངས་པས་བྱེད་པར་དེ་དག་བྱེད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་
ཞིང་གཅིས་སོ། །⁽¹⁾བཞི་པ་སྐྱེ་བ་འགོག་པར་དོན་དམ་གྱི་བྱེད་པར་མདོ་ལས་སྐྱར་
ཚུལ་ནི་མ་དྲོས་པས་ཁྲུས་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། དེ་དང་མཐུན་པར་གསུངས་ཏེ། དངོས་
པོ་གང་ཞིག་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པ་དེ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་ཏེ། རང་
བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པའི་ཚུལ་ནི། དངོས་པོ་དེ་ལ་སྐྱེ་བའི་རང་དོས་ན་གྲུབ་པའི་རང་

བཞིན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་རག་ལས་པ་གང་ཡིན་པ་
 དེ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་རྒྱལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་བཤད་ལ། རྒྱུས་བྱ་གང་ཞིག་རང་
 བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ཁོང་དུ་རྒྱུད་ཅིང་ཤེས་པ་དེ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་མ་ཞི་
 བ་འཛམས་པར་བྱེད་པའི་བག་ཡོད་ཐར་ལམ་ལ་གནས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་རྒྱུ་པ་དང་
 བོས་དངོས་པོ་རྒྱུན་ལས་རྒྱུས་པ་དེ་མ་རྒྱུས། ཞེས་གསུངས་ནས་མ་རྒྱུས་ལུགས་སྟོན་
 པ་ནི་རྒྱུ་པ་གཉིས་པས། དེ་ལ་རྒྱུ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་མ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་
 འདིས་དགག་བྱ་ལ་བྱུང་པར་སྐྱར་བ་ཡིན་ཞེ་དོན་ལ་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་
 རྒྱུས་ཞེས་པའོ། ལྷ་པ་སྟོན་པ་རང་གིས་མ་རྒྱུས་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་
 གྱིས་མ་རྒྱུས་པ་ལ་དགོངས་པར་བཤད་པའི་ལོ་ནི། བྱུང་པར་སྐྱར་ལུགས་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་
 པ་མི་ཤེས་ཤིང་ཆོག་དེ་དག་ཐོས་པ་མི་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་འདི་སྐད་ཟེར་ཏེ་རྒྱུས་
 པ་ཁོ་ནས་མ་རྒྱུས་ལ་བརྟེན་པ་ཁོ་ནས་མ་བརྟེན་པའོ་ཞེས་པ་འདི་འདྲ་སྐྱུ་བའི་ཚུལ་
 གྱིས་འགལ་འདྲུ་འབའ་ཞིག་སྐྱུ་བའི་སྐྱུ་ཁམས་གང་ཆེ་སྟེ་སྐྱུ་བའི་སྐྱིད་སྟོབས་གང་ཆེ་
 བྱེད་པ་གང་ཡིན་ལ་ལྟ་བུ་མཐོ་བར་བྱེད་པར་སྐྱར་ངོ་། གཞན་ཡང་བྱུང་པར་སྐྱར་བ་
 དེ་ལྟ་བུ་ཆོག་གསལ་དུ་བྱངས་པའི་ལང་གཤེགས་ལས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། བཅོམ་ལྷན་
 འདས་གྱིས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་སྟོ་གྲོས་ཆེན་པོ་ལ་སྟོ་གྲོས་ཆེན་པོ་ཞེས་བོས་ནས་
 རང་བཞིན་གྱིས་མ་རྒྱུས་པ་ལ་དགོངས་ནས་ངས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་རྒྱུས་པའོ་ཞེས་
 གསུངས་སོ། ཞེས་དོན་དེ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་གསུངས་སོ། རྒྱལ་པ་དེ་དག་གི་རྒྱུ་བ་
 འགོག་པ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱུང་པར་སྐྱར་དགོས་པར་སོང་ཡང་ལུང་དོན་ཐལ་རང་དུ་
 ཞལ་འཕང་པའི་ཚུལ་ནི། གོང་གི་དེ་རྣམས་གྱིས་རྒྱུ་བ་སོགས་འགོག་པ་ལ་དོན་དམ་གྱི་
 བྱུང་པར་སྐྱར་མི་སྐྱར་གྱི་ལན་ཡང་དོན་གྱིས་སོང་མོད་གྱི་འོན་ཀྱང་དེ་ལ་དམིགས་
 གྱིས་བྱེ་བའི་དངོས་གྱི་ལན་ནི་འོག་ནས་སྟོན་ནོ།

གསུམ་པ་མུ་བཞིར་དབྱེད་ནས་བོད་ཀྱི་སྐབ་འབྱིན་དེ་སྐབ་འབྱིན་ལྟར་སྐྱར་
 དུ་བསྐྱབ་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་པའི་ལོ་ནི། གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་དག་གིས་ནི་སྐར་

ཀྱི་སྐྱེ་འབྱེན་སྐྱ་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དབྱ་མའི་ལྷགས་སུ་རང་བཞིན་ཀྱིས་
མེད་པ་ལ་རྒྱ་འབྲས་སོགས་ནམ་པར་འདོག་པའི་ཚུལ་ཀྱིས་ནམ་གཞག་བྱས་པ་དེ་
སྐྱེ་འབྱེན་མི་རྣམས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་ལྷགས་དེ་ལ་འདི་སྐད་སྐྱ་བར་བྱ་སྟེ་
སྦྱིར་སྐྱེ་འབྱེན་ལྟར་སྤང་གི་མཐར་ཐུག་པ་དེ་ཁྱེད་ཅག་གིས་མ་གོ་བར་འདུག་པས་
གསལ་བར་བཤད་ན་ལྟར་སྤང་དེ་འདྲ་བ་དེ་ནི་རང་གིས་པ་རོལ་པོའི་དམ་བཅའ་ལ་
དགག་པ་རི་ལྟར་བྱས་པའི་དབྱད་པ་དེ་དག་གི་སྦྱོན་དེ་ཚུར་རང་ལ་སྟོག་ན་རང་གི་
སྐྱེ་འབྱེན་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ལའང་ལྷག་མ་མེད་པར་འདུག་པ་ཞིག་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་
པས་ན་ཁྱེད་ཅག་གིས་བཀོད་པའི་རིགས་པ་དེ་ཡང་ནི་སྐྱེ་འབྱེན་ལྟར་སྤང་གི་
མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱེད་ཅག་གིས་རིགས་པས་གཞོད་མི་གཞོད་ལ་སོགས་པའི་
བརྟག་པ་བྱས་ནས་གཞན་ཀྱི་ཚྭ་གསེང་རི་ལྟར་འགོག་པ་དེ་བཞིན་དུ་པ་རོལ་པོས་སྦྱིར་
ཁྱེད་རང་ལ་བསྟོག་པར་བྱས་ནས་ཁྱེད་ཀྱི་དེ་ལྟར་སྐྱེ་འབྱེན་པའི་རིགས་པ་དེ་འང་
དགག་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་སྦྱིར་རོ། །⁽¹⁾གཉིས་པ་རང་ལྷགས་མེད་པས་དབྱད་པ་དེ་
དག་མི་འདུག་སྟམས་པ་མི་འཐད་པར་བཤད་ཚུལ་ནི། གལ་ཏེ་ཁོ་ན་རེ་དེ་འདྲའི་སྦྱོན་
མེད་དེ་ཁྱེད་ཀྱིས་ནི་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པར་རང་ལྷགས་སུ་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་
པས་ཁས་ལེན་པ་དེ་ལ་དབྱད་པ་དེ་དག་གིས་དབྱད་པའི་སྟོན་སྟོན་འདུག་པ་ཡིན་
ཀྱི་ཁོ་པོ་ཅག་ལ་ནི་རང་ལྷགས་ཀྱི་ཚྭ་གསེང་དམ་བཅའ་མེད་པས་དབྱད་པ་དེ་དག་གིས་
དབྱད་པའི་སྟོན་སྟོན་མི་འདུག་གོ་སྟམས་ནས་དེ་སྐད་སྐྱ་བ། དེ་ལྟར་སྐྱས་པ་འདིས་
སྦྱོན་དེ་དག་སྦྱོང་མི་རྣམས་པ་ནི་འོག་དུ་ཐལ་འགྱུར་དང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆོག་ས་
གང་གིས་ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་སྟོན་པའི་སྐབས་ནས་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ།

གོང་གི་ས་བཅད་བཞི་པ་དངོས་པོ་ཡོད་མེད་སོགས་ཀྱི་སྐྱ་བཞི་ག་འགོག་
པ་གཞོད་བྱེད་དུ་མི་རུང་བར་བསྟན་པ་⁽²⁾ལ་དེ་མི་འཐད་པར་བསྟན་པ་དང་། རང་
བཞིན་མེད་པར་ངེས་པའི་སྟོན་ལྷལ་ཡང་འགོག་པ་ཐུག་དུ་བསྟན་པ། དེ་འདྲ་བའི་
སྟོན་ཞི་སྟོན་གཅིག་པུ་དེ་ལ་མཆན་འདིན་མེད་ཅིང་དེ་འགོག་པ་ཏེ་ཤང་དང་འདྲ་བ་

གསུམ། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་རང་བཞིན་འགོག་གྱང་དངོས་པོ་ཐ་སྟོད་ཏུ་
 མི་འགོག་པ་ནི། རྟོག་ཏུ་ཆེད་ཅག་དབྱ་མའི་གཞུང་ནམས་ནས་དངོས་པོ་ཡོད་པ་
 འམ་རང་བཞིན་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་དང་གཉིས་ཀ་དང་གཉིས་ཀ་མིན་པའི་སྟུང་བཞི་
 ཐམས་ཅད་བཀག་ལ་སྟུང་བཞི་པོ་དེར་མ་འདུས་པའི་ཆོས་ཀྱང་མེད་པས་རིགས་པས་
 ཆོས་ཐམས་ཅད་འགོག་གོ་སྟུམ་ན། དབྱ་མའི་གཞུང་ནས་གསུངས་པའི་རྒྱལ་འདི་
 ནི་སྤར་གོང་ཏུ་བསྟན་པ་ལྟར་དངོས་པོ་ཞེས་པ་ལ་དོན་མི་འདྲ་བ་རང་གི་རོ་བོས་
 གྲུབ་པ་དང་། དོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་དངོས་པོ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་རང་གི་རོ་བོས་གྲུབ་
 པའི་དངོས་པོ་ནི་བདེན་པ་གཉིས་གང་ཏུ་ཡང་མེད་པས། དེ་བདེན་གཉིས་གང་ཏུ་
 སྟུང་ཡོད་པར་འདོད་ཀྱང་འགོག་དགོས་ལ་དོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་དངོས་པོ་ནི་དོན་དམ་
 པར་འགོག་གྱང་ཐ་སྟོད་ཏུ་འགོག་པ་མ་ཡིན་ནོ། རྟོག་གཉིས་པ་སྟུང་བཞི་འགོག་རྒྱལ་
 གྱི་ཞིབ་ཆ་ནི། དངོས་པོ་མེད་པའང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ནམས་ལ་རང་གི་རོ་བོས་
 གྲུབ་པའི་དངོས་མེད་ཡིན་པ་ཉིད་ཏུ་འདོད་ན་ནི་དེ་འདྲ་བའི་རང་གི་རོ་བོས་གྲུབ་
 པའི་དངོས་མེད་ཏུ་གྲུབ་པ་ཉིད་ཀྱང་འགོག་གོ། དེ་བཞིན་ཏུ་གོང་གི་དེ་འདྲ་བའི་
 དོན་བྱེད་རྒྱས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཡོད་པ་དང་རང་གི་རོ་བོས་གྲུབ་པའི་དངོས་པོ་མེད་པ་
 གཉིས་ཅར་ཡང་འགོག་ལ་དེ་འདྲའི་དངོས་པོ་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་རང་གི་
 རོ་བོས་གྲུབ་པའང་འགོག་པས་སྟུང་བཞི་འགོག་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་པར་སྒྱུར་རྒྱལ་
 ནི་རྟོག་དངོས་པོ་ཡོད་མེད་ཀྱི་སྟུང་བཞི་ཀ་ལ་དོན་དམ་ཀྱི་བྱུང་པར་སྒྱུར་རོ། དེ་ལྟར་ཏུ་
 སྒྲོ་ལྟན་ནམས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། གསུམ་པ་དེ་ལྟར་མི་ཤེས་པར་བསྟོན་འདིང་མི་
 རྟོག་རིགས་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཆེད་ཅག་དེ་འདྲ་བའི་བྱུང་པར་སྒྱུར་རྒྱུ་མེད་པར་སྟུང་བཞི་
 ཀ་འགོག་ན་རོ་ན་དངོས་པོ་ཡོད་པ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་འགོག་པའི་ཆེ་དངོས་པོ་
 དེ་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་སྟོན་ལ་བཀག་ནས་སྤར་ཡང་དངོས་པོ་ཡོད་
 མེད་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའང་མ་ཡིན་ཞེས་བཀག་ན་ནི་ཁས་སྐྱངས་དངོས་སྟུང་འགལ་
 བ་ཡིན་ལ་ཆེད་ཅག་དངོས་འགལ་དེ་ལྟར་ཡིན་(ན་)ཀྱང་སྟོན་མེད་དོ་ཞེས་རྒྱ་མཚན་

གཞན་ཅི་ཡང་མེད་པར་བསྟོན་ཏམ་བྱེད་ན་ནི་ཁོ་པོ་ཅག་སྟོན་པ་ཏམ་པ་ཅན་དང་
ལྟན་ཅིག་ཏུ་ཚོད་པར་མི་འོས་པས་མི་ཚོད་དོ།

གཉིས་པ་རང་བཞིན་མེད་རྟོགས་ཀྱི་སྒོའི་ཡུལ་འགོག་པ་ཐ་ཆད་ཏུ་བསྟོན་པ་
ལ་བཅུ་བཞི་ལས། དང་པོ་དེས་དབུ་མའི་ལྟ་བ་ཡང་དགག་པོ་ཚུལ་ནི། དེ་འཐད་པའི་
རྒྱ་མཚན་གཞན་ཡང་སྤང་པོ་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུང་པའི་རང་བཞིན་ནམ་བདག་
བཀག་པའི་ཆོ་ན་སྤང་པོ་དེ་ལ་རང་ངོས་ནས་བྱུང་པའི་རང་བཞིན་ནམ་བདག་མེད་
དོ་སྟམ་ཏུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ལ་བྱེད་ཅག་ཤེས་རབ་དེའི་ཡུལ་གྱི་རང་
བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དེ་ཡང་འགོག་པར་བྱེད་ན་ནི་བྱེད་ཅག་གིས་དབུ་མ་པའི་ལྟ་བ་
སྟན་འབྱེན་པར་བྱས་ནས་འགོག་པ་ཡིན་ཏེ་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་
རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡུལ་སྟོང་ཉིད་སྟན་འབྱེན་པར་བྱེད་པའི་བྱིར་རོ། གཉིས་པ་
རང་བཞིན་མེད་པ་འགོག་བྱེད་མེད་པོ་ལ་ནི། ཡང་བྱེད་ཅག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་
མེད་གཉིས་ཀ་སྟན་འབྱེན་པར་འདོད་པ་དེ་ལ་རེ་ཞིག་དྲི་བ་འདི་དྲི་བར་བྱ་སྟེ་སྤང་
པོ་ལ་རང་བཞིན་མེད་དོ་སྟམ་ཏུ་ངེས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡུལ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་
པ་དེ་འགོག་ལུགས་རི་ལྟར་བྱས་པས་སྟན་འབྱེན་རྒྱས་པ་དེ་བྱེད་གྱིས་སྟོས་ཤིག །བོ
ཡུལ་རང་བཞིན་མེད་པ་དེ་རི་ལྟར་སྟན་འབྱེན་པ་སྟོས་ཤིག །བོགས་པ་གཞན་
གྱིས་ཚོད་ཚུལ་པོ་ནི། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ་དེ་ལྟར་སྟན་འབྱེན་རྒྱས་པ་ནི་ཆ་ཤེ་ལས། གལ་
ཏེ་ཅིག་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་མིན་པ་ཅུང་ཟད་ཡོད་ན་ནི། སྟོང་བའང་ཅུང་ཟད་
ཅིག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། ཅིག་རང་བཞིན་གྱིས་མི་སྟོང་པ་ཅུང་ཟད་
ཡོད་པ་མིན་ན་ནི། སྟོང་བའང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་ག་ལ་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་
པས་ན་མི་སྟོང་པ་ཅི་ཡང་མེད་ལ་དེ་མེད་པས་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྟོང་བའང་ཁོ་
རང་གིས་སྟོང་པས་སྟོང་པ་དེ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་སྟམ་ནས་དེ་སྐད་སྒྲ་ན། བཞི་
པ་ཚོད་ཚུལ་དེ་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་ཡིན་ཚུལ་པོ་ནི། ཆ་ཤེའི་སྐབས་འདིར་སྟོང་མི་
སྟོང་ཞེས་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་མི་སྟོང་ལ་མཛད་ཅིང་དེ་ལྟར་མཛད་པ་དེ་ཡང་

གཞུང་གི་མགོ་མཐུག་ཐམས་ཅད་ཏུ་མཛད་དོ། རྒྱ་མཆན་དེ་ལྟ་ན་འདིའི་རང་བཞིན་གྱིས་མི་སྟོང་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན་ལ་དེ་ལ་བྱེད་ཅག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པའི་སྟོང་པའང་མེད་དོ་ཞེས་སྒྲུབ་པ་འདི་ལས་བཞད་གད་ཆེ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད་པར་འགྱུར་རྟེ། རྒྱ་མཆན་རང་བཞིན་མེད་པ་རྟོགས་པའི་སྟོང་པ་རང་བཞིན་མེད་པ་མཐའ་གཉིས་གང་ཏུ་ཡང་མ་བཟུང་བ་ཉམས་ཐྱོང་གིས་གྲུབ་པ་འདི་ནི། བྱེད་ཀྱི་སྒྲུབ་ལུགས་དེ་དེ་ལྟར་བྱས་པས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་གཏན་ནས་མེད་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་ཡང་གཏན་ནས་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་འདིར་སོང་བས། འདི་ལས་སྒྲུབ་ལུགས་འགལ་པའི་ཐ་ཆད་ཏུ་སོང་བ་གཞན་མི་སྲིད་པའི་བྱིར་རོ། རྒྱ་མཆན་གཞན་ཡང་ལྷ་གྲུ་ལྟ་བུ་ལ་རང་གི་རོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དོ་སྟུང་ཏུ་འདྲིན་པའི་ངེས་པ་དེས་ནི་ལྷ་གྲུ་ལ་རང་གི་རོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མི་འདུག་གོ་སྟུང་ཏུ་འདྲིན་པ་ཡིན་གྱི་ངེས་ཤེས་དེས་རང་གི་རོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པ་དེ་འདུག་གོ་ཞེའམ་མི་འདུག་གོ་སྟུང་པ་གཉིས་པོ་གང་ཏུ་འང་འདྲིན་པ་མིན་ཞིང་དེ་ལྟར་མི་འདྲིན་པ་ནི་བྱེད་རང་མིག་ཚུམས་ལ་ཁ་ནང་ཏུ་ཕྱོགས་པར་གྱིས་ལ་ངེས་ཤེས་དེའི་འདྲིན་ཚུལ་ལ་རྟོགས་ཤིག་དང་འདྲིན་ཚུལ་དེ་ཆེས་རིག་པར་སྒྲུབ་རོ། ཏུག་པ་དེའི་ཡུལ་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་པ་འགོག་ནའང་བདེན་འདྲིན་གཞན་གྱི་ཡུལ་འགོག་གི་དེའི་ཡུལ་མི་འགོག་ཚུལ་འདི་ནི། འདི་ལ་བྱེད་ཅག་ངེས་པ་དེས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ཡོད་པར་མི་འདྲིན་པ་དེ་ལྟ་ན་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ལ་ཡོད་པར་བཟུང་ཏུ་མི་རུང་བ་ཡིན་པས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ཡོད་པར་འདྲིན་པ་དེ་བརྒྱུག་པའི་བྱིར་ཏུ་རིགས་པས་སྟོང་ཉིད་ཡོད་པ་དེ་ཡང་དགག་དགོས་སོ་སྟུང་ནས་འགོག་པ་དེ་མི་འཐད་ལ། གལ་ཏེ་བྱེད་ཅག་དེ་ལྟར་འགོག་པ་དེ་འཐད་པ་ཞིག་ཡིན་ནའང་རིགས་པས་སྟོང་གཞན་ཞིག་གིས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ཡོད་པར་བཟུང་བའི་སྟོང་དེའི་ཡུལ་འགོག་པར་འདོད་དགོས་པ་ཡིན་གྱི་ལྷ་གྲུ་ལ་རང་གི་

རྩ་བོས་བྱུང་པའི་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡུལ་རང་བཞིན་གྱིས་
མེད་པ་དེ་འགོག་པ་ནི་ཆེས་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་དོ། །བདུན་པ་དེའི་ཡུལ་རང་བཞིན་
མེད་པ་བདེན་བྱུང་བཀག་ཆེ་ཡང་རང་བཞིན་མེད་པ་བདེན་འཛིན་གྱི་ཡུལ་བཀག་
ཁྱེད་ཀྱི་ཆུལ་ནི། ཁོ་བོ་ཅག་ནི་བྱིད་ཅག་ལྟར་མི་འདོད་ཀྱི་འོ་ན་རི་ལྟར་འདོད་ན། འདི་
ལྟར་ལྷ་གྲུ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་ངེས་པའི་ངེས་པ་དེས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་
དེ་ཡོད་པར་འཛིན་ན་སྟོན་ཡིན་ཡང་སྒྱུར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མེད་པར་འཛིན་
པ་ནི་སྟོན་མིན་ནོ། དེ་ཡང་ལྷ་གྲུ་ལ་རང་གི་རྩ་བོས་བྱུང་པའི་རང་བཞིན་བཀག་པ་
ན་རང་བཞིན་མེད་དོ་སྟེ་ལྷ་གྲུ་ངེས་པར་འབྱུར་ལ་དེ་ནས་སྟོ་གཞན་ཞིག་གིས་རང་
བཞིན་མེད་པ་དེ་ཉིད་ཡོད་དོ་སྟེ་ལྷ་གྲུ་འཛིན་པ་ཡང་འབྱུང་ལ། དེ་ལྟར་བྱུང་ནའང་
སྟོ་དེའི་ཡུལ་རིགས་པས་འགོག་དགོས་པ་མིན་གྱི་སྟོང་ཉིད་དེ་རང་གི་རྩ་བོས་བྱུང་
པར་འདོད་ན་ངེས་པར་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །ཁྱེད་ཀྱི་བྱུང་པ་རང་བཞིན་མེད་པ་རང་
བཞིན་ལྷ་གྲུ་བྱུང་པར་འཛིན་ཆུལ་ནི། འོ་ན་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དེ་ལ་རང་བཞིན་
གྱིས་ཡོད་དོ་སྟེ་ལྷ་གྲུ་འཛིན་པའི་སྟོ་རི་ལྟར་སྟེ་སྟེ་ན། དེ་ཡང་ལྷ་གྲུ་རང་གི་རྩ་བོས་
བྱུང་པའི་རང་བཞིན་མེད་པ་དེ་ལ་དམིགས་ནས་ལྷ་གྲུའི་རང་གི་རྩ་བོས་བྱུང་པའི་
རང་བཞིན་མེད་པ་དེ་ཉིད་ལྷ་གྲུའི་རང་གི་རྩ་བོས་བྱུང་པའི་རང་བཞིན་ལྷ་གྲུ་མ་བྱུང་
ཅིང་དེ་དེའི་རང་བཞིན་དེར་མི་འཛིན་ཀྱང་ལྷ་གྲུའི་རང་གི་རྩ་བོས་བྱུང་པའི་རང་
བཞིན་མེད་པ་དེ་ཉིད་ལྷ་གྲུ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དེའི་རང་གི་རྩ་བོས་བྱུང་པའི་
རང་བཞིན་ལྷ་གྲུ་ཡོད་དོ་སྟེ་ལྷ་གྲུ་འཛིན་པ་སྟེ་སྟེ་དཔེར་ན་བྱུང་པ་མེད་པ་ལ་དམིགས་
ནས་འདི་བྱུང་པ་ཡོད་པར་བདེན་སྟེ་ལྷ་གྲུ་མི་སྟེ་ཡང་འདི་བྱུང་མེད་ལྷ་གྲུ་བདེན་སྟེ་ལྷ་གྲུ་
སྟེ་བ་བཞིན་ནོ། དཀྱུ་པ་དེ་ལྟར་འཛིན་པ་ལུང་དང་མཐུན་ཆུལ་ཁྱེད་ཀྱི་ཆུལ་དེ་ལྟར་
བྱས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་མི་སྟོང་པའི་ཆོས་རྒྱུད་ཟད་ཀྱང་མེད་པས་ན་ལྷ་གྲུའི་རང་
བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་སྟོང་པ་ལ་ཡང་རང་གི་རྩ་བོས་བྱུང་པ་མེད་དོ་ཞེས་བརྗོད་ན་
རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་ཏུ་འགོ་བ་ཡིན་ནོ། དེ་ལྟར་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པར་ཡང་། སྟོང་

པ་ཉིད་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་འགོག་པ་ཡིན་པར་གསུངས་ཏེ་རི་རྒྱུད་དུ། གལ་ཏེ་
 རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་འགའ་ཞིག་ཡོད་ན་
 བྱི་ཚོས་ཅན་དངོས་པོ་རྣམས་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་དང་བཅས་པར་
 འགྱུར་བ་ཡིན་ན་ཡང་དེ་འདྲ་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པའི་བྱིར་
 བཤད་པ། རང་འབྲེལ་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་འབྲེལ་མིན་པ་རྒྱུ་ཟད་འབྲེལ་བྱུང་(པ་ཞིག་)གཏན་
 ལྡན་མེད་པར་ཏེ་མེད་པས་རྩ་གྲུ་རང་བཞིན་གྱིས་འབྲེལ་མེད་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་
 པ་ཉིད་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་ནི། གཞི་གང་ལས་གྲུབ་འབྲེལ་འབྱུང་བ་སྟེ་ཡོད་པ་
 ཉིད་དུ་རི་རྒྱུར་འགྱུར་ཏེ་མི་འབྲེལ་འགྱུར་རོ། དེའི་རྩ་མཆན་རི་རྩ་བར་སྟེ་ཞེ་ན་གཉེན་
 བོའི་ཅིག་མོས་སྤངས་འབྲེལ་བྱུ་སྟེ་གཉེན་བོའི་འགལ་ལྡན་གྲུར་པ་ནི། གཏན་ནས་མེད་
 པར་ཡང་འགལ་ལྡན་དེའི་གཉེན་བོར་གྲུར་པ་ཞིག་གང་ལས་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་
 བྱི་མི་གྲིད་པའི་བྱིར་ཏེ་མི་འབྲེལ་ཞེས་པ་ནི་རྩ་གྲུ་རང་བཞིན་མེད་པའང་རང་
 བཞིན་མེད་ཅེས་པའོ། ཞེས་གསུངས་སོ།

འབྲེལ་བྱུ་པ་རང་བཞིན་མེད་པ་བཀག་ན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འགྱུར་
 པ་ནི། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་
 ཡོད་པ་འགོག་ན་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པ་དེ་མེད་པར་འགྱུར་
 ལ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཚོས་ཐམས་ཅད་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་པར་
 འགྱུར་བས་རང་བཞིན་དེ་འདྲ་ཡོད་ན་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་དེ་
 འདྲ་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འགོག་ཏུ་མི་རུང་ངོ་། སྟེ་མི་རུང་བར་འགྱུར་རོ། དེ་ལྟར་
 ཡང་ཚད་ལྡན་ལས། གལ་ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་ཆོག་ཉིད་གྱིས། རྩ་མཆན་རི་
 སྟེ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ལ་བསྟོན་པར་བྱེད་དེ་ཆོག་དེས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་
 པ་སྟོན་པར་བྱེད་མི་རུས་སོ། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་ཆོག་གིས་རང་བཞིན་གྱིས་
 མེད་པ་སྟོན་པར་བྱས་ན་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ཉིད་ཡོག་པར་འགྱུར་ལ་དེ་ཡོག་ན་
 བྱི། དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པར་གྱུར་རོ། ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་

རང་འགྲེལ་ལས། རི་ལྟར་སྒྲ་མ་འབྱིན་ཞེས་བྱ་བ་སྒྲས་པ་ལྟ་བུའི་སྒྲས་གཞན་གྱི་སྒྲ་
འབྱིན་པ་སྒྲག་པར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་གལ་ཏེ་ཆིག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དེ་
ཉིད་གྱིས་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ནམས་ལ་སྒྲག་པར་བྱེད་ན་ནི་སྒྲག་པར་
བྱེད་པ་དེས་ན་སྒྲས་སྒྲ་སྒྲག་པའི་དཔེ་འདི་འཐད་པར་ཡང་འགྱུར་བ་ཞིག་ཡིན་ན་
ནི་དཔེ་དོན་དེ་ལྟར་མི་འཐད་དོ། དེ་མི་འཐད་པ་ཡང་དོན་གྱི་སྐབས་འདི་ནི་ཆིག་
རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ཉིད་གྱིས་དངོས་པོ་ནམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་
པར་བྱེད་དོ། དཔེའི་སྐབས་སུ་སྒྲ་འབྱིན་པ་སྒྲག་པ་ནི་འཐད་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་
མེད་པའི་ཆིག་གིས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དགག་པར་མི་རུས་པས་དཔེ་དོན་མི་
འདྲ་པའི་བྱིར་རོ། ཆིག་དེས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དགག་པར་མི་རུས་ཏེ། གལ་ཏེ་
ཆིག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དེ་ཉིད་གྱི་དངོས་པོ་ནམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་
དེ་ཉིད་འགོག་པར་བྱེད་ན་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ཉིད་བཀག་པ་དེ་ཉིད་གྱི་བྱིར་
ཏེ་བཀག་པ་དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་པོ་ནམས་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་
བཞིན་དང་བཅས་པར་འགྱུར་ལ། རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་དང་བཅས་
པའི་བྱིར་ན་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཤིན་ཏུ་
གསལ་བར་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། བཙུ་གཅིག་པ་སྟོང་ཉིད་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འཛིན་པ་
དེ་ལ་སྤྲད་ཚུལ་འདི། རྒྱ་མཆན་དེས་ན་སྒྲར་ཅ་ཤེའི་ལུང་། སྟོང་པ་ཡོད་པར་ག་ལ་
འགྱུར། ཞེས་པའི་མདུག་དེ་མ་ཐག་ཏུ། རྒྱལ་བ་ནམས་ཀྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་
ཉིད། དེ་ནི་ལྟ་བུ་དཔེ་པ་ཀུན་ངེས་པར་འབྱིན་པ་སྟེ་ལྟ་བུ་ཀུན་བྱིར་འདོན་པའི་
སྟོན་སྟོང་བར་གསུངས་སོ། གང་ཟག་གང་དག་སྟོང་པ་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་
པར་ལྟ་བ། དེ་དག་གི་ལྟ་བུ་ནི་སྒྲར་བཟང་པོར་བསྒྲུབ་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བས་ན་བསྒྲུབ་
ཏུ་མེད་པར་གསུངས། ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བརྟེན་བ་ཞེས་པའང་རང་
བཞིན་གྱིས་སྟོང་ངོ་སྟམ་དུ་ལྟ་བུ་ཅམ་ལ་མི་ཟེར་གྱི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་
པ་དེ་ལ་བདེན་པར་བཟུང་བའམ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་བའམ་དངོས་པོར་ལྟ་བུ་ལ་

གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། **དེ་ཡང་བྱུང་སྐྱེ་ལི་ཏ་ལས།** **གང་ཟག་གང་དག་དངོས་པོ་ནམས་**
རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་མངོན་པར་ཞེན་པ་གསལ་པའི་ཕྱིར་དེ་
དག་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བརྗོད་པ་དེ་ནི་འདི་ལྟར་
ཉིན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་འདི་སྟེ་འདིའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་རྒྱ་དང་རྒྱུན་གྱི་ཚོགས་
པའི་དབང་གིས་དངོས་པོ་དེ་དང་དེར་གདགས་པར་བྱ་བ་ཙམ་ཡིན་གྱི་དངོས་པོ་
ནམས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་དངོས་པོ་ནམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་
སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཏུ་གྱུབ་ཚུལ་འདི་ལྟ་བུ་རབ་ཏུ་བསྟན་པ་ན་གང་ཟག་དེའི་
མངོན་པར་ཞེན་པ་དེ་བརྗོད་པར་བྱས་ཀྱི། **སྟེ་པོ་གང་དག་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་རང་གི་**
མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྱུབ་པའི་དངོས་པོ་ཉིད་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དེ་དག་ལ་ནི་ཐབས་
གཞན་གང་གིས་ཀྱང་དེ་འདྲའི་མངོན་པར་ཞེན་པ་དེ་བརྗོད་པར་མི་བྱས་ཏེ། དཔེར་
ན་སྟོང་བ་པོ་ལ་ལོར་ཅི་ཡང་མེད་ཏོ་ཞེས་སྟེས་པ་ན་སྟོང་བ་པོ་དེས་ཅི་ཡང་མེད་
པ་དེ་ཉིད་བྱིན་ཅིག་ཅེས་ཟེར་ན་དེ་སྐད་ཟེར་བའི་སྟོང་བ་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་
ནི་ལོར་མེད་པ་ཉིད་འདྲིན་ཏུ་གཞུག་པར་ཐབས་དང་གང་གི་ཚུལ་རི་ལྟར་བྱས་ཏེ་
དེ་ལྟར་འདྲིན་ཏུ་གཞུག་མི་བྱས་པ་བཞིན་ཏེ་ཞེས་དཔེ་དང་བཅས་ཏེ་གསལ་བར་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། **འདིའི་དཔེ་དོན་ཡང་ལོར་མེད་ཅེས་བརྗོད་པ་ན་སྟོང་བ་པོས་**
ལོར་མེད་པར་འདྲིན་དགོས་པ་ལ་ལོར་མེད་པ་དེ་ཉིད་བྱིན་ཅིག་ཅེས་ལོར་མེད་པ་
དེ་ཉིད་ལོར་ཏུ་བབྱུང་བ་བཞིན་ཏུ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཅེས་བརྗོད་པ་ན། ས་རོལ་པོ་
རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་འདྲིན་དགོས་པ་ལ། **རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་རང་བཞིན་**
གྱིས་ཡོད་པ་དེ་སྟོན་ཅིག་ཅེས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དེ་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་
པར་བབྱུང་ན་སྟོན་ཆེ་བར་གསུངས་པ་ཡིན་ལོ། **འདི་བཅུ་གཉིས་པ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་**
ན་དཔེ་དོན་མི་འགྲིག་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་མ་བྱས་ན་དཔེ་ཡང་མི་འགྲིག་སྟེ་སྟོང་བ་པོ་
ཁ་ཅིག་གིས་སྟོང་ཡུལ། **འགའ་ལ་ལོར་བསྐང་ཞེས་བརྗོད་པ་ན་སྟོང་ཡུལ་དེས་ལོར་**
མེད་ཅེས་བརྗོད་པའི་ཆོ་འདི་ལ་ལོར་མི་འདུག་གོ་སྟམ་ཏུ་འདྲིན་དགོས་པས་དེ་ལྟར་

འདྲིན་པ་སྐྱོན་མ་ཡིན་གྱི་སྟོང་པ་པོས་ནོར་མེད་པ་དེ་ལ་ནོར་དུ་བབུང་ན་དེའི་ཆོ་
ནོར་མེད་པར་ངེས་པ་སྐྱེ་ས་མེད་པ་ལྟར་དངོས་པོ་ནམས་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་
དམ་མེད་ཅེས་འདྲི་བ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ན་འདྲི་བ་པོས་རང་
བཞིན་གྱིས་མེད་དོ་སྟམ་དུ་བབུང་ན་སྐྱ་པ་པོས་དེ་ལྟར་འདྲིན་པའི་སྟོང་དེ་བསྐྱེད་
པར་འདོད་ནས་སྐྱས་པས་སྟོང་དེ་སྐྱེས་པ་དེ་སྐྱོན་ག་ལ་ཡིན། འོན་ཀྱང་དེ་སྐྱད་སྐྱས་
པའི་ཆོ་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པ་དེ་ཉིད་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་
པ་ཉིད་དུ་བབུང་ན་སྐྱོན་ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ།། རྟོག་པར་གསུམ་པ་ཁོ་བོས་བཤད་པ་ལྟར་
བྱས་ན་མངོན་ཚུལ་ནི། བྱིད་ཅག་གི་འདོད་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་བརྗོད་པའི་
ཆོ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་འདྲིན་པ་དེ་ཡང་དགག་དགོས་པ་ལྟར་ན་ཆོག་དེའི་
དོན་ཡང་ནོར་མེད་ཅེས་བརྗོད་པའི་ཆོ་ནོར་མེད་སྟམ་དུ་བབུང་བའི་སྟོང་སྐྱེས་ནའང་
སྟོང་དེ་དགག་དགོས་ཞེས་པར་འགྱུར་ཞིང་བྱིན་ཅི་ལོག་ཆེན་པོ་སྐྱས་པར་འགྱུར་བས་
བྱིད་ཅག་གྱང་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་གོང་དུ་བརྗོད་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ན་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་
པས་མངོན་སོ།། རྟོག་པར་བཞི་པ་ཁོ་བོས་བཤད་པ་ལྟར་ལུང་རིགས་གྱིས་གྲུབ་ཚུལ་
ནི། དེས་ན་ཆོག་གསལ་དུའང་། གང་དག་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་དངོས་པོ་ཉིད་དུ་མངོན་
པར་ཞེན་པ་ཞེས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་རང་གི་མཆན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པའི་
དངོས་པོར་ཞེན་པ་ལ་གསུངས་པས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་འགོག་པའང་
མ་ཡིན་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་བསྐྱེད་དགོས་པས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་
བལྟ་བ་ཙམ་ལ་སྐྱོན་ཡོད་པའང་མ་ཡིན་ནོ།། རྒྱ་མཆན་དེས་ན། མདོ་སྐྱད་པ་ལས།
ལུང་པོ་འདི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ངོ་ཞེས་སྟོང་པ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་རྟོག་
པར་བྱེད་ནའང་དེ་ལྟར་རྟོག་མཁན་གྱི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ནི། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་
མཆན་མ་ལུལ་དུ་བྱེད་པ་ལ་སྐྱོད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་
གནས་ལ་དད་པ་མ་ཡིན་ནོ།། ཞེས་པ་དང་། རིན་ཆེན་སྤངས་བ་ལས་གྱང་། བདག་རང་
བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ལྟ་བ་དང་བདག་མེད་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་བལྟ་བ་དེ་

དག ལྟ་བུ་དེ་བས་ཕྱིར་བྱུང་བ་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱུ་བཙུག་ལྟན་འདས་ཀྱིས་བསྐྱོད་པར་མཛད་དོ། ཡང་ན་བདག་དང་བདག་མེད་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བར་ལྟ་བུ་དག་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པར་ལྟ་བུ་དེའི་ཕྱིར་བྱུང་བ་ཆེན་པོས་བསྐྱོད་པར་མཛད་དོ། ཞེས་དར་རྒྱུ་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་བྱས་ཀྱང་དོན་འདྲའོ། ཅེས་གསུངས་ཤིང་གཞན་ཡང་གསུང་རབ་དང་བསྟན་བཙུག་ནས་སྟོང་པ་དང་བདག་མེད་པར་བལྟ་བ་རྣམས་མི་བྱུང་བར་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱང་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་གྱིས་དགོས་ཏེ། སྤར་བཤད་པ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ལྟ་རིམ་གྱིས་སྤར་བཤད་པ་གཞིགས་ལ་གྱེས་ཕྱིན་ཟུང་མོ་ལ་སྟོང་པར་འདོད་པ་དེས་བསྐྱེད་ཆུ་ཁྲི་ལྟར་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་དེས་པ་དེའི་ལན་དུ། སྤར་བཤད་པ་གཞིགས་ཀྱིས་གཞིགས་མོགས་ཀྱི་སྤང་པོ་ལྟ་བུ་དེ་དག་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཡིན་པར་རྣམ་པར་ཏེ་གིན་ཏུ་ཡང་དག་པར་རྒྱུ་བལྟ་བར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། མདོ་སྤྱད་པ་ལས་ཀྱང་། ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་ཡོངས་སུ་གྱེས་པར་གྱུར་པའི། བྱུང་མེས་འདི་ནི་གྱེས་རབ་ཀྱི་པ་རྩལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་མཆོག་ལ་སྟོང་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་དང་། འབྱུག་པ་ལས་ཀྱང་། དེའི་ཕྱིར་བདག་དང་བདག་གི་བ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་ལྟ་བུ་བས་བྱེད་པའི་གྱེས་རབ་དེ་ནི། དེ་ལྟར་ལྟ་ཞིང་སྟོང་པའི། རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་འཁོར་བ་ལས་རྣམ་པར་ཁྲོལ་བར་འགྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས་པ་མོགས་གིན་ཏུ་མང་པས་ལུང་དེ་དག་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ།

འདི་གསུམ་པ་དེ་འདྲའི་སྟོང་ཞི་སྟོང་གཅིག་ཕྱིར་དང་དེ་ལ་མཆོན་འདྲིན་མེད་ཅིང་དེ་ཡང་འགོག་པ་ཉ་ཤང་དང་འདྲ་བ་ལ་དེ་ཞི་སྟོང་གཅིག་ཕྱིར་དང་། མཆོན་འདྲིན་མེད་ཆུ་ཁྲི་དང་། དེ་བཞག་མི་རིགས་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཞི་སྟོང་གཅིག་ཕྱིར་བཤད་པ། རྒྱ་མཆོན་དེས་ན་རྒྱུད་པ་སྟེ་ཉམས་པའམ་དམན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་བཞིན་དུ་དེར་སྟོང་འདོགས་པའི་མ་རིག་པ་ཞེས་བྱ་བ་གཉི་ལྷག་བདེན་འདྲིན་འདི་ཡིན་ལ་དེ་དང་འདྲིན་སྤངས་ཏེ་ཡུལ་གྱི་འདྲིན་ལྷགས་དངོས་སུ་འགལ་བའི་སྟོང་ནས་མ་རིག་པ་དེ་བྱུངས་རྩ་བ་

ནས་འབྱེན་ཅིང་འདྲོན་པའི་གཉེན་པོ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའམ་བདག་མེད་པ་
རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཉག་ཅིག་སྟེ་ཤེས་རབ་དེ་ཁོ་ན་ཡིན་ན་ཁྱེད་ཅག་ཤེས་རབ་དེའི་
འདྲིན་སྤངས་ཀྱི་ཡུལ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དེ་སྐྱབ་འབྱེན་ཅིང་འགོག་པར་བྱེད་
ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བུ་ཁྱེད་རང་གིས་བཀག་པ་དེ་ནི་ཁྱེད་རང་མི་འདྲོད་བཞིན་
དུའང་ཁས་སྐྱེད་དགོས་ཏེ། ཞི་སྟོབ་གཉིས་པ་མེད་པ་དང་། ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་བཞི་
བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། བདག་དང་བདག་གི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་ཆགས་
པ་སོགས་ཀྱི་འདིའི་དོན་ཆགས་སོགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་རྣམས་ཀྱང་མ་རིག་པས་བདག་
ཏུ་བབྱུང་བའི་ཡུལ་ལ་དམིགས་ནས་སྟེ་བས་མ་རིག་པ་སྟོག་པས་དེ་དག་ཞིགས་པར་
འཁྱུར་བར་གསུངས་པ་ལྟར་རམ། ཡང་ན་ཆོས་རྣམས་ལ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདྲིན་པའི་
ཆགས་པ་ཟད་ནས་ཐུང་འདས་ཐོབ་ལ་དེ་ཟད་པ་ལ་རང་བཞིན་མེད་རྟོགས་ཀྱི་ཤེས་
རབ་ཁོ་ན་དགོས་པས་དེ་ཞི་སྟོབ་གཉིས་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པར་ཐར་
པའི་སྟོབ་སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པ་གཅིག་ལྟ་བུ་ཞི་སྟོབ་གཉིས་པ་མེད་པར་མི་འཐད་དེ། རྣམ་
པར་ཐར་པའི་སྟོབ་གཞན་གཉིས་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་སྟོན་མེད་དེ། འདི་ཉིད་
གཙ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་བདེན་འདྲིན་ཀྱི་ཆགས་པ་མ་ལུས་
པར་ཟད་ན་དོན་ཏུ་གཉེར་བ་འབྲས་སུ་དང་མཚན་མ་ལ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་དམིགས་པ་
མི་འབྱུང་བས་རྣམ་ཐར་ཀྱི་སྟོབ་གཉིས་འདིའི་ཞར་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སོ་དེ་ཉིད་
ཀྱི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཆོགས་ཞེས་པ་ལས་ལུང་དངས་སོ། རང་བཞིན་མེད་པས་སྟོང་
པ་ཡིན་ལ་སྟོང་པ་ཡིན་པ་དང་། དེ་ནས་ལ་མཚན་མ་སྟེ་རྒྱས་ཅི་བྱེད་ཅེས་སོ། ཆགས་
པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྟེ་གཏན་ནས་དངོས་སུ་ཟད་པར་བྱེད་པའི་གཉེན་པོ་ཡོངས་
སུ་རྟོགས་པ་དེ་ནི་ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་འཐོབ་པའི་རྒྱ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་ལ་
རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་བལྟ་བ་ལས་མ་གཏོགས་པར་ཆོས་གཞན་འགའ་ཞིག་ཀྱང་
དེ་ལྟར་ཆགས་པ་ཐམས་ཅད་གཏན་ནས་ཡོངས་སུ་ཟད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཐུན་མོང་མ་
ཡིན་པར་འཁྱུར་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། དེ་ལྟར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་

རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་མཆན་ཉིད་ཅན་གྱི་བདག་མེད་པ་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་འདི་
 ཅི་ཞི་བ་མུ་ངན་ལས་འདས་པར་འགྱོ་བའི་སྒོ་འདི་དང་འདྲ་བའི་སྒྲ་བོ་གཉིས་པ་
 གཞན་མེད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ་མུ་ངན་ལས་འདས་པའི་གྲོང་ཁྱིམ་དུ་འདུག་པར་བྱ་
 བ་ལ་འདུག་པའི་སྒོ་ཅི་ལྟ་བ་འདི་གཅིག་ཤུ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་འདི་དང་འདྲ་བའི་སྒྲ་བོ་
 གཞན་མེད་པ་དེ་འདྲའི་སྒོ་ཡིན་ལོ།། དོན་བསྟུན་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་རྟོགས་
 པའི་ལྟ་བ་འདི་འདྲའི་སྒོ་ནས་ཞུགས་ན་མུང་འདས་གྱི་སར་སྐྱེ་བ་གྱི་འདི་མེད་པར་སྒོ་
 གཞན་གང་ནས་ཞུགས་ཀྱང་དེར་སྐྱེ་བ་མི་བྱས་པས་ན་ལྟ་བ་འདི་ཅི་ཞི་སྒོ་གཉིས་པ་
 མེད་པའོ།།

ཁོ་གཉིས་པ་རང་བཞིན་སྟོང་པར་ནམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་ཕྱེ་ཚུལ་ནི། གལ་ཏེ་
 འགའ་ཞིག་འདི་སྟམ་དུ་ལྟ་བ་འདིར་མ་ཟད་གཞན་ཡང་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། མཆན་མ་
 མེད་པ་དང་། སྟོན་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་གསུམ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
 བ་མ་ཅི་འདྲི་བྱིས་ལྟ་བ་འདི་ཁོ་ན་མུ་ངན་ལས་འདས་པའི་སྒོ་ཡིན་སྟམ་ན། དེ་འདྲའི་སྒོ་
 གསུམ་ཡོད་མོད་གྱི་དེ་འདྲའི་སྒོ་གསུམ་ཡོད་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནའང་བདག་མེད་པར་
 ལྟ་བ་ཁོ་ན་སྒོ་གཞན་ཐམས་ཅད་གྱི་གཞིར་གྱུར་ཅིང་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ་དེ་ཡང་
 འདི་ལྟར་ཆོས་མ་ལུས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་བདག་མེད་པར་རིག་ཅིང་ཁོང་དུ་
 རྒྱད་པ་ལས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་ཆགས་པ་མ་ལུས་པར་ཟད་པ་དེ་ལ་སྐབས་འགར་
 ཡང་དངོས་པོ་འགའ་ཞིག་གི་འབྲས་བུ་ལ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སྟོན་པའམ་རྒྱུ་ལ་མཆན་
 མར་འདྲིན་པའི་སྒོ་ནས་དམིགས་པའི་ཆགས་པ་གལ་ཡོད། རྒྱ་མཆན་དེའི་བྱིར་བདག་
 མེད་པ་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་འདི་ཅི་ཞི་བའི་སྒོ་གཉིས་པ་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལོ།། དེ་ལྟར་
 ཡིན་པ་དེ་ཉིད་གྱི་བྱིར་བྱང་རྒྱབ་གྱི་ཆོགས་ལས། ཆོས་གང་ཡང་རང་གི་ངོ་བོའི་རང་
 བཞིན་རིགས་པས་བཅལ་ན་རྟེན་པ་མེད་པས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་
 ཡིན་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་དེ་ནི།། རྟོགས་པ་ཡིན་
 དང་སྟེ་དེ་ལྟར་རྟོགས་སུ་ཟིན་ཀྱང་གང་ལ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རྒྱར་འདྲིན་

པའི་དང་གི་སྐྱ་ནི་སྦྱར་འབྲེད་པ་དང་སྦྱད་པ་རྒྱ་མཆན་སོགས་དོན་དུ་མ་ལ་འབྲུག་པར་
བཤད་པ་ལས་འདིར་ནི་ཡང་གི་སྐྱ་དང་འབྲེད་པར་སྦྱད་པ་ལ་སྦྱར་ན་འཐད་པར་མཐོང་
ངོ།། མཆན་མར་འདིན་པས་རྟོགས་པ་སོ་དེ་ལ་དགོས་པའམ་འབྲས་བུ་ཅི་ཞིག་བྱེད་པར་
འགྱུར་ཏེ་དེ་འབྲེད་རྒྱ་མི་སྦྱིད་པའི་བྱིར་རོ།། དེ་ལྟར་རྟོགས་པ་དེ་ལ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་
བྱུང་པའི་རྒྱུ་འབྲས་མཆན་མར་འདིན་པ་ཐམས་ཅད་ལོག་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར་ན།། རྒྱལ་དེ་
རྟོགས་པའི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་ནི་གང་ལ་ཡང་དོན་དུ་གཉེར་བུའི་འབྲས་བུ་རང་གི་ངོ་
པོས་བྱུང་པར་ཞེན་ནས་རྒྱ་མཆན་ཅི་སྟེ་སྟོན་ལམ་འདེབས་པར་འགྱུར་ཏེ།། སྟོན་ལམ་
དེ་འབྲེད་འདེབས་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཤད་དོ།། ཞེས་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྟོ་སྟོང་པ་
ཉིད་དང་མཆན་མ་མེད་པ་དང་སྟོན་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་གསུམ་ཡོད་པར་བཤད་པ་
དང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་བལྟ་བའི་ལྟ་བ་ཉག་གཅིག་ཐར་པའི་སྟོར་བཤད་པའི་
འགལ་བ་སྤངས་ནས་ལུང་དང་རིགས་པས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་
དེ་ཉིད་ཁོ་ན་ཐར་པའི་སྟོར་བསྐྱབས་སོ།། གཉིས་པ་དེ་ལ་མཆན་འདིན་མེད་རྒྱལ་ཁོ་ནི།
རང་ངོས་ནས་བྱུང་བའི་རང་བཞིན་རྣམ་པར་བཅད་པ་ཅམ་གྱིས་ཡུལ་དེ་སྦྱར་འབྲེན་
མི་རིགས་པ་མ་ཟད་ཡུལ་དེ་སྦྱར་དབྱུང་ཡང་ཅི་དགོས་ཏེ་རང་ངོས་ནས་བྱུང་བའི་རང་
བཞིན་མེད་པ་དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་དེ་ནི་ཆོས་ཀྱི་བདག་དང་གང་ཟག་གི་བདག་
གཉིས་སུ་མཆན་མ་བདེན་པར་བྱུང་པར་འདིན་པའི་གཉེན་སོ་ཡིན་གྱི་དེ་ལ་མཆན་མ་
དེར་འདིན་པའི་དྲི་ཅམ་ཡང་མེད་པའི་བྱིར་རོ།། རྟོགས་པ་སྟོ་དེའི་ཡུལ་ཡང་འགོག་
པ་རྟུལ་གིས་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་མཆན་འདིན་དུ་འདོད་པ་དང་བྱད་མེད་པ་ནི། འདི་
འབྲེད་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་དོན་རྟོགས་པའི་རྟོག་པ་བྱད་པར་ཅན་བྱ་ངན་ལས་
འདས་པའི་ལམ་ཀྱི་རྩ་བ་མཐར་ཐུག་པ་དེ་ལའང་རྟོག་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་སྟོན་དུ་བལྟས་
ནས་སྟོང་ནས་བཟང་རྟོག་དང་ངན་རྟོག་གང་ཡིན་ཀྱང་རྟོག་པ་ཡིན་བྱིན་འགོག་དགོས་
དེ་ལྟར་འགོག་ན་ནི་བྱེད་ཅག་གིས་རྒྱ་ནག་གི་མཁན་སོ་རྟུལ་གི་སྦྱིན་སོགས་དགེ་མི་
དགེའི་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་བཀག་ནས་ཡིད་བྱེད་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་ཡོད་མིན་

མེད་མིན་གྱི་ལྟ་བ་སྟོབ་དཔོན་ཀླུ་མ་ལ་སྤྱི་ལ་སོགས་གྱིས་བསྐྱབས་པ་དེ་ཉིད་གཞི་ནས་
བསྐྱང་སྟེ་དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱི་གཞུང་སྟངས་བའི་ལམ་སྟོལ་འདྲུགས་འདོད་པ་ཞིག་ཡིན་
པར་ཚུལ་འདིས་གསལ་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།

དགག་བྱ་བྱུང་བ་དགག་པ།

གོང་གི་ས་བཅད་གཉིས་པ་དགག་བྱའི་ངོས་འཛིན་བྱུང་བ་དགག་པ་^{༡༩༡}
ལ་བྱད་ཆོས་གསུམ་ལྟན་དུ་འདོད་པ་དགག་པ་དང་། རང་ལུགས་བྱད་པར་གསུམ་ལྟན་
གྱི་རང་བཞིན་དེ་སྟོང་ཉིད་ཡིན་ཚུལ་དང་། ཆོས་ཉིད་སྐྱབ་པ་རང་དབང་པར་འདོད་
པ་དགག་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་བདུན་ལས། དང་པོ་གནས་ལུགས་བྱད་པར་གསུམ་
ལྟན་དང་དགག་བྱ་ཞོར་བ་ནི། ^{༡༩༢}དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་བྱུང་བ་འགོག་པའི་ཚུལ་
འདི་ལ་རང་བཞིན་བྱད་པར་གསུམ་ལྟན་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་གྱི་སྟེང་དུ་དེར་བྱུང་བ་
གཅིག་བྱུང་ན་དོན་དམ་དཔྱད་པའི་རྟགས་གྱི་དགག་བྱར་ཡང་འགྱུར་ལ། དེར་འཛིན་
པ་ཡང་བདེན་འཛིན་ཀྱན་བརྟགས་སུ་འགྱུར་རོ། འོན་ཀྱང་ཆོས་རྣམས་གྱི་རང་བཞིན་
ནམ་གནས་ལུགས་གྱི་སྟེང་དུ་དེ་ཡོད་པས་དེ་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། དེ་ཡང་སྦྱིར་དངོས་
པོ་ཞེས་པ་ལ་ཡང་དོན་བྱེད་ལྟས་པ་ལ་བྱས་པ་དང་དགག་བྱའི་དངོས་པོ་ཆོས་རྣམས་གྱི་
རང་བཞིན་ལ་བཤད་པ་གཉིས་སུ་གོ་དགོས་པ་ལྟར་རང་བཞིན་ལ་ཡང་གནས་ལུགས་
ལ་དེར་གསུངས་པ་དང་། གཞུགས་སོགས་གྱི་ཀྱན་རྫོབ་པའི་རང་བཞིན་དང་རང་ངོས་
ནས་བྱུང་བའམ་དགག་བྱ་ལ་དེར་གསུངས་པ་སོགས་དུ་མ་འབྱུང་བས་སྐབས་སྟོབས་
གྱིས་ཤེས་དགོས་སོ་དེ་ཡང་བྱད་པར་གསུམ་གྱི་བཅོས་མིན་ཞེས་པ་ནི་རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་
གསར་དུ་བཅོས་པ་མིན་པ་དང་། གཞན་ལ་སྟོས་པ་ནི་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་སྟོས་པའོ། དེས་ན་
རང་གི་ངོ་བོས་བྱུང་བའི་དོན་ནི་མ་^{༡༩༣}ཡིན་ནོ། བཅིན་ལུགས་སུ་བྱི་^{༡༩༤}པ་ཡང་བོད་
ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྐབས་འདིར་དགག་པར་བྱ་བ་ནི་རང་བཞིན་ཡིན་ལ་རང་བཞིན་དེ་

ཡང་ཁྱད་པར་གསུམ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་དགོས་ཤིང་ཁྱད་པར་གསུམ་ནི་ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་
རྒྱ་དང་རྒྱུན་གྱིས་མ་བསྐྱེད་པ་དང་། གནས་སྐབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བ་
དང་། རྣམ་འཛིག་གི་ཁྱད་པར་གཞན་ལ་མི་བསྟོས་པའོ། ཁྱད་པར་དེ་གསུམ་ཡང་དབྱ་
མའི་རྩ་བ་ལས་གསུངས་ཏེ། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རི་ལྷར་གནས་པའི་འདི་ལྟོང་ཉིད་ཀྱི་
ཁྱད་པར་ཡིན་པས་དགག་བྱར་ག་ལ་རུང་རང་བཞིན་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཉིད་རྒྱ་དང་རྒྱུན་
ལས་ནི། འབྱུང་བ་ཡིན་པར་རིགས་པས་འཐད་པ་མ་ཡིན་ནོ། གལ་ཏེ་རང་བཞིན་དེ་
འདྲ་བ་རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལས་བྱུང་ན་ནི། དེ་འདྲའི་རང་བཞིན་དེ་རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་བཅོས་པའི་
བྱས་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ། དེ་ལྷར་རི་ལྷར་གནས་པའི་རང་བཞིན་ཡང་ཡིན་ལ་རྒྱ་རྒྱུན་
གྱིས་བཅོས་པའི་བྱས་པ་ཅན་ཡང་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར། ཚུལ་རི་ལྷ་བྱར་ན་རུང་བར་
འགྱུར། ཏེ་དེ་འདྲའི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་དང་རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་བཅོས་པ་ཤིན་ཏུ་འགལ་བས་
མི་རུང་ངོ་། དེ་འདྲའི་རང་བཞིན་དག་ནི་རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་མ་བྱས་པའི་བཅོས་མིན་དང་།
ཁོ་རང་འཛིག་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་གཞན་ལ་བསྟོས་པ་མེད་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ།
ཞེས་ཟེར་རོ། དེ་སྐད་སྐྱབ་བ་དེས་ནི་དགག་བྱ་ལེགས་པར་ངོས་མ་ཟིན་ཏེ། དཔེར་ན་བྱམ་
པ་ངོས་ཟིན་པ་ལ་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་སྟོན་པ་ལྟར། ལྷ་བའི་བྱ་མོང་མིན་པའི་དགག་བྱ་
ངོས་འཛིན་པ་ལ་དེའི་བྱ་བྱེད་རང་བཞིན་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་ངོས་བཟུང་བའི་བྱིར་
རོ། འདི་གཉིས་པ་དེ་དགག་བྱའི་རང་བཞིན་མིན་པ་ནི། བྱིར་རྒྱ་གྲུ་ལ་སོགས་པའི་བྱི་
ནང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་དེ་འདྲ་བ་ཞིག་ཏུ་བྱུང་བར་
འདོད་ན་དེ་ཉིད་དབྱ་མ་པས་ཀྱང་དགག་པར་བྱ་དགོས་མོད་ཀྱང་དེ་འདྲའི་རང་བཞིན་
དེ་ཅུམ་བཀག་པས་མི་ཆོག་ཤིང་སྐབས་འདིར་དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་པ་མ་འབྱུགས་ཤིང་
ལེགས་པར་ངོས་ཟིན་པ་ནི། འདི་ལྷར་དགག་བྱ་གང་ཞིག་བཀག་པ་ནི་དེ་བཀག་པ་དེ་
ཉིད་གྱིས་གཞན་བཀག་པ་ལ་མི་སྟོས་པར་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ཉིད་དུ་
རྟོགས་པའི་དབྱ་མའི་ལྷ་བ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བར་ངོས་པ་དེ་འདྲ་བའི་དགག་བྱའི་རྩ་བ་མཐར་
བྱག་པ་དེ་གང་ཡིན་བལྟས་ནས་ངོས་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། འདི་གསུམ་པ་དེའི་ཁྱད་པར་

ཉན་ཐོས་ཟླ་པས་བྱུང་པས་དགག་བྱར་མི་རུང་བ་ཤིན་ཏུ། དེ་འདྲ་ངོས་འཛིན་དགོས་
 པ་དེ་ལྟར་ན་བྱེད་ཀྱིས་གོང་དུ་ངོས་བཟུང་བ་དེ་དགག་བྱ་ཞུགས་རེ་བ་ཡིན་པས་ངོས་
 འཛིན་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། འདུས་བྱས་ནམས་རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་བྱས་པ་དང་
 གླུ་ཅིག་གིས་འཛིན་པའི་སྒོ་ནས་གནས་སྐབས་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ནི་བྱེ་མདོ་སྟགས་
 རང་གི་ཟླ་པ་ནམས་གྱིས་ཀྱང་བྱུང་ཟིན་པ་ཡིན་པས་བྱེ་མདོ་སྟགས་ཟླ་པ་དེ་དག་ལ་
 རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་བསྐྱབ་མི་དགོས་པར་འགྱུར་བ་དང་བྱེ་མདོ་སྟགས་དེ་དག་
 གིས་ཀྱང་དངོས་པོ་ནམས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་སྟགས་གྱི་
 རྒྱུན་ཡོད་པས་ན་བྱེད་ཀྱི་ངོས་འཛིན་དེས་སྒྲོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བུའི་སྐབས་ཀྱི་སྐབས་
 མོང་མ་ཡིན་པའི་དགག་བྱ་མཐར་ཐུག་པ་དེ་ག་ལ་ཡིན། བཞི་པ་རང་ངོས་ནས་བྱུང་ན་
 གསུམ་ལྡན་དུ་བྱུང་དགོས་པར་འཕངས་ཀྱང་གསུམ་ལྡན་དེ་དགག་བྱ་ཤིན་ཏུ་མིན་པ་ནི། དེ་
 ལ་སྦྱར་དངོས་སྐྱབ་བ་སྟགས་གྱིས་དངོས་པོ་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུང་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་
 པར་ཁས་སྐྱངས་པ་ལ་དེ་ལྟར་དངོས་པོ་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུང་པའི་རང་བཞིན་དུ་བྱུང་པ་
 ཞིག་ཡིན་ན་འོན་ཏེ་དངོས་པོ་ནམས་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་མི་བསྟོས་པ་དང་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བ་
 སྟགས་སུ་ཐལ་བར་འགྱུར་དགོས་སོ་ཞེས་འཕངས་པ་དེ་འདྲ་ནི་དབུ་མའི་གཞུང་རྩ་ཤེ་
 སྟགས་དང་ཆིག་གསལ་ལ་སྟགས་པ་ནམས་སུ་མ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་དེ་ལྟར་འཕངས་པ་
 དེ་དག་གིས་ནི་བྱུང་བྱེད་ཀྱི་ངོས་ནས་རྒྱུན་བརྒྱུད་པ་ཡིན་གྱི་དགག་བྱ་རང་གི་ངོ་བོའི་
 སྒོ་ནས་ངོས་བཟུང་བ་མིན་ནོ། དེ་ཡང་དབེར་ན་པ་རོལ་བོས་བྱུང་པ་མིན་པ་ཞིག་བྱུང་
 པ་ཡིན་པར་ཁས་སྐྱངས་པ་ལ་འོན་ཏེ་དངོས་པོ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱུང་བྱེད་དངོས་
 པོ་ཡིན་པ་བཀག་ན་བྱུང་བྱུང་པ་ཡིན་པ་ཞིགས་འགྲོ་བ་ལ་བསམས་ནས། བྱུང་བྱེད་ཀྱི་
 ངོས་ནས་དངོས་པོར་ཐལ་ཞེས་རྒྱུན་བརྒྱུད་པ་ཡིན་གྱི་བྱུང་བྱུང་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ངོས་
 འཛིན་པ་མིན་པ་བཞིན་དུ་བྱུང་བྱུང་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུང་པའི་རང་བཞིན་དུ་ཁས་སྐྱངས་
 བ་བྱུང་བྱེད་རང་བཞིན་བྱུང་པར་གསུམ་ལྡན་དུ་འགྱུར་བ་ལ་དགོངས་ནས་བྱུང་བྱེད་
 རང་བཞིན་བྱུང་པར་གསུམ་དུ་ཐལ་ཞེས། དེའི་ངོས་ནས་མི་འདོད་པ་ཐལ་བ་འཕངས་

ཏེ་སྒྲོན་བརྗོད་ཀྱི་བྱ་བ་ལྟ་བུ་དགག་བྱ་བྱུང་པར་བ་དེའི་རྩ་བོ་རྩ་བ་འཛིན་པ་མིན་ཞེས་
པའོ། །ལྷ་འོ་པ་བདེན་པར་བྱ་བ་ན་རྩ་བྱེད་ཀྱིས་མ་སྦྱེད་པ་སོགས་དགོས་ཀྱང་དེ་བདེན་
བྱ་བ་ཀྱི་དོན་མིན་པ་འོ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་རྩ་མཆན་གཞན་ཡང་དོན་དམ་པར་བྱ་བ་པ་
དང་ཡང་དག་པར་བྱ་བ་པ་དང་བདེན་པར་བྱ་བ་ནའང་རྩ་བྱེད་ཀྱིས་མ་བསྦྱེད་པ་གཞན་
དུ་མི་འགྱུར་བ་སོགས་སྤྱུ་འགྱུར་དགོས་པ་ཡིན་ནའང་རྩ་བྱེད་ཀྱིས་བསྦྱེད་པ་སོགས་དེ་
དག་ནི་དོན་དམ་པར་བྱ་བ་པ་སོགས་ཀྱི་དོན་དུ་འཛོག་པ་མིན་ཏེ་དཔེར་ན་བྱ་བ་པ་ལ་
མི་རྟག་པས་བྱ་བ་པས་བྱ་བ་པ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་ཀྱང་མི་རྟག་པ་དེ་བྱ་བ་པའི་དོན་དུ་
འཛོག་མི་རུང་གི་སྟོ་སྟེར་བ་སོགས་བྱ་བ་པ་དེ་ཉིད་གཞན་དང་མ་འདྲིས་པར་བྱེད་ཀྱས་
པ་ཞིག་བྱ་བ་པ་དེའི་དོན་དུ་བཞག་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་དོན་དམ་པར་
བྱ་བ་པ་སོགས་ཡིན་ན་ཆ་མེད་པའི་དངོས་པོར་འགྱུར་དགོས་ནའང་ཆ་མེད་ཀྱི་དངོས་
པོ་འདིར་རྩ་བའི་དགག་བྱར་མི་འདོད་དེ་ཆ་མེད་ཀྱི་དངོས་པོ་དེ་ནི་བྱ་བ་མཐའ་སྒྲིབ་
ནམས་ཀྱི་རང་གིས་བྱ་བ་མོང་མ་ཡིན་པའི་འཛིན་པས་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་པས་འཛིན་
པ་དེ་འདྲ་བ་བྱ་བ་མཐའ་རྩུབ་བསྒྲུབ་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཅིང་ལུས་ཅན་འཁོར་བར་འཆིང་
བའི་རྩ་བ་མིན་པའི་ཕྱིར་དང་ཆ་མེད་ཀྱི་དངོས་པོ་དེ་དག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་
གཏན་ལ་ཐབ་ནས་བསྒྲོམས་ཀྱང་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཞུགས་པའི་ལྷན་སྦྲེས་ཀྱི་མ་རིག་
པའི་འཛིན་པ་སྟེ་ཡུལ་ཅན་དེ་ལ་ཅི་ཡང་མི་གཞོད་པ་ཡིན་པས་ཆ་མེད་སོགས་རང་
བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དེ་དག་གི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་མཐའ་སྒྲུབ་ཀྱང་མ་རིག་
པར་མ་ཟད་ལྷན་སྦྲེས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ནམས་གཏན་ནས་ལྟོག་པར་མི་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་
རོ། །འོ་ལྷ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ན་ལྷན་སྦྲེས་ཀྱི་མ་རིག་པའི་ཞེན་ཡུལ་འགོག་པ་
གཙོ་བོར་གཟུང་ནས་དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་འགོག་ཅིས་གསུངས་
པའི་དོན་ནི། ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་བདེན་འཛིན་པལ་ཆེར་བདེན་འཛིན་མཆན་ཉིད་པར་
འོང་པས་དེ་རྩ་མཆན་དུ་བཏགས་ནས་ལྷན་སྦྲེས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་འགོག་པ་སྟེ་དཔེར་ན་
བདེན་མེད་དེ་རིགས་པས་དབྱད་བཟོད་དུ་མ་བྱ་བ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་ལྟར་

བྱས་ན། དེ་གི་རྩ་ཉིན་འབྱུང་རིགས་པ་འདི་ཡིས་ནི། ལྷ་ངན་བྱ་བ་མཐའ་དག་གཙོ་བོ་
པར་བྱེད། ཅེས་གསུངས་པ་ལྷ་འདི་བྱའོ།

འདི་དྲུག་པ་ལྷན་སྦྲེས་ཀྱི་འདྲིན་སྤངས་ལ་དེ་འདྲ་མེད་པས་དེ་བཀག་ཀྱང་མི་
ཐན་འདི་པ་ནི། བོང་དུ་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་དེས་ན་ལྷ་བས་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་
དུས་སུ་ལྷན་སྦྲེས་ཀྱི་མ་རིག་པས་དེ་ལྷར་བཟུང་བའི་དོན་མེད་པར་གཏན་ལ་འབེབས་
པ་ཁོ་ན་གཙོ་བོར་བཟུང་ནས་ལྷན་སྦྲེས་ཀྱི་མ་རིག་པའི་འདྲིན་སྤངས་ཀྱི་ཡུལ་འགོག་
པ་དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་ཀྱན་བརྟགས་ཀྱི་བདེན་འདྲིན་དང་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་དུ་
འདྲིན་པ་སོགས་ཀྱི་འདྲིན་པས་དེ་ལྷར་བཟུང་བའི་ཡུལ་རྣམས་སུན་འབྱེན་པའི་རྒྱལ་མ་
ཤེས་པར་ལྷན་སྦྲེས་ཀྱི་མ་རིག་པའི་འདྲིན་སྤངས་སུན་འབྱེན་པ་དོར་ནས་གང་ཟག་གི་
བདག་འགོག་པའི་ཆོ་ན་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་ཀྱི་བདག་འགོག་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་
བདག་འགོག་པའི་ཆོ་ན་བཟུང་བ་རྒྱལ་ཕན་ཆ་མེད་དང་འདྲིན་པའི་ཤེས་པ་སྐྱད་ཅིག་
ཆ་མེད་དང་རང་བཞིན་བྱུང་པར་གསུམ་ལྷན་ལ་སོགས་པ་གྲུབ་མཐའ་སྣ་བ་ཁོ་ནས་
བརྟགས་པ་རྣམས་འགོག་པ་དེ་འདྲ་བ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་རུང་སྟེ། མི་རུང་བ་
དེ་ལྷ་མིན་ན་ལྷ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་དུས་སུ་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་དུ་མེད་
པ་སོགས་དེ་ཅམ་ཞིག་ལས་གཏན་ལ་མ་ཐབ་པས་ན་བསྟོམ་པའི་ཆོ་ཡང་རྟག་གཅིག་
རང་དབང་ཅན་དུ་མ་གྲུབ་པ་སོགས་དེ་ཅམ་ཞིག་བསྟོམ་དགོས་ཏེ་དེའི་རྒྱ་མཚན་ལྷ་
བ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་དེ་ནི་བསྟོམ་པའི་དོན་དུ་ཡིན་པའི་གྱིར་རོ། བདུན་པ་དེ་ལ་
མཁས་པས་ཡ་མཚན་འདི་རྒྱལ་ནི། རྒྱ་མཚན་དེའི་གྱིར་བསྟོམས་ནས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་
དང་གོམས་པ་དེ་མཐར་ཐུག་ན་འདྲ་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་དུ་མེད་པ་མངོན་སུམ་
དུ་མཐོང་བ་དེ་ཅམ་ཞིག་ཏུ་ཟད་ལ། བོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ལྷར་ཀྱན་བརྟགས་ཀྱི་འདྲིན་
པས་བརྟགས་པ་ཅམ་ཀྱི་བདག་གཉིས་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་ལྷན་
སྦྲེས་ཀྱི་ཉིན་མོངས་ཆགས་སོགས་རྣམས་ལྟོག་ཅིང་སྤོང་རྒྱས་པར་འདོད་ན་ཏེ་ཅང་
ཡང་ཐལ་ཆེས་ཏེ། དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི་འདྲུག་པ་ལས། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་མངོན་

སྤྱི་ཤོད་ཀྱི་གསལ་པར་འདོད་པའི་ཆེ་ནི་རྟག་པའི་བདག་ཅམ་ཞིག་མེད་པར་མཐོང་བའི་
སྒྲོ་ནས་སྤོང་ཞིང་། རྟག་པའི་བདག་འདི་ནི་རང་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དམིགས་པ་དང་
ནམ་པ་གང་གི་རྟེན་དུ་འང་མི་འདོད་པ། དེ་ཕྱིར་ན་རྟག་པའི་བདག་ཅམ་མེད་པར་ཤེས་
པས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདག་ཏུ་ལྟ་བ། དེ་ཉིད་དབྱིས་ཀྱང་སྟེ་རྩ་བ་ནས་འབྱིན་ལྷན་ཞེས་
སྤྱོད་པ་འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་ངོ་མཚར་བའི་གནས་སོ། ཞེས་གསུངས་ཤིང་འབྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་།
རྟག་བདག་བཀག་པ་ཅམ་གྱིས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདག་འཛིན་སྤོང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་པན་ཚུན་
འབྲེལ་བ་མེད་པར་སྤྱོད་པའི་དོན་འདི་ཉིད་དཔེའི་སྒྲོ་ནས་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྩ་
བས་བཤད་པ་ནི། མི་ཤེས་པ་འགའ་ཞིག་རང་གི་བྱིས་ཀྱི་རྩིག་པའི་ཕྱག་ཏུ་སྤྱུལ་གནས་
པར་མཐོང་ནས་དེ་ལ་འཛིགས་བཞིན་དུ་ཡོད་པའི་ཆོ། མི་གཞན་ཞིག་གིས་ཁྱོད་སྤྱུལ་
དེས་མ་འཛིགས་ཤིག་རྩིག་པའི་ཕྱག་འདི་ན་སྤང་ཆེན་མེད་དོ་ཅེས་ཁྱོད་འཛིགས་པའི་
དོགས་པ་བསལ་རྟེ། སྤང་ཆེན་མེད་པར་སྤྱོད་པའི་ཆོག་དེ་ལྟ་བུས་སྤྱུལ་ཀྱི་འཛིགས་
པའང་སྤོང་བར་བྱེད་འདོད་པ་ནི། ཀྱི་མཐོང་ཚུལ་འདི་མཐོང་བའི་ཆོ་མཁས་པ་ཤེས་རབ་
ཅན་གཞན་གྱི་གནམ་པོར་རྟེ་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་སུ་འགྱུར་བ་ཉིད་དོ། ཞེས་གསུང་
རྟེ་ཚུལ་འདི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱི་སྐབས་ལ་གསུངས་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
ལའང་སྤྱིར་དགོས་པར་མཚུངས་རྟེ། སྤྱིར་ལུགས་ནི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་མངོན་སུམ་
དུ་རྟོགས་པར་འདོད་པའི་ཆོ་གུན་བརྟགས་ཀྱི་ཆོས་བདག་ཅམ་མེད་པར་མཐོང་བའི་སྒྲོ་
ནས་སྤོང་ཞིང་། ཀྱིན་བརྟགས་ཀྱི་ཆོས་བདག་འདི་ནི་མ་རིག་པ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དམིགས་
པ་དང་ནམ་པ་གང་གི་རྟེན་དུ་འང་མི་འདོད་པ། དེ་ཕྱིར་ན་ཀྱིན་བརྟགས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་
བདག་མེད་པར་ཤེས་པས་མ་རིག་པ། ལྷན་སྐྱེས་དེ་ཉིད་དབྱིས་ཀྱང་སྟེ་རྩ་བ་ནས་འབྱིན་
ལྷན་ཞེས་སྤྱོད་པ་འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་ངོ་མཚར་བའི་གནས་སོ། ཞེས་སྤྱིར་རོ།

༼དེ༽གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ་བྱེད་པར་གསུམ་ལྷན་གྱི་གནས་ལུགས་སྤོང་ཉིད་
ཡིན་པར་བཤད་པ་ལ་བརྟེན་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལུང་དེའི་དོན་གནས་ལུགས་གསུམ་
ལྷན་མེད་ན་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་པར་མི་འགྱུར་བ་ལ་ངོ་བོ་བཞི། ཁོ་༼དེ༽ན་རེ་འོན་སྒྲོབ་

དཔོན་ལྷ་ལྷུབ་ཀྱིས་སྒར་བཤད་པ་ལྟར་མ་བཅོས་པ་དང་གཞན་ལ་བཟོས་པ་མེད་པ་དེ་
 ཉིད་རང་བཞིན་གྱི་མཆན་ཉིད་དམ་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་གསུངས་པ་དེ་གལ་ཏེ་རང་བཞིན་
 དེ་འདྲ་ཞིག་སྤིང་ན་མ་བཅོས་པ་བཟླ་ག་པ་མཐའ་བཟུང་གི་སྒོ་ནས་གསུངས་སམ། ཡང་
 བ། རང་བཞིན་དེ་འདྲ་བ་ཞིག་དོན་ལ་ཡོད་པ་གང་ཡིན་ཞེས་འདྲི་ན། དེའི་ལན་ནི་དེ་
 འདྲའི་རང་བཞིན་འདི་ནི་འོ་རང་བཞིན་བྱད་པར་གསུམ་ལྟན་དེ་ཡང་གཞི་བྱད་པར་
 བ་འདུས་བྱས་ཀྱི་སྟངས་དུ་འགོག་གི་སྒྱུར་ནི་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། དེ་ཡང་གནས་ལུགས་སྟངས་
 ཉིད་དེ་རང་བཞིན་བྱད་ཆོས་གསུམ་ལྟན་གྱི་རང་བཞིན་དེར་ཡོད་ཀྱང་རང་གི་ངོ་བོས་
 གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་དུ་ནི་མེད་དེ། ཆོག་གསལ་དུ་དུས་གསུམ་དུ་མེ་ལ་མི་འབྲུལ་ཞེས་
 བ་ནི་མེ་ཡི་རང་བཞིན་སྟངས་ཉིད་དེ། དེ་ནི་དུས་གསུམ་གར་རང་བཞིན་གྱིས་སྟངས་པ་ཁོ་
 བ་ཡིན་ལ། དེས་ན་དང་པོ་ཉིད་ནས་ཡོད་པའི་གཞུག་མའི་ངོ་བོ་གསར་དུ་རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་
 མ་བཅོས་པ། སྒར་མེད་གསར་དུ་བྱུང་བ་མིན་པ་རྒྱུ་ཆ་བ་རྒྱུན་མེ་ལ་ལྟོས་པ་ལྟ་བུ་མ་
 ཡིན་པར་དང་པོ་ཉིད་ནས་གཞན་ལ་མ་ལྟོས་པར་རང་བཞིན་གྱིས་སྟངས་པ་རྒྱ་རོལ་དང་
 བ་རོལ་དང་རིང་བྱང་སོགས་གཞི་འགའ་ཞིག་ལ་ལྟོས་ནས་བཞག་པ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་
 གཞི་གང་ལ་ལྟོས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟངས་པ་ལས་མ་འདས་པས་འདྲིལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ལ་
 མ་ལྟོས་པ་དེ་ནི་མེ་ཡི་རང་བཞིན་ཡིན་ནོ། མེ་ཡི་ངོ་བོར་རང་བཞིན་གྱིས་སྟངས་པ་དེ་
 ཡང་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ལ་ཐ་སྙད་དུ་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། རང་གི་
 ངོ་བོས་མེད་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་མོད་ཀྱི་ཉན་པ་པོ་སྒྲག་པ་སྒར་བའི་སྒྱུར་རྟོག་པས་བཟླ་གས་
 ཅམ་དུ་ཀུན་རྫོབ་དུ་ཡོད་དོ་ཞེས་བརྗོད་དོ། ཞེས་འོག་གསུངས། འོ་ལན་ཤེར་བྱིན་གྱི་
 མདོར་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་འདི་ནི་གནས་པ་ཉིད་དོ་ཅེས་གསུངས་པའི་ཆོས་ཉིད་
 དེ་ལ་རང་བཞིན་ཞེས་བཞག་པ་དེ་ཡིན་ཏེ་དེ་ནི་བཅོས་མ་མིན་པ་དང་གཞན་ལ་རག་
 ལས་པ་མིན་པའོ། འོ་རང་བཞིན་དེ་ནི་ཡོད་དེ། འོ་ཞེས་བྱེད། འདུག་འབྲེལ་ལས།
 བྱད་པར་དུ་མཛད་པ་རྣམས་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་དེ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་སྟོབ་དཔོན་ལྷ་
 ལྷུབ་ཀྱིས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ཞིག་ཡོད་དམ་ཞེས་འདྲི་ན་དེའི་ལན་ནི་རང་བཞིན་གང་

གི་དབང་དུ་མཛད་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཤེར་བྱིན་གྱི་མདོར་འདི་སྐད་དུ། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་བྱང་ཡང་རྒྱང་མ་བྱང་ཡང་རྒྱང་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་འདི་
ནི་གནས་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་རྒྱས་པར་གསུངས་པའི་རང་བཞིན་ཆོས་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་
ངེས་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དོ། དེ་ལ་ཁོས་ངེས་པ་ནི་སྤྱི་ཡང་ངེས་པ་ཆོས་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་
འདི་ཡང་ཅི་ཞེག་ཡིན་ཟེར་རོ། དེའི་ལན་ནི་སྤྱི་ལན་མིག་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་གི་
སྟོང་ལུགས་མཐར་ཐུག་པའི་རང་བཞིན་དེ་ཡིན་ལོ། ཡང་ངེས་སྤྱི་པ་དེ་ལ་ཁོ་བོས་ངེས་
པ་ནི་མིག་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གི་སྟོང་ལུགས་མཐར་ཐུག་པའི་རང་བཞིན་ཡང་གང་
འདྲ་ཞེག་ཅེས་འདྲི་ན་དེའི་ལན་ནི། མིག་ལ་སོགས་པ་སྤྱི་ལན་དེ་དག་གི་བཅོས་མ་མ་
ཡིན་པ་སྟེ་སྤྱི་རྒྱན་པ་མིན་པ་ཉིད་དང་རྒྱ་སྤྱི་རྒྱན་གཞན་ལ་བསྟོས་པ་མེད་པའི་སྟོང་
ལུགས་སམ་གནས་ལུགས་གང་ཡིན་པ་སྟེ་གནས་ལུགས་དེ་ཡང་མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་
དང་དེའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་མ་བསྐྱད་པའི་སྟོན་ནས་རབ་རིབ་དེ་དང་དེའི་བག་ཆགས་
དང་བྲལ་བའི་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་ཤེས་པས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་རང་གི་ངོ་
བོ་གང་ཡིན་པ་དེའོ། དེ་ལ་ཁོས་ངེས་པ་སྤྱི་ཡང་ངེས་པ་རི་དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་དེ་
ཡོད་དམ་ཞེ་ན། དེ་ལ་ལན་སྒྲས་པ་སྤྱི་ལན་མེད་དོ་ཞེས་དེ་སྐད་སྟེ་ཞེག་གིས་སྒྲ་བར་
བྱེད། གལ་ཏེ་རང་བཞིན་དེ་ལྟ་བུ་མེད་ན་ནི་ཅིའི་དོན་དུ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་རྣམས་
པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་ལམ་བསྟོམ་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ་དོན་གང་གི་བྱིར་བྱང་རྒྱུ་
སེམས་དཔའ་རྣམས་དཀའ་བ་བརྒྱ་སྟག་ཚུམ་པ་ནི་ཆོས་ཉིད་དམ་རང་བཞིན་དེ་ལྟ་བུ་
རྟོགས་པར་བྱ་བའི་དོན་དེའི་བྱིར་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་རྣམས་དེ་ལྟར་དཀའ་བ་བརྒྱ་
སྟག་ཚུམ་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་མདོའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ཁྱད་སྤངས་དང་བཅས་པས་བསྟུབས་སོ།

གཉིས་པ་སྐར་བཀག་པའི་རང་བཞིན་དང་གནས་ལུགས་རང་བཞིན་མིང་
གཅིག་ཀྱང་དོན་མི་འདྲ་བ་ནི། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན་འོ་ན་སྐར་གོང་དུ་བྱེད་
ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟབ་པ་མ་བཀག་གམ་སྟམ་ནས་འདྲི་ན། ལན་
ནི་ནང་གི་སྟོས་བཀྲགས་པ་ལ་སྟོས་པ་མིན་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་སྟབ་

པའི་རང་བཞིན་ནི་རྒྱལ་ཙམ་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་ཁོ་ཙག་གིས་སྐར་ལན་དུ་མར་མ་
 སྐྱས་སམ་ཏེ་སྐྱས་སོ།། དེ་ལྟར་ལན་དུ་མར་སྐྱས་ཟིན་པ་དེས་ན་དེ་འདྲ་བའི་ནང་གི་
 སྐྱོས་བཏགས་པ་ལ་མ་སྟོས་པའི་རང་གི་རོ་བོས་བྱབ་པའི་རང་བཞིན་དུ་ནི་འདུས་བྱས་
 སྐྱགས་ཀྱི་ཆོས་གཞན་ནམས་བྱབ་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས་ཏེ་ཆོས་ཉིད་དོན་དམ་པའི་བདེན་
 པ་དེ་ཡང་དེ་འདྲའི་རང་བཞིན་དེར་བྱབ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། དེའི་ཤེས་བྱེད་
 ཆོག་གསལ་ལས། ཞོང་དུ་མེད་ཆ་བ་ཡང་རྒྱ་རྒྱན་གཞན་གྱིས་བྱས་པའི་བྱིར་མེད་རང་
 བཞིན་མ་ཡིན་པར་གསུངས་ནས་མེད་རང་བཞིན་ཉིད་ངོས་བཟུང་བའི་བྱིར་ལུང་འདི་
 གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།། དེ་ཡང་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟ་བའི་དུས་གསུམ་གང་
 དུའང་མེ་ལ་མི་འཁྲལ་པར་གནས་ཤིང་། མེད་གཉུག་མ་སྟེ་མེད་གཞི་འམ་གཤིས་ལ་
 གནས་པའི་རོ་བོ་རྒྱ་རྒྱན་གྱིས་མ་བཅོས་པ་སྟེ་དེ་འདྲའི་རང་བཞིན་གང་ཞིག་སྐར་མ་
 བྱང་བ་ལས་བྱིས་གསར་དུ་གཞན་གྱིས་འབྱུང་བར་བྱས་པའི་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པ་དང་
 དེ་འདྲའི་རང་བཞིན་གང་ཞིག་དཔེར་ན་རྒྱའི་ཆ་བ་འདི་སྐྱ་མའི་དཔེ་འམ་སྐར་མེད་
 མེ་བཏང་བས་གསར་དུ་བྱས་པ་ལྟ་བུ་རྒྱ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་དང་མ་རྒྱུ་གཉིས་སན་རྒྱན་གཅིག་ལ་
 གཅིག་སྟོས་པའི་རྒྱལ་ལམ་མི་མེད་བཏགས་ཅན་འདི་གཉིས་བྱི་མའི་དཔེ་རིང་བོ་དང་ཐུང་
 ཅུ་གཉིས་ཀྱང་གོང་གི་དེ་ལྟ་བུར་སྟོས་པའི་རྒྱལ་ལྟར་དེ་འདྲའི་རང་བཞིན་ཡང་རྒྱ་དང་
 རྒྱུན་ལ་བསྟོས་པ་དང་བཅས་པ་མ་ཡིན་ལ་དེ་ལྟར་སྟོས་པ་དང་བཅས་པར་མ་གྱུར་པ་
 གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རང་བཞིན་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཡིན་པར་བརྟེན་དོ།། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ་ཅི་
 མེད་རང་གི་རོ་བོ་བཅོས་མིན་དང་སྟོས་མིན་དེ་ལྟ་བུར་གྱུར་པའི་རང་བཞིན་དེ་ཡོད་
 དམ་ཞེས་འདྲི་ན་དེའི་ལན་ལ་དེ་འདྲའི་རང་བཞིན་དེ་ནི་རང་གི་རོ་བོས་ཡོད་པའང་
 མ་ཡིན་ལ་གཏན་ནས་མེད་པའང་མ་ཡིན་ནོ།། རང་གི་རོ་བོས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་
 གཏན་མེད་མིན་པ་དེ་ལྟ་ཡིན་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་དོན་འདི་སྟོན་པའི་ཆེ་ཉན་པ་པོ་ནམས་
 ཀྱིས་སྐྱག་པ་སྐང་བར་བྱ་བའི་བྱིར་རང་བཞིན་དང་ཆོས་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་ཐ་སྟོད་སྐར་
 མེད་པ་ལ་སྟོ་བུར་དུ་སྐྱར་ཞིང་སྟོ་བཏགས་ནས་ཐ་སྟོད་ཀྱན་རྒྱུ་དེའི་རོ་བོ་ཉིད་དུ་དེ་

ཡོད་དོ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ་ཞེས་རང་བཞིན་དེ་ཡང་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུང་པ་བཀག་
ནས་ཐ་སྐད་ཏུ་ཡོད་པར་གསུངས་སོ།། **འདི་གསུམ་པ་ཚོད་པ་སྤང་བ་ནི།** གལ་ཏེ་ཁོ་ན་
རེ་ཉན་པ་པོའི་སྒྲག་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་ཏུ་སྒྲོ་བཏགས་ནས་བསྟན་པར་གསུངས་པ་ཡིན་
པས་ན་སྒོ་བ་དཔོན་རང་ཉིད་ཡོད་པར་མི་བཞེད་དོ་སྟུང་ནས་འདྲི་ན་ལན་ལ་ཚུལ་དེ་
ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ་དགོས་པ་ཉན་པ་པོ་སྒྲག་པ་སྤང་བ། དེའི་ཕྱིར་ཏུ་བཏགས་ནས་
གསུངས་པ་ནི་**རང་བཞིན་དེར་མ་ཟད་ཆོས་གཞན་རྣམས་ཀྱང་ཡིན་པས་ཆོས་གཞན་**
དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་རོ།། **བཞི་པ་དེ་ཡོད་པར་མ་ཟད་ཆོལ་གཉིས་**
ཀམ་ཁས་ལེན་པར་འཇུག་ཀུས་པ་ནི། དེ་བས་ན་རང་བཞིན་དེ་ཡོད་དེ། **འཇུག་འགྲེལ་**
གོང་ཏུ་བྲངས་པ་ལྟར་དོན་རང་བཞིན་དེ་འདྲ་བ་དེ་མེད་ན་ཆངས་སྒྱུད་དོན་མེད་ཏུ་
ཐལ་བའི་གཞོད་པ་བརྗོད་ནས་བསྟུངས་ནིང་། ཡང་འཇུག་འགྲེལ་ལས། **རང་བཞིན་**
འདི་ནི་སྒོ་བ་དཔོན་ལྷ་སྒྲུབ་ཀྱིས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི་གང་ཟག་
གཞན་ཡང་རང་བཞིན་གྱི་དོན་འདི་ཁས་ལེན་ཏུ་གཞུག་པར་ཀུས་པ་ཡིན་པས་ན་རང་
བཞིན་འདི་ནི་རང་གཞིན་ནམ་ཆོལ་ཕྱིར་ཆོལ་གཉིས་ཀ་ལ་བྱུང་པ་ཉིད་ཏུ་འང་རྣམ་པར་
བཞག་གོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།། **ལྷ་པ་དེ་མེད་ན་མུང་འདས་ཀྱང་དོན་དམ་བདེན་**
པ་མིན་པས་གྲོལ་བ་མེད་དགོས་པ་ནི། **འདི་རང་བཞིན་ཡོད་པ་དེ་གཞན་ཏུ་མེད་པར་**
འདོད་ན་ནི་དབུ་མ་པའི་ལུགས་ལ་གྲོལ་བ་ཐོབ་པ་མི་སྲིད་པར་འདོད་དགོས་ཏེ་འགོག་
བདེན་དོན་དམ་པ་དེ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ།། དེ་ཡང་མི་སྲིད་དེ་མུང་ན་ལས་འདས་པ་
ཐོབ་པ་**ཞེས་བྱ་བ་ནི་མུང་འདས་དེ་མངོན་སུམ་ཏུ་བྱས་པའི་དོན་ཡིན་ལ་མུང་འདས་**
དེ་ཡང་སྐབས་འདིར་འགོག་པའི་བདེན་པར་བཤད་ཅིང་འགོག་པའི་བདེན་པ་དེ་ཡང་
དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་མེད་
པའི་ཕྱིར་རོ།། དུག་པ་**མུང་འདས་ཐོབ་པའི་ཆེ་དེ་མངོན་ཏུ་བྱ་དགོས་པར་བསྟན་པ་****འདི་**
ནི། དེའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ཁུངས་ཀྱང་མུང་འདས་ཐོབ་པའི་ཆེ་ནི་དོན་དམ་པ་འགོག་པའི་
བདེན་པ་མངོན་སུམ་ཏུ་བྱ་དགོས་པར་རིགས་པ་དུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པར་འབད་པ་ཏུ་

མས་བསྐྱབས་སོ།། བདུན་པ་བྱད་པར་གསུམ་ཚང་ཡང་ཐ་སྟད་དུ་ཡོད་པས་རང་རོས་
 བས་བྱུང་པ་མིན་པའི་ཞིང་དུ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་ན་མིག་ལ་སོགས་པའི་འདུས་བྱས་
 འདི་དག་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུང་པའི་རང་བཞིན་དུ་འང་མ་གྱུང་ལ་ཚོས་ཉིད་ལ་རང་
 བཞིན་དུ་བཞག་པའི་རང་བཞིན་དེར་ཡང་མ་གྱུང་པས་རང་བཞིན་གང་དུ་འང་མ་གྱུང་
 པ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནི་ཚོས་ཉིད་ལ་རང་བཞིན་དུ་བཞག་པའི་རང་བཞིན་
 དེར་གྱུང་ཡང་དོན་དམ་བདེན་པ་ཚོས་ཉིད་ལ་རང་བཞིན་དུ་བྱས་པའི་རང་བཞིན་
 དེར་འཛོག་བྱེད་བཅོས་མ་མིན་པ་དང་གཞན་ལ་མི་བསྟོས་པ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་བཞག་
 པས་ནི་དོན་དམ་དེ་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུང་པར་མ་སོང་བས་དོན་དམ་དེ་ཉིད་རང་གི་ངོ་
 བོས་བྱུང་པའི་རང་བཞིན་དེར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་གྱུང་པ་མེད་པར་འཛོག་དགོས་པས་དོན་
 དམ་དེ་ཉིད་ཐ་སྟད་དུ་གྱུང་པ་ཅི་མ་སོ།། བརྒྱད་པ་བྱད་པར་གསུམ་གྱི་དོན་བཤད་པའི་
 ཞིང་འདིར་བཅོས་མའི་དོན་ནི་ཁོ་རང་སྤར་མེད་པ་ལ་བྱིས་གསར་དུ་འབྱུང་བ་འཕྱིས་
 མོ་བྱར་དུ་སྐྱེ་བའི་བྱས་པ་དང་གཞན་ལ་བསྟོས་པའི་དོན་ནི་རྒྱ་རྒྱུན་གཞན་ལ་བསྟོས་
 པའོ།།

དགྲུ་པ་གཞན་གྱིས་འགལ་བར་བརྟེན་པའི་ལན་མཛད་པའི་ཞིང་དེ་ལྟར་
 གཟུགས་སོགས་རྣམས་ཚོས་ཉིད་ལ་རང་བཞིན་དུ་བྱས་པ་དེ་དང་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུང་
 པའི་རང་བཞིན་ཏེ། རང་བཞིན་དེ་གཉིས་གང་དུ་འང་མ་གྱུང་པས་ན་གཟུགས་སོགས་
 ལ་གནས་པ་ཅི་མ་གྱིས་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་མ་མཐོང་ལ་དེ་ལྟར་མ་མཐོང་བས་ན་
 ཚོས་ཉིད་ལ་རང་བཞིན་དུ་བྱས་པའི་རང་བཞིན་དེ་བཟུང་བའི་བྱིར་དུ་ལམ་བསྟོམ་པར་
 བྱེད་པས་ན་དེའི་གཞི་མ་ཚངས་སྟོན་ཀྱང་དོན་མེད་དུ་མི་འཇུག་བར་གསུངས་ཤིང་
 དེར་མ་ཟད་ཚོས་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུང་པའི་རང་བཞིན་གཏན་མི་འདོད་པ་
 དང་སྐྱོ་བྱར་དུ་རང་རང་གི་ཐ་སྟད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཁས་སྒྲངས་པ་གཉིས་མི་འགལ་བར་
 ཡང་བཤད་དེ། དེ་ཡང་འདུག་འགྲེལ་ལས། གཞན་གྱིས་འགལ་བར་རྟེན་པའི་རྒྱུ་ལ་འདི་
 ལ་སོག་མར་གཞན་གྱིས་སྟོལ་བའི་ཆོག་སྤྲུག་པ་ནི་ཀྱེ་མ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དོན་དུ་མར་

འདྲུག་པ་ལས་འདིར་སྤྲད་པའི་སྤོ་མ་ལ་སྟེ་གཞི་ནས་སམ་མ་ནས་ཞེས་པ་སྟེ་ཕལ་པ་
ནམས་ཀྱང་གཞི་ནས་མ་འགྲིག་ཅུ་བ་ནས་མ་བྱུང་ཟེར་བ་དང་རྒྱུ་ནས་མ་བྱུང་ཟེར་
བ་ལྟ་བུའོ།། གང་ཟག་གང་ཞིག་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་པའི་དངོས་པོ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་
མི་འདོད་ཅིང་ཡང་སྟོ་བུར་བའི་ཐ་སྟོད་ཏུ་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པ་དང་གཞན་ལ་བཞུགས་
པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཡང་འདོད་པའི་གང་ཟག་ཁྱོད་ནི་ཕན་ཚུན་འགལ་ཞིང་མ་
འབྲེལ་བའི་དོན་བརྟོག་པ་ཞིག་གོ། ཞེས་ཟེར་རོ།། དེ་ལ་ལན་མི་འགལ་བའི་ལན་
བརྟོག་པར་བྱ་སྟེ་དེ་སྤྲད་སྤྲུབ་པོ་ཁྱོད་ཀྱིས་ནི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དགོངས་པ་མ་རིག་པ་
ཞིག་སྟེ་བསྟན་བཅོས་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ། འདི་ཡི་དགོངས་པ་ནི་གལ་ཏེ་མིག་ལ་
སོགས་པ་ནམས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་རྩ་རྩེན་གྱིས་བྱས་པའི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་
བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྟེ་བོས་ཀྱང་མངོན་སུམ་ཏུ་རྟོགས་ནས་པའི་སྟོན་ནས་གཟུང་བར་བྱ་བ་
གང་ཡིན་པའི་ངོ་བོ་འདི་ཉིད་མིག་ལ་སོགས་པ་དེ་ནམས་ཀྱི་རང་བཞིན་མཐར་ཐུག་པ་
ཡིན་ན་ནི་དེ་འདྲའི་རང་བཞིན་དེ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྐྱར་པ་སྟེ་འབྲེལ་པར་སྐྱར་པས་ཀྱང་
མངོན་སུམ་ཏུ་རྟོགས་ནས་པའི་བྱིར་ན་རང་བཞིན་དེ་མངོན་སུམ་ཏུ་མཐོང་བའི་བྱིར་ཏུ་
ལམ་སྟོམ་པ་དང་ཆངས་པར་སྟོད་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ན་རྩ་མཆན་གང་གི་
བྱིར་དེ་འདྲའི་མིག་སོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་འདི་ཉིད་དེ་ནམས་ཀྱི་རང་བཞིན་མཐར་ཐུག་པ་
དེ་མ་ཡིན་པ་དེའི་བྱིར་རང་བཞིན་མཐར་ཐུག་དེ་བལྟ་བའི་དོན་ཏུ་ལམ་སྟོམ་པ་དང་
ཆངས་པར་སྟོད་པ་དོན་དང་བཅས་པ་དང་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པར་འགྱུར་རོ།། ཁྱད་
པར་གསུམ་ལྟན་ཏུ་ཐ་སྟོད་ཏུ་ཡོད་པའི་རྩ་མཆན་རང་བཞིན་མཐར་ཐུག་དེ་ཡང་སྟོབ་དཔོན་
ཟླ་བྲགས་བདག་གིས་ཀྱུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་སྟོ་བུར་བའི་ཐ་སྟོད་དེ་ལ་བཞུགས་ནས་ནི་
སྐར་མེད་གསར་བྱུང་གི་བཅོས་མ་མིན་པ་དང་རྩ་རྩེན་གཞན་ལ་མི་བཞུགས་པ་ཉིད་ཏུ་
བརྟོག་དོ།། གང་ཞིག་བྱིས་པའི་སྟེ་བོས་བལྟ་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་ངོ་བོ་དེ་ཉིད་ནི་
རང་བཞིན་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པར་རིགས་པ་ཡིན་ལ་དེ་འདྲའི་རང་བཞིན་དེར་འཇོག་
བྱེད་བཅོས་མིན་སོགས་དང་བལྟ་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་ནི་དོན་དམ་པ་དེ་

ཉིད་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པའི་དངོས་པོ་སྟེ་ཁོ་བདེན་བྱུང་མ་ཡིན་ཅིང་ཁོ་
 གཏན་ནས་མེད་པའི་དངོས་པོ་མེད་པ་སྟེ་ངོ་བོ་གཏན་ནས་མེད་པའང་མ་ཡིན་ཏེ་དོན་
 དམ་པ་དེ་ནི་སྟོན་པ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་བྲལ་ཞིང་ཞི་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་
 ཞེས་གསུངས་སོ།། བཅུ་པ་དེའི་དོན་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་དང་གཏན་མེད་ཁོ་མིན་པ་
 ནི། སྐབས་འདིར་དངོས་པོ་ཡོད་མེད་ནི་སྤར་གོང་ཏུ་གཉིས་སུ་སྟོང་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་
 པ་ལྟར་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་ལ་དངོས་པོ་ཡོད་པ་དང་ངོ་བོ་ཡེ་མེད་ལ་དངོས་པོ་
 མེད་པར་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན་ནོ།། ཁོ་བཅུ་གཅིག་པ་དོན་དམ་བཅགས་པ་ནི། ད་ལྟ་སོ་
 སྟེའི་སྐབས་ལྟ་བུ་མོག་མར་གཏན་ལ་འབབས་པའི་དུས་འདིར་ཆོས་རྣམས་ལ་རང་གི་
 ངོ་བོས་བྱུང་པའི་རང་བཞིན་དུ་བྱུང་པ་རྒྱལ་ཅམ་ཡང་མེད་པར་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་ཆོ་
 གང་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་དེ་ནི་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་
 ཆོས་འདི་དག་བྱད་གཞིར་བྱས་པའི་སྟོང་དུ་བྱད་ཆོས་སུ་ཡོད་པ་ཡིན་པས་སྟོ་གཅིག་
 གི་ཡུལ་ན་བྱད་གཞི་གཟུགས་སོགས་དང་བྱད་ཆོས་སྟོང་ཉིད་དེ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པ་མི་
 འགལ་ཞིང་དེ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་བཞིན་དུ་དེར་སྤར་བའི་གཉིས་སྤར་ཡོད་ལ་
 གཉིས་སྤར་དེ་མ་ལོག་པས་ན་སྟོ་ངོ་དེའི་སྤར་བ་དང་བཅས་པའི་སྟོང་ཉིད་དེ་རྣམ་
 བྲངས་མ་ཡིན་པའི་དོན་དམ་བདེན་པ་བཅགས་པ་བར་འཇུར་རོ།། འོན་ཀྱང་སྟོ་དེའི་
 རེས་ངོའི་སྟོང་ཉིད་དང་སྤར་ངོའི་སྟོང་ཉིད་གཉིས་བྱད་པར་གྱིན་ཏུ་ཆེ་ཞིང་། དེའི་རེས་
 ངོའི་སྟོང་ཉིད་ནི་སྟོང་ཉིད་དངོས་ཡིན་ནོ།། དེ་ལྟར་གཟུགས་སོགས་རང་བཞིན་གྱིས་
 སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ནི་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་སྟོང་དུ་བྱད་ཆོས་སུ་ཡོད་ལ་དེ་འདྲའི་བྱད་
 གཞི་བྱད་ཆོས་ཀྱི་ཆོགས་དོན་དཔེར་ན་མུ་གུ་དང་མུ་གུ་བདེན་མེད་ཀྱི་ཆོགས་དོན་དེ་
 མུ་གུ་བདག་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་རིགས་ཤེས་རྗེས་དཔག་གི་ངོར་ཡོད་ཅིང་དེ་འདྲའི་
 གཉིས་སྤར་མ་ལོག་པས་དེའི་ངོར་སྟོང་ཉིད་དོན་དམ་བདེན་པ་བཅགས་པ་བ་དང་
 མུ་གུ་བདག་མེད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་ངོར་དེ་
 འདྲའི་གཉིས་སྤར་དེ་ལོག་པས་དེ་གཉིས་བྱད་གཞི་བྱད་ཆོས་སུ་འཛོག་པའང་སྟོ་དེའི་

ངོར་མི་འཐད་པས་སྒོ་གཞན་ཞིག་གིས་འདྲི་དགོས་ཞེས་གསུངས། འདིའི་དོན་ལམ་
རིམ་རྒྱུ་བར་དོན་དམ་པ་དེ་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་བྱུང་པར་མེད་ཀྱང་ཡུལ་གྱི་ངོས་ནས་རང་
གི་ངོ་བོས་བྱུང་པའི་དགག་བྱའི་སྒྲོས་པ་ཐམས་ཅད་ཞི་བ་དང་གཉིས་སྒྲུང་གི་སྒྲོས་པ་
ཐམས་ཅད་ཞི་བའི་བྱུང་ཆོས་གཉིས་ལྡན་ཞིག་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་ལྷ་གྲུ་བདེན་མེད་
དེ་རྟོགས་པའི་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་ངོར་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཡིན་ཀྱང་ལྷ་གྲུ་བདག་
མེད་ཏུ་རྟོགས་པའི་རིགས་ཤེས་རྗེས་དཔག་གི་ངོར་གཉིས་སྒྲུང་གི་སྒྲོས་པ་མ་ལོག་པས་
དེའི་ངོར་དགག་བྱའི་སྒྲོས་པ་ཞི་བའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་ཀྱང་གཉིས་སྒྲུང་གི་སྒྲོས་པ་
ཞི་བའི་དེ་བཞིན་ཉིད་མིན་པས་དེའི་ཆ་ནས་དེའི་ངོར་དོན་དམ་བདེན་པ་བཏགས་པ་
བ་ཡིན་ཀྱང་སྒྱིར་དེ་དེའི་ངོར་དོན་དམ་བདེན་པ་བཏགས་པ་བ་མ་ཡིན་པར་གསུངས་
ཀྱང་འདིས་ལམ་རིམ་ཆེ་བ་ལ་ཡང་ཞིབ་ཆ་འདོན་དགོས་སྟེ་ཞེས་སྒྲགས།

སྒྲིབ་ཀྱིས་ཀྱིས་པ་དོན་དམ་དངོས་གནས་པར་སྒྲོས་པ་བྲལ་ཚུལ་སྒྲིབ། ཏུས་
གང་གི་ཆེ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ལྷ་བ་དེ་ཉིད་གོམས་པས་དོན་དེ་
མངོན་སུམ་ཏུ་རྟོགས་པའི་ཆེ་ནི་མངོན་སུམ་ཏུ་རྟོགས་པ་དེའི་ངོར་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་
མེད་བཞིན་ཏུ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་པ་ཉིད་ཏུ་སྒྲུང་བའི་འབྲུལ་སྒྲུང་ཐམས་ཅད་སྒྲིབ་
པས་ན་ཆོས་ཉིད་དེ་མངོན་སུམ་ཏུ་བྱས་པའི་ཤེས་པས་ཆོས་ཅན་གཞུགས་སོགས་དེ་མི་
དམིགས་ཤིང་མི་མཐོང་བ་ཡིན་པས་དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཉིད་སྒྲོང་ཉིད་དེ་དང་ཆོས་ཅན་
གཞུགས་སོགས་གཉིས་སྒོ་དེའི་ངོར་མེད་པ་ཡིན་ལ་དེ་མེད་པས་ཆོས་ཉིད་དང་ཆོས་
ཅན་དེ་གཉིས་ཆོས་ཉིད་དང་ཆོས་ཅན་ཏུ་འདྲིལ་པ་ནི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་ཏུ་རྟོགས་
པའི་སྒོ་དེས་བཞག་ཏུ་མེད་པས་ཐ་སྙད་པའི་སྒོ་གཞན་ཞིག་གི་ངོས་ནས་བཞག་དགོས་
སོ། ། བཅུ་གསུམ་པ་སྒྲིབ་དོན་དམ་ནི་སྒྲོས་བྲལ་ཡིན་ཀྱང་རང་ངོས་ནས་བྱུང་མི་དགོས་
པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུང་པའི་དགག་བྱའི་སྒྲོས་
པ་ཐམས་ཅད་ཞི་བའི་སྒྲོང་ཏུ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་བཞིན་ཏུ་དེར་སྒྲུང་བའི་འབྲུལ་
སྒྲུང་གི་སྒྲོས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྣམ་པར་ལོག་པ་ཙམ་ཞིག་ལ་འདྲིལ་པས་དེ་འདྲའི་

དོན་དམ་བདེན་པ་དེ་ཁས་སྒྲངས་ཀྱང་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཁས་སྒྲངས་
ག་ན་དགོས། ཆོག་གསལ་ལས་ཀྱང་། དངོས་པོ་⁽¹⁾ནམས་མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་ཀྱི་
མཐུས་དམིགས་ཞེས་པ་ནི་མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་ཀྱིས་མཐུས་དམིགས་པའི་དངོས་པོ་
ནམས་ཞེས་པ་སྟེ། འདི་འདྲའི་རིགས་མང་པོ་འབྱུང་བའི་དོན་སྟོབ་ལམ་ན་མ་རིག་པའི་
རབ་རིབ་ཀྱིས་མ་བསྐྱད་པའི་ཤེས་པ་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཟག་མེད་མ་གཏོགས་
པ་མེད་པས་གཞུགས་སོགས་ཀྱན་རྫོབ་པ་ནམས་འདོག་བྱེད་ཐ་སྟོད་པའི་ཤེས་པ་ལ་མ་
རིག་པའི་བསྐྱད་པ་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་ནས་ཀྱང་ཀྱན་རྫོབ་པ་ནམས་ལ་མ་རིག་པས་
བཞག་ཅེས་པ་དང་། མ་རིག་པས་བསྐྱེད། དེས་དམིགས་ཅེས་པ་ཡང་སྐབས་མང་པོར་
⁽²⁾གསུངས་པའོ། གཞུགས་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོའི་བདག་ཉིད་དམ་ངོ་བོ་གཉིས་ཡོད་པ་
ལས་དངོས་པོ་དེའི་ནམ་པ་མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་ཀྱི་མཐུས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་
སྤང་ཞིང་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པའི་བརྟུན་པའི་བདག་ཉིད་དམ་ངོ་བོ་དེའི་སྟོན་ནས་ནི་
ཡུལ་དུ་མི་འཇུག་བས་བརྟུན་པའི་བདག་ཉིད་དམ་ངོ་བོ་དེ་མ་གཟིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་
དངོས་པོ་དེའི་བདག་ཉིད་དམ་རང་བཞིན་ནམ་ངོ་བོ་གང་གི་སྟོན་ནས་འཕགས་པ་མ་
རིག་པའི་རབ་རིབ་དང་དེའི་བག་ཆགས་གང་རུང་གིས་མ་བསྐྱད་ཅིང་དེ་དང་བྲལ་བ་
ནམས་ཀྱི་མཉམ་གཞག་གི་ཡུལ་དུ་འཇུག་ཏེ་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་གང་གི་སྟོན་ནས་རབ་རིབ་
དང་བྲལ་བའི་མཉམ་གཞག་གི་ཡུལ་དུ་འཇུག་པའི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ནི་དངོས་
པོ་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་མཐར་ཐུག་ཉིད་དུ་ནམ་པར་བཞག་གོ་ཞེས་དང་། གཞུགས་
སོགས་དངོས་པོ་ནམས་ཀྱི་སྟོད་ལུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་མཐར་ཐུག་དུ་གྱུར་པ་རང་བཞིན་
ཀྱི་སྟེ་བ་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་སྟོས་པ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་མཉམ་གཞག་
ལ་རི་ལྟར་ཤར་བ་དེ་ཡང་ནི་དེ་ལ་ཤར་བ་ལྟར་གཞན་ལ་བཟགས་པ་དང་བརྗོད་པ་
དང་དཔེ་དང་གཏན་ཆོགས་ཀྱིས་དངོས་སུ་བསྟུབ་ཏུ་མེད་པས་ན་ཅི་ཡང་མ་ཡིན་པ་
ཉིད་ཀྱིས་གཞུགས་སོགས་སུ་སྤང་བ་ལྟར་ཀྱི་དངོས་པོ་ལོག་པའི་སྟོན་ནས་དངོས་པོ་མེད་
པ་ཅམ་ཞིག་ཡིན་པས་མཉམ་གཞག་དེའི་ངོར་ངོ་བོ་བཟུང་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་དངོས་

པོའི་རང་བཞིན་དེ་ལྟར་གནས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་ནི་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོའི་
རང་བཞིན་དུ་སྟེ་དངོས་པོ་རྟོན་དང་རང་བཞིན་བརྟོན་པའི་ཚུལ་དུ་མཉམ་གཞག་གི་
ངོན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། ། རྟོན་གསུམ་པ་ཆོས་ཉིད་སྒྲུབ་པ་རང་དབང་
བར་འདོད་པ་དགག་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་དབྱ་སེམས་སུའི་ལྷགས་ལ་དགག་པ་
ལ་བཏགས་ཡོད་དགོས་པས་དགག་བྱ་བཅད་པ་ལ་མ་ལྟོས་པའི་རང་དབང་བའི་སྒྲུབ་
པར་འདོད་པ་མི་འཐད་ཚུལ་ནི། རྟོན་དང་བས་དུས་འཁོར་དང་རྒྱུད་སྒྲུབ་མའི་ཁྲངས་བྱེད་
ལུལ་རྟོན་གྱི་པོད་ཀྱི་མཁས་པར་ཁས་འཆེ་བ་གང་དག་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དགག་
བྱ་ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་བདག་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོས་པ་རྣམ་པར་བཅད་པ་ཅམ་
ཞིག་ལ་མི་འདོག་པར་སྟོ་སེར་ལ་སོགས་པ། རྟོན་སོ་སོ་མ་འདྲེས་པ་སྒྲོ་ལ་ཤར་བ་ལྟར་
དོན་དམ་པར་ཡིན་གནས་ལྷགས་རྟོགས་པའི་ཆོ་རྟོན་འང་སྒྲོ་མ་འབྲུལ་བའི་ཡུལ་དུ་
ཁོ་རང་གི་ངོ་བོ་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པར་ཡུལ་སྟེང་ནས་གཞན་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་རང་
དབང་དུ་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཆར་བར་རྟོན་འདོད་པ་དང་གང་ཤར་བ་དེ་ལྟར་དུ་ཡོད་
པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ཡོད་པར་ངེས་པ་ནི་རྟོན་དུས་འཁོར་དང་སོགས་མེད་ཀྱི་ལྷགས་ཀྱི་
ཟབ་མོའི་དོན་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པར་འདོད་ཅིང་རྟོན་སྒྲུབ་དང་སེང་
བཟང་སོགས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་གང་ལ་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་གཉིས་
སུ་ཞེན་པའི་གཞིར་གྱུར་པའི་བྱི་ནང་གི་ཆོས་འདི་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་
རྟོགས་པ་ནི་རྟོན་ཆད་ལྟ་དང་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བའི་གོལ་ས་སྟེ་ལོག་ས་འམ་ནོར་འདི་
ཡང་དག་བའི་ལྟ་བའི་ལོག་བྱོགས་ལྟ་བ་ལོག་ས་འམ་ལོག་ལྟར་སོང་བའི་དོན་ཉེ་དཔེར་
ན་ལམ་ནོར་སར་བྱིན་པ་ལ་ལམ་ལོག་སར་བྱིན་པ་དང་། ལམ་གོལ་སར་བྱིན་པ་ཟེར་བ་
བཞིན་ནོ། ། དེས་ན་ལམ་གྱི་གོལ་ས་དང་། ལམ་གྱི་ནོར་ས་དང་། ལམ་གྱི་ལོག་ས་སོགས་
དོན་གཅིག་པ་བཞིན་དུ་ལྟ་བའི་གོལ་ས་དང་། ལྟ་བའི་ནོར་ས་དང་། ལྟ་བའི་ལོག་ས་
སོགས་ཀྱང་དོན་གཅིག་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། ། སར་འདོད་པ་འདི་འདྲ་བ་ནི་དེ་རྟོན་པའི་
ལྷགས་ཅམ་ཡང་མིན་ཚུལ་ནི་ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུད་གི་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ལས་བྱི་རོལ་

ཏུ་ལྷུང་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྒྱ་མཆན་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བར་འཆིང་བའི་
 ཚ་བ་བདག་ཏུ་འདྲིན་པ་ལྟོག་དགོས་པར་ནི་ཁྱེད་རང་ཡང་གིན་ཏུ་འདོད་ལ་དེས་གང་
 ཏུ་བབྱང་ན་བདག་སྟེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཉིད་ཏུ་བབྱང་པ་ཡིན་ཞིང་རང་བཞིན་
 གྱིས་གྲུབ་པར་བབྱང་བའི་གཞི་ནི་སྤང་སོགས་ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་འདི་དག་ཡིན་པས་གཞི་
 དེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་བབྱང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་གཞི་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་
 བཞིན་ཏུ་དེར་སྤང་བས་བསྐྱུས་ཏེ་ཆགས་པས་འཁོར་བར་འཆིང་བའི་རྒྱ་མཆན་དེས་
 གཞི་དེ་ཉིད་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཉིད་གྱིས་འཆིང་བ་དེ་གཙོད་དགོས་པ་ལ་
 དེ་དེ་ལྟར་རྟོགས་པས་དེ་འབྲའི་འཆིང་བ་བདག་འདྲིན་དེ་མི་ལྟོག་པར་བདག་འདྲིན་
 དེའི་ཡུལ་དང་ཕྱོགས་གང་ནའང་མེད་པའི་བདག་འདྲིན་དེ་དང་འབྲེལ་མེད་གྱི་ཆོས་
 གཞན་ཏེ་གཞི་གང་དང་ཡང་མ་འབྲེལ་བར་རང་དབང་ཏུ་གྲུབ་པའི་དོན་ཞིག་བདེན་
 པར་ཡོད་པར་རྟོགས་པས་བདག་ཏུ་འདྲིན་པ་ལྟོག་པར་འཇུག་རོ་ཞེས་ལོག་པའི་དོན་
 འདི་འབྲ་བ་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ།། རྟོན་འདི་ནི་གིན་ཏུ་ཡང་མཆར་ཆེ་སྟེ་དཔེར་ན་
 མི་འགའ་ཞིག་ཤར་ཕྱོགས་ན་སྐྱལ་མེད་བཞིན་ཏུ་ཡོད་པར་བབྱང་ནས་སྐྱལ་གྱིས་སྐྱག་
 སྟེ་སྐྱག་བསྐྱལ་བར་གྱུར་ལ་དེ་ལྟར་སྐྱག་བསྐྱལ་བར་གྱུར་པའི་སྐྱག་བསྐྱལ་དེ་ལྟོག་པའི་
 ཐབས་ལ་གཞན་ཞིག་ན་རེ་ཁྱོད་གྱི་སྐྱག་བསྐྱལ་དེ་ནི་ཤར་ཕྱོགས་སུ་སྐྱལ་ཅུང་ཟད་
 གྲང་མ་གྲུབ་པོ་སྟམ་ཏུ་བབྱང་བས་ནི་སྐྱལ་འདྲིན་དེ་མི་ལྟོག་གི་འོན་ཀྱང་ཉུབ་ཕྱོགས་
 ན་གིང་སྤོང་ཡོད་དོ་སྟམ་ཏུ་བྱངས་གིག་དང་དེ་ལྟར་བབྱང་བ་དེས་ཁྱོད་གྱི་སྐྱལ་འདྲིན་
 དང་སྐྱག་བསྐྱལ་དེ་དེས་པར་ལྟོག་པར་འཇུག་རོ་ཞེས་ཟེར་བ་དང་ཁྱད་པར་ཅི་ཡང་མི་
 སྤང་རོ།། རྟོག་ཉེས་པ་བདག་ལེགས་སུ་འདོད་པས་དེ་རྒྱང་རིང་ཏུ་སྤང་བར་གདམས་
 པ་ནི། དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆན་དེས་ན་སྐྱེས་བྱ་གང་ཞིག་བདག་ལེགས་པའི་ཕྱོགས་
 སུ་བསྐྱབ་འདོད་པ་དག་གིས་ནི་ལོག་པའི་ལྟ་བ་དེ་འབྲ་བ་དེ་རྒྱང་རིང་ཏུ་སྤངས་ནས་
 འཁོར་བར་འཆིང་བར་བྱེད་ཅིང་རྒྱད་པ་སྟེ་ཉམས་པའམ་དམན་པར་བྱེད་པ་དང་སྤང་
 བ་ཐམས་ཅད་གྱི་ཚ་བ་མ་རིག་པའི་འདྲིན་སྤངས་ཏེ་འདྲིན་ཚུལ་ལམ་འདྲིན་ལུགས་ཀྱི་

ཡུལ་སྐྱོན་འབྱེན་པའི་ཐབས་མ་ཞོར་བ་ཞིག་ལ་འབད་པར་བྱའོ།། ཐབས་དེ་ཡང་ངེས་
པའི་དོན་གྱི་གསུང་རབ་དང་ངེས་དོན་གྱི་གསུང་རབ་དེའི་དོན་དེ་ལས་གཞན་ཏུ་བྱང་
ཏུ་མི་བྱང་བར་ངེས་པ་གཏིང་ནས་ཚུགས་པར་བྱེད་པའི་རིགས་པའི་སྒྲོའི་ནམ་གངས་
ཀྱི་ཚོགས་ཤིན་ཏུ་གངས་མང་ཞིང་རྒྱ་ཆེ་བ་ནམས་གསལ་བར་གསུངས་པའི་འཕགས་པ་
ལྷ་སྐྱབ་ཡབ་སྐུ་གྱི་གཞུང་རྩ་ཤེས་གས་དང་དེའི་འགྲེལ་པ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་
དག་གི་དོན་ཤེས་ཤིང་བསྐྱེད་པར་བྱས་ཏེ་སྤྱི་དུ་པ་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོའི་པ་རོལ་ཏུ་འགོ་
བར་གྱིས་ཤིག གསུམ་པ་ཐར་པ་དོན་གཉེར་ལ་དགག་བྱ་མ་ཞོར་བ་གཅེས་ཀྱི་ཚུལ་དེ་
ལྟར་གོང་ཏུ་བཤད་པའི་དགག་བྱ་ལ་ལོག་རྟོག་འགོག་པའི་ཚུལ་དེ་དག་ནི་དབྱུ་མའི་ལྟ་
བ་རྟེན་པའི་གོལ་ས་འམ་ཞོར་ས་གཅོད་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་ཕན་པའི་གནད་ཆེ་བ་ཡིན་པར་
མཐོང་ནས་སྐབས་འདིར་སྒྲོས་ཏེ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ་དེ་ཡན་གྱི་དགག་བྱ་ལ་
གཞན་གྱིས་ལོག་པར་རྟོག་པ་འགོག་ཚུལ་ཡིན་ནོ།།

རང་ལུགས་ཀྱི་དགག་བྱ་ངོས་བཟུང་བ།

ད་ནི་གོང་གི་ས་བཅད་གསུམ་པ་རང་ལུགས་ཀྱི་དགག་བྱ་ངོས་བཟུང་བ་
ལ་དོན་ཚན་གསུམ་སྟེ། དངོས་ཀྱི་དོན་དགག་བྱ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དེ་དགག་བྱ་
གཞན་ནམས་ལ་སྒྱུར་མི་སྒྱུར་གྱི་ཚུལ་དང་། དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱང་པར་སྒྱུར་
མི་སྒྱུར་བཤད་པའོ།། དང་པོ་ཀྱི་ལ་དགག་བྱ་སྒྱུར་བསྟན་པ་དང་། རིགས་པའི་དགག་
བྱའི་གཙོ་པོ་ལ་གྱི་བྱང་པར་དང་། རྟོག་པ་གང་ཡིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་དགག་མི་རིགས་
པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་དགག་བྱ་གཉིས་སུ་བསྟན་པ་དང་། རིགས་པའི་དགག་བྱ་
ཐེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་དངོས་དོན་དགག་བྱ་ངོས་བཟུང་བ་ནི།
སྒྱུར་དགག་བྱ་ལ་ལམ་གྱི་དགག་བྱ་དང་རིགས་པའི་དགག་བྱ་གཉིས་ཡོད་དོ།། དེ་
ལ་དང་པོ་ལ་གཉིས་ཡོད་པ་ལམ་གྱི་དགག་བྱ་ནི། དབྱས་མཐའ་ལས། མེས་པོ་ཉེན་

མོངས་པ་ནི་གང་ཞིག་སྐྱེས་པས་སེམས་མ་ཞི་ཞིང་རང་དབང་མེད་པ་དང་ལས་སྲུ་མི་
 རུང་བར་བྱེད་པ་ཞིག་གོ། ཉེན་མོངས་པ་ཡང་ཡིན་ལ་ལམ་དང་ཐར་པ་སོགས་ལ་སྐྱིབ་
 པ་ཡང་ཡིན་པ་ནི་ཉེན་མོངས་པ་ཡི་སྟེ་མ་ཞི་འི་པའམ་རྟོག་པར་བྱེད་པའི་སྐྱིབ་པའོ་
 དེ་ལྟར་ཉེན་མོངས་པའི་སྐྱིབ་པ་དང་། འི་སེམས་ཀྱི་ཤེས་བྱ་འི་ཐམས་ཅད་གཙོད་
 པའི་སྐྱིབ་པ་ནི་ཤེས་པར་བྱ་བའི་གནས་ལ་སྐྱིབ་པ་སྟེ། ཉེན་མོངས་ལྟར་སེམས་དངོས་
 སྲུ་རང་དབང་མེད་པའི་མ་ཞི་བ་ཉིད་ཏུ་མི་བྱེད་ཀྱང་། ཉེན་མོངས་ཀྱི་མཐུ་དང་བག་
 ཆགས་ཀྱི་མཐུས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་ནམས་ལ་སྐྱོ་མི་གསལ་ཞིང་མི་བདེ་བར་བྱེད་
 ཅིང་འཁྲལ་བར་བྱེད་པས་ཤེས་བྱ་ཤེས་པ་ལ་གཤམ་བྱེད་པའོ། དེ་ལྟར་ན་སྐྱིབ་པ་
 ནི་འདིར་ཉེན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྐྱིབ་པ་གཉིས་ཉིད་ཏུ་སྟེ་དེ་གཉིས་ཁོ་ནར་
 བསྟན་ཅིང་། གཉིས་པོ་དེར་ནི་སྐྱིབ་པ་ཐམས་ཅད་འདུས་དེ། སྐྱིབ་པ་དེ་ཟད་ནས་ནི་
 ཁྲོལ་བ་ཟུང་འདས་ཐོབ་པར་འདོད་དོ། ཅས་གསུངས་པ་ལྟར་ཉེན་མོངས་པ་དང་ཤེས་
 བྱའི་སྐྱིབ་པ་གཉིས་སོ། ལམ་ཀྱི་དགག་བྱ་འཇདི་ལ་མེད་པ་མི་རུང་བའི་རྒྱ་མཆན་
 འདི་ནི་ཤེས་བྱ་ལ་ཡོད་པའི་དགག་བྱ་ཡིན་ཏེ་ལམ་ཀྱི་དགག་བྱ་འདི་མེད་ན་ལུས་
 ཅན་ཐམས་ཅད་འབད་ཚོལ་ལ་སྟོས་མེད་ཏུ་ཁྲོལ་བར་འཇུར་བའི་བྱིར་རོ། གཉིས་
 པ་ལ་དགུ་ལས། འི་དང་པོ་དབྱེ་བ་ནི་འོ་ན་རིགས་པའི་དགག་བྱ་འི་ལ་དངོས་དང་
 བརྒྱད་པའི་དགག་བྱ་གཉིས་དང་། དེ་རེ་རེ་ལའང་ཐ་སྟད་དཔྱོད་བྱེད་རིགས་པའི་
 དགག་བྱ་བདག་རྟག་འདྲིན་དང་། དེའི་ཞེན་ཡུལ་ལྟ་བུ་གཉིས་དང་། འོན་དམ་དཔྱོད་
 པའི་རིགས་པའི་དགག་བྱ་བདེན་འདྲིན་དང་། དེའི་ཞེན་ཡུལ་ལྟ་བུ་གཉིས་འདྲིན་
 འི་རྒྱལ་གང་ཞེ་ན་དེ་ནི། ཚད་སྟོག་ལས། ཡང་ན་སྐྱེས་བྱ་ཁ་ཅིག་གཞན་གྱིས་སྐྱུལ་
 པ་བྱས་པ་ཡི། བྱད་མེད་དེ་ལ་ནི་བྱད་མེད་དངོས་ཡིན་པར་འཁྲལ་ཏེ་འདི་ནི་བྱད་
 མེད་ཡིན་ནོ་སྟུམ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འདྲིན་པ་འབྱུང་ཞིང་ཆགས་པ་སྐྱེ་བར་འཇུར་རོ་
 ཆགས་པ་སྐྱེ་བ་དེ་ལ་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པའི་སྐྱུལ་པ་ཡིས། ཆགས་པ་སྐྱེ་བ་དེ་
 འགོག་པར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་ཏུ་ཆོག་སྐྱུལ་པ་ལྟ་བུས་དགག་བྱ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་

ཁྱུང་དེར་སྒྲུང་བ་སྒྲུལ་བའི་བྱད་མེད་ལ་ཆགས་པའི་བདེན་ཞེན་དེ་འགོག་པར་བྱེད་
པ་འདི་ནི་གོང་གི་དཔེ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལོ། ། ཞེས་པའི་རང་འབྲེལ་ལས། ཡང་ན་སྒྲེས་
བྱ་ཁ་ཅིག་སྒྲུལ་བའི་བྱད་མེད་བྱད་མེད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བ་སྟེ་བྱད་མེད་ཀྱི་
དངོས་པོ་སྟོང་བ་ཡིན་ལ་བྱད་མེད་ཀྱི་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་པའི་སྒྲུལ་བའི་བྱད་མེད་
དེ་ལ་དམིགས་ནས་འདི་ནི་དོན་དམ་པར་བྱད་མེད་དོ་སྟེ་ལོག་པར་འདྲིན་པར་
འཇུག་རོ། ། དེ་ལྟར་ལོག་པར་འདྲིན་པ་དེའི་ཕྱིར་སྒྲེས་བྱ་དེ་ལོག་པར་འདྲིན་པ་དེའི་
དབང་གིས་འདོད་ཆགས་བསྐྱེད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་བསྐྱེད་པ་དེ་བསྒྲོག་པའི་ཐབས་
སྒྱ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའམ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱིས་སྒྲུལ་པ་ཞིག་
སྒྲུལ་ལ་སྒྲུལ་བ་དེས་སྒྲེས་བྱ་དེའི་ལོག་པར་འདྲིན་པ་དེ་སྒྲོག་པར་བྱེད་དོ། ། དཔེ་དེ་
བཞིན་དུ་ངའི་རང་བཞིན་གྱིས་ཆིག་སྟོང་པ་སྒྲུལ་པ་ལྟ་བུ་དེས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་
ལ་རང་གི་ངོ་ཐོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བ་བརྟན་པའི་
རང་བཞིན་སྒྲུལ་བའི་བྱད་མེད་དང་འདྲ་བའི་དངོས་པོ་དེ་དག་ལ་རང་གི་ངོ་ཐོས་
གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་པར་འདྲིན་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྒྲོ་གང་ཡིན་པ་དེ་སྒྲོག་
པར་བྱེད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འཁོར་ལྷུ་ཅན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་འདྲིན་པ་བདག་
འདྲིན་མོགས་ལ་དགག་བྱར་གསུངས་པ་དང་། ལྷུ་ཅན་འདྲིན་པ་དེས་རི་ལྟར་
བབྱང་བའི་ལྷུ་ཅན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ལ་དགག་བྱར་མཛད་
པ་གཉིས་ཡོད་དོ། ། གཉིས་པ་ལྷུ་ཅན་གྱི་དགག་བྱ་གཙོ་བོར་འགོག་དགོས་འོ་ཚུལ་ནི།
གཉིས་ཡོད་པ་འོན་ཀྱང་འདྲིན་དགག་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི་ཕྱི་མ་ལྷུ་ཅན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་
པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ཏེ་འོ་ཚུལ་འབྲེལ་ལས། འདི་ལྷུ་ཅན་སྐྱུང་
མེད་པར་ནི། དེ་སྟོང་བར་ནི་རྣམ་མ་ཡིན། ལས། ཡིན་གྱི་ཕྱི་ཚུལ་དག་གི་མིན།
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ལྷུ་ཅན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྟོག་པ་ལ་ལྷུ་ཅན་ལོག་པ་དེས་བབྱང་
བའི་ལྷུ་ཅན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དེ་ཐོག་མར་དགག་དགོས་པས་སོ། ། གསུམ་པ་དེའི་ཚུལ་འོ་
ནི། དེ་འདྲའི་ལྷུ་ཅན་འགོག་པ་འདི་ཡང་རྟོན་འབྲེལ་འོ་ཚུལ་གྱི་རྟགས་སམ་གཏན་

ཆོགས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་ཅན་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་སྤྲོད་ཏུ་བསྐྱབ་བྱ་རང་གི་ངོ་བོས་
 བྱུང་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་པ་འགོག་པ་ལྟ་བུ་དང་མཐའ་བཞི་ལས་མི་སྐྱེ་བའི་རྟགས་
 ཀྱིས་དངོས་པོ་རང་བཞིན་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་འགོག་པ་ལྟ་བུ་དང་གཅིག་ཏུ་བྲལ་ཀྱི་རྟགས་
 ཀྱིས་སྐྱུ་གུ་བདེན་པར་བྱུང་བ་འགོག་པ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཡིན་ལོ།

བཞི་པ་དེ་ཡོད་མི་རུང་བ་ལྟོན། རིགས་པས་དངོས་སུ་འགོག་པའི་རིགས་
 པའི་དགག་བྱ་འདི་ནི་ཤེས་བྱ་ལ་མེད་པ་ཞིག་ངེས་པར་དགོས་ཏེ་དགག་བྱ་འདི་
 ཡོད་ན་རིགས་པས་དངོས་སུ་དགག་པར་མི་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། ལྷ་པ་སྣོ་འདོགས་
 འགོག་ཚུལ་ལྟོན། དགག་བྱ་འདི་ཤེས་བྱ་ལ་མེད་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནའང་དགག་བྱ་
 འདི་ཡོད་པར་འདྲིན་པའི་སྣོ་འདོགས་ཀྱི་སྣོ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྐྱེ་ཞིང་དེས་འཁོར་བར་
 འཆིང་བས་ན་དགག་བྱ་འདི་རིགས་པས་ངེས་པར་དགག་དགོས་ལ་དགག་བྱ་འདི་
 འགོག་པའི་ཚུལ་ལ་འང་ཐོ་བས་བྱམ་པ་བཅོམ་ཞིང་བཞིག་ནས་མེད་པར་བྱས་པ་ལྟ་
 བུར་གཞི་ནས་ཡོད་པ་ཞིག་སྐྱར་མེད་པར་བཏང་བ་མིན་ཀྱི་དགག་བྱ་དེ་ཉིད་གཞི་
 ནས་མེད་པ་ལ་དེ་ལྟར་མེད་པར་ངོ་ཤེས་པའི་ངེས་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པ་སྟེ་དགག་
 བྱ་དེ་མེད་པར་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་དེ་སྐྱེས་ན་དེ་ཡོད་པར་འདྲིན་པའི་འབྲུལ་ཤེས་
 ལྡོག་པར་འབྱུར་བ་ཡིན་ལོ། ལྟོན་ལ་འབྲེལ་ལས། རང་གི་སྦྱོར་བ་དག་ལ་དེའི། རང་
 གི་ངོ་བོས་སྦྱོར་བ་འཇ། འོན་ལ་གཞོད་བྱེད་ངོ་བོ་སྟེ། དཔོགས་ན་ཡོད་པ་མེད་ཕྱིར་
 རམ། བན་ཚུན་ཐ་དད་བསྐྱབ་ཕྱིར་ཏེ། བརྟན་དངོས་དང་ནི་འདིག་པ་བཞིན། ཆད་
 མ་གཞན་ཀྱི་གཞོད་ཕྱིར་ཡང་། ངེས་འབྱུང་དང་ནི་སྟོས་བཅས་བཞིན། ཞེས་གསུངས་
 པ་ལྟ་བུའི་སྤང་རུང་འགལ་དམིགས་དང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་སྣོ་ནས་ལོག་རྟོག་
 ལྡོག་ཚུལ་ཤེས་དགོས་པ་རྗེས་སུ་ཀྱི་མཐུ་བོ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་དང་རྒྱུ་ཆེན་
 ལྟར་ཏེ། མཁས་པ་སྣོ་ལྟན་ཀྱི་ཆད་མའི་ལམ་བསྐྱེགས་ལས་སྤངས་གཉེན་ཀྱི་གཞོད་བྱ་
 གཞོད་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་རྟོགས་པ་ལ་འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་དང་གཙ་བོ་ལྟན་ཅིག་མི་
 གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་དམིགས་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་དང་འགལ་འབྲེལ་ཀྱི་

ནམ་བཞག་ནམས་ཤེས་དགོས་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། དེ་ལྟར་མ་ཤེས་ན་སྤོང་
གཉེན་ཆིག་སྒྱིར་འགྲོ་བས་འདིར་འབད་དགོས་སོ། ། དུག་པ་རིགས་པས་བསྐྱབ་པའང་
དོན་གནས་ཐུབ་པའི་ཚུལ་དགག་བྱའི་འགོག་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་རིགས་
པས་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་ལ་འང་ས་པོན་གྱིས་ལྷ་གྲ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ལྟར་དོན་སྤྲུལ་
མེད་པ་ཅིག་གསར་དུ་ཡོད་པར་བསྐྱབ་པ་མིན་གྱི་ཆོས་དེའི་ཚུལ་ཐོག་མ་ནས་རི་
ལྟར་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ལ་དེ་ལྟར་ཡིན་པར་རིགས་པས་རྒྱུད་དེ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་
ངེས་ཤེས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ལོ། ། རྒྱུན་དང་རྒྱུད་སྐྱེས་ལས། འདི་ལ་བསལ་བྱ་ཅི་ཡང་
མེད། ། བཞག་པར་བྱ་བ་རྩལ་ཟད་མེད། ། ཡང་དག་ཉིད་ལ་ཡང་དག་ལྟ། ། ཡང་དག་
མཐོང་ནས་ནམ་པར་གྲོལ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བདུན་པ་དགག་བྱ་རིགས་པས་
སེལ་ཚུལ་དང་དོན་རྒྱུབ་ཚུལ་གྱི་ཁྲངས་དེ་ལྟར་ཡང་ཚོད་རྒྱག་ལས་ཀྱང་། ཁ་ཅིག་
འགོག་བྱེད་གྱི་ཆིག་མེད་པར་ཡང་དགག་བྱ་རང་གི་རོ་བོས་ཐུབ་པའི་རང་བཞིན་ཏེ་
མེད་པ་ཡི། ། འགོག་པ་སྟེ་དགག་པའི་རོ་བོ་སྟངས་པ་དེ་ཉིད་འབྱུང་པར་འབྱུར་ན་འོ་
ན་དབུ་མ་པ་ཁྱོད་གྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དོ་ཞེས་རང་གི་རོ་བོས་ཐུབ་པའི་རང་
བཞིན་འགོག་པའི་ཆིག་སྐྱས་པ་དེས་ཅི་ཞིག་བྱ་ཞེས་སྐྱས་པ། དེ་ལ་ལན་བཤད་པ་
ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཐུབ་པ་འགོག་བྱེད་གྱི་ཆིག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་
དེས་ནི་གཞི་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དེ་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཅེས་པར།
རྒྱུད་ནས་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི་ཆིག་གིས་རང་བཞིན་སྤྲུལ་ཡོད་པ་དེ་གསར་དུ་
མེད་པར་བཏང་བའི་སྟོན་སེལ་བར་བྱེད་པ་མིན་ལོ། ། ཞེས་གསུངས་ཤིང་དེའི་རང་
འབྲེལ་ལས་ཀྱང་། ཉོག་གི་པ་ཁྱོད་གྱིས་འདི་སྐད་དུ་འགོག་བྱེད་གྱི་ཆིག་དག་མེད་
པར་ཡང་སྟེ། ཆིག་དེ་མ་གཏོགས་པར་ཡང་དགག་བྱ་རང་གི་རོ་བོས་ཐུབ་པའི་རང་
བཞིན་མེད་པའི་འགོག་པ་འབྱུང་ན། འོ་ན་འབྱུང་པ་དེ་ཅི་ཞིག་ཡིན་དེས་པོ་ཐམས་
ཅད་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་ཐུབ་པ་མེད་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་སྐྱས་པའི་དབུ་མ་པ་ཁྱོད་གྱི་
ཆིག་དེས་ཀྱང་ཅི་ཞིག་བྱེད་ཅེས་སྐྱས་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ལ་ལན་བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའོ་ཞེས་བྱ་བའི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་
 པ་འགོག་བྱེད་གྱི་ཆོག་འདི་ནི་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ཉིད་གསར་
 ཏུ་བཅོས་པའི་སྒོ་ནས་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་གྱི་འོན་ཀྱང་ཐོག་མ་ནས་རང་བཞིན་
 གྱིས་མེད་པ་དེ་ཉིད་ལ་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པའོ་ཞེས་བརྟུན་ནས་
 གཞན་ལ་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།། དཔེར་ན་སྤྱི་བུ་འགའ་ཞིག་ན་རེ་ལྟས་བྱིན་བྱིས་
 ན་མེད་པར་ཤེས་བཞིན་ཏུ་ཡང་ཆོག་གིས་ལྟས་བྱིན་བྱིས་ན་ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར་བ་ན་
 ཆོག་དེས་ལྟས་བྱིན་བྱིས་ན་ཡོད་པ་ཡང་བྱེད་མི་རྣམས་པ་དང་ཡང་ལྟས་བྱིན་དེ་བྱིས་
 ན་མེད་པར་ཤེས་པ་ལ་གཞན་ཁ་ཅིག་ན་རེ་ལྟས་བྱིན་བྱིས་འདི་ན་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་
 བ་ན་ཡང་ཆོག་དེས་ལྟས་བྱིན་མེད་པར་མི་བྱེད་གྱི་ལྟས་བྱིན་བྱིས་དེ་ན་མི་སྲིད་པར་
 སྒོན་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་སྒྲེ་ཁོ་ནར་ཟད་དོ།། དཔེ་དེ་བཞིན་ཏུ་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་
 གི་ངོ་ཐོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོག་དེ་ཡང་དངོས་པོ་རྣམས་
 ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་སྒོ་བྱར་ཏུ་མེད་པ་ཉིད་ཏུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་གྱི་འོན་ཀྱང་དངོས་པོ་
 ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་སྤྱི་མའི་སྤྱིས་བྱ་ལྟར་སྤྱིས་བྱ་གང་ཞིག་ཡང་དག་
 པར་གྲུབ་པའི་ངོ་ཐོ་དང་བྲལ་བའི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་ཡང་དག་པར་གྲུབ་པའི་ངོ་ཐོ་
 ཡོད་པར་འཁྲལ་ཞིང་ཚོངས་པའི་བྱིར་ན་འདིར་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་
 མེད་དོ་ཞེས་སྒྲས་པའི་ཆེ་བྱིས་པའི་སྤྱི་བོ་མ་རིག་པས་བསྐྱིབས་ཏེ་འཁྲལ་ཞིང་ཚོངས་
 པ་རྣམས་ཀྱིས་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་ཐོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་དང་བཅས་པ་
 ཉིད་མེད་བཞིན་ཏུ་ཡང་ཡོད་པར་སྒོ་བཀྱགས་པའི་དངོས་པོ་དེ་རྣམས་ལ་རང་བཞིན་
 དེ་འདྲ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཏུ་སྤྱིས་པའི་དོན་དེ་ལ་
 ཁྱོད་གྱིས་འདི་སྐད་ཏུ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན་ཆོག་མེད་པའང་སྤྱི་ཆོག་
 མ་གཏོགས་པར་ཡང་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐོག་མ་
 ནས་རབ་ཏུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ན། དེ་ལྟ་མ་པ་ཁྱོད་གྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་
 བའི་ཆོག་སྤྱིས་པ་དེས་ཅི་ཞིག་བྱེད་ཅིས་སྤྱིས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་འོས་པ་དང་རིགས་

པ་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་པ་ལྟར་གསུངས་པར་བྱའོ།།

འོ་བརྒྱད་པ་གནད་དེ་འདྲ་མ་གོ་བར་ཡོད་ན་དགག་མི་རུས་མེད་ན་དགག་
མི་དགོས་པས་དགག་སྐྱབ་མི་འདོད་པ་འགལ་འོ་ཚུལ་ནི། རྒྱ་མཆན་དེའི་ཕྱིར་བོད་
འགལ་ཞིག་འདི་སྐད་དུ་གཞི་ནས་ཡོད་ན་ནི་རིགས་པས་འགོག་མི་རུས་འོ་ན་ལོག་
རྟོག་རིལ་ལ་གཏན་ནས་མེད་ན་ནི་རིགས་པས་དགག་མི་དགོས་འོ་ན་ལོག་
གསུངས་ཀྱི་ཡུལ་རི་ལྟར་མེད་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་དགག་སྐྱབ་དང་བྲལ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་
པས་དགག་སྐྱབ་ཀྱི་རིགས་པའི་འདི་ཚུན་ཆད་ཡིན་འདི་པན་ཆད་མིན་ལོ་ཞེས་
སོགས་ཀྱི་དབྱད་པ་མང་པོ་བྱེད་པ་ནི་ཐ་སྐད་ཀྱི་ཆོག་ཙམ་ལ་མཐའ་ཐུག་རྒྱ་མེད་པར་
འབྱམས་གིང་འབྱམས་པར་འཁྱར་རོ་ཞེས་འདོད་པ་འདི་འདྲ་བ་ནི་རིགས་པ་དང་
ལམ་ཀྱི་དགག་སྐྱབ་གང་ལའང་དེ་དག་གི་བྱད་པར་ཀྱི་མཆོམས་འབྱེད་དགོས་པའི་
དོན་ལྟུང་སྟེ་ནམ་པ་ཡིད་ལ་གཏན་ནས་མ་གར་བཞིན་དུ་རང་གིས་གང་སྐྱས་ཀྱང་མི་
འགྲིག་པའི་ཆོག་དོན་འགལ་བ་ཁོ་ན་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་འགལ་འདུའི་ཆོག་བབ་
ཆོལ་ཏུ་སྐྱབ་སྟེ་གང་བབ་བབ་ཏུ་འཕ་གང་བྱུང་བྱུང་དུ་གོ་རིམ་མེད་པར་འཆོལ་རྟེ་
སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་རྟེ། དེའི་རྒྱ་མཆན་ཡང་བྱེད་རང་གིས་ཡོད་ན་དགག་མི་རུས་པ་
དང་མེད་ན་དགག་མི་དགོས་ཞེས་པའི་རྒྱ་མཆན་དེ་བསྟན་པའི་སྟོན་ནས་པ་རོལ་པོ་
གཞན་གྱིས་དགག་སྐྱབ་ཀྱི་དབྱད་པ་བྱེད་པ་དེ་མི་འཐད་ཅེས་འགོག་པར་བྱེད་བཞིན་
དུ་ཡང་བྱེད་རང་ཉིད་ཀྱིས་དགག་སྐྱབ་བྱ་མི་ཉན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་དང་ཡང་བྱེད་
ཀྱིས་ཡོད་ན་དགག་མི་རུས་མེད་ན་འགོག་མི་རུས་པའི་རྒྱ་མཆན་བཀོད་པ་དེས་ཀྱང་
པ་རོལ་པོ་གཞན་དགག་སྐྱབ་བྱ་དགོས་པར་འདོད་པ་པོ་དེ་ལ་དགག་པར་བྱ་བར་
ཡང་མི་༥ རིགས་རྟེ་ཁྱོད་ཀྱིས་དགག་སྐྱབ་བྱ་རྒྱ་དེ་ཡོད་ན་དགག་མི་རུས་ལ་མེད་ན་
དགག་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ཡང་ཡོད་ན་དགག་མི་རུས་མེད་ན་འགོག་མི་རུས་
པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་དགག་སྐྱབ་བྱ་མི་ཉན་ཞེས་བྱེད་ཟེར་རྒྱ་ཡིན་ན་འོ་ན་བྱེད་ཀྱིས་
པ་རོལ་པོ་ལ་རྒྱ་མཆན་དེས་དགག་སྐྱབ་བྱ་མི་ཉན་ཞེས་བཀག་ནས་དགག་སྐྱབ་དང་

བྲལ་བ་དེ་བྱེད་རང་གི་རང་ལུགས་སུ་བསྐྱབ་པ་འདི་ཅི་ཡིན། དེ་ལྟར་བྱེད་རང་གིས་
 དགག་སྐྱབ་བྱེད་བཞིན་དུ་ཡང་མ་རྩོལ་པོ་དགག་སྐྱབ་བྱེད་པ་འགོག་ཅིང་དགག་སྐྱབ་
 དང་བྲལ་བ་རང་ལུགས་སུ་བསྐྱབ་པ་ནི་གིན་དུ་འགལ་ཡོ།། རྟོག་པ་རྣམ་པར་གྲོལ་
 བ་ནི་ཚུལ་རབ་དུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་དང་ཁྱད་པར་དུ་ཟབ་དོན་རིགས་
 པས་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ་རག་ལས་ཚུལ་ནི། སྦྱོང་འཇུག་ལས། ཡན་ལག་འདི་དག་
 ཐམས་ཅད་ནི།། ཐུབ་པས་ཤེས་རབ་དོན་དུ་གསུངས།། དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་སྐྱུག་བསྐྱེལ་དག
 ཞི་བར་འདོད་པས་ཤེས་རབ་བསྐྱེད།། ཅེས་དང་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུད་ཐུང་མ་དང་འཇུག་པ་
 དང་ཡུལ་འཁོར་སྦྱོང་གི་མདོ་སྟོན་རྟོགས་རྟེན་ལྟར་དེས་ན་འདིར་རིགས་པའི་དགག་སྐྱབ་
 བྱེད་པ་ནི་མ་རྩོལ་འཛོམས་པ་དང་རང་གྲགས་འདོད་ཅམ་གྱི་བྱས་པ་མིན་གྱི་རིགས་
 པ་དམ་པས་འགོག་པ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་འབྲལ་པའི་རྟོག་པ་ཐོག་པའི་ཕྱིར་ཡིན་
 ལ་རིགས་པ་དེས་བསྐྱབ་པ་ནི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ངེས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་ཡིན་
 པས་སྦྱོས་བྱའི་དོན་གྱི་གཙུག་པོ་སྐྱབ་རྒྱ་མཐར་ཐུག་པ་ནི་གྲོལ་པ་ཐོབ་པ་ཡིན་ལ་རྣམ་
 གྲོལ་དེ་འཕོབ་པའི་རྩ་བ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྒོ་བཀག་ནས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་སྒོ་
 བསྐྱེད་པ་འདི་ལ་ཐུག་པ་དེའི་ཕྱིར་ན་གང་ཞིག་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྒོ་སྦྱ་ཐོག་པར་
 འདོད་པ་དང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་སྒོ་སྦྱ་བསྐྱེད་པར་འདོད་པ་དེས་ནི་ཁ་ཆལ་དེ་
 འབྲའི་རྗེས་སུ་མི་འབྲང་བར་སྐྱ་སྐྱབ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱན་རྟོག་གི་མཁས་བྱུང་ཆད་
 མ་རྣམས་ཀྱིས་མཛད་པའི་རིགས་པའི་ཚོགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྟོན་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་
 རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་དགག་སྐྱབ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ངེས་པའི་སྒོ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ།།

རྟོག་ཉིས་པ་རིགས་པའི་དགག་བྱ་གཙུག་པོ་སྐྱབ་པ་ལ་བདག་འཛིན་
 རྩ་བར་བསྟན་པ་དང་། ཆགས་སོགས་གཞན་མི་གཙུག་པོ་འཛིན་པའི་ཚུལ་དང་། མ་རིག་པའི་
 འདོད་ཚུལ་ཐུན་མོང་མིན་པ་དང་། དེ་འཕགས་པ་ཡབ་སྐུ་ཀྱི་བཞེད་པར་བསྟན་
 པ་བཞི་ལས། དང་པོ་རྟོག་ཉིས་པ་འདིར་དོན་དེ་རྟོགས་པར་འདོད་པས་ངེས་པ་ནི་འདི་
 སྐད་དུ་དེ་ལྟར་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་འགོག་པའི་དགོས་པ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྒོ་འདི་

འདྲིན་སྤངས་ཀྱི་ཡུལ་སུན་བྱང་བའི་སྒོ་ནས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ངེས་པ་བསྐྱེད་
པའི་ཕྱིར་ཡིན་ན་འོ་ན་འདྲིན་བྱེད་ཅག་སྒོ་རིམ་ཞིག་གི་འདྲིན་སྤངས་ཀྱི་ཡུལ་
རིགས་པས་སུན་འབྱིན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལ་ལན་ནི་དེ་ཡང་སྐྱེར་དགག་བྱ་
འདྲིན་པའི་རྟོག་པ་ལ་མི་འདྲ་བའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་འདྲིན་
དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་སུན་འབྱིན་རྒྱལ་སྟོན་པ་མིན་ལོ། ། འོ་ན་ཅི་འདྲ་ཞིག་
སྟོན་ཞེ་ན། འདྲིན་ནི་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་གཤམ་གནད་ཆེ་བ་ཉེས་སྟོན་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྟོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་རྩ་བ་ཅད་དེ་རྟོག་
པ་དེ་ཐོག་མར་ལེགས་པར་མ་འཁྲལ་པར་ངོས་བཟུང་ཞིང་དེ་ནས་རྟོག་པ་དེའི་ཞེན་
ཡུལ་རིགས་པས་སུན་དབྱུང་བར་བྱ་དགོས་སྟེ། དེའི་རྒྱ་མཆན་ཡང་དེ་འདྲའི་རྩ་བ་དེ་
ལོག་ན་ནི་ཉེས་སྟོན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེའི་བྱགས་ཀྱིས་ངེས་པར་ཐོག་པར་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར་རོ། ། གཉེས་པ་ཆགས་སོགས་རིགས་པའི་མི་མཐུན་ཚྭགས་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་གཙ་
བོ་མིན་པ་འདྲིན། ཉེས་སྟོན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བའི་རྟོག་པ་དེ་ཉིད་ལོག་པར་བྱས་ན་
དགག་བྱ་འདྲིན་པའི་རྟོག་པ་གཞན་ཐམས་ཅད་འབད་པས་ཐོག་པར་བྱེད་མི་དགོས་
པའི་རྒྱ་མཆན་ནི་དེ་ཡང་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་རྣམས་ནས་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་
པའི་ཉོན་མོངས་པ་གཞན་ཀྱི་གཉེན་པོ་གསུངས་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཚྭགས་རེའི་
གཉེན་པོ་ཡིན་ལ་བདེན་འདྲིན་མ་རིག་པའི་གཉེན་པོ་གསུངས་པ་དེ་ནི་ཉོན་མོངས་
པ་མཐའ་དག་གི་གཉེན་པོར་འགྱུར་བས་ན་མ་རིག་པ་དེ་ནི་ཉེས་སྟོན་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་གཞི་དང་རྩ་བ་ཡིན་ཏེ། ཆིག་གསལ་ལས། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་མདོ་ཡི་སྡེ་དང་
ལ་སོགས་པ་དབྱངས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་སྡེ་། ལུང་བསྟན་པའི་སྡེ་། ཆིགས་སུ་བཅད་
པའི་སྡེ་། ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་སྡེ་། རྟོགས་བརྗོད་ཀྱི་སྡེ་། དེ་ལྟ་བུ་བྱང་བའི་སྡེ་། སྤང་
གཞིའི་སྡེ་། ཉིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་། སྐྱེས་པ་རབས་ཀྱི་སྡེ་། གཏན་ལ་དབབ་པའི་སྡེ་།
མད་དུ་བྱང་བའི་སྡེ་། རྟོགས་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་གཙ་བོ་སྤང་
གཞི་དང་། འཁོར་རྟོགས་བརྗོད་། དེ་ལྟར་བྱང་། སྐྱེས་རབས་ཀྱི་སྡེ་དང་བཞི་གཅིག་

ཏུ་བགྱངས་པས་གསུང་རབ་ཡན་ལག་དགུ་ཞེས་ལང་གཤེགས་ཀྱི་འགྲེལ་བར་འབྱུང་
 བ་ལྟར་རོ།། དེ་ལྟ་བུའི་གསུང་རབ་ཡན་ལག་དགུ་པོ་ནི་བརྗོད་བྱ་ཀྱན་རྫོབ་དང་དོན་
 དམ་པའི་བདེན་པ་གཉིས་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ཞིང་དེ་དགུ་ལ་སྐབས་འདིར་
 བསྟན་པ་ནམས་པ་དགུ་ཞེས་བྱའོ།། གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་བསྟན་པ་དགུར་བསྐྱས་པ་དེ་
 ཉིད་འཇིག་རྟེན་སྐྱེ་འགྲོ་ནམས་ཀྱི་སྟོན་པ་ཉོན་མོངས་པ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ཡོད་པ་
 དེའི་ངོར་ཉེ་དེ་དང་འཚམས་པའི་གཉེན་པོར་ཚོས་ཀྱི་སྤང་པོ་གིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་བ་གང་
 ཞིག་འཇིག་རྟེན་འདིར་ནི་ཡང་དག་པར་ཉེ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བསྐྱགས་པར་སྐྱར་
 པའི་ཚོས་སྤང་།། དེར་ནི་འདོད་ཆགས་དངོས་སུ་བསལ་བར་བྱ་བའི་བྱིར་དུ་གསུངས་
 པ་ཡང་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་གཉེན་པོ་དེས་ནི་ཞེ་སྤང་ཟད་པར་བྱེད་པར་
 མི་འཇུག་ཞིང་།། གསུང་རབ་དེ་ལ་ཞེ་སྤང་བསལ་བར་བྱ་བའི་བྱིར་གསུངས་པ་ཡང་
 ཡོད་དེ་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་གཉེན་པོ་དེས་ཀྱང་ནི་འདོད་ཆགས་ཟད་པར་བྱེད་
 པར་འཇུག་བ་མིན་ལ་གསུང་རབ་དེ་ལས་གཉེན་པོ་གང་ཞིག་ང་རྒྱལ་ལོགས་ཟད་
 པར་བྱ་བའི་བྱིར་དུ་གསུངས་པའི་གཉེན་པོ་དེས་ཀྱང་ང་རྒྱལ་ལོགས་གང་གི་གཉེན་
 པོར་གསུངས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་ངི་མ་གཞན་
 མི་འཛོམས་སོ།། རྒྱ་མཚན་དེའི་བྱིར་ན་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་འདོད་ཆགས་ལོགས་
 ཉོན་མོངས་གཞན་འཛོམས་པའི་གཉེན་པོ་གསུངས་པ་དེ་ནི་ཆེས་ཁྲབ་སྟེ་ཁྲབ་ཆེན་
 པོ་མ་ཡིན་པས་ན་གཉེན་པོ་གཞན་དང་གཞན་གསུངས་པའི་གསུང་དེ་དག་དང་དེ་
 དག་དེ་ཅམ་དུ་དོན་ཆེན་པོ་མིན་ནོ།། འོ་ན་གསུང་རབ་རི་ལྟ་བུ་དོན་ཆེ་ཞིང་གཉེན་
 པོ་ཁྲབ་ཆེ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ཡང་ཉེས་སྟོན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་གཏི་མུག་མ་རིག་
 པ་ཟད་པར་བྱ་བའི་བྱིར་དུ་གསུངས་པའི་གཉེན་པོ་གང་ཡིན་དེས་ནི་ཉོན་མོངས་མ་
 ལུས་པ་མཐའ་དག་རྩ་བ་ནས་འཛོམས།། པར་ནུས་པ་ཡིན་པས་གསུང་དེ་དང་དེ་དག་
 ནི་དོན་ཆེ་ཞིང་དེ་ནས་གསུངས་པའི་གཉེན་པོ་དེ་དག་ཁྲབ་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ།། དེའི་རྒྱ་
 མཚན་ཡང་ཉོན་མོངས་གཞན་མཐའ་དག་མ་ལུས་པ་གཏི་མུག་ཁོ་ན་ལ་ནི་ངེས་པར་

ཡང་དག་པར་བརྟེན་པར་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་བྱིར་རྒྱུ། ཞེས་སོ།

འོག་གསུམ་པ་མ་རིག་པའི་འདྲི་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་མིན་པ་ལ་བརྟེན་ལས། དང་
པོ་རང་རྒྱུད་པ་སོགས་བདེན་འདྲི་བཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་བྱེད་མཉམ་འདྲིར་བདེན་འདྲི་ལ་
ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པར་བཤད་འོག་ཀྱི། འོ་ན་ཉེས་སྒྲིབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་
བ་བྱེད་པའི་གཏི་མཉམ་པ་མ་རིག་པ་དེ་རིམ་པ་ཞིག་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་སྟེ་དོགས་
པ་སྒྲིབ་ན། དོགས་པ་དེ་སེལ་པའི་ལན་ནི། དེ་ཡང་བྱི་ནང་གི་ཆོས་རྣམས་རང་གི་
མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འདྲི་བའི་རང་བཞིན་དེ་འདྲ་མཉམ་བཞིན་ཏུ་ཡོད་པར་
སྒྲོ་འདོགས་པའི་སྒྲོ་ནི་སྐབས་འདྲིར་མ་རིག་པ་ཡིན་པར་ངོས་བཟུང་སྟེ་དེ་ཡང་བཞི་
བརྒྱུ་པའི་འབྲེལ་པ་ལས། གང་ཞིག་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་ཡིན་ལ་དངོས་པོའི་རང་གི་
ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མཉམ་བཞིན་ཏུ་སྟག་པར་སྒྲོ་འདོགས་པར་བྱེད་པ་ཡང་
ཡིན་པའི་སྒྲོ་དེ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་མི་ཤེས་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་ལ་མ་རིག་པ་
དེས་བསྒྲིབས་པའི་དབང་གིས་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་རང་དབང་མཉམ་པར་བདེན་པར་
ཞེན་ཅིང་ཆགས་པ་དང་ལྡན་ཞིང་ཉོན་མོངས་པ་གཞན་སྒྲིབ་ནས་ལས་བསགས་པས་
འཁོར་བར་འཇུག་པར་འཇུག་ལ་དེ་ལྟར་འཁོར་བར་འཇུག་པའི་རྩ་བ་ས་བོན་ཉིད་
ཏུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་དེ་ཉིད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཏུ་འགགས་ཤིང་ཟད་པའི་རྒྱུ་ལས་
འབྲས་བུ་འཁོར་བ་ལྟོག་པ་དེ་འབྲུང་བར་རྣམ་པར་བཞག་གོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་འདི་
བསྟན་པར་བྱ་བའི་བྱིར་རྒྱུ་བས་བཤད་པ་ནི། སྤིད་པ་འཁོར་བར་འཇུག་པའི་རྩ་བའི་
ས་བོན་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡུལ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་མ་རིག་
པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། བྱི་ནང་གི་ཡུལ་རྣམས་ནི་མ་རིག་པ་དེ་ཡི་སྒྲོད་ཡུལ་ཏེ་དམིགས་
ཉོན་བྱེད་པའི་ཡུལ། ལོ། ཡུལ་དེ་རྣམས་ལ་མ་རིག་པས་སྒྲོ་བཏགས་པས་རང་གི་ངོ་
བོས་གྲུབ་པའི་བདག་དེ་ཉིད་མཉམ་པར་ངོས་པའི་སྒྲོ་ནས་མཐོང་ན་ནི། སྤིད་པ་འཁོར་
བའི་ས་བོན་མ་རིག་པ་དེ་འགགས་ཤིང་ཟད་པར་འཇུག་རྒྱུ་ལོ། ཞེས་གཞུང་འདི་ལས་རི་
སྐད་བཤད་པའི་རྒྱལ་བའི་ཡུལ་རྣམས་ལ་མ་རིག་པས་སྒྲོ་བཏགས་པའི་རང་བཞིན་

དེ་འདྲི་བདག་མེད་པར་མཐོང་པས་ཡུལ་ཚོས་རྣམས་ལ་ཆགས་པའི་ཉན་མོངས་
 པའི་རྩ་བའི་རྒྱ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མ་རིག་པ་སྲིད་པ་འཁོར་བའི་ས་བོན་དུ་གྱུར་པ་དེ་
 ཉིད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ལྡོག་ཅིང་ཟད་པ་དེ་ལས་ཉན་མོས་དགྲ་བཅོམ་པ་དང་རང་
 སངས་རྒྱས་དགྲ་བཅོམ་པ་དང་མི་སྦྱེ་བའི་ཚོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པ་ས་བརྒྱད་པ་ཡན་
 ཀྱི་དག་ས་ལ་བཞུགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་འཁོར་བ་ལྡོག་ཅིང་ཟད་
 པར་རྣམ་པར་བཞག་གི་ཞེས་གསུངས་སོ།། གཉིས་པ་མ་རིག་པ་བདེན་འདྲིན་ཡིན་
 གྱུར་འཁོར་བའི་རྩ་བ་བྱེད་པ་^(རྒྱུ་ཉི)མ་རིག་པ་དེ་ཉིད་ནི་རྣམ་གྲངས་གཞན་བདེན་
 འདྲིན་ཞེས་པ་དེ་འང་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཤེས་བྱེད་ནི་དཔེར་ན་སྦྱེས་བྱའི་ལུས་ཐམས་ཅད་
 ལ་ལུས་ཀྱི་དབང་པོས་བྱབ་པ་རི་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་དུ། འདྲིན་གཉི་ལྷག་མ་རིག་པ་ཡང་
 ཉན་མོངས་པ་གཞན་མ་ལུས་པ་ཀུན་གྱི་རྩ་བའི་རྟེན་བྱེད་པ་ལ་གནས་ཤིང་བྱབ་པར་
 འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་བྱབ་པ་དེའི་ཕྱིར་ན་ཉན་མོངས་གཞན་ཐམས་ཅད་གྱུར་། རྩ་བའི་
 རྟེན་གཉི་ལྷག་བཅོམ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ལྷག་མ་མ་ལུས་པ་བཅོམ་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་
 པའི་ཐད་ཀྱི་བཞི་བརྒྱུ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། གཉི་ལྷག་མ་རིག་པ་འམ་བདེན་འདྲིན་དེ་
 ནི་ཡུལ་དངོས་པོ་དེ་རྣམས་ལ་རྩལ་རི་ལྟར་བདེན་པར་གྱུབ་པར་རྟོག་པར་བྱེད་ཅིང་
 བཟུང་བ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་པོ་དེ་རྣམས་ལ་འཁྲལ་ཞིང་མོངས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་
 བ་མ་རིག་པ་དེས་དངོས་པོ་བདེན་པར་གྱུབ་པའི་རང་གི་རོ་བོར་མེད་བཞིན་དུ་ཡང་
 རོ་བོ་དེར་ལྷག་པར་སྦྱེ་བྱེད་པར་དུ་སྒྲོ་འདོགས་པར་རབ་དུ་འདུག་གོ་ཞེས་སོ། ཡང་
 འདི་ལ་གཞན་གྱིས་སྦྱས་པ་གལ་ཏེ་གོང་གི་རྩལ་དེ་ལྟར་མ་རིག་པ་དེ་འཁོར་བའི་རྩ་
 བ་ཡིན་ན་འོན་ཏེ་དབྱུ་མ་ལ་འདུག་པ་དང་ཆོག་གསལ་དུ་འདིག་ལྟ་འཁོར་བའི་རྩ་བར་
 བཤད་པ་དེ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་དེ་འཁོར་བ་དེའི་གཙ་བོའི་རྒྱ་མི་མཐུན་པ་གཉིས་
 མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལ་ལན་ནི་མ་རིག་པ་དང་འདྲིན་ལྟའི་བཞེད་རྩལ་སྒོལ་
 དཔོན་གཞན་ཐོགས་མེད་དབྱིག་གཉིན་སོགས་ཀྱི་བཞེད་པ་ནི་སྦྱེས་བྱ་འབྲིང་གི་
 སྐབས་སུ་བཤད་ཟིན་པ་ཡིན་པས་འདྲིན་མི་འཆད་ལ་སྐབས་འདྲིན་ནི་སྒོལ་དཔོན་

ཟླ་བ་གྲགས་པའི་བཞེད་པ་རི་ལྟར་ཡིན་པ་ནི་དེ་ཡང་དབུ་མ་པ་གཞན་རང་རྒྱུ་པ་
ནམས་ཤེས་སྦྱིབ་ཏུ་བཞེད་པའི་དངོས་པོ་བདེན་པར་བྱུང་པར་འཛིན་པའི་སྣོན་གི་སྦྱིར་
མ་རིག་པ་ཡིན་པར་བཞེད་པ་ཅམ་འདྲ་ལ་མ་རིག་པར་བཞེད་པ་དེ་ཡང་སྟོབ་དཔོན་
ཟླ་བ་གྲགས་འདི་གི་སྣོན་དེ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ཡིན་པར་བཞེད་དེ་སྤར་གོང་
ཏུ་བྲངས་པ་ལྟར་གྱི་བཞི་བརྒྱ་བའི་འབྲེལ་བ་དེ་ལས་བདེན་འཛིན་དེ་ཉོན་མོངས་
ཅན་ཏུ་བཤད་ཅིང་། དེར་མ་ཟད་འཕྲུག་འབྲེལ་ལས་ཀྱང་། མ་རིག་པ་བདེན་འཛིན་
འདིས་མེམས་ཅན་ནམས་རྩྭ་ལ་རི་ལྟར་གནས་པའི་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་ལྟ་བུ་ལ་
འབྲེལ་ཞིང་སྟོངས་པར་བྱེད་པས་ན་གཉི་ལྷག་ཅེས་བྱ་ཞྏ་གཉི་ལྷག་མ་རིག་པ་དངོས་
པོའི་རང་གི་རོ་བོས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་དངོས་པོ་ལ་ཡོད་པར་སྟོང་འདོགས་
པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་གི་དངོས་པོ་ཀྱན་གྱི་རང་བཞིན་རི་ལྟར་གནས་པ་མཐོང་
བ་ལ་སྦྱིབ་པར་བྱེད་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་ལ་དེ་འདྲའི་བདག་ཉིད་ཅན་དེ་གི་
ཀྱན་རྫོབ་པོ་ཞེས་དང་། རྒྱ་མཆན་དེ་ལྟར་ན་གྲིད་པའི་ཡན་ལག་རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་
གཉིས་པོ་དེ་དག་གིས་ཡོངས་སུ་བསྐྱུས་པ་ཡན་ལག་དེའི་ཐོག་མའི་ཉོན་མོངས་པ་
ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་དེའི་ཀྱན་རྫོབ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རོར་བདེན་པའི་དབང་གིས་ཀྱན་རྫོབ་
གྱི་བདེན་པ་ནམས་པར་བཞག་གོ་ཞེས་མ་རིག་པ་དེ་རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཡན་
ལག་དང་པོར་བཤད་པས་ན་མ་རིག་པ་དེ་ཉིད་ཉོན་མོངས་པའི་སྦྱིབ་པ་ཡིན་པར་
བྱུང་པ་ཡིན་གྱི་ཤེས་སྦྱིབ་མིན་ལོ།

གསུམ་པ་བདེན་འཛིན་ཉོན་སྦྱིབ་ཡིན་ཀྱང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་
རིག་པ་དང་དྲུག་གསུམ་གྱི་བག་ཆགས་ཤེས་སྦྱིབ་ཏུ་བྱེད་པ་འདི་གི། ཁོ་ན་རེ་བདེན་
འཛིན་ཤེས་སྦྱིབ་མ་ཡིན་ན། ཁོ་ན་ཤེས་བྱའི་སྦྱིབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་གང་ལ་བྱེད་ཅི་ན།
འདི་འདི་ལ་ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཕྱ་ཚོ་ལ་སྟོངས་པའི་མ་རིག་པ་དང་སངས་རྒྱས་
བྱང་མེམས་ཀྱི་གསང་བ་དང་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྟོངས་པའི་མ་རིག་པ་དགོངས་འབྲེལ་
གིས་བཤད་པ་ལྟ་བུའི་ཤེས་པ་དང་དྲུག་གསུམ་གྱི་བག་ཆགས་གཉིས་ཡོད་དེ། རང་

འབྲེལ་ལས། དེ་ཡང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ཙམ་ཀྱན་ཏུ་
 སྒྱུད་པའི་བྱིར་སྤང་བ་དང་བཅས་པའི་སྒྱུད་ལུལ་ཅན་གྱི་འཕགས་པ་ནམས་ལ་སྤང་
 གི་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། བག་ཏུ་ཆོག་གས་ཀྱི་ཤེས་སྒྲིབ་གང་ལ་བྱེད་པའི་ཚུལ་
 འདི་ནི་འོག་ཏུ་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ།། བཞི་པ་བདེན་འདྲིན་ཡན་ལག་གི་ཐོག་མར་
 ཏུ་བྱེད་པ་ནི། རྒྱ་མཚན་གོང་གི་དེས་ན་གོང་གི་འཁོར་བའི་རྩ་བ་གཉིས་མི་འཐད་
 ཅས་པའི་ལན་ནི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོའི་མ་རིག་པ་འདི་འཁོར་བའི་རྩ་
 བ་ཡིན་པ་ལ་ཡང་ང་དང་ང་ཡིར་འདྲིན་པའི་འདིག་ལྟ་དེ་ཡང་འཁོར་བའི་རྩ་བ་
 ཡིན་པར་བཤད་པས་འཁོར་བའི་རྩ་བ་གཉིས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ།། འོན་ཀྱང་འཁོར་བའི་
 རྩ་བ་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་མེད་པར་བཤད་པ་ནི་འདྲིན་སྤངས་རིགས་མི་མཐུན་པ་དུ་མ་
 མེད་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ནི་མ་རིག་པ་དང་འདིག་ལྟ་གཉིས་
 འདྲིན་སྤངས་གཅིག་ཅིང་དེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་མ་རིག་པ་སྒྱུ་དང་འདིག་ལྟ་བྱེ་བྲག་
 ཏུ་འདྲིག་པའི་བྱེད་པར་ལས་གཉིས་བྱུང་བ་ཡིན་པས་དོན་ལ་འགལ་བ་གཏན་ནས་
 མེད་དོ།། ཏུ་ལྟ་བུ་སྒྱུར་མ་རིག་པ་རིག་པའི་མི་མཐུན་ཚུགས་ལ་འདྲིག་ཀྱང་འདིར་
 བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་རིག་པའི་དེ་ལ་བྱེད་པ་ནི། དེ་ལ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་མ་རིག་
 པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་རིག་པའི་བསྐྱོག་ཚུགས་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ཞིང་དེ་ཏུ་ལ་ཤེས་སྒྲིབ་
 ཡང་ཡོད་པས་དེ་འདིར་མི་རུང་ལ་མ་རིག་པ་དེ་གང་ལས་ལོག་པའི་རིག་པ་དེ་འང་
 རིག་པ་གང་རུང་རུང་ལ་མི་བྱ་ཡི་བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རིག་པའི་ཤེས་རབ་
 བོ།། རིག་པ་ཤེས་རབ་དེའི་བསྐྱོག་ཚུགས་ཟེར་བ་དེ་ཡང་ནི་མའི་ཏུ་དགག་སྒྲིབ་དོན་
 ཤེས་རབ་དེ་མེད་པ་ཙམ་དང་ཤེས་རབ་དེ་ལས་གཞན་ཡིན་པ་ཙམ་ཞིག་ལ་བྱར་མི་
 རུང་བས་ཤེས་རབ་དེའི་འགལ་ཆེ་ཉེ་ཤེས་རབ་དེས་རི་ལྟར་བཟུང་བའི་ལུལ་དེ་དང་
 དངོས་འགལ་དུ་སོང་བའི་ཆེ་བོ་གཅིག་ཤོས་དེ་ཉིད་འདྲིན་པའི་ཤེས་པ་ཞིག་ལ་བྱའོ།།
 དོན་འདི་ཡང་རིག་པ་བཀག་ཙམ་ལ་མི་བྱེད་དེ། རིག་པ་བཀག་ཙམ་ནི་མེད་དགག་
 ཡིན་པས་མ་རིག་པར་མི་རུང་ངོ་།། རིག་པ་ལས་གཞན་ཡིན་པ་ཙམ་ལ་ཡང་མི་བྱེད་

དེ་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་རིག་པ་མ་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་མ་རིག་པ་ཡིན་པར་འཇོག་
མི་རུང་བས་སོ།། དེས་ན་རིག་པར་མི་འོས་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་དོན་དེ་བརྒྱུད་བ་
ལ་བཞེན་ནས་རིག་པར་འོས་པའི་ཡང་དག་པའི་དོན་དེ་བཀག་པའི་ལོག་ཚྭ་གས་སུ་
སོང་བའི་སློ་ཞིག་ལ་ཟེར་དགོས་ཏེ། མ་ནི་དགག་པའི་སྒྲ་དང་། རིག་ནི་ཡུལ་མཐོང་
བའི་བྱ་བ་དང་། པ་ནི་བདག་པོའི་སྒྲ་ཡིན་པས། སློ་གང་གིས་ཡུལ་རིག་ཅིང་མཐོང་
བའི་བྱ་བ་ལས་ཉམས་པ་ལ་དགག་པའི་སྒྲ་མ་ཡིག་སྒྱུར་བས་མ་རིག་ཅིས་འབྱུང་ལ།
དེ་ལ་ལྡན་པའི་དོན་ཅན་གྱི་པའི་སྒྲ་སྒྱུར་བས། མ་རིག་པ་ཞེས་འབྱུང་ངོ་།། དེའི་དོན་
ཡུལ་མཐོང་བའི་བྱ་བ་ལས་ཉམས་པ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཐོན་པས་ན། བྱ་བ་དེ་
ལས་ཉམས་པ་ནི་ཡུལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བརྒྱུད་བ་དེས་བྱས་པར་གོ་དགོས་པས་སློ་ཞིག་
ལ་ངེས་པར་བྱ་དགོས་པར་གོ་འོ།། དེ་ཡང་དཔེར་ན་མི་དགེ་དང་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུས་
ཀྱང་མཆོན་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ།། ^(༤) ཏུག་པ་བདག་འཇིན་སྤྲ་མོ་གཉིས་ཉོན་མོངས་
སུ་བཤད་^(༥) ལ། མ་རིག་པ་དེ་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་བདག་ཏུ་སྒྲོ་འདོགས་པ་
ཞིག་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་སྒྲོ་འདོགས་པ་དང་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་སྒྲོ་
འདོགས་པ་གཉིས་ཡོད་པ་ཡིན་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཇིན་དང་གང་ཟག་གི་བདག་
འཇིན་ཞེས་བྱ་བ་གཉིས་འབྱུང་ཞིང་བདག་འཇིན་དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་ཉོན་མོངས་ཅན་
ཀྱི་མ་རིག་པ་ཡིན་འོ།། བདུན་པ་འཇིག་རྟ་དང་མ་རིག་པ་གཉིས་འཁོར་རྩ་ཡིན་
ཀྱང་གཉིས་སུ་མི་འགྱུར་^(༦) རྩུལ་ནི། རྩུ་མཆན་གོང་གི་དེའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟ་དེ་ཉིད་
ཉོན་མོངས་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ཡིན་པར་བསྟན་པའི་ཆོ་ན་མ་རིག་པ་དེ་ཉོན་
མོངས་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བར་མ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ལ། རིན་ཆེན་སྤངས་བར་
རི་སྤྱིད་ཏུ་གྲུབ་ཐམས་བསྐྱད་དེ་དེའི་འཐད་པས་སྤངས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་
འཇིན་པའི་སློ་རང་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ། དེ་སྤྱིད་ཏུ་སྤངས་པོ་དེ་རྟར་འཇིན་མཁན་དེའི་
རྒྱུད་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཇིན་པའི་ངར་འཇིན་ཡང་མ་ཉམས་པར་ཡོད།།
ཅིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་སྒྲོངས་པའི་མ་རིག་པ་དེ་ཉིད་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་སྒྲོངས་

པའི་རྒྱུ་བསྟན་པའི་ཆེ་ན་མ་རིག་པའི་ནང་ཚན་གྱི་སྒྱུར་མ་རིག་པ་དང་འཛིག་ལྟ་
གཉིས་ཀྱང་རྒྱ་འབྲས་སུ་འགྲོ་བས་དེ་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་སུ་འགྲོ་ཚུལ་སྟོན་པ་ཡིན་པས་
ན་འཛིག་ལྟ་དེ་ཉིད་མ་རིག་པ་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བར་
བསྟན་པ་ལ་འགལ་བ་གཏན་ནས་མེད་དོ། ། བརྒྱད་པ་དེ་ལྟར་བཤད་མ་ཤེས་ན་ཞི་སྟོ་
མི་གཅིག་པ་དང་འཁོར་རྩ་མར་འཁྱུར་བ་སྟོབ་དཔོན་ཟླ་གཤམ་གྱི་དགོངས་པ་
འཆད་ཚུལ་དེ་ལྟར་བཤད་མི་ཤེས་ན་འཁོར་བའི་རྩ་བ་མི་མཐུན་པ་གཉིས་མེད་པ་ལ་
འཁོར་བའི་རྩ་བ་གོང་གི་དེ་གཉིས་སུ་བཤད་པའི་འགལ་བ་སྤང་གིན་ཏུ་དགའོ།

༼དེ༽བཞི་པ་དེ་འཕགས་པ་ཡབ་ཟུས་ལྗེའི་བཞེད་པར་བསྟན་པ་ལ་ལྟ་ལས་
དང་པོ་སྒྱ་སྒྱབ་ཀྱི་བཞེད་པར་བསྟན་པ་༼དེ༽ནི། གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གྱིས་
མ་རིག་པ་ངོས་འཛིན་ལུགས་དེ་ནི་མགོན་པོ་སྒྱ་སྒྱབ་ཀྱི་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་
སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་ལས། རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལས་སྟེ་བའི་དངོས་པོ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་
འབྱུང་བ་ནམས། ཡང་དག་པར་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་ཟུབ་པར་རྟོག་ཅིང་འཛིན་པའི་
ཤེས་པ་གང་། ཡིན་པ་དེ་ནི་སྟོན་པ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མ་རིག་པ་ཡིན་པར་
གསུངས་སོ། ། དེ་འདྲའི་རང་གི་ངོ་བོས་ཟུབ་པར་འཛིན་པའི་སྟོ་མ་རིག་པ་དེ་ལས་
འཛིག་ལྟ་ཐོགས་ཀྱི་མ་རིག་༼དེ༽ཐོགས་སྤྱིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་
འབྱུང་། ཞིང་འཁོར་བར་འཁོར་ཞིང་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་ཡང་དག་པ་དོན་
དམ་པ་མཐོང་བའི་སྒྱུར་ན་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར། ལེགས་པར་ཤེས་པ་
དེའི་མཐུས་རང་བཞིན་གྱིས་ཟུབ་པར་འཁྱུར་བའི་མ་རིག་པ་དེ་མི་འབྱུང་བའི་ཚུལ།
དེ་ནི་མ་རིག་པ་འགག་པའི་ཚུལ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་མ་རིག་པ་འགགས་པ་དེ་སྒྱུར་
རིམ་པ་དེས་འཁོར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་འགག་པར་
འཁྱུར་རོ། ། ཅེས་གསུངས་ཤིང་། དེར་མ་ཟད་རྩ་ཤིའི་རབ་བྱེད་ཉེར་དྲུག་པ་ལས་ཀྱང་།
རང་བཞིན་གྱིས་ཟུབ་པར་འཛིན་པའི་མ་རིག་པ་འགགས་པར་ཁྱུར་ན་ནི། མ་རིག་
པ་དེའི་དབང་གིས་ལས་བསགས་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ནམ་པ་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་

བར་མི་འཇུར་རོ།། མ་རིག་པ་དེ་ཉིད་འགགས་པར་འཇུར་བའི་དངོས་ཀྱི་གཉིན་པོ་
 གང་ལ་བརྟེན་པ་ནི།། ཆོས་ཀྱི་གནས་ལུགས་དོན་དམ་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཐོག་མར་
 ཤེས་པར་བྱས་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེ་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྐྱོམས་པ་ལ་བརྟེན་པས་སོ།།
 སྲིད་པའི་ཡན་ལག་སྐྱེ་མ་སྐྱེ་མ་དེ་དང་དེ་ནི་འགགས་པར་ཇུར་པས།། ཡན་ལག་སྐྱེ་
 མ་སྐྱེ་མ་དེ་དང་དེ་ནི་མངོན་པར་མི་འཇུར་།། ཡན་ལག་དེ་དག་འགགས་པས་སྐྱག་
 བསྐལ་མཐའ་ཡས་པའི་ཆོགས་ཆེན་པོ་སྤངས་ཤིང་ཆོགས་པའི་སྤང་བོ་སྐྱག་བསྐལ་
 ཁོ་ནའི་རང་བཞིན་ལས་བདེ་བ་དང་མ་འདྲེས་པས་ན་འབའ་ཞིག་པ།། དེ་ནི་རིམ་པ་
 ཞོང་གི་དེ་ལྟར་སྒྲར་འབྱུང་བ་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡང་དག་པར་འགག་པར་འཇུར་
 རོ།། ཅེས་གསུངས་པ་དང་ཡང་གོང་གི་སྒྲོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་བའི་དེ་མཐུན་ལ།། དེ་ནི་
 རིན་ཆེན་སྤྲིང་བར་ངེ་སྲིད་སྤང་བོར་འཛིན་ཡོད་པ།། ཞེས་སྤང་བོར་རང་བཞིན་གྱིས་
 བྱབ་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་འཁོར་བའི་རྩ་བར་གསུངས་པ་དང་ཤིན་ཏུ་འགྲིག་
 པ་ཡིན་ནོ།། གཉིས་པ་འཕགས་པ་ལྟའི་བཞེད་པ་༼༡༽ནི། ལྷ་སྐྱབ་ཀྱི་བཞེད་པར་མ་ཟད་
 འཕགས་པ་ལྟའི་བཞེད་པ་ཡང་ཡིན་པ་ནི། བཞི་བརྒྱ་བ་ལས། ལུས་ལ་ལུས་དབང་ངེ་
 བཞིན་དུ། ཞེས་སོགས་དང་། འཁོར་བའི་རྩ་བ་ནམ་ཤེས་ཏེ། ཞེས་སོགས་སྤར་བྲངས་
 པ་ནམས་གྱིས་གསལ་བར་བསྟན་ཏོ།། ༼༢༽གསུམ་པ་སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་དང་རྒྱ་བའི་
 བཞེད་པར་༼༣༽བསྟན་པ་ནི། དེ་ལྟར་སྒོའ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱིས་དབུ་མའི་
 བསྟན་བཅོས་རྩ་ཤེ་སོགས་སུ་དགག་བྱ་འགོག་པའི་རིགས་པ་ངེ་སྟེད་ཅིག་གསུངས་
 པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གཏི་སྐྱག་གིས་ཆོས་རྣམས་ལ་རང་གི་རོ་བོས་བྱབ་པར་སྒོ་
 བཏགས་པའི་རང་བཞིན་དེ་ཉིད་བཀག་ནས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་རང་བཞིན་གྱིས་
 བྱབ་པའི་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་གནས་ལུགས་དོན་དམ་པ་དེ་ཉིད་སྟོན་པར་མངོན་པ་
 ཡིན་པས་ན་འཁོར་བའི་རྩ་བ་མ་རིག་པའི་འཛིན་སྤངས་ཀྱི་ལུལ་སུན་དབྱེང་བ་ཁོ་
 བའི་དོན་དུ་རིགས་པ་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཆོགས་བྲངས་མེད་པ་ཞིག་གསུངས་པ་ཡིན་པར་
 སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་ཀྱིས་བཤད་༼༤༽པ་འགྲེལ་བ་བྱད་རྩ་སྤྱི་ཏ་ལས་བཤད་དེ། དེ་

ཉིད་ལས་གཞན་དག་གིས་འདི་སྐད་ཏུ་ཅི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་དེ་ཁོ་ན་
 ཉིད་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་ལ་ལན་བཤད་པ་ནི། སྟོབ་
 དཔོན་འཕགས་པ་སྤྱི་སྤྱོད་ཐུགས་རྗེའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱིས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཚོས་
 རྣམས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ལ་ཚོངས་པའི་དབང་གིས་སྤྱད་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཚོགས་ཀྱིས་ཉིན་ཅིང་
 ཉམས་པའི་དམན་པར་གཞིགས་ནས་སེམས་ཅན་ཉམ་ཐག་པ་དེ་དག་རྣམ་པར་གྲོལ་
 བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་སྟོད་ལུགས་ཡང་དག་པ་
 རི་ལྟ་བུ་ཉིད་དེ་ཉིད་ཐུགས་བརྩེ་བས་རབ་ཏུ་བསྟན་པར་བཞེད་པ་དེས་བརྟེན་ཅིང་
 འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྗེས་སུ་བསྟན་པར་བཅམས་ཏེ། འདི་སྐད་ཏུ།
 དངོས་པོའི་སྟོད་ལུགས་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མཐོང་ཞིང་
 བཟུང་བ་དེས་ནི་འཁོར་བར་འཆིང་ལ། དངོས་པོའི་སྟོད་ལུགས་ཡང་དག་པ་སྟེ་ཕྱིན་
 ཅི་མ་ལོག་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་རྟོགས་ཤིང་མཐོང་བ་དེས་ནི་འཁོར་བ་ལས་
 རྣམ་པར་གྲོལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་རྒྱུ་བ་དེ་ལ་གཞན་གྱིས་དེས་པ་ནི་
 དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྟོད་ལུགས་ཡང་དག་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་རི་ལྟ་བུ་ཉིད་དེ་གང་
 འདྲ་ཞིག་ཡིན་པའི་ལན་ནི་ཞེ་ན་དེ་ལ་ལན་བཤད་པ་ནི། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་
 རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་དེ་དེ་འདྲའི་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ཡང་མི་མཁས་
 ཤིང་ཚོངས་པ་གཏི་མུག་གི་མུན་པས་ཚོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་སྟོ་གྲོས་ཀྱི་
 མིག་བསྐྱེདས་པ་རྣམས་ནི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རོ་བོ་ཉིད་
 ཡོད་པ་ཉིད་ཏུ་རྣམ་པར་རྟོག་ཅིང་འཛིན་པ་ཡིན་ལ་དེ་ལྟར་འཛིན་པའི་ཆེ་ན་འཛིན་
 པ་དེས་མི་མཁས་པ་དེ་དག་ལ་དངོས་པོ་དེ་ཉིད་སྤྱད་པར་སྟོ་བཏགས་ཏེ་འདོད་
 ཆགས་དང་མི་སྤྱད་པར་སྟོ་བཏགས་ཏེ་ཞེ་སྤང་དག་སྦྱེད་པར་བྱེད་དོ། དུས་གང་
 གི་ཆེ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཤེས་པའི་སྤང་བས་གཏི་མུག་
 གི་མུན་པ་བསལ་ཞིང་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་གིས་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྟོད་ལུགས་རང་
 བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་མཐོང་བའི་དུས་དེའི་ཆེ་ན་ཆགས་སྤང་

སྐྱེ་བའི་གནས་མེད་ལ་ཆགས་སྤང་སྐྱེ་བའི་གནས་མེད་པ་དེ་ལ་དེའི་འདོད་ཆགས་
དང་ཞེ་སྤང་དག་མི་སྐྱེའོ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། རྒྱུ་བས་ཀྱང་འདི་གཞིར་བཞག་ནས་
བཤད་ཅིང་། མགོན་པོ་ཞི་བ་ལྷས་ཀྱང་། སེམས་ནི་དམིགས་དང་བཅས་རྣམས་ཀྱིས།
ཟུང་ན་འདས་པའང་དཀའ་བར་གནས། ཅེས། མེད་འདི་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་ཡང་།
ཀུན་མོངས་བཞིན་དུ་ཅི་སྟེ་མེད། ཅེས། སྟོང་པ་ཉིད་དང་བྲལ་བའི་སེམས། འགག་
པ་སྤར་ཡང་སྐྱེ་འབྱུར་ཏེ། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འདུག་བཞིན། ཞེས་སོགས་
ཀྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་དོ། བཞི་པ་ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་ལས་ཀྱང་། བདག་མེད་བཤད་
རྒྱུ་ལ་ཡང་རབ་བྱེད་ཉེར་དུག་པའི་མཆམས་སྒྱུར་དུ་འདིར་གཞན་དག་གིས་སྤྲོས་
པ་ནི་འཆད་པ་པོ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་སྟོན་པ་དོན་དམ་པ་
ལ་འདུག་པའི་རིམ་པ་ནི་སྤར་བཤད་ཟིན་པ་ཡིན་ལ་དེ་ཟིན་པ་ཡིན་ན་དེ་ཁྱོད་ཀྱིས་
ཉན་ཐོས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་སྟོན་པ་དོན་དམ་པ་ལ་འདུག་པའི་རིམ་པ་སྟོན་ཅིག་
ཅེ་ན་འདིར་དེའི་ལན་བཤད་པ་ནི། མ་རིག་པས་བསྐྱེད་པས་ན་དེས་ཡང་གྲིད་བྱི་
མ་འབྲུབ་པའི་བྱིར། ཞེས་སོགས་གསུངས་ཤིང་། དེར་མ་ཟད་རབ་བྱེད་ཉེར་བདུན་
པའི་མཆམས་སྒྱུར་དུ་འང་འདིར་གཞན་དག་གིས་སྤྲོས་པ་ནི་དེ་ནི་འཆད་པ་པོ་ཁྱོད་
ཀྱིས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པའི་རྒྱལ་དང་མཐུན་པའི་མདོ་སྟེ་ལས་འབྱུང་བའི་སྟོན་དང་
བྱི་མའི་མཐའ་ལ་བརྟེན་ཅིང་དེ་ཉིད་ལས་བརྒྱུས་ནས་ལོག་པར་ལྟ་བའི་རྣམ་པ་སྟེ་
བྱེ་བྲག་བདག་འདས་པའི་དུས་ན་བྱུང་བར་བལྟ་བ་སོགས་མི་འདྲ་པ་བརྟུ་དུག་ཡོད་
པའི་ཞེན་ལྷལ་མི་གྲིད་པ་དེ་སྟོན་ཅིག་སྐབས་དོན་སྤུངས་མ་ཉིད་འཐད་པར་མཐོང་ཡང་
གལ་ཏེ་མཐའ་ཞེས་པ་མདོ་སྟེ་ལ་སྒྱུར་ན་མཐའ་ནི་ལུགས་སམ་ངེས་པ་ལའང་འདུག་
པས་མདོ་སྟེ་ལུགས་སམ་མདོ་སྟེ་ལུགས་སམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྟ་བའི་རྣམ་པ་དེ་དག་
གི་ཞེན་ལྷལ་མི་གྲིད་པ་སྟོན་ཅིག་ཅེས་བཤད་དགོས་སོ། འདིར་དེའི་ལན་བཤད་
པ་ནི། འདས་པའི་དུས་ན་བྱུང་ཞེས་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་པས་ན་སྟོབ་དཔོན་
སངས་ཀྱས་བསྐྱུངས་ཀྱང་ཡན་ལག་བརྟུ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོའི་མ་རིག་པ་དེ་དངོས་པོ་

ལ་རང་བཞིན་གྱིས་ཐུབ་པ་སྒོ་འདོགས་པར་བྱེད་པའི་སྒོ་ལ་བཞིན་པ་དང་དེར་མ་
བད་ཉན་རང་འཕགས་པ་ལའང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་དགོས་པ་
བཞིན་པར་གིན་ཏུ་གསལ་ལོ། ལྷ་པ་ཉན་རང་མངོན་སུམ་མེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་
བདེན་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་པའི་ཁྱེད་ཀྱི་སྒྲུ་མཆོན་དེས་ན་ཉན་རང་འཕགས་པ་ལ་ཆོས་
རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་དགོས་པའི་སྐབས་བྱེད་ཆེན་པོ་གི་ཆོས་
ཀྱི་བདག་འཛིན་དེ་ཉིད་རྟོན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྟུ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོའི་མ་རིག་པར་
འབྱུང་པར་འགྱུར་བ་འདི་ཡིན་པར་གཤམ་པར་གྱིས་གིག།

ཁྱེད་ཀྱི་སྒྲུ་མཆོན་པ་རྟོགས་པ་གང་ཡིན་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་དགག་མི་རུང་བ་ལ་དེ་དངོས་
དང་། སྒོ་འདོགས་ཀྱི་འང་དམིགས་ཡུལ་མི་འགོག་པར་ཞེན་ཡུལ་འགོག་པ་དང་།
བདེན་འཛིན་བྱེད་བྱ་ཏུ་དགག་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་རྟུག་ལས། དང་པོ་འདིའི་
སྒྲུ་མཆོན་པའི་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་འགོག་འདོད་པས་རྗེས་དཔག་ཆད་མ་
སོགས་མ་གཤམ་པ་གི། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། རྣམ་པར་རྟོག་པས་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་
ཐུབ་པར་མཐོང་ཞིང་བཟུང་བ་དེས་འཁོར་པར་འཆིང་བ་ཡིན་སྟེ། དེས་ན་འཆིང་
བྱེད་རྟོག་པ་དེ་གི་སྐབས་འདི་རུ་དགག་པར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་རྟོག་པ་འང་
རྟོག་པ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་
ཐུབ་པར་སྒོ་འདོགས་པའི་རྟོག་པ་འདི་ཉིད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་འབྲེལ་པ་ལས།
རྟོག་པ་གི། དངོས་པོ་ལ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་བྱིན་ཅི་ལོག་པའི་རང་བཞིན་གྱི་དོན་
སྒོ་འདོགས་པ་སྟེ་ཞེས་གསུངས་གིང་། དེ་འབྲེལ་རྟོག་པ་དེ་ཡང་ཉན་མོངས་ཅན་གྱི་
མ་རིག་པར་བཞིན་པས་པོད་གཞན་དག་འདི་གི་འདིའི་སྒྲུ་མཆོན་དུ་གང་རྟོག་པར་བྱེད་
པའི་སྒོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཛིན་སྐྱངས་ཀྱི་ཡུལ་རིགས་པས་འགོག་པར་འདོད་པ་གི་རྟོག་
པ་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་བྱེད་པར་ལ་ཞིབ་མོར་ཡེ་མ་བརྟགས་པའོ། གཉིས་པ་དེ་ལྟར་ན་
རྗེས་དཔག་ཆད་མ་མེད་པས་སོ་སྒྲེས་སྒྲོང་ཉིད་མི་རྟོགས་པར་ཐལ་བ་འདི། ཞོང་གི་
དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་སོ་སོའི་སྒྲེ་བོ་ལ་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྐྱོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་པས་

ས་སོ་སྒྲེ་པོས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་འཛིན་པའི་ཆོ་རྟག་པ་མིན་པའི་སྟོ་ཞིག་གིས་སྟོང་
ཉིད་འཛིན་པའི་ཐབས་ནི་མེད་ལ་རྟག་པ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུལ་ལ་རིགས་
པས་གཞོད་ན་ཡུལ་གྱི་གནས་རྒྱུ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ལའང་
རིགས་པས་གཞོད་རྒྱུ་འབྲུལ་པའི་ལོག་ཤེས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟབ་པ་སྟོ་འདོགས་པ་
ལྟར་འབྱུང་བ་སྟེ་ངེས་ཤེས་དེ་དང་ལོག་ཤེས་དེ་གཉིས་ཀྱི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་
རིགས་པས་གཞོད་པར་མཚུངས་ན་ངེས་ཤེས་དེ་ཡང་མེད་བཞིན་ཏུ་སྟོ་འདོགས་པའི་
ལོག་ཤེས་སུ་འབྱུང་རྒྱུ་རོ།།

གསུམ་པ་དེ་ལྟར་ན་ཐར་པར་འཁྲིད་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་མེད་པས་མི་
ཐོལ་བའི་ལོག་ཤེས་དེ་དེ་འདྲའི་ལོག་ཤེས་སུ་སོང་བ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་ནི་ཆོས་
ཀྱི་རང་བཞིན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ངེས་པའི་སྟོ་མེད་པར་འབྱུང་བས་ན་མུ་དྲན་
ལས་འདས་པའི་སར་འཁྲིད་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་གཏན་ནས་མེད་པར་འབྱུང་
དགོས་སོ།། དེ་ལྟར་འབྱུང་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆན་དེས་དབུ་མའི་གཞུང་རྣམས་ལ་ཐོས་
བསམ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་དོན་མེད་པ་ཉིད་ཏུ་འབྱུང་ཏེ། བཞི་བརྒྱ་པ་
ལས། འགའ་ཞིག་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་མ་རྟགས་པར་དངོས་པོ་བདེན་སྟབ་ཏུ་
ཞེན་བཞིན་ཏུ་ཡང་བདག་ནི་སྟོང་ཉིད་བསྟོམས་པས་མུ་དྲན་ལས་འདས་པར་འབྱུང་
རྒྱུ་ཞེས། དངོས་པོ་སྟོང་པ་མིན་པ་ལ་དམིགས་ནས་དངོས་པོ་འདི་ནི་སྟོང་པའོ་
སྟུང་ཏུ་སྟོང་པ་ལྟར་བཅོས་པའི་སྟོང་པར་མཐོང་བ་དེས་ནི་མུ་དྲན་འདས་འཐོབ་ཀྱས་
པ་མིན་ཏེ། དེ་ལྟར་བཅོས་པའི་སྟོང་པར་མཐོང་བའི་ལྟ་བུ་དེ་ནི་གནས་ལུགས་ལ་
ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞུགས་པའི་ལོག་ལྟ་ཡིན་ལ་དེ་འདྲའི་ལོག་ལྟས་ནི་མུ་དྲན་ལས་མི་
འདའ་བར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།། ཞེས་གསུངས་
པས་སོ།། བཞི་པ་ཞེན་ཡུལ་དེ་གཞིར་བཞག་ནས་རང་གཞན་གྱི་སྟེ་པས་སྟོ་བཏགས་
རྒྱུ་ལོ།། དེ་ལྟར་སྒྲར་བཤད་པའི་མ་རིག་པ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་འཛིན་སྟངས་
ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་རང་གི་རོ་པོས་སྟབ་པའི་རང་བཞིན་དེ་ཉིད་གཞིར་བཞག་ནས་རང་

བཞིན་དེ་ལ་རང་སྤྱི་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པ་དང་གཞན་གྱི་སྤྱི་པ་བྱི་རོལ་མུ་སྟེགས་པ་
 སྤྱི་རང་གཞན་གྱི་དངོས་པོར་སྤྲོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་བྱད་པར་རྟག་པ་དང་གཅིག་ཕུ་དང་
 རང་དབང་གིས་སྤྱི་བ་སོགས་ངར་ཆ་མེད་དང་རྣམས་ཐུབ་དང་བདེན་པར་ཐུབ་པ་
 སོགས་ཏུ་མ་ཞིག་སྤྱོད་བྱུགས་པ་ཐུབ་མཐའ་དེ་དང་དེའི་དབང་གིས་གང་བཞག་པའི་
 ལྟ་བ་ངན་པ་ཐམས་ཅད་ནི་དེ་མཐའ་དག་གི་རྩ་བའི་གཞི་མ་རིག་པའི་འཛིན་སྟངས་
 ཀྱི་ཡུལ་རང་གི་ངོ་བོས་ཐུབ་པ་དེ་ཉིད་སྟན་ཐུང་བས་ན་རྩ་བ་ཆད་པའི་ཤིང་སྟོན་པ་
 ལྟར་གཞི་རྟེན་མེད་པས་ལྟ་ངན་དེ། མཐའ་དག་སོ་སོ་ནས་འགོག་པའི་རྩོལ་བ་ལ་མི་
 ལོས་པར་གྱུར་ནས་སྟོག་པར་འཇུག་བ་ཡིན་པས་ན་ཤེས་རབ་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ནི་
 རྒྱ་མཆན་དེ་དག་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ་ལྟན་སྟེས་ཀྱི་མ་རིག་པའི་ཞེན་ཡུལ་རང་བཞིན་
 ཀྱིས་ཐུབ་པ་དེ་ཉིད་དགག་བྱའི་རྩ་བ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པར་ཤེས་པ་ནི་གང་ལས་ཀྱང་
 གལ་ཆེ་བའི་དོན་གྱི་སྤྱིང་པོ་ཉིད་ཏུ་བཟུང་བར་བྱ་ཡི་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་དགག་བྱ་ཆ་
 མེད་སོགས་ཐུབ་མཐའ་སྤྲོ་བ་འབའ་ཞིག་གིས་བརྟགས་པ་ཅམ་དགག་པ་ལ་འབད་
 པ་ལྟར་བྲང་བར་མི་བྱ་སྟེ། དེའི་རྒྱ་མཆན་ཡང་རྩལ་འདི་ལྟར་དགག་བྱ་འགོག་པ་
 ནི་བྱ་བས་སོངས་པ་སྟེ་བྱ་བ་གཞན་བྱ་རྒྱ་མ་རྟེན་ནས་བྱེད་པ་མིན་གྱི་དགག་བྱ་དེ་
 མ་བཀག་ན་དགག་བྱ་དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ལོག་རྟོག་མ་རིག་པ་དེས་སེམས་ཅན་སྟུག་
 བསྐྱེད་མི་བཟད་པ་འཁོར་མོར་ཁྱོད་དགོས་པའི་འཁོར་བར་འཆིང་བར་མཐོང་ནས་
 ལོག་རྟོག་དེའི་ཡུལ་སྟན་འབྱེན་པ་ཡིན་ལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དེ་འདྲའི་འཁོར་
 བར་འཆིང་བའི་ལོག་རྟོག་དེ་ནི་ལྟན་སྟེས་ཀྱི་མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་ཀུན་
 བརྟགས་ཀྱི་མ་རིག་པ་ནི་ཐུབ་མཐའ་སྤྲོ་བ་དང་ཐུབ་མཐའ་དེས་རྒྱུད་བསྐྱེད་པའི་གང་
 ཟག་དེ་དག་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པས་ན་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་མ་རིག་པ་དེ་ལུས་ཅན་འཁོར་
 བར་འཁོར་བའི་རྩ་བར་མི་འཐད་པའི་བྱིར་རོ། རྒྱ་མཆན་གོང་གི་དེ་ལྟར་ཡིན་པས་
 ན་དགག་བྱ་འགོག་རྩལ་གྱི་མཆོམས་འདི་ལ་ངེས་པ་སོ་སོར་དམིགས་བྱེད་པར་རྟེན་
 པ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེའོ། ལྷ་པ་སྤྱོད་འདོགས་ཀྱི་རྟོག་པའི་ཞེན་ཡུལ་འགོག་ཀྱང་རྟོག་

མེད་ཆད་མའི་འཛིན་སྐྱངས་མི་འགོག་པ་འོན་ཏེ། གོང་དུ་བཤད་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་
དགག་བྱ་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་མཐར་གཏུགས་པའི་རྩ་བའི་ལོག་རྟོག་ནི་ཡན་ལག་
བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ལྟན་ཅིག་སྒྲེས་པ་སྟེ་ཐོག་མ་ནས་རང་ཆས་ལྟ་བུར་སྒོ་བྱར་དུ་
འཆོས་མི་དགོས་པར་རང་དང་ལྟན་ཅིག་དུ་འགྲོགས་བཞིན་དུ་འངས་པ་ལྟ་བུའི་མ་
རིག་པ་འདི་ཡིན་ལ་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་དགག་བྱ་ནམས་ཀྱང་སྒྲ་མ་ལྟན་སྒྲེས་ཀྱི་ཞེན་
ཡུལ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་པ་དེ་ཉིད་གཞིར་བྱས་ནས་སྒོ་འདོགས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་
ན་མིག་གི་དབང་ཤེས་ལ་སོགས་པ་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་འབྲལ་གྱི་འབྲལ་རྒྱུའི་གཞི་དང་
པ་མེད་པའི་འཛིན་སྐྱངས་ཐམས་ཅད་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་ཡིན་པས་དུས་ནམ་གྱི་ཆོ་
ཡང་རིགས་པས་སུན་འབྲེན་པ་མིན་ནོ།།

དུག་པ་རིགས་པས་སྒྱིར་ཡིད་ཤེས་སྒོ་འདོགས་ཀྱི་རྟོག་པ་གཅིག་དང་དེའི་
ནང་ནས་བདག་འཛིན་གཉིས་རྩ་བ་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་འགོག་ཀྱང་
རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མིན་ཚུལ་འོན་ཏེ། རྒྱ་མཆན་དེའི་སྒྱིར་རིགས་པས་འཛིན་སྐྱངས་
སུན་དབྱུང་བར་བྱ་བའི་སྒོ་ནི་ཡིད་ཤེས་རྟོག་པ་ཁོ་ན་དང་དེ་ཡང་བདག་དུ་འཛིན་
པ་གཉིས་སམ་དེ་དག་གིས་བརྟགས་པའི་ཡུལ་ལ་བྱད་པར་སྒོ་འདོགས་པའི་རྟོག་
པ་ནམས་ཡིན་གྱི་རྟོག་པ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་ལ་མི་བྱའོ།། གཉིས་པ་སྒོ་འདོགས་
ཀྱི་འང་དམིགས་པ་མི་འགོག་པར་ཞེན་ཡུལ་དགག་ཚུལ་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ཞེན་
ཚུལ་འོན་ཏེ། འདི་ལ་གཞན་དག་གི་དོགས་པ་ནི། འོ་ན་མ་རིག་པ་དེས་རང་བཞིན་
གང་སྒོ་འདོགས་པས་རང་བཞིན་སྒོ་འདོགས་པར་འགྲོ་བ་དང་དེས་སྒོ་འདོགས་པའི་
འདོགས་ལུགས་ཀྱི་ཚུལ་དེ་ངི་འདྲ་བ་ཞིག་ཡིན་སྟུང་དུ་དོགས་ན། དོགས་པ་དེ་སེལ་
བ་ནི་སྒྱིར་སྒོ་བ་དཔོན་རྒྱ་ཀླུ་ལ་འདིའི་གཞུང་ནས་ཀུན་རྒྱུ་ཅུང་ཅུང་དུ་བྱུང་བའི་དོན་
ནམས་ལའང་རང་བཞིན་ནམ་རང་གི་ངོ་བོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྙད་མཛད་པ་
དངོས་སུ་འཛིན་དང་དངོས་སུ་འཛིན་པོ་ཞེས་དངོས་སུ་དེའི་ཐ་སྙད་པའི་སྟོང་
ལུགས་སྟོན་པ་དེ་ལྟ་བུ་མང་དུ་སྐྱང་ནའང་དགག་བྱའི་སྐབས་འདིར་ནི་རང་བཞིན་

སོགས་དེ་འདྲ་མིན་གྱི་གང་ཟག་གམ་ཆོས་གང་ཡང་རུང་བའི་ཡུལ་རྣམས་ལ་སློང་
 དབང་གིས་བཞག་ཅིང་བཏགས་པ་མིན་པར་ཆོས་དེ་རྣམས་ཉིད་ལ་རང་རང་གི་
 ངོས་ནས་གནས་ཚུལ་ལམ་སྟོན་ཚུལ་ཅིག་ཡོད་པ་ནི་འདིར་གང་སྟོ་འདོགས་སྐྱུའི་
 རང་བཞིན་དེ་ཡིན་ལ་དེ་ལྟར་ཡོད་པར་འདོགས་ཤིང་འདྲིན་པ་འདི་རང་བཞིན་སྟོ་
 འདོགས་ཚུལ་ཡིན་ལ་དེ་ལྟར་སྟོ་འདོགས་པའི་སྟོ་དེས་ངི་ལྟར་བཟུང་བའི་ཞེན་ཡུལ་
 ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་རང་གི་སྟོན་ལུགས་དེ་འདྲ་ཞིག་ཡོད་ན་སྟོན་ལུགས་དེ་ལ་ནི་
 བདག་གམ་རང་བཞིན་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་སྟོན་ལུགས་དེ་འདྲ་ཡོད་ནས་བདག་གམ་
 རང་བཞིན་ཏུ་བཞག་པ་མ་ཡིན་གྱི། གལ་ཏེ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུབ་པའི་
 བདག་གམ་རང་བཞིན་ཡོད་ན། དེ་འདྲ་བ་དེ་སྟོས་བཏགས་པ་ཅམ་མ་ཡིན་པའི་རང་
 རང་གི་སྟོན་ལུགས་དེ་འདྲ་ཞིག་ཏུ་སྟངས་ཞེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཉག་པ་མཐའ་བཟུང་གི་
 སྟོ་ནས་བདག་གམ་རང་བཞིན་དེ་འདྲ་ངོས་བཟུང་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡང་དངོས་པོ་
 འདི་ཀྱན་མ་སྟོད་པའི་སྟོ་གཞན་ལ་རག་ལས་པས་ན་རང་དབང་གིས་བྱུབ་པ་མེད་པ་
 ཡིན་སྟེ། དེ་ལྟར་རང་དབང་མེད་པ་དེས་ན་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུབ་པའི་བདག་ནི་ཡོད་
 པ་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། འདིག་རྟེན་འདི་ན་
 དངོས་པོ་གང་ཞིག་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུབ་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དང་རང་
 དབང་ཏུ་བྱུབ་པ་དང་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པར་བྱུབ་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་དེ་
 ལ་ནི། ཞེས་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུབ་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་སོགས་བཞི་པོ་དེ་
 དག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སུ་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ། གཉིས་པ་ཞེན་ཡུལ་དེའི་རྣམ་གྲངས་
 དང་བྱུབ་ཆོད་པའི་ཞོང་ཏུ་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པར་བཤད་པ་དེ་ལ་གཞན་ལ་རག་
 མ་ལས་ཞེས་གསུངས་པ་དེའི་དོན་ནི་དངོས་པོ་རྣམས་རང་སྦྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དང་རྒྱུ་
 ལ་གཞན་ཏུ་བྱས་ནས་དེ་ལ་རག་མ་ལས་ཞེས་པའི་དོན་མ་ཡིན་གྱི་འདིའི་གཞན་ལ་
 རག་མ་ལས་པའི་གཞན་ནི། ཡུལ་ཅན་མ་སྟོད་པའི་ཤེས་པ་ལ་གཞན་ཞེས་བྱ་སྟེ་དངོས་
 པོ་ལ་རང་བཞིན་དེ་འདྲ་ཡོད་ན་རང་བཞིན་དེ་མ་སྟོད་པའི་ཤེས་པ་དེའི་དབང་གིས་

བཞག་པ་མིན་པར་བྱལ་དགོས་པས་ན་སློ་བ་སྦྱང་པ་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པ་སྟེ་སློ་
དེའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པའོ། །རྒྱ་མཆན་དེས་ན་དེ་འདྲའི་རང་བཞིན་དེ་
ལ་རང་དབང་བ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ་ཡུལ་དངོས་པོ་དེ་དག་གི་རང་རང་གི་གནས་ལུགས་
སམ་སྟོད་ལུགས་བྱ་མོང་མིན་པའི་རྩོ་བོར་བྱལ་པས་ན་འོ། །སྟོད་ལུགས་དེ་ཉིད་
ལ་རང་གི་རྩོ་བོས་བྱལ་པ་དང་རང་གི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །དེ་
ཡང་དཔེས་བཞུན་ན་དཔེར་ན་སློས་ཐག་པ་ལ་སྦྱལ་དུ་བཏགས་པའི་ཆེ་ཐག་པ་ལ་
བཏགས་པའི་སྦྱལ་དེ་ལ་སྦྱལ་འདྲིན་གྱི་སྟོའི་རོས་ནས་རི་ལྟར་བཏགས་པ་ཡིན་སྟུང་
པའི་དབྱད་པ་བྱེད་རྒྱ་དེ་པར་བཞག་ནས་སློས་བཏགས་པའི་སྦྱལ་དེ་ག་རང་གི་རྩོ་
བོའི་སྟོ་ནས་སྟོད་ལུགས་རི་ལྟར་ཡིན་སྟུང་དབྱད་པ་བྱས་པ་ན་ཡུལ་ཐག་པའི་སྟེང་
དུ་དེ་འདྲའི་སྦྱལ་དེ་ཉིད་མ་བྱལ་པས་དེ་འདྲའི་སྦྱལ་དེའི་བྱད་པར་ལ་དབྱད་དུ་མེད་
པ་དེ་བཞིན་དུ་དོན་གྱི་སྐབས་སུ་ཆོས་འདི་ནམས་ཀྱང་རང་རང་འདྲིན་པའི་ཐ་སྦྱང་
པའི་སྟོའི་རྩོ་ན་རི་ལྟར་སྦྱང་བའི་སྦྱང་ཚུལ་ལ་དབྱད་པ་བྱེད་པ་དེ་བཞག་ནས་སྦྱང་
བའི་ཡུལ་ཆོས་དེ་ནམས་གྱི་རང་རང་གི་གནས་ལུགས་རི་ལྟ་བུ་ཡིན་སྟུང་དུ་ཡུལ་སོ་
སོའི་སྟེང་དུ་དབྱད་པ་བྱས་པ་ན་ཆོས་དེ་དག་སྦྱང་བའི་ཡུལ་དེ་དག་གི་ཆ་གས་དང་
ཆོགས་པ་ཅིར་ཡང་མ་བྱལ་པ་ཞིག་ཡིན་པ་དེ་ཆོས་ནམས་གྱི་སྟོད་ལུགས་གྱི་རང་
བཞིན་ཡིན་པ་ལ། མ་བྱལ་ལུགས་དེ་ལྟར་དུ་མི་འདྲིན་པར་དེ་ལས་ཚྭགས་ལོག་སྟེ་
ཆོས་ནམས་གྱི་སྟོད་ལུགས་ལ་གཏན་ནས་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཐ་སྦྱང་པའི་གེས་པའི་
དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་པར་ཆོས་དེ་དག་ལ་རང་རང་གི་རོས་ནས་གཞལ་བའི་
གནས་ལུགས་ཐ་སྦྱང་བའི་སྟོ་ལ་མ་སྟོས་པ་རེ་ཡོད་པར་འདྲིན་པ་སྟེ། བཞི་བརྒྱ་བའི་
འབྲེལ་པ་ལས། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་རང་འདྲིན་པའི་རྟོག་པ་ཡོད་པ་ཁོ་ནའི་དབང་
གིས་བཏགས་པས་ན་ཡོད་པར་འདྲིན་པ་ཉིད་ཡིན་པ་དང་རང་འདྲིན་པའི་རྟོག་པའི་
དབང་གིས་བཞག་པ་མེད་པར་ནི་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་འདྲིན་ཅུས་པ་གང་ཡང་མེད་པ་
ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་ཆོས་དེ་དག་ནི་དཔེར་ན་གོར་མ་ཆག་པ་སྟེ་གདོན་མི་བཟུང་བའོ།

ངེས་པ་ཁོ་ནར་ཐག་པ་བསྐྱོད་པ་ལྟེ་ཐག་པ་མ་བརྒྱུད་བར་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱོར་
ཞིང་བསྐྱུས་པ་ལ་འབྱུང་ནས་སྒྲོས་སྒྲུལ་ལོ་སྒྲུལ་ཏུ་བཏགས་པའི་སྒྲུལ་ལྟར་རྟོག་པས་
བཏགས་པ་ཅམ་མ་གཏོགས་རང་རང་གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་པར་ངེས་སོ། ཞེས་རང་གི་
ངོ་བོས་མ་གྲུབ་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་གསུངས་སོ།

ཁོ་གསུམ་པ་བདག་འཛིན་གྱི་ཐག་ཏུ་དགག་པ་ལ་བདག་འཛིན་གཉིས་སུ་
བཤད་པ་དང་། བདག་འཛིན་དང་འཛིན་ལྟེ་བྱུང་པར་དང་། འཛིན་ལྟེ་དམིགས་
ནམ་གྱི་ནས་ནམ་པ་འགོག་ཚུལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་བདག་
འཛིན་གཉིས་ནམ་པ་འདྲ་ཡང་དམིགས་པས་འབྱེད་ཁོ་ཚུལ་ནི། རྒྱ་མཚན་དེས་ན་
ནང་གི་སྒྲོའི་དབང་གིས་བཏགས་ནས་བཞག་པ་མིན་པར་ཆོས་ཁོ་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒྲོ་
ནས་གཞིའི་ལུལ་གྱི་སྒྲིང་ཏུ་གྲུབ་པ་ཞིག་བྱུང་ན་དེ་ཉིད་ལ་དགག་བྱའི་བདག་གམ་
རང་བཞིན་ཞེས་ཟེར་དགོས་ལ་དགག་བྱ་བདག་གི་རང་བཞིན་དེ་ཉིད་བྱུང་པར་གྱི་
གཞི་གང་ཟག་གི་སྒྲིང་ཏུ་མེད་པ་དེ་ཉིད་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་བྱུང་པར་
གྱི་གཞི་མིག་སྒྲུལ་སོགས་པའི་ཆོས་གྱི་སྒྲིང་ཏུ་མེད་པ་དེ་ཉིད་ནི་ཆོས་གྱི་བདག་
མེད་ཏུ་གསུངས་པ་ཡིན་པས་དགག་བྱ་རང་བཞིན་དེ་གང་ཟག་དང་ཆོས་གྱི་སྒྲིང་
ཏུ་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ནི་ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་བདག་གཉིས་གྱི་འཛིན་པར་སྒྲུ་མའི་
ལུགས་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱས་སོ། གཉིས་པ་བདག་འཛིན་གཉིས་དེ་ལྟར་འབྱེད་པའི་
ཁོ་ཞེས་བྱེད་ནི། དེ་ལྟར་ཡང་བཞི་བརྒྱུད་པའི་འབྲེལ་པ་ལས། ཆོས་དང་གང་ཟག་བདག་
མེད་ཅེས་པའི་སྐྱབས་དེ་ལ་བདག་ཅེས་བྱ་བ་དེ་ནི་ངོ་ལྟར་ཡིན་ན་ངོ་བོ་འམ་རང་
བཞིན་གང་ཞིག་དངོས་པོ་ནམས་གྱི་སྒྲིང་གི་ལུལ་ཅན་རྟོག་པ་གཞན་གྱིས་བཞག་པ་
ལ་རག་མ་ལས་ཤིང་མ་སྒྲོས་པའི་ངོ་བོ་འམ་རང་བཞིན་ཏེ་ངོ་བོའི་རང་བཞིན་དེ་འདྲ་
མེད་པ་དེ་ནི་བདག་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ། བདག་མེད་པ་དེ་ནི་བྱུང་པར་གྱི་གཞི་ཆོས་
དང་གང་ཟག་གི་དབྱེ་བས་ནམ་པ་གཉིས་སུ་ཡོངས་པར་ངེས་ཤིང་རྟོགས་ཏེ་གཉིས་
གང་ཞེ་ན་ཆོས་གྱི་བདག་མེད་པ་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བའོ་ཞེས་

གསུངས་པ་ལྟར་རོ།། རྟོག་ཉིས་པ་བདག་འཛིན་དང་འཛིན་ལྟེ་བྱེད་པར་ལ་གསུམ་
ལས། དང་པོ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ལ་འཛིན་ལྟེ་མ་བྱེད་པ་རྟོག་ཅི། འདི་ལ་གལ་
ཏེ་ཁ་ཅིག་ན་རེ་གང་ཟག་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱེད་པར་འཛིན་པ་དེ་གང་ཟག་
གི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་མི་རིགས་ཏེ། མི་རིགས་པ་དེ་ལས་གཞན་ཏུ་
དེ་ལྟར་རིགས་ན་གང་ཟག་གཞན་ལ་དམིགས་ནས་དེ་ཉིད་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་
བྱེད་པར་འཛིན་པ་འདི་སྐོར་དེ་འང་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཏུ་འཇུག་ལ་གང་ཟག་
གཞན་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱེད་པར་འཛིན་པ་འདི་སྐོར་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་
ཡིན་པ་དེ་ཚྱོད་འདོད་ན་ནི་དེ་འདྲ་བའི་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དེ་འཛིན་ཆོགས་
ལ་ལྟ་བུ་ཡིན་པར་འཇུག་དགོས་དེ་ལྟར་འཇུག་ན་བདག་འཛིན་དེ་གང་ཟག་གཞན་
དེ་ལ་ནི་ངའོ་སྐྱམ་ཏུ་མི་འཛིན་པས་འཛིན་ལྟེ་མི་རིགས་པ་འདི་བྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེ་
ལ་ལན་ནི། གང་ཟག་ལ་རང་ངོས་ནས་བྱེད་པ་འདི་རང་བཞིན་ཡོད་པར་འཛིན་པ་དེ་
ནི་སྐར་བཞི་བརྒྱ་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་གང་ཟག་རང་བཞིན་ཀྱིས་ཡོད་པ་དེ་
ཉིད་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་གསུངས་པས་ན་རྒྱ་མཆན་དེས་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་
ཏུ་ངེས་པར་འདོད་དགོས་སོ།། འོན་ཀྱང་ཚྱོད་ཀྱིས་གོང་ཏུ་སྒྲུབ་པ་དེའི་སྒྲོན་མེད་དེ་
གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ལ་འཛིན་ལྟེ་མ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།། རྟོག་ཉིས་པ་འཛིན་
ལྟེ་དམིགས་པ་ལ་གང་ཟག་གིས་བྱེད་པ་རྟོག་ཅི། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ་འོ་ན་འཛིན་ལྟེ་
བདག་འཛིན་དེ་ལ་ཇི་འདྲ་ཞིག་དགོས་སྐྱམ་ནས་འདི་ན་ལན་ནི། དེ་ཡང་འཛིན་ལྟེ་
ཀྱན་བརྟགས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ལ་ནི་རང་སྡེ་བྱེ་བྱེད་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་ནང་ཆན་མང་པོས་
བཀྲར་བའི་སྡེ་པ་འགའ་ཞིག་གིས་སྤང་བོ་ལ་དམིགས་ནས་དེ་ཉིད་བདག་ཏུ་འཛིན་
པ་ལྟར་བྱེད་མཐའི་དབང་གིས་ངེས་པ་མི་སྤང་ཡང་འཛིན་ལྟེ་ལྟན་སྡེས་ནི་དབྱུ་མ་ལ་
འཇུག་པར་སྤང་བོ་དེའི་དམིགས་པ་ཡིན་པ་བཀག་ཅིང་འཇུག་པའི་འགྲེལ་པར་སྤང་
བོ་ལ་བརྟེན་ནས་བརྟགས་བའི་བདག་དེའི་དམིགས་པར་གསུངས་པས་ན་ལྟན་སྡེས་
དེས་སྤང་བོ་ལ་དམིགས་པར་མི་བྱེད་ཀྱི་གང་ཟག་ཙམ་ཞིག་ལྟན་སྡེས་དེའི་དམིགས་

པའོ། གསུམ་པ་འདིག་ལྟའི་དམིགས་ལྟུལ་ལ་རང་རྒྱུད་དགོས་ཚུལ་^{༡༩༡}ནི། དེ་འབྲའི་
 དམིགས་པ་དེ་ཡང་རང་སྒྲིམ་པའི་འདྲིན་པ་སྟེ་བའི་གཞིར་གྱུར་པའི་གང་ཟག་ཅིག་
 དགོས་པ་ཡིན་པས་རང་ལས་རྒྱུད་གཞན་གྱི་གང་ཟག་ནི་འདིག་ལྟ་སྟན་སྟེས་དེའི་
 དམིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། གསུམ་པ་འདིག་ལྟའི་དམིགས་རྣམ་ཕྱེ་ནས་རྣམ་པ་བཀག་
 ཚུལ་ལ་ལྟ་ལས། དང་པོ་དམིགས་པ་དེ་ལ་རྣམ་པ་དེ་ལྟར་འདྲིན་ཚུལ་^{༡༩༢}ནི། དེས་
 བ་འདྲིན་པ་པོ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ང་ཞིག་དམིགས་པར་འདྲིན་ལ་དམིགས་པ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་
 ང་དེ་ལ་དེ་ལྟར་འདྲིན་པའི་འདྲིན་སྒྲངས་སམ་རྣམ་པ་ནི། འཇུག་འགྲེལ་ལས། དེ་
 ལ་འདིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་ནི་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ང་དང་དེ་འབྲའི་ང་
 ཡི་འདྲིན་པ་དེ་ལྟ་བུའི་འདྲིན་སྒྲངས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཞུགས་པ་སྟེ་རྣམ་པ་ཅན་ཏུ་ཞུགས་
 པའོ་ཞེས་གསུངས་པས་དམིགས་པ་ང་དེ་ཉིད་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རང་
 བཞིན་ཡོད་པ་ཅམ་ཏུ་འདྲིན་པ་དེ་ཉིད་མིན་གྱི་དགག་བྱ་དེས་བྱུང་པར་ཏུ་བྱས་པའི་
 རང་སྒྲིམ་ཏུ་འདྲིན་པ་ཞིག་དགོས་སོ། གཉིས་པ་རང་འདྲིན་ལྟུལ་ཡང་བདག་མེད་སྤྱོད་
 མོ་དང་འགལ་དགོས་ཚུལ་^{༡༩༣}ནི། ཚུལ་དེ་ཡང་འཇུག་འགྲེལ་ལས། འདིར་ཐོག་མར་
 འདིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་ཁོ་ན་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ལ་དེ་སྤང་བ་དེ་ཡང་དམིགས་པའི་
 གཞི་བདག་གི་རང་གི་ངོ་ཐོས་གྲུབ་པའི་བདག་གམ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་ཁོང་ཏུ་
 རྒྱུད་པ་ལ་བཞེན་ནས་སྤང་བར་འགྱུར་བས་ཞེས་འདིག་ལྟའི་དམིགས་པར་གྱུར་པའི་
 བདག་དེའི་རང་གི་ངོ་ཐོས་གྲུབ་པའི་བདག་མེད་པ་སྟེ་དེ་འབྲའི་རང་བཞིན་མེད་པ་
 རྟོགས་པ་དེས་འདིག་ལྟ་དང་འདྲིན་སྒྲངས་དངོས་སུ་འགལ་བའི་སྟོན་ནས་སྤང་བྱས་
 པར་གསུངས་པས་འདིག་ལྟ་སྟན་སྟེས་དེ་ཤེས་རབ་དེའི་བསྐྱོག་སྟོགས་འདྲིན་པ་ཞིག་
 དགོས་སོ། ^{༡༩༤}གསུམ་པ་འདིག་ལྟ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པའི་བྱུང་པར་ནི། དེ་ཡང་དམིགས་
 པ་གང་ཟག་རང་གི་ངོ་ཐོས་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འདྲིན་པ་ཞིག་ཡིན་པས་ན་རང་གི་
 མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རང་སྒྲིམ་ཏུ་འདྲིན་པ་ལ་བྱའོ། ང་ཡིར་འདྲིན་པའི་འདིག་
 ལྟ་ཡང་གོང་གི་རང་འདྲིན་པའི་འདིག་ལྟ་དེས་མཆོན་ནས་ང་ཡི་བའི་གདགས་གཞི་

མིག་ན་སོགས་ཀྱི་བྱད་པར་བྱས་པའི་ང་ཡི་བ་ལ་དམིགས་ནས་རང་གི་མཆན་ཉིད་
ཀྱིས་གྲུབ་པར་འདྲིན་པའི་ང་ཡིར་འདྲིན་ཏེ། བ་རང་རྒྱད་ཀྱི་ང་གཞིར་བྱས་པའི་ངའི་
ཅམ་ལ་དམིགས་ནས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ངའི་འོ་སྒྲམ་པའི་རྣམ་པའི་
འདྲིན་སྒྲངས་ཅན་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ།། ང་ཏེ། དང་ང་ཡིར་མི་འདྲིན་ཀྱང་བདག་འདྲིན་
ཡིན་ཚུལ་ནི་ང་དང་ངའི་འོ་སྒྲམ་ཏུ་མི་འདྲིན་པའི་སློ་གང་ཟག་རང་རྒྱ་བའི་རྣམས་སུ་
ཡོད་པར་འདྲིན་པ་ལྟ་བུ་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་སྒྲོངས་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་པས་
ཉོན་མོངས་མ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་རོ།།

བཞི་པ་ངའོ་སྒྲམ་པའི་སློ་གྲུབ་བདག་འདྲིན་མིན་ཏེ། ཚུལ་ནི། གོང་ཏུ་བཤད་
པ་དེ་ལྟར་ན་སྒྱིར་སློས་བབྱང་བའི་བདག་དེ་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་
ཅམ་ལ་བདག་ཏུ་བཞག་པ་གཅིག་དང་བྱད་པར་གཞན་ཀྱིས་བྱད་པར་ཏུ་མ་བྱས་པར་
ངའོ་སྒྲམ་པ་ཅམ་ཀྱི་སློའི་སློ་འདི་ཅམ་ནི་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མར་ཡང་ཁས་སྐྱང་ཆོག་
པས། སློ་འདིའི་འདྲིན་སྒྲངས་ཀྱི་ཡུལ་ཏུ་བྱས་པའི་ང་དེ་དང་ངར་འདྲིན་ཀྱི་འདྲིག་
ལྟས་གང་ལ་དམིགས་པའི་དམིགས་ཡུལ་ཀྱི་ང་དེ་གཉིས་དོན་འདྲ་ཡང་ངའོ་སྒྲམ་
པ་ཅམ་ཀྱིས་སློ་ཡི་འདྲིན་སྒྲངས་དང་། དམིགས་པའི་ཡུལ་གཉིས་ཀ་མི་འགོག་ལ།
འདྲིག་ལྟ་དེའི་དམིགས་ཡུལ་ཡང་མི་འགོག་གི་འདྲིན་སྒྲངས་ཀྱི་ཡུལ་དགག་དགོས་
སོ་ཡུལ་ཀྱི་ང་དེ་ལ་བདག་ཏུ་བྱས་པ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་རང་གི་ངོ་བོས་
གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ལ་བདག་ཏུ་བཞག་པ་དེ་ནི་རིགས་པའི་དགག་བྱ་ཉིད་ཡིན་ལ་
བྱི་མ་ངའོ་སྒྲམ་པ་ཅམ་ཀྱི་སློའི་ཡུལ་ཀྱི་ང་དེ་ནི་ཐ་སྙད་ཏུ་ཡོད་པར་འདོད་དགོས་
པས་ན་རིགས་པས་དགག་པར་ཡང་མི་རྒྱས་པས་མི་འགོག་གོ། ལྷ་པ་འདྲིག་ལྟ་ལྟན་
སྒྲིས་ཀྱི་དམིགས་པ་མི་འགོག་ཀྱང་རྣམ་པ་འགོག་ཚུལ་གསལ་བ་དཔེ་དང་བཅས་
ཏེ། བ་ནི། དེ་འདྲའི་སློའི་ཡུལ་ཀྱི་ང་མི་འགོག་ཅེས་པ་དེས་ནི་འདྲིག་ལྟ་ལྟན་སྒྲིས་
ཀྱི་དམིགས་པའི་ང་མི་འགོག་པར་སྟོན་ཀྱི་དེའི་རྣམ་པའི་འདྲིན་སྒྲངས་ནི་རང་གི་
ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་ང་ཡིན་པས་རྣམ་པའི་འདྲིན་སྒྲངས་ཀྱི་ང་དེ་མི་འགོག་པ་མིན་ཏེ།

འདི་ཡང་དཔེ་འདི་སྟོན་པ་བསྟན་ན་དཔེ་རྣམས་སྟག་འཛིན་གྱི་དམིགས་པའི་ཡུལ་སྐྱོ་
 ཅམ་དེ་ཡིན་པས་མི་འགོག་ཀྱང་སྟག་འཛིན་དེའི་ཞེན་ཡུལ་ནི་སྟག་པ་དེ་ཡིན་
 པས་དེ་ཉིད་ངེས་པར་འགོག་དགོས་པ་མི་འགལ་བ་བཞིན་ནོ།། སྟར་བཤད་པ་དེ་
 ལྟར་ན་འཕགས་པ་སྟུ་སྟུབ་ཡབ་དང་སྲས་འཕགས་པ་སྟུ་དང་སྟོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་
 བསྐྱེད་དང་ལྷ་བ་བྲགས་པ་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་ཅ་ཤེ་སོགས་དང་། བཞི་བརྒྱ་པ་སོགས་
 དང་། བུ་རྩ་ལྷ་ཉིད་དང་། ཆོག་གསལ་སོགས་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་ཞེས་པ་
 དང་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་ན་ཞེས་པ་དང་རང་གི་མཆན་ཉིད་གྱིས་ཡོད་ན་ཞེས་པ་
 དང་རྣམས་སྟུ་ཡོད་ན་ཞེས་གཞན་གྱི་ལུགས་ལ་དགག་པ་གསུངས་པའི་སྐབས་ཀྱི་རང་
 བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་ནི་སྟར་གོང་དུ་བསྟན་པ་བཞི་བརྒྱ་བའི་ཡུལ་
 དང་བཅས་ཏེ་བསྐྱབས་པའི་སྐབས་སྟུ་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པའི་ངོ་བོའི་འཛིག་ཚུལ་
 བཤད་པ་དེ་ལྟར་དུ་རིག་པར་བྱ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་སོགས་དེ་དག་མེད་པར་
 ལྟོན་པའི་ཆོག་ནམས་ཀྱི་དོན་ཡང་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གཉིས་ཀའི་
 དབང་དུ་བྱས་པའི་ལྟན་སྟེས་ཀྱི་མ་རིག་པས་དེས་རི་ལྟར་ཞེན་པ་ལྟར་གྱི་དོན་དེ་
 ཉིད་མེད་པར་ལྟོན་པ་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་མཛད་པ་དེ་ལྟར་དུ་རང་གི་འཁོར་བའི་ཅ་
 བ་རང་རྒྱད་ལ་ཡོད་པའི་བདག་འཛིན་དེ་གཉིས་འབྲུལ་ཞིང་ལོག་པར་ཁོང་དུ་རྒྱད་
 བས་སྟོང་བའི་ཐབས་འབའ་ཞིག་དུ་གསུངས་པར་གོ་བར་བྱ་ཡི་རང་བཞིན་གྱིས་རང་
 གི་ངོ་བོས་མ་བྱུང་ཅེས་སོགས་ཀྱི་ཆོག་རྣམས་སྟུ་འབྲངས་པའི་སྟོར་སྟོན་ཅམ་ལ་ཆགས་
 པར་མི་བྱའོ།།

གོང་གི་ས་བཅད་གཉིས་པ་བྱད་པར་དེ་དག་དགག་བྱ་གཞན་ལ་སྟོར་བ་དང་
 མི་སྟོར་བའི་ཚུལ་ལ་འོ་བདུན་ལས་དང་པོ་གཏན་མེད་དང་ཡོད་ཀྱང་ཡུལ་དུས་དེར་
 མེད་པ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱད་པར་མི་དགོས་འོ་ཚུལ་གྱི་ནམ་དཔེ་བཤད་པ་ནི། དཔེ་རྣམ་
 བ་རི་བོང་གི་རུ་དང་མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་ལ་སོགས་པ་གཏན་ནས་མེད་པ་ནམས་མེད་
 དོ་ཞེས་པ་རོལ་ལ་སྟུ་བའི་ཆོ་ན་རང་བཞིན་གྱིས་དང་རང་ངོས་ནས་སོགས་ཀྱི་བྱད་

པར་དེ་དག་སྒྱུར་མི་དགོས་པར་སྐྱས་ཆོག་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྒྱིར་པ་སྐྱ་ལྟ་བུ་གེས་བྱ་ལ་
ཡོད་ཀྱང་གིན་དུ་བསེལ་ཞིང་རྒྱན་དང་བལ་བའི་ཡུལ་འགའ་ཞིག་ན་མེད་ལ་ཚུ་དང་
བཅས་པའི་རྩ་སའི་ཡུལ་འགའ་ཞིག་ན་ཡོད་པ་དང་དུས་ཁྱད་པར་བ་དགུན་ལྟ་བུའི་
དུས་ན་མེད་ཅིང་དབྱར་གྱི་དུས་ལྟ་བུའི་དུས་འགའ་ཞིག་ན་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་ཡུལ་
དུས་ཀྱི་དབང་གིས་འགའ་ཞིག་ན་ཡོད་པ་འགའ་ཞིག་ན་མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་
གང་ན་མེད་པའི་ཡུལ་དུས་དེ་དང་དེར་ཆོས་དེ་དག་མེད་པར་ས་རྩ་ལ་སོ་ལ་བརྗོད་
པའི་ཆོ་ནའང་རང་བཞིན་གྱིས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དེ་དང་སྒྱུར་ནས་ཡུལ་དུས་
དེར་ཆོས་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་སོགས་སྒྱུར་ཏེ་བརྗོད་མི་དགོས་པར་དེ་རྣམས་
གང་ལ་མེད་པའི་ཡུལ་དུས་དེར་ཆོས་དེ་ག་རང་མེད་པར་བརྗོད་དགོས་སོ།། (༤༽
གཉིས་པ་བྱུང་མཐའ་ཁོ་ནས་སྒྲོ་བཏགས་འགོག་ནའང་རང་བཞིན་སོགས་སྒྱུར་མི་
དགོས་ཚུལ་ནི། གཞན་ཡང་དབྱ་མ་པས་ཐ་སྙད་དུ་བྱུང་པར་མི་འདོད་པའི་དོན་རང་
གཞན་གྱི་ཕྱེ་པ་དངོས་པོར་སྒྲུབ་པའི་འདོད་པ་བྱན་མོང་མ་ཡིན་པས་སྒྲོ་བཏགས་པ་
གཞན་སྒྱེ་དང་ཆ་མེད་ལ་སོགས་པ་རྣམས་འགོག་པ་ནའང་གང་འགོག་རྒྱ་དེ་དག་
ལ་དངོས་སྒྲུབ་པ་དེ་དག་གི་བསམ་འོ་ན་རང་བཞིན་གྱིས་དང་དོན་དམ་པར་སོགས་
ཀྱི་ཁྱད་པར་དེ་དག་སྒྱུར་དགོས་པའི་སྐབས་འགའ་རེ་བྱུང་ན་མ་གཏོགས་པ་གཞན་
སྒྱེ་སོགས་དེ་དག་འགོག་པའི་ཆོ། དོན་ལ་ནི་རང་གི་རོ་བོས་བྱུང་པའི་རང་བཞིན་
ཞེས་པའི་ཁྱད་པར་གསར་དུ་སྒྱུར་མི་དགོས་ཏེ་དགག་རྒྱ་དེ་དག་ལ་དོན་རང་གི་རོ་
བོས་བྱུང་པའི་རང་བཞིན་ལ་སོགས་པ་དེ་ཡོད་པར་བྱུང་མཐའ་སྒྲུབ་པ་དེ་དག་གིས་
ཁས་སྐྱབས་ཟིན་པའི་སྒྱིར་རོ།། དེ་ཡང་དངོས་སྒྲུབ་པས་གཞན་སྒྱེ་སོགས་དེ་དག་དོན་
དམ་པར་བྱུང་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་པར་འདོད་པས་ན་ཐོག་མ་ནས་གཞན་
སྒྱེ་སོགས་མེད་དེ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཀག་ན་དེ་ལ་ཁོས་ཏ་ཅང་ཐལ་ཆེས་པ་ལྟ་བུའི་
ཉན་འདོད་སོགས་གཏན་མི་སྒྱེ་ཞིང་སྒྲོ་མི་འདུག་པས་གིན་དུ་འགོག་དཀའ་བ་འབྱུང་
ཞིང་དགག་རྒྱ་དེ་ལ་ཁོ་རང་གི་བསམ་པ་ལྟར་དོན་དམ་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་སྒྱུར་ནས་

གཞན་སྐྱེ་དོན་དམ་པར་མེད་དེ་སོགས་ཀྱིས་བཀག་ན་ཁོས་ཉན་པ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་
 ལན་ཚུལ་བཞིན་འདེབས་པས་ན་འགོག་གིན་ཏུ་སླ་བ་ཡིན་པས་ཁོ་རང་གི་བསམ་ངོ་
 ལྟར་དོན་དམ་སོགས་ཀྱི་བྱད་པར་དེ་དག་སྒྱུར་བ་གནད་ཆེ་བའི་སྐབས་འབྱུང་ལ། དེ་
 ལྟར་ཁོ་རང་གི་བསམ་ངོ་ལྟར་དོན་དམ་སོགས་ཀྱི་བྱད་པར་སྒྱུར་ཏེ་དོན་དམ་པར་
 གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ་སོགས་ཀྱིས་བཀག་པའི་ཆེ་གཞན་སྐྱེ་སོགས་བདེན་གྱུ་བ་
 ཞིགས་པ་ན། སྒྱུར་དོན་དམ་སོགས་ཀྱི་བྱད་པར་མ་སྒྱུར་བའི་གཞན་སྐྱེ་སོགས་དགག་
 རྒྱ་ལུས་པ་ནི་མིན་ཏེ། ཁོ་རང་གི་གཞན་སྐྱེ་སོགས་ཡོད་ཅིན་བདེན་གྱུ་བ་ཏུ་འདོད་
 པས་ན་དེ་དག་བདེན་གྱུ་བ་བཀག་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་དག་ཆ་བ་ནས་ཞིགས་པར་འགྱུར་
 རོ།། རྟོག་སུམ་པ་བྱད་པར་དེ་བཞི་ཡིས། གཞན་འགོག་ན་རང་བཞིན་སོགས་མ་སྒྱུར་
 བ་སུན་འབྱིན་པ་ལྟར་སྒྲུང་དུ་འགྱུར་བ་རྟོག་ནི། དངོས་སྒྲུབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་འདོད་པས་
 བཏགས་པ་གཞན་སྐྱེ་སོགས་འདི་དག་ལས་གཞན་པ་དབུ་མ་པས་ཐ་སྙད་དུ་རྣམ་པར་
 འཛོག་པའི་དོན་རྣམས་ལ་ནི་དོན་ངེ་འདྲ་བ་ཞིག་ཡིན་ཡང་དོན་དེ་དག་འགོག་པའི་
 སྐབས་སུ་ནི་དོན་དམ་པར་དང་རང་བཞིན་གྱིས་སོགས་ཀྱི་བྱད་པར་དེ་མ་སྒྱུར་ན་
 དོན་དེ་མར་མི་ཞིགས་པར་མ་ཟད་འགོག་མཁན་གྱི་མ་རྩལ་སུན་འབྱིན་པའི་རིགས་
 པ་དེ་ཉིད་ལའང་མར་གང་གི་སྒྲོ་ནས་བཀག་པའི་སྒྱུན་དེ་ཉིད་ཚུར་ཡང་མཚུངས་
 པར་འདུག་པ་ཡིན་པས་ན་སུན་འབྱིན་གྱི་རིགས་པ་དེ་ཉིད་རིགས་པ་ལྟར་སྒྲུང་འབའ་
 ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བས་ན་ངེས་པར་བྱད་པར་དེ་སྒྱུར་དགོས་སོ།།

བཞི་པ་བྱད་པར་སྒྲུར་བཤད་པ་ལྟར་མ་བྱས་ན་འཁོར་འདས་ཐམས་ཅད་དང་
 འགལ་ཚུལ་རྟོག་ནི། ཞོང་གི་དེའི་རྒྱ་མཚན་གཞན་ཡང་སྒྲུར་བཤད་པ་ལྟར་དབུ་མ་པས་
 ཐ་སྙད་དུ་འཛོག་པའི་དོན་རྣམས་ལ་ནི་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དབྱེད་པའི་དོན་དམ་
 དབྱེད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་དང་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་གང་གིས་ཀྱང་མི་གཞོད་པ་ཞིག་
 ངེས་པར་དགོས་ཏེ་དེ་ལྟ་བུ་དགོས་པ་མ་ཡིན་ན་ནི་དབུ་མ་པ་རང་གིས་འཛོག་ཏེན་
 ཀྱི་བྱེད་པོ་དབང་ཕྱག་ལ་སོགས་པ་ཐ་སྙད་དུ་ཁས་མི་ལེན་ལ་གཟུགས་སྒྲུབ་ལ་སོགས་

པ་ཁས་ལེན་པའི་བྱད་པར་གྱི་དབྱེ་བ་གཏན་མི་རུང་བས་དབྱེ་མ་པ་རང་གི་ལྷགས་
ལ་འདི་འདྲ་བ་ནི་ལམ་ཡིན་ནོ།། འདི་འདྲ་བ་ནི་ལམ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་།
ཐུབ་མཐའ་འདི་ལྟར་དུ་འདོད་པ་ནི་འཐད་དོ་འདི་ལྟར་དུ་འདོད་པ་ནི་མི་འཐད་དོ་
ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་འདིག་རྟེན་པའི་རྣམ་གཞག་དང་འདིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་
རྣམ་གཞག་གང་ཡང་བྱེད་པའི་ཐབས་མེད་པས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྲོང་པ་ལ་འཁོར་
འདས་གྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་འཐད་པའི་བྱད་ཆོས་འདི་ཡང་གིན་ཏུ་མི་རུང་བར་
འཕྱར་བའི་བྱིར་རོ།། ལྷ་པ་ཆད་མས་ཐུབ་ཀྱང་འགོག་ན་བཞད་གད་ཡིན་པོ་པ་གོང་
གི་དེ་ལྟར་དབྱེ་མ་པས་རྣམ་པར་འཛོག་པའི་དོན་དེ་དག་ལ་ཆད་མས་མི་གཞོད་
ཀྱང་དེ་དག་འགོག་པར་འདོད་ན་དེ་འདྲའི་འདོད་པ་ནི་མཁས་པའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་
གིན་ཏུ་འཁྲེལ་ནས་བཞད་གད་འཆོར་བ་ཉིད་གྱི་གནས་ཡིན་ནོ།། རྒྱ་མཆན་དེས་ན་
གཟུགས་སོགས་ཐ་སྐད་དུ་འཛོག་དགོས་པའི་ཆོས་དེ་དག་འགོག་པར་གསུངས་པའི་
སྐབས་སུ་ནི་གདོན་མི་ཟ་བ་ངེས་པ་ཁོ་ནར་དོན་དམ་པར་སོགས་གྱི་བྱད་པར་དེ་
སྒྱུར་བར་བྱའོ།། དུག་པ་བྱད་པར་དེ་སྒྱུར་དགོས་པ་འཕགས་པ་ཡབ་སྐུ་གྱི་གཞུང་
ཀྱན་ལས་འབྱུང་པོ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རྩལ་འདི་ཡང་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་དང་རིགས་
པ་དུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པར་ནི་དགག་བྱ་འགོག་པའི་སྐབས་ན་རང་བཞིན་སོགས་གྱི་
བྱད་པར་དེ་སྒྱུར་བ་ཆེས་མང་བར་སྤང་ལ། ཆ་ཤེད་གཞུང་དང་། དེའི་འགྲེལ་བ་བྱད་
ཏུ་ལྷ་ལི་ཏ་དང་། ཆོག་གསལ་དང་། ཡང་དབྱེ་མ་ལ་འདུག་པ་ཆ་འགྲེལ་དུ་འང་སྒྱུར་
བའི་སྐབས་དུ་མ་སྤང་བས་བྱད་པར་དེ་སྐབས་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྱུར་བ་ནི་ཆོག་མངས་
པས་དཀའ་ཆོགས་ཆེ་བ་ལ་གཟིགས་པ་དང་བྱད་པར་དེ་ཐམས་ཅད་ལ་མ་སྒྱུར་ཡང་
གང་ལ་སྒྱུར་བ་དེ་རྣམས་གྱི་བྱད་པར་དེ་སྒྱུར་དགོས་པའི་གནད་དེ་ཉིད་གྱིས་གཞན་
རྣམས་ལ་ཡང་སྒྱུར་དགོས་པར་རྟོགས་སྒྲ་བ་ལ་དགོངས་ནས་བྱད་པར་དེ་མ་སྒྱུར་བ་
ཡིན་པས་ན་མ་སྒྱུར་བའི་སྐབས་སུ་འང་བྱད་པར་དེ་ངེས་པར་སྒྱུར་དགོས་པ་ཡིན་
ཏེ་དོན་དེ་དག་ལ་བྱད་པར་དེ་སྒྱུར་བ་དང་མི་སྒྱུར་བ་གཉིས་གྱི་བྱད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་

བཞག་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། བདུན་པ་ནམ་པར་དབྱད་པ་ཞེས་པའི་ཆོག་ཡོད་ནའང་
 རང་བཞིན་བྱད་པར་སྐྱར་བ་ཡོད་ཚུལ་འདྲི། འོན་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་གཞན་ཡང་གཞུང་
 དེ་དག་ཏུ་ནམ་པར་དབྱད་པ་ན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་ནས་ནམ་པར་
 དབྱད་པའི་བྱད་པར་སྐྱར་བའང་མང་དུ་འབྱུང་སྟེ་དེ་ལྟར་འབྱུང་བ་དེ་ཡང་སྐར་གོང་
 ཏུ་བཤད་པ་ལྟར་རང་གི་ངོ་ཐོས་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་ན་ཡིན་ཚུལ་རི་ལྟར་ཡིན་དཔྱད་
 པའི་རིགས་པས་ཆ་སོ་སོར་བྱེ་ནས་བཅའ་བ་ན་ངེས་པར་རྟེན་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན་
 པ་ལས་རིགས་པ་དེས་དེ་ལྟར་གཏན་ནས་མ་རྟེན་པའི་རྒྱ་མཚན་དེས་རིགས་པ་དེས་
 གང་བཅའ་བའི་རང་གི་ངོ་ཐོས་བྱུང་བའི་དོན་དེ་ཉིད་ཐ་སྟོན་ཏུ་ཡང་མེད་ཅེས་
 པའི་དོན་དེ་ཉིད་དང་གནད་ཅིག་ཁོ་ན་ཡིན་པས་རང་གི་ངོ་ཐོས་བྱུང་བའི་རང་
 བཞིན་མེད་ཅེས་པ་དང་གནད་གཅིག་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱ་སྟེ། དོན་དེ་ཡང་བཞི་བརྒྱ་
 བའི་འགྲེལ་པ་ལས། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་འདི་དག་དཔེ་མགལ་མེད་འཁོར་ལོ་སྐྱར་ཏུ་
 བསྐྱོར་བ་དང་སྐྱུལ་པའི་དམག་ལ་སོགས་པ་ལྟར་སྐྱར་བ་ལྟར་གྱི་དོན་ལ་བརྟགས་པ་
 ན་ཚུགས་མི་བྱུང་བས་ན་བསྐྱུ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་རིག་པས་བརྟགས་ན་དངོས་པོ་
 མེད་པར་འཁྱུར་རོ་གལ་ཏེ་བརྟགས་པས་དངོས་པོ་མེད་པར་མི་འཁྱུར་བར་ཚུགས་
 བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་འོ་ན་དེ་ལྟར་རིགས་པས་བརྟགས་ཤིང་དབྱད་པ་དེའི་ཆོ་ན་
 རེས་པར་རི་ཅམ་ཏུ་རིགས་པས་འཐད་པས་ནམ་པར་དབྱད་པའི་ཆོ་ན་ས་ལེ་སྐྱམ་ལ་
 སོགས་པ་ལྟར་མངོན་པ་ཡིན་ཏེ་འདིར་ས་ལེ་སྐྱམ་ནི་དབྱད་ཀྱི་བརྟན་བཅོས་འགའ་
 ཞིག་ལས་ས་ལེ་སྐྱམ་ནི་གསེར་ཡིན་ཏེ། ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་གསེར་ཡིན་ལ། དཔེར་
 ན་གསེར་དེ་རྒྱ་བཟང་ངན་བརྟགས་པའི་ཆོ་མེར་བསྐྱེགས་པ་དང་བཅད་ཅིང་བརྟར་
 བ་རི་ལྟར་བྱས་པ་དེ་ཅམ་ཏུ་མདོག་ངན་པར་མི་འཁྱུར་བར་མ་ཟད་ཤིན་ཏུ་དག་པའི་
 གསེར་གྱི་རང་བཞིན་དེ་ཉིད་རིམ་གྱིས་གསལ་པོ་གསལ་པོར་འགྲོ་བ་དེ་བཞིན་ཏུ་
 འདིར་དངོས་པོ་རང་གི་ངོ་ཐོས་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་ན་འཐད་པས་རི་ཅམ་དབྱད་པ་དེ་
 ཅམ་ཏུ་དངོས་པོའི་རང་གི་ངོ་ཐོ་དེ་ཉིད་རིམ་གྱིས་གསལ་ཞིང་། ཆེས་ཆེར་གསལ་

བར་སོང་ནས་སྒོས་ཤིན་ཏུ་རགས་པ་ཞིག་ཏུ་དམིགས་པར་འགྱུར་དགོས་ན་དངོས་པོ་
དེ་དག་བདེན་པར་སྤང་བ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མ་རིག་པ་ཅམ་གྱིས་སྦྱིད་པར་བྱས་པའི་
རྒྱ་ཅན་ཡིན་པས་ན་དངོས་པོ་སྤང་བ་དེ་ཉིད་ལ་ནམ་པར་དབྱེད་པའི་རིགས་པའི་
མེས་དབྱེད་པའི་སྒོ་ནས་བསྐྱེད་པར་ན་དངོས་པོའི་རང་གི་ངོ་བོ་དེ་གཏན་མེད་པ་ཁོ་
ནས་འགྱུར་གྱི་དེ་ཉིད་མེད་པར་མི་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

གོང་གི་ས་བཅད་གསུམ་པ་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱད་པར་སྦྱོར་མི་
སྦྱོར་བཤད་པ་ལོ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱད་པར་རང་རྒྱད་པ་ཁོ་ནས་འདོད་པ་འགོག་པ་
དང་། དོན་དམ་གྱི་བྱད་པར་གང་ཡིན་བཤད་པ་དང་། དེ་མཁས་པའི་བཤད་རྒྱལ་
གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་བཅུ་ལས། དང་པོ་རང་རྒྱད་པར་མ་ཟད་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་
ཀྱིས་དོན་དམ་པའི་བྱད་པར་སྦྱར་རྒྱལ་ནི། འདིར་ཡོད་ཁ་ཅིག དགག་བྱ་ལ་དོན་
དམ་གྱི་བྱད་པར་སྦྱོར་བ་ནི་དབྱེད་པར་རྒྱད་པ་ཁོ་ནའི་ལུགས་སུ་སྦྱ་བ་དེ་ནི་ཆེས་
མི་རིགས་ཏེ་མི་རིགས་པའི་རྒྱལ་ཡང་འདྲག་འབྲེལ་དུ་རྒྱལ་བའི་ལུས་ཀྱི་མདོ་ཤེར་
ཕྱིན་གྱི་མདོའི་ལུང་དངས་པ་ལས། འདི་སྐད་གསུངས་ཏེ་དེ་ཡང་སྤྱི་རིམ་གྱི་རབ་
འབྱོར་ལ་སྒྲས་པ་ནི་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་ཞེས་བོས་ནས་ཁྱོད་ཀྱི་གོང་དུ་དེ་
ལྟར་སྒྲས་པ་དེ་ཡང་རྒྱ་མཆན་ཅི་ཞིག་ཡིན་འབྲས་སུ་འགོག་པ་ནམ་པར་གྲོལ་བ་
ཐོབ་པ་མེད་ཅིང་འབྲས་སུ་དེར་འདྲག་པའི་ལམ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་མེད་དམ། དེ་
ལ་རབ་འབྱོར་གྱིས་ལན་སྒྲས་པ་ནི། ཆེ་དང་ལྡན་པ་སྤྱི་རིམ་གྱི་ཞེས་བོས་ནས་གོང་
གི་དེ་ལྟར་ཐོབ་པའང་ཡོད་ལ་མངོན་པར་རྟོགས་པའང་ཡོད་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་ཐོབ་
བྱ་དང་འཐོབ་པ་པོ་དང་རྟོགས་བྱ་དང་རྟོགས་པ་པོ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱལ་གྱིས་ཏེ་འཕགས་
པའི་མཉམ་གཞག་གིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཟིགས་པའི་ངོར་གཉིས་སུ་སྤང་བའི་རྒྱལ་
གྱིས་སམ་ཡང་ན་རིགས་པས་རྒྱལ་བཞིན་དབྱེད་ཅིང་བཅལ་ན་ཐོབ་པ་སོགས་ཡོད་
པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།། ཐོབ་པ་དང་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དེ་རྒྱལ་ཁི་ལྟར་ཡོད་སྟམ་པའི་
ཐེ་ཆོམ་བསལ་བའི་ཕྱིར་ཡང་ཆེ་དང་ལྡན་པ་སྤྱི་རིམ་གྱི་ཞེས་བོས་ནས་དེ་འབྲའི་

ཐོབ་པ་དང་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དེ་ནི་མ་དབྱེད་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པའམ་
 བ་སྟན་ཙམ་དུ་ཡོད་པ་ཡིན་ལ་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ངན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱི་རྒྱན་ལ་
 སྦྱར་བའི་བཙོན་འགྲུས་གིན་དུ་བཅུམས་པའི་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་
 དང་རིགས་ནས་རིགས་སུ་སྦྱེ་བ་སོགས་དང་འདོད་པར་ལས་ཉོན་གྱིས་ལན་ཅིག་སྦྱེ་
 བས་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བ་དང་ཕྱིར་མི་འོང་བ་དང་། ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་
 བམས་ཅད་བཙོམ་པའི་དབང་བཙོམ་པ་དང་སྲིད་པ་ཐ་མའི་ཆེ་སྟོབ་དཔོན་གཞན་ལ་
 མ་བརྟེན་པར་རང་གི་བྱང་རྒྱལ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རང་སངས་རྒྱས་དང་རང་གཞན་
 གྱི་དོན་གཉིས་རྟོགས་པར་བསྐྱབ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཡང་
 འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྟན་ཙམ་དུ་ཡོད་པ་ཡིན་གྱི་དོན་དམ་པར་ཉེ་དོན་གྱི་སྟོན་ལུགས་
 ལ་རྒྱལ་བཞིན་བརྟགས་པའི་ངོར་ནི་ཐོབ་པ་མེད་ཅིང་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཡང་
 མེད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དུ་ཁས་སྐྱོང་དགོས་པར་འདུག་འགྲེལ་ལས་གསུངས་
 པའི་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་དེ་རང་རྒྱུད་པའི་མདོ་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཁྱེད་ཅག་སྤྲུལ། མདོ་དེ་
 བཞིན་དུ་གཞན་ཡང་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་རྣམས་ནས་དོན་དམ་པའི་བྱད་པར་སྦྱར་བ་
 གིན་དུ་མང་བར་སྤྱང་རོ།།

གཉིས་པ་གིང་རྟ་ཆེན་པོ་སྤྲུལ་བྱིས་སྦྱར་རྒྱལ་པོ་ནི། མདོར་མ་ཟད་བསྟན་
 བཙོས་ཀྱང་བྱད་པར་དེ་འདྲ་སྦྱར་བ་མང་དུ་འབྱུང་བ་ནི། ལྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་ལས་
 ཀྱང་། དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་བྱུང་དུས་ཀྱི་གནས་པའམ་ཐོག་མའི་སྦྱེ་བའམ་མཐའི་
 འཇིག་པའམ་དངོས་པོ་དེ་ཉིད་ཡོད་མེད་དམ། གང་ཟག་ལ་སོགས་པའི་བྱད་པར་
 ངན་པའི་དམན་པའམ་བར་མའི་མཉམ་པའམ་བཟང་ཞིང་མཆོག་དུ་སྦྱར་པའི་བྱད་
 པར་ཅན། ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ནི་སངས་རྒྱས་བཙོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་
 པའི་གྲགས་པའི་ཐ་སྟན་དེ་ཉིད་བཙན་པར་བྱས་ཉེ་ཐ་སྟན་དེ་ཉིད་ཀྱི་དབང་གིས།
 ཡོད་པར་གསུངས་ཀྱི་གནས་པ་སོགས་དེ་དག་ཡང་དག་སྟེ་བདེན་པར་བྱབ་པའི་
 དབང་གིས་ཡོད་པར་གསུངས་པ་མིན་ལོ། ཞེས་དང་། ཡང་རིན་ཆེན་སྤེང་བ་ལས།

བདག་དང་བདག་གི་བར་ཡོད་ཅེས་པ། འདི་ནི་ཐ་སྙད་ཙམ་ཏུ་ཡིན་གྱི་དམ་པའི་
དོན་ཏུ་ནི་མེད་དོ། ཅེས་དང་། འབྲས་བུ་གང་གི་བདེན་པར་མ་གྲུབ་བཞིན་ཏུ་དེར་
སྤང་བའི་ས་བོན་བརྟུན་པར་གྲུབ་པ་དེའི། འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ག་ལ་
ཞིག་སྟེ་ག་ལ་ཡོད། ཅེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཏུ་སྐྱེ་མའི་རྟ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཐོག་མར་
རང་གི་མ་ལས་སྐྱེ་བ་དང་མཐར་གཞན་གྱིས་བསད་པ་ལ་སོགས་པའི་སློ་ནས་འཇིག་
པ་དོན་ལ་མེད་བཞིན་ཏུ་དེ་ལྟར་སྤང་བ་ལྟར་དེ་འདྲའི་སྟོན་བཅུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་
འདི་ལ་ཡང་། དང་པོར་སྐྱེ་དང་མཐར་འཇིག་པ་ཉིད་མ་དཔུད་པའི་ཆེ་བསྟོན་ཏུ་
མེད་པར་སྤང་ན་ཡང་། དམ་པའི་དོན་ཏུ་སྟེ་ཚུལ་བཞིན་དཔུད་པའི་རོར་སྐྱེ་བ་དང་།
འཇིག་པ་ཉིད་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་དོན་དམ་པར་དང་བདེན་པར་དང་ཡང་
དག་པའི་དབང་གིས་ཞེས་བྱད་པར་དེ་དག་དགག་བྱ་ལ་སྐྱར་ནས་གསུངས་པ་མང་
ལ་བྱད་པར་དེ་དག་མ་སྐྱར་བའི་ཆེ་ཡང་རང་གི་རོ་བོས་དང་རང་བཞིན་གྱིས་དང་
རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པའི་བྱད་པར་སྐྱར་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་མང་རོ།
གསུམ་པ་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་ཀྱང་དོན་དམ་སྐྱར་(རྟོ)ཚུལ་གོང་གི་དེ་ནམས་སུ་
མ་ཟད་བུད་རྟ་སྤྲེལ་ཏེ་ལས་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་བཙུག་ལྟན་འདས་ནམས་ཀྱིས་གདུལ་
བྱ་ལ་ཆོས་བརྟན་པ་ནི། བརྗོད་བྱ་བདེན་པ་གཉིས་ལ་གཞིར་བྱས་པའི་སློ་ནས་དེ་
ཉིད་ལ་ཡང་དག་པར་ཉེ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ། བདེན་པ་གཉིས་ནི་
འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་པའི་རོར་བཞག་ཅིང་ཀུན་རྫོབ་བདེན་འཇིན་གྱི་རོར་བདེན་
པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་དམ་པའི་ཡུལ་ཏུ་སྐྱར་པའི་དོན་ཡང་ཡིན་
ལ་བདེན་པ་ཡང་ཡིན་པས་ན་ཡང་ན་དམ་པའི་དོན་ནི་དོན་དམ་པ་སྟེ་དོན་མཆོག་
ཏུ་སྐྱར་པའོ། བདེན་པ་ནི་མི་བསྐྱེ་བའོ། དམ་པའི་དོན་གྱིས་བདེན་པའོ། ཞེས་འབྱུང་
བས་དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་གང་གི་དབང་གིས་ཉེ་འཇིག་རྟེན་
ཀྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་བུམ་པ་ཡོད་དོ་སལ་མ་ཡོད་དོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ལ་དེ་
ལྟར་ཡོད་པར་བརྗོད་པའི་ཐ་སྙད་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྐར་ཡོད་པ་ལས་ཉམས་པས་མེད་པར་

ལྷན་པའི་ཐ་སྐད་ཀྱང་འབྱུང་བ་ནི་བྱམ་པ་ཆག་གོ་སའ་མ་ཆིག་གོ་ཞེས་བྱམ་པ་དང་
 སའ་མ་སོགས་དེ་དག་སྐར་གྱལ་པ་དང་གནས་པ་ལས་བྱིས་འབྱུར་བའི་མི་རྟག་པར་
 ཡང་བརྟེན་པར་བྱེད་དོ། དུས་གང་གི་ཆེ་ཆོས་ཀྱི་གནས་ལུགས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་
 ཡིན་ཚུལ་ལ་བསམ་ཞིང་དཔྱད་པའི་བྱ་བ་བརྩམ་པ་དེའི་ཆེ་ནི་འདི་སྐམ་དུ་ཅི་ཞིག་
 ཡིན་བྱམ་པ་དང་སའ་མ་འདི་དག་འདི་ལྷན་སྐར་བ་འདི་དེ་དག་གི་སྟོན་ལུགས་ཉིད་
 དུ་གྱལ་བམ་འོན་ཏེ་སྟོན་ལུགས་ལ་མེད་ཀྱང་དེ་ལྷན་སྐར་བ་ཅམ་དུ་ཟད་ཅེས་དེ་དག་
 གི་ཆ་ཤས་སོ་སོར་བརྟགས་པ་ན་བྱམ་སོགས་དེ་དག་རང་གི་ཆ་ཤས་དུ་མ་ཆོགས་ཤིང་
 འདུས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ལྷན་སྐར་བ་ཅམ་ཞིག་ལ་གདགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ན་
 སྐར་བ་ལྷན་རང་གི་ངོ་བོས་གྱལ་བའི་བྱམ་སོགས་མི་འཐད་པར་མཐོང་བར་འབྱུར་ལ་
 དེ་ལྷན་དེ་འདྲའི་བྱམ་སོགས་མི་འཐད་ན་བྱམ་སོགས་ཀྱི་བྱེད་པར་བྱམ་སོགས་དེ་
 དག་ཆག་པ་དང་ཆིག་པ་སྟེ་འཐད་པར་ག་ལ་འབྱུར་ཞེས་ངེས་པར་བྱེད་དོ། བྱམ་པ་
 དང་སའ་མར་མ་ཟད་དོན་གཞན་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའང་འདིག་རྟེན་གྱི་ཀྱན་
 རྩེ་བ་ཐམ་ཐ་སྐད་ཀྱི་དབང་གིས་ཐ་སྐད་འདི་ལྷན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བཤེས་སོ་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པ་ཐུང་ན་ལས་འདས་སོ་ཞེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྐར་གྱལ་པ་ལས་
 རིམ་བྱིས་འབྱུར་བ་དང་མཐར་མི་སྐར་བའི་གནས་སྐབས་སོ་བའི་མི་རྟག་པ་ཡང་
 བརྟེན་པར་བྱེད་དོ། དེ་ལྷན་ཀྱན་རྩེ་བ་ཀྱི་བདེན་པའི་སྐར་བ་ཅམ་ཀྱི་དབང་གིས་དེ་
 སྐད་བརྟེན་པར་བྱེད་ཀྱང་དུས་གང་གི་ཆེ་དོན་ཀྱི་གནས་ལུགས་དོན་དམ་པའི་སྟོན་
 ལུགས་ཇི་ལྷན་ཡིན་བསམ་པ་དང་དཔྱད་པ་དེའི་ཆེ་ནི་བསམ་ངོ་དེར་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་ཉིད་མི་འཐད་ན་དེའི་བྱེད་པར་བཤེས་པ་དང་ཐུང་ན་འདས་པ་དག་ལྷ་
 འཐད་པར་ག་ལ་འབྱུར་ཏེ་ཞེས་གསུངས་སོ། བཞི་བ་རྩེ་བས་དོན་དམ་སྐར་ཚུལ་ང་
 དེར་མ་ཟད་སྟོན་དཔོན་རྩེ་བ་གྲགས་པས་ཀྱང་བདེན་པར་གྱལ་བའི་སྐྱེ་བ་འགོག་པ་
 ཡིན་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ཅམ་འགོག་པ་མིན་པར་གསུངས་ཏེ་དེ་ལྷན་ཡང་རིགས་པ་དུག་ཅུ་
 བའི་འབྲེལ་པ་ལས། གཞུགས་ཀྱི་ནམ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དང་འདྲ་བ་ཉིད་དུ་གཞུགས་

བརྟན་གྱི་རྣམ་པ་ཡང་སྤང་ཞིང་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་མེ་ཡོང་དང་གཟུགས་དང་སྤང་
བ་རྣམས་ཚོགས་པ་ལ་བརྟན་ནས་བསྐྱེད་པ་ནི་རང་དབང་ཏུ་བྱུང་བ་ལྟ་བུར་སྤང་
བས་ན་བརྟན་པར་གྱུ་བ་ལ་དེ་ལྟར་བརྟན་པར་གྱུ་བ་པར་གྱུར་པ་ཁོ་ན་དེ་ལྟར་དམིགས་
གིང་མཐོང་བཞིན་པའི་གཟུགས་བརྟན་དེ་མ་སྐྱེས་པར་དབུ་མ་པ་ཁོ་ཙག་མི་སྤྲོད།
དེ་ལྟར་མི་སྤྲོད་པ་ཡིན་མོད་གྱི་འོན་ཀྱང་གཟུགས་བརྟན་དེ་ལྟར་མ་སྐྱེས་པར་སྤྲོད་པ་དེ་
ནི་བདག་ཉིད་དམ་རང་བཞིན་གང་ཏུ་གཟུགས་བརྟན་དེ་འབྱུང་བ་མེད་ཅིང་གྱུ་བ་པ་
མི་སྤྲོད་པར་རྣམ་པར་བཞག་དགོས་པའི་བདག་ཉིད་དམ་རང་བཞིན་དེ་ཉིད་ཏུ་
གཟུགས་བརྟན་དེ་མ་སྐྱེས་པ་ཡིན་པར་སྤྲོད། དེ་ལ་གཞན་གྱིས་ངེས་པ་ནི་གཟུགས་
བརྟན་དེ་བདག་ཉིད་དམ་རང་བཞིན་གང་ཏུ་སྐྱེ་བ་མེད་པར་རྣམ་པར་བཞག་ཅི་ན།
དེའི་ལན་ནི་བདག་ཉིད་དམ་རང་བཞིན་གང་ཞིག་བདེན་པར་གྱུ་བ་པ་ཉིད་ཏུ་གྱུར་
པར་མངོན་པར་འདོད་པའི་བདག་ཉིད་དམ་རང་བཞིན་དེ་ཉིད་ཏུ་གཟུགས་བརྟན་མ་
སྐྱེས་པར་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་གྱི་བརྟན་པའི་བདག་ཉིད་དམ་རང་ཙོང་ཙོང་དེ་མ་སྐྱེས་
པར་རྣམ་པར་བཞག་པ་མ་ཡིན་ཏེ་གཟུགས་བརྟན་དེ་ནི་བརྟན་པའི་རོ་ཙོང་དེར་རྒྱ་
རྒྱུན་ཚོགས་པའི་དབང་གིས་གྱུ་བ་པའི་རྟན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡིན་པར་ཁས་
ཐུངས་པར་བྱ་དགོས་པའི་བྱིར་རོ། ཞེས་བརྟན་པ་སྐྱེ་མ་ལྟ་བུའི་སྐྱེ་བ་མི་འགོག་པ་
དང་བདེན་པར་གྱུ་བ་པའི་སྐྱེ་བ་འགོག་པས་བརྟན་ནས་སྐྱེས་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་
མ་སྐྱེས་པ་གཉིས་མི་འགལ་བར་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། རྒྱ་མཆན་དེའི་བྱིར་དེ་
ལྟར་ན་དངོས་པོ་གཅིག་ཉིད་གང་ལ་སྟོས་ཏེ་སྐྱེས་པར་བཞག་པ་དང་མ་སྐྱེས་པར་
བཞག་པའི་སྟོས་སའི་གཞིའི་ཡུལ་འདི་གཉིས་གཞིའི་ཡུལ་ཐ་དད་པ་ཡིན་པ་ཉིད་གྱི་
བྱིར་པན་ཚུན་འགལ་བར་ག་ལ་འབྱུར་ཏེ་སྐྱེས་པར་བཞག་པ་ནི་གཞི་བརྟན་པའི་
བདག་ཉིད་ཏུ་ཡིན་ལ་མ་སྐྱེས་པར་བཞག་པ་ནི་གཞི་བདེན་པའི་བདག་ཉིད་ཏུ་ཡིན་
པས་འགལ་བ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་བྱིར་རོ། ཞེས་པ་དང་། ཡང་གཞན་གྱིས་ཚོལ་བའི་
ལན་ཏུ་འདི་སྐད་གསུངས་ཏེ། གང་གི་ཆེ་དབུ་མ་པ་ཁོ་ཙག་གིས་དངོས་པོ་གང་

ཞིག་རྒྱ་རྒྱུ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པ་དེ་དཔེ་གཟུགས་བརྟན་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་སོ་ཞེས་རང་བཞིན་གྱིས་ཞེས་བྱ་བའི་བྱང་པར་སྦྱར་ནས། སྐྱེས་པ་དེའི་ཆེ་ཆོལ་བ་པོ་ཁྱད་གྱིས་བྱང་པར་དེ་གོ་ཞིང་དྲན་ན་ངེད་ལ་ཆོལ་བའི་གོ་སྐབས་ག་ལ་ཡོད་ཅེས་ས་རོལ་པོས་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་གཉིས་འགལ་བར་བརྟན་པའི་ལན་དུ་གསུངས་སོ།། ལྷ་འོ་པ་འཇུག་པ་རྩ་བར་སྦྱར་ཚུལ་འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། རྒྱ་མཚན་དེ་ཕྱིར་དེ་ལྟ་བུའི་རིམ་པས་དངོས་པོ་རྣམ་གཤིད་མ་སྐྱེ་ཐོག་མ་འཕམ་གཞི་ནས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་མ་སྐྱེས་པ་ཡིན་པས་ན་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཙམ་དུ་སྐྱེས་པར་རིག་པར་བྱའོ།། ཞེས་མ་སྐྱེས་པ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་བྱང་པར་སྦྱར་བ་དང་། ཡང་བུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་འདི་དག་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་མེད་ཅིང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་རབ་དུ་གྲགས་པར་ཏེ་ཐ་སྙད་ཙམ་དུ་ཡོད་པ་ཅི་ལྟ་བ་བཞིན། དུ་བྱབ་པ་ཡིན་ལ་བུམ་སོགས་དེ་ལྟར་བྱབ་པ་དེ་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་ལྟར་བྱབ་པར་འགྱུར་བས་ན། གཏན་ནས་མེད་པའི་མོ་གཤམ་བྱ་དང་མཚུངས་པར་ཐལ་བའི་སྒྲོན་དུ་མི་འགྱུར་རོ།། ཞེས་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་དེ་ཁོ་ནར་མེད་པ་དང་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་གསུངས་པས་ན་འདིས་ཀྱང་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱང་པར་མ་སྦྱར་བ་མ་ཡིན་ནོ།། དུག་པ་དེ་དག་གི་བྱབ་དོན་དེ་མི་སྦྱོར་བ་གཏན་ནས་མི་འཐད་པ་འོ།། གོང་དུ་བཤད་པའི་དོན་དེ་དག་མདོར་བསྟར་ན་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ་བྱིད་ཅག་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱང་པར་སྦྱོར་བ་གཏན་ནས་མི་འདོད་ན་ཆོས་གང་འདྲ་ཞིག་ལའང་དོན་དམ་པར་འདི་དང་འདི་ཡིན་ལ་ཀུན་རྫོབ་དུ་འདི་དང་འདིའོ་ཞེས་པའི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་གང་ཡང་བྱར་མེད་པར་འགྱུར་ཞིང་རང་ལུགས་ཀྱི་བདེན་གཉིས་བཞག་པའི་དགོས་པ་ཐམས་ཅད་སྟོར་བ་ཡིན་པས་ན། འོ་བདུན་པ་དེ་འདྲ་ལོག་རྟོག་ཡིན་ཚུལ་ནི། དེ་འདྲ་བའི་དབུ་མ་པ་ནི་རྒྱལ་བའི་བཀའ་དང་དགོངས་འབྱེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་གང་ནས་ཀྱང་མ་བཤད་པས་ལོག་པར་རྟོག་པ་ཁོ་ནའོ།། འོ་བརྒྱད་པ་བདག་སྐྱེ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱང་པར་སྦྱོར་བ་ཆོག་གསལ་

དང་འདྲག་འགྲེལ་ལས་བཀག་པ་ཆིག་གསལ་ལས་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱད་པར་
སྒྱུར་བ་བཀག་པ་ནི་བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་སྐབས་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱད་པར་སྒྱུར་བ་
བཀག་པ་ཡིན་གྱི་སྐྱེ་བ་ཙམ་འགོག་པ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱད་པར་སྒྱུར་བ་བཀག་པ་
མིན་པ་ནི་འགྲེལ་པ་དེ་ཉིད་ན་གཉིས་ཏུ་གསལ་ལ། འགྲེལ་པ་དེར་མ་ཟད་འདྲག་འགྲེལ་
ལས་ཀྱང་། བདག་སྐྱེ་ལ་སྒྱུར་བ་བཀག་པ་ནི་སྒྲོབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷ་སྒྲུབ་གིས་
དོན་དམ་པས་བྱད་པར་དུ་མ་མཛད་པར། བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན། ཞེས་སྒྱུར་བདག་
ལས་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་ཡིན་ལོ། །སྐྱ་བ་པོ་གང་ཞིག་གིས་དངོས་པོ་རྣམས་ནི་དོན་དམ་
པར་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དཔེར་ན་སེམས་པ་ཅན་བཞིན་ལོ་
ཞེས་བྱད་པར་དུ་བྱེད་པ་པོ་སྒྲོབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྱེད་དེའི་ལུགས་ཀྱི་དོན་དམ་
པར་ཞེས་བྱ་བའི་བྱད་པར་སྒྱུར་བ་དེ་ནི་རང་དང་པ་རོལ་པོ་གང་ལ་བཞུགས་ནས་ཀྱང་
དོན་དམ་དགོས་པ་གང་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་བསམ་ཞིང་བརྟག་པར་བྱའོ་ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ལོ། །དགྲ་པ་ཐལ་རང་གི་དགག་བྱའི་བྱད་པར་དོན་དམ་གྱིས་མི་
བྱེད་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་མི་འགོག་གིས་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མཆན་དེས་
ན་དབུ་མ་རང་རྒྱད་པ་དང་ཐལ་འཁྱར་བ་གཉིས་ཀྱི་བྱད་པར་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་
གྱི་བྱད་པར་སྒྱུར་མི་སྒྱུར་གྱི་སྒྲོ་ནས་མི་བྱེད་ཀྱང་དེ་གཉིས་ལ་རང་གི་རོ་བོས་གྲུབ་
པའི་རང་བཞིན་ཐ་སྙད་དུ་འགོག་མི་འགོག་གི་བྱད་ཡོད་པས་ན་རང་གི་རོ་བོས་གྲུབ་
པའི་རང་བཞིན་དེ་ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་རྣམས་ལ་འགོག་པའི་ཆོ་ན་ཐལ་འཁྱར་བ་ལྟར་ན་
དེ་འདྲའི་རང་བཞིན་དེ་འགོག་པ་ལ་དོན་དམ་པར་རམ་ཡང་དག་པར་རམ་བདེན་
པར་ཞེས་པའི་བྱད་པར་གཞན་དེའི་སྤྱིང་དུ་གསར་དུ་བསྒྲན་མི་དགོས་ཏེ་རང་གི་རོ་
བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་ན་དོན་དམ་པ་དང་ཡང་དག་པ་སོགས་སུ་གྲུབ་
དགོས་པས་སོ། །རང་རྒྱད་པ་རྣམས་ལྟར་ན་རང་གི་རོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་དེ་
དག་འགོག་པ་ལ་དོན་དམ་པར་སོགས་ཀྱི་བྱད་པར་མ་སྒྱུར་ན་རང་རོས་ནས་གྲུབ་
པའི་རང་བཞིན་དེ་ཉིད་དགག་མི་ལུས་པས་ན་དོན་དམ་པའམ་ཡང་དག་པའམ་

བདེན་པར་རང་གི་ངོ་མོས་བྱུང་པའི་རང་བཞིན་མེད་དོ་ཞེས་སྒྱུར་བ་ཡིན་ནོ།། བཅུ་
པ་བྱན་མོང་གི་འདོད་ཚུལ་འདྲི། དེ་ལྟར་སྒྱུར་མི་སྒྱུར་གྱི་བྱུང་པར་ཡོད་མོད་འོན་
ཀྱང་སྒྱུར་སྒྱེ་འགག་དང་བཅིངས་གྲོལ་སོགས་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་ནམས་ལ་དོན་དམ་
པ་འཕེལ་རང་གི་ངོ་མོས་བྱུང་པ་སོགས་ཀྱི་བྱུང་པར་གཞན་གང་ཡང་མ་སྒྱུར་བར་
དགག་བྱས་པ་ནི་དབུ་མ་པ་ཐལ་རང་གཉིས་ཀ་མི་འདོད་དོ།།

གཉིས་པ་དོན་དམ་གྱི་བྱུང་པར་གང་ཡིན་བཤད་པ་ལ་ལྟ་ལས། དང་པོ་དོན་
དང་དམ་པ་གཉིས་ཀ་ཡུལ་ལ་སྒྱུར་བ་འདྲི། དེ་ལ་གཞན་གྱི་དོགས་པ་ནི་འོན་དོན་
དམ་པར་མེད་པའི་དོན་རང་གང་ཡིན་སྟུང་དུ་དོགས་ན་དོགས་པ་དེ་ཐེལ་བའི་ལན་
ལ་འདྲིར་དོན་ནི་ཤེས་པར་བྱ་བ་སྟེ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ན་དོན་ཞེས་བྱའོ།། དམ་
པ་ནི་མཆོག་ཅེས་བྱ་བ་སྟེ་དོན་དང་དམ་པ་གཉིས་ཀ་གཞི་མཐུན་དུ་བྱས་པ་སྟེ་དོན་
ཡང་ཡིན་ལ་དམ་པ་ཡང་ཡིན་པས་ན་དོན་དམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།། འདྲི་གཉིས་
པ་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་ལ་སོ་སོར་སྒྱུར་བ་ནི། ཡང་ན་དམ་པ་ནི་འཕགས་པའི་མཉམ་
གཞག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ལ་ཡེ་ཤེས་དེས་རྟོག་པའི་དོན་དམ་ཡི་
ཤེས་དེའི་ཡུལ་ཡིན་པས་ན་དོན་ནམ་མོ།། གསུམ་ཇ་པ་དོན་དམ་རྗེས་མཐུན་པ་ལ་
བྱེད་པ་ནི། ཡང་ན་དོན་དམ་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་
རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཤེས་རབ་དེ་ཉིད་ལ་དོན་
དམ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ་བཞི་པ་དེ་དག་གི་ཤེས་བྱེད་རྩ་འབྲེལ་ལ་གསུམ་འདྲི་ལས། ཤེས་བྱེད་
དང་པོ་ནི། དབུ་མ་སྒྱིང་པོར་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་འགོག་པའི་སྐབས་འདྲིར་ནི་ས་ལ་
སོགས་པ་རྒྱ་དང་མེ་དང་རྒྱང་དག་ནི།། དོན་དམ་པར་ནི་འབྱུང་བར་བྱུང་པ་མིན་ཏེ།།
ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་རང་གི་འབྲེལ་པ་རྟོག་གི་འབར་བ་ལས། དོན་དམ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་
སྐབས་འདྲི་ལ་དོན་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་པ་དེ་ནི་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་དོན་ཏེ་
འདྲིར་ཤེས་པར་བྱ་བ་ནི་སྟོན་བརྟགས་པར་བྱ་བ་དང་གོ་བར་བྱ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་
སྙད་ཀྱི་ཆིག་གོ། ཡང་ན་ཐ་ཆིག་ནི་དོན་རང་རང་གི་ཐད་ཀ་ཐད་ཀ་སྟོན་པའི་ཆིག་

སྟེ་དེ་ཉིད་ལ་ཐ་སྟོང་དང་ཆིག་སྒྲ་དྲགས་ཞེས་གྲང་བྱ་སྟེ་དོན་གྱི་ཐད་ཀ་ཐད་ཀ་སྟོང་
ཅིང་བརྗོད་པའི་བྱིས་དང་དོན་དེ་དང་དེའི་སྟེང་དུ་ཆིག་གི་བརྗོད་དང་དེ་སྟོང་བྱ་
དུ་སྒྱུར་ཞིང་འདྲགས་པའི་བྱིས་རོ། །དམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མཆོག་ཅེས་བྱ་བའི་དོན་ལ་
འདྲགས་པའི་ཆིག་གི་སྒྲའི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ལོ། །དེ་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་བྱས་ན་ཆིག་
སྟོང་གཞི་མཐུན་བསྟུང་ཚུལ་དོན་དམ་ཞེས་གཞི་མཐུན་དུ་བསྟུས་པའི་བསྟུ་བ་དེ་ནི་
བྱི་ན་དེ་དོན་ཡང་ཡིན་ལ་དམ་པ་ཡང་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་ལ་སྒྲ་དེ་དག་ཉིང་
དུར་བསྟུས་པས་དོན་དམ་པའོ། །ཀྱི་གཉིས་པའི་ཤེས་བྱེད་ཡང་ན་དོན་དམ་པ་ཞེས་
བྱ་བ་འདིའི་དོན་གཞན་ཡིན་ཏེ་འདི་ལྟར་སྒྲ་དེ་ནི་དམ་པའི་དོན་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་
དེ་དེ་ཡང་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ནི་
དམ་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཡེ་ཤེས་དམ་པ་དེས་རྟེན་པའི་དོན་ཡིན་པས་ན་དམ་པའི་དོན་
ཞེས་བྱ་བར་བསྟུ་བ་བྱས་པ་ཉིད་རྟོ། །ཀྱི་ཤེས་བྱེད་གསུམ་པ་ནི། ཡང་ན་དེའི་དོན་
གཞན་ཡིན་ཏེ་འདི་ལྟར་དོན་དམ་པ་དང་མཐུན་པས་ན་དོན་དམ་པ་སྟེ་དོན་དམ་པ་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཤེས་རབ་
ལ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེའི་ཡུལ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་
དོན་དམ་པ་དེ་ཡུལ་དུ་ཡོད་པས་ན་ཤེས་རབ་དེ་ཉིད་དོན་དམ་པ་དང་མཐུན་པའོ་
ཞེས་གསུངས་ལ། ལྷ་པ་དོན་དམ་པར་ཡོད་མེད་ཚོད་པའི་དོན་དམ་ནི་དོན་དམ་རྗེས་
མཐུན་པར་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཚུལ་ནི། དེ་ཡང་དོན་དམ་པ་དེར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་
པའམ་དོན་དམ་པ་དེར་མེད་དོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐབས་ཀྱི་དོན་དམ་པ་ནི་བྱི་མ་དོན་
དམ་པ་མངོན་སུམ་རྟོགས་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཤེས་རབ་དེ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རྟོག་
གི་འབར་བ་དེ་ཉིད་ལས་འདིར་གཞན་གྱིས་ངེས་པ་ནི་འོ་ན་སྒྲིས་པ་ཐམས་ཅད་དང་
བྲལ་བའི་དོན་དམ་པ་ནི་དོན་གྱི་རོ་བོ་གང་དག་རྟོག་པའི་སྒོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ངེས་ཏེ་
བ་བཞིན་བསམ་པ་ལས་འདས་པའི་དོན་གྱི་རོ་བོ་ཡིན་པས་དགག་པ་དང་སྒྲུབ་པའི་
རྣམ་གཞག་མི་འཐད་ལ་ཆོས་ཅན་དངོས་པོ་སོ་སོའི་རོ་བོ་ཉིད་རིགས་པས་དགག་པ་

དེ་ཙམ་ནི་ཡི་གེ་འདུས་པའི་མིང་ཆིག་གིས་དངོས་སུ་བཟོད་པར་རྒྱས་པའི་ཡུལ་ཡིན་
 ཞིང་མིང་ཆིག་སོགས་ཐ་སྟད་དེའི་དབང་གིས་མེད་དེ་ཞེས་དགག་པར་ཡང་མི་རྒྱས་
 པས་རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་ཁྱོད་ཀྱིས་དོན་དམ་པར་མེད་དེ་ཞེས་དངོས་པོར་ངོ་བོ་ཉིད་
 དགག་པ་མེད་ཅིང་མི་སྲིད་པར་མི་འཇུག་རམ་ཞེ་ན། དེ་ལ་ལན་ནི་དེ་ལྟར་དོན་དམ་
 པ་ནི་ནམ་པ་གཉིས་ཡོད་ཏེ་གཉིས་ཡོད་པ་དེ་ལ་དོན་དམ་པ་གཅིག་ནི་རྟག་པའི་བྱ་
 བ་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པ་སྟེ་རྟག་པའི་སྒྲོས་པ་ཐམས་ཅད་དང་
 བྲལ་པར་འདུག་པའི་འདིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཟག་པ་
 མེད་པ་སྒྲོས་པ་མེད་པའོ། དོན་དམ་པ་གཉིས་པ་ནི་རྟག་པའི་བྱ་བ་མངོན་པར་འདུ་
 བྱེད་པ་དང་བཅས་པའི་སྒྲོས་པར་འདུག་པ་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ཀྱིས་
 རྒྱངས་པའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་འབྲལ་སྤང་གི་དབང་དུ་མི་འགྲོ་བར་འབྲལ་སྤང་བྱེད་
 ཀྱིས་གཞོན་པའི་སྟོན་པ་དག་པ་འདིག་རྟེན་ཐ་སྟད་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྗེས་སོབ་གྱི་
 ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོས་པ་དང་བཅས་པ་སྟེ། དོན་དམ་པར་མེད་དེ་ཞེས་བཟོད་པའི་
 སྐབས་འདིར་ནི་རྗེས་སོབ་གྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་དོན་དམ་པར་མེད་དེ་
 ཞེས་དམ་བཅའ་བའི་བྱད་པར་ཉིད་དུ་བཟུང་ནས་ཡེ་ཤེས་དེ་སོགས་ཀྱིས་དབྱད་པའི་
 རོར་འགོག་པས་ན་གོང་དུ་བཟོད་པའི་ཉེས་པ་དེ་མེད་དོ་ཞེས་གསུངས་པས་འདིར་
 དངོས་སུ་རྗེས་སོབ་ལ་གསུངས་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་རྒྱལ་བཞིན་དུ་དབྱོད་པའི་སྟོས་
 བསམ་གྱི་ཤེས་རབ་ཡན་ཆད་ལ་སྐབས་ཀྱིས་བཟུང་གི་འཕགས་པའི་རྗེས་སོབ་ཁོ་ན་
 ལ་མི་བྱའོ།

གསུམ་པ་དེ་མཁས་པའི་བཤད་ཚུལ་ལ་དྲག་ལས། དང་པོ་ནི་འཆོ་ཡབ་སྲས་
 ཀྱི་བཞེད་ཚུལ་ལོ། དེ་ལྟར་དབྱུ་མ་སྤང་བ་ལས་ཀྱང་། ཆིག་གང་ཡང་དོན་དམ་
 པར་སྒྱེ་བ་མེད་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྒྲོས་པ་དེའི་སྐབས་ལའང་ཆིག་དེའི་དོན་ནི་
 འདི་ལྟ་བུ་ཡིན་པར་འདོད་དེ་དེ་ཡང་ཡང་དག་པའི་དོན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རེས་པའི་
 སྟོས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་བསམ་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་བསྟོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་

པ་ཐམས་ཅད་ནི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཡུལ་ཅན་ཏེ་ཡུལ་དོན་དམ་པ་འཛོག་པ་ལ་མི་
འབྱུང་བའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་དེ་ལ་འདིར་དོན་དམ་
པ་ཞེས་བྱ་སྟེ་དོན་དམ་པ་ནི་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་འདིའི་ཡུལ་གྱི་དོན་དམ་པ་ཡིན་
པས་ན་ཡུལ་གྱི་སྟོན་ས་བཀྲགས་པའི་ཕྱིར་རོ།། དེ་ལྟར་ན་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་
པའི་དོན་དམ་པ་དེ་ལ་མངོན་སུམ་ཏེ་དངོས་དང་བརྒྱད་པས་བྱས་པའི་བྱད་པར་མི་
འདྲ་བ་ནི་ཡོད་དེ་དངོས་སུ་ན་ཤེས་པ་དེ་དག་གི་ཡུལ་དོན་དམ་པ་དེ་ཉིད་གྱིས་མ་
སྐྱེད་པ་ལ་བྱ་ཞིང་བརྒྱད་ནས་ནི་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པས་སྐྱེ་བ་བཅད་ཅིང་བཅའ་
བས་མ་གྲུབ་པས་ཤེས་པ་དེའི་བསམ་པའི་དབང་གིས་མ་སྐྱེས་པ་ལ་བྱ་དགོས་སོ།།
དེ་བས་ན་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་དང་ཡུལ་དོན་དམ་པའི་བྱད་པར་དེ་དག་གི་དབང་
གིས་དངོས་པོ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་མ་སྐྱེས་པ་ཁོ་ནར་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཤེས་སོ།།
རྒྱ་མཚན་དེས་ན་འདི་སྐད་ཏུ་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོག་གིས་
ནི་དངོས་པོ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པས་དབྱད་ཅིང་བཅའ་བའི་
རོ་དེར་སྐྱེ་བར་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནི་བཤད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་
གསུངས་པ་དང་གོང་གི་རྟོག་གི་འབར་བའི་དེ་མཐུན་པར་སྤང་རོ།། རྟོག་ཉིས་པ་
ཞི་འཆོས་ཀྱང་བཞེད་ཚུལ་དབྱུ་མ་རྒྱན་གྱི་དཀའ་འབྲེལ་ལས་ཀྱང་། དེ་དང་མཐུན་
པར་གསུངས་ཏེ་འདིར་གཞན་གྱི་དོགས་པ་ནི། འོ་ན་ཚུལ་རི་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་
མེད་པ་ཉིད་ཡིན་སྟུང་ཏུ་དོགས་པ་ལ་དེ་བསལ་བའི་ཕྱིར་ཡང་དག་པར་ན་ཞེས་བྱ་
བ་སྟོས་ཏེ་འདིར་ཡང་དག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱུས་ནི་དངོས་པོའི་སྟོབས་གྱིས་ལྷགས་པ་
སྟེ་དངོས་པོ་སྟོག་ཏུ་མ་གྱུར་པ་ཅིག་ཡུལ་ཏུ་བྱས་པ་དེའི་སྟོབས་སམ་ལུས་པས་སྟོག་
ཏུ་གྱུར་པའི་དོན་གཞན་དཔག་པར་བྱེད་པའི་རིགས་པ་ནི་དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་
གྱི་རིགས་པ་ཡིན་ལོ་ཉིན་རིགས་པ་དེ་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་ནི་དངོས་
པོ་སྟོབས་ལྷགས་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཡིན་ཞིང་རྗེས་དཔག་དེས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་
ཡུལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་རོ་བོ་དེ་བབྱང་བ་ཡིན་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་རོ་བོ་དེ་ཉིད་ལ་

བྱ་སྟེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ནམ་པར་དབྱད་ཅིང་བརྟགས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་སྐབ་པ་དེས་
 སྟོང་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་སྟད་དམ་ཐ་ཆིག་གོ། བཤད་པ་འདིས་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཏུ་དང་
 འོན་དམ་པར་དང་ཡང་དག་པར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རང་བཞིན་མེད་ཚུལ་དོན་
 དམ་པར་རང་བཞིན་མེད་པ་སོགས་ཀྱི་དོན་ནམ་པར་བཤད་དོ། དེ་ནི་རིགས་ཤེས་ཀྱི་
 ཡུལ་དོན་དམ་ཏུ་བྱས་པ་དེར་མེད་ཚུལ་ལོ། བཤད་པའི་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཡང་ན་དེའི་
 དོན་འདི་ལྟར་འཆད་དེ་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ཁོ་ན་ཡང་དག་པ་དོན་དམ་པ་དེ་ཁོ་
 ན་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེས་བཞེད་དེ་རིགས་ཤེས་དེ་ཉིད་ཡང་དག་པ་སོགས་ཀྱི་སྐྱེས་
 བཞེད་བྱས་བྱས་ནས། ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་ཡང་དག་པ་སོགས་ཀྱི་དོན་ཏུ་
 བཟུང་བར་བྱ་སྟེ། ཡང་དག་པ་དང་དོན་དམ་པ་སོགས་རིགས་ཤེས་དེའི་དམིགས་པ་
 ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་རིགས་ཤེས་དེ་ལ་ཡང་ཡང་དག་པ་སོགས་སུ་བརྟགས་པའི་
 ཕྱིར་རོ། དེས་དོན་འདི་སྐད་འབྱུང་སྟེ་འདི་ལྟར་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་དེའི་བསམ་
 པ་དང་དབྱད་པའི་དབང་གིས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ཡིན་གྱི་ཀྱན་རྫོབ་ཐ་སྟད་ཀྱི་
 ཤེས་པའི་དབང་གིས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་སྟད་དམ་
 ཐ་ཆིག་གོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། གང་སུམ་པ་དོན་དམ་མ་སྐྱར་བར་རང་བཞིན་འགོག་ན་
 ལེགས་ལུན་གྱི་སྐྱར་འདེབས་སུ་བཞེད་ཚུལ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ལ་རང་བཞིན་
 གྱིས་ཟེར་བ་དེས་མི་ཆོག་པར་དེའི་སྟངས་ཏུ་ཡང་དག་པ་སོགས་ཀྱི་བྱད་པར་སྒྱུར་བ་
 ནི། དབྱ་མ་རྒྱན་གྱི་དཀའ་འགྲེལ་ཏུ་མ་ཟད་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་དང་། རྟོག་གི་འབར་བ་
 གཉིས་སུ་ཡང་དེ་ལྟར་སྒྱུར་བ་མང་ཏུ་གསུངས་ལ་དེ་ནམས་ཀྱི་ནང་ནས་བྱད་པར་ཏུ་
 གསལ་བ་ནི། རབ་བྱེད་བཙེ་ལུ་པའི་འགྲེལ་པ་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་ལས། གཞན་གྱི་ཚིད་
 པ་བཀོད་པ་ནི་སྐབས་འདིར་ཡང་དངོས་སྐྱབ་པ་ཁ་ཅིག་འདི་སྐད་ཏུ་གལ་ཏེ་དངོས་པོ་
 ནམས་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་མེད་པ་ཡིན་ན་ནི་ཚུལ་ངེ་ལྟར་དངོས་པོ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ་
 མི་འགྱུར་ལ་རྒྱ་མཚན་གཞན་ངེ་ཞིག་སྟེ་དངོས་པོ་ཡིན་ན་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་མེད་
 པ་མ་ཡིན་པས་ན་འདི་ལ་དངོས་པོ་ནམས་ཞེས་བཞེད་པས་ནི་དངོས་པོ་ཡོད་པར་

སྐྱུ་གི་རང་ལོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་ཅེས་བརྗོད་པས་ནི་གཏན་མེད་པར་སྐྱུས་པ་ཡིན་ལ་
དངོས་པོ་ཡོད་པ་ཉིད་ཏུ་སྐྱུས་ནས་རང་ལོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པར་དམ་བཅས་པ་དེས་རང་
ཉིད་ཀྱིས་དམ་བཅས་པ་ལ་དམ་བཅས་པའི་ཆོག་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དོན་དེ་ཉིད་ལ་མེད་
དོན་ཞེས་སྐྱར་བ་བཏབ་པར་སྐྱར་བའི་སྟོན་ཡོད་དོན་ཞེས་དབུ་མ་པས་དངོས་པོ་ནམས་
རང་ལོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་དོན་ཞེས་དམ་བཅས་པ་ལ་ས་རྩ་ལོས་དབུ་མ་པའི་དམ་བཅས་དེ་
རང་གི་ཆོག་དང་འགལ་བའི་སྟོན་ཡོད་པར་བཅད་པའི་ལན་ཏུ། ཤེས་རབ་སྟོན་མེ་དེ་
ཉིད་ལས། ཁོ་པོ་ཅག་གིས་དོན་དམ་པར་དངོས་པོ་ནམས་རང་ལོ་ཉིད་ཡོད་པ་ཉིད་ཏུ་
ཐུབ་པར་ཁས་སྐྱབས་ནས་རང་ལོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པ་ཉིད་ཏུ་དམ་བཅས་ན་སྐྱར་བ་བཏབ་
པའི་སྟོན་དེར་འགྱུར་ན་ཡང་དེ་ལྟར་ཁས་མ་སྐྱབས་ཤིང་དམ་མ་བཅས་པའི་ཕྱིར་རོ།
དེས་ན་ཁོ་པོ་ཅག་གིས་ནི་དོན་དམ་པར་དངོས་པོ་ནམས་རང་ལོ་ཉིད་ཀྱིས་མ་ཐུབ་པ་
ཁོ་ནར་དམ་བཅས་པ་ཡིན་པས་དམ་བཅས་པའི་དོན་ལ་སྐྱར་བ་མ་བཏབ་ལ་དེ་ལྟར་
སྐྱར་བ་མ་བཏབ་པས་ན་གཞིའི་ཆོས་ཅན་དངོས་པོ་མེད་པར་ཡང་མ་སོང་ཞིང་དེ་
མ་སོང་བས་གཞི་ཆོས་ཅན་ཐུབ་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་ཆོས་ཅན་དེ་ལ་ལྟོས་པའི་གཏན་
ཆོགས་ཀྱི་དོན་མ་ཐུབ་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ཞེས་གཏན་ཆོགས་ཐུབ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་དམ་
བཅས་པ་འདི་ལ་སྟོན་མེད་དོན་ཞེས་དངོས་པོ་ནམས་དོན་དམ་པར་རང་ལོ་ཉིད་མེད་པ་
ཉིད་ཏུ་འདོད་པས་སྐྱར་བ་མ་བཏབ་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ན་སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་
འབྱེད་འདི་ཡང་ཐ་སྙད་ཏུ་རང་གི་རང་ལོས་ཐུབ་པའི་རང་ལོ་ཉིད་མེད་ན་སྐྱར་འདེབས་
ཐུ་བཞེད་པས་ཐ་སྙད་ཏུ་རང་གི་རང་ལོས་ཐུབ་པའི་རང་ལོ་ཉིད་བཞེད་པར་གསལ་ལོ།
བཞི་པ་རང་བཞིན་ལ་དོན་དམ་སྐྱར་རྒྱལ་ཡང་ཤེས་རབ་སྟོན་མེ་དེ་ཉིད་ལས།
དོན་དམ་པར་མིག་ལ་སོགས་པ་ནང་གི་དངོས་པོ་ནམས་ནི་རང་ལོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པ་
ཉིད་ཡིན་དེ་རྒྱ་རྒྱུན་གཞན་གྱི་མཐུས་རང་གི་དངོས་པོ་ཉིད་ཏུ། བྱས་པའི་ཕྱིར་དང་
གཏན་ཆོགས་དེའི་བྱུང་པ་ནི་བྱས་པ་ཞེས་པའི་བརྗོད་པ་བྱད་པར་ཅན་དེ་ནི་ཆོས་
ཅན་དངོས་པོ་ནམས་རྒྱ་རྒྱུན་གྱི་བྱེད་པ་ལ་ཉིན་པ་ཉིད་ལ་བལྟས་པ་དང་བཅས་

པར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་བྱུང་པར་བསྟོན་པ་པའི་གཏན་ཆོག་གས་ཀྱིས་འབྲུབ་པར་འབྱུར་
 ཉེ་དཔེར་ན་སྐྱུ་མ་མཁན་གྱིས་སྐྱུ་ལ་པའི་མི་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་སྟོབ་དཔོན་
 ལེགས་ལྷན་འབྲེད་དེས་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བྱུབ་པའི་རང་བཞིན་འགོག་པ་ལ་དོན་དམ་
 པའི་བྱུང་པར་ངེས་པར་སྒྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། ལྷ་པ་དོན་དམ་པར་མེད་ཅེས་པའི་དོན་
 དམ་ཐལ་རང་མཐུན་༼༥༽ཚུལ། དེ་ལྟར་གོང་དུ་སྐྱུ་སྐྱུ་པ་སོགས་སྟོབ་དཔོན་དེ་ནམས་
 ཀྱི་བཞེད་པའི་ཚུལ་དེ་ལ་དོན་དམ་པར་མེད་ཅེས་པའི་དོན་ནི་ཡིན་ཚུལ་ལ་རི་
 ལྟར་ཡིན། ཚུལ་བཞིན་དུ་དཔྱེད་པའི་རིགས་པས་ནམ་པར་དབྱད་པའི་ཆོ་ན་རིགས་
 པ་དེས་ཡོད་པར་མ་བྱུབ་པ་ལ་བྱེད་པ་ནི་སྟོབ་དཔོན་འདི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བཞེད་པ་
 མི་མཐུན་པ་མེད་པས་མཐུན་པ་ཡིན་ནོ། རྒྱ་མཚན་དེས་ན་སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་
 འབྲེད་འདིའི་གཞུང་ནམས་སྤྱུང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་
 དབྱད་པ་མ་བཅུག་པར་ཞེས་ཀྱུན་རྫོབ་འཛོག་པའི་ཆོ་ན་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་རང་
 བཞིན་གྱིས་བྱུབ་ལ་འགོག་པའི་ཆོ་ཡང་རིགས་པས་ནམ་པར་དབྱད་པའི་ཆོ་ན་རང་
 བཞིན་དེ་མེད་དེ་ཞེས་གསུངས་པ་མང་བས་ན་ཚུལ་དེ་དག་དང་སྟོབ་དཔོན་སྟེ་མའི་
 ལུགས་སུ་དེ་ལྟར་བཞེད་པ་ནམས་ཀྱང་འདྲའོ། ༼༥༽དུག་པ་དོན་དམ་པར་མེད་པའི་
 དོན་དམ་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་དབྱད་བཅོད་ལ་ཐལ་རང་མཐུན་ཀྱང་དེར་སོང་ཆོད་མི་
 མཐུན་ཚུལ་ནི། འོན་ཀྱང་རང་གི་རོ་བོས་བྱུབ་པ་ཞིག་ལ་ཡིན་ཚུལ་དཔྱེད་པའི་རིགས་
 པས་དབྱད་བཅོད་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པ་དང་མི་དགོས་པ་གཉིས་མི་མཐུན་པ་ཡོད་
 པ་ཡིན་ཉེ་སྟོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་དང་ཟླ་བྲགས་འདི་གཉིས་ཀྱིས་རང་གི་རོ་
 བོ་ཉིད་ཀྱིས་བྱུབ་པ་ཞིག་ལ་ངེས་པར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱེད་པའི་རིགས་པས་དབྱད་
 བཅོད་ཀྱིས་བྱུབ་པར་བཞེད་དོ་དེ་ལྟར་བཞེད་པས་ན་རང་གི་རོ་བོས་བྱུབ་ན་རིགས་
 པ་དེས་དབྱད་བཅོད་དགོས་པར་མ་ཟད་དོན་དམ་དུ་བྱུབ་པས་ཀྱང་བྱུབ་པར་བཞེད་
 དེ་བཞེད་ཚུལ་དེ་སྟེར་མང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་རོ།

གོང་གི་ས་བཅད་གཉིས་པ་དགག་བྱ་འགོག་པ་དེ་ཐལ་འབྱུར་དང་རང་རྒྱད་

གང་གིས་བྱེད་པ་ལ་**དོན་ཆན་གཉིས།** ཐལ་རང་གི་དོན་རྩིས་བཟུང་བ་དང་། དེ་གཉིས་
ལུ་རྩིས་སུ་འབྲངས་ནས་ལྟ་བ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པའོ། **ས་བཅད་དང་པོ་ལ་མཆོམས་**
སྐྱར་བ་དང་ཐལ་རང་གི་འཛིག་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་
སངས་རྒྱུ་བསྐྱེད་ས་ཀྱིས་ཐལ་རང་གཉིས་སོ་སོར་མ་བྱེ་ཡང་ཐལ་འགྱུར་བའི་སྒོལ་
བྱེ་**འཛིག་ཚུལ་ཐལ་རང་རྩིས་བཟུང་བ་ནི།** དེ་ཡང་སྒོ་བ་དཔོན་སངས་རྒྱུ་བསྐྱེད་ས་ཀྱི་
འབྲེལ་པར་ཐལ་འགྱུར་དང་རང་རྒྱུད་གཉིས་སུ་བྱེ་ནས་ཐལ་འགྱུར་པའི་ལུགས་མཛད་
པའི་གསལ་ཁ་ནི་མེད་ལ་འོན་ཀྱང་། **དོན་བཤད་པའི་ལུགས་ཀྱིས་སོན་པ་པ་ནི།** གཞི་
དངོས་སོ་གང་དག་ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་གྱུ་བ་པའི་མཐའ་གང་ན་ཡང་བདག་ལས་སྐྱེ་
བ་ནམ་གྱི་ཆེ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལོ་དེ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱར་ཏེ་གཞན་ལས་
སྐྱེ་བ་ནམ་ཡང་ཡོད་པ་མིན་ལོ། གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་ནམ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལོ་
རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་ནམ་ཡང་ཡོད་པ་མིན་ལོ། **ཆོག་རྒྱུ་པ་འོག་མ་འདི་གཉིས་གོང་**
ལ་སྐྱེར་རྒྱ་ཡིན་ཞིང་སྐྱེར་ལུགས་བདག་སྐྱེ་མེད་པའི་སྐབས་ལྟར་རོ། དངོས་སོ་གང་
དག་གང་ན་ཡང་། **སྐྱེ་བ་ནམ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན།** ཞེས་པའི་ཐད་དུ་འབྲེལ་པ་མཛད་
པ་ན་བདག་སྐྱེ་ཁས་ལེན་པ་སོགས་ཀྱི་ཆོལ་བ་གཞན་གྲངས་ཅན་སོགས་ཀྱི་ལུགས་ལ་
གཞོད་བྱེད་བཟོད་པའི་སྒོ་ནས་བདག་གཞན་སོགས་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བཞི་དགག་
པ་མཛད་དོ། **གཉིས་པ་ལེགས་ལྡན་གྱིས་དེ་བཀག་ནས་རང་རྒྱུད་སྒོལ་བྱེ་ཚུལ་ནིང་།**
དེ་ལྟར་སྒོ་བ་དཔོན་སངས་རྒྱུ་བསྐྱེད་ས་ཀྱིས་བདག་སྐྱེ་སོགས་འགོག་པའི་རིགས་པ་
དེ་ལ་སྒོ་བ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་རང་ཕྱོགས་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་རང་གི་དམ་
བཅའ་བསྐྱེད་པ་དང་གཞན་ཕྱོགས་སངས་རྒྱུ་བསྐྱེད་ས་ཀྱི་དམ་བཅའ་སུན་འབྱེན་པ་
གང་གི་ཡང་ལུས་པ་མེད་པའི་སྐྱོན་ལྟར་སྤང་བཀོད་ནས་སུན་ཕུང་རོ། གསུམ་པ་ཟླ་
བས་ཐལ་རང་མི་འདྲ་བས་སྐྱོན་མི་འདྲུག་པའི་ལན་མཛད་ཚུལ་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་
ཀྱིས་བཀོད་པའི་དེ་ལྟ་ལུ་སྐྱོན་དེ་སངས་རྒྱུ་བསྐྱེད་ས་ཀྱི་ལུགས་ལ་མི་འདྲུག་པའི་
རྒྱ་མཆན་རྒྱས་པར་ཆོག་གསལ་དུ་འབྲེལ་པ་ན་སྒོ་བ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་པ་རོལ་

པོ་སྒོ་བ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་ལ་འདི་སྐད་དུ་ལན་མཛད་དེ་འདི་ལྟར་དབུ་མ་
 པས་ནི་དབུ་མའི་ལྟ་བ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་སུ་ཐལ་འགྱུར་གཙོ་བོར་བྱ་དགོས་
 ཀྱི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་བྱེད་པ་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་འཐད་དོ་ཞེས་དགག་
 པ་མཛད་ནས་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་བསྐྱབ་བྱ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་དངོས་སུ་སྐྱེས་
 པ་དང་པ་རོལ་གྱི་ལོག་རྟོག་སེལ་བ་གཉིས་ཀ་རྩལ་པར་བསྐྱབས་པའི་སྒོ་ནས་ཐལ་
 འགྱུར་གྱི་ཕྱོགས་སམ་ལུགས་གསལ་བར་མཛད་དོ།

འོག་གཉིས་པ་དེས་ན་དེ་འདྲ་བའི་ཐལ་རང་གཉིས་ཀྱི་འཛིག་ཚུལ་ལ་དོན་
 ཚན་གཉིས་ཏེ། གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་གི་ལུགས་བཞག་པའོ། དང་པོ་
 གཞན་ལུགས་དགག་པ་ལ་ཡང་དོན་ཚན་གཉིས་ཏེ་གཞན་གྱི་འདོད་པ་བརྟོག་པ་
 དང་། དེ་དགག་པའོ། དང་པོ་ལ་འོག་ལྷན་བཤད་གཉིས་ལས་དང་པོ་འདོད་པ་
 བརྟོག་པ་ནི། སྤྱིར་ཐལ་འགྱུར་དང་རང་རྒྱུད་ལ་འོག་བྱ་བྱེད་དུ་མས་དབུ་མ་བ་དང་
 གྲུབ་མཐའ་ལྟར་སྤང་འཛིག་ཚུལ་དུ་མ་ཞིག་འོག་མཛད་སྤང་འོག་མཛད་མཛོད་
 ལས། རང་རྒྱུད་རང་དབང་བདག་དབང་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་
 ནི། དབང་མཛོན་རང་མཚན་བཞི་ལ་ཚད་མར་འགྲོ་མི་འགྲོའི་སྒོ་ནས་གཉིས་དང་
 མཛོན་སུམ་ལ་རྟོག་བྲལ་དགོས་མི་དགོས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཀྱང་གཉིས་དང་ཚད་མ་ལ་
 གསར་དུ་འཛིག་མི་འཛིག་གི་སྒོ་ནས་གཉིས་དང་ཚུལ་གསུམ་གྲོལ་བྱི་གྲོལ་ལ་རང་
 མཚན་དུ་ཚད་མར་སོང་བར་འདོད་མི་འདོད་ཀྱི་སྒོ་ནས་གཉིས་དང་ཐལ་འགྱུར་དང་
 རང་རྒྱུད་ཀྱི་ལྟ་བ་བསྐྱེད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་སོགས་རྩོད་མེད་དང་འབྲལ་བའི་
 བཤད་པ་ཡང་ཆེས་མང་མོད་གཉིས་འོག་པ་ལ་འོན་ཀྱང་འོག་ཀྱང་ན་མི་གོ་རྒྱས་པར་དེ་
 དག་ཐམས་ཅད་ཤིན་ཏུ་མང་བས་སུ་ཞིག་གིས་བཤད་པར་རྩལ། དེ་ཐམས་ཅད་བཤད་
 པ་མི་རྩལ་པ་དེའི་སྤྱིར་ལུགས་མི་འདྲ་བ་དེ་དག་ལས་འདིར་ལུགས་འགའ་ཞིག་
 བརྟོག་པར་བྱའོ། དེ་ལྟར་བརྟོག་པ་འདི་ལ་འོག་འབྲལ་བཤད་བཞི་ལས་དང་པོ་འགྲེལ་
 བཤད་ལུགས་ནི། རྒྱ་གར་དང་བོད་ཀྱི་མཁས་པའི་འདོད་པ་མི་འདྲ་བ་བཞི་ཡོད་པ་

ལས།། དང་པོ་འདིར་པརྟི། རྩ་ཡ་ལྟ་བུ་ནི་འདི་ལྟར་སྒྲ་སྟེ། པརྟི་ཏེ་ས་མང་དཔེ་
འདྲུག་པེ་འབྲེལ་བཤད་ལས། དེ་ལ་གཞན་འགའ་ཞིག་ན་རེ་གལ་ཏེ་ཁྱོད་བསྐྱབ་བྱ་
བསྐྱབ་པ་ལ་ཐལ་འགྱུར་གཏན་ཆིགས་སུ་འདོད་པ་ཡིན་ན་དེ་འདྲི་གཏན་ཆིགས་
སམ་རྟགས་དེ་ཆད་མས་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡིན་ནམ་འོན་ཏེ་ཆད་མས་མ་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡིན།
དེ་ལྟར་མཐའ་གཉིས་བཀོད་པ་དེ་ལ་གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཚྱགས་དང་པོ་ཆད་མས་ཐུབ་པ་
ལྟར་ན་རྟགས་དེ་ཆད་མས་ཐུབ་པ་དེའི་ཆེ་ཚྱགས་གཅིག་གིས་ཐུབ་ལ་གཅིག་ཤོས་
ཀྱིས་མ་ཐུབ་པའི་བྱད་པར་འབྱེད་མི་རྒྱས་པས་ཆོལ་བྱི་ཆོལ་གཉིས་ཀ་ལའང་རྟགས་
དེ་ཆད་མས་ཐུབ་པ་ཡིན་པས་ཆོལ་བ་གཞན་གྱིས་ཁས་སྦྲངས་པ་ཅམ་གྱིས་རྟགས་སུ་
འཛིག་པ་ཞེས་ངེ་ལྟར་བཤོད། ཚྱགས་གཉིས་པ་རྟགས་དེ་ཆད་མས་མ་ཐུབ་པ་ལྟར་
ན་རྟགས་ཆད་མས་མ་ཐུབ་པ་ནི་ཆོལ་བ་གཞན་གྱིས་ཁས་ལེན་པར་མི་འོས་པ་ཉིད་
ཡིན་པས་གཞན་གྱིས་ཁས་སྦྲངས་པ་ཞེས་ངེ་ལྟར་བཤོད་ཅེ་ན། རྟེན་ལྟུང་གསུམ་ཆད་
ཐུབ་མེད་པར་འདོད་ཚུལ་དེ་ལ་ལན་ནི་འདི་ལྟར་གཏན་ཆིགས་སམ་རྟགས་ཆད་
མས་ཐུབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཆོལ་བྱི་ཆོལ་གཉིས་ཀ་ལ་ཆད་མས་ཐུབ་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་
པ་དེ་ཉིད་གཏན་ཆིགས་འགོད་པ་པོ་ཁོ་པོས་མི་ཤེས་ཏེ་མི་ཤེས་པའི་རྒྱ་མཆན་ནི་
འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ་གལ་ཏེ་ཆོལ་བས་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་སམ་གཏན་ཆིགས་
བཀོད་པའི་དུས་ན་གང་གཏན་ཆིགས་འགོད་པ་པོ་དེ་ཉིད་ལ་རྟགས་ཆད་མས་ཐུབ་
པ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་གཞན་བྱི་ཆོལ་ལ་རྟགས་ཆད་མས་ཐུབ་པར་སྒྲ་ཆོལ་དེས་ངེ་ལྟར་
ཤེས་ཏེ་དེ་མི་ཤེས་པའི་རྒྱ་མཆན་གང་ཟག་གཞན་གྱི་སེམས་ཀྱི་བྱད་པར་སྒྲ་མོ་ནི་
རང་གི་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཆད་མ་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ།། སྒྲ་ཆོལ་རང་ཉིད་ལ་ཡང་རང་གིས་རྟགས་ཆད་མས་ཐུབ་པར་ངེ་ལྟར་ཤེས་
ཏེ་རང་ཉིད་འབྲུལ་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་དུས་རིང་པོ་ནས་བཟུང་ཞིང་འབྲུལ་པ་དེའི་
དབང་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར་རྟགས་ཆད་མས་ཐུབ་པར་ཐག་བཅད་ཀྱང་སྒྲར་ཆད་མས་མ་
ཐུབ་པར་སོང་ནས་བསྐྱབ་བྱེད་པས་སོ།། དེ་ལྟར་གཏན་ཆིགས་འགོད་པ་པོ་འབྲུལ་

བའི་དབང་ཏུ་སོང་ཞིང་། ཚོལ་བ་ས་རོལ་པོའི་སེམས་ཀྱི་བྱུང་པར་རང་གི་ཚད་མ་
གཉིས་ཀྱི་མི་འབྲུག་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་ཚོལ་བ་རང་གཞན་གཉིས་ཀྱི་ལ་ཚད་མས་
བྱུག་པའི་རྟགས་མི་ཉིད་པ་དེའི་ཕྱིར་གཞོད་བྱེད་དང་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཅ་བ་ནི་ཚོལ་བ་
དང་ཕྱི་ཚོལ་བ་དག་གིས་ཚད་མས་བྱུག་པ་ཉིད་ཏུ་ཁས་སྐྱངས་པ་ཅམ་གྱིས་རྟགས་
འགོད་པ་དེ་ཉིད་ལ་ཐུག་པས་དེ་ལྟར་ཁས་སྐྱངས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དངོས་པོ་ནམས་
ཀྱི་རང་བཞིན་སྐྱབ་ཅིང་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ལོ། རྒྱ་མཆན་དེས་ན་ཚོལ་བ་གཞན་གྱིས་
རྟགས་ཚད་མས་མ་བྱུག་ཀྱང་ཁས་སྐྱངས་པའི་སྟོན་པ་གཞན་གྱི་ཕྱོགས་སུ་འབྱེད་པ་
འཐད་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཟེར་རྟེ། འདི་དག་གི་དོན་བསྟུན་ས་རོལ་གྱི་དམ་བཅའ་སུན་
འབྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་ཆེ་ཚོལ་བ་གཉིས་ཀྱིས་རྟགས་ཚད་མས་བྱུག་པ་མི་དགོས་པ་ནི།
ཕྱི་ཚོལ་ལ་རྟགས་ཚད་མས་བྱུག་མ་བྱུག་སྟེ་ཚོལ་གྱིས་མི་ཤེས་རྟེ་ཕྱི་ཚོལ་དེའི་བསམ་
པ་ནི་སྟེ་ཚོལ་གྱི་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཚད་མ་གཉིས་ཀྱིས་མི་འབྲུག་
པས་སོ། སྟེ་ཚོལ་རང་གིས་ཀྱང་རྟགས་ཚད་མས་བྱུག་པར་མི་ཤེས་རྟེ་རང་གིས་ཚད་
མས་བྱུག་པར་ཐག་བཅད་ཀྱང་། འབྲུལ་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་བསྐྱབ་པ་བྱིད་པས་སོ། རྒྱ་
མཆན་དེའི་ཕྱིར་ཚོལ་བ་དང་ཕྱི་ཚོལ་བ་གཉིས་ཀྱི་ལ་ཚད་མས་བྱུག་པའི་རྟགས་མེད་
པས་ན་སུན་འབྱེད་པ་དེ་རྟགས་ཚད་མར་ཁས་སྐྱངས་པ་ཅམ་ལ་ཐུག་ལ་དེ་ལྟར་ཐུག་
པས་ན་རྟགས་ཚོལ་བ་གཉིས་ཀྱི་ཚད་མས་མ་བྱུག་ཀྱང་ཚད་མར་ཁས་སྐྱངས་པའི་
སྟོན་པ་ཚོལ་བ་ས་རོལ་གྱི་དམ་བཅའ་སུན་འབྱེད་པ་འཐད་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་ང་ལ་ལྟ་
ནན་ཏེ་འཆད་དོ། རྩལ་པ་ཡང་ཚད་མས་བྱུག་པར་ཁས་སྐྱངས་པ་ཅམ་གྱིས་བྱུག་པར་
འཛིག་གི་ཚད་མས་བྱུག་པ་ཞིག་མི་དགོས་པ་ནི་འདི་ལྟར་པ་མི་བྱུག་ཚུལ་ཡང་ཡང་
ང་ལ་ལྟ་ནན་ཏེ་འཆད་འབྱེད་པ་དེ་ཉིད་ལས་རྟགས་སམ་གཏན་ཆེགས་ལས་གཞན་
ཡང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆེགས་འདོད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱོགས་སམ་ལུགས་ལ་འདི་ལྟར་
འདོད་དགོས་རྟེ་གལ་ཏེ་གཏན་ཆེགས་དང་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་གཉིས་དག་ལ་
གཏན་ཆེགས་སམ་རྟགས་ཀྱི་ཆོས་ལ་བསྐྱབ་བྱེད་ཆོས་ཀྱིས་འབྲེལ་པ་བྱུག་

པར་བཞག་པ་ཞིག་ནི་དགོས་ལ་དེ་ཡང་ཚོལ་བ་གཉིས་ཀྱི་ཚད་མས་དེ་འདྲའི་བྱ་བ་
པ་ཟུབ་དགོས་པར་འཛིག་ན་ནི་དེ་ལྟར་འཛིག་པ་དེའི་ཆེ་རང་རྒྱད་ཀྱི་གཏན་ཆོག་ས་
བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་འཛིག་དགོས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་འདིར་
རང་རྒྱད་མི་འདོད་ཅིང་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་གཞན་གྱི་དམ་བཅའ་སྟན་འབྱེན་པ་ལ་བྱ་བ་
པ་དེ་ཚོལ་བ་གཉིས་ཀྱི་ཚད་མས་མ་ཟུབ་སྟེ་མ་ཟུབ་པའི་ཚུལ་འདི་ལྟར་བྱ་བ་པ་སྐྱབ་
པར་བྱེད་པའི་ཚད་མ་ནི་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་འཕྲ་ཆེས་སུ་དཔག་པའི་ཚད་མ་གང་
རྒྱང་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ།། ཚད་མ་དེ་གཉིས་ཡོད་པ་དེ་ལ་རེ་ཞིག་ཚད་མ་དེ་
གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་དང་པོར་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མས་བྱ་བ་པ་དེ་མི་འགྱུར་སྟེ། མི་
འགྱུར་པའི་ཚུལ་འདི་ལྟར་ཆང་མང་སྟེ་མེ་ཁང་དུ་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་པའི་རྗེས་
འགྲོ་དང་མེ་ཁང་དེར་མི་དམིགས་པའི་ལྗོན་པ་དག་གིས་རིམ་པ་ལྟར་མེ་དང་དུ་བ་
གཉིས་པོ་དག་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དུ་བ་འདི་ཡོད་ན་མེ་འདི་ཡོད་ལ་ལྗོན་པ་མེ་འདི་
མེད་ན་དུ་བ་འདི་མེད་དོ་ཞེས་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྗོན་
གཉིས་རྟོགས་ཀྱི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ན། དུ་བ་ཡོད་པ་ལ་ནི་མངོན་སུམ་གྱི་མེ་དང་རྗེས་
སུ་འགྲོ་ལྗོན་གི་འབྲེལ་པ་དེ་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

ཚད་མ་གཉིས་པ་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཚད་མས་ཀྱང་བྱ་བ་པའི་འབྲེལ་པ་དེ་
འགྱུར་པ་མ་ཡིན་ཏེ་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཚད་མ་དེ་ཡང་ཡུལ་ངེས་པ་ཅན་ཡིན་པས་
སོ།། ཡུལ་ངེས་པ་ཅན་ཡིན་ཚུལ་འདི་ལྟར་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཚད་མའི་ཡུལ་ནི་
ཐམས་ཅད་མ་ཡིན་ཏེ་རྒྱ་མཆན་གང་གི་ཕྱིར་ཞེན་ཡུལ་གང་ན་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་
ཆོས་མི་རྟག་པ་སོགས་དང་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྗོན་གི་འབྲེལ་བའི་རྟགས་བྱས་པ་སོགས་
ཡོད་པའི་ཡུལ་དེ་ཁོ་ནར་བྱས་པ་སོགས་མཐོང་བ་ལས་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་གཤེས་
པའི་རྗེས་དཔག་སྟེ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཀྱི་རྟགས་དེ་འདྲ་མེད་པའི་ཡུལ་དང་དུས་
ཐམས་ཅད་དུ་ནི་རྗེས་དཔག་དེ་སྟེ་བ་མ་ཡིན་ནོ།། དེ་ལྟར་ཚོལ་བ་གཉིས་ཀྱི་ཚད་
མ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་དེ་འདྲའི་བྱ་བ་པ་ཟུབ་པ་མེད་པ་དེས་ན་བྱ་བ་པ་དེ་ལེགས་པར་

བརྟགས་པའི་ཚད་མས་མ་གྲུབ་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་པའི་ཞེས་པ་མ་དབྱེད་པ་ལ་སྤང་ཆོད་
 ཅམ་ཞིག་ཁས་སྐྱེས་པ་དེ་ཅམ་གྱི་སྒོ་ནས་འདིར་བྱབ་པ་གྲུབ་པར་འཇོག་པ་ཡིན་གྱི་
 ཚད་མས་གྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་ནི་བྱབ་པ་གྲུབ་པར་འཇོག་པ་མ་ཡིན་པས་ན་ཐལ་འགྱུར་
 གྱི་གཏན་ཆེགས་གྱིས་གཞན་གྱི་ཚྭ་གས་སུན་འབྱེན་པ་ལ་བྱབ་པ་ཁས་སྐྱེས་པ་དེ་
 ཅམ་འགྱུར་གྱི་ཚད་མས་མ་གྲུབ་གཏན་ཆེགས་དེས་གཞན་ཚྭ་གས་སུན་འབྱེན་པ་ནི་
 རི་ལྟར་མི་རིགས་ཏེ་རིགས་སོ་ཞེས་པའོ་ཞེས་པ་འདིའི་དོན་ནི་དུ་བ་ཡོད་པ་ལ་མེ་
 ཡོད་པས་བྱབ་པ་དང་བྱས་པ་ལ་མི་རྟག་པས་བྱབ་པ་གཉིས་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ཞིག་
 དགོས་ན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆེགས་ཀྱིས་བསྐྱབ་པ་འདི་འཐད་ཀྱང་བྱབ་པ་དེ་ཚད་
 མས་མི་འགྱུར་ཉེ་དེ་ཚད་མས་འགྱུར་ན་ནི་ཡུལ་དུས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དུ་བ་དང་བྱས་པ་
 ལ་རིམ་པ་ལྟར་མེ་ཡོད་པ་དང་མི་རྟག་པས་བྱབ་པ་ཚད་མས་གྲུབ་དགོས་པ་ལ་བསྐྱབ་
 བྱའི་ཆོས་དང་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་བྱབ་པ་བསྐྱབ་པའི་ཚད་མ་ཆོལ་བ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་
 མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་གི་ཚད་མ་གང་རུང་ཡིན་ལ་ཚད་མ་དེ་དག་གིས་ནི་ཆང་
 མང་སྟེ་མེ་ཁང་དང་བྱམ་པའི་སྟེང་ཅམ་དུ་འགྱུར་ཅམ་ཡིན་པས་ན་ཚད་མས་གྲུབ་
 ཚུལ་ཉི་ཆེ་བའམ་ཚྭ་གས་རེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།། རྒྱ་མཚན་དེས་ན་དེ་འདྲའི་བྱབ་
 པའང་ཁས་སྐྱེས་པ་ཅམ་གྱིས་འགྱུར་དགོས་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ་བརྟེན་འདིས་
 ནི་ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པར་བྱེད་ན་རང་རྒྱུད་
 དང་ཚུལ་གསུམ་ཁས་སྐྱེས་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ་ཅམ་གྱིས་སྐྱབ་པར་བྱེད་ན་ཐལ་འགྱུར་
 དུ་འདོད་པར་སྤང་རོ།།

གཉིས་པ་དེའི་རྗེས་འབྲངས་ཁུ་ལོ་སོགས་ཀྱིས་དབུ་མ་པ་ལ་གཞན་གྱི་འདོད་
 པ་ཅམ་ལས་རང་ལུགས་དམ་བཅའ་མི་འདོད་ཚུལ་འདི། གཉིས་པ་བརྟེན་དེའི་
 སློབ་མ་ལོ་རྩེ་བ་དག་ཀྱང་འདི་སྐད་དུ་དབུ་མ་པ་ལ་ས་རོལ་ལོ་གཞན་གྱིས་འདོད་པ་
 འགོག་པ་ཅམ་མ་གཏོགས་པའི་དབུ་མ་པ་རང་གི་དམ་བཅའ་བ་མེད་ཅིང་ཆོས་ཅན་
 ལ་སོགས་པ་རྟགས་བྱབ་ཆོལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་གྲགས་པའི་སུན་མོང་བ་ཞིག་མ་གྲུབ་

པས་ན་རང་རྒྱད་མི་འཐད་དོ།། རིགས་པས་ནམ་པར་དབྱད་པའི་འབྲས་བུ་འཕྲོ་དགོས་
པ་ཡང་ས་རོལ་པོ་གཞན་གྱི་སྤྱབ་མཐའ་ངན་པ་འདོར་བ་ཙམ་ཞིག་ཡིན་ལ། གཞན་
གྱི་སྤྱབ་མཐའ་འདོར་བ་དེ་ལས་གཞན་པའི་རང་འདོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་མེད་པས་རང་
རྒྱད་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་ནི་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བརྗོད་པར་མི་བྱའོ།། སྐབས་འདིར་
རང་གིས་གང་ཡང་དམ་བཅའ་མི་རིགས་པས་དེ་བསྐྱབ་ཅུས་པའི་གཏན་ཆིགས་མེད་
ལ་དེའི་ཕྱིར་རང་རྒྱད་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་འདོད་མི་རིགས་པ། དེས་ན་ཐལ་འཇུར་ཁོ་
ནའི་སྒོ་ནས་ས་རོལ་གྱི་ལོག་རྟོག་འགོག་པ་ཡིན་ལ་དེ་འདྲའི་ཐལ་འཇུར་དེ་ལ་འང་
སྤྱབ་པ་དང་སྤྱན་འབྱེན་པ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་བསྐྱབ་པའི་ཐལ་འཇུར་ནི་ཐལ་འཇུར་
དེའི་ཐལ་ཆོས་ཀྱི་དམ་བཅའ་དང་དེ་སྤྱབ་པའི་གཏན་ཆིགས་སོགས་སྡེ་མ་ཁོ་ན་དང་
འདྲ་བས་སྐབས་འདིར་དམ་བཅའ་མེད་པས་སྤྱབ་བྱེད་མེད་ལ་གལ་ཏེ་སྤྱབ་བྱེད་དེ་
འདྲ་ཡོད་ན་རང་རྒྱད་ཀྱི་རྟགས་དེ་ལས་མེད་པས་ན་རང་རྒྱད་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པས་དེ་
འདྲ་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་སྤྱན་འབྱེན་གྱི་ཐལ་བ་སྟེ་ཐལ་འཇུར་ཁོ་ན་ཁས་སྦྱང་བར་
བྱའོ།། སྤྱན་འབྱེན་པའི་ཐལ་བ་འདི་ཡང་རྟགས་དང་བྱབ་པ་གཉིས་ཆོལ་བ་གཉིས་
ཀྱིས་དངོས་སུ་ཁས་སྦྱངས་པའམ་ཁས་སྦྱངས་པའི་མཐར་ཐུག་པའི་ཐལ་བ་ཡིན་པས་
ཡང་དག་པའི་ཆད་མས་སྤྱབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།

ཐལ་འཇུར་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོལ་བ་ས་རོལ་པོ་གཞན་གྱི་ཁས་ལེན་ནམ་
སྒྲོས་པ་གཙོད་པ་ནི་ཐལ་འཇུར་གསུམ་དང་གཏན་ཆིགས་གཅིག་སྟེ། བཞིའི་སྒོ་ནས་
བྱེད་དེ་དེ་ཡང་འགལ་བརྗོད་ཀྱི་ཐལ་འཇུར་དང་གཞན་ལ་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་
གམ་གཞན་གྲགས་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་དང་། སྤྱབ་བྱེད་བསྐྱབ་བྱ་དང་མཚུངས་པའི་ཐལ་
འཇུར་དང་། རྒྱ་མཆན་མཚུངས་པའི་མགོ་སྟོམས་ཀྱི་ཐལ་འཇུར་དང་བཞིའོ།། དེ་ལ་
དང་པོ་འགལ་བ་བརྗོད་པའི་ཐལ་འཇུར་ནི་ཆོལ་བ་ས་རོལ་པོ་སྟེ་བ་དོན་བཅས་དང་
ཐུག་བཅས་སུ་འདོད་ཅིང་བདག་སྟེ་ཡང་འདོད་པ་གྲངས་ཅན་པ་དེ་ལ་རང་གིས་
བདག་ལས་སྟེ་ན་ནི་ཡོད་པ་ཞིག་སྟེ་བར་འདོད་དགོས་པས་སྟེ་བ་ཡོད་པ་སྟེ་ན་དོན་

མེད་དང་ཐུག་མེད་ཏུ་འཁྱུར་བས་ན་སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་འདོད་པ་མི་
 རིགས་ལ་སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་མི་རིགས་པ་དེར་ཁྱོད་ཀྱིས་འདོད་ན་
 བདག་ལས་སྐྱེ་བ་འདོད་པ་མི་རིགས་སོ་ཞེས་ཁོའི་ཁས་སྒྲུངས་ཀྱི་འགལ་འདུ་བརྒྱུ་
 པ་ན་ས་རོལ་པོས་འགལ་བ་དེར་གཤམ་ནས་བདག་ལས་སྐྱེ་བའི་བྱུང་མཐའ་འདོར་བ་
 ཡིན་པས་ཐལ་འཁྱུར་དེར་དེ་ལྟར་བརྒྱུད་པ་ནི་ས་རོལ་པོའི་བྱུང་མཐའ་དེ་འདོར་བ་
 ཅམ་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཅན་ལོ། །གཉིས་པ་གཞན་གྲགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ནི་གྲངས་ཅན་དེ་
 ལ་བདག་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་པའི་ལྷ་བྱ་ནི་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ་རང་གི་བདག་
 ཉིད་ཏུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་ཀྱི་ཅན་དང་རྟགས་སོགས་རང་གིས་མི་འདོད་ཞེས་
 གཞན་གྲངས་ཅན་ལ་གྲགས་པའི་ཆོས་ཅན་དང་རྟགས་ལ་སོགས་པ་བརྒྱུད་ནས་ས་
 རོལ་པོའི་དམ་བཅའ་འགོག་པའོ། །འདིར་རང་གིས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ་ཞེས་
 དམ་བཅའ་ལྟ་བུའི་སྐྱ་སྐྱས་ཀྱང་དེ་ནི་གཞན་གྲངས་ཅན་ཀྱི་ལུགས་ཀྱི་བདག་སྐྱེ་ཡོད་
 པ་དེ་མི་འཐད་ཅེས་འགོག་པ་ཅམ་ཡིན་ཀྱི་རང་གིས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དེ་མི་
 བསྐྱུབ་པས་ན་རང་ལ་དམ་བཅའ་མེད་དོ། །གསུམ་པ་ཀྱི་ཐལ་འཁྱུར་ཀྱིས་སུན་འབྱེན་
 ལྟལ་སྐྱབ་བྱེད་བསྐྱབ་བྱ་དང་མཚུངས་པ་ནི་ས་རོལ་པོས་རང་གི་ཚྭ་གས་བསྐྱབ་པའི་
 ཕྱིར་ཏུ་དཔེ་རྟགས་གང་བཞོད་པ་ཐམས་ཅད་སྔ་མ་དང་འདྲ་བར་མ་བྱུང་བར་འཁྱུར་
 བའོ། །

བཞི་པ་རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པའི་མགོ་སྟོན་མི་ས་རོལ་པོ་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་དོན་
 འདི་ཁས་ལེན་ན་འདི་ཡང་ཁས་ལེན་དགོས་ཞེས་འབྲལ་ཏེ་རྒྱ་མཚན་བྱད་པར་མེད་
 པའི་སྟོན་མི་སྟོན་པའོ། །འདིར་གཞན་དག་གིས་འོ་ན་ཁྱོད་ལ་ཁྱོལ་བ་ས་
 རོལ་པོའི་ཁས་ལེན་འགོག་འདོད་ཡོད་དམ་མེད་ཁས་ལེན་དེ་འགོག་འདོད་ཡོད་ན་
 འགོག་འདོད་དེ་ཉིད་དམ་བཅའ་ཡིན་པས། དེ་བསྐྱུབ་པའི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཡོད་
 པར་འཁྱུར་རོ། །ས་རོལ་པོའི་ཁས་ལེན་དེ་འགོག་འདོད་མེད་ན་ནི་རང་ལ་འགོག་
 འདོད་དེ་མེད་པར་གཞན་ཀྱི་ཁས་ལེན་འགོག་པའི་རིགས་པ་བརྒྱུད་པ་མི་འཐད་དོ་

ཞེན། དེ་ལ་ལན་ནི་དོན་དམ་ལ་དབྱེད་པའི་སྐབས་སུ་རང་བཞིན་མེད་པའམ་སྐྱེ་བ་
མེད་པ་ཞེས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཡོད་པར་འདོད་ན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་དམ་བཅའ་དང་ཉགས་
འདོད་དགོས་པ་ལས་ཁོ་ཙམ་གྱི་འབྲེལ་བསྐྱབ་བྱ་དེ་མི་འདོད་པས་སྐྱོན་མེད་
དོ། ཁོ་ཙམ་ལ་སྐབས་དེར་ས་རོལ་གྱི་དམ་བཅའ་འགོག་པ་ཙམ་ནི་ཡོད་མོད་ཀྱི།
འོན་ཀྱང་ཁྱེད་ཟེར་བ་ལྟར་འདོད་པ་ཡོད་པ་ཙམ་གྱིས་དམ་བཅའ་ཡོད་དགོས་ན་རྒྱ་
འདོད་པ་དང་ཟན་འདོད་པ་སོགས་ཐམས་ཅད་དུ་དམ་བཅའ་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ་
ཞེས་འཆད་དོ། དེས་ན་རང་ལ་སྒྲགས་དང་བསྐྱབ་བྱ་མེད་ཀྱང་གཞན་སྒྲགས་སམ་
གཞན་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་འམ་དམ་བཅའ་སུན་འབྲིན་རྒྱལ་། ལོ་རྒྱ་བ་འདིས་ནི་རང་
ལ་སྒྲགས་ཏེ་བསྐྱབ་བྱ་འམ་དམ་བཅའ་བསྐྱབ་རྒྱ་མེད་ཀྱང་གཞན་སྒྲགས་ཏེ་གཞན་གྱི་
བསྐྱབ་བྱ་འམ་དམ་བཅའ་འགོག་པ་ཙམ་ཡོད་པ་དང་འདོད་པ་ཡོད་ཀྱང་རང་ལ་དམ་
བཅའ་དང་རང་སྒྲགས་མེད་ལ་དམ་བཅའ་མེད་པ་དང་རང་སྒྲགས་མེད་པ་དེ་ཡང་
དོན་དམ་པ་ལ་དབྱེད་པའི་སྐབས་སུ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་ཁས་ལེན་
པའི་དམ་བཅའ་མི་འདོག་པ་ལ་བྱེད་ཀྱི་སྒྱུར་ཁས་ལེན་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་མེད་
པར་ནི་ལོ་རྒྱ་བ་འདིས་མི་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། དེ་ལྟར་མི་འདོད་པས་ན་རང་རྒྱུད་མི་
འདོད་ཅིང་ཐལ་རང་གི་བྱེད་པར་ཡང་ལོ་རྒྱ་བ་འདི་དག་གི་ཐལ་རང་གི་དོན་
གཉིས་ལས་རང་རྒྱུད་པའི་དོན་ནི་དོན་དམ་པ་ལ་དབྱེད་པའི་སྐབས་སུ་རང་བཞིན་
མེད་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཁས་སྒྲངས་ནས་དེ་རང་ལུགས་སུ་བཞུགས་པ་ནི་རང་རྒྱུད་པ་དང་
དོན་དམ་ལ་དབྱེད་པའི་སྐབས་སུ་དེ་འབྲེལ་བསྐྱབ་བྱ་དང་དེ་རང་ལུགས་སུ་བསྐྱབ་
པ་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་པར་སྐབས་དེར་གཞན་གྱི་འདོད་པ་འགོག་པ་ཙམ་བྱེད་པ་
ནི་ཐལ་འགྱུར་བར་བྱེད་པར་སྒྲུང་རོ། གསུམ་པ་དོན་དམ་དང་ཐ་སྐྱད་གཉིས་གང་
ལའང་རང་ལུགས་མེད་པ་ཐལ་འགྱུར་བར་འདོད་པའི་ལུགས་། གསུམ་པ་གོང་
གི་ལུགས་དེ་དག་དང་མི་འབྲེལ་བ་ད་ལྟ་དབྱ་མ་ཐལ་འགྱུར་བར་འདོད་པའི་བོད་
གཞན་དག་ནི་འདི་ལྟར་འདོད་དེ་དོན་དམ་པ་དང་ཐ་སྐྱད་པ་གང་ལས་བརྒྱམས་

གྲུང་དེ་ལས་བརྒྱམས་པའི་ཁས་ལེན་ནས་དམ་བཅའ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་རང་ལུགས་
 ལ་མེད་དེ་གལ་ཏེ་དེ་འདྲ་བའི་དམ་བཅའ་ཡོད་ན་དམ་བཅའ་དེ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་
 དང་རྟགས་གྲུང་རང་ལུགས་ལ་འདོད་དགོས་ལ་དེ་འདྲའི་དཔེ་རྟགས་འདོད་པ་དེ་
 ལྟ་ཡིན་ན་ཐལ་འགྱུར་བར་མི་འགྱུར་གྱི་རང་རྒྱུ་པར་འགྱུར་རོ།། རྒྱ་མཚན་དེས་ན་
 དབྱ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་ལ་རང་ལུགས་གང་ཡང་མེད་དེ། དེའི་ཤེས་བྱེད་ནི་ཚོད་སྒྲིག་
 ལས། གལ་ཏེ་ངས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་དམ་བཅས་ནས་
 དེ་འདྲའི་དམ་བཅའི་ཆོག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་དམ་བཅས་པ་འགའ་ཞིག་ཡོད་
 པར་འགྱུར་ན་ནི།། དེ་འདྲའི་དམ་བཅའ་ཡོད་པ་དེས་ན་ང་ལ་དམ་བཅའི་ཆོག་རང་
 བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དེས་དགག་སྐྱབ་གང་ཡང་མི་བྱས་པའི་སྒྲོན་དེ་ཡོད་པར་འགྱུར་
 བ་ཡང་།། ང་ལ་གོང་གི་དེ་འདྲའི་དམ་བཅའ་མེད་པས་ན།། ངའི་ལུགས་ལ་ནི་སྒྲོན་
 དེ་འདྲ་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ།། ཡང་གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱི་བསམ་པ་ལྟར་མངོན་སུམ་ལ་
 སོགས་པའི།། ཆད་མའི་དོན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞལ་བྱ་
 འགའ་ཞིག་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ན་དེ་འདྲའི་ཆད་མས་གང་དམིགས་པ་དེ།། ཉིད་ཁྱོད་
 ཀྱི་རང་ལུགས་སུ་བསྐྱབ་པའམ་གཞན་དུ་བསྒྲིག་པར་བྱ་བར་རིགས་ན་ཡང་ཆད་མ་
 དེ་འདྲའི་གཞལ་བྱ་ལ་དམིགས་པ་དེ།། ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མེད་པའི་བྱིར་ན་ང་ལ་ཁྱོད་
 ཀྱིས་ལྟན་ཀ་ཚོད་པའམ་ཚོལ་བ་དེ་འདྲ་བྱེད་པའི་སྐབས་མེད་དེ།། ཅེས་དང་། དེར་
 མ་ཟད་རིགས་པ་རྒྱག་ཅུ་པ་ལས་གྲུང་གང་ཞིག་ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་སྒོ་
 བས་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་རི་ལྟར་ཡིན་པ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་
 མངོན་པར་མཐོ་བའི་ཆེ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་མཁས་པ་དབྱ་མ་པ་དེ་དག་རྣམས་
 ལ་ནི་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཚུགས་སམ་དམ་བཅའ་
 མེད་ལ་དེ་མེད་པས་དངོས་པོ་ལ་ཞེན་པ་མེད་པས་རང་ཚུགས་དང་གཞན་ཚུགས་སུ་
 བཅད་ནས་དགག་སྐྱབ་ཀྱི་ཚོད་པ་མེད་དོ།། དེ་ལྟར་གང་རྣམས་ལ་ནི་རང་གི་ཚུགས་
 རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་དམ་བཅའ་བ་མེད་པ།། དེ་ལ་ནི་གཞན་གྱི་ཚུགས་རང་

བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་དམ་བཅའ་བ་དེ་འགོག་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ཞེན་པ་
ག་ལ་ཡོད།། ཅེས་དང་། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་ཀྱང་། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དང་ཐ་སྙད་
དུ་ཡང་མེད་པ་དང་དེ་འབྲེལ་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་དང་དེ་འབྲེལ་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་
མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ།། ལྷགས་གང་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་ཚྭ་གས་སམ་དམ་བཅའ་ནི་ཡོད་
པ་མིན་པའི་ལྷགས།། དེ་ལ་དུས་ལུན་ནི་གིན་ཏུ་རིང་པོའི་བར་དུ་ཚོད་པས་སྒྲགས་
རི་ཙམ་ལྟས་ནའང་།། སྐབས་རྟེན་པའི་ལྷན་ཀ་འམ་ཚོད་པ་བརྟེན་པར་ནུས་པ་མ་
ཡིན་ལོ།། ཞེས་དབུ་མ་པ་ལ་ཚྭ་གས་དང་དམ་བཅའ་མེད་པ་ལ་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ་
དང་།། ཆོག་གསལ་ལས། དབུ་མ་པ་ཡིན་ན་ནི་རང་གི་རྒྱད་ཀྱི་རང་དབང་གི་རྗེས་
སྒྱུད་པག་པ་བྱ་བར་རིགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ་ཚྭ་གས་གཞན་རང་གི་མཆན་ཉིད་གྱིས་
གྲུབ་པ་ཁས་སྐྱེས་པ་མེད་པའི་བྱིར་རོ།། ཞེས་དང་སྐར་ཡང་སྟེ་བ་དོན་མེད་པར་
ཐལ་བར་འགྱུར་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་བརྟེན་པའི་དོན་སྐར་ཡང་སྟེ་བ་
དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་ཁས་ལེན་དགོས་པ་དང་ཡང་པ་རོལ་པོ་གངས་ཅན་པ་
ཉིད་འབྲེལ་བ་ཡིན་གྱི་ཁས་ལེན་དགོས་པ་དང་ཁོ་བོ་ཅག་ཐལ་འགྱུར་བ་ནི་འབྲེལ་
པ་མ་ཡིན་ཏེ་ཐལ་འགྱུར་བ་རང་ལ་སྐར་ཡང་སྟེ་བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་ཁས་
ལེན་པའི་དམ་བཅའ་བ་མེད་པའི་བྱིར་རོ།། ཞེས་དང་། འདུག་པ་ལས་ཀྱང་། གལ་ཏེ་
ཁ་ཅིག་སུན་འབྱེན་པར་བྱེད་པས་སུན་དབྱུང་བར་བྱ་བ་དེ་སུན་འབྱེན་བའི་ཆེ་སུན་
དབྱུང་བྱ་དེ་དང་མ་ཐད་པར་སུན་ནི་འབྱེན་པར་བྱེད་དམ།། འོན་ཏེ་སུན་འབྱེན་བྱེད་
དེ་སུན་དབྱུང་བྱ་དེ་དང་ཐད་ནས་འབྱེན་པར་བྱེད་ཞེས་གོང་དུ་གཞན་གྱིས་སྒྲས་
ཟིན་པའི་ཉེས་པ་འདིར་འགྱུར་བ་དེ་སུ་ལ་འགྱུར་ན་ཚུལ་གོང་གི་དེ་ལྟར་དབྱེད་པའི་
རིགས་ངོར་སྒྲུབ་པ་པོ་གང་ཞེས་ལ།། སུན་འབྱེན་བྱེད་དེས་སུན་འབྱེན་པར་ངེས་པར་
དམ་བཅའ་བའི་ཚྭ་གས་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཉེས་པ་དེར་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི་བདག་ཅག་ཐལ་
འགྱུར་བ་ལ་དེ་ལྟར་དབྱེད་པའི་རིགས་ངོར་སུན་འབྱེན་པར་དམ་བཅའ་བའི་ཚྭ་གས་
འདི་འབྲེལ་བ་ནི།། ཡོད་པ་མིན་པས་ངེད་ལ་ཉེས་པ་དེར་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་འདི་འབྲེལ་

བ་ནི་མིད་པ་མ་ཡིན་ནོ།། ཞེས་རང་ལ་ཚྱུགས་མེད་པས་སྒྲོན་མི་འཇུག་པར་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་རོ།། ལྷ་མཆན་གོང་གི་དེས་ན་རྣམ་གཞག་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་དབུ་མ་
 པས་རང་ལུགས་སུ་ཁས་མི་ལེན་ཡང་གཞན་གྱི་ངོར་བྱས་པའི་རྣམ་གཞག་ཅམ་ཡིན་
 རྟེ། དེ་ལྟར་ཡང་འཇུག་པ་ལས། རི་ལྟར་སེམས་ཅམ་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་གཞན་དབང་རང་
 གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱབ་པའི་དངོས་པོར་འདོད་པ་དེ་ལྟར་བྱ། ཀུན་རྒྱུ་ལྱང་ནི་རང་
 གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱབ་པར་དབུ་མ་པ་བདག་གིས་ཁས་མ་སྒྲངས་ལ། འབྲས་བྱ་འམ་
 དགོས་དོན་གྱི་ཕྱིར་དངོས་པོ་འདི་དག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཀྱང་བརྟགས་པ་ཅམ་བྱ་
 ཡོད་དོ་ཞེས། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དམ་གྲགས་པའི་ངོར་བྱས་ནས་དབུ་མ་པ་བདག་
 ཅག་ནི་སྤྱོད་བར་བྱེད་དོ།། ཅེས་གསུངས་ལ་ཚོད་སྒྲོག་ལས་ཀྱང་། དགག་བྱ་རང་བཞིན་
 ཀྱིས་བྱབ་པར་འཇིན་པའི་མ་རིག་པ་རང་ངོས་ནས་བྱབ་པ་ཅི་ཡང་མེད་པ་ཡིན་པས་
 བ།། ང་ནི་དགག་བྱ་སྒྲོ་འདོགས་རང་ངོས་ནས་བྱབ་པ་ཅི་ཡང་འགོག་བྱེད་རང་ངོས་
 ནས་བྱབ་པས་མི་འགོག་གོ། དེ་ལྟར་མི་འགོག་པ་དེ་ཕྱིར་ཁྱོད་ཀྱིས་དགག་བྱ་དེ་དང་
 འགོག་བྱེད་གཉིས་རང་ངོས་ནས་བྱབ་པར་བཟུང་སྟེ། འགོག་བྱེད་རང་ངོས་ནས་བྱབ་
 པས་དགག་བྱ་སྒྲོ་འདོགས་རང་ངོས་ནས་བྱབ་པ་དེ་འགོག་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི།།
 སྐར་པ་དེ་ནི་ང་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་བཏབ།། ཅེས་གཞན་ཚྱུགས་བཀག་པ་ཡང་མེད་པར་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་སྤྱོད་བར་བྱེད་དོ།།

བཞི་པ་སྒྲོན་གྱི་པ་ཚབ་ཀྱི་རྗེས་འབྲངས་མ་བྱ་བ་སོགས་ཀྱི་ལུགས་ཀྱི་ནི།
 བཞི་པ་སྒྲོན་གྱི་དབུ་མ་པ་སྒྲོབ་དཔོན་ལྷ་བའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པའི་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་
 ཁ་ཅིག་གིས་ནི་གོང་གི་དེ་ལྟར་དབུ་མ་པ་ལ་རང་ལུགས་ཀྱི་ཚྱུགས་སམ་དམ་བཅའ་
 དང་དེ་དག་སྐབ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་མེད་པར་འདོད་པའི་ལུགས་རྣམས་ལེགས་པར་
 བཀག་ཅིང་སུན་ཕྱང་ནས་མཁས་པ་དེའི་རང་གི་ལུགས་ནི། དོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་
 ཀྱི་རིགས་པས་རྣམ་པར་དབྱད་པའི་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱབ་པའི་གཞལ་བྱ་དང་
 ཆད་མའི་རྣམ་གཞག་ཁས་ལེན་པའི་སྐབ་བྱེད་ཀྱི་དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་ཆད་

མ་མངོན་རྗེས་གཉིས་ཀ་བཀག་ནས་ཐ་སྙད་དུ་མ་དབྱད་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་
པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཆད་མ་དང་གཞལ་བྱ་ཙམ་ཞིག་ཁས་སྐྱངས་ནས་དབྱ་མ་པ་
རང་གིས་བྱི་ཚོལ་ལ་བསྐྱབ་པའི་ངག་བཀོད་པའི་སྒོ་ནས་བསྐྱབ་བྱ་བསྐྱབ་པའི་གཏན་
ཆིགས་སམ་རྟགས་ཡང་དག་གིས་བསྐྱབ་བྱ་དངོས་པོ་བདེན་པར་མེད་པའི་དོན་སྐྱབ་
པར་བྱེད་དོ། དེ་ལྟར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་ཡང་རང་རྒྱུད་པར་མི་འགྱུར་
བའི་རྒྱ་མཆན་ནི་མ་དབྱད་པའི་འཇིག་རྟེན་གྲགས་པའི་ཆད་མའི་སྒོ་ནས་འཇོག་པའི་
བྱིར་རོ་ཞེས་འཆད་དོ།

གཉིས་པ་ལུགས་དེ་དག་དགག་པ་ལ་བཞི་ལས། ལུགས་དང་པོ་པརྟེ་ཏ་ང་ལ་
ལྷ་ནན་ཏའི་ལུགས་དགག་པ་ལ་འཇིག་སྐྱམ་ལས། དང་པོ་དེ་ལྟར་ན་ཁས་ལེན་གྲང་མི་
འཐད་པ་ནི། འདིར་འཇུག་པའི་འབྲེལ་བཤད་ཀྱི་ལུགས་ཀྱི་རྟགས་ཆད་མས་མ་གྲུབ་
པ་དང་བྱབ་པ་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ནང་ནས་རྟགས་ཆད་མས་མ་
གྲུབ་པའི་རྒྱ་མཆན་དེ་ནི་རིགས་པས་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མི་འཐད་པའི་རྒྱ་མཆན་
ནི། འདི་ལྟར་རྟགས་བྱེད་རང་གིས་བཀག་པའི་ཚོལ་བྱི་ཚོལ་གཉིས་ཀས་ཆད་མས་
གྲུབ་ཟིན་དགོས་སོ། ཞེས་འདོད་པའི་ལུགས་དེ་ལ་ཡང་གང་འགོད་རྒྱའི་རྟགས་དེ་བྱི་
ཚོལ་ལ་ཆད་མས་གྲུབ་པ་སྔ་ཚོལ་གྱིས་མ་ཤེས་ན་རྟགས་སུ་མི་འདོད་པས་བྱབ་ཅེས་
ཁས་ལེན་པ་མ་ཡིན་པས་བྱེད་ཀྱིས་སྤར་བཀོད་པའི་རྒྱ་མཆན་དེས་རྟགས་བྱི་ཚོལ་ལ་
ཆད་མས་གྲུབ་པ་ཞིག་དགོས་ཞེས་པ་དེ་བཀག་གྲང་མི་ཁེགས་པའི་བྱིར་དང་། གལ་
ཏེ་བྱེད་ཀྱི་ལྟར་བྱི་ཚོལ་གྱི་གཞན་སེམས་མི་ཤེས་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་བྱི་ཚོལ་གཞན་
ལ་རྟགས་ཆད་མས་གྲུབ་པ་མི་ཤེས་པས་འཇོག་ན་འོན་ཏེ་རང་གིས་གྲང་ཚོལ་བ་
གཞན་གྱིས་དོན་དེ་ཁས་སྐྱངས་པར་ཡང་མི་ཤེས་པས་པ་རོལ་པོའི་ཁས་སྐྱངས་ཀྱི་སྒོ་
ནས་པ་རོལ་པོའི་དམ་བཅའ་འགོག་པ་སོགས་གྲང་མི་འཐད་པའི་བྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱ་
མཆན་པ་རོལ་པོས་ཁོ་བོ་འདི་ལྟར་འདོད་དོ། ཞེས་པའི་ཆིག་མངོན་སུམ་དུ་སྒྲས་པ་
དེ་ཙམ་ངེས་གྲང་ཁོས་ངེ་ལྟར་སྒྲས་པ་ལྟར་ཁོ་རང་གིས་ཁས་ལེན་པར་མ་ངེས་པའི་

ཕྱིར་དང་། **རང་གིས་**གཞན་མེས་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། **གཉིས་པ་ཁྱབ་པ་ཚད་གྲུབ་**
མེད་ཚུལ་མི་^{༡༥}**འཐད་པ་ཕྱི་མ་**ཁྱབ་པ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་རྒྱ་མཚན་**དེ་**ཡང་མི་
 འཐད་དེ་ཚང་མང་**མེ་ཁང་གི་**སྟེང་དུ། ཏུ་**བ་**ཡོད་པ་ལ་མེ་ཡོད་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་བསྐྱབ་
 པའི་**ཆོ་ན་ཁྱབ་པ་དེ་**རྟོགས་པར་བྱ་བའི་གཞི་ནི་ཚང་མང་**དེ་ཉིད་**ཡིན་ལ། **ཚང་མང་**
 དེའི་སྟེང་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་དོན་ནི་**ཕྱིར་**ཏུ་ཡོད་ལ་མེ་ཡོད་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་ཅམ་
 ཡིན་གྱི་གཞི་ཚང་མང་**རང་གི་**ཏུ་ཡོད་ལ་གཞི་ཚང་མང་**རང་གི་**མེ་ཡོད་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་
དེ་ཉིད་སྐབས་འདིར་ཁྱབ་པར་**རོས་**འདྲིན་པ་གཏན་མིན་པས་ཡུལ་**ཚྭ་གས་**རེ་བ་དང་
 ཏུས་ཚྭ་གས་རེ་བའི་ཁྱབ་པ་བཟུང་བ་ག་ལ་ཡིན། **གོང་ཏུ་བཤད་པ་**དེ་ལྟར་མ་ཡིན་
 པར་ཚང་མང་གི་ཏུ་ཡོད་ལ་ཚང་མང་གི་མེ་ཡོད་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་དེ་ཉིད་བཟུང་དགོས་
 བ་འོན་དེ་འདྲ་བའི་ཁྱབ་པ་དེ་ཚང་མང་གི་སྟེང་དུ་སྐྱབ་དགོས་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་
ཁྱབ་པ་དེ་ངེས་པའི་གཞི་ཚང་མང་**ཡིན་པར་བཞག་ཏུ་**མི་རུང་བས་གཞི་འདིའི་སྟེང་
 ཏུ་ངེས་དགོས་**ཞེས་**པའི་གཞི་གཞན་ཞིག་བྱེད་ཀྱིས་ངེས་པར་བཟུན་དགོས་སོ། **དེ་**
ཡང་དཔེར་ན་སྒྲའི་སྟེང་དུ་ངེས་པར་བྱ་རྒྱའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་མི་རྟག་པ་དེ་སྒྲ་དང་
 བུམ་པ་གཉིས་ཀ་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བ་**ཞིག་**དགོས་ཀྱི་སྒྲའི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་པའི་མི་རྟག་
 པ་དེ་ཉིད་ཡིན་པར་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བ་དང་འདྲའོ། **དེ་**ལྟར་བཤད་པའི་རིགས་པ་
 དེས་ནི་ཁྱབ་པ་བསྐྱབ་པའི་རྗེས་དཔག་ལའང་ཚད་མ་མེད་པར་འདོད་པ་མི་རིགས་
 པར་ཤེས་པར་བྱའོ། ^{༡༦}**གསུམ་པ་**དེས་ན་ཁས་སྐྱངས་ཅམ་ཀྱིས་འགྲུབ་ཡང་མི་འཐད་
 པ་ནི། དེ་ལྟར་བྱེད་ཀྱིས་རྟགས་ཁྱབ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་པས་ན་ཁོ་ལ་ཕྱི་ཁོ་ལ་
 ཀྱིས་**རྟགས་ཁྱབ་**ཁས་སྐྱངས་པ་ཅམ་ཀྱིས་འགྲུབ་པ་ཡིན་ཞེས་སྒྲ་བ་ཡང་རིགས་པ་མ་
 ཡིན་ཏེ། ཁས་སྐྱངས་པ་ཅམ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱེད་ན་ས་རོལ་སོ་མི་ཁེགས་པར་འགྱུར་ཏེ།
 དེའི་ཁས་སྐྱངས་པ་**ཅམ་ཀྱིས་**ནི་དོན་དེ་མི་འགྲུབ་ལ་ཚད་མ་ནི་རང་གཞན་གཉིས་ཀ་
 ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། འོན་ཏེ་**ཁས་སྐྱངས་པ་ཅམ་ཀྱིས་**མི་འགྲུབ་པར་ཁས་སྐྱངས་པ་
དེ་ལ་ཡང་བྱད་པར་བྱེ་ནས་**ཁས་སྐྱངས་པ་**འདི་འདྲ་བས་འགྲུབ་ལ་**ཁས་སྐྱངས་**འདིས་

མི་འགྲུབ་ཅེས་འབྲེད་ན་ནི་དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ་ཁྱིད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བྱད་པར་འབྲེད་
པ་དེ་འང་ཁས་སྦངས་ཀྱི་རྒྱ་མཆན་ཅམ་གྱིས་འབྲེད་པ་ཡིན་ན་ནི་གོང་གི་བསྐྱབ་བྱ་
དང་མཚུངས་ཏེ་བསྐྱབ་བྱ་རྟགས་བྱབ་ཁས་སྦངས་ཅམ་གྱིས་མི་འགྲུབ་ན། འདིར་ཁས་
སྦངས་པའི་བྱད་པར་ཡང་ཁས་སྦངས་པ་ཅམ་གྱིས་འབྲེད་པ་མི་འགྲུབ་པར་མཚུངས་
པའི་བྱིར་མི་འཐད་ལ། ཚད་མ་ཡོད་མེད་ཀྱིས་བྱད་པར་འབྲེད་པ་ཡིན་ན་ནི་ཁྱིད་
རང་རྟགས་བྱབ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པར་འདོད་པའི་དམ་བཅའ་དེ་ཉམས་སོ།།

གོང་གི་ལུགས་གཉིས་པ་ལོ་རྒྱ་བའི་འདོད་པ་དགག་པ་(དེ)ལ་གསུམ་ལས།
དང་པོ་དེ་ཉིད་ལ་དབྱེད་པའི་སྐབས་རང་བཞིན་མེད་པའི་དམ་བཅའ་ཁས་མི་ལེན་
པ་རང་རྒྱད་ཀྱི་དམ་བཅའ་མེད་པའི་དོན་ཡིན་པ་མི་འཐད་ཚུལ་ནི། གོང་དུ་ཁྱིད་ཀྱིས་
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དབྱེད་པའི་སྐབས་སུ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་དམ་བཅའ་ཁས་མི་
ལེན་པ་དེ་ཉིད་རང་རྒྱད་ཀྱི་དམ་བཅའ་མི་འཛོག་པའི་དོན་དུ་འདོད་པ་དེ་རི་ལྟར་
ཡིན་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དབྱེད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་དམ་བཅའ་དེ་མི་འགྲུབ་པས་
ན་དེའི་སྐབས་སུ་དམ་བཅའ་དེ་ཁས་མི་ལེན་ཞེས་འདོད་པ་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་དེ་མ་
ཡིན་པར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དབྱེད་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་དེ་འབྲེད་སྐབས་རྒྱ་
མཆན་དེ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་སྐབས་དེར་དམ་བཅའ་དེ་ཁས་མི་ལེན་པར་འདོད་
པ་གང་ཡིན་ཞེས་མཐའ་གཉིས་སུ་བརྟག་པར་བྱའོ།། དེ་ལ་བརྟགས་པའི་ཚུགས་དང་
པོ་དེ་འབྲེད་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་དམ་བཅའ་དེ་མི་འགྲུབ་པས་སྐབས་དེར་དེ་ལྟར་ཁས་
མི་ལེན་པ་ལྟར་ཡིན་ན་ལོ་ན་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་དམ་བཅའ་པའི་དོན་དེ་
རིགས་ཤེས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མི་འགྲུབ་པ་ཡིན་ན་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་དམ་བཅའ་
པའི་དོན་དེ་ཡང་རིགས་ཤེས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མི་ཁེགས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་གཉིས་རྒྱ་
མཆན་མཚུངས་པའི་བྱིར་རོ།། གལ་ཏེ་དེ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དབྱེད་པའི་སྐབས་སུ་
རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་དམ་བཅའ་པའི་དོན་ཡང་རིགས་པ་དེས་མི་ཁེགས་སོ་
སྐམ་དུ་འདོད་ན། དེ་ལྟར་འདོད་པ་དེ་ནི་གིན་ཏུ་མི་རིགས་ཏེ་སྤར་གོང་དུ་ཁྱིད་

རང་གིས་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་པར་དབྱེད་པ་དེ་གཞན་ལུགས་འགོགས་པ་འཕེལ་
 གཞན་གྱི་དམ་བཅའ་འགོག་པ་ཙམ་ཡིན་ལོ་ཞེས་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། མ་དབྱེད་པའི་
 བ་སྟོད་པའི་ཤེས་པས་ནི་གཞན་གྱི་ལུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་དམ་བཅའ་
 བ་ལ་སོགས་པའི་དམ་བཅའ་རྣམས་དགག་པར་མི་བྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐབས་དེར་
 རིགས་པ་དེས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་དམ་བཅའ་པའི་དོན་ཁེགས་པར་བསྐྱབ་བ་
 དེ་ལས་གཞན་དུ་དེ་འདྲ་མི་ཁེགས་པར་ཁས་ལེན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ན་འོ་ན་བྱེད་ཀྱིས་
 རང་ལུགས་ཀྱི་དམ་བཅའ་མི་འདོད་ཅེས་དམ་བཅའ་དེ་རང་ལ་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་
 བས་དེ་ཁ་རང་འདོད་ཅེས་སྒྲུབ་ཅི་དགོས་ཏེ། བྱེད་རང་གཞན་ལུགས་འགོག་པའི་ཐལ་
 འཇུར་ཡང་མི་འདོད་པ་ཡིན་པས་ན་རང་གི་དམ་བཅའ་འདོགས་པ་དང་གཞན་ལུགས་
 འགོག་པ་གཉིས་ཀ་མི་འདོད་ཅེས་སྒྲུབ་ཆོག་པའི་ཕྱིར་རོ། གལ་ཏེ་བྱེད་གཞན་གྱི་
 ཐུབ་མཐའ་ལ་སྟན་འབྱེན་པའི་ཐལ་འཇུར་བྱེད་པ་ཡིན་ན་ནི་འོ་ན་རང་བཞིན་གྱིས་
 ཡོད་པ་བཀག་པ་ཉིད་ཀྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་བསྐྱབས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་སྐར་
 དངས་པའི་ཚད་སྒྲིག་ཆ་འབྲེལ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་འདོད་དགོས་པ་ཡིན་པས་རང་
 བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དང་དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་ལ་གཉིས་
 ཡིན་དང་གཉིས་མིན་གྱི་བར་སྐར་སྐར་མེད་དོ། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་བཀག་
 པས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་བསྐྱབས་པ་དེ་ལྟ་བུ་མིན་ན་འོ་ན་བྱེད་རང་ལ་ཕར་ཁོ་
 བོ་ཅག་གིས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་བསྐྱབས་པ་ཡིན་གྱི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་
 བཀག་པ་མིན་ལོ། ཞེས་བྱེད་ཀྱི་དེ་གོ་བསྒྲིག་པར་བྱས་ནས་སྒྲུབ་ན་དེ་ལ་བྱེད་ཀྱིས་
 ལན་ཅི་འདྲ་ཞིག་འདེབས་སྐྱེ་ཡོད། དེ་ལ་གལ་ཏེ་བྱེད་ཀྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་
 དེ་རྒྱར་ཡོངས་སུ་གཙོད་པར་བྱེད་ན་རང་བཞིན་གྱིས་ཐུབ་པ་དེ་གདོན་མི་ཟ་བ་སྟེ་
 དེས་པ་ཁོ་ནར་བར་རྣམ་པར་གཅད་དགོས་པས་སོ་སྟམ་ན། རི་ལྟར་དགོས་པ་དེ་ལྟ་
 བུ་ཡིན་ན་འོ་ན་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ཕར་རྣམ་པར་བཅད་ནའང་གདོན་མི་ཟ་
 བ་སྟེ་དེས་པ་ཁོ་ནར་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དེ་ཉིད་རྒྱར་ཡོངས་སུ་གཙོད་དགོས་

པ་མཚུངས་པ་ཡིན་ལོ།། རྒྱུ་གཉིས་པ་དེ་དུས་རང་བཞིན་མེད་པའི་དམ་བཅའ་ཡོད་
ན་རང་བཞིན་གྱིས་ཐུབ་པའི་དམ་བཅའ་འཇུག་སྟུང་ན། དེ་ལྟར་འགལ་དམིགས་ཀྱི་
རྟགས་སོགས་མི་རུང་བ་དང་དབྱ་མ་ལ་དབྱེད་དུས་ཀྱང་མི་སྲིད་པ་སོགས་ཀྱི་མི་
འཐད་ཚུལ་ནི། གལ་ཏེ་གོང་གི་བརྟགས་པའི་ཕྱོགས་གཉིས་པ་ལྟར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་
དབྱེད་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་སྟེ་དེ་འདྲའི་སྐབས་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་ན་
རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་སོགས་ཀྱི་དམ་འཆའ་བ་གང་ཡང་མི་རུང་ངོ་སྟུང་དུ་དོགས་
ན། དོགས་པ་དེའི་རྒྱ་མཆན་ཁྱེད་ཀྱིས་ད་དུང་སྒྲོས་ཤིག རྒྱ་མཆན་ཅི་ཞིག་ཡིན་སྟེ་
ཁྱེད་དེ་ལྟར་དོགས་པ་སྒྲུབ་པ་དེ་འདྲི་ལྟར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དབྱེད་པའི་སྐབས་སུ་
ཐུབ་ན་ནི་དོན་དམ་པར་ཐུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་དམ་བཅའ་དེ་འདྲ་ཁས་མི་ལེན་
སྟུང་པ་ཡིན་ནམ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དབྱེད་པའི་སྐབས་སུ་ཁས་ལེན་མེད་པས་དེ་འདྲའི་
དམ་བཅའ་ཁས་མི་ལེན་པ་གང་ཡིན་ཞེས་བརྟགས་པ་གཉིས་བྱའོ།། དེ་ལས་གལ་ཏེ་
བརྟག་པ་དང་པོ་ལྟར་ཡིན་ལོ་སྟུང་ན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དབྱེད་པའི་སྐབས་སུ་ཐུབ་
ན་དོན་དམ་པར་ཐུབ་དགོས་པར་ཁས་ལེན་པ་དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ་
མི་རིགས་པའི་ཚུལ་འདྲི་ལྟར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དབྱེད་པའི་སྐབས་དེ་ཉིད་ཀྱང་ཁྱེད་
མི་འདོད་ན་ནི་དབྱ་མ་པའི་རིགས་པས་ནམ་པར་དབྱེད་པའི་དུས་ཤིག་གཏན་མི་
སྲིད་པར་ཁྱེད་རང་འདོད་དགོས་ལ་ཁྱེད་ཀྱི་ལུགས་ལ་དེ་ལྟར་དབྱེད་པའི་སྐབས་དེ་
འདྲིག་པར་འདོད་ན་ནི་སྐབས་དེར་དེ་ལྟར་གང་གིས་དབྱེད་པའི་དབྱེད་པ་པོ་དང་
གང་ལ་བརྟེན་ནས་དབྱེད་པའི་རིགས་པ་དང་གང་གི་སྟེང་དུ་དབྱེད་པའི་གཞི་དང་
གང་དང་ལྷན་ཅིག་དབྱེད་པའི་ཕྱི་ཚོལ་སོགས་ཀྱང་ངེས་པར་འདོད་དགོས་པས་དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དབྱེད་པ་དེའི་སྐབས་སུ་ཐུབ་པ་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་ཐུབ་གལ་
དགོས། དེ་བཞིན་དུ་ཁྱེད་ཀྱིས་ཐལ་བ་ཙམ་ཞིག་ནི་ཚོལ་བ་གཞན་གྱིས་རྟགས་བྱུང་
ཁས་སྐྱངས་པ་འམ་ཁས་སྐྱངས་པའི་མཐར་ཐུག་པའི་སྟོན་སྒྲུབ་བྱེད་པ་ཡིན་པས་ན་
རྟགས་བྱུང་ཚད་མས་ཐུབ་པ་མེད་ཀྱང་ཐལ་བ་བྱེད་དོ།། ཞེས་སྒྲུབ་དེ་ཡང་མཁས་པ་

ནམས་ཡིད་ཚིམ་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པས་སྤར་གོང་དུ་ལུགས་དང་པོ་ང་ལ་ལྷ་ནན་
ཏའི་ལུགས་བཀག་པ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་བཞེན་དུ་དགག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།

གསུམ་པ་དེ་ཉིད་དཔྱད་པའི་སྐབས་སུ་ཁས་ལེན་མེད་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་ཁས་
ལེན་ཡོད་མི་རུང་། གོང་གི་བརྟག་པ་དེ་ལས་གཞན་ཡང་བརྟག་པ་གཉིས་
པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱད་པའི་སྐབས་སུ་ཁས་ལེན་མེད་ལ་སྤྱིར་ཐ་སྙད་དུ་ཁས་ལེན་
ཡོད་དོ། ཞེས་དེ་འབྲེལ་ལུགས་ནམ་པར་འདྲི་ན་འདྲེལ་པ་མ་ཡིན་ཏེ་མི་འཐད་
པའི་ཚུལ་ནི་འདྲི་ལྟར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱད་པའི་སྐབས་ནི་དོན་དམ་དུ་བཞག་ཏུ་
མི་རུང་བས་ཐ་སྙད་དུ་བཞག་པར་བྱ་དགོས་པས་སྐབས་དེ་ཐ་སྙད་དུ་ཁས་སྐྱབས་ན་
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱད་པ་ཡང་སྐབས་དེ་ག་རང་དུ་བྱས་པར་ཁས་ལེན་དགོས། སྐབས་
དེར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱད་པ་ཁས་སྐྱབས་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱད་པའི་སྐབས་སུ་
ཁས་ལེན་མེད་ལ་སྤྱིར་ཐ་སྙད་དུ་ཁས་ལེན་ཡོད་དོ་ཞེས་སྐྱབས་པ་དེ་ནི་འགལ་བའི་
ཕྱིར་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱད་པའི་སྐབས་སུ་མེད་པ་དོན་དམ་དུ་མེད་པའི་དོན་
དུ་བཞག་པ་དེ་མི་འཐད་པར་གོང་གི་དེས་ཤེས་ལ་གལ་ཏེ་དེ་འཐད་པ་ཞིག་ཡིན་དུ་
བརྟག་ན་ཡང་དེ་འབྲེལ་བ་དེ་ཚུད་ཀྱིས་ཐལ་འཇུར་བའི་བྱད་ཆོས་སུ་བཞག་པ་དེ་ནི་
ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་ཏེ། དོན་དམ་དུ་ཁས་ལེན་ཡོད་པར་འདོད་པའི་དབུ་མ་པ་ཐལ་རང་
སུ་ཡང་མེད་པས་སྐབས་དེར་ཁས་ལེན་མེད་པ་དེ་ཐལ་འཇུར་བ་ཁོ་ནའི་བྱད་ཆོས་སུ་
མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ།

གོང་གི་ལུགས་གསུམ་པ་དེ་ལྟེན་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་མཆིན་པས་ལམ་རིམ་འདི་
མཛད་པའི་དུས་ཡིན་ནོ། ལྟེན་བྱུ་མ་ཐལ་འཇུར་བར་འདོད་པའི་བོད་ཀྱི་ལུགས་
དགག་པ་ལྟེན་ལ་དགག་པ་དངོས་དང་། ལྟར་སྤར་གི་ཚུད་པ་སྤོང་བ་དང་། ཁས་ལེན་
དང་དམ་བཅའི་ཆོག་ཡང་ཆོས་མང་ཚུལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་བཙོ་ལུ་ལས་དང་
པོ་དབུ་མ་པ་ལ་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་ཁས་ལེན་མེད་པ་སྤྱིར་འདེབས་ཆེན་པོ་ཡིན་ཚུལ་ནི།

ཁྱེད་ཅག་གིས་དབུ་མ་པ་ལ་ཐ་སྐྱོད་དུ་འང་ཁས་ལེན་མེད་དོ། ། ཞེས་སྒྲུབ་དེ་ནི་སྐར་
གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་རིགས་པའི་དགག་བྱ་དེ་ཉིད་ལེགས་པར་ངོས་མ་ཟིན་པ་
ཡིན་ལ་ངོས་མ་ཟིན་པ་དེའི་དབང་གིས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་པ་འགོག་པའི་རིགས་
པ་རྣམས་གྱིས་དབྱད་པ་བྱས་པས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཁས་སྐྱོངས་པའི་དོན་དེས་ཚུགས་མ་
བྱུང་པ་ན་དོན་དེ་ཞེས་པར་སྒྲོམ་སྟེ་གཞན་གྱི་ལུགས་པར་ལ་བཀག་པ་ན་པ་རྣམས་
པོས་ཀྱང་དབྱད་པ་དེ་ཉིད་གྱིས་ཚུར་ལ་བསྒྲོག་སྟེ་རང་ལུགས་གྱི་དམ་བཅའ་ལ་དབྱད་
དེ་བཀག་པའི་ཆེ་དེ་ནས་རང་གི་ལུགས་ལ་འང་པར་རང་གིས་གཞོད་བྱེད་གང་
བསྟན་པ་དེ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་གཞན་ལུགས་དང་མཚུངས་པར་འདུག་པར་མཐོང་
སྟེ། རང་ལུགས་བཞག་པ་ཡང་མེད་གཞན་ལུགས་བཀག་པ་ཡང་མེད་པར་སོང་བའི་
དབང་གིས་རང་གི་ལུགས་གཞག་ན་སྒྲོམ་སྟེང་ཡེ་གཏན་ནས་མ་ཤེས་པས་ཐ་སྐྱོད་དུ་
ཡོད་པའི་འཁོར་འདས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཐམས་ཅད་སྒྲུ་སྟེགས་གྱིས་བྱེད་པོར་བརྟགས་
པའི་དབང་ལྷག་སོགས་དང་ཡོད་མེད་འདྲ་བར་སོང་བ་ཡིན་ནོ། ། རྒྱ་མཆན་དེའི་ཕྱིར་
དེ་འདྲའི་ཁས་ལེན་དེ་ནི་དབུ་མ་པ་ལ་སྐར་བ་འདེབས་ཤིང་ཤིན་ཏུ་ཐ་ཆད་པ་སྟེ་
སྐར་འདེབས་ཤིན་ཏུ་ངན་པའི་མཐར་ཐུག་ཡིན་ལ་ལུགས་དེ་དགག་པའང་སྐར་གོང་
དུ་མང་དུ་བཤད་ཟིན་དོ། ། གཉིས་པོས་ཁས་ལེན་མེད་པར་འདོད་པ་ན་བྱུང་མཐའ་
ཁས་ལེན་དང་ལྟ་བུས་བྱེད་ཚུལ་མ་ཤེས་པའི་དན་བརྟགས་ཡིན་པ་དམ་བཅའ་ཡོད་
ཀྱང་ཆེས་དག་པ་ནི། ཁྱེད་ཀྱི་དེ་མི་འཐད་པའི་རྒྱ་མཆན་གཞན་ཡང་འདི་ལྟར་དབུ་
མ་པ་ལ་ཁས་ལེན་ཡོད་མེད་དཔྱད་པ་སོ་དེས་ནི་དབུ་མ་ཞེས་པའི་དོན་གང་འདྲ་
ཞིག་དང་ལྡན་ན་དབུ་མ་པ་ཞེས་པ་དེར་འཛོག་པར་བྱེད་པའི་དབུ་མའི་དོན་ཞིག་
ངེས་པར་ཁས་སྐྱོང་བར་བྱ་དགོས་ཤིང་དབུ་མའི་དོན་ནི་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་
ལ་མ་སྐྱུངས་པའི་དབུས་དང་མཐའ་བྲལ་གྱི་དོན་ཡིན་པར་ཁས་སྐྱོངས་དགོས་པས་དེ་
འདྲའི་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བ་ནི་དོན་དམ་པར་རུལ་ཅམ་ཡང་མ་བྱུང་པས་རྟག་
པའི་མཐའ་དང་བྲལ་བ་དང་། ཐ་སྐྱོད་དུ་ཚོས་ཐམས་ཅད་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་ཆད་

སའི་མཐའ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ལ་དེ་འདྲི་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐར་མ་ལྷུངས་སའི་མཐའ་
 བྲལ་ཡིན་སའི་རྟེན་འབྲེལ་ཀྱི་དོན་དེ་ཉིད་དབུ་མ་ཡིན་ཞིང་དོན་དེ་ངས་གིང་རྟོག་
 ས་དང་ལྷན་སའི་གང་ཟག་དེ་ལ་དབུ་མ་ས་ཟེར་དགོས་སའི་ཡིན་སའ་ན་དེ་འདྲི་
 དོན་རྟོགས་ས་ཞིག་ཀྱང་འདོད་དགོས་སའ་དེ་ལྟར་དཔྱད་མཁན་དེ་ལ་ཁས་སྐྱབ་
 བར་བྱ་བ་ངས་པར་ཡོད་ལ། དེ་འདྲི་མཐའ་བྲལ་དེ་ཡང་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་ས་
 དང་མ་སྟད་དུ་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་ས་དེ་གཉིས་ཀྱི་གོ་ཚོགས་སའི་ཚྭ་གས་ཀྱི་དོན་དམ་པར་
 ཡོད་ས་དང་མ་སྟད་དུ་མེད་ས་གཉིས་ནི་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་ཡིན་ལ་མཐའ་
 དེ་གཉིས་སུ་གྲུབ་པར་འདོད་སའི་སྒྲུ་བ་ངན་ས་ཐམས་ཅད་བཀག་ནས་མཐའ་བྲལ་
 ཀྱི་དབུ་མའི་དོན་དུ་བཞག་དགོས་སའ་ན་ལོག་སའི་ཚྭ་གས་དགག་ས་དང་ཡང་དག་
 སའི་ཚྭ་གས་སྒྲུབ་ས་གཉིས་ཀྱི་དོན་མ་ཞོར་བར་རྟོགས་སའི་ཆད་མ་ཡང་ཡོད་ས་དང་
 དེ་ལྟར་ཆད་མ་དེའི་སྒྲོ་ནས་རང་གིས་ངེ་ལྟར་རྟོགས་ས་དེ་ལྟར་གདུལ་བྱ་གཞན་
 ལ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་སའི་དབུ་མ་སའི་གཞུང་ལུགས་ཆད་མ་ལ་སོགས་སའི་
 ངག་བྱད་པར་ཅན་ཡང་དམིགས་སའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལྟར་ཆད་མ་དང་གཞུང་བྱ་དེ་
 འདྲ་བ་དེ་དག་གསལ་བར་བྱེད་སའི་རྣམ་པར་བཞག་ས་བྱས་ས་ལ་ཚོལ་བའི་ཆོགས་
 རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་དང་མཐུན་སའི་ལྷན་ཀ་སྟེ་ཆོད་ས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ན་དབུ་མ་
 སའ་ལུགས་འདི་ནི་ཆེས་ཡོངས་སུ་དག་ཅིང་ཐམས་ཅད་ལས་བྱད་པར་དུ་འཕགས་ས་
 ཡིན་ནོ།། ཞེས་ཚྭ་གས་མཐའ་དག་ལ་འདིགས་ས་མེད་པར་བསྒྲགས་ཆོག་སའི་ཡིན་ཀྱི་
 རང་གིས་ཁས་ལེན་ཡེ་མ་གེས་པར་འཁུམས་ཏེ་དེའི་སྒྲུབས་སུ་ཁས་ལེན་ཅི་ཡང་མེད་
 ས་སོགས་སུ་སྒྲུ་དགོས་ས་མ་ཡིན་ནོ།། (རྟོག་སྒྲུམ་ས་དབུ་མའི་ལུགས་སྟོན་དང་བྲལ་
 ཚུལ་ལ་མཁས་པར་བྱ་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་སའ་ན་སྟེ་བོ་གང་ཞིག་མཁས་ས་དབུ་
 མ་སའི་སྟོན་དང་བྲལ་བའི་ལུགས་བྱད་པར་ཅན་དེ་ལྟ་བུ་རང་གིས་འདོག་མ་གེས་
 བའང་ལུགས་བྱད་པར་ཅན་དེ་འདྲ་མེད་ཅེས་སྐྱར་བ་མི་གདབ་པར། དབུ་མ་སའི་
 བྱད་ཆོས་གཅིག་སུ་སྒྲུ་མེད་ས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་རིགས་ས་དེ་ཁས་

སྒྲངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ལྟ་རྟེན་གྱི་བ་མཐའ་དག་ཀྱན་ནས་གཙོད་པའི་ཚུལ་འདི་ཉིད་
གཞིར་བྱས་པ་དེ་ལ་ཁོང་ནས་ཚུལ་དེ་སྒྲོང་བ་ལ། གཞོ་ཞིང་སྦྱིམ་བའི་སྒོ་ཁྱོས་ཅན་
རྣམས་ཀྱིས་ནི་ལེགས་པར་བརྟགས་ཤིང་དབྱུང་དེ་དབྱུ་མ་ཐལ་འབྱུར་པའི་ལུགས་
ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་བཞག་ནས་གོང་གི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རིགས་པ་དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་
ནས་རང་གིས་རྣམ་གཞག་གང་བྱས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ལ་འགལ་འདྲའི་སྒྲོན་ཐམས་
ཅད་དང་བྲལ་བར་བྱ་ཡི་ཁས་ལེན་ཡོད་བཞིན་དུ་མེད་པ་དང་ཁས་སྒྲངས་བཞིན་དུ་
མ་སྒྲངས་ཟེར་བ་སོགས་ཀྱི་བསྒྲོན་ཉམ་གྱི་གཞི་འདིངས་པ་ཙམ་ལ་རེ་བར་མི་བྱའོ།།
བཞི་པ་དེ་དག་གི་ཤེས་བྱེད་ཤིན་དུ་གསལ་བྱེད་པ་ནི། ཚུལ་དེ་ལྟར་ཆོག་གསལ་ལས་
ཀྱང་། དེ་ལྟར་དབྱུ་མ་པ་ཁོ་ཙོ་ཅག་གི་ཚྭ་གས་སམ་ལུགས་ནི་སྒྲོན་གྱི་རིགས་གཏན་
ནས་མེད་པས་ཆེས་ཡོངས་སུ་དག་ཅིང་དོན་དམ་དང་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་
ཐམས་ཅད་དང་མི་འགལ་བར་གཏན་ལ་ཐབ་པ་བཞིན་དུ་དོན་ལ་རྣམ་པར་གནས་པ་
ཡིན་པ་དང་སྟེ་ཡིན་པའི་ཆེ་འཕྲ་དང་གི་སྒྲ་ནི་འབྱེད་སྟུང་སོགས་དོན་ལྡེལ་འཇུག་
པ་ལས་འདིར་ཆེ་སྐབས་དང་སྟུང་པ་གཉིས་ལ་ཉེ་ཞིང་དེ་ཡང་ཀྱང་དང་འབྲ་བའི་
སྟུང་པ་ལ་སྒྱུར་ན་བདེའོ་ཡང་ན་ཡིན་ཡང་ཞེས་པ་གང་རིགས་སོ། དེ་གཉིས་གང་
བྱས་ཀྱང་དོན་འབྲ་བས་འདི་ལྟར་འཆད་དེ་རྣམ་པར་གནས་པ་ཡིན་ཡང་དངོས་པོར་
སྒྲ་བ་གང་དག་རང་གི་ཚྭ་གས་སམ་ལུགས་ཐལ་ཆེར་ལ་གསལ་ཞིང་བཟུང་དུ་བྱང་
བས་རགས་པ་རང་ལ་ཡོད་བཞིན་པ་ཡིན་ཞིང་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་དུ་བྱང་བས་ཤིན་
དུ་ཉེ་བ་ཞོར་བའི་སྒྲོན་དང་ལྡན་པ་དེ་དག་དང་ཁོ་ཙོ་ཅག་གི་ལུགས་མ་མཐུན་ཞིང་
འགལ་བ་ལ་སྟེ་འགལ་བའི་ཆེ་ཤིན་དུ་སྒྲན་པའི་དབང་གིས་རང་གཞན་གྱི་ལུགས་ཀྱི་
སྒྲོན་དང་ཡོན་ཏན་རི་ལྟར་གནས་པ་དག་མ་མཐོང་བ། བྱོད་ནི་བྱོད་རང་གི་ལུགས་
ཀྱི་སྒྲོན་རྣམས་ནི་ཞེས་སོགས་སྟར་གོང་དུ་བྲངས་པ་ལྟར་གསུངས་པའི་དབྱུ་མ་པའི་
ལུགས་དོན་དམ་པ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཆད་མ་དང་ཐ་སྙད་པའི་དོན་རྣམ་པར་
འཛོག་པའི་ཆད་མ་གཉིས་སོའི་ལམ་ནས་གཞན་དུ་མ་འབྱོགས་པར་འོངས་པའི་རྣམ་

གཞག་རིགས་པ་དང་ལྷན་པ་སུས་ཀྱང་སྒྲོན་གདགས་སུ་མེད་པས་ཆེས་དག་ཅིང་
 འཁོར་བ་དང་མུང་འདས་ཀྱི་ནམ་གཞག་ཐམས་ཅད་བཞག་པས་ཆོག་པ་འདི་ལ་ངེས་
 པ་རྟེན་པར་བྱའོ།། ལྷ་པ་དེ་མིན་ན་ཆོག་གང་ལ་ཡང་སྒྲོན་བརྟགས་མི་རུང་བར་ཐལ་
 བཤིག་གི། ནམ་པར་འཛོག་ལུགས་དེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་བྱེད་ཅག་ལྟར་དབུ་མ་པ་ལ་
 རང་གི་ལུགས་མེད་དོ།། ཞེས་སྣེ་བ་འགལ་འདུའི་རང་བཞིན་དེ་ལ་སྒྲོན་གདགས་སུ་
 མེད་པ་ཡིན་ན་འོ་ན་ཆོག་སྣེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་བརྟུན་གྱི་ཆོག་ཡིན་
 འོ།། ཞེས་སྣེ་བར་བྱེད་པ་དེ་ལ་ཡང་སུས་ཀྱང་སུན་རུང་ཟད་ཀྱང་འབྱེན་པར་མི་རུས་
 པར་འགྱུར་ཏེ་རྒྱ་མཚན་ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་མཚུངས་པའི་བྱིར་རོ།། དུག་པ་དེ་ལའང་
 སྒྲོན་དགལ་དུའམ་གདགས་སུ་མི་རུང་ན་སྒྲོན་དགལ་རུང་གི་ཆོག་མེད་པར་བཤིག་པ་
 བཤིག་། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ་ངེད་གིས་ཁས་ལེན་མེད་པར་སྣེས་པ་དེ་ལ་ཁས་ལེན་ཡོད་པའི་
 དབྱད་པ་བྱར་མེད་པ་ཡིན་པས་རྒྱ་མཚན་དེའི་བྱིར་ངེད་ལ་སྒྲོན་དགལ་དུ་མེད་དེ་
 ངེད་གིས་ཅི་ཡང་ཁས་མ་སྐྱངས་པའི་བྱིར་རོ།། ཞེས་དེ་སྐད་ཀྱང་བྱེད་གིས་སྣེ་མི་རུས་
 ཏེ། སྣེ་རུས་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་འོ་ན་སྣེ་བ་ཐམས་ཅད་རྟུན་ཡིན་འོ།། ཞེས་སྣེས་པ་དེ་
 ལའང་འདི་ལྟར་སྣེས་པས་ཆོག་ཏེ་ཁོ་པོས་ཆོག་ཐམས་ཅད་རྟུན་ཡིན་འོ།། ཞེས་སྣེས་
 པ་ཡིན་པས་དེ་ལ་བྱེད་གྱི་ཆོག་དེ་ཉིད་བདེན་ཆོག་ཡིན་དགོས་པའི་དབྱད་པ་བྱར་
 མེད་པས་ན་ཁོ་པོ་ལ་རང་ཆོག་གི་འགལ་བ་བརྟུན་པར་མི་རུས་པའི་བྱིར་ཞེས་དེ་
 སྐད་ཟེར་ན་དེ་ལ་བྱེད་གིས་ལན་གདབ་པར་མི་རུས་པའི་བྱིར་དང་། འདུག་པ་ལས།
 གལ་ཏེ་དངོས་སྣེ་བ་བྱེད་གྱི་འདོད་པ་ལྟར། བདག་འགའ་ཞིག་དངོས་པོར་ཏེ་རྣམས་སུ་
 འབྱུང་པར་འགྱུར་བ་ཞིག་ཡིན་ན། བདག་དེ་ནི་སེམས་ལྟ་བུར་བྱུང་པའི་དངོས་པོར་
 འགྱུར་ལ་དེ་སེམས་ལྟ་བུར་བྱུང་ན་ནི་སེམས་དེ་གཟུགས་ལས་དེ་ཉིད་དང་གཟུགས་
 དེ་ལས་དངོས་པོ་ལོགས་གིག་ཏུ་བརྗོད་དུ་མེད་པ་མ་ཡིན་པ་ལྟར་བདག་དེ་ཡང་རྣམས་
 སུ་བྱུང་པའི་རྒྱ་མཚན་གིས་སྤང་པོ་ལས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་ཏུ་བརྗོད་དུ་མེད་
 པར་མི་འགྱུར་རོ།། ཞེས་རང་སྣེ་གནས་མ་བྱ་བས་སྤང་པོ་དང་གཅིག་ཐ་དད་གང་

དུའང་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་བདག་རྣམས་ཡོད་དུ་ཁས་སྐྱེས་པ་དེ་ལ་ཡང་དབྱ་མ་པས་
བདག་དེ་རྣམས་ཡོད་ཡིན་ན་བདག་རྣམས་ཡོད་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྤང་
པོ་དང་གཅིག་ཐ་དད་གང་རུང་དུ་སྒྲུ་དགོས་ཀྱི་བདག་རྣམས་སྲུ་བྱ་བ་ན་སྤང་པོ་དང་
གཅིག་དང་ཐ་དད་དེ་དག་གང་རུང་ཞིག་ཏུ་བརྗོད་དུ་མེད་པ་མི་འཐད་ཅེས་གནས་
མ་སྲུ་པ་སྲུན་འབྲིན་པར་ཡང་མི་རྒྱས་པར་འཇུག་ཏེ་དེ་ལྟར་སྲུན་འབྲིན་པ་ལ་བྱེད་
ལྟར་ན་གནས་མ་སྲུ་པས་ཁོ་པོ་ཅག་གིས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་
བདག་རྣམས་སྲུ་ཡོད་ཅེས་སྒྲས་པ་དེ་ལ་དབྱ་མ་པ་བྱེད་ཀྱིས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་གང་
རུང་དུ་བརྗོད་དུ་ཡོད་དགོས་སོ།། ཞེས་པའི་དབྱུང་པ་དེ་འདྲ་བྱུང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་
ཞེས་ལན་བཏབ་པས་ཆོག་པའི་ཕྱིར་རོ།།

བདུན་པ་ཁས་ལེན་མེད་པར་འདོད་པ་དང་ནོར་མེད་པ་ལ་ནོར་སྦྱིན་ཞེས་
སྒྲ་བ་མི་མཚུངས་པའི་ཞི། གལ་ཏེ་བྱེད་ཀྱིས་གང་ཟག་རྣམས་སྲུ་ཡོད་ཅེས་སྒྲ་ན་གང་
ཟག་སྤང་པོ་དང་། སྤང་པོ་དེ་ཉིད་དང་སྤང་པོ་དེ་ལས་གཞན་གང་རུང་དུ་བརྗོད་དུ་
མེད་པ་འགལ་བ་ཡིན་པས་ན། སྤང་པོ་དང་དེ་ཉིད་དང་གཞན་གང་རུང་དེ་དག་ཏུ་
བརྗོད་དུ་མེད་པ་མི་འཐད་པས་དབྱ་མ་པའི་དབྱུང་པ་དེ་གནས་མ་སྲུ་པ་དེ་ལ་འཇུག་
གོ་ཞེས་སྒྲ་ན་ནི་འོན་ཏེ་བྱེད་ཀྱིས་ཅི་ཡང་ཁས་མི་ལེན་ན་ཁས་ལེན་མེད་དོ་ཞེས་སྒྲས་
པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཁས་ལེན་པ་མེད་པ་དེ་ཉིད་རང་གིས་ཁས་ལེན་པ་ཞེ་པས་སྒྲས་པ་
ཡིན་པས་ན་ཅི་ཡང་ཁས་མི་ལེན་པ་དང་འགལ་བ་ཡིན་ནོ།། དེས་ན་ཁས་ལེན་མེད་
དོ་ཞེས་པ་དེ་འང་ཞེ་བས་ཏེ་རིམ་གྱིས་ཁས་ལེན་པར་སོང་བས་དེ་ལྟར་སྒྲ་བ་ཡང་
མི་རུང་པར་རྒྱ་མཆན་ཀྱན་ནས་མཚུངས་སོ།། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ་དེ་ལྟར་ན་ཁོ་པོ་ལ་ནོར་
མེད་དོ་ཞེས་སྒྲས་པ་ན། གཞན་ཞིག་གིས་ནོར་མེད་པའི་ནོར་དེ་ར་ལ་བྱིན་ཅིག་ཅེས་
པ་དེ་དང་འདིར་ངེད་ཀྱིས་ཁོ་པོ་ལ་ཁས་ལེན་མེད་དོ་ཞེས་སྒྲས་པ་ན་བྱེད་ཀྱིས་ཁས་
ལེན་མེད་པ་དེ་ཉིད་ཁས་ལེན་ནོ་ཞེས་སྒྲ་བ་དེ་གཉིས་ཀྱང་མཚུངས་སོ།། ཞེས་ཟེར་རོ་
དེ་སྐད་ཟེར་བ་བྱེད་ཀྱིས་ནི་ཚུགས་སྲུ་མའི་བསམ་དོན་གཏན་ནས་མ་གོ་བར་སྒྲ་བ་

ཡིན་ཏེ། དེའི་ཚུལ་འདི་ལྟར་ཁོ་ཙམ་གྱི་སྒྱུར་ཁས་ལེན་མེད་པ་དེ་ཉིད་ཁས་ལེན་
 ཡིན་ནོ་ཞེས་དེ་སྐད་ཏུ་མི་སྤོང་། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ་འོན་ཀྱང་གྱིས་ཅི་ཞིག་སྒྲས་སྒྲམ་
 བས་འདྲི་ན། ལན་གྱི་ཁྱད་ཅག་གིས་ཁས་ལེན་མེད་དོ་ཞེས་ཁས་ལེན་མེད་པ་ལྟ་བུར་
 དངོས་སུ་སྒྲས་ནས། ཞེ་པས་ཏེ་ཐབས་གྱིས་སམ་རིམ་གྱིས་ཁས་ལེན་མེད་པ་དེ་ཉིད་
 ཁས་སྐྱབས་པར་སྒྲ་བའི་ཐོག་ཏུ་སོང་བར་དེའི་དབང་གིས་ཁས་ལེན་མེད་པར་ཁས་
 སྐྱབས་དགོས་སོ། ཞེས་ཁོ་ཙམ་གྱིས་ཁྱད་རང་གི་ཆོག་གི་དོན་ཁྱད་རང་གི་ཆོག་
 ཉིད་གྱིས་བསལ་ཞིང་བཀག་པའི་འགལ་བ་དེ་སྟོན་པ་ཡིན་པས་ན་ཁྱད་གྱིས་གོང་ཏུ་
 སྒྲས་པ་དེས་གྱི་རང་ཆོག་གི་དོན་རང་ཆོག་ཉིད་གྱིས་བསལ་ཞིང་བཀག་པའི་འགལ་
 བ་དེ་ཉིད་སྟོང་བར་མི་རུས་སོ། མདོར་ན་འདིའི་དོན་གྱི་ཁས་ལེན་མེད་དོ་ཞེས་དམ་
 བཅས་ན་ཁས་ལེན་མེད་པ་དེ་ཉིད་ཁས་ལེན་པར་འཕུལ་རུས་ལ་ནོར་ཅི་ཡང་མེད་
 དོ་ཞེས་སྒྲས་པ་དེས་གྱི་ནོར་ཡོད་པ་བཀག་པ་དེ་ཅམ་ལས་ནོར་ཡོད་པར་གང་གིས་
 གྱང་འཕུལ་མི་རུས་པའི་སྒྱུར་མི་མཚུངས་ཞེས་པའོ། །^(༡)བརྒྱུད་པ་དབྱུ་མ་པ་ལ་རང་
 ལུགས་དང་ཁས་ལེན་མེད་ན་ཁྱད་གྱིས་ཁས་ལེན་མེད་པ་དབྱུ་མའི་ལུགས་ཡིན་པ་
 འགལ་^(༢)ཚུལ་གྱི། རིགས་པ་གཞན་ཡང་ཁྱད་གྱིས་དབྱུ་མ་པ་ལ་ཁས་ལེན་མེད་དོ་
 ཞེས་དེ་སྐད་སྒྲས་པ་དེ་འདྲ་བ་དེ་དབྱུ་མ་པའི་ལུགས་ཡིན་ནམ། མ་ཡིན་ཞེས་མཐའ་
 གཉིས་སུ་བཟྱག་པར་བྱའོ། དེ་ལས་ཕྱི་མ་ཁྱད་གྱི་དེ་དབྱུ་མ་པའི་ལུགས་མིན་ན་གྱི་
 འོན་ཀྱང་གྱིས་འཕགས་པ་སྐྱབས་ཡབ་སྐུ་ལ་སོགས་པའི་ལུང་གི་ཁྱད་དང་གེས་
 བྱེད་དངས་ནས་ཡིན་པར་སྐྱབས་པར་བྱེད་པ་དེ་དང་འགལ་ཞིང་དེ་ལྟར་འགལ་བར་
 མ་ཟད་དེ་འདྲ་བ་དེ་ཆ་གྲགས་ཀྱི་ལུགས་སུ་ཡང་བཞག་ཏུ་མེད་ལ་ནང་པ་སངས་རྒྱས་
 པ་གཞན་གྱི་ལུགས་སུ་ཡང་མི་རུང་བས་ན་ཁྱད་གྱི་ལུགས་དེ་ཆོས་འདི་པ་ནང་པའི་
 ཆོས་ལུགས་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་འཕྱར་རོ། དབྱུ་པ་གིན་ཏུ་དངོས་འགལ་^(༣)བྱས་ཚུལ་གྱི་
 ཡང་ཁྱད་གོང་གི་བཟྱག་པའི་ཚུགས་དང་པོ་དབྱུ་མ་པའི་ལུགས་དང་དེའི་ནང་ནས་
 གྱང་ཆ་བ་གྲགས་པའི་ལུགས་སུ་སྐྱབས་ཡིན་ན་གྱི་འོན་ཀྱང་གྱིས་སྒྲས་པ་དེ་དེ་དག་

གི་ལུགས་ཡིན་པར་སྒྲས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་དག་ལ་རང་ལུགས་མེད་དོ་ཞེས་སྒྲས་པ་
དང་འགལ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ལོ།

ཁོ་བཙུ་པ་དེས་ཁས་ལེན་ལས་མི་གྲོལ་ཞིང་འགལ་འདུ་ཆེ་ཚུལ་དེ་བཞིན་དུ་
ཁྱེད་ཅག་ཁས་སྐྱབས་ལས་གྲོལ་དུ་རེ་ནས་འདི་སྐད་དུ་ངེད། རྣམ་གཞག་རྣམས་གཞན་
རོ་ཁོ་ནར་འདྲིག་གོ་ཞེས་མངོན་པར་སྒྲུ་བ་དེ་འང་གིན་དུ་མི་རིགས་ཏེ། ཁྱེད་ཀྱིས་
གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པ་གཞན་རོ་ཅམ་དུ་ཁས་སྐྱབས་དགོས་སོ། ཞེས་སྒྲས་པ་དེ་
ལ་ཡང་གཞུགས་སོགས་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་ཆིག་དེས་ཁས་མི་ལེན་པ་སྟེ་ཁས་སྐྱབས་པར་
མ་སོང་ཀྱང་གཞུགས་སོགས་གཞན་རོར་ཡོད་པར་བཞག་པ་དེ་ནི་ཆིག་གིན་དུ་ཡང་
ཁས་སྐྱབས་པར་སོང་ཞིང་ཁྱེད་ཅག་མི་འདོད་བཞིན་དུ་ཁས་སྐྱབས་དགོས་པའི་ཕྱིར་
ན་ཁྱེད་ཅག་དེས་ཁས་སྐྱབས་ལས་གྲོལ་བའི་ཐབས་གཏན་ནས་མེད་དོ། བཙུ་གཅིག་
པ་དེས་སྒྲར་གཞོད་ཁོ་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་ཁས་སྐྱབས་དགོས་པ་དེའི་ཆེ་གཞུགས་གང་གི་
རོར་བཞག་དགོས་པའི་གཞན་དེ་ཉིད་དང་དེ་ཉིད་ཀྱི་རོར་འདྲིག་པ་སོ་རང་ཉིད་ལ་
སོགས་པ་རྣམས་ཁྱེད་ཅག་མི་འདོད་བཞིན་དུ་ཡང་ངེས་པར་ཁས་སྐྱབས་དགོས་པས་
ཁྱེད་ཅག་རེ་བ་དེས་གཞུགས་སོགས་གཞན་རོ་ཅམ་དུ་ཁས་སྐྱབས་སོ། ཞེས་སྒྲས་པ་
དེ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་ཁྱེད་རང་གི་རང་ལུགས་མེད་པར་བསྐྱབ་པ་ལ་གཏན་ནས་མི་ཐན་
པར་མ་ཟད་སྒྲར་ཞིང་རང་ལུགས་མེད་པ་དེ་ལ་གཞོད་པའི་ཆབ་ཆེ་རུ་སོང་བཡང་
ཡིན་ལོ། བཙུ་གཉིས་པ་དེ་ལྟར་ན་སྒྲན་པོ་རོ་མཆར་ཁོ་བཙུ་ནི། འདི་ལ་གལ་ཏེ་ཁྱེད་
ཅག་འདི་སྐད་དུ་རང་ལུགས་མེད་པ་དང་གཞན་རོ་ཅམ་དུ་ཁས་སྐྱབས་སོ་ཞེས་སྒྲས་
པ་དེ་ལ་འང་འདི་སྐད་དུ་ཁོ་བོས་རང་ལུགས་མེད་གཞན་རོར་ཁས་སྐྱབས་སོ་ཞེས་དེ་
ལྟར་མ་སྒྲས་ཀྱི་ཁྱེད་ཅག་རང་གི་བསམ་རོན་ཁོ་བོས་དེ་ལྟར་སྒྲས་པར་སྐྱབ་བ་ཅམ་
ཡིན་ལོ། ཞེས་ཕྱི་རོལ་པའི་བྱབ་མཐའི་གིན་དུ་ཐ་ཆད་པ་ལ་གནས་པའི་འདྲིག་རྟེན་
རྒྱང་ཐན་པས་ཀྱང་བསྟོན་ཞིང་ཉམ་པར་བྱེད་མི་རུས་པའི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མངོན་སུམ་
ཀྱི་ཡུལ་དུ་རུང་བ་འདི་ལྟ་བུ་ལ་ཡང་ཁྱེད་བསྟོན་ཉམ་བྱེད་ན་ནི་འོ་ན་སྒྲུ་བའི་དུས་

ལུ་ཁྱེད་རང་གིས་རང་ལུགས་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་གང་སྟུགས་པ་དེ་ཁྱེད་རང་གིས་མ་
 ཐོས་ནིང་མ་ཚར་བ་ཡིན་པས་ཁྱེད་རང་གིས་སྟུགས་པ་ཁྱེད་རང་གིས་མི་ཚར་ལ་ཁོ་
 བོ་ཅག་གིས་ཁྱེད་ཀྱིས་སྟུགས་པའི་རང་ལུགས་མེད་པ་སོགས་ཐོས་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་
 ཁྱེད་ཀྱིས་རིག་པ་དེ་ནི་སྟོན་མེད་པས་ཤིན་ཏུ་ངོ་མཚར་རོ།། བཅུ་གསུམ་པ་དེ་ལྟར་ན་
 ཆོག་གང་ཐོན་སྟུ་རིགས་ཀྱི་པ་ནི། ཁྱེད་ཅག་དེ་ལྟ་བུ་སྟུ་བ་ཡིན་ན་འོ་ན་ཁས་ལེན་
 མེད་པ་སོགས་ཀྱི་ཆོག་ངེས་པ་ཅན་དེ་འདྲའི་ཅི་ཞིག་བྱ་དགོས་ཏེ་ཁ་ནས་གང་ཐོན་
 ཐོན་ཐམས་ཅད་སྟུགས་པས་ཆོག་པ་ཞིག་གོ་དེ་ལས་མ་འདས་སྟེན་དེ་ལྟར་སྟུགས་ཀྱང་
 ཆོག་སྟེ་ཁྱེད་ཀྱིས་སར་རི་འདྲ་བ་ཞིག་གི་ཆོག་སྟུགས་ཀྱང་དེ་ལ་ཚུལ་གཞན་གྱིས་རི་
 ལྟར་ཚོད་ཀྱང་མཐར་དེ་ལ་གང་བྱུང་ཆད་སྟུགས་ནས་བསྟོན་ཏམ་བྱས་པ་ཁོ་ནས་ཆོག་
 པས་གཞན་གྱིས་ཁྱོད་ལ་སྟོན་ཅི་ཡང་དགལ་ཏུ་མེད་པའི་སྟུགས་རོ།། བཅུ་བཞི་པ་རང་
 རོར་མི་འདོད་ཀྱང་གཞན་རོར་ལུགས་དེ་འདོད་པ་དེ་ལུགས་དེར་འཛོག་མི་རིགས་
 པ་ནི། གཞན་ཡང་གལ་ཏེ་ཁྱེད་ཅག་ཐལ་འཇུར་གྱི་ལུགས་དེ་ཡང་གཞན་ངོ་ཅམ་ཏུ་
 འཛོག་གི་རང་གི་ལུགས་ལ་མི་འདོད་དོ།། ཞེས་སྟུ་རྒྱ་ཡིན་ན་ནི་འོ་ན་ཁྱེད་ཅག་རང་
 རྒྱད་ཀྱི་ལུགས་བཀག་ནས་ཐལ་འཇུར་གྱི་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་འདུགས་པའི་རྒྱ་བ་བྲགས་
 པའི་ལུགས་སྟོང་ཁུལ་གྱི་ལུགས་དེ་ལ་དད་པའི་ཚུལ་དེས་ཀྱང་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ། རང་
 རྒྱད་ཀྱི་ལུགས་དེ་རང་ལུགས་ལ་མི་རུང་བ་བཞིན་ཏུ་ཐལ་འཇུར་གྱི་ལུགས་དེ་ཡང་
 རང་ལུགས་ལ་མི་རུང་ལ་ཁྱེད་ཅག་དགོས་པའི་དབང་གིས་ཐལ་འཇུར་གྱི་ལུགས་
 གཞན་རོར་བྱེད་རུང་བ་བཞིན་ཏུ་རང་རྒྱད་ཀྱི་ལུགས་ཀྱང་དགོས་པའི་དབང་གིས་
 ནི་གཞན་རོར་བྱེད་པ་འོང་བའི་སྟུགས་རོ།། བཅུ་ལྔ་པ་དེ་འདྲ་དབུ་མ་པ་མིན་ཞེས་རང་
 ཆོག་གིས་སྟུགས་ཀྱི་ཚུལ་ནི། ད་ནི་ཁྱེད་ཅག་ལ་གོང་གི་དེ་དག་གི་དོན་ཤིན་ཏུ་གསལ་
 བར་དཔེའི་སྟོན་ནས་བསྟན་པར་བྱ་སྟེ་འདི་ལྟར་གང་ཟག་གང་ཞིག་སེམས་ཅམ་པའི་
 ལུགས་གཞན་རོར་འདོད་ཀྱི་རང་གི་ལུགས་ལ་མི་འདོད་པའི་གང་ཟག་དེ་ནི་སེམས་
 ཅམ་པ་ཡིན་པར་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བ་དེ་ནི་ཁྱེད་ཀྱང་འདོད་དགོས་སོ།། དེ་འདོད་

ན་དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་གང་ཟག་སུ་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཡང་དེས་དབུ་མའི་དོན་ཐལ་འགྱུར་
གྱིས་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ལུགས་དེ་རང་གི་ལུགས་ལ་བཞག་ཏུ་མི་
རུང་ལ་ལུགས་དེ་གཞན་ངོ་ཅམ་དུ་འཛོག་པ་ཡིན་ནོ་ཟེར་བའི་གང་ཟག་དེ་ཡང་ཐལ་
འགྱུར་བ་ཡིན་པར་གཏན་ནས་བཞག་ཏུ་མི་རུང་ཞིང་གང་ཟག་དེ་དབུ་མ་རང་རྒྱད་
པའང་མིན་པས་ན་དེ་སྐད་སྒྲུབ་པའི་གང་ཟག་དེས་ཁོ་ལོ་ཅག་ནི་དབུ་མ་པ་མ་ཡིན་
ནོ། ། ཞེས་རང་ཉིད་དབུ་མ་པའི་གསེབ་ཏུ་གཏན་མི་རྒྱུད་པ་དེ་ཉིད་གསལ་བར་བསྟན་
པ་ཡིན་ནོ། །

འོ་གཉིས་པ་ལྟར་སྒྲུབ་གི་ཚུད་སྒྲངས་ལ་འཇུག་པའི་འཇིག་རྟེན་ངོར་བྱས་
རང་ལུགས་མེད་པ་མ་ཡིན་ཚུལ་དང་། ཚུད་སྒྲོག་གི་ཚུགས་དང་དམ་བཅའ་མེད་
པར་རང་ལུགས་མེད་པའི་དོན་མ་ཡིན་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་རྒྱག་ལས། དང་
པོ་དོན་དམ་པར་མེད་ཀྱང་ཡོད་དོ་ཞེས་འཇིག་རྟེན་ཐ་སྙད་དུ་འདོད་པའི་དོན་ཡིན་
ཅིང་རང་ལུགས་མེད་པའི་ཁྱད་སྒྲུབ་མི་རུང་འོ་བ་ནི། ཁྱེད་ཅག་གི་ལུགས་དེ་འདྲའི་
ཁྱད་སྒྲུབ་ཀྱི་ཤེས་བྱེད་གོང་དུ་བྲངས་པ་དེ་དག་གི་དོན་ཁྱེད་འདོད་པ་ལྟར་གཏན་མི་
རིགས་ཏེ། དེ་དག་ལས་འཇུག་པར་འབྲས་བྱིར་འདི་དག་མེད་ཀྱང་ཡོད་དོ་ཞེས།
འཇིག་རྟེན་ངོར་བྱས་བདག་ནི་སྒྲུབ་པར་བྱེད། ཅས་པའི་ལུང་དེའི་དོན་ཡང་རྣམ་
གཞག་ཐམས་ཅད་རང་ལུགས་སུ་མི་རུང་བར་གཞན་ངོ་ཁོ་ནར་བྱེད་དགོས་པའི་
ཁྱད་སྒྲུབ་ཀྱི་ཤིན་ཏུ་མི་རུང་སྟེ་དེའི་རྒྱ་མཆན་ནི་ཆོས་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་ལོས་བྱུང་
པའི་རང་བཞིན་མེད་པ་དེ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་མེད་ཚུལ་བཞིན་དུ་དཔྱད་པའི་
རིགས་པ་ལ་དངོས་སུ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པ་དེའི་ངོར་འཛོག་གི་དེ་འདྲའི་དོན་དེ་སྟོང་
ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་རང་ག་བའི་ངོར་གཏན་མི་
འཛོག་པའི་བྱིར་ཏེ། སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་རང་ག་བའི་དེས་རང་
བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དེ་ཉིད་འགྲུབ་ཅིང་རྟོགས་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱད་པའི་རིགས་
ཤེས་དགོས་པའི་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་པའི་བྱིར་དང་། གཞུང་འདི་

ཉིད་ཀྱི་ཆོག་ལས་ཀྱང་། ཡོད་དོ་ཞེས། འཇིག་རྟེན་ངོར་བྱས། ཞེས་གསུངས་འདུག་པ་
 དེས་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ནམས་ཡོད་པར་འཇོག་པ་དེ་འཇིག་རྟེན་པའི་ངོར་འཇོག་
 པར་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། གཉིས་པ་ལྷང་གཉིས་པའི་དོན་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཤེས་པ་
 བྱེད་ནི། གཞུང་དུ་ཀུན་རྫོབ་ཁས་མ་སྐྱངས། ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ནི་སེམས་ཅམ་པས་
 གཞན་དབང་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པར་ཁས་སྐྱངས་པ་ལྟར་ཀུན་རྫོབ་ཀྱང་
 རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པར་ཁས་མ་སྐྱངས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་སྦྱར་ཀུན་
 རྫོབ་ཅམ་དེ་རང་ལུགས་ལ་ཁས་མི་ལེན་ཞེས་པའི་དོན་མིན་ཏེ། གཞུང་ཉིད་དུ་རི་
 ལྟར་སེམས་ཅམ་པ་སྦྱོང་གིས་གཞན་དབང་རིགས་པས་དབྱད་བཅོད་པའི་དངོས་པོར་
 ཏེ་རྣམས་སུ་འམ་རང་ངོས་ནས་བྱུང་པར་འདོད་པ་ལྟར། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། རི་
 ལྟར་ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་དེའི་མཆན་སྦྱོར་དུ་ཡང་། སེམས་ཅམ་པས་དབྱུ་མ་པ་ལ་
 འདི་སྐད་དུ་དབྱུ་མ་པ་སྦྱོང་གིས་འཐད་པའམ་རིགས་པས་གཞན་དབང་སེལ་ན་དབྱུ་
 མ་པ་སྦྱོང་རང་གི་རིགས་པ་ནམས་ཀྱིས་སེམས་ཅམ་པ་ངེས་ཀྱང་དབྱུ་མ་པ་སྦྱོང་གི་
 ཀུན་རྫོབ་སེལ་ཡོ་ཞེས་བཅད་པའི་ལན་ཡིན་པས་དོན་དུ་གཞན་དབང་རིགས་པས་
 དབྱད་བཅོད་ཀྱི་དངོས་པོར་སེམས་ཅམ་པ་སྦྱོང་འདོད་པ་ལྟར་ཀུན་རྫོབ་པ་ནམས་དེ་
 ལྟར་དབྱད་བཅོད་ཀྱི་དངོས་པོར་ངེད་དབྱུ་མ་པ་མི་འདོད་པས་རིགས་པས་འགོག་
 བྱས་མི་བྱས་མི་མཚུངས་སོ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། གསུམ་པ་འཇིག་རྟེན་
 ངོར་བྱས་ཐ་སྙད་དུ་ཡིན་གྱི་རང་ལུགས་མེད་པར་མི་རུང་ཆོལ། གཞུང་འདིར་
 འཇིག་རྟེན་གྱི་ངོར་བྱས་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་དབྱུ་མ་པའི་རང་ལུགས་མིན་པའི་གང་
 ཟག་གཞན་གྱི་ངོ་ཅམ་ལ་ཟེར་བ་མ་ཡིན་གྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པའམ་ཐ་སྙད་པའི་
 ཤེས་པ་ལྟན་སྦྱོར་གཞོད་མེད་ནམས་ཀྱི་ངོ་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྒྱ་མཆན་ནི་ཀུན་
 རྫོབ་པའི་དོན་ནམས་ཡོད་པར་འཇོག་པ་ཐམས་ཅད་ནི་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་དེའི་ངོར་
 བཞག་དགོས་པའི་བྱིར་དང་། དབྱུ་མ་པ་རང་གི་རྒྱུད་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་པའི་ནམ་གཞག་
 འཇོག་པའི་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་དེ་ནམས་ངེས་པར་ཡོད་དགོས་པའི་བྱིར་རོ། བཞི་

པ་མེད་ཀྱང་ཞེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཆན་དེས་ན་གཞུང་
དེར་མེད་ཀྱང་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི་རང་གི་མཆན་ཉིད་གྱིས་མེད་ཀྱང་ཞེས་པ་
ལ་བྱའོ།། ལྷ་པ་གཞན་དུ་བཤད་དུ་མི་རུང་པའི་དེའི་དོན་དེ་ལྷར་མི་བྱེད་པར་རང་
གི་མཆན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་ཀྱང་རང་གི་མཆན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་དེར་ཡོད་དོ།།
ཞེས་བྱ་བ་དེ་དང་སྒྱུར་མེད་ཀྱང་ཡོད་དོ་ཞེས་པ་ཙམ་གྱི་དོན་དུ་ནི་གཏན་ནས་བྱར་
མི་རུང་སྟེ། འདུག་པའི་གཞུང་འདི་ནི་དབུ་མ་པ་རང་གི་ལུགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་པའི་དོན་
ནམས་ཀྱི་འཛོག་ཚུལ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ་རང་གི་མཆན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་ནི་ཐ་
སྙད་དུའང་མེད་པའི་བྱིར་དང་། དེ་ལྷར་ཡང་གཞུང་འདིའི་འགྲེལ་བར་མེད་ཀྱང་ཡོད་
དོ་ཞེས། ཞེས་པ་དེའི་ཤེས་བྱེད་དུ་མདོ་ལས་འཇིག་རྟེན་ན་ཏེ་འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་
པར་རམ་ཐ་སྙད་དུ་གང་ཡོད་པ་དང་མེད་པར་འདོད་པ་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
ང་ཡང་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་དེ་ལྷར་དུ་འདོད་ཅེས་པའི་ལུང་བྲངས་པ་ཡིན་པས་ན་
དེའི་དོན་མེད་པ་ཙམ་ལ་བཤད་པར་མི་རུང་བའི་བྱིར་རོ།། དུག་པ་དེས་ན་དོན་དམ་
པར་མེད་ཀྱང་ཐ་སྙད་ཡོད་ཅེས་པའི་རྒྱུ་མཆན་དེས་ན་དོན་དུ་མེད་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་
ནི་ཡོད་དོ།། ཞེས་མདོ་དང་དགོངས་འགྲེལ་སོགས་ལས་མང་དུ་འབྱུང་བ་ལྷར་ཡིན་
པས་གཞུང་དེའི་མེད་ཀྱང་ཡོད་དོ་ཞེས་གསུངས་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་
གཉིས་འཛོག་བྱེད་དོན་དམ་ལ་དབྱེད་པའི་རིགས་ཤེས་དང་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་མི་
འདྲ་བ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་ལ་བསྟོས་ཏེ་འཛོག་ཚུལ་གྱི་དོན་མི་འདྲ་པའི་ཐ་དད་དུ་སོང་བ་
ལ་སྟོན་ཅི་ཡང་མེད་དོ།།

གཉིས་པ་སྒྲགས་དང་དམ་བཅའ་མེད་པ་ཚོད་སྒྲག་གི་དོན་མིན་ཚུལ་བཤད་
པ་ལ་བཙུ་ལས། དང་པོ་ལུང་དོན་ཁྱོད་ལྷར་རང་ལུགས་མེད་པ་མིན་པས་དེ་ཙམ་
གྱིས་གྲུབ་མི་རུས་པ་ནི། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ་གོང་གི་དེ་དེ་ལྷར་ཡིན་ན་འོ་ན་ཚོད་སྒྲག་
ནས། རང་ལ་སྒྲགས་དང་དམ་བཅའ་མེད་པར་བཤད་པའི་དོན་གང་ཡིན་པ་དེ་འང་
ཁྱོད་གྱིས་བཤད་དགོས་ལ། ཟུ་གུ་དེ་ཉིད་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་

དོ་ཞེས་རང་ལུགས་སུ་དམ་བཅའ་རྒྱ་ཡིན་ན་ནི་ཉེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་
 ཉེན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཞིག་དང་དེའི་མཐུན་ཚྭ་གས་ཀྱི་དཔེ་དཔེར་ན་གཞུགས་
 བརྟན་བཞིན་ཞེས་པའི་གཞུགས་བརྟན་གྱི་དཔེ་ཡང་རང་ལུགས་སུ་འདོད་དགོས་ལ་
 དེ་ལྟར་ཚྭ་གས་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དེའི་སྤྲོད་དུ་བྱུང་པར་ངེས་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྩ་ལ་
 དང་རྗེས་འཁྱོད་དང་ལྡོག་པའི་བྱུང་པའི་རྩ་ལ་གཉིས་ཏེ་རྩ་ལ་དེ་གསུམ་གྱི་རོ་བོར་བྱུར་
 པའི་གཏན་ཚིགས་དང་གཏན་ཚིགས་དེས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་བསྐྱབ་བྱ་དང་བསྐྱབ་བྱ་
 དེ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཀྱང་ལྷ་གྱུ་ཆོས་ཅན་རང་གི་རོ་བོས་བྱུང་པའི་རང་བཞིན་
 མེད་དེ་ཉེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དཔེར་ན་གཞུགས་བརྟན་བཞིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་
 སྦྱོར་བའི་ངག་ལ་བརྟེན་ནས། ཕྱི་ཚོལ་ལ་བསྐྱེད་པར་འདོད་ན་དེ་ལྟར་འདོད་པ་དེའི་
 ཆེ་རང་རྒྱད་ཀྱི་མིང་དེ་ལ་སྤང་བའི་སྒོ་ནས་མིང་དེ་མི་འདོད་པ་ཅམ་དུ་ཟད་པ་ཡིན་
 པས་རང་རྒྱད་འགོག་པའི་ངལ་བ་བྱས་པ་དེས་ཅི་བྱ་སྟམ་དུ་བསམ་ན། དེ་ལ་ལན་ནི་
 སྦྱོར་དམ་བཅའ་དང་ཚྭ་གས་མེད་པར་བཤད་པ་ལའང་བྱེད་ཅག་གིས་ཁས་ལེན་མེད་
 པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་བྲངས་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་མེད་པའི་སྐབས་བྱེད་པར་ཅན་ཞིག་གི་
 ཤེས་བྱེད་དུ་འགྲོ་བའི་ལུང་ཡང་ཡོད་ལ། རང་ལུགས་ཀྱི་ཁས་སྐྱངས་ཡོད་པར་བཞག་
 དགོས་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་འགྲོ་བའི་ལུང་ཡང་དུ་མ་ཞིག་ཚོད་སྒྲིག་སོགས་སུ་གསུངས་
 ཡོད་པས་ན་དམ་བཅའ་མེད་ཅེས་པ་དང་ཚྭ་གས་མེད་ཅེས་པ་དེ་ཅམ་ཞིག་འདྲིན་
 རྒྱ་བྱུང་བས་བྲངས་ནས་ཚྭ་གས་མེད་པར་བསྐྱབ་ག་ལ་བྱས། ཏེ་ལུང་དོན་ལ་ཤིན་ཏུ་
 བརྟན་དགོས་ལ་ཁས་ལེན་མེད་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་འགྲོ་བ་ནི་འཕགས་པའི་མཉམ་
 གཞག་གིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཟིགས་པའི་རོར་ཁས་ལེན་ཅི་ཡང་མེད་ཅིང་འཕགས་
 པའི་གཞུང་དུ་དེ་ལྟར་བཤད་པ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ།། (རྟོག་ཉིས་པ་རང་བཞིན་
 མེད་པའི་དམ་བཅའ་དང་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་ན་རང་རྒྱད་པར་འགྱུར་སྟམ་པ་དཀའ་
 གནད་མཐར་ཐུག་ཡིན་པས་དོགས་པ་སྐྱར་བཤད་པ་ནི། འོན་ཀྱང་བྱེད་ལ་རང་བཞིན་
 གྱིས་མེད་པའི་དམ་བཅའ་ཡོད་ན་རང་རྒྱད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་དོགས་པ་དེ་ལྟར་

སྒྲིབ་ནི་གིན་ཏུ་བདེན་པ་ཞིག་སྟེ། རྟོན་འདི་ནི་ཆེས་གིན་ཏུ་སྤྲ་བའི་དཀའ་གནས་སུ་
སྤང་བའི་སྤྱིར་རོ། དེ་ལྟར་སྤྲ་བའི་དཀའ་གནས་དེའི་ལན་ནི་འོག་ཏུ་རང་འཁོར་མཆན་
གིས་གྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་དང་སྤྲོ་ཆོལ་གྱི་ཆོལ་གཉིས་ཀྱི་མཐུན་གྲུབ་ཀྱི་རྟགས་དང་
དཔེ་ཡང་དག་ཅིང་པས་རང་རྒྱད་པར་མི་རུང་ཚུལ། རང་ལུགས་འཛོག་པའི་སྐབས་
སུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།

གསུམ་པ་ཚྱོད་སྒྲོག་གི་ལུགས་ལ་དམ་བཅའ་ཅིང་ཅེས་པ་ནི་དམ་བཅའི་ཆིག་
རང་བཞིན་ཅིང་པའི་རྟོན་ཡིན་གྱི་དམ་བཅའ་ཅིང་པའི་རྟོན་འཁོར་ཚུལ་ནི། བྱིད་
གིས་ཚྱོད་སྒྲོག་གི་རྟོན་རི་ལྟར་ཡིན་འཆད་དགོས་ཟེར་བ་སོགས་ངེས་པ། དེ་ལ་ལན་
ཚྱོད་སྒྲོག་ལས། དམ་བཅའ་ཅིང་པར་གསུངས་པ་ནི། དངོས་སོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཅིང་
དོ། ཞེས་དབུ་མ་པས་སྒྲས་པ་དེ་ལ་དངོས་སྒྲུབས་འོན་དབུ་མ་པ་ཁྱོད་ཀྱི་དེ་ལྟར་
དམ་འཆའ་བའི་ཆིག་དེ་ལ་རང་དངོས་ནས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་དམ་ཅིང་ཆིག་
དེ་ལ་དེ་འདྲའི་རང་བཞིན་ཡོད་ན་ནི་དངོས་སོ་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་འདྲའི་རང་བཞིན་
དགོས་པས་དེ་འདྲའི་རང་བཞིན་ཅིང་པ་དེ་མི་འཐད་ལ། དེ་འདྲའི་ཆིག་ལ་རང་
བཞིན་དེ་འདྲ་ཅིང་ན་དངོས་སོ་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་འདྲའི་རང་བཞིན་ཡོད་པ་ཁྱོད་
གིས་འགོག་པར་མི་རུས་སོ་ཞེས། བཅད་པ་དེ་ལས་འཕྲོས་པ་ཡིན་ལ་རང་བཞིན་དེ་
འདྲ་ཅིང་པ་ལ་ཡང་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་བྱ་བྱེད་འཐད་པར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་ནི་སྤྲོ་གོང་
ཏུ་ཚྱོད་སྒྲོག་ཆ་འགྲེལ་བྲངས་པ་ལྟར་ཡིན་ལོ། རྒྱ་མཆན་དེས་ན་དམ་བཅའ་ཡོད་
ཅིང་ཚྱོད་པ་ནི་སྤྱིར་དམ་བཅའ་ཡོད་ཅིང་ཅམ་ཞིག་ཚྱོད་པ་མ་ཡིན་གྱི་འདིར་དངོས་
སོ་ཐམས་ཅད་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཅིང་དོ། ཞེས་དབུ་མ་པས་
དམ་བཅའ་པའི་ཆིག་དེ་ལ་དེ་འདྲའི་རང་བཞིན་ཡོད་ཅིང་ཚྱོད་པ་ཡིན་པས་ན་དེ་
འདྲ་བའི་དམ་བཅའ་པའི་ཆིག་དེ་ལ་དེ་འདྲའི་རང་བཞིན་ཡོད་པར་ངེད་གིས་ཁས་
ལངས་ན་དངོས་སོ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་དེ་འདྲའི་རང་བཞིན་ཅིང་པར་དམ་བཅའ་
པ་དང་འགལ་བའི་སྒྱུན་ངེད་ལ་ཡོད་པ་ཡིན་ནའང་། ངེད་དམ་བཅའ་བའི་ཆིག་དེ་

ལ་རང་བཞིན་དེ་ལྟར་མི་འདོད་པས་དངོས་སྐྱ་བས་སྐྱས་པའི་སྟོན་དེ་ང་ལ་མེད་
 ཅས་པའི་དོན་ཡིན་པས་ཚོད་སྒྲོག་གི་ལུང་དེ་སྦྱར་དམ་བཅའ་མེད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་
 ཅམ་དུ་གཏན་ནས་མི་རུང་ཞིང་དེ་འབྲའི་ཆོག་དང་ཆོག་དེའི་བཟོད་བྱའི་དངོས་པོ་
 གཉིས་ལ་དེ་འབྲའི་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་འགྲོ་ལ་དེ་འབྲའི་སྐྱབ་བྱེད་
 དུ་སོང་བའི་ཆོ་དེ་གཉིས་མེད་པ་ཅམ་གྱི་ཤེས་བྱེད་དུ་མི་འགྲོ་སྟེ། དེ་འབྲའི་རང་
 བཞིན་མེད་པ་དང་སྦྱར་མེད་པ་གཉིས་བྱེད་པར་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་བྱིར་རོ། བཞི་པ་
 མངོན་སུམ་སོགས་ཀྱི་དམིགས་པ་མེད་པར་བཤད་པ་ཡང་དམིགས་བྱ་དམིགས་བྱེད་
 རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་ཡིན་པས་གཞལ་བྱ་དང་ཆད་མ་མེད་པར་བསྟན་པ་མིན་
 པར་ནི། དེ་ནས་གོང་གི་ཚོད་སྒྲོག་གི་ལུང་དེའི་འཕྲོས་སུ་གལ་ཏེ་མངོན་སུམ་ལ་
 སོགས་པའི་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་ལ་སོགས་པའི་ཆད་མས་གཞལ་བྱ་འགའ་
 ཡང་དམིགས་པ་མེད་པར་གསུངས་པ་དེའི་དོན་འང་། སྤར་གོང་དུ་ཆོག་གསལ་གྱི་
 ལུང་བྲངས་པ་དེར་བཤད་པ་ལྟར་ཆད་མ་དང་གཞལ་བྱ་གཉིས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་
 གྲུབ་པའི་དམིགས་བྱ་གཞལ་བྱ་དང་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་དམིགས་བྱེད་ཆད་
 མ་མེད་པར་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་ཉིན་ཅིང་སྟོས་ནས་འབྱུང་བའི་མངོན་སུམ་
 དང་རྗེས་དཔག་གི་ཆད་མ་དང་གཞལ་བྱ་གཏན་མེད་པར་སྟོན་པ་མིན་ནོ། དེ་ཡང་
 དངོས་སྐྱ་བ་ཁོ་བོའི་བསམ་པ་ལ་དངོས་པོའི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་མཆན་ཉིད་
 མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མས་གྲུབ་ནས་དངོས་པོའི་རང་གི་མཆན་ཉིད་དེ་འབྲའི་འགོག་ན་
 བྱི་འཐད་པ་ཞིག་ཏུ་འབྲའི་ནའང་། དབྱ་མ་པས་ནི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་
 ཀྱིས་སྟོང་པའོ། ཞེས་སྐྱ་བ་ཡིན་ལ་དེ་ལྟར་སྐྱ་བའི་ཆོ་ན་མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མ་དང་
 ཆད་མ་དེས་ཡུལ་འཇལ་བ་ཡང་དངོས་པོའི་ནང་དུ་འདུས་པ་ཡིན་པས་ན་དངོས་པོ་
 ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་སོང་བྱིན་ཆད་ཆད་མ་དང་གཞལ་བྱ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་འགྲོ་དགོས་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་སོང་
 བ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཆད་མ་དང་གཞལ་བྱ་གཏན་མེད་དགོས་པ་ཡིན་པས་ཆད་མ་དེས་

དངོས་པོའི་རང་གི་མཆན་ཉིད་དེ་འགོག་མི་བྱས་པས་ན་མི་འགོག་གོ་སྒྲུབ་ཏུ་བསམ་
པ་ཡིན་ཏེ་ལྷ་མའི་ཚྭ་སྒྲིག་གི་གཞུང་དེ་ནི། ཚྭ་སྒྲིག་ལས། དངོས་སྒྲུབ་པས་རེ་ཞིག་
དངོས་པོའི་རང་ངོས་ནས་བྱལ་བའི་རང་བཞིན་མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མས། དམིགས་
གིང་བྱལ་ནས་ཆད་མ་དེས་སྒྲིག་པར་བྱེད་པ་འཐད་པ་ཞིག་ཡིན་ན། ཡང་མངོན་སུམ་
གང་གིས་དངོས་པོ་ཐམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་འདྲ་དམིགས་གིང་བྱལ་པར་འགྱུར་བའི།
མངོན་སུམ་དེ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པས་ན་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལོ། ཞེས་བཅད་
པར་གསུངས་པ་དེའི་ལན་ཏུ་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། དངོས་སྒྲུབ་པའི་ཚྭ་པ་བཀོད་
པའི་གཞུང་དེའི་འགྲེལ་པར་ཡང་། དངོས་སྒྲུབ་པ་ན་རེ་གལ་ཏེ་དབྱུ་མ་པ་ཁྱོད་གྱིས་
དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་གི་ངོ་པོས་བྱལ་བའི་རང་བཞིན་མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་
མས་དམིགས་གིང་བྱལ་ནས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའོ། ཞེས་
སྒྲིག་པར་བྱེད་ན་ནི་རུང་བ་ཞིག་ཡིན་ན་ཡང་མངོན་སུམ་དེས་བྱལ་པ་དེ་ཡང་འཐད་
པ་མ་ཡིན་ཏེ་མི་འཐད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན་དེ་ཡང་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་
ཅས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ནང་ཏུ་ནི་མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མ་ཡང་འདུས་པའི་བྱིར་ན་མངོན་
སུམ་དེ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་སོང་བ་ཡིན་ལ། ཆད་མ་དེས་དངོས་པོའི་རང་
བཞིན་གྱིས་བྱལ་པ་ལ་དམིགས་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་
སྟོང་པར་སོང་བ་ཡིན་ལོ། དེ་ལྟར་དེ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་སོང་བ་དེའི་
བྱིར་ཆད་མ་དེས་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་དེ་འདྲ་དམིགས་པ་ཞིག་གཏན་ནས་མེད་
པར་སོང་བ་ཉིད་དོ། དེ་ལྟར་ཆད་མ་དེས་རང་བཞིན་དེ་མི་དམིགས་གིང་མ་བྱལ་
ན་ཆད་མ་དེས་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་དེ་འགོག་པར་ཡང་མི་འཐད་པ་ཡིན་པས་ན།
ཆད་མ་དེས་དེ་འགོག་པ་མི་འཐད་པ་དེ་ལ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་
སྟོང་པའོ། ཞེས་དབྱུ་མ་པ་ཁྱོད་གྱིས་སྒྲུབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་འཐད་པ་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། ལྷ་པ་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་འདོད་པར་
བཤད་པས་ལུགས་མེད་པར་བཤད་པ་མིན་པའི་ལོ་ནི། ཡང་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། ཡོད་དང་

མེད་དང་ཡོད་མེད་ཅེས། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་དོན་ནི་བཞི་བརྒྱ་པ་དེའི་འགྲེལ་
 པ་ལས། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲོང་པ་ཉིད་ཏུ་སྤྲོ་བའི་དབྱ་མ་པ་ལ་གྱིན་
 ཏུ་ཡུན་རིང་པོས་སྤྲུགས་བཞུགས་ཀྱང་སྤྲུགས་རྟེན་པའི་སྲུབ་འབྲིན་བརྗོད་པར་མི་རྒྱས་
 པའི་དོན་ཡིན་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། བྱིད་ཅག་ཁས་ལེན་ཅི་ཡང་མེད་པར་འདོད་པ་
 རྣམས་གྱིས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲོང་པ་ཉིད་ཏུ་འང་མི་འདོད་དོ་ཞེས་སྤྲོ་བས་ན་ལུང་
 དེ་དག་དང་ཆོས་འགལ་བ་ཡིན་པས་ལུང་དེ་དག་བྱིད་ཅག་ཁས་ལེན་ནམ། འདོད་
 པ་གང་ཡང་མེད་པའི་ཁྲངས་སུ་འབྲེན་པ་རི་ལྟར་རུང་སྟེ་མི་རུང་ངོ་།། བྱི་ཏུག་པ་
 འཇུག་འགྲེལ་གྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མིང་ཅམ་གྱི་བཏགས་ཡོད་ཏུ་འདོད་པར་བཤད་
 པས་ལུགས་མེད་མིན་ཚུལ་རྟོག་ནི། ཚུལ་དེ་ཡང་འཇུག་འགྲེལ་ལས། རྒྱ་མཚན་གང་གི་
 ཕྱིར་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་བཏགས་པར་ཡོད་པར་སྤྲོ་བའི་དབྱ་མ་པ་དེད་རྣམས་ལ་ནི་
 འདི་ལྟར་གལ་ཏེ་དངོས་སྤྲོ་བ་དངོས་པོ་དེ་ཡོད་པས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ལྟར་
 སྤྲོ་བ་དང་ཡང་དངོས་པོ་མེད་པར་སྤྲོ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པས་གཏན་མེད་ཏུ་སྤྲོ་
 བ་ན་དེ་གཉིས་ཀའང་རྟག་ཆད་གྱི་མཐའ་གཉིས་སུ་སྤྲོ་བ་ཡིན་པས་ད་ལྟར་བྱིད་ཅག་
 མཐའ་གཉིས་སུ་སྤྲོ་བ་འདི་ནི་མི་རིགས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ན། མཐའ་
 གཉིས་སུ་སྤྲོ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱིད་ཀྱིས་ཚུར་སྲུབ་འབྲིན་པ་སྤྲོ་བ་དང་དབྱ་མ་པས་
 བར་སྲུབ་འབྲིན་པ་སྤྲོ་བའི་ལན་སྤྲོ་བར་བྱེད་པ་དེས་ནི་དབྱ་མ་པ་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་
 ཅད་ཏུ་སྤྲུགས་མི་རྟེན་དོ།། དེ་ཡང་རི་རྒྱུད་ཏུ་འཕགས་པ་ལྟས། ཡོད་དང་མེད་དང་།
 ཞེས་སོགས་རྒྱུད་པ་བཞི་རྒྱུངས་ནས་གསུངས་སོ།། བྱི་བཏུན་པ་དེས་ན་རྣམས་ཡོད་མེད་
 པས་བཏགས་ཡོད་འདོད་པ་ལ་དངོས་པོ་བདེན་སྤྲོ་བ་མི་གཞོད་པ་དང་གཉིས་སུ་སྤྲོ་
 བས་མི་གཞོད་པར་བཤད་པས་ལུགས་མེད་མི་རུང་བ་ནི། དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་དོན་
 ཡང་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་པོས་བྱུབ་པའི་རྣམས་ཡོད་ཁེགས་པའི་བཏགས་
 ཡོད་ཏུ་འདོད་པའི་དབྱ་མ་པ་རྣམས་ལ་གལ་ཏེ་དངོས་པོ་ཡོད་པར་སྤྲོ་བའི་ཆེན་
 དངོས་པོ་རང་གི་ངོ་པོས་བྱུབ་པར་འདོད་པ་རྟག་པའི་མཐའ་སྤྲོ་བ་དང་ཡང་གལ་ཏེ་

དངོས་པོ་མེད་པར་སྣང་བ་དག་ནི་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་ནམས་ཀྱི་དོན་བྱེད་
པ་ཐམས་ཅད་ཞིགས་པར་འདོད་པ་ཆད་པའི་མཐར་སྣང་བ་ཡིན་པས་མཐར་སྣང་བ་དེ་
གཉིས་ཀྱིས་སུན་མི་བྱིན་པ་སྟེ་འབྱིན་མི་རྣམས་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་ཡོད་དང་མེད་དང་
ཞེས་སོགས་ལུང་དངས་པ་ཡིན་པས་ན་ལུང་དེ་དབུ་མ་པ་ལ་རང་གི་ལུགས་མེད་
པའི་ཁྱད་སྒྲུབ་བྱེད་མི་རུང་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དང་གཏན་མེད་པ་ལ་སོགས་
པ་མཐའ་དེ་གཉིས་ཀ་དང་གཉིས་ཀ་མིན་པའི་མཐའ་བཞིར་སྣང་བའི་ཚྭ་གས་ཀྱང་རྟག་
ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་སུ་སྣང་བའི་ཚྭ་གས་ལྟ་བུ་ཡིན་པར་ཡང་སྤར་འཇུག་འབྲེལ་གྱི་
ཁྱད་སྒྲུབ་བཞི་བརྒྱ་པའི་ལུང་དངས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་སོན་པ་ཡིན་
པས་ན་སྤར་གོང་དུ་སྣང་བཞི་འགོག་པའི་ཚུལ་དང་ཡོད་མེད་དུ་སྣང་བའི་མཐའ་གཉིས་
སེལ་ཚུལ་གྱི་སྐབས་སུ་བཤད་ཟིན་པ་བཞིན་ཡིན་ནོ།

བརྒྱད་པ་འདིའི་དངོས་མེད་མཐོང་བས་ཀྱོལ་བར་བཤད་པ་དོན་བྱེད་རྣམས་
མེད་ཀྱི་ཆད་ལྟ་མིན་པའི་ཚུལ་ཡང་དེའི་རྗེས་སུ་རིགས་པ་དུག་ཅུ་པ་ལས་གསུངས་
པ་དེའི་དོན་ནི་ལུང་དེའི་འབྲེལ་པར། དུས་གང་གི་ཆེ་གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་སྔ་
སྔ་པའི་སྟེ་རང་བཞིན་ནམ་དངོས་པོ་སྟེ་རང་གི་ངོ་བོས་བྱབ་པ་མེད་པ་སྟེ་སྟོང་རྩ་
བྱབ་པས་ན་བདག་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བྱབ་པ་དང་གཞན་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བྱབ་པ་གཉིས་
ཀྱི་ཚྭ་གས་མི་སྲིད་པར་སྟོང་རྩ་བྱབ་པ་དེ་ལྟར་སྟོང་རྩ་བྱབ་པའི་དུས་དེའི་ཆེ་དེ་
ལྟར་མཐོང་བའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ནམས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་
ནམས་ནི་ངེས་པ་ཁོ་ནར་འགག་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་ཚྭ་གས་མེད་པའི་རྒྱ་མཆན་དུ་
དངོས་པོ་མེད་པས་ཞེས་གསུངས་ལ་དངོས་པོ་མེད་པའི་དངོས་པོ་དེ་ཡང་རང་གི་
མཆན་ཉིད་དམ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱབ་པ་ལ་དངོས་པོར་བཞག་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་
མིན་པར་དོན་བྱེད་པ་ལ་བྱས་ན་དེ་མེད་པར་མཐོང་བའི་པོ་ཤེས་པ་ཆད་ལྟ་ཡིན་
བས་ནི་ཉོན་མོངས་འགག་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་བས་སོ། དཔུ་པ་བདེན་བྱབ་
ཀྱི་དངོས་པོ་ཁས་ལེན་ན་རྟག་ཆད་དུ་འགྱུར་གྱི་ཁས་ལེན་ཀྱན་ལ་མ་ཡིན་པའི་རྟེན་གྱི་

མཚན་དེས་ན་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱབ་པའི་དངོས་པོ་
 ཁས་ལེན་པའི་ཚྱོགས་ཉིད་མ་ཁྱེད་ལ་ཐུགས་མེད་པར་
 གསུངས་པ་ཡིན་ཉིད་ལུང་དེའི་གོང་དུ། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། རྟོག་
 གེ་བ་གང་དག་ཉིན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་ཟབ་མོ་འདིའི་
 གཏིང་མ་དཔོགས་གིང་དེ་མ་དཔོགས་པས་དངོས་པོ་ནམས་ཀྱི་རང་གི་རོ་པོས་བྱབ་
 པའི་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་སྒྲོས་རྟོག་ཅིང་འདྲིན་པར་བྱེད་པའི་རྟོག་གེ་བ་འདི་
 དམ་བཅའ་ཡིན་པས་དེ་དག་ལ། བྱི་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱབ་པར་ཞེན་པའི་
 སྒྲོ་ནས་ཁས་ལེན་པ་ཡོད་ལ་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱབ་པར་ཁས་ལེན་པ་ཡོད་
 བ་ནི། དེས་པ་ཁོ་ནར། བདག་དང་གཞན་གྱི་ཚྱོགས་སུ་ཞེན་པས་འདོད་ཆགས་དང་
 ཞེ་སྤང་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་ཡི། གཞིའམ་རྩ་བར་གྱུར་
 པའི་ལྟ་བ་མི་བཟད་པ་སྟེ་འདྲིགས་སུ་རུང་བ་བཙོས་སུ་མི་རུང་བའམ་ཡང་ན་དཀར་
 པོའི་ཚྱོགས་ནམས་ཉམས་པར་བྱེད་པའི་མ་རུངས་པ་འདྲིན་པར་བྱེད་ཅིང་། དེ་ལྟར་
 འདྲིན་པའི་ལྟ་ངན་དེ་ལས་བྱུང་བ་བདག་གཞན་རིས་སུ་བཅད་པའི་ཚྱོད་པ་ཆེན་
 པོར་འགྱུར་རོ། ཞེས་དངོས་པོ་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བྱབ་པ་སྒྲོ་འདོགས་པ་ལ་
 དངོས་པོར་ཁས་ལེན་དུ་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། བཅུ་པ་བྱབ་དོན་དབུ་མ་པ་ལ་ལུགས་་
 མེད་པ་ལུང་གང་གི་ཡང་དོན་མིན་པ་ནི། རྒྱ་མཚན་དེས་ན་གོང་གི་ལུང་དེ་དག་
 གིས་བྱི་དབུ་མ་པ་ལ་རང་ལུགས་མེད་པར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པས་ན། ཚྱོད་སྒྲོག་དང་
 བཞི་བརྒྱ་པའི་ལུང་དངས་ནས་ཚྱོགས་གཞན་ཁས་སྤངས་པ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། ཞེས་
 ཆེག་གསལ་ལས་གསུངས་པ་དེའི་དོན་ནི་གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།
 བཅུ་གཅིག་པ་ལུང་འདིས་ཀྱང་དགག་བྱ་འགོག་བྱེད་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་ཁྱོད་
 ཀྱིས་ཡོད་པར་བཟུང་ནས་དེ་བཀག་ཅིས་སྐྱར་འདེབས་བྱེད་པ་ནི་ཡུལ་ཅན་རང་
 བཞིན་དུ་སྒྲོ་འདོགས་པ་ནི། ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་ཐ་མར་དངས་པའི་ཚྱོད་སྒྲོག་གི་ལུང་
 དགག་བྱ་སྒྲོ་འདོགས་པ་རང་མཚན་ཅི་ཡང་མེད་པས་ན། ང་ནི་ཅི་ཡང་མི་འགོག་

གོ། ཞེས་གསུངས་པ་དེའི་དོན་ནི་སྒྱིར་དགག་བྱ་ལ་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ཡོད་
པ་ལས། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་སྒྲོ་འདོགས་པའི་མ་རིག་པ་དེའི་འཛིན་སྐྱངས་གྱི་
ཡུལ་གྱི་དགག་བྱ་ལ་བྱས་ན། དེ་འདྲའི་ཡུལ་དེ་མེད་པ་རྒྱ་མཆན་དུ་བྱས་ནས་ཡུལ་
དེ་མེད་པས་ན་མི་འགོག་ཅེས་མི་འགོག་པར་གསུངས་པར་འགྱུར་བས་ན་དེ་ལྟར་
གསུངས་མི་རིགས་པ་ཡིན་པས་འདི་ཡུལ་གྱི་དགག་བྱ་ལ་མི་བྱེད་པར་ཡུལ་ཅན་གྱི་
དགག་བྱ་སྒྲོ་འདོགས་ཉིད་ལ་བྱའོ།། སྒྲོ་འདོགས་ལ་བྱེད་ཚུལ་ཡང་། ཚེད་སྒྲོག་དེའི་
འབྲེལ་པར་འགོག་བྱེད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་ན་
དགག་བྱ་སྒྲོ་འདོགས་དང་འགོག་བྱེད་གཉིས་སོ་དེ་གཉིས་མེད་པ་ནི་སྒྱིར་མེད་པ་
ཙམ་མིན་གྱི་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པ་ལ་བྱའོ།། དེ་ལྟར་དེ་གཉིས་རང་གི་
མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱབ་པའི་དགག་བྱ་དང་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱབ་པའི་འགོག་
བྱེད་མེད་པ་ཡིན་པ་ལ་དངོས་སྒྲུབ་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་ཡོད་པར་བཟུང་ནས་དབྱ་མ་
པ་འདིས་དགག་བྱ་འདི་བཀག་གོ། ཞེས་དངོས་སྒྲུབ་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་ང་ལ་སྒྱུར་བ་བཏབ་པོ་
ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། དགག་བྱ་སྒྲོ་འདོགས་དང་འགོག་བྱེད་གཉིས་སོ་དེ་གཉིས་
སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་མི་བཞེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཚུལ་ཚེད་སྒྲོག་ལས།
དཔེར་ན་སྒྱུ་ལ་པའི་མི་ལ་སོགས་པ་ཡིས་ནི་སྒྱུ་ལ་པའི་དམག་ལ་སོགས་པ་འགོག་པ་
དང་། སྒྱུ་མ་ཡི་ནི་འཕྱུལ་ལ་མཁས་པའི་སྒྲེས་བྱ་ཡིས། སྒྱུ་མའི་དམག་གིས་སྒྱུ་མའི་
དམག་གཞན་འདྲོམས་གིང་འགོག་པར་བྱེད་པ་ལྟར། འགོག་བྱེད་ཀྱི་གཉིས་སོ་རྟེན་
འབྲེལ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་དེས་དགག་བྱ་སྒྲོ་འདོགས་རྟེན་འབྲེལ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་དེ་འགོག་པ་
འདི་ཡང་གོང་གི་དཔེ་སྒྱུ་ལ་དང་སྒྱུ་མ་དེ་བཞིན་དུ་འགྱུར་རོ། ཞེས་དང་། གལ་ཏེ་
སྒྲིག་རྒྱ་རྒྱར་འཛིན་པའི་བྱིན་ཅི་ལོག་དུ་འཛིན་པ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་དེ། རྒྱ་
རྒྱུན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་རོ། གལ་ཏེ་བྱིན་ཅི་ལོག་གི་འཛིན་པ་གང་
ཞིག་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི། བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་དེ་ཉིད་
ཀྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནམ་སྟེ་དེ་འདྲའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཁོ་ན་ཡིན་

ནོ། གལ་ཏེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་འཛིན་པ་དེ་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་ན།
 འཛིན་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དེ་ལ་སྟེ་དེའི་ཆེད་དུ་གང་ཟག་སུ་ཡིས་བསྒྲོག་
 ཏེ་སྐྱུ་ཀྱང་བསྒྲོག་པར་མི་བྱས་སོ། དེ་ལྟར་དོན་སྣུག་མ་སྦྱུ་མ་ལ་རྟར་འཛིན་པ་ལ་
 སོགས་པ་ནམས་ལའང་ཚུལ་གོང་གི་དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་བར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། རྒྱ་མཚན་
 དེ་འི་ཕྱིར་རེད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་ཁས་ལེན་པ་ལ་ཐུན་
 ཀ་གོང་གི་དེ་འདྲུག་པའི་སྒྲོན་མེད་དོ། ཞེས་སྒྲིག་རྒྱུ་ལ་རྒྱར་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་
 ཕྱིན་ཅི་ལོག་དེ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡོད་ན་རང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་ནས་
 འབྱུང་བ་མི་བྱུང་བར་འགྱུར་བ་དང་དེ་འདྲའི་འཛིན་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དེ་
 སྐྱུ་ཀྱང་བསྒྲོག་དུ་མི་བྱུང་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།

བཅུ་གཉིས་པ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་དམ་བཅའ་མེད་པར་བཤད་པོལ་ནི། ཡང་གོང་
 དུ་ཁྱེད་གྱིས་བྲངས་པའི་ཆོག་གསལ་ལས། རང་ལ་དམ་བཅའ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་
 གསུངས་པ་དེ་འང་རང་ལུགས་མེད་པའི་ཁྱེད་སྐྱུ་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་ཏེ་ལུང་དེ་ནི་དབྱ་
 མ་ཐལ་འགྱུར་བ་ལ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་དམ་བཅའ་མེད་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། བཅུ་
 གསུམ་པ་ཁོ་ལོ་ལ་ཁྱོད་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཚུགས་མེད་པོ་རྒྱུ་ལ་ཡང་
 ཁྱོད་གྱིས་བྲངས་པའི་འདྲུག་པ་ལས་སུན་འབྱེན་པས་སུན་དབྱུང་བྱ་ཞེས་སོགས་གྱིས་
 ཚུགས་མེད་པར་གསུངས་པ་ནི་དབྱ་མ་པའི་རང་ལུགས་ལ་སུན་དབྱུང་བྱ་དང་། སུན་
 འབྱེན་བྱེད་གཉིས་ཀ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་ཡིན་པས་དངོས་སྒྲུབ་
 ཁྱེད་ཅག་རྒྱུ་འབྲས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འདོད་པ་ལ་སྟེ་དེ་ལྟར་འདོད་པའི་
 སྟེང་ནས་རེད་ལ་ཐད་ནས་སམ། མ་ཐད་པར་རྒྱས་འབྲས་བྱ་སྟེད་པར་བྱེད་ཅིས་
 རིགས་པའི་བརྟག་པ་བྱས་ནས། བཀག་པའི་སུན་འབྱེན་དེ་ཁོ་ལོ་ཅག་དབྱ་མ་པ་ལ་
 མི་འདྲུག་སྟེ་ཁོ་ལོ་ཅག་དངོས་པོ་གང་ཡང་རིགས་པས་བརྟག་བཟོད་དུ་འདོད་མི་
 དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། རང་ལུགས་མེད་པའི་དོན་ནི་གཏན་
 བས་མ་ཡིན་ཏེ་འདྲུག་པའི་ལུང་དེའི་འབྲེལ་པ་ལས། དབྱ་མ་པ་ཁོ་ལོ་ཅག་གི་ཚུགས་

སམ་ལུགས་ལ་རིགས་པས་བརྟགས་ནས་འགོག་པའི་ཚུལ་དེས་ཁྱོད་ལ་བཀག་པ་ལྟར་
སྒྲོན་ཏུ་འཇུག་ཚུལ་ལ་མཚུངས་པར་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་
ན་ཁྱོད་ཅག་གིས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འདོད་པ་ལ་དབྱད་
པ་དེ་འཇུག་ལ་ཁོ་བོ་ཅག་གི་ཚྭ་གས་སམ་ལུགས་ལ་ནི་སྲུན་འབྱེན་པར་བྱེད་པ་དེས་
སྲུན་དབྱུང་བར་བྱ་བ་དེ་དང་ཐད་ནས་ཀྱང་སྲུན་འབྱེན་པར་མི་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་
ལ་སྲུན་འབྱེན་པར་བྱེད་པ་དེས་སྲུན་དབྱུང་བར་བྱ་བ་དེ་དང་མ་ཐད་པར་ཡང་སྲུན་
འབྱེན་པར་མི་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་དེ་དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི་སྲུན་དབྱུང་བར་བྱ་བ་དང་སྲུན་
འབྱེན་པར་བྱེད་པ་གཉིས་ཀ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་བཞིན་གྱིས་
མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར་ན་རྒྱས་འཕྱད་པ་དང་མ་འཕྱད་པ་གང་གིས་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པར་
བྱེད་སྒྲུལ་ཏུ་དབྱེད་པའི་བསམ་པས་སྐྱེད་པའི་ནམ་གཞག་མི་བྱེད་དོ། །ཞེས་དངོས་སྒྲུ་
བས་བཀོད་པའི་རིགས་པས་བརྟག་པ་མི་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཏུ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་
གྲུབ་པ་བཀོད་པ་ཡིན་གྱི་ངེད་ལ་ཁས་ལེན་ཅི་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་ཁས་ལེན་མེད་པ་རྒྱ་
མཚན་ཏུ་མ་བཀོད་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་
འདྲའི་དབྱད་པ་མི་འཇུག་པ་དེའི་ཞེས་བྱེད་ཏུ་ཡུམ་གྱི་མདོ་བྲངས་པ་ལས། སྤྱི་རིའི་
བྱས་རབ་འབྱོར་ལ་འདི་སྐད་ཏུ་སྐྱེས་པ་དང་མ་སྐྱེས་པའི་ཆོས་གང་གིས་མ་སྐྱེས་པའི་
ཆོས་ཀྱི་ཐོབ་པ་འཐོབ་ཅེས་དབྱད་ནས་ངེས་པའི་ཆོ་ན་རབ་འབྱོར་གྱིས་སྐྱེས་པའི་
ཆོས་ཀྱིས་མ་སྐྱེས་པའི་ཆོས་ཐོབ་པ་ཡང་མ་འཐོབ་ལ་མ་སྐྱེས་པའི་ཆོས་ཀྱིས། མ་སྐྱེས་
པའི་ཆོས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ཡང་མ་འཐོབ་ཅེས་དེ་གཉིས་ཀས་མ་སྐྱེས་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཐོབ་
པ་འཐོབ་པ་བཀག་པ་ན། དེ་ལ་སྤྱི་རིའི་བྱས་སྒྲུར་ཡང་ངེས་པ་ནི་འོ་ན་ཐོབ་པ་དང་
མངོན་པར་རྟགས་པ་མེད་དམ་ཞེས་ངེས་པ་ན། དེའི་ལན་ཏུ་རབ་འབྱོར་གྱིས་སྤར་
གོང་ཏུ་ཡུམ་གྱི་མདོ་ཆོག་བྲངས་པ་ལྟར་ཐོབ་པ་དང་མངོན་པར་རྟགས་པ་དེ་གཉིས་
ཡོད་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་ཁྱོད་གྱིས་བརྟགས་པའི་མཐའ་གཉིས་བཀོད་པའི་བརྟག་པའི་
མཐའ་གཉིས་པོ་གང་རུང་སོང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་ནི་ཐོབ་པ་དང་མངོན་པར་རྟགས་

བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་དང་ཐོབ་པ་དང་རྟོགས་པ་དེ་གཉིས་པོ་ཡང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཙམ་དུ་ཡིན་གྱི་དོན་དམ་པར་ནི་མེད་དོ། ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ཉིད་དཔེར་མཛད་ནས་དཔེ་དེས་མཆོན་ཏེ་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་དང་དོན་དམ་པར་མེད་པ་དེ་ལྟར་ཁས་སྐྱེད་བར་བྱ་དགོས་པར་གསུངས་ཏེ། འཇུག་འབྲེལ་ལས། ཡུམ་གྱི་མདོ་འདིས་རི་ལྟར་རྟག་པ་དང་ཆད་པའི་མཐའ་གཉིས་སུ་དེ་སྟེ་གཉིས་པོ་གང་རུང་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་སྒྱིར་སྒྱེས་པའི་ཆོས་ཀྱིས་ཐོབ་པ་འཐོབ་པ་འམ་མ་སྒྱེས་པའི་ཆོས་ཀྱིས་ཐོབ་པ་འཐོབ་པ་གཉིས་ཀར་བཀག་ཅིང་། མཐའ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་བརྟགས་པ་བྱས་ནས་ཁས་ལེན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱང་དངོས་པོ་སྟེ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་བྱབ་པ་མེད་པ་ཞིག་ལ་མི་རིགས་པའི་སྒྱིར་ན་མ་བརྟགས་གིང་མ་དབྱེད་པར་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཙམ་དུ་ཐོབ་པ་ཡོད་པར་ཁས་སྐྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་འདིར་གང་ཡང་སུན་དབྱུང་བར་བྱ་བ་དང་། གང་གིས་སུན་འབྱེན་པར་བྱེད་པ་དག་ཀྱང་སྤང་ནས་སུན་འབྱེན་པ་འམ་མ་སྤང་པར་སུན་འབྱེན་པ་གང་ཡང་མ་ཡིན་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་དེ་ལྟར་མ་དབྱེད་པར་ཐ་སྙད་ཙམ་དུ་སུན་འབྱེན་པར་བྱེད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སུན་དབྱུང་བར་བྱ་བ་དེ་ཉིད་སུན་འབྱེན་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། ཞེས་སྤང་མ་སྤང་གཉིས་ཀྱི་རིགས་པའི་བརྟག་པ་བྱས་ན་སུན་དབྱུང་བྱ་དང་སུན་འབྱེན་བྱེད་གཉིས་པོ་སྤང་པ་དང་མ་སྤང་པ་དེ་གཉིས་པོ་གང་ལ་ཡང་སུན་འབྱེན་པ་མེད་ཀྱང་བརྟག་པ་དེས་སྒྱིར་སུན་འབྱེན་པ་ཡོད་པ་ཙམ་མི་ཁེགས་པ་ཡིན་པས་ན་ཐ་སྙད་དུ་གཞན་ཚུགས་སུན་འབྱེན་པ་ཁས་སྐྱེད་དགོས་པར་གསལ་བར་གསུངས་པའི་སྒྱིར་རོ། བཙུ་བཞི་པ་དེར་མ་ཟད་རྟགས་ཡང་དག་གི་དམ་བཅའ་འམ་ཚུགས་སམ་བསྐྱབ་བྱ་བསྐྱབ་པར་བཤད་པོ་པ་ནི། ཞོང་གི་དེར་མ་ཟད་གཏན་ཆོགས་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱ་འབྱུང་པའང་སྒོལ་དཔོན་ལྷ་གསལ་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྤར་གོང་དུ་འཇུག་འབྲེལ་དངས་པའི་ལུང་དེའི་མཇུག་དེ་མ་ཐག་དུ་འདི་སྐད་གསུངས་ཏེ་གཞན་ཡང་། དཔེ་རི་ལྟར་ཞེ་ན་འདི་ལྟར་སྐྱ་བ་པོ་ཁྱོད་ཀྱིས་རྒྱའི་ནང་དུ་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གཟུགས་བརྟན་ཤར་བ་

མཐོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉི་མའི་དགྱིལ་འཁོར་དངོས་ལ་རི་ལྟར་ཡོད་པའི་སྒྲོན་ཡོན་
ཀྱི་བྱང་པར་གཟས་བབྱང་བ་དང་སྤྱིན་གྱིས་བསྐྱིབས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི། རྒྱ་
ནང་དུ་ཤར་བའི་ཉི་མའི་གཟུགས་བརྟན་ལ་ཡང་གཟས་བབྱང་བ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་
པ་དེ་འདྲ་བ་རྣམས་ཉི་མ་གཟས་བབྱང་བ་ལ་སོགས་པའི་དུས་རྣམས་ཀྱི་ཆེ་ངས་པར་
མཐོང་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་མཐོང་བ་དེའི་ཆེ་ན་ཉི་མ་དང་ནི་རྒྱ་ནང་གི་
ཉི་མའི་གཟུགས་བརྟན་གཉིས་པོ་དེ་རྣམ་པར་ཕྱད་ནས་སྒྱེ་བ་དང་མ་ཕྱད་པར། སྒྱེ་
ཞེས་བཏགས་དོན་འཆོལ་བའི་རིགས་པས་བརྟགས་ཤིང་བཅའ་ན་ཉི་མའི་གཟུགས་
བརྟན་དེ་སྒྱེ་བར་མི་རིགས་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་དེ་ལྟར་མ་དབྱེད་པར་ཉི་མ་ལ་བརྟེན་
ནས་འཛིག་རྟེན་གྲགས་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་བཞག་པའི་སྒྱེ་བ་ཙམ་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་
ཞིག་འབྱུང་ཞིང་འགྱུར་པར་འགྱུར་ཞིང་། ཐ་སྙད་དེས་ཀྱང་རང་གི་འདོད་པའི་དོན་
བསྐྱུབ་ཀྱས་ཏེ། གཟུགས་བརྟན་མི་བདེན་བཞིན་དུ་འང་མེ་ཡོང་ལྟ་བུ་ལ་བལྟ་བ་པོ་
རང་གི་བྱད་བཞིན་དངོས་ཀྱི་སྒྲོན་སྒྱུང་བ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོ་ནས་མངེས་པར་བསྐྱུབ་
པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། དུ་མེ་ཡོང་ལ་བལྟས་པ་ན་དེ་ལ་ཤར་བའི་རང་གི་བྱད་ཀྱི་གཟུགས་
བརྟན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱད་བཞིན་ཀྱི་ནག་འོག་ལ་སོགས་པའི་དྲི་མ་ཤེས་ནས་སྒྱུང་བ་
ལ་སོགས་པའི་དོན་བྱེད་པའི་ལྷན་པ་དེ་ནི་གཟུགས་བརྟན་དེ་ལ་ཡོད་པའི་དཔེ་རི་
ལྟར་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་དོན་ཀྱི་སྐབས་འདིར་ཡང་ཤེས་རབ་གདོང་། པ་དང་འདྲ་
བའི་དྲི་མ་མ་རིག་པ་དེ་སྒྱུང་བར་བྱ་བ་ལ་དེ་སྒྱུང་བའི་ལྷན་པ་གང་ལ་ཡོད་པ་རི་
ལྟ་བ་བཞིན་མཐོང་བར་འགྱུར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་གཅིག་དུ་བལ་ལ་སོགས་པའི་
གཏན་ཆིགས་ཀྱིས་ནི། ཚུལ་བཞིན་བརྟགས་པ་ན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་
ཡོད་པར་བསྐྱུབ་པའི་འཐད་པ་འཕམ་ཤེས་བྱེད་དང་བལ་བར་མཐོང་བ་དེ་ལས་ཀྱང་
རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་བསྐྱུབ་བྱ་རྟོགས་པ་ཡིན་འོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། རི་ལྟར་
ཏེ་དཔེར་ན་གོང་དུ་བཤད་པའི་གཟུགས་བརྟན་ཞེས་བྱ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་
ཅུང་ཟད་ཅིག་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ཉི་མའི་དགྱིལ་འཁོར་དང་ཕྱད་པའི་

སྒོ་ནས་སྒྲིབ་པ་ལས་མ་ཐུག་པར་སྒྲིབ་ཞེས་བྱ་བའི་བཀྲགས་དོན་འཆོལ་བའི་རྟོག་ཅིང་
 དཔྱད་པ་འདིའི་སྒོ་ནས་བཅའ་ན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཏུ་མི་སྤྱིད་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་
 རྟོན་གཞུགས་དངོས་ཉེ་བར་གནས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གཞུགས་བརྟན་ཏུ་དམིགས་
 བྱིང་གཞུགས་བརྟན་སྒྲིབ་པ་ན་གཞུགས་བརྟན་ལ་ལྟ་བུ་པོ་རང་གིས་རྟོགས་པར་
 འདོད་པའི་དོན་བྱད་བཞིན་གྱི་དྲི་མ་སྦྱོང་བ་ལ་སོགས་པ་དེས་པར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་
 ཏུ་དོན་གྱི་སྐབས་འདིར་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་སྦྱོང་བའི་དོན་ཅན་གྱི་སྐབས་འབྱེན་པ་
 དེས་ཀྱང་སྐབས་དབྱུང་བར་བྱ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དེ་སྐབས་འབྱེན་ནས་པ་དང་
 དེར་མ་ཟད་རང་བཞིན་གྱིས་སྦྱོང་ཞིང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐབས་འབྱེན་པ་དང་བྲལ་
 བར་བསྐྱབ་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་སོགས་པའི་གཏན་ཆིགས་གྱིས་ཀྱང་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་
 རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་སྐྱབ་པར་ནས་པ་ཡིན་ལ་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་སུ་སྒྲིབ་
 གཉིས་པོ་གང་རུང་ཏུ་ཐལ་བའི་སྒྲོན་ཡོད་པར་ཡང་མི་འཇུག་བས་ན་ཁྱོད་ལ་མར་
 བཀག་པའི་སྒྲོན་དེ་ཉིད་ཚུར་རང་གི་ཆིག་ལའང་སྒྲོན་ཏུ་ཐལ་བ་མགོ་མཚུངས་པར་
 བྱེད་པ་འདི་ནི་མི་རིགས་སོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། ། ཞེས་བྱི་རྟོག་རང་ལ་མར་བཀག་
 པའི་རིགས་པ་དེའི་མགོ་བསྐྱེད་བྱས་པ་ཚུར་ལ་སྒྲོན་ཏུ་མི་འཇུག་པའི་ལན་དེ་ལྟར་
 གསུངས། པ་ཡིན་གྱི་པོད་ཀྱི་ལྟར་རང་ལུགས་མེད་དོ་ཞེས་མ་གསུངས་སོ།

བཙོ་ལྟུ་པ་ལུགས་ཡོད་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐབས་འབྱེན་སྐབས་མིན་
 ཚུལ་གསལ་བར་བཤད་པ་ནི། གཞན་ཡང་རྒྱ་འབྲས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐབས་འབྱེན་
 པའི་རྟོག་པ་དེ་ལ་རྒྱས་རང་གི་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་ན་འབྲས་བུ་དང་ཐུད་ནས་སམ། མ་
 ཐུད་པར་རང་གི་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་ཅེས་བརྟག་པ་བྱས་ནས་མར་བཀག་པའི་
 སྒྲོན་དེ་རང་གི་ལུགས་ལ་མི་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡང་རང་ལུགས་ལ་རང་བཞིན་
 མེད་པར་འདོད་པ་དེ་ཉིད་རྒྱ་མཆན་ཏུ་བྱས་ནས་སྒྲོན་དེ་སྦྱོང་བ་ཡིན་གྱི། རང་ལ་
 རང་ལུགས་མེད་ཅེས་སྐྱབ་པར་བྱས་ནས་སྒྲོན་དེ་སྦྱོང་བ་ཡིན་ཏེ། འཇུག་འབྲེལ་ལས།
 ཁྱོད་གྱིས་ཁས་སྐྱངས་པ་ལྟར་ན་ངེ་ལྟ་བུར་འཇུག་ཞེ་ན། རྒྱ་མཆན་གང་གི་བྱིར་རྒྱ་

དང་འབྲས་བུ་འདི་དག་ཕན་ཚུན་གཉིས་ཆར་ཡང་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཀྱང་
རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་སྤང་བའི་རྒྱ་མ་དང་འདྲ་བའི་རྒྱ་མཆན་དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་རང་
བཞིན་གྱིས་མེད་ལ་རྒྱ་འབྲས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་ཁས་ལེན་པ། བདག་ཅག་གི་
ཚྭགས་ལ་ནི་ཚྭ་གྱིས་རི་སྐད་བརྗོད་པའི་སྤང་མ་སྤང་གི་བརྟགས་པ་དེའི་སྐྱོན་ཏུ་
མི་འགྱུར་བར་མ་ཟད་འདིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པ་ཡི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱང་
མ་བརྟགས་མ་དབྱད་པར་ཡོད་པ་ཉིད་ཏུ་བཞག་པས་ཆོག་པའི་ཕྱིར་རོ། ཕྱིར་ཁོ་ལ་བ་
པོ་གང་གི་ལྷགས་ལྟར་ན་རྒྱ་འབྲས་རྣམས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་བསྐྱེད་
པར་བྱ་བ་ཉིད་དང་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་དགོས་པ་ཡིན་པས་ན་རང་གི་མཆན་
ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་ཏུ་འདོག་པ་དེ་ལ་ནི་སྤང་མ་སྤང་གི་རྣམ་པར་དབྱད་
པའི་སྐྱོན་དེར་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི། སྤང་ཁོ་ལ་བ་པོ་དབྱུ་མ་པ་གང་གི་ལྷགས་ལྟར་ན་ནི་
དངོས་པོ་རྣམས་མ་རིག་པས་ལོག་པར་ཀྱན་བརྟགས་པ་དེའི་དབང་གིས་བརྟུན་པའི་
དོན་ཅན་ཏུ་བསྐྱེད་པར་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་རྒྱ་མ་ལྟ་བུར་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་
པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཁོ་ན་ཡིན་ཞིང་། དངོས་པོ་དེ་དག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཀྱང་
དཔེར་ན་རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་སྐྱ་ཤད་མེད་བཞིན་ཏུ་ཡོད་པར་དམིགས་པ་སྟེ་མཐོང་
བའི་སྐྱ་ཤད་ལ་སོགས་པའི་སྤང་བ་དེ་ཉིད་རྣམ་པར་རྟོག་པས་བརྟགས་པ་ཙམ་ཡིན་
པ་ལྟར་བརྟུན་པའི་སྤང་བ་རྣམ་པར་རྟོག་པས་བརྟགས་པའི་ལུལ་ཙམ་ཏུ་འགྱུར་བའི་
དངོས་པོ་དེ་ལ་ནི་རིགས་པས་བསམ་ཞིང་བརྟག་ཏུ་མེད་པ་ཉིད་དེ། མ་བརྟགས་པར་
ཡོད་པ་ཁོ་ན་རོ། རྒྱ་མཆན་དེའི་ཕྱིར་བདག་ཅག་གི་ཚྭགས་ལ་སྤང་རི་སྐད་བཤད་
པའི་སྤང་མ་སྤང་དབྱད་པའི་སྐྱོན་ནས་འཇུག་པའི་སྐྱོན་གྱི་གོ་སྐབས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
ཞིང་འདིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྤྲད་ཀྱིས་བཞག་པའི་དངོས་པོ་མ་བརྟགས་མ་དབྱད་པར་
གྲུབ་པ་རྣམས་ཀྱང་རེད་ཀྱི་ལྷགས་ལ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་པས་རྣམ་གཞག་
ཐམས་ཅད་ཐ་སྤྲད་དེས་ཡོད་པར་འབྲུབ་པོ། ཞེས་གཞན་གྱི་ལྷགས་ལ་སྐྱོན་འཇུག་
པའི་རྒྱ་མཆན་ཏུ་གཞན་གྱིས་དངོས་པོ་རང་མཆན་གྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་སྤངས་པ་དེ་

ཉིད་བཀོད་ཅིང་རང་ལ་སྒྲོན་དེ་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཏུ་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་
མེད་ཀྱང་མ་བརྟགས་པར་ཡོད་པའི་བརྟན་པ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་རང་གིས་འདོད་པ་དེ་
གསུངས་པ་ཡིན་པས་ན་རྒྱལ་དེ་ལྟར་གཤམ་པར་བྱས་ནས་དབུ་མའི་ལུགས་སྒྲོན་དང་
བྲལ་བ་འཇོག་པའི་རྒྱལ་ཅི་ནས་གཤམ་པར་གྱིས་གིག།

གསུམ་པོ་དམ་བཅའ་དང་ཁས་ལེན་པའི་དོན་མང་བར་མ་ཟད་ཆོག་ཀྱང་
སྒྲོབ་དཔོན་རེ་རེའི་ལུགས་ལའང་མང་རྒྱལ་ལ་དངོས་དང་། དམ་བཅའ་བཞི་སོགས་
ཡོད་པས་དམ་བཅའ་དང་ཁས་ལེན་ཡོད་རྒྱལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་སྒྲོབ་དཔོན་
འཕགས་པ་གཅིག་ལུང་འང་ཆོག་མང་རྒྱལ་ནི། སྤྱིར་རྒྱལ་བའི་ངེས་དོན་གྱི་གསུང་
རབ་དང་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ནས་དོན་འདི་ནི་འདི་ལྟར་ཡིན་ལ་འདི་ནི་
འདི་ལྟར་མིན་ནོ་འདི་དང་འདི་འདྲ་བ་ནི་མེད་དོ་འདི་དང་འདི་འདྲ་བ་ནི་ཡོད་དོ་
ཞེས་མཐའ་ལས་པ་ཞིག་གསུངས་པ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དེ་དག་ཚྭ་པ་པོ་
དེ་དག་གི་བཞེད་པ་ཡིན་ཞེས་ཁས་ལེན་པ་ལ་དམིགས་བསལ་ཅན་གྱི་ལུང་གཞན་
བྲངས་ནས་སྒྱབ་ག་ལ་དགོས། བསྐྱབ་མི་དགོས་པ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་བསྐྱབ་དགོས་
ན་འོ་ན་འདི་ལྟར་འདོད་དོ། འདི་ལྟར་ཁས་ལེན་ནོ་ཞེས་མ་གསུངས་པའི་གཞུང་དེ་
དག་གི་སྐབས་སུ་གཞུང་དེ་དག་གི་དོན་རྣམ་པར་འཆད་པའི་ཆེ་ན་འདི་ནི་ཚྭ་པ་
པོ་དེའི་ལུགས་སམ་དེའི་བཞེད་པའོ། འདི་ནི་ཚྭ་པ་པོ་དེའི་ལུགས་སམ་བཞེད་
པ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་མིན་ནོ་ཞེས་ལུགས་སོ་སོར་རྣམ་པར་དབྱེ་བར་བྱེད་མི་རུས་པར་
འཇུར་བའི་སྤྱིར་རོ། གལ་ཏེ་བྱིད་ཅག་ན་རེ། འདིར་གཤམ་བྱེད་ཏུ་བྲངས་པ་རྣམས་ལ་
འདོད་ཅེས་པ་དང་ཁས་སྐྱངས་ཞེས་པ་དང་དམ་བཅའ་བཞེས་པའི་ཆོག་བྱད་པར་
བ་སྒྱུར་བ་དགོས་སོ་ཞེས་ནའང་ཆོག་བྱད་པར་པ་དེ་འདྲ་མང་ཏུ་གསུངས་ཏེ། ཚྭ་
སྒྲོག་ལས། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཁས་ནི་མ་སྐྱངས་པར། དབུ་མ་པ་ངེད་ཅག་དོན་
གང་ཡང་འཆད་པར་མི་བྱེད་དོ། ཞེས་དང་། རིགས་པ་རྒྱག་ཅུ་པ་ལས་ཀྱང་། དངོས་
པོ་སྤྱར་བུང་བ་གྱིས་ཞིག་ཅིང་འགགས་པ་དེ་ཉིད་ལ། རྒྱལ་ཇི་ལྟར་དངོས་པོ་དེ་ལོག་

པ་ཅམ་གྱི་འགོག་པ་སྟེ་སོ་སོ་བདགས་མིང་གི་འགོག་པའམ་འདས་པར་བདགས་པ་
ལྟར།། དཔེའི་རྒྱལ་དེ་བཞིན་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པའི་དམ་པ་ནམས་གྱིས་ཀྱང་།། རྒྱ་
མ་མཐན་གྱིས་རྒྱ་མའི་རྒྱལ་པས་རྒྱལ་པའི་དངོས་པོ་བཀག་ནས་མེད་པར་བྱས་པ་ལྟ་
བུའི་འགོག་པ་བཞེད།། ཅེས་དང་། རྩེས་བྱ་གང་དག་རྒྱ་རྩེན་ལ་བཞེན་ནས་འབྱུང་
བའི་དངོས་པོ་ནམས།། རྒྱ་ཡི་རྒྱ་བ་དེ་རྒྱ་བ་དངོས་དང་རྒྱ་དང་སྤང་བ་སོགས་ཆོགས་
པ་ལས་བྱུང་བའི་བརྟུན་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཀྱང་གཏན་མེད་པ་མིན་པ་ལྟ་བུར་
ནི།། ཡང་དག་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཞིང་ལོག་པ་གཏན་མེད་པ་ཡང་
མིན་པར།། འདོད་པ་དེ་དག་ནི་ལྟ་བུ་དན་པས་རང་དབང་མི་འཕྲོག་ཅིང་ལྟ་དན་
གྱི་དབང་དུ་མི་འགྲོའོ།། ཅེས་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྐྱོད་པ་ལས་
ཀྱང་། དངོས་པོ་གང་དག་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་ནམས་ནི།། རྒྱ་དེ་མེད་པར་ནི་འབྱུང་བ་ཡོད་
པ་མིན་པས།། དཔེ་གཟུགས་བརྟུན་དེ་མེ་ལོང་སོགས་དང་གཟུགས་དང་སྤང་བ་སོགས་
མེད་པར་མི་འབྱུང་བའི་བརྟུན་པ་ཉིད་དང་མཚུངས་པ་བྱ།། གསལ་བར་རྒྱ་མཆན་ཅི་
ཡི་བྱིར་མི་འདོད།། ཅེས་དང་། ཆོར་བར་བྱ་བའི་ཡུལ་མེད་པར་ཆོར་བ་དེ་ཉིད་མེད་
པའི་ས།། རྒྱ་མཆན་དེ་ཉིད་གྱི་ཆོར་བ་དེ་ཉིད་ནི་བདག་སྟེ་རང་དབང་གིས་གྲུབ་པ་
མེད་པ་ཡིན་ལ།། དེ་ལྟར་ཡིན་པས་ཆོར་བ་དེ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས།། ཡོད་པ་གཏན་
ནས་མིན་པའི་སྟོང་པར་མཉམ་མེད་སངས་རྒྱས་ཁྱོད་གྱིས་བཞེད་དོ།། ཅེས་དང་། ལས་
དེའི་བྱེད་པ་པོ་དང་བྱེད་པ་པོ་དེས་བྱས་པའི་ལས་གཉིས་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱང་།། འཇིག་
རྟེན་གྱི་ཐ་སྟད་ཅམ་དུ་ཡོད་པར་ནི་སྟོན་པ་མཉམ་མེད་ཁྱོད་གྱིས་བརྟུན་ཏེ།། དེ་ལྟར་
སྟོན་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡང་ལས་དང་བྱེད་པོ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་རང་དབང་གིས་མེད་
པར་པན་རྒྱུན་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་བསྟོས་པ་ཅན་ཉིད་དུ།། གྲུབ་པར་སྟོན་པ་མཉམ་
མེད་ཁྱོད་གྱིས་བཞེད་པ་ལགས།། ཞེས་དང་། རེ་ཞིག་དང་པོར་བརྟག་པའི་རིམ་པ་
ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཞིག་ནས་རྒྱན་ཆད་པའི་རྒྱ་ལས་ཀྱང་།། འབྲས་བྱ་འབྱུང་བར་མི་
རིགས་ལ།། ཡང་རྒྱ་མ་ཞིག་པར་སྤར་གྱི་རང་ས་དེ་ཁར་གནས་པ་དེ་ལས་ཀྱང་འབྲས་

བྱ་འབྱུང་བ་མིན་ནོ་འོ་ན་འབྲས་བྱ་འབྱུང་ཚུལ་རི་ལྟར་འབྱུང་སྟམ་ན་དཔེར་ན་བརྟན་
 པ་མི་ལམ་ན་འབྲལ་པའི་རྒྱ་ལས་འབྲལ་པའི་འབྲས་བྱ་སྣ་ཚོགས་འབྱུང་བ་དང་། འབྲས་
 པའི་སྐྱེ་བ་དེ་འབྲས་བ་ནི་མཉམ་པ་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཚྭ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བཞེད་དོ།
 ཅེས་དང་། རྒྱ་རྒྱུན་ཚོགས་པ་ལ་རྟེན་ཅིང་དེ་དང་འབྲེལ་བར་གང་འབྱུང་བའི།
 དངོས་པོ་དེ་ཉིད་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཚྭ་དེ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་བཞེད། ཅེས་
 གསུངས་སོ། འཇུག་འབྲེལ་ལས་ཀྱང་། དོན་ལ་ནམ་པར་དབྱེད་པའི་མཁས་པ་དག་
 གིས་འདིར་རི་ལྟར་ནམ་པར་བཞག་པའི་དབྱ་མའི་ཚྭ་གས་སམ་ལུགས་འདི་ནི་འགལ་
 བ་ལ་སོགས་པའི་སྟོན་མེད་ཅིང་འཁོར་བའི་རྩ་བ་དྲུང་ནས་འབྱིན་པ་ལ་སོགས་
 པའི་པན་ཡོན་མཐའ་ཡས་པ་དང་བཅས་པའོ་སྟམ་དུ་བསམས་ཤིང་ངེས་པར་བྱས་ཏེ་
 གདོན་མི་ཟ་བར་ལུགས་འདི་ཁས་སླང་པར་བྱའོ། ཞེས་དང་། རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་རྒྱ་
 རྒྱུན་ཚོགས་པ་ལ་རྟེན་ཅིང་དེ་དང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་དངོས་པོ་རྒྱུན་གཞན་ཉིད་
 ཁོ་ན་ལ་རག་ལས་པས་སྒྲིང་ཅམ་པ་འདི་བ་ཅམ་དངོས་སྒྲིབ་བ་སོགས་པ་རོལ་པོས་ཁས་
 སླངས་པ་ལྟར་ཁོ་པོ་ཅག་དབྱ་མ་པས་ཀྱང་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་
 བས་བཏགས་པ་ཅམ་དུ་ཁས་སླངས་པའི་ཕྱིར་ཁོ་པོ་ཅག་གི་ཚྭ་གས་སམ་ལུགས་ལ་ཐ་
 སྟད་ཐམས་ཅད་ཆད་ཅིང་མེད་པར་ཐལ་བར་མི་འཇུག་ལ། དངོས་སྒྲིབ་བ་སོགས་པ་
 རོལ་པོས་ཀྱང་རྟེན་འབྲེལ་ཁས་ལེན་བྱིན་ཁོ་པོ་ཅག་གི་ལུགས་འདི་ཉིད་ཁོ་ན་ཁས་
 སླང་བར་འོས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་ངེས་པར་ཁས་སླང་དགོས་པར་གསུངས་ཤིང་དེ་འབྲས་
 བ་གཞན་ཡང་མང་ངོ་།

གཉིས་པོས་ཆོག་གསལ་དང་འཇུག་པར་དམ་བཅའ་བཞི་སོགས་བཤད་པ་
 ཟླ་བྲགས་གཅིག་ཕྱི་ལུགས་ལའང་དམ་བཅའི་ཆོག་མང་ཚུལ་ནི། ཡང་འཇུག་འབྲེལ་
 ལས། བདག་དང་གཞན་དང་གཉིས་དང་རྒྱ་མེད་ལས་མི་སྐྱེས་པའི་དམ་བཅའ་བ་
 བཞི་པོ་དེ་རྗེས་སུ་སྟེ་རི་ལྟར་བཞིན་བརྟོག་ནས་དམ་བཅའ་དེ་རིགས་པས་བསྐྱབ་
 པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བཤད་པ། ལྷ་ལྷ་དེ་ཉིད་ལྷ་ལྷ་དེའི་བདག་ཉིད་ལས་འབྱུང་མིན་ཞིང་

རང་དང་ངོ་མོ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་ཏུ་གྱུར་པའི་རྒྱ་དག་ལས་ཀྱང་འབྱུང་བ་ལྟ་ག་ལ་ཞིག་
སྟེ་ག་ལ་ཡོད། ཞོང་གི་དེར་མ་ཟད་བདག་ཉིད་རང་དང་ངོ་མོ་ཉིད་གཞན་པ་གཉིས་
ཀ་ལས་ཀྱང་སྟེ་བ་མ་ཡིན་ལ་རྒྱ་མེད་པར་ནི་སྟེ་བ་ལྟ་ག་ལ་ཡོད་དེ་མེད་དོ། ཅས་
དམ་བཅའ་བཞི་བཤད་ལ། ཆོག་གསལ་ལས་ཀྱང་འཇུག་འབྲེལ་གྱི་དེ་དང་འདྲ་བར་
གསུངས་པས་ན་མགོན་པོ་ལྷ་སྐུ་དང་ཆེ་བ་བྲགས་པའི་ལྷགས་ལ་རང་གི་འདོད་པ་
དང་ཁས་ལེན་དང་དམ་བཅའ་ནི་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལོ།

ཞོང་གི་ལྷགས་བཞི་པ་དགག་པ་རྒྱལ་གཉིས་ལས་དང་པོར་བཞིན་གྱིས་
གྱུབ་པའི་རིགས་པས་དགག་བྱ་དབྱད་བཟོད་འགོག་མི་རིགས་པ་ནི། ལྷགས་འདིས་
ནི་ཐ་སྟད་ཏུ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྱུབ་པ་ཡོད་ཀྱང་དེ་འདྲའི་རང་མཆན་རིགས་
པས་དབྱད་བཟོད་པ་ནི་ཐ་སྟད་ཏུ་ཡང་འགོག་པར་འདོད་པར་སྒྲུབ་པ་འདི་སྟོན་
དང་བཅས་པས་མི་ལེགས་པ་ནི་སྒྲར་ཞོང་ཏུ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྱུབ་པ་འགོག་
པའི་སྐབས་སུ་མང་ཏུ་བཤད་ཟིན་ལ། གཉིས་པ་སྤྱོད་པ་དང་སྒྲུབ་པ་ལ་དབྱུ་མ་པས་
བདག་མེད་བསྐྱབ་ཚུལ་མཐུན་སྒྲུབ་འདོད་པ་གིན་ཏུ་མི་འཐད་རྒྱལ་པ་ནི། ཡང་
དབྱུ་མ་པས་སྤྱོད་པ་དང་སྒྲུབ་པ་ལ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་སྐྱབ་རག་གི་སྟོ་
ནས་བསྐྱབས་པའི་སྐབ་རག་དེར་བཀོད་པའི་དབྱུ་མ་པ་དང་དངོས་སྐྱབ་པ་གཉིས་
ཀའི་ལྷགས་ལ་མཐུན་སྒྲུབ་ཏུ་གྱུབ་པའི་རྟགས་ཚུལ་གཅིག་དང་བྱུ་མ་ཚུལ་གཉིས་ཏེ་
དེ་འདྲའི་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་སམ་གཏན་ཆོགས་སྟོབ་དཔོན་ཆེ་བ་བྲགས་པའི་
ལྷགས་སུ་འདོད་པ་དེ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་དེ་གཉིས་ཀ་
ལ་མཐུན་སྒྲུབ་ཏུ་གྱུབ་པ་དེ་འདྲ་བ་དེ་ལ། ཆོག་གསལ་ནས་དམིགས་གྱིས་སྟེ་བ་སྟེ་
དམིགས་གྱིས་བསལ་བའི་དགག་པ་མཛད་པའི་སྤྱིར་དང་། གཏན་ཆོགས་དེ་འདྲ་བ་
དེ་འདོད་ན་ནི་དེ་འདྲའི་གཏན་ཆོགས་སམ་རྟགས་དེ་ལ་དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་
ཀྱི་གཏན་ཆོགས་སམ་རྟགས་ཀྱི་ཐ་སྟད་མི་སྐྱུར་བ་ཡིན་ཏུ་རྒྱལ་ཀྱང་དེ་འདྲའི་ཚུལ་
གསུམ་མཐུན་སྒྲུབ་སྐབ་པའི་རྟགས་ཇ་ནི། དེ་འདྲའི་རྟགས་དེ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཡིན་

པ་ཁྱེད་ཀྱིས་སྐྱབ་བྱེད་གང་གིས་ཀྱང་བསྐྱོག་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། འོན་ཏེ་དག་ནི་
ད་དུང་ཡང་འོག་ཏུ་རྒྱ་ཆེར་འཆད་པར་འགྱུར་བས་འདིར་ནི་བཤད་པ་དེ་ཙམ་ལས་
མི་སྒྲོའ་སྟེ་རྒྱ་མི་བསྐྱེད་དོ།

གོང་གི་ས་བཅད་གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་བཞག་པ་འོ་ལ་མཆམས་སྒྱུར་བ་
དང་དངོས་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། འོ་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་
ཡོད་དེ། ཚུལ་གསུམ་རང་ངོས་ནས་བྱབ་པ་དང་། དཔེ་མཐུན་སྣང་དུ་ཆོལ་བ་གཉིས་
ཀས་བྱབ་པའི་སྟོང་ནས་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་རྟོགས་པ་དེ་རང་རྒྱུད་པའི་དོན་ཡིན་གྱི།
ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟོགས་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱ་རྟོགས་པ་དང་ཚུལ་གསུམ་ཆོལ་བ་གཉིས་ཀས་
ཆད་བྱབ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་གཉིས་འོག་ཏུ་འཆད་ལ་རྟོགས་
དང་པོ་བྱབ་སྟེ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྐད་དོད་སྔ་ར་ན་ཏེ་རང་དབང་ལོགས་ལ་འཇུག་པའི་
ཕྱིར། འཆི་མེད་མཛོད་ལས། རང་རྒྱུད་རང་དབང་བདག་དབང་དང་། ཞེས་དང་།
རྩྭ་གཙོ་པོ་བྱབ་མཐའ་དང་། ཐགས་འཐག་པ་དང་ཡོངས་སུ་འགོ་བས། ཞེས་དང་།
ཤེར་སྒྲོན་ལས། རང་དབང་དུ་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་མཐུས་འདུ་བྱེད་ནམས་ནམ་པ་ལས་
ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་བསྟན་པའི་དོན་གྱི་དབང་གིས་ཞེས་སོགས་དང་། ལྟོང་ཐུན་
ལས་རང་དབང་ཞེས་པ་འདི་ཉིད་རང་རྒྱུད་དང་དོན་གཅིག་ཡིན་པས་ཕྱི་ཆོལ་གྱིས་
ཁས་སྐྱངས་པ་ལ་མ་འཁྲིས་པར་ཆད་མས་ལུལ་རང་ངོས་ནས་བྱབ་ཚུལ་རང་དབང་
དུ་གཞལ་བའི་ཚུལ་ཆོལ་བ་གཉིས་ཀའི་མཐུན་སྣང་དུ་བྱབ་པའི་ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། རང་རྒྱུད་དེ་ཐལ་འགྱུར་བས་བཀག་ཚུལ་འདི་ཡིན་ཏེ་ཆོག་གསལ་ལས། རྟོག་
གེ་པ་འདིས་ཞེས་པ་ནས། དབུ་མའི་ལྟ་བ་ཁས་ལེན་བཞིན་དུ་ཡང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྱུར་
བའི་ངག་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ཉེས་པ་དུ་མའི་ཆོགས་ཀྱི་གནས་
སུ་རྟོགས་པ་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པ་འོ་ལྟར། སྐབས་འདིར་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བས་རང་
རྒྱུད་པའི་ལུགས་སུན་བྱུང་ནས་རང་གི་ལུགས་བཞག་པའི་ཚུལ་དེ་ཉིད་བརྗོད་ན་
ཐལ་རང་གི་ལུགས་གཉིས་ཀ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བས་སུན་འབྱེན་ལུགས་དེ་ཉིད་ཐོག་

མར་བཟོད་པར་བྱའོ།། དེ་ལྟར་བཟོད་རྒྱ་འདི་ལ་ཆིག་གསལ་ལས་མང་ཏུ་གསུངས་
ཀྱང་ཆིག་མངས་པས་འདིགས་ནས་འདིར་ནི་གཞན་ནམས་བཞག་སྟེ་གཙུག་པོ་ནམས་
སྟོན་པ་ཡིན་པས། དེ་ལྟར་སྟོན་པ་འདི་གཉིས་པ་དེ་ལ་དོན་ཆན་གཉིས་ཏེ། རང་རྒྱུད་
ལུན་དབྱུང་བ་དངོས་དང་། ལུན་རྒྱུང་བ་དེ་རང་གི་ལྷགས་ལ་མི་མཆུངས་པའི་ཚུལ་
ལོ།། དང་པོ་རང་རྒྱུད་ལུན་དབྱུང་བ་དངོས་ལ་ཡང་དོན་ཆན་གཉིས་ཏེ། རང་རྒྱུད་
པས་འཕངས་པའི་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་གཞི་ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་པའི་ཚྭགས་ཀྱི་སྟོན་བསྟན་
པ་དང་། དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་སྟོན་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་གཏན་ཆིགས་ཀྱང་མ་གྲུབ་པར་
བསྟན་པའོ།། དང་པོ་དེ་འབྲའི་ཚྭགས་ཀྱི་སྟོན་བསྟན་པ་ལ་ཡང་དོན་ཆན་གཉིས་ཏེ།
མ་རྩལ་པོའི་འདོད་པ་བཟོད་པ་དང་། འདོད་པ་དེ་དགག་པའོ།། དང་པོ་མ་རྩལ་པོའི་
འདོད་པ་བཟོད་པ་ནི། ལུང་དགོད་པ་དང་། དོན་བཤད་པ་གཉིས་འཁོལ་ས། དང་པོ་
རང་རྒྱུད་འགོག་པའི་སྐབས་འདི་ནམས་ནི་ཆིག་གསལ་ལས་གསུངས་པ་ནམས་ཀྱི་
ནང་ནས་ཀྱང་གིན་ཏུ་རྟོགས་དཀའ་བར་སྤང་བས། འདིར་ཆིག་གསལ་ཀྱི་ཆིག་བྲངས་
ཏེ་བཤད་ན་རི་སྐད་ཏུ། ཆིག་གསལ་ལས་དེ་ཅི་སྟེ་ཞེ་ན་དཔེ་རི་ལྟར་སངས་རྒྱས་
པས་བྱི་རྩལ་བྱེ་བྲག་པའི་རྩར་སྒྲུ་མི་རྟག་ཅས་བྱ་བ་འདི་དམ་འཆའ་བའི་སྐབས་ལ་
ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གཉིས་པོ་སངས་རྒྱས་པ་དང་བྱེ་བྲག་པ་གཉིས་ཀའི་ལྷགས་སྟེ་
ལ་མཐུན་སྤང་ཏུ་གྲུབ་པའི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་ཉིད་བཟུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཀྱི་སྟེ་མ་ལོ་
འདོད་པ་ལུན་མོང་མིན་པས་གྲུབ་པའི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་བྱང་པར་པ་སྟེ་བྱེ་བྲག་
པ་དེ་འབྲའི་བཟུང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ་དེ་འབྲའི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་བྱང་པར་བ་
འདིན་ན་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་སྟེ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པར་
བྱ་བ་སྟེ་གཏན་ཆིགས་དེས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཐ་སྙད་མེད་པར་འཇུག་རོ།། ཞེས་པ་
སྟེ་དེ་ཡང་དེ་འབྲའི་འདིན་ན་ནི་བསྐྱབ་བྱ་སྒྲུབ་བྱེད་ཏུ་མི་འཐད་ཅས་པའོ།། དེའི་རྒྱ་
མཆན་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ་གལ་ཏེ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་གཞིར་བྱས་པ་ལས་གྲུབ་པའི་
འབྱུང་བ་ལས་གྲུབ་པའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན་ཏུ་འདིན་ན་ནི་ཆོས་ཅན་དེ་མ་རྩལ་པོ་བྱེ་བྲག་

སའི་ལུགས་ལ་མ་གྲུབ་པོ། འོན་ཏེ་དེ་ལྟར་མི་འདྲིན་པར་ནམ་མཁའ་ཡོན་ཏན་དུ་
 གྱུར་པའི་སྐྱ་ཚོས་ཅན་དུ་འདྲིན་ན་ནི་ཚོས་ཅན་དེ་རང་ཉིད་སངས་རྒྱས་པའི་ལུགས་
 ལ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། སངས་རྒྱས་པ་དང་ཕྱེ་བྲག་པ་གཉིས་ལ་བྱུང་པར་བཟུང་ན་མ་
 གྲུབ་ལུགས་དེ་བཞིན་དུ་ཕྱི་རྒྱལ་ཕྱེ་བྲག་པས་བྱངས་ཅན་གྱི་ནང་ཆོན་གསལ་བྱེད་པ་
 ལ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་དམ་འཆའ་བའི་ཆེ་ནའང་བྱས་པའི་སྐྱ་ཚོས་ཅན་དུ་འདྲིན་ན་ཚོས་
 ཅན་དེ་གཞན་གསལ་བྱེད་པ་ལ་མ་གྲུབ་པོ། འོན་ཏེ་བྱས་པས་བྱུང་པར་མ་བྱས་པར་
 ལྟར་ཡོད་པ་རྒྱུན་གྱིས་མངོན་པར་གསལ་བར་བྱ་བའི་སྐྱ་ཚོས་ཅན་དུ་བཟུང་བ་ཡིན་
 ན་ནི་ཚོས་ཅན་དེ་ཕྱེ་བྲག་པ་རང་ཉིད་ལ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། ཚོས་ཅན་གྱི་བྱུང་པར་
 བཟུང་ན་གོང་གི་མ་གྲུབ་ལུགས་དེ་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་དང་རྟགས་ལ་སོགས་
 པ་ལ་ཡང་ཅི་རིགས་པར་སྐྱར་བར་བྱ་སྟེ་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་འདིག་པའམ་རྟག་པ་དེ་ལ་
 འང་གལ་ཏེ་སྐྱ་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱུང་པར་སྐྱར་ཏེ་རང་ཉིད་དངོས་པོ་གང་འདིག་
 པར་བཞག་པའི་དངོས་པོ་དེའི་རྒྱ་ལས་དོན་གཞན་པའི་འདིག་རྒྱ་དངོས་པོ་དེའི་
 ཕྱིས་བྱུང་བ་ལ་བསྟོས་པ་དང་བཅས་པའི་འདིག་པ་དེ་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་སྐྱ་བཟུང་བ་
 ཡིན་ན་ནི་དེ་འདྲའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་དེ་སངས་རྒྱས་པ་རང་ལ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ།
 འོན་ཏེ་དེ་ལྟར་མི་འདྲིན་པར་འདིག་རྒྱ་ཕྱིས་འབྱུང་དོན་གཞན་ལ་བསྟོས་པ་མེད་
 པའི་འདིག་པ་དེ་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་སྐྱ་བཟུང་བ་ཡིན་ན་ནི་དེ་འདྲའི་འདིག་པ་དེ་ས་
 རྒྱལ་པོ་ཕྱེ་བྲག་པ་ལ་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། རྒྱ་མཆོན་དེའི་
 ཕྱིར་རི་ལྟར་སངས་རྒྱས་པས་ཕྱེ་བྲག་པ་དང་། ཕྱེ་བྲག་པས་གསལ་བྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་
 རྩེ་དམ་འཆའ་བ་སོགས་ཀྱི་སྐབས་འདིར་གཉིས་ཀ་ལ་མཐུན་སྣང་དུ་གྱུབ་པའི་ཚོས་
 དང་ཚོས་ཅན་གྱི་ཅམ་ཞིག་འདྲིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་དབྱ་མ་པས་རང་གཞན་གྱི་སྟེ་པ་
 ལ་དངོས་པོ་ནམས་བདག་སྟེ་མེད་པ་སོགས་བསྐྱབ་པའི་སྐབས་འདིར་ཡང་སོ་སོའི་
 འདོད་པ་སྐྱ་མོང་མིན་པས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་བྱུང་པར་བ་
 དོར་བའི་ལུགས་གཉིས་ཀ་ལ་མཐུན་སྣང་དུ་གྱུབ་པའི་ཚོས་ཅན་གྱི་ཅམ་ཞིག་འདྲིན་

པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཞེས་གཞན་གྱི་འདོད་པ་བཀོད་པའོ། །གཉིས་པ་དོན་བཤད་པ་
ལ་བཞི་ལས་དང་སོ་ཆོས་ཅན་མཐུན་གྲུབ་དགོས་པ་ནི། གཞན་གྱི་འདོད་པ་བཀོད་
པ་གཞུང་འདིའི་དོན་ནི་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པས་བྱི་རོལ་བྱེ་བྲག་པ་
ལ་སྐྱ་མི་རྟག་ཅེས་དམ་འཆའ་བའི་ཆོ་ན་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་སྐྱ་ཞེས་འབྱུང་འགྱུར་གྱིས་
ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་ན་ཆོས་ཅན་དེ་བྱེ་བྲག་པའི་ལྷགས་ལ་མི་
འབྱུབ་ལ། ཡང་ན་མ་མཁའི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྐྱ་ཞེས་ན་མ་མཁའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་པར་དུ་
བྱས་ནས་ཆོས་ཅན་དུ་བྱས་ན་ཆོས་ཅན་དེ་སངས་རྒྱས་པ་རང་ལ་མི་འབྱུབ་པོ། ཁྱད་
པར་སྒྱུར་ན་མི་འབྱུབ་པ་གོང་གི་དེ་བཞིན་དུ་བྱེ་བྲག་པས་ཀྱང་བྱི་རོལ་གསལ་བྱེད་
པ་ལ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་དམ་འཆའ་བའི་ཆོ་ན་ཡང་བྱས་པའི་སྐྱ་ཞེས་བྱས་པས་ཁྱད་པར་
དུ་བྱས་ནས་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་ན་ཆོས་ཅན་དེ་གསལ་བྱེད་པ་ལ་མི་འབྱུབ་ལ་ཡང་
སྒྲར་ཡོད་ཆུན་གྱིས་གསལ་བར་བྱེད་པའི་སྐྱ་ཞེས་སྒྲར་ཡོད་ཆུན་གྱིས་གསལ་བར་
བྱེད་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་ན་ཆོས་ཅན་དེ་བྱེ་བྲག་པ་རང་
ལ་མི་འབྱུབ་པོ། རྒྱ་མཆན་དེས་ན་སོ་སོའི་འདོད་པ་ཐུན་མོང་མིན་པ་དེས་ཁྱད་པར་
དུ་བྱས་ནས་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་དུ་མི་བྱང་སྟེ། དེའི་རྒྱ་མཆན་ནི་ཆོས་ཅན་ནི་ཆོལ་
བ་གཉིས་ཀས་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་རི་ལྟར་ཡིན་དཔྱེད་པའི་གཞི་ཡིན་པས་ན་ཆོལ་བ་
གཉིས་ཀའི་ལྷགས་གྱིས་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པ་ཞིག་དགོས་པའི་བྱིར་རོ། །གཉིས་པ་
བསྐྱུབ་བྱའི་ཆོས་མཐུན་གྲུབ་ནི། རི་ལྟར་ཆོས་ཅན་ཆོལ་བ་གཉིས་ཀའི་མཐུན་སྣང་དུ་
གྲུབ་པ་དགོས་པ་དེ་བཞིན་དུ་བསྐྱུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་མི་རྟག་པའང་ཆོལ་བ་སོ་སོའི་
འདོད་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པས་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་མི་རྟག་པ་སྐྱི་ཙམ་ཞིག་ཆོལ་
བ་གཉིས་ཀས་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་དགོས་ཏེ་དེ་དགོས་པར་མ་ཟད་གཉིས་ཀའི་མཐུན་
སྣང་གྲུབ་རྒྱུའི་ཆོས་མི་རྟག་པ་དེ་ཡང་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་དཔེར་གང་བཀོད་པའི་
དུས་ལ་ཆོལ་བ་གཉིས་ཀས་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པ་ཞིག་བསྐྱུབ་བྱ་སྐྱ་མི་རྟག་པ་གྲུབ་
པའི་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་དོན་བདེན་མེད་བསྐྱུབ་པ་ན་ཡང་དེ་

ལྟར་མཐུན་གྱུ་དགོས་ཚུལ་ཏེ། སྤྱི་ཉལ་པ་སྤྱོད་ཚུལ་བསྟན་པ་དེ་དཔེར་བྱས་
ན་ཚུལ་དེ་བཞིན་དུ་དབུ་མ་པས་མིག་དང་ན་པ་ལ་སོགས་པ་ནང་གི་སྤྱི་མཆེད་དམ་
གཞུགས་དང་སྤྱོད་ཚུལ་སོགས་པ་ཕྱིར་སྤྱི་མཆེད་ནམས་གཞིར་བྱས་ནས་དེ་དག་བདག་
ལས་སྤྱི་བ་མེད་པར་གཞན་སྤྱི་རྩོལ་གྲངས་ཅན་སོགས་ལ་སྤྱོད་པར་བྱེད་པ་དང་
གཞི་དེ་དག་གཞན་ལས་སྤྱི་བ་མེད་པར་རང་སྤྱི་དངོས་པོར་སྤྱོད་པ་སེམས་ཅམ་པ་མན་
ཆད་ལ་སྤྱོད་པར་བྱེད་པའི་ཆོ་ན་བདེན་པར་གྱུ་པའི་མིག་ལ་སོགས་པ་ཞེས་བདེན་
གྱུ་ཀྱིས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་ནས་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་ན་ཆོས་ཅན་དེ་དབུ་མ་པ་རང་
ཉིད་ལ་མི་འགྱུ་ལ། ཡང་བརྟན་པར་གྱུ་པའི་མིག་ལ་སོགས་པ་ཞེས་བརྟན་པར་
གྱུ་པས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་ནས་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་ན་ཆོས་ཅན་དེ་པ་རྩོལ་པོ་དངོས་
སྤྱོད་པ་ལ་མི་འགྱུ་པ་ཡིན་པས་བྱུང་པར་བདེན་བརྟན་དེ་འདྲ་བ་བྱུང་པར་དུ་བྱེད་པ་
དེ་དོར་ཏེ་དབུ་མ་པ་དང་དངོས་སྤྱོད་པ་གཉིས་ཀ་ལ་སྤྱིར་མཐུན་སྤྱོད་པའི་མིག་
དང་གཞུགས་ཅམ་ཞིག་ཆོས་ཅན་དུ་འདོག་དགོས་སྤྱི་ཆོས་ཅན་དེ་ནི་དབུ་མ་པ་དང་
དངོས་པོར་སྤྱོད་པ་གཉིས་ཀྱིས་བདག་ལས་སྤྱི་བ་ཡོད་མེད་ལ་སོགས་པའི་བྱུང་པར་གྱི་
ཆོས་རི་ལྟར་ཡིན་དཔྱད་པའི་གཞི་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པས་ན་དབུ་པ་དང་དངོས་སྤྱོད་པ་
གཉིས་ཀའི་མཐུན་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་རོ་སྤྱོད་པར་བསམ་པའོ། བཞི་པ་རང་
སྤྱོད་པའི་ཆོས་ཅན་སོགས་མཐུན་སྤྱོད་ཀི་དོན་ཏེ། འོ་ན་ཆོས་ཅན་སོགས་མཐུན་
སྤྱོད་པའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན་དེ་ཡང་ཕྱིར་ཆོས་ལ་ཆོས་ཅན་སོགས་འགྱུ་
བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་རི་འདྲ་བ་ཞིག་གིས་ཆོས་ཅན་སོགས་གྱུ་པའི་ཆད་མ་དེ་འདྲ་བ་
ཞིག་གིས་སྤྱོད་ཆོས་ལའང་ཆོས་ཅན་སོགས་གྱུ་པ་ནི་ཆོས་པ་གཉིས་ཀའི་ཆད་མས་
གྱུ་ཚུལ་མཐུན་སྤྱོད་པ་ཡིན་པས་ན་མཐུན་སྤྱོད་པའོ།

གོང་གི་ས་བཅད་གཉིས་པ་འདོད་པ་དེ་དགག་པ་ལ་དོན་ཆན་གཉིས་
ཏེ། དོན་མི་འཐད་པར་བསྟན་པ་དང་དཔེ་བཀོད་པ་དང་མི་འདྲ་བའི་ཚུལ་བསྟན་
པའོ། དང་པོ་དོན་མི་འཐད་པ་ཏེ། ལ་གཞུང་འགོད་པ་དང་། དོན་བཤད་པ་གཉིས་

ལས། དང་པོ་སྟོང་ཐུན་ལྷར་བཤད་ན་གསུམ་ལས། དང་པོ་མདོར་བསྟན་པ་ནི། ཆིག་གསལ་ལས། དབུ་མ་པ་དང་དངོས་སྒྲུབ་པ་ཚོད་ཆེ་བདེན་བརྟན་གང་གིས་ཀྱང་བྱད་པར་མ་བྱས་པའི་ཆོས་ཅན་སོགས་མཐུན་གྱུ་བ་འདོད་པ་བདེན་བརྟན་གང་གིས་ཀྱང་བྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་མིག་གས་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲི་ཙམ་ཞིག་ཆོས་ཅན་དུ་འཛིན་དགོས་ཞེས་འདོད་པ་དེ་ནི་དེ་ལྷར་དུ་འཐད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ་མི་འཐད་པའི་རྒྱ་མཆན་ནི་འདི་ལྷར་རྒྱ་མཆན་དུ་བྱས་པ་གང་གི་ཆེ་མིག་སོགས་བདེན་པའི་སྒྲི་མེད་དུ་བསྒྲུབས་པའི་སྐབས་འདིར་དོན་དམ་པར་སྒྲི་བ་བཀག་པ་དེ་ཆོས་ཅན་དེ་དག་ལ་བརྟེན་པའི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་སུ་འདོད་པ་རྒྱ་མཆན་དུ་བྱས་པ་དེའི་ཆེ་དོན་དམ་པར་སྒྲི་བ་མེད་པ་ཆོས་ཅན་དེ་དག་ལ་བརྟེན་པའི་རྒྱ་མཆན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ནར་རམ་དོན་དམ་པར་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་བདེན་པའི་སྒྲི་བ་མེད་པ་དེའི་བདེན་གྱུ་བ་ཏུ་དེའི་རྟེན་དུ་ལྷར་པའི་ཆོས་ཅན་བྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཤེས་པ་མ་རིག་པས་བསྐྱད་པ་ཙམ་ཀྱིས་ཏེ་ཤེས་པ་རང་གི་གྲུབ་ཚུལ་ལ་འབྲུལ་ནས་ཆོས་ཅན་མིག་སོགས་ཀྱིས་བདག་གི་དངོས་པོ་སྟེ་རང་གི་ངོ་བོ་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་སྟོན་པ་རྟེན་པའི་མིག་ལ་སོགས་པ་དེ་ནི་གྲུབ་པ་ཉམས་པར་ལྷར་པ་སྟེ་དེ་འདྲའི་ཆོས་ཅན་མིག་སོགས་དེ་ཁོ་ནར་མ་གྱུ་བ་པ་ཡིན་པར་སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་འདིས་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཁས་ཁྲངས་པ་ཁོ་ན་ཉིད་དོ། འོ་ན་ཁས་ཁྲངས་པ་དེས་སྟོན་ཅིར་འགྱུར་ཞེ་ན། དེ་ཡང་དེ་ལྷར་ཁས་ཁྲངས་པས་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་བས་མི་འགྱུ་བ་ཅིང་དཔེ་གཞི་ཆོས་ཅན་མ་གྱུ་བ་པ་ལ་སོགས་པའི་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་སྟོན་དུ་འགྱུར་རོ། དེ་ལ་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་བ་མི་འགྱུ་བ་པ་ནི། བྱེད་ཀྱིས་ཆོས་ཅན་མིག་སོགས་དོན་དམ་པར་མ་གྱུ་བ་ཅིང་དོན་དམ་པ་ཡང་མིན་པར་ཁས་ཁྲངས་པས་ནི་བརྟན་པ་ཡིན་པར་གྱུ་བ་ལ། བརྟན་པའི་དོན་ནི་གཉིས་སྣང་དང་བྲལ་བའི་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཟིགས་པའི་ངོར་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་ཤིན་ཏུ་འགལ་བས། བྱིན་ཅི་ལོག་འབྲུལ་པའི་ཤེས་པས་རྟེན་ཅིང་འབྲུལ་ཤེས་རང་ཉིད་གང་ལ་འབྲུལ་ཤེས་སུ་སོང་བའི་གཞིའི་ཡུལ་ཡིན་དགོས་

ལ། དངོས་སྐྱེ་བས་ནི་མིག་གི་ཤེས་པ་སོགས་གཞུགས་སོགས་ལ་མ་འཁྲལ་བའི་ཆད་
 མར་འདོད་པས་ན། ཡུལ་གཅིག་ཉིད་དབྱ་མ་པའི་ལུགས་ཀྱི་མིག་ཤེས་སོགས་ཀྱི་
 ཆད་མ་ཡུལ་དེ་ལ་བསྟོས་ཏེ་འཁྲལ་ཤེས་སུ་སོང་བ་དང་། དངོས་སྐྱེ་བའི་ལུགས་ཀྱི་
 དེ་འདྲའི་ཆད་མ་འཁྲལ་པའི་ཡུལ་དེ་འདྲ་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་འགལ་བས་ན་དབྱ་མ་པ་དང་
 དངོས་སྐྱེ་བ་གཉིས་ཀའི་མཐུན་སྣང་དུ་བྱལ་བའི་ཆོས་ཅན་མི་སྤྱི་དེ། མ་རིག་པས་
 བསྐྱད་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་འཁྲལ་ཤེས་དང་མ་རིག་པས་བསྐྱད་པའི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་
 པ་མ་འཁྲལ་བའི་འཕགས་བའི་མཉམ་གཞག་གི་དེ་ན་ཁོ་ཉིད་གཟིགས་པའི་རོ་པོ་
 གཉིས་དག་ནི་ཡུལ་ལ་འཇུག་ཚུལ་པན་ཚུན་སྤངས་པའི་སྟོན་ལགལ་བའི་ཐ་དད་
 པ་ཡིན་ནོ། ། གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ཏེ་ནི། དེ་གཉིས་པན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ཀྱི་སྟོ་
 བས་ཐ་དད་པ་དེའི་ཕྱིར་དུས་གང་གི་ཆོ་དཔེ་རབ་རིབ་ཅན་ཀྱི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་སྐྱ་
 བཤད་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པ་མིན་པ་ལ་ཡོད་པར་འདྲིན་པ་ལྟར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་འཁྲལ་
 པའི་མིག་ཤེས་སོགས་ཀྱིས་གཞུགས་སོགས་ཀྱི་ཡུལ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་
 མ་ཡིན་པ་དེ་ཡང་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་འདྲིན་པ་སྟེ་སྣང་བའི་
 དུས་དེའི་ཆོ་ནི་རང་མཆན་ཀྱིས་མེད་བཞིན་དུ་སྣང་བས་ན་མིག་ཤེས་སོགས་ཀྱིས་
 རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པར་གྱུར་པའི་དོན་ཆ་སྤྱོད་ཅམ་ཡང་དམིགས་ཤིང་
 འབྱུང་བར་ག་ལ་འཇུག། དུས་གང་གི་ཆོ་རབ་རིབ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་དག་པའི་མིག་
 གི་ཤེས་པས་སྐྱ་བཤད་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པ་མིན་པས་དེ་དག་ཡོད་པར་མི་འདྲིན་པ་
 ལྟར་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཤེས་པ་མ་འཁྲལ་བ་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གིས་ཡང་
 དག་པ་མ་ཡིན་པ་སྟེ་རང་མཆན་ཀྱིས་མེད་བཞིན་དུ་རང་མཆན་ཀྱིས་བྱུང་བར་སྣང་
 བའི་གཞུགས་སོགས་སྟོ་མི་འདོགས་པ་སྟེ་ཡོད་པར་མི་འདྲིན་པའི་འཕགས་པའི་
 ཡེ་ཤེས་གཉིས་སྣང་ཐམས་ཅད་དང་བུལ་བ་སྦྱེས་པ་དེའི་ཆོ་ན་ཡེ་ཤེས་དེས་གཉིས་
 སྣང་རྒྱལ་བའི་གཟིགས་རོར་འང་རྒྱ་མཆན་གང་གིས་ན་གཞུགས་སོགས་དེ་དག་ཀྱན་
 རྒྱུ་དུ་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཆན་ཀྱིས་རང་མཆན་ཀྱིས་བྱུང་བར་སྣང་བ་དེ་ཡིན་ལ། དེ་

འདྲའི་རྒྱ་མཆན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྤང་བ་དེ་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་
ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། དེ་ལྟར་གཞུགས་སོགས་མཉམ་གཞག་དེ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་
གྲུབ་པར་གཏན་མི་སྤང་ན་མཉམ་གཞག་དེ་ལ་དེ་ལྟར་སྤང་བ་མ་ཡིན་པར་གྱུར་པའི་
དོན་གཞུགས་སོགས་ཀྱི་ཆ་སྒྲ་མོ་ཙམ་ཡང་མཉམ་གཞག་དེས་དམིགས་ཤིང་འཛིན་
པ་ག་ལ་ཡོད་དེ་མི་སྲིད་དེ། རང་གི་མཆན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་འདྲལ་བའི་ཆད་
མ་མི་སྲིད་པའི་རྒྱ་མཆན་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སློབ་དཔོན་སྤྱུ་སྤྱུབ་ཀྱི་ཞལ་སྤྱ་ནས་གྱིས་
འདི་སྐད་དུ་གསུངས་ཏེ། གལ་ཏེ་དངོས་སྤྱུ་བ་ཁྱོད་ཀྱི་བསམ་པ་ལྟར་མངོན་སུམ་ལ་
སོགས་པའི། ཆད་མ་བཞི་པོ་དེས་དོན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཆ་འགའ་ཞིག་ལ་
དམིགས་པ་ཡིན་ན་ནི། གང་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་རང་ལུགས་སུ་བསྐྱབ་པའམ་གཞན་
དུ་སྤྱོད་དུང་བའི་སློ་ནས་བསྐྱོག་པར་བྱ་རིགས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ཡང་ཆད་མ་དེས་
འདྲའི་གཞལ་བྱ་དམིགས་པ་དེ། འདྲ་ཐ་སྤྱད་དུ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་ང་ལ་ཁྱོད་
གྱིས་ཚད་པའི་ཐུན་ཀ་དེ་འདྲ་བྱེད་པའི་སྐབས་མེད་དོ། ཅེས་གསུངས་སོ། གསུམ་པ་
དོན་བསྐྱེད་ཏེ། དེ་དག་གི་དོན་བསྐྱེད་ན་འགལ་བའི་སློ་ནས་ཐ་དད་པའི་རྒྱ་མཆན་
གང་གི་ཕྱིར་གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་འཁྲལ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་དོན་དང་
ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་མ་འཁྲལ་པའི་ཤེས་པ་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གིས་རྟེན་པའི་
དོན་གཉིས་པོ་དག་པན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ཀྱི་སློ་ནས་ཐ་དད་པའི་རྒྱ་མཆན་དེའི་
ཕྱིར་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་འཕགས་པའི་
གནས་སྐབས་ཀྱི་མཉམ་གཞག་གི་ངོ་ན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་འཁྲལ་ཤེས་ཀྱིས་རྟེན་པའི་དོན་
བརྒྱན་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་ན། གཞི་གང་ཞིག་དཔུ་མ་པ་དང་དངོས་སྤྱུ་
བ་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ་མཐུན་སྤང་དུ་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཅན་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་མིག་
ལ་སོགས་པ་ཀུན་རྫོབ་པ་བརྒྱན་པར་གྲུབ་པ་ག་ལ་ཡོད། ཆོས་ཅན་མཐུན་སྤང་བ་དེ་
འང་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར་མིག་སོགས་ཆོས་ཅན་དུ་བྱས་ནས་དོན་དམ་པར་སྤྱེ་བ་མེད་
པ་བསྐྱབ་པའི་སྐབས་སུ་གཞི་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྤང་བ་མེད་པས་ན་གཞི་ཆོས་ཅན་མ་

ཐུབ་པའི་ཚྱུགས་ཀྱི་སྟོན་དེ་བསྐྱབ་བྱ་མེད་པའི་སྟོན་དང་གཞི་ཚམ་ཅན་མ་ཐུབ་པའི་
གཏན་ཆིགས་ཀྱི་སྟོན་ཏེ་གཏན་ཆིགས་དེ་ཉིད་གང་ལ་སྟོན་ཏེ་ཚྱུགས་ཚམ་སྲ་སྤང་
བའི་གཞི་མེད་པས་རྟགས་ཚུལ་མ་ཐུབ་པའི་སྟོན་དུ་འགྱུར་ཞིང་སྟོན་དེ་དག་ཁྱེད་
ཀྱིས་ལྟོག་པའི་ཐབས་མེད་པ་ཡིན་པས་ན་ཁྱེད་ཀྱིས་ལན་བཏབ་པ་འདི་ནི་དོན་དང་
མཐུན་པའི་ལན་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དོ། ཞེས་པའོ།

༼དེ༽གཉིས་པ་དོན་བཤད་པ་ལ་དོན་བཤད་པ་དང་། དེ་གཞུང་དང་སྒྱུར་བ་
གཉིས་ལས་དང་པོ་ལ་ལྷ་ལས། དང་པོ་ཡོད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་གཟུགས་བདག་སྟེ་
མེད་པར་བསྟན་པའི་འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་བསྟན་༼དེ༽དོན་འདི་
ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྟེ་མཆེད་ནི་ཚམ་ཅན་དུ་བྱས་ནས་དེའི་སྟེང་དུ་བདག་ལས་སྟེ་བ་
མེད་དེ་ཞེས་པ་འདི་བསྐྱབ་པའི་གཏན་ཆིགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་ནས་དེ་
མཐུན་པའི་དཔེས་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དཔེར་ན་མདུན་དུ་གསལ་བ་ཐུབ་ཅིན་
པའི་བྱམ་པ་བཞིན་ནོ། ཞེས་པའི་སྒྱུར་བའི་རག་བཀོད་པ་འདི་ལ་མཚན་ཏེ་བཤད་
ན་རྟོགས་སྤང་བས་སྒྱུར་བའི་རག་དེའི་སྟེང་ནས་བཤད་པར་བྱའོ། གཉིས་པ་ཚམ་ཅན་
སྐྱེལ་སྟོ་གང་རུང་གིས་བདེན་བརྟན་གང་རུང་གི་བྱེད་པར་མ་བྱས་པ་མི་འོང་བ་༼དེ༽
ནི། དེ་ཡང་ཐོག་མར་གཞུང་དོན་བདེ་ལྷག་ཏུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་བསྟན་དོན་སྟེང་པོར་
བསྐྱེལ་བ་དང་། དེ་ཉིད་གཞུང་དང་སྒྱུར་ཏེ་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས་ཡོད་པ་
ལས། དང་པོ་ནི་གཞུང་འདིས་དོན་གང་བསྟན་ཞེ་ན་སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་
ཀྱིས་གང་དུ་ཚམ་ཅན་སོགས་མཐུན་སྒྲུབ་བ་དགོས་ཞེས་བཤད་པ་དེའི་ལན་ཆིགས་
གསལ་ཀྱི་གཞུང་དུ་གསུངས་པ་དེ་དག་གིས་ནི་ཚམ་ཅན་ཚོལ་བ་གཉིས་ཀར་མཐུན་
སྒྲུབ་དུ་མི་འབྱུང་ལུགས་སྟོན་ལ། འོ་ན་དེ་སྟོན་པའི་ཚུལ་དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་ཡིན་སྟུམ་ན།
དེ་ཡང་ཚམ་ཅན་མཐུན་སྒྲུབ་བ་མི་འབྱུང་པར་སྟོན་པའི་ཡུལ་དང་། ཡུལ་དེས་ཚམ་
ཅན་དེ་འབྱུང་ལུགས་ཇི་ལྟར་འདོད་པའི་ཚུལ་དང་། ཚམ་ཅན་དེ་འདྲ་རང་ལུགས་
ལ་མི་འབྱུང་ཚུལ་དང་གསུམ་ཀྱི་སྟོན་ནས་འཆད་དེ། དེ་ལ་དང་པོ་ནི། སྐབས་འདིར་

ཕྱི་ཚོལ་གང་འདྲ་ཞིག་དང་མཐུན་སྣང་དུ་བྱུང་པའི་ཚོས་ཅན་དེ་མི་འབྲུག་པའི་མི་
འབྲུག་ལུགས་སྟོན་པའི་ཡུལ་གྱི་ཕྱི་ཚོལ་དེ་གང་ལ་བྱེད་ན་འདི་ནི་ཆོག་གསལ་ལས་
གསུངས་པའི་སྐབས་འདིར་ནི་བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་ལ་བཤད་ཅིང་
དེ་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་མོད་ཀྱང་སྤྱིར་ཚོས་ཅན་དེ་འདྲ་མི་འབྲུག་ལུགས་སྟོན་པའི་ཡུལ་
གྱི་ཕྱི་ཚོལ་ནི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་དོན་དམ་པར་རང་དོས་ནས་བྱུང་པའི་རང་བཞིན་
ཡོད་པར་འདོད་པའི་རང་གཞན་གྱི་སྤྱེ་པ་དངོས་པོར་སྐྱབ་དང་ཐ་སྙད་དུ་དངོས་པོ་
དེ་དག་ལ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་པར་འདོད་པའི་དབྱ་
མ་རང་རྒྱད་པ་གཉིས་ཀ་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ལོ། ། འོ་ན་ཕྱི་ཚོལ་དེ་དག་ལ་མིང་གི་ཐ་
སྙད་སྒྱུར་ལུགས་ཀྱི་བྱད་པར་རི་འདྲ་ཡིན་ཞེ་ན་དེ་ཡང་། དབྱ་མ་རང་རྒྱད་པ་ལའང་
རང་བཞིན་མེད་པར་སྐྱབ་བ་ཞེས་པ་དང་དོན་གྱི་ཚུགས་འདྲ་བ་དོ་པོ་ཉིད་མེད་པར་
སྐྱབ་བ་ཞེས་ཟེར་ཞིང་དོ་པོ་ཉིད་མེད་པར་སྐྱབ་བ་ཞེས་པ་ནི་དབྱ་མ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
མིང་གིས་མོད་ཀྱང་ཆོག་གསལ་ཞོགས་ཀྱི་སྐབས་འདིར་ནི་ཆོག་ཆོགས་བསྐྱུང་ཞིང་
ཐ་སྙད་བརྗོད་བདེ་བའི་ཕྱིར་དུ་རང་བཞིན་མེད་པར་སྐྱབ་བ་ཞེས་པའི་མིང་ནི་དབྱ་མ་
ཐལ་འབྲུར་བ་ལ་གོ་བར་བྱ་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་པར་སྐྱབ་བ་ཞེས་པའི་མིང་ནི་དངོས་
པོར་སྐྱབ་བ་དང་རང་རྒྱད་པ་གཉིས་ཀ་ལ་གོ་བར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་དངོས་སྐྱབ་བ་དང་དབྱ་མ་པའི་སྐྱོ་དོ་ལ་བྱད་པར་དོར་བའི་ཆད་
བྱུང་མཐུན་སྣང་མེད་པའི་ཚུལ། ཡུལ་དེས་དེ་འདྲའི་ཚོས་ཅན་འབྲུག་ལུགས་རི་ལྟར་
འདོད་ཞེ་ན་དེ་ཡང་སྐབས་འདིར་རང་རྒྱད་པ་ཞོགས་དེ་དག་གིས་གཞུགས་ཀྱི་སྐྱེ་
མཆེད་ཚོས་ཅན་དུ་བཞག་པ་དེ་འབྲུག་པར་འདོད་ལུགས་ནི་འདི་ལྟར་གཞུགས་ཀྱི་
སྐྱེ་མཆེད་དེ་ཁོ་རང་འདྲིན་པའི་མིག་གི་ཤེས་པར་གྱུར་པའི་མངོན་སུམ་ཆད་མས་
འབྲུག་དགོས་ལ། འབྲུག་དགོས་པ་དེ་ཡང་མ་འཁྲུལ་བར་མངོན་སུམ་དེ་དག་གིས་མ་
བྱུང་ན་མངོན་སུམ་དེ་དག་དོན་གཞུགས་ཞོགས་བསྐྱུང་པའི་མངོན་སུམ་ཆད་མ་ཉིད་
དུ་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བས་ན་མངོན་སུམ་དེ་གཞུགས་ཞོགས་ལ་མ་འཁྲུལ་བ་དགོས་

སོ།། དེ་ལྟ་བུའི་མིག་ཤེས་སོགས་མངོན་སུམ་རྟོག་མེད་རྣམས་མ་འཁྲུལ་བར་འགྱུར་
 པ་ལ་ནི་རང་རྒྱུད་པ་དང་དངོས་སྣ་བ་དེ་དག་གི་ལུགས་ལ་རྟོག་མེད་དེ་རང་ཉིད་
 ཡུལ་གང་ལ་མ་འཁྲུལ་བར་སོང་སའི་ཡུལ་དེའི་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དེ་
 རྟོག་མེད་དེ་ལ་སྤང་ཞིང་གང་སྤང་བ་ལྟར་དོན་ལ་ཡོད་པ་ཞིག་ལ་ངེས་པར་ལྟོས་སོ།།
 བཞི་པ་དབུ་མ་པ་ལ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་རང་རྒྱུད་མི་རུང་། རྟོ་ཚུལ་ནི། འོ་ན་ཆོས་
 ཅན་དེ་འདྲ་ཐལ་འཇུར་བ་རང་ལུགས་ལ་མི་འཇུར་ཚུལ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན་དེ་ཡང་
 མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མ་དེ་དག་ཡུལ་གྱི་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལ་མ་འཁྲུལ་
 བ་དགོས་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན་གྱི་ཚོལ་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱི་ལུགས་ལ་ཆད་མ་རི་
 འདྲ་བ་ཞིག་གིས་ཆོས་ཅན་གཟུགས་སོགས་མ་འཁྲུལ་བར་གྲུབ་པར་འདོག་པའི་ཆད་
 མ་དེ་འདྲ་བ་ནི་སྤྲ་ཚོལ་དབུ་མ་ཐལ་འཇུར་བའི་ལུགས་ལ་བཞག་ཏུ་མི་རུང་སྟེ་དེའི་
 རྒྱ་མཆན་ནི་ཆོས་གང་ལའང་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཐ་སྟོད་དུའང་
 མེད་པས་ན་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་དེ་འདྲ་སྟབས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་
 གཏན་ནས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་སྟམ་དུ་སྟོབ་དཔོན་ལྷ་བ་གྲགས་པ་འདིས་དགོངས་ནས་
 སྟོབ་དཔོན་འདིས་རང་རྒྱུད་འགོག་པ་ཡིན་ནོ།། ལྟ་བུ་ཆོས་ཅན་སོགས་ཚོལ་བ་གཉིས་
 ལ་མཐུན་གྲུབ་ཡོད་ཀྱང་རང་རྒྱུད་མེད་ཚུལ་། རྟོ་ནི། རང་རྒྱུད་འགོག་པ་དེ་ཡང་ཚོལ་
 བ་པ་རོལ་པོའི་རྒྱུད་ལ་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་གསར་
 དུ་ཞེས་པ་འདི་ནི་ཐལ་འཇུར་བ་རྟགས་གང་ལ་འང་མཐུན་སྤང་མི་འདོད་པ་ཞིགས་
 པས་དེ་གསར་དུ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ལ་དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆེགས་
 དགོས་ཞེས་རང་རྒྱུད་པ་སོགས་ཀྱིས་སྟམ་པ་དེ་འགོག་པའི་ཚུལ་སྐབས་འདིར་འཆད་
 པ་ཡིན་གྱི་། རྟོ་རྟོན་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྟུ་གྱ་རང་བཞིན་མེད་སྟབས་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་
 ཡང་དག་ལྟ་བུ་རྟོགས་ཟིན་པས་ཚུལ་གསུམ་མཐུན་གྲུབ་དང་སྟུ་མི་རྟག་སྟབས་ཀྱི་ཚུལ་
 གསུམ་མཐུན་གྲུབ་གཉིས་ལྟ་བུ་དབུ་མ་ཐལ་འཇུར་བ་རི་སྟེད་པར་མ་ཟད་རི་ལྟ་བུ་
 གྲུབ་པ་ལ་ཡང་ཐལ་འཇུར་བ་ནང་པན་ཚུན་གསུམ་མཐུན་གྲུབ་ཡོད་ཀྱང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་

རྟགས་མིན་ཏེ་རྟོག་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་ཤུ་རང་བཞིན་མེད་པར་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་
ཁོལ་ཡང་དག་ཐལ་འཇུར་བ་གང་ཞིག་རང་ངོས་ནས་བྱུང་པའི་རྟགས་མི་འདོད་པའི་
ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱི་ཁོལ་ཙམ་ལ་དངོས་སྐྱ་ཡོད་ཀྱང་དངོས་སྐྱའི་དམ་
བཅའ་དོར་ནས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱི་ཁོལ་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བ་དང་། རྟོག་འབྲེལ་དེ་ཕྱི་ཁོལ་
དེའི་ངོ་ཐོར་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བ་གཉིས་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར་
དང་། དེའི་ཆེ་དེས་རྟོག་འབྲེལ་ལ་བདེན་མེད་ཀྱིས་བྱུང་བ་ཆད་མས་ངེས་པའི་ཕྱིར་
སོགས་མང་སྟེ། ཆིག་གསལ་ལས། རྗེས་སུ་དཔག་པ་དག་ནི་གཞན་གྱི་དམ་བཅའ་བ་
འགོག་པའི་འབྲས་བུ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་པ་ནས་རང་ལ་གྲགས་པའི་རྗེས་
སུ་དཔག་པ་དང་འགལ་བ་ཡིན་ལོ། ། ཞེས་པ་དེ་ལ་བྱུང་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པས་སེལ་
བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ་རང་རྒྱུ་མིན་ཀྱང་རང་གྲགས་
དང་གཞན་གྲགས་ཀྱི་རྟགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅ་རྟགས་གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། རང་རྒྱུ་
ཀྱི་དོན་རང་ངོས་ནས་བྱུང་བ་ལ་བྱེད་པར་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆིག་གསལ་ལས་
ཁོ་ཐོ་ཅག་ནི་རང་རྒྱུ་ཀྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་མི་སྒྱུར་ཏེ། ཞེས་དང་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་
ལས། ད་ནི་སྐྱན་འབྱེན་པའི་ལན་བཏབ་པ་དང་རང་དབང་དུ་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་
མཐུས་ཞེས་པ་ནས། དེ་ལ་འདི་རབ་ཏུ་བྱེད་པའི་དོན་ནི་ས་རོལ་ཐོས་སྒྲུབ་པའི་སྐྱན་
འབྱེན་པའི་ལན་བཏབ་པ་དང་། རང་དབང་དུ་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་
པ་བསྟན་པའི་མཐུས་འདུ་ཤེས་རྣམས་ལ་ངོ་ཐོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ལོ། །
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཐལ་འཇུར་འདི་བ་རང་གི་ཁོལ་བ་ནང་པན་ཚུན་དུ་
ཤེས་བྱ་རི་སྟེད་པ་ཀུན་རྫོབ་པའི་དོན་འགའ་ཞིག་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྟེད་པར་
བྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་རང་རྒྱུ་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་དགོས་མི་དགོས་འདི་སྟུམ་ན་ཤིན་
ཏུ་མི་དགོས་ཏེ་སྟོང་ཐུན་བསྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་ལས། དེའི་ཕྱིར་ཐལ་འཇུར་བའི་
ལྟ་བ་ལེགས་པར་རྟོགས་པའི་ཁོལ་བ་གཉིས་ཀྱིས་ཐ་སྟོད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འགའ་ཞིག་
གཏན་ལ་དབབ་པའི་ཕྱིར་དུ་ནང་པན་ཚུན་བཀོད་པའི་གཏན་ཆིགས་ལ་ཆོས་ཅན་

ཚུལ་གསུམ་ཚོལ་བ་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ་མཐུན་སྣང་དུ་བྱལ་བྱང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་
ཆིགས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཤེས་བྱེད་ཚོགས་ཀྱི་དབྱེད་པ་
བྱེད་རྒྱ་ནི་སྐབས་འདིར་ཆིག་མངས་སུ་དོགས་པས་རེ་ཞིག་བཞག་གོ།

གཉིས་འཁོར་དེ་འདྲའི་བསྟན་ཚུལ་དེ་ཆིག་གསལ་ཀྱི་གཞུང་དང་རིམ་གྱིས་
སྒྱུར་ནས་གོང་གི་སྒྱུར་བའི་རག་དེའི་སྟེང་ནས་བཤད་ན། འདི་ལ་བཅུ་གསུམ་ལས་
དང་པོ་རྟེན་ཆོས་ཅན་དེ་ཁོ་ནར་ཉམས་པར་ཁས་སྐྱོང་བར་ཐལ་འཁོར་འདི་ལ་ཐོག་
མར་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་ཁས་སྐྱོངས་པའི་ཚུལ་ནི་གང་གི་ཆེ་
ཞེས་པ་ནས་ཁས་སྐྱོངས་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད་དོ་དེའི་དོན་ནི་བསྒྱུབ་
བྱའི་ཆོས་དོན་དམ་པར་སྟེ་བ་མེད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྟེན་གྱི་ཆོས་ཅན་དུ་བཞག་པའི་
ཕྱི་གམ་གཟུགས་ལ་ཐོགས་པ་ནི་དེ་ཁོ་ནར་བྱལ་བ་ཉམས་པར་བྱུར་བ་སྟེ་དེ་ཁོ་
ནར་མ་བྱལ་བར་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་འདིས་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཁས་སྐྱོངས་པ་
ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། འོ་ན་ཆོས་ཅན་ཇི་འདྲ་བ་ཞིག་དེ་ཁོ་ནར་མ་བྱལ་བར་ཁས་སྐྱོངས་སྟམ་
དུ་དོགས་ན་དོགས་པ་དེ་ཐེལ་བའི་ལན་ནི་འདི་ལྟར་མ་རིག་པས་བསྐྱེད་པའི་དབང་
གིས་བྱིན་ཅི་ལོག་འཁྲུལ་པར་སོང་བའི་ཤེས་པ་ཙམ་གྱིས་བདག་གི་དངོས་པོ་སྟེ་རང་
གི་རོ་བོ་རྟེན་ཅིང་བྱལ་བ་དེ་འདྲ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་སྟེ། དེ་ཡང་མ་རིག་པས་བསྐྱེད་
པའི་འཁྲུལ་ཤེས་ཕྱི་གམ་གི་ཤེས་པ་ལ་ཐོགས་པའི་ཐ་སྟོང་པའི་ཤེས་པ་ཙམ་གྱིས་བྱལ་
པའི་དོན་གཟུགས་སྐྱེ་ལ་ཐོགས་པ་ཆོས་ཅན་དུ་བཞག་པ་དེ་ཡིན་ནོ། གཉིས་པ་ཁས་
སྐྱོང་བར་སོང་འཁོར་ཚུལ་འོ་ན་དེ་འདྲ་བའི་ཆོས་ཅན་དེ་དེ་ཁོ་ནར་མ་བྱལ་བར་སློབ་
དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་ཁས་སྐྱོངས་ལུགས་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན་དེའི་ལན་ནི་
འདི་ཡིན་ཏེ་དོན་དམ་པར་སྟེ་བ་བཀག་པ་དེ་ཉིད་ཆོས་ཅན་གཟུགས་ཐོགས་འཁྲུལ་
ཤེས་ཀྱི་རྟེན་དོན་དེ་དག་གཞིར་བྱས་པ་དེ་ལ་བསྒྱུབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བརྟེན་པར་བྱེད་
པའི་རྒྱ་མཚན་དེའི་ཆེ་སྟེ། དེའི་བྱིར་ན་ཆོས་ཅན་དེ་དེ་ཁོ་ནར་མ་བྱལ་བར་ཁས་
སྐྱོངས་པར་སོང་རོ་དེ་ལྟར་ཁས་སྐྱོངས་པར་སོང་བ་ཡིན་ཏེ་ཆོས་ཅན་གཟུགས་ཐོགས་

དེ་དག་དེ་ཁོ་ནར་རམ་དོན་དམ་པར་གྱུ་བ་ན་བསྐྱབ་བྱའི་ཚས་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་
མེད་པ་དེ་དོན་དམ་པར་གྱུ་བ་པའི་ཚས་ཅན་དེ་ལ་བརྟེན་པ་གིན་ཏུ་འགལ་བའི་བྱིར་
རོ། །གསུམ་པ་འབྲུལ་མ་འབྲུལ་གྱི་རྟེན་དོན་འགལ་བའི་བཞི་བའི། དེ་ལྟར་ཁས་སྒྲངས་པས་
སྐྱོན་ཅི་ལྟ་བུར་འབྱུར་བའི་ཚུལ་གི་དེ་ལ་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ན་རེ་འོ་ན་
བསྐྱབ་བྱའི་ཚས་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་རྟེན་ཏུ་གྱུར་པའི་ཚས་ཅན་གཞུགས་
སོགས་དེ་ཁོ་ནར་མ་གྱུ་བ་པ་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་མེད་མོད་ཁས་སྒྲངས་པ་དེས་སྐྱོན་
ཅིར་འབྱུར་སྐྱུམ་ཏུ་དོགས་ནས་འདྲི་ན། དེའི་ལན་གི་དེ་ལྟར་ཁས་སྒྲངས་ན་སྐྱོན་
འདྲིར་འབྱུར་ཏེ་འདི་ལྟར་དེ་ཁོ་ནར་མ་གྱུ་བ་ཅིང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཡང་མ་ཡིན་
པའི་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་བཞིན་ཏུ་རང་བཞིན་
གྱིས་གྱུ་བ་པར་སྒྲུང་བའི་བརྟུན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་མ་འབྲུལ་བའི་ཤེས་
པ་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་དོར་སྒྲུང་བའི་སློན་ནས་རྟེན་པའི་དོན་ཏུ་གཏན་ནས་
མི་རུང་བས་ཡུལ་ཅན་བྱིན་ཅི་ལོག་ཡུལ་བརྟུན་པ་ཙམ་ཞིག་འདྲིན་པའི་ཐ་སྙད་པའི་
ཤེས་པ་ཙམ་གྱིས་རྟེན་པ་ཡིན་པས་ན་རྟེན་མཁན་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་དེ་དག་གྲང་
མ་རིག་པས་བསྐྱད་པའི་འབྲུལ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་དེ་གཉིས་འགལ་ཚུལ་འདྲི་
ནི། རྒྱ་མཆན་དེས་ན་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་མ་འབྲུལ་བས་རྟེན་པའི་དོན་དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ་འབྲུལ་ཤེས་ལ་མི་སྒྲུང་ལ། འབྲུལ་ཤེས་ལ་སྒྲུང་བའི་
བརྟུན་པའི་དོན་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་མ་འབྲུལ་བའི་ཤེས་པ་མཉམ་པར་བཞག་
པའི་དོན་སྒྲུང་བ་མིན་པས་མཉམ་པར་བཞག་པའི་དོར་རྟེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ་མ་རིག་
པས་བསྐྱད་པའི་བྱིན་ཅི་ལོག་འབྲུལ་ཤེས་ཐ་སྙད་པ་དེ་དང་མ་རིག་པས་མ་བསྐྱད་
པའི་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་མ་འབྲུལ་བའི་ཤེས་པ་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་དེ་གཉིས་
པོ་དེ་རང་རང་གི་ཡུལ་མི་མཐུན་པས་པན་ཚུལ་སྒྲངས་པའི་འགལ་བ་ཡིན་ཞིང་དེ་
ལྟར་འགལ་བའི་སློན་ནས་རང་ཡུལ་སོ་སོ་ལ་འརྱག་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ཡུལ་ཅན་ཐ་དད་པ་
ཁོ་ན་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་པ་ནི། གཞུང་འདྲིར་བྱིན་ཅི་ལོག་དང་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་

པ་དག་ནི་ཐ་དད་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ།།

ལྷ་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ནམ་པ་འཆར་ཚུལ་ཕན་ཚུན་མེད་པར་རབ་རིབ་ཡོད་མེད་
 ཀྱི་མིག་ཤེས་དཔེས་བཤད་པ་འདྲིན། དེ་ལྟར་འགལ་བའི་སྒོ་ནས་ཐ་དད་པའི་ཚུལ་
 མདོར་བསྟན་ནས། དོན་དེ་ཉིད་སྒྲར་ཡང་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ནི་གཞུང་འདིར་གང་
 གི་ཆེ་ཞེས་པ་ནས་དམིགས་པ་ག་ལ་ཡོད་ཅེས་པའི་བར་རྟོ།། འདིའི་དོན་འཆད་པ་
 ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་འབྲུལ་ཤེས་ཀྱིས་རང་ལ་སྣང་བ་ལྟར་ཀྱི་དོན་ཆ་ཅམ་ཡང་མི་
 འབྲུབ་པ་ནི། གང་གི་ཆེ་ཞེས་པ་ནས། ག་ལ་འབྱུར་ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ།། དེ་
 ལྟར་གསུངས་པ་དེ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཅེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི་མིག་ལ་སོགས་པའི་
 དབང་པོའི་ཤེས་པ་ཐ་སྟད་པ་མ་རིག་པས་བསྐྱད་པ་དེ་ནམས་ལ་ནི་འབྲུལ་བས་ན་
 ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཅེས་སྒྲོས་སོ།། དབང་ཤེས་འབྲུལ་པ་དེས་ཡུལ་རི་ལྟར་བཟུང་ཞེ་ན་དེའི་
 ལན་ཏུ་དེ་དག་གིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཡོད་པ་ཉིད་ཏུ་འཛིན་པ་ཞེས་གསུངས་པ་
 དེ་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་པ་ནི། གཞུགས་སྐྱ་སོགས་ལ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་
 གྲུབ་པའི་མཆན་ཉིད་ཡོད་པ་མིན་པ་སྟེ་མེད་པའོ་མེད་བཞིན་ཏུ་དེ་དག་གིས་ཞེས་
 པ་ནི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་དེ་དག་གིས་སོ།། ཡོད་པ་ཉིད་ཅེས་པ་ནི། རང་གི་ངོ་བོས་
 གྲུབ་པའི་མཆན་ཉིད་སྣང་བ་ལྟར་ཡོད་པའོ།། ཡོད་པར་འཛིན་པ་ཞེས་པ་ནི་གཞུགས་
 སོགས་དེ་དག་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་མཆན་ཉིད་མེད་བཞིན་ཏུ་དབང་ཤེས་
 དེ་དག་གིས་མཆན་ཉིད་དེ་ཡོད་པ་ཉིད་ཏུ་བཟུང་བ་སྟེ། རྟོག་མེད་མངོན་གྲུམ་ཀྱི་
 ཤེས་པས་བཟུང་བའི་དོན་ནི་དེ་ལ་སྣང་བ་ཅམ་ལ་བྱ་དགོས་པས་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་
 པའི་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཏུ་གཞུགས་སོགས་དབང་ཤེས་དེ་ལ་སྣང་བའོ།། དེ་ལྟར་
 རང་མཆན་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྣང་ཞིང་བཟུང་བའི་རྒྱ་མཆན་ཀྱིས་དབང་ཤེས་དེས་རང་
 མཆན་ཀྱིས་ཡོད་པ་མི་འབྲུབ་པ་ནི། དེའི་ཆེ་ན་ཡོད་པར་གྱུར་པའི་དོན་ཆ་ཅམ་ལ་
 ཡང་དམིགས་པར་ག་ལ་འབྱུར། ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་བསྟན་ནོ།། དེ་ལ་དེའི་ཞེས་པ་
 ནི་གོང་ཏུ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་གཞུགས་སོགས་ལ་རང་མཆན་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མེད་བཞིན་

དུ་རང་མཆན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྒྲུབ་བ་དེའི་ཞེས་པའོ།། ཆེ་ཞེས་པ་ནི་དུས་ལ་འཇུག་པ་
ཡིན་ཡང་རྒྱ་མཆན་སྟོན་པའི་བྱིར་གྱི་སྐྱ་དང་འབྲ་བས་འདིར་བྱིར་གྱི་སྐྱ་དང་སྐྱར་
ཏེ་རང་མཆན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྒྲུབ་བ་དེའི་བྱིར་ན་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་རོ།། ཡོད་པར་
གྱུར་པའི་དོན་ཆ་ཙམ་ཡང་དམིགས་པར་ག་ལ་འགྱུར་ཞེས་པ་ནི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་
འཁྲུལ་པ་དེ་དག་གིས་རང་གི་མཆན་ཉིད་གྱིས་ཡོད་པར་གྱུར་པའི་དོན་ཆ་སྤྱོད་ཆ་
ཡང་དམིགས་ཤིང་འགྲུབ་པར་ག་ལ་འགྱུར་ཞེས་པའི་དོན་ནོ།། དོན་བསྐྱུ་ན་དབང་
ཤེས་དེ་དག་འཁྲུལ་པས་ན་ཡུལ་གཞུགས་སོགས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་བཞིན་དུ་རང་
བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་སྒྲུབ་བའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་དབང་ཤེས་འཁྲུལ་པ་དེས་རང་ཉིད་ལ་
རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྒྲུབ་བ་ལྟར་གྱི་དོན་སྤྱོད་ཆ་ཡང་ག་ལ་འགྲུབ་ཅེས་པའོ།། དེ་
ལྟར་རང་གི་མཆན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་མེད་བཞིན་དུ་དབང་ཤེས་འཁྲུལ་པ་ལ་
སྒྲུབ་བའི་དཔེ་ནི། སྐྱ་ཤད་ལ་སོགས་པ་ལྟར་ཞེས་པའོ།། དེ་ཡང་དཔེར་ན་རབ་རིབ་
གྱི་སྟོན་གྱིས་དབང་ཤེས་འཁྲུལ་ཏེ་སྐྱ་ཤད་དེ་སྐྱའི་ཉག་མ་མེད་བཞིན་དུ་ཡང་སྐྱའི་
ཉག་མ་ནམ་མཁའ་ནས་ཟག་པར་སྒྲུབ་བ་བཞིན་དུ་དབང་ཤེས་མ་རིག་པས་བསྐྱད་
པས་འཁྲུལ་ཏེ་རང་ཡུལ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་བཞིན་དུ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་བའོ།། གཞུང་
དེ་དག་གིས་ནི་གཞུགས་སྐྱ་སོགས་སྒྲུབ་བའི་དབང་ཤེས་རྣམས་འཁྲུལ་པ་ཡིན་པའི་རྒྱ་
མཆན་གྱིས་དོན་གཞུགས་སོགས་རང་གི་མཆན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་དེ་སྐྱབ་བྱེད་དུ་མི་
བྱུང་བར་གསུངས་སོ།།

དུག་པ་ཐལ་འགྱུར་བའི་མངོན་སུམ་མ་འཁྲུལ་བས་བརྟུན་པ་མ་གཟིགས་པའི་
ཚུལ་ལྟེན་ནི། ཞོང་གི་གཉིས་པ་མ་འཁྲུལ་བའི་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་ཤེས་པས་
ནི་གཞུགས་སྐྱ་སོགས་ཀྱན་རྫོབ་པའི་དོན་འགའ་ཡང་དོན་དམ་པ་གཟིགས་རོར་སྒྲུབ་
བའི་སྟོན་སྐྱེའི་འདྲིན་ནོ།། ཞེས་སྟོན་པ་ནི་གཞུང་དེར་གང་གི་ཆེ་རབ་རིབ་ཅན་མ་
ཡིན་པས་ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ།། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དེ་ལ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཞེས་
བྱ་བ་ནི་ཡུལ་ལ་བྱིན་ཅི་ལོག་དུ་མི་འདྲིན་པས་ན་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པའོ།། ཤེས་པ་

མ་འཁྲལ་བ་དེ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མངོད་པ་སྟེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
 པའི་འཕགས་པ་ལ་ཡོད་ཀྱི་གང་ཟག་གཞན་ལ་མེད་དོ། བདུན་པ་དེ་ལྟར་རབ་རིབ་
 མེད་པའི་དཔེས་བཤད་པ་^{༡༥༥}ནི། འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་ཡེ་ཤེས་དེས་ཡང་
 དག་པ་མ་ཡིན་པ་སྟོ་མི་འདོགས་པ་ཞེས་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་དོན་དམ་པའི་
 བདེན་པ་ཉིད་དུ་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བའི་གཟུགས་སྐྱ་སོགས་ནི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་
 པ་སྟེ་སྤང་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་བ་འགལ་བའི་བརྟན་པའོ། བརྟན་པ་དེ་འདྲ་སྟོ་མི་
 འདོགས་པ་སྟེ་ཡེ་ཤེས་དེས་རང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཟིགས་ངོར་སྤང་བ་མེད་བཞིན་
 དུ་ཡོད་པར་བཅས་ཏེ་མི་འདྲིན་པའོ། དེའི་དཔེ་ནི་དཔེར་ན་རབ་རིབ་དང་བྲལ་
 བའི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་སྐྱ་ཤད་དེ་སྤྲིའི་ཉག་མ་འཛག་འདི་ཟག་པར་འཁྱར་བའི་དོན་ནོ།
 པའི་སྤང་བ་མ་མཐོང་ཞིང་མ་དམིགས་པ་ལྟར་རོ། ^{༡༥༦}བརྟན་པ་བརྟན་ཚུལ་དང་མ་
 རིག་པའི་རབ་རིབ་དང་བྲལ་བའི་མངོན་སུམ་ཀྱིས་སྤང་ཚུལ་ནི། ཀུན་རྫོབ་དུ་འཁྱར་
 བ་ཞེས་པ་ནི་གཟུགས་སྐྱ་སོགས་དེ་དག་བརྟན་པའི་དོན་དེ་སྤང་ཚུལ་དང་གནས་
 ཚུལ་མི་མཐུན་པ་རང་བཞིན་ཀྱིས་མེད་བཞིན་དུ་དེར་སྤང་བའི་སྟོ་ནས་བསྐྱུ་བར་
 བྱེད་པའི་དོན་ནོ། ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་པ་ནི་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པར་
 མ་ཁྱབ་པའོ། དེ་ལྟར་རང་བཞིན་ཀྱིས་མ་ཁྱབ་པའི་གཟུགས་སོགས་དེ་འདྲ་བ་དེ་མ་
 འཁྲལ་པའི་ཤེས་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་དུ་ཁྱར་པ་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་
 དེས་དེ་ཁོ་ན་གཟིགས་པའི་ངོར་ཆ་རུང་ཟད་ཅམ་ཡང་མི་འཁྱབ་སྟེ། གཟུགས་སོགས་
 དེ་དག་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་དེས་དེ་ཉིད་གཟིགས་པའི་ངོར་མ་གཟིགས་པའི་
 ཕྱིར་དེ་དེ་འདྲའི་གཟིགས་ངོར་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྤང་བ་མཐོང་དག་ལོག་པའི་ཕྱིར་རོ་
 ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། ^{༡༥༧}དགུ་པ་རང་བཞིན་ཀྱིས་ཁྱབ་པའི་དོན་འགའ་ཡང་མ་
 ཁྱབ་པར་སྤང་བ་ལྟར་མ་ཁྱབ་པའི་ཆད་མ་བཞིས་མ་གཞལ་བའི་ཤེས་བྱེད་ནི། ཞོང་
 གི་དོན་དེ་དག་ལ་མགོན་པོ་སྟུ་སྟུབ་ཀྱི་གཞུང་རྩོད་སྟོག་གི་ཤེས་བྱེད་བཞོད་པ་ནི།
 གལ་ཏེ་ཞེས་སོགས་གསུངས་ཏེ། ལུང་འདིས་ནི་མངོན་སུམ་ལ་སོགས་པའི་ཆད་མ་

བཞིས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱབ་པའི་དོན་འགའ་ཡང་མ་བྱབ་པར་གསུངས་པ་
དེ་ཉིད་གཞུང་འདིར་འབྲུལ་མ་འབྲུལ་གྱི་ཆད་མ་གང་གིས་ཀྱང་རང་གི་མཆན་ཉིད་
ཀྱིས་བྱབ་པའི་དོན་གཏན་ནས་མི་འབྱབ་པའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་འདིར་ཁྲུངས་སུ་སྒྲོབ་
དཔོན་གྱིས་མཛད་པ་ཡིན་ནོ།། བཅུ་པ་དོན་བསྟུ་འདི། ཞོང་དུ་བཤད་པ་དེ་དག་གི་
དོན་བསྐྱེལ་ཏེ་བཤད་པ་ནི། གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ།། གཞུང་
འདི་ནི་སྤར་གོང་དུ་བཤད་པའི་དོན་རྣམས་སྟུང་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། བཅུ་གཅིག་པ་
བྱབ་དོན་གཞུགས་སོགས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱབ་པའི་མ་འབྲུལ་བའི་ཉིད་དོན་འཕྲི་མེད་
ཚུལ་དེ་ཡང་གང་ཞིག་ཆོས་ཅན་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་མིག་ཀྱང་རྫོབ་པ་ག་ལ་ཡོད་
ཅས་གསུངས་པ་འདིས་ནི་ཀྱང་རྫོབ་དུ་བྱབ་པའི་མིག་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཅན་དེ་
ཙམ་མེད་པར་སྟོན་པ་མིན་གྱི་འོན་ཏེ་ལྟ་བུ་སྟོན་ན་སྤར་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་རང་
གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱབ་པའི་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་འམ་མངོན་སུམ་མ་འབྲུལ་བས་
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཟིགས་པའི་དོར་བྱབ་པའི་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་གང་བྱས་ཀྱང་དོན་
འདྲ་བས་དེ་འདྲའི་གཞུགས་སོགས་ཆོས་ཅན་དུ་བཞག་རྒྱ་ཐ་སྟོད་དུ་འང་མ་བྱབ་ཅིང་
མི་སྲིད་ཅས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ།། བཅུ་གཉིས་པ་ཆོས་ཅན་མཐུན་བྱབ་མེད་པ་དེས་
ན་དངོས་སྒྲ་དང་དབུ་མ་བ་རྩོད་དུས་ཀྱང་རང་རྒྱད་མེད་ཚུལ་འདི། དེ་ནས་དེའི་
ཕྱིར་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ནི་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ་རང་གི་རོ་བོས་
བྱབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པར་སྒྲ་བའི་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་དང་དངོས་བོར་སྒྲ་བ་
གཉིས་རྩོད་པའི་སྐབས་ལ་གཞུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དེ་ཉིད་ཆོས་ཅན་དུ་བཞག་པའི་ཆོ་
གཞུགས་དེ་ལ་མ་འབྲུལ་བའི་མིག་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་མངོན་སུམ་མཐུན་སྟངས་དུ་མ་
བྱབ་པ་ཡིན་པས་ན་དབུ་མ་བ་དེ་དང་དངོས་སྒྲ་བ་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ་མཐུན་སྟངས་
དུ་བྱབ་པའི་ཆོས་ཅན་གཞུགས་དེ་འབྱབ་པའི་སྒྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་མེད་དོ།། ཆད་མ་
དེ་མེད་པས་དེ་འདྲའི་གཞི་ཆོས་ཅན་མ་བྱབ་པར་འགྱུར་ལ་གཞི་ཆོས་ཅན་མ་བྱབ་
ན་ནི་རང་རྒྱད་ཀྱི་ཉགས་ཀྱིས་ཕྱིར་ཕྱོགས་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡང་ཡིན་ལ་ཁྱོགས་ཀྱང་

ཡིན་པས་ན་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཚུགས་སོ།། དེ་འདྲི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚུགས་སྐྱོན་མེད་པ་
 ཞིག་གཏན་ནས་བཞག་ཏུ་མེད་ཅེས་པའི་དོན་ནོ།། བཟུང་བྱའི་གསུམ་པ་རང་བཞིན་མེད་
 པའི་ཚུགས་ལ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱོན་དེ་ལྟར་ཡོད་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་རང་མཆན་ཡོད་པས་
 ཚུགས་སྐྱོན་མེད་སྟམ་ན་དེ་གིན་ཏུ་མི་འཐད་པ་ནི། གལ་ཏེ་དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ་བྱིད་ཅག་
 ཐ་སྙད་དུ་ཡང་རང་གི་རོ་བོས་བྱབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཚུགས་
 གསུམ་ལ་ཞོལ་བ་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་བ་དེ་འདྲ་མེད་
 པས་སྐྱོན་དེར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་ཡིན་མོད་ཀྱང་ཁོ་བོ་ཅག་གི་ལུགས་ལ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་
 རང་གི་རོ་བོས་བྱབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པ་དེ་ལྟར་འདོད་པས་ན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་
 ཅན་ལ་སོགས་པ་བསྐྱབ་བྱ་དང་ཉུགས་ནམས་ཡོད་པའི་བྱིར་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་གཞི་
 སྐྱོན་མེད་ཡོད་པས་ཚུགས་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱོན་མེད་ཀྱང་ཡོད་པ་ཉིད་དོ་སྟམ་དུ་འདོད་ན།
 ཡང་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་རང་རོས་ནས་བྱབ་པ་དེ་འདྲ་བའི་རང་བཞིན་ཡོད་པ་མི་འཐད་
 པ་ནི་སྐབས་འདིར་མ་ཟད་སྤར་གོང་དུ་ཡང་བཤད་ཅིང་འདིའི་འག་ཏུ་ད་དུང་ཡང་
 འཆད་པར་འགྱུར་བས་ན་བྱིད་ཀྱི་ལན་དེ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

གོང་གི་དོན་ཆན་གཉིས་པ་བྱིད་ཀྱིས་དཔེ་བཀོད་པ་དེ་ཡང་དོན་དང་མི་
 འདྲ་བའི་རྒྱལ་ཁོལ་ལུང་དགོད་པ་དང་། དོན་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་སྐྱེ་མི་
 ཉུག་པར་སྐྱབ་པ་དང་མི་འདྲ་རྒྱལ་ནི། ཆོག་གསལ་ལས། གོང་གི་དཔེ་སྐྱེ་མི་ཉུག་པ་
 བསྐྱབ་པ་བཀོད་པ་དེ་ལ་ཡང་དོན་དབྱུ་མ་པས་གཟུགས་སོགས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་
 མེད་པར་བསྐྱབ་པའི་སྐབས་དང་འདྲ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་འདི་སྟོང་བྱན་དུ་བྲངས་པ་
 མ་ཡིན་ཏེ་ཟེར་བ་འདུག་པས་ལྷག་བཅས་ཀྱི་ཉིད་སྐྱེ་ཉིད་དག་པར་མངོན་ནོ།། ནོ།།
 དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། དཔེའི་སྐབས་དེར་ནི་སངས་རྒྱས་པས་བྱེ་བྲག་པ་ལ་སྐྱེ་མི་ཉུག་
 པར་སྐྱབ་པ་དང་བྱེ་བྲག་པས་གསལ་བྱེད་པ་ལ་དེ་ལྟར་སྐྱབ་པའི་སྐབས་ཐུ་རིམ་པ་
 ལྟར་འབྱུང་འགྱུར་དང་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་གཉིས་དང་བྱས་པ་དང་སྤར་ཡོད་ཀྱིན་
 ཀྱིས་གསལ་བར་བྱས་པ་གཉིས་ཏེ་སོ་སོའི་འདོད་པས་བྱེད་པར་མ་བྱས་པར་རང་གི་

མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱབ་པ་ཅམ་གྱི་སྒྲི་སྒྱི་ཅམ་ཞིག་དང་བྱིས་འབྲུང་གི་རྩུ་ལ་སྟོས་
པ་དང་མ་སྟོས་པ་གང་གིས་བྱང་བྱང་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་རང་གི་
མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱབ་པའི་མི་རྟག་པ་འམ་འཇིག་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྱི་ཅམ་ཞིག་ལ་ཆད་མར་
སྤང་བ་དེ་བཞེད་ནས་སོ་སོའི་འདོད་པའི་བྱང་པར་དེ་དག་སྒྱར་ནས་བརྗོད་པར་མི་
འདོད་པར་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ་མཐུན་སྒྲུང་དུ་བྱབ་པ་ཞིག་བརྗོད་པར་འདོད་ན་ནི་
ཁོ་ལ་བ་དེ་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ་ཡང་ཡོད་པ་ཡིན་ན་ཡང་དཔེའི་སྐབས་སུ་རི་ལྟར་
ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་དོན་གྱིས་སྐབས་འདིར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ་འདི་ལྟར་འབྲུལ་
ཤེས་ཀྱིས་བཞག་པའི་སྟོན་ནས་བྱབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། མ་འབྲུལ་བའི་ཤེས་པས་བཞག་
པའི་སྟོན་ནས་བྱབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་མིག་གི་སྒྱི་ཅམ་ཞིག་ཆོས་ཅན་དུ་འཇོག་པ་ནི་
རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་སྒྱ་བའི་ཐལ་འབྱུར་བ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་
ཉིད་མ་ཡིན་པར་སྒྱ་བ་དངོས་སྒྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དག་གིས་ཀུན་རྫོབ་དུ་ཡང་ཁས་མ་
བླངས་ལ། དོན་དམ་པར་ཡང་ཁས་བླངས་པ་མ་ཡིན་པས་ན་དཔེ་ལ་དོན་དང་འདྲ་བ་
ཡོད་མ་ཡིན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་པའོ།།

འོག་གཉིས་པ་དོན་བཤད་པ་ལ་བྱས་པས་སྒྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཆོས་
གཞི་གསུམ་བྱང་པར་མ་བྱས་པའི་སྒྱི་ཡོད་པར་བཤད་པ་དང་། དངོས་སྒྱ་བར་བདེན་
མེད་སྐྱབ་བྱེད་དེ་གསུམ་མེད་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་སྐྱའམ་སྟོ་
ལ་བྱང་པར་མ་སྒྱར་བར་སྒྱིར་དེས་བྱང་པར་བྱས་མ་བྱས་འདོད་པ་མི་འཐད་འོ་ཚུལ་
ནི། ལུང་འདིའི་དོན་ནི་ཆོས་འོ་ཅན་ཁ་ཅིག་ཆོས་ཅན་ལ་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་
ཀྱི་སངས་རྒྱས་པས་བྱེད་བྲག་པའི་རྩར་སྒྱ་མི་རྟག་པ་བསྐྱབ་པའི་ཆེ་བྱེད་བྲག་པའི་རྩར་
འབྲུང་འབྱུར་དང་སངས་རྒྱས་པའི་དོར་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་གཉིས་པོ་གང་ཡང་
མིན་པའི་སྒྱ་སྒྱི་ཅམ་ཞིག་དང་བྱེད་བྲག་པས་གསལ་བྱེད་པ་ལ་སྒྱ་མི་རྟག་པར་བསྐྱབ་
པའི་ཆེ་གསལ་བྱེད་པའི་རྩར་བྱས་པ་དང་བྱེད་བྲག་པའི་རྩར་སྒྱར་ཡོད་ཆེན་གྱིས་
གསལ་བར་བྱེད་པ་གཉིས་པོ་གང་ཡང་མིན་པའི་སྒྱ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚོད་གཞིར་རུང་འོ།།

བ་སྒྱི་ཙམ་ཞིག་དང་ཚོས་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ཀྱང་བྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱ་ལ་སྒྲོས་པ་དང་
 བྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱ་ལ་མི་སྒྲོས་པ་གཉིས་པོ་གང་ཡང་མིན་པའི་འཛིག་པའམ་མི་རྟག་པ་
 སྒྱི་ཙམ་པ་ཞིག་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྒྱ་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་སྐྱ་འཛིག་ཅུང་ཡོད་ལ། དབྱ་མ་བས་
 དངོས་སྐྱ་བ་ལ་མིག་སོགས་བདག་ལས་མི་སྐྱེ་བར་སྐྱབ་པའི་ཆེ་བདེན་བརྟན་གང་
 ཡང་མིན་པའི་མིག་ལ་སོགས་པ་མེད་ཅེས་སྒྲོན་པ་ཡིན་ཞེ་ན་དེ་ལྟར་སྒྲོན་པ་མིན་
 ཏེ། བྱད་པར་དེ་དག་གང་ཡང་མིན་པའི་ཚོས་ཅན་སོགས་དེ་ནི་ཚོལ་བ་དེ་དག་གང་
 གིས་ཀྱང་མི་འདོད་པའི་བྱིར་དང་དེར་མ་ཟད་བྱད་པར་དེ་དག་གང་ཡང་མིན་པའི་
 ཚོས་ཅན་སོགས་ཚོལ་བ་དེ་དག་གིས་འདོད་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་དཔེ་དོན་དེ་གཉིས་
 མི་མཚུངས་པར་སྐྱས་ཀྱང་བསྐྱབ་པར་མི་རྣམས་པའི་བྱིར་རོ།། རྒྱ་གཉིས་པ་སྐྱའམ་སྐྱོས་
 རྟག་མི་རྟག་གི་བྱད་པར་མ་བྱས་པ་ཡོད་ཀྱང་དབྱ་མ་བས་དངོས་སྐྱ་ལ་བདེན་མེད་
 སྐྱབ་པ་ལ་རང་མཚན་ལ་འཁྲུལ་མ་འཁྲུལ་མཐུན་གྱུ་གཏན་མེད་པས་མི་མཚུངས་པ་
 ནི། རྒྱ་དེ་ལྟར་སྒྲོན་པ་མིན་ན་འོ་ན་ལྷང་དེའི་དོན་གང་ཡིན་སྟམ་ན་འདི་ལྟར་ཡིན་
 ཏེ་སངས་རྒྱས་པས་བྱེ་བྲག་པ་ལ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་བསྐྱབ་པའི་ཆེ་འབྱུང་འབྱུར་གྱི་སྐྱ་
 ཞེས་པའམ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྐྱ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་སྐྱོན་ས་སྐྱ་ལ་བྱད་པར་གང་
 ཅུང་གིས་བྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པར་སྐྱིར་སྐྱ་ཙམ་ཞིག་ཡོད་པར་ངེས་པ་ནི་ཚོལ་བ་
 སངས་རྒྱས་པ་དང་བྱེ་བྲག་པ་གཉིས་པོ་དེ་དག་གི་ལུགས་ལ་བྱར་ཡོད་ལ། འདིར་རང་
 བཞིན་གྱིས་སྒྲོང་པར་སྐྱ་བ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་མི་སྒྲོང་པར་སྐྱ་བ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་
 ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་སོགས་ཀྱིས་བཞག་པའི་སྐྱོན་ས་
 གྱུ་བ་པའང་མ་ཡིན་ལ། འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པས་བཞག་པའི་སྐྱོན་ས་གྱུ་བ་པའང་མ་ཡིན་
 པའི་སྐྱིར་ཚད་མ་ཙམ་གྱིས་གྱུ་བ་པའི་མིག་གམ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱི་མེད་ཅིང་། གཟུགས་
 སོགས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྱུ་བ་པ་ལ་འཁྲུལ་པའི་དབང་པོའི་ཤེས་པའི་ཚད་
 མས་གྱུ་བ་པའི་ཚོས་ཅན་སོགས་ནི་བྱི་ཚོལ་དངོས་སྐྱ་བ་སོགས་ཀྱི་ལུགས་ལ་མ་གྱུ་བ་
 ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྱུ་བ་པ་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ཚད་མས་རྟེན་པའི་ཚོས་

ཅན་སོགས་ནི་སྤྲོ་ཆོལ་གྱི་ལྷགས་ཀྱི་ཆད་མས་མི་འབྱུང་བས་བྱེད་ཀྱི་སྐབས་འདིའི་
དཔེ་དང་དོན་ལ་འདྲ་བ་དེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ།། །^{༡༥༽}དོན་དེ་གིན་
ཏུ་རྟོགས་དཀའ་བས་ཉུང་གསལ་བཤད་ན་དེའི་དཔེ་དོན་གཉིས་མི་མཚུངས་ཏེ་
སངས་རྒྱས་པས་བྱེ་བྲག་པར་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་ཆེ་འབྱུང་འབྱུར་དང་ནམ་མཁའི་
ཡོན་ཏན་གྱི་ཆ་ལ་ཆད་མར་མ་སོང་ཡང་རང་མཆན་གྱི་སྐྱ་ལ་ཆད་མར་སོང་བར་
གཉིས་ཀས་འདོད་ཅིང་དབྱ་མ་པས་དངོས་སྐྱ་ལ་མིག་རང་བཞིན་མེད་པར་སྐྱབ་ཆེ་
མིག་ལ་འབྲལ་བའི་ཆད་མར་ཡང་མ་སོང་མ་འབྲལ་བའི་ཆད་མར་ཡང་མ་སོང་ཡང་
མིག་ལ་ཆད་མར་སོང་བ་གཉིས་ཀས་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱབ་སྟེ། རྟོང་ཐུན་
ལས། སངས་རྒྱས་པས་བྱེ་བྲག་པའི་རོ་བོར་ཞེས་པ་ནས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱབ་
པའི་སྐྱ་ཅམ་ཞེག་ལ་ཆད་མར་སོང་བ་ཆོལ་བ་གཉིས་ཀའི་ལྷགས་ལ་ཡོད་པས། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱབ་སྟེ། རྟོང་ཐུན་ལས་མིག་ལ་མ་འབྲལ་བའི་ཆད་མར་
ཡང་མ་སོང་འབྲལ་བའི་ཆད་མར་མ་སོང་ཡང་མིག་ཅམ་ལ་ཆད་མར་སོང་བ་དབྱ་མ་
བ་དང་དངོས་སྐྱ་བ་གཉིས་ཀའི་ལྷགས་ལ་མི་སྲིད་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་
ཕྱི་ཆོལ་དངོས་སྐྱ་ལ་ཡིན་ཐལ་འབྱུར་བ་ལ་དེ་མ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་དབྱ་མ་པས་དངོས་སྐྱ་བར་རང་བཞིན་མེད་པར་བྱབ་ལ་དེ་གསུམ་
མེད་ཚུལ་ལ་དངོས་དང་། སྟོབ་དཔོན་སོ་སོའི་བཞེད་པའི་བྱད་^{༡༦༽}པར་དང་། སྐྱབ་
བྱེད་ཀྱི་ཚ་བ་མངོན་སུམ་ལ་བྱག་པར་ཀྱན་གྱིས་འདོད་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་
བཙུ་གཉིས་ལས་དང་པོ་རང་མཆན་ལ་མ་འབྲལ་བ་མེད་པས་མ་འབྲལ་བའི་རྟེན་དོན་
གཟུགས་སོགས་རྩོད་གཞིར་མི་རུང་བ་^{༡༧༽}ནི་རྒྱུར་རྣམ་མཁྱེན་མ་འབྲལ་བའི་རྟེན་
དོན་གཟུགས་སོགས་ཡོད་ཀྱང་དེས་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་འབྲལ་མ་འབྲལ་རྩོད་པར་
དབྱད་མི་རུང་སྟེ། རྣམ་འབྲེལ་ལས། རྣལ་འབྱོར་རྟོག་པ་བསམ་མི་བྱབ།། ཅས་དང་།
རྣམ་བཤད་ལས། ཆད་མ་བཞིར་བྱས་པའི་མངོན་སུམ་ཆད་མ་ངོས་འཛིན་པའི་སྐབས་
སྤྲོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མངོན་སུམ་ཏུ་དམིགས་པར་སྟོན་པ་ཡང་

མིན་ལ། ཞེས་དང་། འབྲས་བུའི་རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་སོ་སོར་སྤང་བའི་གཉིས་སྤང་ཡོད་ཀྱང་གཉིས་སྤང་འབྲལ་པའི་བག་ཆགས་དྲུང་ཕྱུང་བས་སྤང་ཡུལ་མ་འབྲལ་བའི་གཉིས་སྤང་ཡིན་གྱི་འབྲལ་པའི་གཉིས་སྤང་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པ་ནས་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་བསྟན་པ་དང་། རྣམ་གཞག་འདི་ཉིད་འགལ་བར་འབྱུར་སྟུང་ན་མི་འགལ་ཏེ། བདེན་གཉིས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་བཤད་པ་ནི་སྦྱིར་བཏང་ལ་དགོངས་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཁྱེན་ཚུལ་ནི་ས་བརྩ་པ་མན་ཆད་དང་ཐུན་མོང་མིན་པ་དམིགས་བསལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་།^{༡༥༥}། དེ་།^{༡༥༦}ཡང་མ་འབྲལ་བ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་སྐབས་ཀྱི་དབང་ཤེས་དང་རྟོག་པ་སོགས་ཀྱི་རྫོབ་འཇལ་བྱེད་ཐམས་ཅད་མ་འབྲལ་བ་མེད་པས་སྦྱིར་ནི་དོན་དམ་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་འཇལ་བའི་མཉམ་གཞག་སོགས་འཕགས་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་མོད་ཀྱང་སྐབས་འདིར་ནི་རྟོག་པ་མཐའ་བཟུང་གི་ཚུལ་གྱིས་སྤང་ཡུལ་རང་མཆན་གྱིས་བྱབ་པར་སྤང་བ་ལ་མ་འབྲལ་བའི་མིག་ཤེས་སོགས་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཆད་མ་དང་ཞེན་ཡུལ་རང་མཆན་གྱིས་བྱབ་པ་ལ་མ་འབྲལ་བའི་རྗེས་དཔག་ཆད་མ་གཉིས་ཀ་ལ་བྱ་དགོས་པ་ལ། ཆོས་ཅན་སྐབས་པ་དང་རྟོགས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་སྐབས་པའི་ཆད་མ་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་དེ་འདྲ་བ་རང་ལུགས་ལ་གཏན་ནས་མེད་པས་ན་འདིར་མ་འབྲལ་བའི་ཤེས་པས་རྙེད་པའི་དོན་ཆོས་ཅན་དུ་བཞག་ཏུ་མི་རུང་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་དུ་བྱོ། གཉིས་་།^{༡༥༧}པ་རང་མཆན་ལ་མངོན་རྗེས་གཉིས་ཀ་འབྲལ་།^{༡༥༨}པ་ནི། སྐབས་འདིར་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཅེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི་རྟོག་གི་པ་དག་འདོད་པ་ལྟར་དོན་བྱེད་ལྷན་པ་ཙམ་ལ་རང་མཆན་དུ་བཞག་པ་དེ་ཁོ་ན་ལ་བྱེད་པ་མིན་གྱི། འོ་ན་གང་ལ་བྱེད་ན་དེ་ཡང་དངོས་པོ་འཕ་དངོས་མེད་གང་ལ་ཡང་རང་རང་གི་རང་བཞིན་གཞན་གྱིས་ཁས་ལེན་པའི་སྐབས་རང་བཞིན་སྤར་བཤད་པ་རང་གི་ངོ་མོས་བྱབ་པའི་རང་བཞིན་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་པས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་སྐྱབ་ན་ལས་ཀྱིས་ནི་དངོས་མེད་འཇལ་བའི་རྗེས་དཔག་ཀྱང་དེ་འདྲ་

བའི་རང་ངོས་ནས་བྱུང་བའི་རང་བཞིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་ལ་མ་འཁྲུལ་བར་འདོད་པ་
ཡིན་ནོ།། ^(ད)གསུམ་པ་དེ་འདྲའི་རང་མཆན་ལ་ཐ་སྟད་པའི་རྟེན་པ་མེད་ཚུལ་ནི། དེ་
ལྟ་བུའི་རང་ངོས་ནས་བྱུང་བའི་རང་བཞིན་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་ན་ནི་སྤང་
ཡུལ་དང་ཞེན་ཡུལ་གང་ལ་མ་འཁྲུལ་བར་སོང་བ་ཡིན་ཡང་ཤེས་པ་དེ་རྟེན་དེ་ཁོ་
ནའི་དོན་དོན་དམ་བདེན་པ་ལ་མ་འཁྲུལ་བར་འགྲོ་བ་ཡིན་པས་ན་རང་གི་ལུགས་
གྱི་ཆད་མ་དེ་འདྲས་ནི་ཆོས་ཅན་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བ་གཏན་ནས་མི་སྲིད་པས་ཆད་
མ་དེ་འདྲས་ཆོས་ཅན་སོགས་མ་བྱུང་བར་འདོད་པ་ཡིན་གྱི། སྐོལ་བ་དབུ་མ་པ་དང་
དངོས་སྒྲུབ་གཉིས་ཀའི་རྒྱུད་ལ་མིག་དང་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་འདྲལ་བའི་ཐ་སྟད་
པའི་ཆད་མ་མེད་པར་འདོད་པ་ནི་མིན་ནོ།། དེས་ན་ཕྱི་སྐོལ་དངོས་སྒྲུབ་སོགས་ཀྱི་
ལུགས་ཀྱི་ཆད་མ་དང་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆད་མ་གཉིས་ལ་བྱུང་པར་ཆེན་པོ་ཡོད་པས་^(ད)
འདྲིར་དབུ་མ་པས་དངོས་སྒྲུབ་ལ་མིག་གམ་གཞུགས་རང་བཞིན་མེད་པར་སྒྲུབ་ཆེ་ཆོས་
ཅན་སྐོལ་བ་གཉིས་ཀས་ཆད་མས་བྱུང་བྱུང་བ་ཚུལ་མཐུན་སྤང་མེད་པའི་བྱུང་པར་
ཤེས་དགོས་ཏེ། དབུ་མ་པས་ཆད་མས་བྱུང་བྱུང་དེ་བྱུང་ན་ཐོལ་ཚད་དམ་སུན་འབྱིན་
ལྟར་སྤང་བྱུང་^(ད)འཇུག་རོ།། བཞི་པ་དེ་ལ་འཇིན་ཚུལ་གསུམ་ཤེས་དགོས་པ་^(ད)ནི། དེ་
འདྲའི་ཕྱི་སྐོལ་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་འང་དབང་པོའི་ཤེས་པ་སྤར་བཤད་པ་ལྟ་བུའི་འཁྲུལ་རྒྱུའི་
གཞོད་པ་མེད་པ་དེ་ནམས་ཀྱིས་དངས་པའི་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ཡོད་ཅམ་བྱུང་ངེས་
པའི་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པའི་ངེས་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་ནི་རིགས་པའི་གཞོད་པ་གཏན་ནས་མེད་
དེ། དོན་དེ་ཡང་ཞིབ་ཏུ་བཤད་ན་ལྷ་གྲ་ཡོད་པར་འཇིན་པ་ལྟ་བུ་ལ་མཆན་ན་འཇིན་
ཚུལ་གསུམ་འབྱུང་སྟེ། ལྷ་གྲ་ལ་རང་གི་ངོ་ཐོས་བྱུང་བའི་རང་བཞིན་ཡོད་པར་འཇིན་
པ་ལྟ་བུ་ལྷ་གྲ་བདེན་པར་ཡོད་པར་འཇིན་པ་ཞིག་དང་། ལྷ་གྲ་རང་གི་ངོ་ཐོས་བྱུང་
པ་མེད་ཀྱང་སྒྲུ་མ་ལྟར་བྱུང་ཡོད་པར་འཇིན་པ་ལྟ་བུ་ལྷ་གྲ་བརྟན་པར་ཡོད་པར་འཇིན་
པ་ཞིག་དང་བདེན་བརྟན་དེ་དག་གང་གིས་ཀྱང་བྱུང་པར་བྱུང་མ་བྱས་པར་སྤྱིར་ལྷ་གྲ་
ཡོད་པ་ཅམ་ཞིག་ཏུ་འཇིན་པ་དང་གསུམ་ཡོད་པའོ།།

ལྷ་པ་དེ་གསུམ་སྐབས་འདིར་གལ་ཆེ་བྱི་ཚུལ་སྒྱིར་ཐུ་གུ་རྟག་མི་རྟག་དངོས་
 བོ་དང་དངོས་མེད་བྱས་མ་བྱས་ལ་སོགས་པའི་ཚུལ་དུ་ཡོད་པར་འདིན་པའང་མང་པོ་
 ཞིག་ཡོད་མོད་ཀྱི་གོང་གི་འདིན་ཚུལ་འདི་གསུམ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་གི་འདིན་
 ཚུལ་མེད་པར་ནི་དེ་དག་ཏུ་འདིན་པ་མེད་པས་རྟག་མི་རྟག་སོགས་ཀྱི་འདིན་ཚུལ་
 དེ་དག་འདིར་ལོགས་སུ་བཤད་མི་དགོས་སོ།། དུག་པ་དབུ་མ་བའི་ལྷ་བ་མ་རྟེན་གོང་
 ཏུ་བརྟན་པའི་འདིན་པ་མེད་ཀྱང་གཞན་གཉིས་ཡོད་པས་དེ་དུས་ཀྱི་ཡོད་འདིན་
 ཐམས་ཅད་བདེན་འདིན་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྷ་པ་དེ་ལྷ་པ་འདིན་ཚུལ་དེ་ལ་གསུམ་ཡོད་པའི་
 རང་ནས་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་རྟགས་པའི་ལྷ་བ་རྟུན་ལ་མ་སྒྲིམ་པའི་
 སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རྟུན་ལ་ནི་ཐུ་གུ་ཡོད་ཅམ་ཏུ་འདིན་པ་དང་ཐུ་གུ་བདེན་པར་
 ཡོད་པར་འདིན་པ་གཉིས་ཡོད་ཀྱི། གསུམ་པོ་དེའི་ནང་གི་ཐུ་གུ་རང་གི་རོ་བོས་མེད་
 པའི་སྒྲིམ་ལྷ་བྱར་ཡོད་པར་འདིན་པ་ནི་གཏན་ནས་མི་འབྱུང་ངོ་།། བདུན་པ་དེས་ནི་
 རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དང་ཡོད་མེད་བཞིའི་བྱད་པར་གཤམ་དགོས་པ་ལྟོན། དེས་ན་
 གཞན་དག་ཆོས་རྣམས་སྒྲིམ་ལྷ་བྱའི་ལྷ་བ་མ་རྟེན་གོང་གི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རྟུན་
 པས་ཡོད་པར་གང་བཟུང་ཐམས་ཅད་བདེན་སྲུབ་ཏུ་བཟུང་བར་བྱས་ནས་དེ་འདྲའི་
 རྟག་པ་ཐམས་ཅད་བདེན་འདིན་ཏུ་བྱེད་པར་འདོད་པ་དེ་འདྲ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
 ཏུ་མི་རུང་བ་ནི་སྒར་གོང་ཏུ་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མ་བཤད་པའི་སྐབས་དང་རང་བཞིན་
 གྱིས་ཡོད་མེད་དང་སྒྱིར་ཡོད་མེད་བཞི་བྱད་པར་བྱེ་བའི་སྐབས་སུ་མང་ཏུ་བཤད་
 ཟིན་ཏོ།། བརྟན་པ་དེ་ལྷ་པ་མི་གཤམ་པར་ལྷ་བ་མ་རྟེན་གས་གོང་ཏུ་གང་བཟུང་བདེན་
 འདིན་ཏུ་གོ་ན་ཆད་ལྷ་པ་འབྱུར་ཚུལ་ལྟོན། གོང་ཏུ་བཤད་པ་དེ་ལྷ་བ་མ་ཡིན་པར་
 བྱེད་ཅག་འདོད་པ་ལྷ་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་རྟགས་པའི་ལྷ་བ་མ་གོ་བའི་གོང་
 གི་རྟུན་པས་ཐ་སྙད་གང་བྱེད་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་འདིན་པར་འགྲོ་བ་ཡིན་ན་ནི།
 འོ་ན་འདིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་པའི་གཤམ་པ་རང་དགའ་བ་སྒར་བཤད་པའི་འབྲུལ་རྒྱས་
 མ་བསྐྱད་པ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་པར་བཞག་པའི་དོན་ཐ་སྙད་ཏུ་དབུ་མ་པས་འདོད་

དགོས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ལ་རིགས་པའི་གཞོན་པ་འབབ་པ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བས་དེ་
ལྟར་ན་གྱི་རྩོལ་པས་འདོད་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱེད་པ་པོ་དབང་ཕྱག་དང་ཐ་སྐྱད་
གྱི་དོན་དེ་གཉིས་ཡོད་མེད་བྱུང་པར་མེད་པར་སོང་ནས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ལྟ་བ་ཆེན་
པོར་འགྱུར་ལ་ལོག་ལྟ་དེ་འདྲ་བས་ནི་དབུ་མའི་ལྟ་བ་མི་རྟེན་པར་མ་ཟད་དབུ་མའི་
དོན་རྟོགས་པའི་གོགས་ཆེན་པོར་འགྱུར་བའི་བྱིར་རྟོ།། དགུ་པ་དེ་ལྟར་མི་ཤེས་ན་
ཉ་ཤར་དང་གྱིས་སུ་ཡང་མང་པོ་ལ་དེ་ལྟར་བྱུང་ཚུལ་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་
ཚུལ་འདི་འདྲ་བའི་སྒོ་ནས་སྟོང་པ་ཉིད་ལོག་པར་གོ་བའི་རྟོགས་སུ་སྐར་རང་གིས་
རྟོག་པས་བྱ་དགོས་པའི་དགོ་སྒྱུར་སྒྱུད་སྒྱུགས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་མང་དུ་བྱེད་བཞིན་པ་
ནམས་ཀྱང་གྱིས་སུ་ལྟ་བ་རྟེན་པའི་ལུགས་སུ་བྱས་པའི་ཆོ་ན་སྐར་མ་སྒྱུད་སྒྱུགས་ཀྱི་
དགོ་སྒྱུར་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་མཆན་མར་འཛིན་པ་ཡིན་པས་འཁོར་བར་འཆིང་བྱེད་
ཡིན་ལོ་སྐྱམ་དུ་གོ་ཞིང་མཐོང་ནས་སྒྱུད་སྒྱུགས་ཀྱི་དགོ་སྒྱུར་དེ་དག་ནི་འདི་འདྲ་
བའི་ངེས་དོན་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་མ་རྟེན་པའི་གང་ཟག་ནམས་ལ་བྱ་དགོས་པར་
གསུངས་པའོ་སྐྱམ་པའི་གོ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྒྲེས་ནས་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲོན་དུ་
བལྟ་བའི་ལོག་རྟོག་གིས་དམ་པའི་ཆོས་མང་དུ་སྟོང་བ་རྒྱུ་མཁན་པོ་ཉ་ཤར་ལྟར་
གྱུར་པ་ད་ལྟ་བོད་འདིར་མང་དུ་སྐར་རྟོ།། བཅུ་པ་ལྟ་བ་མ་རྟེན་གོང་དུ་རང་བཞིན་
ཡོད་མེད་དང་ཡོད་མེད་བཞི་སོ་སོར་མི་བྱེད་པ་པོ་ནི། དེ་ལྟར་སྐབས་དོན་འཛིན་
ཚུལ་གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ལ་གསུམ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་
རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་མ་རྟེན་གོང་དུ་གང་ཟག་དེ་དག་གིས་ནི་སྒྱིར་ཡོད་པ་ཅམ་དང་
རང་གི་མཆན་ཉིད་གྱིས་གྱུབ་པའི་ཡོད་པ་གཉིས་པོའི་བྱུང་པར་སོ་སོར་བྱེད་པ་མི་
སྲིད་དེ། གང་ཟག་དེ་དག་གིས་ཡོད་པ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་ལ་སྐར་གོང་དུ་བཞི་
བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་དྲངས་པ་ལས་བཤད་པ་ལྟར་རང་གི་རོ་བོས་གྱུབ་པའི་ཡོད་པ་
ཡིན་པས་བྱུབ་པར་འཛིན་པའི་བྱིར་རྟོ།། དེ་ལྟར་བྱུབ་པར་འཛིན་པ་དེའི་གནད་
གྱིས་གང་ཟག་དེ་དག་གིས་རང་བཞིན་མེད་པ་ལའང་གཏན་ནས་མེད་པས་བྱུབ་པར་

བཟུང་ནས་གཞན་གྱིས་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་སྐྱེ་བ་ལ་ཡང་གིན་ཏེ་
 མཚར་ཆེ་བར་བཅིས་ནས་དེ་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ལ་ནི་རྒྱ་འབྲས་བཞག་ཏེ་
 མི་རུང་ངོ་ཞེས་སྟོ་དུ་མ་ནས་མང་དུ་གྲོལ་བ་ཡིན་ལོ། ། རའདི་ཁའི་བྱད་པར་གཤེས་པ་
 ལ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལྟར་གང་ཟག་ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་བདེན་གྱུ་སྒྲུང་བ་དེ་
 བཀག་ཀྱང་གང་ཟག་འཛིག་གེས་དགོས་ཏེ་མེ་ཡོང་གི་བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་
 དེ་ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་བྱད་བཞིན་དུ་སྒྲུང་བ་ལྟར་མ་གྱུ་ཀྱང་གཟུགས་བརྟན་ཡོད་
 པ་བཞིན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། ། བཅུ་གཅིག་པ་ལྟ་བུ་རྟེན་པའི་ཡོད་འཛིན་བརྟན་པར་
 འཛིན་དགོས་པོ་ནི། འཛིན་ཚུལ་དེ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་རང་བཞིན་མེད་རྟོགས་
 གྱི་ལྟ་བུ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་ནི་ཡོད་པར་འཛིན་ཚུལ་གསུམ་ག་
 འབྱུང་སྟེ་འོན་ཀྱང་ལྟ་བུ་དེ་སྐྱེས་ནས་བཟུང་སྟེ་རི་སྤྱིད་དུ་ལྟ་བུ་དེའི་འདུ་བྱེད་དམ་
 རེས་པའི་བྱེད་ལས་མངོན་གྱུར་མ་ཉམས་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་རིགས་པས་རྣམ་པར་དབྱེད་
 བས་རང་གི་ངོ་བོས་གྱུ་བ་བམ་མ་གྱུ་བ་བསམས་གིང་དབྱེད་པའི་ཆེ། རང་གི་ངོ་བོས་
 གྱུ་བ་པ་འཐད་སྟམ་པའི་སྟོན་ནས་རང་ངོས་ནས་གྱུ་བ་པ་ཁས་ལེན་པའི་བདེན་འཛིན་
 ཀྱན་བརྟགས་རེ་ཞིག་མི་སྐྱེ་བ་ཡིན་གྱི་དེ་ལ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཞུགས་པའི་སྟན་
 སྐྱེས་གྱི་བདེན་འཛིན་ནི་དེའི་ཆེ་མི་སྐྱེ་བ་ཡིན་ལོ། ། བཅུ་གཉིས་པ་ལྟ་བུ་རྟེན་ཀྱང་
 བདེན་འཛིན་སྐྱེ་བ་དང་མ་བརྟེན་པར་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་ནས་རེས་ཀྱང་འོག་
 མའི་འཕགས་པ་ཅི་རིགས་ཡོད་པ་པོ་ནི། རྒྱ་མཚན་དེས་ན་རང་གི་ངོ་བོས་གྱུ་བ་པའི་
 རང་བཞིན་མེད་རྟོགས་གྱི་ལྟ་བུ་སྐྱེས་ནས་མ་ཉམས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ལྟ་བུ་
 སོགས་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བརྟན་པ་སྐྱེ་མ་ལྟ་བུར་ཡོད་པར་འཛིན་པ་
 ཁོ་ན་མ་ཡིན་ཏེ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡོད་འཛིན་དེ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་མ་
 ལྟ་བུའི་ཡོད་འཛིན་ཁོ་ན་ཡིན་ན་ལྟ་བུ་སྐྱེས་ནས་མ་ཉམས་པའི་གང་ཟག་དེ་དག་གི་
 རྒྱུད་ལ་བདེན་པར་ཡོད་པར་འཛིན་པ་མངོན་གྱུར་པ་སྐྱེ་མི་སྤྱིད་པར་ཐལ་བའི་སྟོན་
 དུ་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་སློབ་དཔོན་སོ་སོའི་བཞེད་པའི་བྱད་པར་ལ་ལྟ་ལས། དང་པོ་
ལེགས་ལྡན་སོགས་དབུ་མ་རང་རྒྱད་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་རང་རྒྱད་ཁས་ལེན་པ་རང་གི་
ངོ་བོས་བྱབ་པའི་རང་མཆན་ཁས་ལེན་པ་ལ་ཐུག་པ་འདི། དེ་ལྟར་ན་སློབ་དཔོན་
ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ལ་སོགས་པ་འདིའི་འོས་པ་མཆན་ནི་ཆོས་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་
བོས་བྱབ་པའི་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཐ་སྙད་ཏུ་བཞེད་པའི་འདི་ཡིན་པའི་དབུ་མ་པ་
རྣམས་ཀྱིས་འོས་པ་དབང་པའི་རྟགས་སམ་རང་རྒྱད་ཀྱི་རྟགས་དོན་འགྲེལ་པས་
དེ་རང་གི་ལུགས་ལ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡང་ཐ་སྙད་ཏུ་རང་གི་ངོ་བོས་
བྱབ་པའི་རང་མཆན་ཡོད་པ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་འདི་ཉིད་ལ་ཐུག་པ་ཡིན་པས་རང་
རྒྱད་ཀྱི་རྟགས་རང་ལུགས་ལ་འདྲིལ་མི་འདྲིལ་གི་རྩ་བ་ནི་དགག་བྱ་གིན་ཏུ་སྤྲོ་བ་
དང་ཚོལ་བ་གཉིས་ལ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཆོས་ཅན་མཐུན་བྱབ་ཡོད་ཀྱང་རང་རྒྱད་མིན་ཚུལ་
འོས་པ་རང་ངོས་ནས་བྱབ་པའི་རང་བཞིན་ཁས་ལེན་མི་ལེན་འདི་རང་ལ་ཐུག་པ་
ཡིན་ལོ། །གཉིས་པ་དེས་མངོན་སུམ་མ་འཁྲུལ་པའི་ཆད་མ་མི་འདྲ་བ་འདི། དེ་ལྟར་
ཐུག་པའི་རྒྱ་མཆན་དེས་ན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ལ་སོགས་པའི་རང་རྒྱད་པ་ཁོང་རྣམ་
པའི་ལུགས་ལ་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་བྱབ་པའི་རང་བཞིན་སྤང་བའི་དབང་ཤེས་གོང་ཏུ་
བཤད་པ་ལྟར་ཀྱི་འཁྲུལ་རྒྱུ་གཞོན་མེད་རྣམས་ཀྱང་ཐ་སྙད་ཏུ་རང་གི་སྤང་ཡུལ་ལ་
མ་འཁྲུལ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་རང་གི་ངོ་བོས་བྱབ་པའི་རང་བཞིན་ལྷ་གྱ་སོགས་
ལ་ཡོད་པར་འདྲིན་པའི་རྟག་པའང་རང་གི་ཞེན་ཡུལ་ལྷ་གྱ་རང་གི་ངོ་བོས་བྱབ་པའི་
རང་བཞིན་ཡོད་པ་དེ་ལ་མ་འཁྲུལ་བ་ཡིན་ཏེ། མ་འཁྲུལ་པར་བཞེད་པ་དེ་ལྟ་བུ་མ་
ཡིན་པར་དབང་ཤེས་དང་རྟག་པ་དེ་དག་རང་རང་གི་སྤང་ཡུལ་དང་ཞེན་ཡུལ་དེ་
དག་ལ་འཁྲུལ་པར་སློབ་དཔོན་དེ་དག་གིས་བཞེད་པ་ཡིན་ཞེས་ཁ་ཅིག་ཟེར་ན་རང་
ངོས་ནས་བྱབ་པ་དང་རང་རྒྱད་མི་རུང་འོས་པས་འོ་ན་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་
སོགས་ཀྱིས་དངོས་པོར་སྒྲུབ་རྣམས་དང་དབུ་མ་པ་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ་མཐུན་སྤང་
ཏུ་བྱབ་པའི་ཆད་མ་གང་ཡོད། འོ་མེད་ན་སྤང་ལེགས་ལྡན་ཀྱི་བཞེད་པ་སྒྱིད་གོས་

བ་དང་འགལ་ལོ། གསུམ་པ་དེ་འབྲུལ་ན་གཞན་གྱགས་ཡིན་པས་རང་རྒྱུད་མི་^{༡༥༡}
 འཐད་པ་ཐམས་ཅད་སྟོབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྱགས་པ་རི་ལྟར་བཞེད་པ་ལྟར་ཆད་མ་དེ་
 དག་རང་ལུལ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱབ་པར་སྤང་བའི་སྟོན་པ་འབྲུལ་པར་བཞེད་
 དགོས། དེ་དགོས་ན་ལུལ་གཟུགས་སོགས་རང་མཆན་ཀྱིས་བྱབ་པར་སྤང་བ་ལྟར་ཀྱི་
 རང་བཞིན་དེ་འབྲ་མེད་ཀྱང་རང་མཆན་ཀྱིས་བྱབ་པའི་རང་བཞིན་དེར་སྤང་བའི་
 རྒྱ་མཆན་ཀྱིས་དབང་ཤེས་ཆད་མ་ནམས་འབྲུལ་པར་བཞེད་དགོས། དེ་ལྟར་དེ་འབྲ་
 པའི་དབང་ཤེས་ཆད་མ་འབྲུལ་བ་དེ་ནམས་ཀྱིས་བཞག་པའི་ཆོས་ཅན་ལ་སོགས་པའི་
 སྟོན་པ་དངོས་པོར་སྟོབ་པ་ལ་བསྟུབ་བྱ་བསྟུབ་ན་ནི། ཆད་མས་བྱབ་ཚུལ་གཉིས་ཀའི་
 ལུགས་ལ་མཐུན་སྤང་བ་དགོས་ཤིང་རང་ལུགས་སུ་ཆོས་ཅན་འདྲིལ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་
 དེའི་སྟོན་པ་སྐོལ་པོ་དངོས་སྟོབ་པ་དེས་ཀྱང་ཆད་མ་དེའི་སྟོན་པ་བྱབ་དགོས་པས་
 རྒྱ་མཆན་དེ་པ་རྩལ་པོ་ལ་དེ་^{༡༥༢}གཞན་གྱགས་ཀྱི་རྟགས་བྱབ་ཚུལ་ཡིན་པ་རང་རྒྱུད་
 ཀྱི་རྟགས་སུ་མི་འགྲོ་ལ་ཆོས་ཅན་ནམ་བྱུ་པའི་ཆེ་ན་རང་བཞིན་ཀྱིས་མེད་པ་ཡང་
 རེས་པར་བྱབ་ཟིན་པ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བསྟུབ་པའི་ཆེ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་ཅི་
 ཞིག་བྱེད། པོད་^{༡༥༣}སྤྲུམ་མ་མ་རྟོགས་པ་དང་སྤྲུམ་རེ་ཞིག་བཞག་ཅེས་པ་དེའི་ཡིན་
 འོ། ། བཞི་པ་ཆོས་ཅན་དངོས་སྟོབ་དང་མཐུན་བྱུ་མིན་ན་རང་རྒྱུད་མིན་ཚུལ་ཆེས་
 གསལ་བར་བཤད་པ་ནི། འོན་ཏེ་གོང་གི་དེ་མ་ཡིན་པར་སྐོལ་པོ་དངོས་སྟོབ་པ་རང་
 ལ་ཆོས་ཅན་སོགས་བྱུ་པས་ཆོག་པ་ཡིན་ཀྱི་དབུ་མ་བ་དང་གཉིས་ཀ་ལ་མཐུན་སྤང་
 ཏུ་བྱབ་མི་དགོས་སོ་སྟུམ་ཏུ་བསམ་ན། མཐུན་སྤང་ཏུ་བྱབ་པ་མི་དགོས་པ་དེ་ནི་བྱེད་
 རང་ཡང་མི་འདོད་ཅིང་དེ་ལྟར་འདོད་ན་རིགས་པའང་མ་ཡིན་ཏེ་མཐུན་སྤང་ཏུ་བྱབ་
 པ་མི་དགོས་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་སྟུབ་པའི་རག་ཏུ་བཀོད་པའི་རྟགས་སྟོར་ཐམས་ཅད་
^{༡༥༤}སྤྲུམ་བཤད་དབུ་མ་པ་ལས་ཁྱི་ཆོལ་ལ་གྱགས་པས་གཞན་གྱགས་དང་རང་གྱགས་
 རོན་གཅིག་སྟེ་དེའི་རང་གཞན་གཉིས་ཀ་ཁྱི་ཆོལ་ལ་བྱེད་པའི་ཁྱིར་ཏེ། རང་གྱགས་
 ནི་ཆོག་གསལ་ལས་སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པ་གཞན་ལ་ལྟ་བ་དང་རང་ལ་གྱགས་པའི་

རྗེས་སྐྱོད་པ་དང་ཞེས་དང་གཞན་གྲགས་ནི་དེ་ཉིད་ལས་དེ་ལ་གྲུབ་པའི་རྗེས་
སྐྱོད་པས་གསལ་བར་བཤད་པ་ཞེས་སོ། དེས་ན་རང་གྲགས་ཅམ་ཏུ་འགྱུར་བས་
སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཐལ་བ་པ་སྟེ་ཐལ་འགྱུར་ཅམ་
གྱིས་པ་རྩོལ་ལ་རྗེས་དཔག་སྦྱིད་ཅུས་པར་འདོད་པའི་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་རྗེས་
སྐྱོད་ལེགས་ཤིང་འབྲངས་པ་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་བྱིར་རོ། ལྷ་པ་ཞི་བ་འཆོ་
ཡབ་ལྷས་སོགས་ཀྱང་རང་མཆན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་མ་འཁྲལ་བར་བཞེད་པ་༼༡༽ནི། རང་
རྒྱུད་པའི་སློབ་དཔོན་ཞི་བ་འཆོ་ལ་སོགས་པ་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཐ་སྟོད་ཏུ་མེད་པར་
བཞེད་པའི་དབུ་མ་པ་རྣམས་ཀྱང་སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་རྣམས་སེམས་ཅམ་རྣམ་
བདེན་པ་འདོད་པ་ལྟར་ཡུལ་དེ་དག་ཐ་སྟོད་ཏུ་ཤེས་པའི་རྗེས་སྐྱོད་པར་བཞེད་པ་
ཡིན་པས་ན་ཡུལ་དེ་དག་རང་གང་ལ་སྤང་བའི་དབང་ཤེས་རྣམས་ཀྱང་ཡུལ་དེ་དག་
ལ་སྟོས་ཏེ་གང་སྤང་བ་ལྟར་གྱི་རང་གི་མཆན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་འཛིན་པར་
བཞེད་པ་ཡིན་པས་སྟོ་ཅམ་ཞིག་ལ་སྟོས་ནས་དབང་ཤེས་དེ་དག་འཁྲལ་བར་བཞེད་
པ་མ་ཡིན་ལོ།

༼༢༽གསུམ་པ་དངོས་སྤྱོད་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་རྩ་བ་
མངོན་སུམ་ལ་རག་ལས་པར་བཤད་པ་ལ་རྗེས་དཔག་ཡོང་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་མངོན་
སུམ་ལ་རག་ལས་པ་དང་། དེ་རང་རིག་གཞན་རིག་མངོན་སུམ་གཉིས་གང་རྩང་ལ་
འདོད་རྩལ་དང་། འདིར་རང་མཆན་གྱིས་གྲུབ་པར་ཆད་མ་མེད་ཀྱང་གཞན་གྲགས་
ཅམ་གྱིས་ཆོག་པ་གསུམ་ལས་དང་པོ་༼༡༽ནི། ཡང་ཞི་བ་འཆོ་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་
གིས་མིག་ལ་སོགས་པ་སྟོག་ཏུ་གྱུར་པའི་དོན་ཆོས་ཅན་ཏུ་བཞག་པའི་སྐབས་དེར་
ནི་མངོན་སུམ་གྱིས་ཆད་མས་ཆོས་ཅན་མིག་སོགས་སྟོག་གྱུར་དེ་དངོས་སུ་མི་འབྱུབ་
ཀྱང་ཆོས་ཅན་མིག་སོགས་སྟོག་གྱུར་དེ་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མའི་རྩ་བ་མཐར་གཏུགས་
པ་ན་མངོན་སུམ་ཞིག་ལ་ངེས་པར་བྱག་དགོས་པ་ནི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་པ་རྣམས་འདོད་
པ་ཡིན་ཏེ། རྗེས་དཔག་ཡོང་བ་བརྒྱད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ་ཡོང་བ་མང་པོ་ལག་བརྒྱད་ནས་

མིག་ལྟན་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་འགྲོ་དགོས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར།། རྗེས་དཔག་དེའི་
 རྩ་བའི་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱང་མངོན་སུམ་ལ་བྱག་པར་བྱབ་མཐའ་སྐྱབ་བ་ནམས་ལ་གྲགས་ཤིང་
 འདོད་པས་སོ།། གཉིས་པ་^{༥༡༩།} དེ་འབྲའི་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རྩ་བ་མངོན་སུམ་ལ་བྱག་
 པ་དེའི་ཆེ་གང་ལ་བྱག་པའི་རྩ་བའི་མངོན་སུམ་དེ་ནི་ཡང་ན་གཞན་རིག་མངོན་
 སུམ་མ་འབྲུལ་བ་ཞིག་ལ་བྱེད་དགོས་པ་དང་ཡང་ན་རང་རིག་མངོན་སུམ་མ་འབྲུལ་
 བ་ཞིག་ལ་བྱེད་དགོས་པར་འདོད་ལ་མངོན་སུམ་དེ་དག་མ་འབྲུལ་བའི་མ་འབྲུལ་
 ལུགས་དེ་ཡང་སྤར་གོང་ཏུ་བཤད་པ་ལྟར་མངོན་སུམ་དེ་ལ་རང་ཡུལ་རང་གི་མཆན་
 ཉིད་ཀྱིས་བྱབ་པའི་དོན་སྤང་པ་ཡིན་ལ་དེ་ལྟར་རང་ལ་གང་སྤང་བ་ལྟར་ཀྱི་རང་གི་
 མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱབ་པ་དེ་ཡུལ་སྤང་ཏུ་བྱབ་པ་ཞིག་དགོས་ལ་རང་ཡུལ་དེ་ལྟར་བྱབ་
 པ་ཞིག་བྱང་བའི་སྐབས་དེ་ལ་ཞི་འཚོ་སྟགས་རང་རྒྱུད་པ་དེ་དག་གིས་མངོན་སུམ་
 དེ་དག་མ་འབྲུལ་བར་འཛོག་པར་འདོད་པས་ན་ཞི་འཚོ་ལ་སྟགས་པའི་རང་རྒྱུད་
 པ་དེ་དག་དང་རང་གི་ངོ་བོས་བྱབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་དབྱེ་མ་ཐལ་
 འབྱར་བའི་ལུགས་གཉིས་ལ་མཐུན་སྤང་ཏུ་བྱབ་པའི་མངོན་སུམ་མ་འབྲུལ་བ་གཏན་
 བཤད་པ་ཡིན་ནོ།། གསུམ་པ་གཞན་གྲགས་ཀྱིས་ཆོག་ཚུལ་^{༥༢༠།} ལྱིར་དེ་འབྲའི་
 སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རྩ་བ་མངོན་སུམ་ལ་བྱག་དགོས་ཀྱང་དེ་ལྟར་མངོན་སུམ་ལ་དངོས་སུ་
 མ་གཏུགས་ཀྱང་མ་རོལ་པོ་ལ་ལན་གདབ་པར་ནི་རྒྱས་ཏེ་རྒྱས་པའི་ཚུལ་འདི་ལྟར་
 རང་བཞིན་ཀྱིས་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རང་རྒྱུད་པ་དང་དངོས་སྐྱབ་པས་ནི་འདུས་བྱས་དང་
 འདུས་མ་བྱས་གང་ལ་ཡང་དེ་དག་ཆད་མས་བྱབ་པའི་དོན་ནི། འདུས་བྱས་དང་འདུས་
 མ་བྱས་དེ་དག་གི་རང་རང་གི་སྟོད་ལུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཞིག་ཡུལ་རང་རང་གི་སྟོད་ཏུ་
 ཡོད་པའི་དོན་འབྱུང་དགོས་པ་དེ་ཡིན་པར་འདོད་པ་ཡིན་ན་སྟེ་ཡིན་མེད་དེ་ལྟར་
 ཡུལ་སྟོད་ཏུ་ཡོད་པ་དེ་ནི་དེ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་མངོན་སུམ་མེད་པས་དེ་འབྲའི་མངོན་
 སུམ་ཞིག་ལ་མ་གཏུགས་ཀྱང་རིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་དགག་པར་རྒྱས་པའི་བྱིར་གོང་གི་
 དེ་ལྟ་བུའི་ངོ་བོ་ཡུལ་སྟོད་ཏུ་ཡོད་པ་དེ་འཛོག་པའི་ཆད་མ་མེད་པས་ན་དེ་འབྲའི་བ་

ནི། སྐབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མར་མི་རུང་ངོ་།།

གོང་གི་དོན་ཆན་གཉིས་པ་གོང་དུ་བཟོད་པའི་སྟོན་དེས་གཏན་ཆིགས་ཀྱང་
མ་གྲུབ་པར་བསྟན་པ་རྒྱུ་ཡོད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་མིག་སྟགས་བདག་སྟེ་མེད་པར་
སྐབ་པའི་རྟགས་མ་གྲུབ་པའི་སྟོན་དང་། སྟོན་དེ་ལེགས་ལྡན་ཀྱིས་ཁས་ཁྲུངས་ཚུལ་
དང་། དེས་ན་སྐབ་པ་དང་དགག་པའི་ཡང་ཁོ་ལོ་ཡོད་པའི་བྱུང་པའི་རྟགས་ཀྱན་མ་
གྲུབ་པར་བསྟན་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལྷང་དགོད་པ་ནི་ཆིག་
གསལ་ལས། དེ་ལྟར་གོང་དུ་དོན་མི་འཐད་པར་བསྟན་པའི་སྐབས་སུ་གཞི་ཚས་ཅན་
མ་གྲུབ་པའི་བསྐབ་བྱེད་ཕྱགས་ཀྱི་ཉེས་པ་བཟོད་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་
འདི་ཉིད་ནི་སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་ཡོད་པའི་བྱིར་ཞེས་བྱ་བའི་སྐབས་
སུ་བགོད་པའི་ཡོད་པའི་གཏན་ཆིགས་འདི་ཉིད་ལ་མ་གྲུབ་པའི་སྟོན་བཟོད་པའི་
སྐབས་ལ་འང་མཚུངས་པར་སྒྱུར་བར་བྱའོ།། ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་དོན་བཤད་རྒྱུ་ནི། གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱགས་ཀྱི་སྟོན་བཟོད་ཚུལ་དེ་གཏན་
ཆིགས་མ་གྲུབ་པའི་སྟོན་བཟོད་པ་ལ་ཡང་སྟོར་ཚུལ་དེ་ལ་སྒར་གོང་དུ་གཞི་མ་གྲུབ་
པའི་ཕྱགས་སྟོན་བསྟན་སྐབས་སུ་རང་གི་ངོ་ཐོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཀྱིས་སྟོང་པར་
འདོད་པའི་སྔ་ཚོལ་དབུ་མའི་ལྷགས་དང་དེ་ལྟར་མི་སྟོང་པར་འདོད་པའི་རང་རྒྱུད་པ་
དང་དངོས་སྒྲིབ་དག་གི་ལྷགས་ཏེ་ཚོལ་བ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ལྷགས་ལ་མཐུན་སྒྲུང་དུ་གྲུབ་
པའི་ཚས་ཅན་སྐབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཡང་དེ་གཉིས་ཀྱི་ལྷགས་ལ་མེད་པས་ན་རང་རྒྱུད་
ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་རྟོན་ཚས་ཅན་གཞུགས་ཀྱི་སྟེ་མཆེད་དང་བདག་ལས་སྟེ་བ་མེད་པའི་
ཚས་གཉིས་བསྟོམས་པའི་ཚོགས་དོན་གཞུགས་ཀྱི་སྟེ་མཆེད་བདག་ལས་སྟེ་བ་མེད་
དེ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་རྟགས་དེའི་ཕྱགས་སམ། བསྐབ་བྱེད་ཞེས་བཟོད་པ་དེ་མེད་པར་བཤད་
པའི་རིགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པའི་བྱིར་ཞེས་པའི་གཏན་ཆིགས་ཀྱང་ཚོལ་བ་གོང་
གི་དེ་གཉིས་ཀྱི་ལྷགས་ལ་མཐུན་སྒྲུང་དུ་གྲུབ་པའི་རྟོན་ཚས་ཅན་སྐབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་
མེད་པས་ན་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྟགས་ཀྱང་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ཚུལ་ནམས་སྒར་བཤད་

པ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།། དེ་ཡང་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་པ་དེ་འདྲ་མེད་པའི་དབང་གིས་གཞི་དེ་ལ་གང་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་བསྐྱབ་བྱ་དང་། བསྐྱབ་བྱ་དེ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་རྟགས་སམ་གཏན་ཆེགས་གཉིས་པོ་གང་ཡང་བྱུང་པ་མི་སྲིད་པའོ།།

གང་ཉིས་པ་ལ་ལུང་དགོད་པ་དང་། རོན་བཤད་པ་གཉིས་ལས་འདྲི་དང་པོ་ནི། དེ་ཡང་འདིར་ཆེག་གསལ་ལས། དེ་ལྟར་གཏན་ཆེགས་མ་བྱུང་བའི་སྟོན་བརྗོད་ཚུལ་ལ་སྟོར་ཚུལ་དེ་ལྟ་བུ་དེ་ནི་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་རྒྱ་མཆན་གང་གི་ཕྱིར་སྟོར་ཞེ་ན་དེ་ཡང་སྣང་གོང་དུ་རི་སྐད་བསྟན་ཅིང་བཤད་པའི་རོན་གང་སྐྱར་རྒྱ་དང་གང་ལ་སྐྱར་རྒྱའི་ཆོས་ཅན་མ་བྱུང་པ་དང་གཏན་ཆེགས་མ་བྱུང་བའི་ཚུལ་འདི་ནི་རྟག་གི་བ་སྟོན་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་འདིས་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཁས་སྐྱབས་པར་སྔོང་བ་ཉིད་ཡིན་ལོ།། སྔོང་ཚུལ་རི་ལྟར་སྔོང་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་དེ་ལ་ས་རྩལ་པོའི་སྐྱབ་བྱེད་བཀོད་པ་དེ་སྟོན་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་ཀྱིས་འགོག་ལུགས་བཤད་པ་དེས་དེ་ལྟར་སྟོན་དཔོན་རང་གིས་ཁས་སྐྱབས་པར་སྔོང་བ་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་ས་རྩལ་པོའི་སྐྱབ་བྱེད་བཀོད་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ་ནང་གི་སྟེ་མཆེད་ནམས་སྟེད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།། གང་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རི་སྐད་དུ་གསུངས་པ་དེ་ནི་གཞན་དུ་འབྲུལ་པ་མེད་པས་གསུངས་པ་དེ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་དོན་ལ་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ནི་ཞི་བའོ་ཞེས་བྱ་བ་གང་གསུངས་པ་དེ་ཆད་མ་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་ཅིང་དོན་ལ་གནས་པ་བཞིན་ལོ།། ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཉིད་ནི་ས་རྩལ་པོ་གཞན་གྱིས་བཀོད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་ལོ།། སྐྱབ་བྱེད་འདི་ལ་སྟོན་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་ཀྱིས་བརྟགས་པ་འདི་ལྟར་བྱས་ནས་བཀག་སྟེ་སྐྱབ་བྱེད་དེ་ལྟར་བཀོད་པའི་སྐབས་འདིར་སྐྱབ་བྱེད་འགོད་པ་པོ་དངོས་སྐྱབ་བ་ཁྱེད་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གཏན་ཆེགས་སུ་བཀོད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རོན་དུ་འདོད་པ་དེ་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་གང་ཡིན་ཚུལ་འདི་དེ་བཞིན་གཤེགས་

པས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་དེ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་སྐད་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་རམ། འོན་ཏེ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་དེ་འབྲའི་དོན་དེ་དོན་དམ་
པར་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་སྐད་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་གང་ཡིན། དེ་
ཡང་འདིར་དེ་ལྟར་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་གཏན་ཆིགས་འདི་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པས་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་གསུངས་སྐྱུ་དོན་དེ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་དམ་
དོན་དམ་པར་ཡོད་ཅིས་ངེས་པའོ། དེ་ལྟར་ངེས་པ་དེ་ལས་གལ་ཏེ་རྟགས་སུ་བཀོད་
པའི་དོན་དེ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་ཟེར་སྐྱུ་ཡིན་ན་ནི་སྐྱབ་བྱེད་འགོད་པ་པོ་དངོས་སྐྱབ་
ཁྱོད་རང་གི་ལུགས་ལ་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་དོན་མ་གྲུབ་པ་ཁོ་ནར་འཇུག་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་
མིག་སྟགས་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་སྐྱེ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་
ཁས་སྐྱབས་པ་ཉིད་དོ། ཞེས་དང་གལ་ཏེ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་སོ་
ཞེ་ན་ཡང་དོན་དམ་པར་ནི་གང་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དང་གང་གིས་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་
ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་མི་འཐད་ཅིང་དེ་འབྲ་མ་གྲུབ་པར་ངེད་ཅག་དབུ་མ་པ་འདོད་པའི་
ཕྱིར་དབུ་མ་པའི་རོར་གཏན་ཆིགས་དེ་མ་གྲུབ་པའི་དོན་ཉིད་ཏུ་འཇུག་པ་དང་དོན་
དམ་པར་ཡོད་པའི་གཏན་ཆིགས་དེ་ཐ་སྙད་པའི་བསྐྱབ་བྱེད་ཆོས་དང་ཤིན་ཏུ་འགལ་
བས་གཏན་ཆིགས་འགལ་བའི་དོན་ཏུ་འཇུག་པ་ཉིད་དོ། ཞེས་སྒྲོབ་དཔོན་ལེགས་
ལྷན་འབྱེད་འདིས་ས་རོལ་པོ་ལ་སྒྲོན་འདི་སྐྱས་པ་ཡིན་ནོ། དེ་ལྟར་སྐྱས་པས་ཅིར་
འཇུག་ཞེ་ན་འདི་ལ་སྒྲོབ་དཔོན་ཟླ་བ་གཤགས་པས་འགོག་ཚུལ་འདི་ལྟར་གསུངས་ཏེ་
སྐྱེ་མཆན་གང་གི་ཕྱིར་ན་གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་སྒྲོབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྱེད་
འདིས་རང་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་སྐྱབ་པས་བཀོད་པའི་གཏན་ཆིགས་ལ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་
བརྟག་པ་བྱས་ནས་གཏན་ཆིགས་མ་གྲུབ་པའི་སྒྲོན་བཟླན་ནས་བཀག་པའི་ཚུལ་
འདིས་ནི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སྟགས་པའི་གཏན་ཆིགས་སྒྲོབ་དཔོན་ལེགས་
ལྷན་འབྱེད་རང་གིས་བཀོད་པ་རྣམས་ལ་ཡང་འཁྲལ་ཤེས་ཅམ་གྱིས་རྟེན་པའི་ཀུན་
རྫོབ་དང་མ་འཁྲལ་བའི་ཤེས་པའི་རྟེན་དོན་དོན་དམ་གང་དུ་ཡོད་བརྟགས་ནས་

བཀག་ན་རང་གཞན་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ་མ་ཐུབ་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པས་སྟོབ་
 དཔོན་རང་གིས་བཀོད་པའི་གཏན་ཆིགས་ཀྱང་མ་ཐུབ་པར་ཁས་སྒྲངས་པར་སོང་ངོ་།།
 དེ་ལྟར་སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་རང་གིས། ཁས་སྒྲངས་པར་སོང་བ་དེའི་ཕྱིར་
 སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་འདིས་མིག་གེས་ལ་སོགས་པའི་མངོན་སུམ་མ་འཁྲུལ་
 བས་རྟེན་པར་འདོད་པའི་དངོས་པོའི་ཆོས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་ཐུབ་པའི་དོན་
 གཏན་ཆིགས་སུ་བཀོད་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་སྟེ་སྟོར་བའི་དག་ཐམས་ཅད་ལ་གཏན་
 ཆིགས་དང་ཆོས་ཅན་ལ་སོགས་པ་དབྱ་མ་པ་རང་ལ་མ་ཐུབ་པ་ཡིན་ཞིང་དེ་ལྟར་རང་
 ལ་མ་ཐུབ་པ་དེའི་ཕྱིར་སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་རང་ཉིད་ཀྱིས་བཀོད་པའི་སྟུབ་
 པར་བྱེད་པ་གཏན་ཆིགས་ཐམས་ཅད་སྟོབ་དཔོན་རང་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་འཛིག་གིང་
 ཉམས་པར་བྱས་པར་འགྱུར་རོ།། ཞེས་གསུངས་པ་དེ་གཉིས་པ་དོན་བཤད་པ་ལ་
 གཞན་གྱིས་འཁྲུལ་བ་དགག་པ། རང་ལུགས་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་འདོད་
 པ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཆིག་ཟིན་ལྟག་ཆོད་ཡིན་པ་ནི་
 འདིའི་དོན་ལ་སྟོབ་དཔོན་སྟོབ་པ་ཀླགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་འདོད་པའི་པོད་དག་
 བ་རེ་ས་ནི་དོན་དམ་པར་སྒྲ་བའི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་ཏེ་འབྲང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དཔེར་ན་
 རྒྱང་བཞིན་ནོ་ཞེས་སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་རང་གིས་བྱས་པའི་བསྟན་
 འཆོས་རྟོག་གི་འབར་བ་སོགས་སུ་བཀོད་པ་དེ་ལ་སྟོབ་དཔོན་སྟོབ་པ་ཀླགས་པས་
 འགོག་པའི་ཆེ་འབྲང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་གཏན་ཆིགས་བཀོད་པ་དེ་དོན་
 དམ་ཏུ་འབྲང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འགོད་པ་ཡིན་ན་སྟོབ་དཔོན་རང་གིས་མ་ཐུབ་
 ལ། ཡང་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འབྲང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འགོད་པ་ཡིན་
 བ་ནི་ཕྱི་ཚོལ་དངོས་པོར་སྟོབ་པ་ལ་མ་ཐུབ་པོ། རྟགས་རང་གཞན་གཉིས་ཀ་ལ་ཚུལ་དེ་
 ལྟར་མ་ཐུབ་པ་དེས་རྟགས་མ་ཐུབ་པར་མི་འཛོག་ན་འོ་ན་བདེན་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་ས་
 རང་གཞན་ལ་མ་ཐུབ་ཚུལ་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་ས་རྟགས་མ་ཐུབ་པ་ལ་རྟགས་མ་ཐུབ་
 པས་བྱུང་བར་སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་བྱེད་རང་གིས་ཁས་སྒྲངས་པ་དང་

འགལ་ལོ། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཟེར་ལ། བབ་ཚལ་སྤྲུང་ཡང་ཁ་ཅིག་ནི་བདེན་གཉིས་
ཀྱི་བྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པར་འབྱུང་བ་ཙམ་ཞིག་གཏན་ཆིགས་སུ་འགོད་ན་རིགས་ཤེས་
ཀྱིས་དབྱད་པའི་ཆོ་རིགས་ཤེས་དེས་མ་གྲུབ་པས་ན་འབྱུང་བ་ཙམ་འགོད་པ་མི་འཐད་
ཅས་འགོག་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཟེར་རོ། གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ་ལྟ་ལས། དང་པོ་མདོར་
བསྟན་པ་༼༡༽ནི། བོད་དེ་དག་གི་འཆད་ལུགས་འདི་འདྲ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སློབ་དཔོན་
ཟླ་བས་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་སུན་འབྲིན་པ་ནི། ཆོག་གསལ་གྱི་དགོངས་པ་
གཏན་མ་ཡིན་པས་དཔལ་ལྷན་ཟླ་བའི་བཞེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཞིང་སློབ་དཔོན་
ལེགས་ལྷན་འབྲེད་དེ་ཡང་བདེན་གཉིས་ཀྱི་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་འབྱུང་བ་སོགས་
རྟགས་སུ་འགོད་པ་དང་བདེན་གཉིས་གང་གིས་ཀྱང་བྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་རྟགས་
བཀོད་ནས་དཔེ་རང་གཞན་ལ་མ་གྲུབ་ན་རྟགས་མ་གྲུབ་པས་བྱབ་པ་སོགས་དེ་ལྟར་
དུ་བཞེད་པའང་གཏན་ནས་མ་ཡིན་པས་སློབ་དཔོན་དེ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་གཉིས་ཀ་
ལ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ལོ། ༼༢༽གཉིས་པ་སྤྲོ་ཆོས་ཅན་དུ་མ་གྲུབ་པར་བཤད་
པ་སོགས་ཁས་སྐྱེས་ཚུལ་ནི། འོ་ན་ལུང་དེའི་དོན་རིམ་ལོན་སྟུང་ན། འདི་ལྟར་
ཡིན་ཏེ་གང་གི་བྱིར་རི་སྐད་བསྟན་པའི་དོན་འདི་ནི་འདིས་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཁས་
སྐྱེས་པ་ཡིན་ལོ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྐབས་ཀྱི་རིམ་སྐད་བསྟན་པ་སྟེ་རིམ་སྐད་བཤད་
པ་ཞེས་པའི་དོན་ནི་སྤྲོ་གོང་དུ་དོན་མི་འཐད་པར་བསྟན་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་
པའི་ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་པའི་ཚུལ་དང་ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་ཚུལ་དེ་གཏན་ཆིགས་ལའང་
སྒྱུར་བར་གསུངས་པ་དེ་ཡིན་ཏེ། དོན་མི་འཐད་པར་བསྟན་པའི་ལུང་དེའི་རྗེས་དེ་མ་
ཐག་ཏུ་གང་གི་བྱིར་རི་སྐད་བསྟན་པའི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་དེ་གསུངས་པས་སོ། །
༼༣༽གསུམ་པ་དེས་ན་རང་མཆན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་འབྲུལ་མ་འབྲུལ་ཏེ་རྟེན་དོན་ལ་སྟོན་
ནས་མཐུན་སྤང་མ་གྲུབ་ཚུལ་༼༤༽ནི། རིམ་སྐད་བསྟན་པ་ཞེས་སྤྲོ་ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་
ཚུལ་གཏན་ཆིགས་ལ་སྒྱུར་བར་གསུངས་པ་དེ་ལ་བྱེད་པ་དེ་ལྟ་ན་དོན་འདིར་འབྱུར་
ཏེ་ཆོས་ཅན་དང་གཏན་ཆིགས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཆད་མ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་མདོན་

ཐུམ་ལྟ་བུ་དེ་འབྲུལ་པའམ་མ་འབྲུལ་བ་གཉིས་པོ་གང་རུང་ཞིག་ལས་མི་འདའ་ལ།
 གལ་ཏེ་མངོན་སུམ་འབྲུལ་པས་རྟེན་པའམ་གྲུབ་པའི་དོན་ཞིག་གཏན་ཆིགས་དང་
 ཆོས་ཅན་ལ་སོགས་པར་འདོག་ན་དངོས་པོར་སྒྲ་བ་ལ་མ་གྲུབ་ལ། ཡང་མངོན་སུམ་མ་
 འབྲུལ་པས་རྟེན་ཅིང་གྲུབ་པའི་དོན་ཞིག་གཏན་ཆིགས་སོགས་དེ་དག་ཏུ་འདོག་ན་
 བྱི་དབྱ་མ་པ་རང་གི་ལུགས་ཀྱི་ཆད་མས་མི་འབྲུབ་པས་ན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་དང་
 ཆོས་ཅན་ལ་སོགས་པ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ་དེ་ལྟར་མ་གྲུབ་པར་སྟོན་ནས་གོང་ཏུ་བཤད་
 པ་དེ་ནི་རི་རྒྱུད་བསྟན་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ།། བཞི་པ་དེ་ལེགས་ལྡན་གྱིས་ཁས་
 གཟུངས་པའི་སྤྱི་འཇུག་གོང་ཏུ་བཤད་པའི་རྟགས་སོགས་མ་གྲུབ་ཚུལ་དེ་འདྲ་བའི་སྐོ་
 བས་མ་གྲུབ་པར་འདོག་པ་དེ་སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་རང་ཉིད་ཀྱིས་རི་ལྟར་
 ཁས་གཟུངས་པའི་ཚུལ་དེ་སྟོན་པ་ནི་ཆིག་གསལ་ཏུ་དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་དེ་ལ་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་
 གཉིས་ཀྱི་སྐོ་བས་བརྟག་པ་མཛད་པ་དེ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ནོ།། སྤྱི་ལྟ་པ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འཕམ་
 དོན་དམ་ཏུ་གསུངས་པ་མིན་ཚུལ་སྤྱི་ནི། དེ་ལྟར་བརྟགས་པ་མཛད་པ་དེའི་དོན་ནི་
 བོད་གཞན་དག་འདོད་པ་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
 རྟགས་སུ་འགོད་པ་དེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་རྟགས་སུ་འགོད་དམ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དོན་དམ་ཏུ་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་རྟགས་སུ་འགོད་པ་གང་ཡིན་པར་འདོད་ཅེས་བརྟག་པ་བྱེད་པ་དེ་འདྲའི་
 དོན་ནི་ཡེ་གཏན་ནས་མ་ཡིན་ཏེ། མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་སྟར་གོང་ཏུ་སྟོགས་སུའི་
 འདོད་པ་བསྐངས་པ་སྟེ་བཀོད་པ་ལྟར་ཆོས་ཅན་བདེན་བརྟན་གང་གིས་བྱང་བྱུང་
 པར་ཏུ་མ་བྱས་པར་མཐུན་སྟངས་བཞིག་གཞན་དགོས་ཀྱི། དེ་ལས་གཞན་ཏུ་མཐུན་
 སྟངས་བ་ལ་བཞག་པར་བདེན་བརྟན་གང་རུང་གིས་བྱུང་པར་ཏུ་བྱས་པ་ཆོས་ཅན་ཏུ་
 བཞག་ན་ཆོལ་གྱི་ཆོལ་གང་རུང་གཅིག་ལ་མ་གྲུབ་པར་འབྱུར་བར་སྟོབ་དཔོན་
 ལེགས་ལྡན་འབྱེད་རང་ཉིད་འདོད་པ་བཞིན་ཏུ་སྐབས་འདིར་གཏན་ཆིགས་དང་དཔེ་

ལ་སོགས་པའང་མཐུན་སྒྲུབ་པ་དེ་ལྟར་སྒྲོལ་དཔོན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་འདོད་པ་ཡིན་པས་ན་
གིན་ཏུ་རྟགས་པ་དེ་འདྲ་བའི་ལྟ་ཆོད་དེའི་གཏན་ཆོགས་འདོད་ཆུལ་བ་དེ་འདྲར་
སོང་བ་ལ་ཡང་གྲུབ་པའི་མཐའ་དང་རིགས་པའི་གནས་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པའི་པཱི་ཏ་
སྒྲོལ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་འདི་ལྟ་བུ་འབྲུལ་ནས་མི་མཆིན་པར་འགྲོ་བ་ག་ལ་
སྤྱི། གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་གསུངས་པའི་དོན་བདེན་གཉིས་
གང་ཡིན་ངེས་པ་ལ་སྒྱུར་དགོས་པ་^{༡༥༽}ནི། བརྟག་པ་བྱེད་ལུགས་དེ་འདྲ་མ་ཡིན་ཞིང་
སྒྲོལ་དཔོན་དེ་མཁས་པ་ཡིན་པ་དེས་ན་ལུང་དེའི་དོན་ནི་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ་ས་རོལ་
དངོས་སྒྲུབ་སྒྲུབ་བྱེད་ཏུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཞེས་བཀོད་
པའི་རྟགས་དེ་ཉིད་ཀྱི་དོན་དེ་ཀུན་རྒྱལ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གཉིས་སོ་གང་
ཏུ་ཡོད་པ་ཡིན་ཞེས་སྒྲོལ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་ས་རོལ་སོ་ལ་འདྲི་བ་ཡིན་
པས་དེ་ལྟར་ངེས་པའི་ཆོ་རྟགས་དེ་ཀུན་རྒྱལ་པ་ཡིན་ཟེར་རྒྱ་ཡིན་ན་ནི་དངོས་སྒྲུབ་
རང་ཉིད་དེ་འདྲའི་རྟགས་དེ་ཀུན་རྒྱལ་ཏུ་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་མི་འདོད་པས་ས་རོལ་སོ་
རང་ལ་མ་གྲུབ་ལ། གལ་ཏེ་རྟགས་དེ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ཡིན་ཟེར་རྒྱ་ཡིན་ན་དབྱ་
མ་པ་ངེད་ཀྱིས་དོན་དམ་ཏུ་ནང་གི་སྒྲུ་མཆོད་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་སུ་ཡོད་པ་དང་
མེད་པ་དང་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་དེ་འདྲ་གང་ཡང་རྒྱ་ལས་སྒྲུ་བ་བཀག་པ་ཡིན་པས་
ངེད་དབྱ་མ་པ་ལ་མི་འབྲུབ་ཅིང་། ཀུན་རྒྱལ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གཉིས་སོ་
གང་ཏུ་འང་མེད་པའི་དོན་ནི་མི་སྤྱི་ཅིང་གཉིས་ཀ་མི་འདོད་པས་དེ་གསལ་བར་
དགག་པ་སྒྲོལ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་མཛད་མི་དགོས་སོ། ། གཉིས་པ་དེ་
བཞིན་ཏུ་རྟགས་གཞན་ལ་དེ་ལྟར་ངེས་པ་སྒྱུར་རྒྱུ་ཀྱིས་ཞིབ་ཆ་དགོས་རྒྱུ་^{༡༥༽}ནི།
སྒྲོལ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་ས་རོལ་སོ་ལ་བརྟག་པའི་ངེས་པ་བྱེད་ལུགས་དེ་ལ་
ས་ནི་དོན་དམ་པར་སྒྲུབ་པའི་རོ་སོ་མིན་ཏེ་འབྲུང་བ་མིན་པའི་བྱིར་ཞེས་པ་འདི་ལ་
འབྲུང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་བཀོད་པ་ན་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་འབྲུང་བ་དེ་ཀུན་
རྒྱལ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གཉིས་སོ་གང་ཡིན་ཞེས་འདྲི་ན་རང་ལུགས་སུ་སྒྲུ་

མ་བཤད་པ་དང་འདྲ་བར་འཐད་པ་ཡིན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་
གཉིས་ཀྱི་འབྱུང་བ་གང་རྟགས་སུ་འགོད་ཅེས་སྟུ་ཡིན་ན་ནི་ཆོག་གསལ་གྱི་ཚུགས་
སྟེ་མ་སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་གྱི་བཞེད་པ་གཏན་ནས་མ་གོ་བའོ། ཡང་བརྟག་
པའི་དྲི་བ་བྱེད་ལུགས་གོང་གི་དེ་ལྟར་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་འབྱུང་བ་དེ་བདེན་
གཉིས་གང་ཡིན་ཞེས་དྲིས་ནས་འབྱུང་བ་དེ་དོན་དམ་ཡིན་ན་རང་དབྱ་མ་པ་ལ་མ་
བྱབ་པ་ཡིན་མོད་ཡང་འབྱུང་བ་དེ་ཀུན་རྫོབ་པ་ཡིན་ན་གཞན་དངོས་སྟེ་བ་ལ་མ་བྱབ་
ཅེས་རི་ལྟར་བརྟེན་དུ་བྱུང་སྟེ་བརྟེན་མི་བྱུང་ངོ་། དེ་ལྟར་བརྟེན་དུ་མི་བྱུང་བ་དེ་ལྟ་
མ་ཡིན་ན་འོ་ན་པ་རོལ་པོས་ཆོས་ཅན་དུ་བཞག་པའི་ནང་གི་སྟེ་མཆེད་དེ་ཉིད་ཀྱང་
ཀུན་རྫོབ་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན། ཕྱི་གོལ་དངོས་སྟེ་བ་དེ་དག་གིས་མ་བྱབ་པར་འཇུར་
བའི་ཕྱིར་རོ། གསུམ་པ་དེ་དངོས་སུ་ཁས་སྐྱོང་ངམ་སྟུ་པའི་ལོག་རྟོག་ནི། དེས་ན་
དེ་ལྟར་ཡང་བརྟེན་པར་མི་བྱུང་། འོ་ན་གོང་དུ་རི་སྐད་བསྟེན་པའི་གཏན་ཆོག་མ་
བྱབ་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་གྱིས་པ་རོལ་པོའི་རྟགས་ལ་བདེན་གཉིས་
ཀྱི་བརྟག་པ་བྱས་པའི་རྒྱལ་དེ་ཁས་སྐྱོང་པར་སོང་ལུགས་རི་ལྟར་ཡིན་སྟུ་ན། བཞི་
པ་དངོས་སུ་ཁས་སྐྱོང་ཀྱང་སྐྱོང་བར་ཐལ་བ་འཕང་རྒྱལ་པོ་ནི། དེ་རི་ལྟར་ཡིན་
པའི་རྒྱལ་འདིར་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། འདིར་སྟོབ་དཔོན་སྟེ་གསལ་གྱིས་མ་འཁྲལ་བའི་
ཤེས་པས་རྟེན་པའི་དོན་དེ་དོན་དམ་པ་དང་། འཁྲལ་བའི་ཤེས་པས་རྟེན་པའི་དོན་དེ་
ཀུན་རྫོབ་པ་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ལ་དགོངས་ནས་བདེན་གཉིས་གང་ཡིན་ཞེས་དྲིས་པ་དེ།
འཁྲལ་ཤེས་དང་མ་འཁྲལ་བའི་ཤེས་པ་དེ་གཉིས་པོ་གང་གིས་རྟེན་པ་ཡིན་ཞེས་དྲིས་
པ་དང་གནད་གཅིག་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་ལ་བསམས་པ་ཡིན་སྟེ། དེའི་རྒྱ་མཆན་འདི་
ལྟར་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་དོན་དེ་ཀུན་རྫོབ་པ་དང་དོན་དམ་པ་གང་ཡང་མ་ཡིན་ན་
རྟགས་དེ་ཉིད་མ་བྱབ་པར་འཇུར་དགོས་པ་དང་། ཡང་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་དོན་དེ་
མ་འཁྲལ་བ་དང་འཁྲལ་བའི་ཤེས་པ་གཉིས་གང་བྱུང་གིས་རྟེན་པའི་དོན་མིན་ན་
རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་དོན་དེ་ཉིད་མ་བྱབ་པར་འཇུར་དགོས་པ་གཉིས་པོ་རྒྱ་མཆན་

མཚུངས་པ་ལ། རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པའི་རིགས་པ་དེས་འབྲུལ་ནས་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་འདིས་རང་གིས་ཡོད་པའི་བྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་སོགས་ཁས་སྐྱོངས་པར་སོང་ཞེས་ཆོག་གསལ་ལས་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་དངོས་སུ་ཁས་སྐྱོངས་པ་ནི་མིན་ནོ། ། མིག་ཤེས་སོགས་མ་འབྲུལ་བས་རྟེན་པའི་དོན་རྟགས་ཀྱི་དོན་དུ་སློབ་དཔོན་ལེགས་འབྲེད་འདིས་འདྲིག་པ་དེ་བྱིར་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་ཀྱིས་གང་བཀོད་པའི་སྒྱུར་བ་ཐམས་ཅད་ལ་དངོས་པོའི་ཆོས་ཏེ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རྣམས་གྲུབ་གཏན་ཆོགས་སུ་བཀོད་པ་ཡིན་པས་དེ་འབྲེད་གཏན་ཆོགས་སུ་བཀོད་པ་ནམས་ཞེས་ཆོག་གསལ་གྱི་ལུང་དེར་དངོས་པོའི་ཆོས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དམིགས་ཀྱིས་བཀར་ནས་སློབ་དཔོན་ལྷ་གསུངས་སོ། ། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་ནི་རང་གིས་གང་བཀོད་པའི་རྒྱུག་ལྟགས་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་སོགས་དང་འབྲུང་བ་སོགས་ཀྱི་རྟགས་དེ་དག་ལས་རྟགས་ཁ་ཅིག་ནི་རྒྱུད་བར་པོའི་སྒྲུབ་བྱེད་མངོན་སུམ་མ་འབྲུལ་བས་དངོས་སུ་འབྲུབ་པ་དང་། མིག་སོགས་དབང་པོའི་རྟགས་སྒྲོག་ལྟར་ཡིན་པས་མངོན་སུམ་གྱིས་དངོས་སུ་མི་འབྲུབ་རྒྱུ་ཡང་རྟགས་ཁ་ཅིག་ནི་དངོས་སུ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་མེད་ཡང་མཐར་གཏུགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་མངོན་སུམ་མ་འབྲུབ་པ་ལ་འདྲིག་པར་བཞེད་མོད་ཡང་། སློབ་དཔོན་ལྷ་བའི་རྒྱུ་ཞབས་འདིས་དེ་འབྲེད་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་མངོན་སུམ་མ་འབྲུལ་བ་དེ་འགོག་པར་མངོན་པ་ཡིན་ནོ། ། དེས་ན་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་གྱིས་རང་དབང་ངམ་རང་རྒྱུད་ཡིན་ཞེས་པ་དེ་རྒྱུ་ལས་དེ་ལྟར་འགོག་པར་མངོན་པ་འདི་ཡང་སྒྲུར་གོང་དུ་ཆོག་གསལ་གྱི་ལུང་དངས་པ་ལྟར་དབུ་མ་པ་ཡིན་ན་ཚྭ་གསུངས་གཞན་ཁས་སྐྱོངས་པ་མེད་པའི་བྱིར། ཞེས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་ཁས་སྐྱོང་པར་མི་རིགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་གལ་ཏེ་མངོན་སུམ་ལ་སོགས་པའི་ཞེས་སོགས་ཆོད་སྒྲོག་གི་ལུང་དངས་ནས་རང་མཆན་གྱིས་གྲུབ་པ་འདྲེད་པའི་ཆད་མ་མེད་པར་གསུངས་པ་ནམས་ཀྱིས། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་ཀྱི་ཚྭ་གསུངས་འདིན་

པའི་རྗེས་འབྲངས་ནམས་ལ་བསྐྱབས་པའི་ཕྱིར་རོ།

གོང་གི་ས་བཅད་གཉིས་པ་སྐྱོན་དེ་རང་ལ་མི་མཆུངས་པའི་ཚུལ་སྤོལ་གཞན་གྲགས་ལ་སྐྱོན་མེད་ཚུལ་དང་། ལུང་གིས་གཞན་གྲགས་ངོས་བཟུང་བ་དང་། གཞན་གྲགས་ཀྱི་དོན་དང་ཐ་སྐྱད་སྤོལ་ཚོད་པ་སྤོང་བ་དང་། གཞན་གྲགས་དགོས་ཚུལ་གྱི་ཁུངས་དང་བཅས་པ་དང་། དེ་ལས་རྗེས་དཔག་སྐྱེད་ཚུལ་སོགས་དང་། ཐུབ་དོན་ཐལ་རང་གི་དོན་བཤད་པ་བྱག་ལས། དང་པོ་ལ་ལྷ་ལས། དང་པོ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཞན་གྲགས་ལ་མེད་པ་ནི། འདིར་གལ་ཏེ་གཞན་དག་ན་རེ་བྱེད་ཀྱིས་གཞན་གྱི་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་སྐྱོར་བའི་རག་ལ་ཆོས་ཅན་དང་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱོན་བཟོད་པ་ནམས་ས་རོལ་པོས་ཚུར་ལ་སྒྲིག་ན་བྱེད་རང་གི་རྗེས་དཔག་སྐྱོར་བའི་རག་ལའང་སྐྱོན་ཏུ་འཁྱུར་བར་མཆུངས་པ་མ་ཡིན་ནམ་སྐྱེ་མཆུངས་སོ།། མཆུངས་པ་དེས་ན་བྱེད་ཀྱིས་གཞན་ལ་གོང་གི་དེ་ལྟར་བཅད་ཅིང་བཀལ་བར་མི་བྱའོ་སྐྱམ་ནས་ཚོད་ན། དེ་ལ་ལན་ནི་གཞན་རང་རྒྱུད་པ་དང་དངོས་སྐྱབ་པ་ལ་སྐྱོན་གོང་ཏུ་བཟོད་པ་དེ་དག་འོང་བ་ནི་གཞན་དེ་ནམས་ཀྱིས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་དཔག་གམ་རྟགས་སྐྱོར་ཁས་ཁྲངས་པ་དེའི་དབང་གིས་འབྱུང་ལ། ཁོ་བོ་ཅག་དབྱ་མ་ཐལ་འཁྱུར་བ་ནི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་དཔག་གམ་རྟགས་སྐྱོར་ཁས་མི་ལེན་པས་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་གོང་ཏུ་བཟོད་པའི་སྐྱོན་དེ་དག་མེད་པར་ཆོག་གསལ་ཏུ་གསུངས་ཏེ་སྐབས་འདིར་རྗེས་དཔག་ཅེས་གསུངས་པ་ནམས་ནི་སྐྱོར་བའི་རག་གམ་རྟགས་སྐྱོར་ལ་བྱའོ།། འོ་ན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་སྐྱོར་ཁས་ལེན་པ་ལ་སྐྱོན་དེ་དག་འབྱུང་ལ་རང་རྒྱུད་ཁས་མི་ལེན་པ་ལ་སྐྱོན་དེ་དག་མི་འོང་རྒྱ་མཆན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། སྤོལ་གྱི་པའི་དབང་ལྷག་གིས། རྗེས་དཔག་ནམ་གཉིས་རང་དོན་ནི། ཚུལ་གསུམ་རྟགས་ལས་དོན་མཐོང་ཡིན། གཞན་དོན་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ནི། རང་གི་མཐོང་དོན་རབ་གསལ་བྱེད། ཅེས་རྗེས་དཔག་གཉིས་བཤད་པའི་སྐྱོར་རག་ལ་གཞན་དོན་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཐ་སྐྱད་བྱས་སོ།། གཉིས་པ་རང་རྒྱུད་ལ་སྐྱོན་དེ་ཡོད་སྤོལ་དེ་ཡང་རང་རྒྱུད་ཁས་ལེན་ན་ནི་རང་མཆོག་གིས་གྲུབ་པ་ལ་

ཆད་མར་གྱུར་པའི་ཆད་མ་གྲོལ་བ་གཉིས་ཀའི་མཐུན་སྣང་དུ་གྱུབ་པ་ཞིག་ཁས་སྤངས་
ནས་དེ་འདྲའི་ཆད་མ་དེས་གྱུབ་པའི་ཚྭ་གས་ཆོས་དང་རྗེས་འགྲོ་དང་ལྡོག་པའི་ཚུལ་
ཏེ་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་གྲོལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་མཐུན་སྣང་དུ་གྱུབ་པའི་གཏན་ཆེགས་
ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱ་བསྐྱབ་པར་བྱ་དགོས་ལ། གཏན་ཆེགས་དེ་ལྟ་བུའི་སྒོ་ནས་བསྐྱབ་བྱ་
བསྐྱབ་དགོས་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་པས་ན་གཏན་ཆེགས་དེ་འབྱུང་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་དེ་འདྲ་
གཏན་ནས་མེད་པས་ན་དེ་ལྟར་བཀོད་པའི་སྒྱུར་བ་དེའི་ཆོས་ཅན་དང་གཏན་ཆེགས་
ལ་སོགས་པ་ནམས་མ་གྱུབ་པ་ཁོ་ནར་འབྱུར་རོ། །གསུམ་པ་གཞན་གྲགས་ལ་མི་དགོས་
༼༡༽ཚུལ། རྟགས་འགོད་པ་པོ་རང་ཉིད་རང་རྒྱུད་ཁས་མི་ལེན་པ་ཞིག་ཡིན་ན་པ་རོལ་
པོ་དངོས་པོར་སྐྱབ་པ་ཁོ་རང་ལ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྱུབ་པ་ལ་ཆད་མར་སོང་བའི་
ཆད་མ་མཐུན་སྣང་དེ་འདྲ་བས་ཆོས་ཅན་ལ་སོགས་པ་གྱུབ་པར་ཁས་སྤངས་པས་ཆོག་
གི་ཆོས་ཅན་ལ་སོགས་པ་རྟགས་འགོད་པ་པོ་རང་ཉིད་ལ་དེ་འདྲ་ཆད་མ་དེས་གྱུབ་
མི་དགོས་སོ། །བཞི་པ་འཕགས་པ་ཡབ་སྐུས་དང་མདོ་ལས་ཀྱང་གཞན་གྲགས་བཤད་
༼༡༽ཚུལ་༼༢༽ནི། རྒྱ་མཆན་དེས་ན་གཞུང་ཆོག་གསལ་སོགས་ནས་འབྱུང་བའི་རྗེས་
དཔག་ནམས་ཀྱང་པ་རོལ་པོ་གཞན་གྱི་དམ་བཅའ་བ་འགོག་པ་ཅམ་གྱི་དགོས་པ་ཅན་
ཆོས་ཅན་སོགས་གཞན་ལ་གྱུབ་ཚུལ་དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་ཀྱིས་གཞན་ལ་གྲགས་པའི་རྗེས་
དཔག་ཡིན་གྱི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་དཔག་མིན་ནོ། །གཞན་གྲགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་འདི་
ནི་དཔེར་ན། རྩ་ཤེའི་རབ་བྱེད་གསུམ་པ་ལས། མིག་གིས་ལྟ་བ་དེ་མིག་རང་གི་བདག་
ཉིད་དེ་ནི། དེ་ལ་ལྟ་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད། ཡིན་ཏེ་རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་ལ་བྱ་བ་འགལ་
བས་སོ། །དེ་ལྟར་མིག་གང་ཞིག་རང་གི་བདག་ཉིད་ལ་མི་བལྟ་བ་ཡིན་ན། མིག་དེ་
ཉིད་ཀྱིས་གཞན་གཟུགས་དག་ལ་རྗེས་རང་རོས་ནས་བལྟ་བར་བྱེད་པར་འབྱུར། །
ཞེས་རང་ཉིད་ལ་མི་བལྟ་བ་དེ་རྟགས་སྤྱུངས་ནས་མིག་དེ་ཉིད་གཞན་གཟུགས་ལ་
རང་རོས་ནས་མི་བལྟ་བར་བསྐྱབ་པའི་རྗེས་དཔག་གམ་སྒྱུར་བ་ལྟ་བུའོ། །སྒྱུར་བ་
འདི་ནི་རྟགས་རང་ཉིད་ལ་མི་ལྟ་བ་དེ་པ་རོལ་པོས་ཀྱང་འདོད་ཅིང་རང་དབྱུ་མ་པ་

དག་གིས་ཀྱང་འདྲོད་ལ་དམ་བཅའ་གཞན་གཟུགས་ལ་བལྟ་བ་རང་གི་རོ་བོས་བྱ་བ་
 བ་མེད་པ་དེ་འང་དབྱ་མ་པ་རང་གིས་འདྲོད་པས་སྒྱུར་བ་འདི་འདྲ་ཆམས་ལ་གཞན་
 ལ་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཅིས་ཟེར་བ་ཡིན་ནོ། ། ལྷ་པ་རྒྱ་བོད་ཁ་ཅིག་ལྟར་སྒྱུར་བ་
 དགོད་པ་ཀྱུན་རང་རྒྱད་མིན་ལ་གཞན་གྲགས་ཀྱི་སྒྱུར་བ་ཡོད་པའི་རྒྱུར་མ་ནི། དེ་
 ལྟར་ཡང་ཆོག་གསལ་ལས། ཁོ་བོ་ཅག་ཐལ་འགྱུར་བ་ནི་རང་རྒྱད་ཀྱི་རྗེས་སུ་དཔག་
 པ་མི་སྒྱུར་ཏེ། ཁོ་བོ་ཅག་ཐལ་འགྱུར་བས་སྒྱུར་བའི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དག་ནི་ས་རོལ་
 བོ་གཞན་ཀྱི་དམ་བཅའ་བ་ཕྱིན་ཅི་ཡོག་འགོག་པ་ཅམ་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཅན་ཏེ་དགོས་
 པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་ཐལ་འགྱུར་བ་རང་གི་སྒྱུར་བ་བཀོད་པ་ཆམས་རང་
 རྒྱད་ཀྱི་སྒྱུར་བ་མིན་པ་དང་ས་རོལ་བོ་གཞན་ཀྱི་དམ་བཅའ་བ་ཕྱིན་ཅི་ཡོག་འགོག་
 པ་ཅམ་ཀྱི་དགོས་པ་ཅན་དུ་སྒྲོབ་དཔོན་ལྷ་གྲགས་བཞེད་པ་ཡིན་པས་རང་ལུགས་ལ་
 སྒྱུར་བ་མི་འགོད་པ་མིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལུང་གི་གཞན་གྲགས་བཤད་པ་ལ་ལུང་དགོད་པ་དང་། དོན་རོས་
 བཟུང་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་རྒྱ་ནི། ཐལ་འགྱུར་བ་རང་ལུགས་ཀྱི་སྒྱུར་བ་བཀོད་
 བས་ས་རོལ་བོ་གཞན་དེའི་དམ་བཅའ་ཞེས་ཚུལ་ཡང་ཆོག་གསལ་ཀྱི་ལུང་དེའི་
 མཐུག་ཉིད་ནས། འདི་ལྟར་ས་རོལ་བོ་གཞན་དག་ལ་མིག་བལྟའོ་ཞེས་བྱ་བར་རྟོག་
 ཅིང་འདྲོད་པ་དམ་རྒྱུ་བཅའ་ཡིན་དེ་དག་ནི་མིག་དེ་ལ་མིག་རང་གི་བདག་ཉིད་
 ལ་མི་བལྟ་བའི་བྱད་པར་ཀྱི་ཆོས་ཀྱང་ཡོད་པར་འདྲོད་ལ། གཞན་སྒྲོན་བོ་སོགས་ཀྱི་
 གཟུགས་ལ་རང་གི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བལྟ་བའི་བྱད་པར་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ག་མེད་ན་མིག་
 བལྟའོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཉིད་མི་འབྱུང་བ་ཉིད་དུ་འང་རྒྱུ་འགལ་བ་ཁས་སྐྱངས་པ་ཡིན་
 ཏེ། ཉུགས་ཁས་སྐྱངས་ཤིང་ཆད་མས་བྱ་བ། བྱ་བ་སྐྱབ་ཀྱི་ཉུགས་སྐྱབ་མི་དགོས་སྒྱུ་འི་
 རྒྱུ་བ་པ་དེ་ལྟར་ཁས་སྐྱངས་པ་དེའི་ཕྱིར་དེ་འགོག་པ་ལ་སྒྱུར་བའི་རག་འདི་ལྟ་བུ་
 འཕེན་ཏེ། འདི་ལྟར། གཞིའི་ཆོས་ཅན་གང་དང་གང་ལ་ཡང་བྱད་པར་ཀྱི་ཆོས་རང་
 གི་བདག་ཉིད་ལ་བལྟ་བ་མེད་པའི་ཆོས་ཅན་དེ་དང་དེ་ལ་ནི་བྱད་པར་ཀྱི་ཆོས་སྒྲོ་

སོགས་གཞན་ལ་རང་གི་རྩ་བའི་ཉིད་ཀྱིས་བཟུང་བ་དེ་འང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་དེ་ལྟར་
མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆན་གསལ་བར་བྱེད་པའི་དཔེ་རིམ་གྱི་ནང་དཔེར་ན་བྱམ་པ་དེ་
རང་གི་བདག་ཉིད་ལ་མི་ལྟ་བུས་གཞན་ལ་རང་གི་རྩ་བའི་ཉིད་ཀྱིས་མི་བཟུང་བ་བཞིན་
ནོ། ། རྟོན་གྱི་བྱུང་བ་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་མིག་ལ་འང་ཆོས་རང་གི་བདག་
ཉིད་མི་བཟུང་བ་དེ་ཡོད་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ་དེ་ཡོད་པ་དེའི་བྱིར་གཞན་གཟུགས་ལ་རང་
གི་རྩ་བའི་ཉིད་ཀྱིས་བཟུང་བའི་ཆོས་དེ་འང་ཆོས་ཅན་མིག་འདི་ལ་མེད་དོ། ། རྒྱ་མཆན་
དེའི་བྱིར་ན་རང་གི་བདག་ཉིད་མི་བཟུང་བའི་ཆོས་དེ་དང་ཀུན་ནས་འགལ་བར་བྱུར་
པ་སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་གཞན་ལ་རང་གི་རྩ་བའི་ཉིད་ཀྱིས་བཟུང་བའི་ཆོས་
འདོད་པ་དེ་ནི་དངོས་སྐྱབ་པ་བྱི་པའི་ཚུལ་རང་ཉིད་ལ་གྲགས་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་སྟེ་
སྦྱོར་བའི་ངག་དང་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་དངོས་སྐྱབ་པ་དེ་ལ་བྱུང་བའི་གཞན་པའི་
གྲགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་སྦྱོར་བའི་ངག་གི། ས་རྩ་པོའི་དམ་བཅའ་མིག་གཞན་
གཟུགས་ལ་རང་གི་རྩ་བའི་ཉིད་ཀྱིས་ལྟ་བུར་འདོད་པ་དེ་ས་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །
ཞེས་གསུངས་ཏེ། གཉིས་པ་དོན་ངོས་བཟུང་བའི་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་རང་ལ་གྲགས་
པ་ཞེས་པ་དང་སྐྱོ་ཚུལ་དབྱུག་པ་ལ་སྟོན་ཏེ་གཞན་ལ་གྲགས་པ་ཞེས་པ་གཉིས་པ་
རྩ་བའི་རང་ཉིད་ལ་གྲགས་པར་གནད་གཅིག་གོ།

གསུམ་པ་གཞན་གྲགས་ཀྱི་དོན་དང་ཐ་སྐྱོད་ལ་ཚད་པ་སྐྱངས་པ་ལ་བཅུ་
ལས། དང་པོ་ལུང་ལས་དེ་ལ་བྱུང་བ་ཞེས་སམ་གཞན་གྲགས་ཞེས་པས་ཆོས་ཅན་དང་
རྟགས་སོགས་དབྱུག་པའི་མི་འདོད་པ་དེའི་དོན་མིན་ཚུལ་ཏེ་དོན་ལ་འབྲུལ་པ་པའི་
འགོག་པ་ནི། ཐལ་འབྱུར་བ་རང་གིས་གཞན་གྲགས་ཀྱི་སྦྱོར་ངག་བཞེད་ནས་ས་རྩ་
དངོས་སྐྱབ་པའི་ལོག་རྟོག་བརྒྱུག་པར་བྱེད་ལུགས་འདི་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བས་སྐབས་
འདིར་ལོག་རྟོག་ལྟོག་ལུགས་དེ་ཞིབ་ཏུ་བཤད་ན་འདི་ལྟར་གསུང་འདིར་དེ་ལ་བྱུང་
པ་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་མིག་དང་དཔེའི་ཆོས་ཅན་བྱམ་པ་
དང་གང་གིས་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་རྟགས་རང་ལ་མི་བཟུང་བ་དང་གང་བསྐྱབ་པར་

བྱ་བའི་ཆོས་སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པ་གཞན་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མི་བཟུ་བ་ནམས་ཐལ་
 འཇུར་བའི་རང་ལུགས་ལ་ཁས་མི་ལེན་ཅིང་དངོས་སྒྲ་བ་གཞན་གྱིས་ཁས་ལེན་པ་
 ཅམ་ཡིན་པས་དེ་འདྲི་རྟགས་དང་བྱབ་པ་ལ་སོགས་པ་རོལ་པོ་དངོས་སྒྲ་བ་ཁོ་ན་
 ལ་བྱབ་པ་ཞིག་དགོས་ཞེས་བྱ་བ་དེ་འདྲ་བ་ནི་གཞུང་འདིའི་དོན་མིན་ནོ། །གཉིས་
 པ་རང་མཆོད་ཀྱིས་བྱབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གཞན་གྲགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་ཚུལ་
 ནི། འོ་ན་དེ་ལ་བྱབ་པ་ཞེས་པའི་གཞུང་འདིའི་དོན་རི་ལྟར་ཡིན་སྟམ་ན་འདི་ལྟར་
 ཡིན་ཏེ་གོང་གི་ཆོས་ཅན་གཉིས་དང་སྐབ་བྱེད་དང་བསྐབ་བྱེད་ཆོས་ལ་སོགས་པ་དེ་
 དག་ཐལ་འཇུར་བའི་རང་ལུགས་ལ་ཁས་ལེན་མེད་ཀྱང་ཆོས་ཅན་གཉིས་སོགས་
 དེ་དག་བསྐབ་པར་བྱེད་པའི་ཆད་མ་དེ་ལ་དངོས་སྒྲ་བ་སོགས་འདོད་པ་ལྟར་རང་གི་
 རོ་བོས་བྱབ་པའི་གཞུང་བྱ་འདུལ་བ་ཞིག་དགོས་པར་འདོད་པའི་ཆད་མ་དེ་འདྲ་བ་
 ནི་ཐལ་འཇུར་བའི་རང་ལུགས་ལ་ཐ་སྙད་དུའང་མེད་པ་ཡིན་ལ། རང་བཞིན་ཡོད་
 པར་སྒྲ་བ་རང་རྒྱུད་པ་དང་དངོས་སྒྲ་བ་ལ་ཆོས་ཅན་གཉིས་སོགས་དེ་དག་འབྱུང་
 པར་བྱེད་པའི་ཆད་མ་ལ་ནི་རང་གི་རོ་བོས་བྱབ་པ་འདུལ་བའི་ཆད་མ་དེ་འདྲ་བྱུང་
 པ་ཞིག་ལ་ངེས་པར་རྟེན་པ་ཡིན་པས་ན་ཐལ་འཇུར་བ་དང་རང་བཞིན་ཡོད་པར་
 སྒྲ་བ་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ་མཐུན་སྒྲུང་དུ་བྱུང་པའི་ཆད་མ་ཡང་ཡིན་ལ་རང་གི་རོ་
 བོས་བྱབ་པ་འདུལ་བའི་ཆད་མ་ཡང་ཡིན་པ་ཞིག་གཏན་ནས་མེད་པས་ཆད་མ་དེས་
 བྱུང་པའི་ཆོས་ཅན་སོགས་ཐལ་འཇུར་བ་དང་རང་བཞིན་ཡོད་སྒྲ་གཉིས་ཀའི་ལུགས་
 ལ་བྱུང་པ་མ་ཡིན་པ་འདིའི་དང་གི་སྒྲ་ནི་ཆེའི་དོན་ཅན་གྱི་རྒྱ་མཆོད་ལ་འདུག་པར་
 སྐབས་འདིའི་ཆིག་གོང་འོག་བསྐྱེགས་པས་གསལ་བར་བྱུང་པས་འདི་ལྟར་བཤད་
 པ་ཡིན་ནོ། །དང་ལྟེ་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ་མ་བྱུང་པར་ཆོས་ཅན་སོགས་མཐུན་སྒྲུང་
 བ་འདྲ་བ་ལ་ས་རོལ་དངོས་སྒྲ་བས་ཁས་བླངས་པའི་སྟོན་སྟེ་ཁོ་རང་ལ་བྱུང་པའི་རྒྱ་
 མཆོད་ཀྱིས་གཞན་རང་བཞིན་ཡོད་སྒྲ་ལ་གྲགས་པའམ་གཞན་རང་བཞིན་ཡོད་སྒྲ་
 དེ་ལ་བྱུང་པ་ཞེས་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་དེ་སྐབ་ཀྱི་ཆོས་ཅན་སོགས་དབུ་མ་པ་

ལའང་ཆད་མས་བྱལ་ན་གཞན་གྲགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཅི་བྱ་སྒྲམ་པའི་འབྲུལ་པ་རྟོག་གས་
པ་འདི་ལ་གཞན་དག་ན་རེ་འོ་ན་དེ་འདྲ་བའི་ཆད་མ་མཐུན་སྒྲུབ་པ་སྟེ་ཐ་
སྙད་དུ་འང་མེད་པ་ཡིན་པས་ན་ཆད་མ་དེས་ཆོས་ཅན་སོགས་བྱལ་པར་འདོད་པ་དེ་
མི་འཐད་དེ། དེ་འདྲའི་ཆད་མ་དེ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་བྱལ་པ་སྟོང་འདོགས་པའི་མ་
རིག་པ་ལྟར་རང་གི་འདྲིན་སྒྲངས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་རིགས་པས་གཞོད་པས་ན་སྒྲུབ་བྱེད་
ཀྱི་ཆད་མ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་དབྱེ་མའི་ལྟ་བ་རི་ལྟར་རྟེན་དེ་རྟེན་མི་ལྷན་པས་
སོ།། གལ་ཏེ་ཆད་མས་གཞོད་པའི་རྒྱ་མཆན་དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་ལྟ་བ་མ་ཞོར་བ་
རྟེན་ན་ནི་རྒྱང་པན་ལ་སོགས་པའི་བྱལ་མཐའ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་ལྟ་
བ་མ་ཞོར་བ་རྟེན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན་ཚུད་རྟོག་ལ། དེ་ལ་ལན་ནི་འདི་
ལྟར་ཕྱི་ཚོལ་རང་བཞིན་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པ་འདིས་སྒྲུབས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་མིག་དང་རྟགས་
རང་ལ་མི་བལྟ་བ་དང་དཔེ་འོ་ཆོས་ཅན་བྱམ་པ་དང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སྟོན་པོ་སོགས་
གཞན་ལ་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མི་བལྟ་བ་དེ་ནམས་ཡོད་པར་འདྲིན་པའི་སྟོང་ཡུལ་མིག་
དང་གཞུགས་དང་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་ནམས་ནི་ཐལ་འགྱུར་བ་རང་གི་ལུགས་ཀྱིས་
ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་འདོད་པ་ཡིན་པས་ན་ཡུལ་དེ་དག་ལ་རིགས་པས་གཞོད་
པ་མ་ཡིན་ལོ།། འོན་ཀྱང་གཞན་ལ་གྲགས་རྟོག་ལྟུང་ནི། ཕྱི་ཚོལ་རང་བཞིན་ཡོད་པར་
སྒྲུབ་དེས་ཡུལ་དེ་དག་རང་གི་རོ་བོས་ཡོད་པ་དང་དེ་དག་གྱིར་ཡོད་པ་གཉིས་ཀྱི་
ཁྱད་པར་སོ་སོར་མི་བྱེད་པས་ན་ཡུལ་དེ་ནམས་ཁོ་རང་ལ་སྒྲུང་ཆོད་ལྟར་རང་གི་རོ་
བོས་བྱལ་པའི་གཞལ་བྱ་འཇལ་བའི་ཆད་མས་བྱལ་པ་ཞིག་ཡོད་པར་སྟོན་སྟེ་ཁོ་རང་
གི་ལུགས་སུ་བཞག་པའི་ཡུལ་ལ་རིགས་པས་གཞོད་ཀྱང་རང་བཞིན་ཡོད་པར་སྒྲུབ་
ཁོའི་རྒྱད་ཀྱི་མིག་ཤེས་སོགས་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་འབྲུལ་ཀྱི་འབྲུལ་རྒྱུའི་གཞོད་པ་
མེད་པ་ནམས་ཀྱིས་བྱལ་པའི་ཡུལ་གཞུགས་སོགས་ནམས་ནི་རིགས་པས་གལ་འགོག་
སྟེ་མི་འགོག་གོ། རྒྱ་མཆན་དེས་ན་རང་བཞིན་ཡོད་པར་སྒྲུབ་ཁོའི་ལུགས་དང་ཐལ་
འགྱུར་བ་རང་གི་ལུགས་གཉིས་ལ་རང་གི་རོ་བོས་བྱལ་པའི་གཞལ་བྱ་འཇལ་བའི་

ཚད་མ་མཐུན་སྒྲུབ་ཏུ་བྱལ་པ་ཞིག་ཁས་སྒྲུབ་གཏན་ནས་མ་བྱུང་བས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་
 ཉུགས་ཀྱིས་མི་བསྐྱབ་པར། རང་བཞིན་སྐྱེ་བ་ཁོ་རང་ལ་ཁྱགས་པའི་གཏན་ཚིགས་
 ཀྱིས་ཁོ་རང་གི་ཁས་སྒྲུབ་ལ་འགལ་བ་སྟོན་པ་ཙམ་ཞིག་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། འདིའི་
 སྒྲུབ་ཀྱི་དག་ཐལ་འཇུག་ལ་སྒྲུབ་ཚུགས་པ་ཞི་པ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་དེ་ལ་ཁྱགས་ཏུང་
 གྱུན་ཚད་མས་ཁྱགས་ན་དེས་དབུ་མའི་ལྟ་བ་རི་ལྟར་བསྐྱེད་ཀྱི་པ་ནི། དེ་ལྟར་འགལ་
 པའི་སྟོན་པ་དེའི་སྟོན་ཚུལ་ནི་སྤྱི་ལོ་དུ་བཀོད་པའི་གཞན་ཁྱགས་ཀྱི་སྒྲུབ་པའི་
 དག་མིག་ནི་གཞན་གཟུགས་ལ་རང་ངོས་ནས་མི་ལྟ་སྟེ། རང་གི་བདག་ཉིད་ལ་མི་
 བལྟ་བའི་སྒྲུབ་དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན་ནོ། ཞེས་པ་དེ་ལ་མཚོན་ན་གཞི་ཚམས་ཅན་
 མིག་དེ་ལ་རང་ལ་མི་བལྟ་བའི་ཚམས་ཉུགས་སུ་བཀོད་པ་དེ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་ལ། སྔ་
 སོགས་གཞན་ལ་བལྟ་བ་རང་གི་ངོ་ཐོས་བྱལ་པའི་ཚམས་ནི་གཞི་ཚམས་ཅན་མིག་དེ་
 ལ་ཐ་སྙད་དུ་འང་མེད་པས་ན་གཞི་ཚམས་ཅན་མིག་གི་སྟེང་དུ་ཚམས་སྔ་མ་རང་ལ་མི་
 བལྟ་བ་དེ་ཉིད་ཚམས་སྐྱེ་མ་གཞན་གཟུགས་ལ་རང་ངོས་ནས་བལྟ་བ་དེའི་འགོག་བྱེད་
 ཏུ་བྱུང་གི་མིག་དེ་ཉིད་ལ་ཉུགས་རང་ལ་མི་བལྟ་བ་དེ་དང་དགག་བྱའི་ཚམས་གཞན་
 གཟུགས་ལ་རང་ངོས་ནས་བལྟ་བ་དེ་གཉིས་ཡོད་ན་ཡོད་མཉམ་དང་མེད་ན་མེད་
 མཉམ་དུ་སོང་ན་ནི་ཉུགས་དེ་དང་དགག་བྱའི་ཚམས་དེ་གཉིས་པོ་ཉུགས་དེ་གཞོད་
 བྱེད་དང་དགག་བྱའི་ཚམས་གཞོད་བྱུང་གཞན་ཏུ་ག་ལ་བྱུང་།

ལྟ་བ་དེས་ན་གཞན་ཁྱགས་ཀྱི་དོན་ཁོས་ཁས་སྒྲུབ་ཙམ་མིན་ཀྱི་ཚུལ་
 ནི། དེ་ལྟར་བཞག་ཏུ་མི་བྱུང་བར་དེས་ན་གཞན་ཁྱགས་ཀྱི་སྒྲུབ་པའི་དག་ཏུ་བཀོད་
 པའི་གཞི་ཚམས་ཅན་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཚམས་དང་སྐྱབ་བྱེད་ཉུགས་ནམས་ཐལ་འཇུག་
 པ་རང་གི་ལུགས་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་ཞིག་དགོས་ཀྱི་སྐྱོལ་ཁོས་ཡོད་པར་
 ཁས་སྒྲུབ་པ་ཙམ་ཀྱིས་མི་ཚོག་གོ། ཏུག་པ་དེས་ན་ཉུགས་སྐྱབས་འདིར་བྱལ་མི་
 དགོས་པར་ནི། དེ་ལྟར་ཚམས་ཅན་མིག་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ནི་ཡོད་པར་སྐྱོལ་ཁོ་
 རང་གིས་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་པས་ན་དབུ་མ་པས་ཚམས་ཅན་མིག་སོགས་དེ་དག་ཁོ་ལ་

བརྒྱབ་ག་ལ་དགོས་ཏེ་མི་དགོས་པ་ཁོ་ན་ལོ། །^(༡)བདུན་པ་རང་གིས་ཤེས་ཀྱང་བསྟོན་
ན་ཚེད་མི་རིགས་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཁོས་དེ་དག་ཁས་སྦངས་པ་དེ་ལའང་ཁས་སྦངས་
བཞིན་དུ་བསྟོན་ཏམ་བྱས་ནས་ཁོ་ལོ་ཅག་ལ་ཆོས་ཅན་མིག་སོགས་དེ་དག་མ་གྲུབ་
པས་དབྱ་མ་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་སྒྲུབས་ཤིག་ཅེས་ཁོས་ཟེར་རྒྱུ་ཡིན་ན་ནི་དེ་ལྟར་ཁོས་མི་
བསྟོན་པ་སྟེ་བསྟོན་ཏམ་མི་བྱེད་པ་འགའ་ཡང་མེད་པ་ཡིན་པས་བསྟོན་ཏམ་བྱེད་
མཁན་དེ་དག་དང་ལྟན་ཅིག་དུ་བཅད་པ་སྟེ་ཚོད་པ་བྱས་པ་ལ་འབྲས་བུ་འཕྲ་དགོས་
པ་གང་ཡང་མེད་པས་བསྟོན་ཏམ་བྱེད་མཁན་དེའི་ཚོད་པའི་ཁྲ་ལོ་སེམས་ཤེས་པ་
ལྷ་ཞིག་གིས་བྱེད། དེ་དེའི་ཚོད་ཁྲ་བྱེད་མི་འོས་སོ། །^(༢)བརྒྱད་པ་གཞན་གྲགས་ཀྱི་
ཐ་སྟད་མི་འཐད་པའི་ཚོད་པ་ནི། སྐབས་འདིར་ཁ་ཅིག་ན་རེ་གལ་ཏེ་བྱེད་ཀྱིས་པ་
རྩལ་ལོ་རང་བཞིན་ཡོད་པར་སྒྲ་བ་དེས་ཆོས་ཅན་མིག་སོགས་ཀྱི་སྟོང་དུ་ཆོས་རང་
ལ་མི་བཟུ་བ་ཁས་སྦངས་པ་དེ་དང་སྟོ་སོགས་གཞན་ལ་བཟུ་བ་དེ་ལ་རང་གི་རོ་ཕོས་
གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་པར་འདོད་པ་གཉིས་ལ་འགལ་བ་སྟོན་རྒྱུ་ཡིན་ན་འོ་ན་པ་
རྩལ་ཕོས་ཁས་སྦངས་པ་དེ་གཉིས་འགལ་བར་རྒྱ་མཆན་ཅིས་ཤེས་པར་འགྱུར་བའི་རྒྱ་
མཆན་དེ་བྱེད་ཀྱིས་བཟོད་དགོས་ཤིང་གལ་ཏེ་ཁས་སྦངས་དེ་གཉིས་འགལ་བ་ཡིན་
པར་པ་རྩལ་ཕོའི་ཆད་མས་གྲུབ་པ་ཡིན་ན་ནི་ཐལ་འགྱུར་བ་དང་པ་རྩལ་ཕོ་གཉིས་
ཀའི་ལྷགས་ལ་འགལ་བ་དེ་འགྱུར་དགོས་པས་འགལ་བ་དེ་སྟོན་པའི་སྒྱུར་རག་དེ་ལ་
གཞན་ལ་གྲགས་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཞེས་བཟོད་པའི་རྒྱ་མཆན་གཞན་མེད་པ་ན་
གཞན་གྲགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཅེས་བཟོད་པར་མི་བྱའོ། །དབྱ་པ་ཁས་སྦངས་ཀྱི་གཞན་
གྲགས་འདོད་ན་ཏེ་ཅང་ཐལ་བ་^(༣)སྤང་བ་ནི། གལ་ཏེ་པ་རྩལ་ཕོས་དེ་གཉིས་འགལ་
བར་ཁས་སྦངས་པས་འགལ་བར་སྟོན་པ་འཛོག་ན་ནི་ཡང་ཆོས་རང་ལ་མི་བཟུ་བ་
དང་གཞན་ལ་རང་གི་རོ་ཕོས་བཟུ་བ་གཉིས་པ་རྩལ་ཕོས་ནི་མི་འགལ་བ་ཁོ་ནར་
འདོད་པས་པ་རྩལ་ཕོ་དེའི་ཁས་སྦངས་ཀྱིས་འགལ་བ་སྟོན་པར་འཛོག་པ་མི་འཐད་
ལ། ཡང་ཐལ་འགྱུར་བ་རང་གིས་དེ་གཉིས་འགལ་བར་ཁས་སྦངས་པས་པ་རྩལ་ཕོ་

ལ་འགལ་བ་སྟོན་པར་འཛོག་ན་ནི་ཏ་ཅང་ཡང་ཐལ་ཆེས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ཕྱི་གོ་ལ་པ་
 རོལ་པོ་ལ་རང་གིས་འདི་སྐད་ཏུ་བྱེད་ཀྱིས་ཆོས་འདི་གཉིས་མི་འགལ་བར་འདོད་
 པ་མི་རིགས་ཏེ། ཁོ་པོ་ཅག་གིས་ཆོས་འདི་གཉིས་འགལ་བར་ཁས་སྐྱངས་པའི་ཕྱིར་
 རོ། ། ཞེས་འགལ་བ་སྟོན་དགོས་པ་དེ་སྐད་ཏུ་རི་ལྟར་སྐྱར་ཏུང་སྟེ་མི་ཏུང་རོ་སྟུམ་
 བས་ཚུད་པ་སྟུ་ན། བཅུ་པ་ལན་དངོས་དང་། ཚུད་སྐྱང་གཉིས་ལས། རྟོད་པོ་ནི།
 དེའི་ལན་ནི་འདི་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱིས་འདི་སྐད་སྟུམ་པའི་སྟོན་དེ་ནི་ཁོ་པོ་ཅག་ལ་མེད་
 དེ། མིག་གིས་བལྟ་བ་དེ་རང་ཉིད་ལ་མི་བལྟ་ན་ལྟ་བ་དེ་རང་གི་རོ་བོས་གྲུབ་པའི་
 རང་བཞིན་ཡོད་པར་འགལ་བ་ནི་སྒྱིར་ཆད་མས་གྲུབ་པ་ཡིན་པས་པ་རོལ་པོས་ཁས་
 སྐྱངས་ཅམ་ཀྱིས་འགལ་བ་སྟོན་པར་མི་འཛོག་གོ། གཉིས་པ་ཚུད་པ་དེ་འདྲ་བ་བསལ་
 ཏེ་ཟླ་བའི་ལུགས་གཅེས་ཚུལ་ནི། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ་འོ་ན་དེ་འདྲའི་འགལ་བ་གྲུབ་པའི་
 ཆད་མ་དེ་པ་རོལ་པོ་ལ་རང་གིས་བསྟན་ནས་འགལ་བ་དེ་རེས་པར་བྱས་པས་ཆོག་
 པ་ཞིག་ཡིན་མོད། ཁོའི་ཁས་སྐྱངས་ལ་བརྟེན་ནས་འགལ་བ་སྟོན་པ་དེ་ནི་ཅི་དགོས་
 སྟུམ་ན། དེ་ལ་ལན་ནི་ཆད་མ་དེ་པ་རོལ་དངོས་སྟུ་བའི་རོར་འགལ་བ་སྟུབ་བྱེད་ཀྱི་
 ཆད་མར་འགྲུབ་པ་ལ་ནི་ཆད་མ་དེས་རང་གི་རོ་བོས་གྲུབ་པའི་གཞལ་བྱ་འཇལ་བ་
 ཞིག་གྲུབ་པ་ལ་རེས་པར་བསྟོས་དགོས་ཤིང་དངོས་སྟུ་བ་ཁོའི་རོར་དེ་ལྟར་འཇལ་
 བ་གྲུབ་པ་དེ་ཡང་མེད་ན་ནི་ཐལ་འགྱུར་བ་རང་གིས་དེ་འདྲའི་གཞལ་བྱ་འཇལ་བ་
 དེ་ཁས་སྐྱངས་ནས་པ་རོལ་པོ་ལ་རི་ལྟར་འགལ་བ་དེ་བསྟུབ་པར་བྱ་སྟེ་སྟུབ་མི་རུས་
 མོ། ། གལ་ཏེ་ཆད་མ་དེའི་གཞལ་བྱ་ལ་རང་གི་རོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་
 གྱུར། ཆད་མ་དེ་ཉིད་ཆད་མར་འཛོག་པ་མི་འགལ་བའི་དོན་དེ་དངོས་སྟུ་བ་ཁོ་ལ་
 གྲུབ་ཟིན་ནས་ཁོ་ལ་གྲུབ་ཟིན་པ་དེ་འདྲ་བའི་ཆད་མས་ཁོ་ལ་འགལ་བ་དེ་བསྟུབ་པར་
 བྱེད་ན་ནི་ཁོས་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་ཀྱིས་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་རྟེད་པ་ཡིན་
 པས་ལྟ་བ་དེ་རྟེད་པ་དེ་ལ་རང་གིས་འདི་སྐད་ཏུ་རང་ལ་མི་བལྟ་བ་ཡིན་ན་རང་གི་
 རོ་བོས་གྲུབ་པའི་ལྟ་བ་ཡོད་པར་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་འགལ་བ་བསྟུབ་ཅི་དགོས།

རྒྱ་མཚན་དེས་ན་སྒོ་བ་དཔོན་རྒྱ་བའི་ཞབས་ཀྱི་ལྷགས་རྟོགས་པར་འདོད་ན་གོང་གི་
མཚམས་དེ་དག་གི་གནད་ལ་ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་པར་གྱིས་ལ་གནད་དེ་དག་ཁོང་ཏུ་ཆུང་
པར་གྱིས་གྱིག

བཞི་པ་གཞན་གྲགས་དགོས་ཚུལ་བྱངས་དང་བཅས་པ་ལ་བདུན་ལས། དང་
པོ་བླ་པ་ལི་ཏེ་ལས། དཔེ་ལྷོང་ནས་སྤྱི་བྱབ་ཏེ་ངེས་ཚུལ་ནི། འོ་ན་དངོས་སྤྱོད་པ་ཁོ་
རང་ལ་གྲགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་ལ་མི་བཟོ་བ་ཞིག་ལ་གཞན་ལ་བཟོ་བ་དེ་རང་
གི་རོ་བོས་གྲུབ་པ་མེད་པས་བྱབ་ལྷགས་རི་ལྟར་སྟོན་སྟུང་ན། དེའི་ལན་དེ་ཡང་བླ་
པ་ལི་ཏེ་འབྲེལ་པ་བཞིན་འདི་ལྟར་བཤད་པར་བྱའོ། འདི་ལྟར་དཔེར་ན་ཆུང་དང་
ལྡན་པས་ས་ལ་ལྡན་དམིགས་པ་དང་མེ་དང་ལྡན་པས་ཆུ་ལ་ཆ་བ་དང་དམིགས་པ་སྣ་
མའི་སྣ་མའི་མེ་རྟོག་ནི་ང་རྟེན་མེ་རྟོག་ལ་བཤད་འདུག་མེ་རྟོག་དང་ལྡན་པས་གོས་
ལ་རྩི་ཞིམ་པ་དམིགས་གིང་ཡོད་པ་ནི་ཆུ་ལ་སོགས་པ་མེ་དང་སྣ་མའི་མེ་རྟོག་གསུམ་
པོ་དེ་རྣམས་ཉིད་ལ་རིམ་པ་ལྟར་ལྡན་ལ་སོགས་པ་ཆ་བ་དང་རྩི་ཞིམ་པ་གསུམ་པོ་དེ་
དམིགས་པ་ལ་ངེས་པར་སྟོས་དགོས་པར་མཐོང་ཞིང་། བྱེད་རང་ཡང་འདོད་པ་དེ་
བཞིན་ཏུ་དོན་གྱི་སྐབས་སུ་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་རང་གི་རོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་
འགའ་ཞིག་ཡོད་ནའང་དེ་འདྲའི་རང་བཞིན་དེ་ཐོག་མར་རང་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་
དེ་ནས་དངོས་པོ་དེ་དང་ལྡན་པས་ཆོས་གཞན་ལ་ཡང་དམིགས་དགོས་པ་ཡིན་ནོ།
གལ་ཏེ་རང་གི་རོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་དེ་ཐོག་མར་དངོས་པོ་རང་ཉིད་ལ་མ་
དམིགས་ན་དངོས་པོ་དེ་དང་ལྡན་པ་ན་ལྡན་པ་གཞན་ལ་ཡང་རི་ལྟར་མཐོང་བར་
འགྱུར་ཏེ། མི་འགྱུར་རོ། དཔེར་ན་སྣ་མའི་མེ་རྟོག་ལ་རྩི་མི་ཞིམ་པ་མ་དམིགས་གིང་
མེད་ན་སྣ་མའི་མེ་རྟོག་དེ་དང་ལྡན་པའི་གོས་ལ་ཡང་རྩི་ང་བ་སྟེ་རྩི་མི་ཞིམ་པ་མི་
དམིགས་གིང་མེད་པ་བཞིན་ཡིན་ནོ། གཉིས་ཏེ་པ་སྤྱི་བྱབ་གཉིས་དཔེ་གསུམ་གྱིས་
ངེས་རྗེས་སུ་དོན་གྱིས་བྱབ་པ་གཉིས་སྟོན་པའི་བྱངས་ནི་ཞེས་ཀྱི་ཚོལ་དངོས་སྤྱོད་པ་
རང་ལ་གྲགས་པའི་འཐད་པའི་སྟོན་སྟུང་གྱི་ཚོལ་དེས་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་ཚུལ་གོང་

ཏུ་དཔེ་དོན་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ལྟར་ངེས་སུ་བརྟག་ནས་དེ་ནས་སྐབས་ཀྱི་དོན་ལ་
 སྦྱོར་བའི་ཚུལ་ནི། རྒྱ་མཚན་གོང་གི་དེའི་ཕྱིར་མིག་ལའང་ལྟ་བུ་རང་ངོས་ནས་བྱུང་
 པའི་རང་བཞིན་ཡོད་ན་ཐོག་མར་མིག་རང་ཉིད་ལ་བསྟར་བ་དམིགས་ནས་དེ་ནས་
 ཡུལ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དང་ཚོགས་པ་ན་གཟུགས་ལ་བསྟར་བ་དེ་ཡང་དམིགས་
 པར་འཐད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ཡང་། མིག་ལ་རང་ལ་བསྟར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་གཞན་
 གཟུགས་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བསྟར་བ་ཡང་མེད་དོ། ཞེས་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། གསུམ་པ་དེ་
 ལྟར་འཐགས་པ་ལྟས་ཀྱང་རྟོག་སྲུངས་པ་ནི། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་ཀྱང་། འདི་ལྟར་དངོས་
 བོ་ཀྱན་གྱི་རང་ངོས་ནས་བྱུང་པའི་རང་བཞིན་དེ་ནི། ཐོག་མར་བདག་སྟེ་དངོས་པོ་
 རང་ཉིད་ལ་སྒྲུང་ཞིང་དམིགས་པར་འཇུག་བ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི། འོ་ན་མིག་ཉིད་ལ་
 ཡང་མིག་རང་གིས་ནི། རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡི་ཕྱིར་ན་འདྲིན་པར་མི་འཇུག་ཏེ་འཇུག་རོ།
 ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། བཞི་པ་དེ་འདྲའི་རྟོག་ལ་བ་སྟོང་མི་རྣམས་པར་བཤད་པ་
 ནི། གལ་ཏེ་ཁོ་ན་རེ་མེས་རང་ཉིད་མི་བསྟེན་ཀྱང་གཞན་བྱད་ཤིང་བསྟེན་པ་བཞིན་
 ཏུ་མིག་གིས་ཀྱང་རང་ཉིད་ལ་མི་བསྟར་ཡང་གཞན་གཟུགས་ལ་བསྟར་བ་མི་འགལ་ལོ་
 སྟུང་ཏུ་སེམས་ན་དེ་ལ་ལན་ནི། འདིར་ནི་སྦྱིར་མེས་བྱད་ཤིང་བསྟེན་པ་དང་མིག་
 གིས་གཟུགས་ལ་བསྟར་བ་ཅུམ་ཞིག་འགོག་པ་མ་ཡིན་གྱི། འོ་ན་གང་འགོག་ན་མིག་
 དེ་ལ་གཞན་གཟུགས་ལ་བསྟར་བ་ངོ་བོས་ཡོད་པ་དེ་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། ལྟ་བུ་རྟོག་རང་
 བཞིན་གྱིས་བྱུང་ན་བྱད་པར་དེ་མི་བྱང་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟ་ཡིན་དང་སྟེ་དེ་ལྟ་ཡིན་པའི་
 ཆོ་འདིར་མེས་བྱད་ཤིང་བསྟེན་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པ་དཔེར་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན་
 པས་དེ་དཔེར་བྱེད་པ་དེའི་ཆོ་དཔེ་ཡང་བསྟུབ་བྱ་མིག་གིས་བསྟར་བ་ངོ་བོས་བྱུང་
 པ་དེ་མི་འཐད་པ་བཞིན་ཏུ་མི་འཐད་དེ། མི་འཐད་པའི་རྒྱ་མཚན་འདི་ལྟར་མེ་དང་
 བྱད་ཤིང་གཉིས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུང་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་ན་ནི་དེ་གཉིས་རང་
 བཞིན་གཅིག་དང་ཐ་དད་གཉིས་ལས་མི་འདའ་བས་རང་བཞིན་གཅིག་དང་ཐ་དད་
 དེ་གཉིས་ལས་གང་ཡིན། གལ་ཏེ་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་ན་ནི་མེས་ཀྱང་མེ་རང་

ཉིད་བསྐྱེག་པར་འགྱུར་ལ། དྲུག་པོ་པ་བསྐྱོག་སྟེ་ཏ་ཅང་ཐལ་བ་ནི། གཞན་ཡང་མེ་
དང་བྱད་ཤིང་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་ན་མེ་སྐྱེག་བྱེད་དང་བྱད་ཤིང་བསྐྱེག་བྱར་རི་
ལྟར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་རོ།། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་འགྱུར་ན་ནི་འོ་ན་ཁོ་བོས་ཀྱང་བསྐྱོག་སྟེ་
མེ་ནི་བསྐྱེག་བྱའོ།། བྱད་ཤིང་ནི་སྐྱེག་བྱེད་དོ།། ཞེས་སྒྲས་ན་ཁྱེད་ཀྱིས་ལན་ཅི་ཞིག་
ཡོད་དེ་དེ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་ཡིན་པས་སོ།། གལ་ཏེ་ཡང་མེ་དང་བྱད་
ཤིང་གཉིས་རང་བཞིན་སོ་སོ་བ་ཡིན་ན་ནི་བྱད་ཤིང་མེད་པར་ཡང་མེ་དམིགས་ཤིང་
ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། རང་བཞིན་སོ་སོ་བ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་ཏ་མེད་པར་ཡང་
བ་སྐྱང་དམིགས་པ་བཞིན་ནོ།། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་ཀྱང་། བྱད་ཤིང་མེས་བསྐྱེག་པ་ན་
མེས་ནི་ཆ་བའི་བདག་ཉིད་དང་འབྲེལ་བའི་བྱད་ཤིང་ཉིད་སྐྱེག་པར་བྱེད་སྟེ། ཆ་བ་
དང་འབྲེལ་བ་མ་ཡིན་པའི་བྱད་ཤིང་མེས་རྒྱལ་རི་ལྟར་སྐྱེག་པར་བྱེད་དེ་དེ་འབྲེལ་
བྱད་ཤིང་མེའི་རྣམ་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་མིན་པའི་བྱིར་རོ།། རྒྱ་མཆན་དེས་ན་མེ་དང་
འབྲེལ་མེད་ཀྱི་བྱད་ཤིང་ཞེས་བྱ་བ་དེ་འབྲེལ་མེད་དོ།། བྱད་ཤིང་། དེ་མ་གཏོགས་པར་
ནི་མེའི་རྒྱ་གཞན་མེད་པས་ན་མེ་ཡང་མེད་དོ།། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།། བཞི་བརྒྱ་
པའི་ཡུང་འདི་བ་ཆབ་ཀྱི་འགྱུར་དུ། བྱད་ཤིང་མེས་སྐྱེག་པའི་ཆོ་ན་བྱད་ཤིང་གི་ཆ་བ་
ཁོ་ན་མེ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ་བྱད་ཤིང་ནི་མེར་མི་འགྱུར་རོ།། བྱད་ཤིང་གི་ཆ་བ་མེ་དང་
འབྲེལ་བ་མ་ཡིན་པའི་འབྱུང་བ་གཞན་གསུམ་ནི་མེས་རི་ལྟར་བསྐྱེག་སྟེ་ཆ་བ་དང་
མ་འབྲེལ་བའི་འབྱུང་བ་ས་རྒྱ་རྒྱུད་གསུམ་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་ཅམ་ཀྱི་བྱད་ཤིང་ནི་
མི་སྲིད་པའི་བྱིར་རོ།། རྒྱ་མཆན་དེས་ན་མེ་དང་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་བྱད་ཤིང་ཞེས་བྱ་བ་
དེ་འབྲེལ་། ཡོད་པ་མིན་ནོ་བྱད་ཤིང་དེ་མེད་པར་ནི་རྒྱ་མེད་ཀྱི་མེ་མི་སྲིད་པས་ན་མེ་
ཡང་ཡོད་པ་མིན་ནོ།། ཞེས་རྒྱ་བ་ལོགས་སུ་བསྐྱུར་བ་ལ་འདུག་ཅིང་། དེས་བསྐྱུར་བའི་
འབྲེལ་པར་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་བཀོད་ཅིང་དེ་དང་མཐུན་པར་འབྲུ་བསྐྱེན་འདུག་པས་
འདིར་ཡང་དེ་དང་མཐུན་པར་འབྲུ་བསྐྱེན་བདེ་བར་མངོན་པས། འགྱུར་དེ་བཞིན་
དུ་བཤད་པའོ། འགྱུར་སྐྱ་མ་སྒོ་བ་དཔོན་ཆེ་བའི་འབྲེལ་བ་དང་མཐུན་པ་དང་འགྲོས་

མཐུན་གྱི་དགོངས་པ་དེ་གཉིས་དགོངས་པ་འགལ་བར་མི་མངོན་ནོ།། རྟོག་པ་
རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་ན་གཞོད་བྱེད་དེ་འཇུག་རྟོག་པ་གོང་ཕྱོད་བཅད་པ་དེ་ལྟར་
མེས་བསྐྱེད་པ་དེ་ཉིད་ལ་རང་གི་ངོ་ཐོས་བྱུང་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་
རྒྱ་ཡིན་ན་ནི་མེ་དེས་རང་མི་བསྐྱེད་ན་གཞན་བྱུང་གིང་ལ་སོགས་པ་ཡང་མི་བསྐྱེད་
པར་འགྱུར་བ་ལྟར་མིག་དེ་ལ་ཡང་བལྟ་བ་རང་ངོས་ནས་བྱུང་པའི་རང་བཞིན་ཕྱོད་
ཡོད་པར་ཁས་ལེན་ནའང་མིག་དེ་མིག་རང་ལ་མི་བལྟ་ན་གཞན་གཟུགས་ལ་ཡང་མི་
བལྟ་བར་འདོད་དགོས་པས་སྟོན་ཟུ་མ་ལས་མི་འདའ་ཞིང་མི་གཡོའོ།།

རྟོག་པ་དེ་ལས་རྗེས་དཔག་སྟེ་ཚུལ་ལ་བཅུ་ལས། དང་པོ་འགལ་བརྗོད་
ཐལ་འགྱུར་གྱིས་སམ་རྟགས་གྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་མཐོང་བ་
ན་དངོས་སྒྲིའི་བྱུང་མཐའ་བཏང་ཞིང་དབུ་མ་པར་ཞུགས་པ་ནི། དེ་ལྟར་དབུ་མ་པས་
རང་ངོས་ནས་བྱུང་པའི་རང་བཞིན་ཁས་སྒྲུངས་པ་ལ་དེ་འདྲ་བའི་གཞོད་བྱེད་བལྟན་
པ་རྣམས་སྟེ་ཚོལ་རང་བཞིན་ཡོད་པར་སྒྲིབ་དེས་མཐོང་བ་ན། ཁོའི་ལུགས་ཀྱི་རང་
གི་ངོ་ཐོས་བྱུང་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་པར་འདྲིན་པའི་བྱུང་མཐའ་འདོར་བར་འགྱུར་
ལ། བྱུང་མཐའ་དེ་དོར་བ་དེ་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་དེ་འདྲའི་རང་བཞིན་མེད་པ་དེ་ཉིད་
ལ་སྟེ་འགག་ལ་སོགས་པའི་བྱེད་བཅད་པ་དེ་ཡང་སྟེ་ཚོལ་དེས་རྟོགས་པར་བྱས་
པ་ཡིན་པས་རང་ངོས་ནས་བྱུང་པའི་རང་བཞིན་མེད་པ་དང་སྦྱིར་མེད་པ་གཉིས་ཀྱི་
བྱུང་པར་སོ་སོར་བྱེད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་བྱེད་པ་དེའི་སྦྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་
པ་དང་སྦྱིར་ཡོད་པ་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་པར་ཡང་སོ་སོར་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པས་
རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་གཞལ་བྱ་དེ་ཉིད་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་ཆད་མས་
འངལ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡང་སྦྱིར་ཚོལ་དེས་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་
ཡིན་ནོ།། གཉིས་པ་རྗེས་དཔག་གི་རྟོན་གཏན་ཆོགས་དང་ཐལ་འགྱུར་གཉིས་ཡོད་
པས་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ཡོད་རྟོག་པ་ནི། དེ་ལ་གཞན་དག་ནི་འོ་ན་སྟེ་ཚོལ་
འདིས་མེ་དང་བྱུང་གིང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་རྟོགས་པ་ན་དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་

ཁོའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཚད་མ་དེ་མངོན་སུམ་དུ་ནི་མི་འཐད་པས་རྗེས་དཔག་དུ་འདོད་དགོས་
ན། རྟེ་འདོད་དགོས་མོད་དེ་རྗེས་དཔག་དུ་འདོད་པ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཚད་མ་དེ་གང་
ལས་སྐྱེ་བའི་རྟེན་གྱི་གཏན་ཆོགས་གིག་ཡོད་དགོས་པས་གཏན་ཆོགས་དེ་རི་ལྟར་
ཡིན་སྟུང་ན། དེའི་ལན་ནི་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་རང་བཞིན་
གྱིས་གཅིག་དང་རང་བཞིན་གྱིས་ཐ་དད་གང་རུང་ལས་མི་འདའ་བར་བྱི་གྲོལ་དེས་
མཐོང་ནས། གཅིག་དང་ཐ་དད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དེ་ཁོའི་རྩོམ་ཁེགས་
པའི་ཆོ་ན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་རུང་དུ་མེད་པ་ལ་རང་
བཞིན་གྱིས་མེད་པས་བྱབ་པར་ཁོས་མཐོང་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་པས། དེའི་ཆོ་རང་
བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་རུང་དུ་
མེད་པ་གཉིས་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་མི་འབྱུང་བའི་བྱབ་པའི་རྒྱལ་གཉིས་ཁོ་ལ་འབྱུབ་པ་
ཡིན་ལ་རང་རྩོམ་ནས་གྲུབ་པའི་གཅིག་དང་ཐ་དད་པའི་རང་བཞིན་གང་རུང་དུ་མེད་
པར་ཁོས་ངེས་པ་དེ་ནི། རྟོགས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་ངེས་པ་ཡིན་པས་ན་དེ་ལྟར་ངེས་རྒྱུའི་
རྒྱལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་འདྲའི་རྟགས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གཞིའི་
ཆོས་ཅན་མེ་དང་བྱད་གིང་དེ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་དོ་སྟུང་དུ་ཁོ་ལ་ངེས་
པ་སྐྱེས་པ་དེ་ནི་རྗེས་དཔག་གོ། གསུམ་པ་གཞན་གྲགས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་རྗེས་དཔག་
སྐྱེ་རྒྱལ་ཡང་འདྲ་བ་ཞི། མེ་དང་བྱད་གིང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་ངེས་པ་སྐྱེ་
ལུགས་འདིས་ནི་སྤར་གོང་དུ་བཀོད་པའི་གཞན་གྲགས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་མིག་ནི་གཟུགས་
ལ་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མི་ལྟ་སྟེ། རང་ཉིད་ལ་མི་བལྟ་བའི་བྱིར། དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན་
ནོ་ཞེས་པ་ལའང་རྒྱལ་གསུམ་དང་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་རྒྱལ་གཉིས་པར་བྱའོ། ། བཞི་པ་ཐལ་
འགྱུར་གྱིས་ལྟ་བ་སྐྱེད་པའི་རྒྱལ་ནི། རྒྱལ་དེ་ཐལ་འགྱུར་ལ་སྦྱར་བ་ནི་འདི་ལྟར་མེ་
དང་བྱད་གིང་ལ་རང་རྩོམ་ནས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་ན་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་
དང་རང་བཞིན་གྱིས་ཐ་དད་གང་རུང་དུ་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་པ་དང་ཡང་དེ་གཉིས་རང་
བཞིན་གྱིས་གཅིག་ཡིན་ན་མེས་རང་ཉིད་བསྐྱེག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སོགས་པ་རོལ་

པོ་གཞན་གྱིས་ཁས་ཐུངས་པ་དེ་ཉིད་ཉུགས་སུ་བཀོད་ནས་པ་རོལ་པོ་དེ་མི་འདོད་པ་
 ཐལ་ཆོས་སུ་འཐེན་པ་འདི་འདྲ་བ་རྣམས་ཡིན་པས་ཐལ་འགྱུར་དེས་མཆོན་ནས་ཐལ་
 བ་གཞན་རྣམས་ཀྱང་རྟོགས་པར་བྱའོ།། འདི་ལ་དང་སང་མཐུན་པར་གོ་བདེ་བར་
 བྱས་ན། མེ་དང་བྱད་ཤིང་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་དང་རང་བཞིན་གྱིས་
 ཐ་དད་གང་རུང་བྱ་ཐལ། རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་པའི་བྱིར་ཞེས་པ་དང་མེས་རང་ཉིད་
 སྲེག་པར་ཐལ། མེ་དང་བྱད་ཤིང་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་པ་དང་།
 བསྲེག་བྱ་སྲེག་བྱེད་ཀྱི་ཐ་སྟོད་འཆོལ་བར་ཐལ། དེ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་
 ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་སོགས་སྐུར་ལུགས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

འོ་ལྟ་པ་དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་རྗེས་དཔག་སྟེན་ཚུལ་དང་། དངོས་སྐྱེ་
 བཅང་ཚུལ་འོ་གཉིས་ཀྱི་གོང་རུ་བཤད་པ་དེ་ལྟ་ན་སྐར་བཤད་པའི་བྱི་ཆོལ་དེས་རི་
 སྲིད་རུ་དངོས་པོ་སྐྱེ་བའི་བྱུང་མཐའ་མ་དོར་བ་དེ་སྲིད་རུ་ཁོ་རང་གི་ལུགས་ཀྱི་ཆད་
 མ་དེས་རང་གི་རོ་བོས་བྱུང་པའི་གཞལ་བྱ་འདྲལ་བ་ཁོ་རང་ལ་བྱུང་པ་ལ་ངེས་པར་
 ལྟོས་ནས་ཁོ་རང་གི་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་སོགས་ཀྱི་དོན་འགྱུར་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མར་
 འགྱུར་པ་ཡིན་ལ། རྩས་གང་གི་ཆེ་ཁོས་དངོས་པོ་འགའ་ཞིག་རང་གི་རོ་བོས་བྱུང་པ་
 མེད་པར་ཆད་མས་རྟོགས་པ་དེ་ནས་བཟུང་ཉི། དངོས་པོར་སྐྱེ་བའི་བྱུང་མཐའ་བཅང་
 བ་ཡིན་ནོ།། རྩག་པ་དཔེ་དང་ཤེས་བྱེད་ཀྱིས་གཞན་གྲགས་བཤད་འོ་པ་ནི། འདིར་
 ཆེག་གསལ་ལས་ཀྱང་། གཞན་དག་ན་རེ་ཆོས་ཅན་ལ་སོགས་པ་ཆོལ་བ་གཉིས་ཀ་
 ལ་བྱུང་པ་མི་དགོས་ན་ཡང་ཅི་ཆོལ་བ་གཉིས་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ལ་བྱུང་པའི་
 རྗེས་སུ་དཔག་པའི་སྐྱོར་ངག་གི་སྟོན་ནས་ཀྱང་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་སྐྱོར་ངག་གིས་པ་
 རོལ་པོ་ལ་གཞོད་པ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན་དེ་འདྲ་བ་ཡོད་དེ། འདི་ལྟར་གཞོད་པ་དེ་ཡང་
 བྱི་ཆོལ་རང་བཞིན་ཡོད་པར་སྐྱེ་བ་རང་ཉིད་ལ་གྲགས་ཤིང་བྱུང་པའི་གཏན་ཆེགས་
 ཉིད་ཀྱིས་བྱི་ཆོལ་རང་ལ་གཞོད་པ་ཡིན་ཀྱི་འགོད་པ་པོ་གཞན་དབུ་མ་པའི་ལུགས་
 ལ་བྱུང་པ་ཅམ་གྱིས་ནི་བྱི་ཆོལ་དེ་ལ་གཞོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་དེ་ལྟར་དེ་གཞོད་པའི་

ཚུལ་གསལ་བའི་དཔེ་འདི་ག་རྟེན་ཉིད་དུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ།། ^(༤)དཔེར་ན། ཇི་
ལྟར་མཐོང་ན་འདི་ག་རྟེན་ན་ནི་རེས་འགའ་དཔང་པོ་དེ་ཉིད་ལ་ཚོལ་བ་དང་ཕྱི་ཚོལ་
གཉིས་ཀྱིས་ཚད་མར་བྱས་པའི་སྒྲོ་ནས་དཔང་པོ་དེའི་ཆིག་གིས་བདེན་རྒྱན་ཕྱི་བའི་
སྒྲོ་ནས་ཚོལ་བ་གཉིས་སུ་ཚུན་རྒྱལ་བའམ་སམ་པར་འགྱུར་ལ། རེས་འགའ་ནི། ཚོལ་
བ་གཉིས་པོ་རང་རང་གིས་ཇི་ལྟར་ཁས་སྤངས་པ་སྒྲུས་པའི་ཆིག་ཁོ་ནས་རྒྱལ་བའམ་
སམ་པར་འགྱུར་གྱི་ཚོལ་བ་གཉིས་པོའི་ནང་ནས་ཚོལ་བ་གཞན་གྱི་ཁས་སྤངས་པའི་
ཆིག་གིས་ནི་གཅིག་ཤོས་རྒྱལ་བའམ། སམ་པར་འགྱུར་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།། ^(༥)ཞེས་
བྱེད་དེས་འདི་ག་རྟེན་ན་ཚོལ་བ་གཉིས་རྒྱལ་བའམ་སམ་པའི་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་པ་དེ་
བཞིན་དུ་རིགས་པས་དབྱེད་པའི་སྐབས་ལའང་དེ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། འདི་ག་རྟེན་པའི་ཐ་
སྟོད་ལ་གྲགས་པའི་དོན་བསྟོན་དུ་མེད་པ་ཁོ་ན་ཁས་སྤངས་པའི་སྒྲོ་ནས་རིགས་པས་
དབྱེད་པའི་ནམ་གཞག་བྱེད་པ་ནི་རིགས་པའི་ནམ་གཞག་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་སུ་
ཡང་^(༦)གསུངས་ཏེ་འཕགས་པ་ལྟས། ཇི་ལྟར་ལྷ་ལྷོ་སྐད་གཞན་གྱིས།། བཟུང་བར་མི་
རུས་དེ་བཞིན་དུ།། འདི་ག་རྟེན་པ་ཡིས་མ་རྟོགས་པ།། འདི་ག་རྟེན་བཟུང་བར་རུས་
མ་ཡིན།། ཞེས་དང་། དབྱ་མ་ལས་ཀྱང་། ཐ་སྟོད་ལ་ནི་མ་བརྟེན་པར། དམ་པའི་དོན་
ནི་རྟོགས་མི་འགྱུར།། ཞེས་སོགས་དང་། བྱད་རྒྱ་སྤྲི་ལི་ཏ་ལས། འདི་ག་རྟེན་ན་གང་
ཡོད་པ་ང་ཡང་བཞེད་པར་བཤད་པ་ལྟར་སྐབས་སུ་བབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།། ^(༧)
བདུན་པ་རང་གྲགས་དང་རྟོག་གི་པའི་ཚུལ་གསུམ་མཐུན་གྲུབ་ཀྱི་བྱད་པར་ནི། ཞེས་
ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་སུ་གཞན་ས་རོལ་པོ་རང་གིས་ཁས་སྤངས་ནིང་ས་རོལ་པོ་ལ་
གྲགས་པའི་དོན་ཞིག་རྟགས་སུ་འགོད་ཅུང་བའི་དཔེ་འདི་ག་རྟེན་གྱི་ཚུལ་དང་ཤེས་
བྱེད་ནམས་གསུངས་ནིང་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱི་རྟོག་གི་པ་ནམས་ནི་ཚུལ་གསུམ་
པའི་རྟགས་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པའི་ཆེ་བྱི་ཚོལ་གྱི་ལུགས་ལ་ཚད་མ་གང་གིས་ཚུལ་
གསུམ་དང་ཆོས་ཅན་ལ་སོགས་པ་གྲུབ་པའི་ཚད་མ་དེ་ཉིད་ཀྱིས། རྩ་ཚོལ་གྱི་ལུགས་
ལ་ཡང་ཚུལ་གསུམ་ལ་སོགས་པ་གྲུབ་དགོས་པར་འདོད་པ་ཡིན་པས་ཚོལ་བྱི་ཚོལ་

གཉིས་ཀ་ལ་ཚུལ་གསུམ་སོགས་མཐུན་སྣང་དུ་བྱལ་དགོས་པར་འདོད་པ་ཡིན་ལ་དེ་
 འདྲའི་འདོད་པ་དེ་འགོག་པའི་ཚུལ་འང་ཆིག་གསལ་ལས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས།
 རང་བཞིན་ཡོད་པར་སྐྱབ་གང་ཞིག་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་ཚུལ་སོགས་གང་ཡིན་པ་དེ་
 རྒྱལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་བྱལ་པའི་ངེས་པ་བརྗོད་པའི་གཏན་ཆིགས་དེ་ནི་སྐྱབ་པའམ་
 སུན་འབྱེན་པར་རུས་པ་ཡིན་གྱི་རྒྱལ་བ་གཉིས་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་གཅིག་ཁོ་ན་
 ལ་བྱལ་པའམ་རྒྱལ་བ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་བྱལ་མ་བྱལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་
 ཆོས་ཅན་ལ་སོགས་པ་བརྗོད་ཅིང་སྐྱབ་པ་དེས་ནི་སྐྱབ་པའམ་སུན་འབྱེན་པར་རུས་
 པ་མ་ཡིན་ནོ་སྐྱམ་དུ་སེམས་པའི་རྒྱལ་བ་པོ་དེས་ཀྱང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་ཚུལ་
 དེ་འདྲ་བ་དོར་ཏེ། ཁོ་པོ་ཅག་ཐལ་འཇུར་བའི་ལུགས་ལྟར་འདིག་རྟེན་གྱི་ནམ་པར་
 བཞག་པ་གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེས་སུ་དཔག་པ་སྦྱོར་བའི་སྐབས་ལ་
 དོན་དང་མཐུན་པ་ཞིག་བྱེད་ན་ཁོ་པོ་ཅག་གིས་རི་སྐད་སྒྲས་པའི་གཞན་གྲགས་ཀྱི་
 སྦྱོར་བའི་སྦྱོར་ཚུལ་འདི་ཉིད་ཁྱེད་ཀྱིས་ཀྱང་ངེས་པར་ཁས་ཁྲུང་བར་བྱའོ།། བརྒྱད་
 པ་གིན་སྒྲིག་ལ་ལུང་གཉིས་ཀས་བྱལ་མི་དགོས་པ་རང་གྲོགས་ཀྱིས་བྱལ་བའི་ཚུལ་ནི།
 དེ་ཡང་འདི་ལྟར་ལུང་གིས་གཞོད་པ་ནི་རྒྱལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་བྱལ་པའི་ལུང་ཁོ་ནའི་
 རྒྱལ་བ་གཞོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འོ་ན་ཅི་འདྲའི་སྒྲོ་ནས་ཀྱང་གཞོད་པ་ཡིན་ཞེ་ན་རྒྱལ་
 བ་ས་རོལ་པོ་རང་ཉིད་ལ་བྱལ་པའི་ལུང་གི་སྒྲོ་ནས་ཀྱང་གཞོད་པ་ཡིན་ནོ།། དེས་ན་
 ལུང་གི་གཞོད་པ་ལ་རྒྱལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་བྱལ་པའི་སྒྲོ་ནས་གཞོད་པ་ཡང་ཡོད་ལ།
 རྒྱལ་བ་ས་རོལ་པོ་ཁོ་ན་ལ་གྲགས་པའི་སྒྲོ་ནས་གཞོད་པ་ཡང་ཡོད་དོ།། བྱེད་བྱུ་པ་
 རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་སམ་རྗེས་དཔག་ལ་རང་གྲགས་ཀྱིས་ཆོག་པ་ནི། རང་གི་
 དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པར་ནི་ལུང་གི་ལྟར་མིན་པར་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་རྒྱལ་བ་ས་
 རོལ་པོ་རང་ལ་བྱལ་པ་ཉིད་ལོག་རྟོག་སེལ་བ་ལ་རུས་པ་ཆེ་ཞིང་བརྟན་པའི་སྒྲོ་ནས་
 བརྗོད་པ་ཡིན་གྱི། རྒྱལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་མཐུན་སྣང་དུ་བྱལ་པ་ནི་དེ་ལྟར་བརྗོད་པ་མ་
 ཡིན་ནོ།། བརྒྱུ་པ་རྟོག་གི་ལྟར་ཚུལ་གསུམ་གྱི་རྟགས་སོགས་ལ་མཐུན་བྱལ་གྱི་མཆན་

ཉིད་དུས་ཀྱང་ཏུ་དགོས་།^(༤)ཚུལ་ནི། རྒྱ་མཚན་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་
 ལ་གྲགས་པའི་རྟོག་གཏི་གཏན་ཚིགས་སོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བརྗོད་པ་ནི་དགོས་པ་
 མེད་པ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ལྷན་གྱིས་ནི་གདུལ་བྱ་རང་རང་ལ་ངེ་ལྟར་གྲགས་ཤིང་
 འཆམ་པའི་འཐད་པའམ་རིགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་མཚན་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་ཤེས་
 པའི་གདུལ་བྱའི་སྐྱེ་བོ་ལ་དོན་དུ་གང་འཇུག་ཀྱི་ཕན་རིམ་གྱིས་བཏགས་པའི་ཕྱིར་
 རོ།།^(༥)ཤུ་རིའི་སྤེའི་ལུང་ལས། གལ་ཏེ་འཇིག་རྟེན་ནམ་འཇིན་ནམས། འཇིག་རྟེན་
 མཐུན་པར་མི་འདུག་ན། སངས་རྒྱས་ཚེས་ཉིད་གང་ཡིན་དང་། སངས་རྒྱས་སྤྱི་ཀྱང་
 ཤེས་མི་འཇུག། ཞེས་སོགས་གྱིས་བཤད། ཞེས་གསུངས་སོ།།

འུག་པ་ཐུབ་དོན་ཐལ་རང་གི་དོན་བཤད་ཀྱི་པ་ནི། ཞོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་
 བ་སྒར་བཤད་པ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་ཀྱི་ལ་དངོས་པོའི་སྒར་ཚུལ་ལྟར་འཇལ་བའི་
 ཚད་མ་དེའི་སྒོ་ནས་ཚོལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་མཐུན་པར་ཐུབ་པའི་རྟགས་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱ་
 ཐུབ་པ་རང་འདོད་པའི་རྟོགས་དེ་འདྲ་བ་ལ་ནི་རང་རྒྱད་ཀྱི་རྟགས་ཞེས་བཤད་
 རང་མཚན་ལ་དེ་རྟོགས་ཞེས་བྱ་བ་དང་ཚད་མ་དེ་འདྲ་བ་དེས་མི་འཐུབ་པར་སྤྱི་
 ཚོལ་གཞན་ལ་རྟོགས་མཚན་སྤོལ་སྒར་བའམ་གྲགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་
 ཙམ་གྱིས་བསྐྱབ་བྱ་འཐུབ་པར་འདོད་པ་ལ་ནི་ཐལ་འཐུར་བར་འདོག་པ་ཡིན་པས་
 འདོག་ཚུལ་སྒུ་མ་འགོག་ཅིང་སྤྱི་མ་དོན་ལ་གནས་པ་འདི་ནི་སྒོ་བ་དཔོན་ལྷ་གྲགས་
 ཀྱི་དགོངས་པར་ཆོག་གསལ་ལས་གསུངས་པ་དེ་སོགས་ཀྱིས་གིན་ཏུ་གསལ་བར་ཐོན་
 པ་ཡིན་ནོ།།

ཁོང་གི་ས་བཅད་གཉིས་པ་ཐལ་རང་དེ་གཉིས་སྤེལ་ཆེས་སྤེལ་འབྲངས་ནས་
 ཉུང་བ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པ་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་ཐལ་འབྱུར་བའི་ཆེས་སྤེལ་འབྲངས་ནས་
 བཤད་པ་ནི། ཚུལ་དེ་ཉུར་འཕགས་པ་སྤྱུ་སྤྱུབ་ལབ་སྐྱེས་ཀྱི་ཆེས་སྤེལ་འབྲངས་བའི་དབྱ་
 མ་པ་ཆེན་པོ་ཁོང་ཏུ་བཤད་པ་དེ་དག་ལ་ཐལ་རང་གི་ལྷགས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་པོ་ད་

པ་ཡིན་ན། བྱིད་སྐབས་འདིར་ཐལ་རང་གཉིས་པོ་དེ་དག་གང་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་སྟམ་
ན། འདིར་ནི་ངེད་ཐལ་འཁྱར་བའི་ལུགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། ། གཉིས་པ་
རང་ངོས་ནས་མེད་ཀྱང་ཐ་སྟད་དུ་ཡོད་པར་འཇོག་ཤེས་པོ་ཡིན། ཐལ་འཁྱར་བའི་
རྗེས་སུ་འཇུག་པ་འདི་ཡང་སྤར་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཐ་སྟད་དུ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་
ཀྱིས་བྱབ་པའི་རང་བཞིན་འགོག་པ་དང་། དེ་བཞག་པ་ལ་འཁོར་འདས་ཀྱི་རྣམ་
གཞག་ཐམས་ཅད་ལེགས་པར་བཞག་ཏུ་རུང་བ་ཞིག་དགོས་པ་ཡིན་པས་རང་བཞིན་
དེ་འགོག་པ་དགོས་པ་དང་རྣམ་གཞག་དེ་རུང་བའི་ཚུལ་དེ་གཉིས་ལ་ངེས་པ་ཅི་
ནས་རྟོག་པར་བྱའོ། ། མཐའ་གཉིས་འགོག་པ་ལ་དེ་གཉིས་དགོས་པས་སོ། ། གསུམ་པ་
སྟོབ་དཔོན་འདིའི་ལུགས་ལྟར་ཁས་སྲུང་དགོས་པོ་ཚུལ་ནི། དེའི་ཚུལ་ཡང་དངོས་
པོ་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་བྱབ་པའི་རང་བཞིན་ཁས་ལེན་ན་ནི་རང་ངོས་ནས་བྱབ་
པའི་རང་བཞིན་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་ཡིན་ཚུལ་རི་ལྟར་ཡིན་
དཔྱད་པའི་རིགས་པའི་བཟླ་བ་འཇུག་དགོས་པར་སྟོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་ས་
དང་ལྷ་བ་ཀུན་པ་འདི་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་བུ་སྟོབ་ལི་ཏ་དང་ཆོག་གསལ་སོགས་ལས་
མང་དུ་གསུངས་པ་རྣམས་འཕགས་པ་སྐྱེ་སྐྱེ་ཡབ་སྐྱེས་ཀྱི་གཞུང་ཅ་ཤེ་སོགས་དང་
བཞི་བརྒྱ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དང་ཤིན་ཏུ་འགྲིག་པར་ཚུལ་བཞིན་མཐོང་བ་ཡིན་
པས་གོང་གི་སྟོབ་དཔོན་གཉིས་པོའི་ལུགས་དེ་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ལ། ལུགས་དེ་ཁས་
ལེན་པ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་སྤར་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ངེས་པར་ཐལ་འཁྱར་ཀྱི་ཚྭ་གས་འདི་
ཁས་སྲུང་དགོས་པར་སྟུང་ངོ་། །

གོང་གི་ས་བཅད་གསུམ་པ་ཐལ་འཁྱར་ཀྱི་བྱེད་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྟ་བ་
རྒྱད་ལ་སྟེད་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ལ་དོན་ཚན་གསུམ་སྟེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
གཏན་ལ་དབབ་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཏན་ལ་དབབ་པ་དང་། ལྟ་བ་དེ་དག་
གོམས་པས་སྐྱིབ་པ་སྟོང་བའི་ཚུལ་ལོ། ། དང་པོ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གཏན་ལ་
འབབས་པའི་ཚུལ་ལ་ཡང་དོན་ཚན་གསུམ་སྟེ། བདག་རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་

ལ་དབབ་པ་དངོས་དང་། དེས་བདག་གི་བ་ཡང་རང་བཞིན་མེད་པར་འབྱུང་པར་
བསྟན་པ་དང་། རིགས་པ་དེ་རྣམས་གཞན་ལའང་སྒྱར་བའི་ཚུལ་ལོ། དང་པོ་བདག་
རང་བཞིན་མེད་པ་གཏན་ལ་དབབ་པ་དངོས་ལ་དོན་ཆན་གཉིས་སྟེ། དཔེ་དགོད་པ་
དང་། དོན་ལ་སྒྱར་བའོ། དང་པོ་ལ་བསྟན་བཤད་གཉིས་ལས། དང་པོ་མཆོམས་སྒྱར་
གིས་བདག་གིང་རྟ་དང་མཚུངས་པར་བསྟན་ཏེ། དཔེ་དགོད་པ་ནི། འཇུག་འགྲེལ་
ཏུ་མ་ཟད་ལེགས་ལྡན་གིས་ཏེ། ཉན་ཐོས་སྟེ་པའི་མདོ་བྲངས་པ་ལས། རང་ཞིན་
གིས་བྱུང་པའི་བདག་ཅེས་བྱ་བར་འདྲིན་ཅིང་ལྟ་བའི་སེམས་འདི་ནི་བདུད་ཀྱི་
སེམས་ཡིན་ཏེ་སེམས་དེ་ནི་བདུད་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའི་རྩ་བ་དང་བདུད་འཇུག་
པའི་སྟོ་དང་བདུད་ཀྱི་ཚྭ་གས་སུ་སྒྱར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་ལ་ཁྱེད་
ནི་སྒྲར་ཐན་ཆད་བདག་རང་བཞིན་གིས་བྱུང་པར་ལྟ་ཞིང་ཞེན་བར་སྒྱར་པ་དེའི་སྟོ་
ནས་བདུད་ཀྱི་དབང་ཏུ་སྒྱར་པ་ཡིན་ལོ། ད་ནི་ཚུལ་འདི་ལྟར་བསྟན་བྱ་སྟེ་ཆོགས་
པའི་དབང་གིས་འབྲས་བུའི་རྣམ་འབྱུར་སྟོ་ཆོགས་སྒྱུབ་ཅིང་། འདྲ་བུ་དེ་པའི་སྒྲ་
པོ་སྟོ་ཆོགས་པ་འདི་ནི་རང་བཞིན་གིས་སྟོང་སྟེ། སྒྲ་པོ་སྟོ་པོ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་
བདག་ཏུ་འདྲིན་ན་ཡང་སྒྲ་པོ་འདི་དག་ཆོགས་པ་ཙམ་བདག་གམ་སེམས་ཅན་མ་
ཡིན་ཞིང་སྒྲ་པོ་འདི་སོ་སོར་བྱེ་བ་ལ་ཡང་སེམས་ཅན་ནམ་བདག་ཅེས་བྱ་བ་དེ་
འདྲ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལོ། དེའི་དཔེ་བསྟན་པ་ནི་རི་ལྟར་དཔེར་ན་འཕང་ལོ་དང་སྟོག་
གིང་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་གི་ཆོགས་རྣམས་འདུས་པ་ལ། བརྟེན་ནས་གིང་རྟ་ཞེས་
བྱ་བར་ཐ་སྟོད་བརྟོད་པ་ལྟར་རོ། དཔེ་དེ་བཞིན་སྒྲ་པོ་རྣམས་འདུས་པ་ལ་བརྟེན་
ནས། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འཕམ་ཐ་སྟོད་ཏུ་བདག་གམ་སེམས་ཅན་ཞེས་བྱའོ། ཞེས་གིང་རྟ་དེ་
རང་གི་ཡན་ལག་འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་པ་འདུས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གིང་རྟར་འདོགས་
པ་དེ་ཉིད་དཔེར་མཛད་ནས། སྒྲ་པོ་རྣམས་འདུས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་བདག་གམ་
སེམས་ཅན་ཏུ་གདགས་པར་གསུངས་པས་ཐོག་མར་གོ་བདེ་བའི་ཕྱིར་གིང་རྟའི་དཔེ་
བཤད་པར་བྱའོ། གཉིས་པ་རྒྱས་ཏེ། བཤད་དཔེ་བཤད་པ་འདི་ལ་དོན་ཆན་བཞི་ཡོད་

དེ། ཤིང་རྩ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་བཏགས་ཡོད་ཏུ་བསྟན་པ་དང་། དེ་ལ་ཚྣོད་
 པ་སྤང་བ་དང་། མིང་གི་བྱད་པར་གྱི་སྒོ་ནས་བྱུང་པའི་ཚུལ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་
 བྱུང་ཏུ་ལྟ་བུ་རྟེན་པའི་ཕན་ཡོན་ལོ། དང་པོ་རྣམ་བཟུན་ཏུ་མེད་ཚུལ་ལུང་གིས་བྱུང་
 པ་དང་རྣམ་པ་ལྟར་མེད་ཚུལ་ལྟ་དང་ཚོགས་དབྱིབས་སུ་མེད་ཚུལ་གསུམ་ལས། དང་
 པོ་ལ་ལུང་དགོད་པ་དང་། རྟོན་བཤད་པ་གཉིས། རྟོད་དང་པོ་ཤིང་རྩ་རང་བཞིན་གྱིས་
 མེད་པའི་བཏགས་ཡོད་ཏུ་རྟོག་བསྟན་པ་ནི། འདུག་པ་ལས། དེ་ཡང་ཤིང་རྩ་རིགས་ཤེས་
 གྱིས་བཅའ་བ་ན་མི་རྟེན་རྟོད། དེ་ཉིད་རང་རྟོག་གི། འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་ཡན་ལག་
 རྣམས་ལས་ངོ་བོ་གཞན་ཏུ་རྟེན་པར་འདོད་པ་མིན་ལ་རང་གི་ཡན་ལག་རྣམས་ལས་
 རྟོད་དང་། གཞན་མིན་པར་གཅིག་ཏུ་བྱུང་པ་ཡང་རྟོག་ཡན་ལག་དེ་ཡང་མ་ཡིན་པ་
 ཡན་ལག་དང་ངོ་བོ་ཉིད་རྟོག་གིས་མིན་ལོ། དེ་བཞིན་ཏུ་ཤིང་རྩ་དེ་རང་གི་ཡན་ལག་
 དེ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་ལྟན་པ་ཡང་མིན་ཞིང་། རྟོད་ཤིང་རྩ་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་རྟོག་
 གི་ཡན་ལག་ལ་གནས་རྟོག་པའང་ཕར་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་བརྟེན་པ་ཡང་མིན་ལ་རང་གི་
 ཡན་ལག་དེ་དག་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཤིང་རྩ་རྩ་རྩ་ཤིང་རྩ་དེར་གནས་རྟོག་པ་ངོ་བོ་ཉིད་
 གྱིས་བརྟེན་པ་ཡང་མིན་པ་རྟོད་ཤིང་རྩ་ཉིད་ལྟ་ཡན་ལག་རྟོག་པ་ཅམ་ཞིག་
 ཤིང་རྩ་རྩ་རྩ་འཛིག་པ་མིན་པ་དང་ཡན་ལག་གི་ཞིང་དེའི་ཡན་ལག་ཤིང་རྩ་
 བསྐྱེགས་པའི་སྐབས་ཀྱི་དབྱིབས་ཅམ་ཤིང་རྩ་རྩ་ཅན་དེ་ཡང་ཤིང་རྩ་འཛིག་པ་
 མིན་ལོ་དེ་ལྟར་རྣམ་པ་བཟུན་ཏུ་དབྱེད་པ་ན་ཤིང་རྩ་མི་རྟེན་པ་བཏགས་ཡོད་ཏུ་འགྲོ་
 བ་རྟོག་ལྟར་བདག་སྤང་པོ་དང་རྣམ་པ་བཟུན་ཏུ་མི་རྟེན་པ་དེ་རི་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་
 ཏུ་བདག་ཀྱང་སྤང་པོ་སྤང་ཏུ་རྣམ་པ་བཟུན་ཏུ་དབྱེད་ན་མི་རྟེན་པས་བཏགས་ཡོད་
 ཏུ་འགྲོ་ཚུལ་ཤེས་དགོས་པ་ཡིན་ལོ། གཉིས་པ་རྟོན་བཤད་རྟོག་པ་ནི་ཞེས་ཤིང་རྩ་དེ་
 ཉིད་རང་གི་ཡན་ལག་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་དང་ཐ་དད་སོགས་རྣམ་པ་བཟུན་
 ཏུ་དབྱེད་ན་རྟེན་པ་མེད་པས་ན་ཤིང་རྩ་དེ་བཏགས་པ་ཅམ་ཡིན་པ་བཞིན་ཏུ། བདག་
 དང་སྤང་པོ་གཉིས་ཀྱང་བདག་དེ་སྤང་པོ་རྣམས་དང་གཅིག་དང་ཐ་དད་སོགས་རྣམ་

པ་བདུན་དུ་བཅུ་ལ་ན་མི་རྟེན་པས་ཤིང་རྟེན་དེ་དང་འདྲ་བར་བཏགས་ཡོད་དུ་གསུངས་
སོ།།

གཉིས་པ་ལྟར་མེད་ཚུལ་ལ་ལྟ་ལས། དང་པོ་གཅིག་ཏུ་མེད་ཀྱི་ཚུལ་དཔེའི་
སྐབས་འདིར་ཤིང་རྟེན་དེ་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་ན་གདོན་མི་
ཟ་བར་ཤིང་རྟེན་དེ་རང་གི་ཡན་ལག་རྣམས་དང་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་དང་ཐ་དད་
སོགས་རྣམ་པ་བདུན་པོ་གང་རུང་ཞིག་དུ་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དཔྱད་པའི་རིགས་
པས་རྟེན་ཅིང་འགྲུབ་དགོས་པ་ལས། རྣམ་པ་བདུན་པོ་དེ་དག་གང་དུ་ཡང་རིགས་པ་
དེས་མ་རྟེན་ཅིང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཤིང་རྟེན་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་
མེད་དོ། དེ་ལྟར་དཔྱད་པ་དེ་ལ་ཤིང་རྟེན་དེ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་དཔྱད་རྒྱུའི་ཡན་ལག་
ནི་ཤིང་རྟེན་གཞི་འཛིན་པའི་སྟོག་ཤིང་དང་ཤིང་རྟེན་གང་ལ་བརྟེན་ནས་འགྲོ་བར་
བྱེད་པའི་འཁོར་ལོ་དང་ཕན་ཚུན་གྱི་འཁོར་ལོ་འཛིན་པ་སོགས་ཀྱི་གཟེར་བྱ་དང་
མེད་ཤིང་ལ་སོགས་པའོ། འདིར་རྣམ་པ་བདུན་གྱིས་བརྟག་པ་ལ་ཐོག་མར་ཤིང་རྟེན་
དེ་རང་གི་ཡན་ལག་དང་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་དང་ཐ་དད་བརྟག་པའི་སྟོགས་
གཉིས་ནི་དེ་འདྲའི་ཤིང་རྟེན་ནི་རང་གི་ཡན་ལག་དེ་དག་དང་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་
མ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་ཡན་ལག་དེ་དག་དང་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་ཡིན་ན་ནི་སྟོག་
ཤིང་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་དེ་རྣམས་དུ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་ཤིང་རྟེན་དེ་ཡང་ཡན་
ལག་གི་གྲངས་དེ་སྟེད་ཀྱིས་དུ་མར་འགྱུར་དགོས་པ་དང་། དེར་མ་ཟད་ཤིང་རྟེན་དེ་
ཉིད་གཅིག་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་ཡན་ལག་དུ་མ་དེ་རྣམས་ཀྱང་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་དགོས་
པ་དང་ཡན་ལག་ཅན་དང་ཡན་ལག་གཅིག་ཡིན་ན་བྱེད་པ་པོ་དང་བྱ་བའི་ལས་
ཀྱང་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་པ་སོགས་ཀྱི་སྟོན་ཡོད་དོ། གཉིས་པ་ཡན་ལག་དང་ངོ་བོ་སོ་
སོར་མེད་པ་ནི། ཡང་ཤིང་རྟེན་དེ་རང་གི་ཡན་ལག་དེ་རྣམས་དང་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་
ཐ་དད་དམ་སོ་སོ་བའང་མིན་ཏེ། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་སོ་སོ་བ་ཡིན་ན་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུས་
མཉམ་པ་ཡིན་དགོས་དེ་ལྟར་ཡིན་ན་བྱམ་པ་དང་སྐྱམ་བྱ་ཕན་ཚུན་འབྲེལ་མེད་པར་

གནས་པ་བཞིན་ཏུ་གིང་རྟ་དང་ཡན་ལག་གཉིས་ཡན་གར་བར་ཏེ་རེ་རྒྱང་རེ་རྒྱང་
 འབྲེལ་མེད་ཏུ་སོ་སོར་དམིགས་གིང་བྱལ་པར་འགྱུར་དགོས་པ་ལས། དེ་ལྟར་སོ་སོར་
 མ་དམིགས་གིང་མ་བྱལ་པའི་ཕྱིར་དང་དེ་ལྟར་ངོ་མོ་མ་དད་ན་གིང་རྟ་དེ་གང་ལ་
 འདོགས་པའི་གཞིའི་ཡན་ལག་མེད་པས་ན་གིང་རྟ་གདགས་པའི་གཞིའི་རྒྱ་མེད་པར་
 འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། ཚུལ་དེ་ནི་གིང་རྟ་ཡན་ལག་དང་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་དང་
 མ་དད་བརྟག་པའི་ཚྭགས་གཉིས་ཡིན་ལོ། ། རྒྱུ་མཉམ་པ་རང་གི་ཡན་ལག་གི་རྟེན་ཏུ་
 རྒྱུ་མེད་པ་དེ་ནི་གིང་རྟ་དེ་རང་གི་ཡན་ལག་དང་རང་བཞིན་གྱིས་རྟེན་དང་བརྟེན་
 པའི་ཚྭགས་གཉིས་བརྟག་པ་ནི་དཔེ་རྟེན་འཁར་གཞོང་ལ་རྟེན་བྱེད་ཞོ་བརྟེན་ནས་
 གནས་པ་ལྟར་དོན་གིང་རྟ་དེ་ཡང་རང་གི་ཡན་ལག་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་ཏུ་རང་བཞིན་
 གྱིས་བྱལ་པ་མེད་ལ། བཞི་རྒྱུ་པ་རང་གི་ཡན་ལག་ལ་ཕར་བརྟེན་པ་མིན་ཚུལ་ནི། རེ་
 རྒྱེ་འདི་ནི་ལྟས་བྱིན་གྱི་གནས་ཅིད་པ་ལས་བྱས་པའི་སྐྱུ་གྱུར་ལྟ་བུ་ལ་བྱ་དགོས་པར་
 གོའོ། ། ལ་ལྟས་བྱིན་བརྟེན་ནས་གནས་པ་ལྟར་གིང་རྟའི་ཡན་ལག་རྣམས་ལ་རང་གི་
 ངོ་མོ་ཉིད་གྱིས་བརྟེན་ནས་ཀྱང་གིང་རྟ་དེ་ཉིད་གནས་པ་མེད་དེ། རྟེན་དང་བརྟེན་
 པ་དེ་གཉིས་ཏེ་གིང་རྟ་དང་ཡན་ལག་གཉིས་ནི་རང་གི་ངོ་མོ་ཉིད་གྱིས་སོ་སོ་བར་
 ཡོད་ན་འགྱལ་པ་ལས་དེ་འདྲའི་སོ་སོ་བར་བྱལ་པ་དེ་མེད་པས་ན་དཔེ་དེ་གཉིས་ལྟར་
 གིང་རྟ་དང་ཡན་ལག་གཉིས་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་སོ་སོར་མཐོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་
 རོ། ། དེ་ཡང་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་བརྟག་པའི་སྐབས་འདིར་དེ་གཉིས་པན་ཚུན་རྟེན་
 དང་བརྟེན་པར་ཡོད་པ་ཙམ་མི་འགོག་གི། རྟེན་དང་བརྟེན་པ་རང་གི་མཆན་ཉིད་
 གྱིས་བྱལ་པ་དེ་ཉིད་འགོག་པའོ། ། འདིར་འཁར་གཞོང་དང་ཞོ་གཉིས་དང་ལྟས་བྱིན་
 དང་རེ་རྒྱེ་གཉིས་ཏེ་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དཔེར་བརྗོད་གཉིས་གསུངས་པ་དེ་ཡང་
 བ་རོལ་པོ་རང་བཞིན་ཡོད་པར་སྐྱུ་བ་ལ་གིང་རྟ་དང་ཡན་ལག་དེ་དག་རྟག་པ་མཐའ་
 བཟུང་གིས་རང་གི་མཆན་ཉིད་གྱིས་རྟེན་བརྟེན་པར་བྱལ་ན་དེ་ལྟར་མ་བྱལ་པའི་
 གཞན་གྲགས་ཀྱི་དཔེ་འགོད་པ་སྟེ། དཔེ་སྐྱུར་བ་འདི་འདྲ་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་བཞིན་

དུ་ཤིས་པར་བྱའོ། །འདིས་ནི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་བརྟག་པའི་ཚུགས་བཤད་པའོ། །
 ལྷ་པ་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མི་ལྷན་ཆུལ་ནི། དེ་ནས་ལྷན་པའི་ཚུགས་བརྟག་པ་ནི་ལྷན་
 པའི་ཚུགས་ཀྱང་མི་འཐད་དེ། འདི་ལྷར་དཔེར་ན་ལྷས་བྱིན་དེ་རང་ལས་དོན་གཞན་
 དུ་ཐུར་པའི་བ་ལང་དག་དང་ལྷན་པ་བཞིན་དུ། དོན་ཤིང་རྟ་དེ་ཡང་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་
 རང་གི་ཡན་ལག་དང་ལྷན་པར་འདོད་ན་ནི་དཔེ་བ་ལང་དང་ལྷས་བྱིན་གཉིས་རོ་
 བོ་མི་འདྲ་བ་སོ་སོར་རོས་འཛིན་རྒྱས་པ་དེ་ཉིད་རི་འདྲ་བ་དེ་བཞིན་དུ་དོན་ཤིང་རྟ་
 དེ་ཡང་རང་གི་ཡན་ལག་ལས་རོ་བོ་མི་འདྲ་བ་ཞིག་སོ་སོ་བར་རོས་འཛིན་རྒྱ་ཡོད་
 དགོས་པ་ལས་དེ་ལྷར་སོ་སོ་བར་རོས་བཟུང་དུ་མེད་པས་ལྷོས་ཀྱང་དེ་ལྷར་མི་འཛིན་
 པའི་ཕྱིར། དེ་ལྷར་ཤིང་རྟ་དེ་ཡན་ལག་དང་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ལྷན་པ་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་
 ཁོ་ན་རེ་དཔེར་ན་ལྷས་བྱིན་ན་བ་དང་ལྷན་ནོ། །ཞེས་གྲགས་པ་ལྷར་ཤིང་རྟ་དེ་ཡང་
 རང་གི་ཡན་ལག་དང་ལྷན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན་དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། རང་བཞིན་ཐ་དང་
 པའི་ལྷན་ཆུལ་ནི་ལྷས་བྱིན་བ་ལང་དང་ལྷན་པའི་དཔེའི་སྐབས་སུ་བཀག་ཟིན་པའི་
 ཕྱིར་ན། སྐར་དགག་མི་དགོས་ཤིང་། རང་གི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བྱབ་པ་ཞིག་ལ་ལྷན་
 ཆུལ་བྱི་དཔེ་བྱི་མ་ལྷས་བྱིན་ན་བ་དང་ལྷན་པ་ལྟ་བུའི་སྐབས་བྱི་ལྷན་ཆུལ་བྱང་བ་
 དེ་ནི། རང་བཞིན་གཅིག་པའི་ཚུགས་བྱི་ལྷན་ཆུལ་ཡིན་ལ། རང་བཞིན་གཅིག་པའི་
 ལྷན་ཆུལ་དེ་ཡང་སྐར་གོང་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་ཡིན་པ་འགོག་པའི་སྐབས་སུ་
 བཀག་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འགོག་ཆུལ་འདི་ཡང་ལྷས་བྱིན་ན་བ་དང་ལྷན་པ་ཅམ་ཐ་
 སྟེད་དུ་ཡོད་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ན་ལྷས་བྱིན་ན་བ་དང་ལྷན་པ་དེ་མི་འགོག་པ་གྲགས་
 ཤིང་བྱབ་པ་ལྟར། ཤིང་རྟ་ལ་ཡང་རང་གི་ཡན་ལག་དང་ལྷན་པ་ཅམ་འགོག་པ་མ་
 ཡིན་པས། འདིར་འགོག་རྒྱ་ནི་ཤིང་རྟ་དེ་རང་གི་ཡན་ལག་དང་རང་གི་མཚན་ཉིད་
 ཀྱིས་བྱབ་པའི་ལྷན་པ་དེ་ཉིད་འགོག་གོ། དེ་ཡན་གྱིས་ནི་ལྷན་པའི་ཚུགས་དང་བཅས་
 པའི་བརྟག་པའི་ཚུགས་དང་པོ་ལྷ་བཤད་པའོ། །

(རྟེན་གསུམ་པ་སྟོབ་མ་གཉིས་ལ་ཕྱང་དགོད་པ་དང་། རོན་བཤད་པ་གཉིས་

ལས། དང་པོ་ནི། ད་ནི་འདིར་ཡན་ལག་ཚྭ་གས་ཙམ་གིང་རྟར་འཛོག་པ་དང་ཡན་
 ལག་གི་དབྱིབས་བྱུང་པར་བ་གིང་རྟར་འཛོག་པའི་ཚྱོགས་བརྟག་པ་སྟེ་ཚྱོགས་སྟག་མ་
 དེ་གཉིས་བཤད་པ་ནི། འབྲུག་པ་ལས་གལ་ཏེ་གིང་རྟའི་ཡན་ལག་ཚྭ་གས་པ་ཙམ་ཞིག་
 གིང་རྟ་ཡིན་པར་འབྱུར་ན་ནི། འོ་ན་ཡན་ལག་འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་སིལ་
 བྱར་སྟེ་ཡན་ལག་རྣམས་སྤུལ་ནས་རང་ས་རང་སར་བཞག་པའི་གནས་སྐབས་ལ་ཡང་
 གིང་རྟ་སྤར་མཐོང་བ་རི་ལྟ་བུ་དེ་གནས་སྐབས་འདིར་ཡོད་པར་འབྱུར་རོ། རྒྱ་མཚན་
 གང་གི་ཕྱིར་རང་སྟེ་དངོས་སྟུང་པའི་འདོད་པ་ལྟར་གིང་རྟའི་ཡན་ལག་ཅན་མེད་ན་
 ནི་གིང་རྟའི་ཡན་ལག་དག་ཀྱང་། མེད་པར་འབྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར་རོ། དེ་གིང་རྟ་ལྟར་
 ཡན་ལག་མེད་པས་ན་ཡན་ལག་དེ་བསྐྱེགས་པའི་དབྱིབས་ཀྱང་མེད་ལ་དེ་མེད་པས་
 གིང་རྟའི་ཡན་ལག་རྣམས་བསྐྱེགས་པའི་དུས་ཀྱི་དབྱིབས་ཙམ་ཞིག་གིང་རྟར་འཛོག་
 པར་རིགས་པའང་མིན། ཞེས་བཤད་པ་ལྟར། གཉིས་པ་དོན་བཤད་པ་ལ་གཉིས་
 ལས། མདོར་བསྟན་པ་ནི། གིང་རྟའི་ཡན་ལག་ཚྭ་གས་པ་ཙམ་གིང་རྟར་འཛོག་པ་
 དང་ཡན་ལག་གི་དབྱིབས་བྱུང་པར་བ་གིང་རྟར་བསྐྱེགས་པའི་དབྱིབས་དེ་གིང་རྟར་
 འཛོག་པའི་ཚྱོགས་བརྟག་པ་གཉིས་སོ། རྟེན་གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ་གཉིས་ལས་དང་
 པོ་ཚྭ་གས་ཙམ་དགག་པ་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་མདོར་བསྟན་པ་ནི། དེ་ལ་ཚྱོགས་དང་
 པོ་གིང་རྟའི་ཡན་ལག་ཚྭ་གས་ཙམ་གིང་རྟར་འཛོག་པ་དགག་པ་ནི་གིང་རྟ་ནི་རང་གི་
 ཡན་ལག་ཚྭ་གས་པ་ཙམ་དུ་བྱུང་པ་ཡང་མི་འཐད་དོ། གཉིས་པ་རྒྱས་པ་བཤད་དེ་
 ལྟར་མི་འཐད་པའི་ཚུལ་འདི་ལ་རིགས་པ་དང་འགལ་བ་དང་རང་གིས་ཁས་སྐྱེད་ས་
 པ་དང་འགལ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་རིགས་པ་དང་འགལ་བ་ནི། གལ་ཏེ་གིང་རྟའི་
 ཡན་ལག་ཚྭ་གས་ཙམ་གིང་རྟ་ཡིན་ན་གིང་རྟའི་ཡན་ལག་འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་པ་སྤུལ་
 བས་སིལ་བྱར་རང་ས་རང་སར་གནས་པ་རྣམས་མ་ཆང་བ་མེད་པར་ཚྭ་གས་པའི་ཚྭ་
 བའང་། གིང་རྟ་དེ་སྤར་མཐོང་བ་བཞིན་དུ་ཡོད་པར་འབྱུར་ཏེ་གིང་རྟའི་ཡན་ལག་
 ཚྭ་གས་པ་ཙམ་གིང་རྟ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། གཉིས་པ་རང་གིས་ཁས་སྐྱེད་ས་དང་འགལ་

བ་ལ་གཉིས་པོ་ལས་དང་པོ་ནི། ཤིང་རྟའི་དཔེའི་སྐབས་འདིར་རང་སྡེ་དངོས་པོར་
སྤྱོད་བྱས་ཤིང་རྟ་ཡན་ལག་ཅན་ནི་མེད་ཀྱི། ཡན་ལག་འདུས་པ་ཙམ་ཞིག་འདོད་
པ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་ན་ཡན་ལག་གྲང་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ་ཡན་ལག་ཅན་མེད་པའི་
ཕྱིར་རོ། ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་གྲང་མེད་པར་འདོད་ན་ནི་དེ་ལྟར་འདོད་པ་དེས་ན་
ཡན་ལག་འདུས་པ་ཡང་མེད་པས་ཡན་ལག་གི་ཆོགས་པ་དེ་ཤིང་རྟ་ཡིན་པར་མི་
འགྱུར་རོ། གཉིས་པ་དེ་ལ་བྱད་པར་སྐྱར་མི་དགོས་པོ་ནི་དེ་ལྟར་ཤིང་རྟ་དེ་རང་
གི་ཡན་ལག་ཆོགས་པ་ཙམ་ཞིག་ཡིན་པ་འགོག་པ་ལ་སྒྲོབ་དཔོན་ལྷ་གྲགས་འདིའི་
བཞེད་པས་བྱད་པར་རང་བཞིན་གྱིས་དང་། རང་ངོས་ནས་དང་། རོ་བོ་གཉིས་ཀྱིས་
ཞེས་སོགས་ལྷ་བྱ་སྐྱར་མི་དགོས་ཏེ། ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་གི་ཆོགས་པ་དེ་ཤིང་རྟའི་
གདགས་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདག་གི་སྤང་བོ་ཆོགས་པ་དེ་བདག་གི་གདགས་
གཞི་ཡིན་པས་ཆོགས་པ་དེ་བདག་ཏུ་གཞག་ཏུ་མི་རུང་བར་གསུངས་པ་དེས་མཆོན་
ཀྱས་པས་སོ། གཉིས་པ་དབྱིབས་ཤིང་རྟར་དགག་པ་ལ་བདུན་ལས་དང་པོ་ཁས་ལེན་
དང་པོ་འགལ་བ་ནི། འདི་ལ་གལ་ཏེ་ཁོ་ན་རེ་ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་ཆོགས་པ་ཙམ་དེ་
ཤིང་རྟར་མི་འདོད་ཀྱི། ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་དེ་ནམས་ཤིང་རྟར་བསྐྱེད་པའི་དུས་ཀྱི་
འདི་ཤིང་རྟའི་སྐྱམ་པའི་སྒོ་སྦྱེད་ཀྱས་ཀྱི་དབྱིབས་བྱད་པར་བ་དེ་ཤིང་རྟར་འཛོག་གོ་
སྐྱམ་ན། དབྱིབས་དེ་འདྲ་ཤིང་རྟར་འཛོག་པའི་སྐབས་འདི་ལ་སྐར་གོང་ཏུ་བཤད་པ་
ལྟར་རང་སྡེ་དངོས་སྤྱོད་བྱས་ཤིང་ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་ཅན་རྣམས་སྤྱོད་པར་འདོད་པས་
ན་ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་གྲང་རྣམས་སྤྱོད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རྣམས་སྤྱོད་པའི་ཤིང་
རྟའི་ཡན་ལག་གི་དབྱིབས་བྱད་པར་བ་དེ་ཙམ་ཞིག་ཤིང་རྟར་འཛོག་པ་མི་རིགས་
སོ། ཞེས་པའི་སྒྲོན་བརྗོད་པ་ནི་ཁོ་རང་གི་ཁས་སྐྱེད་དང་འགལ་བར་བརྗོད་པའོ།
རིགས་པའང་མིན་ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་འང་གི་སྤྱོད་ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་གི་ཆོགས་པ་
ཙམ་ཤིང་རྟར་མི་རུང་བར་མ་ཟད་ཅེས་པའོ། གཉིས་པ་དབྱིབས་སོ་སོ་བ་དེ་ཡིན་པ་
མི་པོ་འཐད་པ་ནི། རིགས་པ་གཞན་ཡང་གོང་གི་དེ་འདྲ་བའི་དབྱིབས་དེ་ཤིང་རྟར་

དངོས་སྐྱབ་བ་ཁྱད་འདོད་ན་འོ་ན་གིང་རྟའི་ཡན་ལག་སོ་སོ་བའི་དབྱིབས་དེ་གིང་རྟ་
 ཡིན་ནམ། གིང་རྟའི་ཡན་ལག་ཆོགས་པའི་དབྱིབས་དེ་གིང་རྟར་འདོད། དང་པོ་གིང་
 རྟའི་ཡན་ལག་སོ་སོ་བའི་དབྱིབས་གིང་རྟར་འདོད་པ་ལྟར་ན་སྐར་གིང་རྟའི་ཡན་
 ལག་ནམས་མ་བསྐྱེགས་པའི་དུས་ཀྱི་ཡན་ལག་སོ་སོའི་དབྱིབས་དང་བྱད་མེད་པའི་
 དབྱིབས་གིག་གིང་རྟར་འདོད་པ་ཡིན་ནམ། ཡང་ན་སྐར་མ་བསྐྱེགས་པའི་དུས་ཀྱི་
 ཡན་ལག་སོ་སོའི་དབྱིབས་དང་མི་འདྲ་བའི་དབྱིབས་གཞན་ཞིག་གིང་རྟར་འདོད་པ་
 ཡིན། དང་པོ་སྐར་མ་བསྐྱེགས་པའི་དུས་ཀྱི་དེ་འདྲའི་དབྱིབས་གིག་གིང་རྟར་འདོད་པ་
 དེ་ལྟར་ཡིན་ན། དེ་འགོག་པ་ལ་འདུག་པ་ལས། དངོས་སྐྱབ་བ་ཁྱད་ཀྱི་འདོད་པ་ལྟར་ན་
 གིང་རྟར་འདོག་སྒྱུའི་དབྱིབས་དེ་གིང་རྟའི་ཡན་ལག་རེ་རེ་ལ་སྐར་མ་བསྐྱེགས་པའི་
 དུས་སུ་གང་ཡོད་པར་ཐུར་པ། དེ་ག་རི་ལྟ་བར་བྱིས་བསྐྱེགས་ནས་གིང་རྟར་ཐུབ་ཅིང་
 གིང་རྟར་གཏོགས་པའི་གནས་སྐབས་ལའང་གིང་རྟའི་ཡན་ལག་སོ་སོའི་དབྱིབས་དེ་
 སྐར་ཀྱི་དེ་བཞིན་ན་དུ་བྱད་པར་མེད་པར་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། དེ་ལྟར་སྐར་ཀྱི་དེ་འདྲའི་
 དབྱིབས་བྱད་མེད་དུ་ཡོད་ན། སྐར་ཡན་ལག་དེ་ནམས་མ་བསྐྱེགས་པའི་སོ་སོར་བྱེ་
 བར་ཐུར་པའི་སྐབས་སུ་གིང་རྟའི་ཡན་ལག་བྱེ་བ་དེ་དག་ལ་གིང་རྟ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
 པ་རི་ལྟར་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། དེ་ལྟར་ཡན་ལག་བྱེ་བ་དེ་དག་བསྐྱེགས་པའི་སྐབས་
 སུ་ཡང་གི་གིང་རྟ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ་ཡན་ལག་སོ་སོ་བའི་དབྱིབས་ཙམ་
 ཞིག་གིང་རྟར་འདོག་པའི་བྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྒྲོན་འདི་སྒྲོན་ནོ། དེ་འདྲའི་
 སྒྲོན་སྒྲོན་ཚུལ་དེ་ཡང་གོ་བདེ་བར་བསྐྱེས་ནས་བཤད་པ་འདི་ལྟར་སྐར་མ་བསྐྱེགས་
 པའི་དུས་དང་བྱིས་བསྐྱེགས་པའི་དུས་ཀྱི་འཕང་ལོ་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་དེ་དག་
 གི་སོ་སོའི་དབྱིབས་ལ་མི་འདྲ་བའི་བྱད་པར་མེད་པས་ན། ཡན་ལག་དེ་དག་སྐལ་
 བའི་ཆེ་གིང་རྟ་མེད་པ་དེ་སོ་ན་ལྟར་བྱོགས་གཅིག་དུ་བསྐྱེགས་པའི་ཆེ་ཡང་གིང་རྟ་
 མེད་པར་ཁྱད་ཉིད་འདོད་དགོས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བསྟན་པའོ།

འདི་གསུམ་པ་བསྐྱེགས་པའི་དབྱིབས་བྱད་པར་བ་དེར་མི་འཐད་པ་ནི། གལ་ཏེ་

གོང་གི་ཚྱོགས་གཉིས་པ་སྐར་མ་བསྐྱེགས་པའི་དུས་ཀྱི་འཕང་ལོ་ལ་སོགས་པའི་ཡན་
ལག་དེ་དག་ལས། བྱིས་ཡན་ལག་དེ་དག་བསྐྱེགས་པའི་ཆོ་ན་ཡན་ལག་སྐར་མ་དེ་དག་
གི་དབྱིབས་དང་མི་འདྲ་བའི་དབྱིབས་གཞན་ཞིག་འབྱུང་བ་ཡིན་ལ་དེ་ལྟར་འབྱུང་
བའི་དབྱིབས་དེ་ཉིད་ཤིང་རྟར་འཛོག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན་ནི། འདྲོད་པ་དེ་དག་པའི་བྱིས་
འཇུག་པ་ལས་དེ་ལྟ་ཡན་ལག་དེ་དག་བསྐྱེགས་པའི་དུས་སུ་ཤིང་རྟ་སྐབ་པའི་དུས་
ཡིན་ལ་གལ་ཏེ་ཤིང་རྟ་སྐབ་པ་ཉིད་ཀྱི་དུས་འདིར། ཤིང་རྟའི་འཕང་ལོ་ལ་སོགས་པའི་
ཡན་ལག་ནམས་ཀྱི་དབྱིབས་སོ་སོ་ལ་སྐར་མ་བསྐྱེགས་པའི་དུས་ཀྱི་དབྱིབས་མི་འདྲ་
བའི་བྱུང་པར་ཐ་དད་པ་ཞིག་བསྟན་རྒྱ་ཡོད་ན། སྐར་མ་དང་མི་འདྲ་བའི་ཡན་ལག་སོ་
སོའི་དབྱིབས་གསར་དུ་བྱུང་བ་འདི་དང་འདི་འོ་མིག་ཤེས་ལ་སྤང་བའི་སྒོ་ནས་རྩིས་
བབས་དུ་ཡོད་པར་གྱུར་ན་དེ་ལྟར་ཡང་བབས་དུ་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། དེ་ལྟར་བབས་དུ་
མེད་པ་དེ་བྱིས་ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་སོ་སོའི་དབྱིབས་ཅམ་ཞིག་ཤིང་རྟར་ཡོད་པ་མ་
ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྒྲོན་དེ་ཡོད་དེ། དེ་ཡང་སྐར་མ་མ་བསྐྱེགས་པའི་དུས་
དང་བྱི་མ་བསྐྱེགས་པའི་དུས་ཀྱི་འཕང་ལོ་དང་སྒོག་ཤིང་སོགས་ཀྱི་ཡན་ལག་སྐར་མ་
གཉིས་ལ་བསྐྱེགས་པ་དང་མ་བསྐྱེགས་པའི་དབྱིབས་མི་འདྲ་བའི་བྱུང་པར་གཞན་
ཞིག་ཡོད་ན་དེ་འདྲའི་བྱུང་པར་དེ་མིག་ཤེས་ལ་སྤང་ཞིང་དམིགས་དགོས་པ་ལས་
བསྐྱེགས་པའི་ཡན་ལག་དེ་དག་ལ་ལྟ་རྒྱུ་ལ་རི་ལྟར་བསྟན་ཀྱང་སྐར་དང་མི་འདྲ་བའི་
བྱུང་པར་དེ་འདྲ་བ་སྤང་ཞིང་དམིགས་པ་མེད་པས་ཡན་ལག་གི་དབྱིབས་སྐར་མ་དང་
མི་འདྲ་བའི་བྱིས་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་དབྱིབས་ཤིང་རྟར་འཛོག་མི་རིགས་སོ། བཞི་པ་
དབྱིབས་ཆོགས་རྣམས་ཡོད་མིན་པས་འཁྱེད་འགལ་བ་ནི། སྐར་ཀྱི་ཚྱོགས་གཉིས་པ་སྐར་མ་
གལ་ཏེ་ཁོ་ན་རེ་ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་སོ་སོ་བའི་དབྱིབས་སོ་སོ་བ་ཤིང་རྟར་མི་འདྲོད་
ཀྱི་ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་བསྐྱེགས་པའི་ཆོགས་པའི་དབྱིབས་ཀྱི་སྒྲི་དེ་ཉིད་ལ་ཤིང་རྟར་
འཛོག་གོ་སྟམ་ན་དེ་དག་པའི་བྱིས་འཇུག་པ་ལས་རྒྱ་མཆན་གང་གི་བྱིས་དངོས་སྤྱོད་
བ་ཁྱོད་ཀྱི་འདྲོད་པ་ལྟར་ན་ཆོགས་པ་ཅང་སྟེ་ཅི་ཡང་རྣམས་ཡོད་དུ་མེད་པར་འདྲོད་

པས། རྒྱུད་ཀྱིས་ཤིང་རྟར་འཛོག་རྒྱུ་དབྱིབས་གོང་གི་དེ་འདྲ་བ་དེ་ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་ཆོགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་གདགས་གཞི་དེ་ལ་འདོགས་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ་རྒྱུད་ཀྱིས་རྩིས་ཡོད་ཁོ་ན་གདགས་གཞིར་བྱས་པ་ལ་བཏགས་ཡོད་ནམས་འདོགས་པར་ཁས་སྐྱངས་པའི་བྱིར་རོ། དེ་ལྟར་འདོགས་པ་མ་ཡིན་ན། གདགས་གཞི་གང་ཞིག་ཅི་ཡང་རྩིས་སུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་བཏགས་ཡོད་དེ་ལ་བརྟེན་ནས། སྐབས་འདིར་ནི་ཤིང་རྟར་འཛོག་རྒྱུ་དབྱིབས་སུ་འདོགས་པ་ལྟ་ཞིག་རྩིས་ཅི་ལྟར་འཐད་པར་འགྱུར་ཏེ་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྟོན་འདི་ཡོད་དོ། སྟོན་འདི་ཡོད་པའི་རྩིས་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ་ཡན་ལག་ཆོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་དབྱིབས་དེ་ཤིང་རྟར་འཛོག་མི་རིགས་ཏེ་ཡན་ལག་གི་ཆོགས་པ་རྩིས་སུ་མ་གྲུབ་པའི་བཏགས་ཡོད་ཡིན་པས་ཆོགས་པ་བཏགས་ཡོད་ལ་གདགས་གཞིར་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དབྱིབས་སུ་འདོགས་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་པའི་བྱིར་རོ། དེ་ལྟར་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་པ་ཡིན་ཏེ་བཏགས་ཡོད་ཐམས་ཅད་འདོགས་པའི་བཏགས་གཞིའི་དངོས་པོ་ནམས་རྩིས་ཡོད་ཉིད་ཏུ་འཛོག་དགོས་པར་རྒྱུད་ཀྱིས་ཁས་སྐྱངས་པའི་བྱིར་རོ། ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་ཆོགས་པ་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ནམས་སུ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་འདྲའི་རང་བཞིན་རྩིས་སུ་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་དེ་འདྲའི་རང་བཞིན་ཡོད་ན་ནི་ཡན་ལག་གི་ཆོགས་པ་དེ་ཉིད་ཆོགས་པ་ཅན་ཡན་ལག་ནམས་དང་། རང་བཞིན་གཅིག་དང་རང་བཞིན་ཐ་དད་གང་རུང་ལས་མི་འདའ་ལ། དེ་འདྲའི་གཅིག་དང་ཐ་དད་དེ་དག་གང་ཏུ་འདོད་ནའང་སྤར་ཤིང་རྟའི་སྐབས་ལ་བཤད་པ་བཞིན་ཏུ་དེ་འདྲའི་གཅིག་ཐ་དད་གཉིས་པོ་དགག་པར་བྱས་པའི་བྱིར་རོ། འོ་ལྟ་པ་དབྱིབས་དེར་མ་ཡིན་པ་ལ་བྱད་པར་སྦྱར་མི་དགོས་རྒྱུ་ནི། བཏགས་ཡོད་ཀྱི་གདགས་གཞི་ལ་རྩིས་ཡོད་མི་འདོད་པའི་དབྱ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་རང་ལུགས་ལ་ཡང་ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་ཆོགས་པའི་དབྱིབས་དེ་ནི་ཤིང་རྟའི་གདགས་གཞི་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། ཤིང་རྟ་དེ་ནི་ཆོགས་པའི་དབྱིབས་དེ་ལ་བཏགས་པའི་བཏགས་ཆོས་ཡིན་པས་དེ་འདྲའི་

དབྱིབས་དེ་ཙམ་ཞིག་ནི་ཤིང་རྟ་མི་འདོད་དོ། རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་ཡན་ལག་
ཆོགས་པའི་དབྱིབས་དེ་འདྲ་ཤིང་རྟ་ཡིན་པ་འགོག་པའི་དགག་བྱ་དབྱིབས་དེ་ཉིད་
ལ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་སོགས་ཀྱི་བྱད་པར་སྒྱུར་མི་དགོས་སོ། །^{༡༥༽} དྲུག་པ་གལ་ཏེ་
བདེན་མེད་འདོད་པ་ལྟར་སྒྱུབ་པས་འདོད་རིགས་པར་བཟུན་པ་གལ་ཏེ་དངོས་སྒྲུབ་
ཁྱོད་གྱིས་བདེན་པ་མེད་པ་སྟེ་བྱུགས་པར་ཡོད་པའི་ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་གི་ཆོགས་
པ་གདགས་པ་གཞིར་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེན་མེད་དེ་བྱུགས་ཡོད་ཀྱི་ཤིང་རྟའི་
དབྱིབས་སུ་འདོགས་པ་མི་འཐད་པ་མེད་པར་འདོད་པ་ཡིན་ན། འོ་ན་ནི་གཞན་མ་
རིག་པ་དང་ས་བོན་ལ་སོགས་པ་རང་གི་ཆ་ཤས་ཆོགས་པ་ལ་བྱུགས་པའི་བྱུགས་
ཡོད་མི་བདེན་པར་འགྱུར་པའི་རྒྱ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་མ་རིག་པ་ལས་འདུ་བྱེད་ལ་
སོགས་པ་གོང་ལྟར་མི་བདེན་པ་འབྱུང་བ་དང་ས་བོན་ལས་སྒྱ་གུ་ལ་སོགས་པ་གོང་
ལྟར་མི་བདེན་པ་འབྱུང་བའི་རྒྱལ་གྱིས་རྒྱ་མི་བདེན་པར་བྱུགས་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་
ལས་རང་རང་གི་འབྲས་བུ་བདེན་པར་མེད་པ་བྱུགས་ཡོད་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྐྱེ་བ་
ལ་མི་འཐད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་ཁྱོད་འདོད་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟར་འདོད་དགོས་
པ་ཡང་འདྲུག་པ་ལས། དངོས་སྒྲུབ་ཁྱོད་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་ཆོགས་པ་བྱུགས་ཡོད་ལ་
བརྟེན་ནས་དབྱིབས་བྱུགས་ཡོད་འདོགས་པ་འདི་ནི་རི་ལྟར་འདོད་པ་དེ་ལྟར་དུ།
མི་བདེན་པ་བྱུགས་པར་ཡོད་པ་ཡི་མ་རིག་པ་དང་ས་བོན་ལྟ་བུའི་རྒྱ་ལ་བརྟེན་པར་
བྱས་ནས། རིམ་པ་བཞིན་དུ་འབྲས་བུའི་རྣམ་པ་འདུ་བྱེད་དང་སྒྱ་གུ་ལྟ་བུ་མི་བདེན་
པ་བྱུགས་ཡོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན། དེ་དག་སྐྱེ་བས་མཚན་ཏེ། དེ་འདྲ་བའི་རྒྱ་མི་
བདེན་པ་ཐམས་ཅད་ལས་རང་རང་གི་འབྲས་བུ་མི་བདེན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ནི་སྐྱེ་
བར་ཁྱོད་གྱིས་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

^{༡༦༽} འདུན་པ་དེའི་རིགས་པ་བྱམ་སོགས་ལ་འདྲ་བ་ཤིང་རྟའི་དཔེ་འདིས་ནི་
གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་སྟེ་གཞུགས་ངི་རོ་རིག་བྱའི་རྩལ་བཞི་དང་། ས་རྒྱ་མེ་རྒྱང་
བཞིའི་རྩལ་བཞི་སྟེ་རྩལ་བརྒྱད་འདུས་པ་ཙམ་དེ་ཉིད་ལ་བྱམ་པ་དང་ཀ་བ་ལ་སོགས་

བར་འདྲིལ་པ་ཡང་བཀག་ཅིང་བསལ་བ་ཡིན་ལ། ཤིང་རྟའི་དཔེ་འདིས་གཞན་
 ཡང་རྩལ་བརྒྱད་རྣམས་སྲུ་བྱུ་བ་པ་གདགས་གཞིར་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། བྱམ་པ་ལ་
 སོགས་པ་ནམས་འདོགས་པ་དང་ཡང་དཔེ་འདིས་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་བཏགས་ཆོས་
 ནམས་གདགས་གཞི་རྣམས་སྲུ་བྱུ་བ་པའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་བསྐྱེགས་པའི་དུས་
 ཀྱི་དབྱིབས་བྱུང་བར་བ་ལ་འདོགས་པ་འདོད་པ་ཡང་བཀག་སྟེ། དེ་ཡང་གཟུགས་
 ལ་སོགས་པ་རང་རང་གི་ཆ་ཤས་ཆོགས་པ་ལ་བཏགས་པ་ཙམ་གྱི་རྟེན་འབྱུང་དུ་བྱུ་བ་
 པ་ན་གཟུགས་སོགས་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟེ་བ་མེད་པ་འབྱུ་བ་པ་ཡིན་པས་གཟུགས་
 སོགས་དེ་དག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་རྣམས་སྲུ་བྱུ་བ་པར་གཏན་
 ར་ས་མི་འཐད་པའི་བྱིར་རོ། དེ་ལྟར་ཡང་། འདུག་པ་ལས། ཤིང་རྟའི་དཔེ་འདིས་ནི་
 བྱམ་པའི་གཟུགས་ཀྱི་ས་རྩལ་དང་རི་རྩལ་ལ་སོགས་པ་རྩལ་རྣམས་བརྒྱད་དེ་ལྟར་འདབ་
 འབྱར་དུ་འདུས་ནས་གནས་པའི་ཆོགས་པ་ནམས་བྱམ་པ་མིན་པས་ཆོགས་པ་དེ་ལ།
 བྱམ་པའོ་སྟམ་པའི་སྟོ་སྟེ་བར་འཁྱར་རོ། ཞེས་བྱ་བ་དེ་འང་བཀག་པ་ཡིན་པས་རིགས་
 པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཡིན་ལོ། གཞན་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟེ་བ་མེད་པས་སྤར་བཤད་
 ཟིན་པས་ན་གཟུགས་སོགས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མིན་ལོ། རྒྱ་མཚན་དེ་ཡི་
 བྱིར་ཡང་རྣམས་སྲུ་ཡོད་པའི་བྱམ་སོགས་མི་འཐད་པས་བྱམ་སོགས་དེ་དག་གཟུགས་
 ལ་སོགས་པའི་རྩལ་གྱི་ཆོགས་པའི་དབྱིབས་ལ་འདྲིལ་པ་མི་རིགས་སོ། ཞེས་སོ། དེ་
 ལ་ཁོ་ན་རེ་གལ་ཏེ་ཤིང་རྟ་ལྟར་བྱམ་པ་རང་གི་ཡན་ལག་འདུས་པའི་དབྱིབས་ཙམ་
 ལ་འདྲིལ་པ་མ་ཡིན་ན། འོ་ན་སྟོ་བ་ལྡིར་བ་དང་ཞབས་ཞུས་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་ཡང་
 བྱམ་པ་དེའི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པར་འཁྱར་ཏེ། སྟོ་བ་ལྡིར་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ནི་
 དབྱིབས་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ་སྟམ་ན། སྟོན་དེ་མེད་དེ་གང་གི་སྟོ་བ་ལྡིར་བ་དང་མགྱིན་
 པ་རིང་བ་སོགས་ཆང་བ་དེ་ནི་བྱམ་པ་ཡིན་པར་འདོད་ཀྱི། སྟོ་བའི་དབྱིབས་ལྡིར་པོ་
 དང་མགྱིན་པའི་དབྱིབས་རིང་པོ་སོགས་བྱམ་པར་མི་འདོད་པས་སྟོ་བ་ལྡིར་བ་སོགས་
 ཀྱི་དབྱིབས་བྱམ་པར་མི་འདོད་དེ། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་བྱམ་པར་མི་འདོད་པ་དེ་ལས་

གཞན་དུ་དེ་འདྲ་བ་བྱམ་པར་འདོད་ན་སྟོ་བ་དང་མགིན་པ་ཡང་བྱམ་པར་འདོད་
དགོས་པར་འགྱུར་རོ།།

གཉིས་པ་ཚུད་སྟོང་ལ་ཚུད་པ་དང་ལན་གཉིས་ལས་ཀྱི་དང་པོ་ནི་དེ་ལྟར་
ནམ་པ་བདུན་གྱིས་དབྱད་པ་དེ་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བ་ནི། སྐབས་འདིར་དངོས་སྤྱོད་བ་
དག་ན་རེ། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་མེད་དབྱེད་པའི་རིགས་པས་གོང་དུ་རྒྱུ་བཤད་
པའི་ཚུལ་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་དང་ཐ་དད་ལ་སོགས་པ་ནམ་པ་བདུན་གྱི་སྟོ་
ནས་ཤིང་རྟ་བཙལ་བ་ན་དེས་ཤིང་རྟ་མ་རྟེན་ན་ཤིང་རྟ་དེ་མེད་པར་འགྱུར་དགོས་
ལ། ཤིང་རྟ་མེད་པར་སོང་བ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་འདིག་རྟེན་ན་ཤིང་རྟའི་ཐ་སྟོད་འདོགས་
པ་ནམས་བྱར་མེད་པར་འགྱུར་དགོས་སོ།། དེ་ལྟར་འགྱུར་ན། དེ་ལྟར་འགྱུར་བ་དེ་
ཡང་མི་འཐད་དེ། འདིག་རྟེན་ན་ཤིང་རྟ་འོན་ཅིག་སྟེ། ཤིང་རྟ་རྒྱུར་མཐོང་ཞིག་རྒྱུར་
སྟོང་ཅིག་ཅས་དང་ཤིང་རྟ་ཉོས་ཤིག ཤིང་རྟ་བྱིར་ཅིག འཆོས་ཤིག ཅས་བྱ་བ་ལ་
སོགས་པའི་ཐ་སྟོད་བསྟོན་དུ་མེད་པའི་སྟོ་ནས་འདུག་ལྟོག་བྱེད་པ་མཐོང་བ་ཡང་
ཡིན་ལོ།། རྒྱ་མཆན་དེའི་བྱིར་ཤིང་རྟ་དང་ཁང་བྱིམ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཡོད་པ་ཉིད་དོ་
ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལན་ལ་ཀྱི་བརྒྱད་ལས་དང་པོ་དངོས་སྤྱོད་ནམ་པ་བདུན་དུ་བཙལ་
ནས་དེས་མི་རྟེན་ལ་མ་དབྱད་ཆེ་རྟེན་ཚུལ་ཁས་མ་སྤངས་པ་འདིའི་ལན་དུ། འདུག་
འགྲེལ་ལས། དེ་འདྲའི་སྟོན་དེ་དངོས་པོར་སྤྱོད་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་དང་། རང་དབྱུ་མ་
ཐལ་འགྱུར་བ་ལ་མེད་པའི་ཚུལ་གཉིས་གསུངས་ཏེ། དང་པོ་དངོས་སྤྱོད་ལ་ཡོད་པའི་
ཚུལ་ནི། ཤིང་རྟ་འོན་ཅིག ཅས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་འདིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྟོད་ནམས་
དངོས་སྤྱོད་བ་བྱེད་ལྟར་ན་མེད་པར་འགྱུར་དགོས་ཏེ། དངོས་སྤྱོད་བ་བྱེད་གྱིས་དངོས་པོ་
ཡོད་པར་འདོགས་དགོས་པ་ནམས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་མེད་ཆོལ་བའི་རིགས་པས་
ནམ་པར་དབྱད་ནས་འདོགས་པར་བྱེད་ལ། རིགས་པ་དེས་བཙལ་བ་ན་ནམ་པ་བདུན་
པོ་དེ་དག་གང་དུ་ཡང་ཤིང་རྟ་མི་རྟེན་པའི་བྱིར་དང་། དངོས་པོ་འདོགས་པ་དེ་འགྱུ་བ་
པའི་ཐབས་གཞན་ཡང་བྱེད་གྱིས་ཁས་མ་སྤངས་པའི་བྱིར་ན་བྱེད་གྱི་ལུགས་ལ་ཤིང་

རྟ་འཛིག་མི་བྱས་པས་མེད་པར་འགྱུར་བས་སོ།། གཉིས་པ་ད་ལྟ་ཚྭགས་འདིའི་དབྱ་
 མ་པས་དངོས་སྒྲ་ལྟར་སྒྲ་འབྲི་བ་ནི། དེ་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་མེད་ཆོལ་བའི་
 རིགས་པས་བཅལ་བའི་ཆེ། རིགས་པ་དེས་གིང་རྟ་མ་རྟེད་པ་ན་གིང་རྟ་ཡོད་པ་མིན་
 འོ།། ཞེས་བྱ་བའི་དངོས་པོར་སྒྲ་བའི་ཆོད་པ་འདི་འདྲ་བ་ནི་ད་ལྟ་བོད་འདིར་དབྱ་
 མའི་དོན་སྒྲ་བར་འདོད་པ་ནམས་དབྱ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་སུ་འདོད་པར་སྒྲུང་
 རོ།། གསུམ་པ་དེ་ལྟར་ན་ཐ་སྟད་ཐམས་ཅད་མི་འཐད་འཁྱུལ་ནི། རྒྱ་མཚན་དེས་ན་
 རྒྱལ་འདི་ལྟར་འདོད་པ་ནམས་ལ་གདོན་མི་ཟ་བར་ཐ་སྟད་པའི་ནམ་གཞག་ཐམས་
 ཅད་བྱར་མེད་པའི་སྒྲོན་དུ་འགྱུར་རོ།། བཞི་པ་དབྱ་མ་པས་ནམ་པ་བདུན་དུ་མི་རྟེད་
 གྲུང་ཐ་སྟད་པའི་ཤེས་རོར་རྟེད་པར་འདོད་པས་སྒྲོན་མེད་འབྲི་བ་ནི། གཉིས་པ་རང་
 དབྱ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་ལ་གོང་དུ་བརྗོད་པའི་ཉེས་པ་དེ་འདྲ་མེད་པའི་རྒྱལ་ནི། འཇུག་
 པ་ལས། དབྱ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་རང་ལུགས་ལ་དེ་ལྟར་དབྱུད་པས་མ་རྟེད་པ་ན་མེད་
 པར་འགྱུར་བའི་སྒྲོན་མེད་དེ་གིང་རྟ་དེ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་འཕམ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་
 སྟད་གང་དུ་ཡང་། རང་གི་བཏགས་དོན་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་རིགས་པས་འཆོལ་
 ལུགས་ནམ་པ་བདུན་གྱི་སྒྲོན་ནས་རྟེད་ཅིང་འགྱུར་པར་འགྱུར་བ་མིན་མོད་གྱི། འོན་
 གྲུང་དེ་ལྟ་བུའི་ནམ་པར་དབྱོད་པ་བྱས་པ་མེད་པར་སྟེ་དེ་འདྲའི་དབྱུད་པ་མ་བྱས་
 པར་འཛིག་རྟེན་ཐ་སྟད་ཅམ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་གིང་རྟ་འདི་ནི་གིང་རྟ་རང་གི་ཡན་
 ལག་འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་པ་ནམས་ལ་བརྟེན་ནས་འདོགས་གིང་འཛིག་པ་ཡིན་པས་
 གིང་རྟ་མི་འགྱུར་པའི་སྒྲོན་མེད་དོ།། ཞེས་པ་འདིས་བསྟན་པར་སྟོབ་དཔོན་ཟླ་བ་ཉིད་
 བཞེད་དོ།། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དེའི་དོན་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་མེད་ཆོལ་བའི་
 རིགས་པས་བཏགས་དོན་བཅལ་བ་ན། གིང་རྟ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་ཐ་དད་
 སོགས་ནམ་པ་བདུན་པོ་དེ་གང་དུ་ཡང་མི་རྟེད་པ་དེ་ནི་བདེན་པ་གཉིས་ཆར་དུ་མི་
 རྟེད་པ་ཡིན་པས་ནམ་པ་དེ་བདུན་དུ་རིགས་པ་དེས་བཅལ་བས་གིང་རྟ་མ་རྟེད་པ་
 ཅམ་གྱིས་གིང་རྟ་ཁེགས་པ་ག་ལ་ཡིན་ཏེ་དེ་འབྲས་གིང་རྟ་མི་ཁེགས་སོ།། དེ་ལྟར་མ་

རྟེན་པ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཡང་གིང་རྟ་ཁས་ལེན་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་
མེད་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་བཅའ་བ་འགྲུབ་ནས་ཁས་ལེན་པ་མིན་གྱི། དེ་ལྟ་བུའི་
རིགས་པའི་རྣམ་པར་དབྱེད་པ་དེ་མ་བྱས་པར་དོར་ནས་འཇིག་རྟེན་པ་སྟེ། འཇིག་
རྟེན་པའི་གྲགས་པའམ་ཐ་སྟོད་པའི་ཤེས་པ་རང་ག་བ་འཕམ་གྱི་འབྲུལ་རྒྱུའི་གཞོན་
མེད་དེ་ཅམ་གྱིས་གིང་རྟ་གྲུབ་པ་ཡིན་ལོ། ། ལྟ་བུ་དེ་ཡང་མིང་རྒྱུ་བཏགས་ཡོད་ཡིན་
གྱི་རྣམས་ཡོད་པའི་མིན་པ་རྒྱ་མཚན་དེས་ན་གིང་རྟ་དེའི་འཇོག་ཚུལ་ནི་གིང་རྟ་དེ་ཉིད་
རང་གི་ཡན་ལག་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་བཏགས་ཡོད་ཅམ་ཏུ་འགྲུབ་པ་
ཡིན་ལོ། ། དུག་པ་གིང་རྟ་རང་བཞིན་མེད་ཀྱང་ཡན་ལག་རང་བཞིན་ཡོད་པ་མི་པའི་
འཐད་ཚུལ་ནི་འདིར་གལ་ཉི་གཞན་དག་འདི་སྟམ་ཏུ་བདག་མེད་བསྟོམ་པའི་རྣལ་
འབྱོར་པས་དེ་ལྟར་རྣམ་པ་བདུན་གྱིས་གིང་རྟ་ལ་རྣམ་པར་དབྱེད་པ་ན་དཔྱོད་པའི་
རིགས་པ་དེས། གིང་རྟ་མ་རྟེན་པས་ན་གིང་རྟ་དེ་ལ་རང་གི་རོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་
བཞིན་མེད་པར་འགྱུར་མོད་ཀྱང་གིང་རྟ་དེའི་ཡན་ལག་འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་
ལ་ནི་དེ་འབྲའི་རང་བཞིན་ཡོད་དོ་སྟམ་ན། དེའི་ལན་ནི་གིང་རྟ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་
གྲུབ་པ་མེད་པར་དེའི་ཡན་ལག་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འཆོལ་པ་ནི་སྟམ་བྱ་མེས་
ཆོག་པའི་ཐལ་བའི་ཁྱོད་ལ་སྟལ་མ་ཆོལ་བར་ཞུགས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་ཆོལ་
བར་ཞུགས་པ་ཁྱོད་ནི་འཇིག་རྟེན་འདིར་ཁེལ་བའི་བཞད་གད་ཏུ་བྱ་བའི་གནས་སུ་
འོས་པ་ཞིག་ཡིན་སྟེ། གིང་རྟ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ཉིད་མིན་པར་འདོད་པ་ཡིན་
ན་དེ་ལྟར་མེད་པ་དེ་ཡི་ཆོ། ། ཡན་ལག་ཅན་གིང་རྟ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ཡིན་པས་
གིང་རྟ་དེའི་ཡན་ལག་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་ཉི་དཔེར་ན་སྟམ་
བྱ་ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་མེས་ཆོག་པ་ན་སྟམ་བྱའི་སྟལ་མ་མི་ལུས་པ་བཞིན་ལོ། ། ཅེས་
གསུངས་པ་ལྟར། སྦྱིར་ཡན་ལག་ཅན་མེད་ན་ཡན་ལག་ཀྱང་མེད་དགོས་པས་ཡན་
ལག་ཅན་གིང་རྟ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ན་གིང་རྟའི་ཡན་ལག་འཁོར་ལོ་སོགས་ཀྱང་
རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ཁོ་ནར་འགྲུབ་པའི་སྦྱིར་རོ། ། བདུན་པ་གིང་རྟ་ཞིག་ཆོ་འཕང་

ལོ་སོགས་ཤིང་རྟ་དང་མ་འབྲེལ་བས་དེའི་ཡན་ལག་ཅི་མེད་པ་འདིར་གལ་ཏེ་ཁོ་ན་
 རེ་དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། ཤིང་རྟ་ཞིག་པ་ན་འཕང་ལོ་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་ཆོགས་
 པ་མཐོང་ཞིང་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ་སྒྲུལ་བྱ་འདྲོད་ན། དེའི་ཡན་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་འདྲོད་པ་
 དེ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ་སྒྲར་ཡན་ལག་བསྐྱིགས་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཤིང་རྟ་མ་ཞིག་པ་ཤེས་
 ཤིང་མཐོང་བ་ཁོ་ནས་ཕྱིས་ཞིག་པའི་སྐབས་ཀྱི་འཕང་ལོ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཤིང་
 རྟའི་ཡན་ལག་གམ་ཆ་ཤས་ཡིན་ལོ་སྒྲུལ་བྱ་འདྲོད་པ་ཡིན་གྱི། གཞན་གྱིས་ཏེ་ཤིང་རྟ་
 དེ་མ་མཐོང་ཞིང་མ་ཤེས་པས་ནི་དེ་ལྟར་མི་འདྲིན་ཏོ། དེ་ལྟར་ཞིག་པའི་སྐབས་ཀྱི་
 འཁོར་ལོ་སོགས་མཐོང་བ་ལས་འདི་ནི་ཤིང་རྟའི་ཡན་ལོ་སྒྲུལ་པ་དེ་ཡང་ཤིང་རྟ་མ་
 ཞིག་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཤིང་རྟའི་བྱད་པར་ལ་གནས་པའི་རྒྱུན་ཡིན་པ་ལ་དམིགས་
 བས་དེ་ལྟར་འདྲིན་པ་ཡིན་གྱི་ཞིག་པའི་གནས་སྐབས་དེ་གའི་འཁོར་ལོ་ལ་དེ་ལྟར་
 འདྲིན་པ་མིན་ཏེ། རྒྱ་མཚན་དེས་ཤིང་རྟ་ཞིག་ནས་ཡན་ལག་རྣམས་སོ་སོར་གནས་པ་
 དེའི་ཆེ་ནི་འཕང་ལོ་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་རྣམས་ནི་ཤིང་རྟ་ཞིག་པའི་ཡན་ལག་
 ཡིན་པས་ན་ཤིང་རྟ་དང་འབྲེལ་བ་བྱུང་བ་མེད་པས་ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་མིན་ལོ། རྒྱ་
 མཚན་དེའི་ཕྱིར་ཡན་ལག་ཅན་ཤིང་རྟ་མེད་ཀྱང་ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་ཡོད་པ་སྤྱིད་པ་
 མ་ཡིན་ལོ། བརྒྱད་པ་དེའི་ཆེ་ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་གཞན་གྱི་འབྲེལ་བ་མེད་པས་དེའི་
 ཆེ་དེ་གཉིས་མི་འཐད་ཅི་ལྟར་ལོ། ཤིང་རྟ་ཞིག་པ་དེའི་ཆེ་ཤིང་རྟའི་སྒྲོ་ནས། འདྲིན་
 རྒྱའི་ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་གཉིས་གང་གི་ཡང་ཐ་སྐྱད་མེད་ཀྱང་། ཤིང་རྟ་
 ཞིག་བྱས་ཀྱི་འཕང་ལོ་སྒྲེ་འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རང་རང་གི་ཆ་ཤས་རྣམས་
 ལ་སྒྲོས་ནས་ཡན་ལག་ཅན་རང་རང་ཡིན་ལ། རང་རང་གི་ཆ་ཤས་དེ་རྣམས་དེ་དང་
 དེའི་ཡན་ལག་ཡིན་པ་ནི་འཁོར་ལོ་སྒྲེ་བྱུང་ལ་མཚན་ན་འཁོར་ལོ་དེ་ཉིད་འཁོར་ལོའི་
 ཆ་ཤས་ཅི་བས་དང་མུ་བྱུད་དང་སྒྲེ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་བསྒྲོས་ནས་ཡན་ལག་ཅན་ཡིན་
 ལ། འཁོར་ལོའི་ཅི་བས་ལ་སོགས་པ་འཁོར་ལོའི་ཡན་ལག་ཡིན་པ་སྒྲེ་བྱས་མཚན་ནས་
 ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཤེས་དགོས་པས་གང་ལ་ཡང་ཡན་ལག་ཅན་མེད་པའི་ཡན་ལག་

འཛིག་པར་མི་བྱས་སོ། ། འདི་འི་དཔེ་ནི། དཔེར་ན་ས་དེ་རང་གི་བྱ་ལ་བསྟོས་ཏེ་ས་
དང་ས་དེ་འི་ས་ལ་བསྟོས་ནས་བྱར་འཛིག་ལ། དེ་བཞིན་དུ་བྱ་དེ་ཡང་རང་གི་བྱ་ལ་
བསྟོས་ཏེ་ས་དང་། རང་གི་ས་ལ་བསྟོས་ནས་བྱར་འཛིག་དགོས་པ་སོགས་ལྟ་བུའོ། །
གཞན་ཡང་ཡན་ལག་ཅན་མེད་ན་ཡན་ལག་མེད་པའི་དོན་འདི་ནི། དཔེ་གཞན་གྱིས་
ཁྱང་གིས་པར་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་གླིང་རྟ་དེ་ཉིད་མེས་ཀྱན་ནས་ཆོག་པའི་ཆོ་ན་གླིང་
རྟའི་ཡན་ལག་རྣམས་ཁྱང་ཆོག་ནས་འཛིག་རྒྱ་མེད་པའི་དཔེ་དེ་བཞིན་དུ། སློ་བྱོས་
ཀྱི་རྣམ་པར་དབྱེད་པ་མེ་ལྟ་བུས་ཡན་ལག་ཅན་དེ་ཉིད་ཡན་ལག་སོ་སོར་བྱེ་བའི་སློ་
ནས་བསྐྱེད་པ་ལྟ་བུར་བྱས་པ་ན་ཡན་ལག་རྣམས་ཁྱང་རྣམ་པར་དབྱེད་པའི་མེ་ལྟ་
བུ་དེས་ཆོག་པ་ལྟ་བུར་དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་བཞག་པ་མེད་པར་འགྱུར་པས་དེ་ལྟར་རྣམ་
པར་འཛིག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་འདིར་ཡང་གིས་པར་བྱའོ། །

གོང་གི་ས་བཅད་གསུམ་པ་མིང་གི་བྱད་པར་གྱི་སྟོན་ནས་བྱབ་པའི་ཚུལ་ལ་
གསུམ་ལས་དང་པོ་དེ་གླིང་རྟར་ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་དུ་མ་ཟད་འཛིག་རྟེན་
ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་ལེན་པ་སོ་དང་བྱ་བྱེད་ཀྱི་ཐ་སྟོད་ཁས་ལེན་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་
ནི། འབྲུག་འབྲེལ་ལས། ཐལ་འགྱུར་བའི་རྣམ་པར་འཛིག་ལུགས་ཀྱི་ཚྱོགས་འདིས་ནི་
མ་དབྱེད་པར་འཛིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པའི་ཐ་སྟོད་ཀྱི་སྟོན་ནས་གླིང་རྟའི་ཐ་སྟོད་འདོགས་
པ་དེ་ཉིད་འཐད་པའི་རྣམ་གཞག་ཆེས་གསལ་བར་བྱབ་པ་དེ་ཁོ་ན་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་
ཟད་ཀྱི། གླིང་རྟ་འདི་འི་མིང་གི་བྱད་པར་གཞན་དང་གཞན་གང་དག་ཡིན་པའི་མིང་
གི་བྱད་པར་དེ་དག་ཁྱང་གླིང་རྟ་དེ་ཉིད་བཟུང་བ་ཙམ་གྱི་བྱིར་རིགས་པས་རྣམ་པར་
དབྱེད་པ་མེད་པར་ཏེ་རྣམ་པར་དབྱེད་པ་མ་བྱས་པར་འཛིག་རྟེན་ན་གླིང་རྟ་ལ་མིང་
གི་ཐ་སྟོད་གང་དང་གང་སྟན་མོང་དུ་གྲགས་པའི་མིང་གི་ཐ་སྟོད་དེ་དང་དེའི་སྟོན་ནས་
གླིང་རྟ་དེ་ཁས་སྦང་བར་བྱའོ། ། དེའི་ཚུལ་ཡང་འདི་ལྟ་བུ་ཡིན་སྟེ། གླིང་རྟ་དེ་ཉིད་ནི་
རང་གི་ཡན་ལག་འཁོར་ལོ་སོགས་པ་ཡན་ལག་ཏུ་བྱས་པ་ལ་བསྟོས་ནས་ཡན་ལག་
ཅན་ཞེས་ཐ་སྟོད་འདོགས་པ་ཡིན་ཏེ་གླིང་རྟ་དེ་འཁོར་ལོ་སོགས་རང་གི་ཆ་ཤས་སུ་

བཞག་པ་ལ་བཞུས་ནས་ཆ་ཤས་ཅན།། ཞེས་བྱང་བྱ་དགོས་སོ།། ཡང་གིང་རྟ་དེ་ཉིད་
 འཁོར་ལོ་སོགས་གིང་རྟ་རང་གི་ཉེ་བར་སྤང་བྱར་བཞག་པ་ལ་བཞུས་ནས་ཉེ་བར་
 སྤང་བྱ་དེ་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོར་འདྲིལ་དགོས་པས་ན་བྱེད་པ་པོ་ཞེས་པའི་ཐ་སྟད་འགྲོ་
 བ་སྟེ་འདྲིལ་རྟེན་འདིར་བསྟན།། ཅིང་བཤད་པའམ་བསྟན་སོ།། གིང་རྟ་དེ་ལ་རང་
 གི་གདགས་གཞི་གཟུགས་སོགས་གིང་རྟ་དེའི་ཉེར་ལེན་དུ་བཞག་པ་ལ་བཞུས་ན་ནི་
 རྩེ་བོ་རྣམས་ལ་ལེན་པ་པོ་ཞེས་ཐ་སྟད་འདྲིལ་པ་ཉིད་དུ་གྱུབ་པོ།། ཅེས་གསུངས་པ་
 ལྟར་རོ།། རྟ་དེ་ཡང་གིང་རྟ་ནི་འཕང་ལོ་ལ་སོགས་པ་དེ་ཉིད་རང་གི་ཡན་ལག་རྒྱ་
 བཞག་པ་དང་རང་གི་ཆ་ཤས་སུ་བཞག་པ་ལ་སྟོས་ནས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་གིང་རྟ་ལ་
 ཡན་ལག་ཅན་དང་ཆ་ཤས་ཅན་ཞེས་པའི་མིང་གི་ཐ་སྟད་ཀྱི་རྟ་དུ་གྱུབ་པོ།། ཐ་སྟད་
 དེ་ལྟར་གྱུབ་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཐ་སྟད་གཞན་ཡང་གིང་རྟ་དེ་རང་གི་འཕང་ལོ་ལ་སོགས་
 པ་གིང་རྟ་རང་གི་ཉེ་བར་སྤང་བྱར་བྱས་དེ་གིང་རྟ་ཉེ་བར་ལེན་པར་བྱེད་པའི་
 བྱ་བར་བཞག་པ་ལ་སྟོས་ནས་གིང་རྟ་དེ་ལ་བྱེད་པ་པོ་དང་གིང་རྟའི་གདགས་གཞི་
 གཟུགས་སོགས་གིང་རྟའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཉིད་དུ་བཞག་པ་ལ་སྟོས་ནས་གིང་རྟ་དེ་
 ལ་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོའི་མིང་གི་ཐ་སྟད་བྱང་གདགས་པར་བྱའོ།། ཐ་སྟད་དེ་དག་ལ་
 སོགས་པ་གཞན་ཡང་འདྲིལ་པ་ཡང་གིང་རྟའི་སྟོན་ནས་འགྲོ་བ་དང་འོང་བ་དང་
 ལེན་པ་དང་འདོར་བ་ལ་སོགས་པའི་འདུག་ལྟ་གི་དགོས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སོ་སོ་
 ལ་གྲགས་པ་དང་བྱན་མོང་དུ་གྲགས་པ་སྒྲ་ཆོགས་འདྲིལ་པ་མ་ཡིན་ལོ།། རྟེན་གཉིས་
 པ་རང་གླེ་འགའ་ཞིག་གིས་ཆ་སོགས་ཡོད་ཀྱང་ཆ་ཅན་སོགས་མེད་པ་འདོད་པ་མི་
 འཐད་རྒྱུ་ནི། ཡང་རང་གི་སྟེ་པ་དངོས་པོར་སྟེ་བ་འགའ་ཞིག་གིས་ནི་ཡན་ལག་
 འདུས་པ་ཅམ་དང་ཆ་ཤས་འདུས་པ་ཅམ་ཡོད་ཀྱི། འདུས་པ་ཅམ་དེ་དག་ལས་ངོ་པོ་
 ཐ་དད་པར་འདུས་པ་ཅན་མ་དམིགས་གིང་མ་གྱུབ་པའི་ཕྱིར་ན། ཡན་ལག་ཅན་ཞེས་
 བྱ་བ་དང་ཆ་ཤས་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་མེད་པར་སྟེ་བར་བྱེད་པ་དང་གོང་གི་དེ་བཞིན་དུ་
 ལས་འབའ་ཞིག་ཁོ་ན་ཡོད་ཀྱི་ལས་དེའི་ཆ་གང་དུ་ཡང་མ་གཏོགས་པའི་བྱེད་མཁན་

གཞན་མེད་པས་ན་བྱེད་པ་པོ་མེད་པར་སྐྱབ་དང་ཡང་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཆ་དེ་ལས་
དོན་གཞན་ཏུ་ཐ་དད་པར་ལེན་པ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཞིག་མ་དམིགས་པའི་བྱིར་ན། ཉེ་
བར་ལེན་པ་ཁོ་ན་ཡོད་ཀྱི་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་མེད་དོ། ཞེས་སྐྱབ་བ་དེ་དག་ནི། འཇིག་
རྟེན་པའི་ཀུན་རྫོབ་འཐད་ལྷན་དེ་ཉིད་ལ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྐྱབ་པའི་སློན་ནས་འཐད་པ་
ཐམས་ཅད་འཇིག་པ་ཡིན་ཏེ། དངོས་སྐྱབ་བ་ཁྱོད་ཀྱི་འདོད་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན་འོ་ན་
ཡན་ལག་དང་ཆ་ཤས་དང་ལས་དང་ཉེ་བར་ལེན་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་མེད་
པར་འགྱུར་ཏེ་དེ་དག་གང་ལ་བསྟོས་ནས་ཡན་ལག་དང་ཆ་ཤས་ལ་སོགས་པར་འཇོག་
པའི་བསྟོས་གཞི་མེད་པའི་བྱིར་རོ། དོན་དེ་ལ་དགོངས་ནས་འདུག་པར་ཡང་། འཇིག་
རྟེན་ལ་བསྟོན་མེད་ཏུ་གྲགས་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་བཞག་པའི་ཀུན་རྫོབ་པ་བྱ་བ་དང་བྱ་
བ་མ་ཡིན་པའི་འདོར་ལེན་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་གཞིར་གྱུར་པ་འདི་རྣམས་བཞིག་པའི་སློ་
ནས་མ་བརྒྱག་ཅིག ཅས་དེ་དག་ལ་ཆེད་ཏུ་གཉེར་བ་ལྟ་བུས་གསུངས་སོ། གསུམ་
པ་དེས་ན་དོན་དམ་པར་ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་སོགས་མེད་མཉམ་ཐ་སྙད་ཏུ་
ཡོད་མཉམ་འདོད་པ་བདེན་གཉིས་ལས་མི་ཉམས་ཤིང་སྐྱབ་ཆུ་མཆན་དེས་ན་དོན་དམ་
པར་ནི་ཡན་ལག་ཅན་ལ་སོགས་པ་མེད་པ་ལྟར་ཡན་ལག་ལ་སོགས་པ་ཡང་གཏན་
ནས་མེད་པ་ཡིན་ལ། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ནི་ཡན་ལག་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པ་ལྟར་ཡན་ལག་
ཅན་ལ་སོགས་པ་ཡང་ཡོད་པར་སྐྱབ་བ་ནི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་ལས་མ་ཉམས་པ་
དང་འཐད་པ་དང་ལྷན་པར་སྐྱབ་བ་ཡིན་ནོ།

གོང་གི་ས་བཅད་བཞི་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྟ་བ་གྱུར་ཏུ་རྟེན་པའི་སྐབ་ཡོན་
ལ་སྐྱབ་ཆུད་ལས་དང་པོ་རང་བཞིན་མེད་པའི་གཏིང་མིགས་པའམ་དཔོགས་པར་
བཤད་པས་གནད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ནི། འདུག་འབྲེལ་ལས། རྒྱ་མཆན་གང་གི་བྱིར་འཇིག་
རྟེན་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་བཞག་པའི་ཀུན་རྫོབ་འདི་ནི་ཚུལ་དེ་ལྟར་རིགས་པས་རྣམ་པར་
དབྱེད་པའི་སློན་ནས་བཅལ་བ་ན་རིགས་པ་དེས་རྟེན་པའི་སློན་ནས་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་
ཞིང་། དེ་ལྟར་རིགས་པས་མ་བརྟགས་པར་འཇིག་རྟེན་ཀྱི་ཐ་སྙད་དམ་གྲགས་པ་ཅམ་

གྱིས་ཡོད་པར་བཞག་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་འཆོལ་བའི་ནལ་
 འབྱོར་པས་ནི་དེ་འདྲའི་རིགས་པས་དབྱད་པ་དང་མ་དབྱད་པའི་འཛིག་མཆམས་ཀྱི་
 རིམ་པ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱུན་རྫོབ་འདི་ལ་གནས་ལུགས་ཇི་ལྟར་ཡིན་རིགས་པས་ནམ་
 པར་དབྱོད་པའི་ཆོ་ན་བརྟུན་པའི་སྟོད་ལུགས་ཀྱིས་ཚུགས་མི་བྱལ་པར་འགྲོ་ཚུལ་ཤེས་
 བས་ཤིན་ཏུ་ཆེས་ལྷུང་བ་ཁོ་ནར་ཀྱུན་རྫོབ་དེའི་སྟོད་ལུགས་ཇི་ལྟར་ཡིན་པའི་དེ་ཁོ་
 བ་ཉིད་ཀྱི་གཏིང་དཔོགས་པར་ཏེ་དཔག་བྱས་པའི་སྟོན་ནས་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་འགྱུར་
 རོ།། ཚུལ་ཇི་ལྟར་གཏིང་དཔག་བྱས་ཞེ་ན། ཤིང་རྟ་ནམ་པ་བདུན་གྱི་སྟོན་ནས་བཅལ་
 བ་ན་རྟེན་རྒྱ་གཉན་ནས་མེད་ན་དེ་ལྟར་རྟེན་རྒྱ་མེད་པའི་ཤིང་རྟ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་
 ནི་ཚུལ་ཇི་ལྟར་བྱུང་། བ་རང་ངོས་ནས་བྱལ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་ཅེས་ནལ་འབྱོར་པས་
 དེ་འདྲའི་རང་བཞིན་མེད་པར་ངེས་པ་རྟེན་པར་འགྱུར་རོ།། དུས་གང་གི་ཆོ་ངེས་པ་
 རྟེན་ན་དེ་ཡང་ནལ་འབྱོར་པ་དེས་ནམ་པ་བདུན་གྱི་སྟོན་ནས་ཤིང་རྟ་འདིའི་ཡོད་པ་
 ཞེས་བྱ་བ་ཆ་ཅམ་ཡང་མི་རྟེན་པ་དེའི་ཆོ་དེ་ལྟར་ངེས་པ་རྟེན་དོ།། དེ་ལྟར་དང་པོ་
 ནལ་འབྱོར་པས་ཤིང་རྟ་ནམ་པ་བདུན་གྱིས་བཅལ་བ་ན་མི་རྟེན་ལ་དེ་ནས་དེ་ལྟར་
 བཅལ་བ་ན་རྟེན་རྒྱ་མེད་པའི་ཤིང་རྟ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱལ་བ་མེད་དོ་སྟམ་དུ་ངེས་
 པ་རྟེན་པའི་རིམ་པའི་ཐབས་ཀྱི་ཚུལ་དེས་ནི་ཀྱུན་རྫོབ་མི་འཛིག་པར་མ་ཟད་དེ་ཁོ་
 བ་ཉིད་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྟོམ་པ་ལའང་བདེ་སླག་ཏུ་དཀའ་ཆོགས་མེད་པར་འཇུག་
 པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པས་ན། ཐལ་འགྱུར་བའི་སྐབས་འདིར་ཤིང་རྟ་དེའི་བྱལ་བ་འམ་
 ཡོད་པའི་ཚུལ་ནི་མ་དབྱད་མ་བརྟགས་པར་བྱལ་བ་དེ་བཞིན་དུ་འདོད་པར་བྱ་བ་ཁོ་
 བ་ལོ།། ཞེས་ཤིང་རྟའི་དབྱད་པ་ནམ་པ་བདུན་གྱི་སྟོན་ནས་བྱེད་ལུགས་དེ་འདྲ་བ་དེས་
 ནི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དམ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་དོན་གཏིང་ལྷུང་དུ་དཔོགས་པར་
 གསུངས་པ་ཡིན་པས་དབྱད་པ་བྱེད་ལུགས་འདི་ནི་གཞན་ལས་བྱུང་པར་འཕགས་
 ཤིང་ཤིན་ཏུ་གནད་ཆེ་བར་སྤང་ངོ་།། གཉིས་པ་བྱལ་བ་འགྱལ་སྟེ་ཚུལ་ཇི་ལྟར་
 མཆོག་ཡང་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་ཡིན་ཚུལ་ལ་ནམ་པར་དབྱོད་པའི་ནལ་འབྱོར་

པ་དེས་ཡིན་ཚུལ་དཔྱད་པའི་ཆེ་འདི་སྒྲམ་དུ་གལ་ཏེ་གིང་རྟ་ཞེས་བྱ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱལ་བ་ཞིག་ཡོད་ན་ནི་ཐེ་ཆོམ་མེད་པར་རང་བཞིན་གཅིག་དང་ཐ་དད་ལ་སོགས་པའི་འཆོལ་ལུགས་རྣམས་པ་བདུན་པོ་དེའི་སྒྲོ་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་མེད་ཆོལ་བའི་རིགས་པས་གིང་རྟ་དེ་ཡན་ལག་གི་སྟེང་ནས་བཅལ་བའི་ཆེ་ན། འཆོལ་ལུགས་བདུན་པོ་དེ་དག་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ཏུ་ངེས་པར་རྟེན་པར་འགྱུར་དགོས་ན་བདུན་པོ་དེ་དག་གང་དུ་ཡང་རིགས་པ་དེས་གཏན་ནས་མི་རྟེན་དོ། །གསུམ་པ་དེ་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱིས་ཆོས་དང་བྱལ་བ་བྱལ་བས་རང་བཞིན་མེད་པའི་རྣམས་པ་གསལ་བ་དང་རྟོགས་སྒྲ་བ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཆུལ་ནི་ཆུལ་དེ་ལྟར་བྱས་པ་གིང་རྟ་དེ་མ་རྟེན་གྱི་མ་དཔྱད་པའི་ཆེ་གིང་རྟའི་ཐ་སྟོད་བསྟོན་པར་མི་བྱས་པར་རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་ལ་སྒྲུང་བའི་ཆེ་ན། རྣལ་འབྱོར་པ་དེས་འདི་སྒྲམ་དུ་གིང་རྟ་ཞེས་བྱ་བ་ད་ལྟ་སྒྲུང་བ་འདི་ནི་མ་རིག་པའི་ཡིང་ཐོག་གིས་སྒྲོའི་མིག་བསྐྱེད་པས་གིང་ཉམས་པར་བྱས་པ་དག་ཁོ་ནས་ཕྱིན་ཅི་ཡོག་ཏུ་གྱུར་པའི་སྒྲོས་བཏགས་པ་ཡིན་གྱི། གིང་རྟ་ཁོ་རང་གི་རང་བཞིན་གྱིས་བྱལ་བ་ནི་གཏན་མ་ཡིན་ནོ་སྒྲམ་དུ་རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་ལ་ངེས་པ་སྟེ་བར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལྟར་ངེས་པ་སྟེད་པ་དེའི་སྒྲོ་ནས་རྣལ་འབྱོར་པ་དེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྒྲོམ་པ་ལ་བདེ་ཐག་ཏུ་ཆོགས་རྒྱུ་ལྟར་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ། །གཞུང་དེར་དེས་དེ་ཉིད་ལའང་། ཞེས་གསུངས་པའི་འང་གི་སྒྲ་དེས་ནི་ཀྱན་རྫོབ་ཉམས་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལའང་འཇུག་པར་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བར་སྟོན་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་གིང་རྟ་ལ་རང་ངོས་ནས་བྱལ་བའི་རང་བཞིན་ཡོད་པ་འགོག་པའི་འགོག་ཚུལ་གྱི་མཐའ་གཙུག་ལྟར་ལུགས་ནི་རྣམས་པ་བདུན་དུ་བཟག་པ་བྱེད་པའི་ཚུལ་འདི་ཉིད་མཐའ་སོ་སོའི་དམིགས་པ་འདྲིན་བདེ་བས་རྣམས་པ་གསལ་ཞིང་མཐའ་རྣམས་འགོག་པའི་ཚུལ་གྱིས་རིགས་པའི་བྱས་པ་ཡང་བྱད་པར་ཐོན་པས་ཆེས་གསལ་བ་ཡིན་པས་རིགས་པ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་གིང་རྟ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དེ་གིན་ཏུ་རྟོགས་པར་སྒྲ་བ་ཡིན་ནོ། །པོ་བཞི་པ་རྣམས་པ་བདུན་གྱི་དཔྱད་པས་རྟག་ཆད་དགག་སྒྲ་ཞིང་ཉེ་བར་རང་བཞིན་མེད་པར་

བརྟག་པའི་བྱད་ཆོས་གསུམ་ཡོད་པར་མདོར་བསྟན་ནི། མདོར་ན་གིང་རྟ་ལ་བཅམས་ནས་སྒར་བཤད་པ་ལྟ་བུའི་ནམ་གཞག་བྱས་པ་འདི་ལ་ཡོན་ཏན་བྱད་པར་བ་གསུམ་ཡོད་དེ། ཆོས་ནམས་ལ་རང་ངོས་ནས་བྱུང་པའི་རང་བཞིན་སྒོ་འདོགས་པའི་རྟག་ལྟ་དགག་སྒྲ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ལ་རྟེན་འབྲེལ་མི་འཐད་སྒྲམ་པའི་ཆད་ལྟ་དགག་སྒྲ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་། རྟག་ཆད་ཀྱི་ལྟ་བ་སྒྲོང་བའི་ཡོན་ཏན་དེ་གཉིས་དཔྱད་ཚུལ་རི་ལྟ་བུ་ཞིག་བྱས་པས་འབྲུབ་པའི་བྱད་ལུགས་ནལ་འབྱོར་པས་ཉེ་བར་བརྟག་པར་བྱ་བའི་རིམ་པའོ།

ལྟ་བུ་བྱད་ཀྱི་པར་གསུམ་གྱི་དང་པོ་རིགས་པ་འཆོམ་པའི་ཚུལ་དང་པོ་རྟག་ལྟ་སྒྲོང་སྒྲ་བའི་ཡོན་ཏན་ནི། རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་ཐ་དད་ཅམ་འགོག་པའི་འགོག་ཚུལ་གཉིས་ཁོ་ནར་བྱས་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་འགོག་ཚུལ་གིན་ཏུ་བསྐྱས་ན་ནི་རྟགས་པར་དཀའ་ལ། དགོས་དོན་འབྲུབ་མི་རུས་པ་ཏུ་ཅང་མང་ནས་མཐའ་གིན་ཏུ་མང་པོ་འགོག་ཚུལ་དང་སྒྱར་ན་ནི་དཀའ་ཆེགས་སུ་འབྱུར་བས་ཡུན་གིན་ཏུ་རིང་པོ་སོགས་སོ། །ནམ་པ་བདུན་གྱི་སྒོ་ནས་དཔྱད་པ་འདི་ནི་དབྱད་བྱའི་ཡུལ་དང་དཔྱད་པ་པོའི་གང་ཟག་ལ་གིན་ཏུ་བདེ་ཞིང་འཆོམ་པའི་སྒོ་ནས་སྒྲ་བའོ། །རྟག་པ་དེ་གསུམ་གྱི་གཉིས་པ་ཆད་ལྟ་དགག་ཀྱི་སྒྲ་ཚུལ་གོང་གི་གཉིས་པ་ཆད་ལྟ་དགག་སྒྲ་བ་ནི། རྟག་དང་པོར་དགག་བྱ་འགོག་པའི་རྟག་ན་དགག་བྱ་དེ་ཉིད་གང་ལ་དགག་པར་བྱ་བའི་གཞི་གཟུགས་དང་སྒྲིབ་སོགས་དེ་ཉིད་དགག་བྱར་འབྱུར་བ་ལ་བྱད་པར་གང་སྒྱར་ན་གཞི་དེ་དགག་བྱར་འབྱུར་བའི་བྱད་པར་དེ་སྒྱར་ཏེ་དགག་པར་བྱ་བའི་གཞི་དེ་བྱད་པར་དེ་ལྟར་བྱ་བཀག་པས་འགོག་ལུགས་དེའི་སྒོ་ནས་གཞི་དེ་ནམས་ཀྱི་སྒྲིང་གི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་ཞིགས་ཀྱང་དགག་བྱ་དེའི་གཞི་གཟུགས་སོགས་ནམས་ཐ་སྟོད་ཏུ་བཞག་ཏུ་བྱང་ཞིང་རང་རང་གི་བྱ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་ཏུ་ཡོད་པ་ལ་རིགས་པ་གང་གིས་ཀྱང་མི་གཞོད་པར་རྟགས་རུས་པས་ཆད་ལྟ་འགག་པར་གིན་ཏུ་སྒྲ་བའོ། །བདུན་པ་དཔྱད་ཚུལ་དེ་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་ནམ་འབྲེལ་གྱི་དོན་ཏུ་འཆད་ཚུལ་ནི།

གསུམ་པ་དེ་འདྲི་ཡོན་ཏན་གཉིས་གང་གིས་འབྲུབ་པའི་ནལ་འབྱོར་པས་རི་ལྟར་
བྱ་བའི་རིམ་པ་ནི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་འཆོལ་པའི་ནལ་འབྱོར་པས་ཐོག་མར་བྱབ་བྱ་བྱ་བ་
བྱེད་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་གཞན་ཏུ་མི་འབྲུལ་པར་ངེས་པར་བྱ་སྟེ་འདི་ལྟར་བྱབ་བྱ་
རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ན་བྱབ་བྱེད་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་ཐ་དད་ལ་
སོགས་པའི་མཐའ་ནམ་པ་བདུན་པོ་གང་རུང་ཁོ་ན་མ་གཏོགས་གཞན་ཏུ་འགྲོ་བ་མེད་
པས་ན་དེ་བདུན་པོ་གང་རུང་ལས་མི་འདའ་བའི་ངེས་པ་གཏིང་ཚུགས་པར་དང་བར་
བྱའོ། དེ་ལྟར་བྱབ་བྱ་བྱ་བ་བྱེད་དེ་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་མི་འབྲུལ་པ་རང་བཞིན་གྱིས་
བྱུབ་པ་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་ཐ་དད་སོགས་བདུན་པོ་གང་རུང་གིས་བྱབ་པར་
ངེས་པ་དང་ས་ནས་དེ་ནས་མཐའ་བདུན་པོ་དེ་དག་རེ་རེ་ལ་རིགས་པའི་གཞོད་བྱེད་
བཟུན་པའི་ཆེ་ན། མཐའ་བདུན་པོ་དེ་དག་གང་ལ་ཁས་སྒྲངས་ན་ཡང་རིགས་པའི་
གཞོད་པ་འབབ་པར་ངེས་པ་རྟེན་པའི་སྒོ་ནས་མཐོང་བ་ན། བྱབ་བྱེད་མཐའ་བདུན་
པོ་གང་རུང་དེ་ཁོགས་པ་ཡིན་ལ་བྱབ་བྱེད་དེ་ཁོགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བྱབ་བྱ་རང་
བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པ་དེ་ཡང་ཁོགས་པ་ཡིན་པས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པ་ཁོགས་
པ་ལ་ངེས་པ་རྟེན་པ་དེ་ཐོག་མར་བྱས་ནས་དེ་ནས་ཡང་ནས་ཡང་ཏུ་དེ་ལྟར་དབྱེད་
ཅིང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་དོན་དེ་ཉིད་ལ་ངེས་པ་རྗེ་ཆེར་འགྲོ་བའི་རྒྱ་མཆན་གྱི་
ཤུགས་བསྐྱེད་པའི་བྱིར། ཐག་ཆོད་ཀྱི་ངེས་པ་མང་ཏུ་དངས་བར་བྱའོ། དེ་ནས་ངེས་
པ་དེ་འདྲི་ཤུགས་བརྟན་པར་བྱས་པ་དེ་འདྲི་རྗེས་སུ་གིང་རྟ་རི་ལྟར་སྤང་བ་ལ་བཟུས་པས་
གང་སྤང་བ་དེ་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པར་མེད་ཀྱང་ཚུར་སྤང་བ་ཙམ་ཞིག་ལ་
གིང་རྟའི་ཐ་སྤྱད་འཛོག་དགོས་པ་ལ་བསྟོན་མི་རུས་པར་ངེས་པ་རྟེན་ཅིང་མཐོང་བར་
འཇུར་ལ་དེ་ལྟར་ངེས་གིང་མཐོང་བ་ན། འདི་སྟུམ་ཏུ་ཞེ་མའོ། ལས་དང་ཉོན་མོངས་
པ་འབྲུལ་པ་སྤྲོ་ཆོགས་སུ་སྤང་བར་བྱེད་རུས་པའི་སྒོ་ནས་སྒྱུ་མ་མཁན་དང་འདྲ་བ་
འདི་ཉིད་ཀྱིས་བྱས་པའི་གིང་རྟ་ལ་སོགས་པའི་ནམ་འཇུར་སྤྲོ་ཆོགས་སུ་སྤང་བའི་སྒོ་
ནས་སྒྱུ་མ་དང་འདྲ་བའི་ཆོས་འདི་ནི་གིན་ཏུ་ཡང་ཡ་མཆན་ཆེ་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡ་མཆན་

ཆེ་བའི་རྒྱལ་ནི་འདི་ལྟར་སྒྲ་ཆོགས་པའི་བརྒྱན་པའི་རང་བཞིན་འདི་འདྲ་བ་སྤང་བ་
 ཡིན་པ་ལ་ཡང་ནི་རང་རང་གི་རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་འབྱུང་བའི་གོ་རིམ་མ་
 འཆོལ་ཞིང་མ་ཞོར་བར་ནི་འབྱུང་ལ། དེ་ལྟར་འབྱུང་རྒྱལ་ངེས་པ་ཅན་དེ་ལ་བཞུགས་ན་
 ངེས་པར་བདེན་པ་མི་བསྐྱུ་བ་ཞིག་ཡིན་དགོས་རྒྱལ་ཁོའི་རང་བཞིན་ལ་རིགས་པས་
 བཞུགས་པའི་ཆེ་ན་ནི་རྒྱར་སྤང་བ་དེ་ཅམ་ལས་རང་རང་གི་ངོ་བོ་དེ་གའི་སྤྱིང་ནས་
 གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡང་ནི་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར་ན་འདི་ལས་ངོ་
 མཆར་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད་སྟེ་ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་དོན་རང་བཞིན་གྱིས་
 མ་སྤྱོད་པའི་སྤྱིང་ནས་གར་བ་ལ་ངེས་པ་བདེ་ལྷག་ཏུ་རྟོག་པར་འགྱུར་བས་ན་རྒྱལ་
 འབྱོར་པ་མཐའ་གཉིས་སྤངས་པའི་དོན་ལ་གིན་ཏུ་འདྲུག་བདེ་བའི་ཕྱིར་རོ།། བརྒྱད་
 པ་དེས་ངོ་མཆར་བ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱལ་ནི། རྒྱལ་འདི་ནི་བཞི་བརྒྱ་པའི་འབྲེལ་པ་ལས་
 ཀྱང་གསུངས་ཏེ། འདི་ལྟར་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རང་གི་འདོགས་པའི་རྒྱ་དེ་
 གདགས་གཞི་དེ་ལས་གཞི་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱིང་དང་གཞི་དེ་ཉིད་ལས་ངོ་བོ་གཞན་ཏུ་
 དཔྱོད་རྒྱལ་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་ཐ་དད་རྟོག་བརྟོག་པ་དང་ལྡན་པ་སྟེ་རྣམ་པ་ལྟར་
 དཔྱད་པ་ན་དཔྱོད་པའི་རིགས་པ་དེས་རྟོག་རྒྱ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་མོད་ཀྱི་རྟོག་རྒྱ་མེད་
 པ་དེ་ལྟ་ཡིན་ནའང་རང་རང་གི་འདོགས་པའི་རྒྱུའམ་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་བདགས་
 ཅམ་གྱི་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་སྤང་ཆི་འདྲིན་པ་དང་རྒྱ་འདྲིན་པ་དང་འོ་མ་
 འདྲིན་པ་དང་སྤང་ཆི་འཆུ་བ་དང་རྒྱ་འཆུ་བ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་ལ་ལས་སུ་རུང་བར་
 འགྱུར་བ་འདི་འདྲ་བ་ནི་ཅི་ངོ་མི་མཆར་བ་ཞིག་གམ་སྟེ་གིན་ཏུ་ངོ་མཆར་བ་ཞིག་གོ།
 ཞེས་དང་། དངོས་སོ་གང་ཞིག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ཡང་ཡིན་ལ་བྱ་བ་བྱེད་རྒྱས་
 སུ་དམིགས་པ་ཡང་ཡིན་པ་དེ་འདྲའི་དངོས་སོ་དེ་ནི་མགལ་མེད་འཁོར་ལོ་ནི་མཆན་
 མོ་དབྱུག་གྱའི་ཆེ་མོར་མེ་སྤར་ཏེ་ནམ་མཁའ་ལ་བསྐྱོར་བ་ན་སྐྱོར་མོར་འཁོར་བ་ལ་
 བཞུགས་པའི་ཆེ་མེ་དམར་པོའི་དབྱིབས་ཨ་ལོང་གུ་གྱུར་འཁོར་བ་ལྟར་སྤང་བ་ལྟ་བུ་ལ་
 ཟེར་བས། མགལ་མེད་འཁོར་ལོ་དེ་ཉིད་ཨ་ལོང་འཁོར་བ་ལྟ་བུར་ཁོར་ཡུག་བར་མ་

ཆད་ཏུ་འབྲེལ་ཞིང་འཁོར་བར་སྒྲུབ་ཡང་དབྱུག་པའི་ཅེ་མོའི་ཁྱོན་གྱི་མེ་དེ་ཅམ་ལས་
མེད་པས་ན། མགལ་མེའི་འཁོར་ལོ་དེ་ནི། ཁོར་ཡུག་ཀྱན་ཏུ་མེ་བར་མ་ཆད་པར་
འབྲེལ་བས་སྒྲོང་པ་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲོང་པ་ཡིན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།

གོང་གི་ས་བཅད་གཉིས་པ་གིང་རྟའི་དཔེ་དེ་དོན་ལ་སྒྱུར་བ་ལ་དོན་ཆན་
གཉིས་ཡོད་དེ། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་རྒྱལ་དོན་ལ་སྒྱུར་བ་དང་། མིང་གི་བྱང་
པར་གྱི་སྒྲོ་ནས་བྱུང་རྒྱལ་དོན་ལ་སྒྱུར་བའོ།། དང་པོ་རང་བཞིན་མེད་རྒྱལ་དོན་ལ་
སྒྱུར་བ་ལ་ཡང་དོན་ཆན་བཞི་སྟེ། བདག་སྤང་པོ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་པའི་
ཚྭ་གས་དགག་པ་དང་། བདག་སྤང་པོ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་ཐ་དད་པའི་ཚྭ་གས་
དགག་པ་དང་། བཀག་པ་དེས་ཚྭ་གས་ལྟག་མ་གཞན་རྣམས་ཀྱང་ཁེགས་པར་འགྱུར་
བ་དང་། ཁེགས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་འཆར་བའི་རྒྱལ་ལོ།། དང་
པོ་ལ་བཏགས་ཟུར་བདུན་གྱིས་དང་པོ་མན་རྒྱུ་སྤངས་འགལ་གྱི་དངོས་འགལ་སྒྱིར་
བསྟན་པ་དང་། གཅིག་ཏུ་བྱུང་པ་ལ་གཞི་དབྱེད་བྱུག་གིས་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་
ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་སྒྲ་བཅས་སྒྲ་མེད་དངོས་སུ་འགལ་བ་ནི། བདག་སྤང་པོ་དང་
རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་པའི་ཚྭ་གས་དགག་པ་ནི། སྒྱིར་ཆོས་དེ་སྒྲ་བཅས་སུ་རྒྱུར་སྒྲོས་
ཡོངས་སུ་བཅད་པ་ན་སྒྲ་མེད་ཡིན་པ་མར་རྣམ་པར་གཅོད་ལ། ཡང་རྒྱུར་སྒྲ་མེད་ཏུ་
ཡོངས་སུ་བཅད་ན་ཡང་མར་སྒྲ་བཅས་ཡིན་པ་རྣམ་པར་གཅོད་པར་འཇིག་རྟེན་ན་
ཐ་སྟོད་ཏུ་གྲགས་གིང་མཐོང་ངོ་།། སྐབས་འདིའི་སྒྲ་བཅས་ནི་སྒྲ་བོ་དང་བཅས་པའམ་
ཡ་བོ་དང་བཅས་པ་སྟེ་ཆ་བཅས་དོན་འདྲ་ལ་དེས་སྒྲ་མེད་ཀྱང་གོ་བར་བྱས་སོ།།
འཇིག་གཉིས་པ་དེས་གཅིག་དང་ཏུ་མ་ཡང་དངོས་འགལ་ཏུ་འགྱུར་བ་རྣམ་བཅད་
ཡོངས་གཅོད་ཏུ་བྱེད་རྒྱལ་དེས་ནི་སྒྱིར་གཅིག་དང་ཐ་དད་དམ། གཅིག་དང་ཏུ་མ་
གཉིས་ལ་སྤང་སྤྱུལ་ཡོད་པ་འགོག་ཅིང་སེལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྒྱ་མཆན་ནི་སྒྲ་བཅས་
དང་སྒྲ་མེད་ནི་སྒྲ་མེད་གཅིག་དང་སྒྲ་བཅས་ཏུ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ།། འཇིག་སྤྱུལ་པ་
སྒྱིར་གཅིག་དང་ཏུ་མར་ཁ་ཆོན་ཆོད་པས་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་ཐ་དད་ལའང་ཁ་

ཚོན་ཚོད་ཚུལ་སྒྱུར་ཡོད་པ་ཞིག་ལ་གཅིག་དང་གཅིག་མིན་པ་གཉིས་སུ་ངེས་པས་
 དེ་གཉིས་གང་རུང་ཏུ་ཁ་ཚོན་ཚོད་པ་ན་བྱེ་བྲག་ཏུ་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་ལ་རང་
 གི་ངོ་བོས་བྱུང་པའི་གཅིག་དང་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུང་པའི་ཐ་དད་གང་རུང་ལས་མི་
 འདའ་བ་ལ་ཡང་ཁ་ཚོན་ཚོད་པར་འགྱུར་རོ། བཞི་པ་དེས་ན་གང་ཟག་ལའང་རང་
 བཞིན་ཡོད་ན་གཅིག་ཐ་དད་ལས་མི་འདའ་བའི་ཆེད་ཀྱི་ཚུལ་དེ་ལྟར་གཅིག་དང་ཏུ་
 མ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་བཅད་ཡོངས་གཙོད་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྤང་གསུམ་བསལ་བའི་དངོས་
 འགལ་གྱི་དོན་ཁོང་ཏུ་རྒྱད་པར་བྱའོ། དེ་ལྟར་ཁོང་ཏུ་རྒྱད་པ་ན་དེ་ནས་བདག་གམ་
 གང་ཟག་ལ་ཡང་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་ན་རང་གི་སྤང་
 བོ་དང་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུང་པའི་གཅིག་དང་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུང་པའི་ཐ་དད་ཏུ་བྱུང་
 པ་གང་རུང་ལས་མི་འདའ་བས་ན། ཅི་བདག་འདི་རང་སྤང་བོ་དང་ངོ་བོས་བྱུང་པའི་
 གཅིག་ཡིན་ནམ། ངོ་བོས་བྱུང་པའི་ཐ་དད་ཡིན་སྟེན་ཏུ་མཐའ་འདི་གཉིས་སུ་དབྱད་
 པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་གཞོད་བྱེད་ཏུག་གིས་བདག་སྤང་རང་བཞིན་གཅིག་པ་འགོག་པ་
 ལ་ཉེར་གཅིག་ལས། དང་པོ་དེ་ལ་རྣལ་འབྱོར་པས་གཞོད་བྱེད་གང་ཡོད་ཀྱི་དགག་
 པར་ཆེད་འགྲོ་བཞད་པ་ནི། མཐའ་གཉིས་སུ་དབྱད་པ་དེ་ལ་ཐོག་མར་བདག་དང་སྤང་བོ་
 གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་ཏུ་བྱུང་ན་གཞོད་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་སྟེན་ཏུ། རྣལ་འབྱོར་
 པས་ངོ་བོས་བྱུང་པའི་གཅིག་པའི་ཚྱོགས་ཀྱི་མཐའ་འདི་ལ་གཞོད་བྱེད་གང་དག་
 ཡོད་པ་དེ་དག་ཅི་ནས་བཅལ་བར་བྱའོ། ཉེན་འབྲེལ་དང་མོ་གཤམ་བྱ་ལྟར་སོགས་
 ཀྱི་དགག་པ་ལྟ་བུ་འགྲོ་བཞད་པ་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་དགག་པར་ཆེད་འགྲོ་བཞད་པ་ནི། གཅིག་ཏུ་བྱུང་
 པའི་ཚྱོགས་འདི་ལ་སྒྲོབ་དཔོན་སངས་རྒྱལ་བསྐྱེད་ཀྱིས་གཞོད་བྱེད་གསུམ་གསུངས་
 ཏེ། བདག་ཏུ་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པ་དང་བདག་མང་བོར་འགྱུར་བ་དང་སྐྱེ་འཇིག་ཅན་ཏུ་
 འགྱུར་བའོ། གཉིས་པ་ཆེད་འགྲོ་བཞད་སྤང་གཅིག་ན་བདག་ཁས་སྤངས་དོན་མེད་པ་ནི།
 དེ་ལ་དང་པོ་བདག་ཏུ་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པའི་གཞོད་བྱེད་ནི་བདག་དང་སྤང་བོ་གཉིས་

རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་ཏུ་འདོད་ན་ནི་བདག་ཁས་སྒྲངས་པའི་དགོས་པའི་དོན་གང་ཡང་མེད་དེ། སྤང་པོ་དང་གཅིག་པས་དོན་སྤང་པོའི་མིང་གི་ནམ་གངས་ཅམ་ཏུ་བདག་ཅེས་བཏགས་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་རྒྱ་བ་ཞེས་པ་དང་རི་བོང་ཅན་ཞེས་པ་གཉིས་ཀ་རྒྱ་བའི་མིང་གི་ནམ་གངས་ཅམ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ།། དོན་འདི་ནི་ཅ་ཤེར་ཡང་གསུངས་ཏེ། ཅ་ཤེའི་རབ་བྱེད་ཉེར་བདུན་པ་ལས། གལ་ཏེ་ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྤང་པོ་ལ་མ་གཏོགས་པའི།། སྤང་པོ་དེ་ལས་གཞན་ཏུ་ཉེ་བར་ལེན་པ་བོའི་བདག་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དེ་སྐད་ཏུ་རང་གིས་བྱས་པའི་ཆེ།། ཁོ་ན་རེ་དེ་ལྟར་ན་འོ་ན་ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྤང་པོ་དེ་ཉིད་ཉེ་བར་ལེན་པ་བོའི་བདག་ཏུ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།། མི་རིགས་ཏེ་འོ་ན་ཁྱོད་ཀྱི་ལྷགས་སུ་ཉེ་བར་ལེན་པ་བོའི་བདག་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་ཡོད་དོ་ཞེས་ཁས་སྒྲངས་པ་དེ་དོན་མེད་པ་ཡིན་ཏེ་བདག་དེ་སྤང་པོའི་མིང་གི་ནམ་གངས་ཅམ་ཏུ་ཟད་པའི་བྱིར་རོ།། ཞེས་སོ།།

གསུམ་པ་དེ་གཉིས་གཅིག་ན་བདག་ཏུ་མར་ཁྱེད་ཐལ་བ་ནི། སློན་གཉིས་པ་བདག་མང་པོར་འགྱུར་བ་ནི། བདག་དེ་སྤང་པོ་ནམས་དང་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་ཏུ་བྱབ་ན་གང་ཟག་གཅིག་ལ་ཡང་སྤང་པོ་ཏུ་མ་ཡོད་པ་བཞིན་ཏུ་གང་ཟག་དེའི་བདག་གང་མང་པོ་ཡོད་པར་འགྱུར་ལ། ཡང་གང་ཟག་གཅིག་ལ་བདག་གཅིག་ལས་མེད་པ་བཞིན་ཏུ་གང་ཟག་དེའི་སྤང་པོ་ནམས་གང་གཅིག་ཉིད་ཏུ་འགྱུར་བའི་སློན་ཡོད་དེ། དེ་ཉིད་འདུག་པ་ལས་གང་། གལ་ཏེ་སྤང་པོ་དེ་བདག་དང་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་ཡིན་ན་དེ་ལྟར་གཅིག་ཡིན་པ་དེའི་བྱིར་སྤང་པོ་དེ།། མང་པོ་ཡིན་བས་བདག་དེ་དག་གང་སྤང་པོའི་གངས་བཞིན་ཏུ་མང་པོར་འགྱུར་རོ།། ཞེས་གསུངས་སོ།། བཞི་པ་དེ་ལྟར་ན་བདག་སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་པར་ཐལ་བའི་སྤངས་ནི་སློན་གསུམ་པ་བདག་སྤང་པོ་བཞིན་ཏུ་སྐྱེ་འཇིག་ཅན་ཏུ་འགྱུར་བ་ནི། ཅ་ཤེའི་རབ་བྱེད་བཅོ་བརྒྱད་པ་ལས། གལ་ཏེ་སྤང་པོ་དེ་བདག་དང་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་ཡིན་ན་ནི།། སྤང་པོ་སྐད་ཅིག་སྐད་ཅིག་ལ་སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་པ་བཞིན་ཏུ་བདག་རང་བཞིན་གྱིས་བྱབ་པ་དེ་ཡང་སྐད་

ཅིག་ལྷ་མིའི་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་བས། དེ་ནི་ཡིན་ཏུ་མི་རིགས་ཏེ་
རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་སྐད་ཅིག་ལྷ་མིའི་སྐྱེ་བ་འཇིག་བྱེད་ན་སྐད་ཅིག་ལྷ་མིའི་མ་
འབྲེལ་བས་རྟག་ཆད་དུ་འགྱུར་བ་དང་སྐྱེ་བ་བྲན་པ་སོགས་མི་འཐད་པས་སོ།། ཞེས་
དང་། རབ་བྱེད་ཉེར་བདུན་པ་ལས། ཉེ་བར་ལེན་པ་ཐུང་པོ་ཉིད་བདག་དང་རང་
བཞིན་གྱིས་གཅིག་མ་ཡིན། ཉེ་གལ་ཉེ་ཡིན་ན་བདག་དེ་ཐུང་པོ་སྐད་ཅིག་ལྷ་མིའི་
འབྱུང་བ་དང་འཇིག་པ་བཞིན་དུ་བདག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དེ་ཡང་སྐད་ཅིག་
ལྷ་མིའི་འབྱུང་བ་དང་འཇིག་པ་འགྱུར་པ་ཡིན་ནོ།། དེ་ལྟར་ན་གོང་གི་སྟོན་དུ་ཐལ་
པར་འགྱུར་བས་མི་རིགས་སོ།། ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཉེ་བར་ལེན་པ་ནི་སྐབས་འདིར་ཐུང་
པོ་ལ་གོ་བར་བྱའོ།།

ལྷ་པ་དེ་ལ་སྟོན་གསུམ་མདོར་བསྟན་པ་ནི་འདིར་ཁོ་ན་རེ་དེ་ལྟར་ཐུང་
པོ་སྐད་ཅིག་གིས་སྐྱེ་བ་འཇིག་བྱེད་པ་བཞིན་དུ་བདག་སྐད་ཅིག་གིས་རོ་བོས་གྲུབ་
པའི་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་དེ་འདོད་ན་དེ་ལ་སྟོན་ཅི་ཡོད་སྟུང་ན།
དེ་ལྟར་འདོད་པ་འདི་ལ་འདུག་པ་ཅ་འབྲེལ་དུ་སྟོན་གསུམ་གསུངས་ཏེ། སྐྱེ་བ་བྲན་
པ་མི་འཐད་པ་དང་ལས་བྱས་པ་ཆུད་ཚོས་པ་དང་ལས་མ་བྱས་པ་དང་ཐུད་པའི་སྟོན་
ནོ།། དུག་པོ་ལ་དེ་ལྟར་ན་སྐྱེ་བ་བྲན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་ནི་དང་པོ་སྐྱེ་བ་བྲན་
པ་མི་འཐད་པ་ནི། ཐུང་པོ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་ཡིན་པར་ཁས་ལྷངས་པའི་
སྐབས་འདིར་བདག་སྐད་ཅིག་གིས་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་ན་བདག་དེ་རང་གི་རོ་བོས་
གྲུབ་པའི་སྐྱེ་བ་འཇིག་བྱེད་པ་ཡིན་པས་ན་བདག་སྐད་ཅིག་ལྷ་མིའི་ནུམས་རང་གི་མཆན་
ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པའི་སོ་སོ་བར་འགྱུར་རོ།། དེ་ལྟར་སོ་སོར་སོང་བ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་འོ་ན་
སྟོན་པ་སངས་རྒྱལ་གྱིས་དེའི་ཆེ་དེའི་དུས་ན་ང་རྒྱལ་པོ་ང་ལས་ཅུ་ཞེས་བྱ་བར་གྱུར་
ནོ།། ཞེས་མི་གསུང་བར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱལ་པོ་ང་ལས་ཅུའི་བདག་དང་སྟོན་པའི་བདག་
གཉིས་རང་གི་མཆན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པའི་སོ་སོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འབྲེལ་སོ་སོ་
བ་ཡིན་པའི་དཔེ་ནི་དཔེར་ན་ལྷས་བྱིན་གྱིས། ཁོ་རང་གི་སྐྱེ་བ་བྲན་པ་ན་ང་མཆོད་

སྦྱིན་ཏུ་གྱུར་ཏོ་སྦྱེས་ཏུ་མི་བྲན་པ་བཞིན་ནོ།། བདུན་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་དེ་
ལྟར་ཡིན་གྱི་སྦྱ་སྦྱི་ཐ་དད་པ་ཙམ་དང་མགོ་སྦྱེས་སྦྱི་མིན་ཚུལ་ནི། གོང་གི་དེ་ལྟ་
མ་ཡིན་པར་དེ་འདྲི་བདག་སྦྱ་སྦྱི་དེ་གཉིས་རང་གི་མཆན་ཉིད་གྱིས་གཞན་ཏུ་གྲུབ་
པ་ཡིན་ཀྱང་སྦྱར་ཐོང་བའི་དོན་དེ་སྦྱི་མས་བྲན་པ་མི་འགལ་ན་འོ་ན་དེ་མི་འགལ་ལ་
ལྟས་བྱིན་གྱིས་ཐོང་བ་དེ་ལྟ་སྦྱིན་དང་རོ་བོ་མི་འདྲ་བ་མཆོད་སྦྱིན་གྱིས་བྲན་པ་མི་
སྦྱིད་པ་ཡིན་པའི་སྦྱོ་ནས་ཐ་དད་ཏུ་བཞག་པ་དེ་ལ་དེ་ལྟར་བྲན་པ་དང་མི་བྲན་པའི་
ཁྱད་པར་མི་འདྲ་བ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཆན་དེ་གསལ་བར་བསྟན་དགོས་ན་དེ་འདྲི་
རྒྱ་མཆན་དེ་ཡང་གཏན་ནས་མེད་པར་ངེས་པ་རྟེན་པ་མ་ཡིན་ནོ།། དེ་ལྟར་འགོག་
པའི་རིགས་པ་འདི་ནི་ས་ལྷག་གཉིས་རང་གི་རོ་བོ་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་
ཏུ་ཡང་འདོད་ལ། དེ་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་སུ་ཡང་རྟོག་གི་པ་གཞན་དག་འདོད་པ་ལ་རང་
གི་རོ་བོ་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཅན་དེ་འདྲ་བ་གཉིས་ལ་རྒྱ་འབྲས་སུ་བཞག་
ཏུ་བྱང་ན་འོ་ན་གསལ་བའི་མེ་ལྷེ་ལས་ཀྱང་སྦྱན་པ་སྦྱེ་བར་འགྱུར་ཞེས་འཇེན་པའི་
གཞན་སྦྱེ་འགོག་པའི་རིགས་པ་དང་འདྲ་སྟེ། སྦྱིར་ཐ་དད་པ་ཙམ་ཞིག་ཏུ་འདོད་པ་
ལ་ནི། དེ་ལྟར་མགོ་སྦྱེས་སྦྱི་རིགས་པས་འགོག་པར་བྱེད་པ་མིན་ནོ།།

བརྒྱད་པ་སྦྱེ་བ་བྲན་པའི་མདོ་ལས་རྒྱད་ཐ་དད་འགོག་ཀྱང་གཅིག་པར་མི་
འཐད་སྦྱི་ཚུལ་ནི། གཞན་དག་ན་རེ་འོ་ན་སྦྱོན་པ་སངས་རྒྱས་དང་རྒྱལ་པོ་ང་ལས་ཏུ་
གཉིས་པོ་དེ་དེའི་ཆོ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་དེས་གཅིག་ཏུ་སྦྱོན་ནམ་སྦྱེས་ན། དེ་ལ་ལན་
ནི་བཀའ་འདིས་ནི་རྒྱད་དེ་གཉིས་གཞན་ཡིན་པ་འགོག་པ་ཡིན་གྱི། དེ་གཉིས་གཅིག་
ཡིན་པ་ཙམ་ཞིག་ཏུ་སྦྱོན་པ་མིན་ནོ།། རྒྱ་མཆན་དེས་ན་མདོ་དེ་ལས། དེའི་ཆོ་ན་གང་
ཟག་ཆེ་གོ་མོ་སྟེ་འདི་ཞེས་བྱ་བ་བྱུང་བ་དེ་ད་ལྟ་གང་ཟག་གཞན་ཞིག་ཡིན་སྦྱེས་ན།
དེ་གཞན་ཞིག་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་མི་བསྟོ་སྟེ། ཞེས་དེ་འདྲི་སྦྱ་སྦྱི་རྒྱད་གཞན་ཡིན་པ་
འགོག་པར་གསུངས་པ་ཡིན་པར་སྦོབ་དཔོན་ལྷ་བའི་ཞབས་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ།། །༢༽
དགྲུ་པ་ཁ་ཅིག་སངས་རྒྱས་དང་སེམས་ཅན་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་མཐར་ལྟ་ཡིན་ཚུལ་

ནི། དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་མདོའི་དོན་ལ་འབྲུལ་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་
 རང་ཉིད་དང་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྟོན་རབས་གསུངས་པའི་གང་ཟག་དེ་ནམས་
 ཀྱི་སྟོན་གྱི་སྟེ་བའི་སེམས་ཅན་དེ་ནམས་དང་ད་ལྟ་བའི་སངས་རྒྱས་དང་གང་ཟག་
 དེ་ནམས་གཅིག་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས་ང་ནི་སྟོན་གྱི་ཆེ་འདིར་ལྷུང་ཅེས་གང་ཟག་སྟེ་
 རྩི་དེ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་གསུངས་ལ། གཅིག་ཡིན་རྒྱུའི་གང་ཟག་དེ་ཡང་འདུས་བྱས་
 ཡིན་ན་ནི་སྐད་ཅིག་གིས་འདིག་པས་ཞིག་ན་སྟེ་མ་རྩི་མར་མི་འཇུག་བས་གང་ཟག་
 སྟེ་དེ་དག་གཅིག་ཏུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་སྟེ་བ་སྟེ་ཕྱིའི་དེ་འདྲའི་གང་ཟག་དེ་གཉིས་
 ཀ་རྟག་པའོ། ཞེས་སྟེ་བ་འདི་འདྲ་བ་ནི། སྟོན་པས་སྟོན་གྱི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པའི་ལྟ་
 བ་ངན་པ་བཞི་བཀའ་སྟུལ་པའི་ནང་གི་དང་པོ་བདག་དང་འདིག་རྟེན་རྟག་པར་ལྟ་
 བ་དེ་ཡིན་ལ། བརྟེན་པ་དེ་ལ་གཞོན་བྱེད་ནི་འགྲོ་བ་གཅིག་ཀྱང་འགྲོ་བ་རྒྱལ་བ་ལ་
 བར་བསྟོན་པ་དེ་འགོག་པ་ཡང་མགོན་པོ་སྟེ་སྟེ་བ་ཀྱིས་རབ་བྱེད་ཉེར་བདུན་པ་ལས།
 བདག་གི་སྟེར་འདས་པའི་སྟེ་རབས་ཀྱི་རྒྱས་ན་བྱུང་བར་ལྷུང་རྟེ་ཅེས། དེ་བ་དེ་ནི་
 མི་འཐད་དོ། རྒྱ་མཚན་ནི་བདག་ལ་དམིགས་ནས་སྟོན་གྱི་ཆེ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འབྱུང་
 བར་འདྲིན་པ་ཡིན་པས་དེ་འདྲའི་སྟོན་འདྲིན་སྟངས་དེ་འཐད་ན་བདག་དེ་རྟག་པར་
 འཇུག་བས་སྟོན་གྱི་ཆེ་རབས་ནམས་སུ་གང་བྱུང་བའི་བདག་དེ་ཉིད་ཆེ་འདིའི་བདག་
 དང་གཅིག་ཡིན་དགོས་པ་ལས། དེ་འདྲའི་བདག་དེ་ཉིད་ཆེ་འདིར་བྱུང་བའི་བདག་
 འདི་ནི་མ་ཡིན་པས་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། གོང་དུ་བྱེད་ཀྱི་འདོད་
 པའི་བདག་དེ་འདྲ་རྟག་པ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་འོན་ཏེ་འགྲོ་བ་གཅིག་ཉིད་ཀྱང་འགྲོ་བ་ལྟ་མི་
 སོགས་རྒྱལ་ག་ཡིན་པར་འཇུག་ཏེ། སྟེར་སྟེ་བ་སྟེ་མ་གསུངས་པའི་གང་ཟག་དེ་ནམས་
 ཀྱིས་རེ་རེ་རིགས་རྒྱལ་ཏུ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ལུས་སྐངས་པས་ནི་དེ་འདྲའི་འགྲོ་བ་རྒྱལ་
 ཀའི་སྟེ་བ་སྟེ་ཕྱི་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེར་མ་ཟད་སྟེ་བ་སྟེ་ཕྱིའི་
 གང་ཟག་དེ་ནམས་ཀྱང་རྟག་པའི་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

འདྲི་བརྟེན་གཅིག་པ་རྟག་པར་ཐལ་བ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་སྟེ་བ་སྟེ་ཕྱིའི་བདག་སྟེ་

ཕྱི་བ་དེ་དག་རང་གི་རོ་བོས་བྱ་བ་པའི་སོ་སོ་བར་འདོད་པ་ལ་ཡང་རྩ་ཤེ་ལས་དགག་
པ་གསུངས་ཏེ། གསུངས་ཚུལ་འདི་ཡང་སྒྱིར་སྒྱེ་བ་སྒྲ་ཕྱི་བ་དག་གཅིག་པ་དང་སོ་
སོ་བར་ཁས་སྦངས་པའི་སྒྲོན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་བདག་རང་གི་རོ་བོས་བྱ་བ་པའི་
རང་བཞིན་ཡོད་པར་ཁས་སྦངས་པ་འདི་ལ་ཐུག་པ་ནི་འདི་ལྟར་བདག་ལ་རང་རོས་
ནས་བྱ་བ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་ན་སྒྱེ་བ་སྒྲ་ཕྱི་བ་དག་སྒྲ་ཕྱི་དེ་ནམས་ཡང་ན་ནི་
རང་གི་རོ་བོས་གཅིག་ཏུ་འཇུག་ལ། དེ་འདྲའི་གཅིག་ཏུ་སོང་བ་དེའི་ཆེ་སྒྱེ་འཛིག་
མེད་པས་རྟག་པར་འཇུག་རྒྱུ་རྟེན་པ་དེ་ལྟར་ན་ཆད་པར་ཐལ་བ་ནི། ཡང་
ན་ནི་རང་གི་རོ་བོས་ཐ་དད་ཏུ་འཇུག་ལ། དེ་འདྲའི་ཐ་དད་ཏུ་སོང་བ་དེའི་ཆེ་བདག་
སྒྲ་མ་ཞིག་པའི་ཕྱི་མའི་ཆེ་བདག་སྒྲ་མ་རྒྱན་ཆད་པར་འཇུག་ཞིང་དེ་ལྟ་ན་ཆད་ལྟ་
བར་འཇུག་བས་དོན་ལ་དཔྱད་པའི་མཁས་པས་ནི་བདག་ལ་རང་རོས་ནས་བྱ་བ་པའི་
རང་བཞིན་ཁས་སྦང་པར་མི་བྱའོ། །བཙུ་གསུམ་པ་དེ་ལྟར་ན་ལས་རྒྱུད་ཟ་བར་ཐལ་
བའི་ནི། བྱད་པར་ཏུ་དེ་འདྲའི་བདག་སྒྲ་ཕྱི་རང་བཞིན་གྱིས་བྱ་བ་པའི་སོ་སོ་བར་ཁས་
སྦངས་ན་ཉེས་པ་གཉིས་གསུངས་པ་ལས། དང་པོ་ལས་བྱས་པ་རྒྱུད་ཟ་བའི་ཉེས་པ་
ནི། བདག་སྐྱད་ཅིག་རེ་རེ་ཞིང་རང་གི་མཆན་ཉིད་གྱིས་བྱ་བ་པའི་སྒྱེ་འཛིག་བྱེད་པ་
ཡིན་ན་བདག་སྐྱད་ཅིག་སྒྲ་མས་བྱས་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་བདག་སྐྱད་ཅིག་ཕྱི་མས་
ཡོངས་སྒྲོད་པར་འདོད་ན་འདོད་པ་འདི་ནི་འོག་ཏུ་འགོག་པས་སྐབས་འདིར་ནི་སྒྲོན་
གཞན་བརྟན་པར་བྱ་སྒྱེ་འདི་ལྟར་རང་གིས་ལས་སྒྲར་བསགས་པའི་འབྲས་བུ་ཚྱོང་བ་
ཞིག་གཏན་ནས་མེད་པར་འཇུག་ཏེ། དེའི་རྒྱ་མཆན་ནི་ལས་བྱེད་པ་པོའི་བདག་དེ་ནི་
ལས་དེའི་འབྲས་བུ་མ་ཚྱོང་བའི་གོང་ཏུ་ཞིག་པའི་ཕྱིར་དང་འབྲས་བུ་ཚྱོང་བའི་ཏུས་
དེར་འབྲས་བུ་དེ་ཚྱོང་བའི་བདག་གཞན་སྒྲ་མ་ལས་རོ་བོ་ཐ་དད་པ་ཡང་མི་སྲིད་
པས་ན་དེ་འདྲའི་བདག་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་དེ་ཡང་སྒྲ་ཕྱི་བ་དེ་དང་སོ་སོ་
རྒྱན་གཅིག་པ་ཞིག་ལ་རང་གི་རོ་བོས་གཞན་ཏུ་བྱ་བ་པ་མེད་པས་ན་རྒྱན་གཅིག་གི་
བདག་སྒྲ་མ་ལས་རོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཕྱི་མའི་བདག་འབྲས་བུ་ཚྱོང་མཁན་དེ་འདྲ་ནི་

མེད་ལ། བདག་སྐྱེ་མ་ལས་བྱེད་པ་པོ་དེས་ཀྱང་ལས་དེའི་འབྲས་བྱ་མ་ཆུང་ན་ནི་དེ་
འདྲའི་ལས་དེའི་འབྲས་བྱ་ཆུང་བ་ཞིག་གཏན་ནས་མེད་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། ། གལ་ཏེ་
སྐྱེ་བྱེད་བདག་དེ་འདྲ་རྒྱུད་གཅིག་ཡིན་པས་སྟོན་དེ་མེད་དོ་ཞེ་ན་རྒྱུད་གཅིག་ཡིན་
པའི་སྟོན་ནས་ལན་འདེབས་པ་འདིས་ཀྱང་འོག་ཏུ་འགོག་རྒྱ་ཡིན་པས་ན། རྟོན་གྱི་ལས་
བྱས་པ་རྒྱུད་ཚོས་པར་འགྱུར་བའི་ཉེས་པ་དེ་སྟོང་བར་མི་ལུས་སོ། །

བརྒྱ་བཞི་པ་དེ་ལྟར་ན་ལས་མ་བྱས་པ་དང་ཕྱད་པར་ཐལ་བའི་ཁྱིམ་ནི། ཉེས་པ་
གཉིས་པ་ལས་མ་བྱས་པ་དང་ཕྱད་པའི་ཉེས་པ་ནི། འདིར་གལ་ཏེ་ཁོ་ན་རེ་དེ་འདྲའི་
ལས་བྱེད་པའི་སྐྱེ་མའི་བདག་དེ་ཞིག་ནས་མེད་ཀྱང་དེའི་བདག་བྱི་མས་འབྲས་བྱ་ལ་
ཡོངས་སྟོན་པས་ན་ལས་བྱས་པ་དེ་རྒྱུད་ཚོས་པའི་སྟོན་ནས་དོན་མེད་ཏུ་འགྱུར་པའི་
སྟོན་མེད་དོ་སྟུང་ནས་དེ་སྐད་སྟུང་ན། དེ་ལྟར་བདག་བྱི་མ་དེས་འབྲས་བྱ་དེ་ཆུང་བ་
དེ་རྒྱ་ཡིན་ན་འོ་ན་བདག་སྐྱེ་མས་བསགས་པའི་ལས་དེའི་འབྲས་བྱ་དེ་རང་གིས་ཆུང་
བའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་ལས་ཆུང་བྱེད་ཀྱང་རང་ཉིད་གྱིས་མ་བསགས་པའི་གང་ཟག་ཀྱང་
ཡིན་ལ་དེ་ལས་གང་ཟག་གཞན་གྱིས། གང་ཟག་རྒྱུད་གཞན་གྱིས་བསགས་པའི་ལས་
གྱི་འབྲས་བྱ་ལ་ཡོངས་སྟོན་པའི་གང་ཟག་ཀྱང་ཡིན་པ་ཞིག་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ་དེའི་
རྒྱ་མཆན་ནི་རང་གི་ངོ་ཐོས་བྱུང་བའི་གང་ཟག་གཞན་གྱིས་ལས་བསགས་པའི་འབྲས་
བྱ་དེ་ལ་ལས་བསྐྱེད་པ་པོ་དེ་དང་རང་གི་ངོ་ཐོས་ཐ་དད་པའི་གང་ཟག་གཞན་གྱིས་
ཡོངས་སྟོན་པའི་བྱིར་རོ། ། དེ་ལྟར་ཡང་འདུག་པ་ལས། དངོས་སྟོན་པ་རྟོན་རྒྱུད་གཅིག་
པའི་བདག་སྐྱེ་བྱི་གཉིས་སོ་སོ་བར་འདོད་ན། ལྷག་མེད་ཏུ་ཐུང་ན་ལས་འདས་པའི་
ཆེ་བདག་རྒྱན་ཆད་པར་འགྱུར་ཞིང་དེར་མ་ཟད་ལྷག་མེད་ཀྱི་ཐུང་ན་ལས་འདས་
པའི་སྟོན་གྱི་སྐད་ཅིག་མ་ཡན་ཆད་ཉིད་འདི་འདུག་འབྲེལ་ཏུ་དག་ལ་ནི་ཞེས་པར་
འབྱུང་བསྟན་འདུག་པས་དོན་འདྲ་ཡང་འདུག་འབྲེལ་ལྟར་བདེ་ལོ། ། ལ་ནི། སྤང་བོའི་
སྟེ་འདིག་ལྟར་བདག་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་དེ་ཡང་སྟེ་བ་དང་འདིག་པ་དང་སྟེ་
བ་དྲན་པ་སོགས་མི་འཐད་དོ། ། གཞན་ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན་ན་ལས་བྱེད་པ་པོ་མེད་པས་

ལས་དེའི་རྟེན་ཡང་མེད་ལ་དེ་མེད་པས་ལས་ཀྱང་མེད་དོ། ། ལས་མེད་པས་ན་ལས་
དེའི་འབྲས་བྱ་ཡང་མེད་དོ། ། གལ་ཏེ་འབྲས་བྱ་དེ་འདྲ་ཚྱུང་ན་ནི་རང་གིས་འབྲས་བྱ་
དེའི་རྒྱ་མ་བསགས་པར་ཡང་རྒྱད་གཞན་གྱིས་བསགས་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ལ་རྒྱད་
གཞན་གྱིས་ཟ་བ་སྟེ་ཡོངས་སྟོང་པར་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་སོ། ། བཙོ་ལྷ་པ་འཇུག་
པར་སྟོན་གཞན་བསྟན་པ་དང་དེ་དག་རྩ་ཤེས་གྱིས་འབྲས་བྱ་ཚུལ་ནི། འདིར་འཇུག་
པ་ལས། སྟོན་གཞན་གསུམ་ཡང་གསུངས་མེད་ཀྱང་། རང་སྟེ་ཁོ་ནའི་འདོད་པ་འགོག་
པར་སྣང་ཞིང་སྐབས་འདིར་ནི་འདོད་པ་ཐུན་མོང་དུ་སྒྱི་ལ་འགོག་པར་འདོད་པས་མ་
བཀོད་དོ། ། ཁོང་གི་རིགས་པ་དེ་གཉིས་ཀྱང་རབ་བྱེད་ཉེར་བདུན་པ་ལས། གལ་ཏེ་ཆོ་
འདིའི་བདག་འདི་ནི་ཆོ་སྡེ་མའི་བདག་ལས་རང་གི་ངོ་བོས་གཞན་ཞིག་དུ་འགྱུར་ན་
ནི། སྡེ་མའི་བདག་དེ་ལ་བསྟོས་པ་མེད་པར་ཡང་ཆོ་འདིའི་བདག་འབྱུང་བར་འགྱུར་
ལ། བདག་སྡེ་མ་དེ་ཁོ་རང་གི་དུས་རིམ་ལྟར་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཆོ་བྱི་མར་སྟེ་བ་ན་
ཡང་སྡེ་མའི་བདག་དེར་ནི་མ་འགགས་པར་གནས་པར་འགྱུར་ཞིང་། བདག་དེ་ཆོ་
སྡེ་མ་དེར་མ་གྱི་བར་ཡང་ཆོ་བྱི་མར་སྟེ་བར་འགྱུར་རོ། ། ཡང་ཆོ་འདིའི་བདག་དེ་སྡེ་
མའི་བདག་ལ་མི་བསྟོས་ན་ནི་ཉེས་པ་དུ་མར་འགྱུར་ཏེ་འདི་ལྟར་སྡེ་མ་གྱི་བདག་དེ་
ནི་ཞིག་ནས་ཆོ་འདིར་རྒྱད་གཞན་ཞིག་སྟེས་པས་ན་སྡེ་མའི་བདག་དེ་རྒྱན་ཆད་པར་
འགྱུར་བས་ལས་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་ཆད་པའི་བྱིར་ལས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་རྣམས་པར་ཆད་པ་
དང་སྡེ་མའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ཡོངས་སྟོང་པ་པོ་མེད་པས་ན་ལས་རྣམས་རྒྱད་ཟ་བར་
འགྱུར་བ་དང་། གལ་ཏེ་བདག་སྡེ་མས་བྱས་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་བདག་བྱི་མས་
ཡོངས་སྟོང་ན་དེ་གཉིས་རྒྱད་གཞན་ཡིན་པས་རྒྱད་གཞན་གྱིས་བྱས་པའི་ལས་རྣམས་
ཀྱི་འབྲས་བྱ་ནི། རྒྱད་གཞན་གྱིས་སོ་སོར་ཚྱུང་བར་འགྱུར་བ་དང་སྟོན་དེ་དག་དང་
གཞན་ཡང་རྩ་ཤེས་རབ་བྱེད་བཙོ་བརྒྱད་པར། ཅི་སྟེ་ལས་ནི་མ་བྱས་ན། མ་བྱས་པ་
དང་ཐུད་འཇིག་འགྱུར། ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་
གསུངས་ཏེ། ལས་རྒྱད་ཟ་བ་ལ་སོགས་པ་སྟེ་གཞན་གྱིས་བསགས་པ་གཞན་གྱིས་ཟ་བ་

གཉིས་པོ་དེ་སྒྲོབ་དཔོན་རྒྱ་བ་ཤུགས་པས་འཇུག་པར་བཀོད་པའོ།། བཅུ་དྲུག་པ་དེ་
 ལྷར་ན་ཕྱི་མ་སྒྲ་མ་ལ་མི་བརྟེན་པར་སྒྲིལ་བ་དེ་ལ་གལ་ཏེ་འདི་ནི་གཞན་འཇུར་
 བ།། ཞེས་གསུངས་པ་ནི་སྒྲོན་གྱི་ཆེ་རབས་ཀྱི་དུས་ཀྱི་བདག་དང་ད་ལྟའི་ཆེ་འདིའི་
 བདག་གཉིས་རང་གི་ངོ་བོས་གཞན་ཏེ་ཐ་དད་པར་འཇུར་ན་ཞེས་པའོ།། རང་གི་ངོ་
 བོས་ཐ་དད་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་བདག་སྒྲ་མ་ལ་ཅི་ཡང་རག་མི་ལས་པས་ན་བདག་
 སྒྲ་མ་དེ་ལ་བརྟེན་པ་མེད་པར་ཡང་ཆེ་འདིའི་བདག་འབྱུང་བ་དང་། དཔེར་ན་བྱམ་
 པ་བྱས་པའི་ཆེ་སྒྲ་བྱ་མི་འཇིག་པ་ལྷར་དོན་བདག་ཕྱི་མ་སྒྲེས་པ་ན་བདག་སྒྲ་མ་མི་
 འཇིག་པར་སྒྲ་མ་རི་ལྟ་བུར་གནས་པར་འཇུར་བ་དང་། རྒྱེ་བ་སྒྲ་མར་མ་གྱི་བར་ཡང་
 ཆེ་འདིར་རྒྱེ་བར་འཇུར་རྒྱུ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ།། བཅུ་བདུན་པ་སྒྲ་ཕྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་
 བྱབ་ན་རྒྱད་གཅིག་མི་སྒྲིལ་བ་ནི། འདིར་གལ་ཏེ་ཁོ་ན་རེ་རྒྱེ་བ་སྒྲ་ཕྱིའི་བདག་
 རྣམས་རང་གི་ངོ་བོས་བྱབ་པའི་སོ་སོ་བ་ཡིན་ཀྱང་ལས་བྱས་པ་རྒྱད་ཐོས་པ་དང་མ་
 བྱས་པ་དང་མཉམ་པའི་སྒྲོན་མེད་དེ། རྒྱེ་བ་སྒྲ་ཕྱིའི་བདག་གཉིས་རྒྱད་གཅིག་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལ་ལན་ནི་རི་ལྷར་རྒྱད་གཅིག་པ་འདི་ཡང་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་
 སོ་སོ་བ་དེ་ཉིད་མ་བྱབ་པས་དེ་འདྲའི་སོ་སོ་བ་དེ་བསྐྱབ་དགོས་པ་དེ་དང་འདྲ་སྟེ།
 རྒྱེ་བ་སྒྲ་ཕྱིའི་བདག་གཉིས་རང་གི་ངོ་བོས་ཐ་དད་ཡིན་ན་ནི་དེ་གཉིས་རྒྱད་གཅིག་
 ཡིན་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དཔེར་ན་གང་ཟག་རྒྱད་མ་འབྲེལ་བ་བྱམས་པ་དང་ཉེར་
 སྒྲས་གཉིས་བཞིན་ནོ།། དེ་ལྷར་ཡང་འཇུག་པ་ལས། གལ་ཏེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཏུ་རྒྱན་ཅན་
 རྣམས་ཐ་དད་པ་རྣམས་ལ་རྒྱད་གཅིག་ཡོད་པར་ཁས་སྐྱངས་ན་ཡང་སྒྲོན་མེད་དོ་ཞེ་
 བ།། མི་འཐད་དེ་སྒྲར་གོང་ཏུ་རྒྱད་ལ་རྣམ་པར་དབྱེད་པའི་ཆེ་དེ་འདྲའི་རྒྱད་གཅིག་
 འདོད་པ་ལ་ཉེས་པ་ཡོད་ཚུལ་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ།། ཞེས་གསུངས་གིང་། སྒྲར་
 གོང་ཏུ་རྒྱད་ལ་རི་ལྷར་དབྱེད་པ་དང་དེ་ལ་ཉེས་པ་རི་ལྷར་བཤད་པ་ནི་འཇུག་པ་དེ་
 ཉིད་ལས། དཔེར་ན་བྱམས་པ་དང་ཉེར་སྒྲས་གཉིས་ལ་བརྟེན་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱད་ཏུ་
 གཏོགས་པའི་ཆོས་སྤང་བོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི།། གང་ཟག་མི་འདྲ་བ་རང་རང་གི་

རྒྱུད་ཀྱི་བསྐྱུ་པའི་ཆོས་གཞན་ཉིད་ཡིན་པའི་སྤྱིར་བཏགས་པ་ལྟ་བུར་གྱི་རྒྱུད་སོ་
སོར་གཏོགས་པའི་ཆོས་དེ་ནམས་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པ་མིན་པ་ཞིག་ཏེ། གང་
ཟག་རྒྱུན་སྒྲིལ་གང་དག་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པའི་སོ་སོ་བར་སྦྲང་ན།
དེ་འདྲའི་སོ་སོར་སྦྲང་བའི་རྒྱུད་སྒྲིལ་བ་དེ་དག་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པར་རིགས་
པ་མ་ཡིན་ན། ཞེས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་སོ་སོ་བར་བྱུང་ན་ནི་དུས་མཉམ་པའི་
གང་ཟག་པ་ལྟ་བུར་རྒྱུད་ཐ་དད་པ་གཉིས་བཞིན་དུ་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་བཞག་ཏུ་མེད་པ་
ཡིན་ནོ། རབ་བྱེད་ཉིར་བདུན་པ་ལས་ཀྱང་། གལ་ཏེ་སྒྲིལ་བ་སྒྲིལ་བའི་ལྟ་བུར་མི་གཉིས་
རང་གི་རྩ་བོས་བྱུང་པའི་གཞན་ཡིན་ན་ནི་དེ་གཉིས། རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་ནི་འཐད་པར་
མི་འགྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས་སོ། བཙོ་བརྒྱུད་པ་རིགས་པའི་གནད་དེ་ཀྱན་ལ་འཁྱེར་
བ་གཅིས་ཀྱི་ཚུལ་ནི། ཞོང་གི་དེ་དག་གི་དོན་མདོར་བསྐྱུ་ན་རང་གི་རྩ་བོས་བྱུང་
པའི་གཞན་ཡིན་ན་ནི་ཡིན་ཚུལ་རྒྱ་རྒྱ་དཔྱད་པའི་རིགས་པས་བརྟག་བྱུང་པའི་སྒྲིལ་
ནས་དཔྱད་བཟོད་དུ་འདོད་དགོས་ལ། འདི་ནི་རྟག་པ་མཐའ་བཟུང་གི་དབང་དུ་བྱས་
པ་ཡིན་པས་དེ་ངེས་པར་བྱའོ། རིགས་པ་དེ་འདྲ་བས་ཆ་སོ་སོར་བྲལ་ནས་ཞིབ་ཏུ་
དཔྱད་པའི་ཆོ་ན་ཡང་དཔྱད་བཟོད་པའི་དངོས་སོ་རྒྱལ་ཙམ་ཡང་མེད་ཅིང་མི་སྲིད་
དོ་དེ་འདྲ་མི་སྲིད་པས་རང་གི་རྩ་བོས་བྱུང་པ་རྒྱལ་ཙམ་ཡང་མི་སྲིད་པར་ཐག་ཆོད་
དགོས་པ་ཡིན་ཏེ་འདི་ནི་དོན་གྱི་གནས་ཆོད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས་འདི་
གཉིས་ངེས་པ་ནི་གཞི་གལ་ཆེ་ཤོས་ཡིན་ནོ། དེ་ནས་དེ་ལྟར་མི་སྲིད་པ་དེ་གཞིར་
བྱས་ནས། གལ་ཏེ་སྲིད་ན་དཔྱད་བཟོད་དེ་འདྲའི་རྩ་བོས་བྱུང་པའི་སྒྲིལ་བའི་བདག་
གཉིས་སྒྲིལ་བའི་སྒྲིལ་དེ་འདྲ་བ་གཉིས་རང་གི་རྩ་བོས་བྱུང་པའི་ཐ་དད་ལས་མ་འདས་
པས་ན་རང་གི་རྩ་བོས་ཐ་དད་པའི་བདག་སྒྲིལ་མས་བསགས་པའི་ལས་དེ་དག་གི་
མས་ཚུང་དགོས་ན་ནི་དུས་མཉམ་རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་གང་ཟག་གཞན་གཉིས་ལ་ཡང་
རྒྱུན་གྱི་ཆ་ཀྱན་ནས་མཚུངས་པ་ཡིན་པས་སྒྲིལ་བ་སྒྲིལ་བའི་བདག་རྩ་བོས་བྱུང་པའི་ཐ་
དད་པ་གཉིས་དང་དུས་མཉམ་པའི་གང་ཟག་རྒྱུད་ཐ་དད་པ་བྱམས་པ་དང་ཉིར་སྐྱེས་

གཉིས་ལྟ་བུ་ལྟེ་གཉིས་ཚན་གོང་ལོག་གཉིས་ལས་ཚུང་ཚུལ་སོགས་མི་འདྲ་བའི་བྱང་
པར་གང་གིས་ཀྱང་དབྱེ་བར་མི་རྒྱས་པར་འགོ་ཚུལ་འདི་གཞིར་བྱས་པ་ནི་ལས་བྱས་
པ་རྒྱད་ཐོས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་སྟེ་བ་དན་པ་མི་འཐད་ཚུལ་སོགས་ཀྱི་སྟོན་འདུག་
ཚུལ་ལ་སོགས་པ། འདི་འདྲའི་སྐབས་ཐམས་ཅད་ཏུ་དོན་ཏུ་གཉེར་བ་དག་གིས་ངེས་
པར་གཤམ་པོ་ཆེར་གྱེས་པར་གྱིས་གྱིག

བཅུ་དགུ་པ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱལ་ན་སྤར་སྟེས་དན་མི་རུང་ཡང་རང་བཞིན་
མེད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཐུས་ད་ལྟའི་དུས་ཀྱི་གང་ཟག་སྤར་གྱི་སྟེ་བ་དན་ཚུལ་
དཔེ་དང་བཅས་པོ་ལ་ནི། ཁོ་ན་རེ་འོན་སྟེ་བ་སྤར་གྱི་སྟེ་བ་ལྟར་གྱི་ཚུང་མཁན་དང་བྱི་
དུས་ཀྱི་དན་མཁན་གཉིས་གཅིག་མ་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པས་རང་གི་ལུགས་
ལའང་དུས་མཉམ་པའི་གང་ཟག་རྒྱད་ཐ་དད་པ་བྱམས་པ་དང་ཉེར་སྤོངས་གཉིས་
བཞིན་ཏུ་སྤར་ཚུང་བ་བྱིས་དན་པ་དང་སྤར་བསགས་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་བྱིས་
ལོངས་སྟོད་པ་སྤར་མ་བཞིན་ཏུ་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་མི་འཐད་པའི་སྟོན་མེད་དེ།
རང་ལུགས་ཀྱི་སྐབས་འདིར་ནི་རྒྱད་གཅིག་ཡིན་པ་མི་འགལ་ལ། དངོས་སྤྱོད་བ་གཞན་
གྱིས་ལུགས་ལྟར་ཁས་སྤངས་པ་དེ་འདྲ་ལ་ནི་རྒྱད་གཅིག་པ་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བའི་
བྱིར་རོ། རང་ལུགས་ལ་མི་འགལ་ལུགས་ནི་དཔེར་ན་ཞོས་བཀའ་བའི་སྟོད་ཁང་བའི་
ནང་ན་གནས་གིང་ཁང་པ་དེའི་སོག་རྩ་ལས་བྱས་པའི་རྩའི་སོག་དེའི་ཉེང་ན་གནས་
པའི་བྱ་ལུག་རོན་སྟེ་པོའི་རྒྱང་པ་ནི་ཞོའི་སྟོད་དེའི་ནང་ཏུ་མ་ཞུགས་ཀྱང་། ལུག་རོན་
དེའི་རྒྱང་རྩེས་ཞོ་དེར་དམིགས་གིང་བྱལ་པ་བཞིན་ཏུ་ཆེ་འདིའི་གང་ཟག་གིས་སྟེ་
བ་སྤར་མའི་དུས་སུ་ཁོ་རང་མ་བྱིན་ཀྱང་། སྤར་སྟེ་བ་སྤར་མའི་དུས་ཀྱི་ཚུང་བ་རྩམས་སྟེ་
བ་འདིར་དན་པར་ཡང་མི་འགལ་ཏེ། དེ་ལྟར་མི་འགལ་བའི་ཚུལ་ནི་བཞི་བརྒྱ་པའི་
འབྲེལ་པ་ལས། རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་དག་ལ་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་དེ་ཉིད་ཏུ་ངོ་
པོས་བྱལ་བམ་སྟམ་པ་དང་དེ་ལས་དོན་གཞན་ཉིད་ཏུ་བྱལ་བའམ་སྟམ་ཏུ་རྟོག་ཅིང་
དཔྱོད་པ་སྤངས་གིང་སྟེ། དེའི་ལྟར་མི་དཔྱོད་པར་རྒྱའི་བྱ་བའི་བྱང་པར་གྱི་རྒྱས་པའི་

དབང་གིས་བསྐྱར་བའི་རྣམ་འགྱུར་སོ་སོར་གསལ་བར་གྱུར་པ་དེ་འདྲ་བའི་འདུ་བྱེད་
ཀྱི་རྒྱན་ཏེ་དངོས་པོ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱད་པའི་རྒྱན་དེ་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པ་
ཡིན་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱན་དུ་གྱུར་པའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་དེ་ཉིད་མི་རྟག་པ་ཁོ་ནར་གྲུབ་
བཞིན་དུ་ཡོད་ན་ནི། དེ་འདྲའི་རྒྱན་དེའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་དེ་དང་ལྡན་པས་ན་དེ་
འདྲའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཅན་དུ་གྱུར་པ་བཏགས་པ་ཁོ་ནར་ཡོད་པའི་བདག་གིས་རང་
གི་སྐྱེ་བ་རྗེས་སུ་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་འཐད་ཅིང་རིགས་སོ།། དངོས་པོ་རྣམས་
ནི་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པས་བཏགས་པར་ཡོད་པ་ཁོ་ན་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་
བཏགས་པར་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་དེ་རྣམས་ལ་རང་དབང་མེད་པས་ན་རྣམ་འགྱུར་
སོ་སོར་སྐྱར་བར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་བྱ་བ་མི་འདྲ་བའི་བྱད་པར་གྱི་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་
རྒྱན་ཉེ་བར་ལྟགས་ཤིང་འོངས་ཏེ་སྤང་པ་ཡོད་པ་དང་། རྟེན་ཡོད་པའི་ཆེ་འབྲས་བུའི་
རྣམ་པ་གཞན་དང་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་མི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཤིན་ཏུ་
རིགས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ།། རྒྱ་མཆན་དེའི་ཕྱིར་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་རང་གི་མཆན་ཉིད་
ཀྱིས་མ་གྲུབ་པའི་རྒྱ་ཡོད་པ་ཅན་རྒྱུ་བྱ་བའི་བྱད་པར་གྱིས་བསྐྱབས་པའི་འབྲས་བུའི་
གནས་སྐབས་ཀྱི་རང་གི་བྱ་བའི་བྱད་པར་གྱི་རྣམ་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་སོ་སོར་
ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་བརྟག་ཅིང་དབྱད་པར་བྱའོ།། བརྟག་པའི་དཔེ་ནི་འདི་
ལྟར་དཔེར་ན་འདམ་སྟེ་འཛིམ་པ་ཤིན་ཏུ་སྒྲོན་པ་ལ་རི་ལྟར་བྱ་བ་བཞིན་དུ་ཞོ་དང་
བཅས་པའི་སྟོད་ཁང་བའི་ནང་ན་གནས་པ་དག་ལ་ཡང་རྒྱུ་ཐོག་ཆེས་མང་པོས་
བཀག་ཅིང་གཡོགས་པར་བྱས་པའི་རྒྱ་ཐོག་དེའི་སྟེང་ན་གནས་པའི་སྤྱག་རོན་སྐྱ་
བོའི་རྒྱ་པ་དང་ཞོ་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་བར་སྟོངས་དང་རྒྱུ་ཐོག་ཤིན་ཏུ་མཐོ་བ་དེས་
ཆོད་ཀྱང་སྤྱག་རོན་དེའི་རྒྱ་པའི་རྗེས་ཞོའི་སྟེང་དུ་གསལ་བར་གྲུབ་ཅིང་དམིགས་
པ་ཡིན་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་སྤྱག་རོན་དེའི་རྒྱ་པ་ནི་ཞོའི་སྟོད་ཀྱི་ནང་དུ་ཞུགས་ནས་
ཞོའི་སྟེང་དུ་བཞག་པ་ནི་དེའི་ཆེ་ཅི་ནས་ཀྱང་སྤིད་པ་མ་ཡིན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་ཏེ་
དེས་མཆོན་པའི་དོན་འདི་རྒྱས་པར་དབྱ་མ་ལ་འདུག་པ་ལས་བཅའ་བར་བྱའོ།།

ཉེ་ལུ་འཁོར་པ་དེ་ལྟར་བྱ་བ་ཉེ་ལུ་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བ་ནི། དེ་ནི་དཔུང་མ་སྐབས་སུ་
 བབ་པའི་གཞུང་ཉིད་ཀྱི་དོན་བཤད་པར་བྱ་དེ། དེ་ལྟར་བདག་སྤང་སོ་དང་རང་
 བཞིན་གྱིས་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ལ་རབ་བྱེད་ཉེར་བདུན་པ་ལས། ཉེ་བར་སྤང་བར་བྱ་
 བ་སྤང་སོ་ནི་རྩ་མཚན་རི་ལྟ་བུར་ན། ཉེ་བར་ལེན་པ་སོའི་བདག་ཡིན་པར་འཇུག་།
 ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ནི་གོང་གི་དེ་ལྟར་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་དེ་ལ་གཞོད་བྱེད་ཆེན་
 བོ་ཡིན་ནོ།། དོན་དེ་ལ་ལེན་པ་སོ་གང་ཟག་འདིས་སྤང་བའི་ལུས་འདི་སྤངས་སོ།།
 ཞེས་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་ཡིན་པས་ན་ལུས་སམ་སྤང་སོ་ནི་ཉེ་བར་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་
 ལ། བདག་ནི་སྤང་སོ་དེ་ཉེ་བར་ལེན་པ་སོའོ། ཉེ་བར་སྤང་བྱ་དང་ལེན་སོ་དེ་གཉིས་
 གཅིག་ཏུ་འདོད་ན་ནི་བྱ་བའི་ལས་དང་བྱེད་པ་སོ་ནམས་ཀྱང་གཅིག་ཏུ་འཇུག་པས་
 གཙོད་པ་སོ་དང་གཙད་བྱ་གཉིས་དང་བུམ་པ་དང་རྩ་མཁན་གཉིས་དང་མེ་དང་
 བུད་ཤིང་གཉིས་ལ་སོགས་པ་གཉིས་ཚན་ནང་སན་ཚུན་ནམས་ཀྱང་གཅིག་ཏུ་འཇུག་
 ཏེ། རབ་བྱེད་བཅུ་པ་ལས་ཀྱང་། བུད་ཤིང་གང་ཡིན་པ་དེ་མེ་དང་གཅིག་ཡིན་ན་ནི།
 བྱེད་པ་སོ་དང་ལས་གཉིས་ཀྱང་གཅིག་ཏུ་འཇུག་སོ་དེ་བཞིན་ཏུ་བུད་ཤིང་ལས་དོན་
 གཞན་ཏུ་མེད་པ་དང་ལྟན་པ་དང་། ཉེན་དང་བརྟེན་པ་ནམས་སྦྱར་ཏེ་ཤེས་པར་བྱའོ།།
 དེ་ལྟར་མེ་དང་ཤིང་གི་གཅིག་ཐ་དད་སོགས་ཀྱི་རྩ་མཚན་ལྟར་བའི་རིམ་པ་འདིས་
 ནི་བདག་དང་ནི། ཉེ་བར་སྤང་བར་བྱ་བ་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་སོ་གཉིས་སོའི་རིམ་པ་
 ལ་ཡང་གཅིག་ཐ་དད་ལ་སོགས་པའི་ཚུགས་ལྟ་སོ་ཀྱན་སྦྱར་ཏེ། རིགས་པས་འགོག་
 ལུགས་མ་ལུས་པར་ནི་ནམ་པར་བཤད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།། བདག་དང་སྤང་སོས་
 མཚན་ནས་བུམ་པ་དང་སྦྱུང་བ་སོགས་པ་དངོས་སོ་ཐམས་ཅད་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ།
 མ་ལུས་པར་ནི་མེ་དང་བུད་ཤིང་གི་བརྟག་པའི་རྩ་མཚན་ནམ་པར་བཤད་པར་ཤེས་
 པར་བྱའོ།། ཅེས་དང་། འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་། ཉེ་བར་ལེན་པ་སོ་བདག་རང་ཉིད་དང་
 དེའི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྤང་སོ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་ཏུ་རིགས་པའི་དངོས་
 སོར་བྱུང་པའང་མིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ནི་ལས་དང་བྱེད་སོ་གཉིས་གཅིག་ཉིད་ཏུ་

འགྱུར་རོ། ། ཞེས་སོ། ། ཉེར་ཁྱེད་གཅིག་པ་སྐབ་དོན་ནི། དེ་ལྟ་ན་བདག་སྤང་པོ་དང་རང་
བཞིན་གྱིས་གཅིག་ཡིན་ན་ནི་བདག་ཏུ་ཁས་སྦྱངས་པ་དོན་མེད་པ་དང་བདག་མང་
པོར་འགྱུར་བ་དང་བྱ་བ་དང་བྱེད་པ་པོ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་ལས་བྱས་པ་ཆུད་
ཐོས་པ་དང་མ་བྱས་པ་དང་སྤང་བ་དང་སྦྱེ་བ་བྱན་པའི་ཆོག་གསུངས་པ་མི་འཐད་
པར་འགྱུར་བ་སྟེ། སྦྱོན་བྱག་ཡོད་པས་བདག་སྤང་པོ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་ཏུ་
ཁས་སྦྱང་བར་མི་བྱའོ། །

གོང་གི་ས་བཅད་གཉིས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཐ་དད་པའི་ཚྭགས་དགག་པ་ལ་
དགག་ཚུལ་དངོས་དང་། དེ་བྱས་ཀྱི་གཞོད་བྱེད་མཐར་ཐུག་པ་ཚོལ་བྱི་ཚོལ་གཉིས་
ཀྱི་ཐ་སྦྱད་པའི་མངོན་སྲུང་ལ་ཐུག་པར་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་བརྒྱད་ལས།
དང་པོ་ཁྱེད་སྤངས་བསྟན་པ་ནི། ཁོ་ན་རེ་ཅི་སྟེ་བདག་དང་སྤང་པོ་གཉིས་རང་བཞིན་
གྱིས་གཅིག་མ་ཡིན་མོད་འོན་ཀྱང་བདག་སྤང་པོ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་ཐ་དད་པར་
འདོད་ན་དེ་ལ་སྦྱོན་ཅི་ཡོད་སྟུམ་ན། དེ་ལྟར་འདོད་པ་འདི་ལ་རབ་བྱེད་བཅོ་བརྒྱད་
པ་ལས། གལ་ཏེ་བདག་དེ་སྤང་པོ་རྣམས་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་བྱ་སྐབ་པོ་ཞེ་
ན། དེའི་ལན་ནི་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་འོ་ན་བདག་ལ་སྤང་པོའི་མཆན་ཉིད་སྦྱེ་གནས་འཇིག་
པ་དང་མི་ལྟན་ཞིང་མཆན་ཉིད་དེ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་པའི་སྦྱོན་འདི་གསུངས་
སོ། ། གཉིས་པ་དེ་གཉིས་ངོ་པོ་ཉིད་ཀྱིས་ཐ་དད་ནི་སྤང་པོའི་མཆན་ཉིད་མི་ལྟན་པར་
ཐལ་བ་ལོ། ། གསུངས་ཚུལ་དེ་ལ་དོན་ནི་འདི་ལྟར་བདག་དེ་རང་གི་སྤང་པོ་ལས་
ངོ་པོས་སྐབ་པའི་ཐ་དད་པར་ཡོད་ན་ནི། བདག་དེ་སྤང་པོའི་མཆན་ཉིད་སྦྱེ་འཇིག་
གནས་པ་དང་མི་ལྟན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་འགྱུར་བའི་དཔེ་ནི་དཔེར་ན་རྟ་དེ་
ཉིད་བ་ལང་ལས་གཞན་བྱ་སྐབ་པས་རྟ་དེ་བ་ལང་གི་མཆན་ཉིད་དང་ལྟན་པ་མིན་
པ་བཞིན་ནོ། ། གསུམ་པ་དེ་ལྟ་ན་འདུས་མ་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་གདགས་གཞི་དང་
བདག་ཏུ་འཇིན་མི་བྱང་བར་སྐབ་པའི་གཞན་ཁྱེད་གསུངས་ནི། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ་བདག་དེ་
སྤང་པོའི་མཆན་ཉིད་དེ་ལྟ་བུ་དང་མི་ལྟན་པ། དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་མོད་དེ་ལ་སྦྱོན་ཅི་ཡོད་

སྒྲུལ་ན། དེ་ལྟར་ན་འོ་ན་བདག་དེ་ཉིད་སྐྱེ་འཇིག་གནས་པ་དང་བྲལ་བས་བདག་ཏུ་
 བ་སྒྲུད་འདོགས་པའི་གཞི་དང་བདག་ཏུ་འཇིག་པའི་དམིགས་པའི་ཡུལ་དུ་མེད་དེ།
 འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདུས་མ་བྱས་ཡིན་ན་དེ་འདྲ་བའི་གཞི་དང་དམིགས་
 པར་མི་རུང་བས་བྱབ་སྟེ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའི་མེ་རྟོག་གམ་ཅུ་རན་ལས་འདས་པ་
 བཞིན་ནོ་ཞེས་གཞན་གྲགས་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡང་ཆོག་གསལ་ལས་གསུངས་
 མོ། །བཞི་པ་སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་ཀྱིས་རིགས་པས་དེའི་མ་ངེས་པ་སྤངས་པ་ནི། དེ་
 ཡང་བདག་སྐྱེ་འཇིག་གི་མཆན་ཉིད་དང་མི་ལྡན་ན་རྟག་པར་འཇུག་ལ་དེའི་ཆེ་རྟག་
 པ་འཇུག་བ་མེད་པར་གནས་པ་ལ་བྱ་བ་ཅི་ཡང་བྱར་མེད་པས་བདག་ཏུ་བདགས་
 པའི་བ་སྒྲུད་དོན་མེད་པར་འཇུག་ཏེ། སྤང་བའི་སྒོ་ནས་འདུག་པ་དང་དོར་བའི་སྒོ་
 ནས་ལྡོག་པ་གང་ཡང་བྱར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་སྒོ་བ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་
 གསུང་ངོ་། །ལྷ་པ་སྤང་བའི་མཆན་ཉིད་ལས་གཞན་དུ་བདག་ཏུ་འཇིག་པར་བལ་བ་
 ལས་དེ་ལྟར་མི་འཇིག་པར་བཤད་པ་ནི། རྒྱ་མཆན་གཞན་ཡང་བདག་དེ་སྤང་བའི་
 མཆན་ཉིད་གཟུགས་སུ་རུང་བ་ལས་སོགས་བ་སྤྱོད་བའི་བདག་ཅན་དང་། མཆན་མར་
 འཇིག་པ་དང་། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་དང་། ཡུལ་སོ་སོར་ནམ་པར་རིག་པ་ནམས་
 ལས་རང་བཞིན་གྱིས་བ་དད་པར་ཡོད་ན་དེ་ནམས་ལས་རྒྱར་དུ་སྤང་བའི་སྒོ་ནས་
 རོགས་སུ་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་དུ་དམིགས་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟར་དགོས་པའི་དཔེ་ནི་དཔེར་
 ན་གཟུགས་དང་སེམས་གཉིས་གཅིག་བསལ་ན་གཅིག་བ་དད་དུ་དམིགས་པ་བཞིན་
 བོ། །དེ་ལྟར་བདག་སྤང་བའི་མཆན་ཉིད་དེ་ནམས་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་བ་དད་པར་
 སྒོ་སྒྲུབ་སྐྱེས་ཀྱིས་འཇིག་པ་ཡང་མེད་པས་བདག་དེ་སྤང་བའི་མཆན་ཉིད་དེ་ནམས་
 ལས་དོན་གཞན་དུ་མེད་དེ། རྟུག་པ་དེའི་སྤངས་བསྟན་པ་རབ་བྱེད་ཉེར་བདུན་པ་
 ལས། བདག་དེ་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྤང་བོ་ལས། རོ་བོ་གཞན་དུ་བྱབ་པ་ནི་འཐད་
 པ་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་བདག་དེ་དེ་ནམས་ལས་རོ་བོ་གཞན་དུ་བྱབ་པར་འཐད་
 ན་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་བོ་མེད་པར། ཡང་བདག་དེ་སྒོས་གཟུང་དུ་ཡོད་པར་རིགས་

པ་ཞིག་ཡིན་དགོས་ན་ཡང་དེ་ལྟར་གཟུང་དུ་མེད་དོ། ཅེས་དང་། འཇུག་པ་ལས་
ཀྱང་། རྒྱ་མཆན་དེའི་ཕྱིར་སྤང་པོ་ལས་དོན་གཞན་དུ་བདག་མེད་དེ། དེའི་རྒྱ་མཆན་
ཡང་སྤང་པོ་ལས་མ་གཏོགས་པར་དོན་གཞན་ཞིག་དུ་བདག་དེ་འདྲིན་པའི་སྒོ་ལྟན་
སྒྲིལ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། བདུན་པ་སྤང་པོ་དང་རོ་བོ་ཐ་དད་པའི་
བདག་སྒོ་འདོགས་པ་གྲུབ་མཐའི་དབང་གིས་ཡིན་གྱི་དེའི་རྒྱད་ཀྱི་ཐ་སྟད་པའི་ཆད་
མས་མིན་ཚུལ་ནི། རྒྱ་མཆན་དེས་ན་སྤྲེགས་པ་ནམས་སྤང་པོ་ལས་དོན་གཞན་དུ་
གྲུབ་པའི་བདག་མེད་བཞིན་དུ་སྒོ་འདོགས་པ་ནི་བདག་སྤང་པོའི་སྤྲེང་དུ་མིང་གིས་
བདགས་པ་ཅམ་དུ་མ་རྟོགས་ཤིང་། སྤང་པོ་དང་གཅིག་ཡིན་པ་དེ་ཡང་ནི་མི་འཐད་
པར་མཐོང་ནས་ཁོང་རང་གི་གྲུབ་མཐའི་དབང་གིས་མེད་བཞིན་དུ་འཐད་པ་བརྟག་
ནས་ཡོད་པར་སྒོ་འདོགས་པ་ཡིན་གྱི། སྤྲེགས་པ་དེ་དག་གི་རྒྱད་ཀྱི་ཐ་སྟད་པའི་
ཤེས་པ་ལྟན་སྒྲིལ་རང་ག་བ་ནམས་ཀྱིས་ནི་དེ་ལྟར་བདག་སྤང་པོ་ལས་དོན་གཞན་
དུ་མཐོང་བ་ནི་མིན་ལོ། བརྒྱད་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རིགས་པ་ལ་ངེས་པ་རྟེན་པ་འོག་ལ་
ཆེ་བ་ནི། དེ་ལྟར་གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རིགས་པ་ནམས་ཀྱིས་བདག་སྤང་པོ་
ལས་རང་གི་རོ་བོས་ཐ་དད་དུ་ཡོད་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་མཐོང་བས་ངེས་པ་བརྟན་པོ་
རྟེན་རྟེན་གྱི་བར་དུ་ཡང་དང་ཡང་དུ་ཚུལ་བཞིན་སྤྲེང་བར་བྱ་སྟེ། བདག་སྤང་རང་
བཞིན་གྱིས་གཅིག་པ་དང་ཐ་དད་པའི་ཐྱོགས་འདི་གཉིས་ལ་གཞོད་བྱེད་འགྲོ་ལུགས་
གྱི་ངེས་པ་ནམ་དག་ཅིག་མ་འདྲོངས་ན་ནི་གང་ཟག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་ཐག་
རི་ཅམ་བཅད་ཀྱང་རྒྱ་མཆན་གང་ཡང་མེད་པའི་དམ་བཅའ་ཅམ་དུ་འགྲོ་བས་ན་ལྟ་
བ་ནམ་དག་ཅིག་གཏན་ནས་མི་རྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། གཉིས་པ་དེ་དུས་ཀྱི་གཞོད་བྱེད་
མཐར་ཐུག་པ་ཁོ་ལ་ཕྱི་ཁོ་ལ་གཉིས་ཀྱི་ཐ་སྟད་པའི་ཆད་མ་ལ་ཐུག་པར་བཤད་པ་ལ་ལྟ་
ལས། དང་པོ་དེ་དུས་ཁོ་ལ་པ་གཉིས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་ཐུན་མོང་མིན་པའི་མི་རུང་ཡང་དེ་
གཉིས་རྒྱད་ཀྱི་ཐ་སྟད་པའི་ཆད་མ་ལ་གཞོད་བྱེད་སྟོན་པ་ནི། འོ་ཚུལ་དེ་ལྟར་གང་
ཟག་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་གྲུབ་མ་གྲུབ་དབྱེད་པར་འདོད་ནས་ནི་དབྱེད་ཚུལ་གྱི་གནས་

འདི་ནམས་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་ཏེ་འདི་ལྟར་གང་ཟག་དེ་ཁོ་ནར་ཡོད་ན་ནི་རང་གི་
སྤང་པོ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་དང་ཐ་དད་གཉིས་ཀྱི་དབྱེད་པ་བྱས་ཏེ། བདག་
སྤང་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་ཏུ་འདོད་ན་དེ་ལ་གཞོད་བྱེད་ཀྱི་མཐར་གཏུགས་
པའི་རྩ་བ་ནི། གཞི་རྟོགས་སྤང་བ་མེད་དང་བྱད་ཤིང་ལ་སོགས་པའི་སྤྱོད་བྱ་སྤྱོད་
དང་བསྤྱོད་བྱ་ལ་སོགས་པའི་བྱེད་པ་པོ་དང་བྱ་བའི་ལས་གཅིག་ཏུ་འཇུག་ཞེས་
འབྲུལ་བའི་རིགས་པ་འདི་འདྲ་བ་ནམས་ལ་ཐུག་པ་ཡིན་ལ། གལ་ཏེ་མེད་དང་བྱད་ཤིང་
ལ་སོགས་པའི་བྱ་བྱེད་སྤྱོད་བྱེད་དང་བསྤྱོད་བྱ་ལྟ་བུ་དེ་དག་གཅིག་ཏུ་འདོད་ན་དེ་
ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྤྱད་མེ་སྤྱོད་པ་པོ་དང་བྱད་ཤིང་བསྤྱོད་བྱར་སོ་སོར་བྱགས་ཤིང་
སོ་སོར་མཐོང་བའི་ཆད་མ་འདིས་དགག་པར་བྱ་དགོས་ཀྱི་དེ་ལས་གཞན་ཚོལ་བྱི་
ཚོལ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱབ་མཐའ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པས་བཏགས་པའི་ཆད་མ་ནམས་གཞོད་
བྱེད་བྱ་མི་འཇུག་རོ།

འདི་གཉིས་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱད་ཀྱི་ཐ་སྤྱད་པའི་ཆད་མས་གཞོད་པ་སྟོན་ཚུལ་
ནི། དེ་བཞིན་བྱ་བདག་སྤང་པོ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་ཐ་དད་བྱ་ཡོད་པའི་ཚྭགས་ལ་
ཡང་དེ་ལྟར་ཐ་དད་བྱ་ཡོད་ན་དཔེ་གཟུགས་དང་སེམས་བཞིན་བྱ་སྟན་ཚུན་དོན་
གཞན་བྱ་སོ་སོར་སྟོན་གཞོད་མེད་ཀྱིས་མཐོང་དགོས་པ་ལས། སྟོན་གཞོད་མེད་ཀྱིས་
ཐ་དད་དེ་ལྟ་བུར་མ་མཐོང་བས་སོ་ཞེས། ལྟན་སྤྱོད་ཀྱི་ཤེས་པ་རང་ག་བས་དེ་ལྟར་
མི་འཇིག་པའི་གཞོད་བྱེད་འདི་སྟོན་གྱི། སོ་སོའི་སྤྱབ་མཐའ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པས་
བཏགས་པའི་ཆད་མ་སོགས་གཞོད་བྱེད་བྱ་མི་འཇུག་རོ། གསུམ་པ་དེ་ཡིན་ཀྱང་
འཇུག་པ་དང་མི་འགལ་བ་ནི། རྒྱ་མཚན་དེས་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དབྱེད་པའི་སྐབས་
སུ་ཡང་གཞོད་བྱེད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐར་གཏུགས་པའི་རྩ་བ་ནི་ཚོལ་བྱི་ཚོལ་བྱི་རྒྱད་
ཀྱི་ཐ་སྤྱད་པའི་ཤེས་པ་འབྲུལ་གྱི་འབྲུལ་རྒྱུའི་གཞོད་པ་མེད་པ་འདི་ལ་ཐུག་པ་ཡིན་
པས་ན། འཇུག་པར་དེ་ཉིད་སྐབས་སུ་འཇིག་རྟེན་གཞོད་པ་མེད། ཅེས་གསུངས་པ་
འདིའི་དོན་ཡང་སྤར་གོང་བྱ་བཤད་པ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྤྱད་ཀྱི་ཤེས་པ་ནམས་

དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལུ་འབྱུང་བ་ནས་འདྲི་བ་ལ་ཆད་མ་མི་ན་ལོ་ཞེས་བཞེད་པ་ཡིན་གྱི།
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དབྱེད་པའི་སྐབས་ནམས་སུ་ནི་ཐ་སྟད་པའི་ཤེས་པ་གཞོད་པ་མེད་པ་
ནམས་གཞོད་བྱེད་ཏུ་འབྱུང་བར་མི་བཞེད་པ་ནི་མིན་ཏེ། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་མི་བཞེད་
པ་མིན་པ་དེ་ལྟར་མིན་པར་བཞེད་པ་ཡིན་ན་སྐབས་དེར་ཆོལ་བྱི་ཆོལ་གཉིས་སོ་
སོའི་འདྲོད་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ནམས་ནི་གཞོད་བྱེད་ཏུ་བསྟན་ས་གང་ན་ཡང་
མེད་ཅིང་། ལུང་གི་གཞོད་པ་ཡང་ས་རོལ་པོས་ཁས་ལེན་མི་ལེན་སྟེ་ཆོགས་ཡོད་ལ།
གལ་ཏེ་ལུང་ཁས་ལེན་པ་ནམས་ཀྱང་ལུང་གི་དྲང་ངེས་འབྱེད་ཚུལ་ལ་མི་མཐུན་པས་
དྲང་ངེས་འབྱེད་ཚུལ་དེ་ཡང་རིགས་པས་བསྟུབ་དགོས་པ་ཡིན་ན། དེ་ལ་གཞོད་བྱེད་
བྱི་རིགས་པ་དེ་ནམས་ལ་གཞན་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་བསྟན་པས་གཞོད་བྱེད་ཏུ་འབྱུང་བ་
ཞིག་ཚོད་བྱིས་སྟོན་ཅིག སྟེ་རིགས་པ་ཐམས་ཅད་རིགས་པ་བཞིར་འདུལ་འདི་
དེ་བཞིའི་ནང་གི་འཐད་པའི་རིགས་པས་བྱབ་དགོས་པའི་བྱིར། བྱབ་སྟེ། འཐད་པ་
བྱབ་པའི་རིགས་པ་ནི་ཆད་མ་གསུམ་གྱིས་བྱབ་ཅིང་ལུང་གིས་མི་རྩང་བའི་བྱིར། ཉན་
ས་ལས་འཐད་པ་བྱབ་པའི་རིགས་པས་ནི་ཆད་མ་གསུམ་པོ་ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་དང་
མངོན་སུམ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དག་ཆོལ་བར་བྱེད་དེ། ཅི་འདི་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་
ལུང་ཡོད་དམ་མེད་ཅི་མངོན་སུམ་ཏུ་དམིགས་སམ་འོན་ཏེ་མིན་ཅི་རྗེས་སུ་དཔག་
པས་རིགས་སམ་འོན་ཏེ་མིན་ཞེས་ཡོངས་སུ་ཆོལ་བར་བྱེད་དེ་ཞེས་གསུངས་པའི་
བྱིར། བཞི་པ་དེ་ལྟར་སྟབས་པ་དབྱེད་ཀྱང་གྱི་ལུགས་ཡིན་པས་གལ་ཆེ་བ་ནི།
གལ་ཏེ་ས་རོལ་པོའི་ཁས་སྐྱངས་ལ་ཚོད་བྱིས་འདི་འདྲ་ཁས་ལེན་ན་འདི་ཡང་ཚོད་
བྱིས་ཁས་སྐྱང་དགོས་སོ་ཞེས་པ་དང་། ཚོད་བྱིས་འདི་ཁས་མི་ལེན་ན་འདི་ཡང་ཚོད་
བྱིས་ཁས་མ་ལེན་ཅིག་ཅིས་སྟོན་པའི་སྐབས་ལ་ཡང་ཁས་ལེན་དགོས་པ་དང་ཁས་
ལེན་མི་རིགས་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱི་རིགས་པ་ཞིག་གཏན་ནས་
མེད་པར་ནི་ས་རོལ་པོ་ལ་ཚུལ་དེ་རང་གིས་རི་ལྟར་ངེས་པར་བྱེད། གཞུག་རྩས་ཏེ་
མི་རྩས་སོ། དེ་ལྟར་རྒྱ་མཆན་གྱི་རིགས་པ་ཞིག་གིས་དེ་ལྟར་ངེས་པ་བསྟེན་དགོས་

པ་དེས་ན་གཞོད་བྱེད་དང་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཚ་བ་ཐམས་ཅད་ནི་མཐར་གཏུགས་པ་ན།
 ཁོ་ལ་བྱི་ཁོ་ལ་གྱིས་ཐ་སྐྱད་པའི་ཤེས་པ་འབྲལ་གྱི་འབྲལ་རྒྱུའི་གཞོད་པ་མེད་པ་འདི་
 ཉིད་ལ་བྱག་ཅིང་། དེ་འདྲའི་ཤེས་པ་གཞོད་མེད་ལ་སྤང་རྒྱུ་དེ་དང་འགལ་བ་ཞིག་
 ཁས་སྐྱབས་ན་ནི་ཁོ་ལ་བ་རང་རང་གི་ཁྱོད་བས་གཞོད་པར་ཁོ་ལ་བ་ཐན་རྒྱུ་གཉིས་
 གྱིས་མཐོང་ནས་ཐ་སྐྱད་པའི་སྤང་རྒྱུ་དེ་ལས་མི་འདའ་བ་ཞིག་ཅི་ནས་བྱེད་པ་འདི་
 ནི་དབྱ་ཚད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུགས་ཡིན་ནོ།། རྟེན་གས་འདིར་སྡོན་མེད་པའི་ལེགས་
 བཤད་ནི་འདི་དང་སྐྱ་བྱི་རིགས་པ་བྱད་པར་ཅན་དག་ཡིན་ཞེས་སྐྱ་མ་ཉག་རེ་མཁན་
 ཆེན་ཡབ་སྐུ་གསུངས་སོ།། ལྷ་པ་ཐ་སྐྱད་པའི་ཤེས་པ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱབ་པ་ལ་
 གཞོད་བྱེད་ཡིན་ཀྱང་རང་བཞིན་མེད་པ་དེས་བྱབ་པའི་སྡོན་མེད་རྟེན་པ་ནི། རྒྱུ་
 དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནའང་ཐ་སྐྱད་པའི་ཤེས་པ་རང་ཉིད་གྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ལ་
 སོགས་པའི་དོན་འབྲུབ་པར་འགྱུར་བའི་སྡོན་ནི་མེད་དེ། དེའི་དཔེ་ནི་དཔེར་ན་སྐྱ་
 བྱས་པ་ཡིན་པ་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་རང་ག་བས་བྱབ་ཀྱང་སྐྱ་མི་རྟག་པ་ཡིན་པ་
 མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་རང་ག་བས་བྱབ་མི་དགོས་པ་བཞིན་ཡིན་ཏེ། དོན་དེ་དག་
 མདོར་བསྐྱུ་ན་སྐྱབ་བྱེད་དང་གཞོད་བྱེད་ཀྱི་ཚ་བ་ཐམས་ཅད་གཏུགས་པ་མངོན་སུམ་ཉིད་
 ལ་བྱག་ཀྱང་། ཚ་བའི་བསྐྱབ་བྱ་དེ་ནི་ཚ་བ་གང་ལ་བྱག་པའི་མངོན་སུམ་དེ་ཉིད་གྱིས་
 བྱབ་པ་ཞིག་ག་ན་དགོས་ཏེ་དེ་ལྟར་བྱབ་མི་དགོས་སོ།།

གོང་གི་ས་བཅད་གསུམ་པ་གཅིག་ཐ་དད་ཀྱི་འགོག་རྒྱུ་དེས་རྟེན་གས་སྐྱག་མ་
 རྟེན་དང་བརྟེན་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཁེགས་པར་འགྱུར་བ་རྟེན་ལ་བདུན་ལས་
 དང་པོ་ཐན་རྒྱུ་རྟེན་བརྟེན་པ་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་མེད་པ་ཤིང་རྟེན་བཞིན་ནི། བདག་དང་
 སྐྱང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཐ་དད་དུ་ཡོད་ན་དཔེ་འཁར་གཞོང་ན་ཞོ་བརྟེན་ནས་ཡོད་
 པ་ལྟར། སྐྱང་པོ་ལ་བདག་བརྟེན་པ་དང་བདག་ལ་སྐྱང་པོ་བརྟེན་ནས་ཡོད་པའི་རྟེན་
 དང་བརྟེན་པའི་རྟེན་གས་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། རང་བཞིན་གཞན་དུ་མེད་པས་རྟེན་དང་
 བརྟེན་པར་མེད་པ་ནི་ཤིང་རྟེན་ལ་བཤད་པ་བཞིན་ནོ།། འདྲུག་པ་ལས་ཀྱང་། སྐྱང་པོར་

བདག་རང་གི་རྩོམ་ཉིད་ཀྱིས་བརྟེན་པའི་སློན་ནས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་དེར་མ་ཟད་
བདག་ལ་ཡང་། གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་སྤང་པོ་དེ་ནམས་རང་གི་རྩོམ་ཉིད་ཀྱིས་
བརྟེན་པའི་སློན་ནས་ཡོད་པ་མིན་ཏེ་རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན་བདག་སྤང་གཉིས་པོ་
འདིར་ཏེ། འདི་ལ་རྩོམ་གྲུབ་པའི་གཞན་ཉིད་ཏུ་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡོད་ན་ནི་པན་ཚུན་
རང་བཞིན་གྱིས་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་རྟོག་ཅིང་དཔྱད་པའི་མཐའ་གཉིས་པོ་འདིར་
འཇུག་དགོས་ན། ཡང་དེ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་ཉིད་ཏུ་གྲུབ་པ་དེ་མེད་པའི་
རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་ན་པན་ཚུན་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་རང་གི་རྩོམ་གྲུབ་པ་འདི་ནི་
ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཁོ་ནས་རྟོག་ཅིང་སློང་དོགས་པའོ། ། ཞེས་སོ། གཉིས་པོ་རྩོམ་ཉིད་
ཀྱིས་ལྡན་པ་མེད་ཚུལ་བདག་དང་སྤང་པོ་རྩོམ་ཉིད་ཀྱིས་ལྡན་པའི་ཚྭ་གས་ཀྱང་སྤར་
གིང་རྟེན་སྐབས་ལ་བཤད་པ་དང་འདྲ་བས་ན་གིང་རྟེན་སྐབས་དེ་བཞིན་ཏུ་གེས་པར་
བྱ་རྟེ། དེ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། བདག་ནི་གཞུགས་ཀྱི་སྤང་པོ་དང་རྩོམ་ཉིད་ཀྱིས་ལྡན་
པར་མི་འདོད་དེ་དེའི་རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ཞེ་ན་བདག་སྤང་པོ་ལས་རང་བཞིན་
ཀྱིས་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་ཏུ་ཡང་ཡོད་པ་མིན་པ་དེའི་ཕྱིར་རྩོམ་ཉིད་འདྲའི་གཅིག་
ཐ་དད་གང་ཏུ་ཡང་མེད་པས་ན་བདག་སྤང་གཉིས་རང་གི་རྩོམ་ལྡན་པའི་དོན་ཏུ་
སྦྱོར་བ་ཡང་མེད། བདག་སྤང་པོ་གཉིས་དེ་འདྲའི་ལྡན་པའི་དོན་ཏུ་སྦྱོར་བ་སྤྲོད་ན་
ནི་ཡང་ན་རང་བཞིན་གྱིས་ཐ་དད་པའི་གཞན་དང་། ཡང་ན་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་
པའི་གཞན་མིན་པ་གང་ཅུང་ཞིག་ཏུ་སྦྱོར་དགོས་སོ། གལ་ཏེ་བདག་དང་གཞུགས་
གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་ཐ་དད་པའི་གཞན་ཡིན་པའི་སློན་ནས་ལྡན་པའི་དོན་ཏུ་སྦྱོར་
ན་ལྟས་ཕྱིན་རང་དང་རྩོམ་ཉིད་ཐ་དད་པའི་གནག་སྟེ་བ་ལང་དང་ལྡན་པ་ལྟ་བུར་རྩོམ་
ཐ་དད་པར་སྦྱོར་དགོས་ལ་གལ་ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་པའི་གཞན་མིན་ཏུ་སྦྱོར་
ན་ནི་ལྟས་ཕྱིན་རང་གི་གཞུགས་ལྡན་པ་ལྟ་བུར་རྩོམ་ཉིད་གཅིག་པ་ཞིག་ལ་སྦྱོར་དགོས་
ན་ཡང་། དེ་ལྟར་གང་ཏུ་ཡང་མི་སྦྱོར་ཏེ་བདག་དེ་ནི་གཞུགས་ལས་གཞུགས་དེ་ཉིད་
མིན་པ་དང་གཞུགས་དེ་ལས་རྩོམ་ཉིད་ཏུ་མ་གྲུབ་ཅིང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

ཅེས་སོ།། འདི་འི་གནག་ལྡན་ཞེས་པ་ནི་ལྷན་བྱིན་པ་ལང་དང་ལྡན་པ་ལྟ་བུ་སྟེ་རྩ་བ་
 བ་འདི་དང་པའི་ལྡན་ཚུལ་གྱི་དཔེ་ལོ། གཟུགས་ལྡན་ནི་ལྷན་བྱིན་གཟུགས་དང་ལྡན་པ་
 ལྟ་བུ་སྟེ་རྩ་བ་གཅིག་པའི་ལྡན་ཚུལ་གྱི་དཔེ་ལོ། གསུམ་པ་སྤང་བ་འདུས་ཅམ་བདག་
 ཡིན་པ་མི་འཐད་པ་ཤིང་རྟ་དང་འདྲ་འདྲི་བ་དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ་གོང་གི་སྟོགས་དེ་ནམས་
 ལྟར་མ་ཡིན་ན་འོ་ན་བདག་གི་སྤང་བ་འདུས་པ་ཅམ་ཞིག་བདག་ཡིན་ནམ་སྟམ་ན།
 སྤང་བ་འདུས་ཅམ་བདག་ཡིན་པ་དེ་ཡང་ནི་མི་རིགས་ཏེ། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་མདོ་
 ལས་སྤང་བ་ལྟ་བུ་བརྟེན་ནས་བདག་ཏུ་འདོགས་པར་གསུངས་པ་ཡིན་པས་ན། ཆོས་
 དེ་ལ་བསྟོན་པའི་གདགས་གཞི་དེ་བཏགས་ཆོས་ཆོས་དེ་ཉིད་ཡིན་པའི་སྟོགས་སུ་
 འདོག་པ་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་པའི་བྱིར་རོ། ཚུལ་དེ་ཡང་འདུག་པ་ལས། མདོ་ལས་སྤང་
 བ་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་ཏུ་འདོགས་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་གསུངས་པ། དེ་བྱིར་ན་སྤང་བ་
 འདུས་པ་ཅམ་བདག་གི་གདགས་གཞི་ཡིན་པས་བདག་གི་གདགས་གཞི་བཏགས་
 ཆོས་བདག་མ་ཡིན་ལོ། ཞེས་གསུངས་སོ།། བཞི་འདི་སྤང་བ་ཆོགས་ཅམ་བདག་
 ཡིན་ན་བྱ་བྱེད་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བའི་སྟོན་ནི། གཞན་ཡང་བདག་གི་སྤང་བ་ཆོགས་པ་
 ཅམ་བདག་ཡིན་ན་ནི་དེ་ལ་ལས་དང་བྱེད་པ་ལོ་གཅིག་ཏུ་འཇུག་བའི་སྟོན་ཡོད་པར་
 འདུག་པ་ཅ་འབྲེལ་དུ་གསུངས་ཏེ་དེ་ཡང་བདག་གི་སྤང་བ་རེ་རེ་ནས་བདག་གི་ཉེ་
 བར་སྤང་བྱར་འདོད་པ་དེས་ནི་སྤང་བ་ལྟ་བུ་བདག་གི་ཉེ་བར་སྤང་བར་བྱ་བར་ངེས་
 པར་འདོད་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་འདོད་དགོས་པ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ནི་ངེས་པར་བདག་གི་
 སྤང་བ་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་པ་ཡང་བདག་གི་ཉེ་བར་སྤང་བྱ་ཁོ་ནར་འཇུག་དགོས་པའི་
 བྱིར་རོ། ལྟ་བུ་ཆོགས་པ་ལྟར་རྒྱན་ཡང་མི་འཐད་པ་འཐད་པ་དེ་ལྟར་
 སྤང་བའི་ཆོགས་པ་བདག་གི་གདགས་གཞི་ཡིན་གྱི། བདག་མ་ཡིན་པར་གསུངས་
 པ་འདིས་ནི་སྤང་བའི་རྒྱན་ལ་ཡང་ཆོགས་པ་ལ་སྦྱར་བ་དེ་ལྟར་བདག་གི་སྤང་བའི་
 རྒྱན་བདག་གི་གདགས་གཞི་ཡིན་གྱི་བདག་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་འདོད་དགོས་
 པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལོ། དུག་པ་དབྱིབས་བདག་ཡིན་ན་གཟུགས་ཁོ་ན་བདག་ཡིན་

པར་ཐལ་བར་ནི། འདིར་གལ་ཏེ་གཞན་དག་ན་རེ་བདག་གི་སྤང་པོ་དེ་དག་གི་
ཆོགས་པ་ཙམ་བདག་མ་ཡིན་ཡང་དཔེར་ན་གིང་རྟེན་འཕང་ལོ་དང་སྒྲིག་གིང་ལ་
སྒྲིགས་པ་ནམས་བསྒྲིགས་པའི་ཆེ་དབྱིབས་བྱད་པར་བ་རྟེན་པར་འགྱུར་ལ་བསྒྲིགས་
པའི་དབྱིབས་བྱད་པར་བ་རྟེན་པ་ན་ནི་དབྱིབས་དེ་གིང་རྟེན་འཛོག་པ་དེ་བཞིན་ཏུ་
གཟུགས་ལ་སྒྲིགས་པའི་སྤང་པོ་ཆོགས་པའི་དབྱིབས་བྱད་པར་བ་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་ལ་
བདག་ཏུ་འཛོག་གོ་སྟམ་ན། དེ་ལྟར་འཛོག་ན་ནི་འོ་ན་དབྱིབས་ནི་གཟུགས་ཅན་ཁོ་
ན་ལ་ཡོད་པ་ཡིན་པས་ན། སེམས་ལ་སྒྲིགས་པ་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྤང་པོ་ལ་
བདག་བཞག་ཏུ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། འདྲུག་པ་ལས། བདག་གི་གཟུགས་སྒྲིགས་སྤང་པོ་
ཆོགས་པའི་དབྱིབས་ཀྱི་བཞོད་པ་ཙམ་ཞིག་བདག་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན་དེ་འདྲའི་དབྱིབས་
དེ་ནི་གཟུགས་ཅན་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན། རྟོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་གཟུགས་ཅན་དེ་
དག་ཉིད་ཁོ་ན་ལ་བདག་ཅེས་བྱ་བ་དེ་འཛོག་པར་འགྱུར་གྱི། སེམས་ལ་སྒྲིགས་པ་
སེམས་བྱུང་བཅས་པའི་ཆོགས་ལ་ནི་བདག་ཉིད་འཛོག་པར་འགྱུར་བ་མིན་ཏེ། དེ་
ལྟར་མི་འགྱུར་བ་དེ་རྒྱ་མཆན་གང་གི་ཕྱིར་ཡིན་ཞེ་ན་དེའི་རྒྱ་མཆན་ནི་སེམས་དང་
སེམས་བྱུང་དེ་དག་ལ་དབྱིབས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་སོ། བདུན་པ་
གིང་རྟེན་ནམ་པ་བདུན་ཏུ་མེད་ཀྱང་དེའི་ཡན་ལག་དང་གདགས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་
འདོགས་པ་ལྟར་བདག་ཀྱང་ཡིན་པས་མདོ་ལས་གིང་རྟེན་དཔེས་གསུངས་པོ་ལ་རྒྱ་
མཆན་དེས་ན་དཔེ་གིང་རྟེན་དེ་ཉིད་རང་བཞིན་བཅའ་ན་གོང་ཏུ་བཤད་པ་ལྟར་ནམ་
པ་བདུན་པོ་དེ་དག་གང་ཏུ་ཡང་མེད་པ་དང་། བདུན་པོ་དེ་གང་ཏུ་ཡང་མེད་པ་དེ་
ལྟ་ཡིན་ནའང་གིང་རྟེན་དེ་རང་གི་ཡན་ལག་ལ་བརྟེན་ནས་འདོགས་པ་ཙམ་ཞིག་ཡིན་
པ་ལྟར་དོན་གྱི་སྒྲུབས་སུ་ཡང་བདག་ཀྱང་སྤང་པོ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་དང་
ཐ་དད་ལ་སྒྲིགས་པའི་རང་བཞིན་བདུན་པོ་གང་ཏུ་བཅའ་ཡང་མེད་པ་དང་། འོན་
ཀྱང་བདག་དེ་ཉིད་སྤང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་འདོགས་པ་ཙམ་ཞིག་བྱེད་པ་གཉིས་དཔེ་
དོན་འདྲ་བའི་ཕྱིར་ན། གིང་རྟེན་དང་བདག་དེ་གཉིས་དཔེ་དོན་ཏུ་མཛད་ནས་སྟོན་པ་

སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མདོར་གསུངས་པ་བཤད་ཚུལ་འདིས་ལེགས་པར་བྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།།

གོང་གི་ས་བཅད་བཞི་པ་དེ་ལྟར་ཁེགས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་རྒྱ་མ་
ལྷ་བྱར་འཆར་བའི་ཚུལ་སྤྱི་ལ་རྒྱ་མ་ལྷ་བྱའི་དོན་མ་ཐོར་བ་དང་། ཡང་དག་ལྟར་སྤང་
གི་རྒྱ་མའི་བྱད་པར་དང་། རྒྱ་མ་ལྷ་བྱའི་ངེས་པ་འཆོལ་ལུགས་ཀྱི་གདམས་ངག་དང་།
མདོ་ལྟེ་ཟབ་མོའི་དབྱངས་ཀྱིས་ཀྱང་སྤང་ཚུལ་བཞི། དང་པོ་ལ་བདུན་ལས། དང་པོ་
རྒྱ་མ་ལྷ་བྱ་གཉིས་ཀྱི་འདི་སྤང་བ་རྒྱ་མ་ལྷ་བྱ་ཡིན་སྤྱི་ཚུལ་ནི། དེ་ཡང་རྒྱུ་རྒྱ་མའི་
དོན་ལ་ནུམ་པ་གཉིས་གསུངས་ཏེ། དོན་དམ་བདེན་པ་ལ་རྒྱ་མ་ལྷ་བྱར་གསུངས་པ་ལྟ་
བུ་ཡོད་པ་ཙམ་ཏུ་བྲུབ་ཀྱང་། དེའི་སྤྱིང་ཏུ་བདེན་པར་བྲུབ་པ་ཁེགས་པ་ཙམ་ལ་རྒྱ་མ་
ལྷ་བྱར་བྲས་པ་དང་། གཞུགས་སོགས་ཀྱན་རྫོབ་པའི་ཆོས་ལ་རྒྱ་མར་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་
རང་གི་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྱིང་བཞིན་ཏུ་གཞུགས་སོགས་སུ་སྤང་བ་རྒྱ་མ་ལྷ་བྱར་བྲས་
པ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། སྐབས་འདིར་ནི་ཕྱི་མ་གཞུགས་སོགས་ཀྱན་རྫོབ་པ་ལ་རྒྱ་མ་ལྷ་
བྱར་བྲས་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་སྟེ། དེ་འདྲའི་རྒྱ་མ་ལྷ་བྱར་བྱེད་ཚུལ་དེ་ཡང་ཕྱི་མ་ཀྱན་རྫོབ་
པ་ལ་སྤྲུམ་དོན་དམ་བདེན་པའི་རྒྱ་མའི་དོན་ཡང་ཡོད་ལ་སྤྲུམ་དོན་དམ་བདེན་པ་
ལ་ཕྱི་མ་ཀྱན་རྫོབ་པའི་རྒྱ་མའི་དོན་ཡོད་པའི་ངེས་པ་མེད་དོ།།

སྤྱི་གཉིས་པ་སྤང་བ་སྤང་བ་རྒྱ་མ་ལྷ་བྱའི་སྟེ་ཚུལ་ནི། ཕྱི་མ་ཀྱན་རྫོབ་པ་
དེའི་རྒྱ་མ་ལྷ་བྱའི་འབྲུབ་ལུགས་ནི་གཞུགས་སོགས་ཀྱི་སྤང་བའི་ཆ་འཛིན་པའི་ཤེས་
པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྱིང་བའི་ཆ་ངེས་པའི་སྟོ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱན་རྫོབ་
པའི་རྒྱ་མ་ལྷ་བྱ་དེ་འབྲུབ་སྟེ། དེ་འབྲུབ་པའི་རྒྱ་མའི་དཔེ་ནི་དཔེར་ན་རྒྱ་མ་མཁན་
ཀྱི་དེའུ་ལ་སོགས་པ་རྟ་སྤང་ཏུ་སྒྲུལ་བའི་ཆེ། རྒྱ་མའི་རྟ་སྤང་དེ་རྟ་སྤང་དངོས་སུ་
སྤང་བའི་ཆ་ནི་མིག་གི་ཤེས་པས་མངོན་སུམ་ཏུ་མཐོང་བ་དང་། རྒྱ་མའི་རྟ་སྤང་དེ་
རྟ་སྤང་དངོས་སུ་སྤང་བ་ལྟར་ཀྱི་དོན་དེ་རྟ་སྤང་དངོས་སུ་མེད་པར་ནི་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་
པས་ངེས་པ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་མིག་ཤེས་ཀྱིས་སྤང་བ་མཐོང་བ་དང་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་སྤང་

བ་ལྟར་མེད་པར་ངེས་པ་དེ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱུ་མའི་རྟ་སྒྲང་དེ་རྟ་སྒྲང་དུ་སྒྲང་
བ་དེ་ཉིད་སྒྲང་བ་ལྟར་རྟ་སྒྲང་དུ་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱུ་མའམ་བརྟེན་པའི་སྒྲང་བ་ཙམ་ཡིན་
པར་ངེས་པ་སྐྱེ་བ་དེ་བཞིན་དུ། །ལྷོགས་ལ་པ་དེ་ལ་རིགས་ཤེས་དང་ཐ་སྙད་པའི་སྐྱོ་
གཉིས་ཆོགས་དུས་གཅིག་དུ་། །འཆར་ཚུལ་ནི། །ཀྱོད་ཀྱང་ཟག་ལ་སོགས་པ་ཡང་
ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་གཞོན་མེད་ལ་བསྟོན་དུ་མེད་པར་སྟེ་མི་སྒྲང་ཡང་སྒྲང་རྩ་ཞེས་
བསྟོན་ཉམ་བྱེད་མི་དགོས་པར་སྒྲང་བ་དང་། སྒྲང་བ་དེ་ཉིད་རང་གི་རྩ་ཐོས་གྲུབ་
པའི་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲང་པར་རིགས་ཤེས་གྱིས་ངེས་པ་གཉིས་ཆོགས་པ་ལ་བརྟེན་
ནས། གང་ཟག་དེ་ཉིད་ཀྱང་གང་ཟག་དུ་རང་གི་སྟོད་ལུགས་ཀྱི་གྲུབ་པར་སྒྲང་བཞིན་
དུ་གང་ཟག་རང་གི་སྟོད་ལུགས་སུ་མེད་པའི་སྐྱུ་མའམ་བརྟེན་པའི་སྒྲང་བ་ཙམ་ཡིན་
པར་ངེས་པ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ལོ། །ཀྱོད་ཀྱང་ཟག་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་འདི་ལ་གང་ཟག་དུ་སྒྲང་བའི་ཆ་
དེ་ཡོད་པར་རིགས་ཤེས་གྱིས་མི་འགྲུབ་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲང་པར་ནི་ཐ་སྙད་པའི་
ཆད་མ་ཉིད་གྱིས་མི་འགྲུབ་པས་ན་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མ་དང་དོན་དམ་ལ་དབྱེད་པའི་
རིགས་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་རེ་རེས་སྒྲང་སྒྲོང་གཉིས་ཀ་མི་འགྲུབ་ལོ། །དེ་ལྟར་མི་འགྲུབ་
པའི་ཕྱིར་གང་ཟག་སོགས་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་འགྲུབ་པ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་མེད་ཆོལ་
བའི་རིགས་པའི་ཤེས་པ་དང་གཞུགས་སོགས་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་ཐ་སྙད་པའི་སྐྱོ་
གཉིས་ཀ་དགོས་པའི་སྐྱུ་མཆན་ནི་དེ་ཡིན་ལོ། །བཞི་པ་དེས་ན་རིགས་ཤེས་དང་ཐ་
སྙད་པའི་སྐྱོ་ལས་སྐྱུ་མ་ལྟར་གཏན་ལ་དབབ་པའི་རིགས་པ་ཟུར་པ་མི་དགོས་། །ཚུལ་
ནི། དེ་ལྟར་དགོས་པ་དེས་ན་གཞུགས་སོགས་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་འཆར་བ་ལ་བསྐྱབ་པའི་
ཆོག་ལ་ཉེ་གཞུགས་སོགས་སྐྱུ་མ་བཞིན་དུ་འཆར་དུ་མ་འདོད་ཅིང་དེ་ལྟར་འཆར་
དཀའ་བ་བྱུང་ན་གཞུགས་སོགས་ཐ་སྙད་པའི་དོན་དེ་དག་འཛིན་པའི་ཐ་སྙད་པའི་སྐྱོ་
ནི་རྒྱན་དུ་རང་གིས་རང་ཉིད་ལ་ཡོད་པས་ཐ་སྙད་པའི་སྐྱོ་དེ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་ལ་
ཟུར་དུ་འབད་མི་དགོས་པས་ན། གཞུགས་སོགས་དེ་རྣམས་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་
མེད་དབྱེད་པའི་རིགས་པས་མང་དུ་དབྱད་ནས། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཞིགས་པ་

དེ་ཉིད་ལ་ངེས་པ་དག་པོ་བསྐྱེད་པར་བྱས་ནས་དེ་ནས་གཞུགས་སོགས་ཀྱི་སྣང་བ་
ཐ་སྟད་པའི་ཤེས་པ་དེ་ལ་ཤར་བ་ལ་བལྟས་ན་གཞུགས་སོགས་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་འཆར་བ་
ཡིན་ཀྱི། སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་སྣང་བ་དེ་ཐ་སྟད་པའི་ཤེས་པ་ལ་སྣང་བ་དང་རིགས་ཤེས་དེའི་
ངེས་པ་བསྐྱེད་ཚུལ་གཉིས་ལས་ལོགས་སུ་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་གཞན་གཏན་ནས་
མེད་དོ།

ལྷ་པ་སྟོན་ཀྱི་རྒྱ་པོད་མཁས་པས་སྣང་ཉིད་མེད་དགག་ལ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་
དང་རང་བཞིན་མེད་ཀྱང་སྣང་བ་འཆར་བ་ལ་སྐྱུ་མ་ལྟར་གསུངས་⁽¹⁾ཚུལ་དེ་འདྲའི་
རིགས་པའི་ཤེས་པས་ཆོས་ཅན་གཞུགས་སོགས་སྣང་བ་ལ་སྐྱེ་འགག་སོགས་ཀྱི་རང་
ངོས་ནས་བྱབ་པའི་རང་བཞིན་རྣམ་པར་བཅད་པ་ཅམ་ཞིག་གང་ཟག་དེ་ལ་ཤར་ཀྱི་
སྣང་བའི་ཆ་མི་འཆར་བའི་སྐབས་ཀྱི་སྣང་བ་རྒྱང་པ་ལ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་སྣང་ཉིད་
དང་། དེ་ནས་སྣང་རྒྱང་ཤར་བ་དེའི་རྗེས་སུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྣང་ཡང་རང་བཞིན་
གྱིས་བྱབ་པ་ཉིད་ཏུ་སྣང་བའི་གཞུགས་སོགས་ཀྱི་སྣང་བ་ཡང་འཆར་བའི་སྐབས་ཀྱི་
སྣང་སྣང་གཉིས་ཆོགས་དེ་ལ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་སྣང་ཉིད་ཅེས་སྟོན་ཀྱི་རྒྱལ་ང་སྟོན་ཏུས་
ནས་ལོ་པར་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཐ་སྟད་དེ་སྐད་གསུང་ངོ་། འདི་⁽²⁾ཏུ་མས་བཤད་
ཀྱང་དཔེ་ཅམ་བལྟན་ན་ཚུགས་སྒྲུང་གི་རྣལ་འབྱོར་འདུག་པར། ཐོག་མ་ཐ་མའི་ཆ་
བྲལ་རྣམ་མི་རྟོག་ ངི་མ་མེད་པའི་འོད་ཟེར་སྣང་གིས་ནི། ལུན་པ་ངེས་བསལ་མཁའ་
དང་མཚུངས་པ་ཡིན། ཞེས་དང་། སྟོབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྟིང་པོས་རྣལ་འབྱོར་བ་
བསྟོམས་པ་ལས་ལངས་ནས་ཡང་འདི་ལྟར། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་
སྣང་བ་ནམ་མཁའ་དང་འདྲ་བའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཀྱི་འོན་ཀྱང་དེ་ནི་སྐྱུ་མ་དང་མི་
ལམ་ལ་སོགས་པ་དང་འདྲ་བ་ཞེས་དང་། སྟོབ་དཔོན་ནག་པོ་ཞབས་ཀྱི་ལུས་སྦྱངས་
ལས། དེ་ལྟར་ལུས་ལ་རྣམ་པར་དབྱེད་ན་ནམ་མཁའ་དང་འདྲ་བར་བསྟོམ་མོ་ནས།
དེའི་ཆེ་ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའི་ངོ་བོར་གནས་སོ། ཞེས་པ་ནས། བདེ་བ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་
དབྱེད་དོ་ཞེས་དང་། རོ་བོ་ལྟ་ཅིག་གི་དབྱུ་མའི་མན་ངག་ལས། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནམ་

མཁའ་དབྱིལ་ལྟར། ཞེས་པ་ནས། དེའི་རྗེས་ལས་ཐོབ་པས་ནི་ཚོས་ཐམས་ཅད་སྐྱུ་མ་
ལ་སོགས་པར་ཤེས་སོ། ཞེས་དང་། སྟོད་འདུག་ལས། ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའ་འདྲ་བར་
ནི། བདག་འདྲས་ཡོངས་སུ་བབྱུང་བར་གྱིས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟག་པ་
སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱང་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་ནི། གཞུགས་སོགས་ལ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་འཆར་
ཚུལ་ལ་བསྐབ་པ་དེ་བཞིན་དུ་རང་ཉིད་ཕྱག་དང་སྒྲོར་བ་དང་བསྐྱེད་ཕྱིན་པ་
ཚུལ་ཁྲིམས་སོགས་ཀྱི་སྟོད་ཕྱོགས་གང་ལ་འདུག་པའི་ཆོ་ན་ཡང་། དེ་དག་བྱེད་པའི་
སྟོན་དུ་ཕྱག་སྒྲོར་སོགས་དེ་དག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་མེད་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་
དཔྱོད་ཚུལ་གོང་ལྟར་ནམ་པར་དབྱད་ནས་ཕྱག་བསྒྲོར་སོགས་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྱབ་
པ་དགག་པར་བྱ་ལ། དེ་ལྟར་བཀག་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་ངེས་པ་དེའི་ངེས་
པའི་ཆིས་ཟིན་པ་སྟེ་ངེས་པ་དེའི་དབང་དུ་སོང་བར་བྱས་ནས་ཕྱག་བསྒྲོར་སོགས་
སྟོད་ཕྱོགས་དེ་དག་ལ་ཞུགས་པའི་སྟོན་སྟོད་ཕྱོགས་དེ་དག་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་འཆར་བ་
ལ་བསྐབ་པར་བྱ་སྟེ། སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་འཆར་བ་དེའི་རང་ནས་སྟོད་ཕྱོགས་དེ་དག་བྱའོ།
བདུན་པ་མཉམ་གཞག་དུ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་བསྐྱེད་པས་རྗེས་ཐོབ་སྐྱུ་མ་དང་འདྲའ་
ཆོན་ལྟར་ཀྱི་འཆར་ཚུལ་ནི། སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་འཆར་ཚུལ་འདིའི་གནད་དེ་འདྲ་ཤེས་ན་
ནི་མཉམ་གཞག་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བ་ཙམ་གྱི་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་སྟོང་ཉིད་
བསྐྱེད་པས། བསྐྱེད་པ་དེའི་སྟོབས་གྱིས་དེ་ལས་ལངས་པའི་རྗེས་ཐོབ་དུ་སྒྲུང་སྟོང་
གཉིས་ཆོགས་ཀྱི་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་སྟོང་ཉིད་འཆར་བའི་ཚུལ་ནམས་ལེགས་པར་ཤེས་པར་
འཇུག་རོ། གཉིས་པ་ཡང་དག་ལྟར་སྒྲུང་གི་བྱུང་པར་བརྟུལ་ས། དང་པོ་དགག་བྱའི་
ཆད་ནོར་ནས་ཐམས་ཅད་བཀག་ན་རི་བོང་གི་རྩ་ལྟར་སྐྱུ་མར་མི་བྱང་ཀྱི་ཚུལ་ནི། སྐྱུ་
མ་ལྟ་བུའི་འཆར་ཚུལ་འདི་ལ་ཡང་སྤར་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་དུ་དགག་བྱའི་དོན་
སྐྱུ་འཆར་ཚུལ་གྱི་ཆད་ལེགས་པར་ངོས་མ་ཟིན་པར་གང་ཟག་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ནམས་
སྤང་པོ་སོགས་དང་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་ཐ་དད་སོགས་ལ་དེ་ལྟར་དཔྱོད་པའི་
རིགས་པས་བརྟགས་པ་ན། རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་སོགས་དེ་དག་ལ་རིགས་པའི་

གཞོན་པ་མཐོང་བའི་ཆེ་དེ་ནས་གང་ཟག་ལ་སོགས་པ་ནི་ཡེ་གཏན་ནས་མི་འདུག་གོ་སྟུང་དུ་ངེས་པ་འདྲིན་པ་དང་གང་ཟག་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་ནམས་ནི་རི་བོང་གི་རྩ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་དོན་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་དངོས་པོ་མེད་པ་ཁོ་ནའོ་སྟུང་པ་དེ་འདྲ་བྱུང་ན་ནི་ཆད་ལྟ་ཆེན་པོ་ཡིན་པས་ལྟ་བ་དེ་ཉིད་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བའི་གོ་ལ་སའམ་ནོར་པ་ཆེ་ཤོས་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དབྱེད་པའི་རིགས་པས་མ་རྟེན་པ་ན་གཏན་ནས་མེད་པར་སོང་བ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་ནི་རྩལ་རི་ལྟ་བུར་ན་སྲིད་པ་འདི་སྟུང་མ་དང་འདྲ་བར་འགྱུར་རྟེ། སྲིད་པ་འདི་སྟུང་མ་དང་འདྲ་བ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་བཞི་བརྒྱ་པའི་འབྲེལ་པར། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་རྩལ་འདི་ནི་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མཐོང་བའི་ཆེ་ན་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྟངས་བའི་སྟུང་མ་བྱས་པ་ལྟ་བུར་འགྱུར་པ་ཡིན་གྱི། མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་ལྟ་བུར་ནི་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནོ། ། གལ་ཏེ་རང་བཞིན་སྐྱབ་བ་བྱེད་ཅག་དོན་དམ་ལ་དབྱེད་པའི་རིགས་པའི་ནམ་པར་དབྱེད་པ་འདི་འོ་སྟོན་མ་རྟེན་པ་ཅམ་གྱིས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྟེ་བ་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བཀག་པ་ལས་བརྟེན་ནས། འདུས་བྱས་སྟེ་བ་མེད་པ་ཁོ་ནར་བསྟན་པར་འདོད་ན་ནི། དེ་ལྟར་འདོད་པ་དེའི་ཆེ་སྟེ་དེའི་རྩུ་མཆན་གྱིས་འདུས་བྱས་དེ་ཉིད་བདེན་པས་སྟོང་བཞིན་དུ་བདེན་པར་སྟངས་བའི་སྟུང་མ་ལྟ་བུ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་གྱི། མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་དང་རི་བོང་གི་རྩ་ལ་སོགས་པ་དག་དཔེར་བྱས་ནས་མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་ལ་སོགས་པ་དག་གིས་ཉེ་བར་གཞུལ་བ་སྟེ་དཔེ་དེས་མཆོན་པའི་དོན་ཅན་ཁོ་ནར་འགྱུར་བ་ཞིག་ཡིན་དགོས་ན་ཡང་། ཁོ་བོ་ཅག་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་སྟོན་གྱིས་འཛིགས་པས་དཔེ་མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་སོགས་དེ་དག་དང་བསྟན་པར་ཉེ་མཐུན་པར་བྱས་པ་ཉིད་དུ་མི་བྱེད་གྱི། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྩལ་དེ་དང་མི་འགལ་བའི་དཔེ་སྟུང་མ་ལ་སོགས་པ་དག་དང་ནི་མཐུན་པར་བྱས་པའི་སྟོན་སྟུན་པར་བྱེད་དོ། ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། ། གཉིས་པ་དེས་ན་རིགས་ཤེས་ཀྱི་ངོར་ཆོས་ཅན་ཡོད་ན་སྟོན་ཡིན་གྱུང་རིགས་པ་དེས་

བཀག་ཤུལ་དུ་དག་དོད་ཆོས་ཅན་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་ལུས་པ་སྐྱོན་མིན་པ་ནི། རྒྱ་མཚན་
དེས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་མེད་ཆོལ་བའི་རིགས་ཤེས་གྱིས་རིགས་པས་དབྱད་
རྩེ་སྐྱུ་མ་ཅམ་གྱི་དོན་ཡོད་པར་བཟུང་ནའང་སྐྱོན་ཡིན་གྱི། རིགས་པ་དེས་ནམ་པར་
དབྱད་ནས་རང་རྩོམ་ནས་བྱལ་བའི་རང་བཞིན་ཁེགས་པའི་ཤུལ་དུ་དངོས་པོ་ནམས་
ལ་སྐྱུ་མ་ཅམ་གྱི་དོན་དེ་ཉིད་སྟོ་གཞན་གྱི་སྟོ་ནས་ཡོད་པར་འདྲིན་པ་ནི་དེས་པར་
སྐྱེ་དགོས་པ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་འདྲིན་པ་སྐྱོན་མིན་ཏེ། བཞི་བརྒྱ་པའི་འབྲེལ་པ་ལས།
རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་མེད་རིགས་པས་ཡོངས་སུ་དབྱད་
པ་ན། རིགས་པ་དེས་དངོས་པོ་ནམས་གྱི་རྩོམ་བྱལ་བའི་རང་བཞིན་འབྲུབ་པར་མི་
འབྱུར་ཞིང་ཁེགས་པ་ཉིད་དུ་འབྱུར་བས་ན་གང་ལ་དབྱད་པའི་དངོས་པོ་སོ་སོ་ནས་
ལྟག་མར་ལུས་རྒྱ་ནི་དངོས་པོ་ནམས་རང་རང་ལ་སྤང་བའི་ཆ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་དེ་ཉིད་
ལྟག་མར་ལུས་པར་འབྱུར་རོ། ། ཞེས་སྤང་བའི་ཆ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་དོན་ཉིད་ལྟག་མར་
ལུས་དགོས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གསུམ་པ་ལྟ་བུ་དེ་མ་ཉམས་བར་དུ་བདེན་
འདྲིན་མངོན་གྱུར་བ་མི་རུང་ཡང་དེའི་ཆེ་སྟོང་པར་བདེན་འདྲིན་དང་སྐྱུ་མ་ལྟར་
བདེན་འདྲིན་འགོག་གྱང་སྐྱུ་མ་ཅམ་དུ་འདྲིན་པ་མི་འགོག་པ་པོ་ནི། རྒྱ་མ་ལྟ་བུའི་
ཚུལ་འདི་ཡང་ལྷ་གྲ་དེའི་རང་གི་རྩོམ་བྱལ་བའི་རང་བཞིན་དོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་
གྱི་རིགས་པས་ཁེགས་པ་ན། རང་བཞིན་དེ་འདྲ་འགོག་པའི་རིགས་པ་དེའི་འདྲ་བྱེད་
དེ་བྱེད་ལས་རི་མིད་མ་ཉམས་པར་གནས་པ་དེ་མིད་དུ་རིགས་པས་འཐད་མི་འཐད་
དབྱད་པའི་སྟོ་ནས་སྐྱུ་གྲ་ལ་དེ་འདྲའི་རང་བཞིན་ཡོད་པ་འཐད་པར་འདྲིན་པ་ནི་
གཏན་ནས་མི་སྐྱེ་ཡང་། རིགས་པའི་བྱེད་པ་མ་ཉམས་པ་དེའི་སྐྱབས་ལ་ཡང་ལྷ་གྲ་ལ་
རང་རྩོམ་ནས་བྱལ་བའི་རང་བཞིན་མེད་པ་དེར་བདེན་པར་བྱལ་སྐྱུ་མ་པ་དང་ལྷ་གྲ་
རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བའི་སྤང་བ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་བདེན་པར་བྱལ་སྐྱུ་མ་དུ་འདྲིན་ན་ནི་
དེ་འདྲའི་འདྲིན་པ་དེ་རིགས་པས་དགག་དགོས་པའི་འདྲིན་པ་སྐྱོན་ཅན་ཡིན་གྱི། དེ་
འདྲ་བའི་འདྲིན་པ་དེ་དག་མེད་པའི་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་དོན་ཡོད་པར་འདྲིན་པ་དེ་ཅམ་

ལ་ཡང་སྐྱོན་དུ་བཅིས་ནས་འཛིན་པ་དེ་ལ་སྐྱུ་འཛིན་གྱི་མངོན་ཞེན་ཡོད་པས་འདོར་
དགོས་པ་སྐྱེས་དུ་གཞན་དག་འཛིན་པ་དེ་འདྲ་ནི་ཡེ་གཏན་ནས་བྱེད་མི་ཉན་ཞིང་
མི་རུང་ཏེ། བྱེད་མི་ཉན་པའམ་མི་རུང་བ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་དེ་ལྟར་བཟུང་དགོས་ན་
ཉེན་འབྱེལ་གྱི་འབྱུང་འཁུག་སོགས་འདི་ཡོད་འདི་མེད་གྱི་ངེས་པ་ཐམས་ཅད་བྱར་
མེད་པའི་སྐྱོན་ཆེན་པོ་འབྱུར་བའི་བྱིར་ཏེ། འདི་ཡང་སྤར་གོང་དུ་མང་དུ་བཤད་ཟིན་
ཏོ།།

བཞི་པ་དེ་ཡང་འགོག་པ་ནི་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ཡོད་པ་དང་བདེན་གྲུབ་མ་བྱེད་
པའི་སྐྱོན་ཇ་དེ་ལྟར་འདོད་པ་འདི་འདྲ་བ་ཡང་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་དོན་དེ་སྦྱིར་ཡོད་པ་
ཙམ་དང་དེ་ཉིད་བདེན་པར་ཡོད་པ་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་པར་སོ་སོར་མ་བྱེད་པའི་སྐྱོན་
ཡིན་པར་གདོན་མི་ཟེམ། ལྟ་བུ་དབྱུང་བྱེད་དང་དབྱུང་མཁན་ཡང་མེད་པས་འདི་ཡིན་
དང་འདི་མིན་མེད་པར་སོང་བའི་སྤང་བ་བན་བྱན་ཡང་ཆད་ལྟ་ཡིན་གྱི་སྐྱུ་མའི་དོན་
མིན་པའི་པ་ནི། སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་འཆད་ཚུལ་འདི་ལ་སྐྱོན་གཞན་ཡང་དབྱེད་པ་པོའི་གང་
ཟག་དེས་དབྱུང་བའི་ཡུལ་དེ་ལ་དབྱུང་དེ་རིགས་པས་ཡུལ་དེ་སོ་སོར་གསེལ་ནས་
ཆ་དང་ཆར་བཏང་བ་ན་དེ་ནས་ཡུལ་དེ་མ་རྟེན་པས་ཡུལ་དེ་མི་འདུག་གོ་སྐྱེས་པ་
ཞིག་དང་པོར་འབྱུང་ཞིང་། དེ་ལྟར་བྱུང་བ་དེ་ནས་དབྱེད་མཁན་རང་ཉིད་ལ་ཡང་
ཚུལ་དེ་ལྟར་རིགས་པས་དབྱུང་པས་མ་རྟེན་པ་ན་མེད་པར་གོང་གི་ཡུལ་དེ་དང་
འདྲ་བར་མཐོང་ནས་དེ་ལྟར་ཡུལ་དེ་མེད་པར་ངེས་མཁན་དེ་རང་ཡང་ཡོད་པ་མིན་
པས་ན་ཆོས་གང་ལ་ཡང་འདི་ཡིན་དང་འདི་མ་ཡིན་གྱི་ངེས་པ་གང་ཡང་བྱ་ས་མེད་
པར་སོང་ནས་གང་ཟག་དེ་ཉིད་ལ་ཡུལ་གྱི་སྤང་བ་གཏད་སོ་མེད་པའི་བན་བྱན་ཏེ་
ཐར་ཐོར་རམ་ཤམ་གྱི་འཆི་མེད་པ་ཉིད་དུ་སོང་བ་ལྟ་བུའི་ཉམས་ཀྱི་སྤང་བ་འཆར་
བ་ཞིག་འབྱུང་ཡང་། དེ་ལྟར་འབྱུང་བ་འདི་ཡང་གང་ཟག་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་
མེད་གཉིས་དང་སྦྱིར་ཡོད་ཙམ་དང་མེད་ཙམ་གཉིས་ཏེ་དེ་ཐན་ཚུན་གྱི་བྱུང་པར་མ་
བྱེད་པར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་མེད་དབྱེད་པའི་རིགས་པས་ཡོད་མེད་ཐམས་ཅད་

བཀའ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དེའི་འབྲེལ་ཉམས་སྒྲུབ་གང་ཟག་དེ་ལ་བྱུང་བ་ཡིན་པས་ན་
དེ་འབྲེལ་སྟོང་པ་ཡང་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ནམས་གཞག་ཐམས་ཅད་བཞིག་པའི་སྟོང་པའི་
ཚུལ་ཡིན་ལ། རྒྱ་མཆན་དེས་ན་དེ་འབྲེལ་སྟོང་པ་དེ་ངེས་ཤིང་རྟོགས་པའི་ལྷགས་སྒྲུ་
བྱས་པའི་སྟོང་དེས་ངངས་པའི་སྒྲུབ་བ་བན་བྱན་དུ་ཁོ་རང་ལ་ཤར་བ་དེ་ཡང་རྒྱ་མ་ལྟ་
བུའི་དོན་ནི་གཏལ་མིན་ཞིང་སྟོན་ཅན་ཁོ་ན་ཡིན་ཅོ། དུག་པ་དེ་དང་ཆ་མཚུངས་
པའི་སྒྲུབ་བ་བན་བྱན་ལྟ་བུ་དབྱེད་དུས་སྟེ་བ་མང་ཡང་དབྱེད་མའི་རྒྱ་མ་མིན་པའི་
གོང་དུ་བཤད་པའི་ཚུལ། དེས་ན་རིགས་པས་གང་ཟག་ལ་སོགས་པ་ཆ་དང་ཆར་བྱེ་
ནས་ནམས་པར་དབྱེད་པ་ན་གང་ཟག་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ལ་རང་ངོས་ནས་བྱབ་པའི་
རང་བཞིན་ཞིགས་ཐག་ཆོད་གྱི་ངེས་པ་ནམས་དག་མ་སྟེས་ཀྱང་དཔྱེད་ལྷགས་དེའི་
དབང་གིས་གང་ཟག་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གིས་རང་ཚུགས་མ་བྱབ་པ་ལྟ་བུར་སྒྲུབ་བ་
ཞིག་བྱུང་བ་ན་གང་ཟག་སོགས་དེ་དག་ལྟ་བུ་རང་གི་ངོ་ཐོས་བྱབ་པའི་ལུལ་སྟེང་དུ་
སྟོན་ཚུལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འདུག་གོ་སྒྲུབ་པ་ཞིག་ལྟར་གིས་བྱུང་བ་དང་དེ་ལྟར་བྱུང་
བ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲུབ་བ་འདི་ནམས་ཀྱང་བན་བྱན་དུ་འཆར་བ་ཙམ་ཞིག་བྱེད་པ་
ནི་དཀའ་བ་མིན་གྱི། འཆར་ལྷགས་དེ་འབྲེལ་བ་དེ་ནི་དབྱེད་མའི་བྱབ་མཐའ་ལ་སོས་ཤིང་
རང་བཞིན་མེད་པའི་ཚུལ་སྟོན་པའི་ཆོས་ཐན་བྱན་སོས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ལ་
འོང་ཡང་། བདུན་པ་ཡང་དག་པའི་རྒྱ་མ་འཆར་དཀའ་བ་ནི་རང་བཞིན་མེད་པ་དང་
མིང་ཙམ་གྱི་དོན་ཡོད་པ་གཉིས་ཆོགས་ཡིན་པའི་པའི་ནི། འདིར་རྒྱ་མ་ལྟ་བུར་འཆར་
ཚུལ་གྱི་དཀའ་སའི་གནད་ནི་གང་ཟག་ལ་སོགས་པའི་སྟེང་དུ་རང་གི་ངོ་ཐོས་བྱབ་
པའི་རང་བཞིན་མ་ལུས་པར་ཞིགས་པ་དང་རང་བཞིན་དེ་འབྲེལ་མེད་པའི་གང་ཟག་
ལ་སོགས་པ་དེ་ཉིད་ལས་གསོག་པ་པོ་དང་ལས་གྱི་འབྲས་བུ་མྱོང་བ་པོ་ལ་སོགས་
པར་འཛོག་པའི་ཚུལ་ལ་ངེས་པ་གཏིང་ནས་འདོངས་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ཡང་
ལས་གསོག་པ་པོ་སོགས་དེ་ནམས་སྒྲུ་འཛོག་བྱབ་པའི་གཉིས་ཆོགས་དེ་འབྲེལ་བྱེད་
མཐའ་ཙམ་དུ་སོང་བས་ན་དབྱེད་མའི་ལྟ་བུ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཤིན་ཏུ་རྟོག་དཀའ་བར་སོང་།

བ་ཡིན་ནོ།། དེས་ན་ལྷ་བའི་དབྱད་པ་རྫོགས་ཆད་ཀྱང་དེ་ཡིན་ཏེ། རྩེ་རིན་པོ་ཆེས་ཆ་
 ཁོ་དཔོན་པོར་གདམས་པ་ལས། བཅ་ཞིག་རེས་འཛིག་མེད་པར་ཅིག་ཅར་དུ།། ཉེན་
 འབྲེལ་མི་བསྐྱུ་མཐོང་བ་ཅམ་ཉིད་ནས།། དེས་ཤེས་ཡུལ་གྱི་འཛིན་སྐྱངས་ཀྱན་འཛིག་
 བ།། དེ་ཆེ་ལྷ་བའི་དབྱད་པ་རྫོགས་པ་ལགས།། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བརྒྱད་པ་དེ་
 འདྲ་མ་རྟེན་བར་དུ་སྒྲུང་སྟོང་པ་ལྟོན་གྲོགས་སུ་མི་འཆར་། རྩེ་ལུ་ནི། དེས་པ་རྟེན་
 ལུགས་དེ་འདྲ་ཞིག་མ་རྟེན་ན་ནི་ལྷ་བའི་དེས་པ་གཞན་རི་ཅམ་རྟེན་པའི་ལུགས་
 སུ་བྱས་ཀྱང་ལྷ་བའི་དེས་པ་ཆེ་བར་སོང་བ་དེ་ཅམ་དུ་སྦྱིན་སོགས་ཀྱི་སྟོད་སྟོགས་
 ལ་དེས་པ་རྒྱུད་འགྲོ་བ་ཡིན་ལ། ཡང་སྟོད་སྟོགས་ལ་དེས་པ་རི་ལྷར་ཆེ་བར་སོང་
 བ་དེ་ཅམ་དུ་ལྷ་བའི་དེས་པ་རྒྱུད་འགྲོ་བར་གདོན་མི་ཟ་བས་ན་ལྷ་བ་དང་སྟོད་
 སྟོགས་གཉིས་ཀ་ལ་སྟོབས་མཚུངས་སུ་དེས་པ་ཆེན་པོ་སྦྱེ་བའི་ཐབས་མེད་དོ།། འདི་
 ཡང་རྩེ་རིན་པོ་ཆེས་དེ་ཉིད་ལས། སྒྲུང་བ་རྟེན་འབྲེལ་བསྐྱུ་བ་མེད་པ་དང་།། སྟོང་པ་
 ཁས་ལེན་བྲལ་བའི་གོ་བ་གཉིས།། རི་སྤྱིད་སོ་སོར་སྒྲུང་བ་དེ་སྤྱིད་དུ།། ད་དུང་ཐུབ་
 པའི་དགོངས་པ་རྟོགས་པ་མེད།། ཅེས་སོ།། དཀྱུ་པ་སྒྲུང་སྟོང་པ་ལྟོན་གྲོགས་སུ་མི་
 འཆར་ན་རྟག་ཆད་གང་རུང་དུ་ལྷུང་ཚུལ་། རྩེ་ནི། དེས་པ་དེ་འདྲ་བས་ནི་དེ་ལྷར་མི་
 རྒྱས་པ་དེའི་བྱིར་ན་དེས་པ་དེས་ན་དེས་པ་ཁོ་ནར་ཡང་ན་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུབ་པར་
 འཛིན་པའི་སྟོ་འདོགས་ཞེས་བྱ་བའི་ལྷ་བ་དང་། རྟག་ལྷ་དང་དངོས་པོ་ཡོད་པར་ལྷ་
 བ་ཞེས་བྱ་བའི་མཐར་ལྷུང་ལ། ཡང་ན་ནི་དེས་པ་དེས་དངོས་པོ་ནམས་དོན་བྱེད་པ་
 ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོང་པར་འཛིན་པའི་སྐྱར་འདེབས་ཀྱི་ལྷ་བ་དང་ཆད་ལྷ་དང་དངོས་
 པོ་མེད་པར་ལྷ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་མཐར་ལྷུང་བ་ཡིན་ནོ།།

བརྒྱུད་པ་དེ་དག་གི་ཤེས་རྩི་བྱེད་ནི། ཚུལ་དེ་ལྷ་སུ་ཡིན་པས་ན་དེས་པ་འདི་
 ལྷར་སྐྱུངས་ཏེ། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལས། ཏུས་དེའི་ཆེ་སྤྱིག་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྩ་
 བ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་རྩ་བ་ནས་སྐྱངས་པས་སྤྱིག་མེད་གནས་དང་གནས་
 མ་ཡིན་པ་མཆོན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྟོབས་བརྒྱ་དང་ལྷན་པ་ཡི།། སྟོན་ནས་མི་མཐུན་

ཚྱུགས་ཐམས་ཅད་པམ་པར་མཛད་པའི་རྒྱལ་བ་མཉམ་པ་མེད་པ་དེས་ནི་ཉོན་མོངས་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་གཙོད་པའི་ཉིང་འཛིན་མཚོག་འདི་འཆད་པར་མཛད་དེ། འདི་
ལྟར་གྲིད་པ་འཁོར་བའི་འགྲོ་བ་ནི་མི་ལམ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་མི་ལམ་ན་སྦྱེས་
བུ་སྦྱེ་བ་དང་འཆི་བར་སྤང་ཡང་སྦྱེ་བ་དང་འཆི་བ་མེད་པ་བཞིན་དུ། འཁོར་བའི་
འཇིག་རྟེན་འདི་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་སྦྱེ་བ་དང་འཆི་བར་སྤང་ཡང་གང་ཟག་སྒྱ་ཡང་
རང་བཞིན་གྱིས་མི་སྦྱེ་ཞིང་གང་ཟག་སྒྱ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་འཆི་བ་མེད་ལ། སྦྱེ་
བའི་རྒྱ་ལས་གསོག་པ་དང་ལས་དེའི་འབྲས་བུ་ནམ་མཁུན་མྱོང་བ་པོའི་རྟེན་གྱི་སེམས་
ཅན་དང་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་གང་དུ་སྦྱེ་བ་ཐྲངས་པའི་འགྲོ་བ་བྱེ་བྲག་པ་མི་དང་
མིའི་རྟེན་དེ་ཉིད་གནས་པར་བྱེད་པའི་ཚྱོག་ནམས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པས་
ན་རྩལ་བཞིན་བརྟགས་ན་མི་རྟེན་དེ། དེས་ན་སེམས་ཅན་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་འདི་
ནམས་ནི་དཔེ་དབུ་བ་སོགས་དང་འབྲས་ལྟ་བུ་འབྲས་རྩལ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་རྟེན་ནི་དབུ་
བ་སྟེ་རྒྱུ་ལྟ་བུ་དང་འབྲས་སྟེ་སྟོ་བུར་དུ་སྤང་ཞིང་རྒྱུ་ཅུང་ཟད་ཅམ་གྱིས་འཇིག་
པས་མི་བརྟན་པའི་བྱིར་རོ། སེམས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་ནི་རྒྱ་ཞིང་དང་འབྲས་སྟེ། སོ་སོར་བྱེ་
ཞིང་བརྟགས་ན་སྤྱིང་བོ་གང་ཡང་མེད་པའི་བྱིར་རོ། སྦྱེ་བ་མི་ལ་སོགས་པ་སྤྱི་ཆོགས་
སྒྱ་སྤང་བ་ནི་རྒྱ་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ་སྤྱི་ཆོགས་སྒྱ་སྤང་ཡང་སྤང་བ་དེའི་རང་བཞིན་གྱིས་
སྤྱོད་པའི་བྱིར་རོ། ཡང་ན་འདི་བྱ་བྱེད་དང་སྒྱུར་རོ། གནས་པའི་ཆེ་ནི་ནམ་མཁའི་
ཚྱོག་དང་འབྲས་སྟེ། སྐད་ཅིག་སྐད་ཅིག་ལ་སྤང་ཞིང་འཇིག་པའི་བྱིར་རོ། འགྲོ་བ་
གཅིག་ནས་གཅིག་དུ་སྦྱེ་བ་ནི་རྒྱ་ཡི་ནང་གི་ཟླ་བའི་གཟུགས་བརྟན་དང་འབྲས་ཞིང་
སྟེ་འབྲས་སྟེ་གནས་གཅིག་ནས་གཞན་དུ་རང་ཉིད་འཕོས་ནས་སོང་བ་མེད་ཀྱང་གནས་
གཞན་དུ་རྟེན་དུ་བྱབ་པར་སྤང་བའི་བྱིར་རོ། ལོངས་སྤྱོད་ནི་མིག་རྒྱ་རི་ལྟ་བུ་དེ་
བཞིན་ཡིན་ཏེ། ལོངས་སྤྱོད་པར་བྱ་བའི་དངོས་པོར་རང་བཞིན་གྱིས་བྱབ་པ་ལྟ་བུར་
སྤང་ཡང་སྤང་བ་ལྟར་ལོངས་སྤྱོད་བྱར་རང་གི་ངོ་བོས་མ་བྱབ་པའི་བྱིར་རོ། རི་ལྟར་
ཟླ་བ་ནམ་མཁའ་ལས་འཕོས་ནས་རྒྱུའི་ནང་དུ་ཞུགས་པ་མེད་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་རྒྱུའི་

ནང་དུ་ཆ་བ་དང་འདྲ་བའི་གཟུགས་བརྟན་སྣང་བ་བཞིན་དུ་འདི་ན་མི་འགའ་ཞིག་
 ་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་སྐྱེ་བ་འདིར་ཡང་གི་ནས་ཏེ་སྐྱེ་བ་འདིའི་གནས་སྐབས་བཏང་ནས་
 བློ། འཇིག་རྟེན་སྐྱེ་བ་པ་རྣམས་ཀྱི་གནས་གཞན་དུ་སྐྱེ་མའི་མི་དེ་རང་ཉིད་འཕོ་ཞིང་
 འཕྱོ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་། མི་དེ་རང་གིས་ལས་རི་ལྟར་བྱས་པ་
 རྣམས་ནི་དུས་ནམ་གྱི་ཆེ་ཡང་ཆུད་མི་ཟ་བས་ན། འཕྱོ་བ་དུག་གི་འཁོར་བ་ན་ཡང་
 ལས་དཀར་པོ་དགེ་བ་དང་ནག་པོ་མི་དགེ་བ་གཉིས་ཀྱིས་རི་ལྟར་འཕངས་པའི་རྣམ་
 སྐྱོན་གྱི་འབྲས་བུ་སྐྱེན་པའི་སྒོ་ནས་རྟེན་གྱི་སྤང་པོ་བྱལ་ཅིང་སྐྱེའོ། དེ་ལྟར་རྒྱ་རྒྱུན་
 རྒྱུགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱིས་དབང་གིས་སྐྱེ་བས་ན་རྟག་པའི་མཐར་འཁྱུར་བ་ཡང་མ་
 ཡིན་ཞིང་གི་ནས་རྒྱུ་ཆད་པ་སོགས་ཀྱི་ཆད་པའི་མཐར་ཡང་མི་འཁྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་
 མི་འཁྱུར་ཡང་སྐྱེ་བའི་རྣམ་སྐྱོན་གྱི་རྒྱུའི་ལས་དེ་ཉིད་ཐོག་མར་བྱས་ཤིང་བསགས་པ་
 རང་བཞིན་གྱིས་བྱལ་བ་མེད་ཅིང་བསགས་ནས་ལས་དེ་ཉིད་འབྲས་བུའི་བར་དུ་མ་
 ཞིག་པར་གནས་པ་དག་ཀྱང་མེད་དོ། དེ་ལྟར་བསགས་པ་དང་གནས་པ་དེ་འདྲ་མེད་
 པའི་ལས་ངེས་པ་དེ་ཡང་ནི་རང་གིས་བསགས་ཤིང་བྱས་པ་བྱིན་ཆད་ནས་ལས་དེའི་
 འབྲས་བུ་རྣམ་སྐྱོན་ལ་རེག་པའི་སྒོ་ནས་མྱོང་བར་མི་འཁྱུར་བ་མིན་པས་ངེས་པར་
 མྱོང་ལ། རང་གིས་མ་བྱས་པར་གང་ཟག་རྒྱུད་གཞན་གྱིས་བྱས་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་
 བུ་ནི་རང་གིས་མྱོང་ཞིང་ཆོར་བར་འཁྱུར་བའང་གཏན་ནས་མེད། ཅེས་འཁོར་བར་
 སྐྱེ་བ་དང་འཆི་འཕོ་བའི་གང་ཟག་དོན་དམ་ལ་དཔྱད་པའི་རིགས་པས་བཙལ་ན་མི་
 རྟོད་ཀྱང་གང་ཟག་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་སྟུ་མ་ལྟ་བུར་འཇོག་པ་དེ་ཉིད་ལ་ལས་
 དཀར་གནག་གི་འབྲས་བུ་རྣམས་མི་འཁྱུར་བར་འབྱུང་བས་ན། རང་གིས་ལས་དེ་བྱས་
 བྱིན་ཆད་ནས་ལས་དེའི་འབྲས་བུ་ནི་བྱེད་མཁན་རང་ཉིད་ཀྱིས་རེག་པ་སྟེ་མྱོང་བར་
 མི་འཁྱུར་བ་གཏན་མིན་པས་ངེས་པར་མྱོང་དགོས་ལ། གང་ཟག་རྒྱུད་གཞན་གྱིས་བྱས་
 པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི་ལས་བྱེད་པ་པོའི་གང་ཟག་དེ་ལས་གཞན་གྱིས་ཆོར་བའམ་
 མྱོང་བ་ལྟ་བུ་དེ་འདྲའི་རང་གིས་མ་བྱས་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དང་ཕྱད་པ་འམ་མྱོང་

བ་གཏན་ནས་མེད་པར་གསུངས་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ངེས་པ་ཅི་ནས་རྟེན་པར་བྱའོ། །གསུམ་
པ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ངེས་པ་འཆོལ་བའི་གདམས་ངག་ལ་བརྟེན་ལས་དང་པོ། སྤང་སྟོང་
གཉིས་ལ་ངེས་པ་བྲངས་དགོས་པས་སྟོང་པར་སྐྱུང་། རྟོ་ཚུལ་ནི། དེ་འབྲའི་ངེས་པ་དེ་
ཆོལ་ལུགས་ནི་སྤར་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཐོག་མར་དོན་དམ་དཔྱད་པའི་རིགས་པའི་
དགག་བྱའི་དོན་སྐྱེ་འཕམ་ནམ་པ་རང་གི་སྟོང་ར་ལེགས་པར་འཆར་དུ་གཞུག་ལ་རང་
སྐྱུང་གི་མ་རིག་པ་རང་འཛིན་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱིས་རང་ངོས་ནས་བྱབ་པའི་རང་བཞིན་རི་
ལྟར་སྟོང་བཏགས་པ་ནམས་ཀྱི་བཏགས་ཚུལ་ལེགས་པར་ཁོང་དུ་སྐྱུང་ངེས་སུ་བསམས་
གིང་བཏགས་ལ་སྟོང་བཏགས་ཚུལ་དེ་ངོས་ཟིན་པར་བྱ། དེ་ནས་བདག་གམ་ང་དེ་ལ་
རང་ངོས་ནས་བྱབ་པའི་རང་བཞིན་དེ་འབྲ་ཡོད་ན་ང་དེ་རང་གི་སྐྱུང་པོ་དང་རང་
བཞིན་གྱིས་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་རུང་ལས་མི་འདའ་བའི་ཚུལ་དང་། དེ་འབྲའི་
རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་དང་ཐ་དད་དེ་གཉིས་ཅར་གང་དུ་ཁས་སྐྱངས་ཀྱང་གང་
ཁས་སྐྱངས་པ་དེ་ལ་གཞོད་བྱེད་ཡོད་ལུགས་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་གཞོད་བྱེད་
དེ་ནམས་སོ་སོར་དམིགས་བྱེད་པར་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསམས་ལ། དེ་འབྲའི་གཅིག་
ཐ་དད་གཉིས་ལ། གཞོད་བྱེད་མཐོང་བའི་ངེས་པ་བྲང་པར་བྱ་ཞིང་དེ་ལྟར་ངེས་པ་
བྲངས་བའི་མཐར་འཇུག་གང་ཟག་དེ་ལ་རང་ངོས་ནས་བྱབ་པའི་རང་བཞིན་རུང་
ཟད་ཀྱང་མེད་དོ་སྐྱམ་དུ་སྐྱུང་ཐོག་ཏུ་ཁེལ་ངེས་པའི་ངེས་པ་ཆེས་ཆེར་བརྟན་དུ་འགོ་
བ་དེ་ཉིད་ལ་འབད་པར་བྱ་ཞྩ། ངེས་པ་དེ་ལྟ་བུའི་སྟོང་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་
ཚྱགས་ལ་ངེས་པ་དེ་འབྲ་ལན་མང་དུ་སྐྱུང་བར་བྱ།

། རྟོ་གཉིས་པ་སྟོང་པ་མ་བརྟེན་པར་གང་ཟག་གར་བའི་སྐྱུ་མ་ལྟར་འཆར་། རྟོ་
ཚུལ་ནི། སྟོང་ཚྱགས་ལ་ངེས་པ་དེ་ལྟར་སྐྱུངས་པའི་རྗེས་དེ་ནས་ངའམ་གང་ཟག་གི་
སྤང་ཚྱགས་ཀྱི་ཐ་སྟོང་བསྟོན་པར་མི་ལུས་པར་རང་ལ་ཚུར་སྤང་བ་ནམས་གང་སྤང་བ་
ལྟར་རང་གི་ངེས་བྱབ་པའི་ཆོད་དུ་རང་གི་སྟོང་ཡུལ་དུ་འཆར་དུ་གཞུག་ལ། དེ་ལྟར་
འཆར་བརྟག་པའི་ངའམ་གང་ཟག་གི་སྤང་ཚུལ་དེ་ཉིད་ངེས་པ་ན་སྤང་ཚུལ་དེ་དང་

ལྷན་པའི་ངའམ་གང་ཟག་དེ་ཉིད་ལས་གསེག་པ་པོ་དང་ལས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ཚྱུང་བ་
 བོར་འཛོག་དགོས་པའི་བྱས་པ་དང་ཚྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་པན་ཚུན་བསྟོན་ནས་བྱབ་
 པའི་སྤང་བ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཚྱུགས་རྣམས་མ་འདྲེས་པར་ཡང་ནས་ཡང་དུ་ཡིད་ལ་
 བྱ་ཞིང་ངའམ་གང་ཟག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དེ་ཉིད་ལ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་བྱ་བྱེད་
 རྣམས་འཐད་པའི་འཐད་ལུགས་རྣམས་ལ་ངེས་པ་ཆེས་ཆེར་རྟེན་པ་ལ་འབད་པར་
 བྱའོ།། གསུམ་པ་སྤང་སྟོང་འགལ་ཆེ་མེ་ལོང་ནང་གི་གཟུགས་བརྟན་དཔེར་དགོས་པའི་
 ཚུལ་ནི། གང་ཟག་ལ་རང་ངོས་ནས་བྱབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པ་དང་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་
 བྱ་བྱེད་འཐད་པ་དེ་གཉིས་གཅིག་བཞག་ན་གཅིག་ཤོས་འཛོག་མ་བདེ་བའི་སྟོན་ནས་
 འགལ་བར་རང་ལ་སྤང་བའི་ཆེན་གཟུགས་བརྟན་ལ་སོགས་པའི་སྤང་ཚུལ་དང་སྟོང་
 ཚུལ་མི་འགལ་བ་དེ་ཉིད་དཔེར་བླངས་ནས་ངའམ་གང་ཟག་གི་སྤང་ཚུལ་དང་སྟོང་
 ཚུལ་གཉིས་མི་འགལ་བའི་ཚུལ་དང་སྐྱར་ནས་བསམ་པར་བྱ་སྟེ། བསམ་ཚུལ་འདི་
 ལྟར་བྱད་གཟུགས་དང་བཞིན་གདོང་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་མེ་ལོང་
 དུ་ཤར་བ་ན་བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་དེ་ནི་གདོང་དང་གཟུགས་དང་མིག་དང་
 རྩ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡང་གང་དུ་སྤང་ན་ཡང་མིག་སོགས་གང་དུ་སྤང་བ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་
 སྟོང་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་སྟོང་ཡང་གཟུགས་བྱད་དངོས་དང་མེ་ལོང་གཉིས་ཆོགས་པ་ལ་
 བརྟེན་ནས་གཟུགས་བརྟན་དེ་སྟེ་བ་དང་། རྟེན་གཟུགས་བྱད་དང་མེ་ལོང་དེ་དག་
 གི་ནང་ནས་འགའ་ཞིག་ལོག་པ་སྟེ་མེད་པར་སོང་བའི་ཆེན་གཟུགས་བརྟན་དེ་ཡང་
 འཛིག་པ་ཡིན་ལོ།། གཟུགས་བརྟན་ལ་རྟེན་ཆང་མ་ཆང་གི་དབང་གིས་སྟེ་འཛིག་
 བྱེད་པར་སྤང་བ་དེ་དང་གང་དུ་སྤང་བ་དེས་སྟོང་པ་གཉིས་བསྟོན་མི་ལུས་པར་གཞི་
 མཐུན་དུ་འདུ་བ་དེ་བཞིན་དུ། གང་ཟག་ལ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་བྱབ་པ་རྩལ་ཙམ་
 མེད་ཀྱང་ལས་གསེག་པ་པོ་དང་ལས་དེའི་འབྲས་བྱ་ཚྱུང་བ་པོ་དང་སྟོན་གྱི་ལས་དང་
 རྟེན་མོངས་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྟེ་བ་ལེན་པ་ཡང་མི་འགལ་ལོ་སྟམ་དུ་ངེས་པའི་
 བསམ་པ་ཡང་ཡང་སྐྱར་བར་བྱ་སྟེ། དཔེ་ལེན་ལུགས་སོགས་ཀྱི་སྐྱར་ལུགས་འདི་ལྟ་

བྱ་ནི་སྐབས་འདིར་མ་ཟད་སྐབས་འདི་དང་འདྲ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཁྱེད་ཀྱིས་
པར་བྱའོ།། བཞི་པ་གཟུགས་བརྟན་གང་དུ་སྤང་བས་སྤོང་པར་ངེས་པ་ལ་རང་བཞིན་
ཀྱིས་སྤོང་པ་ངེས་པར་དོགས་པ་དགོད་ཀྱི་པ་ནི། འདི་ལ་གཞན་དག་གིས་འོན་
གཟུགས་བརྟན་ལ་སོགས་པའི་དཔེ་འདི་དག་རང་གང་དུ་སྤང་བ་དེས་སྤོང་པར་ངེས་
པའི་ཤེས་པ་འདི་ཉིད་གཟུགས་བརྟན་སོགས་དེ་དག་གི་རང་ངོས་ནས་སྐབ་པའི་རང་
བཞིན་མེད་པ་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་ན་ནི་སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་མངོན་སུམ་ཀྱིས་རང་
བཞིན་མེད་པའི་དོན་རྟོགས་པར་འགྱུར་བས་སོ་སྐྱེ་དེ་དག་འཕགས་པར་འགྱུར་རོ།།
དེ་འདྲའི་སྐྱོ་དེས་དཔེ་དེ་དག་གིས་རང་ངོས་ནས་སྐབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པར་
རྟོགས་པ་ཡིན་ན་འོན་གཟུགས་བརྟན་སོགས་ཀྱི་དཔེ་འདི་རྣམས་རང་ངོས་ནས་སྐབ་
པའི་རང་བཞིན་མེད་པའི་དཔེར་རི་ལྟར་བྱང་སྟེ། གཟུགས་བརྟན་སོགས་ཀྱི་དཔེ་དེ་
དག་གྲང་རང་ངོས་ནས་སྐབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་
དགོས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ན། དེ་རྟོགས་པའི་དཔེར་གཞན་གང་འདྲིལ་ལ་སོགས་
པའི་ཚུལ་ཀྱིས་བརྟགས་ན་དཔེ་ཡང་སྐབ་མེད་དུ་བརྟུང་དགོས་སོ་སྐྱམ་དུ་པ་རོལ་པ་
ལ་དོགས་པ་སྐྱེས་ན། ལྷ་པ་དེའི་འབྲུལ་བའི་གཟུགས་བརྟན་རང་བཞིན་མེད་པར་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་འདོད་པ་དགག་ཀྱི་པ་ནི། དོགས་པ་འདིའི་ལན་ལ་བོད་
ཀྱི་མཁས་པ་སྤེམ་ཁ་ཅིག་ནི་འདི་སྐད་ཟེར་ཏེ་གཟུགས་བརྟན་ལ་སོགས་པ་དེ་རྣམས་
ནི་རང་བཞིན་ཀྱིས་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་གྲང་འཕགས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ།
གཟུགས་བརྟན་རང་བཞིན་ཀྱིས་སྤོང་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དེ་ཅམ་ནི་ཆོས་
ཅན་ཉི་ཆོ་བའི་སྤོང་ཉིད་ཅམ་ཞིག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། འཕགས་པར་
འགྱུར་བ་ལ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་ངོས་ནས་སྐབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པའི་
སྤོང་ཉིད་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་དགོས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲ་མོད་ཀྱང་། དུག་པ་ཨ་རྒྱ་
དེ་བའི་གསུང་ལས་ཆོས་གཅིག་གི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ན་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ཀྱི་པ་ནི། དེ་ལྟར་སྐབ་

དེ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མི་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། དངོས་པོ་གཅིག་གི་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་ལྷ་བ་པོ་གང་། ཡིན་པ་དེ་ནི་དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་ལྷ་བ་པོར་བརྟུན་དེ། དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི་དངོས་པོ་གཅིག་གི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་གང་ཡིན་པ། དེ་ནི་དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་དང་བྱུང་གཞི་ཙམ་མ་གཏོགས་དགག་བྱ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་བཀག་ཙམ་ཞིག་ཡིན་པར་བྱུང་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་ཆོས་གཅིག་གི་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པས། ཆོས་ཀུན་གྱི་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་ལུས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།

བདུན་པ་གཟུགས་བརྟན་བྱད་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་ཀྱང་གཟུགས་བརྟན་བདེན་འདྲིན་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་དེས་ན་གཟུགས་བརྟན་བྱད་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་དེས་གཟུགས་བརྟན་བྱད་བཞིན་ཏུ་བདེན་པར་མི་འདྲིན་ཡང་གཟུགས་བརྟན་ཁོ་རང་གི་ཆ་དེ་ཙམ་ཞིག་བདེན་པར་ཡོད་པར་འདྲིན་པ་ལ་འགལ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་འགལ་བ་ཅི་ཡང་མེད་དོ། གཟུགས་བརྟན་བདེན་པར་འདྲིན་མི་འདྲིན་གྱི་རྒྱལ་འདི་ཡང་བརྟུང་ལ་མ་བྱུང་བའི་བྱིས་པ་རྒྱུ་བྱུང་ནམས་མེ་ཡོང་ལ་བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་གར་བ་མཐོང་བ་ན་གཟུགས་བརྟན་དེས་ལྷ་བ་དང་འདྲུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་སྤྲང་བ་དེ་ལ་ཆེད་མོད་ལྷ་བོད་ལྷ་མས་ཀྱིས་ཆེ་བ་སོགས་བྱུང་བ་ཡིན་པས་བྱིས་པ་དེ་དག་གིས་ནི་གཟུགས་བརྟན་བྱད་བཞིན་ཏུ་སྤྲང་བ་དེ་ལ་འདི་ནི་བྱད་བཞིན་དངོས་ཡིན་སྟུང་ཏུ་བདེན་པར་འདྲིན་ལ། ཆུན་པོ་འདྲིན་ཉིན་གྱི་བརྟུང་ལ་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་གཟུགས་བརྟན་བྱད་བཞིན་ཏུ་སྤྲང་བ་དེ་དག་བྱད་བཞིན་ཏུ་མེད་བཞིན་ཏུ་བྱད་བཞིན་ཏུ་སྤྲང་བས་བྱད་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་ངེས་པ་ཡིན་ཀྱང་། ཆུན་པོ་དེས་བྱད་བཞིན་ཏུ་སྤྲང་བའི་གཟུགས་བརྟན་རང་གི་ཆ་དེ་ཉིད་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུང་བའི་ཡོད་པར་འདྲིན་པ་ཡིན་ལ་དེ་ལྟར་འདྲིན་པ་དེ་ནི་བདེན་འདྲིན་ཡིན་ལ། དེ་འདྲའི་སྟོས་གཟུགས་བརྟན་བྱད་

བཞིན་ཏུ་མི་བདེན་པར་འདྲིན་པ་དང་གཞུགས་བརྟན་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་
འདྲིན་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཡང་རང་གི་རྒྱད་ལ་བརྟན་ན་ཡོད་པར་སྤང་བས་འབྱུང་བོ།
བརྒྱད་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་གཞུགས་བརྟན་སྤང་བ་ལྟར་མ་བྱུང་པར་རྟོགས་པ་དེ་ཉིད་
ཟུ་གྲུ་ལ་སོགས་པའི་སྤང་ཏུ་རྟོགས་ན་སྤང་ཉིད་རྟོགས་དགོས་པའི་དཔེར་བྱེད་འདི་པ་
ནི། གཞུགས་བརྟན་གང་ཏུ་སྤང་བས་སྤང་པར་རྟོགས་པས་གཞུགས་བརྟན་རང་བཞིན་
གྱིས་སྤང་བར་རྟོགས་པ་མིན་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནའང་གཞུགས་སོགས་རང་བཞིན་
མེད་པའི་དཔེར་བྱེད་ལུགས་ནི་གཞུགས་བརྟན་དེ་གང་ཏུ་སྤང་བ་དེའི་རྩ་བས་སྤང་
པ་ཡིན་པས་ན་གཞུགས་བརྟན་དེ་ཉིད་གང་ཏུ་སྤང་བ་དེའི་རང་བཞིན་མེད་པ་དེ་ནི་
རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་མ་རྟོགས་པས་ཀྱང་མཛོན་སུམ་གྱིས་བྱུང་པ་ཡིན་པས་གང་
ཏུ་སྤང་བའི་རྩ་བས་སྤང་པ་དེའི་ཆ་ནས་གཞུགས་བརྟན་དེ་ཉིད་སྐབས་འདིར་དཔེར་
བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། གང་ཏུ་སྤང་བ་དེའི་རང་བཞིན་གྱིས་སྤང་པ་དེ་ཉིད་ཟུ་གྲུ་ལ་སོགས་
པའི་སྤང་ཏུ་ཆད་མས་བྱུང་ན་ནི། **རང་རྩ་ནས་བྱུང་པའི་ཟུ་གྲུའི་རང་བཞིན་མེད་པ་**
དེ་རྟོགས་པ་ཡིན་པས་ན་གཞུགས་བརྟན་སོགས་ཀྱི་དཔེའི་སྤང་ཏུ་གང་ཏུ་སྤང་བའི་
རང་བཞིན་གྱིས་སྤང་པར་རྟོགས་པ་དང་མི་འདྲའོ། དཔྱད་པ་དབྱེ་མ་པས་དཔྱད་སྐབས་
བར་དེ་དཔེར་ལེན་ཏུས་ཡང་ཉི་ཆེའི་སྤང་པ་ཡིན་ཚུལ་འདི་ནི། གཞུགས་བརྟན་གྱི་
དཔེ་སྦྱོར་ལུགས་འདིས་ནི། **འདུག་པར།** སུམ་སོགས་འདི་དག་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཏུ་མེད་
ཅིང་། འདིག་རྟོན་གྱི་རབ་ཏུ་གྲགས་པར་ཉི་མ་སྤྲད་ཅམ་ཏུ་ཡོད་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་
ཏུ། ཞེས་སུམ་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཆོས་གཞན་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་དཔེར་
དཔྱད་པོར་སྦྱོར་བ་ལ་བཀོད་པ་དེ་ཡང་གཞུགས་བརྟན་ལ་སོགས་པ་གང་ཏུ་སྤང་བའི་
རང་བཞིན་གྱིས་སྤང་བ་ལྟར་ཉི་ཆེ་བའི་སྤང་པའི་ཆ་ནས་དཔེར་བཀོད་པ་ཡིན་གྱི།
སུམ་པ་སོགས་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་སྤང་པ་དེའི་ཆ་ནས་མིན་ཏེ་
སྤང་བཤད་པ་ལྟར་གིང་རྟོགས་པ་དེ་དག་ལ་དཔེར་བཀོད་པ་ལ་བརྟོན་ནས་
རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་བསྐྱབ་པ་ཏུ་མ་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། **བརྟུ་པ་སྦྱུ་མ་ལ་སྦྱུ་**

མ་བདེན་འདྲིན་དང་རྟ་སྐང་སོགས་སུ་བརྟུན་པར་རྟོགས་པ་ཡོད་ཅི་ཚུལ་ནི། ཞོང་
 ཏུ་གཟུགས་བརྟུན་སོགས་ལ་བཤད་པ་དེ་བཞིན་ཏུ་སྐྱུ་མ་ལ་ཡང་ལྟ་མོ་བ་འགས་སྐྱུ་
 མའི་རྟ་སྐང་ལ་སོགས་པ་ཡང་རྟ་སྐང་སོགས་དངོས་སུ་བདེན་པར་འདྲིན་ཞིང་། སྐྱུ་
 མ་མཁན་གྱིས་ནི་སྐྱུ་མའི་རྟ་སྐང་གང་ཏུ་སྐྱང་བའི་རྟ་སྐང་གིས་སྟོང་པས་བརྟུན་པར་
 ཤེས་པ་ཡིན་ལ་སྐྱུ་མ་མཁན་གྱིས་དེ་ལྟར་ཤེས་པའི་སྟོང་པ་དེ་ཡང་ཉི་མོ་བའི་སྟོང་
 པའོ།། འདི་ནི་ཁོ་ཞེ་བ་ལྟའི་ལུགས་ཀྱང་ཡིན་ཏེ་སྐྱུ་མའི་བྱད་མེད་ལ་སྐྱུ་མ་མཁན་
 སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པས་ཆགས་པར་བཤད་པའི་བྱིར། སྟོད་འབྲུག་ལས། གང་ཆོ་སྐྱུ་
 མའི་བྱད་མེད་ལ།། དེ་བྱེད་ཉིད་ཀྱང་ཆགས་སྐྱེ་འབྱུར།། དེ་བྱེད་པ་ནི་ཤེས་བྱ་ལ།།
 ཉོན་མོངས་བག་ཆགས་མ་སྤངས་པའི།། དེས་ན་དེ་མཐོང་བ་ན་དེ།། སྟོང་ཉིད་བག་
 ཆགས་ཉམ་ཚུང་ཉིད།། ཅེས་གསུངས་སོ།། མི་ལམ་ཏུ་སྟོད་བཅུད་ཀྱི་དངོས་པོ་དམིགས་
 པ་ལ་ཡང་གཉིད་སད་པའི་སྐབས་སུ་མི་ལམ་གྱི་སྟོད་བཅུད་དེ་དག་རི་ལྟར་སྐྱང་བའི་
 སྟོད་བཅུད་དེས་སྟོང་པའི་བརྟུན་པར་འདྲིན་པ་དང་གཉིད་ལོག་པའི་ཆོ་དེ་ལྟར་སྟོང་
 པའི་བརྟུན་པར་འདྲིན་པ་དེ་གཉིས་པོ་གང་ཡིན་ཡང་འདྲ་ཡི་མི་ལམ་གྱི་སྐྱེས་པ་བྱད་
 མེད་ཏུ་སྐྱང་བ་དེ་ཉིད་སྐྱེས་པ་དང་བྱད་མེད་གཞན་གྱིས་སྟོང་པར་འདྲིན་པ་ཡིན་
 བའང་། དེ་ལྟར་འདྲིན་པ་དེ་ནི་མི་ལམ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་
 ཏེ། དེའི་རྒྱ་མཚན་དཔེར་ན་གཟུགས་བརྟུན་ལ་སོགས་པ་ལ་བྱད་བཞིན་མེད་པར་ངེས་
 པ་དེ་གཟུགས་བརྟུན་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་རྟོགས་པ་མིན་པ་དང་འདྲའོ།། སྐར་
 ཞོང་ཏུ་འབྲུག་པ་ལས། སྐྱུ་མ་སྐྱེག་རྒྱ་སོགས་ལ་རིམ་པ་ལྟར་རྟ་སྐང་དང་རྒྱར་བཏགས་
 པའི་རྟ་སྐང་དང་རྒྱ་གང་ཡིན་པ།། དེ་དག་འདིག་རྟེན་གྱི་ཀྱན་རྫོབ་སྟེ་ཐ་སྟོད་ལས་
 ཀྱང་ཡོད་པ་མིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ལུང་དངས་པ་ལྟར་སྐྱེག་རྒྱའི་རྒྱ་དང་སྐྱུ་མའི་
 རྟ་སྐང་དང་མི་ལམ་གྱི་སྐྱེས་པ་བྱད་མེད་སོགས་ལ་རིམ་པ་ལྟར་རྒྱ་དང་རྟ་སྐང་དང་
 སྐྱེས་པ་བྱད་མེད་སོགས་དངོས་སུ་ཡོད་པར་འདྲིན་པ་ལ་ནི་ཐ་སྟོད་པའི་ཚད་མ་རང་
 ག་བས་གཞོད་པས་དེ་དག་གིས་ཞེན་པ་ལྟར་གྱི་དོན་རྒྱ་ལ་སོགས་པ་མེད་པར་ཤེས་

པ་ནི་ཚོས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་མིན་ནོ།། བཞི་པ་མདོ་སྡེ་ཟབ་
མོའི་དབྱངས་གྱིས་ཀྱང་རྒྱུ་ཚུལ་ནི། ཚུལ་དེ་ལྟར་སྤར་གོང་ཏུ་བཤད་པའི་སྒྲུ་མ་ལྟ་
བུའི་དོན་དེ་ནམས་མདོ་སྡེ་ཟབ་མོའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་དབྱངས་རང་གི་དག་ཏུ་
བརྟེན་པའི་སྒོ་ནས་ཀྱང་བསམ་པར་བྱའོ།། མདོ་སྡེ་ཟབ་མོའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་དེ་
ནི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོའི་མདོ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱ་སྟེ།

འདི་ལ་འོ་བརྒྱད་ལས། དང་པོ་ཚོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་མཆན་མ་
མེད་ཚུལ་ནི། ཇི་སྐད་ཏུ། ཚོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་མཆན་མ་མེད་འོ་དམ། ཉིང་
རེ་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་མདོ་དེ་ལས་དཔེ་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་སྒྲིག་རྒྱ་རྒྱར་
མེད་བཞིན་ཏུ་རྒྱར་སྤར་བ་དང་དྲི་ཟའི་ཁྲོང་ཁྲོང་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོར་
མེད་བཞིན་ཏུ་ཁྲོང་ལ་སོགས་པར་སྤར་བ་དང་།། སྒྲུ་མའི་སྒྲུལ་བ་རྟ་སྤར་སོགས་སུ་
མེད་བཞིན་ཏུ་རྟ་སྤར་སོགས་སུ་སྤར་བ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དང་མི་ལམ་ན་སྒྲིས་པ་བྱད་
མེད་སོགས་མེད་བཞིན་ཏུ་སྤར་བ་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་དེ་ལྟ་བུར།། སྟེ་དཔེ་སྒྲིག་རྒྱ་ལ་
སོགས་པ་དེ་དག་རྒྱ་ལ་སོགས་པར་སྤར་ཡང་རྒྱ་ལ་སོགས་པས་སྟོང་པ་དེ་བཞིན་
ཏུ། དོན་དེ་སྤར་ཞིང་མདོན་པར་བྱས་པའི་རྟགས་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་མཆན་མ་དང་
བསྟོམ་པ་ནི་ཡིད་ལ་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་ཞེན་པ་ཡིན་པས། དོན་ཏུ་ན་མདོན་རྟགས་སུ་
བྱས་ནས་ཞེན་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ནི་རང་གི་རོ་བོ་ཉིད་
གྱིས་སྟོང་།། ཞིང་གང་གིས་ཞེན་པར་བྱེད་པའི་ཞེན་པ་པོ་ཡང་རང་གི་རོ་བོ་ཉིད་
གྱིས་སྟོང་རོ།། ཚུལ་དེ་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྱུར་ཏེ་ཚོས་ནམས་ཐམས་ཅད་སྟོང་ལུགས་དེ་
བཞིན་ཏུ་གེས་པར་གྱིས་གིག་ཅེས་སོ།། འོ་གཉིས་པ་དོན་དམ་པར་འགྲོ་འོང་མེད་
འོ་ཚུལ་དཔེ་སོ་སོས་ཇི་ལྟར་མཆན་པ་ཐོག་མར་སྒྲི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་
དཔེ་ནི། ཇི་ལྟར་ཏེ་དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་སྒྲིན་དང་རྒྱལ་ལ་སོགས་པས་མ་བསྐྱིབས་
པས་དྲངས་པར་ལྷ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གར་བ་ན།། རྒྱུན་ལྷ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དེ་དང་
རྒྱ་དང་མ་བསྐྱིབས་པ་ནམས་ཆོགས་པའི་དབང་གིས། ལྷ་བ་དེ་ཡི་གཞུགས་བརྟན་ནི་

རྟོག་པ་མེད་པའི་དྲངས་པའི་མཚོར་སྤང་ཉེ། འོན་ཀྱང་ཟླ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་དེ་ཉིད་
 རྒྱ་དེ་ཡི་ནང་དུ་འཕོས་ཤིང་སོང་ནས་གནས་པ་མེད་དོ། གང་ཟག་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་
 འབྲས་ཀྱི་ཚོས་ཀྱན་ཡང་རང་ཉིད་རྒྱ་ལས་འབྲས་བུའི་གནས་སྐབས་སུ་འཕོས་ཤིང་
 སོང་བ་མེད་ཀྱང་རྒྱུན་ནམས་ཚོགས་པ་ལས་དངོས་པོ་དེ་དང་དེར་སྤང་ཞིང་སྤང་བ་
 ལྟར་ངོ་བོས་སྤོང་པའི་རྒྱལ་གྱིས་མཚན་ཉིད་གོང་གི་དཔེ་དེ་དང་འདྲ་བར་གཤམ་པར་
 གྱིས་ཤིག་ཅེས་འདོམས་པའོ། དེ་ལྟར་ཡོངས་སྟོང་པ་པོའི་རྟེན་གྱི་སྐྱེ་བ་རང་བཞིན་
 གྱིས་སྟོང་པར་བསྟན་ནས་ཡོངས་སྟོང་པའི་རྒྱུན་གྱིས་མེད་པ་སྐྱེ་བའི་གཞི་རང་
 བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་དཔེ་བསྟན་པ་ནི་རི་ལྟར་ཉེ་དཔེར་ན་མི་གང་དག་གནས་དང་
 ལྷན་པའི་རིའི་ཁོངས་ཁོད་དུ་འདུག་ཅིང་གནས་ནས་ནི། དགའ་བའི་ཉམས་ཀྱི་སྐྱ་
 ལེན་པ་དང་དོན་དང་བྱ་བ་སྤྲོ་ཚོགས་སུ་སྐྱ་བ་དང་དགའ་བའི་ནམ་འཁྱར་གྱིས་མོད་
 པ་དང་མི་དགའ་ཞིང་རྒྱག་བསྐལ་བའི་ནམ་པས་རྒྱ་བར་བྱེད་པའི་སྐྱ་ལས། སྐྱ་ལེན་
 པ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྤང་བའི་བྲག་ཆའི་སྐྱ་ཐོས་པར་འཁྱར་ཞིང་
 བྲག་ཆའི་སྐྱ་དེ་ཐོས་ཀྱང་རི་ལྟར་སྐྱ་ལེན་པ་ལ་སོགས་པ་བྲག་ཆ་སྤང་བ་ལྟར་དུ་མེད་
 པ་ལྟར། ལུལ་གྱི་ཡོངས་སྟོང་པ་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་ནམས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དགའ་བ་
 དང་རྒྱག་བསྐལ་ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་བའི་གཞིའི་དངོས་པོར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་
 སྤང་ཡང་དེ་འདྲའི་གཞིའི་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཡང་བྲག་ཆའི་དཔེ་
 དེ་བཞིན་དུ་གཤམ་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་པའོ། །^(༥)གསུམ་པ་རྟེན་འབྲེལ་ལ་བདེན་པར་
 མེད་^(༥)རྒྱལ། དེ་ལྟར་དགའ་རྒྱག་སྐྱེ་བའི་དངོས་པོར་སྤང་བ་ལས་ལུལ་གྱི་རོ་ཁྱོང་
 བའི་མེད་པ་སྐྱེ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་དཔེ་ནི་དེ་ལྟར་སྐྱ་ལེན་པ་དང་རོལ་མོ་
 བྱེད་པ་དང་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱ་བར་བྱེད་པ་ལ་ཡང་། སྐྱ་སོགས་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་
 སྐྱ་དང་རོལ་མོ་བྱེད་པ་དང་རྒྱ་བར་སྤང་བའི་བྲག་ཆའི་སྐྱ་འབྱུང་མོད་ཀྱི། དེ་འདྲའི་
 བྲག་ཆའི་སྐྱ་དེ་ལ་སྐྱ་སོགས་ཀྱི་དབྱངས་དེ་ནི་དུས་ནམ་གྱི་ཆོ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
 འོ། ལུལ་གྱི་ཡོངས་སྟོང་པ་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་ནམས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དགའ་བའི་ལུལ་

ལ་ཐོབ་འདོད་དང་སྐྱུག་བསྐྱེལ་གྱི་ཡུལ་ལ་འབྲལ་འདོད་ཀྱི་སྲིད་པ་སྦྱེ་བའི་གཞིར་
རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་སྒྲུང་ཡང་ཐོབ་པ་དང་བྲལ་བར་བྱ་བའི་གཞིར་ཆོས་དེ་
དག་རྩ་བོས་བྱབ་པ་མེད་པའི་ཚུལ་ཡང་བྲག་ཆའི་དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་གྱིས་
ཤིག་ཅེས་པའོ།། །འོ་བཞི་པ་བདེན་པར་མེད་ཀྱང་བྱིས་པ་འབྲལ་།འོ་ཚུལ། ཡོངས་
སྦྱོད་པའི་བྱིན་སྲིད་པ་ལས་ཡུལ་ཡོངས་སྦྱོད་པ་རང་བཞིན་གྱིས་སྦྱོང་བའི་དཔེ་ནི།
རི་ལྷར་དཔེར་ན་སྦྱེས་བྱ་ཞིག་མི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་འཁྲིག་པའི་ཡོངས་
སྦྱོད་ཀྱི་འདོད་པ་བཞེན་པ་མིས་པ་ལས།། སྦྱེས་བྱ་དེ་གཉིད་སད་པར་བྱུར་ནས་
འཁྲིག་པ་དབྱད་པ་དངོས་སུ་ཡོད་པར་མི་མཐོང་སྟེ།། འོན་ཀྱང་ཚུལ་དེ་མི་ཤེས་པའི་
བྱིས་པ་མྱོངས་པ་ནི་མི་ལམ་གྱི་འཁྲིག་པའི་རོ་དེ་ཉིད་ཤིན་ཏུ་འདོད་ལ་སྐར་ཡང་དེ་
འདྲ་བ་ཐོབ་པར་འདོད་པས་ཆགས་པ་འཕེལ་ཤིང་ཞེན་ཏོ།། དེ་ལྷར་ཡུལ་གྱི་བདེ་བ་
ལ་ཡོངས་སྦྱོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཡོངས་སྦྱོད་
ཀྱི་རྩ་བོར་རང་བཞིན་གྱིས་བྱབ་པར་སྒྲུང་ཡང་དེ་འདྲའི་རྩ་བོར་རང་གི་རྩ་བོས་བྱབ་
པས་སྦྱོང་བའི་ཚུལ་ཡང་དཔེ་མི་ལམ་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་པའོ།། །འོ་
ལྷ་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྲུང་ཡང་བདེན་མེད་སྒྱུ་མ་ལྟ་།འོ་བྱ། དེ་ལྷར་རེག་པའི་ཡོངས་
སྦྱོད་ལ་ཆགས་པ་ལས་བྱི་རོལ་གྱི་ཡོངས་སྦྱོད་སྒྱབ་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་དཔེ་
ནི། དཔེར་ན་སྒྱུ་མ་བྱེད་པ་སྒྱུ་མའི་མཁན་པོ་དག་གིས་སྒྱུ་མའི་གཟུགས་སྒྱ་ཆོགས་
སྒྱུལ་ཏེ།། འདི་ལྷར་རྟ་དང་སྐང་པོ་ཆེ་དང་ཤིང་རྟ་དང་གནས་ཁང་ལ་སོགས་པའི་ཡོ་
བྱད་དང་ཡོངས་སྦྱོད་ཀྱི་དངོས་པོ་སྒྱ་ཆོགས་པ་རྣམ་པ་སོ་སོར་བྱས་པ་དེ་དག་རྟ་ལ་
སོགས་པར་སྒྲུང་ཡང་།། སྒྲུང་བ་དེ་ལ་རི་ལྷར་སྒྲུང་བའི་རྟ་སྐང་ལ་སོགས་པའི་དངོས་
པོ་དེ་དག་གང་ཡང་མེད་དོ།། ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བྱིའི་ཡོངས་སྦྱོད་སྒྱ་ཆོགས་
པ་དོན་དུ་གཉེར་བར་བྱ་བའི་རྩ་བོར་རང་གི་རྩ་བོས་བྱབ་པར་སྒྲུང་ཡང་དེ་འདྲའི་
རང་གི་རྩ་བོས་བྱབ་པས་སྦྱོང་བའི་ཚུལ་ཡང་སྒྱུ་མའི་དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་གྱིས་
ཤིག་ཅེས་པའོ།། །འོ་དྲུག་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཆན་མེད་སྟོན་མེད་དུ་མི་ཤེས་པར་

བྱིས་པ་འཁྲུལ་ཁྱེད་ལུགས་དེ་ལྟར་དོན་དུ་གཉེར་བ་ལས་དོན་ཐོབ་པ་ལ་དགའ་བ་དང་
 ཉམས་པ་ལས་ཟུང་བ་སྟེ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་དཔེ་ནི། ཇི་ལྟར་ཉེ་དཔེར་
 བ་བྱ་མོ་གཞོན་ནུའི་མི་ལམ་ན།། རང་ཉིད་ལ་བྱ་མོ་ཞིག་བྱང་ཞིང་སྟེས་པ་དང་སྟེས་
 བས་ཀྱང་གི་བ་བྱ་མོ་དེས་མཐོང་ནས།། མི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་དེ་ཉིད་དུ་བྱ་དེ་
 བྱང་ནས་གིན་དུ་དགའ་ཞིང་གི་ནས་མི་དགའ་བའི་ཟུང་བ་ཆེན་པོ་བྱེད་པ་མིས་པ་དེ་
 མཐོན་སུམ་དུ་མེད་པ་ལྟར།། འདོད་པའི་དོན་ཐོབ་པ་དང་བྲལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་
 རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཐོབ་པ་དང་བྲལ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བར་སྤང་ཡང་དེས་
 སྤང་བའི་ཚུལ་ཡང་མི་ལམ་གྱི་དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་གྱིས་གིག་ཅེས་པའོ།། ཁྱེད་
 བདུན་པ་བརྩན་པར་ཡོད་པ་འཆར་ཁྱེད་ཀྱི་ལྟར་ལོངས་སྟོན་བྱའི་དངོས་པོ་དང་།
 སྟོན་པར་བྱེད་པ་དང་། སྟོན་པ་ལོ་གསུམ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་མེད་པའི་དཔེ་
 གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཇི་ལྟར་ཉེ་དཔེར་བ་མཆན་མོའི་དུས་སུ་ཆུ་ཡི་ནང་གི་ཁླ་
 བའི་གཟུགས་བརྟན་དག དྲངས་གིང་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཆུའི་ནང་དུ་གསལ་བར་སྤང་
 བའི་ཆོ།། ཆུའི་ནང་གི་ཁླ་བའི་གཟུགས་བརྟན་ཁླ་བར་སྤང་བ་དེ་གང་དུ་སྤང་བའི་ཁླ་
 བའི་དངོས་པོས་སྤང་བ་ཡིན་པ་བརྩན་པ་གསོག་སྟེང་པོ་མེད་པ་སྟེ། དེ་ནི་ཁླ་བའི་
 དངོས་པོར་གཟུང་དུ་མེད་པ་ལྟར།། ལོངས་སྟོན་བྱའི་དངོས་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་
 རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་ལོངས་སྟོན་བྱར་སྤང་ཡང་དེས་སྤང་བ་ཡང་
 དཔེ་ཆུ་ཁླ་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་གྱིས་གིག་ཅེས་པའོ།། གཉིས་པ་ལོངས་སྟོན་པར་བྱེད་
 པ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་དཔེ་ལ། ཐོག་མར་འདུག་བྱར་སྤང་བ་ནི་ཇི་ལྟར་དཔེར་
 བ་སོས་ཀའི་སྐབས་ཀྱི་ཉི་མ་བྱེད་ཀྱི་དུས་ན།། བྱེ་མ་སྟེའོ་སོགས་དང་འབྲེལ་བའི་ཐང་
 ལ་སྒྲིག་རྒྱ་རྒྱ་བའི་ཆོ་སྟེས་བྱ་སྟོམ་པས་གདུངས་གིང་ལམ་དུ་འགོ་བ་དེ་ཡིས།། སྒྲིག་
 རྒྱ་རྒྱ་བ་སྤང་བ་དག་མཐོང་བ་ལ་དེ་ན་ཆུ་ཡི་ཕྱང་པོ་རྒྱ་བ་ཡིན་པར་མཐོང་བ་ལྟར།།
 ལོངས་སྟོན་ལ་མེད་པས་འདུག་བར་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་
 དེ་ལྟར་འདུག་བྱའི་ངོ་པོར་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བར་སྤང་ཡང་དེས་སྤང་བ་ཡང་

སྒྲིག་ཆུང་དཔེ་དེ་བཞིན་ཏུ་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་པའོ།། བཟུང་པ་སྒྲུང་བ་ལྟར་
མ་གྲུབ་ཀྱང་གྱིས་པས་གྲུབ་པར་ཞེན་ནས་དེ་ལ་འདོད་པ་ཆོལ་བའི་ཆུལ་དེ་ལྟར་འཇུག་
པར་བྱ་བར་སྒྲུང་བ་དེ་ལ་ཡོངས་སྟོན་པར་ཞུགས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་དཔེ་
ནི། དཔེར་ན་སྒྲིག་ཆུ་ཆུར་སྒྲུང་བ་དེ་ལ་ཡང་ཆུ་ནི་ཡོངས་ཏེ་གཏན་ནས་མེད་པ་ཡིན་
ན་ཡང་།། མེད་པར་མ་ཤེས་པའི་སེམས་ཅན་ཚོངས་པ་དག་ནི་སྒྲིག་ཆུའི་ཆུ་དེ་ལ་
འཇུང་བར་འདོད་དེ་འཇུང་བའི་བྱིར་འཇུག་གོ། དེ་ལྟར་ཞུགས་ན་ཡང་སྒྲིག་ཆུའི་ཆུ་
དེ་ནི་ཆུར་མི་བདེན་ཞིང་སྒྲིག་ཆུ་ལ་ཆུ་ནི་བདུང་བར་ཡོངས་ཏེ་གཏན་ནས་མི་རུས་
པ་ལྟར།། མེད་པས་ཡོངས་སྟོན་གྲུབ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་རང་གི་
ངོ་བོས་གྲུབ་པར་བྱ་བར་སྒྲུང་ཡང་དེས་སྟོང་པ་ནི་སྒྲིག་ཆུའི་དཔེ་དེ་བཞིན་ཏུ་ཤེས་
པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་པའོ།། གསུམ་པ་ཡོངས་སྟོན་པ་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་དཔེ་
ནི། ཇི་ལྟར་ཏེ་དཔེར་ན་ཆུ་ཤིང་རྩོན་པའི་སྟོང་པོ་དེ་ལ།། སྟོང་པོ་འཆོལ་བར་འདོད་
པའི་བྱིར་ཏུ་སྐྱེས་བྱ་ཞིག་གིས་ཆུ་ཤིང་གི་སྟོང་པོ་དེ་གསལ་གསལ་ཏེ་རིམ་གྱི་ལྷགས་པ་
བསྐྱས་ནས་དཀྱིལ་ཏུ་སྒྱག་ཀྱང་།། སྟོང་པོ་དེའི་ནང་དང་བྱི་རོལ་ཀྱན་གང་ན་ཡང་
སྟོང་པོ་མེད་པ་ལྟར།། ཡོངས་སྟོན་པ་པོའི་གང་ཟག་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཐམས་
ཅད་ཀྱང་རིགས་པས་ཆ་གང་ཏུ་བཅའ་ཡང་རང་བཞིན་མི་རྟོག་པ་ནི་ཆུ་ཤིང་གི་དཔེ་
དེ་བཞིན་ཏུ་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་པའོ།། ཞེས་གསུངས་སོ།།

གོང་གི་ས་བཅད་གཉིས་པ་མིང་གི་བྱང་པར་གྱི་སྟོན་ནས་འགྲུབ་ཚུལ་གྱི་
དཔེ་དེ་དོན་ལ་སྒྲུར་བ་ནི། ཇི་ལྟར་སྟེ་དཔེར་ན་འཕང་ལོ་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་
ཆོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤིང་རྩར་བཏགས་པ་ན། འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་
དེ་རྣམས་ཉེ་བར་སྒྲུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། ཤིང་རྩ་དེ་ཉིད་དེ་ལ་སྟོན་ཏེ་ཉེ་བར་ལེན་
པ་པོ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་ཏུ་དོན་བདག་གི་སྤང་པོ་ལྷ་དང་ཁམས་དྲུག་དང་སྐྱེ་མཆེད་
དྲུག་ཆོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་ཏུ་འདོགས་པ་ན། ཡང་སྤང་པོ་ལྷ་ལ་སོགས་པ་དེ་
དག་ཉེ་བར་སྒྲུང་བྱ་དང་བདག་ནི་དེ་དག་ལ་བསྟོན་ནས་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོར་འཛོག་

པ་དང་དཔེ་གི་རྟ་དང་དེའི་ཡན་ལག་རྣམས་གི་རྟ་བྱེད་པ་པོ་དང་ཡན་ལག་ལས་
 གུ་འཛིག་པ་བཞིན་དུ། བདག་གི་སྤང་པོ་སོགས་ལེན་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པས་ན་བྱེད་པ་
 པོ་དང་སྤང་པོ་ལ་སོགས་པ་ནི་བདག་དེས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ལས་ཡིན་པས་ན་བྱ་བ་
 ཡིན་ཏེ། འདུག་པ་ལས། གི་རྟ་དེ་བཞིན་དུ་འཛིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པས་ཏེ་ཐ་སྦྱད་
 ཀྱི་དབང་གིས་སྤང་པོ་ལྟ་དང་། ལམས་དུག་དང་དེ་བཞིན་དུ་སྦྱེ་མཆེད་དུག་ཏེ་བར་
 སྤང་བྱར་བཞག་པ་ལ་བརྟེན་ནས། གི་རྟ་མ་ཟད་བདག་གྲང་ཏེ་བར་ལེན་པ་པོ་
 ཉིད་དུ་འདོད་དོ། ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་ནི་སྤང་བར་བྱ་བས་ན་ལས་ཡིན་ཞིང་བདག་
 འདི་ནི་ལེན་པར་བྱེད་པས་ན་བྱེད་པ་པོ་འང་ཡིན་ལོ། ཞེས་སོ། དོན་འདི་ཡང་གི་རྟ་
 རྟ་ལྟར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དབྱེད་པ་ན་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་ཐ་དད་ལ་སོགས་པ་རྣམས་
 པ་བདུན་པོ་གང་དུ་ཡང་བདག་དེ་རྟེན་པར་མི་འགྱུར་བས་ན་བདག་དེ་རང་བཞིན་
 གྱིས་གྲུབ་པ་ཅུང་ཟད་གྲང་མེད་པ་ཡིན་གྲང་བདག་དེ་རིགས་པས་མ་དཔུད་པར་
 བཞག་ན་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་དོ།

གོང་གི་ས་བཅད་གཉིས་པ་བདག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པའི་
 རིགས་པ་དེས་བདག་གི་བ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཞིགས་པར་བསྟན་པ་ནི། དེ་
 ལྟར་བདག་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་མེད་ཆོལ་བའི་རིགས་པས་བཅའ་བ་ན། བདུན་
 པོ་དེ་གང་དུ་ཡང་མ་རྟེན་པའི་རིགས་པ་དེས། བདག་ལ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་རང་
 བཞིན་ཞིགས་པ་དེའི་ཆོ་རྣམ་པ་བདུན་དུ་དབྱེད་པའི་རིགས་པ་དེས་མིག་སོགས་
 འདི་ནི་བདག་དེའི་མིག་ལ་སོགས་པའོ་ཞེས་པའི་རྒྱལ་གྱིས་ངི་ལྟར་རྟེན་པར་འགྱུར་
 ཏེ་མི་རྟེན་དོ། རྒྱལ་དེ་ལྟར་མི་རྟེན་པས་ན་བདག་གི་བ་མིག་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་
 རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་དེ། རྒྱལ་འབྱོར་པས་རིགས་པས་དཔུད་དེ་
 བདག་དང་བདག་གི་བ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་འགའ་ཡང་མ་དཔེགས་
 པ་དེ་མཐོང་བ་ན་དེས་འཁོར་བ་ལས་རྣམས་པར་གྲོལ་བ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། འགྱུར་
 རྒྱལ་འདི་ནི་འོག་ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། དེ་ཡང་རབ་བྱེད་བཅོ་བརྒྱད་པ་ལས།

བདག་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན།། བདག་གི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་
པར་ག་ལ་འགྱུར།། ཞེས་དང་། འདྲུག་པ་ལས་ཀྱང་། རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་དཔེར་ན་
བྱེད་པ་པོ་རྩ་མཐུན་མེད་པ་ཅན་གྱི་ལས་སྒྲུབ་བ་རྩ་བུམ་ཡང་མེད་པ།། དེ་དང་འབྲ་
བ་དེའི་ཕྱིར་བདག་གི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲུབ་པ་དེ་ནི་བདག་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲུབ་
པ་མེད་པར་ཡོད་པ་མིན་ལོ།། དེ་ལྟར་བདག་དང་བདག་གི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲུབ་
པ་མེད་པ་དེ་ཕྱིར་བདག་དང་བདག་གི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་ལྟ་བའི་ལྟ་བ་
དེས།། རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲུབ་པར་རྟོག་པའི་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་སྤངས་ནས་དེ་ལྟར་
ལྟ་བའི་རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་འཁོར་བ་ལས་རྣམ་པར་ཁོལ་བར་འགྱུར་རོ།། ཞེས་སོ།། དེ་
ལྟར་བདག་ལ་རང་ངོས་ནས་སྒྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་མཐུས་བདག་
གི་བ་ཡང་རང་གི་ངོ་པོས་སྒྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་དོགས་
གཙོད་དང་བཅས་པ་ནི་སྤར་གོང་དུ་ཆེག་ཏེ་གསལ་གྱིས་ཆོས་བཤད་དུས་བརྗོད་
ཟིན་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གོང་གི་ས་བཅད་གསུམ་པ་རིགས་པ་དེ་རྣམས་ཆོས་གཞན་ལ་ཡང་སྒྱུར་བའི་
རྣལ་འབྱོར་བཞི་ལས་དེ་ཆོས་ཀྱན་ལ་ལུང་རིགས་གྱིས་སྒྱུར་རྣལ་ནི། ཇི་ལྟར་བདག་
དང་སྤང་བའི་དབྱེད་པ་ཤིང་རྟའི་དབྱེད་པ་དང་མཚུངས་པ་དེ་བཞིན་དུ་དེས་མཚོན་
ནས་བུམ་པ་དང་སྒྲུམ་བུ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་རིགས་པས་དབྱོད་རྣལ་ཤེས་པར་བྱ་
སྟེ་འདི་ལྟར་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རང་གི་གདགས་གཞིའི་ཡན་ལག་གཟུགས་
ལ་སོགས་པ་རྣམས་དང་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་ཐ་དད་ལ་སོགས་པའི་དབྱེད་པས་
རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་མེད་ཆོལ་བའི་རིགས་པས་རྣམ་པ་བདུན་དུ་བཅའ་བ་ན། རྣམ་
པ་བདུན་དུ་དེ་དག་ཏུ་བདེན་གཉིས་ཀྱན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་གང་དུ་འང་མི་རྟེན་
ཅིང་འཇིག་རྟེན་གྲགས་པའི་མ་དབྱེད་པའི་ཐ་སྟོད་པའི་ཤེས་པའི་ངོ་ན་འཇོག་པ་
ཡིན་ཏེ། འཕགས་པ་སྟོམ་པ་གསུམ་བཞུན་པའི་མདོ་ལས། འཇིག་རྟེན་འགའ་ཞིག་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ང་དང་ལྟན་ཅིག་ཚེད་ཀྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ང་ནི་འཇིག་

རྟེན་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་མི་ཚྩད་དེ། དེ་དང་མི་ཚྩད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་འཇིག་རྟེན་ན་
 གང་བསྟོན་མེད་ཏུ་གྲགས་པའི་ཐ་སྟད་ཀྱི་ཡོད་པར་འདོད་པ་དང་མེད་པར་འདོད་
 པའི་ཐ་སྟད་གཞོན་མེད་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ང་ཡང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྟད་
 དེ་ལྟར་ཏུ་འདོད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་པས་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་འཇིག་
 རྟེན་གྱི་གྲགས་པའི་ཐ་སྟད་གཞོན་མེད་རྣམས་རིགས་པས་མི་འགོག་པར་ཐ་སྟད་ཏུ་
 གྲགས་པ་ལྟར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ལྟར་ཡང་འཇུག་པ་ལས། གང་དག་
 བྱམ་པ་དང་སྐྱམ་བུ་དང་རེ་ལྗེ་དང་དམག་དང་ནགས་ཚལ་དང་སྤང་བ་དང་སྟོན་
 བྱིང་དང་། ཁང་བྱིམ་དང་གིང་རྟ་སྐྱོན་དང་འགྲོན་གནས་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་
 དེ་རྣམས་གང་དག་ཡིན་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཏུ་དེས་མཚན་ཏེ་དེའི་རིགས་ཅན་གྱི་
 དངོས་པོ་གཞན་ཡང་ཐ་སྟད་གང་དང་གང་དག་གི་སྟོན་པ་འཇིག་རྟེན་པའི་སྟེ་པོ་
 འདིས་བསྟད་ཅིང་བསྐྱགས་པའི་དངོས་པོ་དེ་རྣམས་ཀྱང་རང་རང་གི་བྱུགས་དོན་
 བཅའ་བའི་ངོར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་མ་བཟྱགས་པའི་གྲགས་པ་ཁོ་ནར་ཡོད་པ་ཡིན་
 རོ་ཞེས་བྱ་བར་རྟོགས་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ཞེ་ན་སྐབ་པའི་དབང་པོ་
 དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་ཚྩད་
 པ་མི་མཛད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། འོ་ན་འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་ཐ་སྟད་རི་ལྟར་འདོགས་
 བེ་ན། དེ་ཡང་བྱམ་པ་ནི་རང་གི་ཆ་གས་ལ་སྟོས་ཏེ་ཡན་ལག་ཅན་དང་བྱམ་པའི་ཆ་
 གས་སྟེ་མོ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡན་ལག་ཏུ་འདོགས་པར་བྱེད་ལ་ཡང་བྱམ་པ་དེ་རང་
 གི་ཁ་དོག་སོགས་ལ་སྟོས་ནས་ཡོན་ཏན་ཅན་དང་མེས་སོ་བྱང་བའི་རི་མོའི་རྣམ་
 པ་སྟོབས་ངས་སྟུ་བྱུང་བའི་ཁ་དོག་ལ་སོགས་པ་ལ་བྱམ་པའི་ཡོན་ཏན་ཏུ་འདོགས་
 པ་དེ་བཞིན་ཏུ་ཆགས་པ་པོ་ལ་སྟོས་ཏེ་དེ་ལ་ལྷག་པར་སྤེད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་སྟུ་
 འདོགས་པ་དང་མཚན་གཞི་བྱམ་པ་ལ་སྟོས་ཏེ་སྟོ་ལྷིང་བ་ལ་མཚན་ཉིད་ཏུ་འདོགས་
 པ་དང་ནི་མེ་ལ་སྟོས་ཏེ་བྱད་གིང་ལ་བསྟེན་བྱས་འདོགས་པ་སོགས་དང་། ཡང་ཡོན་
 ཏན་ལ་སྟོས་ཏེ་ཡོན་ཏན་ཅན་དང་ཡན་ལག་ལ་སྟོས་ཏེ་ཡན་ལག་ཅན་དང་འདོད་

ཆགས་ལ་སྟོན་ཏེ་ཆགས་པ་སྟེ་ཆགས་ཅན་ནམ་ཆགས་པ་སོ་དང་མཆན་ཉིད་ལ་སྟོན་
ཏེ་མཆན་གཞི་དང་བྱད་ཤིང་ལ་སྟོན་ཏེ་མེ་ལ་སྟེག་བྱེད་དུ་འདོགས་པ་ལ་སོགས་
པའི་དོན་དེ་དག་དང་བཅས་པ་དེ་རྣམས་ནི་སྐྱེ་ཆུན་གོང་གི་ཤིང་རྟའི་དབྱེད་
ཚུལ་དེའི་སྟོན་སྟེ་རྣམ་པར་དབྱད་པར་བྱས་པས་ནི་གཅིག་ཐ་དད་ལ་སོགས་པ་རྣམ་
པ་བདུན་སོ་གང་དུ་ཡང་ཡོད་པ་མིན་ཞིང་། དེ་ལྟར་དབྱད་པ་དེ་ལས་གཞན་དུ་སྒྱུར་
པ་སྟེ་མ་དབྱད་པར་འདིག་ཏེན་གྱི་གྲགས་པའི་སྟོན་སྟེ་ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་
ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་ཆུན་སྟོན་བྱུང་དུ་ཡོད་པ་ཡིན་ལོ། ། ཞེས་གསུངས་སོ། ། གཉིས་པ་དེ་
ཐ་སྟོད་གཞན་ལའང་སྒྱུར་སྟེ་ཚུལ་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དེ་ལ་ཐ་སྟོད་གང་གི་སྟོན་སྟེ་
སྟེ་སོ་འདིག་ཏེན་པ་འདིས་བསྟོད་པ་སྟེ་ཐ་སྟོད་བསྒྲགས་ཤིང་བཀྲགས་པའི་དངོས་པོ་
དེ་རྣམས་ཀྱང་རྟགས་པས་མ་བཀྲགས་པར་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་རྟགས་པར་བྱ་སྟེ། རྟགས་
པར་བྱ་བུ་དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་གཉིས་སྐྱེ་ཆུན་སྟོན་
པའི་ཚུལ་ལ་སོགས་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཡོན་ཏན་དང་ཡོན་ཏན་ཅན་སྐྱེ་ཆུན་སྟོན་པ་ལ་
སོགས་པ་འདི་དག་ཡིན་སྟེ་འདི་དག་ནི་བྱམ་པ་ལྟ་བུ་ལ་མཆོན་ན། བྱམ་པ་ནི་ཡན་
ལག་ཅན་དང་ཡོན་ཏན་ཅན་དང་མཆན་གཞི་ཡིན་ལ། བྱམ་པའི་ཆ་ཤས་ཀྱི་མོ་འདི་
རྩ་སའི་མིང་ཡིན་ལོ། ། ལ་སོགས་པ་ནི་བྱམ་པའི་ཡན་ལག་དང་བྱམ་པའི་ཁ་དོག་སྟོན་
སོ་ལ་སོགས་པ་ནི་བྱམ་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། བྱམ་པའི་བྱེད་པར་སྟོན་ཞིར་བ་དང་མཆན་
འབྱེད་བ་དང་མཁྱིན་པ་རིང་པ་སོགས་ནི་བྱམ་པའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེས་མཆོན་
ནས་སྐྱམ་བུ་སོགས་ལ་ཡང་བྱམ་པ་ལ་སྒྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ་སྒྱུར་རོ། ། འདོད་ཆགས་ནི་
ལྟག་པར་ཞེན་པ་དང་ཆགས་པ་འཕ་ཆགས་ཅན་ནི་ལྟག་པར་ཞེན་པ་དེའི་རྟེན་ནམ་
ཆགས་པ་སོ་ཡིན་ཏེ། ཆགས་པ་དེ་ཡང་ཆགས་ཅན་གྱི་གང་ཟག་ལ་འབྲེལ་བཤད་ལས་
བཤད་དོ། ། མེ་ནི་སྟེག་བྱེད་དང་། བྱད་ཤིང་ནི་བསྟེག་བྱེད་ལོ། ། དེ་དག་ལ་སོགས་པ་ནི་
མ་བཀྲགས་པར་ཡོད་པ་རྣམས་སོ། ། དེ་རྣམས་མ་བཀྲགས་པར་ཡོད་ཚུལ་ནི། དེ་ལ་
ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་སོགས་སྐྱེ་ཆུན་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཡན་ལག་ལ་

བརྟེན་ནས་ཡན་ལག་ཅན་འདོགས་ལ། ཡན་ལག་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་ཡན་ལག་
 འདོགས་པ་བཞིན་དུ་ཡོན་ཏན་དང་ཡོན་ཏན་ཅན་སྐྱེས་ཏེ་འདོགས་པ་ནས་
 མེ་ལ་བསྟོས་ནས་བྱད་ཤིང་དང་བྱད་ཤིང་ལ་བསྟོས་ནས་མེར་འདོགས་པའི་བར་དུ་
 རིམ་པར་སྐྱར་རོ། ཚུལ་དེ་ནི་ཆ་ཤེའི་རབ་བྱེད་བརྒྱད་པ་ལས་ཀྱང་། བྱེད་པ་ལོ་ནི་
 བྱ་བའི་ལས་ལ་བརྟེན་པར་བྱས་ཤིང་བྱབ་ལ། བྱ་བའི་ལས་ཀྱང་བྱེད་པ་ལོ་དེ་ཉིད་ལ།
 བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་ཡིན་པས་དེ་ལས་མ་གཏོགས་པར་བྱེད་པ་ལོ་དང་ལ་སོགས།
 བྱབ་པའི་རྒྱ་མཚན་གཞན་ནི་མ་མཐོང་ངོ་། ཞེས་དང་། བྱེད་པ་ལོ་དང་བྱ་བའི་ལས་
 དག་གི་བསྟོས་ནས་བྱབ་པའི་འཛོག་ཚུལ་དེས། དངོས་ལོ་སྟག་མ་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་
 སོགས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པས་ན་སྟག་མ་ཤེས་དགོས་པ་ནི་བསྐྱེད་བྱ་
 སྐྱེད་བྱེད་དང་འགྲོ་བ་དང་འགྲོ་བ་ལོ་དང་བལྟ་བྱ་སྟེ་བྱེད་དང་ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱ་
 ལ་སོགས་པ་གཞན་ཡང་དེ་འདྲ་གཉིས་ཚན་ཅན་ཐམས་ཅད་རང་རང་ངོ་ལོ་ཉིད་ཀྱིས་
 མ་བྱབ་ཅིང་། བན་ཚུན་བསྟོས་པའི་བྱབ་པ་ཅམ་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། གསུམ་པ་དེ་ལྟར་
 ཚོས་གཅིག་གི་ཚོས་ཉིད་རྟོགས་ན་གཞན་རྟོགས་སྐྱེ་ཚུལ་ཇི་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་
 པས་ན་བདག་ལྟ་བུའི་ཚོས་གཅིག་ལ་རིགས་པས་ཚུལ་ཇི་ལྟར་དབྱད་པས་རང་བཞིན་
 ཀྱིས་སྟོང་པར་བྱབ་པ་དང་རང་བཞིན་ཀྱིས་མེད་པ་དེ་ཉིད་ལ་སྐྱེ་འགགས་སོགས་བྱ་
 བྱེད་འཐད་པའི་ཐ་སྟོད་ཀྱི་འཛོག་ཚུལ་ཉི་དེ་འདྲ་བའི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་འཛོག་
 ཚུལ་གང་ཟག་གཅིག་བུའི་སྟོང་ནས་ཤེས་ན། འཛོག་ཚུལ་དེ་ཚོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱེར་
 བས་ཚོས་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་མེད་པ་བདེ་སྟག་ཏུ་དཀའ་ཆོགས་རྒྱུ་དུས་
 རྟོགས་པར་བྱས་པས་ན་སྐྱར་གོང་དུ་བཤད་པའི་ཤིང་རྟའི་དཔེ་གང་ཟག་ལ་སོགས་
 པའི་དོན་གཉིས་ལ་སྐྱར་བའི་རིགས་པའི་ཚུལ་ལ་ཅི་ནས་ངེས་པ་བརྟན་པོ་ཐོབ་པར་
 བྱའོ། བཞི་པ་སྟོན་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་བསྟོམ་པའི་རྒྱ་མཚན་ཆེ་བས་ལུང་
 ལུངས་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་ཀྱི་རྒྱལ་ལོ་ལས། ཚུལ་ཇི་
 ལྟར་ཉན་པ་ལོ་ཁྱོད་ཀྱིས་ནི་བདག་གི་གནས་ལུགས་གཏན་ལ་སབ་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་

པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་དེ་ནི། ཁྱོད་ཀྱིས་རི་ལྷོ་ཤེས་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་
ཀྱན་ལ་ཡང་རང་གི་སྒོས་མ་ཞོར་བར་སྒྱུར་བར་བྱ་སྟེ། སྒྱུར་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆན་ནི་
ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ནི་བདག་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་ཚུལ་གང་ཡིན་པའི་
སྟོང་ཚུལ་དེ་ཡི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་བྱུང་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་
རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་པ་རྣམ་པར་བཅད་པའི་སྟོན་པ་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་
པ་དཔེ་ཐོགས་རེག་བཅད་ཅམ་གྱི་རྣམ་མཁའ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ཉིད་ཀྱི་
ཕྱིར་ཆོས་གཅིག་གི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ལུགས་རིགས་པས་ཤེས་པས་ཀྱང་ནི་ཆོས་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ལུགས་རིགས་པས་ཤེས་ཤིང་། ཆོས་གཅིག་གི་
རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་བསྟོམ་པས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བས་ཀྱང་ནི་ཆོས་ཐམས་
ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། དེས་ན་ཆོས་རི་
སྟེད་རི་ཅམ་དུ་མང་པོ་ཞིག་བཤད་པར་བྱས་ཀྱང་། བཤད་པ་དེ་ལ་དེགས་པ་སྦྱེ་བ་
མེད།། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

གོང་གི་ས་བཅད་གཉིས་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཏན་ལ་དབབ་པ་སྒྲིལ་
དགག་བྱའི་སྤྲ་རགས་མེད་ཀྱང་ཆོས་ཅན་གྱི་དབང་གིས་བདག་མེད་གཉིས་ཕྱེ་ཚུལ་
དང་། དེ་གཏན་ལ་འབབས་པའི་རིགས་པ་ཕྱ་བཞི་སྟེ་འགོག་གི་རིགས་པ་བསྟན་པ་
དང་། བཞིར་བྱངས་ངེས་པའི་སྟོན་མེད་ཀྱི་ལེགས་བཤད་དེ་དང་། འགལ་བརྗོད་ཀྱི་
ཐལ་འགྱུར་དང་གཞན་བྱགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་སྦྱེ་ཚུལ། རིགས་པའི་རྒྱལ་པོ་རྟེན་འབྲེལ་
ཀྱི་རྟགས་བཤད་པ་དང་ལྟ་། དང་པོ་ནི། དེ་ཡང་གང་ཟག་ཏུ་གདགས་པའི་གཞི་
གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་སྤང་པོ་ལྟ་དང་སའི་ཁམས་ལ་སོགས་པ་ཁམས་དྲུག་དང་མིག་
ལ་སོགས་པའི་སྦྱེ་མཆེད་དྲུག་ལ་སོགས་པ་ནི་ཆོས་ཡིན་ལ། ཆོས་དེ་དག་རང་གི་ངོ་
བོས་བྱུང་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ནི། ཆོས་དེ་དག་གི་བདག་མེད་པ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་དེས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བཤད་སྒྲིལ་། དེ་འདྲའི་
ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དེ་གཏན་ལ་འབབས་ཚུལ་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་དབྱ་མ་ལ་འདྲག་

པར། ལྷ་བཞི་ལམ་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བཀག་བའི་སྒོ་ནས་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་རང་
 ངོས་ནས་བྱུང་བའི་རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་ལ་ཐབ་པ་དེ་ཉིད་འདུག་པའི་འགྲེལ་
 པར་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཏུ་གསུངས་པ་ཡིན་པས་ན་སྐབས་འདིར་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་
 བ་བཀག་པའི་སྒོ་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་འགོག་ཚུལ་དེ་མདོར་བསྡུས་ཏེ་བརྗོད་
 པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་གཞུང་འགོད་པ་ནི། དེ་ཡང་རྩ་ཤེའི་རབ་བྱེད་དང་པོ་ལས།
 དངོས་པོ་གང་དག་ཡུལ་དུས་བྱུང་བའི་མཐའ་གང་ན་ཡང་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་ནམ་ཡང་
 ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་གང་དག་ཡུལ་དུས་སོགས་གང་ན་ཡང་
 གཞན་ལས་མིན་ཞིང་། གཉིས་ཀ་ལས་ཀྱང་མ་ཡིན་ལ་རྒྱ་མེད་པ་ལས་ཀྱང་མིན་ཏེ།
 དངོས་པོ་གང་དག་ཡུལ་དུས་བྱུང་བའི་མཐའ་གང་ན་ཡང་། མཐའ་བཞི་པོ་གང་ལས་
 ཀྱང་སྐྱེ་བ་ནམ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདིའི་དོན་ནི་བྱི་ནང་གི་
 དངོས་པོ་གང་དག་བདག་ལས་ཡུལ་དུས་བྱུང་བའི་མཐའ་གང་ན་ཡང་སྐྱེ་བ་ནམ་ཡང་
 ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང་། བདག་སྐྱེ་མེད་པ་ལ་སྒྱུར་ལུགས་དེ་བཞིན་དུ་དམ་
 བཅའ་གཞན་གཞན་སྐྱེ་སོགས་གསུམ་ལ་ཡང་སྒྱུར་བར་བྱའོ། །^(༡)གསུམ་པ་འདི་དམ་
 བཅའ་ཡིན་ཀྱང་བསྐྱོག་དོན་ཐལ་བས་འགོག་པར་བསྟན་པ་ནི། དེ་ལྟར་རྩ་ཤེའི་ལུང་
 དེས་ནི་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་དམ་བཅའ་ཅམ་ཞིག་དངོས་སུ་བརྗོད་པ་ཡིན་
 པ་དམ་བཅའ་དེའི་བསྐྱོག་དོན་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་སོགས་ཐལ་འཇུག་གིས་འགོག་པ་
 ནི། ཁོང་གི་དེ་ལྟར་དམ་བཅའ་ཀྱང་དམ་བཅའ་དེ་དངོས་སུ་སྐྱུང་བ་ལ་སྐྱུང་བྱེད་གྱི་
 དཔེ་ཉུགས་དངོས་སུ་མི་བརྗོད་པར་དམ་བཅའ་བཞི་པོ་དེ་དག་ལས་ཐོག་པའི་དོན་
 བདག་ལས་སྐྱེ་བ་སོགས་ལ་སུན་འབྱིན་པའི་གཞོད་པ་སྟོན་པའོ། །གསུམ་པ་སྟོན་
 མེད་པའི་ལེགས་བཤད་བཞིར་^(༢)གངས་ངེས་ཚུལ་ནི། བདག་སྐྱེ་སོགས་འགོག་བའི་
 སྐབས་འདིར་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་ན་རྒྱུ་ལ་བསྟོས་ནས་སྐྱེ་བ་དང་མི་
 བསྟོས་པར་སྐྱེ་བ་གཉིས་སུ་ཁ་ཆོན་ཆོད་པ་ཡིན་པས་ན་རྒྱུ་ལ་བསྟོས་ནས་སྐྱེས་པ་ལ་
 ཡང་འབྲས་སུ་དང་རྒྱ་གཉིས་རང་བཞིན་གཅིག་དང་རང་བཞིན་ཐ་དད་གཉིས་སུ་

ཁ་ཆོན་ཆོད་པ་ཡིན་ནོ། དེ་ལ་རྒྱ་ལྟམ་རང་བཞིན་གཅིག་པའི་སྐྱེ་བ་ནི། བདག་
སྐྱེ་དང་རང་བཞིན་ཐ་དད་པའི་སྐྱེ་བ་ནི་གཞན་སྐྱེ་ར་འཛོག་པ་ཡིན་པས། བདག་
དང་གཞན་ལ་སྐྱེ་བ་དེ་དག་ལ་ཡང་བདག་གཞན་རེ་རེ་བ་ལས་སྐྱེ་བ་དང་བདག་
གཞན་གཉིས་ཀ་ཆོགས་པ་ལས་སྐྱེ་བ་གཉིས་སྐྱ་ངེས་པ་ཡིན་ལ། བདག་གཞན་རེ་རེ་
བ་ལས་སྐྱེ་བ་ལ་ཡང་བདག་སྐྱེ་དང་གཞན་སྐྱེ་གཉིས་སྐྱ་ངེས་པ་ཡིན་པས་སྐྱ་བཞིའི་
སྐྱེ་བ་ཅམ་ཞིག་འགོག་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མཐའ་གཞན་སེལ་ལུགས་ནི་གོང་གི་
དེ་ལྟར་དུ་འཛོག་ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་ན་ནི་རྒྱུའི་ནམ་ཉིད་ཅི་སྟེད་ཡོད་ཀྱང་སྐྱ་
བཞི་པོ་དེའི་ནམ་ཉིད་གི་ནང་དུ་འདུ་བས་སྐྱ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བཀག་པས་མཐའ་ཐམས་
ཅད་ཁེགས་པ་ཡིན་ནོ། །^(༡)བཞི་པ་ཐལ་འཇུར་དང་གཞན་གྲགས་ལས་རྗེས་དཔག་
སྐྱེ་ཚུལ་ལ་ཐལ་འཇུར་ལས་དེ་སྐྱེ་ཚུལ་དང་། གཞན་གྲགས་ལས་སྐྱེ་ཚུལ་གཉིས་ལས།
དང་པོ་ལ་མཐའ་བཞི་འགོག་པའི་ཐལ་འཇུར་བཞི་དང་། དེའི་བྱེད་པས་རྗེས་དཔག་
སྐྱེ་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ལ་ཐལ་འཇུར་ཆེན་པོ་བཞི་ལས། དང་པོ་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་
དོན་མེད་ཀྱི་ཐལ་བ་དང་། དེའི་བྱབ་སྐྱབ་བྱག་མེད་ཀྱི་ཐལ་བ་དང་། ཤེས་བྱེད་གསུམ་
ལས། ^(༢)དང་པོ་ནི། དེ་དག་ལས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་འགོག་པའི་རིགས་པ་ནི་གཞིའི་
ཆོས་ཅན་ལྟ་བུ་དེ་ནི། ལྟ་བུའི་རང་གི་བདག་ཉིད་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ན་ནི་དེའི་སྐྱེ་བ་
དོན་ཏེ་དགོས་པ་མེད་པར་འཇུར་པ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་གང་ཡང་སྐྱེ་བ་ནི་རང་ཉིད་
གང་དུ་སྐྱེ་བར་བྱ་བའི་འབྲས་བུ་དེའི་བདག་ཉིད་དམ་རང་བཞིན་སྐྱར་མ་ཐོབ་པ་དེ་
ཉིད་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་བྱིར་ཡིན་ན་སྟེ། ཡིན་མོད་ལྟ་བུ་དེ་ནི་རང་གི་བདག་ཉིད་དམ་
རང་བཞིན་ཐོབ་ཟིན་པའི་བྱིར་རོ། དེའི་དཔེ་ནི་དཔེར་ན་མངོན་པར་གསལ་བའི་
ལྟ་བུ་དེ་གསལ་བའི་རང་གི་བདག་ཉིད་ཐོབ་ཟིན་པས་ན་སྐྱར་མི་སྐྱེ་བ་བཞིན་ནོ། །
གཉིས་པ་བྱག་མེད་ཀྱི་^(༣)ཐལ་བ་ནི། རིགས་པ་དེར་མ་ཟད་ལྟ་བུ་རང་གི་བདག་ཉིད་
ལས་སྐྱེ་ན་སྐྱེ་བ་རྫོགས་པའི་མཐའ་མི་རྟེན་པས་སྐྱེ་བའི་མཐའ་བྱག་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་
ཡང་འཇུར་ཏེ། དེའི་རྒྱ་མཆན་ནི་སྐྱེས་ཟིན་པའི་ས་པོན་དེ་ཉིད་སྐྱར་ཡང་བཟུབས་

ནས་སྐྱེ་དགོས་ན་ནི། ས་བོན་དེ་ཉིད་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྐྱེ་དགོས་པས་སོ།། ས་བོན་
 ཉིད་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྐྱེ་དགོས་པ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་འདི་ཡང་རང་གི་བདག་ཉིད་ལས་
 སྐྱེ་ན་རང་གི་རོ་བོ་ཐོབ་ཟིན་པ་ཞིག་སྐྱར་ཡང་སྐྱེ་དགོས། རང་གི་བདག་ཉིད་དམ་
 རོ་བོ་ཐོབ་ཟིན་ན་ནི་སྐྱེས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་སྐྱེས་ཟིན་པ་དེ་སྐྱར་ཡང་བལྟ་བུ་ནས་
 སྐྱེ་ན། གང་ཡང་སྐྱེ་བ་ནི་རང་གི་རོ་བོ་འབྱུང་པའི་དོན་དུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་དགོས་ན་རང་
 གི་རོ་བོ་བྱུང་ཟིན་ནས་ནི་ཅི་ཞིག་དོན་དུ་སྐྱེ། དེས་ན་བྱུང་ཟིན་ནས་སྐྱར་ཡང་སྐྱེ་བ་
 དོན་མེད་དོ།། དེར་མ་ཟད་རང་གི་བདག་ཉིད་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ལ། སྐྱེས་ཟིན་པ་ཁོ་
 བ་སྐྱར་ཡང་སྐྱེ་དགོས་པ་གོང་ལྟར་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་ན་ས་བོན་འབབ་ཞིག་ཡང་ནས་
 ཡང་དུ་སྐྱེ་བ་ཁོ་ནར་འགྱུར་བས། ལྷ་ལྷ་སྐྱེ་བའི་གོ་སྐབས་གཏན་ནས་མི་རྟེན་པས།
 སྐྱེ་བ་རྟོགས་པའི་མཐའ་མི་རྟེན་པའི་སྐྱེ་བ་ཐུག་མེད་དུ་ཡང་འགྱུར་རོ།། ས་བོན་ཙམ་
 ཞིག་རྒྱན་དུ་སྐྱེ་བས་ལྷ་ལྷ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་ནི་སྐྱེ་བའི་གོ་སྐབས་གཏན་ནས་
 མི་རྟེན་པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་རོ།། གསུམ་པ་གེས་པའི་བྱེད་ནི། དེ་ལྟར་ཡང་རབ་བྱེད་ཉི་
 ལུ་པ་ལས་ཀྱང་། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་ཉིད་ཡིན་ན། བསྐྱེད་བྱ་
 སྐྱེད་བྱེད་གཉིས་ཀྱང་གཅིག་དུ་འགྱུར་རོ།། ཞེས་སོ།། འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་། ལྷ་ལྷ་དེ་
 ནི་ལྷ་ལྷ་དེའི་རང་གི་རང་བཞིན་ལས་འབྱུང་བ་ཡིན་ན་དེ་ལྟར་འབྱུང་བ་ལ་ཡོན་ཏན་
 ཉིད་དགོས་པ་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཉིད་ལྷ་ལྷ་འི་རོ་བོ་རང་གི་རྒྱའི་དུས་ན་ཐོབ་
 ཟིན་པས་སོ།། རང་གི་རོ་བོ་ལས་སྐྱེ་ན་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་བར་མ་ཟད་གཞོད་
 པ་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ་འདི་ལྟར་སྐྱེས་ཟིན་པར་གྱུར་པའི་ལྷ་ལྷ་ནི་སྐྱར་ཡང་བལྟ་བུ་
 བས་སྐྱེ་བ་དེ་ནི་རིགས་གིང་འཐད་པའང་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་ལོ།། གལ་ཏེ་ལྷ་
 ལྷ་སྐྱེས་ཟིན་ན་ཡང་སྐྱར་ཡང་བལྟ་བུ་ནས་སྐྱེ་བར་ཁྱོད་གྱིས་ཡོངས་སུ་རྟོག་ཅིང་
 འདོད་པར་འགྱུར་ན་ནི། དེ་ལྟར་འདོད་པ་དེ་ཕྱིར་ལྷ་ལྷ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་
 ནི་འདིག་རྟེན་འདིར་རྟེན་པར་གཏན་ནས་མི་འགྱུར་ཞིང་། ཞེས་དང་། རྒྱ་མཚན་དེ་
 ཕྱིར་དངོས་པོ་རྣམས་རང་གི་བདག་ཉིད་ལས་འབྱུང་རོ་ཞེས་བྱ་བར་ཁྱོད་གྱིས་རབ་དུ་

བདགས་ཤིང་འདྲ་པ་འདི། འབྲ་བ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྐད་
གང་ཏུ་ཡང་རིགས་ཤིང་འཐད་པ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་སོ།

གཉིས་པ་གཞན་སྐྱེ་འགོག་པའི་ཐལ་འགྱུར་བཤད་པ་ལ་བརྒྱད་ལས། དང་པོ་
ཏ་ཅང་ཐལ་བ་གཉིས་ཀྱི་ཏ་ཅང་ཐལ་བ་འདི་དང་པོ་གལ་ཏེ་འཇ་ཅི་སྟེ་ཡང་རང་གི་
ཐེ་པ་དག་འདི་སྐད་ཏུ་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་ནི་བཀག་པ་ལྟར་མེད་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་ཏུ་གྱུར་པའི་རྒྱུ་བཞི་པོ་རྒྱུ་
རྒྱུ་དང་། དམིགས་པའི་རྒྱུ་དང་། དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུ་དང་། བདག་པོའི་རྒྱུ་
རྣམས་ལས། འབྲས་བུ་སྐྱེ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན། གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ནི་ཡོད་པ་ཁོ་
ནའོ་སྟུམ་ན། ལན་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཐ་དད་པའི་རྒྱ་ལས་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ན་ནི་
འོ་ན། མེ་སྐྱེ་གསལ་བ་ལས་ཀྱང་དེའི་དབང་གིས་སྟན་པ་འཐུག་པོ་འབྱུང་བར་འགྱུར་
ཏེ། དེ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཏ་ཅང་ཐལ་བ་གཉིས་འདི་པ་
ནི། རིགས་པ་གཞན་ཡང་དངོས་པོ་གང་གིས་རྒྱར་གྱུར་པ་དང་རྒྱར་མ་གྱུར་པ་ཐམས་
ཅད་ལས་དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་དང་མིན་པའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བར་འགྱུར་
ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་མཚུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་
ཞེས་པའོ། གཉིས་པ་དེའི་བྱབ་སྐྱབ་གཉིས་བཤད་པ་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་
སྐྱང་བ་ལྟར་ཁས་ལེན་ན་ས་ལུའི་རྒྱ་གྲུ་མེ་སོགས་དང་རང་བཞིན་ཐ་དད་པ་དང་ས་
ལུའི་ས་བོན་དང་ཐ་དད་རྒྱལ་གཉིས་ཤིན་ཏུ་མཚུངས་པས་མི་འཐད་འདི་པ་ནི་རིགས་
པ་འདིའི་དོན་ནི་ས་བོན་དང་རྒྱག་གྲུ་གཉིས་ལ་རང་གི་རོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་
ཁས་ལེན་རྒྱ་ཡིན་ན། དཔེར་ན་ས་ལུའི་རྒྱ་གྲུ་དེ་ཉིད་ས་ལུའི་རྒྱ་གྲུ་དེ་རང་གི་སྐྱེད་
བྱེད་ཏུ་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བའི་མེ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ལས་རང་གི་རོ་བོའི་སྟོན་ནས་
རང་བཞིན་ཐ་དད་ཏུ་སོང་བའི་སོང་ལུགས་དེ་དང་ས་ལུའི་རྒྱ་གྲུ་དེ་རང་གི་རྒྱ་ཡིན་
པའི་ས་ལུའི་ས་བོན་ལས་རང་བཞིན་ཐ་དད་ཏུ་སོང་བའི་སོང་ལུགས་གཉིས་ཅར་ལ་
རང་བཞིན་ཐ་དད་པར་འགྲོ་ལུགས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཏུ་མཚུངས་པར་སྐྱང་རོ།

གསུམ་པ་དེ་འདྲ་སྟེ་བྱེད་མིན་པ་དང་ས་ལུང་ལྷ་གཉིས་གཞན་ལ་རགས་མ་ལས་
 བར་སྒྲུབ་བ་ལྟར་ས་ལུང་ས་བོན་དང་དེའི་ལྷ་གཉིས་ཡང་ཡིན་པས་སྟེ་མི་སྟེའི་བྱེད་པར་
 མི་འཁྱེད་པ་ནི། དེ་ལྟར་མཚུངས་པ་དེ་ལྷ་གཉིས་ཡིན་ན་རི་ལྟར་ས་ལུང་ལྷ་གཉིས་དེ་ཉིད་
 རང་གི་སྟེད་བྱེད་དུ་མི་བྱེད་པ་མེ་སོགས་ལས་རང་བཞིན་ཐ་དད་པའི་ཚུལ་ལ་
 བརྟགས་པས་དེ་གཉིས་རང་བཞིན་ཐ་དད་པར་སྒྲུབ་བ་དེ་རང་ལ་འཆར་བའི་ཆེ། ས་
 ལུང་ལྷ་གཉིས་དང་མེ་གཉིས་ཐ་དད་རང་དབང་བའི་ནམ་པ་དང་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་
 བའི་ནམ་པར་འཆར་བ་བཞིན་དུ་ས་ལུང་ལྷ་གཉིས་དེ་ཉིད་རང་གི་རྒྱ་ས་ལུང་ས་བོན་
 ལས་ཐ་དད་པ་སྒྲུབ་བའི་ཆེ་ན་ཡང་ཐ་དད་ཀྱི་ཆ་ནི་རང་དབང་ཅན་གཞན་ལ་རགས་
 མ་ལས་པ་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་ངོ་། དེ་ལྟར་གལ་ཏེ་ཐ་དད་དུ་སྒྲུབ་བའི་སྒྲུབ་བ་འཆར་ཚུལ་
 དེ་ས་ལུང་ལྷ་གཉིས་དང་མེ་དང་ས་ལུང་ས་བོན་དེ་དག་གི་རང་གི་ངོ་བོའི་སྟོན་སྟུག་
 བའི་རང་བཞིན་ཡིན་ན་ནི་ས་ལུང་ལྷ་གཉིས་དེ་ཉིད་མེ་ལ་སོགས་པ་རང་གི་རྒྱ་མ་ཡིན་
 པ་ལས་མི་སྟེ་བ་དང་རང་གི་རྒྱ་མ་ཡིན་པའི་ས་ལུང་ས་བོན་ལས་སྟེ་བའི་བྱེད་པར་ནམ་
 པ་ཐམས་ཅད་དུ་འབྱེད་པར་མི་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་བཞི་པ་སྟེ་མི་སྟེའི་བྱེད་འབྱེད་
 པ་དང་རང་བཞིན་ཐ་དད་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པར་སྒྲུབ་བ་ལྟར་བྱུང་བའི་འགལ་བ་
 ནི། གལ་ཏེ་ས་ལུང་ལྷ་གཉིས་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བའི་སྟེང་ནས་རང་གི་རྒྱ་མ་ཡིན་པའི་
 ས་ལུང་ས་བོན་ལས་སྟེ་བ་དང་རང་གི་རྒྱ་མ་ཡིན་པའི་མེ་སོགས་ལས་མི་སྟེའི་བྱེད་
 པར་འབྱེད་རྒྱ་མ་ཡིན་ན་ནི་འོ་ན་དེ་འདྲའི་བྱེད་པར་འབྱེད་པ་པོ་ཚྱེད་གྱིས་དེ་ནམས་
 རང་བཞིན་ཐ་དད་པའི་ཐ་དད་ཚུལ་དེ་ལ་ཡང་ཐ་དད་ཚུལ་གྱི་བྱེད་པར་མི་འདྲ་བ་
 གཞན་འབྱེད་པར་བྱས་ན་བྱེད་པར་བྱེ་ཞིག་ཅེས་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུང་བའི་སྟོན་མེད་
 གྱི་ཐ་དད་དུ་མཚུངས་པ་ལ་ཐ་དད་ཚུལ་གྱི་བྱེད་པར་གཞན་བརྟན་དུ་མེད་པ་དང་།
 དེ་འདྲའི་ཐ་དད་དུ་མཚུངས་ཀྱང་སྟེ་མི་སྟེའི་བྱེད་པར་འབྱེད་པ་དེ་གཉིས་ལ་འགལ་
 བ་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ལྔ་པ་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ལུང་ནི། དེ་ལྟར་ཡང་འདྲུག་འགྲེལ་
 ལས། ཐལ་འགྲུར་དང་པོ་ཚུལ་རི་ལྟར་ས་ལུང་ལྷ་གཉིས་སྟེད་པར་བྱེད་པའི་ས་ལུང་ས་

བོན་ནི་རང་གི་འབྲས་བུ་ས་ལུའི་ལྷ་གྲུ་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་ཉིད་ཡིན་པའི་
ཚུལ་དེ་བཞིན་དུ་ས་ལུའི་ལྷ་གྲུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་གྲངས་སྟེག་ཅིང་
འཛོམས་པར་བྱེད་པའི་མེ་དང་སྐྱེད་པའི་རྣམ་པ་མེད་པའི་སོལ་བ་དང་རྣམ་པ་སྐྱིར་
ཡོད་ཀྱང་ས་ལུའི་ལྷ་གྲུ་རང་ཉིད་ཐན་མི་སྟོགས་པའི་ནས་ཀྱི་ས་བོན་ལ་སྟོགས་པ་
ཡང་ས་ལུའི་ལྷ་གྲུ་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་ཡིན་ནོ། བརྒྱུ་ལྷ་གྱིས་པ་ཡང་
ཚུལ་རི་ལྷར་ས་ལུའི་ས་བོན་ས་ལུའི་ལྷ་གྲུ་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་དུ་གྱུར་པ་དེ་
ལས་ས་ལུའི་ལྷ་གྲུ་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་དེ་བཞིན་དུ་མེ་དང་སོལ་བ་དང་ནས་ཀྱི་ས་བོན་ལ་
སྟོགས་པ་རང་གི་རྒྱ་མིན་པ་དེ་དག་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། བལ་འགྱུར་
གསུམ་པ་ཡང་ཚུལ་རི་ལྷར་ས་ལུའི་ལྷ་གྲུ་ས་ལུའི་ས་བོན་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་
དུ་གྱུར་པ་དེ་ཉིད་རང་གི་རྒྱ་ས་ལུའི་ས་བོན་ལས་འབྱུང་བའི་ཚུལ་དེ་བཞིན་དུ་ས་
ལུའི་ས་བོན་གྱི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པ་བུམ་པ་དང་སྣམ་བུ་དང་ཀ་བ་ལ་སྟོགས་པ་
རྣམས་ཀྱང་ས་ལུའི་ས་བོན་ལ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ཞིག་ཡིན་ན་ཡང་དེ་ལྷར་མེ་སྟོགས་
ལས་ས་ལུའི་ལྷ་གྲུ་སྐྱེ་བ་དང་། ས་ལུའི་ས་བོན་ལས་སྣམ་བུ་སྟོགས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་
དེ་འབྲ་ནི་ནམ་གྱི་ཆོ་ཡང་མཐོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་མཐོང་བ་མིན་པ་དེའི་ཕྱིར་ས་
ལུའི་ལྷ་གྲུ་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་ས་ལུའི་ས་བོན་དེ་ལས་ས་ལུའི་
ལྷ་གྲུ་སྐྱེ་བ་དང་། ས་ལུའི་ས་བོན་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་ས་ལུའི་ལྷ་
གྲུ་དེ་ཉིད་ས་ལུའི་ས་བོན་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་འདི་འབྲ་བར་ཡང་གཏན་ནས་ཡོད་
པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་པ་ཡིན་པས་དུག་པ་དེས་ན་ཁ་ཅིག་དེ་དག་
གིས་ཞོག་པ་གཅིག་པའི་དབུང་ཕུལ་ཟེར་བ་ཐ་ཆད་ཡིན་པར་བརྟན་པོ་པ་ན་བོད་
དག་གིས་ཞོག་པ་གཅིག་པའི་དབུང་ཕུལ་གྱིས་བྱབ་པ་དེ་བརྒྱབ་པར་འདོད་པ་ནི་
སྒོལ་དཔོན་རྒྱ་གྲགས་ཀྱི་བཞེད་པ་མིན་ཅིང་ཞོག་པ་གཅིག་པའི་དབུང་ཕུལ་གྱིས་
བྱབ་པ་བརྒྱབ་པར་འདོད་པ་དེའི་གཞོན་བྱེད་ཀྱང་གོང་དུ་ཆང་མང་གི་སྟེང་དུ་དུ་
ཡོད་ཅེས་ལ་མེ་ཡོད་ཅེས་གྱིས་བྱབ་པ་མི་འབྱུང་བ་དགག་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་ཟིན་

ནོ།། ^(༡)བདུན་པ་དེ་ཙམ་འདྲུག་གིས་བཤད་ཚུལ་ནི། རབ་བྱེད་ཉི་ཤུ་པ་ལས་ཀྱང་། རྒྱ་
 དང་འབྲས་བུ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་ཉིད་ཡིན་ན་ནི། ལྷ་ལྷ་ཉི་ཤུ་པ་ལས་ཀྱང་། རྒྱ་
 ཡིན་པ་དང་དེའི་རྒྱ་མིན་པ་ཐམས་ཅད་གྱིས་འབྲས་བུ་ལྷ་ལྷ་སྒྲེ་མི་སྒྲེ་སོགས་ཀྱན་
 བས་མཚུངས་པར་འཁྱར་རོ།། ཞེས་དང་། འདྲུག་པ་ལས་ཀྱང་། རང་གི་མཆན་ཉིད་
 གྱིས་གྲུབ་པའི་རྒྱ་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་གལ་ཏེ་རང་གི་མཆན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པའི་
 འབྲས་བུ་གཞན་ཞིག་འབྱུང་བར་འཁྱར་བ་ཡིན་ན་ནི། འོ་ན་མེ་སྒྲེ་གསལ་བ་ལས་
 ཀྱང་དེའི་དབང་གིས་ཐུན་པ་འབྲུག་པོ་འབྱུང་བར་འཁྱར་ཞིང་། དེར་མ་ཟད་རང་
 རང་གི་རྒྱ་ཡིན་མིན་ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱང་རང་རང་གི་འབྲས་བུ་ཡིན་མིན་ཐམས་
 ཅད་སྒྲེ་བར་འཁྱར་བ་ཡང་ཡིན་ཏེ་རྒྱ་མཆན་གང་གི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འབྲས་བུ་དེ་རང་གི་
 སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་གྱིས་འབྲས་བུ་དེ་སྒྲིབ་
 བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་མ་ལུས་པ་ལ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་ཉིད་
 ཡིན་མིན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།། ཞེས་ས་རོལ་པོས་ཁས་སྐྱངས་པའི་གཏན་ཆོགས་
 བཀོད་ནས་བཀག་པའི་ཐལ་འཁྱར་གཉིས་གསུངས་སོ།། ^(༢)བརྒྱད་པ་ཐལ་འཁྱར་དེ་
 ལ་དངོས་སྒྲུབ་པས་ལན་བྱས་ཀྱང་མི་ཐེབས་ཚུལ་ནི་དེ་འདྲ་བའི་ཐལ་འཁྱར་དེ་ལ་ས་
 རོལ་པོས་ལྷ་ལྷ་དེ་རང་གི་རྒྱ་ས་པོན་ལས་སྒྲེ་བ་དང་རང་གི་རྒྱ་མིན་པ་མེ་སོགས་
 ལས་མི་སྒྲེ་བའི་བྱེད་པར་དེ་ལྷ་ལྷ་དེ་དང་དེའི་རྒྱ་ཡིན་མིན་གཉིས་ལྷ་ལྷ་དང་རྒྱ་
 དམ་རྒྱན་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པ་དང་རྒྱ་དམ་གཅིག་ཏུ་མི་གཏོགས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོ་
 བས་འབྱེད་པའི་ལན་བཏབ་ཀྱང་མི་ཐེབས་ཏེ། རྒྱ་འབྲས་དེ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་
 ཐ་དད་པའི་གཞན་ཡིན་ན་རྒྱ་འབྲས་དེ་གཉིས་རྒྱ་དམ་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པ་དེ་ཉིད་
 གཏན་ནས་མི་འབྲུབ་པ་སྐྱེ་མ་བཤད་པ་དེ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ།། ཡང་འགའ་ཞིག་
 རང་གི་རྒྱ་ལས་སྒྲེ་བ་དང་རང་གི་རྒྱ་ཡིན་པ་ལས་མི་སྒྲེ་བའི་ངེས་པ་ཅན་འདིག་རྟེན་
 བ་མཐོང་བའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་འབྲས་བུ་དེ་རང་གི་རྒྱ་ཡིན་མིན་ལས་སྒྲེ་མི་སྒྲེའི་བྱེད་
 བར་འཐད་དོ་ཞེ་ན་ཡང་དེ་འདྲ་དེའི་ལན་དུ་མི་རུང་སྟེ། རྒྱ་འབྲས་སོགས་ཀྱི་ཐ་དད་

པ་དེ་ཐ་སྟོད་པའི་སྒོས་བཞག་པ་མིན་པར་རང་གི་རོ་བོའི་སྟོད་ལྷགས་དེའི་སྒོ་ནས་
ཡུལ་སྟེང་ཏུ་བྱལ་བ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་རྩུ་ལས་སྟེ་བ་དང་རྩུ་མིན་པ་ལས་མི་སྟེ་བའི་
ངེས་པ་མཐོང་བ་དེ་ཡང་རྩུ་ལ་རི་ལྟར་འཐད་དེ་མི་འཐད་དོ་ཅེས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་
དཔྱེད་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། སྟེ་བ་འགོག་པ་ལ་
འདྲོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་རྒྱུ་ནི། བདག་གཞན་གཉིས་ཀ་
ལས་སྟེ་བ་སྟེ་བ་བྱེ་བྱག་པ་ནམས་ནི། དཔེར་ན་རྩུ་ལ་རྩུ་ལ་རྩུ་ལ་རྩུ་ལ་སྟེ་བ་
རབ་བྱི་རང་བཞིན་དེ་འཛིན་པའི་ཏུས་ནས་ཡོད་པ་རྒྱུ་དེ་འཛིན་པ་ལས་སྟེ་བ་དེའི་
བྱིར་རྩུ་ལ་དེ་བདག་ལས་སྟེ་བ་ཡིན་ལ། རྩུ་ལ་དེ་རྩུ་ལ་དང་འཁོར་ལོ་དང་རྩུ་
དང་རྒྱུ་དཔྱག་གུ་ལ་སོགས་པ་ལས་སྟེ་བ་དེའི་བྱིར་རྩུ་ལ་དེ་རྒྱུ་དེ་རྒྱུ་དེ་རྒྱུ་དེ་རྒྱུ་དེ་
བཞིན་ལས་གཞན་ཡིན་པས་གཞན་ལས་སྟེ་བར་སྟོན། བདག་གཉིས་བསྐྱེས་པ་ལ་
ཡང་རྒྱུ་རིགས་པས་དེ་སྟོར་ཤེས་སོ། །ལྟས་བྱིན་དེ་ཆོ་རབས་སྔ་མ་གཞན་ཏུ་ཡང་རང་
གི་སྟོག་གི་བདག་ཉིད་ཏུ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་ན་ལྟས་བྱིན་དེ་ཁོ་རང་གི་སྟེ་བ་
འདི་ཡང་ལེན་པ་ཡིན་པས་ལྟས་བྱིན་དང་ཁོ་རང་གི་སྟོག་གཉིས་གཅིག་ཡིན་པའི་
བྱིར་ན། ལྟས་བྱིན་དེ་བདག་ལས་སྟེ་བ་ཡིན་ལ། ལྟས་བྱིན་དེ་རང་གི་སྔ་མ་དང་ལས་
དཀར་ནག་ལས་སྟེ་བ་ལ་རྩུ་ལ་ན་ནི་ལྟས་བྱིན་གཞན་ལས་སྟེ་བར་སྟོན། གཉིས་ཀ་
ལས་སྟེ་བ་རྩུ་ལ་ཡང་རྩུ་ལ་དེ་བདག་ཁོ་ན་ལས་ཀྱང་མི་སྟེ་ལ། གཞན་ཁོ་ན་ལས་ཀྱང་
མི་སྟེ་བས་ན་བདག་གཞན་གཉིས་ཀ་ཆོགས་པ་ལས་སྟེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོན། །
གཉིས་པ་འདི་སྔར་བཤད་པས་རྒྱུ་རིགས་པ་གཉིས་ཀ་ལས་སྟེ་བར་འདྲོད་པ་འདི་ནི་
སྔར་བཤད་པའི་བདག་སྟེ་འགོག་པ་དང་གཞན་སྟེ་འགོག་པའི་རིགས་པ་ཉིད་བྱིས་
ཞེས་པ་ཡིན་ཏེ། རྩུ་ལ་བདག་ལས་སྟེ་བའི་ཆ་ནི་བདག་སྟེ་འགོག་པའི་རིགས་པས་
དགག་ཏུས་ལ། གཞན་ལས་སྟེ་བའི་ཆ་ནི་གཞན་སྟེ་འགོག་པའི་རིགས་པས་དགག་
པར་ཏུས་པས་དེ་ལྟར་དགག་གོ། དེ་ཡང་འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་། རྩུ་ལ་དེ་བདག་གཞན་
རེ་རེ་ལས་སྟེ་བ་མི་རིགས་པར་མ་ཟད་བདག་གཞན་གཉིས་ཀ་ཆོགས་པ་ལས་སྟེ་བ་

དེ་ལང་རིགས་པའི་ངོ་མོ་ཉིད་ཏུ་འཛོག་པ་མ་ཡིན་ཏེ་རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
 བདག་གཞན་རེ་རེ་ལས་སྐྱེ་བ་འགོག་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་ཟིན་པའི་ཉེས་པ་དེ་དག་
 གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་ཁས་ལེན་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཐོག་ཏུ་འབབ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་རོ། བདག་གཞན་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་འདི་འདྲ་བ་ནི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་
 ལས་ཀྱང་རིགས་པ་མིན་ཞིང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཏུ་ཡང་ཡོད་པ་རིགས་པ་མིན་ཏེ། མི་
 རིགས་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ཞེ་ན་བདག་གཞན་རེ་རེ་ལས་ནི་སྐྱེ་བ་དེ་གང་
 གིས་ཀྱང་འབྱུང་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་སོ།

བཞི་པ་རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་འགོག་པ་ལ་འདོད་པ་བཟོད་པ་དང་། དེ་དགག་
 པ་གཉིས་ལས། རྟོག་པོ་ནི། དངོས་པོ་ནམས་ངོ་མོ་ཉིད་ལས་བྱུང་བར་སྐྱེ་བ་རྒྱང་
 བན་པ་ནམས་ནི་འདི་སྐད་སྐྱེ་ཞེ་འདི་ལྟར་པར་ཆེན་པོའི་རྒྱུ་པ་དང་འདབ་མའི་
 འངས་པ་ནམས་ནི་བྱེད་པ་པོ་འགའ་ཞིག་གིས་ཀྱང་འབད་ནས་བྱེད་པ་མ་མཐོང་
 རོ། དེ་བཞིན་ཏུ་མ་བྱ་ལ་སོགས་པའི་མཆུག་སྒོ་ལ་སོགས་པའི་མདོངས་ཀྱི་ཁ་དོག་
 བཟ་བ་ནི་བྱེད་པ་པོ་འགའ་ཞིག་གིས་བཟུང་ནས་ཁ་དོག་སྒྲ་ཆོགས་པས་བཟ་བ་དང་
 དབྱིབས་རྒྱུ་པོར་འབྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་ནམས་མཆུག་སྒོ་སོགས་དེ་དག་ལ་ཆེད་ཏུ་
 འགོད་པར་བྱེད་པ་ཡང་མ་མཐོང་རོ། རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་ནམས་ཀྱི་སྒྲ་
 ཆོགས་པའི་སྐྱེ་བ་ནི་རྒྱ་མེད་པར་རང་རང་གི་ངོ་མོ་ཉིད་ལས་རང་གར་སྐྱེ་བྱུང་
 བྱུང་བ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་སྐྱེ་ཏོ། རྟོག་ཉེས་པ་ནི། དེ་སྐད་ཏུ་སྐྱེ་བ་འདི་གིན་ཏུ་མི་འཐད་
 དེ། མི་འཐད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་དངོས་པོ་ནམས་རྒྱ་མེད་པ་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་བྱུང་ཏུ་སྐྱེ་
 བ་ནི་ཡུལ་གཅིག་དང་དུས་གཅིག་ན་ཡོད་པའི་སྐྱེ་བ་དེ་ཉིད་ཡུལ་ཐམས་ཅད་དང་
 དུས་ཐམས་ཅད་ན་ངེས་པ་ཁོ་ནར་ཡོད་དགོས་ལ། ཡང་ན་ནི་ཡུལ་དང་དུས་འགར་
 ཡང་སྐྱེ་བ་དེ་མེད་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟར་དགོས་པ་ནི་ཡུལ་འདི་དང་དུས་འདིར་འབྱུང་
 ལ། ཡུལ་འདི་དང་དུས་འདིར་མི་འབྱུང་ངོ་ཞེས་སྐྱེ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་དངོས་
 པོ་སྐྱེ་བ་དེ་དག་གི་རྒྱ་ཡུལ་དུས་དེར་ཡོད་པ་དང་མེད་པས་ཡིན་ལོ་ཞེས་པ་སྐྱ་བུས་

བསྟན་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་མ་བུའི་མདོངས་ཀྱང་བྱ་རྒྱུ་ལ་ཡང་ཡོད་
པ་ལ་སོགས་པར་འགྱུར་རྟེ། རྒྱལ་མ་ལོན་པར་སྐྱེ་ན་གཅིག་ལ་ཡོད་ལ་གཅིག་ཤོས་ལ་
མེད་པའི་བྱུང་པར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་གི་དོན་མདོར་བསྟུན་དངོས་པོ་
གཅིག་སྐྱེ་ན་རང་གི་རྒྱལ་མིན་མིན་ཐམས་ཅད་ལས་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་
བའམ། ཡང་ན་དངོས་པོ་དུས་ནམ་ཡང་གང་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ་
བ་དང་སྟོན་ཐོག་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བྱ་འཐོབ་པའི་ཕྱིར་དུ་འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་
འབྲས་བྱ་དེ་འགྲུབ་པའི་རྒྱ་ས་བོན་འདེབས་པ་དང་སོ་ནམ་བུའི་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་
བ་ལ་དཀའ་ཆོགས་གྱིས་འབད་པ་དུ་མ་བུའི་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དོན་མེད་པར་འགྱུར་
རོ། །དེ་ཡང་འདྲུག་པ་ལས་ཀྱང་། གལ་ཏེ་རྒྱང་ཐན་པ་ཚྭ་འདོད་པ་ལྟར་དངོས་པོ་
རྣམས་རྒྱ་མེད་པ་ཁོ་ནར་སྐྱེ་བར་ལྟ་ཞིག་འགྱུར་བ་ཡིན་ན་ནི། དེ་ལྟར་སྐྱེ་བ་དེའི་ཆེ་
དངོས་པོ་མཐའ་དག་དུས་རྟག་དུ་རང་གི་རྒྱལ་མིན་མིན་ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་བར་
འགྱུར་ཞིང་། གཞན་ཡང་འཇིག་རྟེན་གྱི་མདོན་སྲུང་གིས་མཐོང་བ་དང་འགལ་བ་ནི།
སྟོན་ཐོག་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བྱ་འབྱུང་བའི་ཆེད་དུ་འཇིག་རྟེན་པ་འདི་ཡིས་ནས་
ལ་སོགས་པའི་ས་བོན་ལ་སོགས་པ་ནི། རལ་བའི་འབད་པ་བརྒྱ་ཕྲག་དག་གི་སྒོ་ནས་
སྟུང་པ་སྟེ་གསོག་པར་བྱེད་པར་ཡང་མི་འགྱུར་རྟེ་འབྲས་བྱ་ཐམས་ཅད་རྒྱལ་མ་ལོན་
པ་ཁོ་ནར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ཐལ་འགྱུར་དེ་དག་གི་བྱེད་ལས་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་ཚུལ་ལ་གསུམ་ལས།
དང་པོ་མཐའ་བཞི་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་གྲུབ་པས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་མེད་པའི་འགྲུབ་
ཚུལ་ནི། ཚུལ་དེ་ལྟར་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་མཐའ་བཞི་འམ་སྒྲ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་
ལ་རིགས་པའི་གཞོད་པ་དེ་འབྲ་བ་མཐོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་པོ་རྣམས་མཐའ་
བཞི་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དེ་ཆོད་མས་འགྲུབ་པ་ཡིན་ལ། མཐའ་བཞི་གང་རུང་དུ་མི་སྐྱེ་
བ་དེ་ལ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དེས་བྱབ་པའི་ཚུལ་ནི་སྒྲ་གོང་དུ་མཐའ་
གཞན་འགོག་པའི་སྐབས་སུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་བཞིར་འདུ་

ཚུལ་བཤད་པ་ལྟར་འགྲུབ་པོ། གཉིས་པ་དེ་ལྟར་འགྲུབ་ཆེ་དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་
 པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་འི་ཚུལ་ནི་རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་རང་ངོས་ནས་
 གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡང་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་འགོག་པའི་རིགས་པ་དེ་ལ་
 བཞེན་ནས་ངེས་པར་འཇུག་ཏེ། གསུམ་པ་དེ་འབྲའི་རྗེས་དཔག་དངོས་པོ་རང་བཞིན་
 མེད་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་དབང་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཐལ་འཇུག་བྱས་པ་ལས་སྐྱེས་ཀྱི་
 དངོས་སུ་རྟགས་སྦྱོར་མེད་འི་ཚུལ་ནི། མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་འགོག་པའི་རིགས་པ་ལ་
 བཞེན་ནས་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་མི་སྐྱེ་བར་ངེས་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་
 འདི་ནི་རིགས་པ་དེ་ཉིད་ཐལ་འཇུག་ཏུ་བྱས་པའི་ཆེ་ཐལ་འཇུག་དེའི་བྱེད་པ་ལ་
 བཞེན་ནས་རྗེས་དཔག་སྐྱེས་པ་ཡིན་གྱི། གྲྀ་ཐལ་འདི་ཡན་ལ་དངོས་སུ་དམ་བཅའ་དེ་
 དག་བསྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་སྦྱོར་བའི་དག་བསྐྱབ་པ་མེད་དོ། འི་དབང་རྣམས་ལ་ཐལ་
 འཇུག་དེ་ཡང་དག་ཏུ་སོང་རྗེས་སུ་རྗེས་དཔག་སྐྱེད་བྱས་ཏེ། དེའི་ཆེ་དེས་མཐའ་བཞི་
 ལས་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་ཅིང་། རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་ན་དེ་བཞི་གང་ཅུང་ཏུ་སྐྱེ་དགོས་པར་
 ངེས་ཐིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ་དཔེར་ན་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱེ་བྱ་བཞེན་འབྲེལ་མ་ཡིན་
 པའི་ཐལ་བ་ཐལ་འཇུག་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་གང་ཟག་དབང་རྣམས་བཞིན་རི་སྐད་ཏུ་
 ཆོག་གསལ་ལས། དེའི་ཕྱིར་བྱེད་ཅག་གིས་ཚུད་པ་ནི་འཐད་པ་དང་རང་གིས་ཁས་
 གུངས་པ་དང་འགལ་བ་ཡིན་ནོ་ནས་འདི་ཙམ་ཞིག་གིས་བཅད་པ་ན་ཅི་ཕ་རོལ་པོ་
 ཁས་ལེན་པར་མི་བྱེད་དམ་ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། གཉིས་པ་གཞན་གྲགས་ལས་
 རྗེས་དཔག་སྐྱེ་ཚུལ་ལ་གཉིས། དང་པོ་དེ་འགོད་པའི་ཏུས་བསྐྱབ་འི་པ་ནི། ཚུལ་དེ་
 ཡང་འཇུག་པ་ལས། རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་དང་གཞན་ལས་སྐྱེ་
 བ་དང་བདག་གཞན་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་དང་། རྒྱ་ལ་མ་བཞེས་བར་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་
 མིན་པ་དེས་ན་དངོས་པོ་རྣམས་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་བྲལ་བ་ཡིན་ནོ།
 ཞེས་གོང་ཏུ་བདག་གཞན་ལ་སོགས་པ་ལས། འི་དབང་བརྒྱལ་ལ་སྐྱེ་བའི་མཐའ་བཞི་
 ལ་གཞོད་བྱེད་བཞེད་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་མདོར་བསྐྱས་ནས་གསུངས་པ་འདི་ནི་གོང་ཏུ་

གནོད་བྱེད་ཀྱི་ཐལ་བ་བཀོད་པའི་ཐལ་འཇུར་དེ་ནམས་ཀྱི་དོན་སྦྱིང་པོར་བསྐྱེལ་
བའི་འབྲས་བུ་ལ་རི་ལྷར་བྱུང་ཚུལ་རྟགས་དངོས་པོ་ནམས་ཆོས་ཅན་རང་བཞིན་གྱིས་
མི་སྐྱེ་སྤེ་བདག་གཞན་སོགས་ཀྱི་མཐའ་བཞི་གང་རུང་ལས་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་
བཀོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེས་དཔག་རི་ལྷར་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ་༼༡༽རྒྱལ་
པོས་མཐའ་བཞི་སྐྱེ་བ་ཞིགས་ཀྱང་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་མེད་ངེས་མི་རྣམས་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་སྐོ་འདུག་པ་བུལ་བ་དང་། ཆོ་སོག་མེད་ནས་གོམས་པའི་ཡིད་གྱིས་
སྐྱིབ་པའི་ཕྱིར་སྐྱོགས་ཆོས་དང་ཚུལ་གཉིས་ངེས་ཀྱང་སྐྱབ་དག་དགོས་པ་བཞིན་དགྲ་
གཉེན་གཉིས་གྱིས་སྐྱེས་བུའི་གཟུགས་ལ་མཐོང་ཚུལ་གཉིས་བཞིན་ནོ།། འདི་ཡང་
ཆོག་གསལ་ལས་ཅི་སྤེ་ཡང་རང་གི་རྗེས་སུ་དཔག་པས་ན་གདོན་མི་ཟ་བར་བརྗོད་
པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་སྒྲོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་ཀྱིས་བརྗོད་པ་ཉིད་
མིན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།། དབང་རྒྱལ་ལ་ཐལ་བ་དང་རྟགས་སྒྱུར་གཉིས་
འགོད་༼༢༽པ་ཡིན་གྱི། རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་འགོག་པའི་རིགས་པ་ནམས་ཀྱིས་དང་
པོ་ཉིད་ནས་ཕྱི་ཆོལ་ལ་གཞན་གྲགས་དེ་ལྷར་བཀོད་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ་ནི་མིན་ནོ།།
གཉིས་པ་དེ་ལྷར་དངོས་པོ་ནམས་བདེན་མེད་དུ་ངེས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་
དུ་རྟོགས་སྐྱ་༼༣༽རྒྱལ་ནི། གོང་དུ་བཤད་པའི་ཚུལ་དེ་ལྷར་དངོས་པོ་ནམས་རང་བཞིན་
གྱིས་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་པོ་ནམས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་ངེས་
པ་རྟེན་པ་ན་ནི། དངོས་པོ་མེད་པའི་ཆོས་ནམས་ལ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་
ངེས་པ་རྟེན་པར་གྱིན་ཏུ་སྐྱ་བས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་
པའི་དབུ་མའི་ལྷ་བ་བདེ་སྐྱབ་ཏུ་ཆོགས་རྒྱུ་རྒྱུ་རྟེན་དོ།། ༼༤༽ལྷ་པ་རིགས་པའི་རྒྱལ་
པོ་རྟེན་འབྲེལ་བཤད་པ་ལ། དེའི་གཞན་གྲགས་དང་། དངོས་སྒྲིའི་ཚོད་སྒྲངས་དང་།
རྒྱ་འབྲས་ཁས་སྒྲངས་ཀྱང་འདི་ལྟགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གཤམ་བརྗོད་མེད་ཚུལ་དང་།
མཐར་འཇིག་གཙོད་པའི་ཐབས་སྐྱ་ན་མེད་ཚུལ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ལ་དགུ་ལས།
དང་པོ་ལྷང་འགོད་༼༥༽པ་ནི། རིགས་པ་གཞན་ཡང་རྩ་གཤམ་རབ་བྱེད་བདུན་པ་ལས།

རྒྱ་རྒྱུན་ལ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པ། དེ་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་
 ལྷོང་ཞིང་ཞི་བའོ། ཞེས་དང་། འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་། རྒྱ་མཆན་གང་གི་ཕྱིར་ཞེན་
 དངོས་པོ་རྣམས་རྒྱ་རྒྱུན་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་འདི་རབ་ཏུ་སྐྱེ་ཞིང་འབྱུང་བ་
 ཡིན་པས་ན། བདག་གཞན་ལ་སོགས་པ་ལས་སྐྱེ་བའི་མཐར་ཉྟག་པའི་རྟེན་པ་འདི་
 དག་གིས་བདག་གཞན་ལ་སོགས་པར་སྐྱེ་བར་བརྟག་པར་མི་བྱས་པའི། རྒྱ་མཆན་
 དེའི་ཕྱིར་ན་རྒྱ་འདི་ལ་རྟེན་ནས་འབྲས་བུ་འདི་འབྱུང་ངོ་ཞེས་བྱ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་
 རིགས་པ་འདི་ཡིས་ནི། དངོས་པོ་རྣམས་བདག་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པར་ལྟ་
 བའི་ལྟ་བ་ངན་པའི་ང་བ་མཐའ་དག་གཅིད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལོ། ཅེས་གསུངས་པ་
 ལྟར། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷ་ལྟ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་རང་
 བཞིན་གྱིས་སྣོང་བ་དེ་ཉིད་ལ་ངེས་པ་རྟེན་ན་ནི་ལྟ་བའི་གོལ་ས་གཅིད་པ་ནི་སྣོལ་
 གིན་ཏུ་རྣམ་པ་གསལ། ཞིང་འཆར་བདེ་བས་ན་འདིར་རིགས་པ་དེའི་རྒྱལ་ཅུང་ཟད་
 མདོར་བསྐྱུས་ཏེ་བརྗོད་པར་བྱའོ། གཉིས་པ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཞན་གྲགས་འགོད་པའི་
 པ་ནི། དེ་ཡང་རིགས་པ་དེ་བརྗོད་པའི་སྐབས། འདིར་ལྷ་ལྟ་ནི་ཆོས་ཅན་ལོ། རང་གི་
 ངོ་བོས་བྱབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་དེ། ཞེས་པ་དམ་བཅའ་ལོ། རང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་
 བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། རྟགས་སམ་གཏན་ཆོགས་སོ། དཔེར་ན་གཟུགས་བརྟན་
 བཞིན་ལོ། ཞེས་པ་མཐུན་དཔེའོ། དེ་ལྟ་བུའི་གཞན་གྲགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་གམ་སྒྱུར་
 བའི་ངག་དགོད་པར་བྱའོ། གསུམ་པ་དཔེའི་སྟངས་ནས་བྱབ་པ་སྐབས་ལྟུང་ལོ། དེ་
 ལྟར་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཆོགས་བགོད་པའི་སྒྱུར་བ་དེའི་དཔེ་དང་བཅས་པའི་དོན་
 བཤད་པ་ནི་འདི་ལྟར་དཔེར་ན་བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་མེ་ལོང་ཏུ་སྤང་བ་ན།
 སྤང་བ་དེ་ཉིད་ཕྱིས་པ་རྒྱང་ཏུ་ཐ་སྦྱང་མི་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་བའི་ཆོ་གཟུགས་
 བརྟན་ཏུ་སྤང་བ་དེའི་མིག་དང་ན་བ་དང་སྒྲ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་དེ་ཉིད་མིག་དང་
 ན་བ་དང་སྒྲ་ལ་སོགས་པ་དངོས་སུ་བྱབ་པ་ལྟ་བུར་སྤང་བ་དེ་ནི་དེ་འདྲ་བའི་སྤང་
 རྒྱལ་གང་ཏུ་སྤང་བའི་སྣོད་དེའི་ངོ་ན་དེ་ལྟར་ཡིན་གྱི། སྣོད་དེ་ལ་ངི་ལྟར་སྤང་བ་ལྟར་གྱི་

དོན་རང་གི་གནས་ཚུལ་མིན་ནོ་སྟམ་དུ་མི་འདྲིན་པར། གཞུགས་བརྟན་དེའི་ཆ་ནས་
མིག་ལ་སོགས་པ་དངོས་སུ་སྤང་བའི་དོན་དེ་ཉིད་གཞུགས་བརྟན་དེའི་རང་གི་
གནས་ལུགས་སམ་སྟོད་ལུགས་སུ་མིག་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཡོད་པར་འདྲིན་པ་དེ་
བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་ནམས་ཀྱང་རང་རང་གིས་རི་ལྟར་ཁྱོད་པ་དང་སྤང་བའི་ཆོས་
ནམས་ལ། ཁྱོད་ཚུལ་དང་སྤང་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཁྱོད་ཞིང་སྤང་བའི་སྟོད་གའི་དབང་གིས་
པར་བཞག་པ་ཙམ་མིན་པར་དོན་དེ་ཉིད་སྟོད་དག་ལ་རི་ལྟར་སྤང་བ་ལྟར་གྱི་ཁོ་
རང་གི་རོ་བོའི་སྟོན་པ་ཡུལ་དེའི་སྟེང་དུ་སྟོད་ཚུལ་ཞིག་ངས་པར་ཡོད་པར་འདྲིན་
པ་དེ་ནི་རང་ངོས་ནས་བྱལ་བའི་རང་བཞིན་ཡོད་པར་སྟོན་བཀྲགས་ཚུལ་ཡིན་ལ། སྟོ་
ལ་སྤང་བའི་དོན་དེའི་ཡུལ་གྱི་སྟེང་དུ་སྟོད་ཚུལ་གྱི་རང་བཞིན་དེ་འདྲ་བ་ནི་རང་གི་
རོ་བོས་བྱལ་བ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་བྱལ་བ་དང་རང་དབང་བའི་དོན་ཞེས་བྱ་བ་དེ་
ཡིན་པས་ན་རང་བཞིན་དེ་འདྲ་བ་དེ་ཡོད་ན་ནི་དེ་འདྲའི་རང་བཞིན་དེ་རྒྱ་རྒྱུན་
གཞན་ལ་རག་ལས་པ་ཤིན་ཏུ་འགལ་ཏེ། དེ་ལྟར་མི་འགལ་བ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་བྱལ་
ཟིན་པའི་བྱམ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱང་སྤང་ཡང་བལྟབས་ནས་རྒྱ་རྒྱུན་ལས་སྟེ་མི་དགོས་པ་
ལས་སྤང་དུ་མི་འུང་བར་འཇུག་བ་ཡིན་ཏེ་རང་དབང་དུ་བྱལ་བ་དེ་འདྲ་བ་རྒྱ་རྒྱུན་
གྱིས་བསྟེད་དགོས་ན་ནི་ཁོ་རང་རང་དབང་ཅན་ཡིན་ན་ཡང་དེ་ལས་ཀྱང་རྒྱ་རྒྱུན་
ལུགས་ཆེ་བས་ཁོ་རང་བྱལ་བ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར་སྤང་ཡང་བལྟབས་དགོས་པ་
ལས་འོས་མེད་པ་ཡིན་ནོ།། བཞི་པ་དེ་ལྟར་སྟུབ་པའི་ཤེས་པ་འབྱེད་ནི། ཚུལ་དེ་ལྟར་
ཡང་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། དངོས་པོ་གང་ལ་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་འདྲིའི་རང་
བཞིན་དུ་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་དེ་ནི་རང་དབང་དུ་བྱལ་བར་མི་འཇུག་རོ། དེ་ལྟར་
དངོས་པོ་འདྲི་ཀྱན་རང་དབང་གིས་བྱལ་བ་མེད་པ་ཡིན་སྟེ། རང་དབང་གིས་བྱལ་བ་
མེད་པ་དེས་ན་དངོས་པོ་འདྲི་ཀྱན་ལ་རང་གི་རོ་བོས་བྱལ་བའི་བདག་གམ་རང་
བཞིན་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེའི་ཐད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་།
འདྲིག་རྟེན་འབྱུགས་ཆོས་འདྲི་ན་དངོས་པོ་གང་ཞིག་རང་གི་རོ་བོ་ཉིད་གྱིས་བྱལ་

བ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐབ་པ་དང་རང་དབང་དུ་སྐབ་པ་དང་གཞན་རྟོག་པས་
 བཞག་པ་ཙམ་ལ་རག་མ་ལས་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་དེ་ལ་ནི་དངོས་པོ་དེ་ཉིད་
 གཞན་ལ་མི་སྟོས་པར་རང་གི་བདག་ཉིད་ལས་སྐབ་པས་ན་རྩ་རྩེན་ལ་རྟེན་ཅིང་
 འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་རང་བཞིན་ཡོད་པ་གཏན་ནས་མ་ཡིན་པ་ཞིག་ཡིན་དགོས་
 བ། ཡང་དེ་ལྟ་བུ་མིན་པར་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ནི་རྩ་རྩེན་ལ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་
 པར་འབྱུང་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་སྐབ་པ་ཡང་ཡིན་ལོ། ལྟ་བུ་སྐབ་པ་སྐབ་པ་རྒྱུ་ལ་ནི།
 རྩེན་དེ་ལྟར་དངོས་པོ་གང་ལ་རྩ་རྩེན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་རང་བཞིན་ཡོད་པ་
 དེ་ནི་རང་དབང་དུ་སྐབ་པར་མི་འགྱུར་རྟེ། དེ་ལྟར་མི་འགྱུར་བའི་རྩ་མཆན་ནི་དངོས་
 པོ་དེ་རྩ་དང་རྩེན་ལ་རག་ལས་ཏེ་སྦྲེ་བའི་ཕྱིར་རོ། རྩ་མཆན་དངོས་པོ་འདི་ཀྱན་རང་
 དབང་གིས་སྐབ་པ་མེད་པ་ཡིན་སྟེ། རང་དབང་གིས་སྐབ་པ་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར་དངོས་
 པོ་གང་ལ་ཡང་བདག་སྟེ་རང་ངོས་ནས་སྐབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་
 གསུངས་སོ། རྟག་པ་ལུང་དེའི་དོན་བཤད་པ་རང་རྟོག་དབང་བའི་སྐབས་འདིའི་རང་
 དབང་བའི་དོན་ནི་ཆོས་གང་ཡང་རང་གི་ངོ་བོས་སྐབ་པར་སྤང་བའི་ཆེན་དེ་ལྟར་
 སྤང་བའི་ཤེས་པ་དེ་དག་ལ་གཞན་རྟོག་པས་བཞག་པ་ཙམ་ལ་རག་མ་ལས་སུ་སྤང་
 ཞིང་། སྤང་བ་དེར་མ་ཟད་སྤང་བ་དེ་ག་ལྟར་དུ་ཡང་སྐབ་པའི་དོན་ལོ། བདུན་པ་
 རང་ངོས་ནས་སྐབ་པའི་དོན་རྩ་གས་སྐབ་པ་ཡིན་པས་རང་བཞིན་སྟོང་པའི་དོན་རྩ་གས་
 སྐབ་ཏུ་མ་སྐབ་པ་ལ་བྱ་བ་ནི། འོན་ཀྱང་འདིའི་རང་དབང་བའི་དོན་རྩ་རྩེན་གཞན་ལ་
 རག་མ་ལས་པ་ཙམ་ལ་བྱས་ནས་རང་དབང་བ་ལ་རྩ་རྩེན་ལ་རག་ལས་པ་དེ་བཀག་
 བ་ནི་དེ་བཀག་པ་དེ་རང་སྡེ་བྱེ་མདོ་སོགས་ལ་ཡང་སྐབ་ཟིན་པས་རང་སྡེ་ལ་དེ་
 བསྐབ་མི་དགོས་པར་འགྱུར་བ་དང་རྩ་རྩེན་ལ་རག་ལས་པ་དེ་ཞིགས་པ་ཙམ་གྱིས་
 ཀྱང་དབྱ་མའི་ལྟ་བ་རྟེན་པར་འཛོག་མི་ལྷན་པ་ཡིན་པས་ན་འདིའི་གཞན་ལ་རག་མ་
 ལས་པའི་དོན་ནི་ཡུལ་སྟོང་དུ་རང་གི་ངོ་བོའི་སྟོན་ནས་རང་རྩ་གས་སྐབ་པའི་སྟོན་
 ལུགས་སུ་སྐབ་པ་དེ་ལ་རང་དབང་བར་གོ་བར་བྱའོ།

རྒྱ་མཆན་དེས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་སྤོང་པའི་དོན་ནི་རང་དབང་བའི་ངོ་བོ་
དེ་དང་བལ་བ་ཞིག་ལ་བྱེད་ཀྱི། དོན་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་གཏན་ནས་མི་
བྱེད་པ་ཡིན་པས་ན་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་
དགག་ཅུས་པ་ཡིན་ཏེ། བཞི་བརྒྱ་པའི་འབྲེལ་པའི་ལུང་སྤྲེལ་མའི་མཆུག་ཉིད་ནས། རྒྱ་
མཆན་དེའི་སྤྱིར་སྐབས་འདིར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་དེ་ཉིད་གྱིས་དངོས་པོ་
ཐམས་ཅད་རང་དབང་བའི་ངོ་བོ་དང་བལ་བའི་སྤྱིར་ན། རང་དབང་བའི་ངོ་བོ་དང་
བལ་བའི་དོན་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྤོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཡིན་ཀྱི། འདུས་བྱས་ཐམས་
ཅད་དོན་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་གཏན་མེད་པའི་དོན་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ།།
རྒྱ་མཆན་དེས་ན་དོན་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་མེད་པར་ལྟ་བུ་ནི་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་
དང་ནམ་བུར་གི་རྟེན་འབྲེལ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཐམས་ཅད་ལ་མེད་པར་སྐྱར་པ་འདེབས་པ་
ཁོ་ན་ཡིན་པས་ན་བྱིན་ཅི་ལོག་གི་ལྟ་བུ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། དེར་མ་ཟད་རང་བཞིན་གྱིས་
གྲུབ་པའི་དངོས་པོ་ཡོད་པར་ལྟ་བུ་དེ་ཡང་བྱིན་ཅི་ལོག་གི་ལྟ་བུ་ཁོ་ན་ཡིན་སྟེ། རང་
བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དེ་འདྲ་བ་ཆོས་གང་ལ་ཡང་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ།། བརྒྱད་པ་དེས་ན་
དངོས་པོ་དོན་བྱེད་མེད་པའི་སྤོང་པ་མི་རུང་། རྒྱ་ལ་དེ་ལྟར་ཡང་གོང་གི་
དེ་མ་ཐག་གི་བཞི་བརྒྱ་པའི་འབྲེལ་པའི་ལུང་དེའི་མཆུག་ནས། རྒྱ་མཆན་དེའི་སྤྱིར་
དབྱེ་མའི་སྐབས་འདི་ལ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་དངོས་པོ་རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་
འདུས་བྱས་གིང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྤང་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྤོང་
པའི་སྒྱུ་མ་དང་འདྲ་བ་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་འཁོར་བའི་ཚྭ་གས་དང་ནམ་པར་བུང་
བ་ཐར་པའི་ཚྭ་གས་ཀྱི་གཞི་དང་རྒྱར་གྱུར་པ་ནམས་ལ་མེད་དོ་ཞེས་སྐྱར་པ་བཏབ་
པས་དེ་ལྟར་སྐྱར་པ་འདེབས་པ་དེ་ནི་མེད་པར་ལྟ་བུ་སྐྱབ་ལྟ་བུ་བྱིན་ཅི་ལོག་པ་ཅན་
ཁོ་ན་ཡིན་ལ། ཐམས་ཅད་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ན་
དངོས་པོ་སྟེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ལྟ་བུ་དེ་ཡང་ལྟ་བུ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཅན་ཡིན་ནོ།།
དེ་ལྟར་ཡིན་པ་དེའི་སྤྱིར་གོང་དུ་བཤད་པའི་རྒྱ་ལ་དེ་ལྟར་ན་དངོས་པོ་རང་ངོས་ནས་

བྱུང་པའི་རང་བཞིན་དང་བཅས་པར་སྐྱབ་བ་དེ་ནམས་ལ་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་
 འབྱུང་བ་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། དེ་འབྲེལ་དངོས་པོ་སྐྱེས་པ་ནི་གང་གིས་ཀྱང་འཇིག་
 པར་མི་རྣམས་པས་རྟག་པར་ལྟ་བར་འགྱུར་བ་དང་དེ་འབྲེལ་དངོས་པོ་སྐྱེས་ནས་འཇིག་
 བ་ནི་རྒྱུ་གཏན་མེད་ཏུ་ཆད་པར་ལྟ་བའི་སྐྱོན་ཏུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་སོ། ། དཀྱུ་
 པ་རྟག་ཆད་བཅས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་སྐྱེ་མ་ལྟ་བུ་ཡོད་པའི་རྒྱུ་ལ་ནི། རྒྱུ་དེས་ན་དེ་འབྲེལ་
 རྟག་ཆད་ཀྱི་ལྟ་བ་དང་བཅས་པར་འདོད་པས་ནི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་རང་བཞིན་
 གྱིས་བྱུང་བ། མེད་པ་དང་ཀྱན་བྱང་གི་རྟེན་འབྲེལ་སྐྱེ་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་ཡང་མི་འགལ་
 བར་ཁས་སྐྱང་བར་བྱའོ། ། གཉིས་པ་དངོས་སྐྱེའི་ཚད་པ་སྤྱང་བ་ལ་ཚད་རྒྱུ་བཞེད་
 པ་དང་། ལན་གཉིས་ལས། དང་པོ་པོ་ནི། འདི་ལ་དངོས་པོར་སྐྱབ་བ་དག་ན་རེ་བྱེད་
 གྱིས་གལ་ཏེ་རང་དབང་བའི་རོ་བོ་དེ་ཉིད་དོན་བྱེད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱིས་བཀག་
 བས་རང་དབང་དང་བཅས་པའི་དོན་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་ཡིན་པར་འདོད་ན། དབྱ་
 མ་པ་བྱེད་གྱིས་ངེད་ཅག་ལ་ཅི་ཞིག་བཀག་སྟེ་དགག་པར་བྱ་མི་དགོས་སོ། ། དགག་
 མི་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཆན་ནི། ཁོ་བོ་ཅག་ཀྱང་དོན་བྱེད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་འདོད་པས་
 སོ། ། རྟེན་འབྲེལ་འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར་བྱེད་ཅག་དང་ངེད་ཅག་ལ་འདོད་པ་བྱད་མེད་
 དོ་སྐྱམ་ན། གཉིས་པ་ལན་ལ་བྱེད་གྱིས་དབྱ་མའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་མི་ཤེས་པ་དང་
 བཟོད་མི་ཤེས་པ་དང་དེའི་ཤེས་བྱེད་གཉིས། དང་པོ་པོ་ནི། དེ་སྐད་ཏུ་སྐྱབ་བ་ཡང་མི་
 རིགས་ཏེ་དངོས་པོ་སྐྱབ་བ་བྱེད་གྱིས་ནི་རྟེན་འབྲེལ་རྒྱུ་འབྲས་ཁས་སྐྱངས་པ་ཡིན་མོད་
 ཀྱང་ཁྱོད་ནི་དཔེ་བྱིས་པ་བརྟེན་པ་དང་འབྲས་སྟེ་བྱིས་པ་རྒྱུ་ཏུ་བྱད་བཞིན་གྱི་
 གཟུགས་བརྟན་དེ་བྱད་བཞིན་ཏུ་སྤང་བ་ལ་འཁྲལ་ནས་བྱད་བཞིན་ཡིན་ནོ་སྐྱམ་ཏུ་
 བདེན་པར་འཇིག་པ་དེ་ལྟར་དོན་མི་ཤེས་པའི་རྒྱུ་བྱེད་ཀྱང་རྟེན་འབྲེལ་རང་བཞིན་
 གྱིས་མེད་བཞིན་ཏུ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་པར་སྤང་བ་དེ་ལ་འཁྲལ་སྟེ་རང་བཞིན་
 གྱིས་བྱུང་པར་སྐྱོ་བཏགས་ནས་འཇིག་པ་པོ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་པ་དེ་ཉིད་
 དངོས་པོའི་རང་གི་རོ་བོ་ཡིན་པ་ཉིད་ཏུ་བཟོད་པ་ཡིན་པས་ན་ཁྱོད་གྱིས་རྟེན་འབྲེལ་

ཁྱི་དོན་དུ་རི་ལྷ་བ་བཞིན་མ་རྟོགས་པ་དང་རི་ལྷ་བ་བཞིན་མིན་པར་བྱིན་ཅི་ལོག་དུ་
བརྟེན་པར་བྱེད་ལ། ཁོ་ཙོ་ཅག་དབུ་མ་པས་ནི་རྟོན་འབྲེལ་ཁྱི་དོན་རང་བཞིན་གྱིས་
མེད་པར་འདོད་ཅིང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དེ་ལྟར་སྐྱབ་པ་ཡིན་པས་ན་ཁྱེད་དང་
ངེད་གྱི་ལུགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི་དེའོ། །^{༡༩༽}གཉིས་པ་དེའི་ལུང་གི་ཤེས་བྱེད་དེ་ལྟར་ཡང་
གོང་དེ་མ་ཐག་གི་བཞི་བརྒྱ་པའི་འབྲེལ་པའི་ལུང་དེའི་མཐུག་ནས་རྒྱ་མཆན་ཅི་སྟེ་
དངོས་པོར་སྐྱབ་པ་ཁྱེད་འདི་སྟུམ་དུ་གལ་ཏེ་དབུ་མ་པ་ཁྱེད་ཅག་རང་དབང་མེད་པའི་
དོན་རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་དོན་ཡིན་པར་འདོད་ན་ནི། འོ་ན་གང་དབུ་
མ་པ་ཁྱེད་གྱིས་ངེད་ཅག་གི་ལུགས་བཀག་པའི་སྟོན་ནས་ངེད་ལ་གཞོད་པར་འགྱུར་
བ་ཅི་ཞིག་བྱེད་དེ། ཁྱོད་དང་ངེད་ཅག་གི་ལུགས་གཉིས་ལ་རྟོན་འབྲེལ་འདོད་པ་ལ་
ཁྱད་པར་མེད་པས་ཁྱད་པར་གཞན་ཅི་ཞིག་ཡོད་སྟུམ་དུ་སེམས་ན། དེ་ལ་ལན་བཤད་
པར་བྱ་སྟེ། ཁྱད་པར་གང་ཞིག་དངོས་སྐྱབ་པ་ཁྱོད་གྱིས་རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་པའི་དོན་རི་
ལྷ་བ་བཞིན་རྟོགས་པ་མིན་པ་དང་རི་ལྷ་བ་བཞིན་བརྟེན་མི་ཤེས་པའི་ཁྱད་པར་འདི་
ནི་ཁྱེད་དང་ངེད་གྱི་ལུགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རོ། ། དེ་ཡང་ཁྱེད་ནི་བྱིས་པ་བརྟེན་མི་ཤེས་
པ་དང་འབྲ་སྟེ་རི་ལྷ་བ་བྱིས་པ་གཞོན་ནུ་ཐ་སྟོད་ལ་མ་བྱང་བས་གཞུགས་བརྟན་དེ་
ཉིད་ལ་བྱད་བཞིན་དུ་བདེན་པར་བྱབ་པ་ཡིན་པར་བཟུང་སྟེ་གཞུགས་བརྟན་ལ་བྱད་
བཞིན་མེད་བཞིན་དུ་ཡོད་པར་ལྷག་པར་སྟོན་བཏགས་པ་དེའི་དབང་གིས་གཞུགས་
བརྟན་དེ་བྱད་བཞིན་དུ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་གཞུགས་བརྟན་རི་ལྷ་བ་བཞིན་
གནས་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་ལ་གཞུགས་བརྟན་བྱད་བཞིན་གྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་
སྟོང་པ་ཉིད་དེ་བཀག་ཅིང་བསལ་ནས་གཞུགས་བརྟན་དེ་བྱད་བཞིན་གྱིས་རང་
བཞིན་དང་བཅས་པར་རྟོག་པ་དེའི་ཆོ་ན། བྱིས་པ་དེ་གཞུགས་བརྟན་རྟོག་མི་ཤེས་
པ་ཉིད་དུ་འཛོག་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཁྱོད་གྱིས་ཀྱང་རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཁས་
ཐུངས། མོད་ཀྱང་གང་དུ་སྤང་བའི་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་བཞིན་དུ་གང་དུ་སྤང་བའི་
རང་བཞིན་གྱིས་བྱབ་པར་སྤང་བ་གཞུགས་བརྟན་དང་མཚུངས་པའི་རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་

བར་འབྱུང་བ་དེ་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་སྒོང་པ་ཉིད་ཏུ་སྐྱར་པ་ཡིན་ཀྱང་། རྟེན་འབྲེལ་
 དེ་རང་གི་རོ་བོ་རི་ལྗར་གནས་པ་བཞིན་ཏུ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་ཁོང་ཏུ་ཆུད་
 བར་ཁྱེད་གྱིས་མི་ཤེས་ཏེ། རྟེན་འབྲེལ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་
 མེད་པ་ཉིད་ཏུ་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དངོས་པོ་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་རང་གི་
 རོ་བོ་ཉིད་གྱིས་བྱུང་པའི་རང་བཞིན་དེ་ལ་དངོས་པོ་ལ་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་རང་
 གི་རོ་བོ་ཉིད་ཏུ་ཁྱེད་གྱིས་ལྷག་པར་སྒྲོ་བཏགས་ནས་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ།
 ཁྱེད་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་བརྗོད་ཀྱང་མི་ཤེས་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ཉིད་ཏུ་
 མི་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་དང་དངོས་པོ་རི་ལྗར་སྒྲུང་བའི་དོན་དེ་དངོས་པོའི་རང་གི་སྒྲོད་
 ལུགས་ནས་བྱུང་པའི་རོ་བོ་ཉིད་ཏུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་སོ། གསུམ་པ་རྩུ་འབྲས་
 ཅམ་ཁས་སྒྲངས་ཀྱང་རྟེན་འབྲེལ་བྱན་མོང་མིན་པ་ཤེས་བརྗོད་གཉིས་མེད་ཚུལ་ལ་
 གཉིས་ལས། དང་པོ་རྩུ་འབྲས་ཁས་སྒྲངས་ཀྱང་རྟེན་འབྲེལ་བྱན་མོང་མིན་པ་མ་ཤེས་
 པས་ཡོག་རྟོག་ཏུ་མ་མི་ལྟོག་པོ་ཚུལ་ནི། དངོས་སྐྱབ་དང་དབྱ་མ་པ་གཉིས་རྩུ་འབྲས་
 གྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཁས་སྒྲངས་པར་འདྲ་ན་ཡང་། དབྱ་མ་པས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་
 སྐྱབ་དང་དངོས་སྐྱབ་པས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་སྒྲོ་ནས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་
 དོན་རི་ལྗར་བཞིན་ཏུ་རྟོགས་མ་རྟོགས་དང་ཚུལ་དེ་ལྗར་བརྗོད་ཤེས་མི་ཤེས་གྱི་བྱུང་
 བར་བསྐྱན་པ་འདིས་ནི་བོད་སྐད་རབས་པ་སོགས་ཀྱིས་དོན་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་ཁས་
 ལེན་རྩུ་ཡིན་ན་ནི་དངོས་པོར་སྐྱབ་བ་ནམས་ཀྱིས་དོན་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་དེ་ཉིད་ལ་
 བདེན་པར་བྱུང་པ་ཞེས་སྐྱབ་པ་ཡིན་པས་བདེན་པར་བྱུང་པའི་དོན་བྱེད་པའི་དངོས་
 པོ་ཁས་སྒྲངས་ནས་དངོས་སྐྱབ་དང་དངོས་པོ་བདེན་པར་ཡོད་མེད་ལ་ཚྱོད་པ་བྱེད་
 པ་ནི་བདེན་བྱུང་གྱི་མིང་ལ་ཚྱོད་པའོ་སྐྱམ་པ་དང་དེ་བཞིན་ཏུ་མ་སྒྲུད་ཏུ་དོན་བྱེད་
 པའི་དངོས་པོ་འདོད་ན་ནི་མ་སྒྲུད་ཏུ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པའི་རང་བཞིན་
 དེའི་དོན་མ་སྒྲུད་ཏུ་དོན་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་ཁས་སྒྲངས་པ་ཡིན་པས་མ་སྒྲུད་ཏུ་རང་
 གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་ལ་རང་རྩུད་པ་དང་ཚྱོད་པ་བྱེད་

པ་ནི། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་མིང་ཅམ་ལ་ཚོད་པ་སྟེ། རང་རྒྱུད་པས་ཀྱང་ཐ་སྟོད་
དུ་དོན་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་དེ་ལ་རང་གི་མཆན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་ས་
སོ་སྟམ་དུ་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་ནམས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་བཀག་གོ། གཉིས་པ་དེས་
ནི་གྲངས་ཅན་ལ་སྒྲུ་མི་རྟག་སྒྲུབ་མི་རུང་བར་ཐལ་བའི་པ་ནི། བོད་དག་དེ་སྐད་དུ་སྒྲུ་
བ་དེ་འདྲ་བ་ལ་ནི་འདི་སྐད་དུ་སྒྲུ་བར་བྱ་སྟེ་དཔེར་ན་གྲངས་ཅན་པ་དེ་ཡང་ཉན་
ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ན་གྲགས་པའི་དོན་འདི་ཉིད་ལ་རྟག་པ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་ས་ན། ཉན་ཤེས་
ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྲགས་པའི་དོན་འདི་ཉིད་འདོད་ན་ནི་རྟག་པའི་དོན་ཁས་སྒྲུང་པས་སྒྲུ་
རྟག་པ་འགོག་པ་ནི་རྟག་པའི་མིང་ཅམ་ལ་སྤང་བའོ་ཞེས་སྒྲུབ་དེ་དང་ཚྭ་དུ་གྱི་དེ་ཅི་
ནས་འདྲ་བར་སྤང་རོ།། བཞི་པ་མཐར་འཛིན་གཙུག་པའི་ཐབས་སྒྲུབ་པ་མེད་ཚུལ་
ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་རྟག་ཆད་ཀྱི་འཆིང་བ་ཐམས་ཅད་གཙུག་ཚུལ་ནི། སེམས་ཅན་
གཞན་མི་མཁས་པ་ནམས་ནི་རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་ནས་སྟེ་བར་བབྱང་བའི་ཆོ་ན།
དེ་ལྟར་སྟེ་བའི་རྒྱ་མཆན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་པོ་ནམས་རང་གི་རོ་བོ་ཉིད་གྱིས་
གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་པར་འཛིན་པས་ན་འཛིན་པ་དེས་འཆིང་བར་འགྱུར་བ་ལ།
མཁས་པ་དག་ལ་ནི་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་ནས་སྟེ་བའི་རྒྱ་མཆན་དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་
རང་གི་རོ་བོ་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་པ་དེ་འགོག་ཅིང་དེ་འདྲའི་རང་
བཞིན་མེད་པ་ལ་ངས་པ་བྲངས་ཏེ། མཐར་འཛིན་གྱི་ལྟ་བའི་འཆིང་བ་མཐའ་དག་
གཙུག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་ན་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་གྱིས་རང་གི་རོ་བོས་གྲུབ་པའི་
རང་བཞིན་མེད་པ་འགྱུར་པ་འདི་ནི་མད་དུ་བྱུང་བའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཆེན་པོའོ།།
ཞེས་སྟོང་ཐག་པ་ནས་ཤེས་དགོས་སོ།།

གཉིས་པ་དེ་ལ་སྟོན་པས་བག་ཡོད་པ་སོགས་ཀྱི་བསྒྲགས་ཚུལ་ནི། དོན་
ཀྱི་དབང་འདི་ཉིད་གཟིགས་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་། དངོས་པོ་གང་ཞིག་
རྒྱུན་ལས་སྟེས་པ་དེ་ནི་མ་སྟེས། མ་སྟེས་པའི་དོན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན་དངོས་པོ་དེ་ལ་
རང་གི་རོ་བོས་གྲུབ་པའི་སྟེ་བའི་རང་བཞིན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་འོ།། རྒྱུན་ལས་སྟེས་

བས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་རྒྱུ་ལ་རག་ལས་པའི་དངོས་པོ་
 གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རང་དབང་མེད་པས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་བཤད་དོ། རྒྱ་
 པོ་གང་ཞིག་དེ་འདྲའི་རྒྱལ་གྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཤེས་པ་དེ་ནི་བག་
 ཡོད་པ་སྟེ་ཞི་བའི་ལམ་དྲང་པོར་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཆོག་རྒྱུ་
 པ་དང་པོ་གཉིས་གྱིས་རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་པ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པས་བྱུང་པར་
 གསུངས་ནས། རྒྱུ་ལ་རག་ལས་སོགས་རྒྱུ་ལ་གསུམ་པ་དེས་རྒྱུ་ལ་རག་ལས་པའི་
 རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་དོན་དུ་གསུངས་ཤིང་རྒྱུ་ལ་བཞི་
 པ་གང་ཞིག་སོགས་གྱིས་ནི། སྟོང་ཉིད་རྒྱལ་དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་པན་ཡོན་བསྟན་ནོ།
 དེ་བཞིན་དུ་ལྷང་དེ་ལས། མཁས་པས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་
 གྱི་དོན་རྟོགས་པར་གྱུར་ནི། དེ་ལྟར་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་རྟོགས་པས་ནི་རྟག་ཆད་
 ལ་སོགས་པའི་མཐར་ལྟ་བའི་ལྟ་བ་ངན་པ་ཐམས་ཅད་སྟོང་བའི་སྟོན་ས་ལྟ་ངན་དེ་
 རྣམས་ལ་བརྟེན་པར་ཡོད་སྟེ་གཏན་ནས་མི་བྱེད་དོ། ཅས་རྟེན་འབྲེལ་རྟོགས་པས་
 མཐར་འཇིག་གཅོད་པར་གསུངས་སོ། གསུམ་པ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་པ་ཡོད་ན་
 རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་གཟིགས་དགོས་པ་ལ་རྒྱལ་བ་སོགས་གྱིས་མ་གཟིགས་པར་ཐལ་།^(༤)
 པ་ནི། རྒྱ་མཚན་གཞན་ཡང་ཆོས་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་ཤོས་བྱུང་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་
 བ་ནི་རང་བཞིན་དེ་འདྲ་བ་རྒྱལ་བ་ཉན་ཐོས་དང་བཅས་པའི་འཕགས་པས་དེ་ལྟར་
 གཟིགས་དགོས་པ་ལས། རང་བཞིན་དེ་འདྲ་མ་གཟིགས་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་
 བྱུང་པ་དེ་ནི་རང་དབང་ཅན་ཡིན་པས། དེ་ལ་ནི་རྒྱུ་གྱིས་ཅི་ཡང་བྱར་མེད་པས་
 བ་དགག་བྱའི་མཚན་མར་འཇིག་པའི་སྟོས་པའི་དྲ་བ་བཅད་དུ་མེད་པས་འཁོར་བའི་
 འཆིང་བ་ལས་གྲོལ་བ་སུ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་ནི། སྤང་བོའི་རྩལ་གྱི་མདོ་ལས། གལ་
 ཉེ་ཆོས་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་ཤོས་བྱུང་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་པར་གྱུར་ན་ནི། རྒྱལ་བ་
 ཉན་ཐོས་བཅས་པའི་འཕགས་པས་རང་བཞིན་དེ་འདྲ་བ་མཁྱེན་པར་འགྱུར་བ་ལས་
 དེ་འདྲ་མ་གཟིགས་ཤིང་། རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་ན་ཐེར་ཞུག་སྟེ་གང་གིས་ཀྱང་བསྐྱར་

དུ་མེད་པའི་རྟག་བརྟན་དུ་འགྱུར་དགོས་ལ་དེ་འདྲའི་རྟག་བརྟན་གྱི་ཆོས་ནི་གྲོལ་བ་
མི་སྲིད་པས་མུ་དན་ལས་འདའ་བར་མི་འགྱུར་ལ།། རང་དབང་ཅན་དེ་འདྲ་ལ་མཁས་
པ་རྣམས་ཀྱང་དུས་ནམ་ཡང་སྒྲོས་དང་བྲལ་བ་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་རོ།། ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར་རོ།། བཞི་པ་ལྟ་བུ་ལ་བཙུན་དགོས་པས་ལུང་ཞལ་འཕངས་པ་རྩེ་ལ་རྩེ་ལ་
རབ་བྱེད་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་དང་ལྔ་པ་རྣམས་ནས་སྒྲིམ་ཆེད་དང་སྒྲུབ་པོ་དང་
ཁམས་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ་བཤད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་
ལ་བདག་མེད་པ་གཏན་ལ་ཐབ་ནའང་གིན་དུ་ལེགས་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་འདྲིར་ཆིག་
མངས་སུ་དོགས་པས་འདིགས་ནས་གོང་གི་དེ་ཅུམ་ལས་མ་སྒྲོས་སོ།།

གོང་གི་ས་བཅད་གསུམ་པ་ལྟ་བུ་དེ་དག་ལ་གོམས་པར་བྱས་པས་སྒྲིབ་པ་
སྒྲོང་བའི་ཚུལ་ཉོན་མོངས་སྒྲོང་ཚུལ་དང་། ཉོན་མོངས་སྒྲིམ་གྱི་ཚུལ་དང་། ཤེས་
སྒྲིབ་སྒྲུབ་ཚུལ་དང་། ཤེས་སྒྲིབ་ངོས་འདྲིན་པ་དང་།། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀའི་
སྒོག་དམ་པར་བརྟན་པ་ལྟ་། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་བདག་འདྲིན་ཟད་པས་
ཐར་པ་ཐོབ་པ་ནི། དེ་ལྟར་བདག་དང་བདག་གི་བ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲུབ་པ་རུལ་
ཅུམ་ཡང་མེད་པར་མཐོང་ནས་མཐོང་བ་དེའི་དོན་གོམས་པར་བྱས་པས་བདག་དང་
བདག་གིར་འདྲིན་པའི་འདིག་ལྟ་རྩ་བ་ནས་སྒོག་པར་འགྱུར་ལ། འདིག་ལྟ་དེ་ལོག་
ན་འདོད་པ་ཉེ་བར་ལེན་པ་སོགས་སྒྲུབ་སྒྲིམ་བྱ་འབྲིང་དུ་བཤད་པའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་
བཞི་པོ་སྒོག་ཅིང་། ལེན་པ་དེ་ལོག་ན་ལེན་པའི་རྒྱུ་གྱིས་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་
རྒྱན་མཐུ་ཅན་དུ་བྱས་པའི་སྲིད་པ་འབྱུང་བ་མེད་པས་ན་སྲིད་པའི་རྒྱུ་གྱིས་སྒྲུབ་པོ་
ཀྱི་མར་ཉིང་མཆམས་སྒྲོར་བའི་སྒྲིམ་ཟད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐར་པ་ཐོབ་སྟེ། རྩེ་ལ་
རབ་བྱེད་བཙོ་བརྒྱད་པ་ལས། བདག་དང་བདག་གི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲུབ་པས་
སྒྲོང་ཞིང་ཞི་བའི་བྱིར་ན།། ཚུལ་དེ་མཐོང་བས་ང་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲུབ་པར་འདྲིན་
པ་དང་ང་ཡི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲུབ་པར་འདྲིན་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ།། ཞེས་དང་།
ནང་གི་དངོས་པོ་མིག་སོགས་དང་བྱི་རོལ་གྱི་དངོས་པོ་གཟུགས་སྒྲུ་ལ་སོགས་པ་དག་

ལ།། བདག་རང་བཞིན་གྱིས་བྱབ་པོ་སྒྲུབ་པ་དང་བདག་གིས་བ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱབ་
 པོ་སྒྲུབ་པའི་འཛིན་པ་དེ་ཟད་ན་ནི།། འདོད་པ་ཉེ་བར་ལེན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉེ་བར་
 ལེན་པ་བཞི་པོ་འགག་པར་འགྱུར་ཞིང་།། ཉེ་བར་ལེན་པ་དེ་ཟད་པས་ན་བྱི་མར་ཉིང་
 བཅའ་ས་སྒྱུར་པའི་སྒྱེ་བ་ཟད་དོ།། ཅེས་གསུངས་སོ།། གཉིས་པ་དེ་ཟད་པས་ཐར་།^(༤)
 ཚུལ་ནི། ལུང་དེའི་དོན་ལྟར་བྱས་ན་ཉེ་བར་ལེན་པ་ནི་ཉོན་མོངས་དང་སྲིད་པ་ནི་
 ལས་ཡིན་པས་ན་སྲིད་པར་སྒྱེ་བའི་རྒྱ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཟད་པས་ཐར་བར་
 འགྱུར་ཏེ། རབ་བྱེད་བཙོ་བརྒྱད་པ་དེ་ཉིད་ལས་སྲིད་པར་སྒྱེ་བའི་རྒྱ། ལས་དང་ཉོན་
 མོངས་གཉིས་ཟད་པས་ཐར།། ཞེས་སོ།། ^(༥)གསུམ་པ་ཐར་པ་ཐོབ་པ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་
 སྟོན་དག་ལ་རག་ལས་པ་ནི། ལས་ཉོན་ཡང་གང་ཟད་པས་ཟད་པར་འགྱུར་བ་ཡང་
 དེ་ཉིད་ལས། ལས་དང་ཉོན་མོངས་གཉིས་ནི་ཡུལ་ལ་སྒྲུག་པ་སོགས་སྟོ་འདོགས་པའི་
 ཚུལ་བཞིན་མིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལས་བྱུང་ལ།། རྣམ་རྟོག་དེ་དག་ཀྱང་ཡུལ་
 བདེན་བྱབ་ཏུ་འཛིན་པའི་སྟོན་པ་ལས་བྱུང་ངོ་བདེན་འཛིན་གྱི་སྟོན་པ་དེ་ནི།། རང་
 བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་གཤེས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་འགག་པར་
 འགྱུར་ངོ།། ཞེས་གསུངས་སོ།། གཉིས་པ་དེའི་རྒྱས་བཤད་ཉོན་མོངས་སྒྱེ་ཐོག་གི་ཚུལ་
 ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་དེ་ལས་སྟོན་པ་ཀུན་སྒྱེ་ཚུལ་།^(༦)ནི། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དེ་ལ་
 དོན་ནི་སྒྱེ་གིའི་འཁོར་བ་བརྒྱད་ཅིང་བར་མ་ཆད་པ་འདི་ནི་ལས་ལས་སྒྱེ་ལ། དེ་ཡང་
 ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་སེམས་དང་ལྡན་པ་དེ་དབང་དུ་སོང་བའི་སྟོ་
 གསུམ་གྱི་བྱ་བའི་འདུ་བྱེད་ཁོ་ན་འཁོར་བ་འགྱུར་པའི་ལས་ཡིན་པས་ན། ལས་དེ་ནི་
 ཉོན་མོངས་པ་ལས་སྒྱེ་ལོ།། ཡུལ་གཞུགས་སོགས་རྣམས་ལ་སྒྲུག་པ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་
 མི་སྒྲུག་པ་ཡིད་དུ་མ་འོང་བ་ལ་སོགས་པའི་མཆན་མ་སྟོ་འདོགས་པའི་ཚུལ་བཞིན་
 མ་ཡིན་པ་སྟེ་རིགས་པ་མ་ཡིན་པས་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེ་འདྲ་མ་བཅུག་
 པར་འཛིག་ལྟའི་རྩ་བ་ཅན་གྱི་ཉོན་མོངས་རྣམས་མི་སྒྱེ་བས་ན་ཆགས་སྤང་སོགས་ཀྱི་
 ཉོན་མོངས་པ་འཛིག་ལྟའི་རྩ་བ་ཅན་དེ་དག་ནི་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་

པའི་ནམ་རྟོག་ལས་སྐྱེའོ། ། འདིག་རྟེན་ཆོས་བརྒྱད་དང་སྐྱེས་པ་བྱུང་མེད་དང་བྱམ་པ་
དང་སྐྱམ་བྱ་དང་གཟུགས་དང་ཆོར་བ་སོགས་ལ་དམིགས་ནས་འདི་དག་བདེན་པར་
བྱུང་པ་ཡིན་ནོ་སྐྱམ་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དག་ཁོ་ནའི་དབང་གིས་ཚུལ་མིན་ཡིད་
བྱེད་ཀྱི་ནམ་པར་རྟོག་པས་ཡུལ་ཆོས་བརྒྱད་སོགས་དེ་དག་ལ་རྟོག་པར་བྱེད་པའི་
ཕྱིར་ན། ཚུལ་བཞིན་མིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ནམ་རྟོག་དེ་ནི་བདེན་འདྲིན་གྱི་སྒྲོས་
པ་ལས་སྐྱེ་ཞེ། གཉིས་པ་དེ་ཡང་འཁོར་ཚུལ་སྟོན་ཚུལ་གཉིས་ཀའི་ཤེས་བྱེད་ཇ་དེ་
ལྟར་ཡང་ཆོག་གསལ་ལས། འདིག་རྟེན་པའི་སྒྲོས་པ་ཆོས་བརྒྱད་སོགས་ལ་བདེན་པར་
འདྲིན་པ་དེ་ཡང་རྩ་བ་ནས་མ་ལུས་པར་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ། དངོས་སོ་ཐམས་ཅད་
རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ལྟ་བུ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་འགག་པར་འགྱུར་རོ། ། འགག་པའི་
ཚུལ་རི་ལྟར་ཞེ་ན། རྒྱ་མཆན་གང་གི་ཕྱིར་དངོས་སོར་དམིགས་ཤིང་རྟོག་པའི་མཆན་
མར་འདྲིན་པ་ཡོད་ན་ནི། ལྟར་རི་སྐད་དུ་བཤད་པའི་ཆོས་བརྒྱད་སོགས་བདེན་པར་
ཞེན་པའི་སྒྲོས་པ་ཡོད་པར་འགྱུར་གྱི། དཔེར་ན་རང་ཉིད་ཀྱིས་མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་མོ་
འདི་ལྟ་བུའོ་སྐྱམ་དུ་མ་དམིགས་པར་ནི་ཆགས་པ་ཅན་གྱི་སྐྱེས་བྱ་དག་མོ་གཤམ་གྱི་
བྱ་མོ་དེའི་ཡུལ་ཅན་ཏེ་བྱ་མོ་དེ་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་པར་འདྲིན་པའི་སྒྲོའི་སྒྲོས་
པ་འདུག་པ་སྟེ་སྐྱེད་པར་མི་བྱེད་དོ། ། དེ་འབྲའི་སྒྲོས་པ་མ་བཅུག་ཅིང་མ་བསྐྱེད་ན་ནི།
སྒྲོས་པ་དེའི་ཡུལ་ལ་སྐྱུག་པ་ལ་སོགས་པར་སྒྲོ་འདོགས་པའི་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་
ནམ་པར་རྟོག་པ་འདུག་ཅིང་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པར་མི་འགྱུར་རོ། ། དེ་འབྲའི་ནམ་པར་
རྟོག་པ་མ་བཅུག་ཅིང་མ་བསྐྱེད་པར་ཡང་ང་དང་ངའི་ཞེས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་པར་
མངོན་པར་ཞེན་པ་ལས། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་ཆོགས་ང་དང་
ང་ཡི་བར་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་པར་འདྲིན་པའི་འདིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བའི་རྩ་བ་ཅན་
ནམས་བསྐྱེད་པར་མི་བྱེད་དོ། ། དེ་འབྲའི་ཉོན་མོངས་པའི་ཆོགས་འདིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་
བའི་རྩ་བ་ཅན་མ་བསྐྱེད་པ་སྟེ་བསྐྱེད་པར་མ་བྱས་པར་ནི། འཁོར་བའི་རྒྱར་རྒྱར་པའི་
ལས་དག་བྱེད་པར་མི་འགྱུར་ལ། དེ་འབྲའི་ལས་དག་མི་བྱེད་པའི་གང་ཟག་ནམས་

ནི། རྒྱུ་པ་དང་ཆ་ནི་ཞེས་བྱ་བ་གཉིས་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱད་ཅིང་འཁོར་བའི་
 འཁོར་བ་ཉམས་སུ་སྒྱུར་བར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་སོ། ། གཤམ་པ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་
 ཐར་པའི་སྟོག་ཡིན་པས་གཅེས་པར་གདམས་པོ་ལ་ནི། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་
 རྟོགས་པས་བདེན་འདིན་གྱི་སྟོས་པ་དང་རྣམ་རྟོག་སོགས་དེ་དག་བསྟོག་པར་འགྱུར་
 ཚུལ་ཡང་ཆོག་གསལ་དེ་ཉིད་ལས། རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ཚུལ་དེ་ལྟར་རང་བཞིན་
 གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་འདིག་ཉིན་གྱི་སྟོས་པ་ཆོས་བརྒྱད་སོགས་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པ་ལ་
 སོགས་པའི་སྟོས་པ་མ་ལུས་པ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་མཚན་ཉིད་དེ་རང་བཞིན་ཅན་རྟོགས་
 པ་ལ་བཞིན་ནས་བདེན་འདིན་གྱི་སྟོས་པ་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་འདྲའི་སྟོས་
 པ་དང་བྲལ་བས་ཀྱང་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལྟོག་ཅིང་དེ་འདྲའི་
 རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལོག་པས་ཆགས་སོགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་ལྟོག་ལ། ཉོན་མོངས་པ་
 ལོག་པས་སྤིད་པ་འགྱུར་པའི་ལས་ལྟོག་པར་འགྱུར། དེ་ལྟར་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་
 ལོག་པས་ནི་དེའི་དབང་གིས་འཁོར་བར་རྒྱུ་པ་ལྟོག་པ་དེའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་
 སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པ་ཁོ་ན་བདེན་འདིན་སོགས་ཀྱི་སྟོས་པ་ཐམས་ཅད་ལྟོག་པར་
 བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་དམ་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་པས་ཟུང་ན་ལས་འདས་པ་ཞེས་བྱའོ། །
 ཞེས་ནི་ན་ཏུ་གསལ་བར་གསུངས་ཏེ། ལྷང་འདིས་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་དེ་ཉིད་
 སྤིད་པའི་རྩ་བ་གཙོད་བྱེད་དང་ཐར་པའི་ལམ་རྣམས་ཀྱི་ཐར་པར་འགོ་བའི་རྟོན་དམ་
 པ་ཡིན་པས་ན་ལམ་དེ་དག་གི་སྟོག་དང་འདྲ་བར་སྒྱུབ་བྱེད་ཡང་དག་པས་བསྒྱབས་
 བསྟན་པ་ལྟོག་པ་ཡིན་པས་ཚུལ་འདི་ལ་ངེས་པ་བརྟན་པོ་རྟེན་པ་ཅི་ནས་དགོས་སོ། །

གཤམ་པ་ཤེས་སྒྲིབ་སྒྲངས་ཚུལ་ལ་ལྟ་ལས། དང་པོ་ཆོགས་དང་སྟོང་ཉིད་
 སྟོམ་པ་རིང་ཐུང་གི་སྒྲིབ་གཉིས་ཀྱི་གཉེན་པོ་བྱེད་ཚུལ། དེ་ལྟར་ན། སྟོབ་དཔོན་
 འཕགས་པ་རྒྱུའི་གཞུང་རྩ་ཤེ་སོགས་དེ་དག་གིས་ནི་ཉན་རང་ལ་ཡང་ཆོས་ཐམས་
 ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་དང་དེ་བསྟོམ་པས་རང་གི་ལམ་བཟོད་དེ་ཐུང་
 འདས་སྟོབ་པར་བྱེད་པའི་ལམ་ཀྱི་བཟོད་ལུགས་དེ་ཡོད་པར་གསལ་བར་གསུངས་

ཏེ། དེ་དག་ལས་འཁོར་བ་ལས་ཁྱོལ་བ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་
ལྟ་བུས་སྐྱབ་པར་གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ། དེ་འདྲའི་ལྟ་བ་འདི་ཡང་ཉན་རང་ནམས་
གྱིས་ནི་རང་གི་ཉོན་མོངས་ནམས་མ་ཟད་བར་དུ་སྟེ་ཉོན་མོངས་ནམས་ཟད་ཟད་ཀྱི་
བར་དུ་སྟོམ་ཞིང་། ཉོན་མོངས་ཟད་པ་ན་དེ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་པར་བཟུང་ནས་དེ་ལས་
དུས་རིང་པོར་སྟོམ་པར་མི་བྱེད་པས་ན་ཉན་རང་ནམས་གྱིས་ཤེས་བྱའི་སྐྱིབ་པ་སྟོང་
བར་མི་བྱས་སོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནམས་གྱིས་ནི་ཉོན་མོངས་ཟད་པ་ཙམ་གྱི་
སྟོན་པར་ཉིད་འཁོར་བ་ལས་ཁྱོལ་བ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་པར་མི་འདྲིན་པར། སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་དོན་དུ་གཉེར་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་ཤེས་
བྱའི་སྐྱིབ་པ་ཟད་ཟད་ཀྱི་བར་དུ་སྟོམ་པར་བྱེད་པས་ན་ཆེས་དུས་ཡུན་ཤིན་དུ་རིང་བ་
བསྐྱལ་ཆེན་གྲངས་མེད་པ་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་བར་དང་དེ་སྦྱིན་སོགས་ཀྱི་ཆོག་པ་
མཐའ་ཡས་པས་བརྒྱན་ཏེ་བསྟོམ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །འོག་ཉེས་པ་སྟོང་ཉིད་སྟོམ་
པ་རིང་ཐུང་ངམ་རྫོགས་མ་རྫོགས་ཀྱིས་སྐྱིབ་གཉིས་ཀྱིས་གཉེན་པོ་སོ་སོར་བྱེད་ཆུལ་
གསལ་བ་ནི། དེ་ལྟར་ཉོན་མོངས་དང་ཤེས་བྱའི་སྐྱིབ་པ་གཉིས་ཀའི་ས་བོན་དུང་ནས་
འབྱེན་པའི་གཉེན་པོ་དངོས་ནི་སྤར་གོང་དུ་བཤད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་དེ་ཉིད་
ཡིན་མོད་ཀྱང་དུས་ཡུན་རིང་དུ་བསྟོམས་པ་དང་མ་བསྟོམས་པ་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་པ་
ཉོན་མོངས་པའི་སྐྱིབ་པ་སྟོང་བྱས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྐྱིབ་པ་སྟོང་མི་བྱས་པ་གཉིས་
ཀྱི་བྱེད་པར་འདྲིག་སྟེ་དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་པའི་སྐྱིབ་པ་ཙམ་སྟོང་བྱས་ཀྱི། ཤེས་བྱའི་
སྐྱིབ་པ་མི་སྟོང་བ་ནི། དཔེར་ན་བདག་མེད་པ་རྟོགས་པའི་རྟོགས་པ་གཅིག་ཤུ་ཉིད་
མཐོང་སྤངས་དང་སྟོམ་སྤངས་གཉིས་ཀའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པས་མཐོང་སྤངས་སྟོམ་
སྤངས་གང་སྤང་ཡང་དེའི་གཉེན་པོར་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཉིད་བསྟོམ་དགོས་པར་
མཆོངས་མོད་ཀྱང་། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ནི་མཐོང་སྤངས་
སྟོང་བྱས་ཀྱི། སྟོམ་སྤངས་སྟོང་མི་བྱས་པས་ན་སྟོམ་སྤངས་སྟོང་བ་ལ་རྟོགས་པ་ཉིད་
ལ་དུས་རིང་དུ་བསྟོམ་པར་བྱ་དགོས་པ་དང་འདྲའོ། །གསུམ་པ་ཤེས་སྐྱིབ་སྟོང་བ་སྟོང་

ཉིད་རྟོགས་པ་རྒྱན་རིང་བར་མ་ཟད་ཚོགས་མཐའ་ཡས་པ་ལ་སྟོན་པའི་ཞི། དེ་ལྟར་
 བསྟོམ་དགོས་པ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་འདུག་གིས་སློབ་སྦྱོང་བ་ལ་ནི་དུས་ཡུན་རིང་པོའི་བར་
 དུ་ལྟ་བུ་དེ་ཅམ་ཞིག་བསྟོམས་པས་ཀྱང་སྦྱོང་བར་མི་ལུས་ཀྱི། ལྟ་བུ་དེའི་སྦྱོང་དུ་བྱིན་
 དུག་དང་བརྩུ་བཞི་ལ་སོགས་པའི་སྦྱོང་བ་རྒྱབས་ཆེན་པོ་གཞན་ཡང་མང་པོ་མཐའ་
 ཡས་པ་ཞིག་ལ་བསྐྱབས་པ་ལ་ཡང་བསྟོན་དགོས་སོ།། འདི་དོན་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས།
 རིགས་པའི་གནས་ལྡན་དག་ལ་མཁས་པར་མ་བྱས་ན་སོགས་དང་། སྦྱོང་འདུག་ལས།
 རྒྱལ་ལྷན་རྒྱུས་ཀྱིས་མི་སྦྱོབ་པའི།། དངོས་དེ་གང་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན།། ཞེས་དང་
 མདོ་སྡེ་ས་བཅུ་བར་བྱང་འཕགས་ས་གསུམ་པ་བ་སོགས་ཀྱིས་འདི་ག་རྟོན་པའི་རྒྱ་
 སོགས་སྦྱོབ་པར་བཤད་པ་སོགས་ཀྱིས་ཤེས་སོ།། བཞི་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དམིགས་
 པ་དང་དུས་གཉིས་ཀའི་སྟོན་ནས་རྟོགས་པར་སྟོམ་པས་ཤེས་སློབ་ཀྱི་གཉེན་པོ་བྱེད་
 པའི་རྒྱུ་ལ་ནི།། ཉན་རང་གིས་སྦྱོང་བ་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བུ་དེ་ཉིད་ཤེས་སློབ་ཀྱི་
 གཉེན་པོ་བྱས་ནས། སྟོམ་པ་མེད་ཅིང་ཉོན་སློབ་སྦྱོང་བའི་ཐབས་ཅམ་དུ་བསྟོམ་པར་
 བྱེད་པ་ཡིན་པས་ན་ཉན་རང་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་
 ཡས་པས་རྟོགས་པའི་སྟོན་ནས་ཐོས་མཐུན་བྱིན་པའམ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་བསྟོམ་པ་
 མེད་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་འདུག་འགྲེལ་ལས། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་
 རྒྱས་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རྟོན་ཅིང་འགྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་རྒྱུན་ཉིད་
 ལ་རག་ལས་པ་འདི་པ་ཅམ་ཀྱི་བརྩུན་པ་རང་བཞིན་ཀྱིས་མེད་པའི་དོན་མདོན་སུམ་
 དུ་མཐོང་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟར་མཐོང་བ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཡང་ཉན་རང་འཕགས་པ་དེ་དག་
 ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་ཤེས་སློབ་ཀྱི་གཉེན་པོར་འཇུག་པ་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་
 མཐའ་ཡས་པའི་སྟོན་ནས་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་རྟོགས་པ་དང་བསྟོམ་པ་མེད་དེ་ཉན་
 རང་དེ་དག་ལ་ཁམས་གསུམ་ན་སྦྱོང་བའི་ཆགས་སོགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་སྦྱོང་བར་
 ལུས་པའི་ཐབས་སམ་གཉེན་པོར་འགྲོ་བ་ཅམ་ཞིག་གི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྟོམ་པ་
 ནི་ཡོད་དོ་ཞེས་གསུངས་སོ།། ལྟ་པའི་དབུ་མ་བ་གཞན་ཀྱི་ཤེས་སློབ་ཏུ་འདོད་པའི་

བདེན་འདྲིན་ཉན་སློབ་ཏུ་བསྟན་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་དབུ་མ་པ་གཞན་སློབ་དཔོན་
ལེགས་ལྟན་འབྱེད་དང་ཞི་བ་འཆོ་ཡབ་སྲས་ལ་སོགས་པ་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པའི་
རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་འདྲིན་ཉན་སློབ་ཏུ་བཞེད་པ་ལ་སློབ་དཔོན་
ཟླ་གྲགས་འདིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་འདྲིན་ཉན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པར་བཞེད་པ་
དང་། སློབ་དཔོན་ཟླ་བས་ཉན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་དེ་ཟད་པར་སྦྱང་བའི་ཐབས་
ལྷ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྟོམ་པ་ཡོད་ཀྱང་ཉན་མོངས་ཅན་གྱིས་མ་རིག་པ་ཟད་པའི་
ཐབས་ཅམ་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པའི་སྟོན་ས་
རྒྱལ་པར་བསྟོམ་པ་མེད་པར་འདུག་འབྲེལ་སོགས་ལས་གསུངས་པ་རྣམས་སྤར་གོང་
ཏུ་བཤད་པ་དང་སྐབས་འདིར་ཡང་བཤད་པ་བཞིན་ཏུ་ཤེས་པ་འདི་གལ་ཆེ་བས་ཚུལ་
དེ་ལྟར་ཏུ་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག ཅེས་འདོམས་པའོ།། བཞི་བཞི་པ་ཤེས་སློབ་དོན་འདྲིན་
ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ཤེས་སློབ་ལ་བག་ཆགས་དང་མ་རིག་པ་གཉིས་ཡོད་པ་ནི།
ཆོས་ཀྱི་བདག་འདྲིན་ཤེས་སློབ་ཏུ་མི་འཛིག་པར་ཉན་སློབ་ཏུ་འཛིག་དགོས་པ་ནི་འོ་
ན་ཐལ་འཇུར་བ་འདི་བའི་ལུགས་ལ་ཤེས་སློབ་དེ་གང་འདྲ་ཞིག་ལ་བྱེད་སྟམ་ན་དེའི་
ལན་ཡང་། ཐལ་འཇུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་ཤེས་སློབ་ནི་འཁོར་བའི་སོག་མ་མེད་པ་ནས་
ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་ཞེན་པའི་སྟོང་དོན་པོ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་
པའི་བག་ཆགས་བསྟོང་བར་བྱེད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སེམས་རྒྱུད་ལ་ཡང་ནས་ཡང་ཏུ་བག་
ཆགས་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པར་བཞག་པའི་བག་ཆགས་དེ་ཉིད་ཀྱི་དབང་གིས་ཆོས་རྣམས་
རང་བཞིན་གྱིས་མེད་བཞིན་ཏུ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ཏེ་ཏུ་སྤང་བ་ཡིན་ལ་དེ་
ལྟར་སྤང་བའི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་སོགས་པན་ཚུན་སོ་སོ་ནས་རང་རང་གི་སྟོད་ལུགས་རེ་
རྟོག་པས་བཞག་པ་ལ་མ་སྟོས་པར་བྱབ་པ་ལྟ་བུའི་གཉིས་སྤང་གི་སྤང་བ་འབྲུལ་པའི་
ཆོས་རྣམས་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡང་འདུག་འབྲེལ་ལས། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་འཛིག་
པའི་གཞུགས་སོགས་དེ་ཡང་གང་ཟག་གི་དོར་མི་བདེན་ན་ཉན་སོས་དག་བཅོམ་པ་
དང་རང་སངས་རྒྱས་དག་བཅོམ་པ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ལ་

བཟོད་པ་ཐོབ་པ་ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་པ་སྟེ་ཉན་རང་བྱང་སེམས་དེ་གསུམ་གྱི་ངོར་མི་
 བདེན་ནོ། །གང་ཟག་དེ་གསུམ་ཡང་བྱང་པར་གཉིས་དང་ལྷན་ཏེ་ཉན་མོངས་པ་ཅན་
 གྱི་མ་རིག་པ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་སྤངས་པའི་བྱང་པར་དང་འདྲ་བྱེད་གྱི་དངོས་
 བོ་ཐམས་ཅད་གཞུགས་བརྟན་དང་སྦྱ་མ་ལ་སོགས་པའི་ཡོད་པ་ཉིད་འདྲ་བར་རང་གི་
 མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་ཡང་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པར་སྤང་བའི་དོན་
 མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་རྟོགས་པའི་བྱང་པར་གཉིས་དང་ལྷན་པ་དེ་རྣམས་གྱི་ངོ་
 ལ་ནི་བརྟན་པ་བཅོས་མའི་རང་བཞིན་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། བདེན་པར་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གང་
 ཟག་དེ་གསུམ་ལ་གཞུགས་སོགས་བདེན་པར་གྲུབ་པོ་སྟམ་པའི་མངོན་པར་སྟོམ་པ་སྟེ་
 བདེན་འདྲིན་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །གཞུགས་སོགས་འདི་དག་ནི་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྦྱོ་བོ་
 རྣམས་ལ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་བཞིན་དུ་དེར་སྤང་བའི་སྟོན་ས་འབྲུལ་པ་བདེན་
 འདྲིན་བསྐྱེད་ཅིང་སྦྱ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། བྱིས་པ་དེ་ལས་གཞན་པ་ཉན་རང་བྱང་
 སེམས་སྤར་བཤད་པ་དེ་རྣམས་གྱི་ངོ་ལ་ནི་གཞུགས་སོགས་དེ་དག་གང་དུ་སྤང་བ་
 དེ་བདེན་པར་མེད་བཞིན་དུ་བདེན་པར་སྤང་བའི་སྦྱ་མ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་ཉན་ཅིང་
 འབྲེལ་བར་འབྲུང་བ་ཉིད་གྱིས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་སྤང་བ་དེ་བཞིན་དུ་
 མི་བདེན་པའི་བརྟན་པ་ཀུན་རྫོབ་ཅམ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ཤེས་སློབ་ལ་མ་
 རིག་པ་ཡོད་པའི་རྒྱུ་ལ་ནི། ཀུན་རྫོབ་ཅམ་དུ་སྤང་བ་དེ་ཡང་ཉན་མོངས་སྤངས་ཀྱང་།
 ཤེས་བྱའི་སློབ་པའི་མཚན་ཉིད་དེ་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ཅམ་ཞིག་མ་སྤངས་
 པས་ཤེས་སློབ་ཀྱི་མ་རིག་པ་དེ་ལ་གནས་ཤིང་ཀུན་དུ་སྦྱོད་པའི་བྱིར་ན། ཤེས་སློབ་
 གྱི་མ་རིག་པ་དེས་བསྐྱེད་པའི་གཉིས་སུ་སྤང་བ་དང་བཅས་པའི་གཞུགས་སོགས་
 གྱི་བདེན་སྤང་གི་སྦྱོད་ལུལ་ཅན་གྱི་འཕགས་པ་རྗེས་ཐོབ་པ་རྣམས་ལ་དེ་ལྟར་སྤང་
 གི། དེ་ལྟ་བུའི་སྤང་བ་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་དེ་ཁོ་ནའི་སྦྱོད་ལུལ་ཅན་མངའ་བ་མཉམ་
 གཞག་པ་རྣམས་ལ་ནི་གཞུགས་སོགས་དེ་དག་བརྟན་པ་ཅམ་དུ་ཡང་སྤང་བ་མ་ཡིན་
 རོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

གསུམ་པ་བག་ཆགས་དེ་སྤངས་ཏུས་སངས་ཀྱི་རྒྱས་པ་ནི། སྐབས་འདིའི་བྱང་
སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་སྤངས་པ་ནི། སྤར་གོང་ཏུ་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་
པ་བྲངས་པ་ལས། མི་སྤྱི་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་ལ་གསུངས་པས།
དེ་འདྲའི་བཟོད་པ་ཐོབ་པ་ནི་ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་པ་ནས་ཡིན་པས་ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་པ་ལ་
བྱའོ། རྒྱ་མཆན་དེའི་བྱིར་ཐེག་དམན་གྱི་དགྲ་བཅོམ་གཉིས་དང་ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་པའི་
བྱང་སེམས་རྣམས་ལ་གཉིས་སྤང་གི་འཁྲུལ་པ་བསྐྱེད་པའི་བག་ཆགས་གསར་ཏུ་འཛོག་
བྱེད་གྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་གཏན་ནས་ཟད་པ་ཡིན་ཡང་། སྤོན་འཁོར་བ་
ཐོག་མ་མེད་པའི་ཏུས་རིང་མོ་ཞིག་ནས་ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་གྱིན་ཏུ་གོམས་པར་བྱས་པ་
དེས་བཞག་པའི་དེ་འདྲའི་གཉིས་སྤང་གི་བག་ཆགས་སྤང་རྒྱུ་ནི་ཏུ་མ་ཞིག་གང་ཟག་
གསུམ་པོ་དེ་དག་ལ་ད་ཏུང་ཡོད་པས་ན་དགྲ་བཅོམ་པ་དང་ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་པ་དེ་ནས་
ཀྱང་ཏུས་ལུན་རིང་པོ་བསྐྱལ་ཆེན་གྲངས་མེད་ཀྱི་བར་ཏུ་བག་ཆགས་དེ་སྤང་དགོས་
པས་གཉིས་སྤང་འཁྲུལ་པའི་བག་ཆགས་དེ་དག་སྤངས་ཏེ་འཁྲུལ་པའི་བག་ཆགས་དེ་
དག་ཙམ་བ་ནས་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་སློན་ནས་ལོག་པའི་ཆེན་སངས་རྒྱས་པ་ཡིན་ནོ།
ལྷ་པང་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་སྟོག་ཡིན་པས་གཅེས་པར་གདམས་པ་ནི། འཕགས་པ་ལྷ་སྐྱབ་
ཡབ་སྲས་ཀྱི་བཞེད་པའི་དབང་གིས་ཐེག་དམན་དང་ཐེག་ཆེན་གཉིས་ཀའི་ངེས་དོན་
ཀྱི་ལྷ་བ་འདྲ་བར་བརྟན་པའི་རྩྭ་ལ་འདི་ལ་ནི། ཟད་ཏུ་བྱང་བའི་ངེས་པ་ཆེན་པོ་གཉིས་
བྲང་རྒྱ་ཡོད་དེ། དེ་གང་ཞེ་ན་འདི་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་ལྷ་ཞོག་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་
བ་ཙམ་ཞིག་བྱེད་པ་ལ་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ལྷ་
བ་དེ་ཉིད་མེད་པའི་ཐབས་མེད་པར་ངེས་པ་བརྟན་པོ་བྲངས་པའི་སློན་ནས་ཐབས་ཏུ་
མའི་སློན་ནས་འབད་པ་ཆེན་པོས་ལྷ་བ་དྲི་མ་མེད་པ་དེ་འདྲ་བ་དེ་ཅི་རྟེན་བྱེད་པ་དེ་
དང་། ཡང་ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུད་གི་སྤོན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱུང་པར་འབྱེད་བྱེད་ཀྱི་བྱུང་ཆོས་
ནི། བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོད་པ་རྒྱབས་ཆེ་བ་རྣམས་ཡིན་
པ་ལ་ངེས་པ་གཏིང་ཐག་པ་ནས་འདྲོངས་ནས་སེམས་བསྐྱེད་གཞིར་བྱས་པའི་སྦྱོད་

རྩོགས་ནམས་ལ་ལྷག་པར་ཡང་ཉམས་སུ་ལེན་རྒྱུ་ལྟར་གདམས་པའི་མཐིལ་དུ་བཟུང་སྟེ་
 སྒོན་སེམས་ཅན་དུ་མ་བཞག་པར་རྒྱལ་སྐྱུ་གི་སྒོམ་པ་ཆོ་གས་བཟུང་ནས་འདུག་པའི་
 སེམས་བསྐྱེད་དོ་སྦྱོང་པ་ནམས་ལ་སྒོམ་པ་གཉིས་ལ་བྱའོ།། དེ་ནས་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་
 སུ་བཅད་པའི་སྒོ་ནས་དོན་བསྐྱེད་བ་སྐབས་འདིར་སྒྲས་པ། ཤིར་བྱིན་གསུངས་པའི་གནས་
 དང་ཆོ་སྤྱོད་འཕྲུལ་ནི། རི་ཐམས་ཅད་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས་ཤིང་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་ན།
 རི་དབང་སྟེ་དེ་ཡང་བྱ་ཆོད་སྤང་བོ་ཞེས་མིང་དུ་གྲགས་པ་དེ་ཡིན་ཞིང་དེ་ལ་བྱ་ཆོད་
 སྤང་བོ་ཞེས་འདོགས་པ་ཡང་རི་དེ་ཉིད་བྱ་ཆོད་ཀྱི་དབྱིབས་སུ་ཡོད་པའམ་ཡང་ན་བྱ་
 ཆོད་དུ་མ་སྤངས་པའི་དབྱིབས་ཅན་དུ་ཡོད་པ་དང་བྱ་ཆོད་དུ་མ་འདུ་ཞིང་སྤང་བ་ལས་
 བཏགས་པ་སོགས་བཤད་པའི་ཚུལ་ཤེས་རབ་སྟོང་བོའི་འགྲེལ་པ་འགའ་རེ་དང་གཞན་
 ཡང་འགྲེལ་པ་དུ་མ་ལས་མི་འདྲ་བ་འབྱུང་ལ། ཡུམ་གྱི་མདོའི་འགྱུར་འགའ་ཞིག་ལས་
 བྱ་ཆོད་སྤངས་པའི་རི་ཞེས་གྲང་འབྱུང་ངོ་།། མིང་དེ་ལྟར་གྲགས་པའི།། རི་འདིའི་མགོར་
 བྲག་བྱ་ཆོད་ཀྱི་གཟུགས་ལྟ་བུ་ཡོད་པས་སམ་དུས་བཟང་ལ་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱི་
 སྦྱུལ་བའི་བྱ་ཆོད་མང་པོ་འདུ་བས་བྱ་ཆོད་སྤང་བོར་བཤད་པ་དོ་རྗེ་གདན་ལྟར་སངས་
 རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཆོས་གསུངས་པའི་གནས་སྤྱོད་ཡིན། དུས་གསུམ་གྱི་རྒྱལ་བས་ཆོས་
 ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་སོགས་ཡོན་ཏན་མད་དུ་བྱུང་བ་དུ་མས་བརྒྱན་པའི་ས་འཛིན་སྟེ་
 རི་མཆོག་ཏུ་རྒྱར་པ་དེར་མདོན་པར་གཤེགས་ཤིང་བྱོན་ནས།། ཤིན་ཏུ་ཟབ་པའི་ཆོས་ཀྱི་
 འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བར་བཞེད་པ་ནས་ས་ཆེན་བོ་འདི་གཡོ་ལུགས་ནམ་པ་དུག་ཏུ་གཡོ་
 བར་མཛད་ཅིང་།། དེའི་ཆོ་ཞིང་བརྒྱ་སྟེ་ཞིང་གྲངས་མེད་པ་ཐམས་ཅད་སྦྱུང་ཆ་ལས་
 བྱུང་བའི་འོད་ཟེར་གྱིས་ཁྲབ་པར་འགོངས་པའི་ཆོ་འཕྲུལ་གྱིས་ཉེ་ནམ་འཕྲུལ་བསྟན་
 པའི་སྒོ་ནས།། སྦྱོ་གསུང་སྤྲུགས་མི་མཐུན་རྩོགས་མཐའ་དག་ལས་རྒྱལ་པའམ་བསྐྱམས་
 པའི་སྤུབ་པ་མཉམ་པ་མེད་པ་དེས།། ཆོགས་གཉིས་ཀྱི་དཔལ་གྱིས་མངོས་པའི་མགྱུར་
 ནས་བཀའ་སྦྱུལ་པ་དེ་གང་ཞེ་ན།། ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་མདོ་དང་སྤྲུགས་གཉིས་ཀའི་ལམ་
 མཐའ་དག་བསྟན་པའི་སྟོང་བོ་གཅིས་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་དོན་གྱི་དབང་གིས་ན་སྒོག་ལྟ་

བྱར་ལྷུང་པ། འཕགས་པར་ལྷུང་པའི་སྒྲས་སྒྲགས་རེ་སྒྲིལ་པ་ཅམ་མིན་པར་མ་ལུས་པ་
ཀྱན་བསྐྱུན་པ་སྟེ་སྒྲིད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་ལུམ་ཆེན་མོར་ལྷུང་པ། ལེགས་པར་བཤད་
པའི་ཡོན་ཏན་མཐའ་རྫོགས་པས་ལེགས་བཤད་འགྲན་ཟླ་མེད་པ་དེ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་
རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མདོ་ཉིད་ཡིན་ནོ། ། ཤེས་ཕྱིན་ཀྱི་མདོ་དེའི་དགོངས་པ་ན་རྒྱལ་བ་ཉིད་
ཀྱིས་མདོ་རྒྱད་དུ་མར་འཁོར་ཏེ་ཆེན་པོ་གང་གཙོ་ལུང་དུ་བསྐྱུན་པ་བརྟེན་གྱིང་ཐོབ་
པའི་ནང་ནས་ཀྱང་ཡོན་ཏན་དང་མཛད་པའི་མཐུ་སྤུལ་དུ་བྱུང་བས་ན་དཔའ་པོར་ལྷུང་
པ་འཕགས་པ་སྐྱ་སྐྱབ་དེ་ཉིད་ཀྱིས། ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་བཀྲལ་བ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་བཀྲལ་
བའི་གཞུང་གི་ནང་ནས་ཀྱང་མཆོག་ཏུ་ལྷུང་པ། དེ་ནི་གང་ཡིན་ན་འབྲེལ་ཚུལ་ཀྱི་སྒྲིག་
མཛད་དུ་བྱུང་བའི་དཔལ་དང་ལྡན་པ་རྩ་བའི་ཤེས་རབ་ཅེས། རྗེས་འབྲང་གང་ཟག་ཉི་
མ་ལྟར་འདིག་རྟེན་ཀྱན་ལ་གྲགས་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ཞིང་དེ་ལྟར་གྲགས་པའི་གཞུང་དེའི་
རྣམས་པར་བཤད་པ་ཀྱན་ཀྱི་ནང་ནས་ཟླ་མེད་པར་ལྷུང་པ་ནི། རྒྱལ་བའི་སྐུ་ཀྱང་འདི་དང་
རྒྱལ་སྒྲས་དང་རྒྱལ་བྱེད་སྒྲིགས་བྱང་སེམས་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སུ་གསུངས་སོ། ། རྟེ་
བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་སྟོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱི་གཞུང་། འབྲེལ་པ་
བརྒྱ་སྤྱི་ལི་ཏ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ་འབྲེལ་པ་འདི་ཡང་སྟོབ་དཔོན་རང་གི་མཆན་
ཀྱི་སྟོན་པ་ཏགས་པ་དེ་བརྒྱ་སྤྱི་ལི་ཏ་ནི་བོད་སྐད་དུ་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཟེར་བ་ཡིན་
ནོ། ། འབྲེལ་པ་དེ་ཡིས་འཕགས་པ་སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱི་དགོངས་པ་ཇི་ལྟ་བཞིན་ལེགས་པར་
བཤད་པ་དེ་ལ་ལེགས་བཤད་ཉིད་དུ། ལེགས་པར་རྟོགས་ནས་འབྲེལ་པ་དེ་གཞིར་བྱས་
ཏེ་རྩ་ཤེའི་དགོངས་པ་རྒྱས་པར་བཀྲལ་བ་ནི། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་མཛད་པའི་
གཞུང་བཟང་པོ་མཆོག་ཏུ་ལྷུང་པ་ཆོག་དོན་གཉིས་ཀའི་སྟོན་པ་གསལ་བ་ནི་འབྲེལ་པ་
ཆོག་གསལ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནོ། ། རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཀྱང་དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་དེའི་ལུགས་ཀྱི་
བཤད་པ། རྩ་བ་དང་འབྲེལ་པ་དེ་ལྟར་བྱུང་བ་དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་ནོར་བ་སྒྲིགས་ཀྱིས་
དྲི་མ་གཏན་ནས་མེད་པའི་ལུགས། ལས་བྱུང་བའི་དོན་མཆོག་ཏུ་ཟབ་པ་རྒྱལ་བའི་
དགོངས་པ་ཇི་ལྟར་གནས་པ་ནི་རང་བཞིན་ཀྱིས་མེད་པ་སྐྱུ་མ་དང་འདྲའི་རྟེན་འབྲེལ་

གྱི་དངོས་པོ་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཀྱང་འཁོར་བ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་རྟེན་
 འབྲེལ་གྱི་བྱ་བྱེད་སྦྱེ་འགག་བཅིངས་གྲོལ་སོགས་ཐམས་ཅད་འཐད་པའི་ཚུལ། ཇི་ལྟ་
 བ་བཞིན་མཐོང་ནས་རྒྱས་པ་མིན་པར་མདོར་བསྟུས་ཏེ་ཅུང་ཟད་ཅམ་ཞིག་གི་ན་ཏུ་གོ་
 བར་སྤྲོ་བའི་ངག་གིས་འདིར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། རོན་དེ་གཞན་ལ་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་
 གདམས་པ་ནི། གཏིང་དཔག་པར་དཀའ་བའི་རྟོག་ཀྱི་དབྱ་མ་པ་ཁས་ལེན་དང་དམ་
 བཅའ་མེད་པར་འདོད་པ་ལ་གདམས་པ་ཟབ་མོ་དབྱ་མའི་རོན་སྟོན་པའི་གཞུང་ཆ་ཤེས་
 སོགས་ལ་འབད་པ་ཆེན་པོས་ཡུན་རིང་དུ་སྦྱངས་ནས་དབྱ་མའི་རོན་སྤྲོ་བར་འདོད་
 པའི་གྲོགས། བོ་དག་ཅེས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ན་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཀྱང་
 ཞིགས་པར་འདོད་པའི་བོད་ཕྱིས་བྱུང་བ་རྣམས་ལ་བོས་ནས་བྱིད་ཅག་རྣམས་ཀྱི་སྒྲིའི་
 རོར་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་སོང་པ་དེ་ལ། རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་རྟེན་འབྲེལ་
 གྱི་བྱ་བྱེད་བཅིངས་གྲོལ་སོགས་འཛོག་པར་དཀའ་བ་ཡིན་མོད་འོན་ཀྱང་། བྱིད་ཅག་
 གི་སྒྲིའི་རོར་མི་བདེ་བ་ཅམ་གྱིས་བྱ་བྱེད་དག་མེད་པར་མི་སྤྲོ་བར་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་
 ཡང་བྱ་བྱེད་དེ་དག་འཐད་པ་དེ་འདྲ་བ་དེ་དབྱ་མའི་རང་ལུགས་སུ་འཛོག་པ་ནི་ཡིན་
 རོ་ཞེས། མཐའ་རྟོག་ཏིས་བྲལ་བའི་དབྱ་མའི་རོན་བྱིད་ཅག་སྤྲོ་བ་ཡིན་ན་དེ་སྐད་སྤྲོ་
 བའི་ཚུལ་ལུགས་འདི་ལ་བརྟེན་ན་མཛེས། ཏེ་དབྱ་མའི་རོན་སྤྲོ་བར་ཁས་སྤངས་ནས་
 རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ན་གཏན་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་མཐར་ལྟ་སྤྲོ་བ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་
 རོ། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ལ་བྱ་བྱེད་འཐད་པའི་ཚུལ། དེ་རྟོག་ལ་ད་དུང་བྱགས་
 སྦྱོང་དགོས་པར་གདམས་པ་དེ་ལྟ་བུ་མིན་པར་བྱིད་རང་གི་ལུགས་སུ་གང་ཡང་འཛོག་
 མ་བདེ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ས་རོལ་པོ་འགོག་པའི་ཆེ་རང་གིས་གཞན་གྱི་བྱུང་མཐའ་ལ་
 བཀོད་པའི་སྦྱོན། དེ་ས་རོལ་པོས་རྒྱར་བསྐྱོག་པ་ན་བྱིད་ཅག་རང་གིས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་
 སྦྱོན་དེ་སྦྱོང་བར་མ་རྒྱས་པར་ས་རོལ་པོས་བྱིན་ཅི་ལོག་ཁས་སྤངས་པ་དང་རང་གིས་མ་
 ལོག་པར་ཁས་སྤངས་པའི་ལུགས་སུ་བྱས་པ་གཏིས་ཀ་མགོ་སྟོམས་སུ་སོང་བའི་དབང་
 གིས་གང་ཡང་རང་ལུགས་སུ་འཛོག་མ་བདེ་བ་ལ་བརྟེན་ནས། ཇི་དུ་ཅག་ལ་ལུགས་དང་

དམ་བཅའ་བ་མེད་དོ་ཞེས་པའི་ཆོག་དེ་ཙམ་ཞིག་སྤྲད་གོས་པ་ལ་བྱིད་ཅག་རེ་བར་
བྱེད་ན་ནི་ད་དུང་དབུ་མའི་དོན་མ་གོ་བ་ཡིན་པས་སྤར་ཡང་དབུ་མའི་གཞུང་ལ་མཁས་
པ་དམ་པ་བསྟེན་ནས་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྒྲོབས་ཤིག་ཅེས་འདོམས་པའོ།། །༢༽བསྟན་པའི་
སྤྱིང་པོ་ཡུན་རིང་གནས་ཆེད་དུ་སྒྲོན་པ་དེ་ལྟར་གོང་གི་སྤྱིང་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་
ཚུལ་བཞིན་གཏན་ལ་ཐབ་པ་དེ་ནི་དགོས་པ་ཅིའི་ཕྱིར་དུ་ཡིན་ན་དེ་ཡང་འཕགས་པ་
ལྷ་སྐབ་ཡབ་སྐས་ཀྱི།། གཞུང་རིགས་ཆོགས་དང་བཞི་བརྒྱ་པ་དང་དེ་དག་གི་འགྲེལ་པ་
ལ་སོགས་པ་དག་གིས་ངེ་ལྟར་བསྟན་པའི་ལྟ་བུ་འཆོལ་བའི་འཆོལ་ལུགས་ཀྱི་ཚུལ།། དེ་
ཉིད་སྐབས་འདིར་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ལ་འདིའང་ནི་རྒྱལ་
བ་ཡི།། བསྟན་པ་དྲི་མ་མེད་པའི་སྒོལ་སྤྱི་དང་བྱད་པར་དུ་བསྟན་པའི་སྤྱིང་པོ་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་ཀྱི་བཤད་སྒོལ་སྒྲོན་མེད་པ་འདི་ལྟ་བུ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་ན་ཅི་མ་རུང་སྟམ་པའི་
སེམས་ཅན་ལ་ཐན་འདོགས་པའི་ལྷག་བསམ་གྱིས་དེ་འདྲའི་ཐབས་མཆོག་བསྟན་པ་དེ་
ཡུན་དུ་གནས་པ་འབའ་ཞིག་གི་ཕྱིར་རོ།།

ལྷག་མཐོང་གི་རབ་དབྱེ།

གོང་གི་ས་བཅད་གཉིས་པ་ལྷག་མཐོང་གི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་། །༡༽ལ་ལྷག་མཐོང་
གི་ཆོགས་དང་། ས་མཐོན་པོའི་ལྷག་མཐོང་ལ་སྟོམས་པར་བྱགས་ལྡང་དང་ངོ་བོའི་
བྱད་པར་དམིགས་ནམ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པས་ཐོག་མར་མི་སྟོན་གྱི་སོ་སྤྱིའི་བསྟོམ་
བྱའི་ལྷག་མཐོང་གཙ་བོར་བཤད་ཚུལ་དང་། རབ་དབྱེ་དངོས་བཤད་པ་གསུམ། དང་པོ་
ནི་ཚུལ་དེ་ལྟར་ན་བྱིའི་ཡོངས་འཛིན་སྤྱིས་བྱ་དམ་པ་བསྐབ་བྱའི་གནས་སྤྱི་དང་བྱད་
པར་དུ་རྟེན་འབྱུང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་མ་ཞོར་བར་སྟོན་པ་ཞིག་ལ་བརྟེན་པ་
དང་། རང་གི་ནང་གི་རྟེན་གཞུང་ལུགས་སྤྱི་དང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྟོན་པའི་བཀའ་དང་
དགོངས་འགྲེལ་གྱི་ཆོག་དོན་མང་དུ་ཐོས་པ་ཡོངས་སུ་བཅལ་བ་དང་ཐོས་པ་ཙམ་དུ་

མ་བཞག་པར་རི་ལྷ་མོས་པའི་དོན་ལ་དམིགས་པ་བཞི་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་ཚུལ་
 བཞིན་དུ་སེམས་པ་སྟེ། ལྷག་མཐོང་གི་བྱ་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོགས་གསུམ་པོ་འདི་
 ཀླ་མ་ལ་གི་ལའི་སྒོམ་རིམ་བར་བ་ལས་གསུངས་པ་ཡིན་པས་ཆོགས་དེ་ནམས་བསྟེན་
 པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོག་མར་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་གཉིས་རྟོགས་པའི་
 ལྷ་བ་བཅའ་ཏེ་ལྷ་བ་དེ་ཉིད་པ་ན་ལྷ་བ་དེ་ཉིད་སྒོམ་པའི་ལྷག་མཐོང་བསྒོམ་པར་
 བྱའོ། །གཉིས་པ་^{འི་}འི། དེ་ལྷ་བ་སྒོམ་དགོས་ན་འོ་ན་བསྒོམ་པར་བྱ་བའི་ལྷག་མཐོང་
 དེ་ལ་གུངས་དུ་ཞིག་ཡོད་སྟམ་ན། དེ་ཡང་སྐབས། འདིར་གི་ས་མཐོན་པོར་སྟེབས་
 པའི་སྐབས་ཀྱི་ལྷག་མཐོང་བསྒོམ་ཚུལ་ནམས་ད་ལྷ་བ་རེ་ཞིག་གཙུག་པོར་མི་སྟོན་
 ཀྱི། འོ་ན་གང་སྟོན་ན་སོ་སོ་སྟེ་བོད་དུས་ཀྱི་བསྒོམ་པར་བྱ་བའི་ལྷག་མཐོང་དེ་ཉིད་
 གཙུག་ཆེ་བར་བྱས་ཏེ་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ལ་མདོར་བསྟན་པ། རྒྱས་པར་བཤད་
 པ། དབྱེ་བསྟུ་བཤད་པ་གསུམ་ལས། ^{འི་}དང་པོ་གི། སོ་སྟེའི་སྐབས་དེ་ཡི་ལྷག་མཐོང་
 ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་གི། ཤེས་རབ་ཀྱིས་དབྱེད་པ་ནམ་པ་བཞི་དང་སྒོ་ནམ་པ་གསུམ་
 དང་བཞི་རབ་དུ་དབྱེ་བ་ནམ་པ་དུག་གི་ལྷག་མཐོང་བསྒོམ་ཚུལ་ཏེ་སྟེ་ཆོན་གསུམ་
 ཀྱི་སྒོ་ནས་བཤད་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ་བཞི་བཤད་པ། གསུམ་བཤད་
 པ། དུག་བཤད་པ་གསུམ། དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་བདེན་གཉིས་རེ་རེ་ལའང་
 བཞི་བཞི་ཡོད་ཚུལ་གི། ^{འི་}དང་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་དབྱེད་པ་ནམ་པ་བཞི་གི། དགོངས་
 འབྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་ནམ་པར་འབྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་འོག་ནས་འབྱུང་བ་ལྷ་བ་
 བཞིའོ། །བཞི་པོ་དེ་ལས་དང་པོ་ནམ་པར་འབྱེད་པའི་ལྷག་མཐོང་གི། རི་སྟེད་པ་ཀྱན་
 རྫོབ་པའི་དོན་ལ་དམིགས་པའོ། །གཉིས་པ་རབ་དུ་ནམ་པར་འབྱེད་པའི་ལྷག་མཐོང་
 གི་རི་ལྷ་བ་དོན་དམ་ལ་དམིགས་པའོ། །དེ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་རི་སྟེད་པ་ལ་དམིགས་
 པའི་ནམ་པར་འབྱེད་པ་ལ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་དང་ཡོངས་སུ་དབྱེད་པ་གཉིས་ཡོད་ལ།
 གཉིས་པ་རི་ལྷ་བ་ལ་དམིགས་པའི་རབ་དུ་ནམ་པར་འབྱེད་པ་ལ་ཡང་ཡོངས་སུ་རྟོག་
 པ་དང་ཡོངས་སུ་དབྱེད་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་གི་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་

ནི་རགས་པར་རྟོག་པ་དང་ཡོངས་སུ་དབྱེད་པ་ནི་སྤྲ་བར་རྟོག་པའི་སྒོ་ནས་དོན་སྤྲ་
རགས་ཀྱིས་འབྱེད་པའོ།། ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡང་། ཉན་ས་ལས། དེ་ལ་ལྷག་མཐོང་ནས་
པ་བཞི་གང་ཞེ་ན། ལྷག་མཐོང་བཞིའི་སྐབས་འདི་ལ་དགེ་སྤྱོད་། ཡིད་ལ་བྱེད་ཚུལ་
འདི་ལྟ་བུ་ཡིན་སྟེ་ནང་གང་གི་ཡིད་ལ་བྱེད་ཚུལ་གྱི་དམིགས་པ་སེམས་གྱི་རོ་བོར་
གྱུར་པའི་ནམ་པར་མི་རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྟན་དེ་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་བསྐྱབས་
པའི་ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ཅིང་ཞི་གནས་ནས་ཤེས་རབ་གྱིས་ཆོས་ཀྱིས་ཀྱིས་ནམ་པར་
འབྱེད་པ་དང་རབ་ཏུ་ནམ་པར་འབྱེད་པར་བྱེད་པ་དང་ཡོངས་སུ་རྟོག་པར་བྱེད་པ་
དང་ཡོངས་སུ་དབྱེད་པར་བྱེད་པའོ།། དེ་ལ་དང་པོ་ཚུལ་རི་ལྟར་ནམ་པར་འབྱེད་པར་
བྱེད་ཅེ་ན། འདི་ལྟར་འབྱེད་དེ་གང་འབྱེད་པའི་གཞིའི་དམིགས་པ་ནི། དབྱེད་པ་ནམ་
པར་སྤྱོད་བའི་དམིགས་པ་དང་མཁས་པའི་དམིགས་པ་དང་ཉོན་མོངས་པ་ནམ་པར་
སྤྱོད་བའི་དམིགས་པའོ།། ཚུལ་རི་ལྟར་འབྱེད་པ་ནི་དམིགས་པ་དེ་དག་ལ་སྤྱང་ཚུལ་
གྱི་ནམ་གངས་རི་སྟེད་ཡོད་པ་ཉིད་གྱི་སྒོ་ནས་ཀུན་རྫོབ་པའི་མཐའ་སོ་སོ་ནམ་པར་
འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་དམིགས་པར་བྱེད་དོ།། གཉིས་པ་རབ་ཏུ་ནམ་པར་འབྱེད་
པ་ནི་སྤྱད་པ་ནམ་སྤྱོད་སོགས་གྱི་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་ལ་ཡིན་ལུགས་གྱི་མཆན་ཉིད་
ཚུལ་གོང་ལྟར་གནས་པ་དེ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་ཡོད་པ་ཉིད་གྱི་སྒོ་ནས་ནི་དོན་དམ་པའི་
མཐའ་སོ་སོར་རབ་ཏུ་ནམ་པར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་དམིགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་
ལོ།། གསུམ་པ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་ནི་རི་ལྟ་བུ་དང་རི་སྟེད་པ་དེ་གཉིས་ལ་དམིགས་པའི་
ཤེས་རབ་དེ་གཉིས་དང་ལྷན་པ་དེའི་སྒོ་ནས་དམིགས་པ་དེ་གཉིས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་
དེ་གཉིས་གཞིར་བབྱུང་ནས་དམིགས་པ་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ནམ་པར་རྟོག་པ་དང་
བཅས་པ་དེ་ཉིད་གྱིས་དམིགས་པ་དེ་དག་རང་རང་སྤྱང་ཞིང་གསལ་བར་བྱེད་ཅུས་
པའི་རྩིས་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་བཞག་པ་ལྟ་བུའི་མཆན་མ་བབྱུང་སྟེ་འདི་ནི་འདི་ལྟ་
བུར་འདུག་གོ་སྟུང་བུ་འདིན་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཆེ་ན་ནི་ཡོངས་སུ་རྟོག་པར་བྱེད་པ་
ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཡིན་ལོ།། བཞི་པ་ཡོངས་སུ་དབྱེད་པར་བྱེད་པ་ནི་གོང་གི་ཤེས་རབ་དེ་

གཉིས་དང་ལྷན་པ་དེའི་སྒོ་ནས་དམིགས་པ་རི་ལྷ་བ་དང་རི་སྟེང་པ་གཉིས་ཡིད་ལ་
 བྱེད་པ་དེ་ཉིད་གཞིར་བཟུང་ནས་དམིགས་པ་དེ་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་
 པ་དང་བཅས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཡང་དག་པར་དམིགས་པའི་ཆ་ཀྱན་ཏུ་ཆོལ་ཞིང་ཞིབ་
 མོར་རྟོག་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཆེན་ཉི་ཡོངས་སུ་དབྱེད་པར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཉིད་
 རོ་ཞེས་སོ།། གཉིས་པ་ཀྱན་བརྟུས་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ནི། མངོན་པ་ཀྱན་
 ལས་བརྟུས་ལས་ཀྱང་། ལྷག་མཐོང་གི་ལམ་ལ་གོང་གི་རབ་ཏུ་འབྱེད་པ་སོགས་བཞི་
 བོ་དེར་གསུངས་ཤིང་། ཤེར་བྱིན་མན་ངག་ཏུ་འང་ལྷག་མཐོང་གི་ལམ་བཞི་བོ་དེ་དག་
 གི་ངོས་འཛིན་ཉན་ས་ལྟར་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་ལྷག་མཐོང་གི་འདུག་སྒོའི་དབང་གིས་གསུམ་བཤད་པ་ལ་གསུམ་
 ལས། དང་པོ་ལུང་གིས་གསུམ་བཤད་ཀྱི་ཆོལ། གྲེ་ཆོན་གཉིས་པ་ལྷག་མཐོང་གི་སྒོ་
 རྣམ་པ་གསུམ་ཡང་མདོ་གྲེ་དགོངས་འབྲེལ་ལས། བཙེམ་ལྷན་འདས་ལ་བྱམས་པས་
 བྱས་པ་ནི་བཙེམ་ལྷན་འདས་ཞེས་བོས་ནས་ལྷག་མཐོང་གི་སྒོ་ལ་རྣམ་པའི་གྲངས་ཏུ་
 ཞིག་མཆིས་ཞེས་ངི་བ་བྱས་པའོ།། ངི་བ་དེའི་ལན་བཙེམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་
 པ་ནི་བྱམས་པ་ཞེས་བོས་ནས། ལྷག་མཐོང་གི་སྒོ་ལ་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་ཀྱི། གསུམ་པོ་
 དེ་གང་ཞེ་ན་འདི་ལྟར་མཆོན་མ་ལས་བྱང་བ་སྟེ་མཆོན་མ་ཙམ་གྱིས་རྗེས་སུ་བྱགས་
 པའི་སྒོ་དང་ཡོངས་སུ་འཆོལ་བ་ལས་བྱང་བ་སྟེ་ཡོངས་སུ་བཙལ་བའི་རྗེས་སུ་བྱགས་
 པའི་སྒོ་དང་སོ་སོར་རྟོག་པ་ལས་བྱང་བ་སྟེ་ཡོངས་སུ་བཙལ་བ་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་
 རྗེས་སུ་བྱགས་པའི་སྒོའོ།། དེ་ལ་དང་པོ་མཆོན་མ་ལས་བྱང་བ་སྟེ་མཆོན་མ་ཙམ་གྱིས་
 རྗེས་སུ་བྱགས་པ་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ཡིན་ཏེ་ཐོས་པ་དང་བཟུང་བའི་ཆོས་སམ་
 གདམས་ངག་མཉན་པའི་ཐོས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་སྟོང་ཡུལ་ནི་ཉིང་
 རེ་འཛིན་གྱི་དམིགས་པའི་ཡུལ་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཤེས་བྱའི་དངོས་པོ་དང་མཐུན་པའི་
 གཞུགས་བརྟན་ནམ་སེམས་ཀྱི་གཞུགས་བརྟན་ཞེས་བྱའོ།། གཞུགས་བརྟན་དེ་ཉིད་
 ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པ་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་གཞུགས་བརྟན་

གཉིས་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་ནི་ལྷག་མཐོང་དང་། གཉིས་པ་ནི་ཞི་གནས་ཀྱི་དམིགས་
པ་ཡིན་པས། འདིར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་བརྟན་ཉིད་ཉིང་རེ་
འཛིན་གྱི་སྒྲོད་ཡུལ་དུ་བབྱང་བར་བྱ་ཞེ། དེའི་ཕྱིར་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་སྒྲོད་ཡུལ་དུ་
ཐུར་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་བརྟན་དེ་ཉིད་འབའ་ཞིག་ཁོ་
ནའི་མཆན་མ་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་སོ་སོར་དབྱེད་པར་མི་བྱེད་པའི་ལྷག་མཐོང་གི་སྒོ་
གང་ཡིན་པའོ། །^{༡༽}གཉིས་པ་ཡོངས་སུ་ཆོལ་བ་ལས་བྱུང་བ་སྟེ་ཡོངས་སུ་བཅལ་བའི་
རྗེས་སུ་ཞུགས་པའི་སྒོ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ཡིན་ཏེ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་
པའི་གཟུགས་བརྟན་གྱི་མཆན་མ་གང་དང་གང་ཡིད་ལ་བྱས་པའི་མཆན་མ་དེ་དང་
དེའི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དམིགས་པ་དེ་དང་དེར་སྐར་བསམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་
ཤེས་རབ་ཀྱིས་བྱད་པར་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པར་མ་རྟོགས་པའི་ཤིན་ཏུ་སྐར་བའི་བྱད་པར་
ཀྱི་ཆོས་དེ་དག་ཉིད་སྐར་ལས་བྱད་པར་ཐུར་པའི་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པར་རྟོགས་ཤིང་
ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ། ཞིབ་སོར་གྲན་ལ་འབེབས་པའི་དབྱེད་པའི་སྒོ་
ནས་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ལྷག་མཐོང་གི་སྒོ་གང་ཡིན་པའོ། ། གསུམ་པ་སོ་
སོར་རྟོག་པ་ལས་བྱུང་བ་སྟེ་ཡོངས་སུ་བཅལ་བ་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་རྗེས་སུ་ཞུགས་
པའི་སྒོ། གང་ཡིན་ཞེ་ན་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཡིད་ལ་བྱས་པའི་མཆན་མ་དེ་དང་
དེའི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དམིགས་པ་དེ་དང་དེར་བསྟོམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་
རབ་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་སྐར་བའི་བྱད་པར་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པར་རྟོགས་པའི་བྱད་པར་ཀྱི་ཆོས་
དེ་རྣམས་ལ་སྟོམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་དེ་ཉིད་དང་དེའི་དབང་གིས་སེམས་
ཀྱང་སྒྲིབ་པ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྒོ་ནས་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པར་སྤངས་པ་དང་རྟོགས་
པ་སུན་སུམ་ཆོགས་པའི་བདེ་བ་ལ་རེག་ཅིང་གནས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འབྲས་བྱ་
དེའི་དོན་དུ་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ལྷག་མཐོང་གི་སྒོ་གང་ཡིན་པའོ་ཞེས་
གསུངས་སོ། ། གཉིས་པ་དེ་གསུམ་སོ་སོའི་འཇུག་ཚུལ་གསུམ་^{༢༽}བཤད་པ། དགོངས་
འབྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་དོན་འདི་ལ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སར་

འདི་སྐད་གསུངས་ཏེ། དམ་པའི་ཚོས་མདོའི་སྡེ་ལ་སོགས་པ་རང་གིས་སྐོས་པ་དང་སྒོ་
ལ་བབྱང་བའི་དམ་པའི་ཚོས་དེ་དག་གི་སྒོ་ནས་སམ། ཡང་ན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་
ཀྱིས་གདམས་པ་དང་རྗེས་སུ་བསྟན་པའི་གདམས་ངག་གི་དོན་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་
བཅས་པའི་གཟུགས་བརྟན་དེ་ཉིད་ཀྱི་མཆན་མ་ཙམ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ས་
བའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྟེ་ཁམས་གོང་གི་སས་བསྐྱུས་པའི་སེམས་རྩེ་གཅིག་པའི་ཡིད་
ལ་བྱེད་ཚུལ་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་བྱེད་ཅིང་ཡིད་ལ་བྱེད་
པ་དེ་ལས་གཞན་ཏུ་སེམས་པར་མི་བྱེད་ལ། རྟོག་པ་དང་འངལ་བ་དང་ཉེ་བར་རྟོག་
པར་མི་བྱེད་པ་དེ་ནི་ལྷག་མཐོང་གི་སྒོ་དང་པོ་ཐོས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒོ་ནས་མཆན་
མ་ཙམ་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཞུགས་པའི་སྒོ་དང་གང་གི་ཆེ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་
གཟུགས་བརྟན་དེ་ཉིད་ལ་མཆན་མ་ཙམ་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཞུགས་པ་མ་ཡིན་པར་སེམས་
པར་བྱེད་ཅིང་རྟོག་པར་བྱེད་པ་ནས་ཉེ་བར་རྟོག་པའི་བར་ཏུ་བྱེད་པ་དེའི་ཆེ་ནི་
ལྷག་མཐོང་གི་སྒོ་གཉིས་པ་བསམ་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཡོངས་སུ་བཅལ་བའི་
རྗེས་སུ་ཞུགས་པའི་སྒོ་དང་། དེ་ལྟར་སྤར་སྐོས་པའི་སྒོ་ནས་མཆན་མ་ཙམ་བབྱང་
བའི་སྒོ་ནས་དམིགས་ཅིང་བསམ་པའི་སྒོ་ནས་སོ་སོར་དབྱེད་དེ་གཏན་ལ་ཐབ་པ་
ནས་ངེས་པར་བྱས་པ་དེ་ཉིད་ལ་བསྒོམ་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་གང་གཏན་ལ་ཐབ་པ་དེ་
བཞིན་ཏུ་སོ་སོར་རྟོག་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་ལྷག་མཐོང་གི་སྒོ་གསུམ་པ་སྤར་བསམ་པས་
ཡོངས་སུ་བཅལ་བ་དེ་ཉིད་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་རྗེས་སུ་ཞུགས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་
གོང་ཏུ་བཤད་པ་དེ་གསུམ་ནི་ལྷག་མཐོང་གི་སྒོ་གསུམ་ཏུ་གསུངས་སོ།

གསུམ་པ་དེ་དག་གིས་ངོས་འཛིན་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཉན་ས་ལས་བཤད་པའི་
དོན་དེ་དག་མདོར་བསྐྱུས་ན། སྒོ་དང་པོ་ནི། དེ་ལ་དམིགས་པ་ཏུ་མ་ཡོད་པའི་ནང་
ནས་བདག་མེད་པའི་དོན་ལྟ་བུ་ལ་དམིགས་པའི་ཆེ་དེ་ལ་དམིགས་ནས་བདག་མེད་
པ་དེའི་མཆན་མ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། སེམས་པ་དང་རྟོག་པ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས།
གཏན་ལ་འབེབས་པ་མང་ཏུ་མི་བྱེད་པའོ། སྒོ་གཉིས་པ་ནི། སྤར་སྒོ་དང་པོའི་སྐབས་

སྐྱ་བདག་མེད་པའི་དོན་མ་ངེས་པ་དེ་ཉིད་སྐབས་འདིར་ངེས་པར་བྱ་བའི་བྱིར་དུ་
སེམས་པ་དང་རྟོག་པ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་གཏན་ལ་འབབས་པར་བྱེད་པའོ།། སྒྲོ་གསུམ་
པ་ནི། སྒྲོ་གཉིས་པའི་སྐབས་སྐྱ་ངེས་ཟིན་པའི་དོན་དེ་ཉིད་ལ་སྐར་བཞིན་དུ་སེམས་
པ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེད་པར་བྱེད་པའོ།། གསུམ་པ་ལ་མདོར་བསྟན་དང་། སོ་སོར་
བཤད་པ་དང་། རྒྱག་པོ་དམིགས་པའི་སྒྲོ་ནས་གསུམ་དུ་བཤད་པ་གསུམ། དང་པོ་རྒྱག་
ཏུ་བཤད་པ་ཡོད་ཚུལ་ལྟག་མཐོང་དམིགས་པས་རྒྱག་བཤད་པ་ནི། ཁོང་གི་སྡེ་ཆ་ན་
གསུམ་པ་ལྟག་མཐོང་གི་གཞི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་རྒྱག་ལ་དམིགས་པའི་ལྟག་མཐོང་གི་
འཆོལ་བ་ནམ་པ་རྒྱག་ནི། དམིགས་པའི་གཞི་རྒྱག་ལ་དམིགས་པ་སྟེ། དམིགས་ཚུལ་
དེ་ཡང་ཡོངས་སུ་འཆོལ་བ་དང་ལྟན་པའི་ལྟག་མཐོང་གི་འཆོལ་ལུགས་རྒྱག་ཏུ་བྱས་
སོ།། འཆོལ་ལུགས་འདི་ཡང་དོན་འཆོལ་བ་དང་དངོས་པོ་འཆོལ་བ་དང་མཆན་ཉིད་
འཆོལ་བ་དང་ཚྱོགས་འཆོལ་བ་དང་རྒྱས་འཆོལ་བ་དང་རིགས་པ་ཡོངས་སུ་འཆོལ་
བར་བྱེད་ཅིང་བཅའ་ནས་ཀྱང་གང་བཅའ་བ་དེ་དག་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པར་བྱེད་པའོ།།

གཉིས་པ་སོ་སོར་བཤད་པ་ནི། རྒྱག་པོ་དེ་ལ་དང་པོ་དོན་འཆོལ་བ་ནི།
འདིར་དོན་ནི་ཆིག་གི་དོན་ཏེ་སྟུང་པ་ནམ་པར་སྟོང་བའི་དམིགས་པ་དང་། མཁས་
པའི་དམིགས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་ནམ་པར་སྟོང་བའི་དམིགས་པ་དེ་དག་ཆིག་གི་
བརྗོད་བྱས་བྱས་པ་དེ་ཉིད་འཆོལ་བའོ།། དེའི་འཆོལ་ལུགས་ནི་དམིགས་པ་དེ་དག་
གི་རོ་བོ་དང་བྱད་པར་གང་བརྗོད་བྱས་བྱས་པའི་ཆིག་འདིས་བསྟན་པའི་དམིགས་
པ་དེའི་རོ་བོ་དང་བྱད་པར་ཀྱི་དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཅོ་ཞེས་ཆིག་ལས་དོན་འཆོལ་བའོ།།
གཉིས་པ་དངོས་པོ་འཆོལ་བ་འདི་ནས་བཟུང་སྟེ་བྱི་མ་ལུ་ནི་བརྗོད་བྱའི་དོན་ལས་
དོན་ཀྱི་བྱད་པར་འཆོལ་བའོ་ནི། སྟུང་པ་ནམ་སྟོང་སོགས་ཀྱི་དམིགས་པའི་དོན་དེ་
དག་ལ་དམིགས་པ་འདི་ནི་ནང་གི་དངོས་པོའོ།། དམིགས་པ་འདི་ནི་བྱིའི་དངོས་པོ་
འོ་ཞེས་འཆོལ་བའོ།། གསུམ་པ་མཆན་ཉིད་འཆོལ་བ་ནི། འདིར་མཆན་ཉིད་ནི་རང་གི་
མཆན་ཉིད་དང་སྟེའི་མཆན་ཉིད་གཉིས་ཏེ། དེའི་འཆོལ་ལུགས་ཀྱང་དམིགས་པ་དེ་

དག་ལ་དམིགས་པ་འདི་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་དོ། དམིགས་པ་འདི་ནི་སྤྱི་འཇུག་མཚན་
 ཉིད་དོ་ཞེས་པའམ་ཡང་ན་དམིགས་པ་དེ་དག་གི་སྤྱན་མོང་བ་དང་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་
 པའི་མཚན་ཉིད་དམ་ཅོ་ལོ་འཆོལ་བའོ། བཞི་པ་སྟོགས་འཆོལ་བ་ནི། འདིར་སྟོགས་
 ནི་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་སྟོགས་ཡིན་ཏེ་དམིགས་པ་དེ་དག་ལ་དགེ་བའི་སྟོགས་
 དང་མི་དགེ་བའི་སྟོགས་གཉིས་སུ་འཆོལ་བའོ། དེའི་འཆོལ་ལུགས་ནི་ནག་པོ་མི་
 དགེ་བའི་སྟོགས་སུ་ཐུར་པའི་དམིགས་པ་དེ་དག་ནི་རང་རང་གི་ཅོ་ལོའི་བྱེད་ལས་
 གི་འབྲས་བུ་དན་པ་འདྲེན་པར་བྱེད་པའི་སྟོན་བསམ་པ་དང་བྱེད་ལས་དེས་བྲངས་
 ཟིན་པའི་འབྲས་བུའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཚུང་ཚུལ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བའི་ཉེས་དམིགས་
 བསམ་པ་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་མཚན་ལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དཀར་པོ་དགེ་བའི་སྟོགས་སུ་
 ཐུར་པའི་དམིགས་པ་དེ་དག་ནི་རང་རང་གི་ཅོ་ལོའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་བཟང་
 པོ་འདྲེན་པར་བྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་བསམ་པ་དང་བྱེད་ལས་དེས་བྲངས་ཟིན་པའི་
 འབྲས་བུའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཚུང་ཚུལ་ཡིད་དུ་འོང་བའི་ཕན་ཡོན་བསམ་པ་གཉིས་
 ཀྱི་སྟོན་མཚན་འཆོལ་བའོ། ལྷ་པ་དུས་འཆོལ་བ་ནི། དམིགས་པ་དེ་དག་ལ་དུས་གསུམ་
 ཀྱི་སྟོན་མཚན་འཆོལ་བ་ཡིན་ཏེ་དེའི་འཆོལ་ལུགས་དམིགས་པ་དེ་དག་ཉིད་ལ་འདས་
 པའི་དུས་ན་ཚུལ་འདི་ལྟར་བྱུང་ཅོ་། མ་འོངས་པའི་དུས་ན་ཚུལ་འདི་ལྟར་འབྱུང་
 ཅོ་། ད་ལྟར་བའི་དུས་ན་ཚུལ་འདི་ལྟ་བུར་ཡོད་དོ་ཞེས་འཆོལ་བའོ། དུག་པ་རིགས་
 པ་འཆོལ་བ་ནི། འདིར་དམིགས་པ་དེ་དག་ལ་རིགས་པ་བཞིའི་སྟོན་མཚན་འཆོལ་བ་
 ཡིན་པ་ལས་རིགས་པ་དང་པོ་བལྟོས་པའི་རིགས་པ་ནི་འབྲས་བུའི་སྟོན་མཚན་གཞན་ལ་
 བལྟོས་དགོས་པའི་ཚུལ་བརྟག་པ་སྟེ་དེ་ཡང་འབྲས་བུ་རྣམས་གང་དང་གང་འབྱུང་བ་
 ནི་རྒྱ་དང་རྒྱུན་དེའི་བྱེད་ལས་སམ་རྒྱས་པ་ལ་རག་ལས་པའི་སྟོན་མཚན་བལྟོས་པ་སྟེ་དེ་
 ལྟར་འཆོལ་བའོ། འཆོལ་ལུགས་འདི་ཡང་། ཀུན་རྫོབ་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྟོན་མཚན་
 པའི་ཚུལ་འཆོལ་བ་དང་དོན་དམ་ཡང་དོན་དམ་ཀྱི་སྟོན་མཚན་པའི་ཚུལ་འཆོལ་
 བ་དང་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་དེ་དག་གི་གཞི་རྣམས་ཀྱང་གཞིའི་སྟོན་མཚན་འཆོལ་བ་

ཉེ་དེ་གསུམ་པོ་སོ་སོའི་སྒོ་ནས་འཆོལ་བའོ།། གཉིས་པ་བྱ་བ་བྱེད་པའི་རིགས་པ་ནི།
དམིགས་པ་ནམས་རང་རང་རྒྱུ་བཞག་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་བྱེད་ལས་ཀྱི་རྒྱས་པ་བརྟག་པ་
ཉེ་དེ་ཡང་དཔེར་ན་མེ་ལྷ་བྱ་ལ་མེས་སྲེག་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཆོ་མེ་ནི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་
བོ་དང་། སྲེག་པར་བྱེད་པ་ནི་དེའི་བྱེད་པ་དང་། བསྲེག་པ་ནི་དེའི་བྱ་བ་དང་། ཆོག་
པ་ནི་དེའི་བྱེད་པའམ་བྱེད་ལས་ཡིན་པ་སོགས་དམིགས་པའི་ཆོས་ནམས་ཀྱིས་རང་
རང་གི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཚུལ་འཆོལ་བའོ།། འཆོལ་ལུགས་འདི་ཡང་། དམིགས་པ་སོ་
སོའི་ངོ་བོ་ལ་དམིགས་ནས་འདི་ནི་ཆོས་སོ་བྱེད་ལས་ལ་དམིགས་ནས་འདི་ནི་ཆོས་
དེའི་བྱེད་པའོ་བྱེད་པ་པོའི་ཆོས་དང་དེའི་བྱེད་པ་སྦྱར་བ་ལ་དམིགས་ནས་བྱེད་པ་
པོ་ཆོས་འདིས་ནི་བྱ་བ་འདི་ལྷ་བྱ་བྱེད་དོ་ཞེས་སོ་སོར་འཆོལ་བའོ།། གསུམ་པ་འཐད་
པས་བསྐྱབ་པའི་རིགས་པ་ནི། འཐད་པ་ནི་འདིར་གཏན་ཆོགས་སམ་རྟགས་ཡིན་ལ་
རྟགས་སམ་གཏན་ཆོགས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཆད་མ་གསུམ་པོ་ལྷང་དང་མངོན་སུམ་དང་
རྗེས་སུ་དཔག་པ་ནམས་དང་མི་འགལ་བར་དམིགས་པ་དེ་དག་གི་དོན་འཐད་པས་
སྐྱབ་པའི་སྒོ་ནས་འཆོལ་བའོ།། འཆོལ་ལུགས་འདི་ཡང་དམིགས་པའི་ཆོས་འདི་དག་
གི་ངོ་བོ་དང་བྱེད་པར་འདི་ལྷ་བྱར་སྤང་བ་འདི་འཐད་དམ་འོན་ཏེ་མི་འཐད་པ་ཅི་
འདྲ་ཞེག ཡིན་ཚུལ་འདི་ལ་མངོན་སུམ་ཀྱི་ཆད་མས་འཛོག་རྒྱས་སམ་འོན་ཏེ་མི་
རྒྱས་ཞེས་པ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཆད་མས་བྱབ་བམ་འོན་ཏེ་མ་བྱབ་ཅེས་པ་དང་
དབྱེད་པ་གསུམ་ཀྱིས་དག་པའི་ཡིད་ཆེས་པའི་ལྷང་གི་ཆད་མས་བྱབ་བམ་མ་བྱབ་
ཅེས་འཆོལ་བ་ཉེ་དེ་ལྷར་ཆད་མ་གསུམ་པོ་དེས་དེ་དག་འཛོག་རྒྱས་པ་ཡོད་དམ་
མེད་སྟུམ་དུ་འཆོལ་བའོ།།

བཞི་པ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་འདིར་ཆོས་ཉིད་ནི། ཆོས་ནམས་
ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་དང་བྱ་བྱེད་དང་གནས་པའི་ཚུལ་འདི་ལྷར་འབྱུང་བ་ནི་དེ་དང་
དེའི་སྒོལ་ལམ་སྟོད་ལུགས་སམ་རང་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པས་དཔེར་ན་མེ་ཆ་བ་དང་
རྒྱ་ཆེན་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་དེ་ལྷར་འོང་བ་ནི་མེ་དང་རྒྱ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གི་

སྒོལ་ལམ་རང་བཞིན་ནམ་ཚེས་ཉིད་ཏུ་འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པས་ན་གྲགས་པའི་
 ཚེས་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་དང་རྩེ་ཐོག་གིན་ཏུ་འབྱུག་པོའི་སྤྲོད་ན་གནས་པའི་ཐུག་རྟེན་
 རྩེ་ཐོའི་རྒྱང་རྒྱུ་རྩེ་ཐོག་དེའི་ཞོའི་སྤྲོད་ཏུ་བཞིས་པ་ལྟར་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་དང་
 སངས་རྒྱལ་ལ་སོགས་པའི་རྩེ་ཐོག་ལ་གྱི་དབང་གིས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་
 རྩེ་ཐོག་མའི་སྤྲོད་པས་སྤྲོད་ཏུ་ལ་སོགས་པ་དེ་ལྟར་འོང་བ་ནི་བསམ་གྱིས་མི་
 བྱུང་བའི་ཚེས་ཉིད་དང་ཚེས་རྩམས་རང་གི་རོ་བོ་ཉིད་གྱིས་སྤྲོད་པ་ལྟ་བུ་ནི་གནས་
 པའི་ཚེས་ཉིད་དེ་ཚེས་ཉིད་དེ་དག་དེ་ལྟར་འོང་བ་ནི་རང་རང་གི་ཚེས་ཉིད་དམ་
 རང་བཞིན་ལོ་སྤྲོད་ཏུ་དེ་ལ་ཚེས་པར་བྱེད་ཅིང་། དེ་སྤྲོད་ཏུ་དེ་དག་ལ་དེ་ལྟར་
 ཡིན་པའི་རྩེ་ཐོག་གཞན་འཇོལ་བའི་སྤྲོད་ནས་སེམས་པར་མི་བྱེད་དེ། དཔེར་ན་སྤྲོད་
 བ་སྤྲོད་པ་ལ་སོགས་པ་འདི་ནི་བྱམ་པའོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཆེ། སྤྲོད་པ་སྤྲོད་པ་སོགས་
 དེ་ཉིད་རྩེ་ཐོག་ཏུ་བྱས་ནས་བྱམ་པར་འདོགས་པ་ནི་རྩེ་ཐོག་དེ་ཉིད་གྱིས་བྱམ་
 པའི་དོན་རྒྱུ་ལ་ཁོ་ན་ཡིན་པས། སྤྲོད་པ་སྤྲོད་པར་སོགས་ལ་བྱམ་པར་འདོགས་པའི་
 རྩེ་ཐོག་དེ་ལས་གཞན་བཅའ་ཡང་དོན་མེད་པ་དང་འདྲོ། དེས་ན་འདིར་དེ་ལྟར་
 འཇོལ་བའོ།

གསུམ་པ་རྩུག་པོ་དམིགས་པའི་སྤྲོད་ནས་གསུམ་ཏུ་བཤད་པོའི་པ་གོང་ཏུ་འཇོལ་
 པའི་རྩེ་ཐོག་དེ་ལྟར་རྩུག་ཏུ་བཤད་པའི་རྩེ་ཐོག་ནི་རྩེ་ཐོག་པས་སྤྲོད་མཐོང་བསྐྱོམ་
 པའི་རྩེ་ཐོག་སྤྲོད་པས་བྱ་བའི་འཇོལ་བའི་གཞི་ནི་མདོར་བསྐྱེད་ན་གསུམ་ཏུ་ངེས་ཏེ།
 གསུམ་པོ་གང་ཞེ་ན་སྤྲོད་པའི་ཆེག་གི་དོན་དང་དོན་དེ་ལ་མཐོང་འཇོལ་བ་ཞེས་བྱ་
 སྤྲོད་པ་རྩེ་ཐོག་གྲངས་གྱི་མཐོང་དང་རྩེ་ཐོག་པ་མཐོང་ཉིད་གྱི་མཐོང་། གསུམ་ཡོད་པ་
 དེ་ལ་དང་པོ་སྤྲོད་པའི་ཆེག་གི་དོན་དེའི་དབང་ཏུ་བྱས་ནས་འཇོལ་བ་དང་པོ་དོན་
 འཇོལ་བ་དེ་བཤད་པའོ། གཉིས་པ་རྩེ་ཐོག་པའི་རྩེ་ཐོག་གྲངས་སམ་ཆད་རྩེ་ཐོག་ཏུ་ཡོད་
 པའི་མཐོང་འཇོལ་བའི་དབང་ཏུ་བྱས་ནས་དངོས་པོ་འཇོལ་བ་དང་སྤྲོད་པོ་མ་ཡིན་
 པའི་རང་གི་མཐོང་ཉིད་འཇོལ་བ་གཉིས་སུ་བྱས་སོ། གསུམ་པ་རྩེ་ཐོག་པའི་མཐོང་མཐོང་

ཉིད་དམ་ཡིན་ཚུལ་རི་ལྟར་ཡིན་པའི་མཐའ་འཁོལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ལྷག་མ་
གསུམ་སྟེ་ཚྱོགས་འཁོལ་བ་དང་དུས་འཁོལ་བ་དང་རིགས་པ་འཁོལ་བ་གསུམ་དང་
མཆན་ཉིད་གཉིས་ལས་སྒྱུ་འཁོལ་ཉིད་འཁོལ་བ་རྣམས་བཞག་གོ། དེ་ལྟར་ཡང་ཉན་
ས་ལས་གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ནི་ལྷག་མཐོང་རོ་བོ་དེ་དག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་གང་
ལས་འཁོལ་བའི་སྟོ་གསུམ་དང་སྟོ་དེ་དག་ནས་འཁོལ་ལུགས་ཀྱི་གཞིའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་
བ་རྣམ་པ་རྒྱག་ལ་དམིགས་ནས་འཁོལ་བ་རྣམས་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། བཤད་པ་དེ་དག་
གི་དོན་མདོར་བསྟར་ན་ལྷག་མཐོང་གི་སྟོད་པ་བཞིའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྟོ་གསུམ་
དང་འཁོལ་ལུགས་རྒྱག་པོ་དེས་ནི་ལྷག་མཐོང་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་བསྟུས་པ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་ཉན་ས་དེར་བཤད་པ་ལྷག་མཐོང་གི་སྟོད་པ་བཞིའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་
སྟོ་གསུམ་དང་འཁོལ་ལུགས་རྒྱག་པོ་དེ་དག་གིས་ལྷག་མཐོང་ཐམས་ཅད་བསྟུས་པར་
གསུངས་སོ།། གསུམ་པ་ལྷག་མཐོང་གི་དབྱེ་བསྟར་བཤད་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་
འཁོལ་བ་བཞི་ལ་སྟོ་གསུམ་དང་རྒྱག་ཏུ་འདུ་འཁོལ་ནི། དེ་ལྟར་བསྟུས་པར་གསུངས་
པ་དེ་ཡང་། གནས་དང་པོར་བཤད་པའི་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་སོགས་ལྷག་མཐོང་བཞི་
པོ་དེའི་འཁོལ་བའི་སྟོ་ནི་མཆན་མ་ཙམ་གྱི་རྗེས་སུ་ཁྱེད་ཀྱི་སོགས་གསུམ་ཡིན་
ལ། སྟོ་དེ་གསུམ་གྱི་སྟོ་ནས་ཡོངས་སུ་བཙལ་བའི་རྗེས་སུ་ཁྱེད་ཀྱི་སོགས་པ་སྟེ་བཙལ་བ་དེ་
ཉིད་ལས་མི་འདའ་བའི་འཁོལ་ལུགས་ལ་གཞི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་རྒྱག་ཏུ་བྱས་པ་དེ་ཉིད་
གསུངས་པ་ཡིན་པས་ན་སྟོ་གསུམ་དང་འཁོལ་བ་རྒྱག་པོ་དེ་ནི་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་
སོགས་སྔ་མ་བཞིར་འདུ་བར་སྦྱང་རོ།།

འདི་གཉིས་པ་དེ་ལྟ་ཡིད་བྱེད་བཞི་ཡོད་ཚུལ་ནི། སྔར་ཞི་གནས་ཀྱི་སྐབས་སུ་
བཤད་པའི་བསྐྱེམས་ཏེ་འཇུག་པའི་ཡིད་བྱེད་ལ་སོགས་པ་བཞི་པོ་དེ་ཡང་ཞི་ལྷག་
གཉིས་ཀ་ལ་དགོས་པའི་སྤྱན་མོང་བ་ཡིན་པར་ཉན་སར་གསུངས་པས་ན་ལྷག་མཐོང་
ལ་ཡང་བསྐྱེམས་ཏེ་འཇུག་པ་སོགས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བཞི་པོ་དེ་ཡོད་དོ།། གསུམ་པ་དེ་
དག་གི་ཁྱབ་དོན་ནི་ལྷག་གི་དགོས་པ་དང་དམིགས་པ་རྣམས་སོ་སོར་བཤད་འཁོལ་

ནི། ལྷ་མཆོན་དེས་ན་སྒོ་བ་དཔོན་སྤྱི་པས་མཛད་པའི་ཤེར་བྱིན་མན་ངག་ལས། དེ་ལྷར་
 ལྷག་མཐོང་གི་ཚྱུགས་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་སོགས་རྣམ་པ་བཞི་པོ་དེའི་སྒོ་མ་པ་ཡོངས་སུ་
 རྫོགས་པའི་ལག་རྒྱུ་ལས་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་སྒོ་ནས་ལས་སུ་མི་རུང་ཞིང་མ་ཞི་བའི་
 གནས་ངན་ལེན་གྱི་འཆིང་བ་ལས་གྲོལ་བ་ཡིན་ལ། འཛོག་པར་བྱེད་པ་དང་ཡང་དག་
 པར་འཛོག་པར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་ཞི་གནས་གྱི་ཚྱུགས་རྣམ་པ་དགའི་སྒོ་མ་པ་ཡོངས་
 སུ་རྫོགས་པའི་ལག་རྒྱུ་ལས་ནི་ཡུལ་གྱི་མཆོན་མའི་རྒྱུ་ལས་པའི་འཆིང་བ་ལས་
 གྲོལ་བར་འགྱུར་རྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དེ་ལ་སོགས་པ་གཞུང་ཆེ་བ་མང་པོ་ནས་
 གསུངས་པ་ཡིན་པས་ན་ལྷག་མཐོང་བསྒོམ་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ནི་མདོ་སྡེ་དགོངས་
 འབྲེལ་ནས་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་སོགས་བཞིའི་སྒོ་ནས་བསྒོམ་དགོས་པ་
 ཡིན་ལ། ཞི་གནས་བསྒོམ་པ་ནི་སེམས་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་ལས་གཞན་
 ལ་དབྱེད་པ་སོགས་གྱི་རྣམ་རྟོག་ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པར་འཛོག་པའི་ཐབས་བསྒོམ་པ་
 ཡིན་པས་ན་སེམས་དགའི་སྒོ་ནས་སྒོམ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ།

། འདི་ནི་སྒྲ་མེད་གྱི་རྫོགས་རིམ་མ་ཡིན་པའི་ཐེག་པ་གསུམ་དང་གྲུབ་མཐའ་
 བཞི་དང་སྒྲགས་གྱི་འང་རྒྱད་སྡེ་གསུམ་དང་སྒྲ་མེད་གྱི་བསྐྱེད་རིམ་མན་ཆད་ལ་འདྲ་
 རྟེ་ཉན་ས་དང་སྒོམ་རིམ་དང་པོ་དང་སྒྲགས་རིམ་ལྟར་ན་ལ་འབྱོར་རྒྱད་མན་ཆད་ལ་
 གོ་རིམ་དང་སྒོམ་ཚུལ་ཀུན་འདྲ་བའི་བྱིར་རྟེ་ཤེད་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱད་འབྲེལ་དུ་མས་
 བཤད་ཅིང་མན་ངག་གིས་གྲུབ་པའི་བྱིར་རྟེ། ལམ་རིམ་རྒྱུ་དུ་ལས་འདི་ནི་ཉན་རང་
 དང་ས་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་ཐེག་པ་གཉིས་དང་དེ་ཡང་གྲུབ་མཐའ་བཞི་ཀའི་བྱན་མོང་བ་
 ཡིན་ལ་སྒྲགས་གྱི་རྒྱད་སྡེ་གསུམ་ལའང་འདྲ་བར་རྒྱད་སོ་སོ་དང་། དེ་དག་གི་འབྲེལ་
 མཛད་ཆེན་པོའི་བཞེད་པ་སྒྲགས་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པར་བཤད་ཟིན་ནོ། ཞེས་པ་ནས་རང་
 གི་ལུགས་ནི་རྣལ་འབྱོར་སྒྲ་མེད་གྱི་སྐབས་སུ་ཡང་ལྟ་བའི་གོ་བ་སྐྱེ་ལུགས་དབུ་མའི་
 གཞུང་ནས་བྱུང་བ་ལྟར་དགོས་ལ་སྒྱོང་ལུགས་ལ་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ་གྱི་རྒྱུ་
 ཐོབ་གྱི་སྐབས་འགའ་ཞིག་དུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དབྱེད་ནས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡོད་ཀྱང་ལུས་

ལ་གནད་དུ་བསྐྱུན་པའི་རྒྱས་པ་ཐོབ་པའི་རྫོགས་རིམ་པས་མཉམ་གཞག་དུ་དེ་ཉིད་སྒྲོང་
བ་ན་ལྟ་ཐོག་དུ་བཞག་ནས་བསྒྲོམ་པ་ངས་པར་དགོས་ཀྱང་ལྷག་མཐོང་གི་དབྱད་པ་
གཞུང་གཞན་ནས་བྱང་བ་ལྟར་མི་བྱེད་དོ་ཞེས་དང་ཤེས་བྱེད་དུ་འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་ལྟ་
བའི་མན་ངག་ལྟ་གསུངས་པའི་ལྟ་པོ་དེས་ན་སྐབས་དེར་དབྱད་སྒྲོམ་འཛོག་པའི་ཞོར་
ལ་ལྟ་ཐོག་ནས་ཅེ་གཅིག་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྒྲོམ་པ་ལ་འཛོག་ཅིང་ཅེས་གསུངས་པའི་
ཁྱེད་ཀྱི་ཕྱིར།

ལྷག་མཐོང་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ།

གོང་གི་ས་བཅད་གསུམ་པ་ལྷག་མཐོང་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་ལ་དོན་ཚན་གཉིས་
ཡོད་དེ། ལྷགས་གཞན་དགག་པ་དང་། རང་གི་ལྷགས་བཞག་པའོ།། དང་པོ་མི་འཐད་
པའི་ལྷགས་གཞན་དགག་པ་ལ་ཡང་གཞན་ལྷགས་དགག་ཚུལ་བཞི་ལས། གཞན་
ལྷགས་དགག་པ་དང་པོ་ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་
ནི། འདི་ལ་བོད་སྤུ་མ་ཁ་ཅིག་ན་རེ་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པར་རྟོགས་
པའི་ལྟ་བ་གཉིས་པོ་གང་ཡང་མ་རྟོལ་ཀྱང་བསྒྲོམ་པ་པོ་རང་གི་སེམས་དེ་ཉིད་ཡུལ་
དང་དུས་སོགས་ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པར་སེམས་དེ་ག་ནང་དུ་བབྱང་བ་དེ་ཉིད་ལ་
བསྒྲོམས་ན་དེ་ལྟར་བསྒྲོམ་པར་བྱས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཡིན་ལྷགས་ཀྱི་དོན་སྒྲོང་པ་ཉིད་
བསྒྲོམས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི། ཡིན་ལྷགས་སྒྲོང་པ་ཉིད་དེ་ནི་
འདི་ཡིན་དང་འདི་མ་ཡིན་གྱི་ངོས་བབྱང་ཐམས་ཅད་དང་བུལ་བ་ཡིན་པས་ན་སྒྲོས་
ཀྱང་དེ་དང་མཐུན་པར་གང་དུ་ཡང་མི་འདྲིན་པ་དེ་ལྟར་འཛོག་པའི་ཚུལ་དེ་ཉིད་
གནས་ལྷགས་ཀྱི་དོན་དང་ཤིན་ཏུ་མཐུན་པར་ཞུགས་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡུལ་
རིགས་པས་དབྱད་ན་ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་པ་ལ་ཡུལ་རང་གི་གནས་ལྷགས་ཡིན་པས་
ན་ཡུལ་ཀྱི་སྒྲོད་ལྷགས་དང་མཐུན་པར་སྒོ་ཡང་འཛོག་དགོས་པའི་ཆེ་སྒོས་ཀྱང་ཅིར་

ཡང་མི་འདྲིན་པར་བཞག་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་སྤྱོད། གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་
 ལ། འདྲོད་ཚུལ་དེ་དགག་པ་དང་། དེའི་རྗེས་འབྲངས་དགག་པ་དང་། དེ་དག་གི་
 ཐུན་མོང་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་མཆན་འདྲིན་ཏུ་འདྲོད་པ་དགག་པ་གསུམ། དང་པོ་ལ་
 བརྩུ་ལས་དང་པོ་ཡུལ་ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་པར་གཤེས་ནས་དེ་ལྟར་བསྒོམ་འདྲོད་ན་ཁས་
 གུངས་ཀྱི་འགལ་བ་ནི། དེ་སྐད་སྒྲ་བ་འདི་ལ་ལན་འདི་སྐད་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། འོ་ན་
 གོང་ཏུ་རི་སྐད་སྒྲ་བ་དེ་ལྟར་སྒོམ་པའི་ཆོ་དེ་ལྟར་སྒོམ་མཁན་དེས་ཡུལ་ནམས་ཅིར་
 ཡང་མ་གྲུབ་པ་དེ་ལ་མ་གྲུབ་པར་ཁོ་རང་གིས་གཤེས་ནས། དེ་ནས་ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་པ་
 དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་རང་གི་སྒོས་ཀྱང་ཅིར་ཡང་མི་འདྲིན་པར་འཛོག་པ་ཞིག་
 དགོས་སམ། ཡུལ་ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་རང་གིས་མ་གཤེས་ཀྱང་ཡུལ་གྱི་
 གནས་ལུགས་དེ་ཉིད་གང་ཏུ་འང་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཆོད་ཅམ་ཞིག་ལ་བསམ་པ་
 དེའི་སྒོ་ནས་སྒོས་ཀྱང་ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་གང་ཏུ་ཡང་མ་བཟུང་བའི་རྟོག་པ་ཐམས་
 ཅད་བཀག་པ་དེ་ག་ལ་ཙམ་འདིའི་ཙམ་འཛོག་ནི་ཉ་དེ་འཛོག་པ་དང་དོན་འབྲ་
 རྟེ་ཐེ་ཆོམ་དང་ཐེ་ཙམ་ཞེས་པའང་གསུང་རབ་དག་པ་ནམས་སུ་གཉིས་ཀྱི་མང་ཏུ་
 འབྱུང་བས་དཔེར་ན་སེམས་ཐེ་ཆོམ་ཐེར་ལུས་པ་ན་སེམས་ལ་གང་ཡང་ངོས་བཟུང་
 མེད་པར་སྟོང་པར་ལུས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་ཆོམ་ཐེར་འཛོག་པའམ། ཡང་ན་སེམས་
 གྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་སྡེབས་གཅིག་ལ་གང་ཡིན་ནའང་ཡིན་སྟམ་ཏུ་སྐད་ཅིག་ལ་འཛོག་
 པ་ལ་ཆོམ་སྟེ་འཛོག་པ་ཞེས་བྱས་ཀྱང་རུང་ལ་ཉ་དེ་འཛོག་པ་སྟོའི་འཛོག་ལུགས་
 གང་ཡིན་ནའང་ཡིན་སྟམ་ཏུ་སྐད་ཅིག་ལ་རྟོག་སྟེ་འཛོག་པ་ལ་ཟེར་བས་འདི་ཕྱི་མ་
 དང་མཐུན་པ་ཡིན་ནོ། འཛོག་བྱས་ན་ཡུལ་དེའི་གནས་ལུགས་སྟོང་པ་ཉིད་བསྒོམས་
 པར་འཛོག་པ་ཞིག་ཡིན་ནམ་ངེམ། དེ་ལྟར་ངེས་པ་ལ་དང་པོ་ལྟར་དེ་ལྟར་མ་གྲུབ་
 པ་ལ་མ་གྲུབ་པར་གཤེས་པའི་སྒོ་ནས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན་འོ་ན་སྒོམ་མཁན་དེས་ལྟ་བ་མ་རྟེད་
 ཅེས་སྤྱོད་པ་དེ་དང་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། བྱེད་རང་ཡུལ་ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་པ་དེ་ཉིད་
 དེས་དོན་གྱི་ལྟ་བར་འདྲོད་པའི་ཕྱིར་རོ། གཉིས་པ་དེར་མ་ཟད་དེ་ཆད་ལྟར་བསྟན་

འདི་པ་ནི། ཁོ་ལོ་ཅག་གི་ལུགས་ལྟར་ན་བྱེད་ཀྱི་ལྟ་བ་དེ་འདྲ་བ་དེ་ནི་རིགས་པའི་
དགག་བྱའི་མཚམས་མ་ཟིན་པའི་དབང་གིས་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་དབྱེད་པའི་ཡུལ་
དང་དབྱེད་པ་ལོ་མོགས་ལ་དབྱེད་པས་མ་རྟེན་པ་དེ་ཉིད་རིགས་པས་གཞོད་པའི་
དོན་ཏུ་བབྱང་ནས་དེ་དག་གང་ཁས་བླངས་ཀྱང་རིགས་པས་གཞོད་པར་ཐག་ཆོད་དོ་
སྟམ་ཏུ་མཐོང་ནས་དེ་ནས་ཡུལ་གང་ལ་ཡང་ཅིར་ཡང་ངོས་བབྱང་ས་གཏན་ནས་མ་
བྱང་བ་དེ་ལ་བྱེད་ན་ནི། ཆད་ལྟའམ་སྒྱར་འདེབས་ཀྱི་ལྟ་བ་ཡིན་པས་ན་ལྟ་བ་དེའི་
སྟེང་ཏུ་བཞག་པ་ལ་ཡང་སྟོང་ཉིད་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་བསྟོམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་འོང་ས་
གཏན་ནས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མི་འོང་ལུགས་འདི་སྤར་གོང་ཏུ་མང་ཏུ་བཤད་ཟིན་
ཏོ། ། གསུམ་པ་དོན་འདི་དམ་པར་སྟོས་བྲལ་ཡིན་པས་འདི་ཡིན་འདི་མིན་གང་ཏུ་འང་
མི་འདྲིན་པ་དེ་སྟོང་ཉིད་བསྟོམ་པར་འདོད་ན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་ལྟ་བ་བསྟོམ་པར་
ཏ་ཅང་ཐལ་བ་ནི། ཅི་སྟེ་ཡང་བྱེད་ཅག་འདི་ལྟར་ཆོས་འདི་དག་ནི་ཡིན་ཚུལ་རི་ལྟར་
ཡིན་དབྱེད་པའི་རིགས་པ་དེས་རྣམ་པར་དབྱེད་པ་བྱས་ནས་བཅལ་བའི་ཆོ་ན། གང་
ལ་བྱས་པའི་ཆོས་དེ་དག་གི་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་མོགས་པ་གང་ཡང་
མི་རྟེན་པས་ན་དེ་ལྟར་དབྱེད་པའི་རིགས་པ་དེས་དེ་དག་ཡོད་པར་མི་འགྲུབ་པས་
ན་ཆོས་དེ་རྣམས་དོན་དམ་པར་སྟོས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པར་གྲུབ་པ་དེ་
ལ་བསམས་ནས་བྱེད་ཀྱིས་འདི་སྐད་ཏུ་སྟོམ་མཁན་གྱི་གང་ཟག་དེས་སྟོས་བྲལ་གྱི་
ཚུལ་དེ་ལྟར་མ་རྟོགས་ཀྱང་རང་གི་སྟོས་ངོས་བབྱང་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་དེ་ལྟར་
འཛིག་པའི་འཛིག་ཚུལ་དེ་ཉིད་ཡུལ་སྟོས་བྲལ་དེ་དང་མཐུན་པར་བཞག་པའི་ཆོད་
ཏུ་འདུག་པ་དེ་དག་ལ་སྟོང་ཉིད་བསྟོམ་པ་ཡིན་པར་འདོད་ན་ནི་བྱེད་ཀྱི་འདོད་པ་
དེ་ཏ་ཅང་ཡང་ཐལ་ཆོས་བར་འགྱུར་ཏེ། འོ་ན་མིག་ཤེས་ལ་མོགས་པའི་དབང་པོའི་
ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་ཡུལ་གཟུགས་མོགས་ལ་འདི་ནི་འདི་འོ། ། འདི་ནི་འདི་
མིན་ལོ་སྟམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་གང་ཏུ་ཡང་གཏན་ནས་མི་འདྲིན་པའི་བྱིར་ན། ཡུལ་གྱི་
གནས་ལུགས་དང་མཐུན་པར་བཞག་པར་འགྱུར་བས་དབང་ཤེས་ཀྱིས་འཛིག་ལུགས་

དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཡིན་ལུགས་སྟོང་པ་ཉིད་སྒྲོམ་པའི་སྒྲོམ་ཏུ་འཕྱར་བ་དང་སྐར་
 ཐོག་མ་ཉིད་ཏུ་བཤད་པ་ལྟར་སྐྱེགས་བྱེད་ལ་ཡང་ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པའི་སྒྲོམ་ཞིག་
 ཡོད་པས་སྐྱེགས་བྱེད་ཀྱི་ཞི་གནས་ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྟོང་པ་
 ཉིད་ཀྱི་སྒྲོམ་ཏུ་འཕྱར་བ་སོགས་དང་དེ་བཞིན་ཏུ་བརྒྱལ་བ་དང་གཉིད་འཕྱག་སོའི་
 སྐབས་དང་འདྲུ་ཤེས་མེད་པ་སོགས་ལ་ཡང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོམ་ཡོད་པར་འཕྱར་བ་
 སོགས་ཤིན་ཏུ་མང་ངོ་།། བཞི་པ་རྩ་ཅང་ཐལ་བ་དང་ཁས་སྦངས་དང་འགལ་བའི་བཞི་
 གཞོན་བྱེད་གཞན་ཡང་བྱེད་འདོད་པའི་ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས་དང་སྒྲོའི་འཛིག་ཚུལ་
 དེ་གཉིས་མཐུན་པ་དེ་ཉིད་རང་གིས་མ་ཤེས་ཀྱང་གང་ཟག་གཞན་ཞིག་གིས་ཤེས་
 པས་ཆོག་ན་ནི། ཞོང་ལྟར་སྐྱེགས་བྱེད་ལ་སོགས་པ་ཡང་སྟོང་ཉིད་བསྒྲོམ་པ་དེར་
 འཕྱར་བ་ནི་བྱེད་ཀྱིས་བསྐྱོད་ཏུ་མེད་ལ། ཅི་སྟེ་ཡང་བྱེད་ཀྱིས་ངེད་ཀྱི་དེ་སྐྱེགས་
 སོགས་ཀྱིས་དེ་དང་མི་འདྲ་སྟེ། ངེད་ཀྱི་ལུགས་འདིར་ནི་སྒྲོམ་མཁན་གྱི་གང་ཟག་
 དེས་དེ་འདྲའི་ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་དང་སྒྲོས་འཛིག་ཚུལ་དེ་གཉིས་མཐུན་པར་ཤེས་
 པར་བྱས་ནས་དེ་ནས་སྒྲོའི་འཛིག་ཚུལ་དེ་ལྟར་བཞག་པ་ཡིན་ལོ་སྟམ་ན། དེ་ལ་ལན་
 ནི་སྒྲོམ་མཁན་གྱི་གང་ཟག་དེས་དེ་འདྲ་བའི་མཐུན་ལུགས་དེ་ཉིད་ཤེས་པ་ཡིན་ན་
 ལྟ་བུ་ཉིད་པ་ཡིན་པས་ན་བྱེད་ཀྱིས་འདི་སྐད་ཏུ་ལྟ་བ་མ་གོ་ཡང་ཅིར་ཡང་མི་འཇིན་
 པར་བཞག་པ་ཅམ་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་བསྒྲོམས་པ་ཡིན་པར་སྐྱེས་ཤིང་འདོད་པ་དེ་དང་
 འགལ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ལོ།། ལྷ་པ་རྟོག་པ་ཀུན་གྱི་འཆིང་བས་ཙམ་འཛིག་གྲོལ་བྱེད་ཀྱི་
 ལམ་མོ་སྟམ་ན་རྩ་ཤང་དང་བྱེད་མེད་པ་སྒྲོམ་རིམ་ལས་བཤད་པའི་བཞི་
 ཉེ་བྱེད་ན་རེ་བཟང་ངན་གང་ཏུ་རྟོགས་ཀྱང་དེ་ལྟར་རྟོག་པའི་རྟོག་པ་དེ་ཐམས་ཅད་
 ཀྱིས་འཁོར་བར་འཆིང་བས་ན་འདི་ཡིན་མེད་པའི་ཙམ་འཛིག་གི་སྒྲོ་ནས་མི་རྟོག་
 པར་འཛིག་པ་ཁོ་ན་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་མོ་སྟམ་ན། ལུགས་ངན་འདི་ནི་
 སྐར་གོང་ཏུ་ཡང་མང་ཏུ་བཀག་ཟིན་ལ། སྐབས་འདིར་ཡང་དགག་པར་བྱ་སྟེ་བྱེད་
 ཅག་གི་འདོད་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་རྩ་ཤང་གི་ལུགས་དང་བྱེད་པར་གཏན་ནས་མེད་

པས་ཁྱིད་ཀྱིས་ཉ་ཤང་གི་ལུགས་ལ་ཡང་སྒྲིན་འདོགས་རྒྱ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་
འཕྱར་ཏེ། ཉ་ཤང་གི་འདོད་པ་བརྗོད་པའི་སྐབས་སུ་སྒྲིམ་རིམ་ཐ་མ་ལས། འདི་སྐད་
གསུངས་ཏེ་གང་ཞིག་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་དབང་གིས་བསྐྱེད་པར་བྱས་པའི་
དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་ལས་ཅི་བྱས་ཀྱང་ལས་དེ་ཉིད་ཀྱི་དབང་གིས་སེམས་ཅན་
རྣམས་མཐོ་རིམ་ལྟ་ལ་སོགས་པ་ནས་དཔུལ་བའི་བར་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཕྱོད་ཞིང་འཁོར་
བ་ན་འཁོར་རོ། །སྐྱེ་བོ་གང་དག་སེམས་ཀྱི་ཡུལ་ཅི་ཡང་མི་སེམས་ལ་ལས་ཅི་ཡང་
མི་བྱེད་པའི་སྐྱེ་བོ་དེ་དག་ནི་འཁོར་བ་ལས་ཡོངས་སུ་ཐར་བར་འཕྱར་རོ། །རྒྱ་མཆན་
དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་ན་ཐར་བ་འདོད་པ་དག་གིས་ནི་སྒྲིམ་པའི་ཆེ་ཅི་ཡང་མི་བསམ་
མོ། །སྒྲིན་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་དགེ་བ་ཡང་སྤྱད་པར་མི་བྱའོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྒྲིན་
པ་ལ་སོགས་པ་སྤྱད་དགོས་པར་གསུངས་པ་ནི་སྐྱེ་བོ་སྤྱན་པོའི་ངས་དོན་དོན་དམ་
པ་མི་གོ་བ་འདི་འདྲ་བའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་བསྐྱབ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལོ་སྤྱན་དུ་སེམས་
ཤིང་། ཆོག་ཏུ་དེ་སྐད་ཀྱང་སྤྱི་བའི་ཉ་ཤང་དེས་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མཐའ་དག་སྤངས་
པ་ཡིན་ལོ། །ཐེག་པ་གཞན་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་དང་
གཞི་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཉིད་ཡིན་པས་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་སྤངས་ན་ནི་ཐེག་
པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པ་ཁོ་ནར་འཕྱར་རོ། །སྤངས་ལུགས་ཀྱང་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ་ཁྱོད་
ཀྱིས་ཅི་ཡང་མི་བསམ་མོ་ཞེས་སྤྱི་བའི་ཆེ་ན། ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པའི་མཆན་
ཉིད་དེ་རང་བཞིན་ཅན་ནམ་བདག་ཉིད་ཅན་ཀྱི་ཤེས་རབ་དེ་ཉིད་སྤངས་པར་འཕྱར་
རོ། །འདིག་རྟོན་ལས་འདས་པའི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྩ་
བ་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ནི་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཉིད་ཡིན་པས་ན་
ཤེས་རབ་དེ་སྤངས་ན་ནི་འདིག་རྟོན་ལས་འདས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྩ་བ་བཅད་པའི་
ཕྱིར་ན། འདིག་རྟོན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རོ་བོར་གྱུར་བའི་ཤེས་རབ་སྤངས་པ་
ཁོ་ནར་འཕྱར་རོ། །ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་སྒྲིན་པ་ལ་སོགས་པ་སྤྱད་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་སྤྱི་བ་
དེས་ཀྱང་སྒྲིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཐབས་ཐམས་ཅད་ཤིན་ཏུ་ཟུར་བྱིན་པར་ཏེ་ཐབས་

ཐམས་ཅད་བྱུང་ཅིང་ཡང་མ་ལུས་པར་རྫོགས་པར་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ།

དུག་པ་དེས་ཐབས་ཤེས་གཉིས་སྤངས་པར་སྒྲོམ་རིམ་ལས་བཤད་པ་རྒྱུ་ནི།
 རྩོད་ཀྱིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པར་སྤངས་པའི་ཚུལ་མདོར་བསྟུན་འདི་
 ལྟ་བུ་ཡིན་སྟེ། ཤེས་རབ་དང་ཐབས་ལས་ལོགས་ཤིག་ཏུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྒྲུབ་པར་བྱ་
 བ་ཅི་ཡང་མེད་པས་ན་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའོ། དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་
 ཚུལ་དེ་སྐད་དུ་ཡང་འཕགས་པ་གྲུ་ཡ་གོ་རིའི་མདོ་ལས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། འདི་ལྟར་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནམས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ལམ་ནི་མདོར་བསྟུན་ནམ་པ་
 གཉིས་ཡིན་ཏེ། གཉིས་པོ་གང་ཞེན་འདི་ལྟ་བུ་ཡིན་སྟེ། ཐབས་ཀྱི་ཆ་དང་ཤེས་རབ་
 པོ་སྟེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་གཉིས་སོ་ཞེའོ། བདུན་པ་དེས་ལམ་ཐམས་ཅད་ཡང་སྤངས་ཚུལ་
 སྒྲོམ་རིམ་ལས་བཤད་པ་གཞན་ཡང་འཕགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསང་
 བའི་མདོ་ལས་ཀྱང་བཀའ་སྟུལ་ཏེ། འདི་ལྟར་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་འདི་གཉིས་ཀྱིས་ནི་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ཐམས་ཅད་བསྟུས་
 པར་འཇུར་རོ་ཞེས་འབྱུང་སྟེ། དེ་ལྟར་འབྱུང་བ་དེའི་ཕྱིར་རྩོད་ཀྱིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་
 སྤོང་བ་ནི་གཞན་དང་མི་མཉམ་པའི་ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ཆེན་པོ་བྱས་ཤིང་བསགས་པར་
 འཇུར་རོ། བརྒྱད་པ་དེས་ཐོས་ཉུང་གི་གཉིས་འབྱུང་བྱེད་ཚུལ་སྒྲོམ་རིམ་ལས་བཤད་
 པ་རྒྱུ་མཆན་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་ན་སྟེ་པོ་ཤིན་ཏུ་སྒྲུབ་པོ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སྤོང་བ་
 ཐོས་པ་ཉུང་བ་དང་། བདག་གི་ལྟ་བ་སྟེ་རང་གི་ལྟ་བ་ཉིད་མཆོག་ཏུ་འདྲིན་པ་དང་ང་
 རྒྱལ་བའི་སེམས་ཀྱིས་སྟེ་པོ་མཁས་པ་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་རིག་པ་དག་ལ་བསྟེན་ཅིང་
 གོང་དུ་བཀུར་པའི་སྒྲོ་ནས་བསྟེན་པར་མ་བྱས་པ་དང་སྒྲོ་བྱས་དམན་པས་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་ཚུལ་ལུགས་རྟོགས་པའི་བྱས་པ་མེད་པས་ན། མ་རྟོགས་
 པ་དང་སྟེན་ཞིང་གཉི་ལྷག་པས། བདག་འདི་ཕྱིར་ཉམས་ཤིང་སྤང་བར་བྱས་ནས་གང་
 ཟག་གཞན་ཡང་འདི་ཕྱིར་ཉམས་ཤིང་སྤང་བར་བྱེད་པ་དེས་སྒྲས་པ། རིགས་པ་དང་
 ལུང་དང་འགལ་བའི་དོན་མཆོག་ཏུ་ངན་པ་མདོན་མཐོང་དང་ཐར་པའི་སྟོག་འཕྲོག་

པ་ལ་དྲུག་དང་འདྲ་བ་དག་གིས་བཏབ་ཅིང་བསྐྱོས་པའི་ཆོག་འཛིགས་སུ་རུང་ཞིང་
ཡང་བ་འདི་འདྲ་བ་ནི་མཁས་པ་བདག་ལ་ལེགས་སུ་འདོད་པས་ཟས་དྲུག་ཅན་གྱིས་
གིང་མཐོང་བ་བཞིན་དུ་འཛིགས་པར་བྱས་ཏེ། རྒྱུ་རིང་དུ་ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་ཡོངས་
སུ་སྤང་བར་བྱའོ།། ཞེས་ཏ་ཤང་གི་འདོད་པ་ཐོག་མར་བཀོད་ནས་ཏ་ཤང་གི་དེ་ལྟར་
འདོད་ན་ཐེག་ཆེན་ཐམས་ཅད་སྤངས་པར་འཇུག་ལུགས་རྣམས་གྱིན་ཏུ་གསལ་བར་
གསུངས་པའི་ལུང་འདིས་ཆེད་དུ་དགག་རྒྱུའི་ཚུགས་སྤྲ་མ་དེ་སུ་ཡིན་དང་གང་ཁས་
ལངས་པས་སྐྱོན་དེ་ལྟར་བྱུང་བ་ངོ་ཤེས་པར་གྱིས་གིག །དེ་དྲུག་པ་སྐྱིན་སོགས་མི་
འགོག་པས་མི་འདྲ་སྟམ་ན་ལྟ་བ་གཅིག་པར་ཁས་ལངས་ཚུལ་ནི། གལ་ཏེ་ཁྱེད་ཅག་
ན་རེ། ཁོ་བོ་ཅག་ནི་སྐྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྟོད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་བྱེད་པ་
ཡིན་པས་ཏ་ཤང་གི་ལུགས་དེ་དང་ངེད་ཀྱི་ལུགས་གཉིས་མི་འདྲའོ་སྟམ་ན་དེའི་ལན་
ནི་ཁྱེད་ཅག་སྐྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྟོད་པ་ཅམ་ཀྱི་སྐྱོན་ནས། ཏ་ཤང་ཁོ་དང་བྱད་པར་
འབྱེད་དགོས་པར་བྱུང་བ་ན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁོ་བོ་ཅག་དང་ཏ་ཤང་གཉིས་
ངེས་དོན་ཀྱི་ལྟ་བ་སྐྱོམ་པའི་སྐྱོམ་ནི་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསལ་བར་བསྟན་པ་ཁོ་
ན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་ངེས་དོན་ཀྱི་སྐྱོམ་ལ་བྱད་པར་ཡོད་ན་སྟོད་པ་ཅམ་ཀྱི་
བྱད་པར་ཡོད་པར་སྒྲས་པ་དེས་མི་ཆོག་པས་ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་
ཡང་བྱད་པར་འདི་ལྟ་བུ་ཡོད་དོ་ཞེས་གསལ་བར་དབྱེ་བར་རིགས་སོ།། བཅུ་པ་རྟོག་
པ་ཐམས་ཅད་འཆིང་བྱེད་དུ་འདོད་ན་ཏ་ཤང་ལས་འདི་སྒྲུག་དེ་པ་ནི། གཞོད་བྱེད་
གཞན་ཡང་རྟོག་པ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འཁོར་བར་འཆིང་བར་བྱེད་འདོད་
ན་འོ་ན་བྱེད་རང་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཞིག་མ་ཡིན་ནམ། འཁོར་
བ་ལས། གྲོལ་བ་དེ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཡིན་ན་ནི་གྲོལ་བའི་རྒྱ་སྐྱིན་པ་གཏང་བ་དང་
ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱང་བ་ལ་སོགས་པ་ཡང་བྱེད་ཀྱིས་ད་ལྟ་རྟོག་པ་མེད་པར་བྱ་བ་ཐབས་
མེད་པས་ན་རྟོག་པས་ངེས་པར་བྱ་དགོས་པས་རྟོག་པས་བྱས་པའི་སྐྱིན་སོགས་ཀྱིས་
འཁོར་བར་འཆིང་བས་ན་སྐྱིན་སོགས་དེ་དག་བྱས་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་འདི་

ཡང་སྐར་གོང་དུ་མང་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། རྒྱ་མཚན་དེས་ན་ཁྱེད་ཅག་རྟོག་པ་གང་ཡིན་
 ཐམས་ཅད་འཁོར་བར་འཆིང་བྱེད་དུ་འདོད་ན་ནི་དེ་རྒྱུ་འདོད་པ་མཉམ་པོ་ལ་
 ཉ་ཤང་གི་འདོད་ལུགས་དེ་འགལ་བ་རྒྱུ་བས་ལེགས་པ་ཡིན་གྱི། ཁྱེད་ཀྱི་འདོད་
 ལུགས་དེ་ལྟར་ན་གིན་ཏུ་འགལ་ཆབས་ཆེ་བའི་ཁྱུང་གིས་ནོན་པར་འཁྱུར་བ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་དེའི་རྗེས་འབྲངས་དགག་པ་ལ་བརྒྱད་ལས་དང་པོ་བྱིན་ཅི་ལོག་པ་
 སྐྱུས་རྒྱུ་ལྟུལ་ནི། འདི་ལ་ཡང་པོད་སྐུ་མ་དེའི་ལུགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཁྱོད་གས་གིང་དགའ་བ་
 པ་ཁ་ཅིག་ནི་འདི་སྐྱུ་མ་དུ། དང་པོར་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་གཉིས་སུ་མཚན་
 མར་འདྲིན་པའི་སྒྲོམ་ཞེན་ཡུལ་ལ་རིགས་པས་དཔྱེད་པ་མང་དུ་བྱས་ནས་དེ་ནས།
 དེའི་རྗེས་སུ་དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་འདྲིན་པ་མ་རིག་པ་དེ་བརྒྱུག་པར་བྱེད་པ་དེ་འདྲ་
 ནི། དཔེར་ན་གྱི་ལ་རྩོ་རྒྱུ་པའི་ཆོ་གྱི་དེ་རྩོ་གར་མོང་གི་བྱིར་འབྲངས་ནས་རྩོ་དེ་
 ལ་རྒྱགས་པ་དང་འདྲ་བར་བྱིའི་སྒྲོམ་པ་གང་བྱུང་རེ་རེའི་རྗེས་སུ་གཉེན་པོ་རེ་རེས་
 དགག་དགོས་པའི་བྱིར་ན། སྒྲོམ་པ་བྱི་ཆོད་དེ་སྒྲོམ་པ་བྱིར་གཙོད་གང་བྱུང་ཡིན་
 པས་དེ་ལས་དང་པོ་ཉིད་ནས་རང་གི་སེམས་ཉིད་ཡུལ་གང་དུ་ཡང་མི་འཕྲོ་བར་ནང་
 དུ་འདྲིན་པ་ནི། དཔེར་ན་གྱི་ལ་རྩོ་འཕེན་པའི་ཆོ་ལག་མགོ་ནས་འདྲིན་པར་བྱེད་ན་
 བྱིས་རྒྱགས་པ་ཡང་དེ་ནས་ཐག་ཆོད་འཕྲོ་བས་དེ་དང་འདྲ་བར་ནང་དུ་འདྲིན་པ་དེ་
 བྱས་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཚན་མར་འདྲིན་པའི་ཡུལ་དེ་དག་ལ་རང་གི་སེམས་མི་འཕྲོ་བ་
 ནི་སྒྲོམ་པ་ཐམས་ཅད་ནང་ནས་གཙོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཡིན་ནོ། རྒྱ་མཚན་དེས་ན་
 ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཆོ་ལུང་རིགས་ནམས་ལ་སྒྲོང་བའི་ངལ་བ་མང་དུ་བྱེད་
 པ་ནི་འདི་ཡིན་དང་འདི་མིན་མང་པོའི་ཐ་སྐྱད་པའི་ཆོག་ཙམ་ཞེས་ལ་འབྲམས་གིང་
 འབྲམས་པའོ་ཞེས་སྒྲུའོ། གཉིས་པ་དེ་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་ཐམས་ཅད་སྒྲོང་བའི་
 ཆད་ལྟར་རྒྱུ་ལྟུལ་ནི། དེ་སྐད་སྒྲུ་བའི་གང་ཟག་འདི་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་
 དང་འཛམ་བུའི་གླིང་གི་རྒྱན་དུག་སྟེ་འཕགས་པ་རྒྱ་རྒྱུ་འཕགས་པ་ལྟ་ཐོགས་མེད་
 དབྱིག་གཉེན་ཁྱོད་གས་སྐང་ཆོས་གྲགས་ནམས་དང་། དེ་དག་ལ་སོགས་པའི་མཁས་

པའི་གཞུང་ཐམས་ཅད་སྤོང་བའི་ལོག་རྟོག་གི་ཐ་ཆད་རན་ཤོས་ཡིན་ཏེ། རྒྱན་རྒྱག་
སོགས་མཁས་པ་དེ་དག་གིས་ནི་རིགས་པ་དང་ལུང་གི་དོན་དེ་གཏན་ལ་འབབས་པ་
ལ་ཆེད་དུ་འབད་པ་ཁོ་ན་མཛད་པའི་བྱིར་རོ། །གསུམ་པ་བདག་འཛིན་གྱིས་བབྱང་
ཚུལ་ལུང་རིགས་གྱིས་མ་བཀག་པར་ཡུལ་ལ་སེམས་མ་འཕྲོས་ཅམ་གྱི་ལྟ་བས་ཆོག་
ན་གཉིད་འཕྱག་ཁྱང་བདག་མེད་པའི་ལྟ་བར་རྟ་ཅང་། བྱིས་པ་ནི། བྱིད་ཅག་གི་དེ་
མི་འཐད་པའི་རྒྱ་མཆན་གཞན་ཡང་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་གཉིས་སུ་མཆན་
མར་བབྱང་བའི་སློ་དེས་ཅི་ལྟར་བབྱང་བའི་ཞེན་ཡུལ་དེ་ཡོད་མེད་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་
ཡིན་པ་དེ་རིགས་པས་ལེགས་པར་དབྱད་ནས་རྣམ་པར་དག་པའི་ལུང་དང་རིགས་
པ་གཉིས་གྱིས། མཆན་འཛིན་གྱི་སློ་ཁོས་བབྱང་བ་ལྟར་མེད་པ་ལ་ངེས་པ་དངས་པའི་
སློ་ནས་མཆན་འཛིན་གྱི་སློ་ཁོས་བྱིན་ཅི་ལོག་ལ་ཡང་དག་པ་ལྟར་བཅོས་པའི་འཁྲལ་
པའི་རྒྱན་སྒྲགས་སྤེལ་པར་བྱས་པ་ཞིག་དགོས་ཀྱི། རྒྱལ་དེ་འདྲ་བའི་ངེས་པ་ཅི་ཡང་
མ་རྟེན་པར་སེམས་ནང་དུ་བབྱང་བ་ཅམ་གྱིས་ནི་ནང་དུ་གང་བབྱང་བ། འཕགས་པ་
ལྟས། ཡུལ་ལ་བདག་མེད་མཐོང་ན་ནི། སྤིད་པའི་ས་བོན་འགག་པར་འགྱུར། ཞེས་
དང་ལྷ་བས། བདག་ནི་འདི་ཡི་ཡུལ་དུ་རྟོགས་བྱས་ནས། རྣལ་འབྱོར་པ་ཡིས་བདག་
ནི་འགོག་པར་བྱེད། ཅེས་སོགས་མ་ཐོས་པའི་རྒྱན་པོའི་བྱང་རྟམ་ཡིན་། བྱིས་པ། དེའི་
ཆེ་ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་བདག་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་དེ་ལ་སེམས་མི་འཕྲོ་བ་ཅམ་ཞིག་
ཡིན་དུ་རྒྱག་ཁྱང་ཡུལ་དེ་ཉིད་ལ་སེམས་མི་འཕྲོ་བ་དེ་ཅམ་གྱིས་བདག་མེད་པའི་
དོན་རྟོགས་པ་གཏན་ནས་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་དེ་ཅམ་གྱིས་བདག་མེད་
པའི་དོན་རྟོགས་པར་འཛོག་ བ་གཉིད་འཕྱག་པོ་ལོག་པ་དང་བརྒྱལ་བ་ལ་སོགས་
པའི་ཆེ་ཡང་། བདག་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་དེ་དག་ལ་སེམས་འཕྲོ་བ་མེད་པས་གཉིད་འཕྱག་
པོ་ལོག་པ་སོགས་དེ་དག་གིས་ཁྱང་བདག་མེད་རྟོགས་པར་འཛོག་དགོས་ན་དེ་ནི་རྟ་
ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། ། དོན་འདི་ནི་དཔེར་ན་མཆན་མོའི་དུས་སུ་རྒྱས་མེད་པའི་
བྲག་སྒྲག་ཞིག་དུ་སྤིན་པོ་ཡོད་དམ་མེད་སྟམ་དུ་ཐེ་ཆོམ་ཐོས་ནས་འཛིགས་པ་ན། དེ་

མཐོང་བར་བྱེད་པའི་སྒྲོན་མེ་བཏེག་ནས་ཐག་ཐུག་དེར་འདུག་མི་འདུག་ལེགས་པར་
 ཅད་བཅད་ནས་སྒྲིན་པོའི་འཛིགས་པ་དེ་མི་སེལ་བར་སྒྲིན་པོ་ལ་རྟོག་པའི་རྣམ་པར་
 རྟོག་པ་དེ་འཕྲོར་མི་འདུག་པར་སྒྲིན་མོའི་རྣམ་རྟོག་མེད་པ་དེ་ཉིད་ལ་སེམས་བྱུངས་
 བྱིག་ཅིས་ཟེར་བ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ།། བཞི་པ་དབྱེད་པ་སྤངས་པ་སྤང་ཚུལ་གྱི་ཤེས་
 བྱེད་དང་བཅས་ཀྱི་པོ་ནི། འདི་ལ་སྒྲོམ་རིམ་ཐ་མ་ལས་ནི། དམག་གི་གཡུལ་འགྱེད་
 པའི་ཆོ། རང་གི་མིག་གྱེ་ནས་དག་གང་ན་འདུག་ལེགས་པར་བལྟས་ཏེ། དག་འདུག་
 པ་དེར་མཆོན་འགྱེད་ཅིང་འདེབས་པའི་དཔལ་བོ་ལྟར་མི་བྱེད་པར་ས་རྩོལ་གྱི་དག་
 རྟོགས་ལྡན་མཐོང་བའི་ཆོ། བྱིན་ཏུ་འཛིགས་སྒྲག་ཏུ་ཐུར་པའི་དབང་གིས་རང་གི་
 མིག་བཅུམས་ནས་སྒྲོད་པའི་སྤར་མ་སྟེ་འཛིགས་སྒྲན་རྒྱུང་བའི་གང་ཟག་དང་འདྲ་
 བར་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་རི་སྐད་དུ། འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་རྣམ་པར་རྩོལ་བའི་
 མདོ་ལས་ཀྱང་བཀའ་སྤྱུལ་ཏེ། འདི་ལྟར་བྱ་མོ་ཞེས་བོས་ནས་འཇམ་དཔལ་གྱིས་རི་
 ལྟར་ན་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔལ་གཡུལ་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བར་འཛོག་པ་ཡིན་ཞེས་
 དྲིས་པའོ།། དེའི་ལན་དུ་བྱ་མོས་གསོལ་པ་ནི་འཇམ་དཔལ་ཞེས་བོས་ནས་རིགས་པས་
 རྣམ་པར་བརྟགས་ཤིང་དབྱེད་པའི་ཆོ་ན་རང་གི་རྩོམ་ཐམས་ཅད་མི་དམིགས་
 ཤིང་མི་སྤང་བར་ཐུར་པའི་དོན་ལ་བཞག་པ་གང་ལགས་པའོ་ཞེས་འབྱུང་ངོ་།། དེ་
 ལྟར་གསུངས་པ་དེ་ལྟ་བུ་ན་བདག་མེད་པ་བསྒྲོམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པས་ནི་བདག་
 མེད་པའི་དོན་གྱི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཡེ་ཤེས་གྱི་མིག་ལེགས་པར་བྱེ་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་
 རྒྱལ་རྟོགས་པར་བྱས་ལ་སོ་སོར་དབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་གྱི་མཆོན་གྱིས་ཉོན་མོངས་པའི་
 དག་རྣམས་རྩ་བ་ནས་ཐམས་པར་བྱས་ཏེ། འཛིགས་པ་མེད་པར་གནས་པར་བྱ་ཡི། མི་
 སྤར་མ་སྒྲན་རྒྱུང་དུ་དག་མཐོང་བ་ན་མིག་བཅུམས་ནས་སྒྲོད་པ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་
 གྱི་རྒྱལ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་མིག་གཟུམ་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ།།

ལྷ་པ་སྒྲོ་འབྲུལ་པ་དགག་པ་ལ་འབྲུལ་པའི་གཞི་དགག་པ་གལ་ཆེ་གྱི་པོ་
 རྒྱ་མཆོན་དེས་ན་ཐག་པ་འབྲིལ་བ་ལ་སྐྱུལ་དུ་འབྲུལ་ནས་འཛིགས་ཤིང་སྒྲག་པའི་

ཆོ་ན། ལྷལ་ལྷ་བྱར་འབྱེལ་བ་དེ་ཐག་པ་ཡིན་གྱི། ལྷལ་མ་ཡིན་པར་འདུག་གོ་སྐྱམ་
པའི་རང་གིས་ངེས་པ་བསྐྱེད་པར་བྱས་ནས་ལྷལ་དུ་འབྱུལ་བ་དང་ལྷལ་གྱིས་སྒྲག་
པའི་སྒྲག་བསྐྱེད་དེ་ཐོག་པ་ཞིག་དགོས་པ་བཞིན་དུ། ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་བདག་
གཉིས་ཡོད་པར་བཟུང་ནས་འབྱུལ་བ་དང་དེ་ལྟར་འབྱུལ་པའི་རྒྱ་དེས་བསྐྱེད་པར་
བྱས་པའི་འབྲས་བུ་འཁོར་བའི་སྒྲག་བསྐྱེད་དེ་ཡང་གང་གིས་ཐོག་ན་བདག་འདྲིན་
དེ་གཉིས་ཀྱི་འདྲིན་སྒྲངས་ཀྱི་ཡུལ་མེད་པར། ཐག་གཅོད་བྱས་པའི་ཡུང་རིགས་ཀྱི་
ངེས་པ་ལོགས་པར་བྱངས་ནས་བདག་འདྲིན་དེ་འབྱུལ་པར་གོ་བ་དེ་དང་། དེ་ལྟར་
གོ་བ་དེ་ནས་བདག་འདྲིན་ཀྱི་འདྲིན་སྒྲངས་ཀྱི་ཡུལ་མེད་པར་རྟོགས་པ་དེའི་དོན་
གོམས་པར་བྱས་པ་དེས་བདག་འདྲིན་དེ་ཐོག་པ་ཡིན་ལ། བདག་འདྲིན་དེ་ལོག་ན་
བདག་འདྲིན་དེས་བསྐྱེད་པར་བྱས་པའི་འཁོར་བའི་སྒྲག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་ཐོག་པར་
འབྱུར་བ་ཡིན་པས་ན། འཕགས་པ་རྒྱ་རྒྱབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་དབུ་མ་རིགས་ཆོགས་
ལ་སོགས་པ་དང་འཕགས་པ་ལྟའི་བཞི་བརྒྱ་པ་སོགས་དང་གཞན་ཡང་དེ་དག་གི་
འབྲེལ་པ་ལ་སོགས་པར་ཡུལ་རྣམས་ལ་རིགས་པས་དབྱུད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་
བྱབ་པ་འགོག་པའི་རྒྱ་མཆན་ནི་གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། འདུག་པ་ལངས།
བསྟན་བཅོས་ལས་དབྱུད་ཚོད་ལ་ཆགས་པའི་བྱིར། མ་མཛད་རྣམ་པོལ་བྱིར་ནི་དེ་
ཉིད་བསྟན། ཞེས་གསུངས་པ་སོགས་མང་བའི་བྱིར། དྲག་པ་ཤེས་བྱེད་འཕགས་པ་
ལྟས། བཞི་བརྒྱ་པར་མ་རིག་པའམ་བདག་འདྲིན་གྱིས་དམིགས་པའི་ཡུལ་ལ་བདག་
ཉེ་རང་ངོས་ནས་བྱབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པར་མཐོང་ན་ནི། སྤྱིད་པ་འཁོར་བའི་
ས་བོན་བདག་འདྲིན་ནམ་མ་རིག་པ་འགགས་པར་འབྱུར། ཞེས་དང་། འདྲིན་བདུན་
པ་རྩ་བའི་ཤེས་བྱེད་འདུག་པ་ལས་ཀྱང་། བདག་གཞན་ལ་སོགས་པ་ལས་སྐྱེ་བ་དང་
རྟག་ཆད་ལ་སོགས་པའི་མཐར་འདྲིན་པའི་རྟོག་པ་རྣམས་ནི་དངོས་པོ་ཉེ་རང་བཞིན་
གྱིས་བྱབ་པར་འདྲིན་པ་ཡོད་ན་སྐྱེ་བར་འབྱུར་བ་ཡིན་སྟེ། དངོས་པོ་ཉེ་རང་བཞིན་
གྱིས་བྱབ་པ་དེ་ཚུལ་རི་ལྟར་མེད་པར་ངེས་པར་འབྱུར་བའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་རིགས་པས་

གོང་དུ་ཡོངས་སུ་དབྱད་ཅིང་གཏན་ལ་ཕབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་རྟག་ཆད་མོགས་
 གྱི་མཐར་འཇིག་གི་རྟོག་པས་དངོས་པོ་སྟེ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་བརྟུང་བའི་ཆོ་
 བ། མཐར་འཇིག་གི་རྟོག་པ་དེ་རྣམས་སྟེ་བས་ན། རྟོག་པ་དེ་དག་གི་ཞེན་ལུལ་གཏན་
 བས་མེད་པར་རིགས་པས་རྣམ་པ་དུ་མར་དབྱད་པ་བྱས་ནས་གཏན་ལ་ཕབ་པར་
 གསུངས་གིང་། ཡང་བདག་ནི་མ་རིག་པ་འདི་ཡི་དམིགས་པའི་ལུལ་དུ་རྟོགས་བྱས་
 བས། བདག་མེད་བསྟོམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་ཡིས་བདག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་
 པ་དེ་ནི་རིགས་པས་འགོག་པར་བྱེད། ཅེས་གསུངས་སོ། བརྒྱད་ཇལ་རིགས་པ་དང་
 བེས་བྱེད་བྱང་འབྲེལ་ནི། རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་གི་སྟེ་དཔལ་ཚོས་གྱི་གྲགས་པས་
 གྱུར་། རྣམ་འབྲེལ་དུ་བདག་འཇིག་འདི་ཡི་ཞེན་ལུལ་རིགས་པས་སུན་བྱང་བ་མེད་
 པར་བདག་སྟོན་ཅན་དུ་བསྟོམས་པ་ལ་མོགས་པས་ནི། བདག་འཇིག་དེ་སྟོང་བར་ནི་
 རྣམ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལུལ་དེ་ལ་དགའ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་མི་དགའ་བའི་སྟོན་མཐོང་
 པ་དེ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི། དབང་གིས་འདོད་པ་དང་སྤང་བ་མོགས་སྟེ་བ་ཡིན་
 ལ་དེ་འབྲེལ་ཆགས་སྤང་སྟོང་བ་ནི། ཆགས་སྤང་མོགས་དེས་རི་ལྟར་བརྟུང་བ་ལྟར་
 གྱི་སྟོན་ཡོན་དེ་དག་ལུལ་དེ་ལ་མ་མཐོང་བ་སྟེ་མེད་པར་རྣལ་བཞིན་དུ་མཐོང་བའི་
 སྟོན་ས། སྟོང་བ་ཡིན་གྱིས་ལུས་ལ་གྱི་རོལ་གྱི་གཞོན་པ་ཆེར་མ་བྱུག་པ་འདོན་པའི་
 རྣལ་དག་གིས་ནི་སྟོང་བར་རྣམ་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གཞུང་མང་པོ་ལས་དུ་
 མ་ཞིག་གསུངས་སོ། གསུམ་པ་དེ་དག་བྱན་མོང་གི་འདོད་པ་དགག་པ་ལ་བརྟུ་ལས།
 དང་པོ་རྣམ་མཐོང་གིས་སྟོང་ཉིད་བསྟོམ་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བའི་གཞན་ཡང་
 རྟོག་པ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བར་འཆིང་བྱེད་ཡིན་པས་སྟོང་ཉིད་བསྟོམ་པའི་
 ཆོ། རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་དགག་གོ་ཞེས་སྟེ་བ་དེ་ལ་རྣལ་འདི་ལྟར་ཡང་དབྱད་པར་བྱ་
 བྱེ། བྱེད་དེ་སྐད་སྟེ་བ་དེ་ཅི་ཞིག་ཡིན་སོ་སོ་སྟེ་བོར་གྱུར་པའི་སྟོང་ཉིད་སྟོམ་པ་པོ་
 དེ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་བདག་མེད་པའི་དོན་དེ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ཞིག་
 ཡིན་ནམ་སྟོག་དུ་གྱུར་པ་ཞིག་ཡིན། དང་པོ་དེ་དེ་ལ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་པ་ལྟར་

ན་འོན་གང་ཟག་སྟེ་སྟོང་ཉིད་སྟོམ་པ་པོ་དེ་འཕགས་པར་འགྱུར་ཏེ། འགྱུར་བའི་
རྒྱ་མཚན་ནི་བདག་མེད་པའི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། འདི་ལ་ཅི་སྟེ་
འམ་གལ་ཏེ་བདག་མེད་པའི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ཀྱང་སྟེ་
སྟེ་པོ་ཡིན་པར་མི་འགལ་བར་བྱེད་ཅག་སྟེ་རྒྱ་ཡིན་ན་ནི། འོན་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་
ཀྱང་བྱེད་ཀྱིས་དེ་ལ་འདི་རྟོག་དུ་བདག་མེད་པའི་དོན་སྟོན་གྱི་ཁྱུང་དུ་སྤང་བའི་གང་
ཟག་ཡིན་ཀྱང་འཕགས་པ་ཡིན་པར་མི་འགལ་ལོ་ཞེས་སྟེ་བར་བྱ་སྟེ། བྱེད་ཀྱིས་སྤང་
སྟེ་པ་དེ་དང་འདི་གཉིས་རྣམ་པ་ཀུན་ནས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་སྟེ་རྟོག་བྲལ་གྱིས་སྟོམ་ན་སྟོབ་དཔོན་དང་སྟོབ་མ་གོ་ལོག་
པའི་བཞད་ཀྱི་གད་ནི། དེ་ལ་ཡང་བྱེད་ཅག་འདི་རྟོག་དུ་དེ་འདྲ་བའི་གང་ཟག་སྟེ་
སྟེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དེས་རང་གིས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
ཡུལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེ་ཉིད། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཡིན་པར་ཁོ་རང་གིས་མི་ཤེས་པ་
ཡིན་པས་ན་གང་ཟག་གཞན་གྱིས་སྟེ་དེ་ལ་ལྟར་གི་རྟོགས་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
སྟབ་པའི་སྟོན་ནས་ངོ་སྟོན་དགོས་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་སྟེ་བ་ནི་མཁས་པ་རྣམས་འབྲེལ་
པའི་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་ཡིན་ཏེ། སྟོབ་མས་མངོན་སུམ་གྱིས་སྟབ་པའི་དོན་ཞིག་
ལ། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་སྟོབ་མ་དེ་ལ་རྗེས་དཔག་གི་སྟོན་ནས་བསྟབ་དགོས་པར་འདོད་
པའི་ཕྱིར་རོ། ། གསུམ་པ་དེ་འདྲའི་གཏམ་ཆོགས་སུ་དབྱུང་མི་རིགས་ཀྱི་པ་ནི། རྒྱ་
མཚན་དེའི་ཕྱིར་ན་བྱེད་ཀྱི་གཏམ་དེ་འདྲ་བ་ནི། རིགས་པ་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱི་མདུན་
དུ་གིན་ཏུ་ཡང་ངོ་ཆ་བའི་གནས་ཡིན་པས་ན་སྟེ་བར་མི་བྱུང་། བཞི་པ་དེ་ལྟར་དེ་
ཉིད་མ་རྟོགས་པ་མེད་པར་ཐལ་ཀྱི་པ་ནི། དེ་ལྟར་སྟེ་པ་དེ་ལ་བྱེད་ཀྱིས་དེ་འདྲའི་
སྟེ་སྟེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་མངོན་སུམ་གྱིས་སྟབ་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྟོན་ཀྱི་
རྟོགས་ཀྱིས་སྟབ་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་དེ་རྟོག་ཀྱང་གོང་གི་དེའི་ལན་དུ་སྟེ་མི་བྱས་ཏེ། མི་
བྱས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་རིགས་པའི་དབང་ཕྱག་གིས་ཏེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་
རྣམ་འབྲེལ་ལས། ཐ་སྟོན་འབའ་ཞིག་སྟབ་ཀྱི་རྟོགས་དེ་ནི་ལོ་བ་གིན་ཏུ་ཆོངས་པའི་

འོན་ཏེ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། བུམ་པ་སྒྲ་བྱ་ཡོད་ན་སྒྲ་དུ་རུང་བ་མ་དམིགས་པའི་དོན་
 དེ་བྱུང་ན་དེ་ལ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་འདོགས་པ་ནི་ཚོངས་པ་གནག་རྒྱུ་མེད་པར་ཡང་
 གྲགས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་དོན་དེ་བྱུང་ན་ཐ་སྙད་དེ་འདོགས་པ་བདེ་སྒྲག་ཏེ་ཤེས་
 བྱས་པའི་དོན་གང་ཞིག་གནག་རྒྱུ་མེད་པར་ལ་ཡང་གྲགས་པའི་དོན་དེ་འདྲ་བ་ལ་ཡང་
 ཚོངས་པའི་སྒྲ་པོ་ཞིག་ལ་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་དེ་འགོད་པར་གསུངས་པ་ཡིན་
 པས། གནག་རྒྱུ་མེད་པའི་ལས་ཀྱང་སྒྲ་པའི་གང་ཟག་དེ་འདྲ་བའི་ཚོངས་པས་ཀྱང་། དེ་
 ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟགས་པར་བྱེད་ཅག་འདོད་རྒྱ་ཡིན་ན། འོ་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
 མ་རྟགས་པའི་གང་ཟག་སྒྲ་པོ་དེ་རིམ་ཞིག་ཡོད་པ་ཡང་བྱེད་ཅག་གིས་འདི་འདྲ་
 ཞིག་འོང་ཞེས་བརྗོད་པར་གྱིས་ཤིག ལྷ་པ་དེ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟགས་ཀྱང་བསྟན་
 དགོས་པ་ཏེ་ཅང་འཁྲལ་བའི་ལུ་ལོ། གནག་ཡང་བྱེད་ཀྱི་འདོད་པའི་སོ་སྒྲེས་ཀྱང་མངོན་
 སུམ་དུ་རྟགས་པའི་སྟོང་པ་དེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་ཡིན་མོད་བྱེད་རང་འདོད་པ་བཞིན་
 དེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་ཏེ་རྒྱལ་ཀྱང་། དེ་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྒྲུབ་ཏེ་འདོད་པ་ནི་ཆེས་
 མི་འཐད་དེ་དཔེར་ན་དཀར་ཟལ་ཅན་གྱི་ནག་མོག་སོགས་འདུས་པའི་དུད་འགྲོ་དེ་
 བ་ལང་ཡིན་ན་ཀྱང་དེ་བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་བཞག་ཏེ་མི་རུང་བས་དེ་འདྲ་བ་
 དེ་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་སུ་མི་རུང་བ་བཞིན་དུ་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་
 མཐོང་བ་དེ་ཅམ་ཡང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནམ་པར་འདོགས་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོགས་པ་མི་
 འཐད་ཅིང་། དེ་དེའི་མཚན་ཉིད་དུ་བཞག་ན་བྱེད་རང་གིས་ཁས་སྐྱེས་པ་དང་ཡང་
 འགལ་བ་ཡིན་པས་ན་དེ་འདྲ་དེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་བསྒྲུབ་ཏེ་སྒྲ་པ་ནི་ཟེར་རྒྱས་
 གཏུགས་ཤིང་མོངས་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་ཏེ་དེས་ན་འདིར་དེའི་བཤད་པ་རྒྱས་པར་མི་
 སྒྲོའོ། འོ་དུག་པ་དེ་ལ་སྒྲོག་གྱུར་དང་རྟག་བྲལ་མངོན་སུམ་གྱིས་འདིན་པ་འགལ་བ་
 ནི། གལ་ཏེ་གོང་གི་དྲི་བ་གཉིས་པའི་ལན་དུ་བྱེད་སྟོང་ཉིད་སྒྲོམ་པ་པོ་སོ་སྒྲེ་དེ་ལ་
 བསྒྲོམ་པར་བྱ་བའི་བདག་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་དེ་དེ་འདྲའི་སོ་སྒྲེ་དེ་ལ་སྒྲོག་
 ཏེ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན་ནི། སོ་སྒྲེ་དེ་ལ་སྒྲོག་གྱུར་གྱི་དོན་དུ་སོང་བའི་དོན་དེ་སོ་སྒྲེ་

དེའི་རྟག་བྲལ་གྱི་ཤེས་པས་འདྲིན་པར་འདོད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཁྲིལ་བའི་བཞད་གད་ཏུ་
འོས་པ་ཉིད་ཀྱི་གནས་སོ།། བདུན་པ་དེ་ལ་མངོན་གྱུར་ཡིན་ན་སོ་སྐྱེ་མི་འཐད་པ།
གོང་གི་དོན་དེ་དག་མདོར་བསྟུན་ཆེད་ཅག་འདོད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་བསྐྱོམ་པའི་སོ་
སོ་སྐྱེ་པོའི་སྟོང་དེ་ཉིད། ཡུལ་བདག་མེད་ལ་སྟོ་ཁ་མ་སྒྲགས་པ་ཞིག་ཡིན་ན། དེ་འདྲའི་
སོ་སྐྱེ་དེ་སྟོང་ཉིད་བསྐྱོམ་པར་འདོད་པ་ཤིན་ཏུ་འགལ་བ་ཡིན་ལ། དེ་འདྲའི་སོ་སྐྱེའི་
སྟོང་དེ་སྟོང་ཉིད་དེ་ལ་སྟོ་ཁ་སྒྲགས་ནས་བསྐྱོམ་པ་ཡིན་ན་ཡང་ཡུལ་སྟོང་ཉིད་དེ་སོ་
སྐྱེ་དེ་ལ་མངོན་གྱུར་དང་སྐྱོག་གྱུར་གང་ཅུང་ཞིག་ཏུ་སྟོང་བར་ངེས་ཤིང་། སོ་སྐྱེ་དེ་
ལ་ཡུལ་སྟོང་ཉིད་དམ་བདག་མེད་དེ་མངོན་གྱུར་ཡིན་ན་ནི་སོ་སྐྱེ་དེ་འཇགས་པར་
འགྱུར་བས་ན་སོ་སྐྱེ་ལ་བདག་མེད་པའི་དོན་སྐྱོག་གྱུར་ཏུ་སྟོང་བར་འདོད་དགོས་པ་
ཡིན་ན་སྟེ་དགོས་མོད། དེ་ལྟར་སྐྱོག་གྱུར་ཏུ་འདོད་པ་དེའི་ཆེ་ན་བདག་མེད་པའི་
དོན་དེ་སོ་སྐྱེ་དེས་དོན་སྐྱེའི་ཚུལ་གྱིས་རྟགས་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་པས་ན་སོ་སྐྱེའི་སྟོ་
དེ་ཡུལ་བདག་མེད་ལ་རྟག་བྲལ་ཡིན་ན་ནི་ཤིན་ཏུ་འགལ་བ་ཡིན་ནོ།། བརྒྱད་པ་སྦྱོར་
ལམ་པ་ལ་སྐྱོག་གྱུར་དང་ལས་དང་པོ་བ་ལ་མངོན་སུམ་འགལ་འོ་བ་སྦྱོན་གཞན་
ཡང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་འཇགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་ཁ་མའི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཆེན་
པོ་པ་དེས་ཀྱང་བདག་མེད་པའི་དོན་སྟོང་ཉིད་དེ་དོན་སྐྱེའི་ཚུལ་གྱིས་རྟགས་པར་
ཆེད་རང་འདོད་བཞིན་ཏུ་ད་ལྟ་སོ་སོ་སྐྱེ་པོའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡང་ལས་དང་པོ་པ་
ལམ་ཏུ་མ་ཁྱེད་པ་དེས་སྟོང་ཉིད་སྐྱོམ་པའི་སྟོང་དེ་འདྲ་བ་ཡང་རྟག་བྲལ་ཏུ་འདོད་པ་
ནི་ཆེས་ཤིན་ཏུ་འགལ་ལོ།། དགུ་པ་དེ་མ་འཁྲལ་ན་སྟོང་ཉིད་རྟགས་པའི་ནལ་འབྱོར་
མངོན་སུམ་ཏུ་འགྱུར་བ་ནི། དེ་འདྲའི་སོ་སྐྱེའི་སྟོང་དེ་བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་རྟག་
བྲལ་ཡིན་པར་གྲུབ་ན་ནི། སྟོང་དེ་མ་འཁྲལ་བ་ཡིན་པར་དེ་ལས་ཀྱང་འགྲུབ་པར་སྐྱོ་
བས་ན་སྟོང་དེ་ནལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། དེའི་རྒྱ་མཆན་ནི་སྟོང་དེ་བདག་
མེད་པའི་དོན་ལ་རྟག་བྲལ་མ་འཁྲལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།། བཅུ་པ་དེས་
ན་ཡུང་རིགས་དང་འགལ་བས་སྤང་རིགས་འོ་བ་རྒྱ་མཆན་དེས་ན་བདག་ཏུ་འདྲིན་

པའི་ཞེན་ལུལ་རིགས་པས་སུན་ཕྱང་བའི་སྒྲོ་ནས་བཀག་པའི་དོན་རྟོགས་པའི་ཡང་
 དག་པའི་ལྷ་བ་མ་རྟེན་པར་ཚོས་དང་གང་ཟག་གི་བདག་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་ལུལ་
 ལ་འཕྲོ་བའི་སེམས་རྣམས་མི་འཕྲོ་བར་ནང་དུ་བབྱང་ནས་བསྐྱད་པ་ཅམ་གྱིས་བདག་
 མེད་པའི་དོན་བསྒྲོམ་པ་ཡིན་པར་འདོད་པ་དང་སོ་སོ་སྦྱེ་བོས་བདག་མེད་པའི་དོན་
 རྟོག་བྲལ་གྱི་ཤེས་པས་བསྒྲོམ་པར་འདོད་པ་དེ་དག་ནི། རེས་པའི་དོན་གྱི་ལུང་དང་
 རིགས་པ་རྩི་མ་མེད་པའི་ལམ་སྒྲོལ་ལས་ཆེས་ཆེར་འབྱམས་ཤིང་ཀལ་ཏེ་རང་གི་རྟོག་
 བཏགས་འབའ་ཞིག་བྱས་པའོ།

གོང་གི་ས་བཅད་གཞན་གྱི་ལུགས་དགག་པ་གཉིས་པ་སྒྲོལ་འདོད་པ་བརྗོད་
 པ་དང་དེ་དགག་པ་གཉིས་དང་པོ་ནི། ཡང་གོང་གི་ལུགས་དེ་ལས་གཞན་པའི་བོད་
 ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཚོས་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་བ་མ་རྟེན་
 པར་སེམས་ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པར་འདོད་པ་ཅམ་བྱས་པ་དེས་ནི། སྟོང་ཉིད་སྒྲོམ་པར་
 འདོག་མི་རིགས་པ་དེ་ཁོ་བོ་ཅག་གྲང་འདོད་པ་ཡིན་པས་ན་ལུགས་སྒྲུ་མ་གོང་གི་དེ་
 མི་རིགས་པ་ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་ཁོ་བོ་ཅག་ནི་བདག་མེད་པའི་རེས་དོན་གྱི་ལྷ་བ་
 དེ་རྟེན་བྱིན་ཆད་ནས་ལྷ་བ་དེ་རྟེན་པའི་གང་ཟག་དེས་མི་རྟོག་པར་གང་བཞག་པ་
 ཐམས་ཅད་དེ་འདྲའི་སྟོང་པ་ཉིད་བསྒྲོམས་པར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲུའོ། གཉིས་
 པ་དེ་དགག་པ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་ལྷ་བ་རྟེན་ནས་མི་རྟོག་པའི་སྒྲོམ་ཐམས་ཅད་
 སྟོང་ཉིད་སྒྲོམ་ན་ཏུ་ཅང་ཐལ་བས་མི་འཐད་སྒྲོལ། བྱེད་ཅག་གི་འདོད་པ་འདི་ནི་
 མི་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ། མི་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་དེ་འདྲའི་གང་ཟག་དེས་རེས་དོན་
 གྱི་ལྷ་བ་རྟེན་པ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཁོས་མི་རྟོག་པར་གང་དང་གང་བསྒྲོམས་པ་
 ཐམས་ཅད་རེས་དོན་གྱི་ལྷ་བས་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་དོན་བསྒྲོམས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་
 བ། འོ་ན་དེ་འདྲ་བའི་གང་ཟག་དེས་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་བསྒྲོམས་པ་དེ་ཡང་རེས་
 དོན་གྱི་ལྷ་བ་བསྒྲོམས་པར་མི་འགྱུར་བའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་བྱེད་གྱིས་འདིར་སྒྲོས་
 བྱིག གཉིས་པ་དེས་ལྷ་བ་རྟེན་རྗེས་སྒྲོམ་དུས་དེ་དོན་ནས་བསྒྲོམ་པ་སྟོང་ཉིད་སྒྲོམ་

པ་ཡིན་ཀྱང་མི་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་མིན་པའི་ཚུལ་དེ་ལ་གལ་ཏེ་ཁོ་ན་རེ་དེ་འབྲེལ་གང་ཟག་ལྟ་བུ་རྟོག་པ་དེས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྒྲོམ་པ་དེ་ཉིད་དེས་དོན་གྱི་ལྟ་བུ་རྟོག་པའི་གང་ཟག་གི་སྒྲོམ་ཡིན་ཀྱང་གང་ཟག་དེས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྒྲོམ་པ་ཙམ་གྱིས་ལྟ་བུ་དེ་བསྒྲོམས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་དེས་དོན་གྱི་ལྟ་བུ་དེ་ཉིད་དེའི་ཆེ་བར་པར་བྱས་པའི་སྒྲོ་ནས་ལྟ་བུ་དེའི་སྤྱིང་དུ་བཞག་ནས་བསྒྲོམ་པར་བྱེད་པ་མིན་པས་སོ་སྟམ་ནས་དེ་སྐད་སྒྲུ་ན། དེ་ལ་ལན་ནི་འོ་ན་ནི་ལྟ་བུ་དེ་རྟོག་པའི་གང་ཟག་དེས་དེས་དོན་གྱི་ལྟ་བུ་རྟོག་པ་ཡིན་ཀྱང་བསྒྲོམ་པའི་ཆེ། རང་གི་གང་རྟོག་པའི་དེས་དོན་གྱི་ལྟ་བུ་དེ་ཉིད་བྱས་པར་བྱས་ནས་ལྟ་བུ་ཐོག་དེ་ག་རང་དུ་བཞག་པའི་སྒྲོམ་ཞིག་ཡིན་ན་ལྟ་བུ་སྤྱིང་ཉིད་བསྒྲོམ་པ་རང་ཡིན་དུ་ཆུག་ཀྱང་། དེ་འབྲེལ་གང་ཟག་དེས་ལྟ་བུ་རྟོག་པ་རྒྱ་མཆན་དུ་བྱས་ནས་དེས་མི་རྟོག་པར་གང་བཞག་ཐམས་ཅད་ལྟ་བུ་བསྐྱངས་པ་ཡིན་པར་རི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་རོ།། བཞི་གསུམ་པ་ལྟ་བུ་རྟོག་ཀྱང་ཙམ་འཛོག་སྤྱིང་ཉིད་བསྒྲོམ་པ་མིན་ཚུལ། དེ་ལྟར་མི་འགྱུར་བ་དེས་ན་དེས་དོན་གྱི་ལྟ་བུ་རྟོག་ཀྱང་ལྟ་བུ་དེ་ཉིད་སྤྱིང་བའི་ཆེ་ན་ལྟར་གྱི་ལྟ་བུ་རང་གིས་རི་ལྟར་རྟོག་པ་དེའི་སྒྲོ་ནས་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་དོན་དེ་ཉིད་བྱས་པར་བྱས་ནས་དེ་འབྲེལ་སྤྱིང་པ་ཉིད་གྱི་ལྟ་བུ་སྒྲོམ་པར་བྱེད་དགོས་ཀྱི། ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པའི་སྒྲོ་ནས་རྒྱ་མཆན་བསམ་རྒྱུའི་དེས་པ་གཏན་ནས་མེད་པའི་ཙམ་འཛོག་གས་ཏད་དེ་འཛོག་པ་ཙམ་ཞིག་བྱས་པས་སྤྱིང་ཉིད་བསྒྲོམས་པར་མི་འགྲོ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ།། བཞི་པ་རང་ལུགས་མི་རྟོག་པ་ནི་འདི་ནི་འདིའོ་ཞེས་མི་སེམས་པ་ལ་འདོད་པ་འདིར་རང་གི་ལུགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཁས་ལེན་རྒྱུའི་ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟར་ཞི་གནས་ཀྱི་སྐབས་དང་ལྟག་མཐོང་གི་སྐབས་འདི་དག་དུ་ལན་མང་དུ་འབྱུང་བའི་དོན་ནི། རྒྱ་མཆན་འདི་ནི་འདིའོ་འདི་ནི་འདི་མིན་ལོ་ཞེས་པའི་སྒྲོ་ནས་མང་དུ་མི་དབྱེད་པར་དམིགས་པ་ཞིག་ལ་སེམས་བབྱང་ནས་དེ་ལས་གཞན་དུ་མི་རྟོག་པར་གནས་པ་ཞིག་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཀྱི་མཛོན་སུམ་ལྟ་བུའི་རྟོག་བྲལ་དུ་འདོད་པ་ནི་མིན་པར་ཤེས་དགོས་པ་ཡིན་ལོ།།

གོང་གི་ས་བཅད་གཞན་ལུགས་དགག་པ་གསུམ་པ་ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་
 དང་། དགག་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི། འདིར་ཡང་ལུགས་སྡེ་མ་གཉིས་ལས་གཞན་
 པའི་པོད་ཁ་ཅིག་ན་རེ་དེད་ཅག་ནི་ལྟ་བུ་མ་རྟེན་པའི་མི་རྟོག་པར་འཛོག་པ་སྟོང་
 ཉིད་སྒྲོམ་པར་འཛོག་པར་བྱེད་པའི་ལུགས་སྡེར་བཀོད་པ་དང་པོ་དེ་ཡང་མི་འདོད་
 ལ། ང་ལྟ་བུ་རྟེན་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་སེམས་གང་ཏུ་ཡང་མི་རྟོག་པར་གང་བཞག་པ་
 ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་སྒྲོམ་པར་དེད་ཅག་མི་འདོད་ཀྱི། དེ་ལྟར་མི་འདོད་པ་འོན་
 ཀྱང་དེད་ཀྱི་ལུགས་སུ་ནི་ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པར་སྟོང་བར་བྱེད་རེས་ཀྱིས་སྟོང་བ་
 དེའི་སྟོན་རོལ་ཏུ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དབྱད་པ་ཆར་གཅིག་དེས་པར་
 སྟོན་ཏུ་བཏང་ན་དེ་ནས་དེའི་འོག་ཏུ་མི་རྟོག་པར་གང་བཞག་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཉིད་
 ཀྱི་དོན་བསྒྲུབས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སྟེ། གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ་གཉིས། དང་པོ་
 སྡེ་མ་གཉིས་ལྟར་མི་བྱ་བར་ལྟ་བའི་སྟོན་ཏུ་དབྱད་པ་ཆར་གཅིག་ལས་མི་བྱེད་ནའང་
 གཉིད་ལོག་ཁར་དབྱད་པའི་གཉིད་འཐུག་ལྟ་བུར་ཏུ་ཅང་ཐལ་པོ་ནི། དེ་སྐད་སྟེ་
 པའི་ལུགས་འདི་ཡང་མི་འཐད་དེ། གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་བུ་འཐད་ན་སྒྲོམ་མཁན་དེས་གཉིད་
 ལོག་ཁར་ལྟ་བའི་དབྱད་པ་ཆར་གཅིག་བྱས་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་གཉིད་འཐུག་པོ་ལོག་
 པའི་སྐབས་ཀྱི་མི་རྟོག་པ་དེ་ཡང་སྟོང་ཉིད་བསྒྲུབས་པ་ཡིན་པར་འགྱུར་བས་ཏུ་ཅང་
 ཡང་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི་ལྟ་བའི་དབྱད་པ་སྟོན་ཏུ་སོང་བ་ཡིན་
 པར་ནི་གོང་གི་མི་རྟོག་པ་བསྒྲུབ་པ་དེ་དང་གཉིད་འཐུག་པོའི་མི་རྟོག་པ་དེ་གཉིས་
 ཀ་ལ་མཚུངས་ལ། དེ་གཉིས་པོའི་རང་ཏུས་ན་མི་རྟོག་པ་ཙམ་ལས་ལྟ་བའི་སྟོང་ཏུ་
 བཞག་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡང་མེད་པར་ཡང་མཚུངས་པས་ལྟ་བུ་སྒྲོམ་པའི་སྒྲོམ་
 ཡིན་མི་དགོས་པར་ཡང་ཤིན་ཏུ་བསལ་བར་སྤང་པའི་བྱིར་རོ། འདི་པོ་ལ་ལྟ་བུ་སྟོང་
 ཏུས་བར་བར་ཏུ་དབྱད་ན་ལྟ་བུ་ངར་ཆེ་ཞིང་གསལ་ཏེ། འཕགས་ཡུལ་གྱི་སྒྲོམ་རིམ་
 རྣམས་དང་བྱད་པར་ཏུ་རྩོ་བོ་ཡབ་སྐུ་བེ་བུ་སྟོན་པོ་ལྟར་བཞེད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཡེ་
 ཤེས་སྟོང་པོའི་རྣལ་འབྱོར་སྒྲོམ་པ་གང་གི་ཆེ་གཉིད་ཀྱི་སྟན་པས་འོན་ཏེ་དམིགས་པ་

- 618 -

མི་འདོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་སྤྱོད་ཉིད་སྒྲོམ་པའི་ཆེ་སྤྱོད་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་ངེས་པ་བྱངས་ཏེ།
 དེ་ནས་རི་ལྷར་ངེས་པ་བྱངས་པའི་སྤྱོད་པ་དེའི་དོན་དེ་ལ་རང་གིས་སེམས་བབྱང་
 པའི་སྒྲོ་ནས་གང་ཏུ་བབྱང་བ་དེ་ཉིད་ལས་གཞན་ཏུ་རིགས་པས་མི་དབྱེད་པར་
 འཛིག་པ་ཁོ་ན་བྱེད་པ་དེ་ནི་སྤྱོད་ཉིད་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བསྒྲོམས་པར་འགྱུར་བ་
 ཡིན་ཏེ། དེ་ལྷར་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་དེ་ལ་གོང་གི་ལུགས་དང་པོས་འདོད་པ་ལྷར་སྤྱོད་
 ཉིད་ལ་སྒྲོ་ཁ་མ་སྒྱུགས་པའང་མེད་པ་ཡིན་ལ། གོང་གི་ལུགས་གཉིས་པས་འདོད་པ་
 ལྷར་མི་རྟོག་པར་སྤྱོད་པའི་ཆེ་སྤྱོད་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་བ་བྱ་བར་མི་བྱེད་པ་དེ་འབྲ་ཡང་
 མིན་ཞིང་། གོང་གི་ལུགས་གསུམ་པ་ལྷར་ལྷ་བའི་དབྱེད་པ་ཆར་རེ་ངེས་པར་སྒྲོན་
 ཏུ་བྱང་ན་ཡང་བྱང་བ་དེ་ནས་སྤྱོད་ལྷ་ཐོག་ཏུ་བཞག་པ་དེ་མི་གན་ས་པར་གོར་
 པའི་མི་རྟོག་པ་རྒྱང་པར་བཞག་པ་ཡང་མིན་པས་ན་ལྷ་བ་སྤྱོད་ལུགས་ཀྱི་སྒྲོན་ཐམས་
 ཅད་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ་སྒྲུལ་ན། གཉིས་པ་དེ་ལ་སྤྱོད་ཉིད་ལ་ཞི་གནས་
 སྒྲོམ་ཚུལ་ཡོད་ཀྱང་སྤྱོད་ཉིད་ལ་ལྷག་མཐོང་སྒྲོམ་ཚུལ་མ་བྱུང་བས་ལྷ་བའི་བར་བར་
 ཏུ་དབྱེད་པ་ཆེ་བ་རེ་དགོས་པའི་ཚུལ་ནི། དེ་ལྷར་འདོད་པ་བྱེད་ཅག་གི་འདོད་པ་
 འདི་ནི་ལྷ་བའི་དབྱེད་པ་བྱས་ཟེར་བའི་བསམ་དོན་དེ་ལ་བརྟགས་ན་ཐོག་མར་ལྷ་བ་
 བྱ་བ་ཙམ་ཞིག་བྱས་ནས། དེ་ནས་ལྷ་ཐོག་དེ་ཉིད་ཏུ་འཛིག་སྒྲོམ་ཁོ་ན་བྱེད་པ་ལ་
 སྤྱོད་ཉིད་བསྒྲོམ་པའི་ལྷ་བ་སྤྱོད་པ་ཡིན་པར་འདོད་པ་ཡིན་པས་ན་འདོད་པ་དེ་ཉིད་
 ཀྱང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་བྱེད་ཀྱི་འདོད་པ་དེ་ལྷ་བྱ་རིགས་པ་ཡིན་ན་གོང་
 གི་དེ་ལྷར་བྱས་ནས་སྒྲོམ་པ་དེ་ལ་སྤྱོད་ཉིད་ལ་འཛིག་སྒྲོམ་བྱེད་པའི་ཞི་གནས་ཙམ་
 ཞིག་ནི་ཡོད་ཀྱི། དབྱེད་སྒྲོམ་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བསྐྱངས་དགོས་པའི་ལྷག་མཐོང་གི་སྤྱོད་
 ཚུལ་གཏན་ནས་མེད་པས་ན་ཞི་ལྷག་གཉིས་བྱང་ཏུ་འབྲེལ་བར་སྤྱོད་པ་མེད་པའི་ཞི་
 གནས་འབའ་ཞིག་སྤྱོད་པའི་སྒྱུགས་གཅིག་པ་ཁོ་ནར་སོང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ།། ཅེས་
 འདིར་སྤྱོད་ཉིད་ཀྱི་ལྷག་མཐོང་ལ་བར་བར་ཏུ་སྤྱོད་ཉིད་ལ་དབྱེད་པ་ཆེ་བ་རེ་དང་
 ཡང་འཛིག་སྒྲོམ་གཉིས་སྒྲེལ་བར་བྱེད་ཅིང་སྒྲོམ་དགོས་པར་སྒྲོམ་རིམ་གསུམ་དང་

ཡེ་ཤེས་སྒྲིང་པོ་ལྷ་རྩི་པ་སོགས་ཀྱིས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩོམ་ཐོག་ཆེན་མོ་སྐུ་བ་ཐབས་
ལས་ཀྱང་། མཉམ་པར་བཞག་པའི་དུས་དག་ཏུ། ཞི་གནས་སྒྲག་མཐོང་ཆ་མཉམ་
ཞིང་། དེ་རྒྱན་དག་ཏུ་བསྒྲུབ་པར་བྱ། ཞེས་དང་། ཀ་མ་ལ་སྤྱི་ལས་ནལ་འབྱེད་སྒྲུབ་
འཇུག་ལས་ཤེས་པ་ཡང་ཡོད་མེད་དང་བུལ་བ་དེ་ལྟ་བུའི་དམིགས་པ་མེད་པ་བསྒྲུབ་
པར་བྱའོ། དེ་ལྟ་བུ་ན་བར་བར་དུ་སེམས་ཀྱིས་སེམས་ལ་བརྟགས་དེ་དམིགས་པ་
ལ་སེམས་འཇུག་ན་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་རང་གི་འཇུག་པ་མངོན་སུམ་དུ་བྱ་བ་མེད་པ་
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་དམིགས་པར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱི་ཕྱིར་
རོ། དེ་ལྟར་ལྟ་བ་སྦྱོང་ལུགས་ཀྱི་གོལ་ས་ནམས་བསལ་ནས།

གོང་གི་ས་བཅད་གཉིས་པར་རང་གི་ལུགས་བཞག་པ་སྤྱི་ལ་བསྐྱན་བཤད་
གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་བདག་མེད་བསྒྲུབ་པ་པོ་དེས་བདག་མེད་པའི་ངེས་
དོན་གྱི་ལྟ་བ་མ་རྟེན་ན་ནི་སྒྲུབ་པ་པོ་དེའི་རྒྱད་ཀྱི་སྒྲུབ་ཐབས་ཅད་བདག་མེད་ལ་
སྒྲོ་ཁ་མ་ཚུགས་པར་འབྱུང་བས་ན་སྒྲུབ་མཁན་དེས་བདག་མེད་པའི་ལྟ་བ་རྟེན་པ་
ཞིག་ངེས་པར་དགོས་སོ། དེ་ཡང་བདག་མེད་པའི་དོན་གོ་བ་ཅམ་ཡོད་པ་དེས་མི་
ཆོག་པས་ལྟ་བ་དེ་སྦྱོང་བའི་ཆེ་ན་རང་གིས་རྒྱལ་བཞིན་གོ་བའི་ལྟ་བ་དེ་དྲན་པར་
བྱས་ནས་རིགས་པས་དབྱེད་པ་དང་གང་དབྱད་པའི་དོན་དེ་ཉིད་ཁོ་ན་ལ་སྒྲུབ་པ་
ཞིག་ངེས་པར་དགོས་ལ། རྒྱལ་དེ་ལྟར་བསྒྲུབ་པ་དེ་ལ་ནི་དབྱད་པས་ངེས་པའི་བདག་
མེད་པའི་དོན་དེ་ཉིད་ལ་བཞག་སྟེ་རིགས་པས་མི་དབྱེད་པར་དེ་ཁའི་རྒྱན་ལ་འཛོག་
པའི་འཛོག་སྒྲུབ་དང་གང་བཞག་པའི་དོན་དེ་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་
དབྱད་ནས་སྒྲུབ་པའི་དབྱེད་སྒྲུབ་གཉིས་ཀ་སྤེལ་མར་བྱས་པ་དགོས་ཀྱི། དབྱད་འཛོག་
གཉིས་པོ་ཚུགས་རེ་བ་ཅམ་ཞིག་བྱས་པས་ནི་མི་ཆོག་གོ། གཉིས་སྤྱི་པ་ནི། དེ་ལྟར་
དེ་གཉིས་ཀ་དགོས་པའི་དོན་འདི་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། འཛོག་སྒྲུབ་དང་དབྱད་སྒྲུབ་
གཉིས་ཀ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆན། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྦྱོང་བ། སྦྱོང་རྒྱལ་གྱི་གནད་ཅུང་ཟད་
བཤད་པའོ། དང་པོ་ལ་ལྟ་བར་དབྱད་འཛོག་གཉིས་ཀའི་སྒྲུབ་རྒྱལ་དང་། དབྱད་སྒྲུབ་

རྟོག་པ་ཡིན་པས་མི་རུང་བར་འདྲིན་པ་དགག་པ་དང་། ཞི་གནས་བྱུང་རྗེས་སུ་ལྷག་
 མཐོང་དབྱེད་ནས་སྒོམ་པར་བཞུགས་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་དང་། བྱུང་དོན་
 རང་ལུགས་འཕྲོས་དང་བཅས་པ་བཞི་ལས། དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལྷ་བ་རྟེན་
 དགོས་པའི་དབྱེད་འདྲིན་གཉིས་ཀ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། བདག་མེད་པའི་དོན་
 ལ་དབྱེད་པ་རྟོགས་པའི་སྒོ་ནས་སུ་ཐག་ལེགས་པར་ཆོད་པའི་ལྷ་བའི་ངེས་པ་ཞིག་
 མེད་ན་ནི་བདག་མེད་བསྒོམ་པའི་ལྷག་མཐོང་གི་རྟོགས་པ་གཏན་ནས་མི་སྐྱེ་སྐྱེ། དེ་
 འདྲའི་ངེས་པ་དེ་ནི་ལྷག་མཐོང་དེའི་རྒྱར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེར་མ་ཟད་ལྷ་
 བ་དེ་འདྲ་འཆད་པར་བྱེད་པའི་གཏམ་མ་ཐོས་པ་ནི་དེ་འདྲའི་ལྷག་མཐོང་གི་གཤམ་
 སུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྷར་གང་ལས་གསུངས་པའི་ཚུལ་ནི་མདོ་སྡེ་དགོངས་
 འབྲེལ་ལས། དབམས་པས་ངི་བ་ཁྱས་པ་ནི་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཞེས་བོས་ནས་ཞི་གནས་
 དང་ལྷག་མཐོང་གཉིས་རྒྱ་གང་ལས་བྱུང་བ་ལགས་ཞེས་པའོ། དེའི་ལན་གསུངས་པ་
 ནི་དབམས་པ་ཞེས་བོས་ནས། ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་དེ་གཉིས་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་
 ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་དང་ཐོས་པ་དང་བསམས་པས་གཏན་
 ལ་ཐབ་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལྷ་བ་རྣམ་པར་དག་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ལོ་ཞེས་དང་།
 འཕགས་པའི་གཏམ་སྟེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་གཏམ་རང་གི་འདོད་པ་བཞིན་མ་ཐོས་པ་ནི་
 ལྷག་མཐོང་གི་རྟོགས་པ་སྐྱེ་བའི་གཤམ་ཡིན་ལོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། མེད་
 མེད་ཀྱི་བྱས་ཁྱས་པའི་མདོ་ལས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྟོན་པའི་གཞུང་དང་གདམས་རག་
 ཐོས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་འབྱུང་ཞིང་དེ་འདྲའི་
 ཤེས་རབ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཉོན་ཐོངས་པ་སྟོང་བ་ཞོགས་སྤར་གོང་དུ་མདོ་དང་བསྟན་
 བཅོས་ཀྱི་ལུང་དུ་མ་ཞིག་དངས་པའི་དོན་ལྷར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། གཉིས་པ་
 དབྱེད་སྒོམ་མེད་པར་འདྲིན་སྒོམ་ཅམ་གྱིས་ལྷག་མཐོང་མི་སྐྱེ་བས་ལྷག་མཐོང་དབྱེད་
 ནས་སྒོམ་པའི་དུས་ནི། བདག་མེད་པའི་ལྷ་བ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་སྒོམ་པའི་ལྷག་མཐོང་
 སྐྱེ་ལུགས་ནི། དུས་དང་པོ་ལྷ་བ་དེ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཆོ་ན་ལུང་རིགས་ཀྱི་སྒོ་

དུ་མ་ནས་རྣམ་པར་དབྱད་པའི་སྒོ་ནས་གཏན་ལ་འབེབས་ཤིང་དེ་ལྟར་ལྟ་བུ་གཏན་ལ་མེབས་པའི་ཆེ་ནི་སོ་སོར་རྟག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཡང་དང་ཡང་དུ་དབྱད་དེ། མི་སྐྱོང་བར་ལྟ་བུ་དེ་ཉིད་ལས་གཞན་དུ་མི་རྟག་པར་འཛིག་པའི་འཛིག་སྒྲིམ་ཅམ་ཞིག་བྱས་པས་ནི་དེ་འདྲའི་ལྟ་མཐོང་གཏན་ནས་སྐྱེ་བ་མིན་པས་ན་ཐོག་མར་ཞི་གནས་བྱུང་བར་བྱས་ནས་དེ་ནས་ལྟ་མཐོང་སྒྲིམ་པར་བྱེད་པའི་ཆེ་རིགས་པས་དབྱད་པ་བྱས་ནས་སྐྱོང་དགོས་སོ།

གཉིས་པ་དབྱད་སྒྲིམ་རྟག་པ་ཡིན་པས་མི་རུང་བར་འཛིན་པ་དགག་པ་ལ་བརྟུན་ལས། དང་པོ་ནི་སྤར་ཡང་ཡང་བཀག་པས་མི་འཐད་ཚུལ་ནི། ལྟ་མཐོང་སྐྱོང་ཚུལ་འདི་ལ་བོད་ཁ་ཅིག་དང་པོ་སྒྲིམ་པའི་སྒོ་ནས་རིགས་པས་མི་དབྱེད་པར་མི་འདོད་ཀྱང་ཐོས་བསམ་ཀྱིས་ལྟ་བུ་གཏན་ལ་ཕབ་ཟིན་ནས་སྒྲིམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཆེ། རིགས་པའི་དབྱད་སྒྲིམ་བྱས་ན་རྟག་པར་འཇུར་ཞིང་རྟག་པ་རྣམས་ནི་བདེན་འཛིན་གྱི་མཆན་འཛིན་ཡིན་པས་ན་དེ་ལྟར་བྱེད་མི་རུང་སྟེ་དེ་ལྟར་དབྱད་པའི་སྒོ་ནས་ལྟ་མཐོང་མི་སྐྱོང་ན་ནི་ཁྱེད་གྱི་འདོད་པ་རྟག་པ་གང་ཡིན་མཆན་འཛིན་ཡིན་པ་དང་སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་རྟག་བྲལ་གྱི་ཤེས་པས་བདག་མེད་སྒྲིམ་པར་འདོད་པ་དེ་འདྲ་བ་དེ་ནི་གོང་དུ་ལན་མང་དུ་བཀག་ཟིན་པ་ཡིན་པས་མི་འཐད་པ་ཉིད་དོ། གཉིས་པ་དེ་ལྟ་ན་དགེ་བ་སལ་ཆེར་མི་རུང་བར་ཐལ་བའི་པ་ནི། མི་འཐད་པའི་རྒྱ་མཆན་གཞན་ཡང་། ཚུལ་བཞིན་དབྱེད་པའི་རྟག་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་བདེན་འཛིན་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་ལྟ་བུ་སྒྲིམ་པའི་ཆེ་ངས་པར་འགོག་དགོས་ན་མི་རུང་སྟེ་ལྟ་མཐོང་བཞིའི་སྐབས་སུ་རྟག་དབྱེད་གཉིས་བཤད་ཅིང་དེ་བཞིན་དུ་ཆོལ་བ་དུག་དང་སྒོ་གསུམ་བསྟན་པའི་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་གཉིས་ཀར་རྟག་དབྱེད་ཡོད་ལ་ཞེན་རྟག་དེ་ལས་ཆེ་བའི་བྱིར་བའི་དང་། ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཆེ་ན་ཡང་གཙ་པོར་རྟག་པས་གཏན་ལ་འབེབས་པ་དེ་དག་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་པས་ན་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་འབེབས་དུས་གྱི་རྟག་པ་དེ་ཉིད་ཀྱང་ཆེད་དུ་གཉིས་ནས་

དགག་དགོས་པར་འགྱུར་ཞིང་། སྒོ་བ་མ་ལ་ལྷ་བའི་དོན་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་དང་
 བསྒྲོམ་ཚུལ་འཆད་པ་དང་གོལ་བ་གཞན་དང་ལྷན་ཅིག་ཚད་པ་དང་དེའི་དོན་སྟོན་
 པའི་བསྟན་བཅོས་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཚུམ་པ་དང་དེ་འདྲའི་དོན་ཅན་གྱི་གཞུང་ལུགས་
 ལྷ་བ་དང་དོན་དེའི་མཐའ་འཛུལ་བའི་རྟོག་འདུག་བྱེད་པ་སོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་
 བྱིད་ཀྱིས་རྟོག་པས་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་པས་བྱིད་ཀྱི་རྟོག་པས་དེ་དག་བྱེད་པ་དེའི་ཆེ་
 ཡང་དེ་ལྷར་བྱེད་པའི་རྟོག་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ངེས་པར་འགོག་དགོས་པར་འགྱུར་རྟེ།
 བདེན་འདྲིན་དེ་ཉིད་སྒྲོམ་བྱེད་དུས་དགག་དགོས་ལ། སྒྲོམ་བྱེད་དུས་མ་ཡིན་པའི་
 དུས་གཞན་གྱི་ཆེ་དགག་མི་དགོས་པའི་བྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་རྣམ་པ་
 ཐམས་ཅད་དུ་དགག་དགོས་པའི་བྱིར་རོ། གསུམ་པོ་ལྷ་བ་རྟོགས་ནས་དབྱེད་སྒྲོམ་
 མི་དགོས་སྟམ་ན་མཐོང་ལམ་ཐོབ་ནས་སྒྲོམ་མི་དགོས་པར་ཏུ་ཅང་ཐལ་བ་ནི། གལ་
 ཏེ་འདྲིར་བྱིད་ན་རེ། རེད་གོང་གི་དེ་ལྷར་མི་འདོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་རེད་ཀྱི་ཐོག་མར་
 ལུང་དང་རིགས་པས་སྒོ་དུ་མ་ནས་དབྱེད་པ་དེ་ནི་བདག་མེད་པའི་དོན་མ་རྟོགས་པ་
 རྟོགས་པར་བྱ་བའི་བྱིར་དུ་དབྱེད་པ་ཡིན་ལ། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལྷ་བ་ཡང་རྟོག་
 ཟེན་པ་དེ་ནས་ལྷ་བ་དེ་སྒྲོམ་པའི་ཆེ་ནི་དེ་ལྷར་དབྱེད་མི་དགོས་སོ་སྟམ་ནས་དེ་
 གླུ་སྟུ་ན། འདི་ནི་ལུང་རིགས་ཀྱིས་དབྱེད་པ་ཐམས་ཅད་མ་རྟོགས་པ་རྟོགས་བྱེད་ཁོ་
 བར་བབྱུང་བའི་སྒྲོངས་པའི་དབང་ལྷག་ཡིན་ཏེ་སྒྲོམ་ཚུལ་ལ་རྟོགས་ཟེན་གོང་འཕེལ་
 གྱི་སྒྲོམ་དང་ངི་མ་གཉིས་སྒྱུར་བྱིར་དུ་ལུང་རིགས་དུ་མས་དབྱེད་ནས་སྒྲོམ་པ་སོགས་
 མ་ངེས་པའི་བྱིར་བྱིད་ཀྱི་འདོད་པ་དེ་ལྷ་བྱ་ཡིན་ན་འོ་ན་མཐོང་ལམ་དུ་བདག་མེད་
 པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཟེན་པ་ཡིན་པས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཟེན་པ་དེ་ནས་
 བདག་མེད་མཐོང་ཟེན་པ་དེ་ཉིད་སྒྲུར་ཡང་བསྒྲོམས་པ་དེ་ལ་དོན་མེད་པ་ཁོ་ནར་
 འགྱུར་རོ། བཞི་པ་དེས་སྒྲོམ་སྒྲོངས་དགོས་སྟམ་ན་འདྲིར་ཡང་དབྱེད་ནས་ལྷག་
 མཐོང་ངེས་པ་ནི་ལྷར་ཆེ་བ་ཅམ་གྱིས་བདག་འདྲིན་སྒྲངས་པོ་ཚུལ། འདི་ལ་གལ་ཏེ་
 བྱིད་ཀྱིས་མཐོང་ལམ་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ཟེན་པ་དེ་ནི་མཐོང་བ་དེ་

ཅམ་དུ་མ་བཞག་པར་སྐར་ཡང་བསྐྱམས་དགོས་ཏེ། དེའི་རྒྱ་མཆན་སྒྲོམ་སྤང་ནམས་
སྐར་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ཟིན་པ་དེ་ཉིད་ལ་སྐར་ཡང་གོམས་པར་བྱས་
པ་དེས་སྤོང་གི། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་ནི་སྒྲོམ་སྤང་མི་སྤོང་
ངོ་སྐྱམ་ན་འོན་ཚུལ་དེ་འདི་ལ་ཡང་མཚུངས་ཏེ། འདིར་ཡང་སྐར་ཐོས་བསམ་གྱིས་
བདག་མེད་པའི་དོན་གཏན་ལ་ཐབ་པ་དེས་ངེས་ཟིན་པ་ཡིན་ན་ཁྱང་སྐར་གཏན་ལ་
ཐབ་པ་དེ་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར་སྐར་ཡང་གཏན་ལ་འབེབས་པ་དེ་ཉིད་ལ་གོམས་
པར་བྱ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱ་མཆན་རི་ཅམ་དུ་བདག་མེད་པའི་དོན་གཏན་
ལ་འབེབས་པ་དེ་ཉིད་ལ་གོམས་པར་བྱས་པ་དེ་ཅམ་དུ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ངེས་
པ་དེ་ཉིད་སྟོབས་ཆེ་བུ་སོང་བའི་སྟོན་སྤྱད་པ་དང་སྟོམ་ཡུན་རིང་རྒྱ་
སོང་བའི་སྟོན་སྤྱད་རིང་བ་དང་རྣམ་པར་དབྱེད་པའི་དབྱེད་ཚུལ་གྱིས་བཞག་པའི་
བདག་མེད་པའི་དོན་གྱི་བྱད་པར་གྱི་རྣམ་པ་གསལ་བ་དང་ངེས་པའི་སྟོབས་གྱི་རྒྱན་
དེ་ཉིད་ཀྱི་གཞི་རིམ་གྱིས་ཚུགས་པའི་སྟོན་སྤྱད་པར་འཇུག་པ་དེའི་དབང་གིས་
སྐྱབ་པ་སྤོང་བའི་སྤྱད་པ་མཆོག་ཏུ་འཕེལ་ཞིང་བརྟན་པ་དང་ལྷན་པ་སོགས་སུ་འཇུག་
པའི་དགོས་པ་མཐའ་ཡས་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། ། ལྷ་པ་དེའི་ཤེས་བྱེད་དང་རིགས་
པ་གསལ་བའི་ལོ་ནི། རྒྱ་མཆན་དེས་ན་རྣམ་འབྲེལ་ལས། གཉེན་པོ་བདག་མེད་པ་
མཐོང་བའི་ངེས་པ་དེ་དང་ནི་ཡུལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྟོ་འདོགས་པའི་བདག་འཛིན་གྱི་
ཡིད། གཉེས་པོ་དེ་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་འཛིན་སྤངས་དངོས་འགལ་དུ་བྱུགས་པའི་
སྟོན་སྤྱད་གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུབ་པའི་ཕྱིར་ན། གཉེན་པོ་དེ་བསྐྱམ་པར་
བྱས་པས་ཉེས་པའི་རྩ་བ་བདག་འཛིན་རྩ་བ་ནས་འབྱེན་པར་བྱས་སོ། ། ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར། དེ་གཉེས་འཛིན་སྤངས་དངོས་སུ་འགལ་བའི་སྟོན་སྤྱད་གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་
དུ་གྱུབ་པ་ཡིན་པས་ན་བདག་མེད་ཀྱི་ངེས་པ་རི་ལྟར་བརྟན་པ་དང་སྤྱད་པ་དང་སྤྱད་པ་
སོགས་སུ་རི་ཅམ་སོང་བའི་ཆོད་དེ་ཅམ་དུ་སྟོ་འདོགས་བདག་འཛིན་ལ་ཡང་ངེས་
པར་གཞོད་པ་ཡིན་པས་སྐབས་འདིར་ཡང་རང་ངོས་ནས་གྱུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་

པའི་དོན་དེ་གཏན་ལ་ཐབ་པ་ཅམ་ཏུ་མ་བཞག་པར་རིགས་པས་ཚུལ་བཞིན་དཔྱད་
 པའི་སྒོ་ནས་དེའི་ངེས་པའི་ཤུགས་རིམ་ལ་ཏང་ནས་ཡང་དང་ཡང་ཏུ་བསྐྱངས་
 དགོས་པ་ཡིན་ལ། སྐྱོང་བའི་སྐབས་ཀྱི་རིགས་པའི་དཔྱད་ལུགས་དེ་ཡང་སྒོ་འདོགས་
 དེས་རི་ལྟར་བབྱང་བ་ལ་གཞོད་བྱེད་དང་དེས་བབྱང་བ་ལྟར་ཀྱི་དོན་མེད་པ་ལ་སྐྱབ་
 བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་མི་འདྲ་བ་ཏུ་མའི་སྒོ་ནས་བསམ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། དུག་པ་དེ་
 ལྟར་མ་ཟད་ངེས་འབྱུང་ཞོགས་ལའང་དགོས་པའི་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་བསམ་པ་དེ་ལྟ་མ་
 ཡིན་ན་འོན་མི་རྟག་པ་དང་ལས་འབྲས་དང་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་དང་བྱང་ཚུབ་
 ཀྱི་སེམས་དང་བྱམས་པ་དང་སྦྱིང་རྗེ་ཞོགས་སྒོམ་པ་ལའང་མི་རྟག་པ་ཞོགས་དེ་དག་
 གི་གོ་བ་རྟེན་པ་ཅམ་ཞིག་བྱུང་བྱིན་དེ་ནས་བབྱང་སྟེ་དོན་དེ་ག་རང་ལ་མི་དཔྱད་
 པར་དཔེར་ན་མི་རྟག་པ་བསྒོམ་པ་ལྟ་བུ་ལ་བདག་ནི་འཆིའོ་སྟམ་ཏུ་བསམ་པ་ཅམ་
 ཀྱི་འཇིན་སྐྱངས་གཅིག་ཕྱ་དེ་ཁོ་ན་བབྱང་ནས་བསྐྱང་དགོས་པར་འགྱུར་རྟེ། བདག་
 མེད་པའི་དོན་བསྒོམ་པ་དང་འདི་གཉིས་རྒྱ་མཆན་རྣམ་པ་ཀྱན་ནས་མཚུངས་པའི་
 ཕྱིར་རོ། བདུན་པ་དེས་དབྱང་སྒོམ་རྣམས་ལྷང་རིགས་ཀྱི་སྒོམ་དགོས་པའི་ཚུལ་ནི། རྒྱ་
 མཆན་དེས་ན་གོང་གི་མི་རྟག་པ་ཞོགས་ཀྱི་དོན་ལ་ངེས་པ་རྣམ་དག་ཅིག་འདེན་པ་
 ལ་ནི་བདག་ནི་འཆིའོ་སྟམ་པ་ཅམ་དང་སེམས་ཅན་ཀྱི་དོན་ཏུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་
 བྱའོ་སྟམ་པ་ཅམ་དང་སེམས་ཅན་སྦྱིང་རྗེ་རྗེ་སྟམ་པ་ཅམ་རྗེ་ལ་ཞོགས་པས་མཆོན་དེ་
 འདྲའི་དམ་བཅའ་བའི་དོན་བྲན་པ་ཅམ་རྗེ་བྱས་པས་མི་ཆོག་གི། དམ་བཅའི་དོན་ཏེ་
 གཏིང་ཚུགས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཆན་སྒོ་ཏུ་མ་ནས་བསམ་དགོས་པ་བཞིན་ཏུ་རང་
 རོས་ནས་ཐུབ་པའི་རང་བཞིན་ཏུ་མེད་པའི་དོན་ལ་ངེས་པ་བརྟན་པ་དང་ངེས་པ་
 དེའི་ཤུགས་བྲག་པར་བྱེད་པ་ཞོགས་ཀྱང་དེ་དག་གི་དམ་བཅའ་ཅམ་ཞིག་སེམས་ལ་
 བཟུངས་པའི་སྒོ་ནས་བབྱང་བ་ཅམ་ཀྱིས་མི་ཆོག་གི། གོང་ཏུ་བཤད་པ་ལྟར་ཀྱི་གཞོད་
 བྱེད་དང་རིགས་པས་སྐྱབ་བྱེད་སྒོ་ཏུ་མ་ནས་བསམ་དགོས་ཏེ། འདིའི་རྒྱ་མཆན་གོང་
 ཏུ་སྦྱེས་བྱ་རྒྱུ་དེའི་སྐབས་སུ་ཡང་མང་ཏུ་བཤད་ཟིན་ཏོ།

གསུམ་པ་ཞི་གནས་རྗེས་སུ་དབྱད་ནས་བསྐྱོམ་པར་པཎ་གྲུབ་ཉི་ཟླ་ལྟ་བུ་
དུ་མས་བཤད་ཚུལ་ལ་ལྟ་ལས་དང་པོ་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བས་བཤད་ཀྱི་ཚུལ་ནི། གོང་
གི་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡང་སྐྱོམ་རིམ་དང་པོ་དང་བར་པ་དང་ཐ་མ་གསུམ་ཀར་ཐོག་མར་
ཞི་གནས་གྲུབ་པར་བྱས་ནས་ལྷག་མཐོང་སྐྱོམ་པའི་ཆེ་དབྱད་པ་མང་དུ་བྱས་ནས་
བསྐྱོམས་དགོས་པར་གསུངས་ཤིང་། དེར་མ་ཟད་དབྱུ་མ་ལ་འཇུག་པ་གོང་དུ་བྲངས་
པ་ལས་ཀྱང་། རྣལ་འབྱོར་པ་ཡིས་བདག་ནི་འགོག་པར་བྱེད། ཅེས་སོགས་གསུངས་
པའི་ཆོག་ནམས་ཀྱིས་བདག་མེད་པའི་དོན་སྐྱོམ་པའི་ཆེ་དབྱད་པ་གོང་དུ་བཤད་པ་
དེ་དག་བྱེད་དགོས་པར་གསུངས་ཏེ། འཇུག་པའི་འདི་འོ་སྐབས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་པ་ནི་
ཞི་ལྷག་གང་ཅུང་རྙེད་པ་ཞིག་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་ཞི་གནས་མ་གྲུབ་པའི་སྡོན་དུ་
སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བའི་གོ་བ་མི་འཆོལ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་སོགས་
ལས་བྱིན་དུག་གི་གོ་རིམ་གསུངས་པའི་བསམ་གཏན་ཀྱི་ཕར་བྱིན་ཀྱི་འོག་ཤེས་རབ་
ཀྱི་ཕར་བྱིན་ཀྱི་སྐབས་སུ་ལྟ་བའི་དབྱད་པ་ནམས་གསུངས་པས་ན་བསམ་གཏན་དང་
ཤེས་རབ་ཀྱི་ལྟ་བའི་དབྱད་པ་གསུངས་པ་དེའི་གོ་རིམ་ཀྱི་རིམ་པའི་གནད་ཀྱིས་ཀྱང་
བསམ་གཏན་བསྐྱབས་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གཉིས་
ལ་དབྱེད་པ་ཞིག་ངས་པར་དགོས་པར་དགོངས་པ་ཡིན་ལ། རྒྱུ་གཉིས་པ་པར་ཆེན་
ལེགས་ལྡན་ཀྱིས་དབྱུ་མ་སྟོང་པོ་ཅུ་འབྲེལ་གཉིས་ཀར་བཤད་ཚུལ་དབྱུ་མ་སྟོང་པོ་
ལས་ཀྱང་། སྐྱོམ་པ་པོ་དེའི་སྐོ་གྲོས་ཀྱིས་ཞི་གནས་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་གྲུབ་པ་
དེའི་འོག་ཏུ་ནི། ཡུལ་ལ་མ་དབྱད་པར་ཐ་སྟོད་དུ་སྟང་ཞིང་གྲགས་པ་ཅམ་ཀྱི་སྐོ་
ནས་བབྱང་བར་བྱ་བའི། བརྟན་པར་གྲུབ་པའི་ཆོས་ནམས་ཀྱི་དངོས་པོ་སྟེ་ངོ་བོ་སྟང་
ཅམ་པ་འདི་དག་ལ། ཡིན་ཚུལ་རི་ལྟར་ཡིན་དབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་བརྟག་
པའི་ཚུལ་འདི་ལྟར་བརྟག་པར་བྱ་སྟེ། ཅེས་གསུངས་ཤིང་། དེའི་འབྲེལ་པར་ཡང་ཞི་
གནས་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འདྲིན་སྐྱེས་ཟིན་པའི་འོག་ཏུ་ལྷག་མཐོང་བསྐྱོམ་པའི་སྐབས་སུ་ལྟ་
བའི་དབྱད་པ་ནམས་བྱ་བར་གསུངས་པ་དང་། གསུམ་པ་དཔལ་ལྡན་ཞི་བ་ལྷན་བཤད་

འོ་ཚུལ། དེར་ཡང་མ་ཟད་སྟོང་འདུག་ལས་ཀྱང་། ཞི་གནས་བསྐྱབ་ཚུལ་གྱི་ཐབས་
 སྟོང་འདུག་གི་བསམ་གཏན་གྱི་པར་བྱ་གྱི་ལེན་འབྱུང་བ་བཞིན་བསྐྱབས་ནས།
 དེ་ནས་དེའི་འོག་ཏུ་ཤེས་རབ་སྒོམ་པའི་ཆོ་ན་རིགས་པའི་དབྱེད་པས་བསྒོམ་དགོས་
 པར་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ།། བཞི་པ་བྱིན་དུག་སྟོན་པའི་གཞུང་ཀྱན་གྱི་དགོངས་པ་
 ཡིན་འོ་ཚུལ་རྒྱ་མཚན་དེས་ན་པར་བྱ་དུག་གི་ཐ་མ་བསམ་གཏན་དང་ཤེས་རབ་
 གཉིས་གྱི་རིམ་པ་དང་བསྐྱབ་པ་གསུམ་གྱི་བྱི་མ་ཉིང་ངེ་འདྲིན་དང་ཤེས་རབ་གཉིས་
 གྱི་བསྐྱབ་པའི་རིམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཉིང་ངེ་འདྲིན་སྟོན་དུ་བསྐྱབས་ནས་དེའི་རྗེས་
 སུ་ཤེས་རབ་བསྒོམ་པའི་རིམ་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། རིམ་པ་དེའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཤེས་
 རབ་དེའི་བསྒོམ་ཚུལ་གྱི་སྐབས་ལ་ཡུལ་རི་ལྟ་བུ་དང་རི་སྟེད་པ་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་
 དཔྱེད་པའི་སྟོན་ནས་བསྒོམ་དགོས་པར་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྐབས་སུ་བབས་
 པའི་སྟོམ་པའི་རིམ་པ་ལས་མི་འདའ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་ན་དབྱེད་པ་བྱེད་ཚུལ་དེ་དེ་
 ལས་ལོག་པ་པ་ཞིག་ཡིན་པར་བརྟག་པར་མི་བྱའོ།། ལྷ་པ་དེ་དག་ཏུ་མ་ཟད་མདོ་རྒྱུད་
 དགོངས་འགྲེལ་ཆེན་པོ་ཀྱན་གྱིས་བཤད་འོ་ཚུལ་གོང་གི་གསུངས་ཚུལ་དེ་དག་ཏུ་མ་
 ཟད་གཞན་ཡང་གཞུང་ཆེ་བ་དུ་མ་ནས་ཚུལ་གོང་གི་དེ་ལྟར་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་པས་
 བ་ལྷག་མཐོང་སྒོམ་པའི་ཆོ་ན་རིགས་པས་དཔྱེད་དགོས་པར་ཐག་ཆོད་ཅིང་འོ་བྱེད་པ་
 འདི་སྤར་ཆེ་བ་བཞིའི་སྐབས་སུ་སམ་རྒྱ་ཏེ་སོགས་གྱིས་བཤད་པ་དེ་སོགས་གདོན་མི་
 ཟའོ།།

བཞི་པ་ཐུབ་དོན་རང་ལུགས་འཕྲོས་དང་བཅས་པ་ལ་བརྩུ་ལས་དང་པོ་དེ་
 དག་གི་ཐུབ་དོན་ཞི་གནས་ཐུབ་ནས་ལྷག་མཐོང་སྒོམ་དུས་དབྱེད་འདྲིན་གཉིས་
 ཀ་སྟེལ་དགོས་འོ་ཚུལ་ནི། གོང་དུ་ལྷག་མཐོང་བསྒོམ་པ་ལ་དབྱེད་འདྲིན་གཉིས་
 ཀ་དགོས་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་ན་ཐོག་མར་ཞི་གནས་ཐུབ་པར་བྱས་པའི་འོག་ཏུ་ལྷག་
 མཐོང་བསྒོམ་པའི་ཆོ་ན་འདྲིན་སྟོམ་གཏན་ནས་མ་བྱས་པར་རིགས་པའི་དབྱེད་སྟོམ་
 འབའ་ཞིག་བྱས་ན་ནི་གནས་ཆའི་ལྷགས་ཉམས་པས་སྤར་གྱི་ཞི་གནས་ཀྱང་འདྲིན་

པར་འགྱུར་ལ། ཞི་གནས་ཀྱི་གནས་ཆ་གསར་དུ་ཡང་མ་བསྐྱབས་པའི་ཕྱིར་ན་ཞི་
གནས་ཉམས་ཏེ་མེད་པར་འགྱུར་ལ། ཟུ་མཆན་དེའི་ཕྱིར་གཞི་རྟེན་ཞི་གནས་མེད་
པས་ལྷག་མཐོང་ཡང་མི་སྐྱེ་ཉེ་ལྷུ་ལྟར་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་རོ། ལྷུ་དེས་ན་
ལྟར་དམིགས་པ་ལ་སེམས་བརྟན་པར་གནས་པ་བྱུང་བའི་ཞི་གནས་ཀྱང་གནས་
ཆ་བརྟན་པོ་དགོས་པས་ན་སྐྱོང་དགོས་ལ། གནས་ཆ་བརྟན་པོ་དེ་གཞིར་བྱས་ནས་
ལྷག་མཐོང་འཆོལ་དགོས་པས་ན་དབྱུང་སྒྲོམ་ཡང་བྱ་དགོས་པས་དབྱུང་འཛོག་གཉིས་
ཀ་ངས་པར་དགོས་སོ། གཉིས་པ་དེ་ལྟར་བསྒྲོམ་པས་བྱུང་འབྲེལ་ཡོད་ལྷུ་ནི།
དེ་གཉིས་ཀ་དགོས་པ་དེའི་བྱེད་ལུགས་དེ་ཡང་ལྷག་མཐོང་གི་སྒྲོགས་ཀྱིས་དབྱུང་
སྒྲོམ་བྱས་པའི་མཐར་དབྱུང་སྒྲོམ་བྱས་པའི་དོན་དེ་ཉིད་ལ་མི་དབྱུང་པར་འཛོག་པའི་
འཛོག་སྒྲོམ་སྐྱེལ་མར་བྱས་པ་དེའི་རྒྱས་བདག་མེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་ལྷག་བྱུང་
འབྲེལ་ངས་པས་འབྱུང་པ་ཡིན་ལོ། གསུམ་པ་ཡིད་བྱེད་ཅམ་མིན་པར་ཡུལ་སྟོང་
ཉིད་ཡུལ་ཅན་གྱིས་པས་བཅལ་ནས་སྟོང་པར་རྟོགས་པའི་དབྱུང་སྒྲོམ་ཁོ་ནས་མཆན་
མེད་ལ་འཇུག་པའི་ལུང་གསལ་ལྷོ་བ་ནི། ལྷུ་དེ་ཡང་སྒྲོམ་རིམ་བར་པ་ལས། མདོ་
བྲངས་ཏེ་གསུངས་པ་ནི་འབགས་པ་དགོན་ཅོག་སྤྱིན་གྱི་མདོ་ལས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་
ཉིད་ཀྱིས་བཀའ་རྒྱུལ་ཏེ། ལྷུ་དེ་ལྟར་སྐྱོན་སྟོང་བ་ལ་མཁས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་དེས་
མཆན་མའི་སྒྲོས་པ་ཐམས་ཅད་བྲལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་
བསྒྲོམ་པར་བྱེད་པ་དེ་ཉིད་ལ་རྣལ་འབྱོར་དུ་བྱེད་དོ། དེ་ལྟར་དེས་སྟོང་པ་ཉིད་བསྒྲོམ་
པ་ལ་རྣལ་འབྱོར་དུ་ཡང་དང་ཡང་དུ་བྱེད་པ་དེའི་ཆེ་སྟོང་པ་ཉིད་སྒྲོམ་པ་མང་བ་ལ་
བརྟེན་ནས་དེའི་སེམས་གཞན་དུ་འཕྲོ་ན་འཕྲོ་སའི་ཡུལ་ལམ་གནས་གང་དང་གང་
དུ་སེམས་འཕྲོ་ཞིང་སེམས་མདོན་པར་དགའ་བར་འགྱུར་བའི་ཡུལ་ལམ་གནས་དེ་
དང་དེ་དག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་རི་ལྟར་ཡིན་རིགས་པས་ཡོངས་སུ་བརྟགས་གིང་ཆ་སོ་སོར་
བཅལ་བའི་ཆེ་ན་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཁོ་ནར་རྣལ་འབྱོར་པ་དེས་རྟོགས་སོ། འཕྲོ་
མཁན་གྱིས་སེམས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་རིགས་པས་བརྟགས་གིང་ཆ་སོ་སོར་བཅལ་

བའི་ཆོ་ན་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲོང་པ་ཁོ་ནར་དེས་རྟོགས་སོ། ། འཕྲོ་སའི་ཡུལ་དང་
 འཕྲོ་མཁན་གྱི་སེམས་ཀྱི་རོ་བོ་ཉིད་འཆོལ་མཁན་གྱི་སེམས་གང་གིས་འཕྲོ་ས་དང་
 འཕྲོ་མཁན་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲོང་པར་རྟོགས་པའི་སེམས་དེ་ཡང་རང་གི་རོ་བོ་ཉིད་
 རི་ལྟར་ཡིན་ཆ་སོ་སོར་བྱེ་ནས་ཀྱུན་ཏུ་བརྟགས་ཤིང་བཅའ་ན་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་
 སྒྲོང་པར་རྟོགས་ཏེ། ཚུལ་དེ་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲོང་པར་རྟོགས་པ་དེ་ཉིད་གྱིས་
 བདེན་འཛིན་སོགས་ཀྱི་མཆན་མའི་སྒྲོམ་པ་མེད་པའི་སྒྲོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ནལ་འབྱོར་
 ལ་འཇུག་གོ་ཞེས་འབྱུང་ངོ་། ། བཞི་པ་དེའི་དོན་མཁས་པས་བཤད་པའི་ཚུལ་ནི། ཞེས་
 དངས་ནས་མདོ་དེའི་དོན་འཆད་པ་ན་ཡང་འདི་ཉིད་ལས་མདོ་འདིས་ནི་ཆོས་རྣམས་
 ལ་རིགས་པས་ཡོངས་སུ་རྟོག་ཅིང་སོ་སོར་དབྱུད་པ་སྒོམ་ཏུ་གཏོང་བའི་སྒོ་ནས་
 བསྒྲུབ་པ་དེ་ཉིད་ཁོ་ནས་མཆན་མའི་སྒྲོམ་པ་མེད་པའི་ལྷག་མཐོང་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་
 ཉིད་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་པར་བསྟན་ཏེ། ཡུལ་གང་ཡང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡོངས་སུ་སྒྲོང་
 བའི་དྲན་པ་བཀག་པ་ཅམ་ཞིག་བྱས་པ་དང་ཤེས་རབ་གྱིས་དངོས་པོའི་རོ་བོ་ཉིད་ལ་
 སོ་སོར་རིགས་པས་མི་རྟོག་ཅིང་མི་དབྱུད་པར་བསྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་དེ་ཅམ་གྱིས་ནི་
 རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་སྟེ་བདེན་འཛིན་གྱི་སྒྲོམ་པ་དང་བྲལ་བའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྒྲོམ་
 ཚུལ་ཉིད་ཏུ་འཇུག་པ་གཏན་ནས་མི་སྲིད་པར་གྱིན་ཏུ་གསལ་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ་
 ཞེས་གསུངས་སོ། ། ལྷ་པ་དེས་ན་ཏ་ཤང་ལྟར་ཡིད་བྱེད་སྒྲུངས་ན་མཆན་མེད་མི་ཐོབ་
 པའི་རིགས་པ་དེ་ལྟར་སྒྲོམ་རིམ་གྱི་ལུང་དེས་ནི་གང་ལ་སེམས་འཕྲོ་བའི་ཡུལ་
 དང་དེ་ལ་སེམས་འཕྲོ་མཁན་གྱི་སེམས་རྣམས་ལ་རིགས་པས་སོ་སོར་བརྟགས་ཤིང་
 དབྱུད་པ་ན་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲོང་པར་རྟོགས་པ་དང་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲོང་པར་
 རྟོགས་པ་པོའི་སེམས་དེ་འང་རིགས་པས་བཅའ་བའམ་དབྱུད་པ་ན་ཡང་རང་བཞིན་
 གྱིས་སྒྲོང་པར་རྟོགས་པར་གསུངས་པ་དང་རིགས་པས་དབྱུད་ཚུལ་དེ་དག་གྱུང་སྒྲོང་
 ཉིད་བསྒྲུབ་པའི་ཆོ་བྱེད་དགོས་པར་གསུངས་ཤིང་ཚུལ་དེ་ལྟར་རིགས་པས་དབྱུད་
 པ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲོང་པར་རྟོགས་པ་དེ་ཉིད་གྱིས་བདེན་འཛིན་གྱི་

སྒྲིམ་པའི་མཆན་མེད་ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད་སྒྲིམ་པའི་ནལ་འབྱོར་ལ་འབྱུག་པར་གསུངས་
པ་ཡིན་པས། ཡིན་ཚུལ་རི་ལྟར་ཡིན་ཡོངས་སུ་དབྱེད་ཅིང་རྟོག་པའི་སྒྲོ་ནས་འཆོལ་
བའི་རིགས་པའི་དབྱད་པ་སྟོན་དུ་མ་བཏང་བར་རྒྱུ་མཁན་པོ་ཉ་ཤང་འདོད་པ་ལྟར་
རང་གི་སེམས་སྦྱིར་འཕྲོ་བ་ནང་དུ་བསྐྱས་པའི་སྒྲོ་ནས་བྲན་པ་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་
ཐམས་ཅད་སྤངས་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་ནི་བདེན་འདྲིན་གྱི་ནམ་པར་རྟོག་པའི་མཆན་མེད་
དམ་མི་རྟོག་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་སྒྲིམ་པར་འབྱུག་པ་མི་སྲིད་པར་གསལ་བར་བསྟན་ཏེ།
དུག་པ་འཕྲོས་དོན་དབྱད་པས་མཆན་འདྲིན་ཅ་བ་ནས་སྟོང་པའི་ཚུལ་རྒྱ་མཆན་དེས་
ན་སྤར་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཆོས་རྣམས་ལ་ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་བདག་གཉིས་ཀྱི་
ངོ་བོ་རྒྱལ་ཙམ་ཡང་མ་ཐུབ་པ་མཐོང་བར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་རིགས་པའི་མཆོན་གྱིས་
རང་རང་གི་ཆ་སོ་སོར་བྱེ་བའི་སྒྲོ་ནས་བཞིག་ཅིང་འབྲལ་ལ། བདག་མེད་པ་ལ་ངེས་
ཤེས་རྣམ་པར་དག་པ་ཐོག་མར་བྲང་བར་བྱའོ།། རེས་པ་རི་ལྟར་བྲང་བ་དེ་ལྟར་ཆོས་
དང་གང་ཟག་གི་བདག་གཉིས་ཀྱི་དངོས་པོ་འཕྲོ་བོ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་ཉིད་
མཐོང་བ་ན། དེ་ནས་བདག་དེ་གཉིས་བཀག་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དངོས་པོ་སྟེ་
རང་བཞིན་གྱིས་ཐུབ་པ་མེད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་ཡང་ཡང་དག་པར་ཉེ་བདེན་པར་
ཐུབ་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་མོ་གཤམ་གྱི་བྱའི་དངོས་པོ་མེད་པའི་དངོས་མེད་
དེ་ཉིད་ཡོད་པར་འདྲིན་པ་ནི་རང་ལ་མོ་གཤམ་དང་བྱ་སྒྲུབ་ཞིང་དམིགས་པ་ཞིག་ལ་
ངེས་པར་བསྟོས་དགོས་ཏེ། མོ་གཤམ་དང་བྱ་དེ་གཉིས་དུས་ནམ་གྱི་ཆེ་ཡང་རང་ལ་
མ་དམིགས་ཤིང་མ་མཐོང་ན་མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་མེད་པ་བདེན་པར་ཡོད་པར་གང་ཟག་
འགས་ཀྱང་ཐ་སྟོད་མི་འདོགས་པ་ལྟར། ཡུལ་དངོས་པོ་བདེན་པ་བ་སྟེ་བདེན་པར་
ཐུབ་པ་འགའ་ཡང་ཡོད་པའི་གཞི་འགར་ཡང་མ་དམིགས་ཤིང་མ་མཐོང་ན། དངོས་
པོ་དེའི་སྟོང་གི་བདེན་ཐུབ་ཀྱི་དངོས་པོ་མེད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་ཡང་བདེན་པ་བ་སྟེ་
བདེན་པར་ཐུབ་པ་ཡོད་པར་འདྲིན་པའི་རྟོག་པ་ཡང་གཏན་ནས་སྦྱེ་བར་མི་འགྱུར་
རོ།། དཔེ་དོན་འདི་གཉིས་ཀྱང་དཔེར་ན་མོ་གཤམ་དང་བྱ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་སྤར་རང་

གི་མཐོང་ཐོས་གང་ཡང་མེད་ན་མོ་གཤམ་དང་བུའི་རྣམ་རྟོག་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་ལ་མོ་
 གཤམ་གྱི་བུའི་རྣམ་རྟོག་གཏན་ནས་མེད་པ་ལ་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་འདི་མེད་པའོ་སྒྲུམ་པ་
 སྐྱེ་བའི་ཐབས་མེད་པས་ན་དེ་ལ་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་དེ་མེད་པ་འདི་ཉིད་ཡོད་དོ་ཞེས་
 འཛིན་པ་ག་ལ་ཡོད། དེ་བཞིན་དུ་དངོས་སོ་བདེན་གྲུབ་གཏན་ནས་མ་མཐོང་བའི་
 སྒྲོ་ནས་དེའི་རྣམ་རྟོག་གཏན་ནས་མེད་པ་ཞིག་ལ་དངོས་སོ་བདེན་གྲུབ་མེད་པ་འདི་
 ཡོད་དོ་སྒྲུམ་པའི་སྒྲོ་སྐྱེ་བ་ག་ལ་སྲིད་ཅེས་སོ།། བུ་མཆན་པ་མཆན་འཛིན་ཐམས་ཅད་
 གྲུང་ལྡོག་བྱེད་ཚུལ་ནི། རྒྱ་མཆན་དེས་ན་དེ་ལ་བཞིན་ནས་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་མཆན་མར་
 འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་ལྡོག་པར་འགྱུར་རྟེ། བདེན་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་ཡིན་ན་
 དངོས་སོ་བདེན་པར་འཛིན་པ་འམ་དངོས་མེད་བདེན་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་གང་
 རུང་ཞིག་ལས་མ་འདས་པ་ཡིན་པས་ན་བྱབ་བྱེད་དངོས་སོ་འམ་དངོས་མེད་བདེན་
 པར་འཛིན་པ་གང་རུང་ལོག་ན་བྱབ་བྱེད་བདེན་པར་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ཡང་ལྡོག་པར་
 འགྱུར་བར་སྒྲོམ་རིམ་དུ་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ།། བརྒྱད་པ་བདེན་འཛིན་སྟོང་བ་ལ་
 ཡུལ་བདེན་མེད་དུ་དབྱད་དགོས་ཀྱི་ཡིད་བྱེད་སྟོང་བ་ཙམ་གྱིས་དེ་སྟོང་བར་མི་རྒྱས་
 བྱེད་ཚུལ་ནི། ཚུལ་དེ་ལྟར་རིགས་པས་དབྱད་པའི་སྒྲོ་ནས་དངོས་སོ་ཡོད་མེད་གང་ལ་
 ཡང་བདེན་པར་གྲུབ་པ་རྒྱལ་ཙམ་ཡང་མེད་པར་ཆོག་ཙམ་མིན་པའི་ངེས་པ་གཏིང་
 ཐག་པ་ནས་འདྲོངས་པའི་ངེས་པ་ཞིག་ཅི་ནས་བསྐྱེད་པ་དང་དེ་འདྲའི་ངེས་པ་དེས་
 ཐག་བཅད་པའི་དོན་དེ་ཉིད་ལ་མི་དབྱེད་པར་འཛོག་པ་གཉིས་སོ་དེ་རེ་མོས་སུ་བྱེད་
 པའི་སྒྲོ་ནས་སྒྲོམ་པ་ནི་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་
 སྟོས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་དེ་ཉིད་སྐྱབ་པའི་ཐབས་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ཡིན་གྱི།
 ཡུལ་རྣམས་ལ་ཅི་ཡང་མི་དབྱེད་པར་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་བྱ་བ་བཀག་པའི་སྒྲོ་ནས་ཐེམས་
 བ་དུ་བསྐྱུས་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་ནི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་སྐྱབ་པར་མི་རྒྱས་
 རྟེ། མི་རྒྱས་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡང་ཡུལ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་བྱིན་ཅི་ལོག་དེ་གཏན་
 ནས་སྟོང་བར་མི་རྒྱས་པའི་བྱིར་རྟེ། བུ་དགྲུ་པ་དབྱད་སྒྲོམ་མེད་པར་ཡིད་བྱེད་བསྐྱུས་

པ་ཅམ་བདེན་པ་དང་བདག་ཡོད་པར་མི་རྟོག་པ་ཅམ་ལས་བདེན་མེད་བདག་མེད་
རྟོགས་པ་མིན་པས་བདེན་འདྲིན་ལ་མི་གཞོད་འཁྱེལ་ནི། ཡིད་བྱེད་བཀག་པ་དེ་
ནི་ཡུལ་ལ་བདེན་པར་ཡོད་པར་མི་རྟོག་པ་ཅམ་ཞིག་ཡིན་གྱི། དེས་ཡུལ་བདེན་མེད་
རྟོགས་པ་གཏན་ནས་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཚུལ་དེ་བཞིན་དུ་ཡིད་བྱེད་བཀག་པ་དེ་ནི་
ཡུལ་ལ་བདག་གཉིས་ཡོད་པར་མི་རྟོག་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི། དེས་བདག་མེད་རྟོགས་པ་
མིན་པས་ན་སྒྲོ་ཡིད་བྱེད་བཀག་པ་དེ་འདྲ་བསྒྲུལ་པ་དེས་ནི་བདག་འདྲིན་ལ་ཅི་
ཡང་མི་གཞོད་པའི་ཕྱིར་རོ། བཅུ་པ་བདེན་པར་དང་བདག་ཏུ་མི་རྟོག་པ་དང་བདེན་
མེད་རྟོགས་པ་སོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བྱེད་དགོས་འཁྱེལ་རྒྱ་མཆན་དེས་ན་ཡུལ་བདེན་
པར་ཡོད་པ་དང་ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་བདག་གཉིས་སུ་ཡོད་པར་རང་གི་སྒྲོས་པར་
མི་རྟོག་པ་ཅམ་དང་ཡུལ་གྱི་སྤྲོད་ནས་བདེན་པར་མེད་པ་དང་བདག་མེད་པའི་ཚུལ་
གཉིས་རི་བཞིན་ངེས་པའི་སྒྲོ་ནས་རྟོགས་པ་རྣམས་བྱུང་པར་བྱེད་པར་བྱ་དགོས་པ་
འདི་ནི་གང་ལས་ཀྱང་གལ་ཆེ་བའི་གནད་ཀྱི་དོན་དུ་བྱངས་ཤིག་ཅེས་འདོམས་པའོ།

གོང་གི་ས་བཅད་གཉིས་པ་ཚུད་པ་སྤང་བ་འཁྱེལ་ཚུད་པ་དང་ལན་གཉིས་
ལས་དང་པོ་ནི། འདི་ལ་གལ་ཏེ་གཞན་དག་ན་རེ་བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་སོ་སོར་
དབྱེད་པ་དེ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡིན་པས་ན་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་གོམས་པར་བྱས་
པ་དེ་ལས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་འཇགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྡེ་བ་ནི་ཤིན་དུ་འགལ་བ་
ཡིན་ཏེ། འགལ་བའི་རྒྱ་མཆན་ནི་འབྲས་སུ་རྒྱུའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པས་ན་འབྲས་སུ་དང་
རྒྱ་གཉིས་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ་སྒྲུལ་ནས་དེ་སྐད་སྒྲུ་ན། འཁྱེལ་གཉིས་
པ་ལན་ལ་ལན་དངོས་དང་། དེ་ཡང་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་ཚུལ་དང་།
མདོ་ལས་མཆན་མར་སྒྱུད་པ་དང་མི་གནས་པའི་དོན་བཤད་པ་དང་། བདེན་འདྲིན་
ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་འགོག་ཚུལ་དང་། ཤིང་རྟ་ཆེན་པོའི་ལུགས་བཞིན་དགོས་ཚུལ་དང་ལྷ།
དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་སོ་སོར་རྟོག་པས་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་སྡེ་འཁྱེལ་ནི། འདི་
འདྲ་བ་ལ་ལན་ནི། སངས་རྒྱས་བཙུངས་ལྡན་འདས་ཉིད་ཀྱིས་དཔེ་དང་བཅས་པའི་སྒྲོ་

ནས་གསལ་བར་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་འད་སྲུང་གི་ལེན་ལས། འད་སྲུང་ཞེས་
 བོས་ནས། དཔེ་འདི་ལྟ་བུ་ཡིན་སྟེ། དཔེར་ན་གིང་གཉིས་རྒྱུད་གི་ཤུགས་ཀྱིས་བསྐྱོད་
 པའི་སྒོ་ནས་པན་རྒྱུད་ཅིང་བཤུད་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མེ་འབྱུང་སྟེ། མེ་དེ་བྱུང་
 བས་ཀྱང་མེ་དེས་གིང་གཉིས་པོ་དེ་སྟེག་པར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཡང་འད་སྲུང་
 ཞེས་བོས་ནས་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་ཅིང་དབྱེད་པ་ཡོད་ན་
 དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་འཕགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་པོའི་མེ་སྟེ་སྟེ། མེ་དེ་སྟེས་པ་ཉིད་
 ཀྱིས་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་དབྱེད་ཅིང་རྟོག་པའི་རྣམ་རྟོག་གི་གིང་དེ་ཉིད་སྟེག་པར་
 བྱེད་དོ་ཞེས་སོ་སོར་རྟོག་པའི་རྣམ་རྟོག་ལས་འཕགས་པའི་ཤེས་རབ་སྐྱིབ་པ་སྟེག་
 པའི་མེ་ལྟ་བུ་དེ་སྟེ་བར་གསུངས་ལ། གཉིས་པ་དེ་ལྟར་དབྱད་ན་མི་རྟོག་ཡི་ཤེས་སྟེ་
 ལ་ཡིད་བྱེད་སྤང་ཙམ་ཀྱིས་མི་སྟེ། རྒྱུ་ལྟུང་གི། དེ་དང་མཐུན་པར་སྒོམ་རིམ་བར་པ་
 ལས་ཀྱང་། སྟོང་ཉིད་སྒོམ་པ་པོའི་རྣལ་འབྱོར་པ་དེས་དབྱེད་པའི་རྒྱལ་དེ་ལྟར་ཤེས་
 རབ་ཀྱིས་ཡུལ་གྱི་ཆ་སོ་སོར་བྱེད་ནས་རྣམ་པར་དབྱད་དེ་དེ་ནས་དུས་གང་གི་ཆེ་རྣལ་
 འབྱོར་བ་དེས་གང་ལ་དབྱད་པར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་གང་གི་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་དོན་དམ་
 པར་ཡོད་པར་ངེས་པར་མི་འཇིག་པར་སྟེ་དེ་ལྟར་མེད་པར་མཐོང་བའི་དུས་དེའི་ཆེ་
 ཡུལ་ལ་བདེན་པར་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཇིག་ལ་འཇུག་
 གོ། དེ་ལྟར་བྱས་པའི་རྒྱལ་དེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱང་རྣལ་
 འབྱོར་པ་དེས་ངེས་པར་རྟོགས་སོ། སྟེ་བོ་སྐྱུན་པོ་གང་ཞིག་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དབྱེད་
 པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་གང་ལ་དབྱེད་པའི་གཞིའི་དངོས་པོ་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྤང་བ་དེ་
 སྟོང་ལུགས་རི་ལྟར་ཡིན་དངོས་པོའི་ཆ་སོ་སོར་བརྟགས་གིང་དབྱད་པ་ན་དོན་དམ་
 པར་མེད་པར་ཤེས་ནས་མི་སྒོམ་གྱི། འོ་ན་རི་ལྟར་སྒོམ་ན་སྐྱུན་པོ་དེ་དག་གང་ཡང་མ་
 དབྱད་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡོངས་སུ་སྤངས་པའི་སྒོ་ནས་བྱན་པ་མེད་པ་ཙམ་འབའ་
 ཞིག་སྒོམ་པར་བྱེད་དོ། དེ་ལྟར་ཡིད་བྱེད་བཀག་པའི་བྱན་མེད་ཙམ་ཞིག་སྒོམ་པར་
 བྱེད་པ་པོ་དེའི་ཡུལ་བདེན་པར་འཇིག་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་དུས་ནམ་ཡང་མི་

ལྷོག་ཅིང་སྒྲོམ་ལུགས་དེས་དངོས་པོའི་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་
ནམ་གྱི་ཆོ་ཡང་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ལྷན་པོ་དེ་ལ་སེམས་ནང་ཏུ་བསྐྱུས་པ་ཙམ་
མ་གཏོགས་ཡུལ་ལ་བརྟགས་པའི་སྒྲོ་ནས་ངས་ཤེས་བསྐྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྣང་བ་
གཏན་ནས་མེད་པའི་བྱིར་རོ། དེའི་ཚུལ་ཡང་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་
རྟོག་ཅིང་དབྱེད་པ་དེ་ཉིད་ལས་དངོས་པོའི་སྒྲོད་ལུགས་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་
ཏུ་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མེ་བྱུང་ན་དེའི་ཆོ་དཔེར་ན་གཙུག་གིང་སྟེ་ཕན་ཚུན་འབྱུང་
རྒྱུའི་གིང་གཉིས་གཙུག་པ་སྟེ་ཚུལ་པས་བྱད་ཅིང་བཤད་པ་ལས་སྦྱེས་པའི་མེ་དེ་
ཉིད་ཀྱིས་གིང་གཉིས་པོ་དེ་སྟེག་པར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་ཏུ་བདེན་འདིན་གྱི་ནམ་པར་
རྟོག་པའི་གིང་ཡང་སྟེག་གོ་ཞེས་བཙམ་ལུན་འདས་ཀྱིས་འདྲ་སྒྲུང་གི་ལེའུར་བཀའ་
སྒྲུལ་ཏེ་ཞེས་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་རྩེས་སུ་མཐུན་པས་ཆོག་གི་ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་རྒྱ་
འབྲས་འདྲ་དགོས་ན་ཏུ་ཅང་ཐལ་བའི་གོང་ཏུ་བཤད་པའི་སོ་སོར་རྟོག་པ་ལས་
བདེན་འདིན་གྱི་ནམ་རྟོག་སྟེག་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་ཁྱོད་འདོད་པ་ལྟར་
ཡིན་ན་འོ་ན་ལམ་ཟག་བཅས་བསྒྲོམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་འབྱུང་བ་
ཡང་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་བས་ན་སོ་སོ་སྟེ་བོས་ནི་བོག་མར་ལམ་ཟག་བཅས་བསྒྲོམས་
དགོས་པས་དེ་འདྲའི་སོ་སྟེས་འཕགས་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པ་ཡང་གཏན་ནས་མེད་
པར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱ་ལམ་ཟག་བཅས་སྒྲོམ་པ་དེ་དང་འབྲས་སུ་ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་གཉིས་
གཏན་ནས་མི་འདྲ་བའི་བྱིར་རོ། །གཞོད་བྱེད་དེར་མ་ཟད་དེ་བཞིན་ཏུ་ས་བོན་རྒྱ་བོ་
བཏབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷ་གུ་སྟོན་པོ་སྟེ་བ་དང་རྒྱ་མེ་ལས་འབྲས་སུ་ཏུ་བ་སྟེ་བ་དང་
བྱད་མེད་ལས་སྦྱེས་པ་སྟེ་བ་སོགས་རྒྱ་འབྲས་ཕན་ཚུན་ནམ་པ་མི་འདྲ་བའི་རྒྱ་འབྲས་
ནི་མཐའ་ལས་པ་ཞིག་སྣང་ཞིང་མངོན་སུམ་ཏུ་མཐོང་བའི་བྱིར་ན་དེ་ཙམ་གྱིས་རྒྱས་
འབྲས་སུ་བསྐྱེད་པར་འགལ་བར་མི་བབྱུང་ངོ་། །

གཉིས་པ་དེ་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་དང་རྩེས་སུ་མཐུན་ཚུལ་ལ་གཉིས་ལས། དང་
པོ་ཉིང་ངེ་འདིན་གྱི་རྒྱལ་པོའི་ལུང་རིགས་ལས་བཤད་བའི་གོང་ཏུ་རྒྱ་མཆན་དེའི་བྱིར་

ན་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ནམ་པར་མི་རྟག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་ཆོས་དང་གང་
 ཟག་གི་བདག་གཉིས་སུ་འཛིན་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྒྲོམ་ཞེན་ཡུལ་དེ་ཉིད་གིས་
 རྟོང་པའི་བདག་མེད་པའི་དོན་དེ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་
 ཡེ་ཤེས་དེ་སྐྱེ་བ་ལ་ན་དུས་ད་ལྟ་སོ་སྐྱེའི་སྐབས་ནས་བདག་དུ་འཛིན་པའི་སྒྲོ་དེའི་
 ཞེན་ཡུལ་ལ་རིགས་པས་སོ་སོར་དབྱད་ནས་ཞེན་ཡུལ་དེ་ཉིད་མེད་པར་རྟོགས་པའི་
 སྒོ་ནས་དོན་དེ་ཉིད་ལ་སྒྲོམ་དགོས་པ་ཡིན་པས་ན་སོ་སོར་རྟོག་ཅིང་དབྱུང་བ་དེ་ནི་
 རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡིན་ན་ཀྱང་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་
 གྲུབ་པ་དང་ཤིན་ཏུ་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྒྱ་ངེས་པར་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆན་
 ཅི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཀྱལ་པོའི་མདོ་ལས། གལ་ཏེ་སྒྲོམ་པ་པོའི་རྣལ་འབྱོར་པ་དེས་ཆོས་
 རྣམས་ལ་བདག་གཉིས་པོ་མཐོང་བ་མེད་པར་འཇུར་བ་དེ་ལྟར་རིགས་པས་ཡོད་མེད་
 སོ་སོར་རྟོག་ཅིང་དབྱུང་ལ། ཅེས་སོགས་སྟར་གོང་དུ་བྲངས་པ་ལྟར་རོ། ། གཉིས་པ་
 རྣམ་རྟོག་ཡིན་ཀྱང་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་སྐྱེད་ནས་རྗེས་སུ་མཐུན་པོ་ཚུལ་ནི། རྒྱ་མཆན་
 དེས་ན་སྒྲོམ་རིམ་ཐ་མ་ལས་ཀྱང་། སོ་སོར་དབྱུང་བ་དེ་ཉིད་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ངོ་
 བོ་ཉིད་ཡིན་དུ་ཟིན་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་ཡིན་ལུགས་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ངོ་བོ་
 ཉིད་ཅན་གྱི་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་རྟོག་པ་དེ་ཉིད་ལས། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་
 འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་བར་འཇུར་བ་ཡིན་པས་ན་དེ་འདྲའི་འཕགས་པའི་ཡེ་
 ཤེས་དེ་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་གང་ཟག་དེས་ནི་སོ་སོར་རྟོག་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ཅིང་
 བསྒྲོམ་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། ། གསུམ་པ་མདོ་ལས་མཆན་མར་སྦྱོད་པ་དང་མི་
 གནས་པའི་དོན་བཤད་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་མཆན་མ་ལ་སྦྱོད་པར་གསུངས་
 པ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་མཆན་མར་དགོངས་པོ་ཚུལ་ནི། འདི་ལ་གལ་ཏེ་སོ་ན་རེ། ཀྱལ་
 པའི་ཡུམ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་མདོ་ལས། གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་
 རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྟོང་པ་དང་བདག་མེད་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དང་བདེན་
 པར་གྲུབ་པའོ་སྒྲུམ་དུ་རྟོང་པ་དང་བདག་མེད་ཀྱང་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཡུལ་དུ་བྱས་

ནས་བཟུང་ཉེ་སྟོང་ན་ཡང་བདེན་འདིན་གྱི་མཆན་མ་ལ་སྟོང་པར་གསུངས་པ་ཡིན་
པས་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོ་སོར་རྟག་ཅིང་དབྱེད་པ་འདི་མི་འཐད་དོ་སྟེ་ནས་དེ་སྐད་
སྟེ། ཤེར་བྱིན་གྱི་མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་འདི་འདྲ་བ་ནམས་གྱི་དོན་ནི་སྟོང་ཉིད་
ལ་བདེན་པར་བཟུང་ན་བྱིན་ཅི་ལོག་གི་མཆན་མར་འདིན་པ་ལ་སྟོང་པར་འགྱུར་བ་
ལ་བྱེད་གྱི། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའོ་སྟེ་མ་ཅམ་ཞིག་ཏུ་བཟུང་བ་ཅམ་ལ་མཆན་
འདིན་དེར་སྟོང་པར་འགྱུར་ཞེས་གསུངས་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་སྤར་གོང་ཏུ་ལན་མང་ཏུ་
བཤད་ཟིན་ཏོ། །གཉིས་པ་དེ་ལྟ་མིན་ན་མདོ་དེ་དག་གིས་སྟོང་ཉིད་ལ་ཤེས་རབ་གྱིས་
དབྱེད་པར་བསྐྱེད་པ་དང་འགལ་བའི་བཞི། ཚུལ་དེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་ན་འོ་ན་ཤེས་རབ་
གྱི་ས་རྩལ་ཏུ་བྱིན་པའི་མདོ་སྟེ་བརྒྱད་སྟོང་པ་སོགས་དེ་དག་ལས། ཤེར་བྱིན་ལ་སྟོང་
པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཞན་གྱི་དོན་དང་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སྟབ་པའི་སྟོང་
སྟོངས་གྱི་བསམ་པ་ལྟག་པར་རྒྱས་པས་ན་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་གང་ཞིག་ཤེས་རབ་
གྱི་ས་རྩལ་ཏུ་བྱིན་པ་སྟབ་པའི་སྟོན་ནས་དེ་ལ་སྟོང་ཅིང་ཤེས་རབ་གྱི་ས་རྩལ་ཏུ་བྱིན་
པ་དེ་ཉིད་ལ་གོམས་ཤིང་འདིས་པར་བྱེད་པའི་སྟོན་ནས་སྟོན་པ་བྱེད་པ་དེས་ནི་ཚུལ་
འདི་ལྟར་རིགས་པས་ཉེ་བར་ཉེ་རབ་ཏུ་དབྱེད་པའི་སྟོན་ནས་བརྟག་ཅིང་བསམ་ཚུལ་
འདི་ལྟར་ངེས་པར་སྟོང་ཐག་པ་ནས་བསམ་པར་བགྱི་བ་ཡིན་སྟེ། འདི་ལྟར་ཤེས་རབ་
གྱི་ས་རྩལ་ཏུ་བྱིན་པ་འདི་རང་གི་ངོ་ཐོའི་གནས་ཚུལ་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། ཤེས་
རབ་གྱི་ས་རྩལ་ཏུ་བྱིན་པ་འདི་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཐོའི་བདག་པོ་གང་གི་ཡིན། ཅི་གལ་
ཉེ་ཆོས་གང་ཞིག་རིགས་པས་བཅལ་བའི་ཆེ་ངོ་ཐོ་མི་གནས་པས་མེད་པ་དང་གང་
གི་ཡིན་པའི་བྱེད་པ་ཐོའི་བདག་པོ་སྟང་ཏུ་མེད་པས་མི་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་ཤེས་
རབ་གྱི་ས་རྩལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཡིན་ནམ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚུལ་གྱི་རིགས་པས་གལ་ཉེ། བརྟག་
ཚུལ་དེ་ལྟར་ཉེ་བར་བརྟགས་ཤིང་བསམས་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་ངེས་པར་བསམས་པའི་
ཆེ་ན། ཞེས་ཤེར་བྱིན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་སྟོན་པའི་ཆེ་ན་རིགས་པས་དབྱེད་པར་
གསུངས་པ་དང་། ཤེས་རབ་སྟོང་པོ་ལས། ཤེར་བྱིན་ཟབ་མོ་ལ་སྟོང་ཚུལ་རི་ལྟར་སྟེད་

པར་བྱ་ཞེས་པུ་རིའི་བྱས་སྒྱུན་རས་གཟིགས་ལ་རིས་པའི་ལན་དུ་འདི་ལྟར་གསུངས་
 ཏེ། གཟུགས་དང་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤང་པོ་ལྔ་པོ་དེ་དག་ཀྱང་ཡིན་ལུགས་རི་
 ལྟར་ཡིན་ཚུལ་བཞིན་དཔྱད་པའི་རིགས་པས་བརྟགས་ཏེ་མ་རྟེན་པ་ན་ཆོས་དེ་དག་
 ཡུལ་སྟེང་ནས་བྱུང་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་རྣམ་པར་ཏེ་རབ་ཏུ་ཡང་དག་པར་
 རམ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རི་ལྟར་གནས་པའི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་བརྟ་ཞིང་
 རྟོག་པར་བྱའོ་ཞེས་པ་དང་། སྤྱད་པ་ལས་ཀྱང་། དུས་གང་གི་ཆེ་སྒྱིར་འདུས་བྱས་དང་
 འདུས་མ་བྱས་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དང་བྱད་པར་དུ་སྤང་བྱ་རྣམ་པར་དཀར་བའི་དགེ་
 བ་དང་དོར་བྱ་ནག་པོའི་ཚྭ་གས་གྱི་མི་དགེ་བའི་ཆོས། ཐམས་ཅད་ལ་ཤེས་རབ་གྱིས་
 ཆ་སོ་སོར་བྱེ་སྟེ་རྣམ་པར་བཤིག་ནས་བརྟགས་ཤིང་བཅའ་བས་ཆོས་དེ་དག་རིགས་
 རོར་རྒྱལ་ཅམ་ཡང་སྤང་བ་མེད་པའི་སྒོ་ནས་མི་དམིགས་པར་ལྟ་བ་དེའི་ཆེ་ན།
 འདིག་རྟེན་དག་ན་ཏེ་འདིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པའམ་ཐ་སྟད་དུ་ཤེས་རབ་གྱི་ས་རོལ་ཏུ་
 བྱིན་པ་སྒོམ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་ཐོབ་པའི་དོན་གང་ཡིན་པ་དེའི་རྣམ་གྲངས་སུ་འགོ་
 ཞིང་དེར་ཆུད་དོ། ཞེས་ཤེས་རབ་གྱིས་ཆོས་རྣམས་ལ་རིགས་པས་དབྱད་པས་རྒྱལ་
 ཅམ་ཡང་མི་དམིགས་པར་མཐོང་ན་ཤེས་བྱིན་དུ་འགོ་བར་གསུངས་ཏེ། གསུངས་ཚུལ་
 གོང་དུ་གསུངས་པའི་དོན་ཅན་དེ་འདྲ་བའི་རིགས་གྱི་སོ་སོར་བརྟག་དགོས་པ་དུ་མ་
 ཞིག་མདོ་དེ་དག་ལས་གསུངས་པ་དང་རི་ལྟར་མི་འགལ་ཏེ་འགལ་བར་འཇུག་རོ།

༼༤༽གསུམ་པ་དེས་ན་བདེན་པར་སྒོ་མི་བརྟགས་ཞེས་པ་མདོའི་དོན་ཡིན་༼༥༽
 ཚུལ་ནི། བྱད་ཅག་ལྟ་བ་བསྒོམ་པའི་ཆེ་རིགས་པས་སོ་སོར་བརྟག་དགོས་པ་དེ་ལྟར་
 མི་འདོད་ན་འོ་ན་མདོ་སོགས་ལས་ཆོས་རྣམས་ལ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པར་གསུངས་པ་
 དེ་ལ་བྱད་ཅག་འདོད་པའི་རྒྱ་མཚན་བཤད་རྒྱ་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡོད་པ་ཡིན་ཞེས་ངེད་
 གྱིས་བྱད་ལ་རི་བར་བྱའོ། དེ་ལ་གལ་ཏེ་བྱད་ཅག་རྒྱའི་མཁན་པོ་ཉ་ཤང་འདོད་པ་
 ལྟར་དགེ་མི་དགེ་ལ་སོགས་པའི་རྟོག་པ་གང་བྱས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་གྱིས་འཁོར་
 བར་འཆིང་བར་ངེད་ཅག་འདོད་དོ་ཞེ་ན་ནི་དེ་ལྟར་ན་བྱད་ཀྱི་ལུགས་གྱི་མི་རྟོག་

པ་བསྐྱེམ་རྒྱ་དེའི་གདམས་ངག་ལྷོ་སྐྱམ་པ་དང་མི་རྟག་པ་དེ་བསྐྱེམ་མོ་སྐྱམ་པ་ལ་
སོགས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་རྟག་པ་ཡིན་པས་དེ་ཐམས་ཅད་གྱིས་ཀྱང་འཁོར་བར་འཆིང་
བ་ཞོན་པ་འདོད་དགོས་ཤིང་། དེ་ལྟར་འདོད་པ་དེ་དགག་པ་སྤར་གོང་དུ་ཡང་མང་
དུ་སོང་ངོ་།། གོང་དུ་བཤད་པ་དེས་ན་ཆོས་དེ་དག་ལ་བདེན་པར་བརྒྱུད་བ་དེས་
འཆིང་བས་ན་བདེན་པར་འདིན་པ་ལྟོག་པའི་སྒོ་ནས་བདེན་པར་མི་འདིན་པ་ཞིག་
དགོས་པ་མདོའི་ལུང་གི་དོན་ཡིན་ལ། བཞི་པ་བདེན་འདིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་འགོག་
ཚུལ་ལ་བརྟུགས་ལས། དང་པོ་དེའི་ཡུལ་དབྱེད་ནས་མེད་པར་ངེས་དགོས་ཀྱི་སྒོ་
བཀྲག་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་^(༡༥)པ་ནི། བྱིད་ཅག་ཀྱང་ཚུལ་དེ་ལྟར་བདེན་པར་འདིན་
པའི་རྟག་པ་དེ་འགོག་རྒྱ་ཡིན་ན་ནི་ཚུལ་འདི་ལྟར་འགོག་དགོས་ཏེ་དཔེར་ན་ཐག་
པ་འབྲིལ་བ་ལ་སྒྱུལ་དུ་འབྲུལ་ནས་སྒྱུལ་གྱི་འདིགས་པའི་སྒྱུག་བསྐྱེད་སྐྱེད་པ་ན། ཐག་
པ་ལ་སྒྱུལ་འདིན་གྱི་སྒོ་དེས་ཐག་པ་དེ་ལ་སྒྱུལ་ལོ་སྐྱམ་དུ་རི་ལྟར་བརྒྱུད་བ་ལྟར་གྱི་
ཐག་པའི་སྐྱེད་དུ་སྒྱུལ་མེད་པར་ངེས་ནས་ཐག་པ་ལ་སྒྱུལ་དུ་འབྲུལ་པ་དེ་ལྟོག་པར་
བྱས་ནས་འདིགས་པ་དེ་སེལ་དགོས་པ་ཡིན་གྱི་དེ་ལས་གཞན་པས་དེ་སེལ་བའི་
ཐབས་མེད་པ་ལྟར་ཡུལ་གང་ལ་བདེན་པར་བྱབ་པར་བརྒྱུད་བའི་ཡུལ་བདེན་པ་བ་སྐྱེ་
བདེན་པར་བྱབ་པ་ཅན་དེ་འདྲ་བ་མེད་པར་རྒྱ་མཆན་ཡང་དག་གི་སྒོ་ནས་རང་གི་
ངེས་ནས་ངེས་པ་དེའི་དོན་ལ་འདྲིས་ཤིང་གོམས་པར་བྱེད་པ་ཞིག་ངེས་པར་དགོས་
ཀྱི། གང་བདེན་པར་འདིན་པའི་ཚྭ་གས་སུ་རང་གི་སེམས་པར་མ་འཕྲོས་ཤིང་མ་སོང་
བར་བྱས་ནས་རྒྱུར་ནང་ལ་བཀྲག་ནས་བསྐྱེད་པ་ཅམ་གྱིས་ནི་བདེན་འདིན་གྱི་རྟག་
པ་དེ་འགོག་པར་མི་རུས་སོ།། གཉིས་པ་མ་འབྲུལ་པ་བཀྲག་མི་རུང་^(༡༦)ཚུལ་རྒྱ་མཆན་
གཞན་ཡང་ཡུལ་བདེན་པར་འདིན་མཁན་གྱི་རྣམ་རྟག་དེ་འབྲུལ་པ་ཡིན་པར་འདོད་
དགོས་ཏེ། རྣམ་རྟག་དེ་མ་འབྲུལ་བ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་དོན་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་
ན་འབྲུལ་པ་མི་སྐྱེད་པས་འགོག་པའི་དོན་མེད་པའི་བྱིར་ངོ་།། གསུམ་པ་སྒོའི་འབྲུལ་
^(༡༧)ཚུལ་ནི། གལ་ཏེ་བདེན་འདིན་གྱི་སྒོ་དེ་འབྲུལ་པར་འདོད་ན་འང་སྒོ་ཁོས་རི་ལྟར་

བཟུང་བའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་དེ་མེད་པར་རང་གིས་མ་ཤེས་ན་བདེན་འཛིན་གྱི་
 གྲོ་དེ་འབྲུལ་པར་རི་ལྟར་ཤེས་ཏེ། འབྲུལ་པར་མི་ཤེས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་གྲོ་དེ་འབྲུལ་
 པ་ཡིན་ནམ་མ་འབྲུལ་བ་གང་ཡིན་ནི་གྲོ་དེས་རི་ལྟར་བཟུང་བ་ལྟར་གྱི་འཛིན་སྟངས་
 ཀྱི་ཡུལ་ཡོད་མེད་ཁོ་ན་ལ་ཐུག་པའི་ཕྱིར་རོ། བཞི་པའི་འབྲུལ་པ་དེ་འགོག་པ་ཡང་
 མདོ་དང་ཉན་ས་ལྟར་རིགས་པ་བཞི་ལ་རག་ལས་པ་ནི། བདེན་འཛིན་གྱི་གྲོ་དེས་རི་
 ལྟར་བཟུང་བའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་དེ་མེད་པར་ངས་པ་ཡང་དེའི་འཛིན་སྟངས་
 ཀྱི་ཡུལ་མེད་དོ་ཞེས་པའི་དམ་བཅའ་ཅམ་གྱིས་ནི་མེད་པར་མི་འབྲུབ་ཅིང་རྟོགས་
 པར་མི་བྱས་པས་འཛིན་སྟངས་དེ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་ངས་དོན་གྱི་ལུང་དང་རིགས་
 པའི་ཆོགས་དྲི་མ་མེད་པའི་རྣམ་པར་དག་པ་རྣམས་ལ་ངས་པར་བསྟོན་པ་ཡིན་ནོ།
 ལྷ་པ་བདེན་མེད་བསྐྱབས་ནས་བདེན་པར་མི་རྟོག་ན་འདོད་བྱ་ཡིན་པའི་ཚུལ་
 དེ་ལྟར་གྲོ་བདེན་འཛིན་གྱི་འཛིན་སྟངས་དགག་པར་བྱས་ནས་བདེན་མེད་གཏན་ལ་
 བབ་སྟེ། སབ་པ་དེའི་རྗེས་དེ་ནས་རི་ལྟར་ངས་པའི་དོན་བདེན་པར་མི་རྟོག་པ་དེར་
 འཛིན་ན་ནི་ཁོ་བོ་ཅག་ཀྱང་ཚུལ་འདི་འདོད་པ་ཡིན་པས་ན། སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་
 རབ་ཀྱི་དབྱད་པ་དེ་འབྲས་ལྷན་ལྷན་པའི་མི་རྟོག་པ་དེ་འབྲས་བཞིག་དགོས་ཀྱི། མི་
 རྟོག་པར་བཞག་པ་ཅམ་གྱིས་ཆོག་པ་མ་ཡིན་ནོ། དུག་པ་བདག་མེད་བསྐྱབས་ནས་
 བདེན་པར་མི་རྟོག་པའི་ལུང་རིགས་མང་པོ་ཚུལ་ནི། ཚུལ་དེ་ཡང་སྒྲོམ་རིམ་ཐ་མ་
 ལས་ཀྱང་། རྒྱ་མཚན་དེ་ལྟ་བུས་ན་དམ་པའི་ཆོས་གསུང་རབ་ལས་དྲན་པ་མེད་པ་
 དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མེད་པ་ཞེས་འབྲུང་བ་དེའི་དོན་ཡང་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཡང་
 དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་དབྱད་པ་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་བའི་སྒྲོ་ནས་བདེན་
 པར་རྟོགས་པའི་དྲན་པ་མེད་པའི་དོན་ལ་བཞག་པའི་དོན་ཡིན་པ་ལྟ་ཞིང་གོ་བར་
 བྱ་སྟེ། དེའི་རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ཞེ་ན་འདི་ལྟར་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པའི་
 ཤེས་རབ་ཀྱི་དབྱད་པ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་ལ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་དྲན་པ་མེད་པ་
 དང་དེ་འབྲའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མེད་པའི་རྣམ་པ་མི་རྟོག་པར་བྱེད་བྱས་ཀྱི། དེ་ལས་

གཞན་དུ་ཐབས་གཞན་གྱིས་དེར་བྱེད་ཀྱས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་
ལས་ལྷག་མཐོང་ནི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་
ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པར་འཕགས་པ་དཀོན་མཆོག་སྤྱིན་གྱི་མདོ་དང་མདོ་ལྡེ་དགོངས་
པ་ངེས་པར་འབྲེལ་བ་ལ་སོགས་པ་ལས་ཀྱང་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཉིད་གྱིས་བཀའ་སྒྲུལ་
ཏོ།། དེ་ལྟར་ཡང་འཕགས་པ་དཀོན་མཆོག་སྤྱིན་གྱི་མདོ་ལས་བཀའ་སྒྲུལ་པ་ནི། འདི་
ལྟར། ལྷག་མཐོང་གིས་ཆོས་རྣམས་ལ་སོ་སོར་བརྟགས་ནས་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ངོ་
བོ་ཉིད་མེད་པར་རྟོགས་པ་དེ་ཉིད་ནི་བདེན་འདྲིན་གྱི་སྒྲོས་པའི་མཆན་མ་མེད་པ་ལ་
འཇུག་གོ་ཞེས་འབྱུང་ངོ་།། དེ་བཞིན་དུ་འཕགས་པ་ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ་ལས་
ཀྱང་། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་སྒོ་གྲོས་ཆེན་པོ་ལ་བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་སྒོ་གྲོས་ཆེན་
པོ་ཞེས་བོས་ནས་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྒྲུལ་ཏེ་གང་གི་ཕྱིར་སོ་སོར་རྟོག་པའི་སྒོས་
བརྟགས་ཤིང་དབྱད་ན་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་མཆན་ཉིད་དང་སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་ཅེས་
བྱ་བ་རིགས་ངོར་མ་གྲུབ་པས་མི་རྟོག་སྟེ། དེ་ལྟར་མི་རྟོག་པའི་རྒྱ་མཆན་དེས་ན་ཆོས་
ཐམས་ཅད་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་བཀའ་སྒྲུལ་ཏོ།།
༡༥༽ བདུན་པ་དེ་ལྟར་མིན་ན་ལགས་ཚུལ་ནི། གལ་ཏེ་གཞན་དག་ན་རེ་སྒོས་བརྟགས་
ན་ཞེས་སོགས་མདོ་ལས་གསུངས་པ་དེ་དག་གི་དོན་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་ལ་
མི་བྱའོ་ཞེ་ན་ནི། ཚུལ་དེ་ལྟར་བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་དཀོན་མཆོག་སྤྱིན་སོགས་མདོ་
ལྡེ་དེ་དང་དེ་དག་ལས་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་དུ་མ་བཀའ་སྒྲུལ་བ་
དེ་དག་དང་ཤིན་ཏུ་འགལ་བར་འགྱུར་རོ།། རྒྱ་མཆན་གོང་གི་དེ་ལྟ་བུས་ན་ཁྱེད་ཅག་
གིས་འདི་ལྟར་བདག་ཅག་ནི་མ་སྦྱངས་པས་ཤེས་རབ་རྒྱུད་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་མ་ལ་
ཐོས་བསམ་གྱིས་འཇུག་པར་མི་ཀྱས་པའི་བཙོན་འགྲུས་རྒྱུད་ཏུ་ཡིན་སྟེ། བདག་ཅག་
གི་གསུང་རབ་ཀྱི་ཚུལ་མང་དུ་ཐོས་པ་ཡོངས་སུ་འཆོལ་བར་མི་ཀྱས་སོ་ཞེས་དེ་སྐད་
བྱ་བའི་རིགས་ཀྱི་སྟེ་དེ་སྐད་སྤྱོད་པའི་རིགས་ཀྱི་བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་ནི་གསུང་
རབ་ལས་ལན་གྲངས་དུ་མར་མང་དུ་ཐོས་པ་ལ་བསྐྱགས་ཤིང་བསྟོད་པར་མཛད་པའི་

ཕྱིར་ན་དུས་ཐམས་ཅད་དུའང་སྟེ་དུས་ནམ་གྱི་ཆོ་ཡང་མདོ་སྟེ་དེ་དག་ལས་གསུངས་
 པ་དེ་དག་ཁྱིད་ཀྱིས་སྤང་བར་ནི་མི་རིགས་སོ་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ལྟར་ཤེས་
 པར་བྱའོ།། བརྒྱད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཤེར་མདོ་ལས་གཞུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་ལ་
 བདེན་པར་མི་གནས་པར་བཤད་པོལ་ནི། ཚུལ་དེ་བཞིན་དུ་མདོ་ལས་གཞུགས་ནས་
 རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་གང་ལ་ཡང་སྒོས་མི་གནས་པར་དངོས་ཟིན་ལ་གསུངས་
 པའི་དོན་རྣམས་ཁྱད་ཆོས་དེ་དག་གནས་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་དུ་སྒོས་བདེན་པར་བཟུང་
 དུ་མི་རུང་བའི་དོན་ཡིན་གྱི། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་ཐ་སྟད་དུ་ཡང་གནས་སུ་མི་རུང་ན་
 བ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དུག་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་ཐ་སྟད་དུ་མི་གནས་པ་དེ་ལྟར་གསུངས་
 པ་ཡིན་དགོས་པས་བ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དེ་དག་ལ་ཡང་སྒོའ་པ་སོགས་བྱ་མི་རུང་བའི་
 སྒོ་ནས་མི་གནས་པར་བྱ་དགོས་པར་འགྱུར་རོ།།

དགུ་པ་ལྟ་བུ་བསྒྲོམ་དུས་མི་གནས་པར་བཤད་པ་རྣམས་དབྱེད་པ་སྟོན་སོང་
 གི་བདེན་མེད་ཡིན་པོལ་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་ཆོས་དེ་དག་ལ་བདེན་པར་བཟུང་ནས་
 གནས་སུ་མི་རུང་བའི་དོན་ཡང་སྤར་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར། ཆོས་དེ་དག་བདེན་
 པར་མེད་པར་གཏན་ལ་ཐབ་ནས་རྟོགས་པ་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་པས་ཆོས་དེ་དག་དེ་
 འདྲ་བའི་རྟོགས་ཚུལ་གྱིས་སྒོ་ནས་མི་གནས་པ་དང་མི་རྟོག་པར་མདོ་ལས་གསུངས་
 པ་ཐམས་ཅད་ནི་གང་ལ་མི་གནས་པ་དང་མི་རྟོག་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་དེ་རྣམས་རང་
 བཞིན་གྱིས་བྱུང་བའམ་བདེན་པར་བྱུང་བ་འགོག་པའི་ཡང་དག་པའི་སོ་སོར་རྟོག་
 པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་དབྱེད་པ་སྟོན་དུ་འགོ་བའི་སྒོ་ནས་མི་གནས་པ་དང་མི་རྟོག་པ་
 རེས་པར་བྱ་དགོས་པ་ཁོ་ན་ལ་སྒྱུར་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་པར་སྒོ་གྲོས་དང་ལྡན་ཞིང་
 དོན་དུ་གཉེར་བ་དག་གིས་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག བཅུ་པ་སྒྲོམ་སེམས་དགག་པའི་
 ཕྱིར་དུ་སྟོང་ཉིད་ལ་སོ་སོར་རང་རིག་དང་བསམ་མི་བྱུང་བཤད་པོལ་ཚུལ་དེ་ལྟ་བུའི་
 རྒྱ་མཚན་དེས་ན་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་རྣམས་ལས་དོན་དམ་བདེན་པ་དེ་ཉིད་རྟོག་
 པའི་སྒོའི་སྒོ་ནས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་དང་རྟོག་པའི་སྒོ་ལས་འདས་པ་དང་སྒོ་དེ་

འདྲའི་ཡུལ་མིན་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པའི་སྐབས་དེར་ནི་དོན་འདི་ལྟར་གོ་བར་
བྱ་སྟེ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཟབ་མོའི་དོན་དེ་ཉིད་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་འཕགས་པས་
གཟིགས་པ་ལྟར་ཐོས་པ་དང་སེམས་པ་ཅམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་ལས་དང་པོ་བས་རྟོག་པར་
སྒྲུལ་ཞིང་ང་རྒྱལ་བྱེད་པའི་ལོག་རྟོག་དགག་པའི་ཕྱིར་དུ་ཟབ་མོའི་དོན་དེ་རྣམས་རི་
ལྟ་བུ་བཞིན་ལ་འབྲུལ་བ་དང་བུལ་བ་ནི་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་སོ་སོར་རང་གི་
མྱོང་སྟོབས་ཀྱིས་བཟུང་བའི་སྒྲོ་ནས་རིག་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ན་འཕགས་པས་མྱོང་
སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་གང་ཟག་གཞན་སོ་སྟེ་རྣམས་ཀྱིས་བསམ་པར་
བྱ་བའི་ཡུལ་ལས་འདས་པས་ན་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་ལ་སོགས་པར་ལུང་དེ་དག་
གིས་སྟོན་པ་དང་། དགག་བྱ་གཞན་ཡང་སྟེ་པོ་སྟོ་ཁྱོས་དམན་པ་འགའ་ཞིག་གིས་
ཟབ་མོའི་དོན་དེ་ཉིད་ལ་བདེན་པར་བྱུང་བར་བཟུང་ནས་དོན་དང་མི་མཐུན་ཞིང་
མི་རིགས་པའི་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་ལོག་པར་གོ་ཞིང་སེམས་པ་དེ་དགག་པའི་
ཕྱིར་དུ་ཡང་ཟབ་མོའི་དོན་དེ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་སོགས་སུ་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི།
སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཚུལ་བཞིན་དུ་དཔྱེད་པའི་སྒྲོ་ནས་ཟབ་མོའི་དོན་དེ་
ལ་འཛོག་པ་སོགས་འགོག་པ་གཏན་ནས་མིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེའི་ཚུལ་ཡང་
སྒྲོམ་རིམ་ཐ་མ་ལས། ཚུལ་དེ་ལྟར་མདོ་སྟེ་གང་དང་གང་དུ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་ལ་
སོགས་པའི་ཆིག་གསུངས་འདུག་པ་ཐོས་པ་ན། དེ་འདྲའི་ཆིག་ཡོད་པའི་མདོ་སྟེ་འདི་
སྐབས་དེ་དང་དེར་དོན་རི་ལྟ་བུ་སྟོན་སྟུམ་ན་དེ་ཡང་ཐོས་པ་དང་སེམས་པ་ཅམ་ཁོ་
ནས་ཆོས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཟབ་མོ་རི་ལྟར་གནས་པ་འབྲུལ་པས་མ་བསྐྱད་པར་རྟོགས་
པར་གང་ཟག་སྟོང་དང་མི་ལྟན་པ་གང་དག་སེམས་ཤིང་སྒྲུལ་པའི་གང་ཟག་དེ་དག་
གི་དེ་འདྲའི་མདོན་པའི་ང་རྒྱལ་དགག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་མདོ་སྟེ་དེ་དག་གིས་
ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཟབ་མོ་དེ་ཉིད་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་སོ་སོར་རང་
གིས་མྱོང་སྟོབས་ཁོ་ནས་རིག་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །གཞན་ཡང་ཟབ་
མོ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བདེན་བྱུང་བའི་སྒྲོ་ནས་ཚུལ་

བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ལོག་རྟོག་གི་སེམས་པའམ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནམས་ཀྱང་མདོ་དེ་
 དག་གིས་ཡང་དག་པ་དགག་པར་བྱེད་པར་སྒོ་དང་ལྷན་པ་དག་གིས་ཁོང་ཏུ་ཆུད་
 པར་བྱ་ཡི། ཆོས་རྣམས་ལ་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དབྱེད་པ་
 དེ་ཉིད་དགག་པ་ནི་གཏན་ནས་མ་ཡིན་ནོ།། བཅུ་གཅིག་པ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་ལུང་
 འགལ་གྱི་གཞི་དེ་ལྟེན་ཚུལ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་དེ་ཉིད་དགག་པ་
 ཡིན་ན་ནི་རིགས་པ་དང་ལུང་གིན་ཏུ་མང་པོ་དང་འགལ་བར་འཕྱར་ཏེ་ཞེས་གསུངས་
 པ་ལྟར་རོ།། བཅུ་གཉིས་པ་འདྲ་སྤྱང་ལེའུ་ལས་གཞི་དེ་ལྟེན་ཚུལ་འདིར་ལུང་མང་པོ་
 དང་འགལ་བར་འཕྱར་ཚུལ་ནི། འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ་འདྲ་སྤྱང་གིས་ཁྱས་པའི་ལེའུ་ལས།
 བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་འདྲ་སྤྱང་ལ་བོས་ནས་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་དབུ་མའི་
 རྟོན་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་ཏུ་གནས་པའི་ལམ་སྒོལ་ལས་གཞན་ཏུ་མི་གཡོ་བར་འཇུག་པའི་
 ཐབས་དམ་པ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ལུགས་ལ་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་ཅིང་དབྱེད་
 པའི་ཚུལ་གང་ཞེས་འདི་ན་དེའི་ཚུལ་ནི་འདྲ་སྤྱང་། ཞེས་སྤར་ཡང་བོས་ནས་འདི་
 ལྟར་རྟོག་ཅིང་དབྱེད་པའི་ཡུལ་གྱི་ཆོས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ལ་དབྱེད་ཚུལ་རོ་བོ་
 ཉིད་ཀྱིས་བྱལ་བའི་བདག་མེད་པར་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སོ་སོར་རྟོག་པར་བྱེད་པ་དང་དེ་
 བཞིན་ཏུ་ཆོས་དེ་ལ་རོ་བོས་བྱལ་བའི་སེམས་ཅན་མེད་པ་དང་རོ་བོས་བྱལ་བའི་སྒོག་
 མེད་པ་དང་རོ་བོས་བྱལ་བའི་གསོ་བ་མེད་པ་དང་རོ་བོས་བྱལ་བའི་སྐྱེས་བྱ་མེད་པ་
 དང་རོ་བོས་བྱལ་བའི་གང་ཟག་མེད་པ་དང་རོ་བོས་བྱལ་བའི་ཤེད་ལས་སྐྱེས་མེད་པ་
 དང་རོ་བོས་བྱལ་བའི་ཤེད་བྱ་མེད་པར་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སོ་སོར་རྟོག་ཅིང་དབྱེད་པར་
 བྱེད་པ་ཡིན་སྟེ། དེའི་རྟོན་བསྐྱེད་པའི་བྱིར་ཡང་འདྲ་སྤྱང་ཞེས་བོས་ནས་ཚུལ་དེ་ལྟར་
 སོ་སོར་རྟོག་པར་བྱེད་པ་འདི་ནི་དབུ་མའི་ལམ་མཐའ་གཉིས་སུ་མི་ལྟར་བ་ལ་འཇུག་
 པའི་ཐབས་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་ལ་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་ཅིང་དབྱེད་པ་ཞེས་བྱའོ་
 ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་ཚུལ་འདི་འདྲ་བ་མདོ་སྡེ་ཏུ་མར་འབྱུང་
 པ་རྣམས་དང་འགལ་བར་འཕྱར་བའོ།། བཅུ་གསུམ་པ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ལུང་

རིགས་གཞི་དང་། འགལ་གཞན་ཡང་སྒྲིམ་རིམ་དང་པོ་ལས་ཀྱང་། བཅོམ་ལྷན་འདས་
ཀྱིས་ནམ་པར་མི་རྟོག་པར་འཇུག་པའི་གཞུངས་ལས། གསུངས་ཚུལ་དངས་པ་ནི་འདི་
ལྟར་རིགས་པས་སོ་སོར་བརྟགས་ནས་ཆོས་གང་ཡང་རིགས་ངོར་མ་བྱུང་པའི་སྒྲིམ་
ཡིད་ལ་མི་བྱེད་ཅིང་མི་རྟོག་པར་གནས་པ་དེས་ནི་གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ལ་
བདེན་པར་ཞེན་པའི་མཆན་མར་འཛིན་པ་སྟོང་ངོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ལུང་གང་ཡིན་
པ་དེའི་དོན་ཡང་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བརྟགས་ཤིང་དབྱད་ན་དབྱད་ངོ་
དེར་མ་བྱུང་ཅིང་མི་དམིགས་པའི་དོན་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་དོན་དེར་བདེན་པར་
ཡིད་ལ་མི་བྱེད་ཅིང་མི་རྟོག་པར་གནས་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་གྱི། སྦྱིར་བློན་པ་མེད་
པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མེད་པ་དེ་ཙམ་ཞིག་ལ་གནས་པའི་དོན་ནི་གཏན་ནས་མ་ཡིན་
ཏེ། དེ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆན་ནི་དཔེར་ན་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྒྲིམས་པར་འཇུག་པ་
ལ་བཞག་པ་ན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མེད་པ་ཙམ་ཡིན་ཡང་དེས་གཞུགས་སོགས་ལ་བདེན་
ཞེན་གཏན་ནས་སྟོང་མི་རྣམ་པ་ལྟར་དོན་གྱི་སྐབས་འདིར་ཡང་སོག་མ་མེད་པའི་
དུས་ནས་ཞུགས་པའི་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་བྱིན་
ཅི་སོག་དེ་ཉིད་བློན་པ་བཀག་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྤངས་པར་བྱས་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་
སྟོང་བ་ནི་གཏན་ནས་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། ནམ་པར་མི་རྟོག་པར་འཇུག་
པའི་གཞུངས་འདི་ཡི་འགྲེལ་པ་སྟོབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཕྱི་ལ་འདིས་མཛད་པའི་ནང་ན་
ཡང་འདི་འདྲ་བའི་དོན་གསལ་བར་བཀོད་ནས་ཡོད་དོ།

ལྷ་པ་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོའི་ལུགས་བཞིན་བྱེད་པ་ལ་ལྷ་ལས། དང་པོ་ཤིང་རྟ་ཆེན་
པོ་གཉིས་གང་རུང་གི་རྗེས་སུ་འབྲངས་དགོས་པ་རྒྱ་བོད་ཀྱི་པཎ་བྱུང་ཀྱིས་བཤད་པོ། འདི་
ཚུལ་ནི། གོང་གི་དོན་དེ་དག་མདོར་བསྟུན་ལྟ་བུའི་ནམ་པར་བཞག་པ་སོག་པ་ཆེན་
པོའི་ཚུལ་ལ་ནི་སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པ་སྟུ་སྟུབ་དང་འཕགས་པ་སོགས་མེད་གཉིས་
ཀྱི་གཞུང་གིས་རྒྱས་པར་ཇི་ལྟར་བཀྲལ་བའི་དབྱ་མའི་ལྷ་བ་དང་སེམས་ཙམ་པའི་ལྷ་
བའི་ཚུལ་ལུགས་གཉིས་པོ་དེ་ལས་མ་གཏོགས་པ་ལུགས་གཞན་པའི་ལྷ་བ་མི་འདྲ་བ་

ཚུལ་ལྟན་གྱིས་བཤད་པ་ནི་གཏན་ནས་མེད་ལ་རྒྱ་གར་དང་བོད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་དཔ་
 པ་རྣམས་ཀྱང་འཕགས་པ་ལྷ་སྐྱབ་དང་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་དེ་གཉིས་གྱིས་རི་ལྷར་
 བཀལ་བ་ལྷར་གྱི་དབུ་མེམས་ཀྱི་ལྷ་བ་དེ་གཉིས་པོ་གང་རུང་གཅིག་ལ་ངེས་པར་
 བརྟེན་པ་ཁོ་ནར་སྒྲུང་བས་ན་གདོན་མི་ཟ་བར་སྒྲོབ་དཔོན་དེ་གཉིས་གང་རུང་གི་
 ལྷགས་ཀྱི་ལྷ་བ་དེ་ཉིད་སྟོན་པའི་རང་རང་གི་གཞུང་སོ་སོ་ནས་རི་ལྷར་འབྱུང་བ་ལྷར་
 བཅའ་བར་བྱ་དགོས་པ་ཁོ་ནའོ།། གཉིས་པ་ལྷ་སྐྱབ་ལྷགས་སྒར་བཤད་ཅིང་ཐོགས་
 མེད་ལྷགས་ཡང་ལྷ་བ་གེས་ནས་སྒོམ་དུས་ལྷ་བའི་སྐྱོང་པའི་ཚུལ་ནི། དེ་ལྷར་འཆོལ་
 དགོས་པ་དེ་ཡང་། འཕགས་པ་ཡབ་སྐུ་གཞུང་ལ་བརྟེན་ནས་འཆོལ་ལྷགས་ནི་
 སྒར་གོང་དུ་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ལྷར་མ་ཡིན་པར་འཕགས་
 པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྱང་བའི་སྒོ་ནས་ལྷ་བ་འཆོལ་རྒྱ་ཡིན་ནའང་འདི་ལྷར་
 ཡིན་ཏེ་དེ་ཁོ་ནར་ཏེ་ཡང་དག་པར་ན་བཟུང་བ་ཡུལ་གཞུགས་སོགས་དང་འཛིན་པ་
 རྣམ་པར་གེས་པ་གཉིས་རྗེས་ཐ་དད་པར་མ་གྲུབ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་ན་རྣམ་པ་ཐམས་
 ཅད་དུ་དེ་གཉིས་རྗེས་ཐ་དད་པས་སྐྱོང་བ་ཡིན་ན་ཡང་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་པོ་རྣམས་
 ལ་འཁྲལ་བའི་དབང་གིས་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་དེ་དག་རྗེས་ཐ་དད་པ་བཞིན་དུ་སོ་
 སོར་སྒྲུང་བ་ཡིན་ལ་དེ་ལྷར་སྒྲུང་བ་འདི་ཉིད་རི་ལྷར་སྒྲུང་བ་ལྷར་དུ་བདེན་པར་གྲུབ་
 པོ་སྒྲུམ་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཕྱིན་ཅི་ཡོག་དེའི་འཛིན་སྒྲུངས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་
 དགག་བྱའི་ཀྱན་བརྟགས་གཞུང་འཛིན་རྗེས་ཐ་དད་པར་གྲུབ་པ་དེ་རྣམས་དགག་པའི་
 གཞི་གཞན་དབང་གི་དངོས་པོའི་སྐྱོང་དུ་རྩ་བ་ནས་མ་ལུས་པར་ལུང་དང་རིགས་
 པས་མཐའ་དག་པར་བཀག་པ་ནི་ཀྱན་བརྟགས་དེ་བཀག་པའི་གཞུང་འཛིན་རྗེས་ཐ་
 དད་ཀྱིས་སྐྱོང་པའི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་དོན་དུ་གྱུར་པའི་ཆོས་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་དེ་
 ཉིད་ལ་ངེས་པ་བརྟན་པོ་ཞིག་ཐོག་མ་ཁོ་ནར་རྟེན་པར་བྱས་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་དེ་
 འདྲའི་ལྷ་བ་དེའི་སྐྱོང་དུ་རྩ་གཅིག་དུ་མི་རྟོག་པར་བཞག་པའི་འཛིན་སྒོམ་བྱེད་པ་
 དང་སོ་སོར་རྟོག་པས་དབྱད་ནས་སྒོམ་པའི་དབྱད་སྒོམ་གཉིས་པོ་དེ་རེ་མོས་སུ་བྱ་

དགོས་པ་ཡིན་གྱི། གོང་གི་ལྟ་བུ་དེ་འདྲ་བ་ཞིག་གི་གོ་བ་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་ལྟ་བུ་དེ་
སྒྲིམ་པའི་ཆོ་ན་ལྟ་བུ་དེ་ངས་པའི་སྤྲོད་ཏུ་མ་བཞག་པའི་མི་རྟོག་པར་གཞག་པ་ཙམ་
གིས་ནི་གོང་གི་སྤྲོད་ཉིད་དེ་བསྒྲུབས་པར་གཏན་ནས་མི་འགྲོའོ། །གསུམ་པ་སྒྲོབ་
དཔོན་ཐོགས་མེད་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་བུ་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་དང་དེའི་སྤྲོད་ཚུལ་དང་
ཤེར་བྱིན་གྱི་མན་ངག་ན་ཡོད་པའི་ཞལ་། འཕངས་ནི། ཐོགས་མེད་ཀྱི་གཞུང་གིས་
གཏན་ལ་སབ་པའི་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་དེའི་ལྟ་བུ་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་གིན་
ཏུ་གསལ་བ་དང་གཏན་ལ་སབ་པའི་དོན་གྱི་ལྟ་བུ་གཞིར་བྱས་ནས་ཞི་གནས་དང་
ལྷག་མཐོང་སོ་སོའི་སྒྲུབ་ཚུལ་དང་སྤྲོད་ཚུལ་དང་ཞི་ལྷག་དེ་གཉིས་ཟུང་འབྲེལ་ཏུ་
འདུག་པའི་ཚུལ་དང་བཅས་པ་ནི་སྤྲི་པས་མཛད་པའི་ཤེར་བྱིན་མན་ངག་ན་ཆེས་
གསལ་བར་ཡོད་པས་དེར་བལྟ་བར་བྱའོ། །བཞི་པ་དེའི་ལྟ་བུ་རྟོགས་ནས་སྒྲིམ་ནའང་
སྤྲོད་པའི་དགོངས་པ་སྤྲོད་ཉིད་ཕྱ་བ་རྟོགས་པའི་ཐབས་མཛད་བྱུང་ཡིན་། དེ་ལྟར་
ཐལ་འཁྱར་བའི་གཞུང་ནས་འབྱུང་བར་མ་ཟད་གོང་ཏུ་བཤད་པའི་སེམས་ཙམ་པའི་
ལུགས་འདིའི་ལྟ་བུ་དང་དེ་སྤྲོད་ཚུལ་སོགས་ལེགས་པར་རྟོགས་ནས་སེམས་ཙམ་པ་
དེའི་གཞུང་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་གཏན་ལ་སབ་ནས་སྒྲིམ་པར་བྱེད་ནའང་ཆེས་གིན་ཏུ་
ཡ་མཆན་པ་ཞིག་ཡིན་ལོ། །ལྟ་བུ་མཛད་གང་ནས་ཟབ་དོན་མི་རྒྱས་པ་དེར་རྒྱས་པ་ནས་
དྲངས་དགོས་པས་སྤྲོ་མའི་མཆན་ཉིད་ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་མཁས་དགོས་ཚུལ་དེ་
ཡིན། སྤྲོ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དབང་ཏུ་བྱས་པའི་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་རྣམས་
ནས་དོན་དམ་པ་ཟབ་མོའི་དོན་མཛོར་བསྐྱས་པ་རེ་ཡན་ཆད་བསྐྱན་པ་ནི་གིན་ཏུ་
མང་ཞིང་། འོན་ཀྱང་ཟབ་དོན་མ་བསྐྱན་པའི་བཀའ་འང་གིན་ཏུ་རེ་མང་ཡོད་པ་ཡིན་
པས་དོན་དམ་བདེན་པ་མ་བསྐྱན་པའི་གསུང་རབ་དེ་དང་དེར་དོན་དམ་བདེན་པ་
བསྐྱན་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་གཞུང་ནས་ཁ་བཀའ་བའི་སྒྲོ་ནས་སྐབས་སུ་བབས་པའི་
ཆོག་རྣམས་དྲང་བར་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་ལ། དེར་མ་ཟད་དོན་དམ་བདེན་པ་མི་རྒྱས་
པ་སྤྲོ་རྒྱས་པར་མ་བཤད་པའི་གསུང་རབ་དེར་ཡང་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་གསུང་

རབ་ནས་སྐར་བཞིན་རུང་དགོས་སོ།། འོན་དམ་བདེན་པ་ལ་རི་ལྟར་བའི་ཚུལ་
 དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་རྫོབ་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་སྟོགས་ལའང་གོང་གི་དེས་ཤེས་
 པར་བུ་དགོས་ཀྱི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་ཟབ་པའམ་རྒྱ་ཆེ་བ་གང་རུང་གཅིག་མེད་པའི་
 ལམ་སྟོགས་རེ་བ་ཙམ་ལ་ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་ཆང་བའོ་སྟམ་པ་དེ་ལྟར་བཟུང་དུ་མི་
 རུང་ངོ་།། འོན་འདི་ལ་དགོངས་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་སྟོན་པའི་སླ་མའི་མཆན་
 ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཞིག་བྱེད་པ་ལ་ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་མདོ་རྒྱུགས་གཉིས་
 ཀར་ཡང་མཁས་པ་ཞིག་དགོས་པར་གསུང་རབ་དགོངས་འབྲེལ་སོགས་ནས་མང་དུ་
 གསུངས་སོ།།

གོང་གི་ས་བཅད་གསུམ་པ་སྐྱོང་ཚུལ་གྱི་གནད་བསྐྱུས་པ་རྒྱུ་ལ་སྐྱོང་ཚུལ་
 དངོས་དང་དེའི་སྐྱོར་མཐུག་སོགས་ཀྱི་བྱད་པར་དང་དེ་ངོ་ཙོ་ཆེན་པོ་སོགས་པའི་
 ཐུབ་དང་སླ་མ་གོང་མའི་གསུང་ཡིན་ཚུལ་གསུམ། དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོར་
 དབྱད་འཛིག་སྤེལ་མ་དགོས་པར་རྒྱུ་ལ་ཞི་སྐར་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ངེས་
 འོན་གྱི་ལྟ་བ་རྟེན་པའི་གང་ཟག་དེས་ང་དང་ངའི་འོ་སྟམ་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་ཐུབ་
 པར་ཞེན་པའི་སྒྲོའི་འཛིན་པ་གང་ལ་སྐྱེ་བའི་གཞིར་གྱུར་པ་བདག་དང་བདག་གི་བ་
 གཉིས་ལ་རང་ངོས་ནས་ཐུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པར་ཐོག་མར་གཏན་ལ་འབབས་
 པའི་དུས་དང་རིགས་པའི་དབྱེད་ལུགས་འདྲ་བར་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་
 མང་དུ་དབྱད་པ་བྱས་ནས་རིགས་ངོར་མ་ཐུབ་པ་ན་མཐར་མ་ཐུབ་པ་དེའི་དོན་ལ་
 ངེས་པའི་ཐུགས་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་དེ་སེམས་གཞན་དུ་མི་འཕྲོ་བར་འཛིན་པའི་འཛིག་
 སྒྲོམ་དང་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་གོང་ལྟར་དབྱེད་པ་གཉིས་པོ་སྤེལ་མར་
 བྱའོ།། གཉིས་རྒྱུ་ལ་དབྱད་པ་མང་ནས་འཛིག་དུས་གནས་ཆ་རྒྱུ་ལ་འཛིག་སྒྲོམ་དང་།
 འཛིག་སྒྲོམ་མང་བས་གནས་ཆ་ཆེར་སོང་ནས་དབྱེད་སྒྲིང་མི་འདོད་ན་དབྱད་པ་ཆེ་
 དགོས་རྒྱུ་ལ་ནི། དེ་ལྟར་སྒྲོམ་པ་དེའི་ཆེ་གལ་ཏེ་དབྱད་སྒྲོམ་མངས་པའི་དབང་
 གིས་གནས་ཆ་གོར་ནས་རྒྱུང་དུ་སོང་ན་ནི་གནས་ཆ་བསྐྱུས་པའི་བྱིར་དུ་མི་དབྱེད་

པར་འཛིག་པའི་འཛིག་སྒྲོམ་མང་དུ་བྱ་ལ། ཇི་སྲིད་དུ་གནས་ཆ་བརྟན་ཅིང་ཤུགས་
ཆེར་མ་སོང་བ་དེ་སྲིད་དུ་གནས་ཆ་ཉིད་སོར་གཞུག་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་འཛིག་སྒྲོམ་
མང་དུ་བྱས་པའི་མཐུས་གནས་ཆ་ཏུ་ཅང་ཆེ་བར་སོང་ནས་དབྱེད་པ་ལ་མི་སྒྲོ་བའི་སྒྲོ་
ནས་དབྱེད་ཉིད་མི་འདོད་པ་བྱུང་བས་མ་དབྱད་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ངེས་པར་བརྟན་
ལ་ཤུགས་དྲག་པ་མི་འོང་ཞིང་། ཇེས་པ་དེ་འདྲ་བ་མ་བྱུང་ན་ནི་ངེས་པ་དེའི་བསྐྱོག་
ཚྭ་གས་ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་བདག་གཉིས་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་པར་
བྱེད་པའི་མ་རིག་པ་ལ་དེ་ཅམ་དུ་མི་གཞོད་པ་ཡིན་པས་དབྱད་སྒྲོམ་མང་དུ་བྱས་
པའི་སྒྲོ་ནས་ཞི་ལྷག་གཉིས་ཀའི་ཤུགས་ཆ་མཉམ་པོར་བསྐྱེད་པར་བྱས་ལ་སྒྲོམ་དགོས་
ཉི། དེའི་རྒྱལ་ཡང་སྒྲོམ་རིམ་ཐ་མ་ལས། གཞན་ཡང་གང་གི་ཆེ་ཞི་ལྷག་སྒྲོམ་པའི་ཆེ་
ལྷག་མཐོང་སྒྲོམ་པ་ཤས་ཆེས་པའི་དབང་གིས་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཤིན་ཏུ་ཤས་
ཆེ་བར་གྱུར་ཏེ་གནས་ཆ་ལས་གཡོ་བར་གྱུར་པ་དེའི་ཆེ་ནི། ཞི་གནས་ཀྱི་གནས་ཆ་
ཤས་རྒྱང་བའི་བྱིར་ན་མར་མེ་རྒྱང་གི་ནང་ལ་བཞག་པ་བཞིན་དུ་སེམས་གཡོ་ཞིང་
མི་བརྟན་པར་འགྱུར་བ་དེས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་མི་མཐོང་བར་འགྱུར་
ཏེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གསལ་བར་མཐོང་བའི་གནས་ཆ་བརྟན་པོ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་བྱིར་
དེའི་ཆེ་མི་དབྱེད་པར་འཛིག་པའི་ཞི་གནས་ཉིད་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་ཡང་
ཞི་གནས་ཀྱི་གནས་ཆ་ཏུ་ཅང་ཤས་ཆེ་བ་དེའི་ཆེ་ནའང་སོ་སོར་རྟོག་པ་ཤས་རྒྱང་
བའི་སྒྲོན་གྱིས་གཉིད་གྱིས་ལོག་པའི་མི་བཞིན་དུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་
མཐོང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། སྒྲོན་དེས་གསལ་བར་མི་མཐོང་བ་དེ་ལྷ་བྱ་ཡིན་པས་ན་
དེ་འདྲ་བ་དེའི་ཆེའང་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཡང་ཡང་དབྱད་ནས་བསྒྲོམ་
པར་བྱའོ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་དེའི་སྒྱུར་མཚུག་སོགས་ཀྱི་བྱད་པར་ལ་ལྡ་ལས། དང་
པོ་སྒྱུར་མཚུག་སྐར་བཤད་པ་ལྟར་དགོས་རྒྱལ་། ཇི་ལྷ་བྱའི་དངོས་གཞིའི་སྒྱུར་
རྒྱལ་ལེགས་པར་ཤེས་པར་བྱས་ནས་དང་པོ་སྒྱུར་བའི་སྐབས་དང་མཐར་མཚུག་གི་
སྐབས་དང་ཐུན་བཞག་པའི་མཆམས་སུ་ངི་ལྟར་བྱ་བའི་རིམ་པ་ནི་སྐར་སྒྱེས་བྱ་རྒྱང་

དུའི་སྐབས་སུ་རི་ལྷར་བཤད་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་བྱིང་ཚོད་གཙོད་
 པ་དང་ཡིད་བྱེད་བཞི་ཡོད་ཚུལ་ཞི་གནས་ཀྱི་སེམས་དགུ་དང་འདྲ་བོར་དུ་
 བཤད་པའི་ཚུལ་དེ་ལྷར་བདག་མེད་པའི་དོན་བསྟོན་པའི་ལྷག་མཐོང་སྒྲོམ་པའི་ཆོ་
 བ་བྱིང་པ་དང་ཚོད་པ་བྱུང་བ་ན་དེ་ངོས་བཟུང་བའི་ཚུལ་དང་བྱིང་ཚོད་དེ་གཙོད་
 པའི་ཐབས་སུ་དཔྱད་པ་དང་ཤེས་བཞིན་བསྟེན་ལུགས་དང་བྱིང་ཚོད་ཀྱི་དབལ་ཚོག་སྟེ་
 དེའི་དབང་གིས་མི་མཉམ་པ་མེད་པར་མཉམ་ཞིང་སེམས་རང་གི་ངང་གིས་དམིགས་
 པ་ལ་འདུག་པའི་བཏང་སྟོན་ཐོབ་པའི་ཆོ་ན་ཚོལ་བ་སྟོད་དེ་བཏང་སྟོན་བསྟོན་
 ལུགས་ལ་སོགས་པ་ནི་སྤར་ཞི་གནས་ཀྱི་སྐབས་སུ་རི་ལྷར་བཤད་པ་དང་འདྲ་བར་
 བྱ་དགོས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་སྐྱབ་སོ་སོར་དབྱད་འཛིག་བྱེད་པའི་ཚུལ་ཞི་
 ལྷག་སྐྱབ་པའི་སྐབས་འདིར་ཤེས་བྱིར་མན་ངག་ལས་ནི་དམིགས་པ་གང་ལ་ཞི་ལྷག་
 བསྟོན་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་དེ་ཉིད་ལ་ཐོག་མར་ཞི་གནས་ཀྱི་སྒྲོང་ཚུལ་ལེགས་པར་བྱས་
 བས་སྒྲོང་ཚུལ་དེས་ཤིན་ཏུ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དང་། ཡང་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་ལ་
 ལྷག་མཐོང་གི་དབྱད་སྟོན་བྱས་ནས་དབྱད་བསྟོན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་བསྐྱེད་པས་
 བས་དེ་འདྲ་བའི་ཞི་ལྷག་དེ་དག་སོ་སོར་བྱབ་ཅིང་ཐོབ་པ་ན་དེ་ནས་ཞི་ལྷག་གཉིས་
 ཟུང་དུ་སྒྲེལ་ནས་བསྟོན་པར་གསུངས་ཏེ། ཤེས་བྱིན་མན་ངག་གི་དོན་འདི་ལྷར་ན་
 དབྱེད་པའི་དབྱད་བསྟོན་དང་མི་དབྱེད་པར་འཛིག་པའི་འཛིག་བསྟོན་གཉིས་སྐྱབ་
 ཀྱི་རྒྱུན་གཅིག་ལ་མཐུད་ནས་བྱེད་པའི་ངེས་པ་མི་སྤར་བས་ཞི་ལྷག་སོ་སོ་སྐྱབ་སོ་
 སོ་ལ་བསྟོན་པར་བྱས་པས་བྱང་ཚོག་པར་བཞེད་དོ། །བཞི་པ་འདྲེ་ཤར་སྐྱད་ལྷག་ཀྱི་
 དཔེར་མ་སོང་བར་སྟོན་དགོས་ཚུལ་ཞི་ནི། སྐབས་འདིར་བསྟོན་རྒྱུ་རྩོམ་གལ་
 ཆེ་བ་ནི་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་རང་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་མ་རིག་པ་དེས་ཡུལ་ལ་མེད་
 བཞིན་དུ་རི་ལྷར་སྟོ་བཏགས་པའི་འཛིན་སྤངས་དེ་ཉིད་རིགས་པས་སྐྱབ་སྐྱུང་བའི་
 སྟོ་ནས་འཛིན་སྤངས་དེའི་བསྟོན་ཕྱོགས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱབ་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་
 ཉིད་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་དུ་ངེས་པ་ལུགས་དྲག་སོ་བསྟེད་པར་བྱས་ནས་དེ་འདྲ་བའི་སྟོང་

ཉིད་བསྐྱེམ་པར་བྱ་དགོས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། རང་རྒྱུད་ཀྱི་བདག་འཛིན་དང་མ་རིག་པ་
དེའི་འཛིན་སྐྱངས་སུན་མ་ཕྱང་བར་དེ་ལས་གཞན་སྟོང་ཉིད་ཡིན་ཟེར་བའི་དོན་ཟུར་
པ་ཞིག་ལ་བསྐྱེམ་པའི་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་བསྐྱེམས་ཀྱང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་དང་གང་
ཟག་གི་བདག་འཛིན་གཉིས་ལ་ཅི་ཡང་མི་གཞོད་པས་ན། དེ་འདྲ་བསྐྱེམ་པ་ནི་འདྲེ་
གར་སྒྲོར་གཞོད་པ་ལ་དེ་བཞག་ནས་ནད་པའི་སྤྱད་ཅུབ་སྒྲོར་གཏོང་བ་དང་འདྲའོ་
ཞེས་གདམས་པ་འདིའི་སྒྲ་མ་གོང་མ་རྣམས་ཡང་ཡང་གསུང་པ་ནི་གིན་ཏུ་མད་པ་སྟེ་
གིན་ཏུ་སྒྲགས་བདེན་པར་སྒྲུང་ངོ་།། ལྷ་པ་དེ་དག་བསྐྱེམས་པས་ཀྱང་གཏན་ལ་ཐེབས་
དགོས་ཚུལ་ལ་ནི། བསྐྱེམ་ཚུལ་དེ་ལྟར་སྒྲུང་གོང་དུ་བཤད་པ་འདི་དག་ནི། བསྐྱེམ་ཚུལ་
ཀྱི་གནད་མེད་དུ་མི་བྱང་བ་རགས་པ་ཅམ་དུ་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། སྐྱེམ་པའི་སྐབས་ཀྱི་
སྤྲ་མོའི་གནད་མ་ཤེས་པའི་སྟོན་འདོན་ལུགས་དང་བསྐྱེམས་པའི་ཡོན་ཏན་སྟེས་ཚུལ་
དང་། ཐོགས་འདོན་ལུགས་རྣམས་ནི་བཤེས་གཉེན་དམ་པ་བསྐྱེམ་པའི་གནད་ཀྱི་མན་
ངག་གི་སྟོང་བ་ཅན་གཞན་ལའང་ཚུལ་བཞིན་དུ་འདོམས་པ་ལ་མཁས་པ་དག་ལ་
ལེགས་པར་བརྟེན་པར་བྱས་ཏེ། སྐྱེམ་པ་པོ་རང་གིས་ཀྱང་ལེགས་པར་བསྐྱེམས་པའི་
སྟོང་ནས་ངོ་གཏུགས་ལེགས་པར་བྱས་ཏེ་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་པས་འདིར་རྒྱས་
པར་མ་སྟོས་སོ།།

གསུམ་པ་རྩ་བོ་ཆེན་པོས་པཎ་སྐྱབ་དང་སྒྲ་མའི་གསུང་ཡིན་ཚུལ་ལ་བཀའ་
གདམས་གོང་མས་རྩ་བོའི་དགོངས་པར་བཤད་ཚུལ་དང་། རྩ་བོས་གསུངས་ཚུལ་དང་།
པཎ་སྐྱབ་དུ་མས་བཤད་ཚུལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་རྩ་བོ་ནི། གོང་དུ་བཤད་པའི་བསྐྱེམ་
ཚུལ་དེ་དག་ནི་པོ་རྟོ་བ་ནས་བརྒྱུད་པ་སོགས་ལམ་རིམ་གྱི་གདམས་ངག་སྤྲ་མ་རྣམས་
ལ་གཞི་བྱས་ནས། འདིར་གཞན་གྱིས་ཁ་བཀང་སྟེ་རྒྱས་སུ་བཏང་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཚུལ་
ཡང་པོ་རྟོ་བའི་གསུང་སྟོས་དགེ་བཤེས་དོལ་པས་བསྐྱིགས་པའི་བེའུ་བུམ་ལས། ལྷག་
མཐོང་བསྐྱེམ་ཚུལ་གྱི་གནད་ལ་མི་མཁས་པ། རྩ་བོའི་གཞན་ལུགས་བཞིའི་དང་པོ་
གསུམ་འགོག་ཁ་ཅིག་གིས་ཐོག་མར་ཐོས་བསམ་གྱི་དུས་ན་དོན་དམ་དབྱེད་བྱེད་ཀྱི་

རིགས་པས། ལུལ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་གཏན་ལ་ཐབ་པར་བྱས་ལ། དེ་ནས་སྒྲོམ་
 པ་རང་གི་དུས་སྟུང་བྱུང་པ་ཅི་ཡང་མི་བྱེད་པར་མི་རྟོག་པ་འབའ་ཞིག་སྒྲོམ་པར་བྱེད་
 དགོས་པ་ཡིན་ནོ་ཟེར་རོ། དེ་ལ་གཞོན་བྱེད་རིགས་ཀྱིས། དེ་འདྲའི་བསྒྲོམ་ལུགས་
 དེ་ལྟ་བུ་བྱས་ན་ནི་ཐོས་བསམ་གྱི་དུས་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་སྟོང་ཉིད་དེ་དང་འབྲེལ་
 མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པ་གཞན་ཞིག་བསྒྲོམ་པའི་དུས་ན། ལོགས་སུ་བསྒྲོམས་
 པར་བྱས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ན་མ་རིག་པའི་བདེན་འདྲིན་གྱི་གཉེན་པོར་གཏན་ནས་
 མི་འགྱུར་རོ། རང་ལུགས་ཀྱིས། དེ་ལྟར་བསྒྲོམས་པས་གཉེན་པོར་མི་འགྱུར་བ་དེ་
 ལྟ་བུ་ཡིན་པས་ན་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་དུས་དེ་ལྟར་སྒྲོམ་པའི་དུས་
 ཉིད་ནའང་། དོན་དམ་ལ་དབྱེད་པའི་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་གྱི་གཏན་ཆེགས་དང་ཉིན་
 འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཆེགས་དང་རྩི་རྩེ་གཟེགས་མའི་གཏན་ཆེགས་ལ་སོགས་པ། དབྱེད་
 པ་སོ་རང་ཉིད་གང་ལ་གོམས་པའི་གཏན་ཆེགས་དེའི་སྒོ་ནས་དམིགས་པ་དེ་ལ་སོ་
 སོར་བརྟག་ཅིང་། བསྒྲོམ་པར་བྱས་ལ་དེ་ནས་དེ་ལྟར་བརྟགས་པའི་དོན་དེ་ཉིད་
 ལ་མི་དབྱེད་པར་ཅུང་ཟད་མི་རྟོག་པའི་རང་ཉིད་དུ་འང་གནས་པར་བྱ། དེ་རྩི་བའི་
 ལུགས་སུ་བཤད་ཀྱིས། རྟེན་བྱུང་འདྲིན་དེ་དག་གཉིས་སྟེལ་མར་བྱའོ། བསྒྲོམ་ཚུལ་
 དེ་ལྟར་དུ་བསྒྲོམས་ན་ནི་མ་རིག་པ་སོགས་ཀྱི་ཉིན་མོངས་པ་འཛམས་པའི་གཉེན་པོ་
 མ་ཞོར་བ་ཡིན་ནོ། ཐར་འདོད་གང་ཞིག་རྩི་བོ་ཆེན་པོ་ལྟ་ཅིག་གི་རྩིས་སུ་འབྲང་བ་
 ཁོ་ནར་འདོད་ཅིང་། སར་བྱིན་ཟབ་དོན་སྒྲོམ་ཀྱི་ཚུལ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་རོལ་དུ་བྱིན་
 པའི་ཚུལ་ལུགས་ལ་མདོ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་དབྱེད་ཅིང་བསྒྲོམས་པར་འདོད་པ་དེ་
 ཉིད་ཀྱིས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྷག་མཐོང་གི་ཤེས་རབ་སྒྲོམ་པའམ་ཤེས་བྱིན་ལ་དབྱེད་
 པའི་བསྒྲོམ་ལུགས་ནི་གོང་གི་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། དེ་འདྲའི་བསྒྲོམ་ཚུལ། ཀྱི་བདག་
 མེད་གཉིས་ཀྱི་གོ་རིམ་དེ་ཡང་ཐོག་མར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་ལ་སྦྱར་ནས་
 གོམས་ཤིང་འདྲིས་པར་བྱ་ཞིང་དེ་ལྟར་གོམས་པར་བྱས་པ་དེས། དེའི་རྩིས་དེ་ནས་
 ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ལ་ཡང་ཚུལ་དེ་ལྟར་དུ་རྩིས་སུ་འབྱུག་པར་བྱའོ། ཞེས་འབྱུང་བ་

ལྟར་རོ།

གཉིས་པ་རྩ་བོས་དབྱ་མེས་གཉིས་ལས་ཁྱ་རྒྱལ་ཡལ་སྐྱུ་བཟུགས་ཤིང་
དེའི་མན་ངག་བཤད་ཀྱི་ཚུལ། དེ་ལྟ་བུའི་བསྐྱེད་ཚུལ་འདི་འང་རྩ་བོ་ཆེན་པོས།
རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་བཞིན་དུ་གང་གིས་
རྟོགས་པ་ཡིན་ཤིང་། དེ་ལྟར་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་མཁན་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པས་མདོ་རྒྱད་དུ་མ་ནས་ལུང་བསྟན་པ་རྟེན་ཅིང་། རྟོགས་པའི་བྱེད་པར་ཆོས་ཉིད་
བདེན་པ་མངོན་གྱིས་དུ་གཟིགས་པ་ཡི། འཕགས་པ་ཁྱ་རྒྱལ་ཅེས་བྱ་བ་དེ་ཡིན་ལ་
འཕགས་པ་ཁྱ་རྒྱལ་དེའི་དགོངས་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་རྟོགས་པའི་སྟོབ་མ་ནི་སྟོབ་
དཔོན་རྒྱ་བ་ཀྱགས་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལོ། དེ་ལྟ་བུའི་སྟོབ་དཔོན་དེ་ལས་བརྒྱད་པའི་
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྐྱེད་པའི་མན་ངག་གི་སྟོན་ས། ཆོས་ཉིད་བདེན་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་
རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ལོ། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེའི་ལུགས་དེའི་མན་ངག་གིས་
འཁྲིད་ཚུལ་ཡང་། ཐོག་རྩ་མར་བདག་མེད་དང་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་རྣམ་བཞག་ཤེས་དགོས་
པར་བཤད་དེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དབྱ་མའི་མན་ངག་ནི་དེ་ཡིན་ཏེ་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ཆོས་
ཐམས་ཅད་རྒྱ་རོལ་མཐོང་བའི་རྩ་བུས་ནས་རྒྱ་འབྲས་ལ་སོགས་རྣམ་པར་བཞག་
པ་ཐམས་ཅད་རི་ལྟར་སྟོང་བ་བཞིན་དུ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་དམ་པར་རམ་
ཡང་དག་པར་ཀྱན་རྫོབ་རི་ལྟར་སྟོང་བ་དེ་ཁོ་ན་གཏན་ཆིགས་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་
གཞིགས་ཤིང་བཅལ་ན་སྒྲིའི་ཅེ་མོ་བརྒྱར་གཤགས་པའི་ཆད་ཅམ་ཡང་བཟུང་དུ་མེད་
དོ་ཞེས་ངེས་པར་ཁོང་དུ་རྒྱད་པར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྟོན་དུས་སུ་
ལུས་ཆོས་བདུན་ལྟན་གྱིས་གཟུགས་ཅན་གཟུགས་མེད་ལ་ཆ་བཅས་ཀྱིས་དབྱུང་དམ་
ཐམས་ཅད་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱིས་བདེན་མེད་དུ་དབྱུང་ནས་དེ་རྗེས་སུ་བདེན་མེད་དེ་
ལས་གཞན་གང་ལའང་མི་རྟོག་ཅིང་དབྱེད་པའམ་ཡིད་བྱེད་སྤངས་པའི་འཛོག་སྟོན་
སེམས་འསྟོ་བའམ་བདེན་འདིན་སོགས་མ་བྱུང་བར་ཡུལ་སྟོང་ཉིད་ལ་གནས་པར་
བྱེད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་སྐབ་སྟེ་ལུང་དེའི་འཕྲོར་དབྱ་མའི་མན་ངག་ལས་

སྒྲན་བདེ་བ་ལ་སྦྱིལ་མོ་ཁྱུང་བཅས་ཏེ་འདུག་ལ་འདི་ལྟར་རེ་ཞིག་དངོས་པོ་གཉིས་ཏེ།
 བས། བཅ་མཐའ་དང་མ་གྲུབ་པའམ། ཡང་ན་གཅིག་དང་དུ་མ་དང་བྲལ་བའམ་ཞེས་
 པ་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མེད་པར་གྲུབ་ཅམ་ན་གཤམ་རབ་དེ་ཉིད་ཁྱུང་བ་མེད་
 པ་འོད་གསལ་བ་ཅིའི་རོ་བོར་ཡང་མ་གྲུབ་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱབ་སྟེ།
 འདི་ལྟ་བུ་ཉིད་རྗེས་སུ་ལྟ་བུ་དབྱུང་ནས་སྒོམ་པའི་སྒོན་ལ་བྱེད་ཚུལ་ཡིན་པའི་བྱིར།
 གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མཉམ་བཞག་ཏུ་དེ་ལྟར་དབྱུང་རྗེས་སུ་ལུང་དེའི་འཕྲོར་དེ་ཉིད་
 ལས། འོད་གསལ་བ་སྦྱིའི་རོ་བོར་བྱིང་བ་དང་མྱོད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོན་དུ་གྱུར་པ་
 ཐམས་ཅད་བསལ་ཏེ། བར་སྐབས་དེར་གཤམ་པ་ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་ཅིང་ཅིར་ཡང་མི་
 འཛིན་དཔལ་བ་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་ཏེ་རི་སྒྲིང་མཆོན་མར་འཛིན་
 པ་རྣམས་པར་རྟོག་པའི་དབྱུང་མ་ལངས་པའི་བར་དུ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་གཤམ་པ་གནས་པར་
 བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱབ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུ་ལ་གཤམ་པ་གནས་པར་བཤད་པས་
 སྤར་སྒོམ་རིམ་གྱི་ཞི་གནས་ལྟར་ཡིན་གྱི་གཞན་དུ་ན་ཡིད་ལ་གང་ཡང་མི་བྱེད་ན་
 དེ་ལ་འགལ་བའི་བྱིར་སོགས་མང་སྟེ། དེའི་རྗེས་སུ་ནམ་མཐའ་ལྟར་སྒོམ་པར་བཤད་
 པའི་བྱིར་ཏེ་དེ་ཉིད་ལས་དེ་ལྟར་གྲུས་པ་དང་ཡུན་རིང་བ་དང་། བས། ཆོས་ཐམས་
 ཅད་ནམ་མཐའི་དབྱིལ་ལྟར་འབད་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་དེ་ལས་
 བརྒྱད་པའི་མན་ངག་།^(༤༡) རོ་བོས་མཛད་པའི་དབྱུང་མའི་གདམས་ངག་ཏུ་གསུངས་
 པ་ལྟར། རིགས་པས་དབྱུང་ནས་བསྒོམ་པའི་དབྱུང་སྒོམ་དང་ཚུལ་དེ་ལྟར་རིགས་པས་
 དབྱུང་པའི་དོན་ལ་མི་དབྱེད་པར་འཛོག་པའི་འཛོག་སྒོམ་གཉིས་སྟེལ་མར་བྱ་དགོས་
 པར་གསུངས་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། གསུམ་པ་སྒོམ་ཚུལ་དེ་པཎ་གྲུབ་དུ་མས་བཤད་།^(༤༢)
 ཚུལ་ནི། འཁྲིད་ཚུལ་དེ་ནི་སྟོབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་སྤྱི་ལའི་ལུགས་ཀྱི་བསྒོམ་ལུགས་དང་
 བྱད་མེད་ལ། དེར་མ་ཟད་སྤར་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་དུ་དབྱུང་མ་འདུག་པ་ནས་བཤད་
 པ་དང་དབྱུང་མ་སྦྱིང་པོ་ལས་བཤད་པ་དང་སྟོབ་དཔོན་ཞི་བ་ལྟ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་
 པའང་གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཞིང་། གོང་གི་དེ་རྣམས་སུ་མ་ཟད་བྱམས་ཆོས་

དང་དེ་ནས་བརྒྱད་པའི་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་གཞུང་ནམས་སྤྱ་ཡང་དེ་འདྲའི་ཞི་
ལྷག་བསྐྱེམ་ཚུལ་མང་དུ་བཤད་ཅིང་། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་དེའི་ལྷགས་ཕྱིན་ཅི་མ་
ལོག་པར་འདྲིན་པའི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་སྤྱི་པས་ཤེར་ཕྱིན་མན་ངག་དུ་ཡང་ཐོགས་
མེད་ཀྱི་དགོངས་པ་གསལ་བར་བཀྲལ་བས་ན་ལྷག་མཐོང་སྐྱོང་ཚུལ་ནི་སྤྱ་སྒྲུབ་དང་
ཐོགས་མེད་གཉིས་ནས་བརྒྱད་པའི་བརྒྱད་པ་གཉིས་ཀའི་གཞུང་དང་གདམས་ངག་
ནམས་མཐུན་པར་སྒྲུང་ངོ་།། འདི་དག་གི་ལུང་སྒྲུར་དངས་ཟིན་པས་མ་^{༡༥༡}ཐིམ།

ལྷག་མཐོང་གྲུབ་པའི་ཆད།

གོང་གི་ས་བཅད་བཞི་པ་དེ་ལྷར་བསྐྱེམས་པས་ལྷག་མཐོང་གྲུབ་པའི་ཆད་^{༡༥༢}
ལ་གྲུབ་ཆད་དངོས་དང་། རྗེས་ཐོབ་ལྷར་སྒྲུང་གི་རི་ལྷ་བའི་ལྷག་མཐོང་དུ་འབྲུལ་པ་
སྤངས་པ་དང་། གོང་མའི་ལམ་རིམ་གྱི་བྱད་པར་བཞི་ལྷན་ལ་བཤད་པ་གསུམ། དང་པོ་
བདུན་ལས། དང་པོ་དབྱེད་སྐྱོམ་གྱི་ཤིན་སྒྱུངས་སྐྱེ་དུས་གྲུབ་པར་བཞུན་པ་ནི། གོང་དུ་
བཤད་པའི་སྐྱོམ་ཚུལ་དེ་ལྷར་དུ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དབྱེད་ནས་བསྐྱེམས་
པའི་ཆེ་ན། དེ་ལྷར་དབྱེད་པའི་སྐྱོབས་ཀྱིས་དངས་པའི་སྒྲུར་བཤད་པའི་ཤིན་དུ་སྒྱུངས་
པ་དེ་འདྲ་བ་མ་སྐྱེས་ཚུན་ཆད་དུ་ནི་ལྷག་མཐོང་དངོས་མ་ཡིན་ཡང་ལྷག་མཐོང་རྗེས་
མཐུན་པ་ཡིན་ལ། དེ་འདྲའི་ཤིན་དུ་སྒྱུངས་པ་དེ་ནས་སྐྱེས་པ་ནས་ལྷག་མཐོང་མཆན་
ཉིད་པ་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྷ་བའི་ཤིན་སྒྱུངས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་སྐྱེ་ལྷགས་ནི་སྒྲུར་གོང་དུ་
བཤད་པ་ལྷར་རོ།། གཉིས་པ་ཞི་གནས་ཀྱི་ཤིན་སྒྱུངས་ཀྱིས་མི་ཆོག་པ་^{༡༥༣}ནི། དེ་ལྷར་
ཤིན་སྒྱུངས་སྐྱེས་པས་ལྷག་མཐོང་ཐོབ་པར་འདོག་པ་འདི་ཡང་སྒྲུར་གྱི་ཞི་གནས་གྲུབ་
པ་དེ་ཉིད་མ་ཉམས་པར་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དངས་པའི་ཤིན་སྒྱུངས་ཀྱང་ལྷག་མཐོང་
ཐོབ་པའི་ཆེ་ཡོད་པས་ན། སྒྲུར་ཤིན་སྒྱུངས་ཡོད་པ་ཅམ་གྱི་ལྷག་མཐོང་ཐོབ་པར་
འདོག་པ་ནི་མིན་ནོ།། འོ་ན་ཤིན་སྒྱུངས་རི་འདྲ་སྐྱེས་པས་ལྷག་མཐོང་ཐོབ་པར་འདོག་

པའི་ཤིན་ཐུངས་དེ་གང་ཡིན་སྟེ་མ་ལོ་ལྷ་རིགས་པས་དབྱད་བསྐྱོམ་བྱས་པ་དེའི་
 རང་སྟོབས་ཀྱིས་ཤིན་ཐུངས་འདྲེན་བྱས་པའི་ཚེ་ན། མཚམས་དེ་ནས་དབྱད་སྐྱོམ་དེ་
 ཉིད་ལྷག་མཐོང་དུ་ངེས་པར་འགྱུར་རོ། ། གསུམ་པ་བྱུང་ཚད་དེ་རི་ལྷ་རི་སྟེད་གཉིས་
 ཀར་འདྲ་བ་ལོ། མོ་མཚམས་དེ་ནི་རི་སྟེད་པ་ཀྱུན་རྫོབ་ལ་དམིགས་པ་དང་རི་ལྷ་
 བ་དོན་དམ་ལ་དམིགས་པའི་ལྷག་མཐོང་གཉིས་ཀ་ལ་འདྲ་བ་ཡིན་ལོ། ། བཞི་པ་ལྷག་
 མཐོང་བྱུང་ཚད་ཀྱི་ཤེས་བྱེད་མདོ་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ལོ། རོན་དེ་ལྷར་ཡང་
 མདོ་སྟེ་དགོངས་འགྲེལ་ལས། དུམས་པས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་ཁྱུས་པ་ནི་བཅོམ་ལྷན་
 འདས་ཞེས་བོས་ནས། སྐྱོམ་པ་པོ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་དེ་ལྷག་མཐོང་བསྐྱོམ་པའི་ཚེ་
 བ་རི་སྟེད་དུ་དབྱད་པའི་རང་སྟོབས་ཀྱིས་དངས་པའི་ལྷས་དང་སེམས་ཤིན་ཏུ་ཐུངས་
 པ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་རང་གིས་རི་ལྷར་ལེགས་པར་བསམས་ཤིང་དབྱད་པའི་ཡུལ་ཀྱི་
 ཚོས་དེ་དག་ལ་དེ་དག་དང་འདྲ་བའི་མཚན་མ་བཟུང་སྟེ་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཀྱི་སྟོང་ཡུལ་
 ཀྱི་དམིགས་པར་གྱུར་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྟན་ནང་དུ་སེམས་ཀྱི་སྟེང་
 དུ་ཤར་བ་དེ་ཉིད་ཡིད་ལ་བཞུད་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཡིད་ལ་བཞུད་པ་དེ་ལ་མིང་ཅི་ཞེས་
 བཞུ་བ་ལགས་ཞེས་ཁྱུས་སོ། ། དེའི་ལན་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ནི་དུམས་
 པ་ཞེས་བོས་ནས། དེ་འདྲའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དེ་ཉིད་ལྷག་མཐོང་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་འོན་
 གང་ཡིད་ན་ལྷག་མཐོང་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ལྷག་མཐོང་གི་རྗེས་སུ་མོས་པ་དང་
 མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་པར་བརྟོག་པར་བྱའོ་ཞེས་དང་། དེར་མ་
 ཟེད་ཤེར་བྱིན་མན་ངག་ལས་གྲང་། ལྷག་མཐོང་སྐྱོམ་པ་པོ་དེས་ཞི་གནས་ཀྱིས་དངས་
 པའི་ལྷས་དང་སེམས་ཤིན་ཏུ་ཐུངས་པ་སྤར་ཐོབ་པ་དེ་ཉིད་ལ་གནས་ཏེ། དེ་འདྲའི་ཞི་
 གནས་དེ་ཉིད་ཀྱི་ངང་ནས་རང་གིས་རི་ལྷར་བསམས་ཤིང་དབྱད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་དོན་
 དེ་ཉིད་དང་འདྲ་བའི་རྣམ་པར་སྐྱེས་པའི་ནང་གི་སེམས་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཀྱི་དམིགས་
 པར་གྱུར་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྟན་ནང་དུ་ཤར་བ་ཡང་ཡིན་པའི་ཉིང་
 ངེ་འཛིན་ཀྱི་སྟོང་ཡུལ་ཡང་ཡིན་པའི་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་ལ་ལྷག་པར་སེམས་གཏད་

ཅིང་མོས་པའི་སྒོ་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སོ་སོར་བརྟག་ཅིང་དབྱད་པར་བྱ་སྟེ། ཚུལ་དེ་
ལྟར་བརྟགས་ཤིང་དབྱད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་དངས་པའི་རི་སྲིད་དུ་ལུས་
དང་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྒྱུངས་པ་མ་སྒྲེས་པ་དེའི་བར་དེ་སྲིད་དུ་ནི་དབྱད་སྒྲོམ་དེ་ལྟག་
མཐོང་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཡིན་ལ། དུས་གང་གི་
ཆེ་དེ་འདྲའི་སྟོབས་ཀྱིས་དངས་པའི་ཤིན་ཏུ་སྒྱུངས་དེ་སྒྲེས་པ་དེའི་ཆེ་ནི་དབྱད་སྒྲོམ་
དེ་ལྟག་མཐོང་མཆན་ཉིད་པར་སོང་བ་ཡིན་ལོ། ། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ལྷན་པ་རི་སྲིད་
པ་ལའང་གྲུབ་ཆད་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཆད་རི་ལྟ་བུའི་ལྟག་མཐོང་དང་འདྲ་ཚུལ་ནི། རི་
སྲིད་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་གནས་དང་དེ་འདྲའི་ལྟག་མཐོང་དང་དེ་འདྲའི་ཞི་ལྟག་
གཉིས་ཟུང་འབྲེལ་དུ་འགྱུར་ཚུལ་ནམས་ཀྱང་རི་ལྟ་བུ་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་ལྟག་དང་
དེ་གཉིས་ཟུང་དུ་འབྲེལ་ཚུལ་ནམས་དང་འདྲ་བར་ཤེས་ཕྱིན་མན་ངག་དེ་ཉིད་ལས་
གསུངས་སོ། ། ^(༤) དུག་པ་དབྱད་པས་ཤིན་ཏུ་སྒྱུངས་འདྲེན་དུས་ཉིང་རེ་འཛིན་བརྟན་པོ་
འདྲེན་ཚུལ་ནི། སྒྱིར་ཤིན་ཏུ་སྒྱུངས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་ཐུབ་ན་ནི་སེམས་ཅེ་གཅིག་
པའང་རང་སྟོབས་དེས་འདྲེན་པར་རྒྱས་པ་ཡིན་པས་ན་བྱེ་བྲག་པ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་
དབྱད་སྒྲོམ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཞི་གནས་ཀྱི་གནས་ཆ་ལོགས་སུ་བསྒྲོམ་མི་དགོས་པར་རང་
སྟོབས་ཀྱིས་ཅེ་གཅིག་པ་འདྲེན་པ་འདི་ནི་སྒྲར་ཞི་གནས་ཐོབ་ཅིང་གྲུབ་པ་མ་ཉམས་
པའི་ཡོན་ཏན་ནམ་ལག་རྗེས་ཡིན་ལོ། ། བདུན་པ་དེས་ན་ལོག་རྟོག་མི་ཅུང་^(༥) ཚུལ།
ཚུལ་དེ་ལྟར་ཞི་གནས་ལེགས་པར་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཞིག་གིས་འཛོག་བསྒྲོམ་བྱས་
པས་ལྟ་ཅི་སྒྲོས་ཏེ་དབྱད་སྒྲོམ་བྱས་པས་ཀྱང་གནས་ཆའི་ཅེ་གཅིག་པ་དངས་པའི་སྒོ་
ནས་ཞི་གནས་ཀྱི་ཤོགས་སུ་འགོ་བ་ཡོད་པས་ན་སོ་སོར་རྟོག་པའི་དབྱད་སྒྲོམ་བྱས་ན་
ནི་ཞི་གནས་ཀྱི་གནས་ཆ་ཆུང་དུ་འགྲོའི་སྒྲུབ་དུ་མི་བཟུང་ངོ་། །

^(༥) གཉིས་པ་རྗེས་ཐོབ་ལྟར་སྒྲུབ་གི་རི་ལྟ་བུའི་ལྟག་མཐོང་དུ་འབྲེལ་པ་ལ་
དུག་ལས། དང་པོ་རི་ལྟ་བུའི་ལྟག་མཐོང་ལ་བདག་མེད་གང་ཅུང་རྟེན་ནས་དེ་ལ་
དམིགས་པའི་དབྱད་སྒྲོམ་གཅིག་དགོས་ཀྱི་རྗེས་ཐོབ་གཞན་གྱིས་མི་རྒྱས་^(༥) ལ། དེ་

ཡང་འདིར་རི་ལྷ་བ་དོན་དམ་ལ་དམིགས་པའི་འཛིག་སྒྲོམ་དང་དབྱེད་སྒྲོམ་གཉིས་
 གྲེལ་མར་བྱེད་པའི་སྒྲོ་ནས་ལྷག་མཐོང་སྒྲོམ་པར་འགྲོ་མི་འགྲོའི་ཚད་ནི་གང་ཟག་
 དང་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་གཉིས་ཀྱི་ལྷ་བ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ལ་མ་ནོར་ཞིང་མ་
 འཁྲལ་བའི་གོ་བ་ནམ་པར་དག་པ་རྟེན་ནས་རི་ལྷར་གོ་བའི་དོན་དེ་ཉིད་ལ་དམིགས་
 ཏེ་བསྒྲོམ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་མིན་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་འབྱེད་དགོས་ཀྱི། དེ་འདྲའི་ལྷག་མཐོང་
 སྒྲོམ་མི་སྒྲོམ་ཀྱི་མཆམས་བྱུང་པར་གཞན་གང་གིས་ཀྱང་འབྱེད་པར་མི་རུས་སོ།།
 གཉིས་པ་རྗེས་སོབ་རི་འདྲས་འབྱེད་མི་རུས་པའི་འདྲའ་དང་གསལ་དྲངས་སོགས་ཀྱི་
 མི་རུས་པའི་བྱུང་པར་གཞན་ཀྱིས་འབྱེད་མི་རུས་ན་འོ་ན་བྱུང་པར་གཞན་རི་འདྲས་
 འབྱེད་པར་མི་རུས་སྒྲམ་ན། ཡུལ་གང་ལ་བསྒྲོམས་པའི་དབང་གིས་རང་ལ་བསྒྲོམ་
 བྱའི་ཡུལ་དང་སྒྲོམ་བྱེད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་གཉིས་སུ་སྤང་བ་སྤྲོ་མ་ནས་ཡོད་པའི་སྤང་བ་
 རགས་པ་དེ་ལྟ་བུ་ནམས་བྱིས་འགག་ནས་རང་གི་མཐོང་སྤང་ལ་དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་
 སྤྱིན་དང་རྒྱལ་ལ་སོགས་པའི་གཡའ་དག་པ་ལྟ་བུའི་ཡུལ་སྤང་ལ་རང་གི་སེམས་ཀྱི་
 རོ་བོ་ཡུལ་སྤང་སྤྲོ་མོ་ཡང་འཆར་བཅོད་པའི་རིག་ཅིང་མ་འདྲེས་བར་འཆར་རུས་
 པའི་གསལ་ལ་རྟོག་པ་མེད་པའི་དྲངས་པའི་བྱུང་པར་གསུམ་དང་ལྡན་པ་དཔེར་ན་
 མར་མེ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་འབར་བ་ལ་རྒྱང་གིས་མ་བསྐྱོད་པར་གནས་པ་ལྟ་བུའི་སྒྲོ་
 བས་དྲུས་ཡུན་རིང་ཏུ་གནས་པ་དང་། དེ་ལྟར་གནས་པ་དེའི་སྤྲོང་ནས་བྱི་ཡུལ་ཁང་
 བྱིས་ལ་སོགས་པ་དང་ནང་གི་ཡུལ་རང་གི་ཡུས་ལ་སོགས་པའི་སྤང་བ་ནམས་ཀྱང་
 རང་གི་ཡིད་རོ་ན་ཤིན་ཏུ་དྲངས་ཤིང་བཀྲ་བ་འདྲའ་ཚོན་ནམ་ཡང་ན་ཏུ་བ་ཤིན་ཏུ་
 སྤང་མོའི་ནམ་པ་དང་འདྲ་བར་འཆར་ཞིང་དེ་ལྟར་གར་བ་དེ་ཉིད་ལ་ཡུན་རིང་ཏུ་
 གནས་པ་དང་ཡང་རང་གི་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་རོ་ན་བཟུང་བར་བྱ་བའི་ཡུལ་དུ་གང་འཆར་
 བ་ཐམས་ཅད་ལ་རང་གི་སེམས་ཀྱིས་མར་ལ་གཏད་ཅིང་དམིགས་པའི་ཆོ་ན་སེམས་
 གཏད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་བཅོད་ཅིང་གཏད་མི་བྱབ་པར་ཞིག་ནས་དག་པ་སྟེ་ཡལ་འགྲོ་
 ཞིང་། དེ་ལྟར་ཡལ་འགྲོ་བ་དེ་ཡང་དང་པོར་གཞུགས་སྤྲོ་ལ་སོགས་པའི་བྱི་རོལ་ཀྱི་

དོན་རགས་པ་ནམས་ལ་ཤར་ཚུལ་དེ་ལྟར་འཆར་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་གོམས་ན་གོམས་
པ་དེའི་མཐར་ནང་གི་ཡུལ་ཅན་རང་གི་རིག་པ་དང་ཡུལ་ཉམས་སུ་ཁྱོད་བའི་ཁྱོད་
བ་ལའང་སྒར་མ་གོམས་པའི་དུས་ཀྱི་ཁྱོད་རིག་རིགས་པའི་ནམ་པར་འཆར་རྒྱ་ཡོད་
པ་དེ་ཉིད་ཁྱོད་རིག་དེའི་སྤྲོད་ནས་པར་བྱད་པ་བཞིན་དུ་སངས་ཀྱིས་དག་འགྲོ་ཞིང་
དེ་འདྲའི་ཁྱོད་རིག་སྤྲོ་མོ་དེ་ལའང་རང་གི་སེམས་ཀྱིས་དམིགས་པ་གཏད་པའི་ཆོ་ན་
གཏད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་བཟོད་པ་སྟེ་གཏད་མི་བྱུང་པར་ཞིག་ཅིང་ཡལ་བར་འགྱུར་བ་
ལ་སོགས་པ་འབྱུང་ངོ་། དེ་ལྟར་བྱུང་ན་ཡང་། དེ་འདྲ་བ་དེས་ནི་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་
གཉིས་སུ་མེད་པའི་དོན་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་རྟོད་པར་འཛོག་པ་གཏན་
ནས་མ་ཡིན་པ་དང་དེར་མ་ཟད་དེ་ལྟར་བསྟོམས་པས་བརྟན་པ་ལྟ་བུའི་སྤང་བ་བན་
བྱན་དུ་ཤར་བ་དེ་ནམས་ཀྱང་དབྱ་མའི་སྐབས་ནས་བཤད་པའི་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་དོན་
རྟོགས་པ་ཡིན་པར་ཡང་ཅུང་ཟད་ཀྱང་འཛོག་པར་མི་བྱས་ཏེ། དེ་ལྟར་མི་བྱས་པའི་
རྒྱ་མཆན་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་ལ་སྟོ་ཁ་མ་ཚུགས་པའི་གང་ཟག་གིས་ཀྱང་སེམས་
གནས་པའི་གནས་ཆ་ཡུན་རིང་དུ་བསྐྱངས་པའི་ཆོ་ན་དེ་ལྟ་བུའི་སྤང་བ་བན་བྱན་དུ་
འཆར་བ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། གསུམ་པ་དེ་ལ་དབྱ་མ་པའི་སྐྱུ་མ་འདྲ་བའི་དོན་
ཆང་བའི་ངེས་པ་མེད་པའི་ཚུལ། དེ་ལྟར་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཚུལ་ནི་འདི་
ལྟར་ཡིན་ཏེ་དབྱ་མའི་སྐབས་ཀྱི་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་དོན་ནི་སྒར་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་
ཆོས་དེ་ལ་རང་གི་ངོ་ཐོས་བྱུང་པ་གཏན་ནས་མེད་པར་ཐག་གཅོད་པའི་རིགས་ཤེས་
ཀྱི་ངེས་པ་ནམ་དག་ཡོད་པ་དང་དེའི་སྤྲོད་དུ་རང་བཞིན་ཀྱིས་མེད་བཞིན་དུ་སྤང་བ་
བསྟོན་དུ་མེད་པར་ཡོད་པ་ཐ་སྟོད་པའི་ཆད་མས་བྱུང་ཅིང་ངེས་པ་དེ་གཉིས་ཆོགས་
པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤང་སྟོང་གཉིས་ཆོགས་སུ་གང་ཟག་དེ་ལ་འཆར་བ་ཞིག་ངེས་པར་
དགོས་ལ། རང་གི་ཡིད་ངོ་ན་གཞུགས་སོགས་ཀྱི་ཡུལ་ནམས་འཇའ་ཆོན་དང་འདྲ་
བར་སྒབ་ཅིང་ཤིན་དུ་དྲངས་པའི་ནམ་པར་འཆར་རྒྱ་ཡོད་པ་དེ་ནི་སོགས་རྟགས་ཀྱི་
གཞུགས་ཀྱི་རིག་བྱ་དང་བལ་བ་དེ་ཉིད་ཤར་བ་ཡིན་པ་དང་སོགས་རྟགས་བྱེད་པའི་

གཟུགས་ཀྱི་རེག་བྱ་ཅན་དུ་མེད་ཀྱང་གཟུགས་སྤྲོ་མོའི་སྤང་བ་ལམ་མེར་ཤར་བའི་
 རེག་བྱས་སྤོང་བ་དང་གཟུགས་སྤང་ཤར་བ་གཉིས་ཆོགས་པ་ཅམ་གྱི་ཤར་ལུགས་ཡིན་
 པས། ཚུལ་དེ་ལྟར་ངེས་པ་དེ་ལ་ནི་རང་ངོས་ནས་བྱབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པར་ངེས་
 པ་གཏན་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་ཚུལ་འདི་ནི་དགག་བྱ་ངོས་མ་ཟིན་པར་ནོར་བ་ཡིན་ཏེ་
 འདི་ལྟར་དགག་བྱ་རང་ངོས་ནས་བྱབ་པའི་རང་བཞིན་དེ་དང་དགག་བྱ་ཐོགས་པའི་
 རེག་བྱ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འབྲལ་ཞིང་དེ་ལྟར་བརྒྱང་ནས་དགག་བྱ་ཐོགས་རེག་བཀག་
 པ་དེ་ཉིད་ལ་རང་ངོས་ནས་བྱབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པའི་མིང་འདོགས་བྱས་པ་ཅམ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཞི་པ་གཞན་དུ་ན་ཏེ་ཅང་ཐལ་ཚུལ་འཇའ་མཐོང་བས་ཀྱང་དབྱ་
 མའི་སྒྲུ་མ་རྟོགས་པར་འཇའ་མཐོང་ཚུལ་དེ་ལྟ་བུ་ནོར་བ་མ་ཡིན་པར་གོང་གི་སྤང་བ་
 དེ་ལྟར་ཤར་ལུགས་དེ་འདྲ་བ་དེ་དབྱ་མ་ནས་བཤད་པའི་སྒྲུ་མའི་དོན་དང་རྒྱན་པའི་
 དོན་དུ་འདོད་རྒྱ་ཡིན་ན་འཇའ་དང་དུ་བ་སྒྲུབ་མོ་བྱད་པར་གྱི་གཞིར་བྱས་པ་དེ་ཉིད་
 ཡོད་པར་བརྒྱང་བའི་སྒྲོ་ནས་དམིགས་ན་འཇའ་ཐོགས་དེ་དག་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་
 ཡོད་པར་འཇིན་པའི་རྟོག་པ་གཏན་ནས་མི་སྦྲེ་བར་འགྱུར་ཏེ། བྱད་པར་གྱི་གཞིར་
 འཇའ་ཐོགས་ཡོད་པར་ངེས་པ་དེ་ཉིད་སྤང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་ངེས་པའི་དོན་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷ་པ་དེ་འདྲ་ན་མ་མཐའི་སྤང་བར་ཡོད་པའི་རིགས་པ་གཞན་
 ཡང་དགག་བྱ་ཐོགས་པའི་རེག་བྱ་དེ་ཉིད་བྱད་གཞིར་བརྒྱང་ནས་ཐོགས་རེག་དེ་ཉིད་
 ལ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་ངེས་པ་དྲང་དུ་མེད་པར་འགྱུར་དེ། བྱད་གཞི་དགག་བྱ་
 ཐོགས་རེག་འཇིན་པའི་ངེས་པ་དེ་ཉིད་དགག་བྱ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་འཇིན་པ་
 ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དུག་པ་སྤར་བཤད་པའི་སྒྲུ་མའི་འཆར་ཚུལ་དྲན་དགོས་པའི་
 པ་རྒྱ་མཆན་དེས་ན་གཟུགས་ཐོགས་གོང་གི་དེ་ལྟར་ཤར་བའི་ཆོ་ན་སྒྲུབ་ཅིང་དྲངས་
 པའི་ནམ་པར་ཤར་བ་དེ་ཉིད་ལ་ཡུལ་གཟུགས་ཐོགས་དེ་དག་གི་སྤོང་ཚུལ་གྱི་ངོས་
 ནས་བྱབ་པའི་གནས་ལུགས་སུ་ཡོད་པར་འཇིན་པའི་མ་རིག་པའི་འཇིན་སྤངས་ཀྱི་
 ཡུལ་དེ་རིགས་པས་བྱང་ཟད་ཀྱང་སྤྱོད་པའི་ནམ་པ་གཏན་ནས་མེད་པར་སྒྲུབ་

ཅིང་དྲངས་པ་ཅམ་ཏུ་འཆར་བ་ཡིན་པས་ན་དེ་ལྟར་ཤར་བའི་སྒབ་ཅིང་དྲངས་པའི་
ནམ་པར་སྤང་བ་དེ་ཉིད་ནི་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་དོན་གཏན་ནས་མིན་ལ། རྫོག་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
ཀྱི་ལྟ་བ་ནམ་དག་རྟེན་ནས་མ་བརྟེན་པའི་གང་ཟག་ལ་ནི་སྒབ་ཅིང་དྲངས་པ་དེ་
དག་སྤང་སྟོང་གཉིས་ཆོགས་ཀྱི་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་འཆར་བ་ཡང་ཡོད་དེ་དེ་ནི་སྤར་གོང་
ཏུ་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

གསུམ་པ་གོང་མའི་ལམ་རིམ་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་བྱད་པར་བཞི་ལྟན་ལ་གཉིས་
ལས། དང་པོ་བཞི་ལྟན་གྱི་ཚུལ་རྟེན། ཡང་ལུགས་གཅིག་ལ་དགེ་བཤེས་དགོན་པ་བའི་
ལུགས་ནས་བརྒྱད་པའི་ལམ་རིམ་ནམས་ནས་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་དེའི་སྒྲེ་ཚུལ་ནི་
འདི་ལྟར་འདོད་དེ། བསྟོམ་པ་པོ་དེས་དུས་དང་པོར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྟོམ་པར་
བྱེད་ལ། དེའི་རྗེས་དེ་ནས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་དོན་ལ་བློ་བཟང་པ་དང་ཤེས་བཞིན་གྱིས་
ཟིན་པར་བྱས་ནས་སྟོམ་པར་བྱེད་ཟླ། བསྟོམ་ཚུལ་དེ་ཡང་ཐུན་ཏེ་ཅང་རིང་ན་དེ་ནི་
བློ་ཤེས་གྱིས་མི་ཟིན་པས་ན་རེས་འགའ་བྱིང་ཞིང་རེས་འགའ་མྱོད་པར་འགྲོ་བ་ཡིན་
པས་ན་ཐོགས་ཤིན་ཏུ་རྒྱུད་དེ་ལྟར་བྱས་ན་ཐོགས་རྒྱུད་བཟང་པ་དེས་ན་ཞག་གཅིག་གི་སྤྱོད་
དང་སྤྱོད་དང་སྟོད་དང་སྟོད་རངས་ཀྱི་ཐུན་བཞིར་བྱས་པའི་ཐུན་བཞི་པོ་རེ་རེ་ལ་ཡང་
ཐུན་བཞི་བཞིར་བྱས་ནས་ཁྱོད་བསྟོམས་པས་ཞག་གཅིག་ལ་ཐུན་བཅུ་དྲུག་ཏུ་བྱས་ཏེ་
བསྟོམ་དགོས་དེ་ལྟར་བསྟོམ་པས་དམིགས་པ་གསལ་བའམ་བསྟོམས་པའི་དབང་གིས་
སེམས་ལ་འགྱུར་བ་སྐྱེས་པའི་ཉམས་སུ་སྐྱོང་བ་སྟོམ་བྱེད་པའི་ཆོད་ནས་བསྟོམས་པའི་
འགྲོ་བཅད་ལ་ཐུན་མཆོམས་བྱའོ།། ཚུལ་དེ་ལྟར་བསྟོམས་པས་རང་གི་སྤང་བ་ལ་ལུན་
རིང་པོ་མ་བསྟོམས་སྟོམ་ནས་དུས་ཆོད་ལ་བལྟས་ཅན་ནམ་དང་ཉི་མ་ཤིན་ཏུ་ལྗུར་བར་
བྱད་བྱད་བཅད་ནས་ལྗུར་ཏུ་འགྲོ་བར་སྤང་ན་དམིགས་པ་ལ་སེམས་ཟིན་པ་ཡིན་ལ། ད་
ལན་ལུན་རིང་རབ་ཅིག་བསྟོམས་པ་ཡིན་སྟོམ་ནས་དུས་ཆོད་བལྟས་པའི་ཆོ་ན་ལུན་ཅི་
ཡང་མ་སོང་བར་སྤང་ན་ནི་དམིགས་པ་ལ་སེམས་མ་ཟིན་པ་ཡིན་ཏོ།། དམིགས་པ་ལ་
སེམས་ཟིན་པའི་ཆོ་ནི་རང་གི་རྒྱུད་ལ་ཉོན་མོངས་རྒྱུད་བར་འགྲོ་བ་དང་རང་ལ་གཉིད་

ཀྱང་ད་གཞོན་སྐྱེ་དགོས་སྐྱེ་ཡིན་པ་འདི་ལ་ད་གཉིད་མི་འོང་ངམ་སྐྱེ་འོང་སྐྱེ་ཡིན་པ་
 འདྲ་སྐྱེ་པ་འོང་། དེའི་རྗེས་དེ་ནས་དམིགས་པ་ལ་སེམས་ཟིན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྤོ་
 ལ་སོགས་པའི་ཐུན་རེ་ལ་འབྱོར་པ་སྐྱེ་ཐུན་རེ་རེའི་མགོ་མཚུག་འདབ་ཐུབ་པའི་ཆོ་ན་
 བྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་དེ་ཉིད་མཚན་ཉིད་བཞི་ལྟར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་སྟེ། དང་པོ་མི་རྟག་པའི་
 མཚན་ཉིད་ནི་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཆོ་ན་རང་གི་དབུགས་ཕྱི་ནང་དུ་སྐྱེ་བའང་མི་
 ཚར་བར་དབུགས་དང་རྟག་པ་གིན་དུ་སྤྲ་བར་སོང་བའོ། གཉིས་པ་གསལ་བའི་མཚན་
 ཉིད་ནི་དཔེར་ན་སྟོན་དུས་ཀྱི་ཉི་མ་བྱེད་ཀྱི་དུས་ཀྱི་ནམ་མཁའི་དཀྱིལ་སྤྱིན་པ་སོགས་
 མེད་པའི་གསལ་བ་དང་བྱད་མེད་པའོ། གསུམ་པ་དྲངས་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་ཉིང་
 གཙང་མ་ལེགས་པར་བྱིས་པའི་ནང་དུ་སྐྱེ་གཙང་བ་སྤྱགས་ནས་ཉི་མའི་འོད་ཀྱིས་སོག་
 པ་ལ་བཞག་ནས་བལྟས་པའི་སྐྱབས་ཀྱི་དྲངས་པ་དང་འདྲ་བ་འོང་བའོ། བཞི་པ་སྤྲ་བའི་
 མཚན་ཉིད་ནི་གོང་གི་མཚན་ཉིད་སྤྲ་མ་གསུམ་པོ་དེའི་རང་ནས་ཡུལ་ལ་བལྟས་པའི་
 ཆོ་ན་དངོས་པོ་གིན་དུ་སྤྲ་བ་སྤྱི་ཆེ་མོ་དུམ་བྱར་གཤགས་པའི་ཆ་གཅིག་ཙམ་གྱི་ཆོད་
 ཅིག་བྱུང་བའང་གསལ་བོར་མཐོང་བ་ངེས་པར་འོང་བའོ། དེ་འདྲ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་
 དེ་ནི་མི་རྟག་པའི་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་བའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཡིན་
 ལ། མི་རྟག་པའི་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་བསྟོས་ན་ཉིང་རེ་འཛིན་དེའི་རང་གི་རོ་བོ་
 རྟག་པ་ཡིན་པས་བྱིན་ཅི་ལོག་ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡང་དབུས་མཐའ་ལས།
 སོ་སྐྱེའི་མཉམ་གཞག་དེ་ཉིད་འཕགས་པའི་མི་རྟག་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་
 པ་ཡིན་ལ་སོ་སྐྱེའི་མཉམ་གཞག་དེ་རང་གི་རོ་བོ་རྟག་པ་ཡིན་པས་འབྲུལ་པའི་བྱིན་
 ཅི་ལོག་ཡིན་ནོ། ཅེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡིན་པར་འཆད་པར་བྱེད་དོ། གཉིས་པ་དེ་
 ལྟ་བུར་གནས་པ་གཞིར་བྱས་ན་རུང་གི་ལྟ་བར་མི་གནས་ན་བཞི་ཀ་བྱུང་ཡང་མིན་པའོ།
 ཚུལ། དེ་ཡང་དབུས་མཐའ་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་ན་སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་
 རེ་འཛིན་གྱི་བསྐྱོམ་བཟང་གོས་རྣམས་ཀྱང་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་རྣམ་པར་མི་
 རྟག་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཙམ་ཡིན་ལ་འབྲུལ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་བྱིན་ཅི་ལོག་

ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་པར་བཞག་དགོས་ལ། མི་རྟོག་པ་དང་གསལ་བ་དང་དྲངས་བ་དང་
སྤྲ་བ་སོགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་གཞན་ནམས་དང་ལྡན་པ་ཞིག་མ་བྱུང་ན་ཡང་སྤྲ་བོང་དུ་
བཤད་པ་ལྟར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་མ་ལོར་བའི་དོན་བསྟོམས་པར་བྱེད་པ་དེ་བྱུང་ན་
བདག་མེད་པའི་དོན་བསྟོམས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་མ་ལོར་བར་གཏན་ལ་
ཕབ་པའི་དོན་བསྟོམ་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ན་ནི། མི་རྟོག་པ་སོགས་གོང་གི་མཆན་ཉིད་
བཞི་པོ་དེ་དང་ལྡན་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཞིག་བྱུང་ན་ཡང་རེས་པའི་དོན་སྟོམ་པའི་ཉིང་
རེ་འཛིན་ཡིན་པར་གཏན་ནས་འཛིག་མི་རུས་སོ། །རྒྱ་མཆན་དེའི་ཕྱིར་ན་རི་ལྟ་བ་དོན་
དམ་པའི་དོན་སྟོམ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་མིན་ནི་སྤྲ་བོང་དུ་བཤད་པ་བཞིན་བདག་མེད་
གཉིས་གང་རུང་གི་ལྟ་བ་མ་ལོར་བར་རྟེན་པའི་སྟོན་ནས་དེའི་དོན་སྟོམ་མི་སྟོམ་ཀྱི་སྟེང་
ནས་འཛིག་པ་ཡིན་ལ། དེ་འབྲའི་རི་ལྟ་བའི་དོན་དེ་བསྟོམས་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་རྒྱ་མ་
ལྟ་བུར་འཆར་བའི་རྒྱལ་ཡང་སྤྲ་བོང་དུ་བཤད་པ་བཞིན་དུ་རེས་པ་གཉིས་ཆོགས་དེ་
དགོས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།

ཞི་ལྷག་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བའི་རྒྱལ།

གོང་གི་ས་བཅད་གསུམ་པ་ཞི་ལྷག་དེ་གཉིས་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བའི་རྒྱལ་དངོས་
འདི་དང་། འབྲེལ་སྟོང་གཉིས། དང་པོ་ལ་བརྒྱད་ལས། དང་པོ་ཞི་ལྷག་བྱུང་འབྲེལ་ལ་
ཞི་ལྷག་གཉིས་ཐོབ་དགོས་པ་ནི། ཞི་ལྷག་དེ་གཉིས་སྐབ་པའི་ཆད་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤད་
པ་ལྟར་ཞི་ལྷག་གཉིས་མཆན་ཉིད་ཆང་བ་ཞིག་མ་ཐོབ་ན་ནི་བྱུང་དུ་སྟེལ་རྒྱ་མི་འོང་
བས་ན་ཞི་ལྷག་གཉིས་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བ་ལ་ནི་ཞི་ལྷག་དེ་གཉིས་ཀ་རེས་པར་ཐོབ་
པ་ཞིག་དགོས་སོ། །གཉིས་པ་ལྷག་མཐོང་ཐོབ་པ་དང་བྱུང་འབྲེལ་དུས་མཉམ་པ་འདི་
ནི། བྱུང་དུ་འབྲེལ་བ་འདི་ཡང་ནམ་ལྷག་མཐོང་ཐོབ་པའི་ཐོག་མ་ཉིད་ནས་ཞི་ལྷག་
གཉིས་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བས་བྱུང་འབྲེལ་ཐོབ་པ་དེའི་རྒྱལ་ནི་སྤྲ་

གྱི་ཞི་གནས་ཐོབ་པ་དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ཅིང་དེ་ཉིད་གཞིར་བབྱང་བའི་ངང་ནས་སོ་
 སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དབྱད་སྒྲོམ་བྱས་པ་ན་དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་ཞི་གནས་
 ཀྱི་སྐབས་སུ་བསྐྱེམས་ཏེ་འཇུག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡིད་བྱེད་བཞིའི་རིམ་པས་སྐྱེ་བའི་
 ཚུལ་བཤད་པ་ནི་ལྷག་མཐོང་བསྒྲོམ་ཚུལ་འདིའི་སྐབས་ལའང་འདྲ་བར་གསུངས་
 པས་ན་ཡིད་བྱེད་བཞི་པ་སྟུར་ཞི་གནས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་སྐབས་འདིར་
 ཡང་སྐྱེས་པའི་ཆེ་ན་ཞི་ལྷན་གཉིས་བྱང་འབྲེལ་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་སྟེ། འགྲོ་ཚུལ་དེ་ཡང་
 དབྱད་སྒྲོམ་བྱས་པའི་མཐར་འཇོག་སྒྲོམ་བྱས་ཤིང་རིམ་གྱིས་བསྐྱངས་པ་དེ་ཉིད་ཞི་
 གནས་ཐོབ་པའི་སྐབས་སུ་ཤིན་ཏུ་སྐྱངས་དང་བཅས་པའི་འཇོག་སྒྲོམ་དུ་སོང་བ་རིམ་
 བ་དེ་དེ་འདྲ་བའི་དབྱད་སྒྲོམ་གྱིས་བྱངས་པའི་འཇོག་སྒྲོམ་དུ་ནམ་ལྟར་པ་ན་བྱང་
 འབྲེལ་དེར་སོང་བ་ཡིན་ནོ། ། གསུམ་པ་ཞི་ལྷན་བྱང་འབྲེལ་ལ་ཞི་ལྷན་སྒྲོམ་མཚུངས་
 སུ་འབྲེལ་དགོས་པའི་ལུང་འདི། ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡང་ཉན་ས་ལས། དེ་ལ་རི་ཙམ་གྱིས་
 བ་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་སན་ཚུན་རྒྱས་པ་མཉམ་ཞིང་རོ་བོ་གཅིག་པའི་སྒོ་ནས་
 འདྲེས་པར་ལྟར་ཅིང་མཚུངས་པར་ལྟན་པའི་སྒོ་ནས་མཉམ་པར་བྱང་དུ་སྟེ་དེ་གཉིས་
 གཅིག་ལ་གཅིག་སྒྲོམ་ཤིང་འབྲེལ་ལ་ལྟན་པར་འཇུག་པ་དང་རྒྱ་མཚན་གང་གིས་ན་
 དེ་གཉིས་གོང་ལྟར་བྱང་དུ་འབྲེལ་བར་འཇུག་པའི་ལམ་ཞེས་བྱ་ཞེས་འདྲི་ན། དེ་ལ་
 ལན་སྟུག་པ་ནི། འདི་ལྟར་སྟུར་ཞི་གནས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པའི་སེམས་གནས་པ་
 རྣམ་པ་དགུ་པོ་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བ་དག་ལས་ཏེ་དེའི་ནང་ནས་སེམས་གནས་པ་འདི་
 ལྟ་སྟེ། མཉམ་པར་བཞག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སེམས་བྱངས་རྣམ་པ་དགུ་པོ་གང་ཡིན་པ་
 དེ་ཐོབ་པར་ལྟར་ཅིང་སེམས་དེས་བྱངས་པའི་ཞི་གནས་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འདྲིན་ཡོངས་སུ་
 བྱབ་ཅིང་ཐོབ་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ཅིང་ཞི་གནས་དེ་ཉིད་གཞིར་བབྱང་བའི་སྟེང་ནས་
 ཚུལ་བཞིན་དུ་སོ་སོར་དབྱེད་པའི་ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རོ་བོར་ལྟར་པ་བྱེད་ལས་
 ཆོས་རྣམ་པར་འབྱེད་པར་བྱེད་པ་དེ་ཉིད་ལ་རབ་དུ་བཅོན་པར་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་
 དབྱད་སྒྲོམ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་བྱེད་དེ། ཚུལ་དེ་ལྟར་དབྱད་སྒྲོམ་བྱེད་པ་དེའི་ཆེ་ན་

དབྱད་སྒྲོམ་དེ་ལ་གོམས་པའི་དབང་གིས་ཆོས་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་དེའི་
ལམ་ཁ་རྟོན་བྱང་བ་ལྟར་འབད་པ་ཆེན་པོ་མི་དགོས་པའི་སྒྲོམ་དེ་ཉིད་ལམ་དུ་སྔོང་
སྒྲོམ་ཆོལ་བ་མི་དགོས་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་ཁོ་རང་གི་རང་གིས་རྒྱན་ལ་འཇུག་པ་དང་
པའི་ཆེར་ཆེད་དུ་འབད་པའི་ཆོལ་བ་མེད་པར་འཇུག་པའི་སྒྲོམ་གྱིས་གྲུབ་པར་གྱུར་
ཅིང་། འདི་ནི་ལྷག་འདེས་པའི་སྒྲོམ་དེ་ལྟར་རང་གིས་ཆོལ་བ་མེད་པར་འཇུག་པ་དེ་
ཉིད་ཀྱང་སྒྲུབ་ནི་གནས་ཀྱི་ལམ་ཐོབ་པའི་སྐབས་རིམ་ལྔ་བ་བཞིན་དུ་ཆོལ་པའི་བཅའ་
འབད་ཆོལ་གྱི་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པ་དེ་འདྲ་བ་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ། དེ་འདྲའི་
འདུ་བྱེད་པ་མེད་པ་དེའི་དབང་གིས་ལྷག་མཐོང་གི་ལམ་སྒྱུན་མེད་པས་པའི་བྱིང་ཆོད་
གྱི་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་ལྷག་མཐོང་ལ་སྒྲོམ་པའི་ཞིང་མི་བདེ་བཅའ་ལས་སུ་མི་རུང་
བ་གཏན་ནས་མེད་པའི་ཡོངས་སུ་བྱང་བ་དང་བྱང་དུ་འབྲེལ་བཅའ་འཇུག་པའི་
བྱིང་ཆོད་གྱིས་མི་མཉམ་པ་མེད་པའི་ཞི་གནས་ཀྱི་རྗེས་སུ་སྔོང་བ་ནི་འཇུག་པའི་
དོན་སྒྲུབ་ནི་གནས་རིམ་ལྔ་བའི་ཆེ་གཅིག་པ་བརྟན་པ་དང་དབྱད་སྒྲོམ་གྱིས་བྲངས་
པའི་ཤིན་ལྷངས་སྒྲིམ་པས་ཉམས་བདེ་བས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱ་མཆན་
དེའི་བྱིར་སྒྲོམ་པ་སོ་དེའི་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གཉིས་གོང་ལྟར་འདེས་པར་
གྱུར་ཅིང་མཉམ་པར་འཇུག་པ་དང་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གཉིས་བྱང་དུ་འབྲེལ་
བར་འཇུག་པའི་ལམ་ཞེས་བྱའོ། ཞེས་དང་། བཞི་པ་བྱང་འབྲེལ་གྲུབ་པའི་དུས་ཀྱི་ཤེས་
པའི་བྱིང་ཆོད་ནི། དེར་མ་བཟུང་སྒྲོམ་རིམ་ཐ་མ་ལས་ཀྱང་། ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་རིམ་
འམ་གལ་ཏེ་དུས་གང་གི་ཆེ་ཤེས་རབ་གྱིས་དབྱད་དེ་ལེགས་པར་བསྒྲོམ་པས་བྱིང་བ་
དང་ཆོད་པ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་སྒྲོམ་ནས་དེ་གཉིས་ལས་དཔེན་པའི་བྱིར་བྱིང་ཆོད་
གྱི་མཐོ་དམན་དང་བྲལ་བས་མཉམ་པར་ཞུགས་ཤིང་ཆོལ་བ་མི་དགོས་པར་རང་གིས་
རང་གིས་འཇུག་པའི་དབང་གིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་བྱད་པར་དུ་སེམས་ཤིན་ཏུ་གསལ་
ཞིང་མི་གཡོ་བ་བྱང་བར་གྱུར་པའི་དུས་དེའི་ཆེ་སྒྲུབ་མཐོན་པར་འདུ་བྱེད་མེད་
པ་པའི་དང་འདིའི་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའི་ཆོལ་བ་སྒྲོད་པས་བཏང་སྒྲོམས་སུ་བྱ་བ་

དོན་གཅིག་ལྟེ། དེ་ལྟར་བཏང་སྒྲུབ་ས་སུ་བྱས་ནས་ངང་གིས་གནས་པའི་ཞི་གནས་
 གྲུབ་པ་དེའི་ཆེ་ཞི་གནས་དང་ལྷན་མཐོང་བྱང་དུ་འབྲེལ་བའི་ལམ་ཐོབ་ཅིང་གྲུབ་པ་
 ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། ། ལྷ་ལོ་པ་བྱང་དུ་འབྲེལ་ཚུལ་གསལ་བ་ནི།
 འོ་ན་ཞི་ལྷན་མཐོངས་པར་རྒྱན་ལྷན་དུ་འཇུག་པར་དེ་འདྲ་བ་དེ་ལ་རྒྱ་མཚན་ཅིའི་
 ཕྱིར་བྱང་དུ་འབྲེལ་བ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་དེ་འདྲ་བ་དེ་མ་ཐོབ་པའི་གོང་དུ་སོ་
 སོར་རྟོག་པའི་དབྱུང་སྒྲོམ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རང་སྟོབས་ཀྱིས་གཞན་ལ་མ་སྟོས་པར་མི་རྟོག་
 པའི་གནས་ཆ་ཅེ་གཅིག་པ་དེ་འདྲེན་པར་མི་རྒྱས་པས་ན་དུས་དེར་དབྱུང་སྒྲོམ་དང་
 འདྲིག་སྒྲོམ་གཉིས་པོ་རང་རང་གྲུབ་པའི་ཆེ་ཚོལ་བ་སོ་སོ་སོ་སོར་བརྟེན་ནས་བསྒྲོམ་
 པར་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་ལ། ཞི་ལྷན་དེ་གཉིས་ཀ་ཐོབ་ནས་ནི་སོ་སོར་རྟོག་པའི་དབྱུང་
 སྒྲོམ་བྱས་པའི་སྟོབས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་ལ་མ་སྟོས་པར་ཞི་གནས་ཀྱི་ཅེ་གཅིག་པ་
 འདྲེན་པར་རྒྱས་པ་ཡིན་པས་ན་ཞི་ལྷན་དེ་གཉིས་བྱང་དུ་འབྲེལ་བ་ཞེས་བྱའོ།

དུག་པ་དབྱུང་པས་ཞི་གནས་འདྲེན་ཚུལ་ནི། བྱང་འབྲེལ་འདི་ཡང་དེའི་
 གྲླབས་ཀྱི་དབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་དེ་ནི་ལྷན་མཐོང་གི་རོ་བོ་ཡིན་ལ། དབྱུང་
 པ་དེའི་མཐར་མི་རྟོག་པར་གནས་པའི་ཆ་ནི་ཞི་གནས་བྱང་པར་ཅན་སྟོང་ཉིད་ལ་
 དམིགས་པའི་སྒྲོམ་བྱང་ཞེས་བྱ་བ་དེའོ། ། བདུན་པ་དབྱུང་པས་ཞི་གནས་བྲངས་པའི་
 ཆེ་ཞི་ལྷན་དུས་གཅིག་ཏུ་ཕན་ཚུན་མཐོངས་ལྷན་བྱང་དུ་འབྲེལ་བའི་ཤེས་བྱེད་ནི། དེ་
 ནི་ཤེས་བྱིན་མན་ངག་ལས་ཀྱང་། ཞི་གནས་ལ་གནས་ཏེ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་
 པའི་གཟུགས་བརྟན་དེ་ཉིད་ལ་སོ་སོར་བརྟགས་པ་ལ་གོམས་པར་བྱས་པ་དེའི་འོག་
 ཏུ་སྐར་སོ་སོར་བརྟགས་པའི་དམིགས་པ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་
 བརྟན་དེ་ཉིད་ལ་དམིགས་ཏེ། དེ་ལྟར་དམིགས་པའི་སེམས་དེ་ཉིད་གཞིར་བྱས་པ་
 ལ་དུས་གང་གི་ཆེ་སྐར་མའི་སེམས་དམིགས་པ་དེ་ལ་གཏད་བཞིན་པའི་རྒྱན་མི་འཆད་
 པར་བྱིན་པ་དང་དེའི་སྟེང་ནས་དབྱུང་སྒྲོམ་ཀྱི་ཤུགས་བར་མ་ཆད་དུ་ངང་གིས་འཇུག་
 པའི་དམིགས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཡིད་བྱེད་དེའི་རྒྱན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཞི་གནས་བྲངས་

པ་དང་མཉམ་དུ་ཞི་ལྷག་གཉིས་ཀ་ཡང་སྒྲ་ཚུན་འདྲིན་པའི་སྟོབས་མཚུངས་པར་
ཉམས་སུ་སྐྱོང་བའི་དུས་དེའི་ཆེ་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་བྱང་དུ་འབྲེལ་བའི་ལམ་
ཞེས་བརྗོད་དེ། བྱང་དུ་འབྲེལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལ་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གཉིས་
ནི་བྱང་ཡིན་ལ། འབྲེལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཞི་ལྷག་དེ་གཉིས་སྒྲ་ཚུན་རོ་པོ་དང་རྒྱས་
པ་གཅིག་དུ་ལྷན་པའི་དོན་སྟེ། དེ་ཡང་དེ་གཉིས་སྒྲ་ཚུན་གཅིག་ལ་གཅིག་རག་
ལས་གིང་དབང་དུ་སོང་བའི་ཆ་ནས་མི་གཏོང་བས་ན་བཅིངས་ནས་འཇུག་སྟེ་ཞི་
གནས་ཀྱང་ལྷག་མཐོང་དང་འབྲ་བར་འཇུག་ལ་ལྷག་མཐོང་ཡང་ཞི་གནས་དང་འབྲ་
བར་འཇུག་པའོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྐབས་འདིའི་བར་མ་ཆད་པའི་དོན་ནི་ལྷག་མཐོང་
ཐོབ་ཁ་མའི་དབྱད་སྟོམ་དེ་ཉིད་ཀྱི་འཕྲོ་བཞག་ནས་ཞི་གནས་ཀྱི་མི་རྟོག་པ་ལོགས་
སུ་སྐྱབ་པའི་སྟོན་ནས་མི་རྟོག་པ་དེ་ཉིད་ལ་སྤར་བཞག་མི་དགོས་པར་དབྱད་སྟོམ་དེ་
ཉིད་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཞི་གནས་ཀྱི་མི་རྟོག་པ་དེ་འདྲིན་པའོ།། བརྒྱུད་པ་དབྱད་འཛོག་
སྔ་ཕྱི་གཉིས་དུས་མི་གཅིག་ཀྱང་ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་སྒྲ་ཚུན་འཇུག་ཚུལ་གཉིས་ཀ་
ཉམས་སུ་སྐྱོང་བའི་དོན་ནི་ཞི་གནས་ཀྱི་དམིགས་པ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་གཟུགས་
བརྟན་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་གནས་དེ་དང་ལྷག་མཐོང་གི་དམིགས་པ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
དང་བཅས་པའི་གཟུགས་བརྟན་ལ་དམིགས་པའི་ལྷག་མཐོང་དེ་གཉིས་ཀ་ཉམས་སུ་
སྐྱོང་བ་སྟེ། དེ་ཡང་ཞི་ལྷག་དེ་གཉིས་དུས་གཅིག་ལ་ཉམས་སུ་སྐྱོང་བའི་དོན་མིན་གྱི།
དབྱད་ནས་སྟོམ་པའི་ཡིད་བྱེད་དེ་ཉིད་བར་མ་བཅད་པའི་རྒྱན་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱོང་བའོ།།
༼དེ༽འདི་ནི་དུས་གཅིག་དུ་དཔྱད་པའི་ལྷག་མཐོང་དང་སེམས་གཅིག་པའི་ཞི་གནས་
དུས་མཉམ་དུ་འཇུག་པ་མི་གཙང་དེ། འདོད་སེམས་དགུ་པའི་སྐབས་སུ་འང་དེ་ཐུབ་ན་
བྱང་འབྲེལ་དུས་ལྷ་ཅི་སྟོས་པའི་ཕྱིར། དེ་དགུ་པའི་སྐབས་སུ་འང་རྒྱ་མི་གཡོ་བའི་ནང་
དུ་ཉེུ་རྒྱང་འཕྱོ་བ་བཞིན་དུ་གནས་ཆ་བརྟན་པོ་མ་ཞིག་པའི་ངང་ནས་བདག་མེད་
ལ་དཔྱད་པ་ལྷག་མཐོང་རྗེས་མཐུན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལ་ཞི་ལྷག་གི་སྟོམ་
འདྲིས་ཅམ་ཡོད་ཀྱང་ཆ་མཉམ་དུ་མཉམ་འཇུག་དང་བྱང་འབྲེལ་གྱི་དོན་མི་ཆང་བའི་

ཕྱིར་དྲི། ཉན་ས་ལས་དེའི་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གཉིས་འདྲེས་པར་གྱུར་ཅིང་
 མཉམ་པར་འབྲུག་པ་དང་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བར་འབྲུག་པའི་ལམ་ཞེས་དང་། ལྷག་མཐོང་
 རྒྱང་བ་ལས་རྒྱན་གྱི་ཞེས་པ་ནི་དབྱེད་པའི་ལྷག་མཐོང་དང་དབྱེད་མཐར་གནས་པའི་
 ཞི་གནས་གཉིས་དུས་གཅིག་ཏུ་མི་འབྱུང་བའི་དབང་དུ་བྱས་གྱི། དབྱེད་སྟོབས་གྱིས་
 ཞི་གནས་དངོས་དངས་པའི་ཞི་གནས་གྱི་དུས་སུ་རི་ལྷ་བ་ལ་དམིགས་པའི་ཆོས་རབ་
 ཏུ་ནམ་འབྱེད་གྱི་ལྷག་མཐོང་དང་། རི་ལྷ་བ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བརྟན་པར་གནས་པའི་
 ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཞི་གནས་གཉིས་མཚུངས་ལྷན་དུ་ཞེས་པ་ནས། དེ་ལ་སྒྲོམ་བྱུང་གི་
 རྟོགས་པ་ཐོབ་དགོས་པས་རྒྱ་མི་གཡོ་བར་གནས་པའི་སྟེང་ན་མར་ཉེའུ་རྒྱང་འཕྱོ་བ་
 བཞིན་དུ་ཞེས་པ་ནས་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་འཛོག་ན་མ་གཏོགས་ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། བྱིན་ཏུ་དཀའ་བ་མང་པོ་མ་ཞེས་པ་དེ་ལེགས་པར་བཤད་ཡོད་པས་ཐར་འདོད་
 གྱིས་གཅེས་པར་གྱིས། གཉིས་པ་འབྲུལ་བ་སྤང་བ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་ཞི་གནས་མ་
 གྲུབ་གོང་དུ་དབྱེད་པས་ཞི་གནས་མི་འགྲུབ་ཀྱང་ཞི་གནས་གྲུབ་རྗེས་སུ་ལྷག་མཐོང་
 སྟོན་དུ་འང་དབྱེད་པས་ཉིང་ངེ་འཛིན་འོང་ཚུལ་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཡིད་བྱེད་ལྷ་བྱ་
 ཏུ་མ་ཡོད་ཚུལ་།^(༡༥) དེ་ལ་གཞན་དག་ལྷག་མཐོང་གྲུབ་ནས་དབྱེད་སྒྲོམ་གྱིས་དེ་
 གཉིས་ཉམས་སུ་ཐོང་དགོས་ན་འོ་ན་སྤར་གོང་དུ་ཞི་གནས་གྲུབ་ནས་སོ་སོར་རྟོག་
 པའི་དབྱེད་སྒྲོམ་གྱིས་གནས་ཆ་འགྲུབ་པར་བཤད་པ་དེ་དང་འགལ་ལོ་སྒྲུམ་ན། དེ་
 ལ་ལན་ནི་དེ་ལྟར་བཤད་པ་དེ་ནི་ཞི་གནས་མ་གྲུབ་པའི་སྟོན་དུ་ཡང་དང་ཡང་དུ་
 དབྱེད་པ་དང་དབྱེད་པའི་མཐར་འཛོག་པའི་དབྱེད་འཛོག་གཉིས་སྟེལ་མ་བྱས་ན་
 ནི་ཞི་གནས་གཏན་ནས་འགྲུབ་པ་ཞིག་མི་སྲིད་ལ་ཞི་གནས་རྟེན་ནས་ནི་དེ་ལྟར་
 དབྱེད་འཛོག་སྟེལ་མར་བྱས་ནས་བསྒྲོམས་པས་མཐར་དབྱེད་པའི་སྟོབས་དེ་ཉིད་
 གྱིས་ཞི་གནས་འགྲུབ་པའི་བྱད་པར་ཙམ་ཞིག་བརྟན་པ་ཡིན་ལ་ཞི་གནས་གྲུབ་ཙམ་
 ནས་དབྱེད་འཛོག་སྟེལ་མ་བྱས་པས་ཞི་གནས་གྲུབ་པ་ཞིག་མི་དགོས་པས་ན་དེ་ལྟར་
 བཤད་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་ཅིང་། དེ་ལྟར་མི་འགལ་བའི་རྒྱ་མཚན་གཞན་ཡང་ལྷག་

མཐོང་འགྲུབ་པ་ལ་གིན་ཏུ་ཉེ་བའི་ལྷག་མཐོང་གི་སྒྲ་རོལ་དེ་མ་ཐག་གི་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་གསུམ་པ་ཆད་པ་མེད་པའི་འདུག་པ་དང་བཞི་པ་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཐོབ་ཀྱང་དཔུང་པའི་གིན་སྐྱངས་མ་ཐོབ་ཅིང་ནའང་དཔུང་སྒྲོམ་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོབས་གྱིས་ཆེ་གཅིག་པའི་ཞི་གནས་དངོས་སུ་འདྲེན་པར་རྒྱས་པའི་སྐབས་གཅིག་དེས་པར་ཡོད་པས་དེ་འདྲའི་དཔུང་སྒྲོམ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མི་རྟག་པའི་ཞི་གནས་འགྲུབ་པ་དེ་ལའང་བསམས་ནས་ཞི་གནས་གྲུབ་ནས་དཔུང་སྒྲོམ་གྱི་གནས་ཆ་འདྲེན་པར་བཤད་པ་སྟེ། རྒྱ་མཆན་དེས་ན་སྐབས་འདིར་ལྷག་མཐོང་མ་གྲུབ་པའི་སྒྲོན་ཏུ་འདིའི་ཀ་ཁ་གཉིས་ཀྱི་བར་པར་མ་པལ་ཆེར་འདུག་ཀྱང་བྱིས་མ་ཁྱངས་དག་ནམས་སུ་མི་འབྱུང་ཞིང་མེད་ན་གོ་བདེ་བས་ལྷག་པར་དེས། ཡག་དང་ཡང་ཏུ་དཔུང་པའི་མཐར་འཛོག་པའི་སྟེལ་མ་བྱས་ན་ཞི་གནས་འགྲུབ་མི་སྲིད་ལ། ཞི་གནས་རྟེན་ནས་ནི་དཔུང་ཁ་སྒྲོམ་གྱིས་མི་རྟག་པ་འདྲེན་མི་རྒྱས་པར་གོང་ཏུ་དེ་མ་ཐག་དེར་བཤད་པ་འདི་ནི་དམིགས་བསལ་ལྷག་མཐོང་གྲུབ་ཀ་མའི་དཔུང་སྒྲོམ་དེ་དོར་བའི་ལྷག་མཐོང་མ་གྲུབ་པ་དེའི་སྒྲོན་ཏུ་དཔུང་སྒྲོམ་གྱིས་ཞི་གནས་མི་འགྲུབ་པའི་དབང་ཏུ་བྱས་པའོ།

གཉིས་པ་ཞི་གནས་ཀྱི་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཀྱི་དཔུང་པའི་བྱེད་ལས་མི་འདྲ་ཚུལ་ནི། མདོར་ན་ཞི་གནས་མ་གྲུབ་པའི་སྒྲོན་ཏུ་དམིགས་པ་ལ་འཛོག་དེས་གྱིས་དཔྱོད་པའི་དཔུང་སྒྲོམ་དང་དཔུང་པའི་མཐར་འཛོག་པའི་འཛོག་སྒྲོམ་གཉིས་རེ་མོས་སུ་བྱས་པས་ནི་ཞི་གནས་གཏན་ནས་འགྲུབ་པ་མི་སྲིད་ལ། ཞི་གནས་འགྲུབ་ནས་ནི་ལྷག་མཐོང་མ་གྲུབ་པའི་སྒྲོན་ཏུ་ལྷག་མཐོང་འགྲུབ་ཀ་མའི་དཔུང་སྒྲོམ་དེ་མ་གཏོགས་པ་དེའི་སྒྲོན་གྱི་དཔུང་སྒྲོམ་ཐམས་ཅད་གྱིས་ཆེ་གཅིག་པའི་ཞི་གནས་ཀྱི་གནས་ཆ་བརྟན་པོ་རང་སྒྲོབས་གྱིས་དྲངས་པ་གཏན་ནས་མི་འོང་བས་སོ་སོར་རྟག་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་མང་ཏུ་དཔུང་པའི་དཔུང་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རང་སྒྲོབས་གྱིས་ཞི་གནས་ཀྱི་གནས་ཆ་བརྟན་པོ་རྟེན་པ་ནི་ལྷག་མཐོང་དང་ཏུས་མཉམ་པའི་བྱིར་ན་དེས་དེ་ལྟར་རྟེན་པ་ལྷག་མཐོང་ཐོབ་ནས་འོང་བ་ཡིན་པས་ན་ཞི་གནས་གཉིས་བྱུང་ཏུ་འབྲེལ་བ་

ཡང་དབྱད་སྟོབས་ཀྱིས་ཞི་གནས་ངངས་པའི་མཚམས་དེ་ནས་འཛིག་པ་ཡིན་ནོ།།
གསུམ་པ་དེས་ན་ལྷག་མཐོང་སྟོན་དུ་ཉིང་ངེ་འཛིན་གནས་ཆ་བརྟན་པོའི་ངང་ནས་
དབྱད་པ་གཉིས་ཆོགས་དེ་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ཁྱུ་མཆན་དེའི་ཕྱིར་
དཔེར་ན་རྒྱ་མི་གཡོ་བར་གནས་པའི་སྟེང་ན་པར་ཉེའུ་ཚུང་འཕྱོ་ཞིང་རྒྱ་བ་བཞིན་དུ་
གནས་ཆ་བརྟན་པོར་གནས་པའི་མི་རྟོག་པའི་ཅི་མ་ཞིག་པའི་ངང་ནས་བདག་མེད་
པའི་དོན་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སོ་སོར་དབྱད་པས་ཆོག་པའི་གཉིས་ཆོགས་དེ་ཙམ་ལ་ཞི་
ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་དུ་འབྲེལ་བར་མི་བྱའོ།། བཞི་པ་འབྲེལ་པ་སྤངས་ཏེ་ངེས་པ་ནམ་དག་
འཆོལ་བར་བརྟན་པའི་ཁྱུ་མཆན་ལ་ཞི་ལྷག་ཟུང་དུ་འབྲེལ་
བའི་ཚུལ་འདི་ནི་གཞུང་ཁྲངས་མ་ཉན་ས་དང་ཤེར་ཕྱིན་མན་ངག་སོགས་དེ་དག་
ནས་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་ཡི། གཞུང་ཆོད་ལན་དེ་དག་ལས་བཤད་པ་དེ་
ལས་གཞན་དུ་རང་བཟོས་སྟོ་བཏགས་ནས་འཆད་པར་བྱེད་པའི་བོད་དག་གི་ལྷགས་
ལ་ཡིད་བརྟན་པ་སྟེ་ཡིད་ཆེས་པར་མི་བྱའོ།། གོང་དུ་བཤད་པའི་ཉན་ས་ལ་སོགས་
པའི་གཞུང་གི་ལྷགས་འདི་དག་གི་སྟོན་ནས་ཞི་ལྷག་གི་སྟོང་ཚུལ་ལའང་བྱད་པར་མི་
འདྲ་བ་དུ་མ་ཞིག་དབྱེ་དགོས་པར་སྤང་མོད་ཀྱང་འདིར་ཆོག་མང་པས་འཛིགས་ནས་
མ་བྲིས་སོ།།

དེ་ལྷན་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་ཉམས་སུ་ལེན་ལྷགས་མཐའ་ཆོད་པ་རྒྱས་པར་
བཤད་ནས། ཞི་གཉིས་པ་ལམ་སྟེན་དོན་བསྟུ་བ་ནི། ད་ནི་དེ་དག་གི་གནད་ཉེ་བར་
བསྟུས་པའི་ལམ་སྟེན་དོན་བསྟུ་བ་ལ་ལམ་སྟེན་རྗེས་འགྲོ་དང་། སྟོན་པ་གནད་
དུ་སོང་མ་སོང་གི་བྱད་པར་དང་། རྟོག་པ་ཞིབ་མོས་གནད་དུ་སོ་སོར་བསྟུན་ཚུལ་
གོང་མའི་གསུང་དག་དང་། རྟོགས་རེ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཉམས་སུ་ལེན་པར་གདམས་
པ་བཞི་ལས། དང་པོ་དོན་སྟེན་རྗེས་འགྲོ་ཚུང་ཟད་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ཐོག་མར་
གང་ལས་ཀྱང་གལ་ཆེ་བ་ལམ་གྱི་རྩ་བ་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་ལ་ཐུག་པ་ཡིན་
པས་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་དེའི་དོན་ལ་ངེས་པ་ནམ་དག་བསྟེད་པའི་བདར་ག་

བཅད་ནས་བསྐྱེམ་པ་གཞིར་བབྱང་། དེ་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པའི་
དགོས་པ་དལ་བ་དང་འབྱོར་པ་ཆང་པའི་རྟེན་ལ་སྟིང་པོ་ལེན་པ་དེ་ཡིན་པས་སྟིང་
པོ་ལེན་འདོད་བཅོས་མ་མིན་པ་སྟེད་པར་བྱས་ན་ལེན་འདོད་ཀྱི་སྒོ་དེས་དུས་རྒྱུན་
དུ་ཆོག་ཅམ་ལ་མི་འཛིག་པར་སྟིང་ཐག་པ་ནས་ལག་ལེན་དུ་སྐྱབ་པ་ལ་རང་གི་ནང་
ནས་བསྐྱལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་ན་དེ་འདྲའི་སྒོ་དེ་བསྟེད་པའི་ཕྱིར་དུ་དལ་འབྱོར་
ཀྱི་རོ་པོ་དང་རྟེན་དཀའ་དོན་ཆེ་ལུགས་སོགས་དལ་འབྱོར་ཀྱི་སྒྲོར་ནམས་དམིགས་
ལེགས་པར་བྱེད་པར་བྱས་ནས་བསྐྱེམ་པར་བྱ་དགོས། དེའི་རྗེས་དེ་ནས་སྟིང་པོ་ལེན་
འདོད་ཀྱིས་ནང་ནས་བསྐྱལ་པའི་དགོས་པ་ནི་ཆེ་འདྲའི་སྒོ་སྒྲ་ལོག་ ཕྱི་མ་པན་ཆད་
ཀྱི་དོན་གཉེར་སྟེ་བ་དེ་ཡིན་པས་དེ་ལ་ཆེ་འདྲི་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སྒོ་སྒྲ་ངེས་པར་
ལོག་དགོས་ཏེ་སྒོ་སྒྲ་དེ་མ་ལོག་ན་འཛིག་རྟེན་ཕྱི་མའི་དོན་ལ་དོན་དུ་གཉེར་ནས་
བསྐྱབ་པའི་དོན་གཉེར་དག་པོ་མི་འབྱུང་བ་ཡིན་པས་ན། ཆེ་འདྲའི་སྒོ་སྒྲ་ལོག་པའི་
ཐབས་སུ་ལུས་སོབ་པ་འདྲི་ཆེ་འདྲིར་རིང་དུ་མི་སྟོད་ཅིང་ལྷུང་དུ་འཆི་ལ། དེ་ཡང་
ནམ་འཆི་ལ་ངེས་པ་མེད་པ་དང་འཆི་བའི་ཆེ་ཆོས་མ་གཏོགས་པ་གང་གིས་ཀྱང་མི་
པན་པའི་ཚུལ་བསམས་པའི་མི་རྟག་པའི་སྒྲོར་ལ་འབད་པ་དང་གི་ནས་ཀྱང་མེད་དེ་
མི་འགོ་བར་སྟེ་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་ཆེ་རབས་སོག་མ་མེད་པའི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་
དང་ཆེ་འདྲའི་བྱ་བ་ལ་དཔགས་ན་ངན་འགོར་འབྱམ་དགོས་པའི་ཚུལ་ཞིབ་དུ་སྟོམ་
པ་ལ་འབད་དགོས། དེ་ལྟར་འབད་པ་དེའི་ཆེ་སྒོ་དེ་ལ་བསྐྱེམ་པའི་མཐུས་ངན་འགོའི་
འཛིགས་པ་དང་པའི་སྒོ་ནལ་མ་ཚུགས་བྱབ་མེད་པ་ཞིག་སྟེ་བ་ཡིན་པས་སྒོ་དེ་འདྲ་
སྟེ་བ་ན་འཛིགས་པ་དེ་ལས་སྟོབ་རྒྱས་པའི་སྐྱབས་འཆོལ་བའི་སྒོ་ངེས་པར་སྟེ་བས་
དེའི་ཆེ་སངས་རྒྱས་དང་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་ཏེ་སྐྱབས་དེ་གསུམ་གྱིས་འཛིགས་
པ་དེ་ལས་སྟོབ་རྒྱས་པའི་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་བྱུང་པར་དུ་མཆེན་བཅེ་རྒྱས་པའི་ཡོན་
ཏན་ནམས་ལ་སྟིང་ཐག་པ་ནས་ངེས་པ་བསྟེད་པར་བྱས་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་དང་
སྐྱབས་འགོ་བྱན་མོང་བའི་སྟོམ་པ་བབྱང་ནས་དེ་ལ་གནས་ཤིང་དེ་ལས་མི་འདའ་བ་

དང་སྐབས་འགྲོ་དེའི་བསྐབ་བྱ་ནམས་ལ་ངེས་པར་བསྐབ་དགོས་སོ། དེ་ལྟར་སྐབས་
 ལུ་སྔོང་བ་དེ་ནས་སྐབས་ལུ་སྔོང་བའི་དགོས་པ་ནི་སྐབས་ལུ་སྔོང་བ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་
 སངས་རྒྱལ་ལ་སྟོན་པ་སོ། ཆོས་ལ་སྐབས་དངོས། དགེ་འདུན་ལ་སྐབས་བསྐབ་པའི་
 རྟོགས་ལུ་བཟུང་ནས་ཡིད་ཆེས་པར་བྱས་པ་དེ་ཡིན་པས་ན་ནད་ཀྱི་གཉེན་པོར་སྟོན་
 ཟ་དགོས་པ་བཞིན་དུ་འཇིགས་པ་དེའི་གཉེན་པོ་ཆོས་བྱེད་དགོས། དེ་ཡང་རན་འགྲོ་
 འགོག་པ་མི་དགེ་བ་སྤང་དགོས། བདེ་འགྲོ་ཐོབ་པ་ལ་དགེ་བ་སྐྱབ་དགོས་པ་དེ་ཡིན་
 པས་ན་སྐབས་འདིར་སྐབས་ལུ་སྔོང་ནས་དེའི་བསྐབ་བྱ་ལ་སྟོན་པའི་སྐབས་ལུ་དཀར་
 རག་གི་ལས་འབྲས་བསམས་ཏེ་སྤང་དོར་ཚུལ་བཞིན་བྱེད་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དཀར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་ཆེན་པོ་ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ་ཐབས་
 ཀྱི་སྟོན་པ་ནས་སྐྱེད་པར་བྱས་ལ་ཉིད་བརྟན་པར་བྱས་ཏེ། དད་པ་དེས་ཀྱུན་ནས་སྤང་
 པའི་དགེ་བ་བརྟུ་དང་མི་དགེ་བ་བརྟུའི་འདུག་ལྟོག་ལ་ཅི་ནས་ཀྱང་འབད་ཅིང་མི་
 དགེ་བ་སྤང་བྱས་ནམས་འདག་པའི་ཆེད་དུ་སྟོབས་བཞི་ཆང་བའི་བཤགས་པའི་ལམ་
 སྟོན་པ་རྒྱུན་དུ་བར་མ་ཆད་པར་ཁྱེད་ཀྱི་ཞུགས་པ་ཞིག་གལ་ཆེ་བས་དེ་ཅི་ནས་བྱ་དགོས་
 སོ། ཚུལ་དེ་ལྟར་བྱས་ཏེ་སྐྱེས་བུ་རྒྱུ་རྒྱུའི་ཆོས་སྟོན་ནམས་ལེགས་པར་བྱང་ནས་
 ཆགས་ལུ་ཚུད་ཅིང་གཞི་ཐིངས་པ་ན་དེའི་རྗེས་ལུ་སྟོན་པ་རྒྱུ་རྒྱུའི་མཛོན་མཛོན་
 ཡང་བདེ་བ་མེད་ཚུལ་སོགས་ཀྱི་སྟོན་པ་སྤིང་ཅེ་ནས་མཁར་མེད་ཀྱི་བར་ཀྱི་འཁོར་
 བ་སྐྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་ཉེས་དམིགས་ཏེ་སྟོན་པ་སྐྱེད་པ་སྐྱེད་པ་ཞིབ་པར་མང་དུ་
 བསམས་ལ། སྟོན་པ་བསྐྱེད་དེ་འཁོར་བ་སྐྱི་ལས་སྟོ་ཅི་སྟོག་ལ་འབད་པར་བྱ། དེ་ལྟར་
 བྱས་པའི་རྗེས་དེ་ནས་འཁོར་བ་མི་འདོད་ན་འཁོར་བའི་རྒྱ་སྤོང་དགོས་པས་འཁོར་
 བ་དེ་ཉིད་གང་ལས་འབྱུང་པའི་རྒྱ་རྒྱུ་བཅད་དེ་དེ་འདྲའི་རྒྱ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་
 པ་ལ་བྱག་པར་རོ་ཤེས་པར་བྱས་ནས་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་རོ་བོ་ཅི་ནས་རོས་
 བཟུང་ནས་ལས་ཉོན་དེ་ཉིད་སྤོང་བར་འདོད་པའི་སྟོན་པ་མཚས་མ་མིན་པ་བསྐྱེད་པར་
 བྱས་ཏེ། དེ་འདྲའི་སྟོན་པ་རྒྱུ་རྒྱུའི་མཛོན་མཛོན་པའི་ལས་སྟོན་པར་འདོད་ན་དེ་ལས་སྟོན་པ་

བའི་ཐབས་ནི་ལམ་བསྐབ་པ་གསུམ་གྱི་ལ་རག་ལས་པར་ངེས་པ་སྟོང་ནས་དང་པར་
བྱ་ཞིང་བསྐབ་པ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་ཀྱང་བསྐབ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་མ་ཁྱད་པར་
དུ་གལ་ཆེ་བ་ནི་རང་གིས་གང་ཁས་སྒྲངས་པའི་སོ་སོར་ཐར་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་འདི་
ཉིད་ཡིན་པས་ན་དེ་ཉིད་ལ་འབད་པར་བྱའོ།། ཚུལ་དེ་ལྟར་བྱས་ན་སྒྲིལ་བུ་འབྲིང་
གི་ཆོས་སྟོར་ནམས་ལེགས་པར་བྱང་སྟེ་ཆགས་སུ་ཚུད་ཅིང་གཞི་ཚུགས་པ་ན། དེའི་
རྗེས་སུ་སྟོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དངས་ཏེ་རང་ཉིད་སྲིད་པ་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོར་ལྷུང་ནས་
སྤྱག་བསུལ་མཐའ་མེད་པར་ཚྱང་བ་རི་འདྲ་བ་དེ་བཞིན་དུ་དྲིན་ཅན་གྱི་མར་གྱུར་
པའི་འགྲོ་བ་ནམས་ཀྱང་སྲིད་པར་འབྱམས་ཤིང་སྤྱག་བསུལ་ཚྱང་ཚུལ་དེ་དང་འདྲ་
བར་སོང་བའི་ཚུལ་གྱི་གནས་སྐབས་དེ་འདྲ་ཡིད་ལ་བྱས་ཏེ། མར་གྲེས་དྲིན་དྲན་
དྲིན་གཞོ་གསུམ་གྱིས་དངས་པའི་གཅེས་ཤིང་འཕངས་པའི་ནམ་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་འོང་
གི་བྱམས་པ་བསྐྱེད་པ་དང་བྱམས་པ་དེའི་ཤུགས་ཀྱིས་དངས་པའི་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་
བསྐྱེད་ནས་སྟོང་རྗེ་དེས་གཞན་དོན་རང་ཉིད་ཀྱི་ཁྱར་དུ་འབྱེད་པའི་སྤྱག་བསུམ་གྱི་
ཆ་བ་ཅན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སོབ་པར་འདོད་
པའི་ནམ་པ་ཅན་དེ་ཉིད་ལ་སྟོ་སྤྱངས་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་འདི་ཅི་སྟེ་ལ་འབད་
དགོས་པ་ཡིན་ཏེ་སེམས་བསྐྱེད་དེ་མེད་ན་ནི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོད་པ་ཕྱིན་དུག་དང་
སྤྱགས་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་དང་རྫོགས་པའི་རིམ་པ་གཉིས་སོགས་གང་ལ་སྤྱངས་ཀྱང་ཅིག་
ཟང་མེད་པའི་ཁང་པ་ལ་སོགས་མང་པོ་ཅིག་པར་བྱེད་པ་དང་འདྲ་བར་བརྟན་པའི་
གཞི་མེད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ།། དེ་འདྲ་བའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་ནི་སྟོན་པའི་སེམས་
བསྐྱེད་ཅེས་བྱ་ཞིང་སེམས་བསྐྱེད་དེ་ལ་གོམས་ནས་ཚྱང་བའི་ནམ་པ་ཐན་ཐུན་ཅུང་
ཟད་ཆུད་ལ་སྒྲིལ་བ་བྱུང་ན་སེམས་བསྐྱེད་དེ་གོང་དུ་བཤད་པའི་སྟོན་སེམས་ཀྱི་ཆོ་
གའི་སྟོན་ནས་བཟུང་ལ། སྟོན་སེམས་དེ་མི་གཏོང་ཞིང་འཕེལ་བའི་བསྐབ་བྱ་གོང་དུ་
བཤད་པ་དེ་ནམས་ལ་འབད་ནས་བསྐབ་ཅིང་སྟོན་པའི་སེམས་དེ་ཉིད་ཅི་འཕེལ་དང་
ཅི་བརྟན་བྱ། སྟོན་སེམས་བརྟན་པར་བྱས་པ་དེ་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོད་

པ་སྐབས་ཆེ་བ་ནམས་སྟོན་པའི་མདོ་དང་དགོངས་འབྲེལ་མན་དག་སོགས་རང་གིས་
 མཉམ་པར་བྱས་ལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོན་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྤང་བྱ་སྟོན་པ་དང་སྤང་བྱ་
 འདུག་པའི་ཚུལ་དག་གི་མཆོམས་ནམས་མ་འདྲེས་པར་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱས་
 བས་དེ་དག་ལེགས་པར་ཤེས་པ་དང་མཉམ་དུ་སྤང་སྤང་གི་མཆོམས་དེ་དག་ལ་སྟོབ་
 འདོད་དུག་པོ་བསྐྱེད་པར་བྱ་དགོས་སོ།། སྤང་དོར་གྱི་སྟོན་དེ་དག་ལེགས་པར་སྐྱེས་
 པའི་ཆོ་ན་རྒྱལ་ལྷན་གྱི་སྟོན་པ་ལ་འདུག་པའི་འདུག་སེམས་བསྐྱེད་པའི་སྟོན་པ་ཆོ་
 གའི་སྟོན་པ་བསྐྱེད་པར་བྱས་ལ་རང་རྒྱུད་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་ས་རོལ་དུ་སྟོན་པ་དུག་
 གི་སྟོན་པ་དང་གཞན་རྒྱུད་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་བསྐྱེད་པའི་དངོས་པོ་བཞི་སོགས་བྱང་སེམས་
 ཀྱི་འདུག་སྟོན་གྱི་བསྐྱེད་པའི་གནས་ཐམས་ཅད་ལ་བསྐྱེད་པར་བྱ་དགོས་ཤིང་། བྱང་
 པར་དུ་ཡང་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོན་པ་གཙོ་བོའི་ཆ་རྒྱུད་ལ་སྟོན་ཐམས་ཅད་ནས་འབད་
 པ་དུག་པོས་རང་གི་སྟོན་དང་བསྟོན་ནས་བསྐྱེད་པར་བྱ་དགོས་པ་ཡིན། ཆ་རྒྱུད་གི་
 འོག་མ་ཟག་པ་རྒྱུད་འབྲིང་ནམས་དང་ཉེས་བྱས་གཞན་ནམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཅི་ནས་མ་
 གོས་པ་ལ་འབད་ཅིང་གལ་ཏེ་ཉོན་མོངས་པ་སོགས་ཀྱིས་རང་དབང་མེད་པར་གོས་
 བའང་། རྩ་ཆོས་དུ་མི་འདོག་པར་བྱིར་འཆོས་པ་ལ་ཅི་ནས་ཀྱང་འབད་དོ།། དེ་ལྟར་
 སེམས་བསྐྱེད་པ་གཞིར་བྱས་ནས་སྟོན་པ་དུག་སོགས་ལ་བསྐྱེད་པ། དེ་ནས་པར་བྱིན་ཐ་
 མ་བསམ་གཏན་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པར་བྱིན་ནས་ཞི་ལྷན་གཉིས་ལ་བྱང་པར་དུ་ཡང་
 དེས་པར་བསྐྱེད་པར་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་པས་ན། སྤང་ཞི་གནས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་
 ལྟར་བསམ་གཏན་སྟོང་ལུགས་ལ་མཁས་པར་བྱས་ལ་ཞི་གནས་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འདྲིན་རྣམ་
 དག་བསྐྱེད་པ་དང་། དེའི་སྟོང་ནས་ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་གཉིས་ཀྱི་
 དབུ་མའི་ལྷ་བ་ཉག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་རྣམ་དག་ཅིག་རྒྱུད་ལ་ཅི་སྟེ་
 མེད་དུ་མི་རུང་པར་བྱས་ཏེ། ལྷ་བ་དེ་འདྲ་རྟེན་པ་དང་མཉམ་དུ་ལྷ་སོག་དེར་བཞག་
 བས་ལྷ་བ་དེ་སྟོང་བའི་སྟོང་ཚུལ་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་རྣམ་པར་དག་པ་ཞིག་ཤེས་
 པར་བྱས་ལ་དེས་པར་བསྐྱེད་དོ།། ཚུལ་དེ་ལྟར་བསྐྱེད་རྒྱ་དེ་འདྲ་བའི་བསམ་གཏན་

དང་ཤེས་རབ་གཉིས་པོ་དེ་ཉིད་ལ་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་མིང་བཏགས་པ་
ཡིན་གྱི། བར་ཕྱིན་ཐ་མ་བསམ་གཏན་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་བར་ཕྱིན་གཉིས་སུ་འདུས་པ་
ལས་ལོགས་སུ་ཞི་ལྷག་ཅེས་པའི་དོན་རྒྱུ་པ་ཞིག་མེད་པས་ན་བྱང་ལེམས་ཀྱི་འཇུག་
པའི་སྒྲོམ་པ་བརྒྱུད་ནས་སྒྲོམ་པ་དེའི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་སྒྲོབ་པའི་གསེབ་ནས་ཞི་ལྷག་
གཉིས་ལ་སྒྲོབ་དགོས་པ་དེ་ཐོན་འོང་བ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་གནད་ཏུ་སོང་མ་སོང་གི་བྱད་འཁོར་ནི། དེ་ལྟར་བཤེས་གཉེན་
བསྟེན་པ་ནས་ཞི་ལྷག་གི་བར་ཀྱི་ལམ་ཀྱི་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་འདི་ཡང་བཤེས་གཉེན་
བསྟེན་པ་ལྟ་བུའི་ལམ་འོག་མ་འོག་མ་བསྒྲོམས་ཀྱིན་གོང་མ་གོང་མ་ལྷག་མཐོང་གི་
བར་ལ་རང་གི་སྒྲོའི་ཐོབ་འདོད་རིམ་གྱིས་རྗེ་ཆེར་འགྲོ་བ་དང་ལྷག་མཐོང་ལྟ་བུའི་ལམ་
གོང་མ་གོང་མའི་བྱེད་ལས་སོགས་གཞན་ལས་མཉན་པའི་ཆོ་ན་འོག་མ་འོག་མ་བཤེས་
གཉེན་བསྟེན་པ་ལ་བྱུག་གི་བར་ལ་བསྐྱབ་པར་འདོད་པ་རྗེ་ཆེ་རྗེ་ཆེར་འགྲོ་བ་ཞིག་
བྱུང་ན་ལམ་བསྒྲོམ་པ་གནད་ཏུ་སོང་བ་ཡིན་གྱི། ལམ་ཀྱི་གཞི་མ་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་
པ་སོགས་ལམ་སྒྲ་མ་རྣམས་ངེས་པར་དགོས་པའི་མཐོང་དང་གཅིགས་ཅི་ཡང་མེད་པར་
དེ་དག་མི་བསྒྲོམ་པར་བཞག་ནས་སེམས་ཀྱི་གནས་ཆ་རེ་ཅམ་རེ་འཆོལ་བ་དང་ལྟ་བའི་
གོ་བ་ཅམ་རེ་འཆོལ་བ་ལ་རང་གི་རྩལ་ཅི་ཡོད་ཀྱི་རྒྱས་པ་བཏོན་ནས་སྒྲུག་ལོ་ཏེ་རྒྱས་
པ་གང་ཡོང་སྒྲུག་ཅིང་འདོན་ནོ་ཞེས་དེ་སྐད་བྱས་ཀྱང་ལམ་བསྒྲོམ་པ་གནད་ཏུ་གཏན་
ནས་འགྲོ་བར་གིན་ཏུ་དཀའ་བ་ཡིན་པས་ན་ལམ་ཀྱི་རྩ་བ་ནས་བརྒྱུད་ཆེ་མཐའི་བར་ཀྱི་
ལུས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ཤིང་མ་ཆང་བ་མེད་པ་འབྲས་བུ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་བསྐྱབ་
པ་ལ་རྒྱ་འདི་ལས་མ་འདས་སྐྱམ་ཏུ་ཤེས་པའི་སྐྱབ་རྒྱ་ཞིག་ལ་ངེས་པ་རྣམ་པར་དག་པ་
འདྲོངས་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། གསུམ་པ་རྟོག་པ་ཞིབ་ཐོས་གནད་ཏུ་བསྐྱབ་འཁོར་ནི། དེ་
ལྟ་བུའི་ལུས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ལམ་དེ་རྣམས་བསྒྲོམ་པར་བྱེད་པའི་ཆོ་ན་ཡང་སྒྲོས་
བསྒྲོམ་པ་དེ་ཅམ་ལ་མ་བཞག་པར་ལམ་གང་ལ་གང་དགོས་པའི་ཚྭགས་ཐམས་ཅད་ནས་
རིགས་ངེས་པའི་རྟོག་པ་སྐྱུང་ཞིང་གྱུང་བར་བྱས་ནས་ལམ་བསྒྲོམ་པའི་སྒྲོ་གོང་འོག་བར་

མ་ཆམས་ཐམས་ཅད་ཆ་མཉམ་དུ་བསྐྱབ་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟར་ཆ་མཉམ་དུ་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་
 བྱི་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ་ཐོག་མར་རང་ཉིད་ལམ་ལ་འཁྲིད་པར་བྱེད་པའི་བཤེས་གཉེན་
 དམ་པ་དེ་བསྟེན་ཚུལ་ལ་གྲུས་པ་སྟེ་ལྷགས་དེ་ཉིད་ལམ་གཞན་ལས་བསྐྱེད་ཚུང་བར་
 ལྷང་ན་ནི་གྲུས་པ་དེ་མེད་པ་དེ་ཉིད་འདི་ཕྱི་འཇགས་པའི་འབྲས་བུ་འབྲུབ་པའི་ཆོགས་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་གཞི་ནས་ཆད་ཅིང་གཏོར་བ་ཡིན་པས་ན་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་
 ཚུལ་གྱི་ཆོས་སྒྲོར་ལ་ཅི་ནས་གལ་པོ་ཆེར་འབད་དགོས་པ་ཡིན། ཚུལ་དེ་བཞིན་དུ་
 ལྷིང་པོའི་དོན་ལག་དུ་ལེན་པའི་སྐྱབ་པ་ལ་སྟོ་ཤུགས་ཚུང་བ་ཡིན་པ་འདུག་ན་ནི་དེའི་
 རྒྱ་དལ་འབྱོར་གྱི་ཆོས་སྒྲོར་ལ་འབད་འབྲངས་འདོན་པ་དང་གལ་ཏེ་ཆེ་འདི་ལ་མངོན་
 ཞེན་རིས་ཀྱིས་ཆེ་བར་སོང་འདུག་ན་དེའི་གཉེན་པོ་འཆི་བ་མི་རྟག་པའི་སྒྲོར་དང་རན་
 འབྱོའི་ཉེས་དམིགས་བསྟོམ་པའི་སྒྲོར་གཉིས་ལ་འབད་པ་གཙུག་པོར་བྱ་དགོས། གལ་ཏེ་
 རང་གིས་ཁས་ཁྲུངས་པའི་བཅས་པའི་མཆམས་ཆམས་ལ་གཡེལ་ཏེ་སྐྱབ་པ་ལ་མི་སྟོ་
 བར་ལྷང་ན་དེའི་གཉེན་པོར་ལས་འབྲས་ལ་ངེས་པ་ཚུང་ནས་ཡིད་མ་ཆེས་པས་ལན་
 པ་ཡིན་སྟམ་དུ་བསམས་པར་བྱས་ལ། ལས་འབྲས་བསྟོམ་པ་ལ་གཙུག་པོར་འབད་པར་བྱ་
 དགོས། གལ་ཏེ་འཁོར་བ་མཐའ་དག་ལ་སྟོ་ཤས་ཚུང་འདུག་ན་དེའི་དབང་གིས་ཐར་པ་
 དོན་གཉེར་གྱི་སྟོ་དེ་ཉིད་ཆོག་ཙམ་དུ་འབྱོ་བ་ཡིན་པས་ན། དེ་འདྲའི་སྟོ་ཤས་སྟེལ་བའི་
 ཕྱིར་དུ་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་ཆམས་སྟོ་ཐམས་ཅད་ནས་བསམ་དགོས་པ་ཡིན། གལ་
 ཏེ་རང་གི་བྱ་བ་ཅི་བྱེད་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་བྱེད་པའི་སྟོ་ཤུགས་དག་པོ་
 མི་ལྷང་ན་དེ་འདྲའི་སྟོ་ཤུགས་དག་པོ་མེད་པ་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྩ་བ་ཆད་ཅིང་ཉམས་
 པ་ཡིན་པས་ན་དེ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དུ་སྟོན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ལྷིང་རྩེ་གཞི་དང་
 བཅས་པ་ལ་སྟོང་ནས་ལན་མང་དུ་སྐྱངས་པ་ཞིག་དགོས། གལ་ཏེ་རྒྱལ་སྐྱས་ཀྱི་སྟོམ་པ་
 ཁྲུངས་ནས་དེའི་བསྐྱབ་བྱ་རྒྱལ་སྐྱས་ཀྱི་སྟོད་པ་ལ་སྟོབ་པའི་ཆེ་ནའང་ལྷག་མཐོང་གི་མི་
 མཐུན་ཕྱོགས་བདེན་འདྲིན་གྱི་མཆན་མར་འདྲིན་པའི་བདེན་ཞེན་གྱི་འཆིང་བ་ཤུགས་
 དག་པར་ལྷང་ན་ནི་དོན་དམ་ལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་མཆན་མར་འདྲིན་པའི་

སྒོ་བདེན་འདྲིན་དེས་རི་ལྷར་བབྱང་བའི་འདྲིན་སྤངས་ཀྱི་དམིགས་གཏད་ཐམས་ཅད་
བཞིག་ལ། བདེན་ཞེན་ཀྱི་གཏད་སོ་མེད་པར་བྱས་ཏེ་དགག་བྱ་བཀག་ཙམ་ཀྱི་སྤྲོང་སང་
ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་སྤྲོང་པ་འཆར་ཚུལ་དང་དེའི་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་སྤངས་སྤྲོང་གཉིས་ཆོགས་ཀྱི་
སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་སྤྲོང་ཉིད་གཉིས་ལ་སྒོ་སྤྲང་པ་གཙོ་བོར་བྱ་དགོས། གལ་ཏེ་རང་གི་སེམས་
དགེ་བའི་དམིགས་པ་ལ་མི་སྡོད་པའི་ནམ་གཤེད་གི་དབང་ཏུ་གྱུར་ཏེ་ནམ་གཤེད་དེས་
བཅོམ་གཡོག་བཀོལ་བ་བཞིན་ཏུ་གྱུར་པར་སྤངས་ན་ནི་ནམ་གཤེད་དེའི་གཉིན་པོར་བྱ་
ཤེས་དང་རྩོལ་བ་བསྐྱེད་དེ་སེམས་ཅི་གཅིག་པའི་གནས་ཆ་སྐྱབ་པ་ལ་གཙོ་བོར་སྤྲོང་
དགོས་པར་ལམ་རིམ་འདིའི་སྒྲ་མ་གོང་མ་ནམས་གསུང་སྟེ། བཞི་པ་ཉམས་ལེན་ཚུགས་
རེ་བར་མ་སོང་བར་གདམས་པའི་པ་ནི། ཆ་མཉམ་ལུགས་གོང་གི་དེས་མཆོན་ནས་འདྲིར་
དངོས་སུ་མ་བཤད་པ་ནམས་ཀྱང་སྒོ་སྒྲིམ་པོས་གང་དང་གང་གས་རྒྱང་བར་སོང་བ་དེ་
དང་དེའི་ཆ་མཉམ་ལུགས་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་མདོར་
བསྟུན་ལམ་ཀྱི་ཆ་ཚུགས་རེ་བར་མ་སོང་བར་བྱས་ནས་རང་གི་སེམས་རྒྱད་དགེ་བའི་
ཚུགས་ཐམས་ཅད་ལ་བསྐྱལ་བྱབ་པའི་སྒོ་ནས་བཀོལ་ཏུ་བྱང་བའི་ལས་བྱང་ཞིག་ཅི་
ནས་ཀྱང་དགོས་སོ། ཚུལ་དེ་ལྷར་བཤད་པ་དེས་ནི་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་ལམ་ཀྱི་རིམ་པ་
ལ་སྒོ་སྤྲངས་ཚུལ་མང་ཏུ་ཡོད་པ་ལས། སྒོ་སྤྲོང་ཚུལ་ཐ་མ་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའི་སྤྲོད་
པ་ལ་སྒོ་བ་པར་བྱེད་པ་དེས་ཤེས་རབ་ཀྱི་རོ་བོ་ལྷག་མཐོང་ལ་རི་ལྷར་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་
བཤད་ཟིན་ཏོ།

རྩི་རྩེ་ཐོག་པ་ལ་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ།

དེ་ལྷར་སྤྲང་ཀྱི་ས་བཅད། གཉིས་པ་བྱང་པར་ཏུ་རྩི་རྩེ་ཐོག་པ་ལ་བསྐྱབ་པའི་
ཚུལ་པོའི་ལ་རེས་པར་སྤྲགས་ལ་འབྱུག་པར་གདམས་པ་དང་། འབྱུག་བྱས་ཀྱིས་བཤེས་
གཉིན་བསྐྱེན་པ་གལ་ཆེ་ཚུལ་དང་། འབྱུག་སྒོ་དབང་བསྐྱར་དགོས་པ་དང་། ལམ་

གྱི་ཚ་བ་དམ་ཆོག་དང་སྒྲོམ་པ་གལ་ཆེ་བ་དང་། སྒྲིན་གྲོལ་གྱི་ལམ་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ་
 དང་། དེ་ལྟར་ན་དལ་འབྱོར་དོན་ལྡན་བྱས་ཚུལ་དང་དྲུག་ལས། དང་པོ་ནི། ཞོང་
 ཏུ་བཤད་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་མདོ་སྟགས་གཉིས་ཀ་ལ་དགོས་པའི་ལམ་སྟེན་མོང་བ་
 བཞེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་ནས་ལྟག་མཐོང་གི་བར་ནམས་ལ་སྒོ་ལེགས་པར་བསྐྱབས་
 བྱིང་སྦྱངས་པའི་འོག་ཏུ་ནི་སྤར་སྦྱངས་པ་དེས་ཆོག་ཤེས་མི་བྱ་བར་གདོན་མི་ཟ་
 བ་སྟེ་ངས་པ་ཁོ་ནར་གསང་སྟགས་དོ་རྩེ་ཐེག་པའི་ལམ་ལ་འདུག་པར་བྱ་དགོས་
 རྟེ། གསང་སྟགས་དོ་རྩེ་ཐེག་པའི་ལམ་དེ་ནི་ཆོས་གཞན་མཆན་ཉིད་ཐེག་པའི་ཆོས་
 ནམས་ལས་ཆེས་ཤིན་ཏུ་རྟེན་དཀའ་བས་དགོན་པ་དང་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ལྷུར་བ་ཉིད་ཏུ་
 ཆོགས་གཉིས་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །གཉིས་
 རྩེ་པ་ནི། གསང་སྟགས་ཀྱི་ཐེག་པ་དེ་ལ་འདུག་ཟུ་ཡིན་ན་ནི། ལམ་དེའི་བྱུང་ཆོས་
 རྩེ་བའི་ལམ་སྟེན་ལས་གསུངས་པ་ལྟར། འདུག་པའི་ཐོག་མར་ལམ་དེ་སྟོན་པའི་སྒྲ་མ་
 དམ་པ་བསྟེན་བཀྱར་དང་བཀའ་བསྐྱབ་པ་སོགས་ཀྱིས་མཉེས་པར་བྱ་བའི་ཚུལ་སྤར་
 ཞོང་ཏུ་བཤད་པའི་སྟེན་མོང་བའི་བསྟེན་ཚུལ་དེ་ལས་ཀྱང་ལྟག་པ་ཞིག་ངས་པར་བྱ་
 དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཚུལ་ཡང་། གསང་སྟགས་ཀྱི་ཐེག་པ་དེ་ལས་བཤད་པའི་སྒྲ་
 མའི་མཆན་ཉིད་མ་མཐའ་ཆང་བ་ཡན་ཆད་ཞིག་ལ་བསྟེན་ཚུལ་ལམ་སྟེན་ལས་བཤད་
 པ་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་ཡིན་ལོ། །གསུམ་པ་རྩེ་དབང་ནི། སྒྲ་མ་མཉེས་པའི་ཐབས་ཀྱིས་
 བསྟེན་ཚུལ་དེ་ལྟར་བྱས་པ་དེ་ནས་དེའི་རྩེས་སུ་ཐོག་མར་བྱ་བའི་རིམ་པ་ནི་སྒྲིན་
 བྱེད་ཀྱི་དབང་རྒྱུད་ལྡེ་བྱངས་མ་ཆད་ལྡན་ཞིག་ནས་བཤད་ངས་པ་ཞིག་གིས་རང་གི་
 རྒྱུད་སྒྲིན་པར་བྱ་དགོས་པ་ཡིན། རྩེ་བཞི་པ་དམ་སྒྲོམ་རྩེ་ནི། དེ་ལྟར་སྒྲིན་པར་བྱས་
 པ་དེ་ནས་དབང་བསྐྱར་བ་དེའི་ཆེ་རང་གིས་རི་ལྟར་ཁས་སྐྱངས་པའི་སྟོན་ནས་བཟུང་
 བའི་དམ་ཆོག་དང་སྒྲོམ་པ་ནམས་དེ་དག་སྟོན་པའི་རྒྱུད་སོགས་མཉན་ཅིང་ཐོས་
 པར་བྱས་ནས་ཐོས་པ་ཙམ་ཏུ་མ་བཞག་པར་ངས་པའི་སྟོན་ནས་ཤེས་པར་བྱས་ལ་ཚུལ་
 བཞིན་ཏུ་བསྐྱང་བར་བྱ་དགོས་སྟེ། དེ་ཡང་ཚ་བའི་ལྷུང་བས་སོག་ན་སྤར་སྐྱང་ཏུ་བྱང་

བདེ་སྒོ་ནས་གསོར་ཡོད་ཀྱང་སྒྲགས་ཀྱི་རིམ་པ་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་ལམ་གྱི་ཡོན་
ཏན་ལྟར་དུ་རྒྱད་ལ་སྟེ་བ་ལ་གཤམ་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་ཆེས་ཤིན་ཏུ་འགྲང་ཞིང་འགོར་
བར་འགྱུར་བས་ན་རྩ་བའི་ལྷུང་བ་དེས་ཅི་ནས་ཀྱང་མ་གོས་པ་ལ་འབད་པ་དག་པོ་
སྒོག་དང་བསྟོ་བར་བྱ་དགོས་སོ།། དེ་ནས་སྒྲགས་ཀྱི་སྟོན་པའི་ལྷུང་བས་མ་གོས་པ་
ལ་ཅི་ནས་འབད་ཅིང་བརྒྱལ་གཤམ་ཏེ་རང་དབང་མེད་པར་གོས་པར་གྱུར་ན་འང་
སྐར་བྱིར་འཆོས་པའི་ཐབས་ནམས་ལ་ཞག་ཏུ་མི་འགྲོགས་པ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ལྟར་
བ་ལྟར་བར་བྱ་སྟེ། དམ་ཆོག་དང་སྟོན་པ་ལ་བསྐྱབ་པ་འདི་དག་ནི་སྒྲགས་ཀྱི་ལམ་
བསྟོན་པའི་གཞི་རྩ་གཤམ་པོ་ཆེ་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ཡིན་པས་ན་དམ་ཆོག་སོགས་ཀྱི་
བསྐྱབ་ཚུལ་དེ་དག་མེད་ན་ཅིག་པའི་ཆང་བརྟེན་པའི་མཐའ་འགྲམ་གྱི་རྩ་བ་ཟགས་
ནས་ཉམས་པའི་འགྲེལ་བ་ལ་ཐུག་པའི་ཁང་པ་རུལ་པོ་ལྟར་རྩ་བ་ཉམས་བར་འགྱུར་
བའི་བྱིར་རོ།། ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡང་འདས་དཔའ་རྩ་བའི་རྒྱད་ལས་གསུངས་ཏེ། འདི་ལྟར་
སྒྲགས་ཀྱི་དམ་ཆོག་དང་སྟོན་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་ཞིང་ཉམས་པའི་གང་ཟག་ལ་
གསུང་པ་སོ་ཐུབ་དབང་གིས། གསང་སྒྲགས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་འབྱུང་པར་ནི་ནམ་ཡང་
མ་གསུངས་ཏེ། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱད་འདི་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ལ་གསང་སྒྲགས་ཀྱི་
གྲུབ་པ་རབ་འབྱིང་ཐ་གསུམ་གང་ཡང་འབྱུང་བ་མེད་པར་གསུངས་ཤིང་། དེར་མ་ཟད་
ནལ་འཁྱོར་སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱད་དུ་འང་དབང་སྒྲངས་ནས་དམ་ཆོག་མི་བསྐྱང་བ་དང་དམ་
ཆོག་བསྐྱངས་ཀྱང་དབང་བསྐྱར་དམན་པ་སྟེ་དབང་བསྐྱར་ཚུལ་སྟོན་ཅན་དུ་སོང་བ་
དང་སྒྲགས་ཀྱི་དེ་ཉིད་མི་ཤེས་པ་སྟེ་གང་ཟག་གསུམ་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གསང་སྒྲགས་
བསྐྱབ་ཀྱང་ཅི་ཡང་མི་འབྱུང་པར་གསུངས་པ་ཡིན་པས་ན་སྒྲགས་ཀྱི་དམ་ཆོག་དང་
སྟོན་པ་བསྐྱང་བ་མེད་པའི་སྒྲགས་ཀྱི་ལམ་སྟོན་པ་སྐད་བྱེད་པ་ནི། སྒྲགས་ཀྱི་ཚུལ་
ལུགས་གཏན་ནས་མིན་པས་དེ་ལས་རྣམ་པར་འབྱམས་ཤིང་འདས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ།།

ལྷ་པ་སྟོན་ཁོལ་གྱི་ལམ་ལ་ལྷ་ལས་དང་པོ་སྟོན་བསྐྱེད་རིམ་ཆ་ཆང་
བསྟོན་པས་སྐང་བྱ་སྟོང་ཚུལ་དང་ཆོགས་བསགས་ཀྱི་ཚུལ་ནི། རྒྱ་མཆན་དེ་མཐོང་

ནས་ཐོང་གི་ཚུལ་དེ་ལྟར་དམ་ཆིག་དང་སྒྲིམ་པ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་བར་བྱེད་པའི་
གང་ཟག་དེས་སྒྲགས་ཀྱི་ལམ་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ་སྐྱོམ་པའི་ཚུལ་ཡང་རིམ་
པ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཐོག་མར་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་ལྟའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་
ལོ་ཆང་བ་རྒྱུད་ཟླེ་ཆད་ལྷན་ཁྲུངས་མ་ནས་བཤད་པ་ཞིག་ངེས་པར་བསྐྱོམ་པར་བྱ་
དགོས་ཏེ། སྒྲགས་ཀྱི་ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྤང་བྱ་ནི་མ་
དག་པའི་སྤང་ལོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ལ་རང་ག་བ་འདིར་ཞེན་པའི་ཐ་མལ་
པའི་ནམ་རྟོག་འདི་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་འདྲའི་ནམ་རྟོག་དེ་སྤོང་བའང་གང་དུ་གནས་
པའི་གནས་དང་ནམ་ཤེས་གང་ལ་བརྟེན་པའི་རྟེན་ལུས་དང་རྟེན་དེ་ཉིད་འཆོ་བའི་
ལོངས་སྟོན་ནམས་ད་ལྟའི་རང་ག་བ་འདི་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་གཞལ་
ཡས་ཁང་དང་ལྟ་སྐྱེ་ཐོགས་ཀྱི་དག་པའི་སྤང་བར་བསྐྱར་བར་བྱེད་པའི་ཐབས་བསྐྱེད་
པའི་རིམ་པ་ལ་བསྐྱབ་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། ། གཉིས་པ་དེ་འདྲའི་བསྐྱེད་རིམ་
མཐར་ཕྱིན་ནས་ཁོལ་བྱེད་རྫོགས་རིམ་ཁྲུངས་མ་སྐྱོམ་པའི་ཚུལ་ནི། ཚུལ་དེ་ལྟར་མ་
དག་པའི་ཐ་མལ་གྱི་ཞེན་པའི་ནམ་རྟོག་དེ་སྤྱངས་པའི་གང་ཟག་དེ་ལ་རྒྱལ་བ་སྐྱས་
བཅས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དུས་ཀྱན་དུ་སྐྱེ་གསུང་བྱགས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་ཅིང་དེའི་
མཐུས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་མཐའ་ཡས་པ་སྤྱན་མོང་བའི་སྐབས་ལས་ཆེས་བྱུང་
པར་དུ་འཕགས་པ་བདེ་སྐྱབ་དུ་སྐྱར་དུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པས་ན། རིམ་པ་བྱི་མ་རྫོགས་
པའི་རིམ་པའི་ལམ་སྐྱོམ་པའི་སྟོན་དུ་བྱང་བ་ཡིན་པས་རིམ་པ་དང་ལོ་སྐྱོམ་པ་དེ་
ནས་དེའི་རྗེས་སུ་རྫོགས་པའི་རིམ་པ་རྒྱུད་ཟླེ་ཁྲུངས་མ་ནས་རི་ལྟར་འབྱུང་བའི་ཚུལ་
ནམས་བསྐྱོམ་པར་བྱ་དགོས་ཀྱི། རྟོག་སྐྱམ་པ་བསྐྱེད་རིམ་མེད་པར་རྫོགས་རིམ་ལྟར་
སྤང་བསྐྱོམ་པ་བཅུ་གྲུབ་ཀྱི་ལུགས་མིན་ཚུལ་ནི། རིམ་པ་དང་ལོ་བསྐྱེད་རིམ་དོར་
བའི་རིམ་པ་བྱི་མ་རྫོགས་པའི་རིམ་པའི་ཁོངས་སུ་འདུ་བ་དང་རྟོག་པ་ཅམ་གྱི་ལམ་
ཀྱི་ཆ་ཤས་རེ་རེ་ཅམ་གྱིས་ཆོག་ཤེས་བྱས་ནས་དེ་ལ་སྤྱོང་བ་ནི་རྒྱུད་ཟླེ་ཁྲུངས་མ་དེ་
དག་དང་རྒྱུད་ཟླེ་དེ་དག་གི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བྱེད་ཀྱི་མཁས་པ་ནམས་ཀྱི་བཞེད་པ་

གཏན་ནས་མ་ཡིན་ནོ།། བཞི་པ་ནལ་འབྱོར་སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
པ་བསྟོམ་པར་གདམས་། བཞི་པ་ནི། རྒྱ་མཆན་དེའི་ཕྱིར་སྒྲགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ནལ་འབྱོར་
སྒྲ་བེད་པའི་ལམ་ཀྱི་ལུས་རྫོགས་པའི་བསྐྱེད་པ་དང་རྫོགས་པའི་རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་
ཆ་ཆང་ངེས་ཀྱི་གནད་ཟིན་ཅིང་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱའོ།། ལྷ་པ་སྒྲགས་ཀྱི་ལམ་རིམ་ལ་
མཁས་པར་གདམས་། བཞི་པ་ནི། སྒྲགས་ཀྱི་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་འདི་དག་ནི་སྐབས་
འདིར་མིང་སྟོན་ཅམ་ཀྱི་སྟོན་སྒྲགས་ལ་འདུག་པའི་གནད་རགས་པ་ཚྱོགས་ཅམ་
ཞིག་བསྟན་པ་ཡིན་པས་ན་སྒྲགས་ཀྱི་ལམ་ལ་འདུག་ཚུལ་རྒྱས་པར་ནི་སྒྲགས་ཀྱི་ལམ་
ཀྱི་རིམ་པ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་བསྟན་པའི་སྒྲགས་རིམ་ཆེན་མོ་ལ་སོགས་པ་ནམས་
ལས་ཤིས་དགོས་སོ།། དུག་པ་དེ་ལྟར་ན་དལ་འབྱོར་དོན་ཆེ་། བཞི་པ་ལོང་དུ་བཤད་
པ་དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་ཀྱིས་སྐབས་མོང་བ་དང་སྐབས་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལམ་ལ་བསྐྱབས་ན་
མདོ་སྒྲགས་ཀྱི་གནད་ཐམས་ཅད་ལ་མ་ཆང་བ་མེད་པར་བསྐྱབས་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་
པོའི་ལམ་ཀྱི་ལུས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཆ་ཆང་བ་ལ་བསྐྱབས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པས་
ན་དལ་བ་དང་འབྱོར་བ་ཆང་བའི་རྟེན་ཐོབ་པ་འདི་ཉིད་དོན་ཆེན་པོ་གོང་ན་མེད་
པ་དང་ལྟན་པར་བྱེད་ཅིང་དེའི་སྟོན་སྒྲགས་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་རང་ཉིད་དང་
གཏུལ་བྱ་གཞན་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡང་ངེས་པར་རྒྱས་པར་བྱེད་ཀྱས་པ་ཡིན་ནོ།།

། བཞི་པ་སྒྲུམ་པ་བཤད་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཚུལ་ལ་བསྒྲགས་པ་བརྗོད་དེ་སྟོན་
ལམ་དང་བཀྲ་ཤིས་མཛད་པ་དང་། ཚུམ་པ་པོ་སྐབས་སུ་མ་ཆོགས་པ་དང་འཁོར་སྐབས་
སུ་མ་ཆོགས་པས་གསོལ་བ་བཏབ་སྟེ་གནས་སྐབས་སུ་མ་ཆོགས་པར་སྐྱར་ཚུལ་གཉིས།
དང་པོ་ལ་བསྒྲགས་བརྗོད་དང་། བཅམས་ཚུལ་དང་། བཟོད་གསོལ་དང་། སྟོན་ལམ་
དང་། ཤིས་བརྗོད་ལམ། བཞི་པ་པོ་དེ་ལྟར་མད་དུ་བྱུང་བའི་བསྟན་བཅོས་འདི་
མཐར་ཕྱིན་པའི་མཐུག་གི་བྱ་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། བསྟན་བཅོས་ཇི་ལྟར་བཅམས་པའི་
དགེ་བ་བསྟོན་པ་དང་། མཛད་པ་པོ་གང་གིས་ཇི་ལྟར་སྐྱར་བའི་ཚུལ་ལོ།། དང་པོ་ལ་
ཡང་གཉིས་ཏེ། བསྟན་བཅོས་ཇི་ལྟར་བཅམས་པའི་ཚུལ་དང་། བཅམས་པའི་དགེ་བ་

བསྐྱོ་བའོ།། དང་པོ་ལ་བསྐྱན་བཅོས་བྱུང་པར་ཅན་འདི་གང་གི་དྲིན་གྱིས་རྟེན་པའི་
 ཡོངས་འཛིན་དམ་པའི་བཀའ་དྲིན་བྱ་ཏེ་སྐར་ཡང་རྗེས་སུ་འཛིན་པར་གསལ་བ་
 དང་། བསྐྱན་བཅོས་བྱུངས་བཅུན་པར་བསྐྱན་པ་དང་། བྱུངས་དེ་ལྟན་གྱི་བསྐྱན་བཅོས་
 རི་ལྟར་བཅམས་པའི་ཚུལ་དངོས་དང་། རོངས་པ་འཆགས་པའི་ཚུལ་དང་བཞིའོ།།
 དང་པོ་ནི། སྐྱེ་གསུང་བྱགས་མི་མཐུན་པའི་ཚྭ་གས་མཐའ་དག་ལས་བསྐྱམས་པའམ་
 རྒྱལ་བས་ན། ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་བཅོས་ལྟན་འདས་དེའི་གསུང་རབ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་
 ལྟོང་གིས་བསྐྱབ་པ་རབ་འབྱམས་ཏེ་སྐྱེ་མཐའ་མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་རི་ལྟ་བ་བཞིན་
 ལ་ལྟ་བའི་ཆོ་གསལ་བར་མཐོང་བའི་མིག་འགྲན་ཟླ་མེད་པའི་གཅིག་དང་འབྲ་བའི་
 བསྐྱན་བཅོས་བྱུང་པར་ཅན་འདི་གཅིག་ཕྱ་ཁོ་ན་དག་གིས་ཀྱང་ནི་བསྐྱན་བཅོས་
 གཞན་མི་དགོས་པར་བཀའ་དང་དགོངས་འབྲེལ་མན་ངག་དང་བཅས་པའི་གཞུང་
 ལུགས་ཀྱལ།། རྒྱལ་བ་དང་མཁས་གྲུབ་ཀྱི་དགོངས་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་འབྲུལ་པ་མེད་
 པར་སྐལ་བཟང་རྣམས་ཀྱིས་ལེགས་པར་གྲེས་གྲིང་ཁོང་དུ་རྒྱུད་ཅུས་པས་ན་གྲེས་ལྟན་
 རྣམ་དབྱེད་ཅན་གྱི་མཁས་པ་རྣམས་ལ་ཡིད་རབ་ཏུ་འཕྲོག་པའི་དགའ་བ་རང་དབང་
 མེད་པར་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ་དེ་འབྲའི་དགའ་བ་བསྐྱེད་པའི་བསྐྱན་བཅོས་རོ་
 མཚར་བ་འདི་ན་མད་དུ་བྱུང་བའི་དོན་བྱུང་པར་ཅན་འདི་འབྲ་བ་སྟོན་པའི་གཞུང་
 ལུགས་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་ལ་ལེགས་པར་རབ་ཏུ་སྐྱུངས་པའི།། མཁས་གྲིང་གྲུབ་པ་
 བརྟེས་པ་བཞེས་གཉེན་དམ་པ་ལས་ཀྱི་དོ་རྗེ་དང་ཀྱན་མཁྱེན་ཆོས་སྐྱབས་བཟང་པོ་
 དང་རྗེ་རེད་མདའ་བ་སོགས་ཟླ་མེད་པ་མཐའ་ཡས་པ་བསྟེན་ནས་ཚུལ་བཞིན་སྐྱུངས་
 པ་དང་བྱུང་པར་དུ་ཡང་རྒྱལ་བ་ཀྱན་གྱི་ཡབ་གཅིག་ཕུར་གྱུར་པས་དང་པོའི་སངས་
 རྒྱས་སུ་གྱུར་པ་རྗེ་བཅུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཞེས་གྲགས་པའི་ལྷག་པའི་ལྷ་མཆོག་
 གང་ཡིན་པ་འདི་ཉིད་བསྐྱན་བཅོས་འདིའི་མཛད་པ་སོ་སྟོ་བཟང་གྲགས་པ་ཞེས་
 བྱ་བ་གང་གིས་དུས་རྟག་ཏུ་ལྷག་པའི་ལྷ་དང་རྩ་བའི་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྟེན་ནས་
 གཏན་གྱི་སྐྱབས་སུ་ལེགས་པར་བབྱང་བ་དང་།། རྗེ་བཅུན་དེས་འབྲུལ་བ་མེད་པར་

དྲིན་གྱིས་བསྐྱངས་པ་དེ་ཡི་མཐུ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱས་པ་ཡིན་པས་ན་དམ་པ་དེ་ནམས་
གྱི་བཀའ་དྲིན་གཞལ་བར་མི་རྒྱས་ལ་རྒྱ་མཚན་དེས་ན་ད་དྲུང་ཡང་དོན་གྱི་ཡིན་ཚུལ་
ཏེ་གནས་ལུགས་མྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ནམ་པར་འབྱེད་པའི་སྒོ་ནས་གཞུང་ལུགས་
རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཆོག་དོན་སྟོན་པ་ལ་རབ་རྒྱ་མཁས་ཤིང་བྱུང་བྱིན་པའི་མཁས་པའི་
མཆོག་དེ་ནམས་གྱིས་དུས་རྟག་རྒྱ་སྟེ་ཆོ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་དག་པའི་བཤེས་
གཉེན་མཛད་པའི་སྒོ་ནས་སྟོངས་ཤིག་ཅེས་པའོ།། གཉིས་པ་བསྟན་བཅས་ཁྱད་ས་
བཅུན་པར་བསྟན་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། གང་ལས་བརྒྱུ་མས་པའི་གཞིའི་བརྗོད་བྱ་གདམས་
ངག་གང་ལས་བརྒྱད་པའི་ཁྱད་ས་བསྟན་པ། གདམས་པ་དེའི་ཆེ་བའི་བྱད་པར། མཛད་
པ་པོ་གང་གིས་རི་ལྟར་གསལ་བར་མཛད་པའོ།། དང་པོ་ནི། འཛམ་བུའི་སྤྱི་དུ་བྱོན་
པའི་མཁས་ཤིང་བྱུང་བ་བརྟེས་པ་མ་ལུས་པ་ཡོངས་ཀྱི་གཙུག་གི་རྒྱན་དུ་བསྟེན་ནས་
གོང་ན་མེད་པའི་མཆོད་གནས་སུ་འཛིན་པར་འོས་ཤིང་།། དོན་དང་ལྡན་པའི་ནམ་
པར་དཀར་བའི་སྟན་པར་གྲགས་པའི་སྒོ་ནས་ནམ་པར་རྒྱལ་བའི་བ་དན་ས་གསུམ་གྱི་
འགྲོ་བའི་འཛིག་རྟེན་ན་ལྟང་ངེར་བྱབ་ཅིང་གསལ་བ་དེ་ཉིད་སུ་ཡིན་ན།། མཆན་ཤིང་
རྟེན་ཆེན་པོ་སྐྱུ་སྐྱབ་དང་ཐོགས་མེད་ཅེས་བྱ་བ་དེ་གཉིས་ཡིན་ནོ།། དེ་ལྟ་བུའི་ཤིང་རྟ་
ཆེན་པོ་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་འཁྲུལ་མེད་དུ་འབྲེལ་བར་རྒྱལ་བ་ཉིད་གྱིས་མདོ་རྒྱད་
དུ་མར་ལུང་བསྟན་པ་དེ་གཉིས་ལས་མཁས་པ་དམ་པ་གོ་རིམ་མ་འཆོལ་ཞིང་བར་མ་
ཆད་པར་རིམ་པ་བཞིན་དུ།། འགལ་འཁྲུལ་གྱི་སྟོན་མེད་པར་ལེགས་པར་བརྒྱད་དེ་
འོང་པའི་གདམས་པ་ཁྱད་ས་བཅུན་པ་བྱང་རྒྱལ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་གདམས་པ་འདི་
ནི་ཞེས་གདམས་པའི་ཁྱད་ས་ཀྱི་བྱད་པར་བསྟན་པའོ།། གཉིས་པ་གདམས་པ་དེའི་ཆེ་
བའི་བྱད་པར་ནི། ལས་ཉོན་གྱི་ཁམས་གསུམ་གྱི་སྐྱེ་བ་མཐའ་མེད་པར་འཛིན་པའི་
སྐྱེ་དགུ་སྟེ་སྐྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པར་ལེན་པའི་དོན་ཅན་སྐྱེ་བ་བའམ་སྐྱེ་བོ་ཞེས་མདོ་
ལས་འབྱུང་བས་འགྲོ་བའོ།། དེ་འདྲའི་འགྲོ་བའི་གནས་སྐབས་དང་མཐའི་རེ་འདོད་ཀྱི་
དོན་གང་ཡིན་པ་དེ་མ་ལུས་པར་བསྟོང་བར་རྒྱས་པས་ན།། དེ་འདྲའི་གདམས་པ་འདི་

ནི་རིན་ཆེན་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་དང་འབྲེལ་། རྒྱལ་བའི་བཀའ་དང་དགོངས་འགྲེལ་
 གྲུང་ལུགས་བཟང་པོ་སྟོང་སྟེ་དེ་མཐའ་དག་གི་དགོངས་པའི་རྒྱ་བོ་མ་ལུས་པར་
 འབབ་ཅིང་འདྲུ་བའི་བྱིར་ན། གདམས་པ་འདི་ནི་དཔལ་ནི་སྤྱན་སྲུང་ཆོགས་པའམ་
 རྒྱན་ཏེ་ལེགས་པའི་ཆ་ཐམས་ཅད་འཛོམ་པའི་ཐམས་ཅད་ཏུ་ཡིད་ཏུ་འོང་བ་དང་ལྷན་
 པ་དེ་ལྟ་བུའི་ལེགས་པར་བཤད་པའི་རིན་པོ་ཆེ་མཐའ་དག་གི་འབྱུང་ཁུངས་སུ་གྱུར་
 པས་ན་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོ་དང་འབྲེལ་བའང་ཡིན་ནོ།

གསུམ་པ་མཛད་པ་པོ་གང་གིས་རྒྱལ་ཁི་ལྷར་གསལ་བར་མཛད་པ་ནི་དེ་
 ལྷར་དཔེ་གཉིས་ཀྱིས་མཆོན་པའི་ཆེ་བ་ཡོན་ཏན་གཉིས་དང་ལྷན་པའི་གདམས་པ་
 རྒྱུ་གཉིས་པ་ནི། གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རིགས་པའི་གནས་ལྡོ་སོགས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་
 ལ་མཁས་པའི་པཎ་ཆེན་མར་མེ་མཛད་དཔལ་ཞེས་བྱ་བ་རྩོ་བོ་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་
 ནི། ལུལ་གངས་ཀྱི་རི་བོས་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་བའི་ཁྲོད་ཀྱི་བོད་ལུལ་འདི་ཉིད་ཏུ་སོག་
 མར་གཞུང་རྒྱ་བ་ལམ་སྟོན་མཛད་ཅིང་བཤད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྟོན་ནས་གསལ་བར་
 མཛད་པ་ལས། དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་བོད་ཀྱི་ཚྭ་གས་འདིར་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པའི་ལམ་
 བཟང་པོ་རྒྱུ་མ་མེད་ཅིང་སྤྱན་སྲུང་ཆོགས་པ་མཐའ་དག་ལ་ལྟ་བའི་མིག་ དང་འབྲེལ་
 བའི་གདམས་པ་བྱུང་པར་ཅན་འདི་ཏུས་ལོ་ལ་སོགས་པའི་གྲངས་མང་ཞིང་ཡུན་རིང་
 པོ་ཞིག་གི་བར་ཏུ་གསལ་བར་གནས་ནས་ཟུམ་པར་མ་གྱུར་ཅིང་ཚྭ་གས་ཐམས་ཅད་
 ཏུ་དར་བར་གྱུར་ནོ། གསུམ་པ་ཁུངས་དེ་ལྷན་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ནི་ལྷར་བཙམས་པའི་
 རྒྱལ་དངོས་ལ་རྒྱུན་གང་གིས་མཛད་པའི་རྒྱུན་དོས་བཟུང་བ་དང་། རྒྱུན་དེས་བསྟན་
 བཅོས་མཛད་པ་གཉིས་སོ། དང་པོ་ནི། དེ་ལྷར་གནས་པ་དེ་ནས་དེའི་མཐུག་ཏུ་རྒྱལ་
 བའི་བསྟན་པའི་གནད་རྣམས་མ་ལུས་པ། རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་ནི་ལྟ་བ་བཞིན་ཏུ་
 མཁྱེན་པའི་མཁས་པ་རྣམས་ནི་ཞིང་གཞན་ཏུ་གཤེགས་ནས་རིམ་གྱིས་ཟད་པའི་ཆེ་
 ན། རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་སལ་ཆེར་ཉམས་པར་མ་ཟད་གདམས་པ་བྱུང་པར་ཅན་ཀྱི་ལམ་
 བཟང་འདི་ཡང་ཏུས་ཡུན་རིང་མོ་ཞིག་ནས་ཉམས་ཏེ་མིང་ཅམ་ཞིག་ལྟག་མར་ལུས་

པར་གྱུར་རྟོ།། དེ་ལྟར་ཉམས་པའི་ཚུལ་དེ་སློ་བཟང་གྲགས་པ་བདག་གིས་མཐོང་ནས་
འགྲོ་བ་ལ་ཕན་པའི་ཐབས་དེ་ཉམས་པ་དེ་ཉིད་སྦྱིང་ནས་མ་བཟོད་པར་རྒྱལ་བའི་
བསྟན་པ་དེ་ཉིད་གནས་པ་ནི་འགྲོ་བ་ལ་ཕན་པའི་ཐབས་སྒྲ་ན་མེད་པའོ་སྟམ་པའི་
ལྷག་བསམ་གྱིས་བསྟན་པ་དེ་ཁོ་ན་རྒྱས་པའི་བྱིར་དུ།། སློ་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་
བསྟན་པ་དེ་གནས་པའི་ཆེད་དུ་སྦྱངས་གིང་ཁྱད་པར་དུ་རྒྱལ་བ་སྤྲུགས་རྗེའི་བདག་
ཉིད་ཅན་དེས་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་རི་སྟེང་ཅིག་གསུངས་པ་མ་ལུས་པ་ཀུན།། ཐེག་པ་མཆོག་
གི་ལམ་བྱ་མཆོག་ལ་སོགས་པའི་བཞེན་པ་དང་འདྲ་བ་དེ་ལ་ཞོན་ཅིང་བཞེན་པའི་སློ་
ནས་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་བྱོང་བྱིར་དུ་འགྲོ་བ་ཡི།། གདུལ་བྱ་སྟོན་སྦྱངས་
པའི་ལས་ཀྱི་སྐལ་བ་བཟང་པོ་དང་ལྡན་པ་ཅིག་གིས་སངས་རྒྱས་སུ་འགྲོ་བའི་ཆ་ཆང་
བའི་ལམ་གྱི་ཉམས་ལེན་གྱི་རིམ་པ་རུ།། ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་
ལེགས་པར་བསྟུས་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ།། རི་ལྟར་ཡིན་གིན་ཏུ་གསལ་བར་ཏ་
ཅང་ཡང་ཆོག་རྒྱས་པ་མིན་ལ་རི་ལྟར་དགོས་པའི་དོན་གྱི་གནད་ནམས་ཀུན།། འདིལ་
བའི་སློ་ནས་མ་ཆང་བ་མེད་ཅིང་གདུལ་བྱ་སྟོན་གྱིས་རྒྱུང་ཏུ་ནམས་གྱིས་ཀྱང་།། ཆོགས་
ཆེན་པོ་མི་དགོས་པར་བདེ་སྒྲག་ཏུ་རྫོགས་པར་བྱས་པའི་བྱང་རྒྱལ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་
བསྟན་བཅོས་འདི་ནི་རྒྱལ་བའི་བཀའ་དང་དེའི་དགོངས་འབྲེལ་ཆད་ལྡན་གྱི་ལུང་ལ་
ཁྱད་པར་བཅོལ་རྒྱུ་མ་མེད་པའི་རིགས་པས་ལེགས་པར་བརྟགས་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཀྱི་སློ་
ནས།། དོན་ཀུན་གྱི་གནད་ཀུན་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་ལེགས་པར་དཔྱད་པའི་ལམ་སྟོལ་དེ་
ཉིད་ཀྱི་འཕྱར་མིག་ནས་གཞན་དུ་མི་གཡོ་བར་སློ་བཟང་གྲགས་པ་བདག་གིས་བྲངས་
ཏེ་རྒྱུམ་པ་བཟོད་གསོལ་རྟེན།། སྟོན་དང་བྲལ་བར་བྱས་ནས་བརྩམས་པ་ཡིན་
ནོ།། བཞི་པ་ནོངས་པ་འཆགས་པའི་ཚུལ་ནི་ཚུལ་དེ་ལྟར་ནམ་པར་དག་པར་བྱས་པ་
ཡིན་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་རྒྱལ་བའི་སྤྲུག་རྟེན་ཀྱི་འཕྱག་རྟེན་ཀྱི་སྟོན་སྟོན་པ་ནི་གིན་
ཏུ་བྱེད་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་ལ་སྤྲ་བས་ན་སྟོན་ཆེན་པོས་ཀྱང་རྫོགས་པར་དཀའ་བ་ཡིན་ལ།།
བདག་ལྟ་བུ་ནི་བྱིས་པའི་ནང་ན་འདྲ་གིན་ཏུ་སྟོངས་པའི་བྱིས་པ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་ཁེངས་

སྐྱུངས་པའི་སྒོ་ནས། རྒྱ་མཚན་གོང་གི་རྟོགས་དཀའ་བ་དང་མཛད་པ་པོ་དཔལ་པ་
ལྟ་བུར་ཞལ་གྱིས་འཆེས་པ་དེའི་སྤྱད་ཏུ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་མཛད་པ་འདིར་ནི་འགལ་
འབྲུལ་སོགས་ནོངས་ཤིང་ཉེས་པའི་སྒྱུན་མཆིས་པར་གྱུར་ན་ནོངས་པ་གང་མཆིས་པ་
ཐམས་ཅད། གསུང་རབ་ཀྱི་གནད་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་ཏུ་གཟིགས་ཤིང་མཆེན་པའི་མཁས་
པ་རྣམས་ཀྱི་སྒྱུན་སྤར་སྒོ་བཟང་གྲགས་པ་བདག་གིས་མི་འཆབ་པར་འཆགས་སོ།

གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་བརྒྱུ་མས་པའི་དགེ་བ་བསྟོན་པ་ལ་ཡང་སྒྱིར་འགྲོ་བའི་
རྣམ་འདྲིན་སངས་རྒྱས་སུ་སྟོན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་སུ་མ་སོན་གྱི་བར་ཏུ་ཡང་དག་
པའི་མགོན་ཁྱད་པར་ཅན་དང་མི་འབྲལ་བའི་སྒོ་ནས་ལམ་མཆོག་ལ་སྐྱབ་པ་སྤྱིང་
པོར་བྱེད་པར་སྟོན་པ་དང་། རང་གིས་རི་ལྟར་བསྐྱབ་པའི་དོན་དེས་འགྲོ་བ་ལ་
ཐན་བདེ་ཁོ་ན་བསྐྱབ་པའི་སྒོ་ནས་བསྟན་པ་འདིན་པར་སྟོན་པ་དང་། ཁྱད་པར་
ཏུ་ཡང་བསྟན་པ་རི་བཞེན་མི་གནས་པའི་ཡུལ་ཚྭགས་དེར་བསྟན་པ་ཆེད་ཏུ་གསལ་
བར་བྱེད་པར་སྟོན་པ་དང་། བསྟན་པའི་ནང་ནས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ལམ་གྱི་
རིམ་པའི་གདམས་པ་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་འདི་ཉིད་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་སྟོན་པ་
དང་། བསྟན་བཅོས་འདི་ཙོམ་པ་ལ་འགལ་རྒྱུན་སེལ་ཞིང་མཐུན་རྒྱུན་བསྐྱབ་པའི་
མི་དང་མི་མིན་ཐམས་ཅད་ལམ་བཟང་འདི་དང་མི་འབྲལ་བར་སྟོན་པ་དང་། སྒྱིར་
ཡང་ཐེག་ཆེན་གྱི་དོན་ཏུ་ཆོས་སྟོད་བཅུའི་སྒོ་ནས་འབད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྐྱུང་མ་
རྣམས་ཀྱིས་གྲོགས་བྱེད་པར་སྟོན་པའི་སྒོ་ནས་བཟུ་གིས་ཀྱིས་བྱུང་པར་སྟོན་པ་སྟེ་
བདུན་ལོ། དང་པོ་ནི། ཚུལ་དེ་ལྟར་བསྟན་བཅོས་བརྒྱུ་མས་པའི་བྱ་བ་བཞེན་པ་སྟོན་
པ་ལ་ལྟ་ལས་སྒྱིར་སྟོན་པ་དེར་ནི་ཏུས་ཡུན་རིང་ཏུ་བརྩོན་ཅིང་འབད་པའི་མཐུ་ལ་
བརྟེན་ནས་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་གཉིས་ནི། ལམ་མཁའ་ལྟ་བུར་རྒྱ་ཆེ་
ཞིང་ཡངས་པ་གང་འདྲ་ཞིག་བསགས་པར་གྱུར་པ་དེ་ཡི་མཐུ་ལ་བརྟེན་ནས། ཆོས་ལ་
ལྟ་བའི་སྒོ་གྲོས་ཀྱི་མིག་གིན་ཏུ་སྤྲ་ཞིང་སྤྲུག་པའི་མ་རིག་པའི་ལིང་ཐོག་གིས་ཐོག་མ་
མེད་པ་ནས་བསྐྱབས་ཏེ་སྤོངས་པ་ཏེ་ཡོང་བར་བྱས་པའི་འགྲོ་བ་ཉམ་ཐག་འདི་དག་

ཀྱན་མ་ལུས་པར། ཐར་པ་མཆོག་ཏུ་ནམ་པར་འདྲེན་པའི་བདུད་བཞི་ལས་རྒྱལ་བའི་
བྱབ་པའི་དབང་པོར་མཛད་པ་པོ་བདག་ལྟུང་ཅིག གཉིས་པ་སངས་རྒྱས་སུ་མ་སོན་
ཀྱི་བར་དུ་ཡང་དག་པའི་མགོན་དང་མི་འབྲལ་བ་སོགས་སུ་སྟོན་པ་ནི་རྒྱལ་བའི་གོ་
འཕང་། བཞེས་གཉིན་འཕྲད་པར་སྟོན་པ་དེར་མ་སོན་པའི་ཆེ་རབས་བར་མ་ཆད་
པ་ཀྱན་ཏུ་ཡང་། རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་བྱགས་བཅེ་བས་བྱ་བཞིན་དུ་
རྗེས་སུ་བཟུང་ཉེ། བསྐྱེད་པའི་སྟོན་པ་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པའི་ལམ་ཀྱི་རིམ་པའི་གནད་
ཀྱན་ཆང་བའི་ལམ་ཀྱི་གདམས་པ་མཆོག འདི་ལྟ་བུ་རྟེན་ལྟེན་པ་ཅམ་དུ་མ་
བཞག་པར་ལག་ལེན་དུ་བསྐྱབས་པའི་སྟོན་པ་རྒྱལ་ནམས་མཉེས་པར་བྱེད་པར་ཤོག་
ཅེས་སོ། གསུམ་པ་རང་གིས་རི་ལྟར་བསྐྱབ་པའི་དོན་འཁྲོ་བ་ལ་ཕན་བདེ་བསྐྱབ་པ་
སོགས་སུ་སྟོན་པ་ནི་དེ་ལྟར་རི་རང་གིས་རྟོགས་ནས་གཞན་རྒྱུད་སྟོན་པར་སྟོན་པ་
རང་གིས་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པའི་ལམ་ཀྱི་གནད་ནམས་
ཀྱན། འཁྲོ་བ་ཉམ་ཐག་པའི་རྩལ་ལ་མ་བཟོད་པའི་བྱགས་དྲག་པོར་སྦྱེས་པའི་བཅེ་
བ་ཁོ་ནས་རང་དབང་མེད་པར་དྲངས་པའི་སྟོན་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་སྣ་ཆོགས་
ཀྱི་སྟོན་པ། བསྟན་ཏེ་འཁྲོ་བའི་ཡིད་ལ་སྦྱིབ་བྱེད་ཀྱི་མ་རིག་པའི་ཐུན་པ་མ་ལུས་པ་
བསལ་བར་བྱས་ནས། འཁྲོ་བའི་རེ་བ་ཐམས་ཅད་སྟོང་བའི་ཐབས་སླ་ན་མེད་པ་རྒྱལ་
བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་དུས་ཡུན་རིང་པོའི་བར་དུ་འདྲིན་ལྷན་པར་ལྟུང་ཅིག་ཅེས་
པའོ། བཞི་པ་བསྟན་པ་རི་བཞིན་མི་གནས་པའི་ཡུལ་ཚྭགས་དེར་བསྟན་པ་ཆེད་དུ་
གསལ་བར་བྱེད་པར་སྟོན་པ་ནི། རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་གསར་དུ་དར་བར་སྟོན་པ་
བསྟན་པ་འཁྲོ་བའི་རེ་བ་ཐམས་ཅད་སྟོང་བ་ལ་རིན་ཆེན་མཆོག་ལྟ་བུ་དག་གིས་སོག་
མ་ནས་མ་བྱབ་པའམ་སོག་མ་ནས། བྱབ་ཀྱང་བར་ནས་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་ཉམས་པར་
ལྟུང་པའི་ཡུལ་ཚྭགས་དེར་ནི། ཐབས་དམ་པ་ཆོས་ཀྱིས་སོངས་པའི་འཁྲོ་བ་དེ་དག་
ལ་ལྷག་པར་བཅེ་བའི་སྦྱིང་རྗེ་ཆེན་པོས་བྱགས་ཀྱི་ཡིད་རང་དབང་མེད་པར་རབ་དུ་
བསྐྱལ་ཞིང་བསྟོད་པ་ཡི་དབང་གིས། འཁྲོ་བ་ལ་མཐར་ཕན་པ་དང་གནས་སྐབས་སུ་

བདེ་བ་ཐམས་ཅད་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་གཉེན་ཆེན་པོ་དང་འདྲ་བ་དེ་ཉིད་ཅི་ནས་
 གྲུང་གསལ་བར་བྱེད་པར་ཤོག་ཅེས་པའོ། ། ལུ་པ་བསྟན་པའི་ནང་ནས་གྲུང་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་ཚ་བ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་གདམས་པ་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅས་འདི་ཉིད་དར་
 ཞིང་རྒྱས་པར་སྟོན་པ་ནི། ^(༡) ཆོས་འདིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་བསྟུབ་པར་སྟོན་པ་
 ལས་བྱུང་སེམས་དང་བཅས་པའི་རྒྱལ་བའི་མད་ཏུ་བྱུང་བའི་འཕྲིན་ལས་ཐམས་ཅད་
 གཅིག་ཏུ་སྦྲངས་ཏེ་བསྟུབས་པ་ལས། ལེགས་པར་གྲུབ་པའི་སྤྲིང་པོའི་འབྲས་བྱ་བྱང་
 རྒྱབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་བསྟན་བཅས་འདིས་གྲུང་། ཐར་པ་འདོད་ཅིང་དོན་ཏུ་གཉེན་
 པའི་སྐལ་ལྷན་ནམས་ཀྱི་ཡིད་ལ་སྟན་སྟམ་ཆོགས་པ་ཐམས་ཅད་འབྱུབ་པའི་དཔལ་
 ལྟར་ཞིང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་བདེ་མཐའ་དག་སྟུབ་པའི་རྒྱལ་བའི་
 མཛད་པ་རྒྱལ་བ་ཉིད་དང་འདྲ་བར་དུས་ལུག་རིང་དུ་མི་ཉམས་པར་སྟོང་བར་གྱུར་
 ཅིག་ཅེས་པའོ།

དུག་པ་བསྟན་བཅས་འདི་ཚོམ་པའི་འགལ་རྒྱུན་སེལ་ཞིང་མཐུན་རྒྱུན་བསྟུབ་
 པའི་མི་དང་མི་མིན་གྱུན་ལམ་བཟང་པོ་འདི་དང་མི་འབྲལ་བར་སྟོན་པ་ནི། སྟོན་
^(༢) རྒྱུ་སྤྲེང་དུ་ཐང་ལྟ་སོགས་དཀར་ཕྱོགས་ཀྱི་ལྟ་སྟུ་དུ་མས་སྟུབས་འགྲོའི་དགེ་བསྟོན་
 མཛད་དེ་རྗེས་སུ་འཛིན་པར་གསལ་བ་བཏབ་པས་དེ་དག་གི་ཆེད་དུ་སྟོན་པ་ལམ་
 བཟང་པོ་འདིའི་གོ་རིམ་བསྒྲིག་ཅིང་ཚོམ་པའི་ཆེ་འདིའི་མཐུན་རྒྱུན་སྟུབ་པར་བྱེད་
 ཅིང་། འགལ་རྒྱུན་སེལ་བར་བྱེད་པའི་མི་དང་མི་མིན་གྱི་འགྲོ་བ་གྱུན་ཡང་། འདི་
 ནས་བཟུང་སྟེ་ཆེ་རབས་བར་མ་ཆད་པ་གྱུན་ཏུ་རྒྱལ་བས་ལན་མཐའ་ཡས་པར་
 བསྟུགས་གིང་བསྟོན་པ་ཡི། རྣམ་པར་དག་པའི་ལམ་བཟང་པོ་འདི་དང་དུས་ནམ་
 ཡང་འབྲལ་བར་མ་གྱུར་ཅིག་ཅེས་སོ། ། བདུན་པ་སྦྱིར་ཡང་ཐེག་ཆེན་གྱི་དོན་དུ་ཆོས་
 སྟོན་བཅུའི་སྟོན་ནས་འབད་པ་ཐམས་ཅད་གྲུང་སྦྲང་མ་ནམས་ཀྱིས་གྲོགས་བྱེད་པར་
 སྟོན་པའི་སྟོན་ནས་བཀྲ་གིས་ཀྱིས་བྱུབ་པར་སྟོན་པ་ནི་དུས་^(༣) ལུ་པ་བཀྲ་གིས་ཀྱི་མེ་
 ཏོག་གིས་བྱུབ་པར་བཤད་པ་གང་གི་ཆེ་ཐེག་པ་མཆོག་ལ་སྟེ་དེ་བསྟུབ་པའི་ཆེད་དུ་

ཆོས་སྒྲིད་ནམ་པ་བཅུ་པོ་ཡི་གེ་འདི་མཆོད་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས། ཚུལ་
བཞིན་བསྐྱབ་པ་ལ་བཙོན་པར་བྱེད་པའི་དུས་དེ་ཡི་ཆོ། བཙོན་པ་པོ་དེ་དག་ཐམས་
ཅད་ལ་ཡང་བསྐྱང་ཞིང་སྒྲོབ་པའི་མཐུ་དང་ལྡན་པའི་སྐྱང་མ་ནམས་ཀྱིས་དུས་ཉག་ཏུ་
རང་གི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་ཅིང་དེའི་འགལ་སྦྱིན་ཐམས་ཅད་ཞི་བའི་གྲོགས་བྱེད་
ཅིང་། བཟ་གིས་པའི་དགེ་མཆན་རྒྱ་མཚོ་མཐའ་ཡས་གིང་མ་ཆང་བ་མེད་པས་ཡུལ་
ཚུགས་དང་དུས་ཀྱན་ཏུ་བྱབ་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་པའོ།

གཉིས་པ་མཛད་པ་པོ་གང་གིས་རི་ལྷར་སྐྱར་བའི་ཚུལ་ནི། རྟོག་གཉིས་པ་སྐྱབ་
ཆོགས་ལྷ་ལྡན་གྱིས་བརྒྱམས་པའི་ཚུལ་ནི་དང་པོ་ཆོས་སྐྱབ་སྐྱམ་ཆོགས་པ་ཅེས་རྒྱལ་
བའི་གསུང་རབ་མ་ལུས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་གྱི་གནད་མཐའ་དག་མ་ཆང་བ་མེད་པ་
བསྐྱབ་པ་དེ་ཡང་རྒྱལ་བས་མདོ་རྒྱད་ཀྱི་དགོངས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་འབྲེལ་བར་
ལུང་བསྟན་པ་གིང་རྟ་ཆེན་པོ་གྲུ་སྐྱབ་དང་སོགས་མེད་གཉིས་ཀྱིས་རི་ལྷར་བཟལ་བའི་
དྲི་མ་མེད་པའི་ལམ་སྒོལ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུའི་མཆོག་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མཆེན་
པའི་སར་བཞེད་པར་བྱེད་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཁོ་ནས་འགོ་བའི་སྐྱེ་བོ་མཆོག་གི་གཞན་
དང་མ་འདྲེས་པའི་ཆོས་ལུགས་དང་སྐྱེས་བུ་ཆེ་འབྲིང་རྒྱུད་གསུམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་
པའི་ཉམས་སུ་སྤང་བའི་རིམ་པ་ཐམས་ཅད་ཆང་བར་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་མཆན་
བྱང་རྒྱབ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་གཉིས་པ་བསྐྱལ་མཁན་སྐྱབ་སྐྱམ་ཆོགས་། རྟོ
པ་ནི་བསྐྱལ་བ་པོ་རྒྱལ་སྐས་ཆེན་པོ་རྟོག་ལོ་རྩ་བ་སྟོ་ལྡན་གཤམ་རབ་ཀྱི་གདན་ཁྲིར་
དབང་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་ཆབ་ཆེན་པོར་གྱུར་བ་ནང་རིག་པའི་སྡེ་སྟོན་གསུམ་ལ་མཁས་
པར་སྐྱངས་ནས་ཆོག་ཙམ་དུ་མ་བཞག་པར་སྡེ་སྟོན་དེའི་དོན་ལག་ལེན་སྟོང་པོ་སྐྱབ་
པས་ཚུལ་བཞིན་དུ་བྲགས་ཉམས་སུ་བཞེས་ཏེ། རང་ཉིད་ཀྱི་བྲགས་ཉམས་སུ་རི་ལྷར་
འཁྱུངས་པ་ལྷར་འགོ་བ་ལ་བརྟེན་བས་གསལ་བར་མཛད་པས་འགོ་བ་དུ་མའི་འདྲེན་པ་
མཛད་པའི་སྒོ་ནས་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སན་ཆེན་པོ་འདོགས་པའི་རྩ་ལག་སྟེ་གཉེན་
དམ་པར་གྱུར་པ་མཁས་པའི་བཞེས་གཉེན་ཆེན་པོ་དགོན་མཆོག་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཞེས་བྱ་

བ་དེ་དང་། མེན་དུས་ཀྱི་མེན་བཙོན་འདུལ་བ་འདྲིན་པ་ནམས་ཀྱིས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་
 ཡོངས་སུ་བསྐྱགས་ཤིང་བསྟོད་པའི་མཁས་པ་དམ་པ་བྱ་འདུལ་བ་འདྲིན་པའི་གདན་
 ཁྲིར་དབང་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་གྱུར་པ་མཁུན་པ་དང་བཅེ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྟོགས་
 པའི་ཡོན་ཏན་དང་ནང་གི་སྡེ་སྟོད་ཀྱི་ལུང་གི་ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ་དུ་མས་བརྒྱན་པས་
 གངས་རིའི་ཁྲོད་ཀྱི་མེན་བཙོན་ཀྱི་བརྒྱལ་ཁྲགས་འདྲིན་པའི་མཁས་པ་ནམས་ཀྱི་ཁྲོད་ན་
 རྒྱལ་མཚན་ཀྱི་རྟོག་ལྟར་མདོན་པར་མཐོ་བའི་མེན་བཙོན་ཆེན་པོར་གྱུར་པ་མཁན་ཆེན་
 ལུ་མུ་བ་དགོན་མཆོག་དཔལ་བཟང་པོ་ཞེས་བྱ་དེ་ཉིད་དང་། གཞན་ཡང་ནམ་དཔྱིད་
 དང་དོན་གཉེར་ཅན་ཀྱི་མཁས་པ་མང་པོས་སྡེ་མོ་ནས་བསྐྱལ་ཞིང་། བྱད་པར་ཉེ་པའི་
 བསྐྱལ་བ་པོ་དུས་ཀྱིས་རྩོམ་ཁ་མའི་སྐབས་སུ་བྱང་བ་ནི་མདོ་སྐྱགས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་
 རབ་འབྱམས་མཐའ་ཡས་པ་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས་པས་གཞུང་ལུགས་འདྲིན་པའི་མཁས་
 པ་ནམས་ཀྱི་གཙོ་པོར་གྱུར་ཅིང་ལྷག་པའི་ཚུལ་སྤྲིམས་དང་ཉིང་ངེ་འདྲིན་དང་ཤེས་
 རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་རིན་པོ་ཆེ་གསུམ་ལ་ཆེས་ཆེར་གཅེས་སྤྲས་སུ་མཛད་པའི་རྟོགས་པའི་
 ཡོན་ཏན་ཀྱིས་ལྷག་པ། གཅིག་ཏུ་བརྟན་པ་རིན་པོ་ཆེའི་ཁྱར་འཁྱར་བ་ལ་འགྲན་ཆེ་དང་
 བལ་བའི་སྐད་གཉིས་སྟེ་བའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆེན་པོ་རིགས་པའི་གནས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་
 རྟོགས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དམ་པ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་སྐབས་མཆོག་དཔལ་
 བཟང་པོ་ཞེས། ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་འགྲོ་བའི་འདྲེན་པ་དམ་པ་དེས་ཉེ་བར་བསྐྱལ་
 བའི་བཀའ་རྒྱལ་དང་དུ་སྤངས་པ་དང་བཅས་དེ་དག་གིས་རྒྱུན་བྱས་ནས། རྟོགས་པ་
 བཤེས་གཉེན་སུན་སུམ་ཆོགས་པ་ལས་གསན་པ་རྗེ་བཙུན་དམ་པ་སྟོ་བྲག་མཁན་ཆེན་
 བམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་བྱ་བའི་མཚན་ཅན་དེ་ལ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་
 དགོན་པ་པ་ནས་སྡེ་ལུ་བྱར་པ་ལ་བརྒྱད་པའི་ལམ་ཀྱི་རིམ་པ་དང་། བཤེས་གཉེན་ཆེན་
 པོ་སྐྱན་སྡེ་བ་ནས་བརྒྱད་པའི་ལམ་ཀྱི་རིམ་པ་གཉིས་ཐོས་ཤིང་ཡང་རྗེ་བཙུན་དམ་པ་
 ཀྱན་མཁུན་ཆོས་སྐབས་བཟང་པོ་ཞེས་མཚན་ཀྱི་མཐར་བཟང་པོ་ཞེས་པ་ཡོད་པས་
 བཟང་པོའི་མཐའ་ཅན་དེ་ཉིད་ལ། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་པོ་རྟོ་བ་ནས་ཤ་ར་བ་

ལ་བརྒྱད་པའི་ལམ་རིམ་དང་། བཤེས་གཉེན་པོ་རྟོ་བ་ནས་དགེ་བཤེས་དོལ་པ་ལ་བརྒྱད་
པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་གཉིས་ཐོས་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དེ་ཉིད་བརྗོད་བྱ་སྒྲིལ་
བྱ་གསུམ་གྱི་གདམས་ངག་འདི་སྟོན་པའི་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་། བྱང་ཆུབ་ལམ་སྟོན་གྱི་
གཞུང་གི་ནང་ནས་སྒྲིལ་བྱ་གསུམ་གྱི་སྤྱི་འཆར་ཉིད་སྟོན་པ་ཙམ་གྱི་ཆོག་མ་གཏོགས་
པའི་ཆོག་གཞན་རྣམས་ཀྱི་དོན་གོ་སྤྱོད་པ་ལ་བསམས་ནས་འདིར་ཁྱུངས་སུ་མ་བྱངས་
པར། ལོ་རྒྱུ་བ་ཆེན་པོ་དང་གོ་ལུང་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་ལམ་རིམ་གྱི་སྤྱི་འཆར་སྒྲིགས་ལུགས་
རྣམས་ལ་གཞི་བྱས་ནས་གཞན་ཡང་བཤེས་གཉེན་དུ་མས་མཛད་པའི་ལམ་རིམ་དུ་མ་
ནས་འཁྲིད་ཚུལ་གྱི་གནད་རྣམས་བསྟུས་ཏེ། ཁ་བཀའ་སྟེ་མ་གཞིའི་ལམ་གྱི་ཆ་ཡོངས་སུ་
རྗོགས་པར་ཆང་ལ་སྟན་ཐོག་གཅིག་དུ་སྒྲིལ་ཆོག་པས་ཁྱེད་པདེ་ཞིང་། ལམ་གྱི་སྤྱི་འཆར་
གོ་རིམ་མ་འབྲུགས་པར་ལམ་གྱི་སྤྱི་འཆར་རིམ་པ་དེ་ལྟ་བུར་བཀོད་པའི་བསྟན་བཅོས་
ཁྱད་པར་ཅན་འདི་ནི། གངས་རིའི་ཁྲོད་ཀྱི་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པའི་སྲོལ་སྤྱན་པ་མེད་པ་
དར་བར་མཛད་པའི་གིང་རྟ་ཆེན་པོར་གྱུར་པ། ཐུབ་པའི་གསུང་རབ་རབ་འབྱམས་མཐའ་
ཡས་པའི་གནད་ལ་ངེས་པའི་གདེངས་ཐོབ་པས་མཁས་མང་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་འདུས་པའི་
དབུས་ན་འཆད་ཚོད་ཚོམ་པ་སོགས་ལ་མི་འདིགས་པའི་སྟོབས་པ་གཏུགས་པ་མེད་པའི་
སྟོན་པ་འདུག་པའི་དགེ་བ་ཅན་གཞུང་ལུགས་ཆེན་མོ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཆོག་ཙམ་དུ་མ་
བཞག་པར་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྟུབས་པའི་སྟོན་པ་ཉམས་ལེན་སྟོང་པོར་མཛད་པས། རྒྱལ་
བ་སྲས་བཅས་དབྱེས་པ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱལ་བས་སྟོན་པ་ནས་བསྟུགས་པའི་གནས་སུ་
གྱུར་པའི་མད་དུ་བྱུང་བའི་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ། མཆན་རྗེ་བཙུན་དམ་པ་རེད་མདའ་
བ་ཞེས་བྱ་བར་གྲགས་པ་དེ་ལ་སོགས་པའི། ལྷ་མ་དམ་པ་མཁས་གིང་གྲུབ་པ་བརྟེན་པ་
རྣམས་ཀྱི་ཞབས་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྱི་ཐོས་ལེན་པའི་སྟོན་པ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྟེན་པས་མདོ་རྒྱད་
ཀྱི་གསུང་རབ་དགོངས་འབྲེལ་མན་ངག་དང་བཅས་པ་འཁོབ་པ་ཚོམ་པ་པོ་ཐུན་སུམ་
ཆོགས་པ་མཐོང་ཐོས་ཐམས་ཅད་འདྲེན་པའི་རྒྱལ་བའི་ཡབ་གཅིག་མང་དུ་ཐོས་གིང་དེ་
ལྟར་ཐོས་པའི་དོན་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྟུབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་བརྩོན་པའི་དགེ་སྟོང་སྟོང་

བ་བསམ་གཏན་པ། ཤར་ཙང་ཁ་པ་སྒོ་བཟང་གཤམ་པའི་དཔལ་ཞེས་གཤམ་པའི་རྩོམ་པ་
 བོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས། བཅམས་པའི་གནས་སྤྱི་ལ་པ་གནས་སྤྱན་སྤྱུང་ཆོགས་པ་རྒྱལ་བས་ལྷང་
 བསྟན་པ་བཀའ་གདམས་ཀྱི་རྩ་བོའི་མཛོད་བྱང་གི་སའི་ཆ་རྩ་སྒྲིང་རྒྱལ་བའི་དཔེན་
 གནས་ཞེས་བྱ་བ་དམ་པས་ལྷང་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཡང་དགོན་དམ་པ། བྲག་སེང་གེ་
 ཞེས་བྱ་བའི་ཞོལ་འདབས་ཀྱི་རི་ཁྲོད་དེ་ཉིད་ཏུ་ལེགས་པར་རྫོགས་པར་བཅམས་ཤིང་
 ལྷུང་བའི་དུས་ཀྱི་གསུང་རྣམས་ཡི་གེར་འགོད་པའི་བྱེད་པ་པོ་ནི་བསོད་ནམས་དཔལ་
 བཟང་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་མཁས་པ་དེའོ། རྒྱལ་འདིས་ཀྱང་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་
 འདི་ཐབས་ཀྱི་སྒོ་ཐམས་ཅད་ནས་ལྷལ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱན་ཏུ་དུས་རྟག་ཏུ་འགྲོ་བ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་པན་བདེའི་གཞི་ཆེན་པོར་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་བྱེད་ཀྱས་པར་གྱུར་ཅིག །

མ་དཔེའི་དཔར་བྱང་སྒྲོན་ཆེན།

ཨོ་སྤྱི་ལྷོ་སྤྱི། གང་ཞིག་མཉམ་མེད་ལྷག་བསམ་མཆོག་གིས་རྒྱལ་བའི་དམ་
 ཆོས་ཀྱན་བཟང་ལྷོ། ལྷོང་རྗེའི་རོལ་པ་ཀྱན་ནས་རྫོགས་པས་འགྲོ་བའི་ངང་རྒྱལ་མ་
 བཟོད་པར། དཔག་དཀའི་སྒོ་ལྷན་རྒྱལ་སྤྱི་རྣམས་ལའང་ཞུམ་པ་སྤྱིར་བྱེད་རྟོགས་
 དཀའི་གནས། རྒྱལ་གསུང་ལྷོང་པོ་མཐའ་དག་གསལ་མཛད་ཙང་ཁ་པ་དེས་ད་ཏུང་
 ལྷོང་ས། གང་ཞིག་གཟིགས་ན་རྒྱལ་བའི་མཁུན་རབ་ཀྱིས། དབྱེད་པའང་བཏང་སྟོམས་
 ཉིད་ཏུ་གཞོལ་བྱེད་པ། ཆོས་སྤང་བརྒྱད་ཁྲིའི་ལྷོང་པོ་ལམ་རིམ་གྱི། རྟོགས་དཀའི་
 གནད་རྣམས་མཆན་གྱིས་གསལ་བར་བྱས། དེ་ཡང་ལྷང་གི་མེ་ལོང་གཙང་མ་ལ།
 བརྟགས་ཏེ་རིག་པའི་དག་བྱེད་མཆོག་གིས་སྦྱང་ས། ཆོག་དོན་ལང་ཆོ་རྫོགས་པའི་
 གདམས་པའི་བཞིན། བདུད་ཆིའི་རི་མོའི་རོ་མཆར་གསར་པར་བསྐྱབས། གཞུང་དང་
 གདམས་པའི་གཏེར་ཏུ་སྒྲོགས་བྱེད་ཀྱང་། ཟབ་དོན་གཞུང་གི་གནད་འགག་འཆད་
 པའི་ཆོ། ཆོག་གི་འབྲེལ་ཡང་སྒྲིག་པར་མི་ལྱས་པའི། ཆེར་སྒྲོམ་རྣམས་ལ་དགའ་བ་

མི་བསྐྱེད་ཀྱང་། ། འགྲོ་ལ་ཕན་བདེ་འབྱུང་བའི་སྒོ་གཅིག་ལ། ཐུབ་མཆོག་རྒྱལ་བའི་
བསྟན་པ་གཅིས་འདྲིན་པའི། ། གཟུར་གནས་དམ་པ་དགེས་པའི་མཆོད་སྤྱོད་དུ། ། ངལ་
བ་བརྒྱ་ཡིས་བདག་གིས་རྒྱལ་འདིར་འབད། ། འོན་ཀྱང་བདག་ལྟ་སྒོ་ཡི་མཐུ་དམན་
ཞིང་། ། ལས་ངན་ནད་ཀྱིས་ཡུན་རིང་བཟུང་ཁུར་པས། ། བཙོན་པའི་ཤུགས་ཀྱང་སྟོད་
པར་ཁུར་བ་ལས། ། འགལ་འབྲུལ་གྱི་མས་སྒྲགས་པ་གང་མཆིས་པ། ། འགྲོ་ལ་བཅེ་ལུན་
བསྟན་པ་གཅིས་འདྲིན་པའི། ། དཔྱོད་ལུན་མཁས་པའི་ཆོགས་ལ་སྒྲིང་ནས་འཆགས། །
དྲི་མེད་ཆོས་སྤྱོད་མངའ་བའི་ཆོགས་རྣམས་ཀྱིས། ། རྟོངས་པའི་དྲི་མ་ཅི་ནས་བྱི་དོར་
མཛོད། ། མཁས་པར་རྫོམ་ཡང་རང་ཕྱོགས་གཅིས་འདྲིན་པའི། ། ཕྱོགས་ལྷུང་ཆེར་མས་
སྒྲིང་ནི་རྒྱུ་ཁུར་ཅིང་། ། རྟེན་གྲགས་ཆེད་དུ་གཞན་སྟོད་ལྟར་ལེན་པ། ། དེ་དག་རྒྱལ་
འདི་མཐོང་ནས་བག་ཡོད་ཀྱིས། ། རྒྱལ་འདིར་འབད་ལས་བསོད་ནམས་གང་ཐོབ་དེས། །
ཡུན་རིང་སྤིད་པར་འབྱམས་པའི་སྤྱེ་རྒྱ་རྣམས། ། སྤིད་ཞིའི་རྒྱད་པ་ཀུན་ལས་ཐར་ཁུར་
ཏེ། ། ཐབས་མཆོག་བསྟན་པ་སྤིད་མཐར་དར་རྒྱས་ཤོག ། བྱད་པར་ཐུབ་བསྟན་རྫོགས་
པའི་སྒྲིང་པོ་གང་། ། གཅིག་ཏུ་ཡོངས་འབྱུང་རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་པའི། ། ལུགས་བཟང་ནམ་
མཁའ་ཇི་སྤིད་ཉག་རྒྱས་ཤིང་། ། འགྲོ་བའི་སྒྲིང་ཐུན་དྲུང་ནས་འབྱིན་པར་ཤོག ། བདག་
ཀྱང་དེང་ནས་རྒྱལ་བའི་ཆོས་རྒྱལ་ཀུན། ། བཟུང་སྟེ་རྒྱབས་ཆེན་སྟོད་པའི་སྒྲིང་སྟོབས་
ཀྱིས། ། མཐའ་ཡས་འགྲོ་བ་མ་ལུས་སྟོལ་བ་ལ། ། རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་པ་དང་མཆོངས་པར་
ཤོག ། རྒྱལ་འདི་བསྐྱལ་དང་མཐུན་རྒྱུན་སྟོར་རྣམས་ཀྱང་། ། རྒྱལ་བས་བསྒྲགས་པའི་
རྟེན་དང་མི་འབྲལ་ཞིང་། ། རྣམ་དག་ལམ་གྱི་སྟོལ་འདིར་ཉག་ལྷགས་ནས། ཐུབ་པའི་
དམ་ཆོས་མ་ལུས་འདྲིན་ལུས་ཤོག །

ཅེས་བྱང་རྒྱལ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་དཀའ་གནད་མཆན་གྱིས་ཞིབ་ཏུ་གསལ་བར་བྱས་པ་འདི་
ཡང་། མཐུ་སྟོབས་ཀྱི་དབང་ལྷག་ཏུ་རེག་ཐུ་ལུས་ཐའི་ཇིའི་མདུན་ན་འདོན་གྱི་དབང་པོ་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་
ལ་གཅིག་ཏུ་ཕྱོགས་པའི་ཐུགས་རུས་དང་ལུན་པའི་ཇིའི་སང་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་མཐུན་རྒྱུན་དང་བཅས་ནན་
ཆེར་ཡང་ཡང་བསྐྱལ་བ་དང་། བྱང་རྒྱལ་ལམ་རིམ་འདིའི་རྒྱལ་ལ་བཙོན་ཞིང་རྣམ་དཔྱོད་མི་དམན་པ་སེར་

ཐེག་ཆེན་གྱི་གཟིམས་ཁང་པ་རབ་འབྱམས་པ་དོན་འབྱུང་བཟུང་གིས་ཐོགས་ཀྱིས་ཀྱང་བསྐྱེད་བ་བཅས་
དང་དུ་སྒྲུབ་ཏེ་རང་གི་སྒོ་རྒྱས་དང་སྦྱར་ཞིང་། གསུང་རབ་དུ་མ་དང་དམ་པའི་མན་ངག་གི་སྒོ་ནས་གཞུང་
འདིའི་ཆེག་དོན་ལ་ཐིན་ཏེ་ཉན་ཀྱིས་དབྱད་ཅིང་འགོད་པའི་བྱེད་པ་པོ་ནི་དཀའ་བཅུའི་མིང་ཅན་རྩ་
ལྷ་མི་རྒྱུད་ལོ། །

སྒྲུབ་པ། མདོ་རྒྱུད་ཆུ་ཁྱུང་མ་ལུས་དངོས་འདུ་ཞིང་། ཐེག་གསུམ་འཕགས་
བཞིའི་ཅིན་མ་ཉི་གང་། བན་དང་བདེ་བའི་བླ་བུ་ཆུང་ཆུང་ཆུང་ཆུང་གཞི་གཞི་ལོ། ལེགས་བཤད་
ལ་ཏེ་མཁས་མང་གདེངས་ཅན་རོལ། སྒོན་བྱོན་ལྷ་མེར་མཁས་བྱུང་བྱེ་བ་བརྒྱས། ཉི་
མ་བཞིན་དུ་བྱུང་བསྟན་བཅུ་གཉིས་ཆ། གསལ་མཛད་ཐོས་བསམ་སྒོམ་པའི་ས་མཆོག་
དྲིས། རྒྱུགས་ནམས་ཀྱན་བྱུང་འོག་མིན་གནས་སུའང་སྐྱེད་སྐྱེད་དུས་ཀྱི་སྦྱངས་ཞན་
མོངས་རྒྱལ་སྦྱི་བརྟོལ་གྱི། སྦྱིང་ཁམ་ལྟར་ལེན་མོངས་པ་འགའ་ཞིག་གིས། ལུང་དང་
རིགས་པ་བྲལ་ཡང་གནའ་ཞེན་གྱི། རྩོམ་མེད་སྦྱ་ལྟན་ལོག་པའི་སྦྱང་རོར་རོལ། བཞ་
ཆེན་སྒོ་བཟན་གི་ན་འདི་འཆི་ཞེས། ཞལ་ཆེམས་དོན་ལྟར་བྱང་རྒྱུ་ལམ་རིམ་ཡང་།
གི་མིན་ཆད་མིན་ཟབ་ཁྲིད་ནམ་གཉིས་དང་། ལུང་རྒྱན་བདུན་དང་བཤད་པའི་རྒྱན་
གཉིས་ཐོབ། འབྱམས་བཤད་ནམས་ལ་དོན་འབྱུང་ས་བཅད་དང་། ཆེག་དོན་བཀའ་
གནད་ལུང་རིགས་བརྒྱ་ལྷོད་གིས། འོད་ཟེར་འཁྲལ་བྲལ་བུ་གཟུང་ཡིས། ལན་བརྒྱར་
བརྟེན་བའི་མཆན་འགྲེལ་སྒོན་མེད་བྱས། མ་སྦྱངས་པོ་ཆོད་ངག་དང་རྒྱུགས་རེའི་
ངག་སྦྱར་མིན་མཐོང་བརྒྱུད་ཆེག་དོན་ལུང་རིགས་ལ། མང་ཐོས་མཁས་མང་མདུན་
སར་འཛིགས་མེད་གྱིས། གདོང་ལུང་མང་ཐོས་རལ་པ་བཞིག་སམ་སྟུམ། ས་གསུམ་
འགྲོ་བ་ལྷ་རྩ་འཁོར་གྱི་བར། སྦྱིས་བྱ་རྒྱུང་འབྱིང་ཆེ་གསུམ་སྦྱ་གསུམ་གྱི། ཐོ་བྲང་
འཕྲིན་ལས་འོད་སྦྱང་འགོག་མེད་དུ། ཉག་འཆར་སྦྱེ་འཕགས་ཀྱན་གྱིས་སྦྱོད་རྒྱར་
ཅིག་རྒྱལ་དེ་བསྐྱུབ་ལ་མཐུ་ལྟན་ཆོགས་ནམས་གྱིས། སྒོན་གྱི་བྱུགས་བསྐྱེད་གཡར་
དམ་རི་བཞིན་དུ། མཁའ་ཁྲབ་འགྲོ་བའི་རྒྱུད་དང་གང་འཆམ་པའི། ཐོས་བསམ་སྒོམ་
པའི་རྒྱུགས་མཛད་འབྱུང་རྒྱར་ཅིག་ཅེས་བྱང་རྒྱུ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་མཆན་འགྲེལ་

གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་ཅ་བའི་སྒྲ་མ་ཐུབ་དབང་ཞལ་སྒྲིབ་
དོན་གྱི་སྤྲད་དུ་མཆན་ནས་སྒྲིབ་ཏེ་དོན་གྲུབ་རྒྱ་མཚོས་མཆན་བྲིས་ཞེས་བཀའི་ཅིང་
པན་ལན་གསུམ་བཅིངས་པ་དང་དེ་བཞིན་མཁས་པ་དང་ཆོས་གྱི་རྗེ་དུ་མས་ཀྱང་
བསྐུལ་ཏེ། ཆོས་འདི་རིགས་དང་དཀྱིལ་འཁོར་བྱེད་བདག་སྒྲིབ་གྲོལ་ཆོས་གྱི་རྒྱལ་
པོའི་ཞལ་སྒྲ་ནས་དང་། པཌ་ཆེན་བཀའ་འགྱུར་བ་སྒྲིབ་པ་རྒྱ་མཚོའི་ཞལ་སྒྲ་ནས་
དང་། རྡོ་རྗེ་འཆང་རིགས་བརྒྱའི་བྱེད་བདག་སྒྲོ་བཟང་ཆོས་སྤྲན་ཞལ་སྒྲ་ནས་གསུམ་
ལས་རྒྱལ་བ་ཡབ་སྲས་གྱི་འཁྲིད་ལན་དུ་མར་ཁྱེད་ཤིང་ཅ་བའི་སྒྲ་མ་འཇམ་དཔལ་
དབྱངས་མིའི་གར་མཛད་རྡོ་རྗེ་འཆང་སྒྲོ་གྲོས་རྒྱ་མཚོའི་ཞལ་སྒྲ་ནས་དང་། སྒྲིགས་
དུས་གྱི་ཀུན་དགའ་ལོ་གཉིས་པ་རྒྱལ་བའི་སྲས་པོ་མེ་ཁྱན་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་ལས་
ལུང་རྒྱན་དུ་མ་དང་ལམ་རིམ་འདིའི་བཤད་པའི་སྟོག་དམ་པ་ལན་བཙུང་བཤད་
པའི་ཉག་རེ་མཁན་ཆེན་ཆོས་གྲགས་དང་དེའི་སྲས་གྱི་སྤྱོད་སྒྲོལ་དཔོན་ལྷ་མགོན་
གཉིས་ལས་བཤད་ལུང་ཐོབ་ཅིང་། ཅ་བའི་སྒྲ་མ་སྤྲད་རྡོ་རྗེ་འཆང་གིས་འཁྲིད་ཆེན་
བརྒྱད་སོགས་སྒྲལ་བས་མདོ་སྒྲགས་གྱི་ཚུལ་ལ་འདིགས་པ་མེད་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་
པ་མང་ཐོས་ཤུགས་དགེ་སྤོང་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རྡོ་རྗེས་སྤོང་བཙན་སྒྱུབ་
གནས་ས་པོང་ཁར་སྟོན་པ་མཉམ་མེད་མདོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་ལྷ་
བའི་ཆོས་དགེ་བར་བྲིས་པ་འདིས་ཀྱང་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་སྒྱི་དང་རྗེ་རྒྱལ་བ་གཉིས་
པའི་བསྟན་པ་སྟོགས་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་གྱུར་ཅིག །

ལྷོ་སྤྱི་ལྷོ། ཤེས་བྱ་མ་ལུས་མཁྱེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡངས། བཞི་ལྷག་
དུག་ཅུའི་གསུང་སྟན་ཆངས་དབྱངས་ཤིར། མད་བྱང་མཆན་རབ་གསལ་རྫོགས་སྒྱེ་
རྒྱའི་གཉེན། རྣམ་འདེན་ཤུག་མེད་གས་དགེ་ལེགས་སྟོལ། རྒྱལ་སྲས་ཚུལ་བཟུང་
རྒྱལ་བའི་མཛད་པ་ཀུན། མཐའ་ཡས་ཞིང་དུ་མཐའ་དག་ཁུར་བསྐྱམས་ནས། འགྲོ་
ཀུན་འདེན་མཛད་འགྲོ་མགོན་བྱམས་འཇམ་དབྱངས། རྣམ་མཁྱེན་བར་དུ་རྣམ་ཀུན་
སྒྱི་བོས་མཆོད། ཐུབ་པའི་ལེགས་བཤད་གཞུང་ལུགས་རྒྱ་མཚོའི་འདིངས། གཉིང་

དཔག་དཀའ་དབུས་རིན་ཆེན་དགོས་འདོད་ནོར། མ་ནོར་ལེན་ལ་རྒྱལ་བ་རང་ཉིད་
 བཞིན། བསྐྱེད་པའི་ལུང་བརྟེན་སྤྲུལ་ཐོགས་མེད་སྐྱབས། འཛམ་གླིང་གི་རྒྱུ་
 སྐྱེལ་འབྱེད་ཉིན་བྱེད་ཟླ། ཟླ་མེད་ནས་བཟུང་རྒྱ་ཆེན་སྒྲོད་པའི་ལམ། ལམ་བཟང་
 ཟབ་མོའི་ལྷ་དང་བྱིན་རྒྱལས་རྒྱད། རྒྱད་པའི་སྒྲ་མ་རྣམས་ལ་ཕྱག་འཆལ་འདུད། རྒྱལ་
 བའི་གསུང་རབ་ཀྱན་གྱི་ཉིང་ཁུའི་བཅུད། ཆེ་བ་བཞི་ལྡན་སྐལ་ལྡན་འདུག་ཐོགས་
 མཆོག་ ལམ་བཟང་གདམས་ངག་སྟན་ཐོག་གཅིག་སྟེང་དུ། ཉམས་ལེན་གནད་སྟོན་
 མར་མེ་མཛད་དཔལ་མགོན། སྐུན་རས་གཟིགས་དབང་རྒྱལ་བའི་འབྱུང་གནས་གིས།
 ཐབས་མཁས་འཕྱལ་གིས་གར་རིའི་ཆེར་དངས་པས། ཆོས་ལོག་སྐྱོན་སངས་ལྷ་ཆོས་
 བདུན་ལྡན་གྱི། བཀའ་གདམས་ཉིན་མོའི་སྒྲུང་བ་སྟོངས་འདིར་གར། དེ་ཉིད་སྒྲར་
 ཡང་གསལ་མཛད་རྒྱལ་བ་དངོས། བསམ་བཞིན་སྐྱེལ་པའི་རྣོས་གར་འཛམ་མགོན་
 ཟས། མ་རྟོགས་ལོག་རྟོག་སོམ་ཉིད་དྲ་བ་ཀྱན། དཀའ་བ་བརྒྱ་ཕྱག་དུ་མས་རྣམ་
 བཅད་ཅིང་། ཕྱགས་བསྐྱེད་མཁྱེན་བཅེ་རྣམ་པས་རབ་གསལ་མཛད། བསྐྱེད་འགྲོའི་
 བན་བདེ་གཞི་རྩ་ཉིར་རྒྱགས་པའི་། སྐལ་བཟང་ཐར་འདོད་རེ་སྟོང་དུས་གསུམ་གྱི།
 རྒྱལ་བ་ཀྱན་ལྷག་བཀའ་རིན་པོ་འཕྲུལ་འདུད། སྐུན་ཁུང་སྟོན་མེད་རྒྱལ་བཞིན་བྱང་
 ཆེན་བར། བཟོད་ལ་མ་ནོར་ལམ་སྟོན་དགེ་བའི་བཤེས། ཇི་བཞིན་བསྟོན་ཐབས་
 ལམ་གྱི་གཞི་རྒྱགས་ནས། དལ་འཕྱོར་རྟེན་དཀའ་དོན་ཆེས་ཡིད་དངས་ཏེ། མི་རྟག་
 ཕྱག་གིས་བསྐྱེད་མས་ཉིར་བྲལ་པས། སྤྱིག་སྟོང་དགེ་སྐྱབས་སྒྲུང་དོར་ཉམས་ལེན་གྱིས།
 མཆོག་གསུམ་སྐྱབས་འདིན་སྟོབས་བཞིའི་བཤགས་བསྐྱེད་སོགས། འབད་པས་ངན་
 སོང་སྟེ་སྟོ་ཡོངས་གཙོད་ཅིང་། བསྐྱེད་གསུམ་ལ་བརྟོན་འཁོར་བའི་སྐྱེད་བསྐྱེད་
 གྱིས། ཡིད་འབྱུང་ཐར་པའི་ཁང་བཟང་རིན་ཆེན་གླིང་། རྟེན་པས་རང་ཉིད་ཆིམ་
 ལ་མ་ཆགས་པར། མ་རྒྱར་འགོ་ཀྱན་གཏན་བདེའི་སོ་བྲང་དུ། འགོད་བྱིར་བྱང་རྒྱབ་
 སེམས་གཉིས་སྟོང་བའི་རྒྱལ། མན་ངག་བདུན་དང་མགོན་སོ་ཞི་བ་ལྟའི། ཕྱགས་
 བཟང་མཉམ་བཞེད་སེམས་བསྐྱེད་རྒྱལ་སྐས་སྟོད། ཕྱིན་དུག་བསྐྱེད་དངོས་བཞི་ལ་

བཙུག་པས་སྒོ་བ། ཞི་ལྷག་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་ཉམས་ལེན་ལ། དབྱང་འཛིག་བསྒོམ་
པའི་ཐབས་མཁས་ངོ་མཆར་འབྱུལ། འབད་པས་འཁོར་ཙུ་མ་རིག་འཛིག་ཆོགས་ལ།
ལྷ་བས་ཉེར་བསྐྱེད་ཉེས་ཀྱན་བྱང་འབྱེན་ཞིང་། ཉག་ཆད་མཐའ་གཉིས་བྲལ་བའི་དབྱ་
མའི་ལམ། ལྷ་སྒྲུབ་ཡབ་སྐུ་བཞེད་པ་རི་བཞིན་དུ། ཟབ་མོ་རྟེན་འབྱུང་རིགས་པའི་
སྤང་བ་ཡིས། ཡོད་མཐའ་སེལ་ཞིང་སྤྲོད་པས་མེད་མཐའ་སེལ། ལྷ་ཞིག་རེས་འཛིག་
མེད་པའི་ལྷ་བ་ཡིས། བདག་མེད་ལྷག་པར་མཐོང་བའི་གནད་དོན་གྱི། ཀྱན་རྫོབ་
དོན་དམ་བྱང་རྒྱབ་སེམས་གཉིས་ཀྱིས། དོན་གཉིས་སྤྱན་སྒྲུབ་བྱང་རྒྱབ་མཆོག་སྒྲུབ་
པའི། མད་བྱང་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཆེན་མོ་འདིར། སྐུ་གྱི་སྤྱོད་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་
སོགས། མཁས་དབང་རྣམ་བཞིའི་མཆན་བྱས་རབ་གསལ་བའི། ལེགས་པར་བཤད་
པའི་སྒྲེགས་བམ་སྒོན་བཞེངས་པ། སྐར་ཡང་རབ་བྱང་བརྒྱ་བཞིའི་དགེ་བྱེད་ལོར།
མཆན་བྱའི་འདུག་ཁྲམ་ཆོག་དོན་ལོར་འབྱུལ་སོགས། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྒྱལ་
ཁྲིམས་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས། ལན་མང་ཁྲུང་ཅིང་དག་ཐེར་ཞིབ་བཞིས་ཏེ། སྒྲོན་ཡོད་གྲངས་
མང་གསར་བརྗེ་འདུག་བཞོས་སོགས། བསྟན་རྒྱུན་སྤྲོད་དུ་བཞེངས་པའི་དགེ་ཆོགས་
དཀར། དུང་དང་པད་ཅར་འགྲན་པའི་འོ་མཆོ་ལས། ཐུབ་བསྟན་ཀྱན་དའི་སོན་པོ་
རབ་རྒྱས་ཤོག བྱད་པར་སྒོ་བཟང་རྒྱལ་བའི་བཞེད་སྒོལ་མཆོག་ མཆོག་དུ་གསེར་
སྒྱུངས་བཙོ་མའི་མདངས་ལྷན་མཆར། མཆར་སྒྲུག་སྤྲོད་ཅིའི་རྒྱལ་མཆན་རབ་བཞུང་
དགེ། དགེ་ལྷན་བཀའ་རྒྱུད་རིང་ལུགས་མི་ཉམས་ཤོག དེ་འཛིན་ཀྱན་གྱི་དབྱས་ན་
ལྷན་པོ་ལྷར། མཛོན་མཐོ་རྒྱལ་དབང་ཡབ་སྐུ་ཞབས་བརྟན་ཅིང་། གཞན་ཡང་མདོ་
སྐགས་བསྟན་འཛིན་དགེ་འདུན་སྤེ། ཆོས་སྤྱོད་བཤད་སྒྲུབ་བྱ་བ་གོང་འཕེལ་ཤོག
དེང་འདིར་འབད་པའི་སྐྱེས་མཆོག་དཔག་བསམ་དབང་། བསྟན་པའི་གསལ་བྱེད་
གང་གི་སྤྱགས་བསྐྱེད་ཀྱི། དགེ་ལེགས་འབྲས་བྱའི་ངོ་མཆར་ཡོངས་སྒྲིན་ཏེ། བསྟན་
འགྲོའི་སན་བདེ་དབྱིད་དུ་འགྱུར་བར་ཤོག དགེ་འདིས་མཆན་པའི་དུས་གསུམ་དགེ་
ཆོགས་རྣམས། བྱང་རྒྱབ་ལམ་གྱི་རྗེས་སུ་མི་མཐུན་པའི། རྟེན་དང་བཀྱར་སྟོའི་རྒྱ་

ཅུ་མི་འབྱུར་བར། སྒྲ་མེད་བྱང་ཆུབ་མཆོག་གི་རྒྱུ་འབྱུར་ཤོག འཇིག་རྟེན་ཀྱན་ཏུ་
 མི་འདོད་ཉེར་འཆོ་བཤམ། བདེ་སྲིད་སྤང་བས་རྟག་བྱུང་ཆོས་འབྱོར་གྱིས། འཆོ་བས་
 ལམ་གྱི་རིམ་པའི་ཉམས་ལེན་ལ། དགའ་བས་ཉེར་འཇུག་ས་ལམ་མཐར་ཕྱིན་ཤོག རྒྱ་
 སྒྱུར་འབྲེལ་ཐོགས་དོན་བཟང་ཡོངས་འདུའི་ལྗོན། ཐོས་བསམ་སྒོམ་པའི་ཡལ་འདབ་
 རབ་རྒྱས་ཏེ། ཆོགས་གཉིས་སྒྲིན་པའི་འབྲས་བཟང་གཡུར་བཤམ། སྒྱུ་གསུམ་སྒྲ་མེད་
 རྒྱུགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཤོག བཟླ་ཤིས་དགེ་བའི་ལྷ་ཁྱུ་དཀར་ཕྱོགས་ནམས། སྒྱོང་
 བའི་ཆོགས་གྱིས་བྱང་ཆེན་སྒྲེགས་བམ་འདི། མཐའ་དབུས་ཀྱན་ཏུ་སྒྲེལ་བའི་འཕྲིན་
 ལས་གྱིས། རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིང་དུ་གནས་ལྷུང་ཅིག །

ཅེས་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་མཆན་བཞི་སྒྲགས་གྱི་པོད་བྱང་འདི་བཞིན་གོང་དུ་གསལ་བ་
 ལྟར་སྔ་མོར་ཆོ་མཆོག་གི་དུ་པར་གསར་དུ་བསྟན་འདུག་ཀྱང་། མཆན་བྱ་འཇུག་ཡལ་དང་། ཆད་ལྷག་
 ཐོགས་སྒྲིབ་བརྒྱུད་སྒྲ་ཆོགས་ལ་བརྟེན། སྒྲ་ཡང་རྒྱལ་བསྟན་འཛིན་པ་ལ་ཐུགས་བསྐྱེད་མི་དམན་ཅིང་
 ཡེ་མེ་སྒྲ་མའི་བཀའ་རྒྱུད་ནམ་ཐར་གཙང་མའི་རིང་ལུགས་གསལ་བྱེད་སྒྲེས་མཆོག་དམ་པ་ཡོངས་འཛིན་
 བསྐྱེད་ལོ་མིན་ཏན་འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་བསྟན་རྒྱན་ལ་སན་ཕྱིར་
 ཐུགས་ཁུར་ཆེ་བསྐྱེད་གྱིས་གཏོང་ཐོད་གྱི་སྒྲོ་ཡངས་པོར་བྱེ་སྒྲེ་བཟོ་བོ་ཆེད་འཕོད་གྱིས་པར་གསར་བརྒྱུ་
 དགོས་རིགས་དང་། འཇུག་བརྒྱགས་དགོས་རིགས་ཀྱང་དཀའ་ཆོགས་ངལ་བ་ཐོགས་ལ་མ་འཇོམ་པར་མཛད་
 རྒྱ་ཡིན་ཚུལ་འདི་གར་སྒོ་འདི་གནང་དོན་བསྟན་དོན་མིན་ཏུ་ལེགས་པ་བཅས། མི་ཉག་དགེ་བཤེས་ཚུལ་
 ཁྲིམས་ནམ་རྒྱལ་གང་སྒྱུར་མཁྱེན་རབ་མཁས་བཙུན་བཟང་བ་བཅས་ངེས་པར་ཁྱེས་དག་བྱེད་བཅུག་ན་ཐུན་
 ཐུམ་ཆོགས་པ་ཡོང་བས། དེ་ལུགས་མཛད་དགོས་ཐོགས་འཕྲོས་མོལ་ཁྱེས་དོན་བཞིན། ད་ལམ་ལེགས་པར་
 བྱུང་བའི་པར་བྱང་སྒྲིབ་ཆོག་ཞིག་དགོས་ཞེས་གསུང་གིས་བསྐྱེད་པོར་ཡཀུན་མཁྱེན་ཕྱག་ན་པོ་སྒྲོའི་ཡུལ་
 ཆབ་མིང་འཛིན་ཡའཇམ་མགོན་ལྷ་མའི་གདན་ས་དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་དོན་གསུམ་པ་ཡགོང་མའི་ལུང་གིས་
 གངས་ལྗོངས་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པོ་ལྷ་མོར་བསྟན་པ་འཛིན་བྱེད་དཔལ་ལྡན་ལོ་མིན་ཏན་བསྟན་པ་དར་
 རྒྱས་བསྐྱབ་པ་སྒྱོང་བྱེད་རིང་པོར་འདུལ་བའི་སྒོ་བ་དཔོན་དུ་དབང་བསྐྱར་བ་དགའ་ལྡན་གྱི་རི་གེ་ཐུས་མ་གྱི་
 པ་ལྷུང་འཕོད་པ་ལྷུག་དགེ་སྒྱོང་དག་དབང་འཇམ་དཔལ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཆོས་གཟིམས་རྒྱུད་ནམ་རྒྱལ་པོ་

བར་དུ་སྒྱུར་བ་དག་ལེགས་འབེལ།

ཕྱི་ལོ་ལྟེན་ལྟེན། རབ་འབྱམས་ཆོགས་གཉིས་དཔལ་གྱིས་བསྐྱབས་པའི་དབྱིངས།
མཆན་དཔེའི་རྩ་པས་འགྲོ་ཆམས་མཆོག་གི་སར། བར་ལ་སྒྲོབ་པ་མཐའ་དག་མ་
བཞུགས་པར། དགོངས་པ་གཅིག་གཞིལ་རྒྱལ་བའི་བྱད་པར་ཆོས། གང་གདུལ་མཆེན་
བཅའི་འདུག་པ་ཆུ་ཆུ་ཉམས། འགྲོ་བྱད་དག་པའི་རྩ་མཆོར་ཡོངས་སྟོན་པའི། མཛད་
པ་ཀུན་ལས་ལུང་རྟོགས་དམ་ཆོས་ཀྱི། འཁོར་ལོ་འཁོར་བའི་གཉེན་པོར་བསྐྱོར་འདི་
འཕགས། ཆེར་སྟོགས་འགྲོ་ལ་ལྟག་པར་བཅེ་བའི་མགོན། ཉི་མའི་གཉེན་གྱུར་དཔལ་
གྱི་མགྱུར་པ་ལས། ལེགས་གདམས་ས་མཐའ་ཡས་པའི་ཆོས་སྤང་ཆད། གཞལ་བར་མི་
སྒྲོད་ཆམ་ཀུན་མཆེན་པའི་ཡུལ། འོན་ཏེ་ཉོན་མོངས་ཆེ་ཡོང་རི་སྟེད་པ། དེ་སྟེད་གཉེན་
པོར་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ཆོས། འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་དགོངས་ཟབ་བདུད་ཅིའི་གཏེར།
ཕྱེ་བས་རྩི་རྩིའི་གདན་ཡང་སྟེང་པོར་བྱས། ལེགས་བཤད་གཏིང་མཐའ་དཔོག་དཀའི་
བར་རིས་དོན། སྤང་དབང་སྒྲས་མཆོག་ཟབ་རྒྱས་གདམས་པའི་མཛད། བྱམས་མགོན་
འཇམ་དཔལ་དབྱངས་གྱི་མན་ངག་བཀའ། ཉེར་བབས་རྒྱལ་བས་ལུང་བསྟན་གིང་རྟ་
ཆེ། རྣམ་གཉིས་ལས་འོངས་ལུགས་བཟང་གངས་ཀྱི་རི། སྤུལ་བྱུང་སྟེང་རྩིའི་རྩོད་གྱིས་
བཞུགས་པའི་རྒྱན། དག་གཙང་རབ་དཀར་སྒྲ་ཕྱིང་འདྲུམ་པའི་ཟེར། ཆེས་གསལ་བྱང་
རྒྱལ་ལམ་གྱི་སྟོན་མར་བྱངས། ལྷ་ཆོགས་སྤུབ་མཐས་སྤུབ་བསྟན་མིང་ཅམ་དུ། གྱུར་ཆོ་
སྟོ་ཆེན་རྒྱལ་ཀུན་མཛད་བཟང་ཁྱུར། ཡོངས་བསྟོམས་རྒྱལ་བ་གཉིས་པར་གྲགས་པའི་
མཆན། དོན་ལྟན་དཔལ་གྱི་སྤང་བས་ས་གསུམ་བཀའ། རྒྱལ་གསུང་མ་ལུས་རང་ཉིད་
འཆང་རྒྱའི་ཐབས། གསུངས་ཕྱིར་ཀུན་གྱང་ཉམས་ལེན་གདམས་པ་བྱ། འབྱེར་བས་
སྤངས་རྟོགས་ཡོངས་རྟོགས་བྱང་རྒྱལ་ལམ། མ་ཞོར་སྟོན་པའི་རིམ་པ་འདི་ལས་གང་།
བྱད་པར་རྒྱལ་ཀུན་དགོངས་པའི་མཛད་གཅིག་བྱ། འཇམ་དཔལ་སྤྱགས་གསང་ཡི་གེའི་
ཐོལ་ཉིད་དུ། ཤར་ལ་བྱང་རྒྱལ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ཞེས། སྟན་པས་ས་ཆེན་འདི་ཡང་
བསྐྱལ་བཟང་བསྐྱབས། དེ་ཡི་དགོངས་དོན་མཁས་སྤུབ་རྣམ་པ་བཞིས། མཆན་གྱིས་

བཀྲལ་བའི་ལེགས་གདམས་འདི་ཟབ་མཚོར། སྤར་ཡང་མཁས་གྲུབ་ཀྱི་དབང་སྒོང་གི་
 ཆོགས། རྩལ་སྤང་འབྲུལ་སྤར་དབང་གི་ལོར་བྱར་བསྐྱུན། འདི་ཡི་ཕྱོགས་སུ་སྒོ་གསུམ་
 མཐུན་པའི་རྒྱན། སྤྱབ་པར་བྱེད་དང་མཐའ་ཡས་ལུས་ཅན་ཀྱན། ཆེ་རབས་དགེ་ལུན་
 བསྟན་དང་མི་འབྲལ་བར། ལམ་བཟང་འདི་ཡིས་སྤྱར་དུ་གྲོལ་སྤྱར་ཅིག འདིས་མཚོན་
 དགེ་བ་ཚད་མེད་གཤའི་རུལ། ཀྱན་མཁུན་རྒྱ་མཚོའི་སྒོང་དུ་ཆབས་ཅིག་པས། ཉེན་
 ཤེས་སྒྲིབ་པའི་དྲི་མ་ཀྱན་བཀྲུས་ནས། མཉམ་ཉིད་ཆོས་སྤྱིའི་བཞིན་རས་རོམ་པར་ཤོག
 འགྲོ་སྟེད་སྤྱལ་བསྐྱར་བྱེ་བ་ཐེར་འབྲུམ་ལ། དབང་སྤྱར་མ་དག་འགྲོ་ཁམས་རྒྱ་མཚོའི་
 རྒྱད། མཐའ་ཡས་སྤྲ་མེད་དམ་པའི་དངོས་པོ་རུ། བདེ་སླག་ཉིད་དུ་བགྱི་བའི་ལུས་ལུན་
 ཤོག བྱད་པར་གངས་ཅན་མགོན་པོ་མཚོད་ཡོན་གྱི། ཞབས་མེན་རྩི་རྩི་རོ་བོར་རྟག་
 རྩལ་ཞིང་། དགའ་ལུན་ལུགས་ཟུང་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་ཆེ། ས་གསུམ་སྟེ་དགྲའི་གཙུག་
 ན་མངོས་སྤྱར་ཅིག ཆང་ལ་དྲི་བྲལ་མདོ་སྟགས་ཡོངས་རྫོགས་བསྟན། བསྟན་འདིན་
 དགེ་འདུན་སྟེ་དཔོན་ཡོན་མཚོད་བཅས། ཉམས་པ་མེད་པར་འཛམ་སྤིང་ཡངས་པའི་
 རྒྱན། རྫོགས་ལུན་གསར་པའི་དགའ་སྟོན་རྟག་རྒྱས་ཤོག །

ཅེས་བྱང་རྒྱལ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་མཆན་བཞི་སྟགས་ཀྱི་གསུང་སྤར་འདི་བཞིན། དཔེན་གནས་ཆེ་
 མཚོག་སྤིང་དུ་བཞུགས་པའི་སྤར་རྟིང་བཀྲུས་ཟད་ཆེ་སྟབས། ལྟུབས་མགོན་གྱི་དྲོང་ཡོངས་འདིན་སྟག་
 བྲག་པལྟེ་ཆེན་པོས་བསྟན་རྒྱན་ལ་སྤྱན་པའི་དགོངས་བཞེད་ཆད་དུ་བྱང་བར་བཞེན། རབ་བྱང་བཅུ་དྲུག་
 པའི་མེ་ཁྱི་ལོར་གཞུང་ས་མཚོག་ནས་སྤར་གཞི་གསར་བསྐྱུན་མངོན་སྟབས་འདན་གྲ་སུ་རྒྱུ་མིང་ཅན་གྱིས་
 དྲིས་པ་འགྲོ་དོན་འཕེལ། སྤར་འདི་པོ་བྲང་ཆེན་པོ་པོ་ཏེ་ལའི་ཞེས་སྤར་ཁང་ཆེན་མོ་གངས་ཅན་པན་བདེའི་
 གཏེར་མཛོད་སྤིང་དུ་བཞུགས། །

ལམ་རིམ་སྒྲིན་ལམ།

དེར་ནི་རིང་དུ་འབད་ལས་ཆོགས་གཉིས་ནི། མཁའ་ལྟར་ཡངས་པ་གང་ཞིག་
བསགས་པ་དེས། སྒོ་མིག་མ་རིག་གིས་ལྟོངས་འགྲོ་བ་ཀུན། རྣམ་འདྲན་རྒྱལ་བའི་
དབང་པོར་བདག་ལྟར་ཅིག ། དེར་མ་སོན་པའི་ཆེ་རབས་ཀུན་ཏུ་ཡང་། འཇམ་པའི་
དབངས་ཀྱིས་བཅེ་བས་རྗེས་བབྱང་སྟེ། བསྟན་པའི་རིམ་པ་ཀུན་ཆང་ལམ་གྱི་མཆོག །
ཉིད་ནས་སྒྲུབ་པས་རྒྱལ་ནམས་མཉེས་བྱེད་ཤོག ། རང་གིས་རི་བཞིན་རྟོགས་པའི་ལམ་
གྱི་གནད། རྟགས་དག་བཅེ་བས་དངས་པའི་ཐབས་མཁས་ཀྱིས། འགྲོ་བའི་ཡིད་གྱི་
ཐུན་པ་བསལ་བྱས་ནས། རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ཡུན་རིང་འཛིན་གྱུར་ཅིག ། བསྟན་པ་
རིན་ཆེན་མཆོག་གིས་མ་བྱུང་པའམ། བྱུང་ཀྱང་ཉམས་པར་གྱུར་པའི་ཚྭ་གས་དེར་ནི།
སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོས་ཡིད་རབ་བསྐྱོད་པ་ཡིས། སན་བདེའི་གཉེར་དེ་གསལ་བར་བྱེད་པར་
ཤོག །སྒས་བཅས་རྒྱལ་བའི་མདྲ་བྱང་འཕྲིན་ལས་ལས། ལེགས་བྱུང་བྱང་ཚུབ་ལམ་གྱི་
རིམ་པས་ཀྱང་། ཐར་འདོད་ནམས་གྱི་ཡིད་ལ་དཔལ་སྟེར་ཞིང་། རྒྱལ་བའི་མཛད་པ་
རིང་དུ་སྐྱོང་གྱུར་ཅིག ། ལམ་བཟང་སྒྲུབ་པའི་མཐུན་སྦྲུན་སྒྲུབ་བྱེད་ཅིང་། འགལ་སྦྲུན་
སེལ་བྱེད་མི་དང་མི་མིན་ཀུན། ཆེ་རབས་ཀུན་ཏུ་རྒྱལ་བས་བསྐྱགས་པ་ཡི། རྣམ་དག་
ལམ་དང་འབྲལ་བར་མ་གྱུར་ཅིག ། གང་ཆེ་ཐེག་པ་མཆོག་ལ་ཆོས་སྐྱོད་བཅུས། ཚུལ་
བཞིན་སྒྲུབ་ལ་བརྩོན་པ་དེ་ཡི་ཆེ། མཐུ་ལྡན་ནམས་ཀྱིས་རྟག་ཏུ་ཁྱོགས་བྱེད་ཅིང་། བཟ་
གིས་རྒྱ་མཆོས་ཚྭ་གས་ཀུན་བྱུང་གྱུར་ཅིག །

ཅིས་པ་འདི་ནི་རྗེ་ཙཱ་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་གསུངས་སོ། ། སང་མཆྐ་ལྟོ།

ཡུལ་རིན་པོ་ཆེའི་བསྟན་པ་དང་མངལ་བའི་སྒྲོན་ལམ་མདོར་བསྟུས་
མཁུན་བཙུང་འཛེན་ལྡན་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

ཕྱི་ན་མོ་མཆོག་ལྟ་བུ་ལ། རབ་འབྱམས་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་མཁུན་བཙུང་བཙུང་།
གཅིག་ཏུ་བསྟུས་པ་རྗེ་བཙུན་འངམ་དཔལ་དབྱངས། དམར་སེར་མདངས་འབྱུང་གསལ་
རྫོགས་མཚན་དཔེའི་འབྲས། རྒྱན་ལྡན་ཟུར་ཐུད་ལྡ་པས་དགེ་ལེགས་སྒྲོལ། ཐུལ་བྱང་
ལུང་རྟོགས་བསྟན་པའི་མདོད་འདྲིན་པར། སངས་རྒྱས་སྲས་བཅས་ཀུན་གྱིས་མགྱིན་
གཅིག་ཏུ། རབ་བསྟུགས་ཏུར་སྒྲིག་ཚུལ་ཏུ་ལེགས་ཕྱོན་པ། མཁས་དབང་ཙོང་ཁ་པ་དེ་
གཙུག་ན་རྒྱལ། ཐར་འདོད་དཔྱེད་ལྡན་ནམས་ཀྱི་མིག་གཅིག་ལ། དཔལ་ལྡན་སྒྲ་མས་
ཆེ་རབས་ཀུན་ཏུ་བདག འབྲལ་མེད་མཉེས་བཞིན་རྗེས་སུ་ལེགས་བཟུང་སྟེ། གསུང་
གི་བདུད་རྩིས་དབྱགས་དབྱང་ཐོབ་པར་ཤོག གང་དེའི་བཞེད་གཞུང་མདོ་སྟུགས་
གནད་འདུས་པ། བསྟན་པ་རིན་ཆེན་གསལ་བའི་སྒྲོན་མེ་འདིའི། སྒོ་རུ་བདག་སོགས་
ཡིད་ཅན་ཀུན་ཞུགས་ཏེ། ལམ་སྒྲོན་དགེ་བའི་བཤེས་དང་རྟག་འགྲོགས་ཤོག མདོར་ན་
མཁའ་མཉམ་སེམས་ཅན་མ་ལུས་པའི། སྒྲིབ་གཉིས་བྱང་ཞིང་ཆོགས་གཉིས་རྒྱར་རྫོགས་
ནས། རང་གཞན་དོན་གཉིས་འབད་མེད་ལྟན་གྱུར་པའི། སྐྱབ་བཞིའི་གོ་འཕང་མཐོན་པོ་
མདོན་འཇུག་ཤོག །

ཅེས་པ་འདི་ནི་དད་ལྡན་དགེ་བཤེས་འོད་ཟེར་རྒྱ་མཚོ་ནས་བསྐྱུལ་ངོར། ལྷག་ཏུ་
བཙུན་པ་དག་དབང་སྒོ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོར་འཕོད་པས་སྒྲས་པའོ།། །།

ཁམས་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙྰ་ཁ་བ་ཆེན་པོ་འཇཉག་པ་དང་
མངལ་བའི་སྟོན་ལམ་རྒྱུ་འཛིན་བྱགས་རྒྱུ་འཇཉག་པ་སྟོན་ཞེས་བྱ་བ་
བཞུགས་སོ།།

རྒྱལ་ཀྱན་ཡབ་གཅིག་འཇམ་དཔལ་ཞི་ཁྲོ་དང་། སྟོ་བཟང་རྒྱལ་བ་ཡབ་སྐུ་
བརྒྱད་པར་བཅས། ཀྱན་གྱིས་བྱགས་རྒྱུ་འཇཉག་པ་མཐུ་དཔུང་ཆེར་བསྐྱེད་ནས། བདག་གི་སྟོན་
ལམ་བདེ་སྒྲག་འགྲུབ་པར་མཛོད། བདག་ནི་ཆེ་རབས་སྤེང་བ་ཐམས་ཅད་དུ། མི་ཁོམ་
གནས་སུ་ནམ་ཡང་མི་ལྟུང་བར། ཐེག་མཆོག་འཁོར་ལོ་བཞི་ལྟན་རྟེན་བརྒྱད་མར། སྟོ་
བཟང་རྒྱལ་བའི་བསྟན་དང་མངལ་བར་ཤོག མདོ་རྒྱུད་དཔོངས་འབྲེལ་དང་བཅས་
འགལ་མེད་དུ། གང་ཟག་གཅིག་གི་ཉམས་ལེན་གདམས་ངག་དུ། ལེགས་པར་འདོམས་
པ་ཆང་ལ་མ་འོར་ལམ། སྟོ་བཟང་རྒྱལ་བའི་བསྟན་དང་མངལ་བར་ཤོག དྲི་མེད་
རིགས་པའི་ལམ་ལས་རབ་འབྱམས་གཞུང་། ཇི་བཞིན་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་གཞི་ལམ་
འབྲས། འཛམ་གླིང་རྒྱན་དུག་མཆོག་གཉིས་ཤིང་རྟེན་སྟོན། སྟོ་བཟང་རྒྱལ་བའི་བསྟན་
དང་མངལ་བར་ཤོག ལྟ་སྟོན་གཅིག་གྲོགས་གཅིག་ཏུ་སོང་བ་ཡིས། མཁས་པ་མ་འཆལ་
བཅུན་པ་མ་ཆོངས་པར། ཀྱན་གྱང་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཉིད་ལྟར་ཞུགས་པའི། སྟོ་བཟང་
རྒྱལ་བའི་བསྟན་དང་མངལ་བར་ཤོག མདོ་སྒྲགས་ཟབ་བཅུད་ཆང་ལ་མ་འོར་བར།
འཇམ་དབྱངས་ཞལ་ལུང་མངར་སོས་བྲན་པ་ཡིས། ཟུང་འཇུག་གོ་འཕང་ལྟར་ལས་ཆེས་
ལྟར་བའི། སྟོ་བཟང་རྒྱལ་བའི་བསྟན་དང་མངལ་བར་ཤོག ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་པ་ཚྭ་གས་
རེར་མ་ཤོར་བའི། མང་ཐོས་གདམས་པར་ཤར་བའི་སྟིང་པོའི་བཅུད། སྟབ་པའི་ཉམས་
ཚུང་ཆད་མར་རབ་སོན་པ། སྟོ་བཟང་རྒྱལ་བའི་བསྟན་དང་མངལ་བར་ཤོག དྲི་མེད་

རིགས་པས་དབྱད་ནས་བསྒོམ་པ་དང་། ཅེ་གཅིག་མཉམ་པར་འཛོག་པ་བྱང་འབྲེལ་
 བའི། བསྒོམ་ཚུལ་གཞན་ལ་མེད་པའི་བྱང་ཆོས་མཆོག ། སློ་བཟང་རྒྱལ་བའི་བསྟན་
 དང་མཇལ་བར་ཤོག ། རིན་ཆེན་སེམས་མཆོག་འདྲེན་པའི་ཐབས་མཁས་སུ། འདི་དང་
 ཕྱི་མའི་སྤང་ཤས་བཅན་ཐབས་སུ། རྟོག་ནས་ངས་འབྱུང་འདྲེན་ཚུལ་བྱང་ཁྱེད་པའི།
 སློ་བཟང་རྒྱལ་བའི་བསྟན་དང་མཇལ་བར་ཤོག རྒྱ་འབྲས་བདུན་དང་བདག་གཞན་
 མཉམ་བཞེ་ཡི། མན་ངག་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིལ་ནས་སྒྲོང་བ་ཡིས། སེམས་མཆོག་བསྐྱེད་
 ཚུལ་གཞན་ལས་བྱང་ཁྱེད་པའི། སློ་བཟང་རྒྱལ་བའི་བསྟན་དང་མཇལ་བར་ཤོག
 ཕྱིང་རྒྱགས་གོལ་ས་སྤངས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན། ཚད་ལྡན་གཞུང་ལུགས་ཆེན་མོ་ལས་
 འོངས་བཞིན། མི་རྟོག་བསྐྱབ་ཚུལ་གཞན་ལས་བྱང་ཁྱེད་པའི། སློ་བཟང་རྒྱལ་བའི་
 བསྟན་དང་མཇལ་བར་ཤོག ། མཁས་གྲུབ་བྱེ་བས་འབད་ཀྱང་དཔོག་མིན་པའི། ཟབ་མོ་
 རི་བཞིན་གཟིགས་ཤིང་གསུང་བ་ཡིས། མཐའ་བལ་ལྟ་བ་གོང་ན་མེད་པའི་མཆོག སློ་
 བཟང་རྒྱལ་བའི་བསྟན་དང་མཇལ་བར་ཤོག སྒོང་དང་རྟེན་འབྱུང་གཅིག་ལས་གཅིག་
 འཆར་ཞིང་། རྟོག་བཏགས་སྤྲ་མོར་བྱ་བྱེད་ཀྱན་འཐད་པའི། ལྷ་སྐྱབ་ལུགས་བཟང་
 བདེན་གཉིས་ཆེས་སྤེལ་གནད། སློ་བཟང་རྒྱལ་བའི་བསྟན་དང་མཇལ་བར་ཤོག ཟབ་
 མོའི་ཐེག་ལ་སྒོད་ཅུང་བསྐྱབ་ཚུལ་དང་། དཔལ་ལྡན་རྒྱུད་སྤེལ་བཞི་ཡི་ལམ་གྱི་འགྲོས།
 གསང་བའི་གནད་ཀྱན་འབྱེད་ལ་ཁྲ་བལ་བའི། སློ་བཟང་རྒྱལ་བའི་བསྟན་དང་མཇལ་
 བར་ཤོག ། གཞི་ཡི་སྐྱེ་ཤི་བར་དོར་འཁོར་བའི་རྒྱན། ལམ་དང་འབྲས་བུའི་སྐྱ་གསུམ་
 ཉིད་བསྐྱར་བའི། སྤིད་པའི་འཁོར་ལོ་གཙོད་ལ་ལྷུར་བའི་འཕྱལ། སློ་བཟང་རྒྱལ་བའི་
 བསྟན་དང་མཇལ་བར་ཤོག ། ལྷུར་ལམ་སྤེལ་ཐེག་པའི་ལམ་གྱི་སྟོག རྒྱང་སེམས་རྒྱ་
 གྲིར་སྤྱད་པའི་ལྷན་སྐྱེས་དབྱིངས། དངོས་སུ་འདྲེན་ཚུལ་གཞན་ལས་བྱང་ཁྱེད་པའི།
 སློ་བཟང་རྒྱལ་བའི་བསྟན་དང་མཇལ་བར་ཤོག ། གཏུག་མའི་སེམས་གྱི་རང་ཞལ་རྟེན་
 ཆེར་དུ། མངོན་དུ་བྱས་ནས་དེ་ཉིད་བདེ་སྒོང་གི། དབྱིངས་སུ་འདུག་པའི་ཐབས་མཁས་
 ཆེས་ལྷག་པའི། སློ་བཟང་རྒྱལ་བའི་བསྟན་དང་མཇལ་བར་ཤོག ། རྒྱང་སེམས་ཅམ་ལས་

མཆན་དཔེའི་བཞིན་ལག་གར།། སྒྱུ་འཕུལ་ང་བར་དངོས་སུ་ལྡང་བའི་ཚུལ།། གཞན་གྱིས་
ཆ་ཅམ་དཔོག་མིན་ངོ་མཆར་གནད།། སློ་བཟང་རྒྱལ་བའི་བསྟན་དང་མཇལ་བར་ཤོག །
དོན་གྱི་ལྟན་སྒྲིལ་དབྱིངས་དང་སྒྱུ་འཕུལ་གར།། མཉམ་སྦྱོར་དཔལ་བར་འགྲོ་བའི་ཉིང་
འཛིན་གྱིས།། སྒྱུ་བཞིའི་ས་ལ་སྐད་ཅིག་ཉིད་འཇུག་པ།། སློ་བཟང་རྒྱལ་བའི་བསྟན་དང་
མཇལ་བར་ཤོག ། ལྷ་ལས་ཆེས་ལྷ་ལ་མི་ལོ་བཅུ་གཉིས་དང་།། ལོ་གསུམ་ཚུགས་གསུམ་
ཅམ་ལའང་བྱང་འཇུག་གི། གོ་འཕང་བདེ་སྒྲག་སྒྱུབ་པའི་ཉེ་ལམ་མཆོག ། སློ་བཟང་
རྒྱལ་བའི་བསྟན་དང་མཇལ་བར་ཤོག ། མདོར་ན་སྦྱེ་ཞིང་སྦྱེ་བ་ཐམས་ཅད་དུ། ལྟོན་པ་
འཇམ་དབྱངས་སྒྲ་མས་རྗེས་བཟུང་ཞིང་།། བསྟན་པ་བྱུང་མཐའ་ཀུན་གྱི་ཡང་ཅེ་མཆོག
སློ་བཟང་རྒྱལ་བའི་བསྟན་དང་མཇལ་བར་ཤོག །

ཅེས་ཁམས་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙཱ་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་བསྟན་པ་དང་མཇལ་བའི་སྟོན་ལམ་རྗེས་
འཛིན་ཐུགས་རྗེའི་སྒྲུབས་སྦྱིན་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡང་། དགའ་ལྷན་བསྟན་པའི་སྦྱིན་བདག་གཟིམ་བཤད་སྒྲ་
འོག་པའི་སྒྱུ་ངོ་མི་རྗེ་དཔལ་འབྱོར་བསོད་ནམས་དབང་ཕྱག་མཆོག་དང་། མང་ཐོས་སྒྱུབ་པའི་རྒྱལ་མཆན་
འཛིན་པའི་བཤེས་གཉེན་དམ་པ་དག་དབང་བཅོད་པ་མཆོག་བྱང་ནས། བདོག་པའི་གནང་སྦྱིས་ཀྱ་ལོ་མ་པ་
དང་བཅས་ལྷ་མོ་ནས་བསྐུལ་མ་མཛད་ཅིང་། རང་ཉིད་ཀྱང་འཇམ་མགོན་ཙཱ་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་བསྟན་པའི་
ཁྱད་ཆོས་ཆ་གས་ཅམ་མཇལ་བས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་བའི་དད་པ་དྲག་པོས་སྟོན་པའི་
མཆོམས་སྦྱོར་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་འབྱི་བ་ལ་སྟོན་པ་གིན་ཏུ་བཏོགས་ཀྱང་། མདོ་སྐད་དུ་བསྟོད་རིང་འཆད་ཚོམ་
གཞན་གྱིས་གོ་སྐབས་འཕྲོག་སྟེ་མ་འབྲུབ་ཡོད། སྐར་རབ་རྒྱལ་མེ་སྐར་མགོ་སྒྲིའི་ཡར་གྱི་དགའ་བ་གཉིས་པའི་
ཆེས་བཟང་པོར་ས་པོར་ཁའི་སྒྱལ་མིང་པས་རང་གི་དཔེན་གནས་བཟུ་གིས་ཆོས་སྤིང་དུ་རྒྱོགས་པར་སྦྱར་
བའི་ཡི་གེ་པ་ནི་འདན་ཆོས་འཁོར་དགོན་གྱི་ལྷ་རིགས་དགེ་སློང་སློ་བཟང་རྗེ་རྗེས་བཞུགས་པ་རང་གཞན་
འབྲེལ་ཐོགས་དང་བཅས་པ་ཆེ་རབས་འཇམ་མགོན་སྐུ་མའི་བསྟན་པ་དང་མི་འབྲལ་བར་དེ་དེ་བཞིན་དུ་
འབྲུབ་པར་ལྷ་ལ་ཅིག །།

ཡོངས་རྒྱལ་ལམ་གྱི་འབྲུལ་པ་འགོག་པའི་སྒྲོན་ལམ་ཟབ་དོན་སྟོང་གི་ ནོར་བུ་ཞེས་བྱ་བ་བརྒྱགས་སོ།།

རབ་འབྱམས་སྐབས་ཀྱི་ཕུང་པོ་རི་སྟེང་པ། རྩོམ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གཅིག་ཏུ་
རྒྱལ་པའི་གར། དེན་ཅན་སྒྲ་མའི་གསང་གསུམ་བྱིན་བརྒྱལ། དག་ལེགས་བདག་གི་
ལུས་ངག་ཡིད་ལ་སོབས། ཁྱོད་ཀྱིས་རི་བཞིན་འདོམས་པའི་བཅེ་བའི་དབྱངས། མདོ་
སྐྱེས་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་ཟབ་དོན་བརྒྱད། ཉིན་བཞིན་ཐུང་བས་ཉམས་དང་རྟོགས་པའི་
ཅལ། ས་ལམ་འབྲས་བུའི་ས་མཐར་སྟོང་ལྟར་ཅིག ཆོ་རབས་སྐབས་ཀྱི་བྱ་བོར་དཔེས་
བཞིན་དུ། རྩོམ་བུའི་ཞལ་བཞེས་མི་འཁྱར་བཅེ་བའི་དམ། རི་བཞིན་བྱང་ཆེན་སྟོང་
པའི་མཐར་བསྐྱངས་པས། ས་རྩོམ་བུ་ཡིས་ཟིན་པ་ཉིད་ལྟར་ཅིག སྒྲ་མ་སྟོང་བཟང་རྩོ་
རྩོ་འཆང་དབང་གིས། མཉེས་བཞིན་སྐབས་པོ་རྩོམ་སྐབས་བཟང་བའི་མཐུས། ཐོས་བསམ་
སྒྲོམ་པའི་ངལ་བར་མ་བསྟོས་པའི། ས་ལམ་ཉམས་རྟོགས་ས་མཐར་ལྟར་བྱིན་ཤོག སྟོང་
བཟང་སྟོན་བརྒྱད་ལས་འོངས་ཟབ་དོན་གྱི། བདུད་ཅིའི་ཆུ་ཆུན་སྟོང་ལ་སེམ་པ་ཡིས།
མདོ་སྐྱེས་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་ལྷ་བུའི་ཅིར། སྐྱ་བཞིའི་སྟེ་མ་གཡུར་དུ་དུད་པར་ཤོག །
སེམས་མཆོག་རིན་ཆེན་འདྲེན་པའི་ཐབས་མཁས་སུ། འདི་སྤང་ཆོས་བརྒྱད་སྟོན་པའི་
རྒྱལ་གར་དང་། སྟོང་འབྱོར་སྟོན་པའི་བྱ་མའི་བསྐྱེད་དུ། མཐོང་བའི་རིས་འབྱུང་
གིང་ཉིད་ལྷགས་རྒྱས་ཤོག ཆོས་ག་ཆིག་བཤར་ཅམ་དང་ཡིད་སྟོན་ཅམ། རིན་ཆེན་
སེམས་སུ་འབྲུལ་པ་སྤངས་པ་ཡི། བཅོས་མིན་རྒྱ་འབྲས་བདུན་གྱིས་དངས་པ་ཡི། རིན་
ཆེན་སེམས་མཆོག་ལྟར་དུ་འབྱོངས་པར་ཤོག བྱིང་བ་ཕྱ་མོ་སྟོང་དུ་འབྲུལ་པ་སོགས།
ཉིང་རེ་འདྲིན་ལས་ཀྱི་བྱིར་འབྲུམས་པ་ཡི། སྟོང་གི་གོལ་ས་སྤངས་པའི་ཆད་ལྡན་གྱི།

ཞི་གནས་བརྟན་པོ་མངོན་དུ་འགྱུར་བར་ཤོག ། ཅི་ཡང་ཡིད་མི་བྱེད་དང་སེམས་ངེ་
སོགས། ཉག་ཆད་མཐའ་ལ་ཡང་དག་ལྟར་འཛིན་པའི། ལམ་ངན་གཡང་ས་སྤངས་པའི་
དབུ་མའི་ལམ། སྟོང་དང་རྟེན་འབྱུང་བྱུང་འདུག་ཕྱར་རྟོགས་ཤོག སྐྱེ་གསུམ་ལམ་འབྱེར་
གནད་དང་བྲལ་བ་ཡི། ལྟ་ཡི་གསལ་སྤང་ཅམ་ལ་བསྐྱེད་རིམ་དུ། འབྲལ་བ་སྤངས་པའི་
རྫོགས་རིམ་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི། སློན་བྱེད་རིམ་པ་དང་པོ་མཐར་ཕྱིན་ཤོག རྒྱ་རྒྱུ་ཞུགས་
གནས་ཐིམ་པའི་གནད་མེད་པར། བདེ་བློ་ཅམ་ཀྱི་རྒྱང་སྦྱོར་རྫོགས་རིམ་དུ། འབྲལ་
བ་བྱི་རོལ་ལམ་ལས་བྱད་ཞུགས་པའི། ལས་རྒྱང་རྒྱ་རྒྱུར་ཕྱར་དུ་བསྐྱེད་ཀྱངས་ཤོག མི་རྟོག་
བདེ་གསལ་ཅམ་དང་གསལ་སྟོང་ཅམ། ལྟ་སྐྱེས་བདེ་སྟོང་མཆོག་དུ་འབྲལ་མིན་པར།
གཉུག་མའི་ངོ་བོ་མངོན་སུམ་ལྟ་སྐྱེས་བདེའི། རང་བཞིན་འོད་གསལ་དབྱིངས་སུ་
ཕྱར་འདུག་ཤོག ། སྟོང་པའི་ནམ་འགྱུར་བཞིན་ལག་མཆན་དཔེའི་གར། མཆན་དཔེའི་
ལྟ་སྐྱེ་རང་བཞིན་འོད་གསལ་ཉིད། མཐར་ཐུག་མཆོག་གི་བདེན་གཉིས་དབྱེར་མེད་
འབས། ཟུང་དུ་འདུག་པའི་དགའ་སྟོན་ཕྱར་ཐོབ་ཤོག དེ་ལྟར་སྤྲོངས་འདིའི་མཁས་
གྲུབ་དུ་མས་ཀྱང་། ཐོགས་ཅམ་རྟེན་མིན་སྟོ་བཟང་སྟན་བརྒྱད་ཀྱི། ཟབ་གནད་འབྲལ་
པ་ཆ་ཅམ་སྤངས་པ་ཡི། ཡོངས་རྫོགས་ལམ་བཟང་ཕྱར་དུ་མཐར་ཕྱིན་ཤོག དེ་ལྟར་
བསྐྱེད་ལ་འགལ་རྒྱུན་ཀྱན་ཞི་ཞིང་། མཐུན་རྒྱུན་འབད་མེད་ཡིད་བཞིན་འགྲུབ་པ་ཡི།
སྤྲོངས་གྲོགས་གནས་གསུམ་དཔའ་བོ་མཁའ་འགྲོ་དང་། དམ་ཅན་རྒྱ་མཆོས་ནམ་ཡང་
མི་གཡེལ་མཛོད།

ཅེས་པ་འདི་ཡང་ལས་བོང་ཁའི་སྤྱལ་མིང་པས་དད་ལྷན་འགའི་ངོར་སྐྱར་བའོ།

དེ་ལ་གསུམ་པ་ལྟར་གྱི་དཔར་བྱང་སྟོན་ཆེ་ག

ཕྱིར་གྱི་ལ་དབང་བསྐྱར་རག་གི་དབང་ལྷན་གྱི་ཡི་ལྷན་བརྟན་མཁས་བཅུན་
བཟང་པོའི་དཔལ་གྱིས་སྒྲུབས། མོངས་པའི་སྤྱན་གྲལ་བྱམས་བཅའི་སྤྱན་གྱི་ལྷིང་ཁང་
ལས་ཐོན་བྱགས་རྗེའི་འོད་ཚོན་འབྱུང་གི་གཟིས། རྒྱལ་སྐུ་ཀུན་གྱི་མངོན་པ་རྒྱལ་
བརྟན་ཡང་སྤྱིང་པད་ཚལ་བཞད་པའི་དཔལ་ཡོན་འདྲིན་པ་ལ། རབ་འབྱམས་རྒྱ་མཚོའི་
རྒྱ་མཚོའི་ཤོས་ཅན་གྲགས་སྟན་སྐྱེ་བརྒྱས་བྱབ་པའི་ཞབས་སྐྱེས་གཙུག་གིས་མཆོད།

མདོ་སྡེ་ཀུན་གྱི་རབ་དང་མཆོག་གྱུར་ཅི་མོར་ཡོངས་བསྐྱེད་ལུ་མ་མདོའི་ཚུ་
གཉེར་ཅེ། འཇམ་དབྱངས་ལྷ་མའི་མན་ངག་ས་འཛིན་གྱིས་བསྐྱབས་ལེགས་བཤད་
བདུད་ཅིའི་ཀ་ལ་ཤ། ལས་ཅན་དང་པོའི་ས་ནས་ཕྱིར་མི་སྡོག་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་པོའི་
གཏམ་གྱི་བར། ཟབ་དང་རྒྱ་ཆེའི་བདུད་ཅིའི་བརྒྱུད་གྱིས་ཡོངས་གང་སྐལ་བཟང་ལེགས་
བྱིས་ཡོངས་ཀྱི་དཔལ།

ཆོས་མུང་བརྒྱད་ཁྱི་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པའི། ཚུ་གླུང་འབྲུམ་ཕྲག་གཅིག་
འབྲུམ་ཡིད་བཞིན་མཆོར། ལེགས་བཤད་ནོར་བུའི་མཛོད་ཀྱིས་བྱུར་བྱུར་གཏམས། སྐལ་
བཟང་གདེངས་ཅན་གྱི་བའི་འཇུག་རོགས་མཆོག །

བརྒྱད་གསུམ་དག་གི་དབང་ལྷན་སྒྲུབ་པའོ།། རྒྱ་ཆེན་མོ་དང་པའི་མེས་
མོས་རབ་ཏུ་བཅོམ་། ཉམས་ལེན་གྱི་རྒྱལ་ལས་གསུམ་ནས་པལ་ལྗེ། རྒྱེ་འཕྲོ་བྱག་
ཁྲིའི་དཔལ་ཏུ་མངོན་གྱུ་བ་པ།

དམིགས་མེད་སྤྱིར་རྗེ་ལ་སོགས་མངོན་བྱང་ཆུབ།། ས་ལམ་ཐེམ་སྐྱས་ང་ལས་

ནུའི་འཁོར་ལོས།། རིམ་བཞོད་ཟུང་འཇུག་དབང་པོའི་རྒྱལ་ས་ཆེར།། སྐྱ་གསུམ་ལྟ་དབང་
གདན་པ་རེག་བྱེད་པ།།

ཆེ་བ་བཞི་ཡི་དབྱིག་གི་མཛོད་ཡངས་པོར།། སེར་དམར་ནག་སོགས་མཆན་གྱི་
ཕྱེ་ཆན་བཞིས།། ཇི་བཞིན་གསལ་བའི་མིག་གི་ཨ་དར་ཤ གཅིག་ལས་དུ་མར་འཆར་
བའི་སྤར་གྱི་འཕྱལ།།

བྱམས་བཅེས་བསྐྱབས་པའི་དགེ་ཆོགས་རྒྱ་མཚོའི་དཔལ།། ལུས་ཅན་སྲིད་ལས་
སྒྲོལ་བའི་སྤྲོན་གཅིག་པ།། རྟེན་འབྱུང་རང་དབང་སྟོན་པའི་འཕྲོག་བྱེད་དབང་།། སྤུབ་
བསྟན་གངས་གྱི་རི་ལ་ངལ་གསོའི་རྒྱ།།

མཆོག་དུ་དཀར་བ་ལྟ་ཡི་རྩིང་རིང་ཆེར།། འབྲེལ་བའི་དགེ་ཆོགས་སྤྲིན་གྱི་མེ་
དྲོག་འཇུམ།། གྲོལ་བའི་མོས་ལྡན་ཡིད་ཀྱི་ཞིང་ས་རུ།། ལམ་གཙོ་གསུམ་གྱི་འབྲས་བཟང་
དུད་ལྷུར་ཅིག །

སྲིད་ཞིའི་གདུང་སེལ་སྐྱེ་འབྱེའི་མིག་གཅིག་པ།། རབ་འབྱམས་རྒྱལ་བ་རྒྱ་
མཚོའི་གསང་གསུམ་འཕྱལ།། སྐྱབས་མགོན་མཆོག་གི་ཞབས་ཟུང་དོ་རྩེ་ཁྲིར།། བསྐྱལ་
པ་རྒྱ་མཚོར་གཡོ་མེད་རྟག་བརྟན་ཤོག །

རྒྱལ་བསྟན་ཡོངས་འདུས་ས་བརྟོལ་ལས་ཐོན་གསེར་འོད་ཚྭ་གས་བརྒྱར་
འབྱེད་པའི་འདབ་བརྒྱ་པ།། འཆད་ཚོད་ཚོམ་པའི་འདབ་མ་མཉེན་ལྷགས་ལྷེམ་ཞིང་
བསྐྱབ་གསུམ་ངི་ངད་ཚྭ་གས་བརུར་འཕྲོ།། ཕྱིན་དུག་བརུད་ཀྱིས་ཚྭས་པའི་སྒོ་གསལ་
ཀླང་དུག་བབྱང་ཡས་ལེགས་བྱས་གར་གྱིས་བྲེལ།། རིམ་གཉིས་སྐྱ་བཞིའི་འབྲས་བྱ་
གཡུར་དུ་བཟ་བཞིན་ཀྱན་གསལ་མཐའ་དང་མཉམ་ལྷུར་ཅིག །

ཅེས་པ་འདི་ནི་དྲགས་པོ་མཆོག་སྐྱལ་རིན་པོ་ཆེ་སྒོ་བཟང་འཇམ་དཔལ་བྱམས་པ་རྒྱ་མཚོ་མཆོག་

ནས་ལམ་རིམ་མཆན་བཞི་མ་འདི་ཉིད་དོན་གཉེར་ཅན་ནམས་ལ་སློན་སླད་གཟིགས་བདེའི་ཆེད་དེ་བ་
གཞུགས་པར་གཞི་གསར་བསྐྱུན་མཛད་སྐབས་དགེ་བཅའི་སློན་ཆེན་ཅིག་ཅི་ནས་ཀྱང་འཁྲི་དགོས་བཀའ་
ལྷལ་དགོངས་བཞེད་དང་བསྐྱུན་ནས། འབྲས་སློ་མང་གཞུང་པ་ལྷ་རམས་དགེ་བཤེས་འཕོ་ར་ཡོན་ཏན་རྒྱ་
མཆོས་གཡར་སྤལ་ཙམ་དུ་བྱིས་པ་ལགས་ན་གོང་དུ་རི་ལྷོ་སློན་པའི་དོན་ནམས་དེ་དེ་བཞིན་དུ་འབྲུབ་
པར་ཀྱང་ཅིག་གྲ།